

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

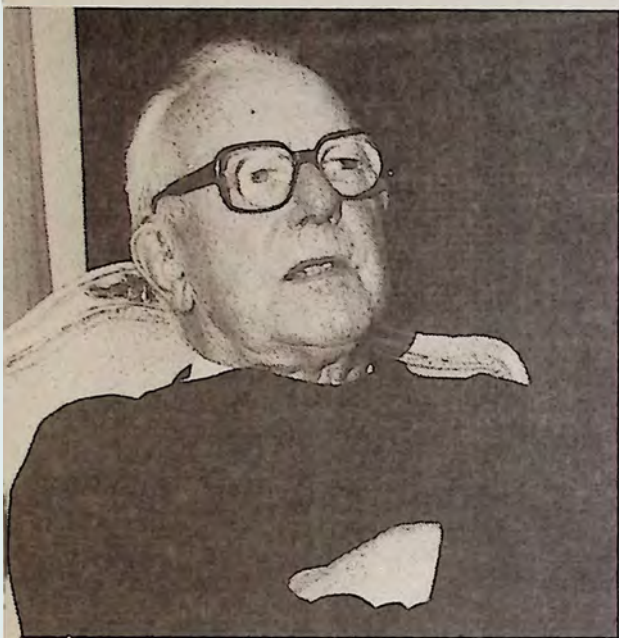
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

katolsk orientering

Filosofi for børn, side 5
Debat om skriftemål, side 6
Nyt kateketkursus, side 6-7
Bøger, side 8

Biskop Theodor Suhr 95 år

Den 24. januar kan vi lykønske biskop *Theodor Suhr* med 5.-årsdagen. Han blev optaget i den katolske kirke i 1926 og dtrådte kort efter hos benediktinerne i Clairveaux, Luxembourg. I 1933 blev han præsteviet, i 1939 af paven udnævnt til postolisk vikar for Danmark, i 1953 til biskop af København. Efter konciliet i 1965 fratrådte han embedet. Hjerteligt tillykke med fødselsdagen!

Ærkebiskop Werkström deltager i Rom i Birgitta-festen

Stockholm (KNA) - Den 7. oktober 1391 blev den svenske mystiker og ordensstifter Birgitta helligkåret af pave Bonifatius IX. Ærkebiskop *Bertil Werkström*, der er primas i den lutherske statskirke i Sverige, har meldt sig som deltager i festlighederne i Rom.

»Den svenske Kirke bifalder ikke helligkåringen som sådan, men Sveriges værnehelgen Birgitta er en vigtig bro mellem den svenske evangeliske kirke og den katolske kirke,« mener ærkebiskop *Werkström*. Som national skikkelse er Birgitta af så vigtig kulturel og religiøs betydning for Sveriges kristendom, at man bør betragte en luthersk ærkebiskops deltagelse i festen i Rom som en selvfølge, siger ærkebiskoppen.

I oktober 1990 blev ærkebiskop *Bertil Werkström* sammen med den katolske biskop *Hubertus Brandenburg* modtaget i audiens hos paven.

Stort paveligt arbejdsprogram i 1991

Det genforenede Europas nye udfordringer til kirken og kirkens sociallære er to af emnerne, der står på pavens dagsorden for 1991.

Særsynoden om Europa

I oktober samles den bebudede ekstraordinære bispesynode for alle europæiske biskopper. Temaet er »Europa«. Biskopper fra de indtil for nylig forfulgte kirker skal sammen med deres embedsbrødre fra vest udarbejde en statusoversigt og en langtidsplan for et fælles skub til Europas åndelige genforening. Under sit lynbesøg i Tjekkioslovakiet i april 1990 meddelte paven planen om denne særsynode.

Hvor megen realitet der er bag det idealiserede billede af de »dybt i troen forankrede, under forfølgelsen lutrede og hærdede kirker i øst« vil mødet i oktober vise. Mange kirkelige røster i Østeuropa har allerede advaret mod vesterlandsk materialisme. I det forhenværende DDR er alle sekter og *Lefebvres* skismatikere godt i gang med at falbyde deres religiøse ideer. I Dresden har

en greve *Maria Emmanuel von Meissen* stillet sit palads til rådighed for *Lefebvres* Traditionalistkirke. »Også i Østeuropa er der stor interesse for kampen imod Det andet Vatikankoncil« skal *Paul Natterer*, regens for traditionalisternes præsteseminar i Zaitzkofen ved Regensburg, have erklæret. Fra bolværket i Dresden skal *Lefebvre*-tekster oversættes og spredes i Polen og Ukraine. Sekterne og traditionalisterne har tilsyneladende også flere penge parat til deres »Mission mod Øst« end de katolske biskopper har til rådighed.

100-året for kirkens sociallære

Det andet vigtige emne er kirkens sociallære.

Den 15. maj i år er det 100 år siden Pave *Leo XIII* udsendte sin skelsættende rundskrivelse »*Rerum Novarum*« (om en ny samfundsorden). 40-års dagen i 1931 blev mindet med et hyrdebrev, som derfor fik navn efter indledningsordene »I det 40. år« (*Quadragesimo Anno*). Pave *Johannes XXIII* udsendte den 15. maj 1961 sit brev »*Mater et Magistra*«

(om kirken som mor og lærer). Sandsynligt kommer den nuværende pave, som ellers allerede har udsendt to sociale rundskrivelser, »*Menneskets Arbejde*« (1981) og »*Omsorgen for de sociale forhold*« (1987), med et nyt hyrdebrev om social etik.

Det forventes, i sammenhæng med 100-års ju-

bilæet, at den tyske præst *Adolf Kolping*, som grundlagde en stor arbejderbevægelse på basis af kirkens sociallære, bliver saligkåret. *Adolf Kolping* ligger begravet i franciskanerkirken i Köln.

Og alt dette er kun to af de mange sager på pavens arbejdsbord i 1991.

W.W.

Anglikanere ønsker Newman saligkåret

London (KIPA) - 26 medlemmer af det britiske parlaments underhus har i et brev til Roms rite-kongregation bedt om at indlede processen for kardinal *John Henry Newman*'s saligkåring. Alle tre politiske partier og flere kristne trossamfund er blandt underskriverne.

Elskværdig polemiker

Som begrundelse angives, at Newman var »en af det engelske sprogs bedste forfattere, digter, uddannelsesspecialist, fornem og elskværdig polemiker, anglikansk akademiker,

grundlægger af Oxford-bevægelsen, kardinal og utrættelig forkynner af evangeliet«.

I sin bog »*The Idea of a University*« fremsætter Newman argumenter, som også i dag er holdbare som uddannelseskoncept, hedder det videre i brevet. Det understreger, at programmet for Det andet Vatikankoncil i vidt omfang var inspireret af Newman, og at hans berømte »*Apologia pro Vita sua*« (Et forsvar for hans livsvej) har ført den katolske og den anglikanske kirke nærmere hinanden.

Vatikanets statssekretær *Agostino Casaroli* er trådt tilbage, 76 år gammel. Her ses han i livlig samtale med nordiske journalister under disses besøg i Vatikanet forud for pavens besøg i Norden i 1989. Foto K. Kluge.

Nordiske benediktinere til konference på Magleås

Universitetslektor Brian McGuire redegjorde bl.a. for ordenens historie

Hvem tænker til daglig på, at der her i Skandinavien findes hele ni klosterfamilier med tilknytning til den munkeregel, *Benedikt af Nursia* (o.480- o.550) af-fattede i de senere år af sit liv?

Men det gør der! Hvilket fremtrådte i synlighed, da repræsentanter for disse ordensfællesskaber mødtes til *Nordisk benediktinsk Konference på Magleås* i dagene 27.-30. november 1990.

Hvem er vi?

Hvem er de så, disse større og mindre klostre?

Ja, for at begynde beskeden med os selv, de danske huse, starter vi med at nævne det ældste i rækken, *Vor Frue Kloster ved Høsterkøb*. Så er der *Maria Hjerte Kloster ved Gjerrild*, *Myrendal Kloster, Bornholm*, *Missionssøstrene af Det dyrebare Blod, Nordvanggård* og endelig *Sankt Lioba Kloster, Frederiksberg*.

I forbifarten konstaterer vi, at Norge endnu ikke har afgivet husrum for benediktinsk klosterliv, heller ikke Finland. Men Sverige har! Endda på særdeles spændende vis, idet det her drejer sig om klostre med forhistorie: inden for Svenska Kyrkan! Her skal derfor først nævnes *munkeløstret Ostanbäck*, som er forblevet inden for statskirken. De øvrige er nonneklostrene *Jesu Moder Marias Kloster i Östra Sönderlöv* og *Heliga Hjärtas Kloster, Vadstena*, samt munkeløstret *Kristinelunds gård, Everöd*. Med dem står vi

over for hele ordensfamilien, som er gået over til den katolske kirke!

Konferencen den første af sin art

Til stede var således både fællesskaber, som inkluderer udadrettet virksomhed i det monastiske liv, og fællesskaber, hvis liv helt og holdent tildrages sig inden for klausuren.

Konferencen, den første af sin art, var kommet i stand på initiativ af næst- yngste deltager, søster *Irene Bruckner* fra Sankt Lioba Kloster. Hun havde ikke blot lanceret ideen, men også lagt et vældigt forarbejde i dens udførelse.

Målt med historiens alen og sammenlignet med de store abbedier sydpå befinder de benediktinske huse i Sverige og Danmark sig helt nede ved græsrødderne! Men, som det fremgik, ingen af dem er for små eller for »grønne« til at markere sig med egen profil. Tværtimod! De udgør til sammen et fint eksempel på den mangfoldighed af inspiration, som benediktinsk tradition rummer i både fortid og nutid.

Ideen med konferencen

Og hvad var så konferencens idé?

To ting: Fordybelse i den store fælles tradition. Lære hinanden nærmere at kende for gensidig inspiration og for venskabs skyld. Og det tør siges, at konferencen blev en succes!

For substantiel historisk

redegørelse for udvalgte etapper af ordenshistorien sørgede universitetslektor *Brian McGuire*, Institut for Middelalderforskning ved Københavns Universitet, Amager. Skikkelser, visioner, realiseringer trådte ved hans kyndige hånd dugfriske ud af det historiske kildemateriale. Ikke som idealtyper, men som foreteelser i spændingsfyldt vekselvirkning med deres samtid...

Sluttelig tog Brian McGuire os med på rundtur i dagens cistercienser-verden i USA, hvor han i kraft af sit speciale, *cistercienserne* også var på hjemlig grund.

På denne spændende rejse gennem tid og rum med McGuire som højt kvalificeret guide fik vi mulighed for på forfriskende ny måde at genopleve vor gamle tradition som bestandig nyt åndeligt opvæld i Kirkens liv. Der var rigeligt med stof til eftertanke over kontinuitet og brud i forholdet mellem fortid, nutid og fremtid, og tankerne fik ikke lov at hænge i luften. Gennem deltagernes fine med- og modspil fortøjedes konklusionerne sikkert på hverdagens grund.

Og samhørighedsfølelsen voksede i det gode samvær og den indbyrdes inspiration. Vi ser frem til næste møde – kun økonomien sætter grænse, og vi vil finde udveje for at bevare forbindelsen mellem vore huse indtil da.

Broder Basilius van Ves-sum, Myrendal, Kloster, søster Hildegard Madsen, Sankt Lioba Kloster.

Formålet med konferencen var en fordybelse i benediktinernes fælles tradition, men og nærmere at lære hinanden at kende for gensidig inspiration.

Kirkeretten på Magleås om ægteskab og skilsmisse

Præster og pastorale medarbejdere talte en hel dag om en af kirkens åbenlyse udfordringer

På kurset for præster og pastorale medarbejdere på Magleås sidst i november afsatte P. Morrissey OMI en hel dag til at tale om en af de mest åbenlyse udfordringer kirken står overfor. En million skilsmisser af katolske ægteskaber om året i USA tvinger kirken til for det første at se den specielle nød, som skilsmisser medfører, og for det andet at kende og udnytte alle kirkelovens muligheder til fordel for de skilsmisseramte.

Den røde tråd i Morrisseys gennemgang af ægteskabet under kirkeretlig synsvinkel var spørgsmålet, om hvordan mennesker i nød kan hjælpes videre. Det var med stor lettelse, at denne »pastorale jurist« kunne fremdrage lovens muligheder i stedet for dens begrænsninger.

Enhed af to personer

En af disse muligheder er den nye (fra 1983) kirkelovs opfattelse af ægteskabet som en *enhed af to personer*. Dette står i modsætning til den gamle lovs mere »biologiske« opfattelse (enhed af to kroppe). En person er meget mere end en krop. En (fri) vilje, følelser og et åndens liv udmærker en person, og gør den til et enestående væsen. En person har altid en personlig historie, som er helt dens egen.

Denne enhed af to personer dannes ikke længere ved en kontrakt (i juridisk forstand), men indgås som en pagt (i teologisk forstand). Pagten mellem en mand og en kvinde begrunder det partnerskab, som er fundamentet for ægteskabet og dets fælles vel. Et sådant partnerskab kan blive grobunden til at avle og opdrage børn. Pagten mellem to døbt (ikke kun katolikker) er et sakramente.

Nogle kan ikke elske en anden person

Denne pagt er et *livets og kærlighedens fællesskab/sammenslutning*. Netop her sætter problemet ind for mange mennesker i dag. For nogle mennesker kan være ude af stand til at elske eller nære tillid til en anden person. Et incestoffer f.eks. kan have meget svært ved at vise tillid eller have en tro på sand kærlighed. Børn, der er opdraget i alkoholiske familier har tilsyneladende lært at leve på en konstant livsløgn. Evnen til at elske eller have tillid kan tage skade i skilsmissemiljøer. Under sådanne omstændigheder (listen kunne godt udvides) kan ens personlighed lide uoprettelig skade.

Opgaven for de »pastorale jurister« er: at vise, at livets og kærlighedens fællesskab kan hæmmes p.g.a. visse omstændigheder i et menneskes liv, og

at vedkommende måske derfor er ude af stand til at tage ægteskabets forpligtelser på sig. Ofte bliver sådan svaghed først synlig når ægteskabet udsættes for dagligdagens belastninger.

P. Morrissey forklarer dette med et eksempel »Pintomodellen«. »Pinto« var en bil, bygget i US for nogle år tilbage. Den havde bestået alle tekniske prøver, før den blev sluppet løs på gaden. Bilen fungerede efter hensigten indtil den var ude for sammenstød. Så eksploderede den. På samme måde forholder det sig ofte med menneskelige fællesskaber, selv om sammenligninger altid halter lidt. Alle startbetingelser synes at være i orden, alligevel viser der sig pludselig uforudsete komplikationer der får fællesskabet til at bryde sammen. (Det gælder lige så meget om densfolk og præster).

Højde for psykologiske problemer

Man kan godt kalde det for et negativt perspektiv, hvis kirkeretten bruges til at erklære så mange ægteskaber som muligt ugyldige. P. Morrissey koncentrerer sig meget om netop den paragraf i kirkeloven, der handler om »være ude af stand til at indgå ægteskab«. Her tager man bl.a. højde for psykologiske problemer, som kan

Universitetslektor Brian McGuire har skrevet speciale om cistercienserne. Han ses her i samtale med sr. Hildegard Madsen OSB.

være årsag til en skilsmisse. P. Morrissey betonedede, at det af denne grund er vigtigt at have kompetente rådgivere såsom psykologer, læger, socialrådgivere m.v. ved de kirkelige ægteskabsdomstole. Der er stadig mange skilsmisseramte, der skyer vejen til de kirkelige domstole. Morrissey ønskede, at mange flere ville benytte sig af disse domstole.

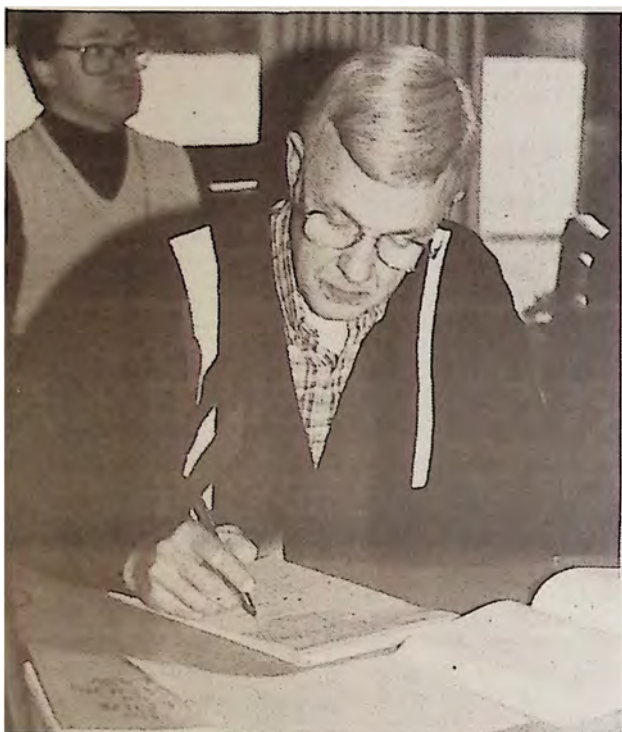
Gengifte og sakramenterne

Et af de mest smertefulde pastoralteologiske spørgsmål er, hvorvidt gengifte kan nægtes sakramenterne. Her tog Morrissey et meget klart standpunkt. Det er ikke en selvfølge, at de, der lever i

et nyt ægteskab, lever i synd. Hvis det ikke med 150% sikkerhed kan siges, at de lever i synd, kommer retten til sakramenterne forud. I tvivlstilfælde skulle afgørelsen helst træffes til personens fordel. For at undgå forargelse rådede han folk til at gå til kommunion på steder, hvor man ikke kender dem.

Nødvendigheden af en kvalificeret forberedelse til ægteskabet blev tydeligt påpeget. Forberedelsens ansvar ligger både hos menigheden, hos den ansvarlige præst eller pastoralarbejder og hos parret selv. Men vigtigere end den forudgående forberedelse til ægteskabet er en kvalificeret vejledning af par og familier efter vielsen.

Gisela Heitz CSJ

3 af bispedømmets præster deltog i en uges kursus på Magleås om den katolske kirkeret. Foto: Knud H. Kluge.

Den franciskanske lægorden udvider

Ved to højtidelige festmesser den 17. og 18. november i henholdsvis Århus og Randers fejrede Den franciskanske Lægorden kanonisk grundlæggelse af to nye frateriteter, den femte og sjette i rækken af grundlæggelser siden reformationen. Lægordenen var den første gren af den franciskanske ordensfamilie, som vendte tilbage til Danmark, efter at loven om religionsfrihed var blevet vedtaget i 1849, idet der har eksisteret lægfranciskanere i København siden 1859.

De to grundlæggelser i Århus og Randers er historiske begivenheder. Århus var en af de større byer i middelalderen, som ikke husede et franciskankloster. Med grundlæggelsen af lægordenens frateritet har den franciskanske ordensfamilie således for

første gang fået officielt sæde i Århus. I Randers eksisterede der et franciskankloster indtil 1530, og nu er ordensfamilien officielt vendt tilbage efter 460 års fravær.

På Den franciskanske Lægordens generalkapitel, som blev afholdt i oktober i Fatima, har ordenen valgt ny generalforsand, nemlig *Emanuela de Nunzio* fra Italien, som afløser *Manuela Mattioli* fra Venezuela, som har ledet ordenen siden 1978. Endvidere valgtes ny international styrelse, og *Marianne Powell* fra Danmark blev valgt som den engelsktalendes repræsentant i dette organ, som rummer én repræsentant for hvert af verdens fem hovedsprog.

Knud Lausen Lorensen
O.F.S.

Paul Marx OMI 25 år præst

Tirsdag den 18. december fejrede bispedømmets generalvikar Paul Marx O.M.I. sit 25 års præstebjubilæum. Det skete først ved en messe i Skt. Ansgars Kirke i København, hvor generalvikaren var hovedcelebrant og biskoppen sammen med et større antal præster koncelebrerede. Efter festmessen var der reception i menighedsalen, hvor Paul Marx fik hilst på de fleste af de omkring 250 gæster, der var kommet for at sige til lykke. I kommende nummer bringes et interview med Paul Marx om hans virke som præst bl.a. i Grønland, hvor menigheden netop har fejret et 30 års jubilæum.

Katolske læger om moderne medicinsk teknik

Stenogildet holdt årsmøde på Magleås

Med moderne medicinsk teknik kan man studere befrugtede æg og undersøge og behandle fostre i moders liv. Dette har rejst nye etiske problemer – ikke blot for læger, men for alle mennesker.

Hvis man mener, at forskning på og/eller behandling af menneskelige befrugtede æg og fostre er uetisk, er der patienter, der må afvises, og det må forbydes at skaffe ny viden om menneskelivets begyndelse ad denne vej.

Hvis man ikke mener, at dette er uetisk, må man tage stilling til, hvilke ting, der kan tillades, hvad risikoen er ved de forskellige indgreb, og hvad formålet med dem er.

Mange spørgsmål melder sig

Det var nogle få af de spørgsmål, deltagerne i Stenogildets årsmøde på Magleås 23.-25. november blev stillet overfor. Mødets tema var: *Moderne medicinsk teknik* med undertemaet: Har vi som katolske læger en særlig dimension at føje til problemernes løsning?

John-Erik Stig Hansen og Dorte Linnemann gennemgik klart og overskueligt udviklingen af zygotten (det befrugtede æg)

over embryonet (fosteranlægget i de første cirka seks uger) til foster og levedygtigt barn.

Ved reagensglasbefrugtninger, som der nu foretages flere tusinde af årligt på verdensplan, er det et stort problem for vore hjemlige forskere, at de befrugtede æg, der herved bliver »tilovers« skal kasseres, mens forskerne ønsker at studere dem nærmere – i lighed med, hvad der er tilladt i flere andre lande.

Der dukkede naturligvis mange andre spørgsmål op under mødet. Her skal nævnes enkelte: Er menneskeligt liv en fortløbende proces fra det befrugtede æg til døden? Kan mennesket betragtes som en »ufærdig« art? Er det den højeste skabning? Har vi lov til at ændre det humane genom, menneskets arveanlæg?

Etik i et pluralistisk sekulariseret samfund

Dr. p. Erwin Bischofberger S. J., der underviser i etik på Karolinske Sjukhuset i Stockholm og er medlem af den svenske stats medicinske etiske råd, talte om etik i et pluralistisk sekulariseret samfund. Han sagde bl.a., at i et sådant samfund fungerer etikken

som en slags »borgerlig religion«. Den er det »kit«, der holder samfundet sammen. I vort samfund er vi bl.a. fælles om respekten for menneskets integritet, og dette menneskesyn må udtrykkes i et fælles sprog. Dette sprog er etikken.

Man må have det kristne menneskesyn med

I det pluralistiske samfund kan en etisk værdi ikke, som vi har været vant til tidligere, legitimeres ud fra Biblen. Vi må derfor, som Ignatius, jesuiterordens grundlægger udtrykte det, i en dialog »gå ind ad den andens dør« – altså f.eks. gå ud fra vor fælles respekt for menneskets integritet; biskop Martensen oplyste, at Ignatius også sagde, at »man skal gå ud ad sin egen dør« – altså have sit kristne menneskesyn i baghovedet.

Skønt der er meget i vort kristne menneskesyn, vi har tilfælles med det sekulariserede samfund, er det noget specielt kristent at prioritere svaghed. Kristus prioriterede svaghed. Gud selv prioriterede svaghed, derfor blev Gud menneske, og på korset er al styrke borte.

Dette vort kristne men-

Jubilæet fejres lørdag den 26. januar

Lørdag, den 26. januar 1991 fejrer Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund sit 60 års jubilæum.

Der begyndes med en festmesse kl. 15.00 i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade, hvor Hardy Macko koret vil synge Erling Rasmussens messe.

Fra kl. ca. 16-18 vil der være reception i Skt. Knuds Skoles sal i Stenosgade, hvor der vil blive budt på kaffe, the, øl, vand, vin samt småkager og chips.

Ydermere vil skuespiller Birthe Bachausen, kendt fra mange store roller i såvel TV som på teater, underholde.

Ligeledes vil kvartetten »4 Mand Høj« underholde musikalsk med en medley.

neskesyn er altafgørende for vort syn på de svage, de handicappede – og altså også for vort syn på den igangværende debat om, hvilke fostre, der skal have lov til at fødes.

Hvornår begynder menneskeligt liv?

Begynder menneskeligt liv ved æggets befrugtning, så vi altså kan tale om »animeret« biologi, der herefter fortsætter kontinuerligt? Eller begynder menneskeligt liv først ved indplantningen i livmoderen eller først, når neuralrøret – anlægget til hjernen og nervesystemet – er dannet og hermed anlægget for mulighed for abstrakt tænkning?

Mødets deltagere var alle fortrolige med begrundelserne for de forskellige opfattelser, og Bischofberger understregede, at ingen af dem er dogmatisk fastlagte. Katolikker kan have forskellige opfattelser heraf.

Foruden 15 læger, hvoraf nogle havde deres ægtefæller med, deltog i mødet også en stud. med. samt en socialrådgiver, der selv er stærkt handicappet og næstformand i en lokalafdeling af Dansk Handicapforbund. Hun fremhævede glæden ved livet, også når man er handicappet, og konstaterede med tilfredshed, at i denne forsamling var alle klare over, at vi alle har hver vore handicap, og at der er brug for os alle.

Ruth Plum

Hånd i hånd

De fleste kristne kirker markerer ugen mellem den 18. og den 25. januar som en tid med særlig bøn for kirkernes enhed. Det er en gammel økumenisk aftale. Den 18. januar fejres mindet om apostlen Peters bispesæde i Antiokia i Syrien – længe inden Rom gjorde krav på at være det. Den 25. mindes Pauli omvendelse foran Damaskus' mure.

I Rom slutter denne økumeniske bedeuge altid med en pavemesse i Pauli gravkirke uden for Murene. Det var den 25. januar 1959 i Pauluskirken, den gode pave Johannes XXIII helt uventet meddelte, at han ville sammenkalde et økumenisk koncil.

Mange tilstedeværende troede ikke deres øren. Det sidste koncil havde fundet sted for næsten 100 år siden, i 1869-70. Hvad i alverden skulle et nyt økumenisk koncil drøfte og afgøre?

Andre tilstedeværende følte, at deres hjerte »løftede sin glædes vinger«. En duft af forår hos alle dem, der længe havde ønsket et stort og afgørende kirkemøde, som gav svar – pastorale svar – på tidens nye og akutte spørgsmål til den katolske kirke.

Andre fik deres livs chok. Et par kurie-kardinaler rystede synligt på hovedet, nogle rystede i knæene.

Indtil da havde ordet *økumenisk* i katolsk sammenhæng betydet alle katolske biskopper og de med Rom unerede Østkirker samlet til koncil. Men Pave Johannes lod ingen tvivl herske over hensigten med koncilet. Det skulle være pastoralt, ikke dogmatisk, og økumenisk skulle denne gang også betyde en henvendelse til alle kristne trossamfund. Som første modige skridt i nyere kirkehistorie blev repræsentanter fra alle trosretninger indbudt. Rent »kirketeologisk« lod det sig endnu ikke gøre i 1962 at lade disse »anderledes troende« deltage på lige fod med de katolske biskopper. Men pave Johannes kaldte dem »vore adskilte brødre«. De skulle kunne bidrage aktivt med deres bøn og viden, med deres nuancer og erfaringer. Praktisk blev det sådan, at de kom som observatører, uden taleret under møderne i Peterskirken, men med fuld ret til deltagelse i studiearbejdet, i debatgrupper, med foredrag og ved formuleringen af ønsker til arbejdsplanerne. Blandt dem var den nu afdøde danske professor Kresten Skyds-gaard.

En af de smukkeste blomster i kirkens buket til verden blev erklæringen om økumene. For første gang anerkendtes de andre trossamfund, der har et ordinationsembede, som kirker. Man var klog nok til at forudse, at enheden som endemål kun kan opnås i etaper. Ikke alle stod lige langt fra eller lige stejlt over for hinanden. Tilnærmelsen måtte blive en tillidssag. Først skulle mange lære at være i stue med hinanden. Dernæst kunne man studere troens kilder i fællesskab. Man kan kun bede om enhed, når splittelsen erfares som en sygdom, ikke som en rigdom. Senere etaper kunne være at finde fælles arbejdsområder for til sidst, i en (fjern?) fremtid at vokse sammen i »forsonet forskellighed«.

Siden har økumenen kendt opgangs- og nedgangstider. Hvor meget af målet er nået?

I vore våbenhuse og kirker hænger de smukke plakater med hver måneds pavelige bønssætning. Farvebilledet for januar viser et glimt fra det store fredsmøde i Basel, pinseugen 1989. Her står kristne af forskellig konfession hånd i hånd. Således har mange kristne lært at stå og bede sammen.

Men – de står. De står stille. Står selve økumenen også stille?

Pave Johannes Paul II efterlyser modige skridt. Det forudsætter, at man går, og tør gå videre end blot at stå med hinanden i hånden. Vejen er lang endnu.

w.w.

Hvor er katolikkernes loyalitet over for ægteskabets sakramente.

Det er med stor undren, at jeg i »katolsk orientering« nr. 18 af 14. november 1990 kan læse en artikel om »Det ordløse skrig efter sakramenterne«, hvor gengifte, fraskilte katolikker i store vendinger beklager sig over kirkens indstilling til ægteskabets uopløselighed.

I artiklen spørger teologen Rolf Buschor, som er ægteskabsrådgiver i byen Weinfallen: Hvorfor bliver disse mennesker yderligere straffet af kirken, som om de ikke blev straffet nok i forvejen af deres ægteskabs forlis?

Mgr. Jean-Claude Périsset understreger i den samme artikel, at fraskiltes

nye ægteskaber ikke er kirkeligt gyldige, og at de pågældende derfor er udelukket fra nadveren. Til gengæld medfører deres nye ægteskaber ikke eks-kommunikation af kirkens fællesskab.

Når man som jeg selv er fraskilt praktiserende katolik og oplever hvordan fraskilte, gengifte katolikker trods denne regel og modtager den hellige kommunion tilsyneladende med sognepræsternes fulde velsignelse, kan det undre mig, at de beklager sig så meget.

Ægteskabets sakramente er jo et sakramente, som to mennesker frivilligt indgår over for Kristus, og

efter at de er blevet undervist af en katolsk præst.

Begge parter er altså gået frivilligt og med åbne øjne ind i forholdet, hvis ægteskabet da ellers er gyldigt. Endvidere bliver de først udelukket fra sakramenterne i det øjeblik, de gifter sig igen – og altså blæser på kirkens lære om ægteskabet. Kirken straffer dem ikke. Det er tvært-

imod dem selv, der vende kirken ryggen.

Jeg har for mit eget vedkommende accepteret at leve en tilværelse alene og jeg mener generelt, at andre katolikker i samme situation bør gøre det samme og dermed vise Kristus loyalitet i forhold til hans hellige sakramente.

Niels Ørskov Larsen

Kirken og dens forhold til Traditionen

Somme tider kan man synes, at det er et ejendommeligt foretagende, man er medlem af. Snart forhindrer man fremskridt ved at påberåbe sig Traditionen, snart går man mod den samme Tradition, når man ønsker noget gennemført, som passer én i krammet. Nu de sidste pavendømmelser af biskopper, stik imod den stedlige folkelige opinion, ja, mod de engang fastsatte regler om bispedømmets eller domkapitlets medvirken.

Det er da noget underligt, noget. Hvad siger den Tradition, man ellers er så ivrig til at påkalde:

Pave Celestin den først (422-432): »Ingen biskop bør gives til en befolkning uden dennes vilje«.

Pave Leo den første kaldt den store (440-461): »Den, som skal stå over alle, skal vælges af alle«.

Princippet er altså klart nok. Man læner sig tilbage i stolen og undrer sig: Hvordan er det muligt?

Bjørn Højb.

Hvem filtrerer?

»k.o.«s redaktion gør sig åbenbart ikke klart, hvorledes de læsere, der ikke er enige med den, må reagere ved læsning af lederartiklerne. »Filter«.

»k.o.« er jo ikke et almindeligt blad i konkurrence med andre, der har lige debatvilkår. Det finansieres af Det katolske Bispedømme, det har eneret på sogne-meddelelserne, og det uddeles gratis til alle katolske husstande.

Dets redaktion har altså herredømme over et mangeløst filter m.h.t. orientering af Danmarks katolikker, hvoraf hovedparten end ikke har mulighed for at blive orienteret gennem andre kilder.

Den, der ikke er enig med redaktionen i dennes ofte meget stærkt markerede holdninger, er så langt fra lige stillet med denne, når det drejer sig om at tilkendegive sin overbevisning. Læserbreve er altid »post festum«; et alternativt periodisk skrift er dødsdømt på forhånd over for »k.o.«s økonomiske privilegium og dets i kraft heraf officielle og autoriserede skær.

Når nu f.eks. redaktionen erklærer en diskussion (vedr. Kirke og sex) for afsluttet, i samme nummer, hvor chefredaktøren i lederartiklen fremsætter nye argumenter i denne debat, og altså sætter »filteret« på efter at have sikret sig det sidste, uimodsagte ord, handler han

så ikke præcis på den måde, han i samme lederartikel bebrejder den romerske Kurie at anvende?

Man kunne ønske en mere desengageret holdning hos redaktionen, så »k.o.« kunne blive alle katolikkernes blad, og ikke kun deres, der er enige med redaktionen i dens oftest meget polemisk fremførte særstandpunkter.

M.J. Baagøe

Ikke debatmuligheden i bladet som sådan, men Deres diskussion med Josef Petersen har vi erklæret for afsluttet, da I var begyndt at tale forbi hinanden. Petersen takkede jo også af. En desengageret bladholdning hedder på dansk Holdningsløse Tidende.

Red.

Hvor længe endnu.

En stor tak for den modige leder i nr. 19 af »katolsk orientering«. Stemmer, der vover at sige, hvad de tænker, er efterhånden blevet sjældne i kirken, og endnu mere sjældent lytter man til dem.

Det ville ikke undre mig – og jeg formoder heller ikke Willem Wuyts – hvis redaktøren får på puklen

for sine ord, særligt nu hvor de har fundet vej til »weekend avisens« forside. Måske kommer de igen krav om censur, men det ville så være en bekræftelse på, at sammenligningen med Kreml før perestrojka (vel at mærke er berettiget. Hvor længe endnu?

Gottfried Grünwald S.J.

Kvindelige brødre...

For nogle år siden fortalte en vred katolik mig, at der slet ikke stod »Brødre« i Pauli breve. Det er rigtigt, men i »Messens læseordning« står der i stk. 24: Indledningsordene lyder som hidtil: »På hin tid«, »I de dage«, »Brødre«, »Højtelkede«, »Så siger Herren«. Hvis tekstens indhold gør det naturligt falder indledningsordene bort. På de enkelte nationalsprog kan disse indledningsord ændres eller udelukkes efter den behørig myndigheds afgørelse.

I den latinske tekst står

der »Fratres«, som omfatter både brødre og søstre. Da det første lektionar blev skrevet, tænkte man ikke så meget på kønsdiskrimination. Det er noget andet nu, hvor man helst vil oversætte alle såkaldte »mande-ord« til også at omfatte kvinder. Jeg ventte, at man en dag forlan-

ger, at man i stedet for »Fadervor« siger: »Vor far og mor«.

Som man ser af ovenstående, er der mulighed for at lave en anden indledning. Når man foreslår »højtelkede«, så er det jo ikke os, Paulus taler til men hans tilhørere.

Lily Fausbøt

Redaktionen forbeholder sig retten til at forkorte meget lange læserbreve.

Børn beskæftiger sig i deres tankeverden med de samme centrale begreber, som filosofien har beskæftiget sig med i 2500 år. Foto Knud H. Kluge.

Filosofi for børn

Børn fødes som filosoffer. De spørger hele tiden »hvorfor«. Det er det, der gør dem – og os voksne – til mennesker

af Per Jespersen

Richard P. McBriens bog *Katolsk tro gennem 2 årtu-inder* står der i kapitel 0: »Katholicismen er en op-attelse og en bekræftelse af menneskelivet, inden det er i fælles mening om paven ler om de syv sakramenter, eller om Jesus Kristus».

roen har to sider ge som en mønt

Udgangspunktet for tro er altså det menneskelige – et at være menneske med alt, hvad der hører mennekelivet til. Troen har, som en mønt, to sider: Fornuft og håb. Mennesket har to sider: rationaliteten og religionen. Forbindelsen mellem rationaliteten og religionen er viden og dens baggrund samt menneskets tilegnelse af denne viden.

Vi har et samfund, der ekspanderer voldsomt – et samfund der løber den enorme risiko, at det enkelte menneskes liv og håb ingen betydning har for elheden – et samfund, hvor informationer kommer til os, før vi er i stand til at forarbejde dem. Det betyder, at vor tilgang til undervisning af børn på ogle felter bliver en anden. Vi må tage udgangspunkt der, hvor mennesket er – der hvor barnet er og derfra bygge videre til

viden og tro. Oplysning er vigtigere end nogensinde før – en oplysning, der trænger ind i tiden og ind i børnenes verden. Det er den eneste vej, hvis vi vil opleve barnets erkendelse af troens to sider: Fornuft og håb.

Troen er en personlig sag og skal omgås med varsomhed, ligesom hvert enkelt menneske skal omgås med varsomhed og respekt. I en skoleklasse sidder elever, hvis mage aldrig har været på jorden. Så mangfoldigt er livet, at der bestandigt fødes nye mennesker med eget værd og eget særkende. Netop det skal vi respektere og bygge på, og netop derfor er oplysning og undervisning et medmenneskeligt tilbud i et sindsåbent miljø.

»Fordi« lukker af, »Hvorfor?« lukker op

Alfred Hayes har en historie, hvor heltinden reflekterer over tilværelsen: »Vi tror altid, at hændelser sker i en bestemt rækkefølge. Og så siger vi fordi. At tænke fordi er en forklaring for os. Og så undersøger man dette fordi, som jeg har gjort, åh, så mange gange. Og det åbner sig, og indenfor er der et andet fordi, og man bliver ved at åbne dem, og

de bliver ved at indeholde andre fordi'er».

Man kunne også sige, at der hele tiden er et hvorfor. I hvert eneste hvorfor er der et nyt hvorfor. Fordi'et begrænser, mens hvorfor'et åbner. For netop det, at der altid er et ikke besvaret hvorfor, gør os til mennesker. Det er vort grundlag. Der er så uendeligt lidt i vor verden, som vi kan besvare endegyldigt, men der er mængder af spørgsmål. Og det er just det smukke ved livet, for vi skal ikke vide alt, men vi skal spørge til det og lytte til de svar, der kan komme, når sindet er åbent.

Børn stiller livets centrale spørgsmål

Børn fødes, som de altid er blevet født: med en nysgerrighed og en trang til at vide. Men børn af i dag fødes ind i en kompleks og rodløs verden, hvor værdierne skjuler sig i materialisme og teknologi. Det løber en risiko for at miste sig selv, at føle sig undertrykt, at føle uforståen overfor dette vældige uforståelige, der omgiver os.

Der står skolen. Med sine fag, med sine mennesker, med sine regulativer. Der står skolen midt i dette forvirrende samfund

og skal både formidle viden og skabe menneskeligt grundlag for tro og håb. Der står skolen i en moderne rådvildhed, som det ser ud til at være svært at komme ud af. Jeg skal ikke her påstå, at skolen er ved at rende af sporet, eller at den skal lave hele sin fagstruktur om. Jeg vil blot pege på filosofiens muligheder.

Filosofi for børn har været praktiseret en del steder igennem det sidste tiår med et godt resultat. Det bygger på den tanke, at man taler med børnene helt fra første klasse om livets meget centrale begreber, som børn i virkeligheden beskæftiger sig med i deres egen tankeverden, og som filosofien har beskæftiget sig med i 2500 år. Her kan barnet og filosofien mødes i en undervisningsform, der lader barnet komme til orde med sine tanker og følelser, som man så kan bygge den videre undervisning på.

Paratviden (fordi) er ikke vigtigere end glæden ved at spørge

Arthur Koestler skriver »Børn er filosofiske optimister, og den proces, som tidligere førte barnet til at forstå, at ting har navne, fører nu til opdagelsen af, at

alting har fordi'er». Denne leden sig igennem livet, denne konstante søgen efter forståelsesmening må skolen hjælpe med, for den er vejen til troen og håbet – den giver rationalismen det perspektiv, der er nødvendigt for at opleve troens to sider.

Filosofi for børn trænger sig frem nu, og tanken med denne undervisningsform må lige være noget for katolske skoler, der står som alternativer for mange børn, der kan blive knust i det moderne folkeskolemaskineri, hvor paratviden ofte sættes højere end glæden over at stille et hvorfor-spørgsmål for at trænge sig dybere ind i et emne. Filosofien er baggrunden for alle andre videnskaber, og er qua sin natur dermed også baggrund for det at være menneske, som igen er baggrunden for, at troen kan komme til fuld udfoldelse.

De tider, hvor skolen presser færdigstyrede systemer ned over børnene, bør være forbi, også fordi børn i dag sidder inde med informationer i en alt for tidlig alder. De ser hybrid-TV om morgenen og stiller i skolen efter at have overværet 20 mord – de leger med computerspil, der presser en pseudoverden ned over dem, mens de selv tror den er virkelig. Hvor ender vi så? I en malstrøm af uforståenhed, hvor man ikke er i stand til at sætte sig ind i de enkleste etiske problemer. Det nyeste skud på stammen er, at man ved ansættelse skal vise sit genkort, så firmaet kan se, om man er værd at investere i!

Vi må ikke lukke maskiner ud

Hvis vi lukker børn ud af skolen, uden at de har

været med til at tage filosofisk (og dermed teologisk) stilling til livets fundamentale spørgsmål, lukker vi maskiner ud – sjælsnøgne mennesker, der ikke kan forstå baggrunden for den verden, de lever i.

Skolen skal lukke hele mennesker ud. Filosofi for børn er et fremragende alternativ, hvor læreren har samtaler med sin klasse om livets grundspørgsmål. Der findes heldigvis hjælpematerialer til denne form for undervisning, for det kræver en mild omstilling hos læreren. Der findes en grundbog, og der findes en varm videofilm, produceret af Marianne Albeck til leje på Statens Filmcentral med titlen »Og så elsker jeg gyllelugt«.

En oplagt sag for et katolsk menneskesyn

For vor katolske skoleverden er filosofi for børn en oplagt ting, både fordi denne undervisningsform er i overensstemmelse med katolsk tradition, og fordi den stemmer overens med det menneskesyn, som katholicismen i sit indre står for. Når dertil kommer, at filosofi for børn skaber glade og tænkende børn samt giver dem et godt ordforråd i en ordfattig tid, er det næsten oplagt, at man må prøve sig frem og skabe en solid baggrund for indlæring hos de elever, der går i vore katolske skoler.

Det andet Vatikankoncil opfatter kirken som den levende kirke, der er åben for nyt liv og for den forandring, det medfører, og den katolske kirke som en kirke, der principielt er åben for enhver sandhed og enhver værdi. Derfor hører filosofi for børn naturligt hjemme i den katolske skoleverden.

Skoleleder til Sankt Nikolaj Skole, Esbjerg

Med udgangen af skoleåret 1990/91 ønsker vor nuværende skoleleder, Else Marie Ebert at fratræde for at gå på pension.

Sankt Nikolaj Skole søger derfor en velkvalificeret afløser, som på inspirerende og kreativ måde kan lede skolen fremover.

Vi lægger vægt på, at vor nye leder, udover de nødvendige faglige kvalifikationer, besidder evnen til at samarbejde, især med lærerstaben, men i høj grad også med elever og forældre.

Sankt Nikolaj Skole er en katolsk skole med ca. 220 elever (heraf ca. 10% katolske elever) fra børnehaveklasse til 10. klasse og en lærerstab på 18.

Stillingen aflønnes efter gældende overenskomst, lønramme 31, skalatrin 40-44.

Tiltrædelse 1. august 1991.

Nærmere oplysninger om stillingen kan indhentes hos skoleleder Else Marie Ebert på telefon 75 12 29 88.

Skriftlig ansøgning bedes fremsendt til Sankt Nikolaj Skoles Styrelse, Kirkegade 54, 6700 Esbjerg, senest den 1. februar 1991.

Noget at undres over...

Af sr. Hildegard Madsen, O.S.B.

I k.o. nr. 20, s. 3 falder blikket på en overskrift, der lader formode, at her foreligger konfliktstof, og ved videreførelse af det nedenstående referat af en debat om katekesen på sidste pastoralrådsmøde får man sin anelse bekræftet. Ja, man bliver mildt sagt forundret, rigtig meget endda, og derefter ret så utilpas.

»Børn skal modtage sakramenterne i den rigtige rækkefølge«, står der med høje bogstaver. Dette siger sr. *Terres Piekos*, Maria Immaculata-søster fra Odense. Ved videre læsning forstår man, at det gør børn ikke nu, for omend *Det Nordiske Kateketiske System* er godkendt, ja, anbefalet af de syv nordiske biskopper, er det alligevel bygget sådan op, at de små kan komme til Herrens Bord uden at have set en skriftestol indefra. Dette forhold bør ændres, mener sr. Teresa.

Nu fremgår det af referatet, at søster Teresa Piekos' oplæg ikke forblev uimodsagt. Biskoppen fastslog, at der ikke findes nogen lov, der siger, at børn skal til skrifte, før de kan gå til førstekomunion. Medlemmer af rådet har også udtalt sig imod forslaget, mens andre lige så engageret har støttet det.

Debatten overså retningslinjerne

Hvad der ud over selve påstanden undrer mig ret så meget, er især to ting:

For det første: At det i pastoralrådet kunne komme til en så lang diskussion over et forslag, der tydeligvis ikke tager hensyn til den nordiske bispekonferences dokument *Kateketiske Retningslinjer for den Katolske Kirke i Norden*, Kateketcentralen 1986.

Dernæst: At det, der pædagogisk set må anses for hovedårsagen til, at både retningslinjerne og *Det Nordiske System* er yderst varsom med at fremsætte krav om skriftemål før kommunion, og: som enhver erfaren kateket kender til hudløshed, øjensynlig er ladt helt ude af betragtning. Både i forslaget og i den påfølgende diskussion.

Hvad jeg sigter til, er det faktum, at foreligger der kun en særdeles tynd skriftemålspraksis i hjemmet - eller måske slet ingen - tjener det ikke noget formål at få de små i skriftestolen.

For børn af alle aldre er skriftemål et dybt personligt spørgsmål, som det jo også er for voksne. Et spørgsmål, der er positivt eller negativt ladet. Derfor er hjemmenes indstilling og praksis absolut afgørende for, hvad der her kan sættes på i katekesen som *målsætning for alle*. I hjemmet med et tæt og varmt trosliv skulle der normalt ikke være noget i vejen for, at børn kommer tidligt til skrifte. Følges de med far og/eller mor, kan de nok også modtage Bodens Sakramente forud for den første hellige kommunion, som sr. Teresa ønsker.

Ingen tvang til umodent skriftemål

Denne mulighed kan man imidlertid ikke opbygge nogen fordring på, og slet ikke i dag. Vi er jo alle vidende om, at katolikkers omgang med Bodens Sakramente undergår en radikal ændring i disse år, og det er nu engang sådan, at en belæring plus tilskyndelse, som børn ikke finder dækning for i den hjemlige praksis, ender med at stå som utroværdig for dem. Dette første skriftemål kommer da til at stå som en adgangsbillet til kommunionen, og i øvrigt noget, der ikke vil blive gentaget ad frivillighedens vej.

Endnu en advarsel mod at gøre det meget tidlige skriftemål til en generel fordring kommer fra det forhold, at småbørn er fødte moralister! Deres skelnen går ikke uden videre mellem godt og ondt, men mellem rigtigt og forkert. »Rigtigt« og »forkert« afgøres ud fra regelsæt, for småbørn slet og ret ud fra, hvad betydningsfulde voksne roser eller dadler dem for.

»Godt« og »ondt« derimod defineres ud fra værdier, i sidste instans kærligheden som højeste værdi.

Børn fra hjem, hvor troen virkeliggøres i kærlighed, kan have en udfordret følelse for, hvad det drejer sig om i Bodens Sakramente. De andre må først nå dertil gennem en helt anderledes indlærings- og først og fremmest selverfaringsproces.

Netop derfor skal der ikke begyndes med Bodens Sakramente som foreslået af sr. Teresa. I dagens kateketiske situation har vi med børn at gøre, for hvem »alt det med Gud og Jesus« (cit

fra en 4. klasse) hører religiøse specialister og særlige begivenheder til. Derfor er det bydende nødvendigt at begynde med - og bruge lang tid på - en tålmodig omgang med den verden, barnet kender til. Det gælder herunder om at sætte sig på sporet af en troens tolkning af denne lille verden.

Forberedelsen først i det tredje skoleår

Sådan går begynderbørnene i *Det Nordiske Kateketiske System* til værks *Kom til Faderen* og *Gud møder os* er titel og tema for de to første bøger. Hensigten er at tage de små ved hånden, ud på en opdagelsesferd i deres egen verden med det formål at lede dem til en spirende erkendelse af, at samme verden er omsluttet af Guds kærlighed. Derfor leder bøgerne også hen til første kommunion, så at de små fra starten ledes

ind mod troens centrum. Tredje år forberedes der så direkte til Bodens Sakramente, idet det skal tilføjes, at der i programmet fra og med bog 1 er indbygget en meget fin og kærlig forberedelse af jordbunden for dette sakramente.

Forældrenes medvirken nødvendig

Hermed er det Nordiske System i smukkeste overensstemmelse med den hyrde-omsorg, der taler ud af de nordiske biskoppers retningslinjer:

»I dag må vi søge nye veje for religionsundervisningen. Hvad tidligere generationer gjorde, og hvad der stadig er muligt i andre kulturområder underkender vi ikke hermed. Men hos os har forudsætningerne for trosundervisningen ændret sig. Vi kan ikke uden videre forudsætte religiøse oplevelser og erfaringer i vort samfund. Religionsundervisningen kan ikke bearbejde troserfaringer, som ikke er til stede, eller som man i det mindste ikke kan forud-

sætte.

Blot og bar kundskabsformidling ville degradere mennesket til en computer, der måske nok kan levere en hvilken som helst religiøs information ved tryk på en knap, men hvis hjerte ikke berøres deraf. Derfor må vi i dag give plads for religiøse erfaringer og oplevelser...« (*Indledningen*, s. 5).

Opbygning af andre erfaringer tager tid! Biskopperne fastlægger derfor også, at de første to år bruges til kommuniensforberedelse i den ovenfor skitserede omfattende forstand. Idet det dog med et »Nota bene« tilføjes, at barnet på forældrenes ansvar og aktive medvirken kan komme til Bodens Sakramente i 2. undervisningsår, jfr. s. 23 og s. 21-23 og derudover ganske særligt hele kapitel 3.

Man må håbe, at bispekonferencens særdeles instruktive dokument kommer til at præge den videre debat om katekesen både på kommende pastoralrådsmøder og blandt os andre.

Forve

Af biskop I

Første del af o

Den øku

Til vor katolske situation Danmark hører også det te, at vi står over for en stor folkekirke og talrige andre mindre kristne kirkesamfund. Ofte opleve vi - gudskelov - et dyb fællesskab med disse andre kristne, ikke mindst over for en omverden, der oft synes fremmed for kristen dommen. Det økumeniske får os altså til både at respektere de andre kristne i deres tro og i deres engagement for at bringe Kristi evangelium og evangeliets menneskelighed videre til andre. Det økumeniske er blevet en uundværlig del af vort katolske liv og fællesskab.

Fra de nordiske biskoppers retningslinier

I det følgende skitseres en læseplan, baseret på en omfattende katolsk troselære. Efter vor mening er denne nødvendig for en ansvarlig trosoplysning.

1. undervisningsår

Mål:

Indføring i den kristne tros grundsandheder ved en præsentation af de tre guddommelige personer: Gennem Jesus lærer vi ved Helligåndens kraft at kende og elske Faderen.

- Vi opdager sammen, hvem vi er, og hvem, der giver os livet.
 - Vi opdager skaberværkets skønhed og priser Skaberen.
 - Gennem Jesus lærer vi Guds kærlighed til mennesker at kende.
 - Vi opdager skaberværkets skønhed og priser Skaberen.
 - Gennem Jesus lærer vi Guds kærlighed til mennesker at kende.
 - Vi opdager vore evner takket være de gaver, Gud giver os.
 - Vi fejrer mysteriet om Jesu fødsel.
 - Vi lærer Jesus at kende, og vi opdager, hvad Helligånden udvirker i ham og i os.
 - Vi lærer ved Jesu eksempel, hvorledes vi skal leve sammen med hinanden.
 - Vi fejrer påskemysteriet. Jesus fører os til Faderen.
 - De kristne lever i et fællesskab, som en stor familie, sammen med den opstandne Jesus.
- Et hovedanliggende for dette første undervisningsår er
- at lære barnet at bede og at vække bønnens grundholdning (tilbedelse, tillid, taksigelse) og udvikle den,
 - at vække barnets samvittighed og opfordre det til efter Jesu eksempel at agte og elske sin næste.

2. undervisningsår

Mål:

At gøre det muligt for barnet at modtage og besvare det tegn på venskab, som Jesus giver det i eukaristiens sakramente.

- Ligesom Jesus har også vi venner, sammen med dem holder vi fest.
 - Jesus, vor ven, gør vidunderlige ting for os.
 - Jesus taler til os på en særlig måde i messen. Helligånden hjælper os til at modtage hans ord.
 - Gud er kærlighed. I eukaristien fejrer vi denne kærlighed, som skænkes os gennem Jesus.
 - For at modtage Livets Ord må vi lære at elske. Helligånden hjælper os dertil.
 - Jesus, vor Frelser, beder os om at dele Det glade Budskab med andre.
- I 2. år udvikles barnets samvittighed videre. Det skal hjælpes til at leve som Guds barn og Jesu ven og til at svare på Helligåndens tilskyndelser.

NB: Bodens sakramente

Skal barnet modtage bodens sakramente allerede i 2. undervisningsår, kan forberedelsen hertil gennemføres ved hjælp af bodskatekesen i bog 3. Sakramentet modtages efter aftale med forældrene, og så vidt muligt bør forældrene ledsage barnet.

3. undervisningsår

Mål:

- At hjælpe barnet til at opdage Kirken som et fællesskab, hvis opgave består i at opfylde Guds drøm: at samle alle mennesker på jorden; sammen med barnet at leve tilhørsforholdet til Kirken på en pædagogisk måde; at gøre troslivet og næstekærligheden mere bevidst under de givne omstændigheder (familie, skole, sogn, fritid).
- Gud, vor Fader, giver os jorden at bo på.
 - Gud, vor Fader, vil samle os til én familie.
 - Jesu Ånd lærer os at forblive forenet i kærligheden. Forberedelsen til bodens sakramente.
 - Kirken forkynder opstandelsesglæden for verden.

Hele dette år er viet formningen af samvittigheden. Barnet opfordres hele tiden til at leve i kærlighed til Gud og næsten.

L. Martensen

rtikelserie er bragt i nr. 19 af 28. november 1990, side 12-13

niske situation

Vigtigt er det imidlertid at fastholde, at økumeni ikke betyder udviskning af alle forskelle, og at det endnu mindre betyder, at vi opgiver enkelte af vore katolske trossætninger for på en eller anden måde at komme nemmere overens med de andre.

Chokerende

Jeg har været overrasket og chokeret, når jeg har hørt en katolik spørge: Behøver jeg som dansk katolik at tro på Jomfru Marias optagelse i himlen? Ja, det er dog klart, at alt hvad den katolske kirke højtideligt bekender som sin tro, må vi også som danske katolikker beken-

de, og vi kan aldrig opgive en del af troen for bedre at takkes andre. Ganske vist kan vi altid prøve at forstå alle trossætninger i en dyb sammenhæng, hvor alt ses i lyset af den treenige Gud og hans godhed og frelsende gerning blandt mennesker.

Således vil vi ofte, selv når vi fastholder trossætninger, som en protestant umiddelbart ikke kan acceptere, alligevel kunne opleve enhed bag om forskellene. Undertiden vil vi give nødvendige værdier videre. Vi vil netop svigte vor økumeniske opgave, hvis vi ophører med at holde fast ved den katolske tro i al dens fylde.

delse som livsgrundlag? Hvorledes skal trosbekendelsens sætninger gøres tilgængelige for vor aktuelle forståelse og for den verden, vi lever i i dag?

Hvad er vort særlige katolske kald over for vore omgivelser, og hvilke specifikt katolske værdier skal vi formidle?

Mange søger svar uden om kristendommen

Mange mennesker søger en ny åndelig dimension i tilværelsen. De søger helbredelse af forskellige sygdomme og ondt, både på legeme og sjæl. De søger en åndelig dimension, der kan lade mennesket forstå sig selv og sine egne dybder bedre. De søger dybder i mange spørgsmål: Hvad er kærlighed – hvis den da overhovedet findes? Hvad er synd og ondskab – hvis den da ikke skal bortforklares som noget ikke-eksisterende? Hvad er mennesket og dets selv og dets individualitet? Mange mennesker stiller på en ny måde spørgsmålet om frelse, og mange mener at kunne frelse sig selv ved nye former for åndeliggørelse.

Det kan føles beskæmmende for os kristne, at vore omgivelser søger åndelig fornyelse, åndelig indsigt, helbredelse, udvidelse af indre erfaring, forståelse af tilværelsens sidste spørgsmål uden for kristendommen. Er det ikke muligt at genopdage kristendommen og gøre rede for, at vi kristne i høj grad har et bud på alt det, som så mange søger?

Når det anti-kristne falbydes som kristent

Allermest beskæmmende for os er, når det, der i sin kerne er anti-kristent, kan give sig ud for at være den egentlige kristendom, der endelig har forstået sig selv ret. Dette sker jo vidt og bredt i nyreligiøs sammenhæng. Da er det den kateketiske opgave at skelne mellem kristent og ikke-kristent. Vi må opdyrke en sans for det kristne ud fra erfaring på den ene side og det kirkelige fællesskabs tolkning på den anden.

Man kan forestille sig, at en smart forretningsmand ved reklamefremstød kan overbevise men-

nesker om, at cola smager bedre end bordeauxvin. Det får være, hvad det er. Men hvis denne forretningsmand vil begynde at påstå, at cola'en er bordeauxvin, og hvis han vil sælge den i bordeauxdistriktet som en særlig fin årgang – så vil vinbønderne protestere, og de vil ikke lade sig narre. De vil sige: Vi kender smagen på vin, og vi kan godt skelne den fra andre drikke. Vi kender den ægte vare!

Hvor er vi kristne og katolikker i den nuværende situation? Er vi i stand til at skelne mellem kristent og ikke-kristent? Har vi instinkt og smag for, hvad der i Bibelens forstand er en duft af liv til liv – eller omvendt: En lugt af opløsning og død? Vor katekese må være en håndsrækning til dem, der vil forstå, hvad ægte kristendom er, og som vil leve i henhold til det, de har forstået.

tende karakter behandles. Også de enkelte dele af morallæren – både den individuelle og den samfundsmæssige – bør behandles, således som det plejede at ske i forbindelse med gennemgangen af de ti bud.

Et troskræftkursus må nødvendigvis også introducere til kirkeåret og til kirkens liturgi og sakramenter.

Dybere besindelse på troens væsen

For det andet bør et kursus føre til en fordybelse af trosforståelsen. Det er ikke nok med en gentagelse af trosindhold, vi selv har lært. Ethvert livs-afsnit forlanger en ny og dybere besindelse på, hvad den kristne tros indhold betyder. Grundlæggende for denne fordybelse er bevidstheden om, at kristentroen fører os ind i et mysterium, som er henses menneskelige ord og forklaringer; men som alligevel nødvendigvis må støtte sig til menneskelige ord.

Omvendt kan forkerte ord og fejlagtige udsagn føre mennesker vild og spærre adgangen til det egentlige mysterium. Eksempler herpå findes i de første fire århundreders kampe omkring den rette forståelse af Gud selv og af Jesus Kristus, hans evige Søn, sand Gud og sandt menneske. Gnosis og arianisme er ikke blot harmløse, fejlagtige ord. De var kristent set afsporinger, der tog den kristne kraft ud af kristendommen.

Troen på den Tre-enige Gud

Det centrale kristne mysterium er Gud selv, den Treenige. Ligesom vi er døbt i den treenige Guds navn, således samles hele den kristne bekendelse og al kristen visdom og al kristent liv i mysteriet: den treenige Gud. Læren om Treenigheden sætter kristendommen i relief: Den er forskellig fra alle andre religioner. Troen på den treenige Gud er baggrunden for den kristne forståelse af, hvad kærlighed er, hvad person er, hvad menneskets værdi er, og hvad skabelse og frelse betyder. (Fortsættelse følger)

Indholdet af et kateketkursus

Hvilket indhold forventer vi et kommende kateketkursus skal have – ud fra de baggrunde, vi har skitseret?

For det første må det forventes, at kateketkurset er omfattende, således at det indholdsmæssigt dækker hele tros læren. Nu kan en sådan fordring på forhånd forekomme umulig, da hele kirkens lære tilsyneladende kræver tusindvis af lærde bind og livslange studier. Ja, selv store biblioteker og lange studier synes ikke at være tilstrækkelige til, at et enkelt menneske kan spænde over hele kirkens tros lære. Kravet om en indholdsmæssigt omfattende tros lære skal derfor forstås på en praktisk og livsnær måde. F.eks. således:

Alt, hvad kateketen skal undervise barnet i efter vort fælles-nordiske kateketiske systems syv-årsplan, skal han selv have haft mulighed for at sætte sig ind i på sin egen mere voksne måde. Den, der skal undervise, må have kendskab til det undervisningsmateriale, han selv med indsigt skal anvende over for andre.

Den apostoliske trosbekendelse

Et kursus må give en grundlæggende indføring i hele kirkens tro, således som denne f.eks. udtrykkes i den apostoliske trosbekendelse og i den nikænske trosbekendelse. Disse to bekendelser må anses for særligt vigtige på grund af deres liturgiske placering. Også den nikænske trosbekendelse må

tillægges meget høj værdi i kateketisk sammenhæng, fordi der i vor tid er mange holdninger, der minder om oldkirkens gnosis og om arianisme, som koncilerne i Nikæa og Konstantinopel imødegik. Arianerne troede ikke på Treenigheden og på Kristi guddom, men regnede Kristus for en særlig stor profet, der i højere grad end andre mennesker blev guddommeliggjort. De gnostiske retninger erstattede troen med indre oplysning og ville vise menneskene en vej til selvfrelse. Gamle dele af kirkens tros lære kan altså være yderst aktuel i dag.

Skabelsen, synden og frelsen

Et kateketkursus bør også gennemgå spørgsmål om skabelse, menneskesyn, om fald og frelse. Når man f.eks. tager i betragtning, at spørgsmålet om arvesynden var et af de afgørende kontroverspunkter mellem protestanter og katolikker på reformationstiden, og når man tager i betragtning, at arvesynden spiller en så afgørende rolle i al luthersk teologi, er det indlysende, at også en katolsk kateket bør introduceres i kirkens tanker omkring arvesynd og frelse set i det videre perspektiv af kirkens menneskeforståelse i det hele taget.

Samfundsmæssig og individuel moral

Hvad morallære og etik angår, er det væsentligt, at spørgsmålene om normernes oprindelse og forplig-

Et righoldigt materiale egnet til katekese for småbørn har været udstillet under pastoralrådets møder på Magleås, hver gang katekesen stod på dagsorden. Foto Knud H. Kluge.

Vor kateketiske opgave

Midt i den konkrete situation, som vi i det foregående gennem nogle stikord har prøvet at beskrive, gælder det om at finde frem til vor kateketiske opgave. Denne opgave består kort sagt i at genopdage kristendommen, så at kristendom bliver stedet, hvor vi søger svar på tilværelsens spørgsmål, og så

kristendommens svar bliver formidlet til andre og omsat i holdning og virkelighed.

Grundlæggende og alt omfattende er spørgsmålet: Hvad betyder for os kristne troen på Den treenige Gud, i hvis navn vi er blevet døbt? Hvad betyder dåb og dåbens beken-

Diplomati og religion

Skildring af den katolske kirke i Danmark fra reformationen til religionsfriheden

P. Hampton Frosell: *Diplomati og religion. Gesandterne for de katolske magter og deres kirkepolitik i Danmark c. 1622-1849.* C.A. Reitzel A/S 1990. 87 sider. Pris: kr. 200.-.

Dette lille skrifts titel er på samme tid rammende og vildledende, og af den grund er den også udstyret med en mere nøjagtig indholdsdeklaration i form af en undertitel. Det er nemlig ikke noget diplomatihistorisk studie vi her har for os. Snarere er det et stykke spændende københavns lokalhistorie. Den historie, som skildres, har imidlertid videre perspektiver, som fuldt ud berettiger den velklingende titel.

Sjælesorg for katolikker

En meget stor del af det katolske kirkelige liv i Danmark efter reformationen fandt sted i og omkring de kapeller, som de katolske diplomater, som i tidens sprogbrug hed gesandter og residerende, lod opretholde. Efter gensidig aftale var det nemlig tilladt diplomater at have gejstlige hos deres egen konfession hos sig.

Selv om det ifølge loven kun var tilladt præsterne at tage sig af gesandternes egen husstand, blev der dog i varierende grad set mellem fingrene med en egentlig sjælesorg for byens katolikker, som mest var udenlandske soldater, håndværkere eller hoffolk. Hvor stor tolerance, der konkret udøvedes, afhang af storpoltiske hensyn, den protestantiske gejstligheds iver, de katolske præsters smidighed og den enkelte katoliks sociale status.

Sober og saglig

Denne brogede historie fra dens begyndelse under svenskekrigene til indførelsen af religionsfrihed i 1849 belyser forfatteren hovedsageligt gennem bygningshistorisk og biografisk materiale. Det gør teksten konkret og levende, og selv om stilen altid er sober og saglig, så har forfatteren krydret sin tekst med mange sjove bemærkninger, som sætter fremstillingen i et ofte morsomt relief. Som eksempel skal blot nævnes, at da et af de første forsøg på at etablere en mission i

Danmark gik grueligt galt, påbød Christian IV, at der holdtes takkegudstjeneste. Forfatteren nævner da blot, at biskopperne ved samme lejlighed også skulle takke Gud, fordi man havde fundet sølv i Norge!

Netop den begrænsning i stofmængden, som gør bogen så let og behagelig at læse, får imidlertid anmelderen til at ønske, at forfatteren ikke havde været så karrig med henvisninger til anden litteratur. En litteraturliste ville have været dejlig.

Mange illustrationer i sort-hvid pryder bogen. Mange af dem er smukt udførte kortskitser og grundplaner, som gør det muligt med bogen i hånden at gå på sightseeing i »det katolske København fra før religionsfriheden«. Bogen, som er trykt på glittet papir og sat i to spalter fremstår i det hele taget smukt og så godt som fejlfri. Et enkelt sted har hukommelsen eller læsebrillerne dog spillet forfatteren et puds: på side 27 er titelbladet på Heinrich Kirchers »Nord-Stern« afbildet. I teksten fortælles

det, at man ser et hav omkranset af Danmark, Norge og Sverige, men på den udmærkede gengivelse af titelbladet på samme side ser man tydeligt et hav omkranset af Danmark, Sverige og Tyskland.

»Diplomati og religion« stræber ikke efter at være

en udtømmende skildring af den danske katolske kirkes historie fra reformationen frem til religionsfriheden, men den ønsker at formidle oplysninger og vække interesse. På baggrund af problemstillingens centrale placering og sit vingefang har forfatteren med denne bog imid-

lertid givet os en forsmag og vist, hvordan man kan skrive spændende og alment tilgængeligt om et kapitel i vort lands og folks historie, som indtil nu kun har været utilfredsstillende eller fragmentarisk beskrevet.

Sebastian Olden-Jørgensen

Det romanske Hus

Roman af Bent Haller om middelalderen

»Det romanske hus« roman af Bent Haller, 420 sider, Vindrose.

»Klokkerne ringede over Ribe by, rungende fra domkirken, klingende i hurtigt tempo fra St. Michaels, lidt spinkelt og rustent fra klosterkirken. Alle kaldte de til messe. Ud over hustagene lød klokkerne i den mørke kolde morgen, og ud over det flade landskab bag åen. Folk strømmede til domkirken fra alle retninger...«

Sådan starter Bent Haller sin roman *Det romanske hus*. En stemning er slået an.

Tro og tvivl

Romanen er bygget op i fire bøger, og i den første følger vi familien omkring Thorkel Smed. En familie med sine rødder i det gamle slægtssamfund og med følelse ind i det tidlige kristne samfund. Vi mø-

der den unge kirke, og vi møder tvivlen i befolkningen.

Den gamle olding, Thorkels far, som nok i begyndelsen accepterede den nye gud, men kun som sidestykke til de gamle guder siger: »Jeg byggede den første kirke — jeg skar et billede af jødernes konge, men kampen fortsætter bagud og fremad — der vil altid være to guder, uadskillelige, vogt jer for den dag en af dem sejrer, for da skal I opleve ragnarok...«

Det er starten af denne kamp, Bent Haller drager læseren ind i, når vi følger slægten omkring Thorkel Smed. Den Thorkel som endnu er egnens ledende; den Thorkel der fører foræde, når bygdens storbeder mødes under tuntræet. Det hellige træ, hvis »rødder nåede helt ned i den gamle is — mennesker var blevet halebredt i dets skygge. Nøgne børn blev trukket gennem hullet i dets midte, og de var blevet raske. Træet var et livstræ, en kirke, træet var Jesus Kristus...«

Gang på gang møder vi denne tro og tvivl side om side i slægtens dagligdag. Gang på gang fører Bent Haller os i et roligt sprog og en medrivende handlingssang ind i det unge kristne samfund på overgangen mellem vikingetiden og middelalderen.

Byggeriet af stenkirkerne

Anden bog handler om byggeriet af stenkirkerne. Kvadrerstenskirkerne. De store i bispebyerne og de små i landsbyerne. Vi følger nu slægten gennem drengene Knut og Benedikt. De sendes til oplæring i Vestervig ved det store kirkebyggeri der. Gennem dem følger vi slægtssamfundets forfald og opløsning. Men også kirken har svært ved at holde sammen på sig selv. I denne fjerne provins af den katolske kirke, i dette kolde, ufrugtbare og mere hedensk end kristne land,

søger munkene — for at holde varmen og for at beholde selvopholdelsesdriften — trøst i øl og hos kvinder.

I slægten er Thorkel, overhovedet, høvdingen død. Ved hans begravelse gik præsten fader Heinrich »rundt om graven og svingede røgelseskarret fra side til side — derefter dryppede han vievand i gravens fire hjørner og hævdede stemmen. Mor Katla lagde den gamle Thorshammer af egetræ ved Thorkels fødder, også den blev velsignet, selv om det var en uskik. Fader Heinrich orkede ikke at protestere...«, og fra jorden syntes begravelsesgæsterne at høre en stemme, der sagde: »Vis ikke Odin din ryg, Kristus vil aldrig sejre i dette land.«

Kampen mellem Odin og Kristus

Medrivende og særdeles underholdende fører Bent Haller os videre i historien, hvor drengen Benedikt nu bliver den handlingsbærende. Han uddannes som stenhugger, og han bliver den, der skal bygge landsbyen Viusteds tredje kirke: Det romanske hus.

Bogens altafgørende element er kampen mellem Odin og Kristus, mellem hedenskab og kristendom. Denne kamp kommer til udtryk i kirkebyggeriets stensculpturer og kalkmalerier, og den kommer til udtryk i Benedikts voldsomme sving mellem bindingerne til slægten og forsøgene på at frigøre sig fra den.

Hedenskab, trolddom og kristendom

Hedenskab, kristendom og trolddom lever side om side — i kirkebyggeriet og i folkene imellem. Det er god underholdning og en god beskrivelse af et hjørne af middelalderens Danmark.

Hvem der vinder? Se dig om i samfundet i dag og læs svaret der — eller — læs bogen og afgør det!

Inger Harbo Andersen

Fængslende bog om nadveren

Man får meget at vide, der beriger ens åndelige horisont, skriver pastor Bjørn Højbo i sin rosende anmeldelse

Per Bjørn Halvorsen: *Jesu Nattverd, Messen gennem 2000 år.* Skt. Olav Forlag 1989. ISBN 82-7024-054-0 192 sider. Norske kroner 180,-.

For kort tid siden bad man mig om at anmelde denne bog om nadverens historie. Jeg begyndte og måtte efterhånden lægge al anden lektur til side, fordi dette værk fængslede mig i den grad. Det er en meget smuk trykt bog, med mange særdeles interessante billeder, der understreger teksten historisk set.

Forfatteren gennemgår

hele messens historiske forløb, citerer gamle skrifter fra oldtid og middelalder, samt fædre-tekster. Han er overordentlig kynig og man føler sig tryk i hans selskab. Her får vi rigtignok noget at vide. Da jeg selv skrev: nadver og messe, måtte jeg holde op førend den nye liturgiform, af gode grunde: den havde endnu ikke fundet sted. Men her kan man læse om hele udviklingen efter det andet Vatikan-koncil. Så behøver jeg ikke at tænke på en nyudgave, som nogle har bedt mig om. Det kan simpelthen

ikke gøres bedre end i Halvorsens bog. Sproget er norsk, men dette lette norsk, der for os danske nærmest ligner en gymnasestil med konsekvente fejl!

Et par bemærkninger

Må det være mig tilladt at komme med et par bemærkninger? Jeg tror ikke at Didakæ-teksten, der citeres side 28, handler om nadveren. Der må være tale om et agapemåltid, fordi der ikke er tale om kalken tilsidst, den store taksigelseskalk, Kristus havde givet særlig mening til. Derimod er det den indledende kalk, Hors d'oeuvre kalken, der bruges ved festlige sammenkomster, og så er der tale om brødvælsignelsen, som intet måltid hos jøderne kunne være foruden. Nad-

veren er altså allerede trukket ud af måltidet, der er rent agapemåltid tilbage. Først i kapitel 14 er der tale om nadveren, men uden ritual, formodentlig fordi hele det lille skrift er rettet til lægmænd, der mere eller mindre forestod menighederne. Det er næppe noget »præsteskrift«.

Opbyggelig

Og så er bogen »opbyggelig«, i dette ords oprindelige forstand. Man får meget at vide, der beriger ens åndelige horisont, så det hele bliver dybere og mere omfattende. Kære Per Bjørn Halvorsen, tak fordi De har skænket det katolske Norden en så fornem gave. Med venlig hilsen. Deres hengivne navnebror

Bjørn Højbo

Flyt med »katolsk orientering«

Husk at skrive »katolsk orientering« på listen, når flytning meldes til postvæsenet. Bladet kommer så fremover til den nye adresse. Det er ikke nødvendigt at melde flytning til redaktionen eller bispekontoret, da vi får besked fra postvæsenet. I tilfælde af bladets udeblivelse, kontakt Deres lokale posthus.

Bitterhed i Fribourg

De to vragede kandidater til et æresdoktorat er en amerikansk ærkebiskop og en dominikaner

Fribourg (KIPA) – »Affæren« omkring de aflyste æresdoktorater ved det teologiske fakultet i Fribourg, Schweiz, har vakt harme og bitterhed verden over. Da navnene på de vragede kandidater var blevet ud til pressen, bekræftede universitetsrektor *Augustin Macheret* rygterne ægthed ved at offentliggøre navnene.

Det drejer sig om ærkebiskop *Rembert Weakland*, Milwaukee USA og den forhenværende abbed-primas for dominikanerordenen, *Albert Nolan*, Sydafrika, som i 1983 afviste valget til generalmagister for at kunne vie sig teologisk og pastoralt arbejde i Sydafrika. Han er æresdoktor ved det teologiske fakultet i Montréal, Canada.

Schweiziske biskopper støttede kandidaterne

Rektor Macheret afslører i sin protestskrivelse, at Roms »nej« til tre af de fem kandidater stammer fra Mgr. *Pio Laghi*, tidligere pro-nuntius i USA, nu ormand for Kongregationen for uddannelsesvesen. Macheret understreger også, at de schweiziske biskopper har støttet valget af de fem kandidater. Den 19. oktober rejste en delegation fra den schweiziske bispekonference under ledelse af formanden, biskop *Joseph Candolfi*, til

Rom for at opklare »misforståelsen«. Rom gav sig kun for én af de tre kandidater. Så aflyste Fribourg udnævnelsen til æresdoktor for samtlige fem kandidater.

Som meddelt, skyndte universitetet i Freiburg im Breisgau at hædre teologen *Gustavo Gutierrez* to dage efter de aflyste festligheder i Fribourg.

Universitetet fejrede 100-års dagen for oprettelsen af sit teologiske fakultet den 15. november og ville i den anledning hædre fem kendte katolikker med et æresdoktorat.

Trak sig frivilligt

Oprindeligt var også *Elisabeth Schüssler Fiorenza*, USA, *Jean-Marc Ela*, Kamerun, *Gustavo Gutierrez*, Peru, og *Tissa Balasuriya*, Sri Lanka blandt kandidaterne.

Da Fiorenza og Ela fik fært af Roms indstilling imod deres kandidatur, trak de sig frivilligt tilbage. I stedet for sendte Fribourg en liste med fem nye kandidater:

Fru *Marga Bührig*, præsidiemedlem af Kirkens økumeniske Verdensråd, for hendes indsats for åben økumene.

Pater *Albert Nolan* O.P., Sydafrika, for med sine teologiske refleksioner at have tjent virkelig-

gørelsen af kristelige krav til landets sociale orden.

Ærkebiskop *Arturo Rivera Damas*, San Salvador, for hans indsats for freden.

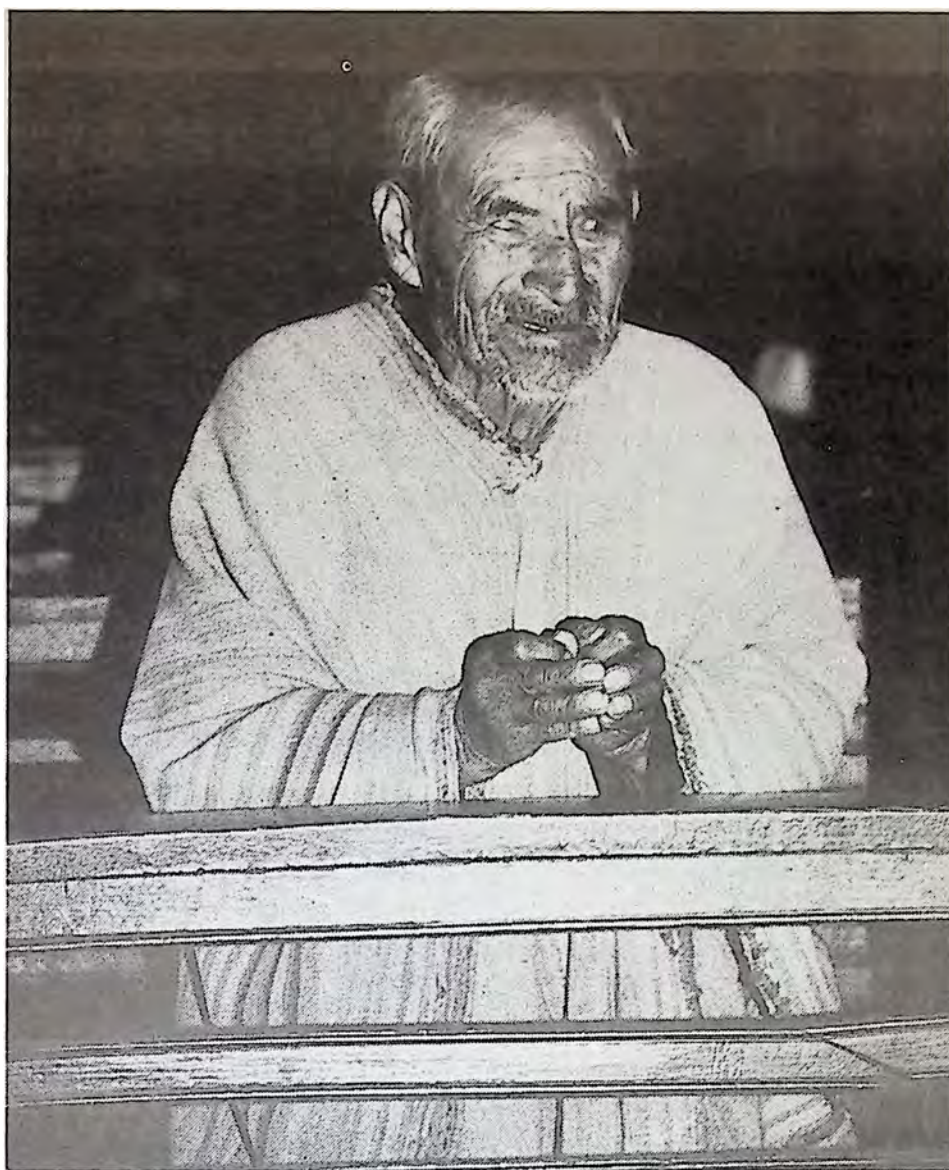
Pastor *James Sanders*, Claremont i Californien, for sit pionerarbejde i metodisk retskritik.

Ærkebiskop *Rembert Weakland*, Milwaukee i USA, for på det amerikanske episkopats vegne at have udarbejdet de etiske krav, den katolske sociallære stiller til erhvervslivet.

En neddæmpet »akademisk dag«

Rom afviste tre af disse fem, nøjedes senere med et nej mod to: Ærkebiskop *Weakland* og abbed emeritus *Nolan*. Fribourg aflyste i protest udnævnelserne til æresdoktor, men gennemførte en neddæmpet »akademisk dag«, hvor professor *Jean-Dominique Barthélémy* O.P. åbnede sin festtale med at nævne navnene på de fem, der burde have været æresdoktor.

Universitetets rektorat har lovet at udgive de afviste kandidaters biografi for at dokumentere urimeligheden i Roms afvisning. Man vil også udførligt svare på de mange tilkendegivelser af ubehag og vrede.

Da de fleste mennesker i Latinamerika er fattige, kan deres fattigdom og tro ikke adskilles, sagde *Gustavo Gutierrez* i sin takketale i Freiburg. Foto: Knud H. Kluge.

for og med de fattige er at leve med et korsfæstet folk, som tror på opstandelsen«, sagde *Gutierrez* under langvarigt bifald.

Gustavo Gutierrez blev

med få timers varsel æresdoktor i det tyske universitet Freiburg, efter at Kongregationen for Uddannelse i Rom, havde afvist hans (og tre andre teolo-

gers) kandidatur for et æresdoktorat ved det schweiziske universitet i Fribourg.

Til lykke

100 års ordensjubilæum

Lørdag den 8. december fejrede *Maria Immaculata Søstre* hundredåret for deres klosterordens stiftelse i Polen.

De 8 søstre fra Amager var kommet for at være sammen med de 3 søstre her i Odense. Dagen indledtes med en festmesse i Skt. Albani Kirke for hele menigheden. Under messen fornyede søstre deres løfter og sang meget smukt på polsk.

Søstre havde inviteret alle til sammenkomst i skolens gymnastiksal efter messen, hvor der blev serveret kaffe.

Højdepunktet var et lille skuespil skrevet og instrueret af skolelærer *Poul Lønborg*. Det handlede om *Maria Immaculata Søstrenes* ordensstifter *Edmund Bojanowski*, en lægmand, der arbejdede for børn og folk i nød, og stykket viste, hvordan unge piger sluttede sig til ham for at hjælpe ham i hans arbejde. En meget

fornem grevinde ønskede at indtræde i ordenen og hun ville give sit slot til kloster, men alt mens *Bojanowski* udspurgte hende, kom det frem, at hun selv ville være priorinde og bestemme, men ikke arbejde selv – det kunne de andre gøre! Det var dygtigt spillet af alle børnene fra Skt. Albani Skole i de

forskellige roller, og det blev en meget fin oplevelse.

Til lykke, kære søstre, og tak fordi I er kommet her til Danmark med jeres hjælp og åbenhed og altid smilende væremåde. Gud velsigne jer og give jer fremgang i jeres orden.

Anna Marie
v. Holstein-Rathlou

Katolsk socialt hjælpearbejde

Pastoralrådet vedtog at danne et udvalg, som skal udarbejde forslag til katolsk socialt hjælpearbejde. Det såkaldte diakoniudvalg skal kortlægge bestående sociale aktiviteter i bispedømmet, især med henblik på dem, der ikke varetages af andre i samfundet.

Udvalget skal desuden

undersøge sociale behov blandt katolikker på sogne- og bispedømmeplan. Udvalget skal desuden udarbejde en oversigt over hjælpe- og uddannelses tilbud fra anden side, som vi kan benytte os af.

Udvalget består af p. *Dietrich Timmermann*, sr. *Evelyn Krepele*, *Marianne Borch* og *Gerda Schwartz*.

De fattiges og forfulgtes kirke

Gustavo Gutierrez holdt takketale i Freiburg

Freiburg im Breisgau (KIPA) – »Kirkens prioritering af de fattige har sine rødder i troen på Gud«, sagde den peruvianske teolog *Gustavo Gutierrez* i sin takketale, da universitetet i Freiburg havde hædret ham med et æresdoktorat den 17. november.

Konciliet

»Befrielsesteologiens historie begynder ikke i Medellín (Columbia) eller i Uexküll (Mexico), men i Det andet Vatikanconcil. Bolognas kardinal *ercaro* havde inden konciliet foreslået paven, at koncillets vigtigste tema urde være fattigdommen

i verden. Under hans indflydelse oprettede pave *Johannes XXIII* den pavelige kommission *Justitia et Pax* (Fred og Retfærdighed).

Medellin

I 1968 - tre år efter konciliet - var fattigdommen hovedtemaet på de latinamerikanske biskoppers fællesmøde i Medellín. Der formuleredes programklæringen »Prioritering af de fattige«, som er blevet rygraden i befrielsesteologien. Den er hverken en slags metafysik eller socialpolitik, men viljen til at se det daglige liv i evangeliets lys. Og da de fleste mennesker i Latinamerika er fattige, kan de-

res fattigdom og deres tro ikke adskilles«, sagde *Gutierrez*, der fortsatte:

»Fattigdom skal ikke kun betragtes som en økonomisk, men også som en social og kulturel virkelighed. At være fattig er ensbetydende med at være anonym og uden identitet. Men uden identitet kommer man ikke i betragtning for en dialog. Men også fattige mennesker lever af et håb og fejrer fest, fordi de er mennesker, og dette håb er meget levende i Latinamerika, ikke fordi fattigdommen er blevet mindre, tværtimod, men fordi de kristnes samvittighed er ved at ændre sig. At leve

Temaaften om kirke og medier i Sakramentskirken på Nørrebro

Onsdag den 21. november talte bispedømmets mediekonsulent, Klaus Møller Jørgensen, over emnet »Kirke & medier« efter 19-messen i Sakramentskirken. Foredraget var ledsaget af klip fra radio- og fjernsynsudsendelser.

Mediekonsulentens påviste først de elektroniske mediers utrolige gennemslagskraft. Så de tillige med dagspressen udgør vor tids 4. statsmagt ved siden af de traditionelle: Regering, folketing og domstole.

Dernæst viste han på en yderst engagerende måde eksempler på, hvordan nyhedsudsendelser blev til. Ved en blanding af sekvenser forskellige steder fra. Ved sammensætning

af faste billeder og kamerateagelser og undertiden med både egentlige og arrangerede hændelsesforløb.

Herigennem blev det klart for tilhørerne, hvor vigtigt det er, at man er opmærksom på mediernes virkemidler. I de almindelige daglige tilfælde, hvor der alene er tale om professionel nyhedsformidling. Og i de sjældnere situationer, hvor journalisterne bevidst eller ubevidst tangerer en egentlig manipulation, når de præsenterer deres historier.

Egenproduktion

I sin fremstilling fremhævede Klaus Møller Jørgensen videre det ønskelige i, at kirken i større

udstrækning gør sig gældende mediepolitisk og gennem egenproduktion. Som eksempel på det sidste omtalte han Radio Ste-no og KVIP (Katolsk videoproduktion). Man fik forståelse for, at katolsk radio og TV er nået et højt stade også i vort land.

Mediepolitisk ligger kirken heller ikke underdrevet. Især i de senere år forsøger man at gøre sin indflydelse gældende i Danmarks Radio og TV2. For tiden er en trosfælle medlem af DR's bestyrelse, og flere er aktive medarbejdere på betydende poster i radio og fjernsyn. Endelig er Katolsk Radio- & Fjernsynsforbund repræsenteret i programrådet for DR.

Foredraget blev på en smuk måde en imødekom-melse af væsentlige dele af formålsparagraffen for

Katolsk Radio- & Fjernsynsforbund. I vedtægternes § 2 stk. 1, 3 og 4 hedder det således, at det er forbundets formål.

»at fremme forståelsen for den store indflydelse, som radio, fjernsyn og de øvrige medier udøver«.

»at fremme medlemmernes muligheder for kritisk vurdering af og stillingtagen til mediernes virke«.

»at bistå andre katolske institutioner, der arbejder med massemedier, især radio, fjernsyn og video«.

Aftenen afsluttedes med en lang række udmærkede indlæg fra tilhørerne og mediekonsulentens kommentarer. Tiden fløj. Det blev sent denne overordentlig vellykkede aften.

Flemming Andersen

Med Herlev KUK i Taizé

I efterårsferien rejste fire børn fra Herlev Mini-KUK og undertegnede til Taizé. Vi var i alt 82 fra Danmark, fordelt i to busser og en mini-bus. Vi var med en bus fra Den Kristne Rejsende Højskole i Farsø. Den anden bus var fra Borremose Ungdomsskole. Der var ca. 900 mennesker i Taizé i efterårsferien og heraf var mindst de 82 danskere, indtil nu det højeste antal samtidig.

Hele ugen læste vi om Jesu rejse til Jerusalem i Lukas evangeliet. Hver formiddag fik vi et oplæg fra broder Dennis på engelsk, som blev oversat til flere europæiske sprog. Efter oplægget delte man sig i små grupper og disku-

terede de stillede spørgsmål.

Gruppen, jeg var i, var en blanding af både nationaliteter og trosretninger. Det gav mange meninger og ideer, men alle kom til Taizé for at bede, diskutere, synge og være sammen – få et nyt syn på tilværelsen, for at tage noget levende med hjem. Man går i kirken tre gange om dagen. Ved morgengudstjenesten er der sakramentsuddeling.

Torsdag deltog vi i den katolske messe sammen med mange fra min gruppe. I en stemningsfuld messe med fire præster fra forskellige lande og 10-årige Daniel fra Danmark som ministrant, delte vi sakramenterne: anglikane-

re, methodister, lutheranere og katolikker. Kan det kun ske i Taizé? Hvor-når vil det være almindeligt i vor egen kirke?

De unge følger deres eget program – bibelgrupper, diskussionsgrupper, stillegrupper og arbejdsgrupper, som kunne være en vekslen mellem at skrælle gulerødder, køre traktor eller rense toiletter. Forholdene er primitive, der er ingen service, man hjælpes ad om det hele. Er du indstillet på det, og vil du træffe mennesker fra alle verdenshjørner, som kommer sammen i Kristi navn – så prøv Taizé!

May Weber Nielsen
Herlev KUK
(forkortet af red.)

Århus og Czystochowa venskabsbyer?

Menigheden i Århus har i en længere årrække haft kontakter til den polske by Czystochowa. I de vanskelige år i begyndelsen af 80'erne foranstaltede menigheden en del indsamlinger af tøj, fødemidler m.m., der fortrinsvis kom børnehjem i Czystochowa til nytte.

Organisationen »Samaritan« i den polske by har udarbejdet en skitse for et egentlig handicap-center – det første af sin art i Polen. Valfartsbyen besøges året igennem af millioner

af pilgrimme, men der har endnu ikke været nogen særsigt mulighed for at huse handicappede.

En særlig gruppe bestående af arkitekter, politikere og socialmedarbejdere har imidlertid – ledet af pater Witold Pietrasiuk – arbejdet på at få et handicap-center i Czystochowa. Kontakten til menigheden i Århus har medført, at de først ønskede at indhøste noget af den viden, som Danmark har på handicapområdet.

Fra menigheden i Århus sørgede Stanislaw Mielczarek og F. G. F. Stellfeld for, at en særlig dansk hjælpekomité blev dannet. Den består af lederen af handicapcentret i Pindstrup, direktør O. Ravn, repræsentanter for Århus amtskommune og Århus kommune samt medlemmer fra Vor Frue menighed i Århus.

Foruden studiebesøg på en del institutioner deltog den polske gruppe også i Dansk Handicap Forbunds landsmøde i Hou. Mødet var særlig interessant for gruppen, fordi de handicappede i Polen ikke er organiseret.

Ved økonomisk bistand fra Caritas Danmark, Rotary og Lions Club m. fl. lykkedes det at gennemføre et vellykket studiebesøg, som ganske sikkert får stor betydning ved etableringen af et handicap-center i Czystochowa.

Århus bys borgmester, Thorkild Simonsen bemærkede ved en reception efter den årlige Hubertusmesse den 3. november, at Århus og Czystochowa er byer af nogenlunde samme størrelse og at begge byer er gamle amtsbyer. Det kunne tale for egentlige venskabsforbindelser byerne imellem, sagde han.

F. G. F. Stellfeld

Skoleleder Ole Meyer går på pension 1. august

Skt. Ansgar Skole på Nørrebro i København søger ny skoleleder, idet den nuværende leder Ole Meyer går på pension 1. august i år. I annoncen i k.o. nummer 20 var fejlagtigt angivet, at den ny skoleleder skulle tiltræde 1. januar.

Vi beklager fejlen. Der er endnu mulighed for at ansøge om den ledige stilling, idet ansøgningen skal være skolebestyrelsen i hænde senest den 25. januar. Se annoncen i k.o. 20 side 2.

Red.

Fastelavnsweekend

i Øm lørdag d. 9. - søndag d. 10. februar for menighederne i pastoralenhed 4. Ømbyen er åben fra kl. 10 lørdag. Medbragt frokost kl. 12. Søndagsmesse kl. 13.30. Pris voksne 160 kr. Børn under 15 år gratis.

Tilmelding til sognepræsten i Silkeborg, Herning, Horsens, Vejle eller Fredericia senest den 27. januar.

Tema: Kan troen deles?

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Det sker på Magleås:

Ti. d. 15.-on. d. 16-1.: Plejehjemmet Damgårdsparken.

On. d. 16.-to. d. 17-1.: Gymnasieskolernes lærerforening.

Ti. d. 22.-on. d. 23-1.: Gymnasieskolernes lærerforening.

On. d. 30-1.-lø. d. 2-2.: Gymnasieskolernes Religionslærerforening.

Søster Abraham

alias Dr. Kirsten Stoffregen Pedersen, Jerusalem, taler i menighedssalen Stenosgade 4 B onsdag den 16. januar 1991 kl. 19.30 om De kristne i Jerusalem (gennem tidene) og deres forhold til jøder og muslimer i dag. Efter foredraget lejlighed til at stille spørgsmål.

Alle er velkomne!

Menighedsrådet
Jesu Hjerter kirke

Åbent hus

Debat i Skt. Hans Kirke, Bjerggade 10, Køge onsdag d. 16. januar 1991 kl. 19.30.

Tema: Er religion skadelig?

Oplæg: Sr. Emma Martensen og Hans Jørgen Johansen.

Praktisk: Tag termokanden med. Øl og vand kan købes (indkøbspris).

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, Århus

Vi fejrer 60 års jubilæum søndag den 27. januar 1991 kl. 10 med en koncelebreret medie-højmesse med efterfølgende samvær i menighedssalen. Hør om klubbens historie og betydning – og få et lille glas!

Jubilæumsfest

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund fra Lolland-Falster fejrer forbundets 60-års jubilæum den 19. januar 1991 med festmesse kl. 16.30 i Skt. Birgitta Kirke i Maribo v. p. Legut. Efter messen er der reception med servering, levende musik og dans i salen ved kirken. Forbundet er repræsenteret ved Flemming Andersen.

Koncert i Immaculatakirken

fredag den 8. februar 1991 kl. 19.00. Kammerorkestret Non Scholæ og Skt. Annæ Kirkes kor. Program: Schuberts Deutsche Messe. Vivaldi: Concerto Grosso i d-moll med to koncerterende violiner. Hændel: Concerto grosso i a-moll. Gratis adgang. Strandvejen 91, 2100 Kbh. Ø.

Katolsk Arbejderaktion

afholder sin 62. retræte d. 2. og 3. marts 1991 på Magleås.

Retræteleder: Pater L.O. Dorn, SJ

Emne: Jesuitterordenes historie, spiritualitet og mission.

Pris: 300 kr. med mulighed for tilskud for socialt dårligt stillet.

Tilmelding senest 23. februar 1991 til

George Bune Andersen, Ved Klosteret 4,1 tv., 2100 København Ø, tlf. 31 29 51 10

Alle, der ønsker at støtte vort apostolat, er velkomne. Retræteprogram tilsendes.

DUK-kalender

Vinterskole den 07.01.-10.01. 1991 på Niels Steensens Gymnasium.
Alder: Fra 17 år.

Emne for alle 4 aftener: Indføring i biblen.
Hver aften kl. 19.00. Pris kr. 25,00.

Fælles KUK-aften den 23.01. 1991 kl. 18.00-21.30 i Sct. Ansgar menighedslokale for alle KUKere.

Alder: Fra ca. 14 år. Pris kr. 20,00.

Ledermøde øst/vest den 15.02.-17.02. 1991 i Odense for alle KUK-ledere, dog kan kun 2 pr. menighed opnå rejseresultat.
Pris kr. 100,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 25.01. 1991.

Årsmøde den 01.03.-03.03. 1991 på Ømbo-
rgen for 2 delegerede/valgte repræsentanter
fra hver menighed/lokalforening.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 08.02. 1991.

Kursus for Mini-KUK-ledere den 09.03. 1991
på Sct. Norbert Skole i Vejle for Mini-KUK-le-
dere samt interesserede.
Pris kr. 30,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse
(dog kr. 160,00 for dem over 25 år). Tilmel-
ding og betaling senest den 15.02. 1991.

Firmelsesweekend Vest den 22.03.-24.03.
1991 på Ømbo-rgen for alle firmander, der bor
på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 01.03. 1991.

Påskelejr den 25.03.-01.04. 1991 i Sydtyssk-
land for de 16-20 årige. Transporten foregår i
DUK-biler!
Pris kr. 1.250,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse
til København. Tilmelding og betaling senest
den 04.03. 1991.

Lejrledelseskursus den 05.04.-07.04. 1991 på
Ømbo-rgen for alle ledere på DUKs somner-
lejr i 1991.
Kurset er gratis. Tilmelding senest den 15.03. 1991.

Ledertræning den 19.04.-21.04. 1991 på So-
strup for alle KUK-ledere + en potentiel
efterfølger.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 29.03. 1991.

Karnevalsmesse den 13.04. 1991 på Niels
Steensens Gymnasium.
Alder: Fra 13 år.
Pris kr. 50,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 22.03. 1991.

Ministrantweekend den 26.04.-28.04. 1991
på Ømbo-rgen for de 8-12 årige.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 05.04. 1991.

Der bliver arrangeret en lignende weekend
for de 10-16 årige i efteråret.

Firmelsesweekend Øst den 03.05.-05.05.
1991 på Ømbo-rgen for alle firmander der bor
på Sjælland og Lolland/Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 12.04. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt
ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Diverse

Værelse til leje

Ca. 20 m² stort, lyst værelse m. egen indgang
og stort båd. Belliggende i Charlottenlund
nær ved s-stationen.

Telefonisk henv. 31 64 23 87, bedst efter kl. 18.

Den nordiske valfart til Lourdes

26. juni til 3. juli 1991 8 dages flyrejse med
fuld pension.

Pris på hotel..... kr. 5.000,-

Særlig for syge og handicappede på

»Accueil«..... kr. 4.600,-

Biskop A. Jolson, Island ledsager valfarten.

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger:

Program og tilmeldelser

Valfartskomiteen
Børshøj 25, 2900 Hellerup
Telefon 31 65 63 41

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske
Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Stor-
københavn. Gratis for begge parter formidles
kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De
at udleje eller leje - ring til Katolske Menig-
hedsplejer 33-15 23 03 eller privat 33-14 69 36.

Har du tid og lyst?

DUKs Sekretariat søger en ansvarlig person -
du må gerne være ud over de yngre årgange
- der har tid og lyst til at påtage sig pakning
og udsendelse af børnebladet »DUK OP«.
Bladet udkommer 4 gange årligt i 1300 ekpl.
Jobbet er ulønnet, men vi kan tilbyde nogle
hyggelige timer sammen med DUKs perso-
nale.
Hvis du har interesse, bedes du kontakte
DUKs Sekretariat, Amy Lauridsen -
33 14 77 07.

Amerikansk Lotteri

Ved Katolske menighedsplejers julemarked
på Niels Steensens Gymnasium blev følgen-
de numre udtrukket på amerikansk lotteri:
Serie B grøn »sildesæt med snaps« nr. 70.
Serie A gul »chimpanse« nr. 48.
Gevinsterne er afhentet.

Katolsk Menighedspleje

Nytårsønske

Til alle der besøger katolsk Vestre Kirkegård!
Ved et besøg ved vore grave kom der et stort
hertesuk fra gartneren der! Kunne I ikke bede
alle besøgende om at aflevere affaldet sorte-
ret ud i de rigtige spandele

Derfor dette lille nytårsønske: Vær med til at
frømme orden og genbrug!

Put affaldet i de rigtige poser og spandele Tak!

Liobasestrene

Dode

R.I.P.

Vor far

Stanislaw Kowalski

er stille sovnet ind den 21. december 1990.

Josef, Kristina, Helena og Peter

Begravelsen har fundet sted.

Familien takker for venlig deltagelse.

Legater

Ellen og Bene Larsens legat

til fordel for trængende, enlige, ældre og
svagelige mennesker - såvel mænd som
kvinder - fortrinsvis medlemmer af det ro-
mersk-katolske trossamfund i Danmark, ud-
deles af legatbestyrelsen i marts/april 1991.

Ansøgninger indeholdende navn, bopæl og
alder samt kopi af forskudsopgørelse 1991
skal være legatbestyrelsen i hænde senest 15.
februar 1991.

Ansøgning stiles til Katolsk Bispekontor,
Bredgade 69A, 1260 København K.

Baronesse Rosenkranz Charisius f. Oxholms legat

til hjælp for trængende indfødte medlemmer,
mænd og kvinder, af de her i landet værende
katolske menigheder, uddøles af biskoppen.

Ansøgninger indeholdende fulde navn, stil-
ling, alder og bopæl, skal med hensyn til
trang, værdighed og medlemsforhold til en
herværende katolsk menighed attesteres af
to personer, hvoraf den ene skal være katolsk
gejstlig. Desuden bedes kopi af forskudsop-
gørelse 1991 vedlagt.

Legatportionerne uddøles ikke for livstid,
hvorfor tidligere legatnydere må indsende ny
ansøgning. Ansøgningsfristen udløber den
15. februar 1991. Ansøgninger, som er ind-
sendt efter dette tidspunkt, kan ikke komme i
betragtning.

Ansøgning stiles og indsendes til Katolsk
Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K.

Salg og service

Testamenter Arvesager Ejendoms- administration

Advokat (H)
E. Ardenkjær-Madsen
Store Regnegade 12
1110 København K.
Tlf. 33 91 12 11

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Backdal,
Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesik-
ring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT 31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 42 99 01 58

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Aut.
el-installator

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor
forretning et besøg og se vort store udvalg
i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Regnskab

Regnskab, budgetter, selvangivelser og øko-
nomisk rådgivning.

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor **Rådgiver**

REGISTRERET REVISOR FRA
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Et helt nyt klima

Stockholm (Katolsk Kyrkotidning) – Det totalt forandrede økumeniske klima er uhørt slående, siger den højt ansete svenske forfatter og professor *Gunnel Vallqvist* i et tilbageblik på de 25 år, der er gået siden Det andet Vatikankoncil sluttede i december 1965. Hun var selv med som journalist under alle fire sessioner.

Det var første gang, den katolske kirke tog et økumenisk initiativ ved at indbyde observatører til koncilet, skriver hun i det svenske kirkeblad »katolsk kyrkotidning« nr. 20/90. Disse observatører blev behandlet som højt

vurderede medarbejdere, hvilket medførte, at deres trossamfund fik en anden indstilling og andre følelser over for den katolske kirke.

Denne forandring holdt – men det er trist at man ikke er kommet længere. Teologerne er kommet langt, og man kan se en stor forandring også blandt græsrodderne. Nu er det kirkelederne, der stritter imod.

Sundere kirkesyn

Det andet tydelige resultat af koncilet er et sundere kirkesyn. Med koncilet har lokalkirkerne fået større betydning, det vil sige den betydning,

som tilkommer dem. Der ved modvirkede man den usunde centralisering i Rom. Lokalkirkerne fik en tydeligere struktur gennem bispekonferencerne. Biskopperne fik ranket ryggen. De havde i fire år lært at samarbejde og at samtale og havde nu noget at sætte op mod styringsforsøgene fra kurien.

Kurien som helhed når man aldrig at omvende, det ville være en illusion at tro det. Den vil centralisere, vil mindske periferens magt og indflydelse. Det mærkede jeg tydeligt under synoden i 1985. Der ladede man fra Roms side op til et angreb på bispekonferencerne. Blandt andet drog man den teologiske grund for deres autoritet i tvivl. Men jeg tror ikke på en tilbagegang til det gamle. I dag er det ikke muligt igen at reducere lokalkirkernes betydning.

Befrielsesteologien vigtig for fremtiden

Efter en længere redegørelse for klimaet i Sverige, især om den liturgiske fornyelse og konflikten med ærkebiskop *Lefebvre*, som hun mener, kunne være undgået, hvis man havde indrømmet den gregorianske messe en større plads end tilfældet er blevet, slutter *Gunnel Vallqvist* sit indlæg med ordene:

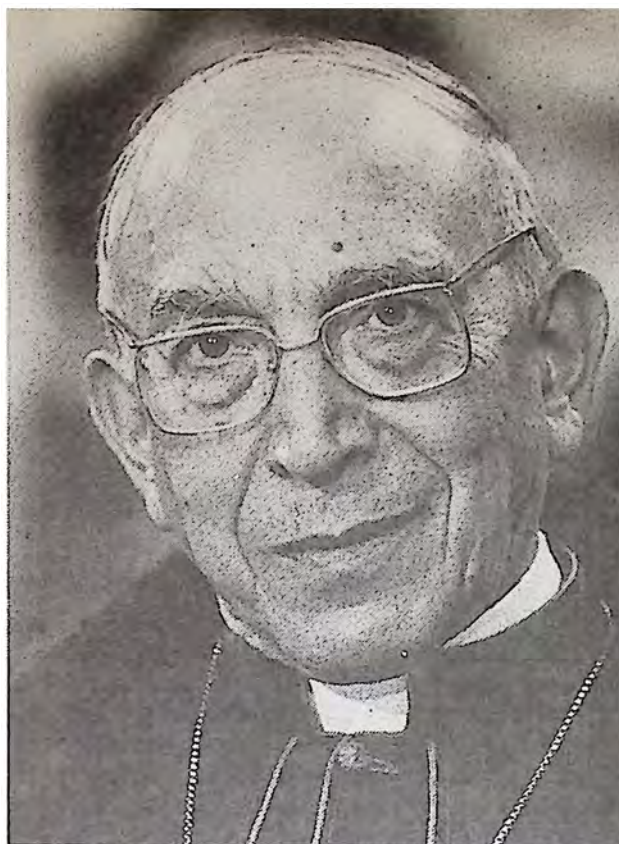
Vigtig for fremtiden er befrielsesteologien. Der findes en modsætning mellem Rom og kirken i Latinamerika, som burde kunne reds ud. Den handler meget om ekstreme ytringer, der har skræmt en kurie, der er let at skræmme.

*Gunnel Vallqvist*s fire bind om koncilet (som dagbog) kan stadig fås i dansk oversættelse fra Sankt Ansgars Forlag, København.

Vanskelig dialog

Kardinal *König* talte om dokumentets betydning for den vanskelige dialog mellem kristne og jøder. Ærkebiskop *Edward Idris Cassidy*, formand for det råd, som forestår kontakten med ikke-kristne religioner og hans forgænger i det daværende Enhedssekretariat, kardinal *Jan Wilibrands* deltog i mødet, der fandt sted 28. og 29. november.

Den vanskelige dialog har i den senere tid været belastet af skændierne om et karmelit-kloster i tilknytning til kz-lejren i Auschwitz, som ikke var flyttet derfra til aftalt tid.

Efter 11 års indsats i Vatikanets statssekretariat er den 76 årige kardinal *Casaroli* trådt tilbage. Han afløses i funktionen af ærkebiskop *Angelo Sodano*, som er 63 år. *Agostino Casaroli* begyndte sin diplomatkarriere i 1940 som medarbejder i pavestolens statsarkiv. For Paul VI udarbejdede han det politiske initiativ, som fik navnet »kirkens Østpolitik«, der med sine »små skridts taktik« afløste tidligere pavers afvisende holdning over for det kommunistiske regerede Østeuropa. Kronen på værket, at ledsage paven under et besøg i Rusland, vil han overlade til sin efterfølger. Foto KNA.

En ny armensk patriark i Jerusalem

Jerusalem (KNA) – Den 71-årige nye armenske patriark *Torkom Manoogian* er blevet indsat i sit embede i Jerusalem søndag den 28. oktober. Israelske regeringsrepræsentanter og Jerusalems borgmester *Teddy Kollek* samt kong *Hussein* af Jordan deltog i højtideligheden i Skt. Jakobs domkirke i den armenske bydel. *Manoogian* efterfølger patriark *Yeghishe II*, som døde i februar.

Blandt de ældste Østkirker

Af de 100.000 kristne, der bor i Det hellige land, tilhører ca. 2.000 den armensk-apostoliske kirke. Sammen med de syrisk ortodokse, kopterne og de assyrisk-ortodokse hører armenerne til de gammelorientalske kirker fra før koncilet i Kalcedon, år 451. De er medlem af Kirkernes Verdensråd.

Økumenisk ritual ved bryllup i Finland

Helsinki (KNA) – I Finland bliver det fremover muligt at indgå et blandet ægteskab mellem en lutheraner og en ortodoks kristen efter et todelt ritual, sammensat af begge kirkers traditioner. Dette forslag blev vedtaget under en konference for te-

ologer fra begge kirkesamfund, som fandt sted i det ortodokse kloster *Vusi Valamo* i Østfinland. Teologerne anbefaler de lutherske og de ortodokse menigheder at acceptere og støtte de blandede ægteskaber.

25 år koncildokument om kirkens forhold til jødedommen

Kardinal Franz König, Wien.

Rom (KIPA) – Den tiltagende antisemitisme i Østeuropa og Sovjetunionen var anledningen til et møde i Prag mellem repræsentanter fra Vatikanet og den jødiske internationale komité for mellemreligiøse forhold. Mødet fandt sted i begyndelsen af september på foranledning af kardinal *Franz König*, Wien.

Kardinal *König* var ligeledes midtpunktet under et møde i Vatikanet med

jødiske repræsentanter i slutningen af november. Anledningen denne gang var 25-års dagen for offentliggørelsen af koncildokumentet om kirkens forhold til Jødedommen (Skema 6 »Nostra Aetate«) den 28. oktober 1965.

Forsøg på at få kvindelig biskop mislykket ved valg i Slesvig

Rendsburg (KIPA) – Den første kvindelige kandidat til et bispeembede i det nordtyske stift Slesvig opnåede ikke valg. Den lutherske-evangeliske synode for delområdet nord for Elben afgjorde allerede under første valgrunde den 21. november den kvindelige kandidats

skæbne. Provst *Hans-Christian Knuth*, Eckernförde slog med 77 (af 137) stemmer sin modkandidat, pastor *Rut Rohrandt*, Kiel, som dog fik 58 stemmer. To synodaler undlod at stemme. Den nyvalgte biskop *Knuth* bad synodemedlemmerne, og især modkandidaten, om ikke

at fortolke valgresultatet som »et valg imod kvinder«.

Biskopper i den evangeliske kirke i Nordtyskland vælges for ti år. *Hans-Christian Knuth* efterfølger biskop *Karlheinz Stoll*, der fratrådte embedet på grund af sygdom.

Det omstridte »Filioque«

Ortodokse og katolikker »næsten enige«

Rom (KIPA) – I århundereder har ortodokse og katolikker været uenige om, hvorvidt Helligånden udgår fra Faderen alene eller fra Faderen »og Sønnen«. På latin: *Qui ex Patre Filioque procedit*, som katolikker synger i deres Credo.

Gud Fader sender Ånden på Sønnens forbøn

Under onsdagsaudiensten den 14. november meddelte paven, at »filioque« ikke længere udgør en væsentlig forhindring for den voksende enhed mellem ortodokse og katolikker.

»I det Nye Testamente er der hovedsageligt tale om, at Faderen sender Helligånden. Hvad Åndens oprindelse angår, siges der intet direkte om Sønnen. Dog er Sønnen og Ånden nært forbundne, for sendelsen af Ånden ved Faderen sker i Jesu

navn og på hans forbøn«, sagde paven. (Jfr. Jo. 14-24 og 16,7).

Striden om den latinske tilføjelse »filioque« har stået på siden koncilet i Konstantinopel i 381 og blev i 1054 en af årsagerne til skismaet mellem Øst og Vest.

Økumene i Sibirien

Genève (KIPA) – En økumenisk og tværreligiøs rundbordssamtale finder sted i Omsk den 30. november. Indbydelsen udgår fra ærkebiskop *Feodosij* af Omsk og Tara og de

lutherske menigheder i dette bispedømme.

Blandt de indbudte er muslimer og jøder, ortodokse, baptister, lutheranere og molokanere (en gammel protestantiserende menighed), adventister, Jehovas Vidner og katolikker. De skal drøfte »De store økologiske problemer i de industrielt overbelastede sibiriske byer«.

Planlægger fælles center for hjerneskadede

Ortodokse og luthera- nere planlægger desuden et rehabiliteringscenter for hjerneskadede børn i Omsk.

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Heisted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarafin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
30. januar

Aflad på tvivlsomt grundlag, side 5
 Orientering fra sognene, side 6-11
 Gå ud fra folkets egen kultur, side 12
 Gifte præster i Tjekkoslaviet, side 13
 Pax Christi Danmark, bagsiden

katolsk orientering

pændt forventning i Hjørring, da den nye kirke og menighedssalen blev indviet søndag den 13. januar. Læs mere side 3.
 Foto Kluge.

Pavens fredsbudskab:

Samvittighedsfrihed og religionsfrihed hører uløseligt sammen

Rom (KIPA) - »Respekt for hvert menneskes samvittighed er et uundværligt fundament for freden i verden« skriver paven i sit nytårsbudskab.

Ingen menneskelig autoritet har ret til at gribe ind i et menneskes samvittighed, siger paven, som understreger sammenhængen mellem samvittighedsfrihed og religionsfrihed. Men samtidig dadler han den gentagne fristelse, at mennesker gør sig selv til sandhedens norm. Især kristne mennesker bør danne deres samvittighed i lyset af Guds åbenbaring og må ikke nøjes med at stole på deres egen evne til moralsk at skelne.

Intolerance skaber konflikter

Pavens fredsbudskab, som han udsender hvert år, er på 21 sider og har overskriften »Hvis du ønsker freden, respekter da menneskets samvittighed«.

Paven uddyber forholdet mellem samvittighedsfrihed og religionsfrihed. Freden trues af intolerance, som desværre i tidernes løb har skabt mange konflikter mellem kristne og tilhængere af andre religioner, trods kirkens lære om, at ingen kan tvinges til at tro.

Fundamentalisme og rabiater verdslighed

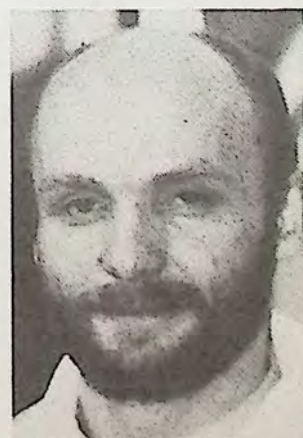
Paven citerer i denne sammenhæng koncilets erklæring om religionsfrihed, som bl.a. nævner at der beklageligvis også i Gudsfolks liv er foregået sager, som var meget lidt i overensstemmelse med evangeliet, ofte endog lige modsat.

Også i vor tid er mange religiøse mindretal i verden offer for undertrykkelse. Paven fordømmer her den intolerance, som især fundamentalisme og rabiater verdslighed afstedkommer. Katastrofalt bliver intolerancen, hvor sta-

ten selv gør en religiøs retning forpligtet, eller hvor fundamentalismens fristelse genopstår og dræber ånden med bogstavet.

Samvittigheden skal opdrages

Men med al respekt for samvittighedens frihed, skal samvittigheden alligevel dannes og opdrages, siger paven videre. Især familie, skole og trosformidling spiller en vigtig rolle i, at intet menneske lærer kun at kræve respekt for sine egne begrænsede synspunkter. I vor tid spiller medierne en stor rolle i menneskeheds søgen efter sandhed. Kristne bør søge den sandhed i den guddommelige åbenbaring. Kristus har betroet sin kirke den opgave, at forkynde sandheden og hele kirken har som pligt, at forblive tro mod dette kald. »Min opgave som Peters efterfølger består i, at sikre denne ubrudte trosskab, så jeg styrker mine brødre og søstre i deres tro« skriver pave Johannes Paul II.

Poul Clausen.

**Poul
Clausen
præsteviet
i Horsens**

Læs side 3

Brug ikke våben!

Telegram fra Pax Christi til Saddam Hussein og USA's præsident George Bush

Dagen før fristen udløb i Golfen sendte den internationale fredsbevægelse Pax Christi nedenstående telegram til præsidenterne Bush og Hussein:

Kære hr. præsident
 Som en international katolsk fredsbevægelse, der i årtier har arbejdet for en retfærdig fred i Mellem-

østen og for, at alle resolutioner, FN vedtager vedrørende denne region, efterkommes med passende respekt, ønsker Pax Christi ikke at give nogen støtte til hvilken som helst aggressiv aktion mod hvilken som helst nation.

Derfor opfordrer vi Dem begge til at støtte

indkaldelsen til en international fredskonference, hvor alle regionens uløste problemer kan blive drøftet.

Vi opfordrer præsident Hussein til at trække sine tropper ud af Kuwait og at forelægge alle sine krav på fredskonferencen. Vi opfordrer præsident Bush til ikke at anvende våben i dette kritiske øjeblik. FN's tidsfrist bør gives spillerum til at kunne virke.

Vi er overbeviste om, at ingen krig vil føre til en virkelig og varig løsning af de problemer, der har ført til den aktuelle krise. Vi kan ikke overse de enorme tab af menneskeliv og den menneskelige lidelse, som ville blive det uundgåelige resultat af en væbnet konflikt.

Vi forsikrer Dem om vor bevægelses forbøn.

På bevægelsens vegne

Kardinal
 Godfried Danneels
 International formand

Gør Kuwait til et afmilitariseret område

Katolsk Arbejderaktion - Danmark, har i en henvendelse til pave Johannes Paul II og Kirkernes Verdensråd i Genève anmodet om, i kompetente fora at stille det foreslag, at Kuwait bliver erklæret for afmilitariseret område, i lighed med aftalen mellem Sovjetunionen og Finland om Ålandsøerne i 1947.

Forslaget har til formål at hindre en krig i området med alle dens uoverskuelige konsekvenser.

Forslaget tager ikke stil-

ling til Kuwaits statslige tilhørsforhold. Det problem bør løses gennem forhandling mellem de involverede parter, og med FN som garant for aftalens overholdelse.

Rimelig chance

Efter vor mening har forslaget en rimelig chance for at blive accepteret af præsident Saddam Hussein og de andre involverede parter, siger formanden

George Bune Andersen.

Min missionsmark skulle være Grønland

Generalvikar Paul Marx O.M.I. har netop overstået sit 25 års præstejubilæum. Generalvikaren er velkendt af mange både her i Danmark og i særdeleshed i Grønland, hvor menigheden sidste år kunne markere sit 30-års jubilæum. Paul Marx har også været sognepræst i både Herlev og Brønshøj. I januar 1988 udnævnte biskoppen ham til generalvikar for bispedømmet. Han fortæller her i en samtale med »katolsk orientering« bl.a. om sit præstekald og menigheden i Grønland.

Hvad fik dig til at blive præst?

– Jeg er den ældste af 10 børn. Det lå i luften i min familie, at den ældste søn måske skulle være præst. Min far har to brødre, som er præster. Da jeg nærmede mig slutningen af 7. klasse, spurgte mine forældre, om jeg kunne tænke mig at blive præst. Det lå mig dengang ikke fjernt; tanken tiltalte mig.

I sommeren op til min mellemskoletid fik jeg lov til at tage på oblatfædrenes præsteseminarium en uges tid, hvor jeg ellers skulle have hjulpet til på gården. Mit kald skyldes min mor og far samt miljøet i menigheden; min menighed havde skænket kirken over 20 præster og 50 søstre i løbet af hundrede år.

Valget

Var det svært at vælge mellem et cølibatært liv i en orden og så et familieliv?

Valget kom ikke fra den ene dag til den anden, det voksede. Det egentlige valg indtraf den dag, jeg sagde ja til at indtræde i ordenssamfundet og senere afgive de evige løfter. Det var selvfølgelig et svært valg, men det er det jo også, når man skal gifte sig.

Når man siger ja til denne livsform, så er det for altid. Det er et ja i tillid til Gud, at Han vil give én den styrke og det mod, som er nødvendig

for at kunne leve dette kald resten af livet.

Oblatfædrene

Oblatfædrene er missionærer både indenlands og udenlands. Ordenen ligner redemptoristernes en del. Den blev stiftet i 1816 af *Eugène de Mazenod* med det formål at prædike på lokalsproget i Provence i Frankrig. Ordenen blev pavelig godkendt i 1826, og den har i dag 5.600 medlemmer over hele verden.

Når man i dag taler om oblatfædrene, tænker man straks på de arktiske områder, siger Paul Marx videre. Det er da også denne orden, der har katolsk mission i Grønland. Oblatfædrene kom til Danmark i 1958, hvor Herlev menighed blev oprettet. Senere blev menigheden i Nuuk i Grønland oprettet.

I dag har oblatfædrene det pastorale ansvar for Viborg-Lemvig, Aalborg, Herlev, Tåstrup og den engelsk-talende menighed i Herlev og på Nørrebro.

Du bliver viet til præst og kommer så til Danmark. Hvorfor dette land?

– Jeg aflagde mine første løfter 15. august 1960 og de evige løfter 15. august 1963. Den 18. december 1965 blev jeg viet til præst, hvorefter jeg gjorde mit studium færdigt. Derefter arbejdede jeg 3 måneder på et valfartsted i

Illinois. Så kom jeg til Danmark 10. september 1966. Jeg havde over for ordensgeneralen givet udtryk for, at jeg gerne ville virke i Grønland.

Hvorfor netop Grønland?

– Da jeg var på det »lille« præsteseminarium i midten af halvtredserne, talte vi om, at netop den centrale amerikanske provins skulle påtage sig Danmark og Grønland som missionsområder. Vi var dengang forholdsvis mange præster, nok til at kunne sende præster ud i missionsområderne.

Jeg ville først til Sverige, men min daværende medbrøder *Finn Lynge* overbeviste mig om som 3.års teologistuderende, at min missionsmark skulle være Grønland. Jeg har været meget glad for at være i Grønland, men jeg var først i Danmark 1 år, hvorefter det blev til 7 år i Grønland. Senere kom jeg atter derop og har ialt virket i 11 år.

Du har på et tidspunkt læst til socialrådgiver. Hvad var årsagen til denne ekstra uddannelse?

Biskoppen besøgte mig i Grønland i 1972, hvor jeg virkede sammen med *Finn Lynge*. Han foreslog, at jeg forenede min præstegerning med en social uddannelse. Derfor begyndte jeg i 1974 i Esbjerg på en 3-årig socialrådgiverud-

Paul Marx O.M.I. har virket som præst i Grønland i flere perioder til glæde både for menigheden og ham selv.

dannelse, men jeg blev der kun i 18 måneder, så ville jeg ikke mere. I min praktikperiode i Holstebro oplevede jeg, at folk havde sociale problemer, fordi de havde personlige problemer, og deres personlige problemer hang meget nøje sammen deres Gudsforhold. Men jeg har været meget glad for den tid jeg har været på bistandskontoret og den sociale høj-skole.

Jeg blev også klar over, at det var forkert af en katolsk præst at tage en sekular-uddannelse med den tanke, at det kunne forenes med en præstegerning. Jeg syntes ikke, at det er nogen god idé for en præst at tage lønnet arbejde. Man mister let fornemmelsen af sig selv som præst.

Den karismatiske bevægelse har altid haft din store interesse! Hvad går denne bevægelse egentlig ud på?

– Bevægelsen er først og fremmest en fornyelse af vor egen dåb og hvad dåben indebærer. Vi er mere engageret som kristne, vil jeg tro. Når vi f.eks. beder for og med et sygt menneske, så er det med en tillid til og et håb om, at Gud bønholder os. Det karakteristiske i denne bevægelse er en bevidsthed om, at Gud udstyrer sin kirke med den samme kraft og nådegaver, som virkede i Jesus Kristus. Man kan sige, at bevægelsen er en tilbundsgående fornyelse af dåben, af kristenlivet. Mange dimensioner af kristenlivet bliver lyslevende.

60 katolikker i Grønland
Menigheden i Grønland er netop fyldt 30 år. Sognet blev oprettet i 1960 af daværende oblatfader *Michael Wolfe*, som var den første fastboende katolske præst i Grønland, siden ca. 1535. Menigheden består i dag af omkring 30 mennesker i Nuuk, og i hele Grønland er der ca. 60 katolikker.

Er det ikke luksus med en præst til så få mennesker?

– Jo, det er det. I Latin-

amerika er der måske kun 1 præst til 50.000 mennesker, men det er af den største betydning for kirkenes nærvær på et sted eller i et land, at eukristiende og de andre sakramenter fejres. Derfor skal der være en præst.

Ved min ankomst i 1967, var vi 3 oblat-præster. At vi dengang var så mange præster skyldtes, at mit ordenssamfund ønskede et kommunitet på et så isoleret sted. Vi fik overdraget hele Grønland som arbejdsområde af biskoppen i 1960, d.v.s. før Det 2. Vatikankoncil. Når man dengang blev sendt ud som missionær til et land som f.eks. Grønland, var det netop for at *missionere* d.v.s. gøre folk til katolikker.

Med Det 2. Vatikan-koncil og de nye økumeniske tanker vendte man tilbage til den bibelske opfattelse af kirken. Den er først og fremmest Guds folk på vandring, og Gud kalder alle mennesker til frelse. Det er den økumeniske tanke, at dåbens sakramente skal respekteres. Vi er allesammen kristne.

Bliver det ikke en mere diffus opgave, og skaber det ikke forvirring?

– Lige præcis. Det skaber forvirring, hvis man altid har tænkt sig, at livet skal have et klart defineret mål. Jeg lærte i den karismatiske fornyelse, at det ikke hedder kristendom, men Kristus og hans kirke her på jorden. Vi er Kristi disciple og medarbejdere. Det drejer sig først og fremmest om at få et personligt forhold til Jesus Kristus og et personligt forhold til andre mennesker. Jeg skal ikke omvende dem og gøre dem til kristne i et bestemt kirkesamfund, men snarere lytte til, hvordan Gud virker i dem, og se hvordan de kan berige mig og hvordan jeg kan berige dem. Det er et ægte kærlighedsforhold. Det virker meget diffust og uklart, og det giver også mange problemer.

Situationen i Grønland dag?

– Jesu Små Søstre er vendt tilbage. De har været væk i 4 måneder bl.a. på kursus. På nuværende tidspunkt har de kun to kommuniteter, Grønland og Øm. Kommunitetet på Vesterbro er foreløbig nedlagt. Menigheden er talmæssig noget mindre end den har været tidligere.

Problemer i Grønland

Hvilke pastorale problemer er der i Grønland?

– Der er ikke så mange pastorale problemer i menigheden, men samfundet som helhed er ved at gå i opløsning p.g.a. alkohol. Alle personlige forhold går i stykker. For at kunne modvirke alkoholens ødelæggende kræfter, skal der være alle stærke åndelige værdier til stede. De ska forkyndes, de skal leves. Mennesker skal hjælpe enkeltvis, og vi må lære dem, at de må bygge deres liv på ægte åndelige værdier.

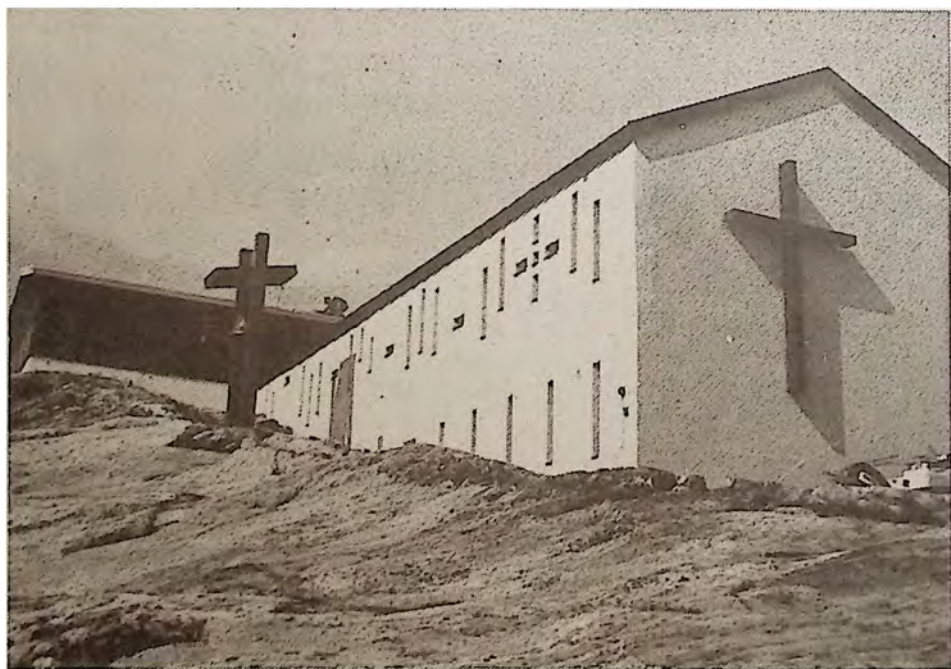
Da jeg kom derop i 1967 slog det mig, hvor meget mine medbrødre var engageret i samfundet, og hvor velansete, de var, især blandt de dansktalende. Den katolske kirke er stadig meget velanset og er integreret del af det grønlandske samfund.

Vi var med til at oprette en sommerlejr for børnene i Nuuk, som ellers ikke havde noget at tage sig til 8 uger. Lejren fandt sted i en lille nedlagt bygd, som hed lille Naassak, hvilke betyder »lille slette«. Min medbrøder *Alex Kons* var ansvarlig for denne sommerlejr, og efter, at har rejste, overtog jeg ansvaret nogle somre.

I 1971 overgik ansvaret til kommunen.

Der er messe hver søndag og hver torsdag efter for menigheden. Desuden er der en del religiøse aktiviteter, religionsundervisning, studiekreds, m.v.

ki

Den katolske kirke i Grønland er velanset og en integreret del af samfundet. Krist Konges Kirke i Nuuk blev indviet 11. juni 1972.

Radio-gudstjeneste fra Hørsholm

Søndag den 3. februar
ransmitterer Danmarks
radio Højmesse fra Sct.
Ians Kirke i Hørsholm på
rogram 1. Messen begyn-
er kl. 9.55. Celebrant og
rædikant er pastor Peter
issen.

Da søndag de 3. samti-
ig er festen for Herrens
emstilling, også kendt

som kyndelmisse, vil der
udover den normale høj-
messe også være lysindvi-
else.

Der anvendes følgende
numre fra den katolske
salmebog »Lovsang«: 316,
129, 317, 712, 230, 226 og
463. Ved orglet sidder Mi-
chael Stæger og kommen-
tator er John S. Lundorf.

Nyt DUK-kursus

om noget nyt tilbyder
DUK et kursus for Mini-
UK-ledere. Kurset, der
arar én hel dag, finder
ted lørdag d. 9. marts
991 kl. 10-17 på Sankt
orberts Skole i Vejle. Pri-
en er kr. 30.- for frokost
og pædagogisk materiale.

Kurset henvender sig

også til kommende Mini-
KUK-ledere samt til kate-
keter, der underviser
5-10-årige børn.

DUK's sekretariat oply-
ser, at der er mulighed for
at arrangere overnatning,
hvis man kommer langvejs
fra.

ks

Kardinal Glemp til København

olens primas, kardinal
Jozef Glemp kommer søn-

Cardinal Glemp.

dag den 10. februar til
Danmark. Besøget varer
kun en enkelt dag. Kardi-
nalen celebrerer en polsk
højmesse i Sct. Annæ Kir-
ke kl. 12 sammen med
biskop Ignazy Jez, Kosza-
lin, biskop Hans L. Mar-
tensen og de polske præster
ved Sct. Annæ Kirke, som
står for indbydelsen af kar-
dinal Glemp.

Efter højmassen er der
reception i den store sal
under kirken.

Pensionister se her!

Igen i år kommer der to pensionistuger på Magleås:

1. Pensionist-uge: Den 2.-8. juni 1991.

2. Pensionist-uge: Den 11.-17. august 1991.

Der er altså mulighed for 1 eller 2 ugers ophold i katolske
omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris
1650 kr. for enkeltværelse og 1450 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og
et let program. Der vil være foredrag, sangaften, udflugt
med bus og meget andet.

NB: Magleås har en del trapper og det forudsættes, at
man er selvhjulpent.

De kan allerede nu reservere plads.

Tilmelding sker til centerleder Elin Udum - Magleås på tlf.
42 81 07 15, samt ved indbetaling af depositum kr. 300
med check eller på Giro (4 28 44 29) til:

»Pensionist-uge«
Magleås
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:
Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf.
31 65 88 75.

Yderligere program vil komme i senere annoncer her i
bladet.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Før selve indvielsen fik biskoppen overrakt en model af den ny kirke i Hjørring.

Kirkeindvielse i Hjørring

Fik navnet: Sct. Maria - Martyrernes Dronning

Den ny katolske kirke i
Hjørring blev af biskop
Martensen navngivet: »Skt.
Maria - martyrernes Dron-
ning« ved en højtidelig
indvielse søndag d. 13. ja-
nuar i overværelse af en
talstærk vietnamesisk me-
nighed. Blandt de mange
gæster var bl.a. biskop
Henrik Christiansen fra
Aalborg Stift, repræsen-
tanter fra de jyske menig-
heder og fra pastoralrådet,
næstformanden Niels En-
gelbrecht.

Kirkeindvielsen be-
gyndte i den ny menig-
hedssal, da menigheds-
rådsformand Erik Schou
og formanden for den ka-
tolske vietnamesiske for-
ening, Dhong Van Tran
efter korte taler overdrog
kirken til biskoppen.

I har været et forbillede for os

Balancen mellem viet-
namesernes søgen efter
fællesskab i Danmark og
trofasthed over for egne

rødder er hovedhjørneste-
nen i dette kirkeprojekt,
sagde Erik Schou bl.a.
Dhong Van Tran brugte et
vietnamesisk ordsprog:
»Når vi drikker vandet er
vi taknemmelige for kil-
den«, og han takkede bl.a.
de tilstedeværende bap-
tistpræster Niels Bjerg og
Kjeld Grarup, fordi de i en
årrække gav husly.

I har været et stort for-
billede for os, sagde bi-
skop Martensen til vietna-

meserne og takkede dem
for den store pengegave,
de havde givet til kirken.
Herefter overrakte han
menigheden en porcelæns-
kalk, en gave fra sit eget
bispejubilæum.

Gudstjenesten blev ce-
lebreret af biskoppen med
sognepræsten Leo Kerz og
præsterne Per Dolmer, Al-
len Courteau og Chu Huy
Chau.

Samlede selv 120.000 kr. ind

Efter indvielsen udtryk-
te biskop Henrik Christia-
sen håb om, at vietname-
serne med deres ny hellig-
dom i Hjørring »måtte
knytte dem med hjerte-
bånd til deres nye fædre-
land, og at vi, som hører
hjemme her, må være je-
res brødre og søstre også i
det folkelige menneskelige
fællesskab«.

Ombygningen af det
tidligere stenhuggeri har
kostet 3,5 mio. kr. Vietna-
meserne har selv bidraget
med ca. 120.000 kr. Fra at
være en ganske lille menig-
hed voksede den sig stor,
da Hjørring tog imod båd-
flygtninge fra Vietnam for
nogle år tilbage. I dag
kommer 150 mennesker til
messe hver søndag.

Om aftenen samledes
de knap 150 mennesker til
en fælles spising på en
skole i Hjørring, hvor fe-
sten fortsatte.

kk

Poul Clausen præsteviet i Horsens

Det er en god ny skik, at
præstevie en kandidat i
den sognekirke, han som
barn og ung har været
knyttet til. Det tillader
den menighed, han kom-
mer fra, at opleve den fest,
en præstevie er, så glæ-
den ikke hver gang forbe-
holdes den samme dom-
kirkemenighed i hovedsta-
den.

Glæden var stor i Hor-
sens, lørdag den 12. janu-
ar. Trompeter og orgel
ledsagede den lange litur-
giske procession ind i Sct.

Josephs kirke, hvor sid-
dende og stående gæster
fra næsten hele landet sås
blandt menighedens egne.
Mange præster, især fra de
jyske sogne, deltog i viel-

sesritualet og koncelebra-
tionen.

Glædens fredsbudskab

Messens første læsning
blev læst højt af Poul Clau-
sens far Bent, den anden af
Gunnar Næstholdt, evange-
liet af pastor Jozef Reyman
O. Praem., sognepræst i
Horsens. I sin prædiken
understregede biskop

Martensen især præstens
kald til at forkynde glæ-
dens budskab.

Ikke kun de tre trompe-
tister Allan Würtz, Erik og
René Eriksen og Sønder-
borgs organist Astrid Bylle-
mos fyldte rummet med
vellyd, en særlig glæde var
det at høre Klosterkirkens
kors flerstemmige sang af-
vekslet med menighedens
salmer. De skabte en in-
tens atmosfære af taknem-
lighed.

Reception

Under receptionen i
Skt. Ibs Skoles sal lyk-
skede og takkede menig-
hedsrådets formand Jørgen
Frost-Jensen, Bent Clau-
sen, Birgitte Boesen, pastor
Niels R. M. Oppermann,
tidligere sognepræst i Hor-
sens, biskoppen (som også
syntes, en præstevie kan
sagtens fejres festligt i pro-
vinsen) og til sidst den nye
præst Poul Clausen.

Og endnu engang fik
Klosterkirkens kor under
ledelse af kantor Søren He-
degaard Sørensen lov til at
høste bifald med en smuk
sang.

w.w.

Poul Clausen fik sit ønske om at blive præsteviet i sin egen sognekirke opfyldt.

Nej til krig

Fjorten dage efter Golfkrigens natlige udbrud den 16. januar må vi formode at have hørt alle argumenter for og imod. Alt for mange (og dårlige) for, og alt for få imod.

Argumenterne for – som jo vandt – lød mest besnærende uden at virke overbevisende. Man har sammenlignet Hussein med Hitler, som om tredivernes Europa lignede Mellemøsten i dag. Tilhængerne af teorien om, at man skal standse en diktator inden det er for sent, er nok lidt for hurtige med sammenligningen. Der er i dag mange diktatorer, FN kunne have standset, men de eksporterede »kun broccoli i stedet for hellig olie,« som en iagttager nylig har sagt.

Alle Mellemøstens lande kan gøre gældende, at de en gang var dele af et stort verdensrige. De kan hente beviser i Babylons og Assurs arkiver, se med stolthed tilbage til Sankeribs og Nebukadnesars bedrifter. Saddam Hussein har forstået også at spille på disse strenge: Kuwait som Iraks 19. provins, tilbage i folden, Heim ins Reich. Men Israel misbruger med samme eftertryk gammeltestamentlige argumenter over for nabolande, de fjerner forfædre engang løb over ende. Dårlige argumenter.

Argumentet om, at Irak negerede FN's resolution om tilbagetrækning og fristens udløb har fra starten virket anspændt. Israel har siddet mere end én FN-resolution overhørig uden at en FN-hær tvang dem ud af de besatte jordanske områder. Så enkel virker storpolitik ikke. Det kommer an på, hvis interesser, der står på spil.

Uanset krigens udfald, og især hvis den trækker i langdrag, vil sammenhængen mellem alle Mellemøstens politiske problemer, som er levn af tyrkisk herredømme og engelsk kolonialisme, alligevel tvinge alle implicerede til forhandlingsbordet. At det (igen) først vil ske efter ødelæggelserne, efter drabene, efter slagordenes fallit, er det forstemmende bevis for, at også vor tids politiske ansvarlige ikke ønsker at blive klogere før det gør ondt.

Derfor har de mange demonstranter mod Golfkrigen ret. Derfor har fredsbevægelsen Pax Christi ret: Krig løser ingen problemer, den skaber blot nye. Forhandling uden udelukkelse af noget mellemøstligt politisk problem, heller ikke palæstinenserne og Israels, (og for den sags skyld kurdernes og armenernes med) er den eneste rimelige udgang på en krise, der lugter lidt for meget af olie.

w.w.

Læserne diskuterer

Elfenbenskysten er ikke fattig

Med et brutto-nationalprodukt pr. indbygger/år på \$ 850 er Elfenbenskysten, hvad relativ velstand angår, nr. 14 af ialt 43 afrikanske stater.

Indbyggerantallet er ca. 11 000 000. Deraf er ca. 2.000.000 fremmedarbejdere, indvandret fra de meget fattigere nabostater Burkina-Faso (\$ 232), Mali (\$ 250) og Guinea (\$ 318). Det svarer altså til, om Danmark gav arbejde til 1 000 000 fremmedarbejdere.

Blandt de 13 rigere stater findes Libyen (\$ 6.219), Algeriet (\$ 2.822), Sydafrika (\$ 2.317) og Tunesien (\$ 1.227).

Fattigere end Elfenbenskysten er altså 29 stater hvoriblandt Marokko (\$ 680), Ægypten (\$ 680) og Nigeria (\$ 370),

fattigst er Ætiopien (\$ 112) og Mozambique (\$ 85).

Elfenbenskysten har ikke kendt til blodige politiske omvæltninger; præsidenten, Félix Houphouët-Boigny er netop blevet genvalgt med stort flertal i en afstemning uden nogen

vold. Nabostaten Liberia (\$ 462) ligger for øjeblikket i blodigt kaos på grund af stammekrige.

»katolsk orientering« lidet urbane udfald mod pave Johannes Paul II og præsident Hophouët-Boigny kan altså heller ikke forsvares ud fra de påstande om nød, som er blevet fremsat af bladets redaktør.

M. J. Baagøe

Bodssakramentet under for snæver synsvinkel

Efter min mening opstår debatten om børns første skriftemål her i landet, fordi bodssakramentet ses under en for snæver synsvinkel. Som vi alle ved, bevirker det syndernes forladelse. Men hvad der er mindre i vores bevidsthed er, at bodssakramentet endvidere skænker

den helliggørende nåde. Og det er især den, børn har brug for inden de modtager Herrens legeme. I øvrigt kan jeg dårligt se, at børn i Norden skulle stå på et andet udviklingstrin end børn andre steder i Europa.

Renate Frieltz.

(Forkortet af red.)

Kvinder undervise præster

I »katolsk orientering« nr. 17 i fjor stod der i en artikel, at kvinder stadig ikke måtte medvirke ved uddannelsen af præster. Jeg skyndte mig op for at tælle de kvinder, der underviser på Gregoriana Rom: 27 ialt giver 42 kurser, heraf kurser, der skal følges af dem, der studere filosofi eller teologi her for at blive præst.

Franz Hoyer

I artiklen var der tale om uddannelsen i de traditionelle, lukkede præsteseminer, ikke om åbne universiteter. I mange lande må præstekandidater slet ikke gå på universitet.

Re

Sygekommunion - kun om søndagen?

Det tyske blad Kirchenbote gør opmærksom på et problem med den ugentlige sygekommunion.

I mange sogne har medlemmer af menigheden fået den tjeneste at bringe kommunionen til syge i deres hjem eller på sygehus. Ofte er det familiedemedlemmer, der tager hostien med til en ægtefælle eller et barn. Men præsten kan synes, at det netop er

en af hans opgaver og noget af den skønneste sjælesørgergerning, selv at gøre det. Dog på grund af andre forpligtelser har han ingen mulighed for at gøre det dagligt til samtlige syge. Derfor blev tjenesten jo overladt til lægfolk, der efter hver eukaristifejring kan lade de syge få del i dette fællesskab. Måske kommer præsten kun med sygekommunionen den

første fredag i måneden.

Men hvad nu, hvis han selv lå syg? Han får måske besøg hver dag, blomster, bøger, fromme ord, men deltage i gudstjenesten

kan han ikke. Ville han ikke ønske, at nogen bringte ham kommunionen hver dag?

Lily Fausbøll

(Forkortet af red)

Redaktionen forbeholder sig retten til at forkorte meget lange læserbreve.

Ønskeseddel til et nyt kateketkursus

Med biskoppens artikel i k.o. d. 28. nov. -90, »Forventninger til et nyt kateketkursus«, forstår jeg, at læserne inviteres til at komme med deres tanker. Derfor dette indlæg.

I artiklen udtrykker biskoppen bl.a. sin bekymring over, at alt for mange i den helt unge alder glider ud af kirken uden at have fået den nødvendige undervisning. Når de således går i stå allerede i barndommen, bliver de aldrig voksne i troen.

Quasi-katekumener

I pave Johannes Paul II.'s skrivelse fra 1979, »Katekese i vor tid« samles denne gruppe op i artikel 44 under betegnelsen quasi-katekumener.

Som ung gennemgik jeg selv et kateketkursus, medens jeg sideløbende fulg-

te folkeuniversitetets forelæsninger i luthersk-evangelisk teologi.

Efter disse studier blev jeg siden ført ud til netop disse quasi-katekumener, som jeg fortrinsvis mødte blandt de mennesker som samfundsteknisk kaldes for marginalgrupperne. Her mødte jeg flere af dem, der netop som børn havde gået i katolsk skole og som var blevet døbt og firmet, men som bare ikke havde haft noget med kirken at gøre, siden de var 12-14 år. De var i stedet vokset op i det socialistisk-ateistiske miljø og havde også været med blandt dem, der søgte nye veje gennem de »bevidsthedsudvidende stoffer«, de ny-religiøse meditationsteknikker osv. Men i nedturene vækkes de i deres barnetro, og der op-

står et nyt grundlag for at tale om troen.

Den ordinære katekeses spørgsmål og svar, går bare slet ikke her. Ved en dialog med disse mennesker, må »metoden« derimod være situationsformiddelse og improvisation. Man må åbne for nådens indre virkning og se mindre på den ydre form. Man skal ikke så meget tale med ordenes betydning som med sprogets melodi. Man skal lægge mere vægt på det nonverbale og på sin værens virkning, end på hvad der er korrekt. Man kan ikke overbevise ved argumenter, men kun ved kærlighed. Man skal således ikke tale ud af sig selv, men lade sig bruge af Kristus.

På denne måde levendegøres troen i samtale og sam-

vær. Man giver ikke en lektie for, men man udvikler den andens personlighed i samværet.

Katekesens viden blot et haveredskab

Når man som kateket deler sit liv med disse mennesker, der således bliver ens elskede søstre og brødre i Kristus, er det nok væsentligt at have en vel-funderet viden om kirkens lære. Men endnu mere vigtigt er det at kunne få troen til at leve og blomstre.

Teologien eller kirkens lære er her den »spade«, man bruger i »hjerternes have«. De levende mennesker er derimod haven blomster, og det er dem, det drejer sig om. Kateketens viden er således blot et haveredskab, der jo kan være nok så

nyttigt, men dog i sig selv er ganske uinteressant. Kærligheden er derimod grobunden, medens frugterne er høstens resultat. Det er blomsterne, som skal passes og plejes, så der kommer frugt. Det er ikke spaden, der skal optage vores opmærksomhed.

Skabe omsorg og længsel

Det er således i kærligheden, at man beder sammen, taler sammen, lever sammen og arbejder sammen. Og medens man gør det, skabes der et trosmiljø, en kirke. Derfor står katekesen heller aldrig alene. Går man ud til vore quasi-katekumener, kobles den uvilkårligt sammen med både diakoni og evangelisation, fordi kærligheden skaber omsorg og længsel efter Guds ord.

Kan denne katekese for quasi-katekumener indruges i det nye kateketkursus, vil jeg gerne udfordre mine 14 års erfaring kom me og fortælle, hvordan jeg selv har bygget min arbejde op.

Da jeg er overbevist om, at vi er inde i en samfundsudvikling, hvor industrien i tiden fremover vil »kassere« stadig flere mennesker, er jeg også overbevist om, at de fremover vil blive en stadig større missionsmar for denne katekese med diakoni og evangelisation.

Skulle nogen ønske at være med til et nyt barnhøjertighedsarbejde ud fra vor kirke, vil det nok fortrinvis være her, der bruges kræfter og energi.

Joost Dahleru

n afladssælger i fuld aktivitet. Manden i midten slår vekselpenge eller kvitteringsbevis, mens en pelsklædt klerk læser op af afladsbrevet. Over deres hoveder hænger fire segl, som autoriseringsbevis for handelen. Et lignende segl blev fundet i oldgraven omkring Tranekær slot. Til højre en kardinal på sit muldyr, der holder kontrol med handelen. Smædegrafik fra 500-tallet.

Aflad på et tvivlsomt grundlag

Af Susan Dew

Med baggrund i den hovedrysten og forargelse om meddelelsen om muligheden for at vinde fuldkommen aflad også har takt, leverede pater Czesław Kozon i k.o. nr. 19, i 1990 en forklaring på og et orsvar for afladsvæsenet. Midlertid synes ræsonnementet at være behæftet med svagheder på afgørende punkter, hvilket jeg her vil forsøge at påvise.

Begrebsforvirringen

Kozon indleder med at besvare spørgsmålet, hvad er aflad? Han begynder med at sige, at aflad er en eftergivelse af syndestraf og at syndestraf er »en konsekvens af synden, en straf der bliver tilbage efter andre forkerte handlinger, men en rest, der ikke længere kan betragtes som synd«.

Det er rigtigt, at efter en forkert handling er blevet udført, er der mange ting, der ikke kan være helt det samme som før. I det mindste kan man sige, at trods tilgivelsen og erstatningen, kan vi alligevel ikke lave om på fortiden eller udviske den. Men hvad er det for en slags konsekvenser, vi taler om her? Kozon fremfører nogle analogier. Han nævner nogle eksempler på handlinger og de konsekvenser, der er forbundet med dem.

Vi har »sladder«, hvoraf en konsekvens evt. skulle være bitterhed. Vi har bedrageri eller utroskab, hvoraf en konsekvens kunne være skamfølelse. Og vi har mord, hvoraf en konsekvens kunne være frihedsberøvelse. Bitterhed (trods tilgivelse?) hos den

forudrettede, og skamfølelse (vel hos synderen selv) er reaktioner, som berettiget eller uberettiget, udspringer af en erkendelse af eller en opfattelse af nogle træk ved en handling og dens motivation. I modsætning hertil er frihedsberøvelse for den morddømte ikke blot en, så at sige, »naturlig« meneskelig reaktion, men et udtryk for de sanktioner et givent samfund har besluttet skal gælde for dem, der forsætligt har udført en bestemt slags gerning.

Men Kozon fremfører eksemplerne, som om de hørte med under et, og som om de udgjorde »billeder« på syndestrafen på en og samme måde, selv om kun frihedsberøvelsen af den morddømte er tænkt som straf. Ikke alle negative konsekvenser af en handling kan betegnes som »straf«. Ved at antyde at det modsatte er tilfældet, forsøger Kozon at udvide straffebegrebet, måske med det formål derved at imødegå indvendinger rettet mod tanken om en »straffende Gud«. En sådan sproglig fornyelse ville imidlertid ikke være andet end den rene begrebsforvirring.

En spænding i redegørelsen

I Kozons forsvar for »afladsvæsenet« opstår der en disharmoni, som synes at underminere selve forsvaret.

Vi får at vide, at kardinal Charles Journet skriver, at opnåelsen af fuldkommen aflad »forudsætter en eminent grad af renhed«. Derfor er det, siger Kozon, at dets opnåelse er »enormt svær«. (Selv om han understreger, at det hele, så at sige, er »op til Gud« er undertonerne af »præstation« ikke til at udrydde helt).

Men det viser sig, at denne renhed har noget at gøre med kravet om, at

Afladsvæsenet bliver smuglet ind, som om det udgør en væsentlig del af kristenlivet, og det er beklageligt.

den enkeltes søgen efter større fuldkommenhed udspringer af ønsket om at følge Kristus efter. Men man vil utvivlsomt bedre kunne følge Kristus efter med et rent hjerte, hvis man overgiver sig til Guds barmhjertighed uden skelen til ens chancer for at klare den »enormt svære« opgave, det er at opnå fuldkommen aflad!

En intern spænding består derfor i det forhold, at hvis det er en betingelse for at få fuldkommen aflad, at man søger at følge Kristus efter af et rent hjerte, vil man selv være med til at forpurre dette mål ved tildels at være motiveret af ønsket om at opnå fuldkommen aflad. Heraf følger det, at aflad, sådan som det er blevet beskrevet, egentlig bedst ville kunne opnås, hvis overvejelser, om hvordan man kunne kvalificere sig til det, ingen plads får i den kristnes bevidsthed.

Og forøvrigt, blegner ikke alle de »konkrete betingelser« herfor i forhold til kravet om at følge Kristus efter? De synes at tilhøre et helt andet plan. Kozon opremser ved indlæggets slutning tre muligheder, hvorved man kan opnå delvis aflad. I deres kerne udtrykker de, hvad kærlighed til Gud og næsten bl.a. indebærer: Tillid til Gud, barmhjertighed over for nødlidende og ofervilje. Han siger, at de

udtrykker afladsvæsenet i en nøddeskal. Nej. De udtrykker kristenlivets udfordring i en nøddeskal. Afladsvæsenet bliver smuglet ind, som om den udgør en væsentlig del af kristenlivet, og det er beklageligt.

Et hamskifte i afslutningen

Paradoksalt slutter artiklen med nærmest at sige at det, kirken sætter pris på, er afladsvæsenets instrumentalværdi: Kirken vil have, at vi bruger afladsvæsenet til at blive bedre kristne, til at vokse i iver og villighed til omvendelse. Pludselig er det ikke længere nedbringelse af syndestraf, det hele hovedsageligt drejer sig om, men en bedre livsførelse fremover. Men skærper eller tilslører afladsvæsenet, hvad kærlighedskravet til Gud og næsten indebærer? Jeg har svært med at se, at det er det første. Vi har brug for ansporing, står der. Jaså, men det er ikke ligemeget, hvilken form for ansporing vi får.

Det er vel ikke alt, hvad kirken har af arvegods, som skal bevares. Heller ikke i den katolske identitets navn. Og slet ikke, når det drejer sig om konstruktioner, der mest bidrager til det at forlene kirken med et skær af esoterisk magt og mystik.

Susan Dew

Du betaler det halve – kirken får det hele

Kirkebidragskampagne tilbydes nu til sognene

Med sloganet »Du betaler det halve – kirken får det hele« tilbyder pastoralrådet nu sin kirkebidragskampagne til sognene. Målet med kampagnen er, at hver menighed »skaffer« 10-20 nye 10-års-erklæringer på 2%, siges det i en henvendelse til sognepræster og menighedsrådsformænd.

Ordningen med 10-års-erklæringer er den mest fordelagtige for både bidragsyder og kirken, da hele ydelsen kan fratrækkes i skat. Det betyder, at den reelle udgift er ca. det halve af ydelsen, siges vi-

dere i skrivelsen. Man er ikke mere bundet af 10-årserklæringer, end et medlem af Folkekirken. Han må melde sig ud for at slippe for kirkeskat.

Det påpeges, at kirkebidraget kun dækker 14 pct. af bispedømmets udgifter – d.v.s. sognenes, institutioners, administrationens og projekterne.

Skrivelsen påpeger, at især sognene får glæde af, at flere menighedsmedlemmer tegner den såkaldte 10-årserklæring, idet 60 pct. af kirkebidraget går direkte tilbage til sognene, og 20 pct. bliver via den

solidariske pulje udbetalt til sogne, der søger om ekstra tilskud.

Kampagnematerialet består af:

- informationssider, som kan bestilles på bispekontoret som »overhead« eller som plancher
- artikel til sognebladet
- ekstra foldere
- 10-årserklæringer

Medlemmer af pastoralrådets kirkebidragsudvalg tilbyder – så vidt det er muligt – at møde op og fortælle om ordningen.

kk

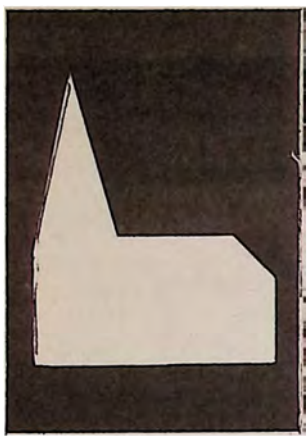
DUK holder årsmøde i Øm

Fra den 1. til den 3. marts 1991 holder DUK årsmøde på Ømborgen.

DUK finder det vigtigt, at lokalforeningerne sender deres repræsentanter til årsmødet. Her vurderes aktiviteterne for året, der er gået, og der lægges planer for fremtiden. Endvidere er det på årsmødet, at lovbestyrelsen vælges.

Hver lokalforening kan sende 2 repræsentanter med stemmeret. Der deltagere repræsentanter fra DUK's mange udvalg og blade samt fra forskellige organisationer uden for DUK. De andre nordiske ungdomsforbund er også repræsenteret.

ks

Orientering fra sognene

Februar 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 4, der udkommer 27. februar 1991 er mandag den 11. februar 1991 for marts samt 1.-5. april 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Ålborg

Kastetvej 1, 9000 Ålborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, Tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: i kirken kl. 8.00; kl. 10.00 højmesse.
Fredag d. 1. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.
Søndag d. 3. Herrens Fremstilling: Kl. 10 familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Mandag d. 4., 11. og 25.: Kl. 14.30-16.00 Mini/Midi-KUK.
Tirsdag d. 5., 12., 19. og 26.: Kl. 9 Rosenkransgruppe. (Tilbedelse og Vesper hos Søstrene kl. 17 samme aftener).
Onsdag d. 6. og 20.: Kl. 14.30 syklub.
Torsdag d. 7., 14. og 28.: Kl. 19-21 Maxi-KUK.
Søndag d. 10.: Kl. 10 højmesse.
Onsdag d. 13. Askeonsdag: Messe og uddeling af aske kl. 19.00 i kirken. (Husk!!! Faste- og Abstinensdag!)
Torsdag d. 14.: Kl. 14.30 Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet.
Lørdag d. 16.: Kl. 13.30 Den Franciskanske Lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 17.: Kl. 10 højmesse.
Lørdag d. 23.: Kl. 17 polsk messe.
Søndag d. 24.: Kl. 10 højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer, Tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 3. Herrens Fremstilling: Højmesse kl. 10.00.
Søndag d. 10.: Kl. 10 højmesse.
Onsdag d. 13. Askeonsdag: Messe og uddeling af aske kl. 17.00.
Søndag d. 17.: Kl. 10 højmesse.
Søndag d. 24.: Kl. 10 højmesse.
(N.B. Programmet er nu ændret sådan, at der er messe hver søndag i Frederikshavn. Hvis der skulle komme den ene eller anden søndag, hvor der ikke kan læses en messe, bliver der alligevel en ordets gudstjeneste).

Skt. Maria - Martyrernes Dronning Hjørring

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 14.00.
Onsdag d. 13. Askeonsdag: Kl. 19 messe og uddeling af aske.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 3. Herrens Fremstilling: Kl. 11 højmesse med efterfølgende kirkekaffe.
Søndag d. 17. 1. søndag i Fasten: Kl. 11 højmesse og uddeling af aske. Kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Ålborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.
Fredag d. 1. og 15.: Kl. 19 Maxi-KUK.
Lørdag d. 2.: Kl. 16.30 messe.
Søndag d. 3. Herrens Fremstilling: Kl. 10 højmesse med efterfølgende kirkekaffe.
Lørdag d. 9.: Kl. 10 sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Kl. 16.30 Mass in English.
Søndag d. 10.: Ingen messe.
Onsdag d. 13. Askeonsdag: Kl. 19 messe og uddeling af aske.
Lørdag d. 16.: Kl. 16.30 messe.
Søndag d. 17.: Kl. 10 messe.
Lørdag d. 23.: Kl. 16.30 messe.
Søndag d. 24.: Ingen messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42 eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.
Søndag d. 10.: Kl. 10 familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Søndag d. 24.: Kl. 10 messe med efterfølgende kirkekaffe.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30
Træffetid: Kl. 11-12 undtagen mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14
Søndag kl. 10
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15
Tirsdag kl. 18.30. Vi begynder med rosenkransbøn.
Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 4.
Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.
Lørdag d. 2.: Sogndag kl. 14.
Lørdag d. 9.: Polsk messe kl. 14 med efterfølgende samvær.
Onsdag d. 6. og onsdag d. 20. kl. 19.00: Mini-KUK i præstegården.
Onsdag d. 27. kl. 19.30: KUK i præstegården.
Tirsdag d. 26.: Studiekreds.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, postboks 219,
8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne:
Adolf Meister SJ, 86 18 57 66,
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,
Gottfried Grünwald SJ, 86 18 52 11,
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.
Menighedsrådsformand:
Leo Arlund, 86 17 57 08.
Sognesekretær:
Bengt Jensen, 86 13 56 66.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Søndag 3/2 og 17/2, kl. 14.
Messe på vietnamesisk: Søndag 24/2, kl. 14.
Latinsk højmesse: Hver 3. søndag, kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.
Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag, kl. 8.
KUK: Hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver tirsdag, kl. 18.30.
Den Internationale Åbne Familie: 2 gange pr. måned.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.
Mariakongregationen: Torsdag 21/2, kl. 14.30.
Menighedsrådsmøde: Mandag 4/2, kl. 19.
Menighedens bodstime: Fredag 1/2, kl. 18.
Retrætaften: Mandag 11/2, kl. 19.
Sogneundervisning: Lørdage 9/2 og 23/2 kl. 10.
Familiemesse: Lørdage 9/2 og 23/2 kl. 12.15.
Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.
Galleri ved kirken: Lørdag 2/2 kl. 11: 12 danske nutidskunstnere.
Grundkursus: Lørdage 9/2 og 23/2 kl. 11.
Menighedens fastelavnsfest: Lørdag 9/2 kl. 19.30.
Askeonsdagsmesser: Kl. 8 og 19.
Kunstkredsaften: Torsdag 21/2 kl. 19.30.
Debatforum: Torsdag 28/2, kl. 19.30.

Pindstrup

Skt. Mikael's Kirke
Ringsø
Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndag 3/2 og 17/2 kl. 10.30.

Odder

Skt. Ansgars Kapel
Holstensgade 25, 8300 Odder
Præst: Gottfried Grünwald SJ, tlf. 86 13 56 66.
Søndage 10/2 og 24/2 kl. 14.

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38.
Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa, tlf. 86 38 42 06.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.
Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30: Kirkekaffe bagefter.
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 19.
Skriftemål: Onsdage kl. 18.30, eller efter aftale.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster,
tlf. 86 38 41 11.
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.
Tlf. 86 38 42 06.
Søndagsmesse: Kl. 8.30.
Hverdagsmesse: Kl. 9.
Tilbedelse af Det Allerhelligste, hve søndag og alle helligdage, kl. 17 og hve torsdag kl. 19.30-21.
Alle helligdage, som ikke er søndage kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Sognepræst: Willem Wuyts O. Praem.
Mestetider: Lørdag kl. 16, søn- og helligdage kl. 10.
Menigheds Kaffe efter søndagsmessen.
Lejlighed til skriftemål efter aftale.
OBS! Lørdag den 9.: Ingen messe kl. 16
Lørdag den 9.-søndag den 10.: Fastelavns weekend i Øm med temaet »Kan troe deles?«
Pris 160 kr. for personer over 15 år.
Søndagsgudstjeneste i Herning ude præst.
Søndag den 24.: Sidste søndag i månede med fælles spisning efter messen. Vi ha biskop Theodor Suhr, som i septembe 1962 indviede Skt. Peters kapel, som gæ ved søndagsmessen og spisningen bagefter.
Religionsundervisning:
Hold 1: Torsdag den 28. kl. 16.00.
Hold 2 og 3: Torsdag den 7. og 21. kl. 16.00.
Økumenisk andagtsgruppe: Onsdag den 1. og torsdag den 21.: Kl. 19.
Ægteviet: John Horkenborg og Jacqueline Visser, Assing, lørdag den 22. december.
Døbt: Dany Dinakshen Paukumaran, lørdag den 22. december.
Tillykke til begge familier.
Og en stor tak til alle, der har husket at betale kirkebidrag. Menighedsrådet ha gennemgået det foreløbige regnskab in den kirkebidraget og tilskuddet for oktoberkvartalet var tilgæet sognet. Et ende ligt regnskab vil blive lagt frem fo menigheden i løbet af februar.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst: Dominique Tran Duc Than!
Faste messetider: Søndag kl. 10, tirsdag 19.30 (undt. d. 23.) hos Jesu Små Søstre Øm, onsdag-torsdag 19, fredag 8.45.
Onsdag d. 13. - Askeonsdag: Faste- og abstinensdag. Messe med askepålægge sen kl. 19.
Tilbedelse: Torsdag efter messen.
Rosenkrans: Lørdag kl. 10.
Religionsundervisning - fredag kl. 16-18
Værestedet - mandage 11. og 25. kl. 14-16. Studiekreds lørdag 23. kl. 10-12.
Fastelavnsweekend på Øm: Et arrangement for børn og voksne med messe og diverse aktiviteter lørdag-søndag d. 9.-10
Tilmeldingsfrist søndag d. 27/1.
Økumenisk forbønsgudstjeneste tirsdag d. 26. kl. 19.30.
Sogneaften med pastor Højlund onsdag d. 27. kl. 19.30.

Skt. Josefs Kirke, Horsens
Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I Sct. Josefs Kapel kl. 7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30.
Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelser Kirke.
Menighederne er velkomne.

Søndag d. 3.: Kyndelmisse, kirkekaffe efter højmessens.

Lørdag den 9. og søndag d. 10.: Fastelavnsweekend på Øm med pastoralenheten.

Mandag, d. 18. kl. 19: Ministranterne mødes.

Sankt Norberts Kirke, Vejle
Fjellevej 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.
Andenpræst: Raymond Minnaert O. Præm.

Søndagsmesse:
Hver lørdag kl. 15.00. Hver søndag kl. 10.00.

Hver tirsdag kl. 17.30 rosenkransbøn.

Fredag d. 1.: Religionsundervisning for børn fra kl. 16-18.

Lørdag d. 2.: Kl. 13 KUK-møde.

Søndag d. 3.: Familiemesse og kirkekaffe.

Onsdag d. 6.: Udstilling og tilbedelse af det allerhelligste sakramente kl. 17.30-18.30. Kl. 17 messe. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Torsdag d. 7.: Kommunionen bringes til menighedens ældre og syge.

Fredag d. 8.: Religionsundervisning fra kl. 16-18.

Lørdag d. 9.: Vor pastoralenhet afholder fastelavnsweekend på Øm. Husk tilmelding!

Onsdag d. 13.: Askeonsdag, faste- og abstinensdag. Messe m. askepålægelse kl. 19.30.

Fredag d. 15.: Ingen religionsundervisning p.g.a. skolernes vinterferie.

Fredag d. 22.: Religionsundervisning kl. 16-18.

Tirsdag d. 26.: Menighedsaften kl. 18 fællesspisning. Kl. 19 katolsk spørgetime.

5 Sydjylland

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
Kirkegade 58, 6700 Esbjerg
Sognepræst: Lars Messerschmidt,
tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11,
undt. mandag og tirsdag
Træffes normalt i Tønder om mandagen
11-12, tlf. 74 72 18 90

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 16.30.

Søndag kl. 10.

Hverdagsgudstjenester:

Md. kl. 7: Laudes og kommunion.

Ti. kl. 7: Laudes og kommunion eller messe.

On. kl. 7: Laudes og messe.

Kl. 16.30: Rosenkrans.

To. kl. 7: Laudes, kl. 8.15: Skolemesse.

Fr. kl. 7: Laudes, kl. 9: Messe (undt. d. 1.).

Fredag d. 1.: 1. fr. i md. messe kl. 16.30 med efterf. tilbedelse indtil kl. 18.

Lørdag d. 2.: Sogndag kl. 14. Familiemesse kl. 16.30.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling i templet/Kyndelmisse. Højmessens indledes med indvielse af lys og procession.

Søndag d. 10.: Kirkekaffe efter højmessens.

Askeonsdag d. 13.: faste- og abstinensdag.

Kl. 19.30: Messe med askeindvielse. Faste betyder, at man kun spiser ét måltid, de øvrige måltider falder bort eller reduceres til et minimum. Den bedste form for faste er på vand og brød. Abstinens betyder, at man afholder sig fra kødspiser. Alle, der er fyldt 14 år er forpligtet til abstinens. Alle fra det fyldte 18. år indtil det fyldte 59. år er forpligtet til faste.

Lørdag d. 16.: kl. 16.30: Messe på polsk.

Skt. Michaels Kirke, Kolding
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O. Præm.
Kralundsgade 3A, tlf. 75 52 76 01,
bedst 9-10, mandag undt.

Fredag d. 1.: kl. 15.30-17: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene. Forberedelse til den 1. hl. kommunion og firmelsen.

Fredag d. 8.: kl. 15.30-17: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene.

Søndag d. 10.: Efter højmessens kl. 10 menighedens fastelavnsfest i gymnastiksalen. Fælles spisning i gymnastiksalen. Tøndeslagning for børn og voksne. Tombola. Billetter for voksne: 10 kr. For børn: 5 kr.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Kl. 19.30: Messe med askepålægelse.

Torsdag d. 14.: kl. 19.30: Ungdomsklub i Oasen.

Fredag d. 22.: kl. 15.30 til kl. 17: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene.

Søndag d. 24.: Efter højmessens kl. 10: Kirkekaffe.

Torsdag d. 28.: kl. 19.30: Ungdomsklub i Oasen.

Sygekommunion: På grund af firmandforberedelsen vil sognepræsten bringe den hl. kommunion til de syge, ikke den 1. fredag men den 1. lørdag i måneden. I denne måned: Lørdag d. 9. februar.

Skt. Knuds Kirke, Fredericia
Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia
Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.
Anden præst: Raymond Minnaert O. Præm. Tlf. 75 92 11 76

Præsten træffes bedst fredag kl. 9-12, lørdag kl. 9-10

Messtiderne: Torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 17.00 og søndag kl. 10.00. Kirkekaffe hver søndag efter højmessens

Fredag d. 1.: Religionsundervisning for børn kl. 16-18.

Fredag d. 8.: Kommunionen bringes til menighedens ældre og syge. Religionsundervisning kl. 16-18.

Mandag d. 11.: kl. 19: DKKF-møde med fortsættelse af brevkursus.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe m. askepålægelse kl. 18.

Fredag d. 15.: Ingen religionsundervisning p.g.a. vinterferien.

Fredag d. 22.: Religionsundervisning kl. 16-18.

Mandag d. 25.: kl. 18: Rosenkransbøn p.g.a. af vinterferien.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Præst: Ceferino C. Anez.

Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85.

2. præst: Poul Clausen, Sønder Landevej

156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 33 70.

Menighedsrådsformand: Hilda Jensen,

Lergaard 177, 6200 Åbenrå.

Sankt Hedvig Søstre: Forstanderinde Sr. Venantia, Fiskergade 7-9, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 27 30.

Hverdagsmesser:

Onsdag og lørdag kl. 15.30

Søndagsmesser kl. 10

Fredag d. 1. februar: Jesu Hjerter Fredag. Messe med sak. velsignelse kl. 19.

Søndag d. 3.: Herrens Fremstilling. Messe kl. 10.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Messe med askeindvielse kl. 19. Faste- og Abstinensdag.

Onsdag: Religionsundervisning kl. 16-17.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.

Sognepræst: Ceferino C. Anez.

Træffetid kl. 10-12, undt. mandag.

Evt. efter aftale. Tlf. 74 42 35 85.

2. præst: Poul Clausen, Sønder Landevej

156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 33 70.

Als Kloster: Forstanderinde Sr. Elisabeth, Sønder Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 33 70.

Menighedsrådsformand: Frede Nis Byllemos, Eskær 2, Tråsbøl, 6200 Åbenrå.

Tlf. 74 68 07 88 eller 74 68 02 10.

Hverdagsmesser i kirken:

Tirsdag-torsdag-fredag kl. 9.

Søndagsmesser kl. 9.30.

Søndag d. 3.: Herrens Fremstilling. Messe kl. 9.30.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Messe med askeindvielse kl. 19. Faste- og Abstinensdag.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandsvej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt.

Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf. 75 12 10 27 undt. tirsdag.

Messtid:

Søndag kl. 17.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling i templet/Kyndelmisse. Højmessens indledes med indvielse af lys.

Askeonsdag d. 13.: Faste- og abstinensdag. Faste betyder, at man kun spiser ét måltid, de øvrige måltider falder bort eller reduceres til et minimum. Den bedste form for faste er på vand og brød. Abstinens betyder, at man afholder sig fra kødspiser. Alle, der er fyldt 14 år er forpligtet til abstinens. Alle fra det fyldte 18. år indtil det fyldte 59. år er forpligtet til faste.

Søndag d. 17.: Sogndag kl. 14.30. Højmessens indledes med askeindvielse.

Rosenkransgruppe: Henvendelse til Maria Andresen, Hvedemarken 5, 6280 Højer. Tlf. 74 78 91 50.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.

Sognepræst Erling Brodersen.

Messtider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00.

Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling i Templet (Kyndelmisse): Lysindvielse, procession og højmesse kl. 10. Derefter Blasiusvelsignelse. Kerter, som ønskes velsignet, kan før messen lægges på bordet i Mariakapellet.

Søndag d. 10.: 5. alm. søndag (fastelavn). Højmesse kl. 10. Derefter kirkekaffe.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag: Faste- og Abstinensdag. Højmesse kl. 17 m. askeindvielse.

Ingen messe på følgende fredage: d. 8., 15. og 22.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Telefon: 66 12 16 64.

Kontortid: Mandag-fredag kl. 10-12.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P. Stefan Huber: Efter aftale.

P.K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30-10 og kl. 16.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Fredag d. 1.: Kl. 15 Mini-KUK/kl. 18-19 tilbedelse, kl. 19 aftenmesse.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling/messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 16.30.

Mandag d. 4.: Hl. Blasius/messe kl. 8.

Onsdag d. 6.: Kl. 19.30 bibelkreds i sognelokalet.

Fredag d. 8.: Kl. 19.30 Senior-KUK.

Søndag d. 10.: Messer kl. 8.30, 10 familiemesse, 16.30.

Mandag d. 11.: Kl. 19.30 møde i DKKF.

Tirsdag d. 12.: Kl. 19 bankospil på skolen.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag/faste- og abstinensdag. Messer kl. 10.30 og 19.

Torsdag d. 14.: Kl. 14 møde for Seniorklubben i sognelokalet.

Fredag d. 15.: Kl. 15 Mini-KUK, kl. 19.30 polsk bibelkreds.

Søndag d. 17.: 1. søndag i fasten/messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 14 (vietn.), 16.30.

Efter højmessens er der generalforsamling i Sct. Albani Klub i sognelokalet.

Onsdag d. 20.: Kl. 19.30 bibelkreds i sognelokalet.

Søndag d. 24.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 16.30.

Onsdag d. 27.: Kl. 19 møde om etik på skolen.

Dalum Klosterkirke

Søndage: Messe kl. 7.30

Hverdage: Messe kl. 6.30

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst: J. Kruk.

Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Skt. Josefs Kirke, Horsens
Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I Sct. Josefs Kapel kl. 7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30.
Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelseres Kirke.
Menighederne er velkomne.

Søndag d. 3.: Kyndelmisse, kirkekaffe efter højmessens.
Lørdag den 9. og søndag d. 10.: Fastelavnsweekend på Øm med pastoralenheden.
Mandag, d. 18. kl. 19: Ministranterne mødes.

Sankt Norberts Kirke, Vejle
Fjellevej 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.
Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.
Andenpræst: Raymond Minnaert O. Præm.
Søndagsmesse:
Hver lørdag kl. 15.00. Hver søndag kl. 10.00.
Hver tirsdag kl. 17.30 rosenkransbøn.
Fredag d. 1.: Religionsundervisning for børn fra kl. 16-18.
Lørdag d. 2.: Kl. 13 KUK-møde.
Søndag d. 3.: Familiemesse og kirkekaffe.
Onsdag d. 6.: Udstilling og tilbedelse af det allerhelligste sakramente kl. 17.30-18.30. Kl. 17 messe. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Torsdag d. 7.: Kommunionen bringes til menighedens ældre og syge.
Fredag d. 8.: Religionsundervisning fra kl. 16-18.
Lørdag d. 9.: Vor pastoralenhed afholder fastelavnsweekend på Øm. Husk tilmelding!
Onsdag d. 13.: Askeonsdag, faste- og abstinensdag. Messe m. askepålæggelse kl. 19.30.
Fredag d. 15.: Ingen religionsundervisning p.g.a. skolernes vinterferie.
Fredag d. 22.: Religionsundervisning kl. 16-18.
Tirsdag d. 26.: Menighedsaften kl. 18 fællesspisning. Kl. 19 katolsk spørgetime.

5 Sydjylland

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
Kirkegade 58, 6700 Esbjerg
Sognepræst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11, undt. mandag og tirsdag
Træffes normalt i Tønder om mandagen 11-12, tlf. 74 72 18 90

Søndagsmesser:
Lørdag kl. 16.30.
Søndag kl. 10.
Hverdagsgudstjenester:
Md. kl. 7: Laudes og kommunion.
Ti. kl. 7: Laudes og kommunion eller messe.
On. kl. 7: Laudes og messe.
Kl. 16.30: Rosenkrans.
To. kl. 7: Laudes, kl. 8.15: Skolemesse.
On. kl. 7: Laudes, kl. 9: Messe (undt. d. 1. fr. i md. messe kl. 16.30 og tilbedelse indtil kl. 18.

Lørdag d. 2.: Sogndag kl. 14. Familiemesse kl. 16.30.
Søndag d. 3.: Herrens fremstilling i templet/Kyndelmisse. Højmessens indledes med indvielse af lys og procession.
Søndag d. 10.: Kirkekaffe efter højmessens.
Askeonsdag d. 13.: faste- og abstinensdag. Kl. 19.30: Messe med askeindvielse. Faste betyder, at man kun spiser ét måltid, de øvrige måltider falder bort eller reduceres til et minimum. Den bedste form for faste er på vand og brød. Abstinens betyder, at man afholder sig fra kødspiser. Alle, der er fyldt 14 år er forpligtet til abstinens. Alle fra det fyldte 18. år indtil det fyldte 59. år er forpligtet til faste.
Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe på polsk.

Skt. Michaels Kirke, Kolding
Sognepræst: Henri Kerkhofs, O. Præm.
Kralundsgade 3A, tlf. 75 52 76 01, bedst 9-10, mandag undt.
Fredag d. 1. kl. 15.30-17: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene. Forberedelse til den 1. hl. kommunion og firmelsen.

Fredag d. 8. kl. 15.30-17: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene.
Søndag d. 10.: Efter højmessens kl. 10 menighedens fastelavnsfest i gymnastiksalen. Fælles spisning i gymnastiksalen. Tøndeslagning for børn og voksne. Tombola. Billetter for voksne: 10 kr. For børn: 5 kr.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Kl. 19.30: Messe med askepålæggelse.
Torsdag d. 14. kl. 19.30: Ungdomsklub i Oasen.
Fredag d. 22. kl. 15.30 til kl. 17: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene.
Søndag d. 24.: Efter højmessens kl. 10: Kirkekaffe.
Torsdag d. 28. kl. 19.30: Ungdomsklub i Oasen.
Sygekommunion: På grund af firmandforberedelsen vil sognepræsten bringe den hl. kommunion til de syge, ikke den 1. fredag men den 1. lørdag i måneden. I denne måned: Lørdag d. 9. februar.

Skt. Knuds Kirke, Fredericia
Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia
Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.
Anden præst: Raymond Minnaert O. Præm. Tlf. 75 92 11 76
Præsten træffes bedst fredag kl. 9-12, lørdag kl. 9-10
Messetiderne: Torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 17.00 og søndag kl. 10.00. Kirkekaffe hver søndag efter højmessens

Fredag d. 1.: Religionsundervisning for børn kl. 16-18.
Fredag d. 8.: Kommunionen bringes til menighedens ældre og syge. Religionsundervisning kl. 16-18.
Mandag d. 11.: kl. 19: DKKF-møde med fortsættelse af brevkursus.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Messe m. askepålæggelse kl. 18.
Fredag d. 15.: Ingen religionsundervisning p.g.a. vinterferien.
Fredag d. 22.: Religionsundervisning kl. 16-18.
Mandag d. 25. kl. 18: Rosenkransbøn p.g.a. af vinterferien.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
Præst: Ceferino C. Anez.
Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 42 35 85.
2. præst: Poul Clausen, Sønder Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 33 70.
Menighedsrådsformand: Hilda Jensen, Lergaard 177, 6200 Åbenrå.
Sankt Hedvig Søstrene: Forstanderinde Sr. Venantia, Fiskergade 7-9, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 62 27 30.
Hverdagsmesser:
Onsdag og lørdag kl. 15.30
Søndagsmesser kl. 10

Fredag d. 1. februar: Jesu Hjerter Fredag. Messe med sak. velsignelse kl. 19.
Søndag d. 3.: Herrens Fremstilling. Messe kl. 10.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Messe med askeindvielse kl. 19. Faste- og Abstinensdag.
Onsdag: Religionsundervisning kl. 16-17.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
Ringriervej 35, 6400 Sønderborg.
Sognepræst: Ceferino C. Anez.
Træffetid kl. 10-12, undt. mandag.
Evt. efter aftale. Tlf. 74 42 35 85.
2. præst: Poul Clausen, Sønder Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 33 70.
Als Kloster: Forstanderinde Sr. Elisabeth, Sønder Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 43 33 70.
Menighedsrådsformand: Frede Nis Byllemos, Eskær 2, Tråsbøl, 6200 Åbenrå. Tlf. 74 68 07 88 eller 74 68 02 10.
Hverdagsmesser i kirken:
Tirsdag-torsdag-fredag kl. 9.
Søndagsmesser kl. 9.30.

Søndag d. 3.: Herrens Fremstilling. Messe kl. 9.30.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Messe med askeindvielse kl. 19. Faste- og Abstinensdag.

Hellig Kors Kapel, Tønder
Ribelandevej 41, 6270 Tønder.
Præst: Lars Messerschmidt.
Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf. 75 12 10 27 undt. tirsdag.
Messetid:
Søndag kl. 17.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling i templet/Kyndelmisse. Højmessens indledes med indvielse af lys.

Askeonsdag d. 13.: Faste- og abstinensdag. Faste betyder, at man kun spiser ét måltid, de øvrige måltider falder bort eller reduceres til et minimum. Den bedste form for faste er på vand og brød. Abstinens betyder, at man afholder sig fra kødspiser. Alle, der er fyldt 14 år er forpligtet til abstinens. Alle fra det fyldte 18. år indtil det fyldte 59. år er forpligtet til faste.

Søndag d. 17.: Sogndag kl. 14.30. Højmessens indledes med askeindvielse.
Rosenkransgruppe: Henvendelse til Maria Andresen, Hvedemarken 5, 6280 Højer. Tlf. 74 78 91 50.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
Mariegade 8, 6100 Haderslev.
Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
Sognepræst Erling Brodersen.
Messetider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00.
Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling i Templet (Kyndelmisse): Lysindvielse, procession og højmesse kl. 10. Derefter Blasius velsignelse. Kerter, som ønskes velsignet, kan før messen lægges på bordet i Mariakapellet.
Søndag d. 10.: 5. alm. søndag (fastelavn). Højmesse kl. 10. Derefter kirkekaffe.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag: Faste- og Abstinensdag. Højmesse kl. 17 m. askeindvielse.
Ingen messe på følgende fredage: d. 8., 15. og 22.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense
Adelgade 1, 5000 Odense C.
Telefon: 66 12 16 64.
Kontortid: Mandag-fredag kl. 10-12.
Præsternes træffetider:
P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.
P. Stefan Huber: Efter aftale.
P.K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8.30-10 og kl. 16.30.
1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.
2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.
Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.
Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.
Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Fredag d. 1.: Kl. 15 Mini-KUK/kl. 18-19 tilbedelse, kl. 19 aftenmesse.
Søndag d. 3.: Herrens fremstilling/messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 16.30.
Mandag d. 4.: Hl. Blasius/messe kl. 8.
Onsdag d. 6.: Kl. 19.30 bibelkreds i sognelokalet.
Fredag d. 8.: Kl. 19.30 Senior-KUK.
Søndag d. 10.: Messer kl. 8.30, 10 familiemesse, 16.30.
Mandag d. 11.: Kl. 19.30 møde i DKKF.
Tirsdag d. 12.: Kl. 19 bankospil på skolen.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag/faste- og abstinensdag. Messer kl. 10.30 og 19.
Torsdag d. 14.: Kl. 14 møde for Seniorklubben i sognelokalet.
Fredag d. 15.: Kl. 15 Mini-KUK, kl. 19.30 polsk bibelkreds.
Søndag d. 17.: 1. søndag i fasten/messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 14 (vietn.), 16.30. Efter højmessens er der generalforsamling i Sct. Albani Klub i sognelokalet.
Onsdag d. 20.: Kl. 19.30 bibelkreds i sognelokalet.
Søndag d. 24.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 16.30.
Onsdag d. 27.: Kl. 19 møde om etik på skolen.

Dalum Klosterkirke
Søndage: Messe kl. 7.30
Hverdage: Messe kl. 6.30

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
Havnegade 1, 5700 Svendborg.
Sognepræst: J. Kruk.
Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.
Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Hverdagsmesser kl. 6.45 dog torsdag kl. 19.00 og lørdag kl. 16.00.

Søndag d. 3.: Herrens Fremstilling i Templet. Lysindvielse, lysprocession, Kyndelmisse: Kl. 10.00. Kl. 15.00 messe i Sct. Bendts Kapel i Rudkøbing.

Mandag d. 4.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.

Tirsdag d. 5.: Menighedsrådsmøde kl. 19.00.

Søndag d. 10.: Fastelavnssøndag. Kl. 10.00 familiemesse. Efter messen er der fastelavnssfest for hele menigheden i Mariasøstrenes børnehaven på Caroline Amalievej. Alle er hjertelig velkomne!

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Kl. 19.00 messe med uddeling af askekorset på vore pander. Med den dag begynder fastetiden. NB! Faste- og abstinensdag!

Lørdag d. 16.: Messe kl. 14.00, derefter sammenkomst for kontaktgruppen.

Søndag d. 17.: 1. sø. i fasten. Vi begynder fasteaktionen: »Hjælp Latinamerika til at lære at læse og skrive«.

Religionsundervisning for børn: *dansk:* lørdag d. 16. kl. 14-16; *vietnamesisk:* lørdag d. 2., 16. og 23. kl. 9.45-11.30; lørdag d. 9.: KUK for alle børn/for begge grupper kl. 10-12.

I fastetiden: Hver fredag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet, derefter korsvejsandagt med Kommunionuddeling. Første gang: Fredag den 15.

Sognepræsten er ikke hjemme fra søndag den 10. februar eftermiddag indtil tirsdag den 26. februar aften. I al nødsituation bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Skt. Albani Kirke i Odense, tlf. 66 12 16 64.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.
Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndag d. 3.: Messe kl. 10.
Søndag d. 17.: Messe kl. 10.
 NB: Bemærk de ændrede messetider!

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
Sognepræst: p. Stefan Huber.
Træffetid: Torsdag kl. 17-18.30 og søndag efter aftale på Vindingevej 9, Nyborg, tlf. 65 31 09 74 - ellers: Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.
Søndagsmesser: Kun kl. 10.
Hverdagsmesser: Kun mandag kl. 8, torsdag kl. 19 og fredag kl. 7.

Søndag d. 3.: Kl. 10 Kyndelmisse med lysindvielse og -procession.

Søndag d. 10.: Kl. 10 familiemesse, derefter kirkekaffe.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag/kl. 19 begynder vi fastetiden med uddeling af askeskorset og eukaristi. Kl. 19.40 (ca.): menighedsmøde (emne fastlægges senere).

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.
P. Herman Legut, OFM. conv.
 Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messetider:
 Lørdage kl. 16.30.
 Søndage kl. 10.00.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling. Lukas beretter om en rejse, Jesus foretog: Herren drager for første gang op til Jerusalem, hvor han blev fremstillet i templet. Jesus blev budt velkommen af en gammel mand og en gammel kone. De var sikkert nogle af »Jahves fattige«, der tålmodigt ventede »Israels trøst«. Deres navne er Simeon og Anna. Simeon synger en lovsang over barnet, både hedninger og jøder er udvalgte.

Søndag d. 10.: Efter messen kl. 10.00 fejres der messe på polsk kl. 11.00.

Askeonsdag d. 13.: Aske har siden GT haft religiøs betydning som tegn på bod. Ved messen kl. 16.30 strøes der indviet aske på de troendes hoveder, idet præsten siger: »Af støv er du kommet, og til støvet skal du vende tilbage«.

I fastetiden er der korsvejsandagt hver fredag kl. 16.30.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60
Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.
Gudstjenestetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00, søndag kl. 10.00. Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fredag kl. 17.00, onsdag og torsdag kl. 11.30.

Polsk messe:

Den polske messe i februar holdes søndag den 24. februar kl. 11.15.

Kyndelmisse:

Festen for Jesu fremstilling i templet fejres den 1. søndag i februar (3. febr.). Lysindvielse under højmessen. Efter højmessens lejlighed til modtagelse af Blasiusvelsignelsen. Efter højmessens kirkekaffe. Alle er velkomne.

Den 40-dages forberedelse til påske:

Onsdag den 13. februar er det askeonsdag. Dermed begynder den 40-dages forberedelse til påske.

– Det bringes i erindring, at askeonsdag er en kødløs fastedag.

– Askepålæggelsen hører med til askeonsdag. Dette sker i forbindelse med dagens gudstjenester.

– Der er to gudstjenester askeonsdag: Kl. 11.30 og kl. 19.00.

– Forslag til godt forsæt i fastetiden: Deltag hver søndag i gudstjenesten. Hvis man er forhindret til at deltage i højmessens, bør man deltage i aftenmessen om lørdagen kl. 17.00.

– Torsdag den 21. og 28. februar er der bibeltid i præstegården kl. 19.00. Vi læser profeten Esajas.

– Årets fasteaktion anbefales til menighedens gavmildhed. Til daglig påmindelse bør der i hvert hjem stå en samlebøsse.

– Det bringes i erindring, at hver gang man tænder et lys foran Maksimilian Kolbe, går den i bøsken nedlagte femmer ubeskåret til fasteaktionen!

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
 Tlf. 54 85 07 39.
Weekendens gudstjenester:
 Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00.
 Søndag kl. 10.00.

Fredag d. 1.: 1. fredag i måneden kl. 18.30: Messe + tilbedelse.

Lørdag d. 2.: kl. 10-12: Undervisning for alle børn mellem 6 og 12 år, som ikke går på den katolske skole.

Søndag d. 3.: Festen for Herrens Fremstilling i Templet kl. 10.00: Familiegudstjeneste. Herefter kirkekaffe i Fredensgade.

Torsdag d. 7.: kl. 8.00: Skolemesse.
Fredag d. 8.: Menighedens fastelavnssfest kl. 18.00: Gudstjeneste i kirken. Herefter fest i salen. Alle er velkomne.

Søndag d. 10.: Børnernes fastelavnssfest kl. 10.00: Familiegudstjeneste. Herefter tøndeslagning i salen. Børnene må gerne komme udklædt i kirken.

Tirsdag d. 12.: kl. 19.15: Menighedsrådsmøde. Forud for mødet er der kl. 18.30 messe i kirken.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag kl. 19: Messe med uddeling af askekorset. Herefter i Fredensgade: Optakt til fastetiden 1991.

Torsdag d. 14.: Åbent hus aften.

Lørdag d. 16.: kl. 10-12: Undervisning for børn mellem 6 og 12 år.

Søndag d. 17.: 1. søndag i fastetiden: Efter højmessens er der møde for medlemmer af den franciskanske lægorden (O.F.S.).

Tirsdag d. 19.: kl. 19.15: Bibelaften.

Søndag d. 24.: 2. søndag i fastetiden kl. 10.00: Højmesse.

Torsdag d. 28.: Åbent hus aften. Hver fredag i fastetiden er der kl. 18.30 korsvejsandagt/-meditation.

Den polske messe i februar måned er søndag den 17. februar kl. 11.15.

I fastetiden er der en særlig indsamling til fordel for et børnehjem i Thailand.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved.

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
 Tlf. 53 72 09 85.
Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.
 Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Torsdag d. 31.1.: Børn, som bekræfter deres tro den 14.4. og disse børns forældre, mødes i præstegården kl. 19.,

Fredag d. 1.: Jesu-Hjerte-fredag: Tilbedelse på Maria-Elisabeth Hjemmet fra kl. 18 til 19. Messe kl. 19.

Onsdag d. 6.: »Katekese i søgelyset«! - I menighedssalen kl. 19.

Torsdag d. 7.: Bibelkreds i præstegården kl. 19.

Lørdag d. 9.: Ministrantmøde kl. 10.30 i præstegården.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Påbudt faste- og abstinensdag kl. 19. Indvielse af asken, aftenmesse med prædiken. Efter messen uddeling af askekorset. Lejlighed til skriftemål fra kl. 18.30 til messen og efter gudstjenesten.

Torsdag d. 14.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Fredag d. 15.: Korsvejsandagt kl. 19.

Søndag d. 17.: 1. søndag i fasten: Uddeling af askekorset efter messerne kl. 10 og den polske messe kl. 11.30.

Onsdag d. 20.: De katolske elever fra 1. til 4. klasse forbereder deres næste skolemesse i præstegården fra kl. 8-8.45.

Torsdag d. 21.: Forældremøde for 1. Kommunikanternes forældre: I præstegården kl. 19.

Fredag d. 22.: De store elever forbereder deres næste skolemesse: I præstegården fra kl. 8 til 8.45. - Korsvejsandagt kl. 19.

Onsdag d. 27.: Skolemesse kl. 8.

Døb:

Den 16.12: Kristian Bøgeskov Larsen søn af Jens Peter Bøgeskov Larsen og hustru Anne Bronislawa, født Kierecka. Den 20.1.: Tanja Mazur, datter af Flemming Benny Mazur og hustru Ann. Lisbeth Larsen. - Forældrene ønske hjerteligt til lykke!

Dødsfald:

Den 24.12.: Stanislaw Mischczuk, 78 år, p. Fuglebjerg Plejehjem. - R.I.P.

Skoleindmeldelse: Forældre, der ønske deres barn indskrevet i skolens børnehaveklasse bedes venligst henvende sig p. skolens kontor snarest.

Lørdag d. 2.3.: Retræte for menigheden. Retræteleder: Grethe Livbjerg. »Stilhe dens plads i en kristens liv«. Kl. 10-16.

Trosbekræftelse: Søndag den 14.4.

1. Hellige Kommunion: Kristi Himmelfartsdag den 9.5. under højmessens kl. 10.
Ministrantweekend: På Øm. Fra den 26. til den 28. april. Alder: 8 til 12 år. Tilmelding hos fru Annette Madsen, Skovvej 2 4700 Næstved. Tlf. 55 77 02 15.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27
 torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 3.: Kyndelmisse. Kl. 10.00 lysindvielse, procession, højmesse. Efter messen Blasiusvelsignelse.

Søndag d. 10.: Kl. 10.00 højmesse. Menighedskaffe efter messen.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Påbudt faste og abstinensdag.

Søndag d. 17.: Kl. 10.00 højmesse. Uddeling af askekorset efter messen.

Søndag d. 24.: Kl. 10.00 højmesse.

Skt. Hans Kirke, Køge.

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.
 Bjerggade 10, 4600 Køge.
 Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 3.: Er der foruden højmesse kl. 10 også en messe på polsk kl. 16.

Søndag d. 10.: fejrer vi fastelavn efter højmessens. Der vil være en overraskelse til børnene.

Onsdag d. 13.: er askeonsdag. Det er en faste- og abstinensdag, hvormed fastetiden begynder. I stedet for morgenmesser er der aftenmesse kl. 19.30 med uddeling af askeskorset.

Søndag d. 17.: er første søndag i fastetiden.

Onsdag d. 20.: er der i menighedssalen »åbent hus« med et oplæg fra pastoren Stephen Holm (Slagelse) om emnet Guds Moders plads i Kirken.

Søndag d. 24.: er 2. søndag i fastetiden.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
 Tlf. 53 61 03 92.
Sognepræst Hans Esmark.
 Tlf. 42 26 14 04.
 Sankt Josef Søstrene.
 Tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 3.: Kyndelmisse fejres med p. Gregoire kl. 10. Kerter til hjemmebrug

som ønskes indviet, afleveres ved alteret før messen. Efter messen kan man modtage Blasiusvelsignelsen.

Onsdag d. 6.: Skolemesse kl. 8.45. Bibel-aften med Markus kl. 19 hos søstrene på Teglovnvej.

Lørdag d. 9.: Fastelavnsmesse kl. 16, hvor mange sikkert er udklædt! Bagefter katten af tøndens og fællesspisning: I år internationale retter med ris. Tilmelding til spisningen på listen i våbenhuset.

Søndag d. 10.: Ingen messe.

Søndag d. 17.: 1. fastesøndag fejres med p. Gregoire kl. 10. I messen indvies asken og man kan modtage askekorset.

Onsdag d. 20.: Dame-aften hos søstrene på Teglovnvej kl. 19.

Lørdag d. 23.: Vi fejrer 2. fastesøndag i messen kl. 16.

Søndag d. 24.: Ingen messe.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10.

Om hverdagen, i Sankt Montforts kapel over kirkens sakristi, normalt således:

Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. På dage, hvor der er messe kl. 11.15, bedes rosenkransen umiddelbart efter messen. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Søndag d. 3. Kyndelmisse. Festen for Jesu Kristi fremstilling i Jerusalems tempel. Kl. 10.00: Højtidelig messe med lysvielse og lysprocession gennem kirken.

Mandag den 4. Månedens 1. mandag kl. 17.15: Messe i kapellet. Kl. 18 udstilles, - ligeledes i kapellet - det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

Søndag den 10. 5. søndag i årsrækken, fastelavns-søndag. Kl. 10.00: Familiemesse. Efter messen samles vi i menighedssalen til sognets fastelavnsfest, hvor vore børn skal slå katten af tøndens.

Onsdag den 13. Askeonsdag, faste- og abstinensdag, den 40-dages forberedelse til påskehøjtiden begynder. Kl. 11.15: Messe i kapellet. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til den efterfølgende weekends messer, dvs. fredag den 15. kl. 19.15 og søndag den 17. kl. 10.

Fredag den 15. kl. 19.15: Messe for børn og forældre, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Søndag den 17. 1. søndag i fasten. Kl. 10.00: Højmessens, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Søndag d. 24. 2. søndag i fasten. Kl. 10.00: Højmesse, sunget delvis på latin.

PS: Musical'en »Godspell«, som for et par år siden med stor succes opførtes af Slagelse-folk i vor kirke, opføres nu, af Sorø-folk i den gamle cistercienserkirke i Sorø onsdag aften den 6. februar.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 15 62.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag d. 3.: Kyndelmisse. Festen for Jesu Kristi fremstilling i Jerusalems tempel. Kl. 15.00: Festmesse med lysvielse og lysprocession.

Søndag d. 10. 5. søndag i årsrækken, fastelavns-søndag kl. 15.00: Messe. I sognekirken i Slagelse er der kl. 10 familiemesse og efterfølgende sognets fastelavnsfest i menighedshuset, hvor børnene bl.a. skal slå katten af tøndens.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Faste- og abstinensdag. Den 40-dages forberedelse tid til påskefesten begynder. Kl. 19.30: Menighedsaften under sognepræstens ledelse, begyndende med bordsandagt i kirken. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til begyndelsen af søndagsmessen den 1. søndag i fasten.

Søndag d. 17. 1. søndag i fasten kl. 15.00: Messe indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Søndag d. 24. 2. søndag i fasten kl. 15.00: Messe, celebreret delvis på latin.

11 Midtsjælland

Sct. Pauls Kirke, Taastrup

Køgevej 162, 2630 Taastrup.

Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.

Tlf. 42 99 07 28.

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.00

Onsdag: Messe kl. 19.00

Torsdag: Messe kl. 16.00

Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse).

1. fredagsmesse kl. 9.00 med sakramental velsignelse.

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmessens.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30, derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: Søndagene den 27. januar og den 3. februar efter højmessens.

Firmelsesundervisning: 24. januar og 7. og 14. februar fra kl. 15.30 til 17.30.

Kolping: Mødes efter aftale.

Midi-KUK: Mødetid: Tirsdag hver 14. dag.

Aktiviteter:

Lørdag d. 26.: Kl. 18.00 menighedsfest på Sct. Pauls skole.

Søndag d. 10.: Fastelavnsfest efter højmessens.

Onsdag d. 13.: Askeonsdagsmesse med askeuddeling.

Søndag d. 17.: Latinsk messe.

Søndag d. 23.: Orientering fra menighedsråd efter højmessens.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8 mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling i templet. Kl. 10 Kyndelmisse med lysindvielse og procession.

Søndag d. 10.: Kl. 10 familiemesse. Efter messen fastelavnsfest i menighedssalen.

Fællesspisning af medbragt mad.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag: Faste- og abstinensdag. Aftenmesse kl. 19.30 med askeindvielsen.

Katolsk Kvindeklub: Den 5. besøger man Baptistmenighedens kvindeklub kl. 19.30.

23.-24.: Retræte v. P.J. Hviid i Niels Stensens Hus i Helsingør.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag messe kl. 8.30.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 31. jan.: Kl. 19.15 aftenen før februar måneds 1. fredag, ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 2. februar: Kyndelmisse, festen for Jesu fremstilling i Jerusalems tempel. Kl. 15.30 højtidelig messe med lysvielse.

Lørdag d. 9.: 5. søndag i årsrækken, fastelavns-søndag.

Kl. 15.30 familiemesse. Efter messen fortsætter vi i menighedssalen med sognets fastelavnsfest, hvor vore børn bl.a. skal slå katten af tøndens.

onsdag d. 13.: Askeonsdag, faste- og abstinensdag, den 40-dages forberedelse tid til påskefesten begynder.

Der er ingen gudstjeneste i Holbæk i dag. Askeonsdagens særlige askeceremoni henlægges til begyndelsen af søndagsmessen den kommende weekend.

Lørdag d. 16.: 1. søndag i fasten.

Kl. 15.30 messe, indledt med askevielse og meddelelse af askekorset.

Lørdag d. 23.: 2. søndag i fasten. I dag fejres dele af søndagsmessen kl. 15.30 på latin.

Personalia:

Søndag d. 13. januar, på Jesu dåbs fest, modtog *Virgin Shiromi Sasha Rajendram* (Svinninge) og *André Bybjerg Marfil Pedersen* (Holbæk) dåbens sakramente i vor kirke. De to børn og deres forældre ønskes hjerteligt tillykke.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, Birkerød.

Sognepræst Jacob Muiser.

tlf. 42 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.

Søndagsmesserne: Kl. 8 og kl. 10.

Tirsdag messe kl. 10.

Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål:

Lejlighed til at skrive i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 på Nordvanggård den første fredag i måneden.

Søndag d. 3.: Kyndelmisse m. indvielse af kerter. Familiemesse, kirkekaffe.

Torsdag d. 7.: Religionsundervisning kl. 16. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Lørdag d. 9.: Lørdagsklub for de 4-9 årige kl. 10.30-13.

Søndag d. 10.: Fastelavn. Familiemesse m. tøndeslagning bagefter.

Mandag d. 11.: Ældreklubben har fastelavnsfest kl. 13.30.

Torsdag d. 14.: Ingen religionsundervisning - vinterferie.

Torsdag d. 21.: Ingen religionsundervisning - vinterferie.

Lørdag d. 23.: Konfirmandforberedelse på Nordvanggaard kl. 10.

Søndag d. 24.: Firmelse her i Birkerød. Efter firmelsen samles vi i kostalden for at hilse på biskoppen og ønske til lykke.

Torsdag d. 28.: Genoptagelse af religionsundervisningen kl. 16.

NB: Firmelse/Trosbekræftelse finder sted den 24. februar på Nordvanggaard i Birkerød kl. 10 ved vor biskop H. Martensen.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

I februar henvises til sognebrevet.

Skt. Vincents Kirke, Helsingør

Nygade 8B. Tlf. 49 21 05 71.

Sognepræst Hans Esmark.

Møllestræde 10B, 3400 Hillerød.

Tlf. 42 26 14 04.

Diakon Ole Lundsteen, Nygade 8B, Helsingør. Tlf. 49 21 05 71.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

I februar henvises til sognebrevet

Skt. Hans Kirke

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Jac Muiser

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød

Tlf. 42 81 27 96, bedst kl. 9-10.

2. præst: Peter Nissen,

Bredgade 69, 3. th., 1260 Kbh. K.

Tlf. 33 93 19 48, bedst formd. og aften.

Søndagsmesser:

Skt. Hans kirke: Kl. 10 højmesse.

Mikkelsborg, Strandvej 352: Kl. 8.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling. Kl. 10.00 indvielse af lysene i menighedssalen, procession til kirken og højmesse. Denne højmesse transmitteres direkte i Danmarks Radio, hvorfor menigheden anmodes om at komme rettidigt.

Onsdag d. 6. kl. 19.00: Messe. Kl. 19.30: Gennemgang af næste søndags læsninger.

Torsdag d. 7. kl. 16.00: Børneundervisning på Nordvanggård.

Søndag d. 10. Fastelavn. Kl. 10.00: Familiemesse med efterfølgende tøndeslagning m.v. for børn og barnlige sjæle.

Onsdag d. 13. Askeonsdag kl. 19.00: Messe. Kl. 19.30: Menighedsaften, hvor vi taler om fastetiden. Oplæg ved generalvikar p. Paul Marx. (Der gøres opmærksom på, at Askeonsdag er faste- og abstinensdag).

Torsdag d. 14. og 21.: På grund af skolernes vinterferie bortfalder børneundervisningen.

Onsdag d. 20. kl. 19.00: Messe. Kl. 19.30: Gennemgang af næste søndags læsninger.

Søndag d. 24.: Under højmessens kl. 10.00 i *Den Hellige Families Kirke i Birkerød* meddeler biskoppen firmelsens sakramente.

Onsdag d. 27. kl. 19.00: Messe. Kl. 19.30: Gennemgang af næste søndags læsninger.
Torsdag d. 27. kl. 16.00: Børneundervisning på Nordvangsgård.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark. Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.

Fredag d. 1.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 2.: Børnenes religionsundervisning nr. 12, kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.
Søndag d. 3.: Kyndelmisse fejres kl. 11. Kerter til hjemmebrug, som ønskes indviet, afleveres ved alteret inden messen. Efter messen kan man modtage Blasiusvelsignelsen.
I anledning af Sr. Marie-Auguste 70 års fødselsdag, er der lejlighed til at lykønske ved et glas vin efter messen.
Tirsdag d. 5.: Messe kl. 19. Studiekreds

Markus kl. 19.30.
Torsdag d. 7.: Messe kl. 17.
Fredag d. 8.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 10.: Familie-messe fejres kl. 12!! Fastelavnsmesse, hvor de fleste er klædt ud. Katten af tønden på forpladsen. Forloren Skildpadde avec... Tilmelding til spisning på listen i våbenhuset.
Søndag d. 17. 1. fastesøndag. I forbindelse med messen kl. 9 velsignes asken og man kan modtage askekorset.
Tirsdag d. 19.: Messe kl. 19. Studiekreds Markus kl. 19.30.
Onsdag d. 20.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 21.: Messe kl. 17.
Fredag d. 22.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 23.: Børnenes religionsundervisning kl. 9.30-11.30. Børnemesse kl. 11-11.30.
Søndag d. 24.: 2. fastesøndag fejres med latinsk messe kl. 11.
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 27.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 28.: Messe kl. 17.

13 Hovedstads-område NV

Vor Frue Kirke, Herlev
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev
Tlf. 42 94 76 94
Præst: Carroll Parker O.M.I.
Messtider:
Lørdag kl. 17.00:
Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk)
Hverdage:
Tirsdag kl. 9.30 (engelsk)
Torsdag kl. 9.30.
Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.
Lejlighed til skriftemål fra kl. 19.00.
I fastetiden tilbedelse og korsvejsandagt tirsdag kl. 19.30-20.30.
Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før søndagsmesserne kl. 9-9.20 og kl. 10-10.30 for den engelsktalende menighed.
Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.00.
Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen
Tlf. 42 94 93 31.
Troslæredag:
Lørdag 23. februar kl. 14.45.
Lørdag 16. marts kl. 14.45.

Undervisning af børn til 1. kommunion:
Lørdag 2. februar kl. 15.45. Møde med forældrene, samt:
Lørdag d. 9., 16. og 23. februar kl. 15.45. 1. kommunion fejres Hvide søndag den 7. april.
Fredag d. 1.: Messe kl. 19.30 (engelsk)
Lørdag d. 9.: Tro og lys kl. 13.00 med messe kl. 17.00.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Messe kl. 19.30.
Fredag d. 15.: Messe kl. 19.30.
Søndag d. 17.: Familiemesse kl. 9.30 og kirkekaffe.
Tirsdag d. 19.: Tilbedelse og korsvejsandagt kl. 19.30.
Tirsdag d. 19.: Tilbedelse og korsvejsandagt kl. 19.30.
Tirsdag d. 26.: Tilbedelse og korsvejsandagt kl. 19.30.
Onsdag d. 27.: Messe kl. 19, derefter menighedsrådsmøde.

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00
Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt torsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.
Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messtider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10. Derefter samvær i præstegården. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Fredag d. 1.: Tilbedelse kl. 18.30 indtil messen kl. 19.00.
Søndag d. 3.: Herrens fremstilling. Messe kl. 10.30.
Søndag d. 10.: Fastelavnsfest. Efter messen kl. 10.30 er der samvær i menigheds-salen. Børnene slår katten af tønden.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag med askeindvielse og messe kl. 19.00.
Fredag d. 15.: Korsvejsandagt og messe kl. 19.00.
Søndag d. 17.: Gregoriansk messe kl. 10.30.
Fredag d. 22.: Korsvejsandagt og messe kl. 19.00.
Søndag d. 24.: Messe kl. 10.30.

14 Hovedstads-område NØ

Sankt Knud Lavards Kirke
Pastor G. Uttenthal Nibler
Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby
Tlf. 42 87 77 12
Kirkekantor, tlf. 42 87 39 33 kl. 10-12

Lørdag d. 2. kl. 17.00: Kyndelmisse.
Søndag d. 3. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00: Kyndelmisse.
Tirsdag d. 5. kl. 13.00: Onsdagsklubben.
Lørdag d. 9. kl. 17.00: Søndagsmesse.
Søndag d. 10. kl. 11.00: Søndagsmesse med kirkekaffe.
Onsdag d. 13.: Menighedsrådsmøde om hospicet.
Torsdag d. 14.: Gruppe A-møde.
Lørdag d. 16. kl. 17.00: Askeonsdagsmesse.
Søndag d. 17. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00: Askeonsdagsmesse.

Torsdag d. 21. kl. 19.00: Fastemeditation i kirken.
Lørdag d. 23. kl. 17.00: Søndagsmesse.
Søndag d. 24. kl. 11.00: Søndagsmesse.
Onsdag d. 27. kl. 13.00: Onsdagsklubben.
Torsdag d. 28. kl. 19.30: Gruppe A-møde.

Skt. Andreas Kirke, Ørdrup
Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf.: 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messtider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messtider.
Lørdag d. 2.: Kl. 11.15 Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Søndag d. 3.: Festen for Herrens fremstilling i templet. Kl. 10.00: Indvielse af lysene. Latinsk højmesse. Lys, som ønskes indviet, bedes indleveret - forsynet med navn - i god tid. Gerne før søndagen.
Tirsdag d. 5.: Kl. 15.00 Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ørdrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.
Søndag d. 10.: Fastelavns-søndag. Efter højmessens fastelavnsfest for børn og voksne. Nærmere meddelelse vil fremkomme.
Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Kl. 8.00 og kl. 19.30: Messe med indvielse af asken og meddelelse af askekorset. Faste- og abstinensdag.
Tirsdag d. 19.: Kl. 15.00 bibelstudium hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ørdrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.
Fredag d. 22.: Festen for apostlen Peters Stol. Messe som øvrige fredage.

Johanneskirken, Søborg
Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J. Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.

Hver søndag kl. 10 højmesse.

Skt. Therese Kirke
Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.
Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39 mandag til fredag kl. 9-12. Onsdag lukket.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).
Messtider:
Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag måneden.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag den 2. februar 1991: Sognekatekese i kantinen kl. 15-17.
Søndag den 3. februar: Herrens fremstilling i Templet (Kyndelmisse). Under højmessens kl. 9 lysindvielse og procession. Lys, der ønskes indviet, bedes afleveret i god tid inden messen.
Lørdag den 9. februar kl. 17: Fastelavnsfest i gymnastiksalen. Billetter à kr. 25 (dog højst kr. 100 pr. familie) sælges efter messerne søndag den 3. februar.
Onsdag den 13. februar: Askeonsdag. Kl. 17 messe med indvielse og uddeling af asken.

Immaculatakirken

Hverdage:
Messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45.
Søndag højmesse kl. 9.

Fredag d. 8.: Kl. 19 koncert: Schubert tyske messe. (Se annoncen).

15 Hovedstads-område V

Skt. Mariæ Kirke
Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
Tlf. 31 71 53 35
Sognepræst Charles Edwards S.J. træffe bedst på tlf. 31 71 53 35 kl. 10-11, mandag undtaget.
Bispedømmets ungdomspræst Jespe Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 34 45

Messtider:
Søndag kl. 11. Hverdage kl. 6.45, dog ikke om tirsdagen; også: tirsdag kl. 16.30 og onsdag kl. 19.30.

Fredag d. 1.: er der tilbedelse foran de udstillede sakramente kl. 19.00, og derefter messe kl. 19.30.
Søndag d. 3.: Herrens fremstilling (kyndelmisse)
Søndag d. 10.: Familiemesse.
Onsdag d. 13.: er askeonsdag. Askeindvielse under messen kl. 19.30. Askekor uddeles kun i forbindelse med denne messe, og der er ikke nogen messe kl. 6.45.
Onsdag d. 27.: Bodsandagt med lejlighed til skriftemål kl. 19.30. Pater Keller, S.J. og sognepræsten vil være til stede. P.g.a. denne andagt bortfalder messen kl. 19.30, men der holdes den normale messe kl. 6.45.
Søndag d. 3. marts: Menighedsrådsmøde efter messen. Se nærmere i sognebladet.

Skt. Nikolai Kirke
Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre
Tlf. 31 78 27 90
Sognepræst Charles Edwards, S.J., Jensen

Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
Kan bedst kontaktes om formiddagen på
Skt. Mariæ Kirkes telefon, 31 71 53 35,
helst mellem kl. 10-11, mandag undtaget.
Faste messetider: Søndag kl. 9.30.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling (Kyn-
delmisse).

Søndag d. 10.: Kirkekaffe efter messen.

Onsdag d. 13.: er askeonsdag: Kl. 19.30 er
der messe med askeindvielse. Askekors
uddeles kun i forbindelse med denne
messe.

Torsdag d. 21. og 28.: Messe kl. 19. OBS!
Fra og med lørdag d. 9. bortfalder messen
om lørdagen.

Fra og med d. 21.: er der messe hver
torsdag i fastetiden, kl. 19 dog ikke d. 21.
marts. På denne dag holder vi bodsandagt
med lejlighed til skriftemål.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V
Sognepræst: P. Gerhard Sanders S.J.
Andenpræst: P. Niels Kiær S.J. Pastoral-
assistent: Sr. Evelyn Kreepele C.S.J.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88

Mettetider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10: Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk Højmesse. Kl. 20: Af-
tenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle
messer og efter aftale.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedel-
se af sakramentet kl. 16. Andagt og
sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe
kl. 17.

Tirsdag d. 5.: Kl. 16: Kongregationsan-
dag.

Mandag d. 11.: kl. 19.30: Menighedsråds-
møde.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Messe med
askeindvielse og -uddeling kl. 8.15 og 17.
Kl. 19.30: Liturgisk arbejdsreds.

Lørdag d. 16.: kl. 10: Messe.

Søndag d. 17.: kl. 11.30: Familiemesse,
derefter kirkekaffe. Kl. 16: Messe på
ungarsk i huskapellet. Derefter samvær.

Tirsdag d. 19.: kl. 14.30: Møde for de
ældre.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
Weimargade 7, 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage
9.30-11.00 mandag og lørdag undt., og
ca. ½ time efter alle mine messer. Evt.
efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J.,
Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl.
9.30-11.00.

Søndag: Højmesse kl. 10, engelsk messe
kl. 18.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe
eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag: engelsk messe kl. 17.

Hver fredag rosenkransbøn efter 11-mes-
sen.

Fransk: messe hver søndag kl. 11.30.

Fredag d. 1.: Kl. 16.30 bøn- og medita-
tionstime.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling. Fami-
liemesse kl. 10 med Blasiusvelsignelse.

Lørdag d. 9.: Fastelavnsfest.

Søndag d. 10.: Kl. 10 højmesse.

Tirsdag d. 12.: Tirsdagsklub efter 11-mes-
sen.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag, faste- og
abstinensdag. Kl. 19 messe m. askeindvi-
else.

Søndag d. 17.: 1. søndag i fasten. Kl. 10
højmesse m. fasteprediken v. pastor
Bjørn Højbo.

Søndag d. 24.: Kl. 10 højmesse, 2. faste-
prediken v. pastor Bjørn Højbo.

Tirsdag d. 26.: Tirsdagsklub efter 11-mes-
sen.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: Reciteret messe.

Kl. 10: Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lør-
dag kl. 17.00: Messe med prædiken
(gælder som søndagsmesse).

Fredag d. 1.: Kl. 16.30 Jesu Hjerter messe
tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 3.: Kl. 10 højmesse, lysindviel-
se og procession, gregoriansk sang.

Onsdag d. 6.: Kl. 10 messe for de ældre.

Søndag d. 10.: Kl. 10 familiemesse.

Onsdag d. 13.: Kl. 19.30 askeonsdagsmes-
se med askeindvielse, pontifikalmesse og
prædiken ved biskop Martensen. Befalet
faste- og abstinensdag.

Søndag d. 17.: Kl. 10 højmesse, 1. søndag
i fasten, gregoriansk sang.

Onsdag d. 20.: Kl. 10 messe for de ældre.

Lørdag d. 23.: Kl. 17 fastemesse og
prædiken ved pastor J. Fich.

Søndag d. 24.: Kl. 10 højmesse.

Blasiusvelsignelse: meddeles lørdag d. 2. og
søndag d. 3. i forbindelse med messerne.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og

fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10:

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17:

Engelsk messe.

Hverdage: kl. 8: Messe.

Torsdag: kl. 19: Messe med novene.

Første fredag: kl. 19: Jesu Hjerter messe.

Skt. Annæ Hjem: Søndag kl. 10.30.

Hverdage: Kl. 9.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling. Kl. 10:
Familiemesse.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Kl. 19 messe
med uddeling af askekorset.

Lørdag d. 23.: Retrætedag for menighe-

den. Vi begynder kl. 10 og slutter med
messe kl. 16.

Søndag d. 24.: Bodsandagt i forbindelse
med messerne.

NB: Korsvejsandagt hver torsdag kl. 19
og fra kl. 18 lejlighed til skriftemål.

Bikuben:

Tirsdag d. 5.: Kl. 15. Vi laver masker og
pynt til fastelavnsfesten.

Søndag d. 10.: Tøndeslagning efter høj-
messen.

Tirsdag d. 26.: »Skattejagt« i præstegår-
den.

Onsdagsklubben:

Den 6. Kl. 14.30. Poul Andersen fortæl-
ler om Det kgl. Teater.

Den 20. Kl. 12.30. Festmesse i anledning
af klubbens 25 års jubilæum.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne

Tlf. 53 95 08 14, eller 53 95 08 55

Sognepræst: D. Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62

Menighedsrådsformand: Renate Gul-
stad-Kuhnen. Tlf. 53 95 43 69

Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick
Tlf. 53 95 08 55

Søndag i februar:

Højmesse kl. 11.00.

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling. Lys-
indvielse og procession. Alle er velkom-
men, især børnene.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Faste- og
abstinensdag.

Søndag d. 17.: 1. søndag i fasten.

Mandag d. 18.: Foredrag af sognepræsten
D. Timmermann, i Årkerkebys præste-
gård kl. 19. Emnet er: Sakramenternes
betydning i kirkefællesskabet. Alle er
velkommen!

Onsdag d. 20.: møde hos søstre kl.
14.00.

Lørdag d. 23.: kl. 10.00: Skriftemål for
børnene i Rønne.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby

Sognepræst: D. Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,
Kannikeengen 24. Tlf. 53 97 42 95

Søndag i februar:

Højmesse kl. 9.00

Søndag d. 3.: Herrens fremstilling. Lys-
indvielse og procession. Alle er velkom-
men, især børnene.

Onsdag d. 13.: Askeonsdag. Faste- og
abstinensdag.

Søndag d. 17.: 1. søndag i fasten.

Mandag d. 18.: Foredrag af sognepræsten
D. Timmermann, i Årkerkebys præstegård
kl. 19. Emnet er: Sakramenternes betyd-
ning i kirkefællesskabet. Alle er velkom-
men!

Onsdag d. 20.: Møde hos søstre kl.
14.00.

Lørdag d. 23.: kl. 10.00: Skriftemål for
børnene i Rønne.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI.

Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl.
16.45. Torsdag: Tilbedelse kl.

18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl.
17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl.

11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdags-
messen.

Andre sammenkomster eller fester med-
deles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade
28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im
Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der
St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopen-
hagen. Nach jedem Gottesdienst findet
ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the
English-speaking Catholic Community.
Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK),
Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf.
42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade
27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke
(Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300
Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.

Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5
p.m. SAK: at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: at 5 p.m. SAK

Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (sauf
6.01-30.06) messe à 11 h 30 à Sakraments-
kirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade
4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade
5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter
Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl.

12. 3. søndag kl. 17.

Msze świąte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.s.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o
godz. 12.00 w kościele św. Anny. Spowi-
edź: w każdą niedzielę od godz. 11,30 do

11,55.

Msze święte w języku polskim.

Ks. Władysław Zdunek C.S.R.

Kościół św. Anny, Amager.

Hans Bogbinders Alle 2.

2300 København S. Tlf. 31 58 21 02.

Msza św.: Każda niedziela i święto o
godz. 12,00. Spowiedź w każdą niedzielę
od godz. 11,30-11,55.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Messe med efterfølgende samvær hver 2.
søndag i måneden. Kl. 16 i huskapellet.

Gå ud fra folkets egen kultur

Af Anton Dekkers S.J.

Dagspressen meddelte i oktober, at tre er blevet hædret med årets alternative Nobelpris, The Right Livelihood Award, og at den ene af dem er Bernard Ledeo Ouedraogo fra Burkina Faso, der med udgangspunkt i afrikanske traditioner har organiseret støtte til småbønderne.

Bernard Ouedraogo deltog i juli i Verdensbankens konference om Afrika, hvor banken blev kritiseret for stadigvæk at betragte udviklingshjælp for ensidigt som en sag for regeringer. Også afrikanske regeringer blev kritiseret for at betragte private hjælpeorganisationer som en trussel mod deres egen magtposition.

Bernard Ouedraogo er leder af »6 S« (de 6 S'er), som er en organisation, som navnligt arbejder i Sahel-zonen, og som måske er det bedste eksempel på afrikanske bønders forsøg på konsekvent at organisere sig selv ud fra deres egen kultur, og ikke ud fra en vesterlandsk udviklingsmodel.

Landbrugsingeniør

Ifjor modtog han den internationale pris for »African Leadership«. Denne pris bærer nu også hans navn: Ledeaprisen. Han ler: »Ledeo er mit mellemnavn. Vi har ikke givet den navnet Ouedraogo, for sådan hedder halvdelen af befolkningen i Burkina Faso«.

Ouedraogo er en Mossi, den største etniske gruppe i Burkina Faso. Efter sin uddannelse på landbrugsskolen arbejdede han som rådgiver i det offentlige udviklingsprogram for landbefolkningen. Derefter læste han videre i Frankrig og blev landbrugsingeniør.

Vi havde glemt vore egne metoder

I et interview på konferencen siger han bl.a.:

I det offentlige regi arbejdede vi med metoder fra udlandet. Efterhånden begyndte det at gå op for mig, at vi overhovedet ikke brugte de metoder, som i århundreder var blevet overleveret af vore egne. Vi, Mossi, kender f.eks. fra gammel tid en slags foreninger eller samfund, hvori mænd og kvinder

arbejder sammen. Vi kalder dem »Combinaam«. »Naam« betyder (politisk) magt, og »Combi« er de unge mennesker. »Combinaam« vil altså sige den unge generations magt. Den, der har fremtiden, og ikke den gamle politiks magt. Men det er en magt nedefra, født af selve fællesskabet, og ikke pålagt fra oven eller udefra. Ud fra dette er vi begyndt med »6 S«. De 6 S'er kommer fra det franske »Se Servir de la Saison Sèche au Sahel et au Savanne« (at benytte sig af den tørre årstid i Sahel og i savannen).

6 gange S

Ideen om »6 S« blev undfanget i årene 73-74, da Sahel-zonen led frygteligt under tørkeperioder. Hvorfor skulle bønderne i de tørre måneder sidde og passivt vente på regn? Med den risiko, at den udebliver, og at det så igen betyder sult. Hvorfor gør vi i den periode ikke andre ting? Altså begyndte vi at grave brønde, og at anlægge små dæmninger, som kunne fastholde vandet for at forsyne grøntsagerne med vand, når det kom. Vi startede små værksteder, og små virksomheder, og folk begyndte at udfolde aktiviteter, som kunne give dem en vis indtægt også i den tørre tid.

Mistillid mod fremmede kulturer

På spørgsmålet, om han med sin franske akademiske uddannelse fik bondebefolkningens tillid, svarer Bernard: Mine forældre er bønder, og jeg selv er en bondeknægt. Jeg kender bønderne, deres problemer, deres mentalitet, og deres store værdier. Når jeg taler med dem, ved de, at vi er brødre og søstre. Denne tillid er nødvendig. For i alle de år er der vokset en stor mistillid frem over for metoder fra fremmede kulturer, særlig fra vesten. Vi kender alt til jeres former for samarbejde f.eks. i andelstanken, men vi er aldrig blevet fortrolige med dem. »6 S« har til opgave at erstatte denne mistillid med en tillid til vor egen gamle kultur og de samarbejdsformer, som eksisterede i den.

Spørgsmål: Hvad er forskellen mellem »6 S« og de fleste andre projekter? Du har da også brug for penge fra organisationer i Europa? Svar: Der er hos os store problemer i landbruget. Dem skal bønderne selv løse. Men uden penge – f.eks. til lån – går det ikke. Kvinderne for eksempel erkender, at de ikke kan have en stor fåre-

eller gedeflok i den tørre årstid. Altså satser de på ét får. En kvinde låner penge for at købe ét lam. Hjemme, omkring huset, spiser de madresterne ligesom en hund, og bliver stor og fed. Så sælger hun fåret, og pengene bliver delt i tre portioner: én til tilbagebetaling af lånet, én til at købe et nyt lam for, og én del er til hende selv

og hendes familie. Med de tilbagebetalte lån kan så igen andre kvinder købe et lam. Og så videre.

Syv afrikanske lande er fulgt efter

I hvilke andre lande – foruden Burkina Faso – er »6 S« allerede i gang? I syv lande: Senegal, Mauretanien, Mali, Niger, Togo, Gambia og Guinea Bissau. Og i andre afrikanske lande er man interesseret. I Tchad og i Benin er man allerede begyndt selv, og har man spurgt os om hjælp, men vi har endnu ikke penge til det. Selv er vi i Burkina Faso ganske vist også begyndt uden penge, men på et eller andet tidspunkt skal der dog hjælp til, f.eks. til lån, til bygning af værksteder, til materiale til brønde og lignende.

Det drejer sig ikke om, at vi blot puster nyt liv i gamle traditioner. Vi bruger traditionerne som et middel, et værktøj. Det kan man roligt kalde en kulturel revolution, men i ordets opbyggende betydning. Revolutionært er det f.eks., at alle i »Combinaam« er ligeværdige, mænd og kvinder, herre og tjener, rig og fattig.

Kultur omfatter også religioner

Når man taler om kultur, indbefatter det også religion. På spørgsmålet om, hvordan kirkerne reagerer på »6 S«, er det slående, at Bernard i samme åndedrag også nævner politikerne. Han siger: Da vi begyndte, lod politikerne og kirkerne os i fred,

fordi de vidste, at vi gav mennesker en vis respekt for traditioner. Hvis jeg var gået mere aggressivt til værks, og f.eks. havde råbt op om, at vi gik i gang med at opdrage og uddanne unge mennesker, ville vi have haft dem siddende i nakken af frygt for, at de skulle miste deres autoritet. Nu trak de på skuldrene: Nåh ja, traditioner. Men i mellemtiden har de set vort arbejde, og de indser, at det er til gavn for bønderne, at det skaffer arbejde osv. Nu får vi endda støtte fra de politiske og kirkelige myndigheder. Og »6 S« sørger for, at den ikke modarbejder regeringsprogrammerne. På denne måde er alle tilfredse.

Det er ikke umiddelbart indlysende, da regeringerne i de fleste lande netop har forsømt fødevarerlandbruget og fremmer eksportlandbruget. På et spørgsmål herom svarer Bernard: Vore bønder dyrker det, de har lyst til. Hvis regeringen f.eks. siger, at de skal dyrke bomuld, siger de: nej, vi vil have noget at spise. De bønder, der ikke arbejder med »6 S«, vil snarere give efter for regeringens direktiver.

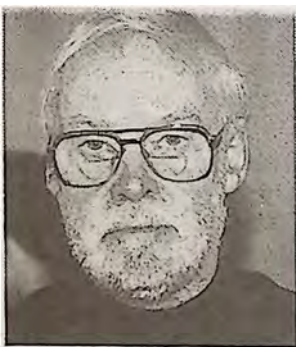
»Hvilket budskab havde du her på Afrika-konferencen og til dine partnerorganisationer?« »Mit budskab er: i alt udviklingsarbejde skal udgangspunktet være folkets egen kultur. Hvis grundlaget for udviklingsarbejdet er en andens kultur, virker det ikke«.

Anton Dekkers

Hvorfor siger vi det i messen?

ved Bjørn Højbo

»Ære være Gud i det høje«...og hvad så?

Pastor Bjørn Højbo

»Gloria« i messen begynder med de kendte ord, og så følger der på dansk: »og fred på jorden for mennesker med god vilje«. Men er det en rigtig oversættelse?

En hel del græske kirkefædre delte dette sted i 3 dele: I himlen ære, på jorden fred og hos mennesker Guds velbehag. Men

de ældste og største håndskrifter har en 2-delt læsning: I himlen ære for Gud, på jorden fred for mennesker, der er genstand for Guds gode vilje. Dette lader til at være den rimeligste læsning.

Hvis gode vilje er der tale om?

Værre er det med det sidste udtryk, der på latin er oversat med de kendte ord: bonæ voluntatis. Er dette en subjektiv genitiv og altså betyder: mennesker, der har den gode vilje i sig, eller er det en objektiv genitiv og skal oversættes: mennesker, der er genstand for Guds gode vilje? Det sidste er mest rimeligt af 2 grunde. For det første oversætter: god vilje, det græske eudo-

kias, velvilje i genitiv. Udtrykket: Guds velbehag optræder i GT og i Qumran-teksterne. Det betyder Guds velvillige indstilling over for mennesker og er en af Guds egenskaber. I genitiv altså: Mennesker, genstand for Guds gode vilje, som har Guds velbehag.

Gud har velbehag i mennesker

Den anden grund ligger i selve budskabet. Hvis det kun er mennesker, der har den gode vilje, det drejer sig om, så må vi melde: hus forbi. Vi hører jo altid om, hvor onde og udelige vi er. Men nu er det netop Guds egenskab at være god, fordi han er god, velvillig, fordi han er vel-

villig. Det er Guds indstilling over for os der er tale om.

Endelig kan man tilføje, at der er ikke blot tale om at Gud elsker os, man kan også elske noget og nogen man ikke finder velbehag i, det drejer sig så blot om at gøre det gode over for vedkommende. Noget helt andet er at have velbehag i nogen. Nu har Gud så meddelt os, at han har velbehag i os, i sådanne nogen som du og mig. Deri ligger budskabet for Lukas.

Vi oversætter altså: Ære være Gud i det høje – og på Jorden fred for mennesker, de har nemlig Guds velbehag. Så er der tale om et virkeligt juleevangelium.

Bjørn Højbo

I skrivende stund er det ikke godt at vide, om tilnærmelsen mellem Sovjetunionen og Vatikanet nedkøles igen på grund af de militære overgreb i Baltikum.

Næste møde i Sovjetunionen

Rom (KNA) – Efter sit andet møde med paven med knap et års mellemrum har præsident *Mikhail Gorbatsjov* erklæret, at næste møde mellem dem bliver sikkert i Sovjetunionen. Han kunne dog endnu ikke oplyse noget om tidspunktet. Mødet den 18. november varede 45 minutter.

Gorbatsjov besøgte paven for første gang den 1. december 1989. Det var 72 år efter oktober-revolutionen. Allerede den 15. marts 1989 optog Sovjetunionen og Pavestolen de første diplomatiske kontakter med henblik på senere normale diplomatiske forbindelser på statsniveau.

Regering saboterer katolsk radio i San Salvador

Rom/San Salvador (KIPA) – Regeringen i El Salvador har strammet censuren mod den katolske kirke.

Først blev ærkebiskop *Arturo Rivera y Damas'* søndagsprædiken i fjernsynet »aflyst af tekniske grunde«, senere blev også hans tale via den katolske radiosender forbudt, meddeler Vatikanets Radio.

Ærkebiskoppen har protesteret mod forbudet,

som også omfattede andre programmer. Ifølge Vatikanets Radio har Rivera y Damas analyseret aktuelle tilstande i Evangeliets lys og derved ofte anklaget overtrædelsen af menneskerettighederne i El Salvador.

De sidste 10 år har gentagne gange bombeattentater mod den katolske senders studier eller sendemaster fundet sted.

Kvindelige politikere i Tyskland kræver aktion mod børneporno

Bonn (KNA) – De kvindelige medlemmer af regeringskommissionen for børnenes vel kræver nu, at der sættes en stopper for det blomstrende marked, der udlejer børneporno på video i Tyskland.

Især de sidste års udvikling af kriminaliteten med børn som ofre får de kvindelige politikere til at kulgrave det video-marked, som unddrager sig den normale kontrol.

30.000 illegale »samlere«

For det meste består den hårde børneporno af

amatørfilm, ofte optaget af børnenes egne forældre eller familiemedlemmer. Filmene viger ikke tilbage for scener, hvori småbørn misbruges til seksuelle overgreb. Ifølge kommissionen er der i Tyskland et net på 30.000 »samlere«, der skaffer sig videofilme udenom videotekers og sexshops udlejningstilbud. Markedet meddeler sine tilbud gennem cifferannoncer i erotiske blade og boulevardavis, men ligeledes gennem EDB.

Ifølge den tyske lovgivning er besiddelse og brug af børneporno ikke straf-

Giftede præster i Tjekkoslavakiet

Prag/Graz (KIPA) – Efter undertrykkelsens lange nat lysner det nu for kirken i Tjekkoslavakiet, siger den 42-årige præst *Tomas Halik*, som deltog i bispesynoden som kardinal *Tomaseks* teologiske rådgiver. Halik blev hemmeligt præsteviet i 1978 og arbejdede som sociolog og psykoterapeut.

Mange biskopper og præster var i fængsel

Da kirkeforfølgelsen begyndte i 50-erne tillod pave *Pius XII* at gøre brug af de såkaldte »mexikanske muligheder«, der gav en biskop bemyndigelse til at vie en hjælpebiskop i al hemmelighed for det tilfælde, at han selv blev arresteret. Privilegierne blev brugt under kirkeforfølgelsen i Mexico.

Da mange biskopper og præster sad i kz-lejre eller fængsler, blev i følge *Thomas Halik* et stort antal mænd præsteviet i al hemmelighed. Også i DDR og Polen gjorde biskopper brug af denne mulighed.

Den nuværende pave har selv som ærkebiskop af Kraków viet præstekandidater fra Tjekkoslavakiet. *Tomas Halik* mener dog, at kardinal *Tomasek* indtog en afventende holdning. I fængslerne har biskopper viet nye biskopper. Halik stiller sig selv spørgsmålet, om man ikke alt for entusiastisk har benyttet sig af muligheden, fordi ikke alle kandidater havde fået en tilstrækkelig teologisk uddannelse.

Giftede præster

Thomas Halik røbede også, at der blandt de hundreder af hemmeligt viede

præster er mindst 12, der er gift, og at der findes giftede biskopper. Nu drøftedes under bispesynoden i Rom i oktober, hvad der bliver disse giftede præsters fremtidige muligheder. Mange af dem er viet efter den græsk-katolske ritus, som ikke kræver cølibatet, mens de romersk-katolske viede enten må forblive i embedet eller virke som diakon. Nogle af dem kunne eventuelt arbejde som præst i bispedømmet Presov, som følger den byzantinske ritus.

Giftede biskopper burde ifølge *Tomas Halik* fratræde, men han håber dog, at man i Rom viser forståelse for de giftede præsters motivering, og at man løser problemerne med klogskab uden at støde tjekkerne og slovakkerne »sans for disciplin og lydighed« med urimelige krav.

En chance for kirken

Tomas Halik ser i de giftede præsters erfaringer og deres særlige spiritualitet en enorm chance for kirken i det sækulariserede samfund. De har som gadefejter, buschauffør eller håndværker delt menneskers daglige konkrete bekymringer og nød. De officielt af staten tilladte præster fik kun lov til at holde gudstjenester, de blev betalt af staten og overvåget, og sommetider blev deres svagheder udnyttet af det hemmelige politi. Præster, der gik »for dynamisk« til værks, mistede tilladelsen til at udøve deres apostolat. Mange af dem blev alligevel en slags hemmelige præster, lige som de mange, der i 50-erne sad i fængsel. Begge grupper består af henved 100 præster. Hvor mange præster »undergrundskirken« rådede over, har *Tomas Halik* ikke tal på.

Teologer kom som turister

I alle de år, præster blev overvåget af det hemmelige politi STB, som havde agenter både i det tilladte præsteseminar og i de teologiske fakulteter, gjaldt det for kirken om at finde usædvanlige veje for at sikre sin overlevelse.

Således kom udenlandske teologer som f.eks. *Karl Rahner*, *Hans Küng* eller *Christoph Schönborn* som turister til Tjekkoslavakiet og holdt deres forelæsninger i private huse. Teologer organiserede

»flyvende universiteter« uden fast tilholdssted. Bøger skaffede man sig trods censuren. Vi var ikke så isoleret som man måske tror i udlandet, sagde *Halik*, men nu bliver kirkens opgave at finde veje til forsoning, ikke blot med medlemmerne af den regeringstro præstebevægelse »Pacem in terris«, der arbejdede sammen med det kommunistiske styre, men også mellem de forskellige »præstemodeller«, der findes.

Undgå splittelse

Den unerode biskop af Presov, *Jan Hrika*, anser indlemmelsen af de hemmeligt viede præster, både giftede og ugiftede i den græsk-katolske kirke som en dårlig løsning, ikke mindst fordi disse præster slet ikke er opvokset og uddannet i den græsk-katolske

kirkes kulturelle og spirituelle tradition.

De giftede præsters fremtid er usikker. Men det ville være en katastrofe, hvis Rom tvang dem ud i et skisma, som ingen af dem har ønsket, da de gjorde det eneste mulige i en nødsituation. De må under alle omstændigheder hjælpes til ikke at miste deres identitet som præst.

Alle udøvede et job som arbejder, mange af dem stod hele tiden med én fod i fængslet. Deres vielse udgjorde en risiko, men denne erfaring har været risikoen værd for kirken. De har udvist offervilje og har også i dag forståelse for pavens fastholden ved cølibatet. De vil, ifølge *Tomas Halik* med vanlig disciplin bøj sig for pavens afgørelse.

Indtræder unge filippinske piger i italienske ordenshuse for at blive nonne - eller for at rejse billigt til Europa? Foto KNA.

Kardinal Sin fordømmer »handel« med novicer

Rom/Manila (KIPA) – Kardinal *Jaime L. Sin*, ærkebiskoppen af Manila har i skarpe vendinger fordømt italienske kvindeklostre, der åbner huse på Philippinerne, for kort derefter at overføre de filippinske novicer til klostre i Italien.

Filippinske piger overføres til Italien

I et interview i det katolske blad »Il Sabato« (Lørdagen) siger kardinalen: »Jeg ved godt, at der i Italien ikke er flere klosterkald, men denne me-

tode til at skaffe sig nonner er uacceptabel. Det er klogere at antage, at de filippinske piger har større lyst til at se et stykke af Italien og Europa, end at gå i kloster.

Kardinal Sin foreslår, at indfødte novicer forbliver mindst 5 år på Philippinerne for at prøve, om deres kald holder.

Ifølge »Il Sabato« er der i 80-erne oprettet mindst 85 religiøse institutioner. De fleste af dem er italienske. Hvert år er 250 filippinske novicer blevet overflyttet til Italien.

Bror Frans 25 år præst

Uden bror Frans - ingen Myrendal kloster

1990 var sandelig et jubilæumsår, ikke mindst på Bornholm, hvor man har fejret sognepræst *Dietrich Timmermanns* jubilæum i marts, menighedernes 75 års jubilæum i oktober og så den 14. december *bror Frans'* 25 års præstejubilæum.

På den lyse og milde decemberdag var henvend 40 mennesker samlet til festmesse i Myrendal Klosters kapel. Bror Frans og *Reinhold Sahrer* koncelebrerede og *bror Bas* ledede sangen. Mange fra såvel Rønne som Åkirkeby menigheder var med, desuden naboer og venner, enkelte familiemedlemmer fra Holland og altså også venner overfra (overfra er

bornholmsk og betyder: fra København/resten af Danmark).

Munkeløfter i 1956

Bror Frans, der er munket i 1956 skulle egentlig have været præsteviet længe før 1965, men han og hans »forbundsfæller« ville ikke lade sig præstevie »automatisk«, som det var skik for munke i den periode. De ønskede at gå tilbage til den oprindelige idé med munkelivet, nemlig at en munk er en munk, og præster skal kun så mange være, som et kloster har brug for. Da så planen om at danne et alternativt kloster i Skandinavien begyndte at tage form, blev Frans præsteviet

et med henblik på at tjene dette nye kloster som præst. Alt dette fortalte bror Frans om i sin smukke og humoristiske prædiken.

Klosterhunden

Efter festmessen var vi samlede i det nye refektorium (spisestue) der var færdigbygget til dagen takket være *Erik Frandsens* store indsats. *Bror Clemens* holdt på munkenes vegne en varm takketales til Frans og ilede derpå til køkkenet for at færdiggøre en så overdådig frokost, som man vist kun ser det i provinsen. (Klosterhunden Monikke havde også en glad dag og tog logrende del i forberedelserne).

Bror Bo var som vanligt den meget kyndige tilrettelægger og ceremonimester i både messe og fest, og der blev spist og sunget og holdt taler indtil vi drog hjemad, glade og mætte og endnu engang overbeviste om at Myrendal Kloster ikke er et kloster, der sætter afsondrethed og verdensfjernhed øverst på ranglisten, men derimod venskab, venskab baseret

på Guds kærlighed og barnhøjtidelighed og indbyrdes tilgivelse og trofasthed, - samt en god portion humor!

Tak til alle i Myrendal

I 25 år har Frans været præst for sine munke, men samtidig præst i Danmark, kendt videnom i landet som foredragsholder, prædikant, sjælesørger. Og vi

er vist mange, som har kunnet glæde os over råd og bistand og opmuntring i vanskelige situationer, og som kan takke br. Frans for hans venskab gennem mange år. Men uden Myrendal Klosters munke ingen Frans, og uden Frans ingen Myrendals munke. Derfor en tak til jer alle på Myrendal og de bedste ønsker for klosterets fremtid.

Ulla Elmquist

Flerfoldigt jubilæum i Grenå

Skt. Clemens menighed i Grenå fejrede søndag d. 6. januar et bemærkelsesværdigt jubilæum. Sammen med biskop *Martensen* markerede menigheden dels 25 året for indflytningen i kirkebygningen, som man af den katolsk-apostolske kirke havde lejet for et symbolsk beløb à 25 kr. pr. år (indtil Kristi genkomst), dels 20 året for oprettelsen af sognet som selvstændigt sogn (udgået fra Århus) og endelig 15 året for indvielsen og navngivningen af kirken. Dertil kunne man også markere to-årsdagen for den endelige overtagelse af kirkebygningen.

Økumeni

Tilstede ved festmessen var repræsentanter for den katolsk-apostolske kirke i Danmark og fra den stedlige folkekirke. Ved den efterfølgende reception fremgik det klart hvilket godt forhold, der hersker mellem den katolske og den katolsk-apostolske kirke i Danmark og tillige mellem menigheden i

Grenå og de stedlige folkekirkepræster, som gennem flere år havde deres konfirmander på et week-endophold på Sostrup.

Ved højtideligheden savnedes repræsentanter netop fra Sostrup, et symptomatisk tegn på den ændrede stilling klostret i dag indtager i Skt. Clemens menighed, idet søstrenes ændrede klosterstruktur forhindrer dem i at deltage aktivt i sognarbejdet.

Skønt Skt. Clemens menighed er lille af vækst har den dog gennem årene formået at være et naturligt træk i det lokale samfund. Sognets præst, *Herbert Krawczyk* SJ, der er 2. præst i Århus, har gennem sine snart 14 år som sognepræst kørt adskillige tusinde kilometer på Djurslands landeveje og gjort et stort arbejde for at holde sammen på den spredtboende menighed.

Stig Holsting

Retræter i Skovhuset

Det økumeniske Center i Århus har udsendt sit retræteprogram for foråret 1991. Retræterne, der foregår i »Skovhuset« ved Sdr. Vissing, har bl.a. følgende tilbud:

»Kom og se!« (Jesu opfordring til Johannes Døberens disciple) (Jo. 1, 38-39). Retræten ledes af sr. *Emma Martensen*. (1.-4. februar).

Retræte i vinterferien (11.-17. februar). Stille gåture i naturen og lysbilleder sent på eftermiddagen og om aftenen til at grunde over. Leder: p. *Gottfried Grünwald*.

»Fra det dybe råber jeg til dig Herre« er titlen på retræten fra d. 22.-24. februar. Temaet er at leve på trods af tab i livet.

Leder: *Susanne Sønderbo*.

Sr. *Simone Springer* leder »Temadage om Davidssalmerne« i weekenden d. 1.-4. marts.

Programmet med udførlige oplysninger om ovennævnte og andre retræter kan fås ved henvendelse til Det økumeniske Center, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N. Tlf. 86 16 26 55. ks

Bønnens apostolat v. Paul Keller, S.J.

At alle som søger livets mening må finde den i Kristus

I verden af i dag er vantro og ligegyldighed vidt udbredt. Mange undlader at nærme sig kilden til det sande liv og den sande lykke eller afskærer sig

fuldstændig fra den. Det er ateismens tragedie.

Det pavelige Råd for Dialog med Ikke-Troende har af Den Hellige Fader fået betroet den opgave at studere årsagerne til og følgerne af de forskellige former for ateisme. Som en del af dette ansvar og især som forberedelse til rådets plenarmøde i marts 1991 har det ladet et spørgeskema uddele til biskopperne og andre rundt omkring i verden om »Søgen efter lykke og kristentro«.

I Japan var der nogen, der overlod et eksemplar af spørgeskemaet til en førende avis, som offentliggjorde det. Til redaktørens overraskelse modtog avisen over hundrede svar på spørgeskemaet, hovedsagelig fra ikke-kristen universitetsungdom. Som kommentar hertil sagde en japansk biskop, at Det pavelige Råd havde berørt en dyb bekymring hos den moderne japaner: trods deres alt opslugende liden-

skab for arbejde og den velstand det bragte dem, sad de tilbage med en følelse af tomhed i hjertet. Han tilføjede, at det modtagne antal svar på spørgeskemaet også antydede en mulig åbning for det glade budskab om Jesus Kristus.

I løbet af februar måned opfordres vi til at bede om, at alle mænd og kvinder til trods for forbrugersamfundets fristelser må tage sig tid til at lytte til deres skjulte længsel efter et meningsfyldt liv og sand lykke - og at denne sult må føre dem til Jesus Kristus og det liv, han tilbyder dem. Vi bør også bede om, at kirken, som stadig er nidkær for at meddele det glade budskab om Jesus, og som trofast iagttager tidens tegn, må være i stand til at formidle det til verden af i dag på det rette tidspunkt og på en måde, som er afpasset forholdene, som de er.

Aelred J. Pereira
Det pavelige Råd
for Dialog med
Ikke-Troende

Liturgisk kalender udgår

Redaktionen har besluttet, at »Liturgisk kalender« udgår som fast redaktionel rubrik. Kalenderen har hidtil været bragt i samme nummer som »orientering fra sognene«. Vi gør opmærksom på, at bispedømmet udgiver en officiel liturgisk kalender sammen med en årskalender fra Ansargstiftelsens Forlag.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i helg Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33-15 23 03 eller privat 33-14 69 36.

Møder og arrangementer

Vor Frue af Lourdes

fejres mandag d. 11. februar 1991 i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183. Messe kl. 19.30. Sammenkomst i Englesalen. Kl. ca. 21.00 afsluttende lysprocession.

Skt. Ansgars Kirke

Fastepredikener ved ungdomspræst, pastor Jesper Fich lørdag den 23. februar, lørdagene den 9. marts, den 16. marts og den 23. marts ved messen kl. 17.

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om Den hellige Birgitta af Vadstena og Biblen ved lektor Andreas Pilz, Lund, onsdag den 6. februar kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B. Alle er velkomne.

Koncert i Immaculatakirken

fredag den 8. februar 1991 kl. 19.00. Kammerorkestret Non Scholæ og Skt. Annæ Kirkes kor. Program: Schuberts Deutsche Messe. Vivaldi: Concerto Grosso i d-moll med to koncerterende violiner. Händel: Concerto grosso i a-moll. Gratis adgang. Strandvejen 91, 2100 Kbh. Ø.

Vor Frue Kirke Næstved

»Katekese i søgelyset« (Ved Marianne Powell, Randers) Onsdag den 6.2. 1991, kl. 19.00 (i menighedssalen). Alle er velkomne!

Det sker på Magleås

Sø. d. 3.-mø. d. 4.2.:
Gladsaxe kommune.
On. d. 6.-to. d. 7.2.:
Danmarks Radio.
Fr. d. 8.-sø. d. 10.2.:
Den Journalistiske Efterudd.
Ti. d. 12.-on. d. 13.2.:
Undervisningsministeriet.
Fr. d. 22.-lø. d. 23.2.:
Gladsaxe kommune.
Ma. d. 25.-fr. d. 1.3.:
Den Journalistiske Efterudd.
On. d. 27.-to. d. 28.3.:
Dansk Flygtningehjælp.

DUK-kalender

Ledermøde øst/vest den 15.02.-17.02. 1991 i Odense for alle KUK-ledere, dog kan kun 2 pr. menighed opnå rejseresfusion. Pris kr. 100,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 25.01. 1991.

Årsmøde den 01.03.-03.03. 1991 på Ømborgen for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening. Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 08.02. 1991.

Kursus for Mini-KUK-ledere den 09.03. 1991 på Sct. Norbert Skole i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 30,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse (dog kr. 160,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 15.02. 1991.

Firmelsesweekend Vest den 22.03.-24.03. 1991 på Ømborgen for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland. Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 01.03. 1991.

Påskelejr den 25.03.-01.04. 1991 i Sydtykland for de 16-20 årige. Transporten foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.250,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse til København. Tilmelding og betaling senest den 04.03. 1991.

Løjrledelseskursus den 05.04.-07.04. 1991 på Ømborgen for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1991. Kurset er gratis. Tilmelding senest den 15.03. 1991.

Ledertæring den 19.04.-21.04. 1991 på Søstrup for alle KUK-ledere + en potentiel efterfølger. Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 29.03. 1991.

Karnevalsmesse den 13.04. 1991 på Niels Steensens Gymnasium. Alder: Fra 13 år. Pris kr. 50,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 22.03. 1991.

Ministrantweekend den 26.04.-28.04. 1991 på Ømborgen for de 8-12 årige. Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 05.04. 1991.

Der bliver arrangeret en lignende weekend for de 10-16 årige i efteråret.

Firmelsesweekend Øst den 03.05.-05.05. 1991 på Ømborgen for alle firmander der bor på Sjælland og Lolland/Falster. Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 12.04. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Påskerefugium på Magleås 1991

afholdes fra Skærtorsdag d. 28. marts kl. 15.00 til påskesøndag eller påskemandag kl. 14.00.

Gøjtlig leder: p. Edward Stappers o. præs. **Daglig leder:** Ellen Marie Lebahn.
Nærmere oplysning om pris m.m. følger i næste k.o.

Biskoppens Søstrup-retræter

Tema: Livets brød.

Der kan vælges mellem
1. Sø. 23. juni kl. 19 - lø. 29. juni kl. 11.30
Ass. præst: Reinhold Sahner
2. Sø. 30. juni kl. 19 - lø. 6. juli kl. 11.30
Ass. præst: Lars Messerschmidt

Pris: Kr. 1250.
Tilmelding: Inden 1. maj.
Nærmere oplysninger: Ulla Hjortbøl.
Tlf. 42 80 16 61 ma.-fre., bedst kl. 9-10.

Flyrejse til Medjugorje

i anledning af 10-års dagen. Fra 20.-27. juni 1991. Tilmelding ønskes snarest muligt med 500 kr. i depositum senest 1. marts til giro 8 98 49 05 mkr. »Medjugorje 1991«.

Tlf. 31 69 33 45

Den nordiske valfart til Lourdes

26. juni til 3. juli 1991 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel..... kr. 5.000,-
Særpris for syge og handicappede på »Accueil«..... kr. 4.600,-
Biskop A. Jolson, Island og generalvikar Paul Marx ledsager valfarten.
Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.
Program og tilmeldelser

Valfartskomiteen
Barsehøj 25, 2900 Hellerup
Telefon 31 65 63 41

Diverse

Lejlighed søges evt. bytte

Ældre katolik/k, der bor i Højbjerg v. Århus søger en 2-vær. lejlighed m. bad, om muligt m. altan, i Odense. Kontakt venligst min søn, Ebbe Jacobsen, tlf. 66 11 04 15 eller 66 11 25 39.

International Tro og Lys Valfart »Mod enhed« påsken 1991

Hjertelig tak til alle der har støttet os med forbøn og økonomisk.

Sankt Andreas bibliotek

Bispedømmets teologiske bibliotek

Købmagergade 44
1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Biblioteket er åbent for alle interesserede onsdag, torsdag og fredag mellem kl. 10 og 16.

Stillinger

Job søges

38-årig katolik, veluddannet og med gode sprogkunderskaber, ansvarsbevidst og energisk, søger job. Alt har interesse.

Kim Hægh Bek
Telefon 31 31 68 22

Hushjælp søges

Til større hjem på Frederiksberg med 1 barn søges gerne erfaren hushjælp. Kost, logi og god aflønning kan tilbydes. Ring venligst aften 38 33 44 44.

Salg og service

Advokat
Jørgen Ulrik Nielsen
Skindergade 32, 1159 K.
Tlf. 33 13 42 44

Juridisk bistand bl.a. ved ejendomskøb, testamente, ægtepagt, kontrakter, retssager, ægteskabsager og dødsboer.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. kr. 4.50

Testamenter Arvesager Ejendoms-administration

Advokat (H)
E. Ardenkjær-Madsen
Store Regnegade 12
1110 København K.
Tlf. 33 91 12 11

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.
Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!
Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Backdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

†

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

†

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT 31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på
31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Aut.
el-installatør

EL MOGENS LARSEN

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

DANSK OLIE

KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og
servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Regnskab

Regnskab, budgetter, selvangivelser og økonomisk rådgivning.

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

Jørgen Brangstrup
REGISTRERET REVISOR FRÅ
SCT. ØLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Forhandling eneste vej

Ingen krigshandling er moralsk berettiget kun som sidste middel til selvforsvar

»Ingen krigshandling kan nogen sinde have en moralsk berettigelse, undtagen som et sidste middel til selvforsvar. Og i så fald skal den stilles under FN's kontrollerede beføjelser«. Det siger den danske fredsbe-

vægelse Pax Christi om krisen i Den persiske Golf i en pressemeddelelse.

- Krigshandlinger vil altid have uforudsigelige følger i form af mere vold, menneskelige tragedier, social nød samt økonomisk og økologisk ødelæggelse. I lyset af den kristne tro, samt i kraft af internationale konventioner, er enhver brug af våben til masseødelæggelse - kemiske, biologiske eller kerne-våben - under alle omstændigheder utiladelig, siges det i meddelelsen.

Alle parter skal med til forhandlingerne

Pax Christi Danmark ser det som et håbets tegn, at De forenede Nationer var i stand til at træffe en

enstemmig beslutning om at kræve en irakisk tilbage-trækning fra Kuwait. Da FN blev grundlagt som instrument for at skabe tillid og til at fremme freden i verden, må kravet om tilbagetrækning ikke anvendes for at retfærdiggøre eventuel brug af våbenmagt. Kravet skal bruges som udgangspunkt for forhandlinger, der respekterer alle de involverede parter interesse, mener Pax Christi.

Ydermere må de dybereliggende årsager til konflikten bringes til åben erkendelse. Selv en så alvorlig og uretmæssig handling som Iraks invasion i Kuwait kan have sine dybeste rødder i tidligere fejlslutninger. Irak er ikke det eneste arabiske land, som lider under beslutninger fra tidligere koloniale magter, siger Pax Christi videre og påpeger, at den uløste Palæstina-konflikt kræver en åben og fair behandling.

Pax Christi mener, at tilbagetrækningen af de irakiske tropper forbliver et centralt emne, men den er tæt forbundet med andre emner, der berører trygheden og sikkerheden for hele Mellemøsten og andre steder. Krisens umiddelbare økonomiske og sociale følger for de rige lande, kan ikke sammenlignes med de katastrofale følger for en del fattigere lande.

Krig uegnet middel

Fra kirkelig side er der advaret mod brug af våben i den aktuelle konflikt. Vatikanet, Kirkernes Verdensråd, Det økumeniske nationale Kirkeråd i USA, de katolske Bispekonferencer i Storbritannien, Frankrig og i Det nære Østen har afvist krigshandlinger som et uacceptabelt og uegnet middel til konfliktens løsning.

Pax Christi Danmark er en del af den internationale katolske fredsbevægelse Pax Christi. Pressemeddelelsen er undertegnet Jan Ørsted, og er tilgået den danske presse onsdag den 9. januar og den katolske presse 6 dage efter.

kk

Kun nogle hundrede af de 80.000 unge havde plads i Prags domkirke. Store telte stred i gaderne for de øvrige. Foto KNA.

80.000 unge kristne samlet i Prag

Prag (KIPA) - »Viljen til forsoning, også med tidligere undertrykkere« var broder Roger Schutz' vigtigste opfordring til de knap 80.000 unge fra hele Europa, der havde fulgt Taizé's appel om at mødes i Prag fra 28. december til 2. januar. Sidste år fandt ungdomstræffet sted i det polske Wrocław.

I et budskab til de unge takkede pave Johannes Paul II brødrene fra Taizé for deres initiativ og ønskede, at mødet måtte bære rige frugter. »De kristne kilder indeholder den inspiration, kraft og håb, der er nødvendige for at forene det kristne fællesskab og for at udvikle

solidariteten mellem Europas nationer uden at glemme den nødvendige hjælp til folkene i Nord og Syd« betonedes paven.

Der blev også læst hilser og ønsker op fra Konstantinopels patriark Dimitrios og den anglikanske ærkebiskop Robert Runcie.

De små hænders revolution

I sin appel til de unge nævnte broder Roger Schutz, at revolutionen i Østeuropa ikke var magthavernes, men de små hænders værk. »De, der lod murene falde, vidste i forvejen, at intet folk er mere skyldigt end noget andet folk. Derfor

bestræbte de sig på at rive sig fra fortidens nedsættelse uden hævn. Ordre af broder Roger Schutz: »Må vi afhænge af, at befolkningen i en nation ikke tænder ydmyget, blot fordi man af dens magthavere anvendt terror. Ingen kan sidde Kristi ord overhovedet om ufortøvet at forsones sig«.

Befriet for angsten

Santiago de Chile (KIPA) - »Folket har mistet sin angst og det er den vigtigste ændring i 16 år«, siger biskop Sergio Navarro, som er sekretær for den chilenske bispekonferens.

Efter 16 år med militær diktatur kan folk igen gå på gaden og højt, hvad de mener siges højt. 1991 stillede over for den store oplysning at videreføre forsoningsprocessen. Den forudsagtes at hver chilener forberede sit beredskab til dialog med biskoppen.

Den apostoliske delegats bolig i Kuwait plyndret

Rom (KIPA) - I Kuwait er den katolske vikars embedsbolig og den katolske kirke i Ahmadi blevet plyndret, meddeler det italienske blad »Avvenire« (Fremtid).

Den apostoliske vikar Francis Adeodatus Micallef, som er medlem af Karmelordenen, dementerer dog rygterne om, at under plyndringen skulle nogle karmelitpatres værelser være dræbt. »Vi er alle i live og afventer bedre tider for vore folk og for kirken her«, siger vikaren til pressen.

Mange er flygtet

Den ret store katolske menighed i Kuwait er mere end halveret siden Iraks besættelse, fordi mange

katolikker var gæstearbejdere fra Indien, Filippinerne og Libanon, som nåede at forlade landet, inden Iraks tropper nåede frem.

Bombeattentat mod Vatikanets Radio

Rom (KIPA) - Julenat eksploderede en bombe i Vatikanradioens kontor på Via della Conciliazione. Bomben var blevet anbragt i gangen ved siden af musikakademiet Santa Cecilia og sprængte et hul i muren til Vatikanradioens kontor. Skaden var ikke større end arbejdet kunne fortsætte.

Da indgangen også var en klub for amerikanske officerer som nabo, var politiet, attentatet kan have været rettet mod dem.

En anarkistgruppe telefonisk meddelte til seureauet ANSA, at bomben var tiltænkt Vatikanets Radio som »udtryk af ideologisk narkose«.

Jan Ørsted fra Pax Christi.

Ortodokse helligdage igen officielle fridage

Moskva (KIPA) - For første gang siden revolutionen i 1917 har den russiske republik fejret den ortodokse Kristi Fødselsfest den 7. januar som helligdag og som fridag. Det står udtrykkeligt i den nye sovjet-religionslov, at kirkelige helligdage igen kan fejres som arbejdsfri dage. Moskvas patriark Alexej II har derfor bedt den russiske republiks præsident Boris Jeltsin også at gøre

Langfredag til officiel fridag igen.

Imødekomme

I de tre baltiske republikker Estland, Letland og Litauen blev julen 1990 allerede fejret som hviledag den 25. december. Ifølge presseagenturet TASS vil lovgiveren også imødekomme andre tros-samfunds henvendelse om at gøre kirkelige festdage til officielle fridage.

Indisk præstekonference støtter regeringens nye kaste-ordning

Guntur, (KIPA) - Den katolske præstekonference i Indien CPCI støtter regeringens afgørelse om at stille flere statsembeder til rådighed for medlemmer af de mellemste og de lavere kaster. I august 1990 besluttede centralregeringen at reservere 27 procent af posterne i selve centralregeringen, i offentlige tjenester og ved universiteter. Det vakte heftige protester blandt studenterne fra de højere kaster, der ser deres fremtid truet. Ifølge pressen skulle mindst 70 af dem

have begået selvmord i protest mod denne kvotepolitik.

Kirken vil stå på de fattiges side

»Den katolske kirke står på de fattiges side«, hedder det i en erklæring fra præsterne i 26 bispedømmer, som deltog i en konference i det sydindiske Guntur. Præsterne ønsker også at støtte befolkningsgruppen Dalit, som består af kristne af de laveste kaster, i deres kamp for mere retfærdighed.

katolsk orientering

hvad skete der i Haiti?, side 2
avens fastebudskab, side 4
Nyt kateketkursus, side 5
Fastekampagnen, 8 sider
Kristne i Irak, side 6-7

De allieredes krigsiver i Golfen er uforståeligt vanvid

- siger den kaldæiske patriark Raphael I. Bidawid

Rom (KIPA) - Overhovedet for de 800.000 kristne i Irak, patriark Bidawid, er tybt skuffet over USA's og dets allieredes holdning til løsningen af konflikter i fællemøsten og kalder den militære indsats for anvid. Ser man på sløseriet i Libanon og Palæstina, som har krævet en løsning

i årtier, er den krigsiver, USA pludselig udviser over for Irak uforståelig, mener den kaldæiske patriark.

Han var i Rom, da krigen brød ud og var overbevist om, at krisen ville blive løst ved forhandlingsbordet. Ifølge patriarken er Saddam Hussein slet

ikke det »vilde dyr«, som den vestlige presse gør ham til, men en dialogens mand, som bare ikke er blevet behandlet rigtigt af sine forhandlingspartnere.

Tilbagetrækning samtidig med Israels, Syriens og Tyrkiets

Den kaldæiske patriark Raphael I. Bidawid er medlem af Baath-partiet og Saddam Husseins personlige ven. Han kalder Iraks annektering af Kuwait »en defensiv handling«, på samme måde som Israel kalder besættelsen af jordansk og syrisk territorium (Vestbredden og Golanhøjderne) for defensiv.

Iraks tilbagetrækning fra Kuwait bør derfor ske på samme internationalt anerkendte betingelser, der må gælde for Israels rømning af jordansk og syrisk område, Syriens rømning af Libanon og

Tyrkiets rømning af Kyprien, siger Bidawid.

Han var lige før FN's frist udløb rejst til Europa med en fredsdelegation fra Iraks kirker, i håbet om at finde støtte hos Kirkernes Verdensråd i Genève og bispekonferencerne i de lande, der er aktivt engageret i Golfkrigen. Rejseplanen forudså besøg i Vatikanet, Bonn, Paris, London, Strasbourg, Washington og De forenede Nationer i New York.

Efter en velfortjent kur i udlandet er Jan Lange vendt tilbage med nye kræfter til ansvaret som formand for pastoralrådet. Velkommen hjem!

Skal gifte præster tilbage i embedet?

Sydney (KNA) - Australiens nationale præsteråd, som består af 700 valgte medlemmer blandt samtlige 3.300 præster i landets bispedømmer, har foreslået bispekonferencen igen at tillade de gifte præster i sognetjenesten.

Højt kvalificerede mænd går tabt

Rådets formand, biskop Ian Dempsey erklærede dertil: »Jeg er klar over, at dette ønske og den opfattelse, at cølibatet ikke længere har så stor betydning, ikke stemmer overens med den officielle kirkes mening, men for sjælesorgen går højtstående, kvalificerede og erfarne mænd tabt«.

Opfordringen til at tillade gifte præster i embedet igen er blevet tilbagevist som urealistisk af en anden præsteorganisation, som tæller 300 medlemmer, der iblandt biskopper og ordensfolk.

Ifølge kirkens statistiske årbog har 76 katolske præster i Australien opgivet embedet mellem 1983 og 1988.

Katolske ordenssamfund ønsker mulighed for at arbejde i Rumænien

Bukarest (KIPA) - Under et møde med præsident Iliescu den 18. januar har de rumænske biskopper tilsagt regeringen kirkens støtte ved genopbygningen af det hærgede samfund. Men det forudsætter, at de forbudte ordenssamfund tillades igen, og at de forfulgte og fængslede præster får æresop-

rejsning efter i årtier at være kaldt forrædere. Ordenssamfundene vil især gøre en indsats i skoler, sygehuse, alderdomshjem og ikke mindst i hjem for de mange forældreløse børn, Rumænien tæller.

Biskopperne fra både den latinske og den byzantinske ritus deltog i mødet med statsoverhovedet.

Den fælles nordiske fasteaktion 1991

Alfabetisering mod fattigdom

»Kristus opfordrer vore brødre og søstre til at se til vore brødre og søstre, der lever i fattigdom og lidelse, og til at se til dem med den »fattigdom i ånden«, som er

sig sin totale afhængighed fra Gud bevidst og véd, at han kun har Gud behov«.

Pave Johannes Paul II's opfordring til os her i fastetiden er et centralt budskab til danske katolikker, om at vi bør deltage i Den nordiske Bispekonferencens fasteaktion.

Temaet for fasteaktionen er alfabetisering. Caritas Danmark har besluttet, at man her i landet vil koncentrere aktionen omkring 4 projekter, nemlig 3 i Latinamerika og ét i Indien. Ved at benytte det tilsendte girokort, er De med til at forbedre de fattiges og undertryktes dagligdag.

8 sider Fasteaktion

I dette nummer af »katolsk orientering« fokuserer de 8 inderste sider i bladet på fasteaktionens projekter og den verden, der omgiver de fattige og undertrykte i Latinamerika. Tag siderne ud og spræt dem op foroven!

Caritas Danmark opfordrer også til, at man bestiller de små sparebøsser, som kan fyldes hver dag i fastetiden. De kan bestilles hos Caritas Danmark på tlf. 33 12 72 61. *kk*

Katedralen i Mogadishu ødelagt

Nairobi (KNA) - Borgerkrigen i Somalia har ikke skånet kirken. Onsdag den 9. januar gik ifølge øjenvidner den katolske domkirke i hovedstaden Mogadishu op i flammer.

Kampen mellem rebellerne og den afmægtige præsident Siad Barres regering rasede i byens centrum, efter at rebellerne havde erobret hele byen undtagen dens lufthavn, hvor Siad Barre havde forskanset sig i en bunker.

Den katolske kirke udgør under 1 procent af den 5 million store befolkning i Somalia, hvor 99 procent er muslimer.

Disse indianere i Peru og især deres børn får bedre livsbetingelser, hvis de lærer at læse og skrive. Fastekampagnen vil hjælpe dem med det. Foto: Knud Helsted Kluge.

Ærkebiskops kritik af Haitis ny præsident førte til kupforsøg

Port-au-Prince (KIPA) – Efter de første forvirrende og usammenhængende meddelelser om kupforsøget i Haiti tegner sig følgende billede:

Torsdag den 3. januar advarede ærkebiskop *Francois-Wolff Ligondé* i en officiel tale mod den nyvalgte præsident *Aristides* politiske linje. Han opfordrede præsidenten til ikke at sætte den politiske frihed tommelskruerne på og ikke at overtræde grundloven ved at indføre »bolsjevistisk diktatur«.

Jean Bertrand Aristide, som blev valgt med et stort flertal, er salesianerpræst, der i 1988 blev udstødt af sin orden. Kun formanden for den biskoppelige kommission *Justitia et Pax* i Haiti, biskop *Willy Romélus* har lykønsket Aristide med valget.

og overbeviste om, at ærkebiskoppen stod på kupmagernes side, styrtede en flok unge mennesker sig over en række kirkelige bygninger.

De satte ild på domkirken, en bygning i træ fra det 16. århundrede, angreb den katolske radiosender »Radio Soleil« og pastoralinstituttet, samt den apostoliske delegats bolig. Sekretæren i det apostoliske nuntiat, en præst fra Zaire og delegatens chauffør blev kvæstet, men nåede at flygte til den nærmeste politistation. Selve delegaten, ærkebiskop *Giuseppe Leanza* og en canadisk ordenssøster blev overfaldet af den rasende mængde. Ærkebiskoppen blev i undertøj slæbt gennem byen og forulempet af det ophidsede folk, som ikke kunne finde Haitis ærkebiskop *Ligondé*.

Den canadiske dominikanerinde *Bianne* har arbejdet i 25 år blandt de fattige i hovedstaden. Hun er stolt af de fattige: »Då gør alt, hvad de kan, for at komme ud af elendigheden«, siger hun.

Haitis ny præsident Aristide er »folkets mand«

Blev udstødt af salesianerordenen på grund af sit politiske engagement for de fattige

Jean Bertrand Aristide. Foto KNA.

Signal til kuppet?

Ærkebiskoppens bredside mod præsident Aristide blev af tilhængere af den styrtede diktator *Duvalier* opfattet som et signal til at gribe magten. I natten mellem 6. og 7. januar forsøgte *Roger Lafontant*, som havde en ledende stilling i *Duvaliers* terrorkorps *Tontons Macoutes*, at storme præsidentpaladset og afsætte den stedfortrædende kvindelige vicepræsident *Ertha Pascal-Trouillot*. De blev dog nedkæmpet af en folkemængde, der brændte 30 kupmagere levende mellem brændende bildæk. 60 mennesker blev såret.

Ildspåsættelser

I tumultet, der fulgte efter det mislykkede kupforsøg,

Undskyld

Haiti har siden i en officiel skrivelse tilbudt Vatikanet sine undskyldninger for mishandlingen af de kirkelige højerværdigheder.

Roger Lafontant og 15 overlevende af hans oprørsgruppe sidder i fængsel. Kuppet krævede 39 døds ofre. Ifølge iagttagere, der iblandt sekretæren for *Justitia et Pax*-kommissionen, var det slet ikke den katolske kirke som sådan, der kom i søgelyset under urolighederne, men ærkebiskoppens person. *Ligondé* er i familie med den styrtede diktator *Baby Doc Duvalier* og har tidligere været mistænkt for at sympatisere med det hemmelige politis aktiviteter »mod bolsjevismen og ateismen«. Da ærkebiskoppen brugte netop disse ord i sin tale mod præsident Aristide, anså også folket det som et signal til kuppet og stormede ud på gaden under råbet »Aristide eller døden, ned med *Lafontant*, ned med *Ligondé*«. Resten fulgte af sig selv.

Ifølge *Justitia et Pax*-sekretæren *Necker Dessables* står kirkens flertal bag Aristide og føler sig slet ikke repræsenteret af ærkebiskop *Ligondés* holdning. *Justitia et Pax* har fordømt kupforsøget og tilsagt præsident Aristide sin støtte.

Fribourg (KIPA) - »Når man vil aflive en hund, påstår man, den lider af hundegalskab«, siger *Jean-Bertrand Aristide*, som for nylig blev valgt til præsident i det urohærgede Haiti. Hans kirkelige foresatte kalder ham kommunist og demagog. Aristide er 37 år, præst, i august 1988 udstødt af salesianerordenen på grund af sit politiske engagement for de fattigste.

I hovedstaden *Port-Au-Prince* arbejdede han med unge mennesker, som på grund af fattigdommen på landet havde søgt til byen. Sammen med fagfolk »fra borgerskabet, men med et hjerte for de fattige« som han formulerer det, skaffede Aristide de unge både bolig og uddannelse.

Elementer af evangeliet

Dialogen med de fattige og kampen for deres rettigheder er for Aristide elementer af evangeliet, for uden social retfærdighed er ingen forsoning mulig.

»Folket kalder ikke sig selv socialister, siger Aristide, og jeg er heller ikke

kommunist, som mine foresatte kaldte mig inden de smed mig ud af min orden«. Folkets vilje er retfærdighed i landet. Vi må føre en politik af demokratisk overgang fra udbytningsamfund til social stat, og i denne proces skal både de rige og de fattige, militæret og borgerne, intellektuelle og analfabeter yde deres bidrag. 80 procent af Haitis befolkning lever i dag under fattigdomsgrænsen og er analfabeter.

Præst i Jesu og de fattiges tjeneste

Aristide kalder sig selv »præst i Jesu og de fattiges tjeneste«. Mod bebrejdelsen, at han gør kirken politisk, svarer han, det gør Rom og kirken i Haiti også i forvejen. Er pavens indblanding i Polens anliggender ikke politik? spørger han, »Eller pavens tak til USAs marinesoldater for deres loyalitet, solidaritet og standhaftighed?«

»Kirkepolitik bliver altid bedrevet i den institutionelle magts interesser, men den, som henviser til evangeliets radikalisme, kaldes med det samme

venstreorienteret eller kommunist«, siger Aristide.

Advarsel mod en »folkekirke«

To måneder før Aristide blev udelukket af salesianernes ordenssamfund advarede biskonferencen på Haiti i en fælles erklæring fra 7. oktober 1988 mod en »folkekirke, som ville bryde fællesskabet med paven og biskopperne og lod sig inspirere af klassekampens vold«. *Jean-Bertrand Aristide* har hele tiden svaret, at folket hverken bryder med paven eller biskopperne eller ønsker klassekamp. Tværtimod har biskopperne fjernet sig fra folket ved at fjerne sig fra evangeliet, siger han. I stedet for at varetage de fattiges rettigheder, forsvarer de den herskende classes privilegier.

Alle er i hans øjne forpligtet til lydighed mod evangeliet, det gælder også paven og biskopperne. Spørgsmålet er ikke for eller imod kirken, men modsætningen mellem en kirke, som i hans øjne kun er interesseret i institutio-

nel magt, og en kirke, som i evangeliets navn føler sig forpligtet over for de fattige. Kun én af Haitis biskopper står, hvad der angår på de fattiges side.

»Siden diktator *Duvaliers* fald i 1986 er intet forandret i landet, kun par »hoveder« er blevet udvekslet, som rent »kosmetisk« indgreb. USA er ikke interesseret i en regering på Haiti, som realiserer de interesser, et flertal i folket ønsker varetaget.

Om sin udelukkelse af kirken

Om sin udelukkelse fra ordenen siger Aristide: »Uden biskoppelig tilladelse kan jeg ikke fej eukaristien, men for fejre »communio« er ingen kirkeretlig tilladelse nok. Jeg ved mig forbundet med de utallige mennesker, der valg mig. Mere end 5.000 basimenigheder har forsikret mig om deres solidaritet. Og et stort antal præster har i en petition til salesianerordenen krævet ophævelsen af den »uretfærdige og malplacerede afgørelse«.

40 dages fastetid

Abstinens- og fastebestemmelser

Der er i forbindelse med faste- og påsketiden to officielle abstinens- og fastedage: Askeonsdag og langfredag. Efter kirkerettens bestemmelser betyder abstinens, at man lader være med at spise kød. At faste betyder, at man kun spiser ét egentligt måltid om dagen og lader de øvrige måltider være et minimum, hvis man ikke helt undlader dem.

Personer fra 14 år er forpligtet af abstinensbestemmelserne, og personer fra 18 år indtil 60 år er forpligtet af fastebestemmelserne.

Formålet med disse bestemmelser er at hjælpe os til at gøre bod efter Jesu Kristi befaling. Det er kun et minimum af bod, som

Kirken forpligter til. Derfor opfordres man til at gøre bod ikke blot på de to officielle dage og på den forpligtende måde, men mindst én gang om ugen – helst om fredagen, som er kirkens traditionelle bodsdag. Den minder os om Jesu Kristi lidelse og død. Man opfordres til også at finde andre former for bod.

Bestemmelser for modtagelse af påskekomunion

Messen og modtagelsen af Herrens legeme og blod er centrum i både den enkeltes og kirkens liv. Kirken har derfor siden middelalderen pålagt de troende som et minimum at modtage Alterets Sakramente til påske, hvor vi fejrer Kristi død og opstandelse

og hans stadige tilstedeværelse blandt os.

Tiden for modtagelsen af påskekomunionen strækker sig fra palmesøndag den 24. marts 1991 til pinsesøndag den 19. maj 1991.

Oliemessen

Messen, i hvilken katekumen- og sygeolien hvert år bliver velsignet og krisma indviet, er ifølge ritualen en messe, som biskoppen koncelebrerer »med præsterne fra de forskellige egne i bispedømmet«. Den er dermed en »tilkendegivelse af præstedømmets fylde og tegn på præsterne nære forbindelse med biskoppen«.

I år fejres oliemessen i Sankt Ansgars Kirke tirsdag den 26. marts 1991 kl. 17.00.

Kvindernes internationale bededag

Tag på safari med kvinder fra Kenya

Kenyas kvinder inviterer os i år på vandring, på safari sammen med dem i deres land, siges det i pjecen for »Kvindernes internationale bededag«, som i år holdes 1. marts. Kenyas kvinder ønsker, vi skal bede sammen med dem og minder os om, at Jesus er vejen og livet. Jesus oplyser vejen for os, mens vi vandrer sammen.

Temaet for bededagen er »Guds folk på vandring«, og teksterne er udarbejdet af kvinderne i Kenya. Kirkerne har et godt økumenisk samarbejde i Kenya, og fordomme

og negative følelser bliver mindre og mindre, siges det i en pressemeddelelse om bededagen.

Kollekten

I dag er man fælles om en religionslæseplan for skoler og gymnasier og med at fremskaffe bøger og andet undervisningsmateriale. På landets nationaldage mødes man til en fælles bøn for nationen, og der afholdes fælles bedemøder forskellige steder i landet. 80 pct. af befolkningen er kristne.

I år går kollekten bl.a. til Apostolisk Kirke, som

vil støtte Kaniki Bible College i Zambia, hvor der kun er mandlige elever. Nu ønsker man at udvide med familiehytter, så gifte elever kan tage deres familier med. Man planlægger undervisning i ernæring, sundhed, børns udvikling m.v. for kvinderne. Sygeplejerskernes Missionsforbund, en tværkirkelig støtteorganisation får også andel i kollekten.

Sidste år blev der indsamlet 70.000 kr. *kk*

Bededagsteksterne fås ved henvendelse til Gerda Sørensen, Rødager Allé 38 B, 1. sal, 2610 Rødovre.

Caritas har modtaget 150.000 kr. i juleindsamlingen

Caritas Danmark meddeler, at resultatet fra juleindsamlingen er ved at runde de 150.000 kr., og der kommer stadig bidrag ind. Bidragene anvendes til et børnehjem i det uoprøgede Ayacucho i Peru, hvor nogle af borgerkrigens og fattigdommens ofre får et sted at bo og samtidig får lejlighed til at gå i skole. Også andre får del i den fine juleindsamling, nemlig ældre litauere, som efter mange år i eksil i Sibirien, nu trænger til høreapparater.

Anden julehjælp

Caritas Danmark har fra andre midler sørget for, at udlændinge i danske fængsler har fået julegaver. Også et børnehjem i Jugoslavien, der drives af Caritas Jugoslavien, hører blandt de faste modtagere af julehjælp, meddeles det. På Filippinerne mod-

tager et alderdomshjem for gamle katolske søstre en saltvandsindsprøjtning til driften.

Hjælp til danskere

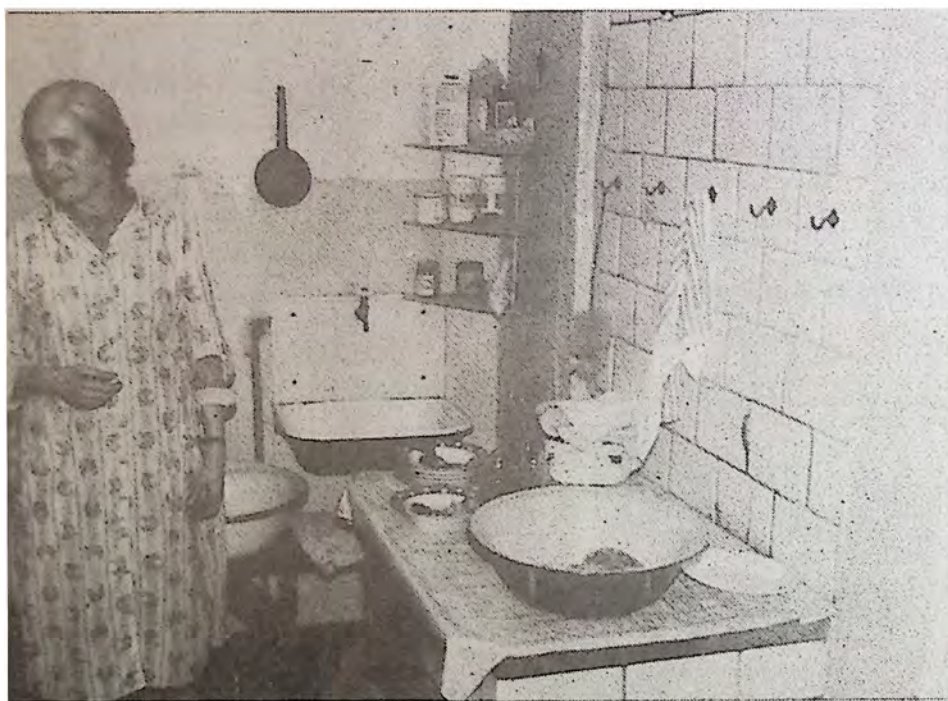
Caritas Danmark oplyser, at der er ydet økonomisk støtte til »Slusen«, et hjem drevet af Kirkens Korshær for rehabilitering af tidligere kriminelle. Slusen er opbygget på grundlag af ønsker fra tidligere straffede. De mener selv, at de behøver et sted, hvor de kan bryde ud af den onde cirkel, der ellers ville sende dem tilbage i straffesystemet.

AIDS

I december besøgte en delegation af 3 læger fra Litauens Center for forebyggelse af AIDS Dan-

mark, inviteret af Caritas Danmark. Under studiebesøget så man de danske erfaringer med forebyggelse og behandling af HIV/AIDS.

Danida har via Caritas ydet støtte til køb af medicin til sundhedsklinikker i Cambodien. Lions International har ydet et stort beløb til et genhusningsprojekt i Rajkot i Indien til gavn for familier, der har mistet deres hjem som følge af oversvømmelser. Augustinus-fonden har skænket et beløb til fortsat drift af Girls Town i Sri Lanka. Derudover nævner pressemeddelelsen, at en privatperson har givet 100.000 kr., der anvendes til istandsættelse af 2 børnehjem i Rumænien. *kk*

Mad, medicin og hospitalsudstyr til Litauen

Onsdag den 30. januar sendte Caritas Danmark fire lastbiler med mad, medicin og hospitalsudstyr for 1,5 mio. kr. til Litauen. Forsendelsen indeholdt blandt andet 4.000 fødevarer, der fordeles til ældre, især fattige, børnerige familier, der er vendt hjem fra eksil i Ural og Sibirien. Transporten finansieres med støtte fra det danske udenrigsministerium. Caritas Litauen har opbygget et netværk, der giver kendskab til de dårligst stillede og familier, der har behov for hjælp. Formanden for Caritas Danmark, Anne Lise Timmerman og p. Czesław Kozon var med i konvojen. Billedet viser et suppekøkken i Litauen. Foto: Stefan Katic.

Hold kirkerne åbne for bøn

Pax Christi Danmark er fra flere sider opfordret til at arrangere daglig fredsbøn i centrale kirker i byerne. Fredsbevægelsen beder nu et brev til sognene om, at de lader kirkerne være åbne i nogle timer hver aften. Jesu Hjerter Kirke i København har allerede benyttet sig af denne mulighed, - den er åben dagligt mellem kl. 16 og 17.

»I troen på, at vi ikke beder forgæves, og at krig og terrorhandlingerne

må høre op, håber vi, at de initiativer, der er sat igang, og dem som I vil sætte igang, vil få stor opbakning lokalt«, siges det videre. Pax Christi opfordrer sognene til at offentliggøre, at de tilbyder en ramme, hvori mennesker kan samles og skabe modvægt mod krigens ødelæggende kræfter, for krig kan ikke vindes - kun tabes.

kk

Påskerefugium på Magleås

afholdes i år igen fra skærtorsdag den 28.3. til påskesøndag den 31.3. evt. til påskemandag den 1.4. 1991.

Gæstlig leder: p. Edward Stappers o. præs. Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskerefugium vil koncentrere sig omkring påskens begivenheder, således at gudstjenesterne og oplæg til dem vil være midtpunkter. Erfaringen har vist, at deltagerne foretrækker et program, der ikke er lagt for stramt. Alle, der føler behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Tilskud fra fonden »Magleås Venner« o.a. gør det muligt at fastsætte prisen til kr. 700,- til og med påskesøndag kl. 14.00 - og kr. 850,00 til og med 2. påskedag kl. 14.00. Ankomstdagen (skærtorsdag) begynder med eftermiddagskaffe kl. 15.00 og afrejsedagen slutter med frokost.

Tilmelding: til Magleås' sekretariat på hverdage mellem kl. 9.00 og 15.00 på tlf. 42 81 07 15 eller skriftligt til Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 200,- på giro 4284429 eller ved check til centerleder Ellen Udum.

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

indbyder til en Medieweekend på Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, fra lørdag den 16. marts 1991 kl. 14.00 til søndag den 17. marts 1991 kl. 16.00.

Klaus Møller-Jørgensen taler om: »Hvordan bliver vi mediebevidste«, og Sr. Anne Bonifatia Rickers taler om: »Hvordan kan vi synliggøre Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund i menighederne«.

Efter begge oplæg er der debat.

Pris: For klubbens medlemmer er prisen for hele weekenden kr. 100,- excl. drikkevarer, for øvrige deltagere er prisen kr. 360,- for et enkeltværelse og kr. 330,- for et dobbeltværelse excl. drikkevarer.

Tilmelding sker ved indbetaling af kr. 100,- på girokonto nr. 700 44 19 - Birgit Eisenhardt, Skodsborgvej 280 B, 1. sal, 2850 Nærum med angivelse af, om man ønsker enkelt- eller dobbeltværelse.

Sidste frist er den 1. marts 1991.

Hurtig tilmelding er nødvendig, da der er begrænset plads.

Gerda Sørensen
Formand

Lær dem at læse og skrive

Latinamerika er godt i gang med at forberede et lidt sært jubilæum i 1992, men de, der skal iscenesætte det, aner ikke rigtigt, hvad de skal stille op med det. Officielt - i skolebøger - er det 500 år siden, Columbus (*Christóbal Colón*) opdagede Amerika. Sandheden er mere nuanceret: Den 12. oktober 1492 landede Columbus på Bahama-øerne, den 28. oktober på Cuba. Den 6. december fandt han Haiti, der mindede ham så meget om Spanien, at han døbte det Hispaniola. Alle var de dengang overbeviste om, at de ved at sejle vestpå, jorden rundt, havde fundet Indiens østkyst. Men de fandt kun øer i Det caribiske Hav.

Faktisk blev »den nye verden«, som altså ikke var Indien, først opdaget 7 år senere af florentineren *Amerigo Vespucci*. Det første fastland, han så i 1499, kaldte han Venezuela (Lille Venezia). I 1502 sejlede han langs med hele Brasiliens enorme kyststrækning. Og først i 1507 blev denne virkelig nye verden opkaldt efter ham: Amerika.

Det blev grundigt koloniseret, gjort spansk og portugisisk, udplyndret af staten, døbt og latiniseret af kirken og staten i skøn og uskøn forening. Evangeliseringen fulgte i erobringens spor - og på dennes betingelser.

Problemet med jubilæet i 1992 er nu bare, hvad der skal fejres, eller i hvert fald mindes, såfremt der ikke er noget, der fortjener at blive fejret. For problemet er, at den vestlige verdens opfattelse af at have »opdaget Amerika« for længst er blevet spejlvendt: Latinamerika har ikke fordøjet de bitre minder om, hvordan de såkaldte indianere for 500 år siden »opdagede Europa« i skikkelse af svært bevæbnede iberiske soldater og velmenende, men naive franciskannemunkke. De første svingede sværdet og bragte dermed europæisk politik til den nye verden. Munkene løftede korset og importerede europæisk katolicisme, begge i spansk og portugisisk antræk. Og det er ikke just den måde, kontinentet blev koloniseret og kristnet på, man kan fejre uden en dosis kynisme.

Hvordan skal 500-året så fejres eller mindes? Fra kirkelig side, i sagens natur fra dens basis, lyder der kraftige opfordringer om at udelade al triumfalisme. Både koloniseringen og evangeliseringen af Latinamerika foregik alt for brutalt til at triumfere over ret meget. Filmen »The Mission« ramte rigtigt, da den i en mere romantiseret udgave forsøgte at gengive den politiske og kirkelige tidsånd, præsternes forgæves indsats for deres evangeliske idealer og indianernes håbløse skæbne, fanget i mere end én slags net, der gjorde dem værgeløse over for landets nye ejere.

I dag er det andre stormagter, der udnytter indianerne. Kirken er delt i spørgsmålet om, hvor den skal stå i forhold til statsmagtens angst for ændringer og basismenighedernes krav om befrielse. Men på gulvet, nede i basismenighedene arbejder præster og søstre med den virkelige evangelisering af de indfødte. De bringer dem evangeliets virkelige værdier, der alt for længe næsten kun har eksisteret som bynavne fra erobringstiden: El Salvador, Frelseren, Santa Cruz, Det hellige Kors, La Paz, Freden. De lærer dem at komme ud af underudviklingen. En betingelse er at lære at skrive og læse. Det er for nemt at holde mennesker nede, der ikke kan læse et lands forfatning og hvad der står der om demokrati, og hvad der står i erklæringen om menneskerettighederne, som også deres regering har skrevet under på, men ikke praktiserer. Fasteaktionen i år vil hjælpe kirken i Peru, Brasilien og Guatemala med dens alfabetisering. I Peru støtter vi vor egen *Peter Tantholdt Hansen* i hans arbejde blandt de fattigste højt oppe i bjergene.

Om et år, når Latinamerika måske lidt frustreret eller med en god portion humor mindes »opdagelsen af Europa« bør i hvert fald folket i favelaerne kunne fejre, at en ny slags europæere ikke frastjæler dem deres værdighed, men tværtimod bringer dem det, katolikker ikke magtede i 1492, nemlig kristen kultur.

W.W.

Pavens fastebudskab

»Hvad I har gjort mod de mindste af mine brødre, det har I gjort mod mig« Matt. 25,40

Kære søstre og brødre, vi fejrer 100-året for pave *Leo XIII's* store rundskrivelse »*Rerum Novarum*«, som indledte et nyt kapitel af kirkens sociallære. Et vigtigt træk ved denne lære er den utrættelige opfordring til solidarisk at gøre en indsats for at besejre underudvikling og fattigdom, en tilstand, millioner af mennesker lever i.

Skønt skabelsen med alle dens goder principielt er tiltænkt alle, lider en stor del af menneskeheden stadig under elendighedens utålelige byrde. Denne tilstand kræver kærlighed og gennemlevet solidaritet, som jeg allerede har fremhævet i mit hyrdebrev »*Bekymringen for den sociale virkelighed*«. Jeg ønskede deri at udtrykke, hvor meget det haster med en indsats for andres velvære og med viljen til at indskrænke egne behov for, i bibelsk forstand, at tjene andre i stedet for at undertrykke dem til egen fordel.

I denne fastetid henven-der vi os påny til Gud, som er »rig på barmhjertighed« og al godheds kilde, med en bøn om at helbrede os for vor egoisme og skænke os »et nyt hjerte og en ny ånd«.

Fastetiden og den efterfølgende påsketid stiller os ansigt til ansigt med det

faktum, at Vor Herre Jesus identificerer sig med de fattige. Guds Søn, som er blevet fattig af kærlighed til os, identificerer sig med alle, der lider. Denne totale ligestilling kommer klart til udtryk i Herrens ord: »Hvad I har gjort mod den ringeste af mine brødre, det har I gjort mod mig«.

På fastetidens højdepunkt, Skærtorsdag minder liturgien os om Eukaristiens indstiftelse, ihu-kommelsen af Jesu Kristi lidelse, død og opstandelse. I det sakramente, hvori kirken fejrer sin egen tros dybde, bør vi opleve noget af den fattige, lidende og forfulgte Kristi egen bevidsthed. Denne Jesus Kristus, som har elsket os så meget, at han har givet sit liv for os og i eukaristien giver sig selv som det evige livs næring, er den samme Jesus Kristus, som indbyder os til at genkende ham i de fattige, han ligestiller sig med i fuld solidaritet.

Den nøgne Kristus

Den hellige *Johannes Chrysostomos* har udtrykt denne ligedannelse med det klare udsagn: »Ønsker du at ære Kristi legeme? Overse da ikke, at dette legeme er nøgent. Dyrk ham ikke i kirkens hus

med gevandter af silke, mens du overser ham derude, hvor han lider under kulde og nøgenhed«.

(Kommentar til Matt., nr. 50,3-4. P.G. 58). I denne fastetid er det også nødvendigt at overveje lignelsen om den rige frådser og den fattige Lazarus. Alle mennesker er kaldet til at have del i denne verdens veldækkede bord, og alligevel ligger mange endnu foran døren, som Lazarus, hvor »hundene kommer og slikker deres sår« (Luk. 16,21).

Hvis vi overså den utallige mængde af mennesker, der ikke blot mangler det livsnødvendige (mad, et hjem, medicinsk pleje) men oven i købet ikke engang ser et glimt af håbet om en bedre fremtid, da ville vi blive som den rige frådser, der gør som om han slet ikke så tiggeren Lazarus (Luk. 16,19-31).

Vi må have et åbent øje for den rystende nød, der er det triste billede i mange verdensdele. Derfor gentager jeg min appel, som jeg i Jesu navn og i hele menneskeheden navn har rettet til alle mennesker af god vilje under min sidste rejse i Sahel-området: »Hvilken dom vil historien fælde over en generation, som ejer alle midler til at ernæ-

re hele planetens befolkning, men i brodermordrisk blindhed nægtede, at gøre det? Hvilken ørken ville en verden være, hvori elendighed ikke mødte den kærlighed, som giver liv?»

Målestokken for vor tro

Med blikket rettet mod Kristus, den gode samaritener, kan vi ikke glemme, at han - fra krybbens arms mod til og med den totale selvslettelse på korset - er blevet en af de fattigste. Han lærte os at forsage rigdommen, at stole på Gud og være velvillige til at dele. Han opfordrer os til at se til vore brødre og søstre, der lever i fattigdom og lidelse, og at se til dem med den »fattigdom i ånden«, som er sig sin totale afhængighed fra Gud bevidst og véd, at han kun har Gud behov.

Den måde, vi forholder os på, bliver den sande, autentiske målestok for vor kærlighed til Ham, som er livets og kærlighedens kilde. Den bliver beviset for vor tro mod hans evangelium.

Lad denne bevidsthed og denne pligtfølelse vokse sig større i fastetiden, så denne tid ikke er spildt, men fornyer os til påsketidens sande glæde.

Johannes Paul II

Læserne diskuterer

Skriftemål og førstekommunion

I »katolsk orientering« nr. 1 kunne man læse sr. *Hildegard Madsens* opgør med sr. *Teresa Piekos* om den rette rækkefølge af de to sakramenter: 1. kommunion og 1. skriftemål. Sr. Hildegard Madsen argumenterer ret udførligt for, at *Det nordiske katekiske System* gør klogt i at lade førstekommunionen være uafhængig af skriftemål.

Argumentationen går bl.a. ud fra den kendsgerning, at katolikker stort set ikke længere går til skrifte. Derfor bliver en undervisning i og opfordring til skriftemål utroværdig, når forældrene ikke selv går til skrifte. Desuden anføres det, at børn ikke er i stand til at forholde sig rigtigt til godt og ondt. De forstår ikke disse begreber i forhold til kærligheden som overordnet værdi, men forfalder til en

slet moralisme, hvor rettesnoren er de voksnes mening.

Det indrømmes dog, at der findes børn fra særlig kærlige og kristne hjem, som ud fra en rent intuitiv forståelse for skriftemålet er i stand til at nærme sig det på den rigtige måde. De fleste andre skal først igennem en lang personlig udvikling.

Det lyder umiddelbart meget tilforladeligt, men ved nærmere overvejelse indebærer argumentationen alvorlige problemer. Hvis man nemlig for alvor holder fast ved, at kateketen og religionslæreren ikke kan belære børn i 7-9 års alderen om godt og ondt, så de fatter det væsentlige, og hvis man fastholder, at de ikke skal opfordre børnene til skrifte, fordi forældrene ikke selv skrifter, så må der

også stilles spørgsmålstegn ved forberedelsen til første kommunion. For hvis de ovenfor nævnte argumenter skal være gyldige for bodens sakramente, så må de vel i mindst lige så høj grad gælde for Alterets Sakramente.

Hvor meget kan børn i den alder egentlig forstå af eukaristien? Hvis man ikke kan give børn en forståelse af skriftemålet, som bygger på deres forudsætninger, og som med tiden vil vokse og uddybes, hvordan kan man så hævde, at dette er muligt for eukaristiens vedkommen-

de? Og hvis den hjemlige praksis skal have afgørende betydning for børnenes mulighed for at nærme sig sakramenterne på en passende og værdig måde, hvad så med de mange førstekommunikanter fra

hjem, hvor man kun sjældent eller aldrig går til messe? Burde man så egentlig ikke vente med førstekommunionen indtil børnene virkeligt var modne? Og hvornår skulle det i så fald være?

Er det i virkeligheden ikke sådan, at problemerne med børns første skriftemål afslører og blotlægger problemer, som kun tilsyneladende ikke eksisterer ved førstekommunion? Og når vi ikke tager disse problemer alvorligt, når det drejer sig om førstekommunion, ligger vi så egentlig ikke blot under for magelighed og opportuniste? Det er nemt at gå til første kommunion, det er pinligt at skrifte. Er det ikke tættere på virkeligheden og sandheden?

Sebastian Olden-Jørgensen

Under regionalmøderne for et år siden kom ønsket om et nyt kateketkursus klart til udtryk. Billedet er fra mødet i Kolding. Fotos: Knud H. Kluge.

Forventninger til et nyt kateket-kursus

Af biskop Hans L. Martensen

(3)

Al fordybelse i troen er Helligåndens værk, for kun Guds Ånd kender Guds dybder og bringer mennesket i forbindelse med disse dybder. Læren om Helligånden kan derfor ikke være et perifært træk i vor katekese, men må gennemsyre hele katekesen. Derfor er det også nødvendigt, at et troskursus ledsages af bøn til Helligånden.

Bønner gør den kirkelige belæring omfattende og fordybende i ét. At vejlede i bøn og at skelne mellem det, der i bønnens sammenhæng er sandt og falsk hører derfor med til ægte katekese.

Det tredje, vi kan forvente af et kateketkursus, er, at det skal være praktisk tolkende. At være tolkende vil sige at lytte sig frem til de grundproblemer og -spørgsmål, mennesker har. Jesus Kristus er kommet som Faderens Tolk (Johs. 1, 18). Denne tolkning finder sted ved, at det evige ord bliver kød, Guds Søn bliver menneske. Han går ind i menneskenes verden, i deres dagligdag. Han tager menneskene til sig, så deres problemer bliver hans egne. »Hvad søger I?«, spørger han disciplene (Johs. 1, 38). Det er katekesens opgave i dybere forstand at finde frem til, hvad mennesker søger. I takt med,

at eleven (disciplen) forstår, hvad han selv søger, er det muligt at finde Jesus Kristus og hans svar.

Derfor er katekesens mål praktisk. Den tager sigte på en tilværelse, der skal omformes. Den tager sigte på efterfølgelse på baggrund af nyvurdering (omvendelse).

Helligånden er ingen skeptiker

Helligånden er ingen skeptiker, og katekese såvel som kateketkursus må tage sigte på tolkning, der bliver overbevisning. Katekesens mål kan underti-

den være at redegøre for uløste problemer og vise, at nogle katolikker tænker således, andre tænker modsat. Men bag om denne refererende katekese ligger et dybere mål: at føre til overbevisning og tro, d.v.s. at føre til en tolkning, hvor der ikke findes både »ja« og »nej« til samme spørgsmål, men hvor Jesus Kristus og det, han står for, er det eneste og endelige »ja«.

Troen er en gave, som Gud og Gud alene skænker. Men kateketens opgave er at føre eleven til det sted, hvor han stilles over

for sandheden, som er Jesus Kristus selv. Idet eleven føres for Jesu Kristi ansigt, er muligheden givet, at sindets inderste ved Helligåndens gave åbnes for tro, og troen åbner for kærlighedens fællesskab.

Fællesskabets dimension i katekesen

Når vi har gjort os tanker om katekesens indhold, er det nødvendigt, at vi stiller yderligere spørgsmål om katekesens adressat. Hvem ønsker vi at nå gennem vor katekese og gennem et kommende kateketkursus? I første række dem, som professionelt skal undervise i katekese: sognekateketerne og religionslærerne. Religionslærerne er både lærere, som underviser i menighedernes regi, og lærere, som underviser på de katolske skoler. Dernæst tænker vi på ungdomslederne, der udfører et væsentligt kateketisk arbejde rundt omkring i ungdomsgrupperne og på lejre og i weekender.

Videre tænker vi på alle forældre, der har et medansvar for børnenes religiøse belæring – et ansvar, som aldrig kan skydes helt over på enten sogn eller skole. Forældrenes opgave over for børnene, især de mindre børn, er om så mere vigtig og uomgæn-

lig, jo mindre omgivelserne i øvrigt bidrager til børnenes religiøse oplæring.

Endvidere bør et kateketkursus tage sigte på alle pastorale medarbejdere i menighederne, alt efter deres forskellige situation – nogle som gudstjenestelede, andre med den opgave at besøge syge eller udføre andre former for besøgs- og samtaltjeneste; andre igen som ledere af grupper, der læser Bibelen, eller kommer sammen til fælles bøn.

Af særlig betydning er det også, at vore forskellige udenlandske grupper drages med ind i de kateketiske overvejelser og får hjælp til et kateketisk arbejde, som de udfører blandt deres egne. Jeg tænker her på vore vietnamesiske grupper, der fra deres hjemland har en anden kateketisk baggrund end den, vi selv er vant til. Det er ganske nødvendigt, at katekesen gives på en sådan måde, at familierne aktivt kan slutte op om den.

For alle vore udenlandske grupper gælder: Det er vigtigt, at deres kateketiske anstrengelser gøres mere frugtbare gennem udveksling af tanker og kommunikation med Kateketcentralen og med bispedømmets kateketiske aktiviteter og initiativer i det hele taget.

Katekesen introducerer til et fællesskab, som er kirken, og omvendt skal den bæres af et fællesskab. Katekesen er ikke blot enkelte særligt udrustede menneskers opgave (det er den naturligvis også). Den er hele kirkens opgave og påhviler kirkens fællesskab som sådant.

Gudstjenester, møder og familielivet

Gudstjenester og menighedssammenkomster hører med i katekesens sammenhæng. Vi kristne kunne også tage ved lære af jødedommen og dens mange traditioner, der er knyttet til familie og hjem. De enkelte familier var i jødedommen gennem årtusinder garant for, at trosoverleveringen blev givet videre fra generation til generation. Sabbat var gudsyndelse, men den var samtidig familiens glædesfest, der ligesom de andre glædesfester knyttede lov- sang og trosoverlevering sammen.

I forskellige af vore menigheder finder interessante kateketiske eksperimenter sted, hvor forældre og børn kommer sammen ved samme lejlighed, f.eks. en lørdag eftermid-

dag, og hvor både børn og forældre har mulighed for at deltage i kateketiske instruktioner. Denne særlige form for fællesskab, hvor familier med børn kommer sammen og får undervisning, og hvor gudstjenesten har et fælles kateketisk formål, indebærer store muligheder. En udveksling af erfaringer mellem enkelte menigheder og mellem menigheder på den ene side og Kateketcentralen på den anden er ønskværdig.

Man kunne drømme om, at der engang kom et kateketkursus, som dækkede over hele bispedømmet og alle menighederne, og hvor man prøvede på at koordinere indholdet, således at visse prædikener og gudstjenester i årets løb kunne støtte et kateketisk program. Visse former for fælles materiale og fælles gudstjenesteoplæg kunne sendes ud til alle menigheder. Ligeledes ville det være betydningsfuldt, hvis ungdomsarbejdet aktivt blev inddraget i et kateketisk program på hele bispedømmets niveau.

Lærere og medarbejdere

Hvis vi forestiller os et kateketkursus, der skal være landsdækkende, og altså ikke blot give nogle få udvalgte mulighed for fast deltagelse, melder spørgsmålet sig, hvorledes der rundt omkring i landet kan dannes grupper omkring et kursus og dets program, og hvorledes man kan finde egnede lærere og medarbejdere.

Som noget selvfølgelig må disse medarbejdere ikke mindst findes blandt præsterne. Forkyndelse og katekese hører til præstens hovedopgaver.

Derudover vil man finde mange søstre og kvalificerede lægfolk, der vil kunne deltage som lærere og medarbejdere. Det er ønskværdigt, at disse lærere får lejlighed til at møde hinanden og måske gøre sig fælles overvejelser, før et kateketkursus sættes i gang. Der må være mulighed for, at lærerne i nogen grad selv kan tage initiativer og være med til at bestemme, hvordan et kursus konkret kan gennemføres i deres område i betragtning af dets særlige grænser og muligheder. Hvorledes dette skal foregå, kræver endnu adskillig omtanke og planlægning.

Afsnittene 1 og 2 er bragt i numrene 19 af 28. november 1990 og nr. 1 af 16. januar 1991. Med denne 3. del slutter serien.

Katekesen introducerer til et fællesskab, som er kirken, og omvendt skal den bæres af et fællesskab.

Mellem Tigris og Eufrat

(KIPA) – Staten Irak opstod efter Den første Verdenskrig, da det osmanniske, tyrkiske rige faldt fra hinanden. I 1920 blev landet mellem floderne, det gamle Mesopotamien, stillet under britisk mandat.

Blodige statskup

Året efter gjorde England det til et monarki. En emir fra den hasjemittiske befolkningsgruppe i Saudi-Arabien besteg tronen som kong *Feisal I*. Men England holdt landet i sit greb. I 1930 oprettes der britiske baser i landet, men i 1932 erklærer Irak sin uafhængighed.

I 1933 bestiger Feisals efterfølger *Ghasi I* tronen, men han mister livet ved »en ulykke«.

Et 4-årigt barn, *Feisal II* arver tronen. Kampen om magten optrappes. I 1941 tilraner *Rachid Ali* sig magten efter et statskup.

Storbritannien reagerer prompte, besætter landet og indsætter en ny prinsregent, *Abd Al-Ilah*, der er loyal mod England.

I 1958 omstyrter general *Abd Al-Karim Kassem* kongehuset ved et statskup og lader hele kongefamilien myrde. I 1963 blev han selv myrdet for åbent fjernsynsskærm.

Nu følger en »nationalistisk og islamisk« regering under ledelse af oberst *Abdel Salam Aref*. Han omkommer ved en »ulykke« i 1966. Hans bror *Abdel Rahman Aref* overtager styret.

Baath-partiet får magten

I 1968 bringer Baath-partiets valgsejr *Hasan Al-Bakr* til magten. Hans højre hånd hedder *Saddam Hussein*. Baath-partiet blev grundlagt af den syriske kristne *Michel Aflak* og propaganderede sig selv

som »socialiserende arabisk og ikke-religiøst parti«.

Efter *Hasan Al-Bakr*s død i 1973 samler den nye præsident, *Saddam Hussein* al magt i egne hænder. Baath-partiet bliver allestedsnærværende i det irakiske samfund.

Kristent mindretal blandt muslimer

De kristne udgør 3,5 procent af en befolkning på 17 millioner, godt 600.000 fordelt over flere kirker: kaldæere, syrisk latinske og aramæiske. Muslimerne hører enten til den sunnitiske gren, som påberåber sig profeten *Muhammed*, eller den sjittiske fløj, der går tilbage til Muhammeds svoger *Ali*. Sunnitterne lever især i nord og den centrale del af Irak, sjitterne i Bagdad og i syden. Byerne Karbala, Kufa og Nadjaf i syden er sjittiske valfartssteder.

Vatikanets Notre Dame-center i Jerusalem. Foto KNA.

Kristne arabere i Jerusalem søgte tilflugt i Vatikanets center

Jerusalem (KIPA) - Henvendte 100 arabiske kristne, der bor i Jerusalems gamle bydel har ved Golfkrigens udbrud søgt asyl i byens

Notre-Dame-centret, som tilhører Vatikanet. Især kvinder med børn har søgt tilflugt i dette eks-territoriale område, hvor der i kirken er indrettet et gas-sikkert beskyttelsesrum. Informationen stammer fra Vatikandiplomaten msgr. *Richard Mathes*, der er KIPA-korrespondent.

Stemningen blandt de flygtende var spændt, men ikke panisk. Men alle havde regnet med en anden

løsning på konflikten end en krig.

Notre-Dame-centret husede i forvejen 60 gæster og 20 ansatte. Alle havde fået gasmasker. Senere end alle vendt hjem, da de viste sig, at Jerusalem ikke blev angrebet af irakiske raketter.

Vi må overbevise vort militær om krigens hæslighed og opfordre vore mænd til militærnægtelse, siger biskop Gumbleton. Foto KNA.

Pax Christi biskop opfordrer til borgerlig ulydighed i USA

Detroit (KIPA) – Formanden for USA's katolske fredsbevægelse, hjælpebiskop *Thomas Gumbleton* af Detroit opfordrer sine landsmænd til borgerlig ulydighed som protest mod Golfkrigen. Den er efter hans mening ikke det amerikanske folks sag; kun præsident *Bush* og hans fundamentalistiske rådgivere ønsker dette Harmageddon. Krigen kan ikke moralsk retfærdiggøres. Der må være

andre midler til at løse Mellemøstkrisen på.

Krigens immoralitet og hæslighed

Biskop *Gumbleton*, der inden krigens udbrud sammen med andre kirkelige instanser har taget klart afstand fra enhver militær aktion, vil fortsat forsøge at påvirke den offentlige mening med breve, demonstrationer, samtaler og protestaktioner. Det er kirkens opgave i USA

uophørligt at påvirke den offentlige mening ved at påpege denne krigs immoralitet. Vi kan simpelthen ikke bare krybe sammen bag præsidentens ryg, som man nu forlanger det af os. Vi skal gøre alt muligt for at standse denne krig. Muligheden for civil ulydighed bør anvendes. Vi må især overbevise vort militær om krigens hæslighed og opfordre vore mænd til militærnægtelse, mener han.

På spørgsmålet, om han tror, den katolske kirke vil tale med én røst i denne sag, indrømmer *Thomas Gumbleton*, at det næppe bliver tilfældet. En del vil nok mene, de bør støtte præsidenten. Mange chancer har vi ikke, for præsidenten har indtil nu ikke været særlig lydhør for kirkens argumenter. »Men jeg håber, at stemningen vil slå om, når krigen trækkes i langdrag og amerikanerne efter de første hur-

ra-råb kommer til at sørge over egne blodige tab. Efter de første sejrsmeldinger var de fleste overbeviste om, at denne krig var retfærdig og vort regerings beslutning rigtig. Men støtten til præsidentens krig vil smuldre hen og råbet om at få vore tropper hjem igen vil blive højere, jo længere krigen varer,« siger hjælpebiskop *Thomas Gumbleton*.

Kristendom kaldes »en dødsfare«

Han opfordrer De muslimske Verdensråd til at gøre regeringerne i alle muslimske lande opmærksomme på den »dødsfare« islam trues med fra kristne side. Han håber også, at Konferencen for islamisk Stater OIC vil anbefale sine medlemmer at forhiindre det, han betegner som »kirkernes komplot mod islam«.

Det islamiske verdensråd har gentagne gange været mod en dialog med de kristne og opfordret statsledere til at forbyde kristent missionsarbejde.

Vær selv med i fasteaktionen!

Hele beløbet fra Den nordiske fasteaktion går til forskellige alfabetiseringsprojekter i Den tredje Verden. Formålet med fasteaktionen er imidlertid ikke kun et spørgsmål om at samle penge ind. Den drejer sig i lige så høj grad om en holdningsbearbejdelse, hvor anliggendet er en ændring af vor holdning til vore brødre og søstre i fattigere dele af verden.

Bestil materiale!

Til det brug er denne avis om *Fasteaktion 1991* blandt andet udarbejdet. Flere eksemplarer af avisen kan bestilles hos »katolsk orientering«. Telefon: 31 21 14 44.

Kateketcentralen har desuden netop udgivet »*Katekemyt*«, som tematisk behandler fastetiden. Telefon: 31 24 26 30.

Af yderligere fasteaktionsmateriale skal nævnes *fastaktionsplakaten*, som tilsendes samtlige menigheder, katolske skoler og katolske børnehaver til ophæng et centralt sted.

Caritas Danmark tilbyder desuden den lille populære *sparebøsse*, som kan fyldes, ved at man fastetiden igennem lægger lidt til side. Sparebøsserne kan bestilles hos Caritas

Danmark. Telefon: 33 12 72 61.

Sidst men ikke mindst er der *girokortet*, som netop er tilsendt hver eneste katolske husstand i Danmark. Skulle De mod forventning ikke have modtaget det, kan De benytte et almindeligt girokort og blot anføre Caritas Danmarks gironummer.

God fasteaktion!

Kort om fasteaktionens projekter i Latinamerika

Peru

Peter Tantholdt Hansens projekt i Andesbjergene i Peru er nærmere omtalt inde i bladet. Samlet ansøger han om støtte på ca. 300.000 kr. til alfabetisering i de tre landsbyer Andahaylillas, Ocongate og Marcapata samt i oplandet. Det ansøgte beløb fordeler sig sådan:

3 video kameraer à kr. 7.800.....	kr. 23.400
3 fjernsyn à kr. 500.....	kr. 1.500
1 gengiver (V8).....	kr. 24.000
1 video kontroller.....	kr. 24.000
1 projektorstørrer.....	kr. 35.000
1 tekniker for 2 år.....	kr. 33.000
1 lærer i 2 år.....	kr. 33.000
Personale for 2 år.....	kr. 67.000
Møder med specialister.....	kr. 24.000

Brasilien

Også Alfabetiseringsprojektet i Brasilien er nærmere omtalt inde i bladet. Danskeren *Kirsten Herløw Balonyi* søger om en samlet støtte på ca. 300.000 kr. til Pedra Bela ABC-projektet, som har til huse 200 km nord for Sao Paulo. Det ansøgte beløb fordeler sig sådan:

2 skolestuer.....	kr. 72.000
2 lærere i 2 år.....	kr. 88.000
Skolematerialer.....	kr. 20.000
Minibus.....	kr. 120.000

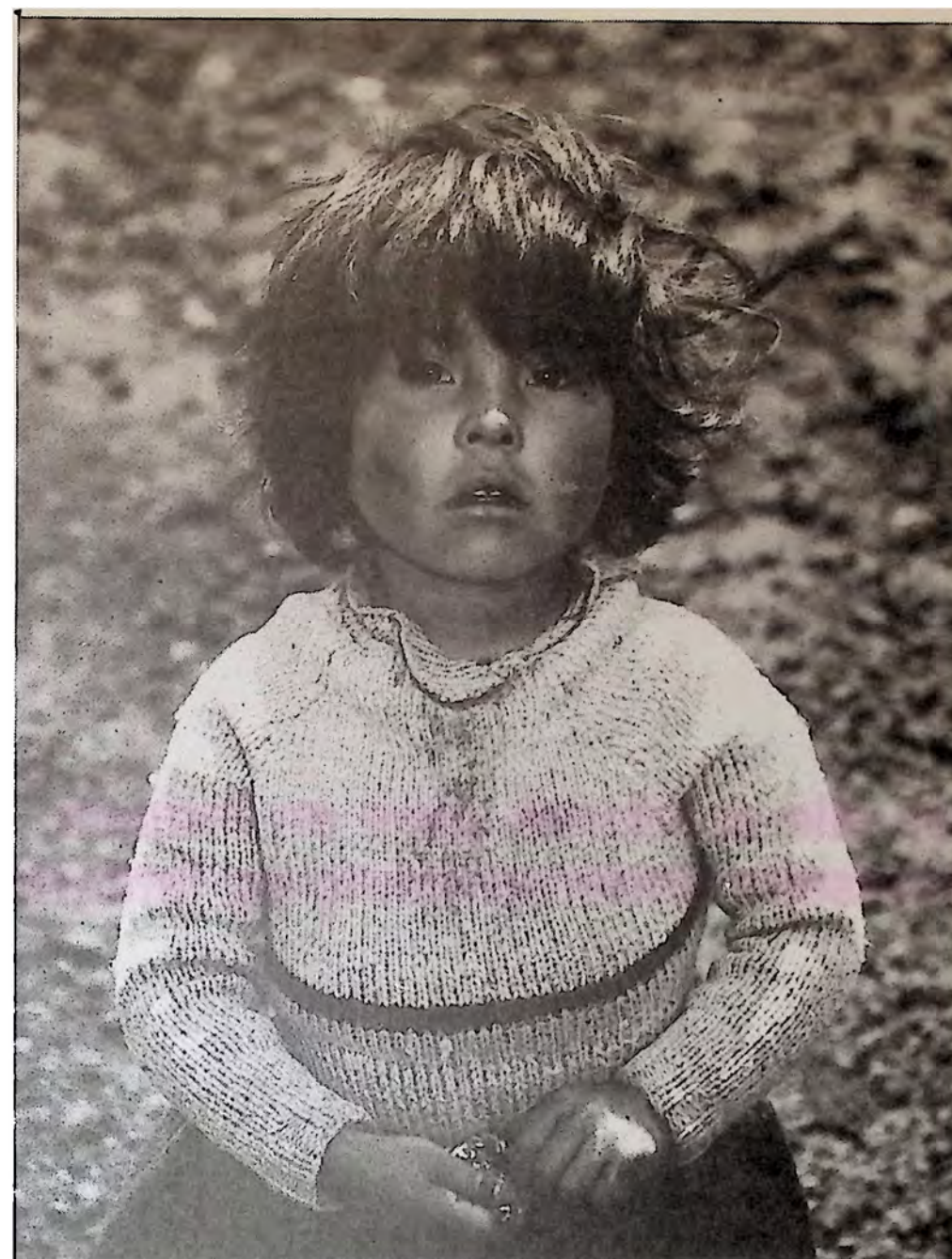
Guatemala

Alfabetiserings-programmet i Jalapa har allerede kørt i 2 år. Der ansøges om økonomisk støtte på 180.000 kr. til at fuldende projektet.

Andre projekter

Den nordiske fasteaktion har andre projekter, end de her nævnte. Flere projekter vil blive omtalt i de kommende numre af »katolsk orientering«.

FASTEAKTION 1991

Der er ingen
store opdagelser
eller store fremskridt,
så længe der findes
et eneste
ulykkeligt barn
på jorden.

Albert Einstein

Målet er at alle lærer at læse og skrive

Caritas Danmark

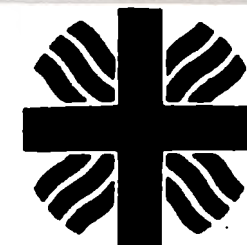
Telefon
33 12 72 61
Giro 4 04 3979
Bredgade 69
1260 K

Fasteaktion 1991

Udgivet for: Caritas Danmark
Usignerede tekster og fotos:
Knud H. Kluge

Fasteaktion 1991 hjælper voksne i
Latinamerika til at læse og skrive
»katolsk orientering« nummer 3 1991

Caritas Danmark
giro 4 04 3979

Golfkrigen tager både mediernes og vores opmærksomhed, så vi let glemmer den del af verden, hvor fattige og undertrykte lider under umenneskelige forhold. Ofte er det børnene, der bliver de store tabere.

Pave Johannes Paul II i fastebudskabet:

Lad os alle solidarisk gøre en indsats for at besejre underudvikling og fattigdom

Den nordiske bispekonference har valgt som fasteaktion at støtte projekter, så voksne kan lære at læse og skrive

»Skønt skabelsen med alle dens goder principielt er tiltænkt alle, lider en stor del af menneskeheden stadig under elendighedens byrde. Denne tilstand kræver kærlighed og gennemlevet solidaritet«.

Solidaritet med de fattige og undertrykte er en del af pave Johannes Paul II's fastebudskab til os alle i år. Idet paven henviser til kirkens sociallære, anmoder han os om, at vi alle gør en indsats for at besejre underudvikling og fattigdom.

Den nordiske Bispekonferences fasteaktion har i år som tema: »Anal-

fabetisme«. Caritas Danmark ønsker, at fasteaktionen støtter 3 projekter i Latinamerika og ét enkelt i Indien. På de følgende sider beskrives de enkelte ABC-projekter i Latinamerika og de omgivelser, de berørte mennesker er en del af.

De officielle tal for analfabetisme er alarmende. Mere end 100 millioner børn får ikke nogen grunduddannelse. 960 millioner voksne er analfabeter. I Brasilien fortæller den officielle statistik, at 26 mio. mennesker ikke kan læse eller skrive, svarende til 20 pct. af befolk-

ningen. I landdistrikterne menes procenten visse steder at være over 50. I Andesbjergene i Peru er halvdelen af den indianske befolkning ude af stand til at læse eller skrive.

At kunne læse eller skrive er en forudsætning for, at mennesket selv kan være med til at forme sit eget liv og sin egen udvikling. Uden disse kundskaber er det dømt til en tilværelse som taber, og det vil kun kunne se sig udnyttet og bestjålet sin egen og sin families fremtid.

I Danmark tager vi det som en menneskeret, at vores børn får en skoleud-

dannelse, som giver dem mulighed for senere at være med til at forme den politiske, sociale og kulturelle udvikling.

Katolikker i Danmark kan være med til at ændre fattige menneskers daglige tilværelse ved at støtte Fasteaktionen 1991. Læs selv på de næste sider, hvad deres støtte vil blive brugt til. I denne avis omtales de 3 ABC-projekter i Brasilien, Peru og Guatemala.

Vær med til at bekæmpe underudvikling og fattigdom!

Caritas Danmark

Kvinder i Guatemala igang med alfabetisering De har selv tilrettelagt læseplanen

Kvinderne får også kurser i sundhed og familieplanlægning, i havebrug, ernæring og madlavning

»La dignidad Femenina«, Kvindens værdighed – er motto for et projekt udarbejdet af den lokale Caritas i bispedømmet Jalapa, Guatemala i samarbejde med biskop Jorge Avila de Aquila.

Projektet, der allerede er støttet af fasteaktionen i 1989, er et 3-årigt projekt. Det indeholder dels et alfabetiseringsprogram, dels et kursus i sundhed og familieplanlægning og endelig et kursus i havebrug, ernæring og madlavning.

Med fasteaktionen 1991 håber kvinderne i Jalapa på, at der samles penge nok ind, så projektet kan afsluttes. Caritas Danmark besøgte i oktober projektet, som fungerer fortrinligt.

10-20 kroner om dagen

Kvinderne selv har besluttet, at de først ville lære ernæring, sundhed og hygiejne for derefter at gå igang med alfabetisering. Målet er, at kvinderne med tiden selv kan ændre deres situation.

Levevilkårene for kvinderne i Jalapa, der er en fattig bjergegn på grænsen til Honduras, er næsten umulige. Familierne har små jordlodder, hvor de dyrker majs og bønner, men afgrøden er ikke nok til at forsørge en hel familie. Det skyldes blandt andet udpining af jorden. Mange landbofamilier har en indkomst på kun 10-20 kr. om dagen, et beløb, som en familie på ofte 10-12 personer må klare sig for.

Caritas Jalapa har ansat 4 sundhedsarbejdere, som på skift tager til de 3 sogne, som projektet omfatter. Udover undervisning organiseres kvinderne i lokale sundhedsgrupper i 20 forskellige landsbyer.

Manden er enerådig

Det er et ganske påkrævet projekt, der når langt ud. Kvinderne på landet er den mest underprivilegerede del af befolkningen, ingen andre organisationer arbejder på at forbedre vilkårene for kvinderne. Manden i familien er enerådig, kvindens værdighed er ringe.

Staten Guatemala har selv et alfabetiseringsprogram i området, men det er ikke særlig effektivt, idet lærerstuderende i slutningen af deres uddannel-

se sendes i praktik for at få pædagogisk praksis i alfabetisering. De vælger imidlertid de landsbyer, hvor folk allerede kan læse og skrive – det er nemmere og praktikpladsen skal kun bruges til at pynte på eksamensbeviset.

Kirken er derfor gået i gang med at opbygge et alternativ til den statslige service, der ikke fungerer og som synes så umulig at ændre.

Flygtninge-kvinder

Adgangen til lægehjælp, undervisning og rent drikkevand er lang og besværlig, så bønderne kan ikke bruge tid på at skaffe sig disse forbedringer. Ofte er det blot ukendskab til elementære forholdsregler, som f.eks. førstehjælp, kogning af vand og brug af latriner, der forhindrer større forbedringer.

I provinsen Jutiapa lever 325.000 indbyggere under meget dårlige sociale forhold med udbredt analfabetisme og sygdom. Landbrug er eksistensgrundlaget, men har været ramt af tørke gennem de seneste år.

Projektet inddrager befolkningen fra 3 landsbyer med i alt 168.000 indbyggere i dette 3-årige undervisningsprogram, der er med til at afhjælpe den sociale nød. Mange flygtningekvinder fra El Salvador nyder allerede godt af dette projekt.

Levevilkårene for kvinderne i Jalapa er næsten umulige. Mange familier må leve for 10-20 kr. om dagen – et beløb som ofte 10-12 personer må klare sig for. Foto: Stefan Katic.

Børn dræbes

Det er ikke med glæde, at jeg som skolelærer må sige, at du må være på vagt over for børnene her i Sao Paulo. De både stjæler og kan finde på at stikke dig ned. Det siger Caritas Danmarks projektleder i den brasilianske storby, Kirsten Herløw Balonyi, da vi sammen begiver os ud i storbyens menneskekaos.

Sao Paulo har med sine 15 mio. indbyggere en faretruende høj kriminalitet, hvori et stigende antal gadebørn helt ned til 6 års alderen er et farligt element for enhver, der møder dem på gaden. Ofte hærger de i flokke, og det er ikke ualmindeligt, at de i deres berigelsesforsøg dræber deres tilfældigt udvalgte offer.

Alene i Brasilien lever 7 mio børn på gaden, som er deres eneste hjem. Den stigende fattigdom er årsag til, at mange børn efterlades af deres forældre på gaden, hvor de må finde en vej til selv at klare sig. Ofte bliver det ved forskellige former for kriminalitet.

Amnesty International oplyser, at politiet søger at løse den værste børnekriminalitet ved at dræbe børnene. De dræbte har ofte mærker efter tortur.

Alene i 1989 er der dræbt 457 børn og unge af dødspatruljer i kun 3 byer i Brasilien. De består af politibetjente, som herved tjener lidt ekstra.

Brasilien er ikke det eneste land, hvor overgreb mod børn finder sted, oplyser Amnesty. Både fra Peru og Guatemala er der lignende beretninger om mishandlede og dræbte børn.

Midt i et slumkvarter i udkanten af Sao Paulo har sr. Pauline Donibella skabt et varmt hjem for 350 børn.

Leder af børnehjem i Sao Paulos slum: Der er altid plads til en mere

Vi stammer direkte fra aberne, derfor skal vi tilbage til vort oprindelige stade. Denne opfattelse havde en tidligere leder af et stort børnehjem i udkanten af Sao Paulo. Børnehjemmet, der er hjem for knap 350 børn med 29 ansatte, er omgivet af en stor mur og uden for den ligger slumbebyggelse.

Sr. Pauline Donibella fortæller Caritas Danmark om de rystende forhold, som mødte hende for 13 år siden, da søstre overtog børnehjemmet. Børnene var som små dyr og alt inventar var smadret.

Børnehjemmet et mønstereksempel

Sr. Pauline skulle kun være på hjemmet i 3 måneder for at virke som sygeplejerske, men det er foreløbig blevet til 13 år. De 3 søstre opbyggede i disse år børnehjemmet, så det i dag er et mønstereksempel. Sidste år modtog hjemmet den danske Le-

goprisk på knap en halv million kr. Bygningerne, der er i portugisisk kolonistil, er nu fuldstændig restaurerede, og det er glade og veltilfredse børn, der flokkevis kommer os i møde.

Var som små vilddyr

Nogle af de børn, jeg overtog som små vilddyr, er i dag nogle af de bedst fungerende her på hjemmet, fortæller sr. Pauline stolt. Søstre arbejder ihærdigt på, at dette er børnenes hjem. I ethvert hjem har man sit eget tøj, og man har pligter; vi giver derfor de lidt større børn et ansvar i form af lidt rengøring og for at vaske og stryge børnenes tøj. 2 drenge er for tiden udnevnt for et år som ledere for en større gruppe.

I sovesalene står solide og pæne senge pænt opredte med et sengetæppe og et tøjdyr pænt sat op ved hovedgærdet. Flere af børnene kommer stolt og

viser, hvor de bor. Nogle af sovesalene huser 42 børn. Der burde ikke være så mange, men vi kan ikke sige nej, når der melder sig en ny, siger sr. Pauline videre.

Børnene virker sunde, raske og velfungerende. De stjæler ikke fra hinanden, for der lægges stor vægt på det sociale ansvar. Når de bliver 16-17 år prøver søstre at finde arbejde til dem.

Lever af velgørenhed

I Brasilien lever man på velgørenhed fra enkeltpersoner, firmaer og enkelte karitative organisationer. Der er ikke en udbygget socialforsorg som i Danmark.

Sr. Pauline er glad for børnene, der konstant flokkes om hende: »Vor Herre har en kærlighed til børnene, som vi blot giver videre. Selv ville vi ikke have den fornødne styrke uden Guds kærlighed«.

Peter Tantholdt Hansen med i fasteaktionen 1991 Ønsker at lære voksne indianere i Andesbjergene at læse og skrive

Jesuitterne har kontakt med 20.000 indianere i Andesbjergene

Den danske missionær og jesuit Peter Tantholdt Hansen er med i årets fasteaktion. Sammen med sine jesuit-kolleger i Andesbjergene ønsker han at lære voksne indianere at kunne læse og skrive. Hermed vil de fattige højlandsindianere være bedre rustet til at tage kampen op mod et ofte fortvivlet og udsigtsløst liv i fattigdom og undertrykkelse.

Projektet finder sted i provinsen Quispicnashis, som ligger i Cuzco-departementet. Cuzco er kendt som inkaernes gamle hovedstad. Peter Tantholdt Hansen mener, at projektet kan realiseres inden for 5.000 af provinsens 7.000 kvadratkilometer. Her lever 40.000 mennesker, hvoraf hovedparten er analfabeter. Gennemsnits-

indtægten når ikke op på 360 kr. om måneden. Det er normalt, at forældre får 6 børn.

Jesuitterne, der har ledet projekter i området igennem 20 år, har direkte kontakt med omkring 6.000 indianere og sporadisk med yderligere 20.000. To tekniske centre i landsbyerne Andahuaylillas og Ocongate samt et helt nyt center i Marcapata vil tjene som baser for alfabetiseringen.

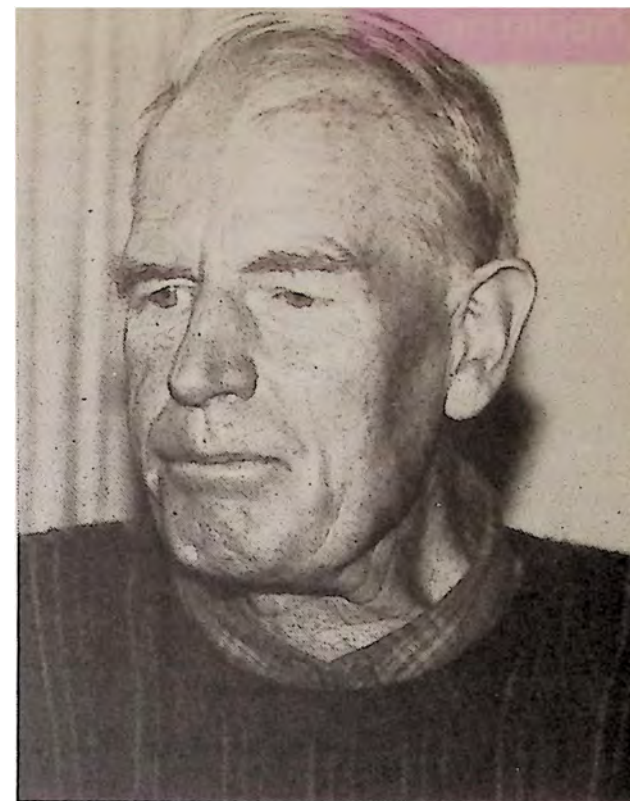
Børnedødeligheden når visse steder op på 50 pct.

Handelen med produkter sker mest som byttehandel, og når bønderne ønsker at bytte sig til industriprodukter er det oftest med en stærk disfavør for bondens vedkommende, oplyser Peter.

Indianernes egen virkelighed

De højlandsindianere, som jesuitterne vil arbejde med, kommer fra en talt kultur, der findes f.eks. ingen aviser eller bøger på deres eget sprog »Quechua«. Jesuitterne vil arbejde med indianerne igennem grupper i et såkaldt bevidstgørelsesprogram, hvor udgangspunktet vil være indianernes egen virkelighed. Der ligger 3 niveauer i programmet:

- forståelse af sammenhængen i de problemer de møder i hverdagen.
 - forståelse for deres rettigheder
 - forståelse af værdien af deres egen kultur.
- Når indianerne har fået

Indianernes egen virkelighed bliver udgangspunkt for ABC-programmet, siger Peter Tantholdt Hansen.

en forståelse af disse sammenhænge, er vi overbevist om, at den egentlige motivation for at lære at læse og skrive er skabt, siger Peter videre.

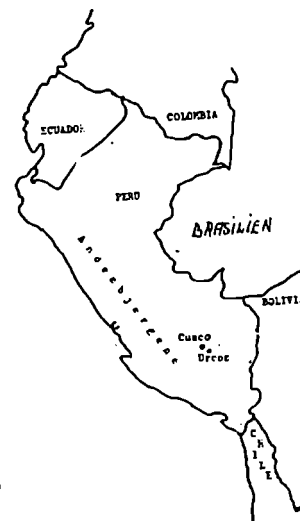
Kendskab til områder i dagligdagen

Han oplyser, at man gennem regelmæssige kurser vil give deltagerne et praktisk kendskab til de områder, som direkte berører deres dagligdag. Det kan f.eks. være deres rettigheder, forsvar for menneskerettigheder, domstolens kompetencer, gældende landbrugslovgivning, regler for låntagning i banken, organisation inden for landbruget, bistandsregler i tilfælde af

sygdom, kvindens plads i økonomi og produktion m.v.

Det er på disse konkrete områder, at bønderne kan møde problemer, når der skal tages kontakt med verden uden for deres lokale bondesamfund. Derfor tages alfabetiseringen op som en nødvendighed.

Vi anser den som et vigtigt middel til at bevare de traditionelle kulturværdier og til at ændre de aktuelle uretfærdige tilstande i forholdet bondesamfund og omverden, fortsætter Peter. Vi har et begrundet håb om, at programmet får dem til at reagere og spørge, og til syvende og sidst at stille krav om at lære at læse og skrive.

Projektet tjener menneskerettighederne

Menneskerettighederne i Peru har ekstremt dårlige vilkår. Blandt de mest udsatte er de godt 5 millioner Queschua-talende indianere i Andesbjergene. Siden kolonitiden har indianeren været betragtet som et andenrangs menneske, undertrykt og udbyt- tet. Dette forhold har ikke ændret sig med tiden.

Den hvide overklasse og den indianske underklasse lever i dag snarere ved siden af hinanden end med hinanden. »I praksis be- handles de som anden- rangsmennesker, som man efter forgodtbefindende udnytter uden nogen form for retslige konsekven- ser.« Det siger jesuiten Peter Tantholdt Hansen, mangeårig missionær blandt disse undertrykte og forfulgte mennesker.

En væsentlig forudsætning for ændringer

Deres kultur, sprog, so- ciale struktur og ret til deres land er udsat for en stigende aggression fra de dominerende klassers si- de. Bønderne må selv sæt- te en proces i gang, som kan ændre dette forhold, siger Peter Tantholdt Hansen.

En væsentlig forudsæt- ning for ændringer er et grundigt kendskab til det moderne samfunds socio- politiske mekanismer samt et elementært kendskab til læsning, skrivning og re- gning. Fasteaktionens alfa- betiseringsprogram vil tje- ne denne proces, siger han.

De unge indianere er fingernemme kunsthåndværkere

Vellykket afsluttet projekt i landsbyen Urcos

Caritas Danmark har net- op afsluttet projektet »Tre små værksteder« i indianerlandsbyen Urcos i Peru. Peter Tantholdt Han- sen har her sammen med Skt. Joseph Tjenerinder ledet projektet. I oktober sidste år kunne de vise Caritas Danmark, at pro- jektet fungerer efter hen- sigten.

Teoretisk og praktisk uddannelse

De 3 små værksteder tilbyder i dag en teoretisk og praktisk uddannelse i *tilskæring og konfektion*, herunder salg og fremstil- ling af nederdele, bluser, kjoler, skjorter, benklæ- der og huer. 30 pct. drenge søger denne uddannelse.

Der er også mulighed for at lære *maskinskriv- ning*, en nødvendighed for dem, der gerne vil være på kontor eller inden for han- del. Der er stor søgning til denne uddannelse.

På *keramikværkstedet* lærer de fingernemme in- dianere pottemagerhånd- værk samt tegning på bag- grund af indianske kultu- rer. Der undervises des- uden i markedsføring, så eleverne selv en dag kan åbne deres eget værksted, eventuelt sammen med andre.

Bedre levevilkår

Værkstederne hjælper unge kvinder og mænd til at opnå en mellemuddan-

nelse, som giver bedre mu- lighed for sidenhen at få arbejde. Bedre uddannel- se betyder bedre levevilkår både for de unge selv, men også for deres ellers fattige familier.

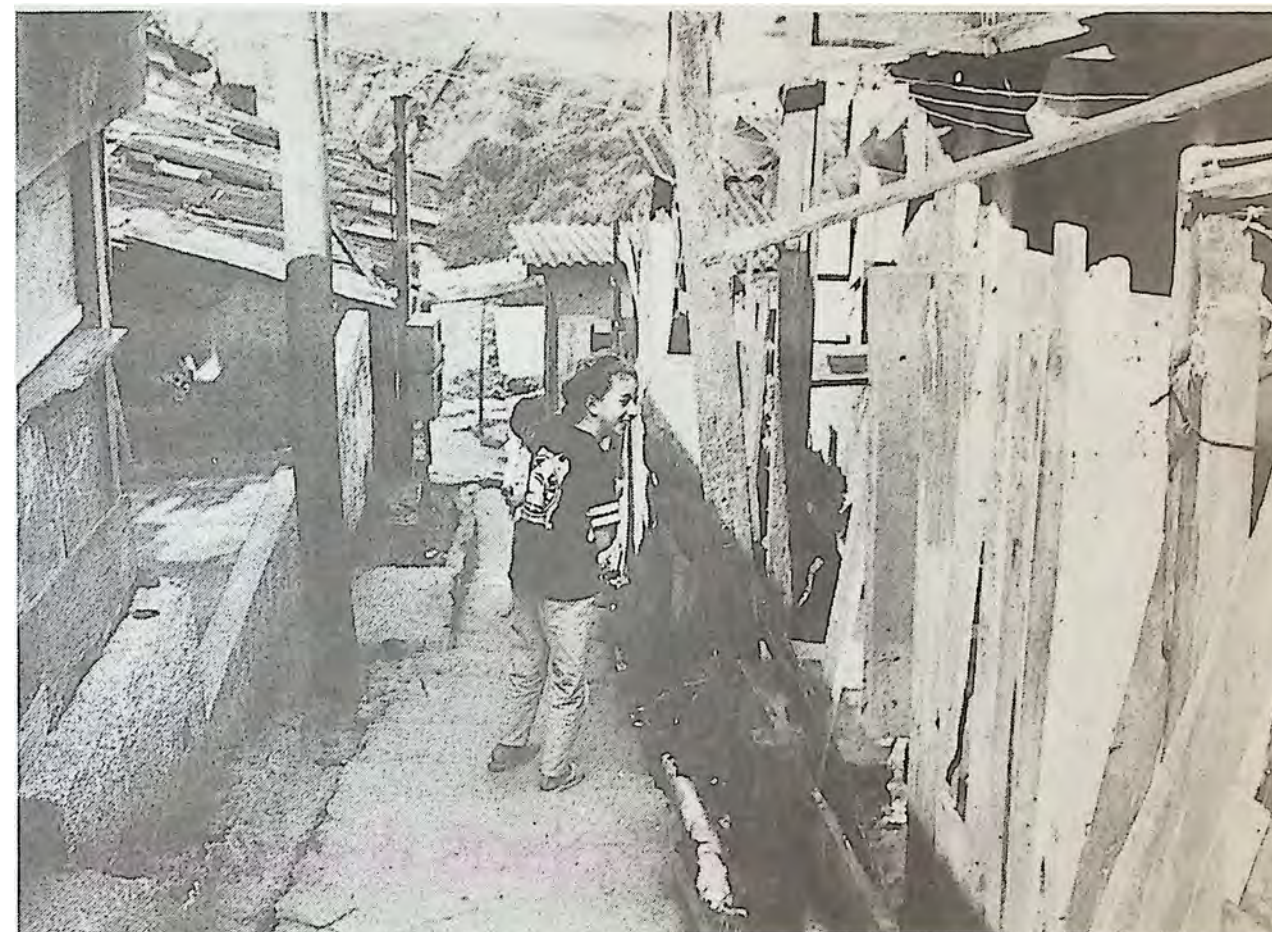
Stor søgning til værkstederne

Brugerne er delt i to grupper. De større elever fra den tilstødende skole bruger værkstedet om for- middagen, medens andre i alle aldersgrupper benyt- ter værkstederne eftermid- dage og lørdage. Med en arbejdsløshedsprocent på 50 pct. i Peru er søgningen til værkstederne derfor stor. Landsbyen Urcos har 5.000 indbyggere.

Bedre uddannelse for de unge betyder bedre levevilkår for deres familier.

Caritas Danmark - telefon 33 12 72 61

»Gaderne« i slumkvarteret Monte Azul, Det blå Bjerg er ikke mere end 1-1½ meter brede jordstier, medens hovedgaden som ses her er blevet stenbelagt.

sted, hvor beboerne pro- ducerer borde og stole til skoler. Desuden er der en sundhedsklinik.

Efter besøget i børnehav- en fortsætter turen ad hovedgaden, der kan prale af at være 2 meter bred og stenbelagt. Her ses – lidt overraskende – nummere-

rede postkasser på husfa- caderne. Postkasserne er et tegn på, at denne be- byggelse er officielt aner- kendt, d.v.s. en del af byen Sao Paulo.

Som ukrudt

Denne status er imidler- tid ikke almindelig for de

fleste af millionbyens mange slumkvarterer, som skyder frem i byen som ukrudt på en mark. Selv mellem tæt trafikerede ve- je eller mellem højhusene ses de velkendte brædde- skure med bliktage.

Monte Azul, Det blå Bjerg, har »kun« 2.540

boliger. Grunden er nu sikret af kommunen som favela. Sonja oplyste, at denne favela er meget lil- le. Nogle favelaer rummer 2-300.000 mennesker; her almindeligt med 10-12 mennesker pr. skur, men i Monte Azul tillader bebo- erne det ikke.

Caritas Sao Paulo har selv 246 projekter

Hidtil støtte fra Tyskland - men de kan ikke regne med den mere

Caritas Sao Paulo skal nu selv til at planlægge for fremtiden. Indtil nu har de fået økonomisk støtte fra kirkelige kredse i Tysk- land, men de kan ikke regne med, at den fortsæt- ter. Også lokalt foretages der indsamlinger i menig- hederne, men det har hid- til ikke været tilstrækkeligt til at dække deres sociale projekter.

Sr. Ana Maria fortæller, at det er et problem for kirken, at mange store fir- maer ikke vil støtte den, fordi der er spændinger mellem magthaverne og kirken. Kirken gør et stort socialt arbejde, som egentlig er samfundets, og når den åbent taler om samfundets forpligtelser over for de fattige, gør den sig upopulær, siger sr.

Ana.

Caritas Sao Paulo har 246 projekter over hele byen spændende fra alfa-

betisering, beboelse og ud- dannelse. Mange projek- ter er for kvinder og børn i byens slumkvarterer.

Når én drømmer en drøm alene,
er det kun én drøm.
Når mange drømmer sammen
er det begyndelsen
til en ny virkelighed

Brasiliansk ordsprog

Beboere i slumkvarter i Sao Paulo har selv udryddet narko og kriminalitet

12 års intensivt arbejde har ført til store resultater

Slumkvartererne, de såkaldte favelaer i Sao Paulo hører med deres fattigdom og elendighed til de ikke-eksisterende områder i storbyen. I hvert fald for de officielle myndigheder. Trods en udsigtsløs fremtid i disse slumkvarterer synes der alligevel enkelte steder at være håb forude. Det gælder bl.a. favelaen, Monte Azul.

Vi har her et stort soci-

alt sammenhold, siger *Sonja Refua Teixeira*, der stolt viser os resultaterne af 12 års intensivt arbejde. Sonja bor ikke selv i dette slum, men virker her som sygeplejerske i sin fritid.

Deler de få goder der er

Vi føres gennem kun 1-1½ meter smalle jordstier imellem tilfældigt op-

smækkede huse, hvoraf nogle praler med deres stenfacade, medens andre fremtræder lidt mere stilfærdigt med brædder og stolper ud mod stien. Et lille vandløb, der løber gennem favalaen, benyttes flittigt af nogle kvinder, der er i færd med at vaske tøj, og få meter fra dem er nogle børn igang med et tiltrængt bad.

Sonja fortæller, at der

ikke mere er problemer med narkotika og kriminalitet, som ellers er så almindeligt i mange favelaer. Det har beboerne selv sørget for at udrydde, efter at de er blevet bevidste om, at det enkelte menneske har værdi. Beboerne har også en langt større erkendelse af, at de alle kommer længere ved at dele de få goder, der er.

Bordbøn i børnehaven

Et af børnehavebørnene holder fødselsdag, og alle er selvfølgelig inviteret med til fest. Også favelaens gæster fra Europa får stukket et indpakket sukkersødt bolche i hånden, mens en flok af festklædte børn flokkes om fotograferne. I børnehaven, som selvfølgelig må vises frem, er børnene i færd med at bede bordbøn, inden den varme mad sættes på bordet.

Udover børnehaven har denne favela vuggestue, bageri, købmand og som kronen på værket et vel fungerende snedkerværk-

Sonja Teixeira arbejder i sin fritid i et slumkvarter i Sao Paulo.

Brasilianeren og pædagogen *Paulo Freire* har arbejdet som lærer blandt fattige bønder, der hverken kunne læse og skrive. Han udviklede i slutningen af halvtredserne en pædagogik, som kunne frigøre bønderne fra deres magtesløshed og resignation. Resultatet blev hans idé om »conscientizacao«, d.v.s. bevidstgørelse om sociale, politiske og økonomiske sammenhænge, og hvad der kan gøres ved dem. I begrebet ligger også en skabende handling, så mennesket ikke blot bliver en passiv genstand. Målet er at frigøre individet, ikke ensrette det ved kendsgerninger og tal, siger han. Hans pædagogik har spredt sig overalt i Latinamerika. Nedenfor gengives en samtale med Paulo Freire og nogle bønder i Brasilien.

Bevidstgørelse eller manipulation

»Jeg havde engang et møde med nogle landarbejdere oppe i Nordeste, Brasiliens nordøstlige provinser, fortæller Freire. Vi snakkede længe, og pludselig sagde de til mig:

- Undskyld, vi har snakket så meget. Det er jo dig, der ved noget og skal snakke. Vi ved ingenting.

- OK, sagde jeg, jeg ved noget. Men hvorfor ved jeg noget?

- Fordi du har gået i skole, sagde de til mig, det har vi aldrig.

- Men hvorfor er det sådan, at jeg har kunnet gå i skole og I ikke har?

Efter 15-20 minutters snak nåede landarbejderne frem til, at det var Guds vilje, at det skulle være sådan.

- Så sagde jeg til en af dem: du har fem sønner.

Vil du vælge én af dem og sende ham ind til byen, så han kan gå i skole og få lægehjælp og alt det dér, mens de fire andre må blive herude og aldrig kan lære noget, aldrig få lægehjælp, men blive ved med at være fattige, syge og elendige? Vil du det?

- Nej, sagde han, for jeg elsker dem alle lige højt.

- Men hvis du er en far, der tænker sådan, hvordan kan så jeres Fader, der jo elsker hele verden, gøre sådan noget mod jer? Hvordan kan han så beslutte at nogle ganske få skal have alting, og det store flertal slet ingenting skal have?

Efter endnu mere snak nåede de frem til, at den skyldige måtte være deres herre, den store jordejer i området.

Var det nu noget, jeg manipulerede dem til? Eller fik jeg dem bare til at se virkeligheden med nye øjne, tænke i andre baner?

Hvis jeg på det tidspunkt var gået videre, fortsætter Freire, og var begyndt at tale om den amerikanske imperialisme og alt det dér, så havde jeg tabt dem. Det er der desværre mange venstreradikale, der ikke har forstået. Man kan ikke tale til folk om ting, der ligger udenfor deres horisont, så taber man dem. Men langsomt kan det måske føre til en erkendelse for landarbejderne i Nordeste, så de ser, at de hører til i en større sammenhæng.

(Fra: »Gud og græsrodderne«, Kristian Palludan)

Med 50 pct. arbejdsløshed blandt de unge indianere er der trængsel for at komme på Skt. Josephs Tjenerindernes værkstedsskole i landsbyen Urcos.

Skt. Josephs Tjenerinder i indianerlandsbyen Urcos: Enhver som har set fattige må gøre noget!

»Enhver som har hjerte og tænker menneskeligt, kan ikke leve med en kirke, som ikke bekymrer sig for de fattige, og enhver som har set fattige, kan ikke blot tale om fattigdom, men må gøre noget«.

Det siger sr. *Lucrecia Aliaga*, superior for Skt. Josephs Tjenerinder i Peru, i en samtale med Caritas' udsendte i indianerlandsbyen Urcos i Andesbjergene. Fire medsøstre deltog levende i samtalen ved morgenbordet.

Mange vil ikke se realiteterne i øjnene

»Et er at se de fattige i TV, et andet er at stå skulder ved skulder med dem. Der er imidlertid stadig mange, der lever et religiøst liv uden at ville se realiteterne i øjnene«, si-

ger sr. *Lucrecia* videre. Hun er netop på visitats i et af ordenens mange kommuniteter, der ligger spredt ud over det langstrakte Peru.

Teoretisk lærdom er ikke nok

Skt. Joseph Tjenerinder, der kalder sig mødre af den hellige Familie, virker blandt fattige arbejdere og bønder. I Peru driver ordenen også en del gymnasier og kollegier for middelklassen, og overskuddet fra disse skoler går til fattige børn.

Søstrene har viet deres liv til at arbejde for de fattige for igennem dem og sammen med dem at finde vejen til Kristus.

Søstrenes moderhus ligger i Lima, hvor de også uddanner sig. Men teore-

Superior Lucrecia Aliaga.

tisk lærdom er ikke nok for søstrene. I ferietiden tager de arbejde på fabrikker for at lære arbejderverdenen at kende. Der er imidlertid flere biskopper, der ser skævt til den form for uddannelse, søstrene giver, oplyser sr. *Lucrecia*.

Samtalen finder sted i et lille kommunitet med 4 søstre i landsbyen Urcos, der ligger i 3.000 meters højde i Andesbjergene, en halv times bilkørsel fra den gamle inka-hovedstad Cusco. Søstrene har foruden sogne- og kateketarbejde deres virke på den tilstødende gymnasieskole med 260 elever og værkstedscenter. Byen har omkring 5.000 indbyggere, der stort set alle er indianere.

Stadig åndslig fornyelse

Det lille kommunitet er nabo til landsbykirken med tilhørende kollegium, hvor 8 jesuitter mødes nogle gange årligt. Præsterne lever i landsbyer rundt omkring i bjergene. Det gælder bl.a. danskeren *Peter Tantholdt Hansen*, der selv bor i Quico - 8 timers bjergkørsel og derefter 5-6 timers gang fra Urcos.

Skt. Joseph søstrenes kongregation har sin store styrke i en stadig åndelig fornyelse, og de lader sig også inspirere af befrielsesteologien, selv om denne teologi også, som sr. *Lucrecia* siger, misbruges visse steder. Deres store forbillede er den peruvianske befrielsesteolog *Gustavo Gutierrez*. Hans liv er et vidnesbyrd og giver os stor inspiration og styrke, - mere end hans bøger, siger søstrene samstemmende.

I ét af Limas mest belastede kvarterer kommer hver dag mere end 2.000 børn for at få et gratis måltid mad hos jesuitterne.

Dagens ret:

Semuljesuppe med ris og kartofler

Caritas Peru bespiser dagligt 4 millioner mennesker

Semuljesuppe med kartofler og ris, en tyk hvid sovs med nogle kødstykker samt et krus mælk og en tør bolle.

150 mindre og større børn sidder bænket på rad og række, mens de med en

ske spiser et gratis måltid af en bulet blik tallerken.

Der bliver skyndet på dem, for ude på gaden venter yderligere 2.000 andre børn tålmodigt på, at det skal blive deres tur til at få stillet en uophørlig sult.

Økonomisk krise

Jesuitten *Pablo Urunga*, en af 30 brødre i et kollegium i Lima, sørger for, at 2.100 børn fra kvarteret dagligt får et varmt måltid mad. Kvarteret er et af Limas mest voldelige. I juli kom 500 til bespisningen. Landets store

økonomiske krise har hævet dette tal til mere end 2.000.

Padre Pablo ved ikke, hvorfra børnene kommer; men han fortæller, at der er gadebørn, forladte børn, børn af drankere, af arbejdsløse og børn af enlige mødre.

Den lokale menighed hjælper også til. Den samler konstant penge ind til, at 7 personer lønnes for deres daglige arbejde i køkkenet.

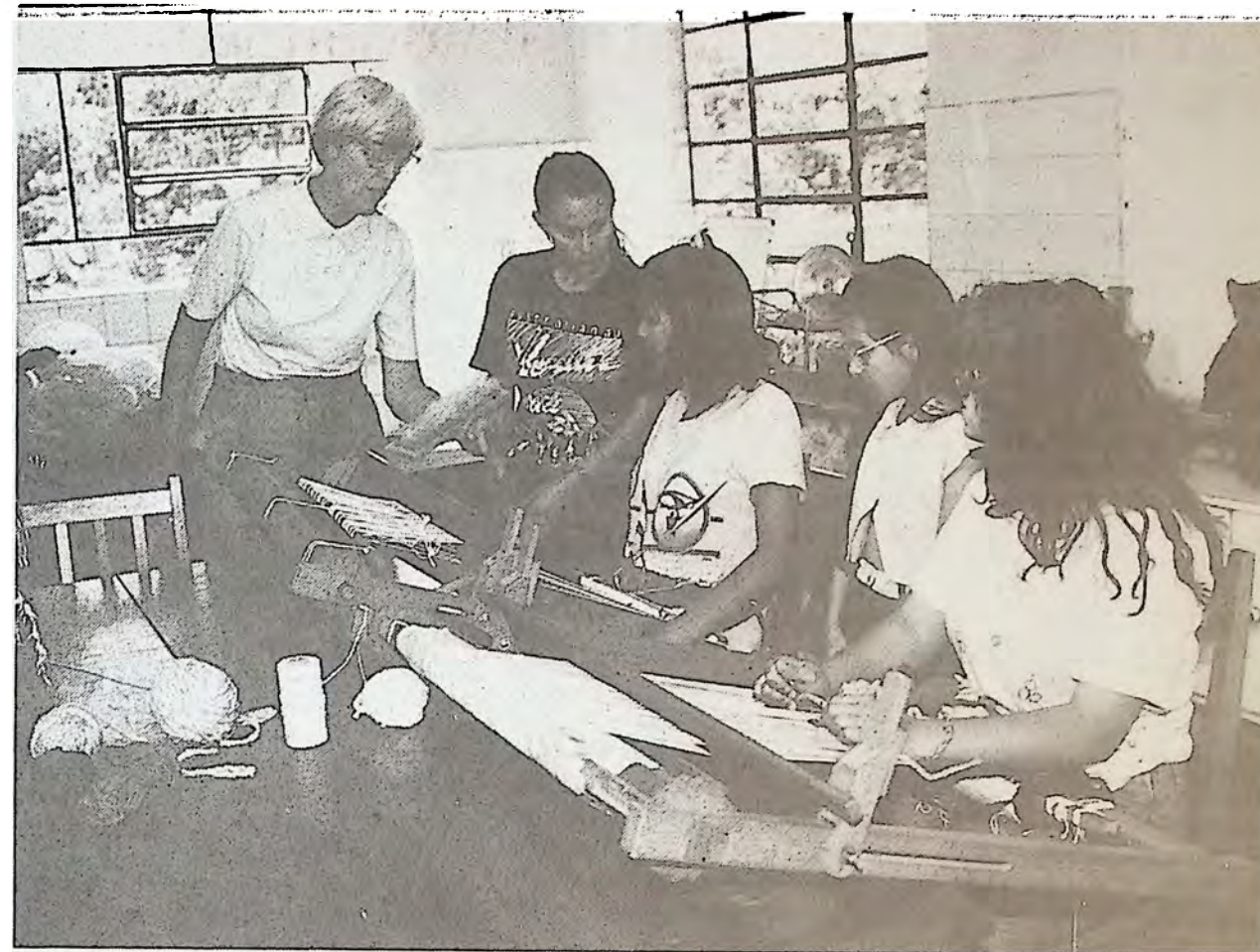
Det er ikke ualmindeligt at se folkekøkkener i Peru i dag. I Urcos i Andesbjergene har menighe-

den her specielt indbudt 200 af de fattigste, som hver sen eftermiddag stiller sig i kø for at få en skålfuld mad.

12 millioner mennesker sulter

7 mio. mennesker i Peru levede i 1989 under sultegrænsen. I oktober 1990 var dette tal steget til 12 mio. Landet har 22 mio. indbyggere; d.v.s. at mere end halvdelen ikke får den tilstrækkelige daglige kost.

Caritas Peru sørger for bespisning af 4 mio. mennesker dagligt. Fødevarne kommer fra EF.

Kirsten Herløj Balonyi er selv uddannet lærer og væverske. Hun ønsker at få flere lærere tilknyttet alfabetiseringsprojektet i Pedra Bela nord for Sao Paulo i Brasilien.

Ung brasiliansk pige takker:

Vi har kun kunnet lære dette fordi I gav os chancen

»Vi har kun kunnet lære dette, fordi I gav os chancen til det«. Det sagde en af de unge piger på Pedra Bela væve-projektet uden for Sao Paulo, Brasilien, da Caritas Danmark i oktober besøgte stedet.

Lærer et håndværk fra bunden

Fattige kvinder fra landet lærer her at karte uld, spinde og væve. I øjeblikket er 15 kvinder beskæftiget i en produktion, og en løst tilknyttet gruppe kommer efter endt arbejdsdag. Pigerne lærer et håndværk fra bunden, så de senere

selv kan starte et vævewærksted.

Produktionen består hovedsageligt af Kelimtæpper, som sælges i Sao Paulo til middelklassen. Projektet er populært i de omkringliggende landsbyer, og der kan allerede noteres en venteliste.

Vævningen kun et middel

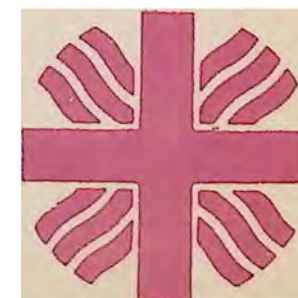
Selv om Kirsten Balonyi anser produktionen som vigtig, lægger hun stor vægt på at udvide de unges selvstændighed, så de senere kan klare sig selv.

Vævningen er kun et middel på de unges vej.

Hun er overbevist om, at pigerne med denne uddannelse kan forblive på landet, i stedet for som så mange andre, der flytter til storbyen Sao Paulo med dens 17 millioner indbyggere, fordi de har en drøm om en bedre tilværelse her.

Den industrielle udvikling i Brasilien har haft en negativ virkning i landområderne, oplyser Kirsten Balonyi. Den økologiske balance er ødelagt af hård dyrkning, og tidligere

frugtbar jord ligger nu hen som magre græsgange. Mange bønder giver derfor op og forsøger sig i Sao Paulo, hvor de som oftest kommer til at føre en trøstesløs tilværelse i elendighed i et af de mange slumkvarterer.

Giv dem en chance for at uddanne sig I Pedra Bela 200 km nord for Sao Paulo i Brasilien er der allerede kø for at deltage i et alfabetiseringsprogram

»Jeg vil gerne lære noget mere, men jeg måtte holde op i skolen efter 3. klasse. Min far forlangte, at jeg skulle hjælpe med i kartoffelmarken«.

Vera Lucia er 16 år. Hun sidder ved en spinderok og arbejder, medens hun lidt genert fortæller Caritas Danmarks udsendte, at hun gerne vil lære noget mere.

Vi befinder os ude på landet mellem de 2 landsbyer Pedra Bela og Toledo, ca. 200 km nord for Sao Paulo i Brasilien. Her har Caritas Danmark iværksat et væve- og snedkeriprojekt, som ledes af danskeren Kirsten Herløw Balonyi, der har boet 37 år i Sao Paulo.

De vil gerne lære noget

Vera Lucias historie er ikke enestående. De øvrige 8 piger og den ene dreng, der denne torsdag i oktober befinder sig på projektstedet, fortæller lignende historier. Fælles for dem er, at de gerne vil lære noget, og at dette Caritas projekt giver dem

en mulighed for en levende fremtid.

46 bønder vil være med

Disse unge mennesker i alderen 14 til 30 år indgår i dette års fasteaktion med et alfabetiseringsprojekt. Endnu en gruppe vil tilslutte sig projektet, nemlig 46 bønder, der alle har et ønske om at lære at læse og skrive. Ingen af dem vil indrømme, at de med kun 2-4 års skolegang i realiteten er analfabeter.

Det gælder også landarbejderne Benedito, der kun har gået i skole i 2 år. Han er nu midt i 30'erne, men bor stadig hos sine forældre i en lille faldefærdig hytte med 6 andre familiemedlemmer. De har knap nok til dagen og vejen. Benedito håber med en uddannelse at kunne forbedre levevilkårene for hele familien.

Projektet gør de unge og lidt ældre fra landet klar til »i hånd og ånd« at møde den vanskelige livssituation, de befinder sig i, siger Kirsten Balonyi. Byen Toledo tilbyder undervisning om aftenen, men kun et fåtal er i stand til at deltage, p.g.a. mangel på transport og fordi lærerne har en ringe viden om den virkelighed, der omgiver denne landbefolkning.

Usikre

De kender ikke deres egen egns beliggenhed i f.t. resten af landet, de ved ikke, hvorfor der er forskel på klimaet inde i landet og ved kysten. De rydder skoven og lægger kartofler efter først at have brugt sprøjtemidler uden at kunne overskue følgerne. Det giver jo et bedre udbytte, siger de.

Mangel på viden og in-

formation om, hvad der foregår i omverdenen gør dem usikre og ude af stand til at udvikle en ansvarssøvelse for de nærmeste omgivelser. De har derfor ringe mulighed for at gribe ind i deres egen personlige skæbne, siger Kirsten Balonyi.

Rimelig fremtid

Hun mener, at det må være en forudsætning for bedre forhold, at analfabeter såvel som semi-analfabeter får mulighed for at tilegne sig en almen viden, og at de bliver bevidste om deres egen situation. Det kan forbedre deres muligheder for en rimelig fremtid.

Dette projekt giver unge og voksne en chance i livet, idet de udover læsning, skrivning og regning også lærer om ernæring, madlavning, hygiejne, barnepleje og sygepleje.

Fælles for de unge i Pedra Bela er, at de alle gerne vil lære noget mere. Flere af dem har kun 2-4 års skolegang.

Julen findes ikke hos mine bønder

Peter Tantholdt Hansen skriver i Skt. Mariæ Kirkes (Frederiksberg) menighedsblad:

Parroquia de Santiago Ap. Urcos - (Cusco) - Peru:

Det var en særlig glæde at modtage Deres julehilsner allerede nu, thi i morgen skal jeg igen til Quico. Der skal jeg blive hos mine folk indtil januar. Så kan jeg da have Deres hilsner med mig juleaften, når der ikke ringer nogle klokker, når der intet juletræ, ingen krybbe og ingen midnatsmesse er. Julen findes simpelthen ikke hos mine bønder.

Jeg husker endnu en

jul: netop den 24. om natten drog et vældigt tordenvejr hen over vores hytte. Det bragede, lynede og regnede i et væk, og selvfølgelig kunne vores lille selvavede hytte ikke holde stand imod regnen. Vi krøb sammen under et stykke plastik, for ikke at blive helt våde: Fabian, Lorenzo, Justo og mig.

»Kære børn«, sagde jeg, »nu er det jul!«. »Hvad skal det være, Padre?« spurgte de. Så fortalte jeg dem hele historien: »Chay

p'unchaukunapin rey Cesar Augusto... Men det skete i de dage...« Vi mærkede alligevel en ny længsel, som steg op i os; tordenvejret drog videre, og en stjerne blinkede ned til os.

Kristendommen i Andesbjergene er lidt anderledes end hos os i Europa. Her er Taytacha, Broder-Gud, korsfæstet, solidarisk og lidende med os, og Pacha-Mama, Moder-Gud, ophav, forsyn og liv, os meget nær. Verden kan

aldrig være helt hedensk, Guds Skaberånd er for stærk. Således bryder Guds mysterium stadig igennem og når frem til os i mangfoldige skikkelser.

For mig er det en stor oplevelse at erfare, hvordan Gud i denne kultur, som endnu er meget stærkt præget af inkaerne, er den helt anden og ligeså ærefrygtindgydende som i vor europæiske gudserfaring.

Ellers ser man i Peru ikke meget til julen. Inflationen har passeret de 2000%. Hvad det betyder for pensionister, arbejdsløse og fattigfolk, kan man overhovedet ikke forestille sig.

Måtte Guds velsignelse og glæde ledsage Dem i disse måneder.

Peter T. Hansen S.J.

Eventyr fra Peru

Den rige og den fattige

En rig, men gerrig og hovmodig mand fejrede festen for sin søns »første hårklipning«. Hans meget fattige broder kom for at tage del i festen. Men da den rige så ham, sagde han: »Du er ikke min broder! Gå hjem!«

Ked af det gik han sin vej for at søge urter, som han kunne give sin familie at spise, nu da der ikke længere kunne blive tale om, at han kunne få resterne fra festmiddagen, sådan som man ellers havde lovet ham.

Men han fandt ingenting. Derfor havde han ikke mod til at gå hjem og stå tomhændet over for sine grædende og sultne børn. Altså gik han ind i en grotte og faldt i søvn af sorg.

Mens han sov, hørte han i drømme Punaen tale. Puna kaldes den kolde højslette i Perus bjerge.

Sletten Puna sagde til bjerget og til grotten:

»Hvorfor er denne mand så bedrøvet? Han er fattig og hans rige broder foragter ham og hans børn sulter!«

»Jeg vil give ham en kurv fuld af gylden majs,« tilføjede sletten Puna.

»Og jeg en kurv med hvid majs,« sagde bjerget.

»Og jeg en kurv med brun majs,« føjede grotten til.

Da den fattige mand vågnede, så han tre kogende gryder foran sig. Han var utrolig sulten, men han tænkte på sine børn og lagde sig atter til at sove. Da det begyndte at lysne om morgenen rejste han sig og ville tage de tre gryder med sig, men de var tunge, meget tunge. Den første indeholdt nu guld, den anden sølv og den tredje kobber.

Indianernes bøn

Jesus Kristus, vi er på vej.
Du er vores fakkelt på vejen.
Forlad os ikke.
Oplys os,
som du oplyste dit folk Israel,
da du befriede dem fra slaveriet.
Vi skal opstå,
fordi du vil det.
Det takker vi dig for.
Amen

Fordi han nu var blevet så rig, gav han ikke bare sine egne børn mad, men også alle de forældreløse børn i omegnen. Hans broder blev meget forbavset, da han hørte om dette eventyr. Så gik han selv så hurtigt, han kunne, hen til grotten for at overnatte der. Men bjerget lod horn vokse ud af hans pande. Sletten Puna lod vokse hår

overalt på hans krop, og grotten gav ham en gedebuks klove.

Da han kom hjem, forskrækkede han sin kone så forfærdeligt, at hun jagede hundene på ham. Siden da har han løbet jamrende omkring i den kolde vind på den uendelige slette, som er tør og ufrugtbar som hans hjerte.

Eventyr fra Peru

roejer højt oppe i Andesbjergene i Peru: Vi her i højlandet er meget glade for padre Peter Med penge fra Caritas Danmark har byen Marcapata netop opført et værkstedscenter

»Tak for den store hjælp, I fra Danmark giver os her i bjergene«, siger Antonio Gutiérrez, der har inviteret på en kop kaffe i sin beskedne kro i landsbyen Marcapata. Han syntes også, danskerne skulle vide, at: »vi her i højlandet er meget glade for padre Peter, som har hjulpet os så meget, især på områder, hvor vores egen regering ikke har haft penge«.

Kroejer, Antonio takker for hjælpen fra Danmark.

Iværksætter her alfabetisering

Hjælpen, Antonio hentyder til, består i et værkstedscenter, der er under opførelse og som er betalt af Danida. Centeret bliver også stedet, hvor Peter Tantholdt Hansen ønsker

at sætte en alfabetisering igang.

Antonio glæder sig til det ny center, fordi »vi så får et skindværksted, hvor vi kan lave vores egne sko, vi får vores eget snedkeri og tekstilværksted«. Det omfatter desuden væveri, keramikværksted og garveri samt et mekanikerværksted.

Antonio tilføjer, at langt de fleste af byens 800 indbyggere er tilfredse med det kommende center, fordi det giver os mulighed for at lære noget. Beboerne har ikke bare ligget på den lade side, da pengene til byggeriet kom. Et stort fysisk arbejde er udført med at fjerne gamle bygninger, grave, planere og bygge. De har selv stillet gratis arbejdskraft til rådighed.

Borgmester og pastoralassistent

Byens nyvalgte borgmester, José Antonio Gutiérrez viser stolt det igangværende byggeri frem, og han glæder sig på byens vegne, over at de unge nu får mulighed for at få arbejde. Byens beboere bliver derved mindre afhængige af dyre produkter udefra.

José er foruden borgmester også pastoralassistent. Han forsøger i øje-

Borgmester og pastoralassistent, José Gutiérrez.

blikket at samle en gruppe, som hver søndag skal fordybe sig i troen, ligesom han forsøger at få en musikgruppe op at stå. Han nævner også byens bibliotek, som med Peters hjælp etableres i det ny

Marcapata ligger i 4.000 meters højde i Andesbjergene. Jo længere væk man kommer fra de store byer, jo større bliver fattigdommen.

center. Det lover godt for alfabetiseringen.

Marcapata ligger i 4.000 meters højde i Andesbjergene, 9 timer hård bumpet og støvet bjergkørsel ad snoede og smalle veje fra Cuzco. Vejen fører bl.a. over et pas i 4.800 meters højde. Området hører til

et af de mest regnfulde i verden med 865 mm regn om året; i denne tid kan det tage op til en uge at nå frem, fordi vejen simpelt hen skyller væk.

Større fattigdom

Jo længere væk man kommer fra de større byer

ad ufremkommelige veje, jo større bliver fattigdommen og jo mindre interesse er der fra regeringen i Lima eller fra myndighederne i Cusco for de fjerntboende indianere, der har svært ved at udtrykke deres rimelige krav eller protester.

På grund af store prisstigninger på petroleum har heller ikke pater Antonio SJ råd til at bruge andet end stearinlys, når der skal føres kirkebøger.

Pater Antonio må føre kirkebog i stearinlysets skær

Peter Tantholdt Hansen viser ivrigt sine tegninger over det kommende værkstedscenter i indianerlandsbyen Marcapata frem, da hans medbroder Antonio kommer kravlen op af hønsestigen til præsternes kontor på 1. salen i præstegården i Marcapata.

Antonio går henover de brede og knirkende gulvbrædder til sit skrivebord og sætter sig på en af de to stole, præstegården er i besiddelse af. Kontoret er foruden også soverum,

Jeg er en indiansk kvinde

Jeg er tidens ild
den evige støtte
der holder stand mod døden.
Rygraden i en ubesejret nation.
Jeg er stjernen,
der har ført de forvirrede mænd.
Jeg er moder til ti tusind
døende børn.
Jeg er tidens ild.
Jeg er en indiansk kvinde.

Niki Paulzine

i: Missionsjahrbuch der Schweiz 1985

idet der er 4 senge og en stak fåreskind til at holde varmen med i den kolde nat.

Han tænder et stearinlys og går koncentreret igang med at indføre de nydøbte og -gifte i en stor kirkebog. For at imødegå kulden, der trækker ind fra centimeterstore sprækker ved vinduerne, har han beholdt sin tykke sweater og strikkede peruvianske tophue på.

På et tidspunkt begynder Antonio og Peter at drøfte, hvorvidt det mang-

lende hjørne af en bog fra reolen, skyldtes en sulten rotte eller om årsagen kunne være en anden. De kommer ikke til nogen endegyldig konklusion.

Præstegården i Marcapata er ikke atypisk for de jesuitter, der trods en lang akademisk uddannelse, har valgt at leve blandt de fattige indianere i Andesbjergene. »Kirken skal være der, hvor ingen andre vil være, og hvor der er mest brug for den«, understreger Peter.

Læs pavens fastebudskab
i »katolsk orientering« side 4

Den franske biskop Gaillot anklager Frankrig for dets rolle i Golfkrigen

Landet har forpasset en historisk chance

Evreux (KIPA) - »Krigen er en skandale. Jeg er oprørt over, at den er brudt ud, oprørt også, fordi Frankrig deltager i den«. Med disse ord tager den franske biskop *Jacques Gaillot* afstand fra Golfkrigen, som begyndte med amerikanske, britiske, franske og saudiarabiske flyangreb mod Irak.

Biskop Gaillot er blandt underskriverne af »de 75's appel« imod en militær aktion i Golfen. »At ydmyge Irak er det samme som at ydmyge alle arabiske lande. Selv om amerikanerne og deres vestlige allierede skulle vinde denne krig, bliver dens følger ny terrorisme og ny racisme over for araberne i

vore lande. Frankrig kunne have spillet en vigtig rolle i løsningen af Golfkonflikten, men dets solidaritet med USA har forpurret denne chance. Jeg er nødt til at tro, at Frankrig har forpasset en vigtig historisk chance«, siger biskop Gaillot.

Har altid penge til våben

»Denne krigs tabere bliver hele verdens befolkning, for det er trist, at vi i dette århundredes sidste årti endnu ikke har fundet andre midler til at løse en konflikt end gennem krig. Vi har altid penge, når de skal bruges til forsvar med våben. Så skaffer vi os hver gang det fornødne. Men når det drejer sig om hospitaler og skoler, har Frankrig ingen penge. Budgettet for militære udgifter har altid prioritet i forhold til budgettet for uddannelse og sundhedspleje. Og det finder jeg skandaløst«, mener Evreux' biskop.

»Denne krigs udbrud er et stort nederlag for den internationale ret og det internationale fællesskab«, sagde paven i en tale torsdag den 17. januar. Foto KNA.

Overrabbiner i Jerusalem uenig med pavens holdning til krigen

Jerusalem (KNA) - *Mordechai Eliahu*, som er overrabbiner for de østeuropæiske, askenasiske jøder i Jerusalem, beklagede i den israelske radio umiddelbart efter Golfkrigens udbrud, at paven ikke skelnede mellem FN's krigsmagt og Iraks militær, da han advarede mod at

slippe »ondskabens kræfter« løs. Ifølge overrabbieren burde paven have bedt om en hurtig sejr for de allierede tropper.

Også den israelske undervisningsminister *Zevulun Hammer* var utilfreds med, at paven åbenbart ligestillede »angribere og ofre«.

Få timer før krigens begyndelse har paven i en personlig henvendelse til både præsident *George Bush* og præsident *Saddam Hussein* advaret mod en krigs »ødelæggende og tragiske følger« i et forsøg på at mægle med henblik på en varig fred i Mellemøsten.

Kristne i Irak

Bryssel (KIPA) - »Virkeligheden i Irak er svær at beskrive: Kristne kan godt beklæde høje embeder, som f.eks. udenrigsminister *Tariq Aziz*, men de kan også blive udvist eller indespærret uden dom«, siger dominikaneren *Khalil Kochassary*, som er født i Libanon, men levede 40 år i Irak, hvor han sad i fængsel et stykke tid uden nogen sinde at få at vide hvorfor. I dag lever han i Bryssel.

Mange uforklarlige modsætninger

Hvordan skal man forklare, at et land med en hovedsagelig muslimsk befolkning regeres af et socialistisk ikke-religiøst parti? Hvordan kan man forstå, at et land efter 8 års krig med Iran er klar til en ny krig for at forsvare indlemmelsen af Kuwait? Og hvordan forklarer man, at *Saddam Hussein*s socialistiske parti kan regne med kirkelige topfigurers støtte?

En del kan forklares ud fra Baath-partiets politiske program: Arabisk genrejning, samlings af alle arabere i én stat fra Golfen til Atlanterhavet. Med dette program blev befolkningen forberedt på krigen mod Iran længe før *Saddam Hussein* indledte den i 1980.

Baath-partiet udnytter kirkerne

Det er ikke let for de kristne at finde det rigtige forhold både til islam og den irakiske stat. Mange kristne er udvandret. Andre, og ikke de ringeste, lader sig villigt indlem-

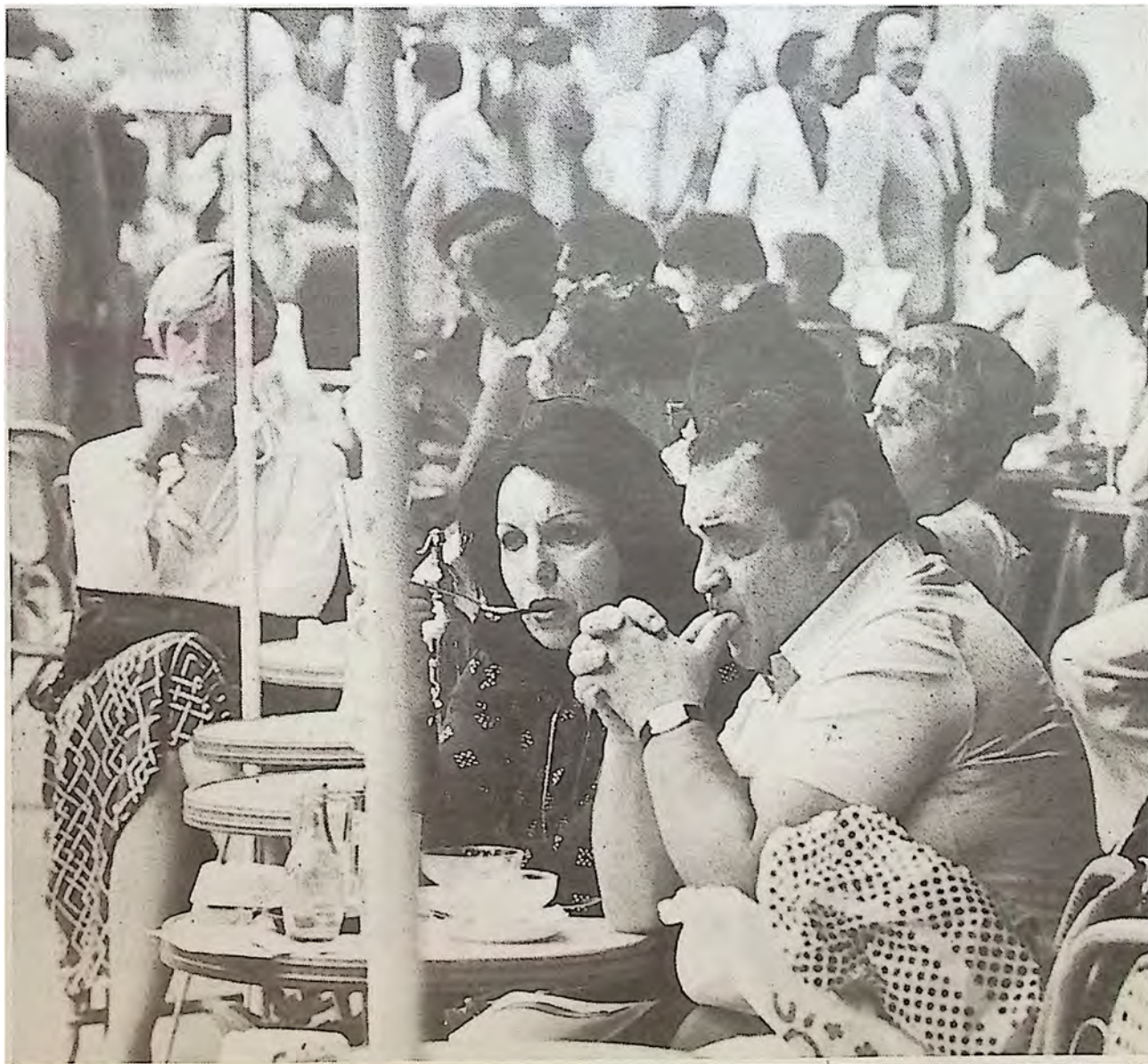
me i Baath-partiet for at få de frynsegoder, *Saddam Hussein*s venner nyder godt af. Under krigen mod Iran fik kun Baath-partiets medlemmer gasmasker.

Ingen forfølgelse

Religionsforfølgelse finder ikke sted i Irak. Man kan ikke sige, at kirken forfølges. Biskopperne er anerkendt, kirkernes ejendom bliver respekteret, kirkerne er åbne, kristne kan uhindret bekende og fejre deres tro, organisere religionsundervisning og gøre krav på katekese i skoler, hvor kristne børn udgør flertallet. Men der findes noget langt mere ondskabsfuldt end kirkeforfølgelse: Kirken misbruges som magtfaktor.

Partiet er allevegne

Baath-partiet er allevegne: i familien, i skolen, i sygehuse, på arbejdspladserne, i hæren. Hvert medlem har den opgave at opspore og anmelde statens fjender og bidrage til deres »forsvinden«. På denne måde har jeg mistet flere af mine venner, siger pater *Kochassary*. Tragikken består i, at mange præster og biskopper sympatiserer med Baath-partiet. »Jeg har erfaret, hvad det vil sige ikke at være medlem af partiet, da jeg røg i fængsel. Der forelå ingen anklage. Man ville formodentlig kun intimidere mig, fordi jeg havde indflydelse på unge mennesker, der stod sympatiske over for kristendommen«. I dag støtter biskopperne i Irak regeringens politik.

Med bekymring ser den del af verden, som endnu ikke er inddraget i vanviddet i Mellemøsten, den nærmeste fremtid imøde.

Katolsk mission på Christian IV's tid

Af Jørgen Nybo Rasmussen

Klaus Jockenhövel:
»Rom-Brüssel-Gottorf. Ein
Beitrag zur Geschichte der
gegenreformatorischen Ver-
suche in Nordeuropa
1622-1637«
Neumünster, Holstein
1989.

Den tyske katolske præst og historiker Klaus Jockenhövel (1942-1984) skrev før sin død en betydelig bog med titlen: »Rom-Brüssel-Gottorf«, der handler om det første forsøg på efter Reformationen at etablere en katolsk mission i det gamle danske monarki. Dette forsøg blev i selve Danmark slået brutalt ned, mens det i Hertugdømmet Slesvig førte til oprettelsen af den katolske menighed i byen Frederiksstad ved Ejderen i året 1625.

Kende vore rødder

Men kan en tysk bog om et sådant emne egentlig have nogen interesse for vor tids danske katolikker? Måske ikke umiddelbart. Det kommer helt an på, om vi vedkender os et naturligt behov for også som kirke at »kende vore rødder«. For dem, der gør det, har Jockenhövels bog- og ikke mindst den historiske begrundelse for, hvad han beskriver – i høj grad et budskab til os i vor frisisjede og økumeniske tidsalder. For sådan har tiden ikke altid været.

I dag er det – i hvert fald udadtil – blevet så nemt, så nemt at være katolik i Danmark! Ingen hindrer os i at forkynde vor tro eller i at læse den hellige messe i vore egne kirker.

Hertug Friedrich III af Holsten-Gottorp tillod katolsk kirkeliv.

Men i begyndelsen af 1600-tallet var det netop disse »selvfølgeligheder«, man ikke blot fra den lutherske kirkes side, men også med alle til statsmagtens rådighed stående midler søgte at forhindre. Det ville være forkert af os at være uvidende herom.

Katolicismen kriminaliseres

Reformationen havde gjort den danske kirke evangelisk-luthersk. Men det var først den i vor tid så beundrede kong Christian IV., der kriminaliserede katolicismen som sådan.

1604 gav han den lov, at danske elever fra jesuiternes skoler, der var de bedste i hele Europa på den tid, ikke måtte få noget dansk statsembede, altså hvad vi i dag kalder »Berufsverbot«. 1613 blev konversion til den katolske kirke forbudt for alle kongens undersåtter, og enhver, der vovede at trodse forbudet, straffedes med arveløshed og landsforvisning. 1624 blev dette protestantiske jerntæppe omkring Danmark fuldendt med, at det under dødsstraf forbydes katolske præster at opholde sig i Danmark. Det medførte, at al katolsk gudstjeneste nu var umuliggjort.

Først da der efter Tredveårskrigen blev et uomgængeligt behov for diplomatisk kontakt med de katolske stormagter, gjordes den undtagelse, at disse landes gesandter i København måtte holde katolsk gudstjeneste for sig selv og deres eget personale. Også de katolske lejetropper, hvormed en stor del af krigene mellem Danmark og Sverige førtes, måtte have lov til at bruge katolske feltpre-

ster. Men ellers blev Christian IVs forfølgelseslove uændret optaget i landets grundlov gennem henvendelse 200 år, nemlig »Christian Vs Danske Lov« af 1683.

De findes i 1. kapitel af 6. bog »Om misgerninger«, hvor katolicisme, gudsbespottelse og trolddom behandledes under et!

Sådan var katolikkers »retsstilling« i Danmark, indtil junigrundloven 1849 endelig indførte religionsfriheden. Det var utvivlsomt langt mere den principielle statslige diskrimination gennem næsten et kvart årtusinde end den lutherske trosopfattelse, der gjorde katolicismen til et fremmedelement i dansk kultur.

Klaas Janssens fra Antwerpen

På denne baggrund forstår man bedre, hvilken historisk betydning det katolske missionsforsøg fra 1622 i virkeligheden havde, og om hvilken heroisk indsats det drejede sig. Jockenhövels hovedperson er den belgiske dominikaner Nicolaus Janssenius fra Antwerpen, der efter opfordring fra den da netop oprettede »Kongregation for troens udbredelse« (Propagandakongregationen) i Rom påtog sig at udforske, om der overhovedet var muligheder for en »missio danica«.

I Danmark var han gæst hos den katolske købmand Arnold Weisweiler i Malmø, der gerne ville give både hus og formue til en katolsk mission. Men Weisweiler blev angivet til Christian IV, der udviste den jesuit, som efter Janssenius afrejse havde gæstet ham, hvorefter en besynderlig retssag rejstes mod ham. På papiret vedrørte anklagen mod Weisweiler ikke hans støtte til katolske præster, men økonomiske misligheder. To måneder efter at Christian IV, i foråret 1624 havde indført dødsstraf for katolske præster, blev Weisweiler og hans tjenestepige henrettet på Malmø skafot. Hele affæren virker som typisk jerntæppejustits, men fik den tilsigtede virkning. Katolsk mission i Danmark måtte foreløbig opgives.

I Hertugdømmet Slesvig og Holsten delte Christian IV magten med hertug Frederik III af Gottorp, en ung, højt dannet fyrste, der var personlig tolerant i trossager og desuden interesseret i at opbygge sin nye frihavn mod Vesterhavet, Frederiksstad. For at skaffe dygtige indbyggere meddelte han først religionsfrihed til nogle hollandske protestanter, der var fordrevet på grund af konflikt med den i dette land herskende kalvinisme.

Et fristed i Frederiksstad
Nicolaus Janssenius havde nu på, at hertugen også ville give katolske

trosløst et fristed Frederiksstad. Til gengæld udnyttede dominikanerne sine belgiske forbindelser til at skaffe hertugen en handelstraktat med Spanien. Under benyttelse af en omfattende hidtil ukend arkivmateriale – især i Vatikankirken – skildrer Jockenhövel, hvorledes dominikaneren gennem talrige vanskeligheder og forviklinger efterhånden nåede begge mål: katolikkerne fik gudstjenestefrihed i Frederiksstad i 1625 og handelstraktaten afsluttede des 1627. Endnu i nogle år indtil sin død 1634 arbejdede Janssenius ihærdigt på dels at sikre den nye menighed, dels under Tredveårskrigen ugunstige forhold i det hele taget at gavne den katolske sag i Slesvig-Holsten.

Jockenhövels store arkiv

Jockenhövel var som sagt selv katolsk præst, men døde så ung i 1984, at andre har måttet påtage sig udgivelsen af hans værk. Men i Frederiksstad bevares hans navn mere, idet hans store kirkehistoriske samlinger nu er overdraget til byens bibliotek som en særlig stiftelse, der både omfatter hans bøger og hans arkivoptegnelser. Denne Jockenhövelsamling skal for fremtiden tjene den fortsatte historiske forskning, ikke mindst af de trange forhold, hvorunder den katolske kirke måtte friste tilværelsen i den gamle protestantiske enevælde tider.

Jørgen Nybo Rasmussen

Danske kalkmalerier

Serien »Danske Kalkmalerier« 7 bind. Christian Ejlers forlag. De seks bind kan købes i subskription (378 kr. pr. bind) eller hver for sig. De koster da: 398 kr. stk.

I de seneste år er interessen for middelalderen stærkt stigende i hele den vestlige verden – man behøver bare tænke på Umberto Ecos store romaner.

Hos os har interessen bl.a. givet sig udslag i det hidtil mest omfattende værk om de danske kalkmalerier.

Indtil nu har litteraturen om dette emne mildt sagt været begrænset. Det er i grunden besynderligt, især når man betænker, at vores kalkmalerier både i kraft af egenart og på

grund af deres store antal er enestående i Europa.

Nationalmuseet påbegyndte for nogle år siden en udsendelse af et værk i 7 bind. Ambitionsniveauet var højt: der var ikke slækket på kvalitetskravet. Fotografisk topkvalitet og et lækkert layout.

Men Nationalmuseet opgav af økonomiske grunde projektet, og hvis ikke Christian Ejlers forlag havde overtaget serien, var den aldrig blevet fuldstændig.

En værdig udgivelse

Det tjener forlaget til stor ære, at denne fascinerende del af den danske kulturskat nu har fået en værdig udgivelse. Det mest magtfulde spor den katolske kirke har sat i vort land er netop i de

godt 2000 middelalderkirker, men i kalkmalerierne bliver middelalderen menneskers tro i egentlig forstand tydelig for den nutidige betragter. Det er selvsagt af særlig interesse for os som danske katolikker, at man over hundreder af år kan glæde sig over fælles tro.

Serien om kalkmalerierne anbefales hermed som en glimrende anledning til at beskæftige sig med den del af den danske kunst.

Artiklerne er skrevet af kyndige folk indenfor området. Nogle gange mærker man godt nok, at ikke alle forstår katolsk tankegang lige godt. Men billederne kan heldigvis selvtale!

Jesper Ficht
Mere om bøger side 16

Enneagram-kursus II

på Magleås fredag d. 22. marts 91 kl. 19.00 til søndag d. 24. marts 91 kl. 16.00.

Lær dig selv at kende

Enneagram II - Vækstmuligheder og hjælp til vækst

Fortsættelseskursus for alle, der har deltaget i et indførelseskursus i Enneagrammet eller kender til det på anden måde.

Kurset foregår i en vekselvirkning af øvelser, dialog og oplæg.

Kursusleder: sr. Emma Martensen.

Kursuspris: kr. 500,00 (tilskud kan søges).

Tilmelding sker skriftligt til centerleder Elin Udum, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød eller på tlf. 42 81 07 15 samt ved indbetaling af depositum kr. 250,- med check eller på giro 428 44 29.

Sr. Regine Arendt og sr. Helene van der Linden med billedet af den italienske kardinal Carlo Borromeo, som deres klosterfællesskab er opkaldt efter.

Karl Borromæus-søstre

»Ud fra vor tro på en Gud, som fylder verdensaltet, som leder menneskeheden som helhed og hver af os personligt, er vi os bevidst, at det glade budskabs sæd er plantet og vokser i folk og lande med forskellige religioner og kulturer. Med åbenhed og respekt for det, som står andre for øje, forsøger vi at komme i et godt forhold til dem, hvorigenom dialog og en troende kommunikation bliver mulig med dem, som er vores rejsefæller på vej til Guds rige«. (Fra Karl Borromæussøstrenes konstitutioner)

For at vide noget mere om kt. Karl Borromæussøstre, vil vi gerne tage jer med på en rejse gennem kongregationens historie, og vort første stop er et orpakterhus i Leut, en lille landsby, som i sin tid tilhørte Holland, men som nu er belgisk, beliggende kun 20 km fra den hollandske grænse.

Her blev Elisabeth Gruyters født den 1. november 1789. Et revolutionsår, om hun kom til at mærke ølgerne af i sin opvækst.

Planer om et nyt kloster

Hun var en kvinde der, ræget af sin tid, var besat af en glødende iver til at bygge det op igen, som var årtab under reformationen, hvor klostrene var blevet lukket og munkene og nonnerne tvangsforflyttet.

I 16 lange år bad hun adtrængende til Gud på orbed af jomfru Maria, Javets Stjerne, om at der og måtte komme et kloster i Maastricht, hvor hun igen måtte blive elsket i al oprigtighed af vinder, som ville ofre deres liv i næstekærlighedens tjeneste. Selv ville hun give alt, hvad hun ejede for at realisere denne plan. Hun vidste ikke dengang, at hun selv skulle være en, der kom til at stå for denne stiftelse, men Gud vidste det.

Da det blev kendt i byen, at provsten gik med tanker om at oprette et kloster, talte Elisabeth med sin skriftefader om sine planer, men han mente, at hun var for gammel, ikke havde de rigtige evner og heller ikke penge nok at medbringe. Hertil svarede Elisabeth, at hun mente at have gjort alt for at følge det, som hun mente var Guds kald, men at hun nu var helt tilfreds med at blive i verden, hvis det var Guds vilje. Efter dette svar skiftede skriftefaderen pludselig mening og rådede hende indtrængende til at præsentere sig for provsten. Hun ventede 14 dage før hun vovede at gå til ham, og efter samtalen fik hun at vide, at mange havde præsenteret sig, men at hun var den eneste, han turde betro opgaven!

Ydmyghed og næstekærlighed

Dermed var stiftelsen af kongregationen et faktum, 46 år efter, at det sidste kloster i Maastricht var blevet lukket. En kongregation, som ikke byggede på rigdom eller menneskelig storhed, men på to dybt troende mennesker, som satte deres lid til Gud Fader den Almægtige.

Som værnehelgen og som ideal og støtte, fik kongregationen af paven anvist den hellige Karl

Borromæus. Han levede fra 1538 til 1584 i Milano. Som kardinal plejede han selv de pestrante mennesker, som var ladt i stikken af læger og sygeplejersker, der af frygt for smitte var flygtet fra byen. I hans bispevåben stod ordene: ydmyghed og næstekærlighed, og det var netop disse dyder, som også var skrevet i Elisabeth Gruyters hjerte.

Under Guds velsignelse voksede kongregationen i de første 50 år til 25 nye stiftelser i Holland. I 1918 rejste de første modige søstre over Atlanten for at

starte nye aktiviteter i Indonesien. I 1923 stod Norge for tur og i 1960 Tanzania i Afrika. I dag findes vore søstre også på Filippinerne, i Amerika og i Belgien.

Hvordan lever man i et klostresamfund, i et kommunitet? For at kunne svare på det, kan man ikke komme uden om to ord, som man er fristet til at fremhæve, nemlig *spiritualitet* og *sendelse*. Disse to begreber hører sammen. Spiritualitet uden sendelse er som at blæse sæbebobler ud i luften, og sendelse uden spiritualitet er at løbe som en blind hest.

Spiritualitet kan man forklare sådan, at man for-

søger at finde Gud snarere i sine medmenneskers nød end i eksakt viden. I solidaritet med menneskers nød møder vi Herren, og ud fra det, ser man så med nye øjne på virkeligheden – for så måske at opdage, at vor indsats ikke længere passer til tidens krav. Da må vi spørge os selv: Hvad er vore muligheder? Hvor står kirken? Hvor står vi? Og hvad må vi prioritere? Spørgsmål til eftertanke for enhver af os.

Troskab mod evangeliets budskab var både vor ordenstifter og vor værnehelgens spiritualitet, hvor

omsorgen for mennesket stod centralt – for hele mennesket og for menneskets helhed. Derfor var de yderst opmærksomme overfor alle slags former for lidelse: sygdom, sult, ensomhed, undertrykkelse, uretfærdighed m.m.

Ligesom Karl Borromæus og Elisabeth Gruyters vil vi stå i den konkrete verden, på den konkrete menneskes side, for hvem Gud ikke fandt sig selv for stor til at blive menneske. De viede begge deres liv til Guds og kirken tjeneste. Vi, »deres søstre i ånden« har gjort det samme. Vi har sluttet os til et »religiøst« fællesskab og dermed sagt farvel til en del af verden, men lever dog midt i den, sammen med den og for den.

Grundlaget for vort liv i fællesskab er fællesskabet med Kristus, baseret på kærlighed og hjulpet af vore tre løfter: lydighedslofte, som indebærer, at vi tjener hinanden, fattighedslofte, (som modvægt mod tidens materialisme) ved fælles brug af jordisk gods og cølibatslofte, som hjælper os til at forblive tro mod vore løfter til Gud. Det er tre aspekter af en radikal hengivelse af hele mennesket i en dynamisk »at blive voksen« proces i forhold til det,

som verden lokker med: magt, ejendom og sex.

Vi har alle behov for venskab for at kunne være menneske. Vi ser, hvordan hele verden higer efter tryghed og varme. Det er det, vi forsøger at give hinanden i et klosterfællesskab, lige så godt som de, der har stiftet familie, gør det for hinanden.

Samvær i kærlighed og fred

At leve i et sandt kristent fællesskab er en opgave fra dag til dag. Enten vi lever i et kloster, i familien eller på arbejdspladsen, må vi allesammen bestræbe os på et samvær i kærlighed og fred, således at hver enkelt kan være sig selv, for at kunne være alt for andre.

Konkret vil det sige: at *bede sammen*, med og for hinanden, *at bære hinanden* gennem svære stunder, *at give hinanden* livsrum, *at stå sammen i tykt og tyndt*. Det skaber tryghed i nuet og tillid til fremtiden.

At forsøge at leve således er en opgave fra Gud, som bliver til en gave til hinanden.

Dertil er vi kaldet af Gud og sendt ud i verden af vore foresatte – og vi gør det med glæde!

Sr. Helene van der Linden

Karl Borromæus-søstrenes adresse:
Baggesens Allé 149
6700 Esbjerg. Tlf. 75 13 87 95

Hvorfor siger vi det i messen?

ved Bjørn Højbo

»Sursum corda« - Opløft jeres hjerte

Messens højdepunkt er den store takkebøn, eukaristia, på græsk. Denne bøn indledes med en hilsen: »Herren være med jer«; og svaret »og med din ånd«. Derefter det svært oversættelige: »Sursum corda«, som man oversætter egentlig ret godt med: »Opløft jeres Hjerte« i ental, fordi det i flertal får os til at tænke mere konkret.

Svaret er mere vanskeligt at gengive på et acceptabelt dansk: »habemus ad dominum« – »Vort hjerte er hos Herren«. Det er helt godt klaret og kan vel slet ikke udtrykkes bedre på vort modersmål.

Men hvad betyder disse udtryk? Først og fremmest må man gøre opmærksom på, at de er urgamle og findes, så vidt jeg ved i alle kristne liturgier i øst og i vest. Men, hvad forstås ved: hjerte? I vor kultur er hjertet et af to ting. Hjer-

tet er en muskel, det har Niels Steensen vist os. Og så er hjertet udtryk for følelseslivet, man elsker med hjertet og føler kærlighed med hjertet.

Betyder det hjerte?

Men betød det også det for de gamle, der har skænket os teksten? Næppe. På hebræisk betyder hjerte, LEB, noget i retning af visdom, forståelse, og videre person. Hjertet er det inderste i et menneske, hvorved det tager de endelige beslutninger, former sit inderste engagement. Er altså snarere forbundet med viljen end med følelsen. Viljen, når den er skabende og foretagsom.

På græsk betyder hjerte, *Kardia*, foruden musklen også i overført betydning: Tilbøjelighed, ønske, sind. På latin betyder hjerte: *Cor*, sædet for for-

Pastor Bjørn Højbo

ståelse og følsomhed over for andre. Vi nærmer os vort føleri. Men da de første kristne var græsktalende og hebræisktalende, så holder vi os til deres forståelse af ordet. Bedst vil det være at oversætte det med sind, engageret sindelag. Dette finder vi da også i en række tekster fra oldtiden. Jeg skal kun citere en, af Cyprian, biskop i Nordafrika (c. 210-258). Han skriver, da han skal fremstille, hvorledes man skal forholde sig,

når man hengiver sig til bøn, og henviser til udtrykket: Sursum Corda, opløft jeres hjerte, som udtryk for den disposition en kristen skal have hver gang han beder:

»Al kødelig og mondæn tankegang bør forsvinde og ånden alene være fæstet på Herren, og det man beder om. Derfor forbereder præsten også brødrenes sind før bønnen ved at sige: Opløft jeres hjerte, for at når folket svarer: Vort hjerte er hos Herren, dette folk påmindes om at det ikke bør tænke på noget andet end Herren«.

Hjertets sindelag

Det er helt klart, at den bedste forståelse er at oversætte den ved sindelag. Men det er jo ikke så poetisk. Lad os beholde det, men være klar over, hvad det betyder.

Bjørn Højbo

Radio Steno sender nu ti timer om ugen

»Et omfattende lægfolksapostolat«
udtaler L.O. Dorn S.J.

Fra den 1. februar sendte Radio Steno også katolsk lokalradio i Storkøbenhavn om eftermiddagen. Fra tirsdag til fredag kan stationen høres på frekvensen 87,6 MHz mellem kl. 14 og 16. Radio Steno fastholder samtidig sin gamle sendetid på 107,9 MHz mandag aften fra kl. 20 til 22. Således sender stationen nu på alle hverdage.

På Radio Steno er man meget glad for den nye sendetid. Om eftermiddagen er der ikke den stærke konkurrence fra TV, så nu håber man på at nå ud til en større og bredere lytter-skare.

Lægfolksapostolat

I forbindelse med den udvidede sendetid er det lykkedes at få endnu flere frivillige inddraget i arbejdet. Radio Stenos formand, pater L.O. Dorn S.J., glæder sig over det store engagement.

- I en tid med stadig større præstemangel og i et stadig mere sekulariseret samfund kan de ordinerede præster ikke være alene om forkyndelsen. Der ligger en stor opgave for lægfolket i at deltage i dette arbejde. Ikke kun i

den enkeltes privatsfære, men netop også i en større kreds, siger Leslie Dorn.

6 redaktioner

Radio Steno har nedsat 6 redaktioner, som på skift leverer faste indslag til udsendelserne. Bibelredaktionen og litteraturredaktionen skiftes til at sende hver anden torsdag eftermiddag. Onsdag eftermiddag skiftes børneredaktionen og den såkaldte horisontredaktion, der tager mange forskellige emner op til at sende. Fredag eftermiddag er overladt til de unge, og først på eftermiddagen om onsdagen vil forskellige katolske sproggrupper sende på skift.

De forskellige udsendelser genudsendes for de flestes vedkommende dagen efter. Udover de producerede programmer, vil studieværterne invitere gæster i studiet onsdag og torsdag eftermiddag.

Mandag aften vil der stadig være magasinprogram med nyheder, reportager og forskellige indslag fra kl. 20 på den gamle frekvens 107,9 MHz. Og fra kl. 21 til 22 vil der fortsat være et telefonprogram, hvor lytterne kan

ringe ind og blande sig i debatten i studiet.

Det er af hensyn til radioens trofaste støtter, der for nogens vedkommende ikke har mulighed for at lytte om eftermiddagen, at man har valgt at holde fast ved mandag aften.

Støtteforening

Radio Stenos største problem er således hverken sendetid eller frivillig arbejdskraft. Det er derimod noget så jordnært som penge! Der er mange store udgiftsposter på den daglige drift såsom afgifter til KODA (musikernes copyright-organisation), leje af sendermast, bånd, porto m.m.

Af den grund har Radio Steno en støtteforening, som dog har alt for få medlemmer. Det er vigtigt, at støtteforeningen får nogle flere medlemmer, hvis dette lægfolksapostolat skal overleve. Det koster kun 30 kr. i kvartale, og man kan melde sig ind ved at indbetale dette beløb til: Radio Steno, Sct. Kjelds Gade 3, 2100 Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Klaus Møller-Jørgensen

Radio Steno - lokalradio i København

	Mandag 107,9 Mhz	Tirsdag 87,6 Mhz	Onsdag 87,6 Mhz	Torsdag 87,6 Mhz	Fredag 87,6 Mhz
14.00-14.30		Præsentations- program	Udlændinge- redaktion	Horisont-/ Børneredaktion (G)	Litteratur-/ Bibleredaktion (G)
14.30-15.00			Onsdags- gæsten	Torsdags- gæsten	Diverse indslag og Ungdoms- redaktionen
15.00-15.30		Magasin- program (G)			
15.30-16.00					
20.00-20.30	Magasin- program				
20.30-21.00					
21.00-21.30	Telefon- program				
21.30-22.00					

Tillykke

Festligheder ved Katolsk Radio- og Fjernsynsforbunds 60-års jubilæum 26. januar

Omkring 150 mennesker overværede festgudstjenesten i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade lørdag den 26. januar kl. 15, hvor pater Leslie O. Dorn var celebrant ledsaget af pater G. Sanders og pastor Peter Nissen samt 7 ministranter. Pastor Nissen holdt en fin prædiken bl.a. om, hvad det egentlig er at være Kristi efterfølgere.

Utterslev koret med Hardy Macko som dirigent sang for til Erling Rasmussens rytmiske messe, såvel som til indgangssalmen Vær Hilset Skt. Ansgar og slutningssalmen Gør Mig Til Redskab For Din Fred.

Ved receptionen underholdt Birthe Backhausen os med et muntert causeri over hendes karriere fra barndommen til Matador m.m.

Senere gav 4 Mand Høj os en musikalsk oplevelse med deres velklingende stemmer og sluttelig sang Utterslevkoret to sange med rytme og glæde i.

Der var repræsentanter fra Academicum Catolicum, Arbejdernes Radio- og Fjernsynsforbund, E.F. modstandernes Lytter- og Seerforbund, Kristelig Lytter- og Fjernseerforening, Kirke og Medier, Mogens Hansen fra Danmarks Radio samt Sankt Mariæ Kirke på Jens Jessensvej, der alle glædede os med gaver og blomster. En stor tak til dem alle, også for en lidt forsinket hilsen fra DUK. Tak.

Fra DR's generaldirektør Hans Jørgen Jensen og Mogens Vemmer fra Børne- og Ungdomsafdelingen var der hilsener, da de desværre selv var forhindret i at være tilstede.

Man savnede derimod hilsener fra katolsk orientering, KVIP samt vort bispedømme, men det er måske kutyme blandt katolske institutioner og organisationer!!!

Men de mange fremmødte, i såvel kirken som

ved receptionen, sørgede for, at det blev en smuk festlig og fornøjelig eftermiddag, og det skal I alle have tak for. En særlig tak til alle, der hjalp til for at det hele forløb fuldstændt. Tak. Også en tak til pater G. Sanders, der velvilligt stillede såvel kirke som menighedssal til vor rådighed. Tak.

Afsnit fra gudstjenesten og receptionen blev optaget på video af en amatør, da det var umuligt at finde en ekspert i dette til at hjælpe. Optagelsen vil blive overført til et VHS-bånd, som sognerepræsentanter og klubber kan låne, hvis de har lyst til at vise den i deres respektive menigheder og således måske kunne få nye medlemmer til KRFF.

Endnu engang tak til alle og mange venlige hilsener.

Kate Christiansen,
formand

Bøger

Hvorfor tillader Gud sorgen?

Nellie og Susanne
Sønderbo.

Når håbets grene bliver livets træ.
90 sider, illustreret.
Unitas Forlag kr. 78.-

Forordet i Nellie og Susanne Sønderbos lille bog »Når håbets grene bliver livets træ« slutter med ønsket om »at denne bog må blive en lille kilde til glæde midt i sorgen«.

Det tror jeg, den kan blive - og små kilder har det jo med at blive til større løb. Det tror jeg også, at denne ganske lille og letlæste bog kan blive.

Bogen kan betragtes som en lettilgængelig psykologibog, der beskriver den store sorgs faser. Det er en kolossal lettelse som læser at konstatere, at de problemer man nok ofte

går alene og tumler med, i sin egen bearbejdelse af et alvorligt tab, er et led i en naturlig proces. At man ikke er helt på afveje - der skal blot arbejdes videre.

Bogen giver næsten svaret

Bogen giver foruden denne rent faktiske beskrivelse af sorgprocessen også en forklaring på, hvad vi skal bruge sorgen til. Den giver næsten et svar på det svære spørgsmål: »Hvorfor tillader Gud sorgen?« Efter en henvisning til Jesus på Oliebjerget, hvor han oplevede en livs-angst siger bogen: »at kriser hører med til livet, og at de i virkeligheden er en forudsætning for menneskelig udvikling og en modning... der består i en øget viden og indsigt i livets forudsætninger -«.

Bogen består egentlig af to dele, vævet ind i hinanden. Sorgbeskrivelse og -bearbejdelse på den ene side og så en række digte, der viser den bearbejdelse, som bogen søger at være en hjælp til.

For mig var digtene det helt centrale i bogen; men jeg er overbevist om at dette afhænger af læserens personlige indfaldsvinkel til sorgen.

Læs den nu og bliv klogere

Jeg kan varmt anbefale, at man læser denne bog, og man skal ikke vente, til man står midt i en sønderlemmende sorg.

Læs den nu - bliv klogere!

Den virker undseelig i sit tekniske udstyr, men det er en stor lille bog.

Inger Harbo Andersen

Meddelelse fra bispekontoret Nyt om vore præster og søstre

Biskoppen har udnævnt pastor Poul Clausen til andenpræst ved Skt. Pauls Kirke i Sønderborg og for den selvstændige menighed ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå. Udnævnelsen gælder for perioden 13. januar 1991 til 31. juli 1993.

Pater Eugenius Herman Legut O.F.M. Conv. har fået forlænget embedsperioden som sognepræst

ved Skt. Birgittas kirke i Maribo gældende fra 1. august 1990 og 2 år frem.

Frank Jobst O.M.I. er udnævnt til administrator ved Vor Frue Kirke i Herlev fra den 14. oktober 1990 indtil 31. juli 1991. Lon Konold, den tidligere sognepræst i Herlev er rejst tilbage til USA.

Pastor Josip Pavlovic har af helbredsgrunde fra-trådt sit embede som præst

for de kroatisk-katolske kirker. Hans afløser er Drago Cumurdzic fra bispedømmet Zagreb.

Søstre

Jesu Små Søstres kommunitet på Vesterbro i København er foreløbig nedlagt.

Skt. Joseph Søstrenes Kommunitet i Bispegade 8, Nykøbing Falster er nedlagt.

Møder og arrangementer

Focolare-årstræf '91

Søndag den 17. februar 1991 er der Årstræf i Niels Steensens Gymnasium, Englesalen, Jagtvej 183 B, 2100 Kbh. Ø.

Dagens tema: En vej til enheden. Kl. 14-17. Særskilt program for børn. Yderligere oplysninger: Focolare, Strindbergsgade 46, 2500 Valby. Tlf. 31 46 01 92. Alle er velkomne.

Det sker på Magleås

Ti. d. 12.-on. d. 13.2.:
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 22.-lø. d. 23.2.:
Gladsaxe kommune.

Ma. d. 25.-fr. d. 1.3.:
Den Journalistiske Efterudd.

On. d. 27.-to. d. 28.3.:
Dansk Flygtningehjælp.

DUK-kalender

Ledermøde øst/vest den 15.02.-17.02. 1991 i Odense for alle KUK-ledere, dog kan kun 2 pr. menighed opnå rejseresurser.
Pris kr. 100,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.

Årsmøde den 01.03.-03.03. 1991 på Ømborgen for 2 delegerede/vælgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.

Kursus for Mini-KUK-ledere den 09.03. 1991 på Sct. Norbert Skole i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 30,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse (dog kr. 160,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 15.02. 1991.

Firmelsesweekend Vest den 22.03.-24.03. 1991 på Ømborgen for alle firmamænd, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 01.03. 1991.

Påskelejr den 25.03.-01.04. 1991 i Sydtykland for de 16-20 årige. Transporten foregår i DUK-biler!
Pris kr. 1.250,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse til København. Tilmelding og betaling senest den 04.03. 1991.

Lejrledelseskursus den 05.04.-07.04. 1991 på Ømborgen for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1991.
Kurset er gratis. Tilmelding senest den 15.03. 1991.

Ledertælling den 19.04.-21.04. 1991 på Søstrup for alle KUK-ledere + en potentiel efterfølger.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 29.03. 1991.

Karnevalsmesse den 13.04. 1991 på Niels Steensens Gymnasium.
Alder: Fra 13 år.
Pris kr. 50,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 22.03. 1991.

Ministrantweekend den 26.04.-28.04. 1991 på Ømborgen for de 8-12 årige.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 05.04. 1991.
Der bliver arrangeret en lignende weekend for de 10-16 årige i efteråret.

Firmelsesweekend Øst den 03.05.-05.05. 1991 på Ømborgen for alle firmamænd der bor på Sjælland og Lolland/Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 12.04. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.
Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1280 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Sakramentskirken

Fasteprædikener 1991
ved pastor Bjørn Højbo
Søndag d. 17.2. kl. 10:
Påske - centrum i vort kristenliv.
Søndag d. 24.2. kl. 10:
Festen - dens historie og udvikling.
Søndag d. 10.3. kl. 10:
Påskens historie og udvikling.
Søndag d. 17.3. kl. 10:
Påskens virkning på vort liv og livsforståelse.

Skt. Ansgars Kirke

Fasteprædikener ved ungdomspræst, pastor Jesper Fich lørdag den 23. februar, lørdagene den 9. marts, den 16. marts og den 23. marts ved messen kl. 17.

Vor Frue Kirke Næstved Menighedsretræte

»Stilhedens plads i en kristens Liv«
Lørdag den 2. marts 1991 fra kl. 10 til 16.
(Frokostpakke medbringes. Drikkevarer kan købes i menighedssalen).
Tilmelding senest den 30.2. 91: Tlf. 53 72 09 85 eller 53 72 03 80.

Sygedagen

afholdes lørdag den 9. marts kl. 14.00 i Sct. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 5, Frederiksberg.

Ældre og syge indbydes til en messe, hvorunder der er mulighed for at modtage »De Syges Salvelse«.

Efter messen mødes vi til eftermiddagskaffe.

Tilmelding bør ske til Deres eget sognekantor inden 5. marts - eller undtagelsesvis til St. Lioba Kloster - tlf. 31 71 48 72.

Med venlig hilsen
De Syges Katolske Forbund

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Efterlysning:

Fra køkkenet i Menighedssalen ved Jesu Hjerter Kirke lørdag den 26.1. 91 efter kl. 16, er der formentlig ved en fejltagelse fjernet 1 flaske Bourbon whisky (der var belønning til vor udlønnede videokameramand) samt 500 kr. fra en taske, der stod under køkkenbordet.

Hvis nogen skulle kende noget til dette, bedes De venligst aflevere effekterne hos portneren i Jesu Hjerter Kirkes præstebolig.

På forhånd tak.

Med venlig hilsen
Kate Christiansen

Den nordiske valfart til Lourdes

26. juni til 3. juli 1991 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil« kr. 4.600,-

Biskop A. Jolson, Island og generalvikar Paul Marx ledsager valfarten.

Læger, sygeplejersker, sømaritter medfølger. Program og tilmeldelser.

Valfartskomiteen
Marielystvej 16, DK-2000 F.
Tlf. 53 58 41 55/31 62 03 48
Giro 9 000 593

Stillinger

Vi søger job

Ungt katolsk ægtepar søger varigt arbejde, gerne v. kirke el. inst. i København. Vicevært, rengøring o.lign. Billet mkr. 1290 til »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Salg og service

Testamenter Arvesager Ejendoms- administration

Advokat (H)
E. Ardenkjær-Madsen
Store Regnegade 12
1110 København K.
Tlf. 33 91 12 11

Advokat

Jørgen Ulrik Nielsen
Skindergade 32, 1159 K.
Tlf. 33 13 42 44

Juridisk bistand bl.a. ved ejendomskøb, testamente, ægtepagt, kontrakter, retssager, ægteskabssager og dødsboer.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!
Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Backdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

**DØGNVAGT
31 55 55 55**

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. kr. 4.50

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Aut.
el-installatør

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Regnskab

Regnskab, budgetter, selvangivelser og økonomisk rådgivning.

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Biskop J. B. Gijsen giver op

Den Haag (KIPA) – Biskoppen af Roermond, Jan Baptist Gijsen har pr. 1. januar frasagt sig de fleste af sine biskoppelige forpligtelser i protest mod og i dyb skuffelse over de store interne problemer og spændinger i hans bispedømme.

Konflikter har der været siden hans udnævnelse i 1972. Han blev af pave Paul VI udnævnt i en alder af 39 år for som konservativ biskop at danne modvægt mod de øvrige hollandske biskoppers meget progressive linje. Han

Jan Baptist Gijsen

havde ingen pastoral erfaring fra sognarbejde. Før sin udnævnelse til biskop af Roermond havde han udelukkende været beskæftiget som skolelærer og som rektor for et rekonvalescenthjem.

Skandaler

Ifølge bispedømmets generalvikar er det dog den senere tids store sammenstød og især skandalen omkring præsteseminariet i Rolduc, der har fået biskoppen til at give op. Et stort antal præstekandidater i Rolduc er bortvist på grund af homoseksuelle forhold. Seminariets fremtid er usikker.

Den nye generalvikar René Maessen får ansvaret for bispedømmets pastorale opgaver. Jan Punt, dekan i Heerlen, overtager ansvaret for præsternes uddannelse. Biskop Gijsen beholder kun rent juridisk embedet, men frastår fremover at meddele firmelsen eller vie præster. Seminariet i Rolduc skulle efter hans planer have stået model til alle andre bispedømmers seminarier.

To nye biskopper i Vietnam?

Ho Chi Minhbyen (KIPA) – Vietnams regering har ifølge UCA NEWS i Hong Kong accepteret udnævnelsen af to nye biskopper for bispedømmerne Lang Son-Cao og Son Tay. Regeringens velvilje skulle efter sigende være resultatet af kardinal Roger Etchegarays besøg i november 1990. Som formand for den pavelige kommission Justitia et Pax (Fred og

Retfærdighed) har han forhandlet med regeringen om bedre vilkår for den katolske kirke i Vietnam.

Man ved, at den vietnamske bispekonference havde bedt regeringen om lov til at udnævne pastor Vincent Pham Van Du til biskop i Lang Son-Cao. Navnet på den anden kandidat er ikke meddelt af pressebureauet.

Russisk-ortodoks ungdomskongres

Moskva (KIPA) – For første gang siden den nye religionslov tillader kirker at drive ungdomsarbejde, organiserede den russisk-ortodokse kirke en ungdomskongres i Moskva i weekenden 25.-27. januar. Hovedanliggendet var genoprettelsen af et omfattende Caritasværk og et uddannelsesnet i hele Sovjetunionen. Ifølge patriarkatet i Moskva bliver ung-

dommens indsats på det karitative område afgørende for ortodoksens fremtid.

Kongressen åbnedes fredag med en gudstjeneste i den forhenværende universitetskirke, som ved universitetets grundlæggelse den 25. januar 1755 blev indviet til kalenderdagens helgen, martyren Tatiana.

Skt. Jørgens-domkirken i Lvov, som den ortodokse kirke endnu ikke har villet give tilbage til den igen anerkendte katolsk-ukrainske kirke. Foto KNA.

Ukrainsk ærkebiskop mangler stadig sin domkirke i Lvov

Rom (KNA) – Den ukrainsk-katolske kardinal Myroslav Lubachivsky, som i årtier har levet i eksil i Rom, vender den 30. marts tilbage til Sovjetunionen. Han håber, at den russisk-ortodokse kirke i nær fremtid vil give både domkirken og ærkebiskoppens residens i Lvov tilbage til den ukrainske kirke, som blev ophævet i

1946 men levede v som undergrundskirk

Det kniber med at få kirker tilbage

Den nye religionsklader den ukrainske k som er uneret med l at være selvstændig men det kniber med sine beslaglagte bygn tilbage. Den ortod kirke er fortørnet ov mange ukrainere, son hen ikke tilhørte ukrainsk-katolske l nu melder sig som me af denne. Mere end 4 lioner ukrainere beke sig som katolikker.

Slovakiet siger undskyld for jødeforfølgelserne

Bratislava (KIPA) – Slovakiets nationalråd og regering har udtrykt sin beklagelse over alle de forbrydelser, der er begået mod jøderne under Den anden Verdenskrig. »Diskriminering, fordrivelse og udryddelse af jøder i nazistiske kz-lejre belaster indtil i dag slovakernes samvittighed, også den yngre generation, som ikke havde nogen personlig andel i de tragiske begivenheder den gang« hedder det i en officiel erklæring.

Statens dårlige samvittighed

Efter et år med frihed føler Slovakiet sig af dårlig samvittighed forpligtet til at gøre op med sin egen fortid. »Vi rækker alle nationer og nationaliteter, som lever side om side i vor stat, en udstrakt hånd, i håbet om, at det nye, demokratiske Slovakiet aldrig vil vige fra den vej, som kendetegnes ved frihed, fordragelighed, demokrati, retfærdighed og kærlighed blandt menneskene uden hensyn til nationalitet, race, tro eller overbevisning« siges det i erklæringen.

Rådet og regeringen kalder i erindring, at der mellem 1942 og 1944 blev deporteret titusinde jøder alene fra Slovakiet. Næ-

sten alle er omkommet i kz-lejre. I mange antijødiske aktioner var Slovakiet medskyldig.

Forfatteres »illegale« erklæring

Erklæringen nævner også, at allerede for tre år siden har »en modig gruppe« slovakiske forfattere, kunstnere og historikere,

videnskabsmænd og kirkelege aktivister bedt alle familiemedlemmerne til jødiske ofre om tilgivelse, men den daværende regering betegnede deres henvendelse som »illegale«. Den er kun blevet kendt i udlandet. Nu mener regeringen at tiden er moden, til på statens vegne at sige undskyld.

Kardinal Mindszentys kiste overføres i maj til Esztergom

Budapest (KIPA) – 16 år efter kardinal Jozsef Mindszentys død bliver hans jordiske rester overført fra Mariazell i Østrig til domkirken i Esztergom. Kardinalen døde i eksil i Wien.

Kardinal Mindszenty

I 1949 blev han under en kommunistisk skueproces dømt til livsvarigt ophold i en arbejdslejr. Under den ungarske opstand i 1956 blev han befriet og under regeringsbeskyttelse overført til den amerikanske ambassade i Budapest.

Ligger begravet i Valfartskirken i Østrig

Efter russernes henrettelse af general Pál Maleter og ministerpræsident Imre Nagy kunne kardinalen ikke forlade ambassaden indtil han i 1971 fik lov til at forlade Ungarn og bosætte sig i Wien. Her døde han i 1975, men blev begravet i det kendte valfartsted Mariazell.

Har nedkølet det økumeniske klima

Roms støtte til genrettelsen af den ukrainske katolske kirke har nemlig ladet de økumeniske kontakter med ortodoksien. den om medlemmer i tiden vigtigere end i len efter enhed. Ukraine (og Rom) bebr den ortodokse kirke den har ladet sig mist af kommunistregime aldrig har fordømt n form for diktatur.

I Ukraine betaler kerne prisen for en la rig konflikt mellem p og religion samt kirk kompromisser for at leve.

Ærkebiskop ønsker gifte præster

Rom (KIPA) – Ærskoppen af Milwaukee Rembert George Weale har foreslået paven stævielse af gifte mæ at imødekomme de gende præstemang USA. Ifølge Weakla antallet af præster kommende 10 år med en fjerdedel.

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.

Udgiver: Anagarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
27. februar

katolsk orientering

Kardinal Glemp i Skt. Annæ, side 2-3

Orientering fra sognene, side 6-13

Ingen hellig krig, side 14-16

Fasteaktionen, side 17

juni er det 15 år siden, det »nye« Øm blev taget i rug. Inde i bladet sender ungdomspræsten Jesper Rich en hilsen i den anledning. På midtersiderne finder du DUK's mange tilbud om ommerlejerne 1991.

Anglikansk ærkebiskop Robert Runcie trådt tilbage *Han efterfølges af George Carey*

London (KIPA) – Ærkebiskoppen af Canterbury og anglikansk primas Robert Runcie nærmer sig aldersgrænsen på 70 år og har ønsket allerede nu at fratræde embedet.

I selve England kom Robert Runcie i søgelyset med sin offentlige kritik af Margaret Thatchers politik. Indtil Falklandskrigen havde de været personlige venner, men Runcies nej til at holde en takkegudstjeneste for Englands sejr i 1981 (han holdt en minde-

gudstjeneste for de faldne i begge lejre) førte til de første spændinger mellem regering og kirke.

Socialt engageret

Ærkebiskoppen veg heller ikke tilbage for at angribe Thatchers politik som »asocial og hjerteløs«. 1989 brændemærkede han det engelske samfund som fariseisk, behersket af egoisme og intolerance. Robert Runcie skjulte ikke, at han betragtede kirken i England som talerør

for alle dem, der ikke kan komme til ordet og aldrig kan komme til magten. Også hans forgængere har ved flere lejligheder efterlyst mere social retfærdighed i England. Det nye hos Runcie var, at han tog initiativet til omfattende sociale undersøgelser, som han brugte til at underbygge sine angreb med, og at han ikke kun brugte moralske argumenter, men økonomiske og sociologiske beviser for sine meninger.

Ærkebiskop Robert Runcie

Økumenisk åbenhed

Runcie var sig bevidst, at netop spørgsmålet om kvindelige præster ikke fremmede dialogen med Rom og at økumenen blev belastet af uenigheden om denne kirkepraksis. Alligevel var han højt anset som økumenisk samtalepartner, og flere økumeniske erklæringer og dokumenter bærer præg af hans indflydelse. Han var heller ikke bange for at foreslå et æresprimat til Roms biskop, som den anglikanske kirke ifølge ham ville kunne anerkende. I egne kredse har han tit hørt den bebrejdelse, at han var alt for katolikvenlig, men han var urokkelig i sin overbevisning om, at uden Rom er enhver økumenisk samtale dømt til at miste målet af syne.

Kvindelige præster

Han var den første anglikanske ærkebiskop, der blev konfronteret med diskussionen om kvindelige præster i den anglikanske kirke. En række nationalkirker i Amerika, Canada, Irland, Hongkong og New Zealand har besluttet sig for kvindelige præster.

Da den anglikanske primas kun har en æresstilling uden indflydelse i de lokale kirker blev det hans opgave, at forsone og forlige for trods store spændinger at holde sammen på det anglikanske fællesskab verden over.

Fortsat krigsførelse tjener ikke retfærdighedens og fredens sag

Brev fra den danske økumeniske Basel-Seoul-gruppe til udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen

Basel-Seoul-gruppen under Det økumeniske fællesskab mener, at det ikke avner retfærdighedens eller fredens sag, såfremt Danmark vil yde »aktiv militær hjælp til de allierede stridskræfter mod Irak«. Det siger gruppen i et brev til den danske udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen. Brevet, der er dateret 15. februar 1991, er undertegnet på gruppens vegne af Anton Dekkers SJ. Vi bringer nedenfor brevet i sin fulde ordlyd:

bevidstgørelse

»Basel-Seoul-gruppen« under Det økumeniske fællesskab består af de danske deltagere i kirkemøderne i Basel 1989 og Seoul 1990 om »Fred, Retfærdighed og Skaberværkets integritet«. Gruppen har til opgave i og uden for kirkerne herhjemme at fremme den bevidstgørelse- og handlingsproces, som Kirkernes Verdensråd har sat i gang omkring disse emner. Gruppen henvender sig

hermed til Dem med følgende anliggende:

Golf-krigen er en uudsigelig tragedie, både for de direkte involverede parter, for en del fattige lande og for resten af verden.

Bør tilvejebringe en våbenhvile

Vi anerkender Danmarks moralske pligt til at deltage solidarisk i det internationale samfunds pres på Irak for at tvinge det tilbage fra det uretmæssigt besatte Kuwait.

Men samtidigt ser vi det som en moralsk pligt for Danmark, at det gør alt, hvad der står i deres magt.

– for at der snarest muligt tilvejebringes en våbenhvile, og at der banes vej for forhandlinger om en fredsslutning. Selv om FN's sikkerhedsråd har legitimeret brug af væbnet magt over for Irak, er vi af den overbevisning, at fortsat krigsførelse ikke tjener retfærdighedens – end sige fredens – sag. Verden kan ikke meget længere leve med en krig, der i det omfang, der nu er tale om,

kræver menneskelige ofre og bruger materielle ressourcer, som der så hårdt er brug for på en konstruktiv i stedet for en destruktiv måde.

– for at fremme en retfærdig konfliktløsning, som tilgodeser de historiske, kulturelle, geografiske og politiske aspekter, som angår hele det mellemøstlige område, og som det internationale samfund hidtil ikke har været samlet om at prøve at finde en rimelig løsning på.

Det er vor opfattelse, at Danmark ikke gavner disse bestræbelser, såfremt det overvejer – som nogle har ytret ønske om – at yde aktiv militær hjælp til de allierede stridskræfter mod Irak.

Danmarks moralske troværdighed

Fredsslutningen bør have højeste prioritet.

Og retfærdighed er en forudsætning for fred. Det vil fremme Danmarks moralske anseelse i verden og styrke dets troværdighed,

når det i det internationale samfund gør sig til talsmand for dette grundprincip.

På Basel-Seoul-gruppens vegne
og med en hjertelig hilsen
Anton Dekkers

Den polske kardinal Josef Glemp og biskop Ignacy Jęz gæstede Skt. Annæ menighed. Interview på side 2. Foto Kirsten Szarafin.

Kirken i Polen ønsker moralsk genfødsel efter samfundsændringen

Af Kirsten Szarafin og Knud H. Kluge

Under sit lynbesøg i København gav kardinal Jozef Glomp trods et hårdt program sig tid til en samtale med »katolsk orientering« om den kirkelige situation i Polen efter systemskiftet.

Hvordan er den kirkelige situation efter demokratiseringen af Polen?

- Fremfor alt planlægger vi, at der på grundlag af de politiske og økonomiske samfundsforandringer skal ske en moralsk genfødsel. Et led i vores planlægning er en stor novene i anledning af årtusindeskiftet, d.v.s. en periode på 9 år, hvor vi i hvert år vil beskæftige os med et nyt tema.

Vi planlægger desuden en synode, som vil strække sig over nogle år. En særlig kommission har udarbejdet 17 arbejdsdokumenter, som sognene og forskellige katolske bevægelser skal fordybe sig i.

Præstelig betjening på nye områder

Hvad indeholder dokumenterne?

- De vigtigste dokumenter handler om kirke, liturgi, familie, kirkeret, mission, præsteskab, ungdom, samfundsengagement og nationale svagheder.

- Vi planlægger også præstelig betjening på nye områder. Mange organisationer og bevægelser beder om gejstlig vejledning. Det drejer sig om katolske fagforeninger, politiske grupper, forskellige foreninger, politiet og hæren.

Der er for øjeblikket stor sjælesorg i fængslerne, en sjælesorg, som også lægfolk er inddraget i. Denne sjælesorg vil blive udvidet. Også det karitative arbejde er under stor udvikling, fordi kirken ikke før havde mulighed for at engagere sig på dette område. Vi sørger f.eks. i dag for, at børn af fattige forældre kan få et måltid varm mad i skolen.

Har politiet og hæren selv yttret ønske om at få præster - eller er det kirkehierarkiet, der tilbyder det?

- De har selv bedt om det. Der er udnævnt en militærbiskop i Polen, og for politiet udnævner hver enkelt biskop en gejstlig vejleder. Indtil systemskiftet kunne hærens folk og politiet ikke gå i kirke. Nu har alle denne ret. Det er imidlertid ikke alle i hæren og politiet, der er troende, men de, der er, har nu mulighed for gejstlig betjening.

Kommunismens mærke

Når Deres excellence nu taler om en moralsk genfødsel i Polen, så kan jeg ikke lade være med at sammenligne med Rumænien, hvor fremtrædende kirkefolk udtalte, at deres land moralsk set var på et nulpunkt, og at alt skulle genopbygges.

Kardinal Glomp ser optimistisk på fremtiden i Polen.

Gælder det samme for Polen?

Man kan ikke sammenligne Polen med Rumænien. I Rumænien var det virkelig slemt. Det var et meget hårdt diktatur; hos os har det slet ikke været sådan.

Hvori består den moralske genfødsel?

- Vi ønsker at få en stærk familie, så vi kan få færre skilsmisser og færre aborter. Vi ønsker også, at mennesker kommer til at forholde sig ærligt til hinanden, og vi ønsker begrænsning af alkoholisme

samt en opprioritering af ungdomsarbejdet.

Har disse moralske kvaliteter været nedbrudt under det kommunistiske regime?

- Inden for kristendommen er der hele tiden brug for en genfødsel, ikke mindst nu, hvor kommunismen har efterladt sit mærke på befolkningen. Kommunismen har fremfor alt likvideret ansvarligheden, fordi kollektivismen betød, at ansvarligheden til sidst ikke påhvilede nogen.

Skizofreni i opdragelsen

Tidligere var der ikke mulighed for religionsundervisning i skolen, gør det sig stadig gældende?

- Der er katekese i skolen i dag. Der er et klart samarbejde mellem skole, familie og præster. Tidligere var der en skizofreni i opdragelsen, fordi børnene hørte ét i skolen, i hjemmet noget andet og i kirken noget tredje. Al religionsundervisning foregik tidligere i sognet, så polakkerne har aldrig været helt uden religiøs undervisning.

Vil man nu oprette katolske skoler i Polen?

- Der er allerede nogle katolske skoler, ikke mange, men de, der findes, er ret dyre. Staten betaler halvdelen af gebyret.

Eksisterer der en katolsk presse?

- Vi har ikke noget dag-

blad, men mange uge- og månedsblade. Der findes et enkelt dagblad med et katolsk tillæg; det udgives af en organisation ved navn »Pax«.

Er den katolske presse en fri presse?

- Ja, det er der ingen tvivl om.

Er der nok præster i Polen?

- Seminarierne er fyldt, og vi er i stand til at sende bl.a. præster til missionen i Sovjetunionen.

Vil de unge præster gerne til Sovjet?

Ja, der er nogle; men kun de, der melder sig frivilligt, sender vi afsted.

Har Polen søstre nok?

- Vi kan godt bruge flere.

Menighedsråd og pastoralråd

Findes der menighedsråd og pastoralråd i kirken?

- De findes i nogle sogne, men sognepræsten har som regel en lille gruppe på 5 mennesker, som han kan drøfte visse spørgsmål med.

Vælges eller udpeges disse mennesker?

- De udnævnes som oftest eller er foreslåede repræsentanter for forskellige grupper inden for sognene.

Vil den polske biskonference drøfte spørgsmålet om valg til menighedsråd og oprettelse af pastoralråd?

- Vi vil ikke komme med forslag ovenfra, behovet må modnes i sognene. Det kan være vanskeligt f.eks. i de sogne, hvor der er 20.000 medlemmer. D.v.s. såfremt et sogn

ønsker valg til menighedsråd, så vil biskopperne ikke stille sig hindrende i vejen?

- Det findes allerede nogen sogne.

Hvordan lønnes de polske præster?

- De lønnes udelukket af, hvad folk giver den i kollekten. Denne kollek går ikke alene til den lokale præst, men også til bispeskontoret og præsteseminarerne.

Det stiller vel store krav til de polske katolikker?

- Generelt har de polske katolikker vist stor offervilje, men p.g.a. landet økonomiske forandringer er præsteskabet blevet fattigere.

Danmark er et af de lande, der har ydet nødhjælp til Polen. Er der stadig stor social nød i Polen?

- Vi modtog meget medicinsk hjælp fra Caritas Danmark. Der er stadig nød, og især blandt de gamle ses mange fattige. Der er også nogle, der bliver stadig rigere.

Uroen i Baltikum

Har uroen i Baltikum og Sovjet nogen indflydelse på den polske indenrigspolitiske situation og dermed også på den kirkelige?

- Som naboer behandle problemerne forsigtigt. Vi har sendt en præst til kardinal Sladkevicius i Kaunas for at spørge, om Litauen har brug for hjælp. Kardinalen sagde tak for tilbuddet, men udtrykte, at litauerne helst vil klare sig selv. De tager imod hjælp når den kommer, men ønsker at klare sig selv.

Kardinal Jozef Glomp modtog med glæde et eksemplar af Caritas Danmarks fasteaktionsplakat samt det sidst udkomne nummer af »katolsk orientering«. T.v. biskop Ignazy Jez og t.h. p. Wladyslaw Zdunek C.Ss.R. Fotos Knud H. Kluge.

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

Påskerefugium på Magleås

afholdes i år igen fra skærtorsdag den 28.3. til påskesøndag den 31.3. evt. til påskemandsdag den 1.4. 1991.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers o. præm.
Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskerefugium vil koncentrere sig omkring påskens begivenheder, således at gudstjenesterne og oplæg til dem vil være midtpunkter. Erfaringen har vist, at deltagerne foretrækker et program, der ikke er lagt for stramt. Alle, der føler behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Tilskud fra fonden »Magleås Venner« o.a. gør det muligt at fastsætte prisen til kr. 700,- til og med påskesøndag kl. 14.00 - og kr. 850,00 til og med 2. påskedag kl. 14.00. Ankomstdagen (skærtorsdag) begynder med eftermiddagskaffe kl. 15.00 og afrejsedagen slutter med frokost.

Tilmelding: til Magleås' sekretariat på hverdage mellem kl. 9.00 og 15.00 på tlf. 42 81 07 15 eller skriftligt til Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 200,- på giro 4284429 eller ved check til centerleder Elin Udarn.

Som tidligere omtalt er udvalget »Småbørn, forældre og kirke« meget interesseret i at viderebringe ideer og forslag til aktiviteter, som menighederne rundt om i landet arbejder med, således at disse kan være til inspiration for andre. I dette nummer af k.o. bringer vi et indslag, vi har modtaget fra Birgitte Boesen, Skt. Josef Menighed i Horsens.

I Horsens deles vi om opgaverne

»På et tidspunkt i 1989 stod det klart, at der var mange børn under skolealderen i Skt. Josefs menighed. Tanken opstod, at vi kunne gøre noget for dem og med dem i kirkens regi. For én person ville opgaven være for stor, men måske, hvis flere ville arbejde med, kunne det blive til noget.

Fem mødre tog udfordringen op, og det blev starten til spændende forberedelsesmøder og mini-kuk-møder. Vi enedes om at mødes med børn og forældre en lørdag eftermiddag om måneden.

Temaet finder vi i kirkeåret

Temaet for dagen relaterer vi til kirkeåret, og efterhånden har vi fundet en arbejdsform, der passer os alle. Indledningsvis synger vi sammen f.eks. salmer, som kan bruges i messen, eller blot nogle sange vi kan lide. Dernæst er der en af de voksne, der fortæller og snakker med børnene om emnet – ofte ledsaget af lysbilleder eller transparenter fra Kateketcentralen. Tit laver vi noget konkret sammen, f.eks. en rosenkrans af perler, klipper figurer til en julekrybbe, maler på stearinlys til kirken, laver collager og fællesbilleder m.m.

På et passende tidspunkt spiser vi den hjemmehavende kage og drikker saftvand til.

Det viser sig, at børnene er glade for samværet, og de er efterhånden blevet fortrolige med hinanden. Det er i øvrigt meget givende for os voksne at mødes til forberedelse af mini-kuk møderne, idet der opstår mange spørgsmål om troen – og især videregivelsen af troen til børnene.

Oprindeligt indbød vi de 4-8 årige, men i denne sæson er vi gået op i alder, og vi indbyder nu de 5-12 årige. Vi prøver at aldersfordele undervisningen og lader de ældste børn indøve små rollespil om temaet. Disse spiller de for de yngre børn eller under messen, som af og til efterfølger mini-kuk mødet.

Det har vist sig at være en god idé med de store, fordi de kan læse sangene og de små kan lide, at de store er med.

Der er en del forberedelsesarbejde, men styrken for os er netop, at vi deles om opgaverne.

Sluttelig kan vi kun opfordre andre til at gå i gang med et lignende arbejde. Find sammen med andre, der har lyst til at give troen videre.»

Flere indlæg til P.R.-udvalget »Småbørn, forældre og kirke«, kan sendes til sr. Cecilie Maes, Havnegade 3, 5700 Svendborg eller til Henrik Bech, Andreas Nielsens Vej 14, 7100 Vejle.

Henrik Bech

Pax Christi holder årsmøde

Den 6. april 1991 afholder fredsbevægelsen Pax Christi årsmøde hos Skt. Josephsøstrene på Strandvej 91 i København.

Om formiddagen er der seminar, hvor Jens Johansen, der er præst ved den lutherske Maria Kirken på Vesterbro i København, holder foredrag over titlen »Fanden ta'r de sid-

ste« - et oplæg om diskrimination og udstødelse.

Om eftermiddagen aflægges beretning fra formanden og grupperne. Der bliver endvidere valg af bestyrelse.

Mødet påbegyndes 9.30 og forventes afsluttet 18.00.

kk

Det polske kor under ledelse af sr. Tarsyla sang både under gudstjenesten og ved den efterfølgende sammenkomst. Fotos Kirsten Szarafin.

Kardinal Glemp i Skt. Annæ Kirke

Søndag den 10. februar celebrerede den polske kirkes primas, kardinal Jozef Glemp den polske højmesse kl. 12 i Skt. Annæ Kirke på Amager.

Kardinalen, der kun var i København fra lørdag aften til følgende mandag formiddag, var ledsaget af biskop Ignazy Jez fra Koszalin. Biskop Jez har siddet i tysk koncentrationslejr sammen med mange-årig præst for polakkerne, p. Jan Szymaszek C.Ss.R., som døde i 1989.

I højmassen deltog også biskop Hans L. Martensen

samt alle de polsk-sprogede præster, der virker i Danmark. Ca. 500-600 mennesker fyldte kirken til sidste ståplads, og polske spejdere og børn i nationaldragter gjorde gudstjenesten ekstra festlig.

Festligt var det også bagefter i salen under kirken, hvor både kardinalen, biskop Martensen og biskop Jez talte. Der blev overrakt gaver og blomster og holdt små taler af repræsentanter for de forskellige grupper.

ks

Kardinal Glemp skriver i det polske biblioteks gæstebog. Thses biskop Jez.

»katolsk orientering« udsender girokort til alle katolske husstande

En af de nærmeste dage modtager De med posten et girokort fra »katolsk orientering«. Det trykte beløb er i år på 230 kr. For at spare porto på omkring 55.000 kr., har pastoralrådet på sit sidste møde i november besluttet, at girokortet kun skal udsendes 1 gang årligt. Tidligere år har det været udsendt 2 gange årligt med et beløb på 100 kr. pr. girokort.

Redaktionen forventer, at udgifterne for 1991 beløber sig til 1,84 mio. kr.: 715.000 kr. til fremstilling, 480.000 kr. til porto, 450.000 til løn, pension og forsikring samt 195.000 til kontor, husleje, kørsel m.v.

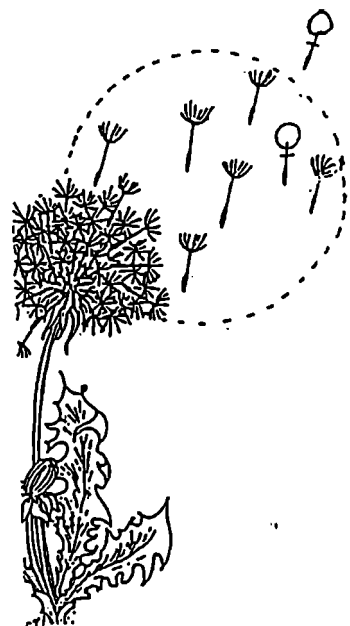
Vi håber, at De vil tage godt imod girokortet og på den måde være med til at betale for bladet. Finder De beløbet for stort eller

for lille, kan et almindeligt girokort benyttes. Vi er glade for ethvert bidrag og

minder om, at beløbet kan fratrækkes i skat. Vort gironummer er 5 00 14 71,

Ansgarstiftelsen, Bredgade 69 A, 1260 København K. Red.

To skridt frem og tre tilbage

DKKF weekend og landsgeneralforsamling på Øm, den 19. til 21. april 1991.

Lørdag klokken 9.00: Messe, derefter landsgeneralforsamling.

Lørdag eftermiddag foredrag af præsidenten for det tyske katolske kvindeforbund, Irmgard Jalowy.

Emnet er hovedtemaet, en analyse af og perspektiver for kirkens lægfolk og kvinder i særdeleshed. Der bliver simultanoversættelse.

Lørdag klokken 20.00: Festmiddag, hygge og underholdning.

Søndag: Morgenbøn. Derefter spørgsmål og samtale med Irmgard Jalowy.

Pris kr. 400,00 incl. rejse. Depositum kr. 150,00.

Tilmelding og betaling til Ursula Blanke, Skovbrynet 7, Arnborg, 7400 Herning. Giro 2029472. Senest onsdag den 3. april 1991.

Landsstyrelsen DKKF

Retfærdig krig?

For både FN og Irak er Golfkrigen retfærdig. USA's præsident *Bush* kalder den nødvendig, *Saddam Hussein* kalder den endog hellig. Argumenterne kender vi efterhånden.

Det mest begavede argument for, at en krig kunne være en retfærdig sag, stod i en leder i Kristeligt Dagblad: Hvad stiller man op med en uretfærdig fred?

Allerede de gamle romere overvejede principper om en berettiget krig. *Marcus Tullius Cicero*, som deltog i sammensværgelsen mod *Julius Cæsar* i år 44 f. Kristus, så krigen som et legitimt middel, hvis den var det eneste middel, der kunne påtvinge fred eller aftvinge tilbagelevering af stjålet ejendom. En krig for at beskytte rigets »vitale interesser, såsom søveje og havnebyer, kunne være nødvendig. En krig af magtbegær (*Julius Cæsars?*) var uretfærdig.

400 år senere mener den hellige *Augustin*, at krig kun må tjene freden. Han tænker naturligvis som kristen og teolog. Vold må kun anvendes for at genoprette den krænkede retsorden, og (et vigtigt »og«) der kræves en moralsk (ikke kun en strategisk) holdning over for selve voldsanvendelsen. Den må ikke være større end absolut nødvendig for at opnå målet, og målet er fred, ikke hævn, ikke henrettelse af taberen, for det tjener ikke genoprettelsen af freden og forsoningen bagefter.

Augustin ser ret så pragmatisk på menneskets verden: Ifølge ham er fred på jorden umulig, altså må der opstilles regler for krigsførelse. Men målet bør altid være at forlige stridende parter og yde begge retfærdighed, uanset, hvem der vandt krigen.

Det er først *Thomas af Aquino*, der giver mere systematiske anvisninger: Kun af 2 grunde kan en krig være retfærdig: 1) som selvforsvar. 2) som forsvar af andres rettigheder.

Han forudsætter dog to negative præmisser: Krig er primært en krænkelse af kærlighedsbuddet. Krig er aldrig uden skyld hos mindst én af parterne. Deraf følger 3 betingelser: Kun en retmæssig autoritet, helst en international retsinstans, kejseren, kirken, paven, kan idømme krig som sanktion.

Skyldsspørgsmålet skal afklares forinden og af samme instans. Målet må være de stridende parter forlig. Her gentages *Thomas Augustins* tese.

Men både *Cicero*, *Augustin* og *Thomas* taler om midler, der indtil *Napoleon* var hæere på landjorden. Naturligvis blev gårde plyndret, bondemanden hængt, hans kone og døtre voldtaget, hans kvægt stjålet. Krigen trak sit blodige spor gennem civilbefolkningen, men sporet var trods alt et forholdsvis smalt spor, hvor en hær var passeret.

Moderniseringen af krigen, som ikke engang en *Von Clausewitz* kunne forudse, har gjort de moralske spørgsmål mere og mere påtrængende. Opfindelsen af ildvåben var den første kalamitet, men opfindelsen af luftkrigen har ændret krigens etik radikalt.

Sammen med (eller i stedet for) hæren ved fronten inddrages civilbefolkningen i et helt andet omfang i krigshandlingen. Beskydning af byer (1914-1918) og tæppebombning af både fjendens bagland og de besatte områder under anden verdenskrig har til overmål bevist, at målet og midlerne ikke længere står i noget acceptabelt forhold til hinanden.

Hverken i *Coventry*, *Dresden*, *Hiroshima* eller *Nagasaki* fik man ram på »galninge«, kun på millioner af civile, der efter sigende skulle befries fra galningen. Først efter krigens rædsler blev galninge fanget, og da kun dem, der havde tabt, ikke galningene blandt vinderne.

I dag er krig blevet til terror. Ødelæggelserne er for enorme og tabet af menneskeliv så urimeligt, at mål og midler slet ikke står i noget human forhold til hinanden længere. Og retfærd uden humanitet er barbari. Den moderne krigs teknologi tilintetgør de værdier, den hævder at forsvare eller genvinde. Ideen om den retfærdige krig hører fortiden til. w.w.

Delte meninger om Golfkrigen

Når man læser de indslag, ko i nr. 3 bragte om krigen i Golfen, må man uvægerligt få det indtryk, at den samlede romersk-katolske kirke forsager præsident *Bush* og alle hans gerninger og alt hans væsen. Alle bladets reportager om det-

te emne os er langt væk af ensidighed og amerikanerhad.

Men vi er nogle stykker, der har en langt mere nuanceret mening om disse ting. Vi kan alle blive enige om, at det, der foregår i det mellemste østen, er

grusomt. Men der var ved krigens udbrud intet alternativ. USA's velfungerende diplomati, FN's fredsbevarende initiativer og pendulrejsende statsmænds indsats både i øst og vest havde udtømt alle muligheder.

Det er korrekt, at krigen mere drejer sig om olien end om Kuwait. Men olien er hele den vestlige verdens livsnerve, og at spille den i hænderne på

en galning ville være at spille hasard med vor eksistens.

De i bladet refererede udtalelser af diverse katolske biskopper ude i verden tyder på, at den del af vore kirkefyrster gør bedre fyldest i pastorale sammenhænge end ved at placere sig på de platforme, hvorfra kampen mod tyranni, undertrykkelse og menneskelig fornærdelse føres.

Niels Randkær

Eukaristi og fællesskab

I den orientalske verden var på Jesu tid et fællesmåltid altid et tegn på fred, tillid og fællesskab. Det måltid, der er genstanden for disse beretninger, var det sidste af en lang række måltider, som Jesus nød sammen med sine disciple. Men dette sidste måltid var noget særligt.

Jesus identificerede brødet og vinen med sit eget legeme og blod, og fordi han følte, at døden nærmede sig, talte han om sig selv som et offer. Lige som det usyrnede brød brydes, vil hans legeme blive brudt, og lige som vinen udgydes, vil hans blod blive det. Jesu død er soning og indstifter en ny Pagt. Han betragtede sin egen død i dette lys.

Med opstandelsen ser disciplene nu den sidste Nadver og deres egne senere fællesmåltider i et nyt lys. De spiser og drikker med den vished, at Kristus vil opfylde sit løfte om at være midt blandt dem, der er forsamlede i hans

navn (Matt. 18,20). Vi katolikker er overbeviste om, og tror på, at dette nye fællesskab er karakteriseret af eskatologisk glæde, og vi har sammen med den lutherske kristne en grundlæggende tro og tillid til Guds riges komme (Ap. G. 2,46).

Fælles med den Lutherske Kirke er også vores ihukommelse af Herrens død, indtil Han kommer - et minde der gør det der mindes nærværende og virksomt (1. Kor. 11,24-26). Paulus bekræfter Kristi legemlige nærvær: »Velsignelsens Kalk, som vi velsigner, er det ikke fællesskab om Kristi legeme?» (1. Kor. 10,16). I fællesskab bekender katolske og lutherske kristne Herrens sande og virkelige nærvær i eukaristien, og den lutherske tradition bekræfter sammen med den katolske tradition, at de konsekrerede elementer ikke simpelthen vedbliver med at være brød og vin, men at de i kraft af det

skabende ord uddeles som kristi legeme og blod.

Således kan det kundgøres, at interkommunion naturligvis foregår inden for kristi Legeme, men uden for den katolske kirke. På den anden side sker dette nærvær ikke ved en eller anden magisk formular, men ved troens forkyndende ord. Johannes fremsætter en tydelig advarsel ved afslutningen af Jesu ord om livets brød: »Det er Ånden, som gør levende, kødet gavner intet. De ord, som jeg har talt til jer, er ånd og liv« (Joh. 6,63). Ordet er imidlertid, når alt kommer til alt, kun virksomt hvis det skaber en fornemmelse af fællesskab. Omvendt, hvor der intet fællesskab er, hvor der er splittelse, hvor der er ufølsomhed over for de nødlidende, der er der ingen virkelig enhed, og herrens nadver bringer dom og ikke nåde (1. Kor. 11,17-34). Det, der forkyndes må leves (11,26).

Den kendsgerning, at der er kristne Kirker, der

ikke fejrer og føler, at de kan fejre eukaristien sammen, genspejler den hermed sammenhængende kendsgerning, at Kristi Legeme er delt trods den fundamentale enhed i troen på Jesu herredømme, den fælles fejring af dåbens sakramente, den almindelige forpligtelse over for kærlighedens og forsoningens evangelium og det fælles håb om Guds riges komme.

Hans Küng skriver herom (On being a Christian, s. 481-484): *Al myndighed i kirken må altid i sidste instans være i Guds riges tjeneste og i kirkens egen tjeneste. Vi burde lige som Det nye Testamente gjorde det, snarere tale om tjenester end om embeder.*

Skillelinien mellem katolsk og protestantisk er mindre skarp, end vi traditionelt har ment. For Küng repræsenterer navnene grundlæggende holdninger: *Katolsk udtrykker en forkærlighed for helheden, for kontinuiteten og universalitet. Protestantisk omfatter interessen for evangeliet (Den hellige Skrift) og for stadig reform. Disse indstillinger behøver på ingen måde gensidigt at udelukke hinanden (cit. slut).*

Kirken bringer ikke Guds rige, men den er dens stemme, dets forkynner. Kun Gud alene kan bringe sit rige, kirken er viet helt til at tjene det.

Synonymt hermed passer måske også her analogien med familieforholdet, at selv om der er alvorlige konflikter i et hjem, så sætter man sig dog stadig til bords sammen. Hvis blod altså er tykkere end vand, i disse verdslige eksempler, så er en »sans for fællesskab« måske tykkere end teologiske og læremæssige overensstemmelse på det kirkelige område?

Søren Adellund

Prisen på sult og tørst

Niels Steensens omsorg for de fattige er velkendt. Han satte sig i betydelig gæld og solgte ud af sine personlige ejendele for at kunne hjælpe de fattige. Men han gik også videre. F.eks. mente han, at man burde fordele de fattige, således, at hver af de bedre stillede i sognet fik til-delt omsorgen for én fattig.

I den første trykte skildring af *Niels Steensens* liv, som findes i et fransk helgenleksikon fra 1722, er følgende opfordring til jordnær næstekærlighed bevaret. Den stammer fra hans sidste år i Schwerin (1686), og stilen er typisk for *Steensen*: lige på og

hårdt, på sin vis vittig, men altid gennemtrængt af en praktisk fromhed.

Han blev alt for alle for at vinde alle for Jesus Kristus, og han talte til rige såvelsom til fattige, idet han stræbte efter at overbevise alle om, at vi kun gennem mange trængsler kan komme i Himmeriget. For at få de rige til at indse, at de lige så let som de fattige kunne frelse sig selv, sagde han til dem:

»Er der ikke noget Paradis for jer? Jo vist er der det! Hvis jeg spørger jer, om det er jeres frakke, så svarer I: Jo da! Men hvorfor er det jeres, for I har ikke vævet stoffet til den og heller ikke klippet eller

syet den? Det er sandt, vil I svare mig, men det er p.g.a. mine penge, at den er min, for jeg har købt den for det, den er værd. Det er også ved jeres penge, ved jeres almisser, ved jeres bønner, ved jeres omsorg, at I kan anskaffe det, som tilhører andre. De andre dør af kulde og sult om vinteren; giv dem noget at varme sig ved og noget at klæde sig i, og det, som de ellers ville have lidt uden denne hjælp, det er jeres! Det er på den måde, at man kan købe andres sult, tørst, kors og møje«.

Gælder *Niels Steensens* ord ikke også for os?

Sebastian Olden-Jørgensen

Skt. Ansgars Kirke i København får et nyt kor- og alterparti

Kirken lukker 14. april og året ud

Af Dietrich Timmermann

I gennem de sidste to år, har der været omfattende reparations- og restaurationsarbejder på Skt. Ansgars kirke i Bredgade i København.

I 1989 op til pavens besøg blev facaden med de fem markante profetfigurer sat i stand. De ca. 2 meter høje zinkfigurer fremstillet af billedhugger Borup i 1840'erne var meget stærkt tærede og måtte for nogles vedkommende få erstattet hænder og arme. Kong David fik en ny harpe og Aron et nyt røgelseskar. De to knælende engle oppe fra taget er så stærkt tærede, at der ikke kunne blive råd til istandsættelsen. De står indtil videre på Nationalmuseets depot i Brede.

Restaureres

I 1990 iværksattes omfattende reparationsarbejder på kirkens nord- og sydmure samt våbenhuset.

Det er arkitekt Vilhelm Wohlert, der har ledelsen af disse arbejder. Planlagt er nu arbejder i kirkens indre i indeværende og begyndelsen af næste år, således at kirken fremstår gennemrestaureret til jubilæet i 1992, hvor vi skal fejre 150 året for Skt. Ansgars kirkes opførelse og hundredåret for den første katolske biskops, Johannes von Euch's komme til Danmark.

Kirkejubilæum i 1992

I 1840 fik en af de førende arkitekter i København dengang, Georg Friedrich Hetsch, til opgave at bygge en kirke for katolikkerne i hovedstaden. Dengang kunne man næppe tale om en menighed. Det var en gruppe mennesker, der anført af den østrigske gesandt samledes til messe i private kapeller forskellige steder i byen.

»Det østrigske Kapel«

som kirken kaldtes, opførtes i datidens nye stil Nyklassicismen.

Efter, at vi med Grundloven af 1849 fik religionsfrihed i Danmark, blev kirken, nu kaldt Skt. Ansgar katolikkernes hovedkirke. 50 år senere, da der var vokset en del menigheder frem i landet, blev Danmark kirkelig set et apostolisk Vikariat og dets ledende præst, Johannes v. Euch bispeviet i Osnabrück Domkirke den 8.9. 1892.

Nu blev Skt. Ansgar bispekirke og er det til stadighed også efter at Vikariatet blev ophøjet til selvstændigt stift i 1953.

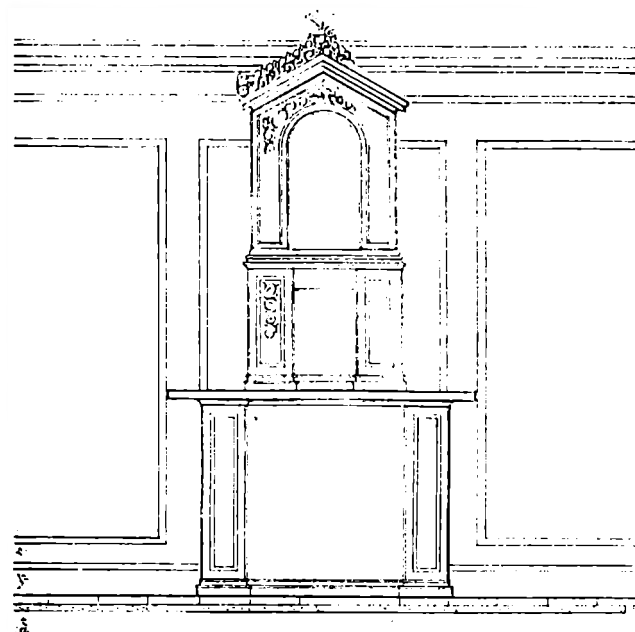
For at kunne leve op til sin ærværdige tradition og til de krav, der stilles som domkirke må kirken restaureres med megen varsomhed kombineret med iderigdom. Nationalmuseets eksperter har gennem

alle byggefaser foretaget indgående og omhyggelige undersøgelser for at kunne vejlede arkitekten og hans medarbejdere.

Ganske sikkert vil nogle i vor katolske menighed blive skuffet, i hvert fald, de, der havde set frem til en gennemgribende forandring af rummet med reetablering af de klare vinduer, fjernelse af bænken og en central placering af bispetronen. Altret bliver heller ikke hentet frem i kirkeskibet. På den anden side går planen ud på, at anordningen af alter og tabernakel fra 1958 bliver ændret til, at altret hentes frem til stedet, hvor vi i snart 20 år har haft det mobile egetræs alter og at tabernaklet, erstattes med det oprindelige Hetsch-tabernakel. Hele alterrummet løftes med et trin over det nuværende. Kommunionbænken forbliver på sit nuværende sted. Mobil har den altid været og er ofte blevet flyttet ved særlige ceremonier. Dette skal også være muligt fremover.

Ny belysning

I gennem mange år har belysningen været et problem. Den nye plan forudsiger otte store lysekroner med hver 16 små nedadvendte lamper, der efter planen skal sprede lyset ned over bænken. Væglamperne med de runde kupler på messingarmene er lidt af et problem. Oprindeligt var det gaslamper. De er ret defekte og trænger til nye el-installation

Således kan det gamle tabernakel indføjes i det ombyggede kor.

tioner. Meget tyder på, at de må tages ned.

Der kunne endnu berettes om mange detaljer i denne restaureringsplan. Interesserede er altid velkomne til at henvende sig på Skt. Ansgars kirkes kontor og få detaljeret indblik i planerne. Kirkens Forvaltningsråd og Menighedsråd, der i samarbejde med bispedømmets administration er ansvarlig for arbejdet kan altid kontaktes ved skriftlig henvendelse til Skt. Ansgars Kirkes Forvaltningsråd, Bredgade 64, 1260 København K.

Hverdagsmesser

Menigheden har løbende været informeret om byggeriets enkelte faser, samt på det seneste haft en informationsaften om hele projektet.

Da den næste byggefase kræver lukning af kirken, ligesom ved restaureringen for 20 år siden, vil søndagsmesserne fra den 14. april af være i Skt. Augustins kirke, Jagtvej 183.

Hverdagsmesserne fejres i menighedssalen, Bredgade 67/69. Dette gælder såvel morgenmes-

serne kl. 8.00 som eftermiddagsmesserne kl. 16.30 og lørdagsmessen kl. 17.00.

Da et bygge- og restaureringsarbejde af den art involverer mange forskellige medvirkende, må vi regne med, at kirken vil være lukket året ud.

Firmelsesmesserne til pinse vil efter planen også gennemføres i Skt. Augustins kirke. For at undgå en trængsel, som vi har oplevet den de sidste flere år, vil der være firmelse både pinselørdag d. 18. og pinsesøndag d. 19. maj.

Selvfølgelig er det kommende år et meget vanskeligt år for menigheden, og jeg har gjort mig mange overvejelser over, hvordan det pastorale arbejde skal kunne fortsætte under disse vilkår, men en fordel synes at være den kendsgerning, at mange af menighedens medlemmer jo bor nær ved Skt. Augustins kirke. Interessant kan også blive et tættere samarbejde med Niels Steensens Gymnasium og jesuitterpræsterne på Skt. Kjeldsgade, som jeg takker for deres imødekommenhed.

Dietrich Timmermann

Firmelse i Skt. Ansgars sogn foregår i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej

Som det er tradition, kommer biskop H.L. Martensen også i år til Sct. Ansgars menighed for at meddele firmelsens sakramente. Da kirken skal restaureres i år og vil blive lukket i april vil søndagshjemsesserne fra den 14. april være kl. 10.00 i Skt. Augustins kirke, Jagtvej 183.

Også til pinse

Også firmelsen til pinse vil altså være i Skt. Augustins kirke. Forberedelsen for de unge startede allerede

de sidste efterår her i sognet.

Tilmelding

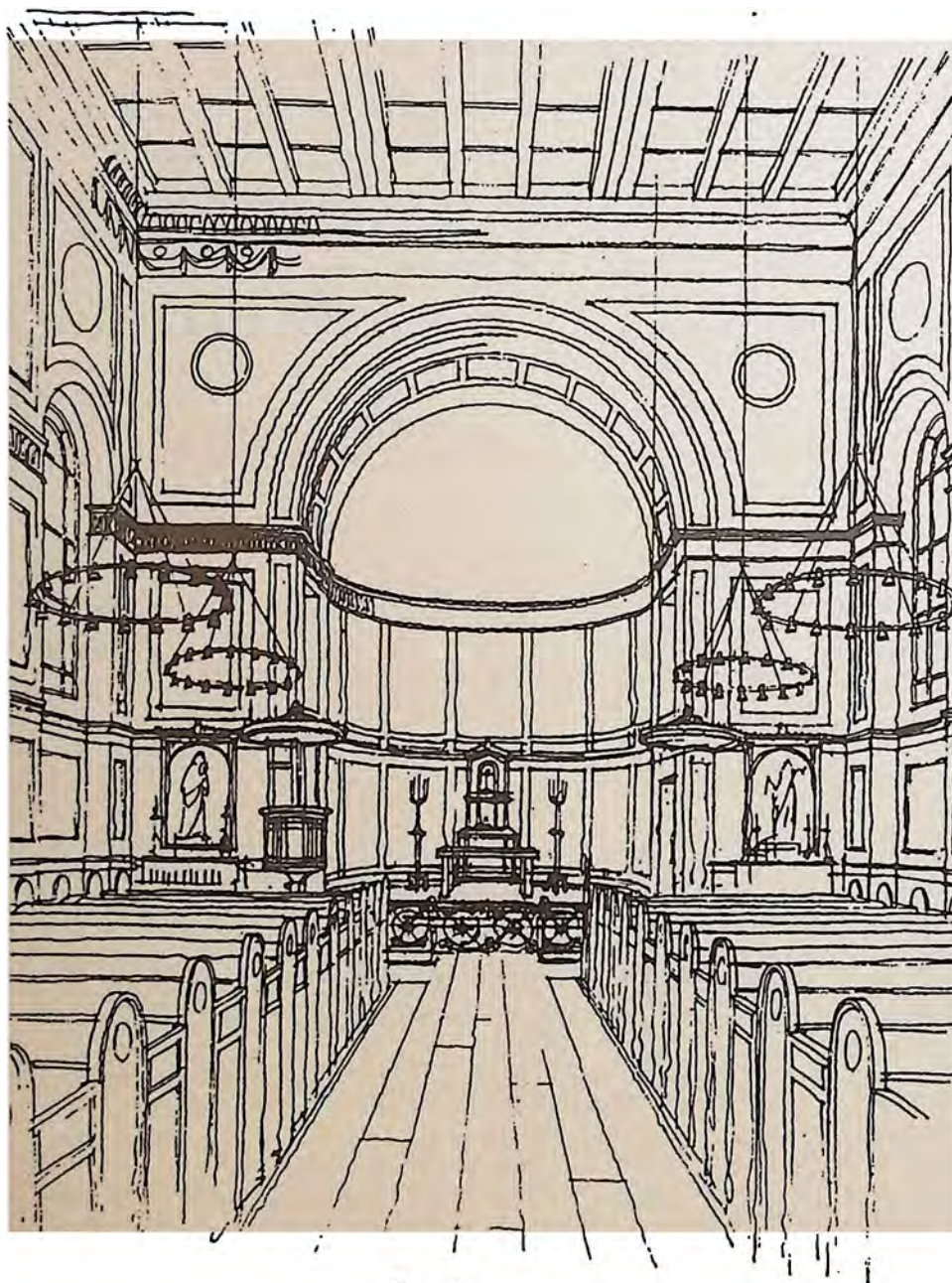
Skulle der nu være nogen, der ønsker at modtage firmelsens sakramente til pinse, er de hjertelig velkomne. Somme tider er der unge eller katolikker i mere fremskreden alder, der endnu ikke er firmede. De bedes henvende sig til deres egen præst og tale med ham om undervisning og forberedelse. Vi vil gerne tilbyde et par forber-

delsaftener her i sognet mellem påske og pinse.

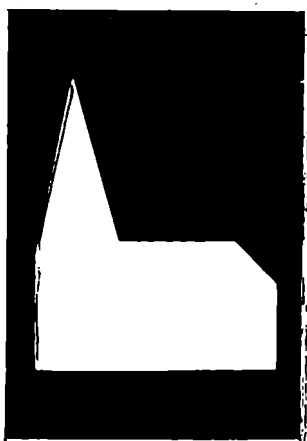
For dem, der altså fra nu af melder sig til firmelsen her vil der blive tre forberedelsesaftener og selve firmelsen ved biskop H.L. Martensen i Skt. Augustins Kirke, pinselørdag den 18. maj kl. 11.00.

De er velkomne til at henvende Dem til Sct. Ansgars Kirkes kontor, tlf. 33 13 37 62 for yderligere information.

D. Timmermann
sognepræst

Arkitekt Vilhelm Wohlerts skitse over nyindretningen.

Orientering fra sognene

Marts 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 6, der udkommer 3. april 1991 er mandag den 11. marts 1991 for april 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ kirke, Ålborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allan Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou.
Tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: i kirken kl. 8.00, kl. 10.00 højmesse.
Fredag d. 1. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.
Søndag d. 3. kl. 10.: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Mandag d. 4., 11. og 18. kl. 14.30-16.00: Mini/Midi-KUK.
Tirsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 9.: Rosenkransgruppe. (Tilbedelse og Vesper hos Søstrene kl. 17, samme aftener.)
Onsdag d. 6. og 20. kl. 14.30: Syklub.
Torsdag d. 7., 14. og 21. kl. 19.-21.: Maxi-KUK.
Fredag d. 8., 15. og 22. kl. 17.: Korsvejsandagt i forbindelse med messe.
Søndag d. 10. kl. 10.: Højmesse.
Torsdag d. 14. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet. Pater Smeenk O.M.I. fortæller mere om Rom.
Lørdag d. 16. kl. 13.30: Den Franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 17. kl. 10.: Højmesse med efterfølgende sogneundervisning.
Lørdag d. 23. kl. 17.: Polsk messe. (N.B. p.g.a. p. Krawczyks indlæggelse og rekreation vil man høre nærmere om messen ved søndagens bekendtgørelser.)
Søndag d. 24., Palmesøndag, kl. 10.: Højmesse med procession og velsignelse af grenene.
Torsdag d. 28. kl. 17.: Skærtorsdags festmesse med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 22.
Fredag d. 29. kl. 15.: Langfredagens Liturgi.
Lørdag d. 30. kl. 21.: Påskeliturgi med indvielse af påskebålet og påskelyset, og procession ind i kirken. Efter messen kan vi ønske hinanden »glædelig påske« i menighedssal.
Søndag d. 31. Påskedag ingen messe kl. 8. Kl. 10.: Højmesse.
Mandag d. 1. april, 2. påskedag kl. 10.: messe. (Igen, ingen kl. 8 messe)

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Fredag d. 1. kl. 16-16.45: Første fredags sakramental-tilbedelse og messe kl. 17.
Søndag d. 3. Højmesse kl. 10.00.
Onsdag d. 6. kl. 19.: Korsvejsandagt. Kl. 19.30: Menighedsmøde i menighedssal.
Søndag d. 10. kl. 10.: Højmesse.

Onsdag d. 13. kl. 19.: Korsvejsandagt.

Søndag d. 17. kl. 10.: Højmesse.

Onsdag d. 20. kl. 19.: Bodsandagt i forbindelse med messe med lejlighed til skriftemål efter messen.

Søndag d. 24., Palmesøndag, kl. 10.: Højmesse med procession og velsignelse af grenene.

Torsdag d. 28. kl. 17.: Skærtorsdags festmesse med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 20.

Fredag d. 29. kl. 15.: Langfredagens Liturgi.

Lørdag d. 30. kl. 21.: Påskeliturgi med indvielse af påskebålet og påskelyset, og procession ind i kirken.

Søndag d. 31. Påskedag, kl. 10.: Højmesse.

Mandag d. 1. april, 2. påskedag, kl. 10.: messe.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrenes Dronning

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 3., 10. og 17. kl. 14.: Højmesse.

Søndag d. 24. Palmesøndag, kl. 14.: Højmesse med procession og velsignelse af grenene.

Torsdag d. 28. kl. 17.: Skærtorsdags festmesse med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 20.

Fredag d. 29. kl. 15.: Langfredagens Liturgi.

Lørdag d. 30. kl. 20.: Påskeliturgi med indvielse af påskebålet og påskelyset, og procession ind i kirken.

Søndag d. 31. Påskedag, kl. 14.: Højmesse.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 3. kl. 11.: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe.
Søndag d. 17. kl. 11.: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe.
Fredag d. 29. kl. 15.: Langfredagens Liturgi ledet af Keld Westergaard.
Søndag d. 31. Påskedag, kl. 11.: Højmesse.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.
Fredag d. 1. og 15. kl. 19.: Maxi-KUK
Lørdag d. 2. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 3. kl. 10: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe.
Torsdag d. 7., 14. og 21. kl. 19.: Korsvejsandagt.

Lørdag d. 9. kl. 10.: Sogneundervisning med efterfølgende Familiemesse kl. 12. Kl. 16.30: Mass in English.

Søndag d. 10.: Ingen Dansk Messe kl. 10. Kl. 16: Messe på tysk.

Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 17. kl. 10.: Messe.

Lørdag d. 23. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 24. N.B. Palmesøndag, kl. 10.: Højmesse med velsignelse af grenene.

Torsdag d. 28. kl. 16.30: Skærtorsdags festmesse. Under messen vil nogle børn modtage Første Hellige Kommunion. Efter messe er der sakramental-tilbedelse indtil kl. 18.30.

Fredag d. 29. kl. 15.: Langfredagens Liturgi.

Lørdag d. 30. kl. 19.: Påskeliturgi med indvielse af påskebålet og påskelyset og procession ind i kirken.

Søndag d. 31. Påskedag, ingen messe.

Mandag d. 1. april, 2. påskedag kl. 10.: messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42 eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.

Søndag d. 10. kl. 10.: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.

Søndag d. 24.: N.B. Ingen messe.

Fredag d. 29. kl. 15.: Langfredagens Liturgi.

Søndag d. 31. Påskedag, kl. 10.: Højmesse.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30
træffetid: kl. 11-12 undtagen mandag.

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 14

Søndag kl. 10.

Hverdagsmesser:

Tirsdag og torsdag kl. 8.15

Onsdag kl. 18.30. Vi begynder med rosenkransbøn.

Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 4.

Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.

Skriftemål 10 min. før hver messe – eller efter aftale. Desuden onsdag d. 13. fra kl. 17.30.

Lørdag d. 2.: kl. 14 og lørdag d. 6.4. kl. 14: sognedag.

Lørdag d. 9.: Kl. 14 polsk messe med efterfølgende samvær.

Mini-KUK: onsdag d. 6. og 20.: kl. 19 i præstegården.

KUK: Onsdag d. 13.: kl. 19.30 i præstegården.

Palmesøndag d. 24.: kl. 10 med indvielse af palmegrene.

Skærtorsdag d. 28.: kl. 16 fire børn modtager første kommunion.

Langfredag d. 29.: kl. 16. Kristi lidelse.

Påskelørdag d. 30.: kl. 14. Indvielse af påskemåltidet.

Påskelørdag d. 30.: kl. 22 påskenats liturgi og messe. Efter messen mødes menigheden i menighedslokalet og ønsker hinanden glædelig påske.

1. påskedag d. 31.: kl. 10 højmesse.

2. påskedag d. 1.4.: kl. 10 højmesse.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, postboks 219,
8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne:
Adolf Meister SJ, 86 18 57 66,

Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,
Gottfried Grünwald SJ, 86 18 52 11,
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.

Menighedsrådsformand:

Leo Arlund, 86 17 57 08.

Sognesekretær:

Bengt Jensen, 86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Søndage 3/3 og 17/3 kl. 14.

Messe på vietnamesisk: 1. påskedag 31/3 kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller efter aftale, desuden 25.-27/3 kl. 17-19.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag kl. 8.

KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.

Den Internationale Åbne Familie: Torsdag 1/3 og 14/3 kl. 18.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

Mariakongregationen: Torsdag 21/3 kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Torsdag 7/3 kl. 19.

Menighedens bodstime: Fredag 1/3 kl. 18.

Retræteaften: Mandag 11/3 kl. 19.

Sogneundervisning: Lørdage 9/3 og 23/3 kl. 10.

Familiemesse: Lørdage 9/3 og 23/3 kl. 12.15.

Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.

Galleri ved kirken: 12 danske kunstnere.

Stille uge og påske:

Søndag d. 24., Palmesøndag: Indvielse af grene og procession kl. 10.

Torsdag d. 28., skærtorsdag: Højmesse kl. 17.

Fredag d. 29., langfredag: Liturgi kl. 15.

Lørdag d. 30.: Påskeliturgi kl. 22.00.

Søndag d. 31., påskedag: Kl. 10 højmesse, kl. 17 messe, kl. 14 messe på vietnamesisk.

Mandag d. 1., 2. påskedag: Messe kl. 10, messe på polsk kl. 14.

Andre foranstaltninger:

Mandag d. 4. kl. 19: Messe og forældre-møde (1. kommunion).

Torsdag d. 7. kl. 19: Menighedsrådsmøde.

Mandag d. 18. kl. 19: Messe og forældre-møde (firmelse).

Torsdag d. 21. kl. 19.30: Menighedsaften (debatforum).

Skt. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38.

Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.

Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa, tlf. 86 38 42 06.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30: Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 19.

Skriftemål: Onsdage kl. 18.00 eller efter aftale.

Palmesøndag: Messe med palmeproc-sion kl. 10.30.

Skærtorsdag: Ingen gudstjeneste i Grenå.

Langfredag: Ingen gudstjeneste i Grenå.

Påskelørdag: Ingen gudstjeneste i Grenå.

Påskedag: Højmesse kl. 10.30.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster,
tlf. 86 38 41 11.

Priorinde: Moder Theresa. O. Cist.
tlf. 86 38 42 06.
Søndagsmesse: Kl. 8.30.
Hverdagsmesse: Kl. 9.
Palmesøndag: Messe med palmeproc-
sion kl. 8.30.
Skærtorsdag: Nadverens indstiftelse,
fodtvætning kl. 16.
Tilbedelse af Det Allerseligste indtil kl.
22.
Langfredag: Jesu Kristi lidelse og død kl.
15.
Påskelørdag: Påskevigile begynder kl. 23.
Påskedag: Messe kl. 8.30.
2. påskedag: Messe kl. 9.00.
Tilbedelse af Det Allerseligste hver
søndag og alle helligdage kl. 17 og hver
torsdag kl. 19.30-21.
Alle helligdage, som ikke er søndage og
hverdagsmesser, kl. 9.

Pindstrup

Skt. Mikael Kirke
Ringsø
Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen,
tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndage 3/3 og 17/3 kl. 10.30.
28/3, skærtorsdag kl. 15. 1/4, 2. påskedag
kl. 10.30.

Odder

Skt. Ansgars Kapel
Holstengade 25, 8300 Odder
Præst: Gottfried Grünwald SJ,
tlf. 86 13 56 66.
Søndage 10/3 og 2. påskedag kl. 14.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Sognepræst: Willem Wuyts O. præs.
Messe: Lørdag kl. 16.00, søn- og
helligdage kl. 10.00.
Menighedskaffe efter søndagsmessen.
Lejlighed til skriftemål efter aftale.

Gudstjenester i den stille uge:

Skærtorsdag d. 28.: Messe kl. 17.00.
Lejlighed til skriftemål mellem kl. 13.00
og kl. 16.00.
Langfredag d. 29.: Liturgi med lidelseshi-
stori, korshyldest og altergang kl.
15.00.
Påskelørdag d. 30.: Vigile med indvielse
af påseklyset og dåbsvandet. Ordets
gudstjeneste med læsning af profeterne
som indledning til midnattens Opstandel-
sesmesse kl. 23.00.
Ingen messe lørdag kl. 16.00.
Ingen messe anden påskedag.

Religionsundervisning:

Torsdag den 7. og 21.: Holdene 2 og 3
(voksne)
Torsdag den 14.: Hold 1.

Økumenisk andagtsgruppe

Onsdag den 6. og torsdag den 21.

Tøjindsamling til Sri Lanka

Effekter kan afleveres i præsteboligen
eller hos Justin Wilfred A. Sønderagervej
24, 3. sal. Tlf.: 97 20 91 16. Især børnetøj
efterlyses.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præs.
Søndagsmesser: I. Sct. Josefs Kapel kl.
7.30. I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirs-
dag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30.
Hver morgen (undtagen torsdag) samles
elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en
kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor
Frelser Kirke.
Menighederne er velkomne.
Søndag, d. 3.: Kirkekaffe efter højmes-
sen.
Tordag, d. 14. kl. 8.: Skolemesse og kl.
19.30 Bibelaften.
Lørdag d. 16. kl. 14.: Børnene samles og
kl. 15.30 familiemesse.
Lørdag d. 23. kl. 15.: Bodsgudstjeneste,
skriftemål. Messe under motto: »Skynd
dig, svar mig, Herre« (Salme 143,7a). To
fremmede præster medvirker.
Søndag, d. 24. kl. 10.: Palmeindvielse i
mødelokalet og bagefter messe. NB ingen
fromesse.
Mandag, d. 24. kl. 19: Ministranterne
mødes.
Skærtorsdag, d. 28. kl. 19: Messe og
tilbedelse indtil kl. 21.
Langfredag, d. 29. kl. 15: Gudstjeneste.
OBS. Faste- og abstinensdag.
Påskelørdag, d. 30. kl. 20: Påskens
liturgi.
Påskesøndag, d. 31. kl. 10: Højmesse.
Mandag, d. 1. april: messe kl. 10.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh
Fastegudstjenester: søndag kl. 10, tirsdag
19.30 (hos Jesu Små Søstre), onsdag-tors-
dag 19, fredag 9.00, lørdag 10 (Rosen-
krans).

Søndag d. 3.: Kirkekaffe og menigheds-
møde efter messen.
Mandag d. 10.: Værestedet 14-16, menig-
hedsmøde 19.
Onsdag d. 13.: De syges kommunion.
Lørdag d. 16.: Studiekreds 10-12
Mandag d. 18.: Bodsandagt med
p. Reymen 19.
Søndag d. 24.: Palmeindvielse og højmes-
se 10, økumenisk kirkevandring 19.
Onsdag d. 27.: Korsvejs andagt 19
Torsdag d. 28.: Skærtorsdagshøjmesse
med efterfølgende tilbedelse 19.
Fredag d. 29.: Faste og abstinensdag.
Passionsliturgi 15.
Lørdag d. 30.: Påskevigile og højmesse
23. Kaffe/te efter messen.
Søndag d. 31.: Højmesse med barnedåb
10. Til lykke til familien Palmisano med
Giacomos dåb!
Mandag d. 4.4.: Messe 10.

5 Sydjylland

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg
Sognepræst: Lars Messerschmidt
Træffes bedst 10-11, undt. mandag og
tirsdag på tlf. 75 12 10 27.
Træffes normalt om mandagen 11-12 på
tlf. 74 72 18 90.
Gudstjenestetider:
Søndagsmesse:
Lørdag kl. 16.30
Søndag kl. 10
Hverdage:
Onsdag kl. 8: Messe, kl. 16.30: Rosen-
krans.
Torsdag kl. 8.15: Skolemesse.
Fredag: Se nedenfor.

Fredag d. 1. kl. 19.30: Messe med faste-
prædiken. Tilbedelse indtil kl. 21.30.

Lejlighed til skriftemål. (Ingen messe kl.
9).
Lørdag d. 2.: Sogndag kl. 14. Familie-
messe kl. 16.30.
Fredag d. 8. Kl. 9: Messe, kl. 19.30:
Fastemeditation ved sr. Helene. Derefter
lejlighed til skriftemål.
Søndag d. 10.: Kirkekaffe efter højmes-
sen.
Fredag d. 15. kl. 19.30: Messe med
fasteprediken. Tilbedelse indtil kl. 21.30.
Lejlighed til skriftemål (ingen messe kl.
9).
Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe på vietna-
mesisk ved pastor Chau.
Fredag d. 22. kl. 9: Messe, kl. 19.30:
Fastemeditation ved sr. Helene.
Lørdag d. 23. kl. 15: Retræteforedrag på
polsk, lejlighed til skriftemål ved polsk
præst (kun på polsk), ved pater Kazimi-
erz (på polsk og dansk) og ved sognepræ-
sten.
Søndag d. 24., Palmesøndag, kl. 10:
Procession og højmesse.
Skærtorsdag d. 28. kl. 16: Højmesse.
Tilbedelse indtil kl. 20.
Langfredag d. 29. kl. 16: Gudstjeneste
med bl.a. læsning af lidelseshistorien,
korsets hyldning og kommunion.
Påskelørdag d. 30. kl. 12: Velsignelse af
påskebrød m.m.
Kl. 22.30: Påskevigile og højmesse.
Påskedag d. 31. kl. 10: Højmesse (husk
sommertid!)
2. påskedag d. 1. april, ingen messe.
Fredag d. 5. april, 1. fr. i md. kl. 16.30:
Messe med efterfølgende tilbedelse indtil
kl. 18 (ingen messe kl. 9).
Lørdag d. 6. april, sogndag kl. 14.
Familiemesse kl. 16.30.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandevej 41, 6270 Tønder.
Præst: Lars Messerschmidt.
Træffes normalt i Tønder mandag 11-12,
tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf.
75 12 10 27, undt. tirsdag.
Mesetid:
Søndag kl. 17.
Søndag d. 17., sogndag kl. 14.30.
Familiemesse kl. 17.

Palmesøndag d. 24. kl. 16: Lejlighed til
skriftemål. Kl. 17: Højmesse med proces-
sion.
Skærtorsdag d. 28. kl. 20: Højmesse med
efterfølgende tilbedelse indtil kl. 22.
Langfredag d. 29. kl. 13: Gudstjeneste
med bl.a. læsning af lidelseshistorien,
korsets hyldning og kommunion. Lejlig-
hed til skriftemål kl. 12-12.45. Faste- og
abstinensdag.
Påskedag d. 31. kl. 10: Højmesse (ingen
messe kl. 17). Husk sommertid!
2. påskedag d. 1. april kl. 11: Messe.

Sct. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3A, 6000 Kolding
Tlf. 75 52 76 01

Fredag d. 1. kl. 15.30: Religionsundervis-
ning for eftermiddagsholdene.
Lørdag d. 2.: Sognepræsten bringer den
hl. Kommunion til de syge.
Tirsdag d. 5. kl. 19: Menighedsrådsmøde.
Fredag d. 8. kl. 15.30: Religionsundervis-
ning for eftermiddagsholdene.
Torsdag d. 14. kl. 19: Ungdomsklub i
Oasen.
Fredag d. 15. kl. 15.30: Religionsundervis-
ning for eftermiddagsholdene.
Torsdag d. 21. kl. 19: Bodsandagt med
lejlighed til skriftemål. Et godt skriftemål
er højdepunktet i vor åndelige forberedelse
på påskefesten!

Søndag d. 24., palmesøndag kl. 10: Høj-
messe med palmeindvielse. Vi samles i
gymnastiksalen, hvorfra vi i procession
går til kirken.
Torsdag d. 28., skærtorsdag kl. 19.30:
Messe med fodtvætning. Bagefter: Tilbe-
delse af det Allerseligste Sakramente
indtil kl. 10.
Fredag d. 29., langfredag: Faste- og absti-
nensdag. Kl. 15: Passionsliturgi med
korshyldest.
Lørdag d. 30., påskelørdag kl. 23: Påskeli-
turgi efterfulgt af messen for Jesu Op-
standelse. Bagefter: Reception i sakristi-
en.
Påskedag: Messe kl. 8 og højmesse kl. 10.
2. påskedag: Messe kl. 10.
Menigheden ønskes en frugtbar bodstid
og en god påskefest!
Henri Kerkhofs, sognepræst.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.
Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
Sognepræst Erling Brodersen.
Messe: Søndag kl. 10.00 og fredag kl.
17.00.
Skriftemål: Indtil et kvarter før messen.

Søndag d. 10.: 4. søndag i fasten (Laeta-
re): Højmesse kl. 10. Derefter kirkekaf-
fe.
Tirsdag d. 19.: Skt. Josef: Højmesse kl.
17.
Søndag d. 24.: Palmesøndag: Palmeindvi-
else m. procession og højmesse kl. 10.
Torsdag d. 28.: Skærtorsdag: Højmesse
kl. 17.
Fredag d. 29.: Langfredag: Passionsliturgi
kl. 15.
Lørdag d. 30.: Påskevigile: Opstandelses-
liturgi kl. 20.
Søndag d. 31.: Påskedag: Højmesse kl.
10.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt,
Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27,
bedst mellem 10-11.
Træffes normalt i Tønder mandage 11-12,
tlf. 75 72 18 90.
Anden præst: Poul Clausen, Als Kloster,
Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf.
74 42 35 85 eller 74 43 33 70, bedst mellem
kl. 18-19.
Hverdagsmesser: Hos Søstrene kl. 15
1. fredag i måneden: i kirken kl. 19.
Søndagsmesser kl. 10.

Religionsundervisning: lørdagene 16. fe-
bruar, 23. februar, 16. marts, 23. marts,
kl. 9.30-13 på Als Kloster.
Påskens messetider vil blive nærmere
meddelt i sognebladet.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt,
Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27,
bedst mellem 10-11.
Træffes normalt i Tønder, mandage
11-12, tlf. 74 72 18 90.
Anden præst: Poul Clausen, Als Kloster,
Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf.
74 42 35 85 eller 74 43 33 70, bedst mellem
18-19.
Hverdagsmesser: Mandag-fredag kl. 17 på
Als Kloster (undt. de tirsdage hvor der er
bibelkreds)
Lørdage kl. 8.00 på Als Kloster
Søndagsmesser: kl. 9.30.

Bibelstudiekreds tirsdagene 19. februar, 5. marts, 19. marts kl. 19.15, hvor der startes med messe.
Kirkekaffe den 2. søndag i måneden.
Påskens messetider vil blive nærmere meddelt i sognebladene.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense
Adelgade 1, 5000 Odense C.
Telefon: 66 12 16 64.
Kontortid: Mandag-fredag kl. 10-12.
Præsternes træffetider:
P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.
P. Stefan Huber: Efter aftale.
P.K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8.30-10 og kl. 16.30.
1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.
2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.
Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.
Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.
Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Fredag d. 1.: Kl. 15 Mini-KUK/Kvinder-nes internationale Bededag: Kl. 14 møde i Missionsforbundets Kirke, Rosenlund- den 15.
Lørdag d. 2.: Retrætedag på Bjerregårds- vej v/P. Bjørn Højbo kl. 10-16.30. NB: Messe dér kl. 16.30!
Søndag d. 3.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 16.30.
Onsdag d. 6.: Kl. 19.30 bibelkreds.
Torsdag d. 7.: Kl. 19 korsvejsandagt, derefter menighedsrådsmøde.
Fredag d. 8.: Kl. 19 aftenmesse, kl. 19.30 møde i Senior-KUK.
Søndag d. 10.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 14 (vietn.), 16.30.
Mandag d. 11.: Kl. 19.30 møde i DKKF.
Tirsdag d. 12.: Kl. 19 bankospil på skolen.
Torsdag d. 14.: Kl. 14 møde i Senior- Klubben, kl. 19 korsvejsandagt.
Fredag d. 15.: Kl. 15 Mini-KUK.
Søndag d. 17.: Messer kl. 8.30, 10, 16.30. Højmessens fejres som familiemesse og bagefter er der orienteringsmøde for menigheden i gymnastiksalen.
Den 17.-20.: Polske retrætedage.
Mandag d. 18.: Kl. 19.30 foredrag i gymnastiksalen v/P. Jørgen Hviid.
Onsdag d. 20.: Kl. 19.30 bibelkreds.
Torsdag d. 21.: Kl. 19 korsvejsandagt.
Søndag d. 24.: Palmesøndag/messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 16.30.
Torsdag d. 28.: Skærtorsdag, kl. 17 høj- messe, derefter tilbedelse til kl. 21.
Fredag d. 29.: Langfredag, kl. 15 gudstje- neste med Korsets hyldning.
Lørdag d. 30.: Kl. 9 og 13.30 polsk indvielse af Påskemaden. Kl. 20 påske- nattens liturgi, derefter sammenkomst på skolen.
Søndag d. 31.: Påskedag, messer kun kl. 10 og 12 (polsk).
Mandag d. 1/4: 2. påskedag, messer kun kl. 10 og 12 (polsk).
Fredag d. 5.: Kl. 15 Mini-KUK.

Dalum Klosterkirke
Søndage: Messe kl. 7.30.
Hverdage: messe kl. 6.30.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
Havnegade 1, 5700 Svendborg.
Sognepræst: J. Kruk.
Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.
Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19.00 og lørdag kl. 16.00.

Søndag d. 3.: 3. sø. i Fasten. Kl. 15.00 messe i Rudkøbing.
Mandag d. 4.: Rosenkransgruppen kl. 19.30.
Onsdag d. 6.: Menighedsrådsmøde kl. 19.00.
Lørdag d. 9.: KUK for alle børn kl. 10-12.
Søndag d. 10.: Familiemesse kl. 10.00. Efter messen kirkekaffe. Under kaffen: Menighedsrådet orienterer.
Lørdag d. 16.: Messe kl. 14.00, derefter sammenkomst for kontaktgruppen.
Torsdag d. 21.: Bodsandagt og lejlighed til påskeskritemål kl. 19.00. NB: *Ingen aftenmesse!*
Søndag d. 24.: Palmesøndag. Kl. 10.00 indvielse af palmegrenen, palmeproces- sion, messe med lidelseshistorien.
Tirsdag d. 26.: Oliemesse ved Biskoppen i domkirke i København kl. 17.00.
Torsdag d. 28.: Skærtorsdag. Messe kl. 17.00, derefter tilbedelse af Sakramentet til kl. 20.00.
Fredag d. 29.: Langfredag. Mindegudstje- neste om Jesu død og fælles kommunion kl. 15.00.
Lørdag d. 30.: Påskelørdag. Påskensliturgi kl. 20.00.
Søndag d. 31.: Påskedag. Højmesse kl. 10.00.
Mandag d. 1. april: 2. påskedag. Kl. 10.00 højmesse. Kl. 15.00 messe i Sct. Bendts Kapel i Rudkøbing.
Religionsundervisning for børn: Dansk: Lørdag den 2. og 16. marts kl. 14-16. Vietnamesisk: Lørdag den 2., 16., 23. marts kl. 9.45-11.30.
Tilbedelse af Sakramentet og korsvejsan- dagt: Fredag den 1., 8., 15., 22. marts kl. 18.30.
Sammenkomst for menighedens unge i præstegården onsdag den 20. marts kl. 19.00.

Stella Maris Kirke, Nyborg
Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
Sognepræst: p. Stefan Huber.
Træffetid: Torsdag kl. 17-18.30 og søndag efter aftale på Vindingevej 9, Nyborg, tlf. 65 31 09 74 - ellers: Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.
Søndagsmesser: Kun kl. 10.
Hverdagsmesser: Kun mandag kl. 8, tors- dag kl. 19 og fredag kl. 7.

Søndag d. 10.: Kl. 10 familiemesse, deref- ter fællesspisning.
Fredag d. 15.: Kl. 19 messe med efterføl- gende menighedsrådsmøde, hvor P. Huber lægger op til samtale om troens væsen, tilblivelse, vækst, kriser.
Søndag d. 17.: Første del af højmessens som fælles korsvejsandagt.
Søndag d. 24.: Kl. 10 Palmevielse, -pro- cession og eukaristi.
Torsdag d. 28.: Kl. 17 festgudstjeneste, derefter tilbedelse.
Fredag d. 29.: Kl. 15 Langfredagsgudstje- neste.
Påskelørdag: Kl. 19 påskens nattens liturgi.
Søndag d. 31.: Kl. 10 festlig påskemesse.
Mandag d. 1/4: Kl. 10 eukaristi.

Vor Frelsers Kirke, Assens
Nørregade 3, 5610 Assens.
Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træf- fes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndag d. 3.: Messe kl. 10.
Søndag d. 17.: Messe kl. 10.
Søndag d. 31.: Messe kl. 10.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
Mariagade 4, 4930 Maribo.
P. Herman Legut, OFM. conv.
Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undta- gen mandag og tirsdag.
Mettetider:
Lørdage kl. 16.30.
Søndage kl. 10.00.

Palmesøndag d. 24.: Palmen er et meget kendt træ i Israel. Allerede kong Salomo smykkede Templets vægge med udskårne palmegrene. Senere brugtes palmemoti- vet tit som dekoration af synagoger. Palmegrene er udtryk for glæde og sejr. – Jesus, den messianske konge, blev hyldet af folket med palmegrene, da han på et æsel red ind i Jerusalem. – Messe kl. 10.00 med procession.
Skærtorsdag d. 28.: Påskemåltidet, som israelitterne spiste, var knyttet til udvan- dringen af Ægypten, så det blev et minde- og taksigelsesmåltid. Folket blev udsonet ved påskelammet, der blev spist. – Jesus havde længtes efter at spise dette festmåltid med sine venner, det sidste måltid før sin lidelse. Det måltid: hvor han gav dem sig selv som det nye påskelam. – Liturgien begynder kl. 16.30.
Langfredag d. 29.: Johannes skildrer, at Kristus var klar over, han skulle forlade denne verden og vende hjem til faderen, til det også for os forjættede land. »Da Jesus nu havde fået eddiken, sagde han: Det er fuldbragt! og han bøjede hovedet og opgav ånden«. – Liturgien begynder kl. 15.00.
Påskevigilie d. 30.: Det skal være en vågeaften, en forventning om »den signe- de dag« som kommer. I denne nat gik Kristus over fra døden til livet. – Vi fejrer liturgien sammen kl. 20.00.
1. påskedag d. 31.: Påske er sejrens fest, Jesu sejr over døden og vor opstandelsens glæde, vort livs håb og tro. – Messe kl. 10.00 (Obs! Sommertid begynder)

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov
Bredgade 47, 4900 Nakskov
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
Sognepræst: Pater Irenæus OFM. conv.
Gudstjenestetider:
Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00, søndag kl. 10.00. Hverdagsmesser: mandag, tirs- dag og fredag kl. 17.00, onsdag og torsdag kl. 11.30.

Polsk messe:
Pater Eugeniusz Legut holder messen på polsk 2. påskedag den 1. april kl. 10.00. Der er lejlighed til skriftemål kl. 9.15.

Gudstjenester i påsken:
Palmesøndag kl. 10.00. – Husk at tage en palmesøndagsbuket med hjemmefra.
Skærtorsdag kl. 19.00. – Husk at tage familiens opsparede gave til fasteaktio- nen med.
Langfredag kl. 15.00.
Påskelørdag ingen gudstjenester.
Påskesøndag. Påskehøjtideligheden be- gynder kl. 7.00 (syv! sommertid!). Høj- messen påskedag begynder kl. 11.00 (el- leve! sommertid!).
2. påskedag messe på polsk kl. 10.00.
Bibeltid:
Der er bibeltid i præstegården torsdag den 7. og 14. marts kl. 19.00.

Lejlighed til skriftemål.
Der er lejlighed til skriftemål hver man- dag i forbindelse med aftenmessen kl. 17.00. Flere præster er til stede.
Festligt påskemorgenbord.
Efter påskehøjtideligheden er alle vel- komne til at deltage i påskemorgenbor- det.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.
Weekendens gudstjenester:
Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00.
Søndag kl. 10.00.

Fredag d. 1.: Kl. 18.30 korsvej + messe.
Lørdag d. 2.: Kl. 10.00-12.00 undervis- ning for børn i 6-12 års alderen.
Tirsdag d. 5.: Kl. 19.00 bankospil i salen til fordel for de unges tur til Polen, som finder sted i sommerens løb.
Torsdag d. 7.: Kl. 8.00 skolegudstjeneste. Kl. 19.15 bibelaften.
Fredag d. 8.: Kl. 18.30 korsvejsandagt.
Lørdag d. 9.: Kl. 16.00 bodsandagt og skriftemål med efterfølgende messe for alle polsktalende. Det er pater Josef Dudek som leder denne aften.
Torsdag d. 14.: Åbent hus aften.
Fredag d. 15.: Kl. 18.30 korsvejsandagt.
Lørdag d. 16.: Kl. 10.00-12.00 undervis- ning for børn og firmander.
Kl. 16.00 bryllupsmesse.
Søndag d. 17.: Efter højmessens møde for den Franciskanske Lægorden.
Torsdag d. 21.: Kl. 19.15 bibelaften.
Fredag d. 22.: Kl. 19.00 bodsandagt som forberedelse til påskens højtid. Alle i menigheden inviteres.
Søndag d. 24.: Palmesøndag. Kl. 10.00 palmeindvielse (i salen) og højmesse.
Torsdag d. 28.: Skærtorsdag. Kl. 19.00 denne aftenens liturgi.
Fredag d. 29.: Langfredag. Kl. 15.00 Langfredagens liturgi.
Lørdag d. 30.: Påskelørdag. Kl. 22.30 kl. 12.00 velsignelse af brød m.m. Kl. 22.30 påskens nattens liturgi, som afsluttes med et hyggeligt samvær i Fredensgade 15.
Søndag d. 31.: Påskedag. Kl. 10.00 høj- messe. Herefter prøver børnene at finde påskeæg i præstegårdshaven.
Mandag d. 1. april: 2. påskedag. Kl. 10.00 højmesse.
Torsdag d. 4.: Kl. 8.00 skolemesse.
Fredag d. 5.: Ingen gudstjeneste.
Søndag d. 7.: Kl. 10.00 familiegudstjene- ste. Herefter reception i salen i.a.a. sognepræstens 25-års præstjubilæum.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved
Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85.
Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.
Faste gudstjenester:
Søn- og helligdage: Messe på Maria-Eli- sabeth Hjemmet kl. 8.
Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerte-fredag. Tilbe- delse af det Allerhelligste Sakramente på Maria-Elisabeth Hjemmet fra kl. 18 til 19. Messe kl. 19. Sakramental velsignel- se.
Lørdag d. 2.: Menighedsretræte. Se an- noncen bag i bladet.
Søndag d. 3.: Kirkekaffe efter højmessens i salen.

Torsdag d. 7.: Bibelaften kl. 19 i præstegården. Alle er velkomne!

Fredag d. 8.: Korsvejsandagt kl. 19 i kirken.

Fra tirsdag d. 12. til torsdag d. 14.3.: Studiedage på Magleås om »Børn og unges vilkår i Danmark og i den katolske Kirke«.

Tirsdag d. 12.: Bodsandagt kl. 19 ved pastor Ebbe Simonsen. Lejlighed til skriftemål før og efter andagten. Der er i øvrigt lejlighed til skriftemål før og efter alle andagter og messer, eller efter aftale med en af de tre præster.

Torsdag d. 14.: Menighedsrådsmøde i præstegården kl. 19.00.

Fredag d. 15.: Korsvejsandagt i kirken kl. 19.

Søndag d. 17.: Polsk messe kl. 11.30.

Fredag d. 22.: Korsvejsandagt kl. 19.

Palmesøndag d. 24.: Kl. 10 indvielse og uddeling af »grenene«. Procession, højmesse med Jesu lidelseshistorie efter evangelisten Markus.

Tirsdag d. 26.: »Oliemesse« i Sct. Ansgars Kirke, København kl. 17.

Skærtorsdag d. 28.: Festmesse kl. 17. Vi mindes indstiftelsen af Altrets helligste Sakramente. Efter messen tilbedelse indtil kl. 20.

Langfredag d. 29.: Faste- og abstinensdag! - Liturgien (Gudstjenesten) begynder kl. 15. Ordets gudstjeneste med Jesu lidelseshistorie efter evangelisten Johannes. De store forbønner. Korsets hyldning. Kommunion/altergang. Kollekten går til Det hellige Land.

Påskelørdag d. 30.: Liturgien begynder kl. 20. Indvielse af ilden, procession, indvielse af påskelyset. Påskelovsang. Ordets gudstjeneste. Dåbshøjtideligheden. Indvielse af dåbsvandet, fornyelse af dåbsløfterne. Fejringen af eukaristi. Derefter hyggeligt samvær i præstegården.

1. påskedag d. 31.: Herrens opstandelse! Messe kl. 8 på Maria-Elisabeth Hjemmet. Kl. 10: Højmesse i kirken. Ingen polsk messe.

2. påskedag d. 1.4.: Messe kl. 8 på Maria-Elisabeth Hjemmet. Polsk messe kl. 10.00 i kirken. Børnenes 1. hellige Kommunion fejres Kristi Himmelfartsdag, den 9.5. kl. 10. Biskoppen meddeler firmelsens sakramente næste gang den 9.2. 1992.

DUK's kursusoversigt ligger fremme på boghylden i kirken. Se på lejrtillbuddene og tilmeld jer snarest til den af jer ønskede lejr.

Husk ministrantkursus fra den 26. til den 28.4. på Øm og firmandernes weekend/Øst fra den 3. til den 5.5.

Menigheden ønskes en velsignet og glædelig påske!

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 10. er der kirkekaffe efter højmassen.

Onsdag d. 20. er der bodsgudstjeneste kl. 19.30. I forbindelse dermed er der også lejlighed til personligt skriftemål. Morgenmessen bortfalder.

Søndag d. 24., palmesøndag: Der er højmesse med palmeindvielse.

Torsdag d. 28., skærtorsdag: Der er højmesse kl. 17, hvor vi fejrer indstiftelsen af Alterets Sakramente.

Fredag d. 29., langfredag: Langfredagsli-

turgien med korsets hyldning begynder kl. 15.

Lørdag d. 30., påskelørdag: Kirkeårets højdepunkt: Påskevigilien. Gudstjenesten begynder kl. 21. Efter messen ønsker vi hinanden glædelig påske ved et glas vin i menighedssalen.

Søndag d. 31., påskesøndag: Højmesse kl. 10.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 10. kl. 10.00: Højmesse. Menighedskaffe efter messen.

Palmesøndag d. 24.: Kl. 10.00 indvielse og uddeling af »grenene«, procession og højmesse med Jesu lidelseshistorie efter evangelisten Markus.

Skærtorsdag d. 28.: Festmesse kl. 16. Vi mindes indstiftelsen af Altrets helligste Sakramente.

Langfredag d. 29.: Faste- og abstinensdag.

1. påskedag d. 31.: Herrens opstandelse. Kl. 10.00: Højmesse.

2. påskedag d. 1.4.: Ingen messe.

10 Vestsjælland

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10.

Om hverdagen, i Sankt Montforts kapel over kirkens sakristi, normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. På dage, hvor der er messe kl. 11.15, bedes rosenkransen umiddelbart efter messen. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Fredag d. 1.: Kl. 19.15 messe for børn og forældre. Under messen optages Nils-Peter Nilsson (Høng) i den katolske kirkes fuldstændige fællesskab.

Mandag d. 4.: Månedens 1. mandag. Kl. 17.15 messe i kapellet. Kl. 18 udstilles, - ligeledes i kapellet, - det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskalder.

Lørdag d. 9.: Rengøringsformiddag omkring kirke og menighedshus fra kl. 10.30-13. Mød op og giv et nap med!

Søndag d. 10.: Menighedens kirkekaffe efter højmassen kl. 10.

Fredag d. 15.: Kl. 11.15 messe i kapellet. Kl. 19.15 korsvejsandagt for børn og forældre (i kirken).

Lørdag d. 16.: Fastetidens retrætedag, fælles for vore tre menigheder: Slagelse-Kalundborg-Holbæk fra kl. 10-17.30.

Retræteledere: Pastor Guido Kreienbühl, leder af kateketcentralen, og sognepræsten. Dagens program veksler mellem gudstjenester i kirken og oplæg og samtale i menighedslokalerne, - samt frokost og kaffepause.

Mød op til denne påskeforberedelse og husk frokostpakke. Øl og vand kan købes, kaffe fås.

Retrætedagens afslutning er messen, som

begynder kl. 16.15 (5. søndag i fasten).

Søndag d. 17.: 5. søndag i fasten. I dag synges dele af højmassen på latin.

Tirsdag d. 19.: Festen for den hellige Joseph. Kl. 9.45 laudes, kl. 11.15 messe i kapellet.

Lørdag d. 23.-søndag d. 24. afholdes børne-weekend.

Søndag d. 24., Palmesøndag: Vor Herres indtog til sin lidelse. Den stille uge begynder. Kl. 10.00 palmevielse, palme-procession og højtidelig messe med oplæsning af Kristi lidelseshistorie.

Torsdag d. 28., Skærtorsdag: Mindedagen for Kristi indstiftelse af altrets og præstevielsens sakramenter.

Kl. 10.00 laudes i kapellet.

Kl. 17.00 højtidelig aftenmesse med *børnenes første hellige kommunion*. Ved messens slutning bæres sakramentet til sidealteret, hvor der holdes tilbedelse indtil midnat.

Fredag d. 29., Langfredag: Mindedagen for Kristi død, faste- og abstinensdag.

Kl. 10.00 laudes.

Kl. 15.00 liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi lidelseshistorie, korsets hyldning og kommunion.

Lørdag d. 30., Påskelørdag: Kl. 13 begynder de unges retrætedag.

Kl. 21 begynder påskennattens store opstandelsesgudstjeneste med læsningerne, påskelysets indvielse og påskelovsang. Gudstjenestens højdepunkt er påskehøjmassen, under hvilken dåbsvandets indvielse og dåbsløfternes fornyelse finder sted. Odsherred kammerkor synger!

Slut talstærkt op om denne årets vigtigste gudstjeneste!

Efter gudstjenesten fortsætter opstandelsesfesten i menighedshuset, hvor vi over et glas vin og lidt spiseligt ønsker hinanden glædelig påske. Tonerne fra discotek »Montfort« vil give os lejlighed til, osse legemligt at give udtryk for vor opstandelsesglæde.

Søndag d. 31., Påskesøndag, Kristi opstandelses Fest.

Kl. 10.30 (NB!) Festlig påskehøjmesse. Husk, at sommertid er begyndt i nat! Kirkebil fra Korsør. Kl. 18.45 påskevesper.

Mandag d. 1. april, 2. påskedag: Kl. 10 påskehøjmesse, sunget delvis på latin.

Søndag d. 7. april, 2. søndag i påsken, Hvidesøndag. Kl. 10 højtidelig påskemesse med *de 14-åriges trosbekræftelse*.

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 3.: 3. fastesøndag, messe kl. 10.

Onsdag d. 6.: Skolemesse kl. 8.45.

Lørdag d. 9.: Midfaste - 4. fastesøndag - fejres kl. 16. Vi drikker et glas vin i præsteboligen, efter messen.

Søndag d. 10.: Ingen messe.

Onsdag d. 13.: Sidste Markus-aften med sognepræsten hos søstrene kl. 19.

Søndag d. 17.: 5. fastesøndag, messe kl. 10.

Lørdag d. 23.: Familie-messe kl. 16. Vi fejrer palmesøndag.

Søndag d. 24.: Ingen messe.

Torsdag d. 28.: Skærtorsdag, messe kl. 17.

Fredag d. 29.: Langfredag fejres kl. 15.

Lørdag d. 30.: Påskemesse fejres kl. 20.

Søndag d. 31.: Påskedag, ingen messe.

Mandag d. 1. april: 2. påskedag, messe med sognepræsten kl. 10. Efter messen drikker vi et glas vin sammen.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 28. feb.: Kl. 19.15, - aftenen før marts månedens første fredag, - er der - i stedet for ordets gudstjeneste, - korsvejsandagt, afsluttet med sakramental velsignelse.

Lørdag d. 2. marts: 3. søndag i fasten. I tilslutning til søndagsmessen kl. 15.30 meddeles dåbens sakramente til Jan og Carmencita Christensens nyfødte datter (Holbæk).

Lørdag d. 16.: Fastetidens retrætedag for vor pastoralenheds tre menigheder fra kl. 10 til kl. 17.30 i kirke- og menighedshus i Slagelse. Retræteledere: pastor Guido Kreienbühl, leder af kateketcentralen, og sognepræsten. Mød talstærkt op til denne påskeforberedelse, - og se i øvrigt under »Slagelse«.

I Holbæk: Søndagsmesse kl. 15.30, - som altid.

Tirsdag d. 19.: Festen til ære for den hellige Joseph.

Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med udledning af den hellige kommunion.

Lørdag d. 23.-søndag d. 24.: Børnweek-end i Slagelse. Religionsundervisningsbørnene i Holbæk inviteres.

Lørdag d. 23., Palmesøndag: Jesu indtog til sin lidelse. Den stille uge begynder. Kl. 15.30 palmevielse og messe med oplæsning af Kristi lidelseshistorie.

Torsdag d. 28., Skærtorsdag: Mindedagen for Kristi indstiftelse af altrets og præstevielsens sakramenter.

Kl. 17.00 aftenmesse. Efter messen tilbedelse ved sakramentet indtil kl. 20.

Fredag d. 29., Langfredag: Mindedagen for Kristi korsdød. Faste- og abstinensdag.

Kl. 15.00 liturgisk gudstjeneste med oplæsning af Kristi lidelseshistorie, korsets hyldning og kommunion.

Lørdag d. 30., Påskelørdag: Kl. 13 begynder - i Slagelse - de unges påske-retrætedag.

Påskennatten er »natten over alle nætter«.

Den store opstandelses-gudstjeneste, årets vigtigste gudstjeneste, fejres samlet for vor pastoralenheds tre menigheder i Vor Frue Kirke i Slagelse. Den begynder kl. 21 og har som højdepunkt den festlige påskehøjmesse. Odsherred Kammerkor synger. Efter gudstjenesten fortsætter opstandelsesfesten i menighedshuset. Se nærmere under »Slagelse«.

NB: Slut op om denne vigtige gudstjeneste og gør en indsats for at komme til Slagelse! **Søndag d. 31., Påskesøndag:** Kristi opstandelsesdag.

Ingen gudstjeneste i Holbæk (NB!)

Mandag d. 1. april, 2. påskedag.

Kl. 15.30 højtidelig påskemesse med påskelovsang, indvielse af nyt dåbsvand og fornyelse af vore dåbsløfter. Ved messens slutning meddeles *dåbens sakramente* til Margaret og Peter Vestergaards nyfødte søn (Holbæk).

Torsdag d. 4. april: Kl. 19.15, - aftenen før april månedens første fredag, torsdag i

påskeoktaven, - er der ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm,
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 15 62.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Lørdag d. 16.: *Nastetidens retrætedag*, fælles for vor pastoralenheds tre menigheder, fra kl. 10 til kl. 17.30 i kirke og menighedshus i Slagelse.

Retræteledere: pastor Guido Kreienbühl, leder af kateketcentralen, og sognepræsten. Dagens program veksler mellem gudstjenester i kirken og oplæg og samtaler i menighedshuset. Se i øvrigt under »Slagelse«, - og mød op til denne påskeforberedelse.

Søndag d. 17.: 5. søndag i fasten. I dag fejres dele af søndagsmessen på latin.

Lørdag d. 23.-søndag d. 24. afholdes børne-weekend i Slagelse.

Søndag d. 24.: *Palmesøndag*: Jesu indtog til sin lidelse. Den stille uge begynder. Kl. 15.00 palmevielse, palmeprocession og messe med oplæsning af Kristi lidelseshistorie.

Skærtorsdag d. 28., Langfredag d. 29. og ganske særlig påskemat d. 30.-31. henvises og opfordres menigheden i Kalundborg til at tage del i disse dages højtidelige gudstjenester i *sognekirken i Slagelse*: Skærtorsdag kl. 17, langfredag kl. 15 og påskelørdag kl. 21. Se nærmere under »Slagelse«.

Søndag d. 31.: *Påskesøndag*: Kristi opstandelses Fest.

Kl. 15.00: Højtidelig påskemesse med påskelovsang, vevands-indvielse og fornyelse af dåbsløfterne.

Mandag d. 1. april, 2. påskedag: Ingen gudstjeneste i Kalundborg.

11 Midtsjælland

Skt. Pauls Kirke, Taastrup

Køgevej 162, 2630 Taastrup.
Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.
Tlf. 42 99 07 28.

Messestider:

Søndag: Højmesse kl. 10.

Onsdag: Messe kl. 19.

Torsdag: Messe kl. 16.

Lørdag: Messe kl. 17. (Søndagsmesse)

1. fredagsmesse kl. 9 i marts bortfalder.

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30 derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00 Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: søndagene d. 3., 10., 17. og 24. marts efter højmesse.

Firmelsesundervisning: d. 28. feb., 14. og 21. marts og 4. april.

Kolping mødes efter aftalen.

Midi-KUK: Mødetid: tirsdag hver 14. dag.

Aktiviteter:

Søndag d. 10. marts: Børnemesse.

Søndag d. 24. marts: Palmesøndag med uddeling af palmegrene i menighedssalen og procession til kirken.

Skærtorsdagsmesse d. 28. marts kl. 17.

Langfredags-liturgi d. 29. marts kl. 15.

Påskelørdag: Messe kl. 20.

Påskesøndag: Højmesse kl. 10.

2. påskedag: Messe kl. 10.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8 mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 6.: Familiemesse kl. 10, tilrettelagt af konfirmanderne.

Tirsdag d. 12. Bankospil. Overskuddet skal bruges til indkøb af salmebøger til brug i kirken.

Onsdag d. 13.: Korsvejsandagt kl. 19.30. Fra mandag til og med torsdag d. 21. bortfalder hverdagsmesserne. Onsdag d. 20. er der dog skolemesse ved P. Fich, kl. 8.45.

Søndag d. 24.: Palmesøndag. Palmeindvielse begynder i menighedssalen kl. 10.

Torsdag d. 28.: Skærtorsdag: Højmesse kl. 17, derefter stille tilbedelse indtil kl. 21.

Fredag d. 29.: Langfredag-liturgi: Kl. 15.

Lørdag d. 30.: Påskemat-liturgien begynder kl. 22.45.

Søndag d. 31.: Påske. Messe kl. 10 og 17. Mandag d. 1. april: 2. påskedag: Messe kl. 10.

Søndag d. 7.: Trosbekræftelse ved høj-messen kl. 10.

Indsamlingen til kirkens istandsættelse indbragte små 35.000 kr. Hjertelig tak!

Ledreborg

Slotkirke

Hver søndag messe kl. 8.30 undtaget påskedag.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, Birkerød.

Sognepræst Jacob Muiser.

Tlf. 42 81 27 96, helst mellem kl. 9-10.

Søndagsmesserne: Kl. 8 og kl. 10.

Tirsdag messe kl. 10.

Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål:

Lejlighed til at skrifte i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale. Tilbedelse af Alterets hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 på Nordvanggård den første fredag i måneden.

Mandag d. 4.: Forældremøde for de forældre, hvis børn forbereder sig til deres Første H. Kommunion, på Nordvanggård kl. 19.30.

Mandag d. 4.: Bazarmøde kl. 19.00.

Torsdag d. 7.: Religionsundervisning kl. 16.00.

Lørdag d. 9.: Børneklubben mødes kl. 10.30-13.

Søndag d. 10.: Pater A. Dekkers sj. prædiker om kirkens virken i verden ved »Pax Christi«. Efter messen kirkekaffe til videre samtale.

Torsdag d. 14.: Menighedsmøde om emnet »Kan kirken flytte sig?« kl. 19.30 på Nordvanggård ved pater A. Dekkers.

Søndag d. 17. taler og prædiker pater

Dekkers om »Gældskrisen i de fattiges lande«. Kirkekaffe efter messen til videre drøftelse.

Mandag d. 11.: Økumenisk gudstjeneste kl. 13.30 i Bistrup kirke for Ældreklubben og alle interesserede.

Mandag d. 11.: Præstemøde kl. 18.00.

Torsdag d. 14.: Lejlighed til at skrifte for voksne og børn kl. 16.00.

Torsdag d. 21.: Religionsundervisning kl. 16.00.

Søndag d. 24., palmesøndag: Kl. 10 familiemesse.

Torsdag d. 28., skærtorsdag: Kl. 16.00 med tilbedelse indtil kl. 22.00.

Fredag d. 29., langfredag: Kl. 15 liturgisk gudstjeneste.

Lørdag d. 30., påskelørdag: Kl. 21.30 påskevigiliens liturgi.

Søndag d. 31.: Påskemesse kl. 10.00.

Skt. Hans Kirke

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Jac Muiser,

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Tlf. 42 81 27 96, bedst kl. 9-10.

2. præst: Peter Nissen,

Bredgade 69, 3. th., 1260 Kbh. K.

Tlf. 33 93 19 48, bedst formd. og aften.

Søndagsmesser:

Skt. Hans kirke: Kl. 10 højmesse.

Mikkelsborg, Strandvej 352: Kl. 8.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Søndag d. 3.: Kl. 10.00 familiemesse, som forberedes af børnene fra Hold III.

Mandag d. 4.: Kl. 19.30 forældremøde for førstekomunikanternes forældre på Nordvanggård.

Onsdag d. 6.: Kl. 19.00 messe. Kl. 19.30 gennemgang af næste søndags læsninger.

Torsdag d. 7.: Kl. 16.00 børneundervisning på Nordvanggård.

Mandag d. 11.: Kl. 13.30 mødes ældreklubben til økumenisk gudstjeneste i Bistrup Kirke.

Onsdag d. 13.: Kl. 19.00 messe. Kl. 19.30 gennemgang af næste søndags læsninger.

Torsdag d. 14.: Kl. 16.00 børneundervisning på Nordvanggård. Fælles skriftemål.

Onsdag d. 20.: Kl. 19.00 messe. Kl. 19.30 gennemgang af næste søndags læsninger.

Denne er den sidste i rækken af bibelstudieaftener.

Torsdag d. 21.: Kl. 16.00 børneundervisning på Nordvanggård.

Søndag d. 24.: Palmesøndag. Kl. 10.00 palmevielse i menighedssalen, procession til kirken og højmesse.

Tirsdag d. 26.: Kl. 17.00 højmesse i Skt. Ansgars kirke, hvor biskoppen indvier de hellige olier.

Torsdag d. 28.: Skærtorsdag. Kl. 16.00 højmesse, hvor vi mindes indstiftelsen af den hellige Eukaristi. Efter messen mulighed for stille tilbedelse.

Fredag d. 29.: Langfredag. Kl. 15.00 langfredagens liturgi. Langfredag er faste- og abstinensdag.

Lørdag d. 30.: Påskelørdag. Kl. 21.00 påskematens liturgi og højmesse. Efter messen mødes vi i menighedssalen og ønsker hinanden »glædelig påske«.

Søndag d. 31.: Påskedag. Kl. 10.00 højmesse med børnenes første kommunion.

Efter messen ønsker vi »til lykke« i menighedssalen.

Mandag d. 1.: 2. påskedag. Kl. 10.00 læst messe.

Torsdag d. 4.: Kl. 16.00 børneundervisning på Nordvanggård.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skærtorsdag: Højmesse kl. 19.15.

Langfredag: Liturgi kl. 15.00.

Påskedag: Påskevigilier kl. 4.30. Højmesse kl. 8.45.

2. påskedag: Højmesse kl. 8.30.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7,

3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde

10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Fredag d. 1.: Messe kl. 8.30. Kvindernes internationale Bededag holdes i Hillerød Kirke i Østergade kl. 14.30.

Lørdag d. 2.: *Firmelsesfest* med biskoppen kl. 16. Vi kan fremstille 12 firmander for biskop Martensen. Her kan vi foreløbig ønske hjerteligt tillykke.

Søndag d. 3.: 3. fastesøndagsmesse kl. 9.

Tirsdag d. 5.: Messe kl. 18.

Torsdag d. 7.: Messe kl. 17.

Fredag d. 8.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 9.: *Børnenes religionsundervisning* nr. 15 kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11.

Søndag d. 10.: 4. fastesøndag - midfaste, messe kl. 11.

Torsdag d. 14.: Messe kl. 17.

Fredag d. 15.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 16.: *Børnenes religionsundervisning* nr. 16 kl. 9.30-11.30. Sidste gang i denne vinter. Messe kl. 11.

Søndag d. 17.: 5. fastesøndagsmesse kl. 9.

Tirsdag d. 19.: Messe kl. 19. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Onsdag d. 20.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 21.: Messe kl. 17.

Fredag d. 22.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 24. *Palmesøndag*: Familiemesse kl. 11.

Onsdag d. 27.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 28. *Skærtorsdag*: Messe kl. 17.

Fredag d. 29. *Langfredag* fejres kl. 15.

Lørdag d. 30.: Påskemesse fejres kl. 20.

Søndag d. 31.: Påskedagsmesse kl. 9.

Skt. Vincents Kirke, Helsingør

Nygade 8B. Tlf. 49 21 05 71.

Sognepræst Hans Esmark.

Møllestræde 10B, 3400 Hillerød.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 3.: *Firmelsesfest* med biskoppen kl. 11. Vi kan fremstille tre firmander for biskop Martensen. Her kan vi foreløbig ønske hjerteligt tillykke.

Tirsdag d. 5.: Pensionist-træf hos søstre på Møllebakken kl. 14.30 til messe og hyggeligt samvær.

Søndag d. 10.: 4. fastesøndag - midfaste, messe kl. 9.

Tirsdag d. 12.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Søndag d. 17.: 5. fastesøndag, messe kl. 11.

Tirsdag d. 19.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Søndag d. 24. *Palmesøndag*: Familiemesse kl. 9.

Torsdag d. 28. *Skærtorsdag*: Messe kl. 20.

Fredag d. 29. *Langfredag*: Fejres kl. 15.

Lørdag d. 30.: Påskemesse kl. 22.30.

Søndag d. 31.: Påskedagsmesse kl. 11.

Lejrtilbud 1991

Danmarks Unge Katolikker

Temaet: Frihed

Temaet for sommerens lejre er FRIHED.

Vi bliver konstant bombarderet med bud på hvad frihed kan være. Nogen gange er det som at gå i en ukendt by, hvor der på skiltene står: »Befri dit liv«, »Den frie rejse«, »Free Style«, »Frihed til at være den du er«, »Muren er faldet«, »Kun de fangne fugle læges, de frie flyver« o.s.v. men hvor er det svært at finde vej, uden at blive væk fra sig selv.

Et så stort begreb som frihed, kan have det som glat sæbe mellem hænderne, det smutter hver gang man tror man har det. Men på sommerens lejre er vi mange om at holde fast og det gør forskellen.

Og vi er ikke hvem som helst. I lyset af troen, erfaringer og fælles oplevelser, vil vi ruste os til at begive os ud i »byen«, ved at samle os om den uløselige forbindelse, der er imellem kristendom og frihed.

En enestående chance for en meningsfuld sommerferie

Danmarks Unge Katolikker har igen et væld af gode ferietilbud

Charterferier er på vej yt, DUK sommerlejre er in! Aldrig nogensinde før har der været så stor rift om pladserne på DUKs lejre, som vi oplevede det sidste år. Og mon ikke tendensen holder sig også i 91?

Det tror sommerlejrudvalget i hvert fald på, og udbuddet er derfor så stort som nogensinde. Bl.a. er der i år en ekstra børnelejr.

Men husk under alle omstændigheder hurtig tilmelding.

Over hundrede frivillige ledere glæder sig til sommerens oplevelser. For det er ikke bare deltagerne, der synes at lejrene er helt enestående oplevelser. Her er muligheden for at være sammen på en helt anden måde, end på de traditionelle ferietilbud.

Kreativiteten har kronede dage, - der er næsten ingen grænser for hvad der kan ske på en sommerlejr. Men sjov og skæg er kun en af de ting, der gør lejrene til en oplevelse for livet.

Det lyder måske lidt voldsomt, men mange tidligere deltagere mener det faktisk.

Fællesskabet fremhæves ofte som helt specielt godt. Den fælles tro giver et åbent miljø, og tema og samtaler bliver både spændende og vedkommende. For slet ikke at tale om gudstjenesterne, natløbene, maden, underholdningen, badeturene, kæresterne...

En sommerlejr kan få livslange følger. Husk tilmelding i dag!

Tilmelding til årets lejre på bagsiden af dette tillæg.

Skal du bruge flere blanketter kan du få dem på DUKs sekretariat.

Børnelejr

Væk hjemmefra – ud og stå på egne ben og møde nye og gamle venner. Det er blevet så populært, at der i år er hele 4 børnelejr at vælge imellem.

Sammen skal vi opleve en masse forskellige ting: Underholdning, fritidsaktiviteter, hvor vi bader, spiller bold, hamrer og saver, maler, klipper og klistrer o.s.v., lejrball og måske natløb.

Alle de mange ting kan du prøve på børnelejr sammen med en masse andre

børn – og det er ikke det eneste: Vi skal også holde messe, som vi selv er med til at lave og så skal vi snakke og lege om det tema, som der er for alle de mange sommerlejr.

Lyder det spændende? Så snak med dine forældre og meld dig på børnelejr, – du kan måske aftale at følges med en af dine venner.

Vi tør godt love dig alletiders oplevelse: Lederne er allerede i gang med at finde på lige netop de ting, som gør det så dejligt at være på børnelejr.

Vi ses til sommer!

BØRNELEJR 1

Sted : Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.
Tlf. 86 89 81 27
Tid : Den 22.6.-29.6. 91
Alder : 7-13 år
Pris : Kr. 600,00 + kr. 110,00 for fællesrejse.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmeldingen.
Lejrchef : Pia Köllner
Tilmelding : Til DUK senest den 22.4. 91.

BØRNELEJR 4

Sted : Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27
Tid : Den 27.7.-3.8. 91
Alder : 7-13 år
Pris : Kr. 600,00 + 110,00 for fællesrejse.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmeldingen.
Lejrchef : Maria Giraldi.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.4. 91

BØRNELEJR 2

Sted : Myretuen, Blåværvej 2, 3540 Lyngby
Tlf. 42 18 34 41
Tid : Den 22.6.-29.6. 91
Alder : 7-13 år
Pris : Kr. 600,00 + kr. 110,00 for fællesrejse.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmeldingen.
Lejrchef : Gabriella Szirmai.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.4. 91.

BØRNELEJR 3

Sted : Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg
Tlf. 86 89 81 27
Tid : Den 29.6.-6.7. 91
Alder : 7-13 år
Pris : kr. 600,00 + 110,00 for fællesrejse.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmeldingen.
Lejrchef : Naser Nawarecka.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.4. 91.

Midilejr

DUKs midilejr er for dig der synes du er blevet for stor til børnelejr, men stadig vil vente lidt med juniorlejr.

Vi mødes en uge på Ømborgen til en række sjove og spændende oplevelser: Sang, underholdning, kirke, dagløb o.s.v. Vi skal også beskæftige os med lejrtemaet »Frihed«, som bliver belyst fra forskellige vinkler.

Midilejren har vist sig at være et tiltrængt alternativ til DUKs øvrige lejrtilbud, så derfor skal du være hurtig hvis du vil med.

Sted : Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.
Tlf. 86 89 81 27.
Tid : Den 06.07.-13.07. 91.
Alder : 12-15 år.
Pris : Kr. 700,00 + kr. 110,00 for fællesrejse.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmelding.
Lejrchef : Nik Bredholt.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.04. 91

Juniorlejr

Af alle steder kan man vel ikke tænke sig noget bedre sted at arbejde med temaet »Frihed«, end på juniorlejr på Øm.

Det viser sig år efter år, at temaarbejdet er med til at svejse deltagere og ledere sammen, så lejren bliver den helt særlige fællesskabsoplevelse den er kendt for. Her bliver der ikke kun talt om noget, men i lige så høj grad til hinanden. Man lærer sig selv og de andre bedre at kende.

Måske får du ikke en posefuld svar med hjem, men forhåbentlig nogle byggeklodser, som netop du kan bruge i dit liv. Temaarbejdet er kun en del af det, man når på en uge i juli. Lejren byder også på:

Aftenbøn, badeture, citronvand, daseri, eftertanke, fest, gudstjenester, hygge, ideer, jogging, knus, lejrball, musik, natløb, opvask, p, q, r, s...

Sted : Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.
Tlf. 86 89 81 27.
Tid : Den 13.07.-20.07. 91.
Alder : 14-17 år.
Pris : Kr. 700,00 + kr. 110,00 for fællesrejse.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmelding.
Lejrchef : Hanne Brixtofte Pedersen.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.04. 91.

Nordisk lejr

Nordisk lejr ligger denne gang i svenskerne hænder, og de indbyder til en multikulturlejr. Foruden skandinaver indbydes specielt vietnamesere, polakker og latinamerikanere fra hele norden.

Vi håber på en udveksling af ideer og erfaringer, som måske kunne føre til større forståelse og accept af hinanden. Lejren er tilrettelagt således, at de nationale grupper får formiddagen for sig selv, så kontakten grupperne imellem i norden, styrkes.

Et egentligt tema er ikke helt på plads endnu, men symboler som f.eks. mariastatuer, kors, fredsduer, vand, rosenkrans, evighedslampe er tænkt som muligt arbejdsstof.

Ingen tvivl om, at det bliver en spændende og ny lejrform.

Sted : Sverige, ved Laxå Stenbodagården.
Tid : 21.07.-01.08. 91.
Alder : 16 og opefter.
Pris : Kr. 950,00 + kr. 110,00 for fællesrejse til København (160,00 for alle over 25 år).
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmeldingen.
Arrangør : Sveriges Unge Katolikker.
Leder fra : Jeanett Jezewski,
DUK : Phu Van Nham.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.04. 91.

Polenstur

Med årstemaet »Frihed« og det seneste års begivenheder i det tidligere Østeuropa er Polen et oplagt rejsemål for DUKs alternative lejr 1991.

Byen Kraków vil være vores »base«. Dels har Kraków en særlig status som tidligere kulturelt, politisk og religiøst centrum for Polen, dels er der utallige udflygtsmuligheder herfra - bl.a. til Czeszochowa, hvor Den Sorte Madonna som bekendt befinder sig.

Turen er en DUK-lejr, og altså ikke bare en almindelig turistrejse. Det betyder bl.a., at der som på alle andre lejre vil være fælles morgen- og aftenbøn, fælles messer og at årstemaet vil blive behandlet, ikke kun udfra en historisk/samfundsmæssig synsvinkel, men bestemt også udfra en religiøs.

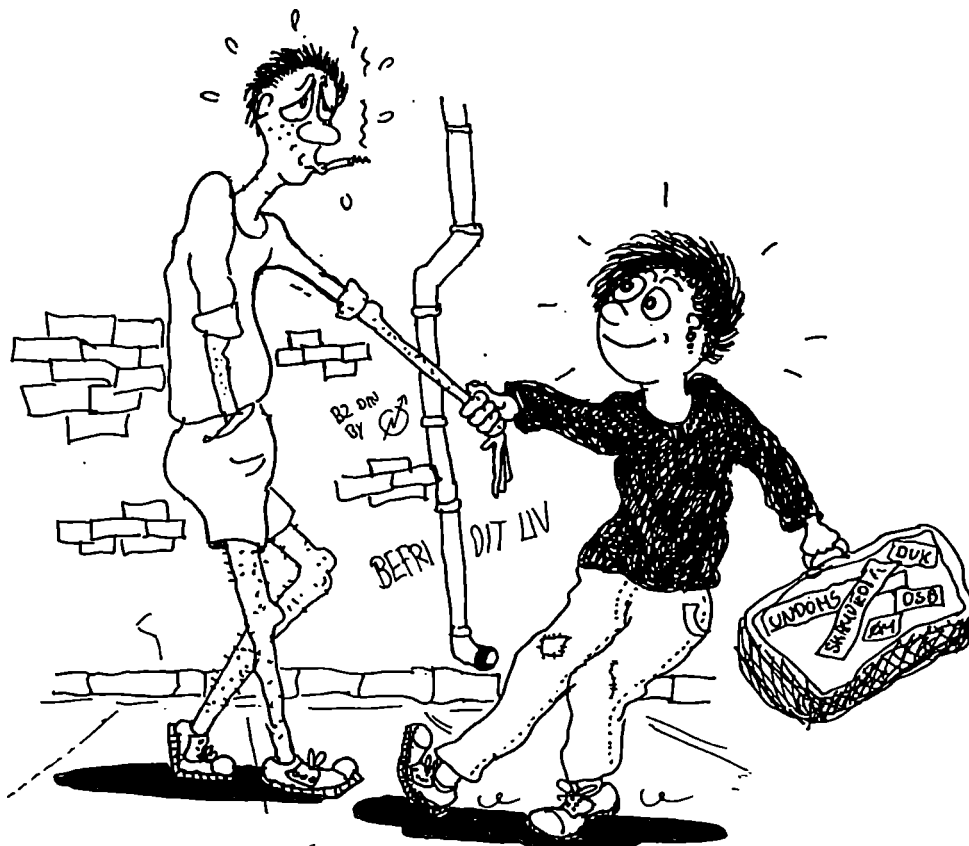
Kraków er den ene af to polske byer, der ikke blev ødelagt under 2. Verdenskrig, hvilket vil sige, at hele den gamle/indre by står, som den har gjort i århundreder, og naturligvis skal der også være plads og tid til at opleve byer og befolkningen. Vi har masser af ideer og muligheder - kun nogle få skal nævnes her: Besøg i Czeszochowa, møde med polsk

katolsk ungdomsgruppe, byrundtur, tømmerflådesejlads på Dunajec-floden og besøg i den tidligere kz-lejr Auschwitz.

(Forslag/ønsker m.h.t. programpunkter kan sendes til undertegnede). M.h.t. indkvartering: Turistklassehotel, 2-3-4 sengsværelser (ikke bad på alle værelser, men på alle etager). Selve rejsen vil foregå i moderne langtursbus med alle bekvemmeligheder.

Prisen inkluderer: Visum, rejse, hotel, alle udflugter og entreer, guide samt halvpension (morgen- og aftensmad).

Sted : Kraków, Polen.
Tid : Den 21.07.-29.07. 91.
Alder : 15-25 år.
Pris : Kr. 2.400,00 + kr. 110,00 for fællesrejse til Århus eller Fredericia.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmelding.
Lejrchef : Susanne Vork.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.04. 91.

Ungdomslejr

Igen i år er der mulighed for at komme på ungdomslejr, hvis du er mellem 18 og 25 år. Lejren for denne aldersgruppe så jo sin fødsel i 1990, og såvel deltagere som ledere fandt, at den var særdeles vellykket.

Med små justeringer - som deltagerne selv gav forslag til - gentager vi rammen således, at vi i bl.a. diskussion, musik og drama arbejder med årets tema: »Frihed«.

Vi vil i år efterkomme ønsket om en interessegruppe i instruktiv teologi. Derudover glæder vi os til at møde mange

talentfulde deltagere og er i øvrigt spændt på, om vi igen i år får eget band.
 På gensyn med alt hvad I har i jer!

Sted : Ømborgen, Lindholmvej 13, 8660 Skanderborg.
 Tlf. 86 89 81 27.
Tid : 03.08.-10.08. 91.
Alder : 18-25 år.
Pris : Kr. 700,00 + kr. 110,00 for fællesrejse.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmelding.
Lejrchef : Pia Kelly.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.04. 91.

Så er der lejren for alle aldre!

Multilejr

Multilejren er for alle: Familier og enlige, børn og voksne, unge og gamle.

Det er en uges ferie med indhold: Leg, gudstjenester, musik, traveture, temaarbejde, bål, sang, madlavning, samtaler, rengøring o.m.a. Lederteamet planlæg-

ger ugens praktiske og organisatoriske rammer - og så er det i høj grad op til alle deltagere at være med til at udfylde rammerne.

Vi håber på et gensyn med tidligere deltagere - og på at træffe mange nye.

Vel mødt til en festlig og indholdsrig uge på Øm.

Sted : Ømborgen, Lindholmvej 13, Skanderborg.
 Tlf. 86 89 81 27.
Tid : Den 20.07.-27.07. 91.
Alder : 0-100 år.
Pris : Voksne.....kr. 660,00
 7-13 år.....kr. 590,00
 2-6 år.....kr. 500,00
 0-1 år.....kr. 325,00
 Derudover kr. 110,00
 (160,00 for alle over 25 år)
 for fællesrejse.
Depositum : Kr. 200,00 pr. person betales ved tilmelding.
Lejrchef : Peter G. Rasmussen og Ingrid Balsov.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.04. 91.

Kanotur i Sverige

Er du mellem 16 og 25 år? Ja, så skal du læse dette her. Kan du lide at bruge din krops styrke, udfolde dig både hvad angår åndelige såvel som legemlige evner? Synes du, at intet i verden er dejligere end at sove under åben himmel, lave mad på stormkøkkener, blive udsat for regn og solskin? Vil du for en gangs skyld opleve et fællesskab fra bunden af, hvor mottoet »en for alle, alle for en« ikke bare er tomme ord? Og hvad med eukaristiens fejring, når solen går ned og du ved, at du har klaret dagens mangfoldige opgaver fordi Gud er til. Holder du af den fornemmelse, at du er en del af naturen: Røre ved et træs bark, snuse en blomsts duft, padle på en ren søs overflade etc.

Så er DUKs kanolejr i Sverige det helt rigtige for dig. Meld dig til og du vil ikke blive skuffet. Vær med til at opdage skjulte sider hos andre og hos dig selv og gør denne tur til en enestående oplevelse.

Sted : Sverige.
Tid : 29.06.-06.07. 91.
Alder : 16-25 år.
Pris : Kr. 1.100,00 + kr. 110,00 for fællesrejse til København.
Depositum : Kr. 200,00 betales ved tilmelding.
Lejrchef : Reinhold Sahner.
Tilmelding : Til DUK senest den 22.04. 91.

Tag på ferie med Danmarks unge katolikker

Sådan melder du dig til sommerens lejre

Mulighed for tilskud til lejrene

Tilmeldingsblanket

Du bedes venligst kun benytte én blanket pr. person, da det gør administrationen lettere.

Yderligere tilmeldingsblanketter kan rekvireres fra DUKs sekretariat på tlf. 33 14 77 07.

Depositum

For alle DUKs lejre gælder det, at der ved tilmelding skal indbetales et depositum på kr. 200,00 pr. person.

Såfremt depositum ikke indbetales ved tilmelding, kommer tilmeldingen ikke i betragtning, med mindre andet er aftalt med DUKs sekretariat.

Depositum indbetales pr. check eller indsættes på giro 9 08 32 94 påtegnet for hvem og hvilken lejr der betales for, eller ved kontant betaling på sekretariatet.

Ved afbud senere end 14 dage før lejrens begyndelse tilbagebetales der ikke depositum.

Tilmelding

Tilmeldingsblanketten indsendes i udfyldt stand sammen med dit depositum til:

Danmarks Unge Katolikker, Bredgade 67,2, 1260 København K, telefon 33 14 77 07.

Det er kun muligt at deltage på én af følgende

lejre: Børne - midi - juniorlejre - dette af hensyn til, at flest mulige kan deltage i sommerens arrangementer!

Sidste tilmeldingsfrist er 22.04. 91 for samtlige lejre.

Betaling af lejrgebyr

Efter at DUK har modtaget din tilmelding og depositum, vil du modtage et specielt giro-indbetalingskort med opkrævning af det resterende lejrgebyr og evt. rejsegebyr.

Girokortet gælder som bekræftelse på din tilmelding.

Girokortet er påført en sidste betalingsfrist, som bør overholdes, ellers forpasses chancen til at deltage. Tiloversblevne pladser bliver videregivet til deltagere opført på venteliste.

Ansøgning om tilskud

For alle ansøgninger gælder det, at der skal ansøges skriftligt. Ansøgningsskema til Ømferiefonden og Bastrupfonden kan rekvireres på Sekretariatet hvortil ansøgningen også skal sendes.

Tilskud til øvrige lejre

Ansøgninger sendes inden sidste tilmeldingsfrist for den pågældende lejr til DUK.

Fællesrejse

Der vil i størst muligt omfang blive arrangeret fællesrejse til alle DUKs lejre. Prisen for deltagelse på fællesrejse er kr. 110,00, dog 160,00 for alle over 25 år.

Rejseudgifter udover de 110,00/160,00 kr. refunderes ved billigste rejsemåde (DSB 2. kl.)

Deltagere skal såvidt muligt deltage i fællesrejsen. Kun mod forudgående aftale med sekretariatet yder DUK rejsetilskud til personer, der ankommer udenfor fællesrejsen.

På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen rejseleder.

Rejseplan over fællesrejsen udsendes sammen med deltagerbrevet.

Deltagerbrev

Du vil modtage et deltagerbrev ca. 7-14 dage før lejrens begyndelse.

I deltagerbrevet er der praktiske oplysninger, dagsprogram, deltagerliste, rejseplan over fællesrejsen, hvad du skal medbringe, navn og adresse på dine ledere samt andre relevante oplysninger.

Husk

Husk - alt hvad du medbringer af personlige/private effekter er på eget ansvar og risiko.

Hvis du vil være med til fællesskab på en af DUKs mange lejre, skal du blot udfylde tilmeldingsblanketten nederst på denne side og sende den til DUK. Du kan søge om tilskud, men du skal søge skriftligt. Spørg på DUKs sekretariat, hvordan du gør, men læs først på denne side om mulighederne.

DUK tilbyder også fællesrejse, som kun koster 110.- kr., dog 160.- kr., for alle over 25 år. På alle fællesrejser vil deltagerne blive ledsaget af mindst én voksen. Skriv kun én person/arrangement på hver tilmeldingsblanket. Skal du bruge mere end én, kan du få ekstra ved at ringe til DUKs sekretariat. Find nu »rygsækken« frem og gør den klar! Det er snart sommer.

Lejrtilmelding

Læs venligst afsnittet »Information« inden du udfylder tilmeldingen!

Børnelejr 1 ☐	Juniorlejr ☐	Polensrejse ☐
Børnelejr 2 ☐	Ungdomslejr ☐	
Børnelejr 3 ☐	Multilejr ☐	
Børnelejr 4 ☐	Nordisk lejr ☐	
Midilejr ☐	Kanolejr ☐	

Navn Født

Adresse

Postnr. og by Telefon

Menighed Katolik: Ja ☐ Nej ☐

Ønsker at deltage i fællesrejsen: ☐ Dreng ☐

I hvilken by stiger du på fællesrejsen: Pige ☐

Har du deltaget i DUK-lejre før: Ja ☐ Nej ☐

Særlige hensyn (allergi, vegetar el. a.):

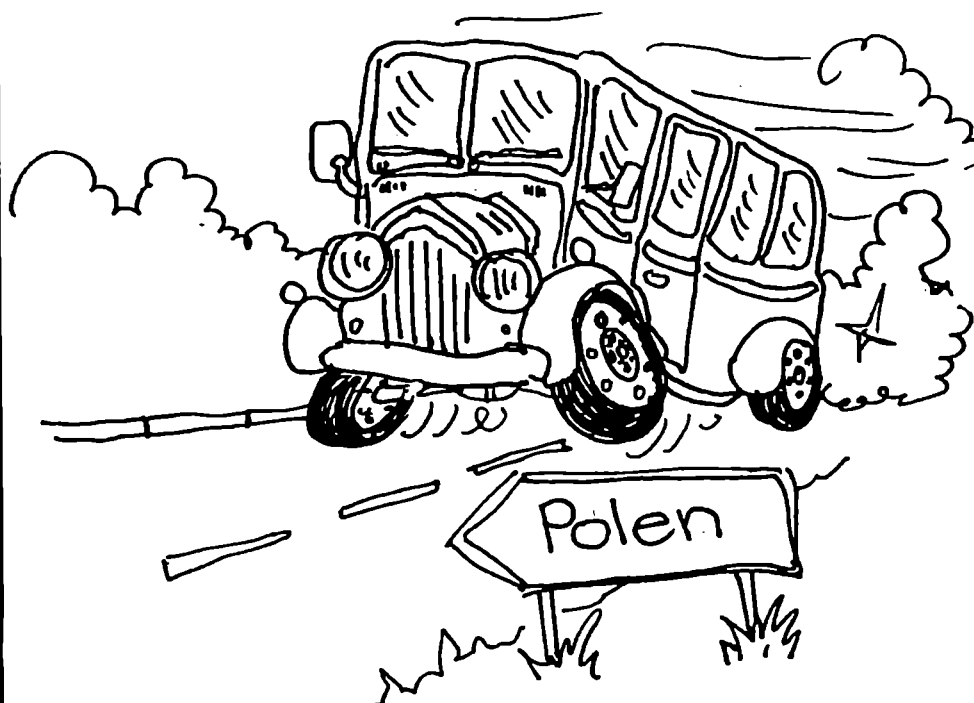
Nedenstående udfyldes kun for deltagere under 16 år

Navn på far el. mor

Cpr.nr. Navn på læge

Ferieadresse under lejren

Telefon Underskrift

13 Hovedstads- område NV

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev

Tlf. 42 94 76 94

Præst: Carroll Parker O.M.I.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk)

Hverdage:

Tirsdag kl. 9.30 (engelsk)

Torsdag kl. 9.30.

1. fredag i måneden: Messe kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Messe kl. 19.30. I fastetiden tilbedelse og korsvejs andagt tirsdag kl. 19.30-20.30.

Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før søndagsmesserne kl. 9-9.20 og kl. 10-10.30 for den engelsktalende menighed.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.00.

Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen tlf. 42 94 93 31.

Troslæredag:

Lørdag 16. marts kl. 14.45.

Undervisning af børn til 1. kommunion: Lørdag 2. (med forældrene), 9., 16. og 23. marts (sidste undervisningsdag).

1. kommunion fejres Hvide Søndag den 7. april.

Lørdag d. 9.: Tro og lys kl. 13.00 med messe kl. 17.00.

Søndag d. 17.: Familiemesse kl. 9.30 og kirkekaffe.

Onsdag d. 20.: Messe kl. 19.00, derefter menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 21.: Bodsandagt kl. 19.30. Derefter lejlighed til skriftemål.

Torsdag d. 21.: Mini-KUK: lejlighed til skriftemål kl. 16-18.

Lørdag d. 23.: Messe med palmevielse.

Søndag d. 24.: Messe med palmevielse.

Tirsdag d. 26.: Tilbedelse og korsvejsandagt kl. 19.30.

Torsdag d. 28.: Skærtorsdagsliturgi kl. 17.00.

Fredag d. 29.: Langfredagsliturgi kl. 15.00.

Lørdag d. 30.: Påskensliturgi og messe kl. 21.00.

NB: Ingen messe kl. 17.00.

Søndag d. 31.: Påskedag. Messer som om søndagen.

Mandag d. 1. april: 2. påskedag. Messe kl. 9.30.

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt torsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 71 13 05.

Sædvanlige messtider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10. Derefter samvær i præstegården. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Fredag den 1. og i øvrigt hver fredag i fastetiden, Korsvejsandagt under messen kl. 19. Obs. ingen tilbedelse i fastetiden.

Lørdag den 2. har vi de syges dag for ognets ældre og syge. Skriftemål fra kl. 13.30, kl. 14.00 messe, hvorunder de, der ønsker det kan modtage de syges salvelse.

Søndag d. 3.: Messe kl. 10.30.

Søndag d. 10.: Messe kl. 10.30, derefter kirkekaffe.

Søndag d. 17.: Messe kl. 10.30.

Fredag d. 15.: Menighedens bodsandagt, ingen Korsvej og messe.

Søndag d. 24.: Palmesøndag. Messe kl. 10.30 med indvielsen af palmebrancher og palmeprocession.

Den stille uge begynder.

Torsdag d. 28.: Skærtorsdag. Messen er kl. 16.00. Efter messen bringes Sakramentet til salen.

Fredag d. 29.: Langfredag, liturgien fejres kl. 15.00.

Lørdag d. 30.: Påskevigilien. Kl. 23.00 åbnes kirken. Vi gør os rede til at fejre Vor Herre Kristi opstandelse.

Søndag d. 31.: Herrens opstandelses morgen. Messen er kl. 10.30.

Mandag d. 1. april 2. påskedag: Messe kl. 10.30.

Tirsdag d. 2.: Messe kl. 10.00 herefter kirkekaffe.

Onsdag d. 3.: Messe kl. 19.00.

Fredag d. 5.: Tilbedelse kl. 18.30 indtil messen kl. 19.00.

14 Hovedstads- område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon,

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22

(bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00 udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messtider.

Lørdag d. 2. kl. 11.00: Korsvejsandagt. Derefter messe.

Søndag d. 3. kl. 10.00: Latinsk højmesse.

Tirsdag d. 5. kl. 15.00: Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. telefon 31 63 63 82.

Tirsdag d. 19.: Festen for den hellige Josef, Jomfru Marias brudgom. Kl. 19.30: Messe. NB: Ingen messe kl. 8.00.

Samme dag kl. 15.00: Bibelstudium hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. telefon 31 63 63 82.

Lørdag d. 23.: Åsebakkevalfart til fods for Maxi-KUK og andre interesserede. Kl. 8.00: Morgenmad i den gamle kaffestue. Kl. 8.30: Afgang. Messe på Åsebakken.

Søndag d. 24.: Palmesøndag. Kl. 10.00 indvielse af palmebrancher ved mausolæet. Procession til kirken. Højmesse. NB: Ingen messe kl. 8.00.

Mandag d. 25. kl. 19.30: Bodsandagt med lejlighed til skriftemål.

Torsdag d. 28. Skærtorsdag. Kl. 17.00: Højmesse med fodtvetning. Tilbedelse indtil kl. 24.00.

Fredag d. 29. Langfredag. Kl. 15.00: Herrens lidelses liturgi.

Lørdag d. 30. Påskelørdag. Kl. 22.00: Påskevigiliens liturgi.

Søndag d. 31. 1. påskedag. Kl. 10.00: Latinsk højmesse. NB: Ingen messe kl. 8.00.

April:

Mandag d. 1. 2. påskedag. Kl. 10.00: Sangmesse. NB: Ingen messe kl. 8.00.

Fredag d. 5.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messtider.

Skt. Therese Kirke

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22

(bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39 mandag til fredag kl. 9-12.

Onsdag lukket.

Anden præst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag d. 9.: Sognekatekese i kantinen kl. 15-17. Emne: Korsvejen.

Torsdag d. 14.: Kl. 19.30 bodsandagt med efterfølgende lejlighed til skriftemål hos kirkens præster og pater Keller.

Søndag d. 24. Palmesøndag: Kl. 9 højmesse med palmevielse og procession fra gymnastiksalen. Kl. 11 reciteret messe.

Torsdag d. 28. Skærtorsdag: Kl. 17 højmesse, derefter tilbedelse til kl. 22.30.

Fredag d. 29. Langfredag: Faste- og abstinensdag. Kl. 15 langfredagens liturgi. Kollekt for Det hellige Land.

Lørdag d. 30. Påskelørdag: Kl. 21.30 påskevigiliens liturgi.

Søndag d. 31. Påskedag: Kl. 11 højmesse. (Kun denne ene messe. Ingen morgenmad i kantinen).

Mandag d. 1. april. 2. påskedag: Kl. 9 messe.

Immaculatakirken

Messtider i påsken:

Skærtorsdag d. 28. marts: Messe kl. 17.

Langfredag d. 29.: Liturgisk gudstjeneste kl. 15.

Påskelørdag d. 30.: Liturgisk gudstjeneste kl. 20.

Påskedag d. 31.: Messe kl. 9.

2. påskedag d. 1. april: Messe kl. 9.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby

Tlf. 42 87 77 12.

Kirkekantor, tlf. 42 87 39 33 kl. 10-12.

Hver lørdag: Søndagens messe kl. 17.

Fredag d. 1.: Kl. 17 konfirmandundervisningen begynder.

Søndag d. 3.: Kl. 9.30 familiemesse og kl. 11.00 messe.

Onsdag d. 6.: Kl. 13.00 ældreklubbens møde.

Torsdag d. 7.: Kl. 19.00 fastemeditation i kirken. Kl. 16 børneundervisning.

Fredag d. 8.: Kl. 17.00 konfirmandundervisning.

Søndag d. 10.: Kl. 11.00 messe med efterf. kirkekaffe.

Torsdag d. 14.: Kl. 19.00 fastemeditation i kirken - gruppe A-møde.

Fredag d. 15.: Kl. 17.00 konfirmandundervisning.

Søndag d. 17.: Kl. 9.30 familiemesse med efterf. morgenkaffe. Kl. 11.00 messe.

Torsdag d. 21.: Kl. 19.00 fastemeditation.

Fredag d. 22.: Kl. 17.00 konfirmandundervisning.

Lørdag d. 23.: Kl. 17.00 messe med palmeindvielse og procession.

Søndag d. 24.: Kl. 11.00 Palmesøndagsmesse med procession.

Tirsdag d. 26.: Kl. 17.00 olieindvielsesmesse i Skt. Ansgars Kirke.

Onsdag d. 27.: Kl. 13.00 ældreklubbens møde.

Torsdag d. 28.: Kl. 17.00 skærtorsdag med fodtvetning og sidste nadvermesse.

Fredag d. 29.: Kl. 15.00 langfredag med korsets hyldning, forbønner og lidelseshistorie.

Lørdag d. 30.: Kl. 21.30 påskensliturgi med efterfølgende fælles agape.

Søndag d. 31.: Kl. 11.00 påskesøndagsmesse.

Mandag d. 1. april: Ingen messe eller gudstjeneste.

Onsdag d. 3.: Kl. 13.00 ældreklubbens møde.

Torsdag d. 4.: Kl. 16.00 børneundervisning. Kl. 19.00 menighedsrådsmøde.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.

Bopæl: Salamandervej 24,

2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.

Hver søndag kl. 10 højmesse.

15 Hovedstads- område V

Skt. Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 København F.

Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræst Charles Edwards S.J. træffes bedst på tlf. 31 71 53 35 kl. 10-11, mandag undtaget.

Bispedømmets ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 34 45.

Messtider:

Søndage kl. 11. Hverdage kl. 6.45, dog ikke om tirsdagen; også: tirsdag kl. 16.30 og onsdag kl. 19.30.

Fredag d. 1. er der tilbedelse foran det udstillede sakramente kl. 19.00, og derefter messe kl. 19.30.

Søndag d. 3. er der menighedsrådsmøde efter messen.

Lørdag d. 9.: Sygedagen. Før messen kl. 14.00 er der lejlighed til skriftemål. Der vil være mulighed for at modtage »de syges salvelse« under messen. (Katolikker fra andre menigheder bør i forvejen tale med deres egen sognepræst om det).

Søndag d. 10.: Familiemesse.

Søndag d. 24. er Palmesøndag. Messen begynder med palmeindvielsen.

Torsdag d. 28. Skærtorsdag: Messen begynder kl. 17.00.

Langfredag d. 29. begynder gudstjenesten kl. 15.00.

Lørdag d. 30.: Påskevigiliens gudstjeneste begynder kl. 20.00.

Søndag d. 31. Påskedag: Herrens opstandelse.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V
Sognepræst: P. Gerhard Sanders S.J.
Andenpræst: P. Niels Kiær S.J. Pastoral-assistent: Sr. Evelyn Krepele C.S.J.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse.
Kl. 11.30 dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Tirsdag d. 5.: Kl. 16 kongregationsandagt.
Søndag d. 10.: Kl. 16 messe på ungarsk i huskapellet. Derefter samvær.

Lørdag d. 16.: Kl. 10 kongregationsmesse.

Søndag d. 17.: Kl. 10 dansk højmesse, under hvilken biskop Martensen meddeler firmelsens sakramente til vore unge. Derefter reception i menighedssalen.

OBS: Ingen familiemesse kl. 11.30!

Mandag d. 18.: Kl. 19.30 møde for menighedsrådet og sognets medarbejdere med biskop Martensen.

Tirsdag d. 19.: Kl. 14.30 møde for de ældre. Lysbilleder om St. Ignatius og Jesuiterordenen.

Palmesøndag d. 24.: Kl. 10 palmeprocession og højmesse med passionslæsning efter Markus.

Skærtorsdag d. 28.: Kl. 17 messe. Derefter tilbedelse af det helligste sakramente indtil kl. 21.

Langfredag d. 29.: Liturgi kl. 15. Kollekt for det hellige land. Faste- og abstinensdag.

Påskelørdag d. 30.: Kl. 22 påskevigilie med optagelse af to nye medlemmer i kirkens fællesskab.

Derefter kan vi ønske hinanden glædelig påske i menighedssalen.

OBS: Ingen messe på italiensk kl. 18!

Påskedag d. 31.: Søndagsmesseorden.

2. påskedag d. 1. april: Messe kl. 8 og 10. Ingen senere messer.

Skt. Nikolai Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.
Sognepræst Charles Edwards, S.J.,
Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
Kan bedst kontaktes om formiddagen på Skt. Mariæ Kirkes telefon, 31 71 53 35, helst mellem kl. 10-11, mandag undtaget.
Faste messtider: Søndag kl. 9.30.

Der er også messe kl. 19.00 de følgende torsdage: den 7. og 14. marts.

Søndag d. 10. er der kirkekafe efter messen.

Torsdag d. 21. er der bodsandagt med lejlighed til skriftemål kl. 19.30.

Søndag d. 24., palmesøndag, begynder messen med palmeindvielsen.

Torsdag d. 28., skærtorsdag, messe kl. 17.00.

Langfredag d. 29. begynder gudstjenesten kl. 15.00.

Lørdag d. 30. begynder påskevigilien kl. 20.00. Derefter agapemåltid i menighedssalen.

Søndag d. 31., påskedag, Herrens opstandelse.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
Weimargade 7, 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Hver fredag rosenkransbøn efter 11-messen.

Fredag d. 1.: Kvindernes internationale bededag. Emne: »Guds folk på vandring«. Økumenisk gudstjeneste i Trinitatiskirken kl. 19.

Kl. 16.30 bøn- og meditationstime med udstilling af det allerhelligste.

Lørdag d. 2.: Kl. 14.30 forældremøde for førstekommunikanterne.

Søndag d. 3.: Kl. 10 familiemesse - førstekommunikanterne præsenterer sig.

De syges katolske forbund indbyder syge og ældre kl. 13.30-17 i Skt. Maria Kirke, Jens Jessensvej 7.

Søndag d. 10.: Kl. 10 højmesse med fasteprædiken v/Bjørn Højbo. Emne: »Påskens historie og udvikling«.

Tirsdag d. 12.-torsdag d. 14.: Studiedage for præster og pastorale medarbejdere på Magleås. Sognepræsten og past.assistenten deltager.

Tirsdag d. 12.: Tirsdagsklub efter messen kl. 11.

Søndag d. 17.: Kl. 10 højmesse med fasteprædiken v/Bjørn Højbo. Emne: »Påskens virkning på vort liv og livsforståelse«.

Torsdag d. 21.: Menighedsrådsmøde. Begynder med messe kl. 19.

Søndag d. 24. Palmesøndag: Kl. 10 højmesse med palmeindvielse. Kl. 18 engelsk messe.

Tirsdag d. 26.: Kl. 17 oliemesse v/biskoppen i Skt. Ansgar. Tirsdagsklub efter messe kl. 11.

Torsdag d. 28. Skærtorsdag: Kl. 17 mindes vi Jesu sidste nadver med en højtidelig messe. Kl. 19 engelsk messe. Efter den engelske messe (ca. kl. 20.30) tilbedelse til kl. 11.

Fredag d. 29. Langfredag: Faste- og abstinensdag. Kl. 15 Langfredagsliturgi. Kl. 16.30 engelsk korsvej. Kl. 17 engelsk liturgi.

Lørdag d. 30. Påskemat: Kl. 18 engelsk messe. Kl. 21 dansk messe. Natten fra lørdag d. 30. marts til sø. d. 31. marts begynder sommertiden. Husk at sætte uret tilbage med én time.

Søndag d. 31. Påskedag: Kl. 10 dansk højmesse. Kl. 11.30 fransk højmesse. Kl. 18 engelsk messe.

Mandag d. 1.4. 2. påskedag: Kl. 10 reciteret messe. Denne dag er der ingen engelsk messe.

Fredag d. 5.: Kl. 16.30 bøn- og meditationstime med udstilling af det allerhelligste.

Søndag d. 7. Hvide søndag: Børnenes første hellige kommunion. Kl. 10 festlig familiemesse.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: Reciteret messe.

Kl. 10: Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. **Lørdag kl. 17.00:** Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Fredag d. 1.: Kl. 16.30 Jesu Hjerter messe tilbedelse til kl. 18.00.

Lørdag d. 2.: Kl. 17.00 messe med fasteprædiken ved pastor Sahner.

Søndag d. 3.: Kl. 10.00 højmesse med gregoriansk sang.

Onsdag d. 6.: Kl. 10.00 messe for de ældre.

Lørdag d. 9.: Kl. 17.00 messe med fasteprædiken ved pastor J. Fich.

Søndag d. 10.: Kl. 10.00 højmesse.

Lørdag d. 16.: Kl. 17.00 messe med fasteprædiken ved pastor J. Fich.

Søndag d. 17.: Kl. 10.00 højmesse med gregoriansk sang.

Tirsdag d. 19.: Kl. 16.30 messe, Sct. Josefs fest.

Onsdag d. 20.: Kl. 10.00 messe for de ældre.

Lørdag d. 23.: Kl. 17.00 messe med fasteprædiken ved pastor J. Fich.

Søndag d. 24.: Palmesøndag. Kl. 10.00 Palmesøndagsliturgien begynder med palmeindvielse og procession.

Højmesse ved biskop Martensen.

Tirsdag d. 26.: Kl. 17.00 aftenmesse med indvielse af de hellige olier og prædiken ved biskop Hans Martensen.

Torsdag d. 28.: Kl. 16.00 skærtorsdagspontifikalmesse, derefter er kirken åben for tilbedelse til kl. 24.00.

Fredag d. 29.: Kl. 15.00 Langfredagsliturgi med korsets hyldning og læsning af Lidelseshistorien. Langfredag er påbudt faste- og abstinensdag.

Lørdag d. 30.: Kl. 21.30 påskevigiliens liturgi begynder. Efter messen er alle hjertelig velkomne til en lille reception.

Søndag d. 31. Kl. 10.00 Påskepontifikalmesse ved biskop Hans Martensen.

Sommertiden begynder.

Mandag d. 1. Kl. 8.00 reciteret messe, kl. 10.00 reciteret messe.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.
Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messtider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.

Hverdage kl. 8: Messe.

Første fredag kl. 19: Jesu Hjerter messe.

Sct. Annæ Hjem: Søndag kl. 10.30.

Hverdage: Kl. 9.

Søndag d. 3.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 6.: Bankospil i onsdagsklubben kl. 14.30.

Tirsdag d. 12.: Kl. 15-17 »Bikuben« lave påskelys.

Tirsdag d. 19.: Skt. Josef. Messe kl. 8.

Onsdag d. 20.: Onsdagsklubben kl. 14.30.

P. Bodnar giver oplæg som forberedelse til påsken.

Søndag d. 24.: Palmesøndag. 8.30-messe bortfalder. Kl. 10 højmesse m. palmevielse og procession.

Jesu lidelseshistorie oplever vi gennem passionsspillet, som opføres af børn fra Skt. Annæ Skole.

Torsdag d. 28.: Skærtorsdag. Koncelebreret messe kl. 17. Tilbedelse til kl. 22.

Langfredag d. 29.: Kl. 15 langfredagsliturgi. Kl. 13 engelsk, kl. 17 polsk.

Lørdag d. 30.: Kl. 20 påskensnattens liturgi.

Påskedag d. 31.: Herrens opstandelse. Messe kun kl. 10.

2. påskedag d. 1. april: Messe kun kl. 10.

Søndag d. 7.: Firmelse kl. 10 v. generalvikar Paul Marx.

OBS: I fastetiden holder vi hver torsdag korsvejsandagt m. kommunionssuddeling og tilbedelse kl. 19. Fra kl. 18 lejlighed til personligt skriftemål.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne
Tlf. 53 95 08 14 eller 53 95 08 55.

Sognepræst: D. Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand:
Renate Gulstad-Kuhnen.

Tlf. 53 95 43 69.

Pastoralassistent:
Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 53 95 08 55.

Søndage i marts: Højmesse kl. 9.00.

Mandag d. 11. marts: Kl. 19.00 foredrag: Reinhold Sahner i Rønne præstegård. Alle er hjertelig velkomne!

Søndag d. 24. Palmesøndag: Indvielse af grønne grene, procession gennem kirken.

Torsdag d. 28. Skærtorsdag: Højmesse kl. 17.00.

Fredag d. 29. Langfredag: Korsets hyldning og læsning af lidelseshistorien kl. 15.00.

Lørdag d. 30. Påskelørdag: Vigilmesse kl. 20.00. Efter messen er alle velkomne til en kort reception i præstegården.

1. påskedag: Højmesse kl. 9.00.

2. påskedag: Messe kl. 10.00.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby
Sognepræst: D. Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24. Tlf. 53 97 42 95.

Søndage i marts: Højmesse kl. 11.00.

Mandag d. 11.: Kl. 19.00 foredrag af Reinhold Sahner i Rønne præstegård. Alle er hjertelig velkomne!

Søndag d. 24. Palmesøndag: Indvielse af grønne grene, procession gennem kirken.

Torsdag d. 28. Skærtorsdag: Højmesse kl. 19.00.

Fredag d. 29. Langfredag: Korsets hyldning og læsning af lidelseshistorien kl. 15.00 i Rønne.

Lørdag d. 30. Påskelørdag: Vigilmesse kl. 20.00 i Rønne.

1. påskedag: Højmesse kl. 11.00.

2. påskedag: Ingen messe i Åkirkeby. Rønne kl. 10.00.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI.
Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl. 17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekafe: Efter søndags- og torsdagsmessen.

Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekafe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.

Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5 p.m. SAK: at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: at 5 p.m. SAK

Friday: VFK at 7:30 p.m.

Holy Week

Thursday 21st: VFK: at 7.30 p.m. Lenten Penance Service with the opportunity for confession after the service.

Saturday 23rd: SKT.A: at 5 p.m. Mass and Distribution of Palm.

Sunday 24th: VFK: at 11 a.m. Mass and Distribution of Palm. Skt. A: at 5 p.m. Mass and Distribution of Palm. SAK: at 6 p.m. Mass and Distribution of Palm.

Wednesday 27th: Skt. A: at s. p.m. Mass.

Thursday 28th: SAK: at 7 p.m. Holy Thursday Maas.

Friday 29th: SAK: at 4.30 p.m. Stations of the Cross. At 5 p.m. Good Friday Service.

Saturday 30th: SAK: at 6 p.m. Holy Saturday Liturgy and Mass.

Sunday 31st: VFK: at 11 a.m. Easter Sunday Mass. SAK: at 6 p.m.: Easter Sunday Mass.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui CSSR.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (sauf 6.01-30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze świąte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00 w kościele św. Anny. Spowiedź: w każdą niedzielę od godz. 11,30 do 11,55.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Messe med efterfølgende samvær hver 2. søndag i måneden. Kl. 16 i huskapellet.

Bønnens apostolat

Må unge og voksne i fællesskab realisere deres sendelse

ved P. Keller S.J.

Kirkens unge ansigt

Palmesøndag den 8. april 1990 fejredes i hele kirken den femte Verdens-Ungdoms-Dag. Foreslået af Johannes Paul II har den udviklet sig hurtigt og er blevet gunstigt modtaget af den unge generation i alle lande.

I 1989 mødte paven unge pilgrimme fra hele verden i Santiago de Compostella. »I Santiago viste kirken endnu en gang sit unge ansigt – fuldt af glæde, håb og begejstring i troen.« Den sjette Verdens-Ungdoms-Dag fejres i Polen i Vor Frue af Czystochowas helligdom i august 1991. Paven reserverer en særlig stund for de unge, og de svarer ham med hengivenhed og varme, idet de lytter til ham, taler med ham og beder med ham. De unge reagerer med begejstring på de religiøse værdier, som verden synes at have forkastet.

Børn, unge og voksne i kirken

Kirken har altid efter Jesu eksempel set med særlig opmærksomhed og omsorg på børnene. Som et medlem af synoden 1987 sagde: »Børn er ikke for små til at deltage i kirkens mission, de er allerede kristne, og deres almindelige aktiviteter kan blive et apostolat.«

Alle døpte, børn, unge og gamle, syge og svage, kan bidrage til kirkens vækst. Den hellige Therese af Lisieux, en kontemplativ nonne, der var syg og døde ung, er tillige med den hellige Frans Xavér, værnehelgen og eksempel for de katolske missionærer.

Genopdagelsen af kirken

og vor mission

Kristus siger: »Jeg er vintræet, I er grenene« (Jo 15,5). I dåben er enhver podet på Kristus og har

modtaget det nye livs gave. Men han må forblive i Kristus for at leve og bære frugt, idet han lytter og adlyder hans ord, deltager i eukaristien og forsoningen og lever i personlig kontakt med ham i bønner.

»Kirken er jeres, og I er kirken«

At bygge bro over generationskløften er et arbejde for familien, skolen, universitetet, nabolaget, kommuniteterne og sognet.

Vi har alle fået et kald, en sendelse, fra Herren, som sagde til os: »Gå også I hen i min vingård«, nogle som præster, andre som ordensfolk, atter andre som lægfolk. Kirken i verden har behov for dette arbejde, som Gud indbyder os til at udføre sammen med ham.

Den eukaristiske
Ungdomsbewægelse

Mariansk-montfortansk bus-valfart til fire lande

I 1988 afholdt menighedsmedlemmer fra pastoralenheden Slagelse-Kalundborg-Holbæk, - foranlediget af det proklamerede Maria-år, - sammen med en del mennesker fra andre menigheder, en mariansk-montfortansk valfart, under sognepræstens ledelse. Det overordnede mål var at komme tæt ind på den hellige Louis-Marie de Montforts liv og spiritualitet gennem en personlig kontakt og erfaring med de steder, der udgjorde milepæle i hans relativt korte liv.

Ved Montforts grav i St.-Laurent-sur-Sevre lovede jeg ham, at jeg, så fremt det guddommelige forsyn ville det, efter tre års forløb atter ville forsøge at arrangere en sådan valfart.

Nu er de tre år omme. Og muligheden er tilstede! Derfor kan vi fra vore tre menigheder atter indbyde enhver interesseret til den mariansk-montfortanske bus-valfart til Tyskland-Holland-Belgien-Frankrig.

Tidspunkt: mandag 22. juli-fredag 2. august 1991.

Pris: ca. 2950 kr.

Ved ophold i Maria-val-

fartsstederne Kevelaar (de bedrøvedes trøst), Mastricht (havets stjerne), Leuven (hjerternes dronning) og Paris (den undergørende medalje), samt i Montfort-sur-Meu, Pontchâteau og St.-Laurent-sur-Sevre (steder med relation til den hellige Montforts liv og virke), vil vi arbejde på at tilegne os den hellige Montforts un-

dervisning om jomfru Marias betydning i Guds frelsesplan.

Interesserede bedes henvende sig til undertegnede leder af valfarten, men inden for længe, idet valfarten har pæn søgning og vi kun disponerer over ca. 30 pladser.

p. Stephen Holm

Slagelse

Tlf. 53 52 06 45

Besøgstjeneste i Roskilde for menighedens ældste

I mange år forestod søster Fransiska, Visdommens Døtre, besøgstjenesten for Skt. Laurentii Sogn i Roskilde og omegn. Efter søster Fransiskas tilbagevenden til Holland har besøgstjenesten mere eller mindre ligget stille. Da behovet for en organiseret besøgstjeneste stadig er til stede, har menighedsrådet besluttet at genetablere besøgstjenesten, primært til menighedens ældste medlemmer.

Opgaven blev overdraget Det karitative Udvalg. Erfaren mand/kvinde er som bekendt god at gæste, hvorfor udvalget indledte

sin planlægning af besøgstjenesten med at invitere formanden for OK-klubben i Roskilde, fru Rimor Kildemose til at fortælle om sine erfaringer på området. Selv om OK-klubbens arbejdsmetoder ikke kan direkte overføres på vore tanker om en menigheds-besøgstjeneste, så findes der ikke så få lighedspunkter.

Planlægningen af besøgstjenesten er nu overstået, og opgaven er ved at blive ført ud i livet. Sammen med sognepræsten er der udarbejdet en liste over formodede interesse-

en besøgsmedarbejder. Da Skt. Laurentii Sogn er stort, kan det ikke undgås, at der findes mange interesserede, som Det karitative Udvalg ikke er »nået ud til«. For at råde bod herpå opfordres interesserede medlemmer af menigheden til at kontakte sognepræsten eller formanden for Det karitative Udvalg, fru Gunborg Suvalski, Københavnsvej 110, 4000 Roskilde (tlf. 46 75 79 83).

Erfaringer og råd fra andre sognes besøgstjenester modtages gerne.

Poul L. Wiisbye

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

indbyder til en Medieweekend på Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, fra lørdag den 16. marts 1991 kl. 14.00 til søndag den 17. marts 1991 kl. 16.00.

Klaus Møller-Jørgensen taler om: »Hvordan bliver vi mediebevidste«, og Sr. Anne Bonifatia Rickers taler om: »Hvordan kan vi synliggøre Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund i menighederne«.

Efter begge oplæg er der debat.

Pris: For klubbens medlemmer er prisen for hele weekenden kr. 100,- excl. drikkevarer, for øvrige deltager er prisen kr. 360,- for et enkeltværelse og kr. 330,- for et dobbeltværelse excl. drikkevarer.

Tilmelding sker ved indbetaling af kr. 100,- på girokonto nr. 700 44 19 - Birgit Eisenhardt, Skodsborgvej 280 B, 1. sal, 2850 Nærum med angivelse af, om man ønsker enkelt- eller dobbeltværelse.

Sidste frist er den 1. marts 1991.

Hurtig tilmelding er nødvendig, da der er begrænset plads.

Gerda Sørensen
Formand

Golfkrigen er ingen »hellig krig«

Muhammad Salim Abdullah er officiel repræsentant for Den islamiske Verdenskongres hos De forenede Nationer. Han benægter på det kraftigste den påstand, at Golfkrigen skulle være en »hellig krig«, »d jihad« på arabisk. KIPA havde en samtale med ham umiddelbart efter krigens udbrud i januar.

Bonn (KIPA) - Iraks præsident **Saddam Hussein** opfordrer alle arabiske lande til at slutte op om hans »hellige krig« mod USA og de øvrige »vantro«. Med de sidste mener han de kristne og jøderne. Ifølge pressemeddelelser skulle flere og flere arabiske lande bakke Hussein op. Passer det?

»Det passer overhovedet ikke«, siger **Muhammad Salim Abdullah**. »Krigen har tre årsager: Hussein annekterede Kuwait i strid med al international ret. Irak vil erobre Kuwaits oliekloder. Iraks militær er for tiden det stærkeste i hele Mellemøsten, som kan blive farlig for Israel. Det er de tre politiske grunde. Derfor skal Iraks hær nedkæmpes, hvis den ikke rømmer Kuwait. Og den må ikke blive farlig for Israel.

I øvrigt understreger Abdullah, at der i Koranen slet ikke er tale om »hellig krig«, men kun om en retfærdig krig, som en forsvarskrig kan være. Koranen siger, at Gud alene er hellig, at han hader alle

dem, der forvolder ulykker og velsigner dem, der stifter fred. Og retfærdig er en krig kun, hvis det islamiske samfunds eksistens er truet eller dets religionsfrihed angribes. Og sidst, men ikke mindst betyder »d jihad« heller ikke krig, men »yderste anstrengelse«. Det faktum, at andre muslimske lande støtter FN i kampen mod Hussein er bevis nok for, at hans »hellige krig« kun er demagogi uden virkning.

Jøder og kristne er ingen »vantro«

For muslimsk teologi er jøder og kristne heller ikke »vantro«, fordi de ejer Bibelen og tror på én Gud og profeterne. Ud fra Koranen er det enhver muslims pligt »at dyste med dem i det gode«. Så uanset, hvad Saddam Hussein hævder, bliver han modsagt af Koranen. I øvrigt kan opråbet til en virkelig »hellig krig« kun udgå fra den dertil bemyndigede Ulama, og Saddam Hussein er hverken teolog eller Ulama.

Om islam skulle være en mere krigerisk religion end de øvrige, det tvivler Abdullah på. Efter hans mening er de såkaldte »abrahamitiske« religioner i historiens løb blevet lige så belastet af ufredelig fremfærd, som man i dag bebrejder islam. Religionerne har ikke klaret deres fredsstiftende opgave i historien. De har måske opnået at læge de sår, krige har efterladt, mens deres virkelige kald må være at forhindre krige.

Krig i vor tid er en anakronisme

Muhammad Salim Abdullah kalder krig i vor tid for en anakronisme. Havde man skærpet blokaden mod Irak, så havde man efter nogen tid opnået målet uden blodsudgydelse: Iraks rømning af Kuwait. Denne krig bliver ikke vundet af nogen, men tabt af alle.

Dialogen bliver vanskeligere bagefter

Om dialogen mellem islam og kristendom vil blive påvirket af Golfkonflikten? Abdullah glæder sig over at i mange kristne lande har der været en kraftig afstandtagen fra den militære aktion, USA har gennemtrumfet. Måske bidrager Golfkrigen til, at flere og flere begyn-

der at indse, at uden dialog kommer verden ikke et skridt nærmere en varig fred. Denne mening bliver ikke blot mere og mere udbredt blandt kristne i Vesten, også i de muslimske lande er der en voksende indsigt i, at samtale og forståelse for hinandens frygt er det eneste, der kan fjerne frygten. For vi er alle gjort bange for hinanden. Og i øvrigt er der intet alternativ for en dialog mellem islam og kristendom. Jeg savner lige nu en konference for verdensreligionernes ledere. Hvad der var muligt i Assisi, er i dag bydende nødvendigt. Det skuffer mig at høre en katolsk biskop sige, at paven ikke kan finde en samtalepartner til en sådan konference. I flere år har Vatikanet ført samtaler med Den islamiske Verdenskongres og andre islamiske organisationer. Disse er kirkens samtalepartnere.

Den islamiske Verdenskongres har taget klar stil-

ling imod Iraks indlemelse af Kuwait. En fredskommission fra de forskellige muslimske organisationer har indtil det sidste minut forhandlet med Hussein for at undgå krigen. Disse fredsappeller er desværre ikke blevet offentligt gjort. Men bebrejdelsen for, at man har savnet de islamiske teologers og de islamiske leders protest mod Saddam Husseins ulovlige adfærd er ubegrundet. Sikkert er, at dialogen fremover bliver vanskeligere, men som sagt er der intet alternativ.

Vesten overhales af lede ved sin tekniske kunnen

Er islam blevet skræmt af Vestens militære overlegenhed i krigen?

Det ser sådan ud, mener Abdullah, »men der kommer en tid, og jeg tror den er kommet, hvor moderne våbentechnik ikke nytter noget længere, fordi de, der skal bruge den, nægter at gøre det. Den vestlige verden løber den risiko, en skønne dag at blive overhalet af sin lede ved al den tekniske overlegenhed. Jeg tror virkelig, at Gud en dag i nær fremtid vil gøre en ende på al krig, fordi vi vil afvise den i stedet for at true hinanden

med den. Og dette gælder både diktaturene i Nærøsten og Mellemøsten og dem i Afrika og Latinamerika.

Ingen krig kan skabe retfærdighed

For ingen krig, uanset hvem, der fører den, kan skabe retfærdighed. En forudsætning for retfærdighed er fjendebilleder. Og kærlighed. Menneskekærlighed og Guds kærlighed. Kun hvis det lykkes os at overvinde hadet i verden, og erstatte mistillid med tillid, og kun hvis alle mennesker uden forfordeling får del i denne verden, rigdomme, får vi virkelig fred.

Kristne og muslimer kan yde et vigtigt bidrag til denne udvikling ved at gøre alvor af Guds formaning. Koranen lærer muslimerne: »Hvis nogen dræber ét menneske, er det som om han dræbte hele menneskeheden. Og hvis nogen redder ét menneskes liv, er det som om han reddede hele menneskehedens liv«. Dette håber jeg leverende i mig, slutter islams repræsentant ved FN Mohammad Salim Abdullah.

Alligevel hellig krig?

Fribourg (KIPA) - Skønt Den islamiske Verdenskongres, hvis repræsentant ved FN er **Muhammad Salim Abdullah**, afviser den påstand, at det arabiske

ord *d jihad* betyder hellig krig, er der flere tegn, der tyder på, at mange muslimer alligevel opfatter ordet som krig mod de »vantro«.

Også retfærdig angrebskrig

Den, som dræbes i en hellig krig, kommer som martyr for troen direkte i paradiset, lærer islam. I Koranens 61. sure står: »Tro på Allah og hans sendebud og kæmp med liv og lemmer for Allahs religion«. Begrebet *d jihad* betyder udbredelsen af islam med alle midler, politiske, økonomiske og moralske, og alt efter hvilket teologisk standpunkt man indtager, også med våben.

Muslimsk territorium

D jihad hører ikke til islams centrale trosudsagn, men muslimerne ser det dog som deres pligt, at forsvare »muslimsk territorium« mod de »vantros angreb. Men da de »vantro skal udslettes i Allahs navn, skal deres »territorium« helst erobres, idet angrebet er det bedste svar. Det var ideologien, da de tyrkmeniske osman-

er stormede Konstantinopel i 1453, en *d jihad* som først blev standse foran Wiens mure i 1529. Ikke før Europa blev der islamiske verden overlegen i det 19. århundrede opgav *d jihad* sin militante form. Den oplevede sin første genopblomstring da **Ayatollah Khomeini** i Iran gjorde den til et ny nøglebegreb i Mellemøstens politik.

Politisk og psykologisk krig

Det er rigtigt, at islamske teologer afviser den aggressive fortolkning af *d jihad*, men den har vis sig politisk brugelig til at hidse millioner af araber op mod fjenden. I hver fald duer den som psykologisk krigsførelse. I **Saddam Husseins** mund blive modstanderne så til djevelens eget USA og det allierede. I sin 8 år lang krig mod muslimer i Irak brugte han ikke ordet »hellig krig«, for da profilerede han sig heller ikke som en religiøs leder. De prøver han i dag. Måske ikke han for længst gennemskuet også i den islamiske verden?

Der skal spares på vand i en ørkenkrig. Denne amerikanske soldat må kun vaske sig med en håndfuld fra en reservedunk. Foto KNA.

En »sejr«, som ikke kan bruges til noget

Anchorage (KNA) – »Lad os standse denne krig nu, for vi er på vej til en Pyrrhus-sejr«, siger ærkebiskop Francis Thomas Hurley, Alaska. Med al let patriotiske flagsvingeri baggrunden er det måske vært offentlig at tage stilling imod Golfkrigen, men

jeg vil understrege, at betingelserne for en retfærdig krig ikke er opfyldt«, skriver ærkebiskoppen i bladet »Anchorage Times«.

Betingelserne for en retfærdig krig er ikke opfyldt

For at kunne tale om en retfærdig krig må tre betingelser være til stede: Målet må være så vigtigt, at det er ofrene værd. Målet må kunne nås med midler, der står i rimeligt forhold til målets værdi, og for det tredje må krigen være den absolut sidste udvej for at opnå målet. Ingen af disse tre betingelser er der tale om i Golfkrigen, mener ærkebiskoppen, for slutresultatet vil ikke være prisen værd.

Ærkebiskoppen tager hermed til genmæle over for præsident Bush, der (i øvrigt efter at have konfereret og bedt sammen med Billy Graham), har kaldt

»Herre, vær med os!!« har denne amerikanske negersoldat skrevet på kamouflageovertrækket på sin hjelm. Foto KNA.

Solidaritet med de ramte israelere

Jerusalem (KNA) – En solidaritetserklæring med de israelere, der er blevet ofre for irakiske raketter er blevet udsendt af kristne, muslimer og druser i ællesskab. Initiativer udviklet fra de arabiske menighedsråd i Galilæa.

Ifølge den israelske radio har ca. 100 mennesker deltaget i et møde i Akko, det nordlige Israel, hvor særlig arabiske og drusiske menighedsråd gentog deres tidligere fremsatte tilbud til statspræsident Chaim Herzog om, at evakuere jøder fra ødelagte jendomme og fra den truede kystzone til Nordisrael.

Jøder får asyl i arabiske hjem

I mellemtiden har en del jøder allerede besvaret tilbuddet ved at flytte til Akko. Selv beduiner i Negevørkenen har optaget jødiske familier i deres lejre. Arabiske håndværkere hjælper ved reparationen af ødelagte huse i Tel Aviv, som tegn på deres fredsvilje, siges det i forbindelse med solidaritetserklæringen.

Golfkrigen »det godes krig mod det onde, rettens mod urettens, menneskeværdighedens og frihedens krig mod tyranniet og undertryk-

kelsen« – alt sammen udtryk, der er velkendte i fundamentalistiske prædikanters tale om »de sidste dage«.

Iraks kemiske krig mod Iran

Göttingen (KNA) – »Den påstand, den kaldæiske patriark Raphael I. Bidawid fremsatte om, at de kristne i Irak lever i et paradys på jorden, kan nemt modbevises«, mener en forening, der kalder sig Forbund for truede Folkeslag i Göttingen.

»Lige som kurderne er også de assyriske nestorianere og kaldæiske katolikere blevet offer for Saddams Husseins folkemord i eget land, som har kostet 20.000 kristne livet, hævder forbundet.

Den største del af de assyriske kristne, som endnu i 60'erne overvejende beboede Nordirak, er flygtet fra disse egne efter massedeportationer, massakrer og fængslinger.

60 kristne landsbyer og 85 klostre ødelagt

Over 60 landsbyer med assyrisk befolkning er siden 1979 jævnet med jorden.

Under krigen med Iran har Irak brugt kemiske våben mod assyriske kristne. Det har krævet 2.000

dødsopfre. Det dobbelte antal flygtninge har søgt asyl i Tyrkiet, Vesteuropa og Amerika.

Mindst 85 kaldæiske eller nestorianske klostre og kirker i Nordirak er blevet sprængt, deriblandt det 1.300 år gamle kloster Mar Hanana og det 1.400 år gamle Mar Guyomar«.

Det tyske Forbund for truede Folkeslag anklager den kaldæiske kirke, Rom og Kirkernes Verdensråd for at have fortiet eller benægtet disse forfølgelser i årtier.

Bøn for fred

Gud, du har ved din Søns fødsel forkyndt fred på jorden og lovet befrielse for mennesker.

Freden er nu på ny truet ved fjendtlighed og våbenbrug, og små mennesker er igen offer for kampen om magten.

Vi er anfægtet i vort håb om, »at retfærd bevidst kan villes og blive gjort, at fred kan stiftes, at jorden med forstand kan beskyttes og forsvares mod ødelæggende kræfter«.

Vi beder om din Hellige Ånd, som fornyer hele dit skaberværk: sluk vor lidenskab for magt og besiddelse, brems vor hensynsløse tro på, at vi kan vinde noget med vold, bring vor angst til fornuft og vor modvilje, som sætter mennesker, nationer og kontinenter op imod hinanden.

Styrk vor bevidsthed om, at vor egen del af verden har andel i den uret, der sker omkring os.

Giv os en brændende vilje til retfærdighed og fred, en oprigtig beredvillighed til at forstå og have tillid til dem, der er os fremmede og til ærligt at dele med dem, der kommer til kort.

Styrk vort håb om, at der kan komme tider, hvor sværd smedes om til plovskær og spyd til vingårdsknive, hvor fjendebilleder viger plads for tanker om venskab og våbenskrig for fredshilsener.

Det beder vi dig om for dem, der bærer det tunge ansvar og for dem, hvis skæbne bliver afgjort af andre, for menneskene i Kuwait og Irak og for dem, som lever i andre konfliktområder, for de mennesker, som er flygtet og fordrevet, og for soldaterne i alle lejre, for hele dit kostbare og sårbare skaberværk, og for os selv, der længes efter fred. Amen.

Pax Christi

Med flydespærringer forsøger man i Saudi-Arabien at beskytte filteranlæggene til drikkevandsbeholdere mod olien, der truer kysten. Foto KNA.

De besatte områder er et fængsel siger kirkeledere i Jerusalem

Jerusalem (KIPA) - »Siden midten af januar lever befolkningen i de af Israel besatte områder som i et fængsel. Den 13. januar indførte Israel absolut udgangsforbud, en kollektiv straf, som kun er en del af den uret, vort folk har lidt under i årtier, erklærer de kristne kirkers overhoveder i Jerusalem i en fælles henvendelse til Caritas Internationalis, offentliggjort den 4. februar.

Det palæstinensiske samfund lammet

Den totale undtagelses-tilstand har lammet hele samfundet, lukket skoler, kirker og universiteter, og forbyder folk at sidde foran deres vinduer. Der må ikke fejres søndagsmesser i Bethlehem, Beit Jalla. Beit Sahour, Ramallah og andre sogne.

»Hele det kirkelige liv er gjort umuligt«, siger den melkitiske vikar i Jerusalem *Lufti Laham*. Alle skoler, kontorer og fabrikker er lukkede. Det er forbudt at arbejde på marken eller i haven. Hver tredje dag ophæves udgangsforbudet i tre-fire timer. Inden for dette tidsrum skal alt det nødvendige finde sted, lige fra fremskaffelsen af medicin til begravelser. Følgerne er dramatisk for hele den palæstinensiske befolkning.

Dertil kommer, at udnævnelsen af den forhenværende general *Rahavam Zeevi* fra det højre-ekstremistiske Moledet-parti til minister kun kan forværre tilstanden. *Rahavam Zeevi* er ifølge vikar *Laham* tilhænger af masse-deportationen af palæstinensere fra de besatte områder.

Lufti Laham afviser beskyldningen for, at palæstinenserne ifølge pressemeddelelser skulle glæde sig over de irakiske raketter mod Israel. »Der bor arabere i hele Israel, også i Tel Aviv og Haifa. Man pådutter araberne følelser, de ikke har. Mange jødiske familier, der har mistet deres hjem under beskydningen af de israelske kystbyer er blevet optaget i arabiske hjem. Palæstinenserne støtter ikke Iraks

retsstridige besættelse af Kuwait, de håber kun, at katastrofen i Golfen endelig også overbeviser verden om katastrofen i de områder, Israel holder besat og behandler som fjendtligt område. Trods det faktum, at verdensopinionen bruger to målestokke til at bedømme uret med, bifalder vi ikke den umenneskelige krigsførelse.

Fælleserklæringen er underskrevet af Jerusa-

Patriark Michel Sabbah

lems latinske patriark *Michel Sabbah*, den græsk-melkitiske patriark *Lufti Laham* og en række maronitiske, syriske og armenske kirkelige repræsentanter.

Hus for AIDS-syge børn i Rom

Rom (KIPA) - Roms by forvaltning har reagere positivt på moder *Teresa* bøn om at få stillet et hus til rådighed for AIDS ramte børn, helst i nærheden af et af de store sygehuse i hovedstaden.

I forvejen betjener moder *Terasas* orden »Barmhertighedens missionærer« et center for hjemløse i nærheden af Vatikanet og flere andre væresteder i Rom.

Pavestolen ønsker endnu ingen diplomatiske forbindelser med staten Israel

Rom (KIPA) - Pavens tilkendegivelse af sympati med befolkningen i Israel i anledning af Iraks angreb med missiler har pånybragt spørgsmålet på tale, hvorfor Pavestolen stadig ikke vil indlede diplomatiske forbindelser med staten Israel.

Zionister mener, tiden er inde

Den italienske Zionstforening har takket for fredenskerne og insisterer nu på, at tiden er inde til at anerkende Israel på lige fod med andre stater,

Pavestolen har diplomatiske forbindelser med. Og så den israelske ambassadør i Italien, *Mordechai Drory* synes, tiden er moden til at regulere dette forhold, idet det ville have stor indflydelse i den arabiske og palæstinensiske del af verden.

Drory afviser det faktum, at pavestolen indtil nu har brugt udtrykket »juridiske problemer«, som utilfredsstillende argument. »Pavestolen skal ikke argumentere politisk, men snarere spørge sig selv, hvad der tjener fre-

den bedst« siger *Drory* i et interview i bladet »Corriere della Sera« (Aftenposten).

Vatikanet indtager FN's standpunkt

På Vatikanets vegne svarer *Joaquin Navarro-Valls*, at det hverken er politiske eller teologiske hindringer, der er begrundelsen, men internationale retsspørgsmål, som ikke er afklaret. Israels besættelse af jordansk og syrisk område, indlemmelsen af Østjerusalem i staten Israel er afgørelser, som også De forenede Nationer har fordømt. Pavestolens

standpunkt i disse sager er FN's standpunkt, siger *Navarro-Valls*.

Fra jødisk side påpeges at sidstnævnte spørgsmål om at anerkende Israel nuværende og ifølge Fretsstridige grænser endnu ikke eksisterede i 1948 men at Pavestolen helle ikke dengang var villig til hverken at anerkende staten Israel eller indlede diplomatiske forbindelser med den. Fra Vatikanet forlyder det, at Pavestolen ikke har forbindelser med alle verdens stater og øvrigt kun med dem, hvis grænser er internationalt anerkendt.

Enneagram-kursus II

på Magleås fredag d. 22. marts 91 kl. 19.00 til søndag d. 24. marts 91 kl. 16.00.

Lær dig selv at kende

Enneagram II - Vækstmuligheder og hjælp til vækst

Fortsættelseskursus for alle, der har deltaget i et indførringskursus i Enneagrammet eller kender til det på anden måde.

Kurset foregår i en vekselvirkning af øvelser, dialog og oplæg.

Kursusleder: sr. Emma Martensen.

Kursuspris: kr. 500,00 (tilskud kan søges).

Tilmelding sker skriftligt til centerleder Elin Udum, Høsterkøbevej 6, 3460 Birkerød eller på tlf. 42 81 07 15 samt ved indbetaling af depositum kr. 250,- med check eller på giro 428 44 29.

Med stille sorg bærer Moses, Jesus og Mohammed freden til graven i Bonn, hvor 200.000 mennesker den 26. januar sagde nej til Golfkrigen. Foto KNA.

Krig er svig og skam

Paris (KIPA) - Den truede brug af kemiske, bakteriologiske og kernevåben i Golfkonflikten har foranlediget lederne af flere trossamfund i Frankrig til en fælles appel om, at standse krigen øjeblikkeligt. »Anvendelsen af nævnte våben har kun massedrab på civilbefolkningen og ødelæggelsen af miljøet som resultat. Derfor burde det være utænkeligt, at tage disse våben i brug.

Krig er en skandale for menneskeheden

Sammen med alle mennesker, der er bekymret for menneskehedens fremtid, afviser vi især alt det, som i denne krig indeholder en fare for civilbefolkningen i hele verden,« hedder det i erklæringen.

»Krig er det samme som svigten og en skandale for menneskeheden, derfor appellerer vi til alle politiske ledere om at gøre alt for, at krigen afsluttes hurtigt, og at det sker med respekt for internationale retssans og i et forsøg på at sikre fred og retfærdighed for alle«, hedder det.

Erklæringen blev udsendt den 5. februar og er undertegnet af biskop *Joseph Duval*, formand for den franske biskopkonference, *Jacques Stewart*, formand for Det evangeliske Forbund i Frankrig, biskop *Jeremie*, formand for de ortodokse biskoper *Tedjini Haddam*, rektor for moskeen i Paris, *Josep Sitruk*, Frankrigs overrabbiner og *Jean Kahn*, formand for alle repræsentative jødiske organisationer.

Hjælp en skoleelev med at kunne købe en lille gris

Et fasteaktions-projekt for de mindste børn

Fasteaktionen 1991 støtter også andre projekter end de omtalte i tillægget i sidste nummer af »katolsk orientering«.

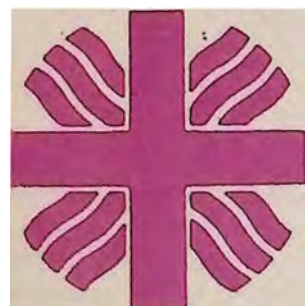
Kun 90 kr.
2.000 elever på en privatskole på øen Mindanao, Filippinerne vil hver gerne have en lille gris til opfo-

ring. Den koster kun 90 kr. Når grisen efter nogle måneder er blevet noget federe, kan eleven sælge den for 180 kr. Dermed kan eleven betale skolepenge, og forhåbentlig også få råd til at købe sig endnu en gris til opfo-

Fattige får ikke nok skolegang

Den filippinske regering forpligtede sig i 1987 til fri skolegang. Privatskolerne er derimod ikke gratis. Grundskolen er tvungen, men desværre fuldfører mange alligevel ikke skolegangen. Analfabetisme bliver dermed et problem for de fattige i fjerntliggende områder. »Grise«-projektet afhjælper dette problem for 2.000 elever. Hjælp derfor en skoleelev med at kunne købe en gris!

kk

Ring 4 04 3979
redgade 69
260 K

Plakat sælges

De fasteaktions-plakaten ved kirken i søndags? Caritas Danmark har fået trykt et lille ekstra oplag, som nu udbydes til salg for kun 50 kr. styk + forsendelse 10 kr. Plakaten, der er 43x61 cm, har foruden nederstående foto af pigen fra Andesbjergene en grøn baggrund. Foroven påtrykt »Fasteaktion 1991« med rødt og foroven fasteaktionens tekst. Billedet af pigen er i farve. Den kan bestilles hos »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 V. Telefon 31 21 14 44. Beløbet går ubeskåret til fasteaktionen.

Den 3. februar 1991 blev sr. Simone Springer o.s.b. kaldt hjem til det himmelske Jerusalem. Gud glæde dér hendes sjæl!

»Jeg blev glad, da de sagde til mig:

Vi vil vandre til Herrens Hus« ps. 122

»Oplad mig retfærdighedens porte, og jeg vil gå ind og synge Din pris.« ps. 118

»Hvor elskelige er dine boliger, Hærskarernes Herre.« ps. 83

* Simone Springer: Vi har set Hans Stjerne. Borgens Forlag 1988.

Hvor bor du?

Sr. Simone Springer o.s.b. in memoriam

Af Lizzi Bruun

»Hvem bor her?« spurgte den lille jødiske pige, da solens stråler med ét vældede ind gennem Kølners Domens brogede vinduer, efter den først havde trængt sig igennem de tordenskyer, for hvilke barnepigen havde trukket den lille i ly. »Det gør Gud, - dette er Guds Hus«, var svaret til det undrende og reflekterende barn.

At Gud er Vælde, Skønhed, Lys, Ly og Læ blev barnets allerførste Gudserfaring, - men der skulle komme flere efter, opvokset som hun var i en troende jødisk familie - før Krystalnatten!

Mens vi læste bibelhistorie, lærte hun sin store familie at kende, hun var fortrolig med onklerne Abraham, Isak og Jacob, og med alle tanterne. I teenage alderen var det Tamar's klogskab hun fik indprentet af sin kærlige far. (1. Mos. 38,18 og 25).

Det reflekterende barn blev ikke mindre reflekterende med årene. I ungdommen stillede hun sig spørgsmålet: »Hvor bor Gud her på jorden?« Han havde jo udvalgt sig en bolig hernede, blandt sit udvalgte Folk, altså ville Han bo hernede, blandt sit folk! - men Templet var ødelagt, Pagtens Ark var stjålet, så derfor spurgte hun Ham: »Hvor bor Du så nu, for Du må jo bo et sted?«

Sammen med en flok veninder besøgte hun i Schweiz en katolsk kirke, hvor hun overværede en messe - men hvad var nu det? Pludselig meddelte Gud Herren sig, lovet væ-

re Hans Hellige navn: »Det er her jeg bor«. Ja, det var ikke til at tage fejl af, det var Gud Herren, men nej, så tåbelig kunne Han da ikke være, vidste Han da ikke alt det, man sagde om den katolske kirke, om pavedømmet f.eks.? - En jøde går i dialog med sin Gud: »Så tåbelig kan du da ikke være! - Om igen: »Hvor bor Du?«

Mange år senere, under ganske andre himmelstrøg, igen ved et »tilfældigt« besøg i en katolsk kirke meddelte Gud sig igen: »Her bor jeg«, og denne gang med en sådan kraft at det måtte tages alvorligt.

Vejen til den katolske kirke var ikke uden vanskeligheder: Kunne katolikker tage dette her alvorligt? Hvilke vanskeligheder med familie og venner kunne det ikke afstedkomme? Og sæt det nu bare var et sværmeri!

Men jøden ved, at Guds veje ikke er lette. Men jøden véd også at høre efter, når Gud Herren taler. Det havde slægten jo gjort.

Og vejen blev til Abrahams: »Drag ud fra dit folk og dit land, til det sted jeg vil vise dig...«

Stedet blev efter en del genvordigheder Sct. Lioba Kloster i København og vaskehuset dér, et sted hvor man kunne forene Marthas og Marias roller.

Vækst i troslivet førte til en stadig større bevidsthed om den jødiske rod og en stadig dybere erkendelse af forskellen på »hedninge-kristne« og »jøde-krist-

ne«, deres fælles kald, og heri de »judekristnes« specielle kald.

Takket være klosterfamiliens forståelse for, at her var noget særligt, noget som familien måtte være lydhør overfor, noget som skulle have udviklingsmuligheder, blev det til teologiske og exegetiske studier ved Institut Catholique, Paris. Her blev GTs betydning for forståelsen af NT bekræftet for hende. Vejen førte videre til teologisk licentiatsgrad ved Københavns Universitet, og senere til 5 års studier på École Biblique et Archéologique, Jerusalem.

Fem blomstrende år i det land, som Gud havde valgt for sit Folk, hvor slægten i årtusinder havde levet og lydt, havde kæmpet til sejr eller besejring, havde været tro eller vantro, var blevet tugtet og taget til nåde - 5 år hjemme i Jerusalem.

Sr. Simone - for det er jo hende vi taler om - var tidligt oplært i jødisk tradition, her ud fra vidste hun, at hvad Gud har gjort for Folket, har Han gjort for den enkelte og hvad Han har gjort for den enkelte har Han gjort for hele Folket.

Da sr. Simone kom tilbage til sit kloster var det derfor naturligt for hende med fornyet iver og forøget indsigt at dele ud af den jøde-kristne arv, af gudserfaringen, af studiernes frugter - talrige er de foredrag og temadage hun har holdt for at føre os hedninge-kristne ind i GTs mysterier, i Davids-psal-

mernes trosindhold og poetiske skønhed.

At alle tungemål skal prise Gud - og altså også det danske tungemål - førte til et utrætteligt arbejde henimod en indholdsmæssig og sproglig værdig oversættelse af psalmerne.

Sr. Simones gave til den danske kristenhed er »Stjernebogen«* hvori hun viser os, at vor trosforståelse og vort trosliv kan beriges af hendes rødder, - som jo også er vor tro's rødder! Samtidig klargør den for os, hvilket kald sr. Simone ser lagt i jødefolkets hænder (ps. 147,19) - at være og forblive det folk, som vogter over Skriften og dens fortolkning, fordi det er det Folk, hvorfra Frelsen for alle jordens folk er udgået (Rom. 9,4-5).

Et sådant kald er stort og vanskeligt, men det leves trods Krystalnatten, Holocaust, Intifada, raketter og beskyttelsesrum. I krig som i fred leves det af jøde-kristne, af jøder på vej til Kristus og af rabbiniske lærde, som pr. tradition forsker i og grunder på skriften dag og nat, selv om verden er ved at gå under.

Gud vil vide at føre sit værk igennem! Selv med denne sin klippefaste tro, urokkelig forankret i Skriften (Es. 55,10-11) var det for Sr. Simone ikke ligegyldigt, hvad der sker på eller med den strimmel land, som Herren udvalgte til sit Folk. Landet hvor traditionen har rod og drager ånde.

Ømborgen fylder 15 år

Den ny bygning åbnede for flere aktiviteter

Mon den 4-årige *Thomas le Févre* med saksen forestil- lede sig, hvad det var for et eventyr der skulle be- gynde den dag i juni for 15 år siden? Næppe! For det overgik nok de flestes fo- restillingsevne.

At ønsket om et nyt Øm var stort, det vidste man. Men den nye bygning åb- nede for en hel række muligheder, som dengang var uprøvede.

Hidtil havde Øm for- trinsvis været en sommer- fornøjelse. Nu kom der et helårshus, der endda hav- de langt større kapacitet end den gamle Ømborg. DUKs aktiviteter på ste- det har da også været i

stadig stigning, og nu i modsætning til før: både sommer og vinter. Men også de katolske skoler og menigheder har fundet fi- dusen: Øm er et kært midtpunkt for mange ka- tolikker over det ganske land.

De nye rammer gjorde lejrlivet mere broget: ef- terhånden er der også kommet alt, hvad hjertet begærer af AV-udstyr, og det bruges flittigt, når der undervises om troen.

Væsentlig udvidelse

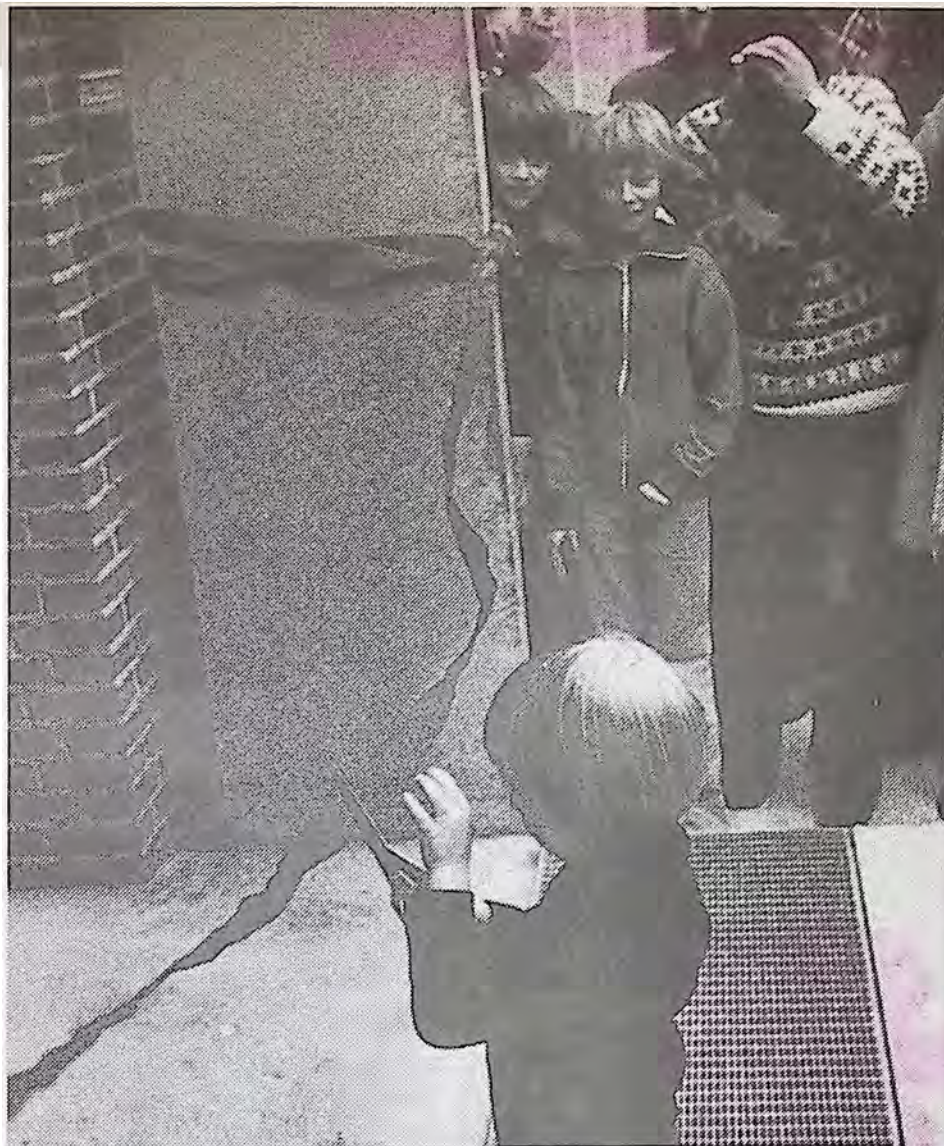
Den væsentligste udvi- delse i årene der gik, kom i form af overdækningen af

grønnegården. Samtidig med at varmemeforbruget kunne spares, fik Ømbor- gen et kirkerum til de kolde måneder og en sam- lingssal til årets øvrige tid.

De rammer, bispedøm- met skabte med den nye Ømborg, var altså en usædvanlig god investe- ring, som allerede har gi- vet fuld valuta for penge- ne. Mon ikke Ømborgen hører med til det, man naturligt må nævne, hvis man vil beskrive en særlig dansk katolsk tradition? Jeg tror det.

Tillykke til Ømborgen, ad multos annos.

Jesper Fich

Yngste deltager på den første lejr i det ny Øm, den 3-årige Thomas le Févre markere »åbningen« den 19. juni 1976.

Jubilæumsfest i Maribo

KRFF for Lolland-Falster 60 år

Den 19. januar fejrede Katolsk Radio- & Fjernsynsklub for Lolland-Falster Landsforbundets 60-års dag. Pater *Herman Legut* OFM. conv. samle-

de medlemmer og venner fra de tre sogne til festmes- se om eftermiddagen, mens mørket faldt på. Sankt Birgitta Kirke var næsten fuldt besat. Og der var god lejlighed til at glæde sig over det smukke Niels Steensen billede ved siden af skriftestolen. Por- trættet blev afsløret i no- vember. Det virker stærkt på den andagtssøgende.

Kunstneren, *Bent Blok- stedt* fra Errindlev, virker her inspireret af de gamle østlige ikonografer.

Efter messen samledes man i Sankt Birgitta Sko- le. Skolelederen, *H. Erik- sen* og frue var til stede ligesom pater Legut. Me- dieklubbens formand, *Adam Guzek* fra Rødby, bød velkommen til den store forsamling, hvorefter *Peter Ryoms* pavefilm blev forevist. I løbet af små tre kvarter genopleve- de tilskuerne de uforglem- melige dage i juni 1989.

Festtalen beskrev den historiske baggrund for oprettelsen af de første katolske radioklubber. Li- nier til situationen i dag blev trukket op. Forbun- dets indflydelse på, hvad der bringes i radio og fjernsyn har i alle årene i betydelig grad været af- hængig af vore trosfællers tilslutning. I de senere år har medlemstallet desvær- re været dalende. Det er at håbe, at denne uheldige udvikling kan vendes i me- re positiv retning, mens tid er. Efter videoens mange smukke billeder og dens og talens mange ord be- kom det høje smørrebrød selskabet godt. Og siden blev der drukket mangan god kop kaffe til de flotte hjemmelavede lagkager.

Aftenen igennem var stemningen således særde- les hyggelig og fornøjelig. Gæster udefra følte sig straks hjemme i det nære fællesskab, der hersker i vore sydligste menigheder. Der blev sunget og danset til levende musik. Da ti- den var inde, var det van- skeligt for formanden at formå selskabet til at bry- de op.

Klubbens bestyrelse kan nu bagefter glæde sig over et overordentligt vellykket resultat af de mange an- strengelser. Det er åben- bart, at Katolsk Radio- & Fjernsynsklub for Lol- land-Falster lever og har det godt. Tak for en dejlig fest!

Kirsten Rée Andersen

Tidsskrifter

Katolsk dialog

Tidsskriftet Katolsk Di- alog er nu gået ind i sin 76. årgang.

Det første nummer i indeværende år bringer bl.a. en artikel med tanker om krig og fred ud fra Bibelen og - i anledning af jesuitterordenens dobbel- te jubilæum - nogle sider om den hl. *Ignatius af Loy- ola* og den orden, han stiftede.

Tidsskriftet udkommer seks gange om året, og man behøver blot at kaste et blik på indholdsforteg- nelserne for at få et ind- tryk af det sortiment af emner, der behandles.

Mange emner er aktuel- le, nogle er kontroversiel- le, nogle er teologiske, nogle eksegetiske, nogle kirkehistoriske... og så er der (næsten) hver gang et »Bedested« med stof til overvejelse. Alt i alt be- stræber bladet sig tydelig- vis på at leve op til dets formål: At være tidsskrift for nyere teologi og spiri- tualitet.

Udpluk af titler

Her er et lille udpluk af titler fra årgang 75: *Dan- mark og Pavestolen, Den nye kirkelige Embedsed, De*

fattiges Kirke, Realitet - Re- lativitet - Gudstro, Præste- tjenesten i den katolske kir- ke i Krise, Maria-apparitu- ner, hvorfor Resignere?

Nr. 4 er en særlig omtal- værd. Det bragte bl.a. e interview med p. *Geor- Heggum* »Hvad er der ble- vet af min kirke?« og e brev af moralteologer *Bernhard Häring* til pav- *Johannes Paul II.* Numme- ret er totalt udsolgt!

Et årsabonnement ko- ster 95 kr. og kan tegne- ved at ringe til 31 20 93 3 eller skrive til: Katolsk Di- alog, Skt. Kjeldsgade 3 2100 København Ø.

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema: Livets brød.

Biskoppen taler om Kristus som vort evige liv her på jorden og hinsides døden.

En uges fællesskab i dejligt klostermiljø v/Grenå, med familiemesse, undervisning, gruppesamtaler, bøn, frit sam- vær og familiehygge.

Der kan vælges mellem:

- 1) søndag d. 23. juni kl. 19 - lørdag d. 29. juni kl. 11.30
- 2) søndag d. 30. juni kl. 19 - lørdag d. 6. juli kl. 11.30.

Biskoppen leder begge uger.

På 1. uge ass. af pastor Reinhold Sahner.

På 2. uge ass. af sognepræst Lars Messerschmidt.

Børnekateketer underviser børnene. Man sover på dobbelt- værelser. Nogle lejligheder er reserveret familier.

Atter i år tilbyder søstre en særpris til deltagerne i biskoppens retræter:

Pris: kr. 1250. Unge u. uddannelse: kr. 850. Børn u. 14 år: kr. 630. Børn under 2 år: gratis.

Familier med mindst 3 betalende børn u. 14 år: kr. 530 pr. barn. Lagener + håndklæder medbringes el. lejes på stedet for kr. 35. For dem, der selv sørger for overnatning (privat, camping) kr. 950, børn: kr. 530. Nogle halve fripladser kan søges skriftligt på bispekontoret, mrk. Sostrup-retræte 1 el. 2.

Tilmelding: Inden 1. maj, sker ved indbetaling af deposi- tum: kr. 500 pr. person, med opgivelse af den ønskede uge, på giro 500 14 71, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

Kun tilmelding med indbetalt depositum anses for binden- de.

Nærmere oplysninger: Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61 ma.-fre., bedst kl. 9-10. Foldere med udførlige oplysninger fås hos sognepræsten eller Katolsk Bispekontor.

Møder og arrangementer

Sygedagen

afholdes lørdag den 9. marts kl. 14.00 i Sct. Mariæ Kirke, Jens Jessensvej 5, Frederiks- berg.

Ældre og syge indbydes til en messe, hvorun- der der er mulighed for at modtage »De Syges Salvelse«.

Efter messen mødes vi til eftermiddagskaffe.

Tilmelding bør ske til Deres eget sognekantor inden 5. marts - eller undtagelsesvis til St. Lioba Kloster - tlf. 31 71 48 72.

Med venlig hilsen
De Syges Katolske Forbund

Det sker på Magleås

Lø. d. 2.-sø. d. 3.3.:
Katolsk Arbejder Aktion
v/George Bune Andersen

Ti. d. 5.-fr. 8.3.:
Unesco Skoleprojekt.

Ma. d. 11. og ti. d. 12.3.:
Birkersød komm. tandpleje.

Ti. d. 12.-to. d. 14.3.:
For præster og pastorale medarbejdere:
Kursus om børn og unges vilkår.

Lø. d. 16.-sø. d. 17.3.:
Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund
f. Storkøbenhavn.

Ma. d. 18.-ti. d. 19.3.:
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 22.-sø. d. 24.3.:
Enneagram-kursus II
v/sr. Emma Martensen.

To. d. 28.3.-ma. d. 1.4.:
Påskerefugium
v/p. E. Stappers og E.M. Lebahn.

Skt. Ansgars Kirke

Fastepredikener ved ungdomspræst, pastor Jesper Fich lørdag den 9. marts, den 16. marts og den 23. marts ved messen kl. 17.

Vor Frue Kirke Næstved Menighedsretræte

»Stilhedens plads i en kristens Liv«
Lørdag den 2. marts 1991 fra kl. 10 til 16.
(Frokostpakke medbringes. Drikkevarer kan købes i menighedssalen).
Tilmelding senest den 30.2. 91: Tlf. 53 72 09 85 eller 53 72 03 80.

Sakramentskirken

Fastepredikener 1991
ved pastor Bjørn Højbo

Søndag d. 10.3. kl. 10:
Påskens historie og udvikling.

Søndag d. 17.3. kl. 10:
Påskens virkning på vort liv og livsforståelse.

DUK-kalender

Årsmøde den 01.03.-03.03. 1991 på Ømborgen for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.

Kursus for Mini-KUK-ledere den 09.03. 1991 på Sct. Norbert Skole i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 30,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse (dog kr. 160,00 for dem over 25 år).

Firmelsesweekend Vest den 22.03.-24.03. 1991 på Ømborgen for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 01.03. 1991.

Påskelejr den 25.03.-01.04. 1991 i Sydtykland for de 16-20 årige. Transporten foregår i DUK-biler!
Pris kr. 1.250,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse til København. Tilmelding og betaling senest den 04.03. 1991.

Løjrløbskursus den 05.04.-07.04. 1991 på Ømborgen for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1991.
Kurset er gratis. Tilmelding senest den 15.03. 1991.

Ledertræning den 19.04.-21.04. 1991 på Sostrup for alle KUK-ledere + en potentiel efterfølger.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 29.03. 1991.

Karnevalsmesse den 13.04. 1991 på Niels Steensens Gymnasium.
Alder: Fra 13 år.
Pris kr. 50,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 22.03. 1991.

Ministrantweekend den 26.04.-28.04. 1991 på Ømborgen for de 8-12 årige.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 05.04. 1991.
Der bliver arrangeret en lignende weekend for de 10-16 årige i efteråret.

Firmelsesweekend Øst den 03.05.-05.05. 1991 på Ømborgen for alle firmander der bor på Sjælland og Lolland/Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 12.04. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.
Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()
Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Kursuskonsulentens årsprogram på Magleås 1991

Lørdag den 20. april:
Havearbejde/-træfældning.

3.-5. maj:
Konvertit-weekend.

2.-8. juni:
1. pensionistuge.

23. juni:
Sankt Hans-aften.

11.-17. august:
2. pensionistuge.

28. september:
Havearbejde.

13.-15. september:
Bibelskursus.

1.-3. november:
Børne- og ungdomsliturgi.

8. december:
Adventstræf.

29. december 1991-1. januar 1992:
Nytår på Magleås.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

NB. Klip annoncen ud, så De ikke glemmer et møde eller kursus, som De kunne tænke Dem at deltage i.

Kvindernes Inter- nationale Bededag

afholdes i København 1. marts 1991 kl. 13.30 på Sankt Lukasstiftelsen, dagligstuen, Bernstorffsvej 20, Hellerup.
Kl. 19.00 i Trinitatis Kirke, Købmagergade, København.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Døde

Vor elskede medsøster

søster M. Elisabeth Noack

er efter kort tids sygdom blevet optaget til den evige herlighed i sit femoghalvfemsindstyvende leveår og sit otteogtresindstyvende profesår.

Må hun leve i fred.

Priorinde og konvent
af Sostrup Kloster
og slottets beboere

Requiemessen og begravelsen fandt sted
onsdag den 6. februar.

Legater

DKKF's legat

Danmarks Katolske Kvindeforbund administrerer Trædhusfondlegat som yder støtte til katolske småpigers sommerophold under katolske forhold.

Ansøgninger indsendes til:
Marlene Henriksen, Mandalsgade 4 st. tv.
2100 København Ø.
inden den 1. maj 1991.

Diverse

Den nordiske valfart til Lourdes

26. juni til 3. juli 1991 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000,-
Særpris for syge og handicappede på
»Accueil« kr. 4.600,-

Biskop A. Jolson, Island og generalvikar Paul Marx ledsager valfarten.
Læger, sygeplejersker, samaritater medfølger.
Program og tilmeldelser.

Valfartskomiteen
Marielystvej 16, DK-2000 F.
Tlf. 53 58 41 55/31 62 03 48
Giro 9 000 593

Sct. Ansgars Kirkes restauration

Til orientering om den forestående restaurering af Sct. Ansgars kirke, Bredgade 64, København, ligger relevant materiale, tegninger, beskrivelser af det påtænkte arbejde fremme til gennemsyn på kirkens kontor tirsdag til fredag kl. 10-12 og 14-16 indtil fredag den 22. marts 1991.

Forvaltningsrådet
for Sct. Ansgars Menighed

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Salg og service

Advokat

Jørgen Ulrik Nielsen

Skindergade 32, 1159 K.
Tlf. 33 13 42 44

Juridisk bistand bl.a. ved ejendomskøb, testamente, ægtepagt, kontrakter, retssager, ægteskabssager og dødsboer.

Testamenter Arvesager Ejendoms- administration

Advokat (H)
E. Ardenkjær-Madsen
Store Regnegade 12
1110 København K.
Tlf. 33 91 12 11

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Backdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. kr. 4.50

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Aut.
el-installatør

**EL MOGENS
LARSEN**

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Regnskab

Regnskab, budgetter, selvangivelser og økonomisk rådgivning.

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

Jørgen Brangstrup
REGISTRERET REVISOR FRÅ
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Ny pavelig rundskrivelse om missionsopgaven

Paven ser ingen modsætning mellem forkyndelse og dialog

Mission blandt ikke-kristne forbliver aktuel, nu som før; den er kirkens væsentligste og aldrig afsluttede hovedopgave, som ikke kan erstattes af dialogen mellem religionerne. Dette skriver pave Johannes Paul II i en ny stor rundskrivelse på 160 sider med titlen »Redemptoris missio - Om missionsbefalingens fortsatte gyldighed«. Den blev offentliggjort den 22. januar.

Rom (KIPA) - Med al respekt for andre overbevisninger og opfattelser og uden arroganc: skal sandheden om Kristus som menneskeheds eneste forløser forkyndes for alle folkeslag. Kirken forstår sig selv som den egentlige vej til frelsen og véd sig alene i besiddelse af frelsesmidlernes fylde, skriver paven. Derfor har alle mennesker i alle tider ret til at lære Kristus og hans budskab at kende. Paven opfordrer udtrykkeligt til, at fremme kaldet til missionsarbejde og at uddybe

missionens mange aspekter i selve teologien. Stor betydning for evangeliets forkyndelse har de kirkelige basismenigheder.

Paven ser ingen modsætning mellem Kristi forkyndelse og dialogen mellem religionerne. Begge dele bør indgå i missionen uden at forveksle dem med hinanden. Kirken må bevare sig egen identitet uden erklæringer om lav profil eller uægte fredsommelighed. Ordret siger paven herom: »For i fællesskab at komme videre på den religiøse søgens og

erfarings vej har vi brug for hinandens vidnesbyrd. Det tjener samtidig overvindelsen af fordomme, misforståelser og uforståeligheder».

Evangeliet gør fri og er garanti for andre friheder

Evangeliet gør ikke indhug i menneskers frihed eller i agtelsen for andre kulturer. Tværtimod er missionsvirksomhed præget af den overbevisning, at den fremmer menneskers frihed, fordi den forkynner Kristus for dem. Den religiøse frihed, som i vore dage endnu ofte indskrænkes eller bekæmpes, er en garanti for de friheder, der skal sikre individers og menneskeheds fælles vel.

Mission vil kun vise Guds kærlighed

Paven forsikrer de ikke-kristne øvrigheder i missionslandene om, at missionen kun har ét formål, at vise menneskene den kærlighed, der er blevet åbenbaret i Kristus. Men det er ligeledes kirkens opgave, modigt og profetisk at tage stilling imod den politiske og økonomiske magts korruption. Kirken og dens mission stræber hverken efter magt, berømmelse eller rigdom, men ønsker derimod kun at anvende sine goder i de fattiges tjeneste og indbyder til et beskedent liv i Kristus.

Videre beklager paven, at der findes lande, der nægter missionærer indrejsetilladelse og at andre forbyder både evangelisering, konversion og udøvelsen af kristen religionspraksis. I andre lande er det manglende iver eller interesse og splittelsen mellem de kristne kirker der bidrager til at missionen går i stå og at kristne lande afkristnes.

Religiøs relativisme farlig for missionen

Værst er dog ifølge paven den udbredte ligegyldighed og den forlorte religiøse relativisme, der påstår, at alle religioner er lige gode. Det andet Vatikanconcil giver ikke hjem-

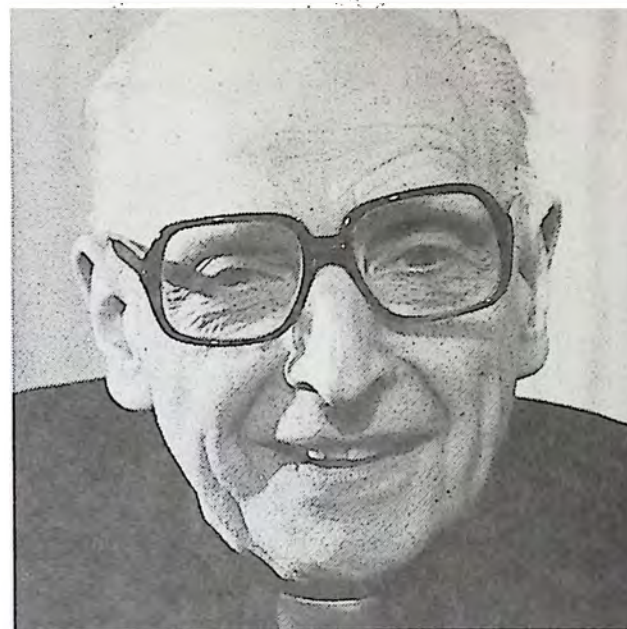
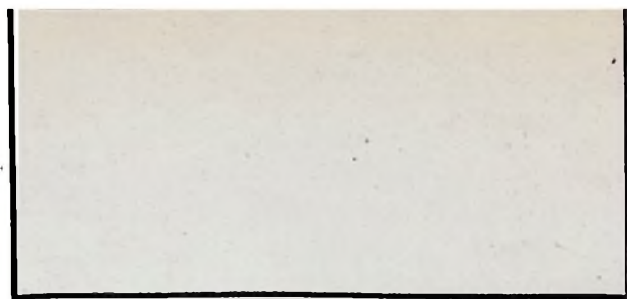
mel for den slags meninger. Missionsbefalingen blandt ikke-kristne må hverken forties eller drages i tvivl med den begrundelse, at det er tilstrækkeligt at hjælpe mennesker i at blive mere menneske eller at blive et mere trofast medlem af deres egen religion. Hvert menneske har ret til at høre Guds glade budskab.

Åbne grænserne for sandheden

Siden ideologierne og de undertrykkende politiske systemers sammenbrud har åbnet grænserne er netop vor tid velegnet til en udvidelse af missionsindsatsen. Tilmed gør den fremadskridende åndsforladthed i produktion og teknik det særlig påkrævet at mennesker søger efter sandheden om Gud og livets mening.

Fælles idealer hos kristne og ikke-kristne

Til sidst hilser paven det med glæde, at der også i den ikke-kristne verden er en voksende interesse for evangeliets idealer og værdier. Der fornemmes en voksende enstemmighed mod vold og krig, for respekten for både individets og hele menneskeheds rettigheder, for fred, retfærdighed og broderlighed, for overvindelse af racisme og nationalisme, for en nyvurdering af kvindens værdighed.

Jesuitterordenens generaløverst fra 1965 til 1985, Peter Dzubovský døde den 5. februar, 83 år gammel. Han blev født den 14. november 1907 i baskerlandet, indtrådte efter medicinstudier i Jesu Selskab i 1925 og studerede i flere lande. Han blev præsteviet i Kansas/USA i 1936 og var 27 år virksom i Japan, hvor han var øjenvidne til katastrofen efter atombomben på Hiroshima den 6. august 1945. Han var Den hellige Ignatius 28. efterfølger som ordenens generaløverst. Foto KNA.

Hemmeligt bispeviet indsat i Slovakiet

Rom (KIPA) - Den 69-årige jesuit Peter Dzubovský, som i 1961 blev bispeviet i al hemmelighed, er nu af paven blevet udnævnt som hjælpebiskop i det slovakiske Banská Bystrica. Indtil nu var han sognepræst i Handlova.

Da kommuniststyret i 1950 ophævede alle ordenssamfund, blev Dzubovský nødt til at afbryde sine teologistudier. Han blev dømt til 40 måneders militærtjeneste. Efter sin hemmelige præstevielse arbejdede han i et byggefirma og udøvede præstelig tjeneste efter fyraften. Den 18. november 1961 blev han hemmeligt bispeviet, fra 1962 til 1968 sad han igen i fængsel. Efter 1968 fik han lov til at betjene Salvatorkirken i Prag.

Denne gang som Polens præsident var det en flottere modtagelse Lech Wałęsa fik, da han den 5. februar igen besøgte paven. Siden fagforeningen Solidarnosc indledte opgøret med kommunistregimet i Polen i sommeren 1980 har Wałęsa adskillige gange været i audiens. Paven har lovet at komme til Czystochowa i sommer. Foto KNA.

Ingen kirkelige fester tilladt i Serbien

Zagreb (KNA) - I den jugoslaviske delrepublik Serbien anerkender loven ingen kirkelige festdage. Det har det serbiske parlament vedtaget den 3. januar. Et forslag om lovændring på dette område blev stemt ned.

Indføringen af religionsundervisning i delrepublikken Kroatien, som hovedsageligt er katolsk, støder ifølge dagbladet

»Vjesnik« på store vanskeligheder. Interessen hos de unge er ikke særlig stor og kirken magter ikke at indføre en planlagt skoleundervisning. Mange skoler i Kroatien lider under pladsmangel og utilstrækkelige læseplaner. Mange menigheder går ind for, at religionsundervisningen må finde sted i sogneregioner, skrev »Vjesnik« den 4. januar.

Strid om en minarets tilladte højde i Rom

Rom (KIPA) - Må minareten på den moske, der er under opbygning i Roms nordlige udkant blive højere end Peterskirken facade? Det er et nyt diskussionsemne i den ellers lange debat om det muslimske centers placering og rolle i Rom. Den af byen godkendte byggeplan regner med en minaret på 25 meter, men pludselig viser det sig, at den bliver 17 meter højere.

I debatten om byggetil-

ladelsen har minareten skiftet højde hele tiden. Muslimerne ønskede den først 39 meter høj, en miljøgruppe krævede den formindsket til 25 meter. En ny ansøgning fra bygherren ønsker den 42 meter høj.

Kan ikke ses fra byen

Peterskirken på Vatikanhøjen ligger 8 km fra Monte Antenne, hvor kommunen har stillet en 30.000 kvadratmeter stor

grund til rådighed for muslimerne. Minareten vil slet ikke være synlig fra det indre Rom, men det irriterer især de omkringboende, at Roms bystyre tilsyneladende gang på gang giver efter for presset fra de arabiske stater, der betaler kulturcentret. Hvis muezzinen også her skal forstærkes gennem højttalere, får man flere gange om dagen et nyt testgrundlag for den religiøse tolerance.

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarafin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
13. marts

Kristne og muslimer bange
for hinanden, side 2
Den katolske isolation, side 5
Fastetiden, side 6-7
Tror vi på bønnens magt?, side 8
Mariasøstrene, side 9

katolsk orientering

Gammelt missionsland udsender selv missionærer

Lima (KNA) - Med udsendelsen af 100 missionærer sluttede den største missionskongres i Latinamerikas historie den 8. februar i Lima. 125 biskopper, 633 præster, 784 ordensmedlemmer og 826 lægmissionærer

deltog sammen med 2.500 interesserede, blandt dem mange unge mennesker.

Ved kongressens åbningsgudstjeneste den 3. februar prædikede pavens personlige delegerede,

formanden for *Kongregationen for folkenes Evangelisering*, ærkebiskop Josef Tomko. Han opfordrede Latinamerika til en større indsats på missionsområdet. Selv om næsten halvdelen af verdens katolikker bor i Latinamerika, udgør antallet af missionærer herfra kun 1 procent af kirkens 200.000 missionærer, sagde Tomko.

Nye former er påkrævet

Især med henblik på andre trossamfunds og sekternes missionsfremgang beskæftigede kongressen sig med kirkens opgave, ikke blot at betjene de troende, men derudover at bringe troen videre til andre folkeslag.

Adskillige talere efterlyste mere kreative former for missionspædagogik og en bedre gennemtrængning af de gamle kulturer med kristen tro.

Krist stod op af døde i påskemorgenrøde. Redaktionen ønsker alle læsere en glædelig påsketid.

Et fredskoncil for verdensreligioner

Bonn (KNA) - Golfkrigen viser, at vi i høj grad trænger til et fredskoncil, hvori alle verdensreligioner deltager, siger den tyske arbejdsminister *Norbert Blum*. I hvert fald burde de tre religioner,

der i forvejen er forenet i troen på én Gud, være i stand til en jødisk-kristen-islamisk dialog. »Troen på den ene Gud, som gør alle mennesker til Guds børn og som er grundlaget for alle menneskers principielle lighed, bør kunne bekæmpe det had og den ufordragelighed, som er i modstrid med de store humanistiske traditioner i jødedom, kristendom og islam«, mener ministeren.

Repræsentanter fra 20 lande

Fra Vatikanet forlyder det, at en sådan verdenskongres holdes i oktober i år i byen Kochin i den indiske delstat Kerala. Temaet bliver »Religion og menneskelig solidaritet«. 300 repræsentanter fra 20 lande og samtlige verdensreligioner deltager. »I stedet for at diskutere dogmer vil vi forbedre de mellem menneskelige forhold ved at belyse troens naturlige aspekter«, siger kongressens sekretær, karmelitpater *Albert Nambiaparambil*.

Kirken bør omgås fraskilte med større barmhjertighed

Freiburg (KNA) - »Mere barmhjertighed i kirkens behandling af fraskilte og gengifte er ikke ensbetydende med en svækkelse af det bibelske bud om ægteskabets uopløselighed«, skriver *Klaus Nientiedt* i »Herder-Korrespondenz«. »Det, der er tale om, er, at kirken ikke bare tager sin tilflugt til at straffe dem, der trods det bi-

belske forbud og trods fornuftige anstrengelser ikke klarer den opgave, at leve efter Kristi krav. For straffe er ikke særlig i Jesu ånd«.

Det katolske månedsblad kritiserer den forhandlingstaktik, der gør sig gældende for at finde en fælleskirkelig løsning for dette vigtige pastorale problem. I sin rundskrivelse »Familiaris Consortio« (familiens fællesskab) anbefaler pave *Johannes Paul II* en »udvidet sjælesorg« for netop disse mennesker, men de har stadig ikke fået lov til at gå til skrifte eller til alters, så kirken giver stadig det indtryk, at disse to sakramenter er belønninger for de fromme og ikke så meget frelstetegn for synderne - og dét er jo alle de døbt«, skriver Nientiedt.

Kirkens krav om, at fraskilte gengifte lever sammen som bror og søster

(som betingelse for at få adgang til nævnte sakramenter), beviser efter lederskribentens mening endnu engang »kirkens overdimensionerede fiksering på sexualiteten i ægteskabet, hvorved man overser det ægteskabelige samlivs kvalitet som en helhed«.

Et bevis for dette ser Nientiedt i det faktum, at

kirkens praksis synes at opfatte (og straffe) et nyt ægteskab som et værre onde end den forudgående skilsmisse. »En kirkepraksis, som mørklægger det centrale anliggende i Evangeliet, at synderen kan regne med Guds kærlighed og barmhjertighed, trænger til revision«, slutter teologen Klaus Nientiedt i sin leder.

Katolsk læge medlem af Det etiske Råd

Når et nyt *Folketing* er trådt sammen, er det en af sundhedsministerens opgaver at beskikke 17 medlemmer til *Det Etiske Råd*, der er oprettet i henhold til lov af 3. juni 1987. Blandt medlemmerne er der nu for første gang en katolik, dr. med. *Dorte Linnemann*.

Dorte Linnemann er

medlem af *Stenogildet* og var en af hovedtalerne ved gildets årsmøde i november i fjor. Hun er forskningslektor og Danmarks yngste kvindelige dr. med. Hun arbejder med undersøgelser af æggehvidestoffer i rottehjerner i forbindelse med aldringsprocesserne.

Ruth Plum

Mange muslimer frygter iflg. artiklens forfatter lokale korstog mod muslimske mindretal i Vestens storbyer. Fotoet er fra en af de få moskeer i Danmark. *Politikens Pressefoto.*

Kristne og muslimer er gjort bange for hinanden

Af Adel T. Khoury

Kristne bliver mere og mere nervøse over den militante islamiske fundamentalisme, som under de sidste begivenheder i Golfen har opfordret til terror i hele den vestlige »vantro« verden. Muslimer skjuler ikke længere deres angst for endnu engang at blive løbet kulturelt og teknisk over ende af Europa og USA. Både kristne og muslimer ser en mørk fremtid i møde, for deres børn vil blive udsat for en hidtil uset ufordragelighed i lande med store islamiske og kristne mindretal.

Muslimernes angst for de kristne

Som bekendt er angst et psykisk alarmsignal, men også en dårlig rådgiver. Derfor er det godt at spørge begge parter, hvad de frygter mest hos hinanden.

Muslimer lider stadig under de dårlige erfaringer fra fjern og nær fortid, helt tilbage til korstogene og den først sent afsluttede kolonitid, som var alt andet end hensynsfuld mod islamisk kultur og selvforståelse. Kolonimagterne, for det meste England og Frankrig, har med alle midler forsøgt at påtvinge muslimske lande deres politiske, sociale, pædagogiske og kulturelle, endog religiøse anskuelser.

Muslimerne, der i dag vil finde deres egen identitet, ønsker ikke at søge den i vestligt eller kristeligt prægede traditioner. I fortiden har dette medført fremmedgørelse, som er resultatet af enhver form for ikke-integreret, efter-

abet eller påtvunget kultur, uanset hvor godt denne kulturformidling var ment af de herskende eller missionerende kolonister.

Overlegenhed

En anden kilde til angst er den vestlige verdens overlegenhed på videnskabeligt og teknisk område. I muslimernes øjne er denne overlegenhed direkte knyttet til kristendommens indflydelse. Videnskab og teknik er nøgler til magt, herredømme over natur og mennesker, nøglen også til at påtvinge andre sine hensigter og krav.

Denne angst er forståeligt nok størst i Den tredje Verden, som har et stort flertal af muslimer. De har længe håbet på, at østblokken kunne holde Vesten i skak, men kommunistregimernes sammenbrud har fjernet denne modvægt.

Krigen mellem Iran og Irak har desuden bevist, at

den islamiske verden ikke selv kan præstere den teknologi, som nu lige har knust Iraks militære magt. Alt fra satellitovervågning til logistik og nyhedsformidling kan kun fås fra ikke-islamiske nationer. Islam føler sig derfor politisk afmægtig på verdensplan.

Angst for hævn

Den tredje årsag til muslimernes angst er overbevisningen om, at de mange muslimer, der bor i Europa og USA nu vil blive ofre for de »vantro«s hævn. Man frygter ikke så meget et nyt korstog mod Mellemøsten, men mere den reelle mulighed for lokale korstog mod muslimske mindretal i Vestens storbyer.

De kristnes angst for islam

Også de kristne er bange for muslimerne. I årevis har radio og fjernsyn bragt reportager om den islami-

ske verden, som har rystet seerne i Vesten. De spørger sig selv, om muslimerne virkelig har taget afstand fra sværdet og deres slagord om den hellige krig mod de vantro. Saddam Husseins allersidste misbrug af disse middelalderlige opråb har jo vist, at store folkemængder kan gejles op til krig mod jøder og kristne hunde.

I Vesten spørger man sig selv, om man skal stole på, hvad repræsentanter for islamiske organisationer hævder, at Islam er en fredens religion og at dens teologer for længst har udarbejdet en fredsteologi som afløser for dens krigsteologi.

Politisk religion

Den strøm af nyheder, som når os dagligt, viser et andet billede. Islam er statsreligion, der forfølger eller forbyder andre tros-samfund. Den islamiske fundamentalisme, der alle vegne kræver den islamiske retsordning »Sjaria« indført, og hvad denne ret indeholder af barbariske straffemetoder, som hører en forlængst overstået periode af menneskehedens historie til, virker skræmmende. Muslimernes klage over vestlig dominans og kulturel fremmedgørelse lyder utroværdig, når

man ser, hvor brutalt erobrede lande islamiseres. Ikke-muslimer bliver automatisk andenrangsborgere i en islamisk stat.

Muslimer tilpasser sig ikke

En særlig grund til uro er den uvilje, som muslimer i Vesten demonstrerer mod det samfund, de er immigreret til. Man afviser dets lovgivning, stiller urimelige krav om statsstøtte til byggeri af moskeer, som om man endnu levede i Mellemøsten. Man driver mission for islam, samtidig med at man synes, det er i orden, islamiske lande forbyder kristen mission. Man stempler alt i den vestlige kultur som dekadent og falsk. Naturligvis opfører langt fra alle muslimer sig således, men nogle af deres letsindige ordførere skaber problemer for den ærlige dialog mellem kristne og de muslimer, der vil være loyale medborgere i vore lande.

Tre spørgsmål til muslimerne

Megen uro ville aftage, hvis en organisation, som er virkelig repræsentativ for muslimerne iblandt os, ville besvare følgende tre spørgsmål:

1) Hvori består de uundværlige elementer, der udgør en muslimsk identitet, og som ingen muslim derfor kan give afkald på, når han lever i en ikke-islamisk stat?

Det gælder både de religiøse og politiske aspekter. Med andre ord: Forpligter alt, som er forpligtet i et islamisk land, en muslim, der udvander til et ikke-islamisk land?

Hvad er en vantro?

Ikke den ringeste del af spændingen mellem muslimer og kristne (og jøder) har sin årsag i muslimske folkemassers opfattelse af anderledes troende som ikke-troende, som »vantro«. Det skyldes, at muslimer opfatter kristendom som en religion, der tilbyder flere guder og er forældet i forhold til islam. Har følgende citater fra Koranen gyldighed: »Vor Gud og jeres Gud er den samme« (29,46), og »Du vil sikkert opdage, at blandt dem, der står de troende nærmest i kærlighed, er alle de, der siger, »Vi er kristne« (5,82).

Betyder Islam fred?

Det tredje spørgsmål må vi rette til Den islamiske Verdenskongres. Dens generalsekretær Inamullah Khan har i den senere tid, bl.a. i det tysksprogede blad »Moslemische Review« fremsat den tiltalen-

de tanke, at Islam betyder fred, »en praktiseret fred, som gælder alle mennesker uden forskel« og »en religiøs handlemåde, som ikke indskrænkes til medlemmer af ens eget tros-samfund, men bør komme alle mennesker til gode«. Videre: »Vor verden er for længe blevet til en stor landsby, hvori vi alle er hinandens nabo. Men naboer skal vise hinanden respekt og tage hensyn til hinandens traditioner og værdier«.

Tre spørgsmål til de kristne

Når vi citerer Koranen for at minde muslimer om deres forpligtelser, kunne man finde mange citater fra evangelierne om kristnes pligt til kærlighed og fredsvilje. Men evangelierne nævner af gode grunde ikke islam, som først opstod i det 7. århundrede.

Dog har Det andet Vatikankoncil sagt nogle gode ord om forholdet mellem kristne og muslimer.

1) »Kirken opfordrer sine (sønner) til med klogskab og kærlighed, gennem samtale og samarbejde med tilhængere af andre religioner, men også gennem vidnesbyrdet om deres egen kristen tro og liv at anerkende, beskytte og fremme de åndelige og etiske værdier, de finder hos de andre« (Nostra Ætate, 2).

2) »Men Guds frelsesplan omfatter også dem, som anerkender Skaberen, og blandt dem især muslimerne, der påberåber sig Abrahams tro og sammen med os tilbyder den ene, barmhjertige Gud, som på den yderste dag skal dømme menneskene« (Lumen Gentium, 16).

3) »Kirken viser højagtelse for muslimerne, som tilbyder den ene Gud. De bestræber sig på at underkaste sig hans skjulte viljes fordringer med hele deres sjæl. De afventer dommedagen, hvorfor de lægger megen vægt på en moralsk livsholdning og ærer Gud især med bøn, faste og almisser. (Nostra Ætate, 3).

Angst for hinanden er intet udgangspunkt for et liv med hinanden. Angst skaber mistillid og fjendtlighed. Men ved at udtale vor angst kan vi overvinde den og nå til en gensidig tillid, til at acceptere hinanden, til at fremme forsoning og forståelse og til at blive medmennesker, ja også venner.

Romero-dag

Den kolde krig mod de fattige

Lørdag den 23. marts er mindededag for den myrdede ærkebiskop Romero

Ærkebiskop Oscar Romero blev myrdet den 24. marts 1980 under en messe i San Salvador, hovedstaden i El Salvador, af en gruppe soldater fra det El Salvadoranske militær.

Dagen er siden holdt i hævd verden over til minde om borgerkrigen i El Salvador, der stadig kræver mange ofre, først og fremmest civile, og situationen generelt i Latinamerika.

DUK er naturligvis med i det danske arrangement, der i år finder sted lørdag

den 23. marts kl. 14-17 i Studenterhuset på Købmagergade i København (ved Rundetårn).

Økumenisk gudstjeneste

Arrangementet indledes med en økumenisk gudstjeneste, der går over i et egentlig debatforum med temaet »Den kolde krig mod de fattige«.

Den endelige plan for dagen er endnu ikke færdig, men sikkert er det, at der kommer to repræsentanter fra menneskerettig-

hedskommissionen i El Salvador, hvilket er ganske ekstraordinært og kan gøre arrangementet utroligt interessant.

Der vil også være mulighed for at smage latinamerikanske specialiteter. Arrangementet slutter ved 16-tiden.

Reserver dagen

Reserver allerede dagen nu. Et par timer en lørdag eftermiddag om kirken og politikken i Latinamerika er bestemt ikke for lidt.

Nik Bredholt

Ved en lille højtidelighed fik biskoppen i sin lejlighed overrakt festskriftet »Crux Probat Omnia« af en af redaktørerne, Kasper Kallan.

Festskrift om biskoppen

Fredag den 22. februar fik biskop Martensen overrakt festskriftet »Crux Probat Omnia« af redaktøren Kasper Kallan. Det skete ved en lille højtidelighed i biskoppens lejlighed i Bredgade i København, hvor redaktionen af festskriftet var tilstede foruden enkelte andre.

Opfordringen til denne opgave kom så sent, at vi ikke kunne være færdige

til bispejubilæet for halvandet år siden, sagde Kasper Kallan til biskoppen, men at det er en buket blomster, vil du sikkert give os ret i, sagde han videre.

Festskriftet indeholder bl.a. artikler om bispekonferencen, streger af et portræt, biskoppen som teologisk forfatter, træk af den katolske kirkes historie 1965-90, den internationa-

le dialog med lutheranere, dansk økumenisk arbejde, pavebesøget, Niels Steensens saligkåring, liturgi, den katolske skole i Danmark, dansk-katolsk sprogbrug samt en artikel om kristendom og politik.

Festskriftet har både farve og sort/hvid illustrationer. Det er i kommission hos Ansgarstiftelsens Forlag. Prisen er 200.- kr. (207 sider). *kk*

Langfredags-kollekt til Det hellige Land

Langfredags-kollekten går ifølge liturgisk kalender hvert år til Det hellige Land. Generalvikar Paul Marx opfordrer alle katolikker i Danmark om den-

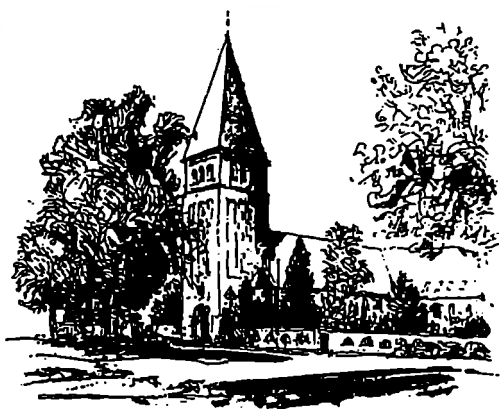
ne dag at yde deres støtte gennem kollekten.

Præfekten for de orientalske kirker, kardinal Lourdasamy har i et brev til biskop Hans L. Marten-

sen takket for, at danske katolikker har været med til at værne om de geografiske steder, som vor kristne identitet hviler på.

NIELS
STEENSENS
GYMNASIUM
& HOVEDSKOLE

Gymnasiet
Tre vigtige år af dit liv

Husk:
Ansøgnings-
fristen,
15. marts '91.

Sct. Kjeldgade 3, 2100 Kbh. Ø, 31 20 93 40

Fire peruvianske søskende døbt i Skt. Augustins Kirke

Susan 4 år

Magaly 9 år

Natalie 11 år

Jackelin 12 år

Søndag den 24. februar bød 150 spansk-talende katolikker 4 peruvianske piger velkommen den katolske kirke, da de blev døbt i Skt. Augustins Kirke på Jagtvej i København.

Susan 4 år, Magaly 9 år, Nataly 11 år og Jackelin 12 år var både spændte og stolte, da p. Tomás T. Beortegui, der er præst for de spansk-talende katolikker, døbte børnene.

Det blev også til den »traditionelle« barnegråd, da p. Tomás øste vand over Susans pænt opsatte hår. Børnene og deres forældre Sofia og Poul Erik Solano Harders hører til menigheden i Herlev.

Ved messen koncelebrerede generalvikar Paul Marx.

kk

Kirken kan

De politiske muskelmænd afviste hinandens betingelser for en Mellemøstkonference, der kunne have forebygget Golfkrigen. Især det radikale nej til også at sætte Palæstina-problemet på en eventuel dagsorden, låste alle døre. Nu er Irak og Kuwait ødelagt af bomber og begrædt, og nu sidder amerikanske og irakiske oberster i et telt og forhandler.

Kirken reagerede hurtigt.

Mens disse linjer skrives 5. marts sidder paven til bords i en Mellemøstkonference i Vatikanet sammen med syv patriarker fra de pågældende lande:

Irak, Kuwait, Syrien, Jordan, Ægypten, Jerusalem og Tyrkiet. 25 biskopper fra de vestlige lande, der førte krigen mod Irak, er også med, USA, Frankrig, Storbritannien, Italien og Belgien. Videre deltager formændene for bispekonferencerne fra de hovedsageligt islamisk regerede nordafrikanske lande, 10 medlemmer af Kurien og Vatikanets statssekretariat samt fra de europæiske bispekonferencers fællesråd CCEE.

Tre uløste problemer, som FN, Israel og Irak nægtede at drøfte i sammenhæng, trænger sig på: Libanon uden uafhængighed, palæstinenserne uden hjemland og Israel uden sikkerhed.

Formålet med konferencen er at udarbejde kirkelige strategier til at imødegå de nye bølger af had, der er Golfkrigens åndelige ravage. Paven ønsker at de kristne kirker, der netop i Mellemøsten så tit har stået stejlt over for hinanden, nu står sammen og viser åbninger, hvor ellers alt går til i frustration og mennesker med forskellige sprog, kulturer og religioner trues af, at viljen og evnen til dialog forsvinder.

Kirkerne kan nok ikke foreslå politiske løsninger, men pavens lynhurtigt sammenkaldte Mellemøstkonference kan finde midler til den humanitære hjælp, som lige nu er den mest nødvendige. Tilmed har konferencen en ikke ringe symbolværdi. Den beviser, at der kan samtales.

Paven er forståeligt nok bekymret for de kristne mindretal i Golfregionen. De løber alle den fare at blive behandlet som tilhørende »de vestlige vantro«. Kirkens dialog med islam kom kun langsomt i gang efter Det andet Vatikanconcil og er utvivlsomt blevet meget vanskeligere nu.

Man må formode, at konferencen også afsatte tid til at se med nye »diplomatiske« øjne på Pavestolens anerkendelse af staten Israel. Roms hidtidige »juridiske, ikke teologiske begrundelser« for en afvisende holdning er kendt: Pavestolen anerkender og opretter diplomatiske forbindelser med stater, hvis grænser er internationalt anerkendte. Det er Israels ikke. Men her er der ved at opstå en uholdbar situation, som kom tydeligt til udtryk under Golfkrigen.

Fra mange sider er der gjort opmærksom på, at kirken ville kunne bidrage afgørende til afspændingen i Mellemøsten, hvis Pavestolen, som i sagens natur står de kristne palæstinenser nærmere end det brogede Israel med sine enorme åndelige modsætninger mellem ateisme og religiøs fanatisme, indledte diplomatiske forbindelser med Israel. Men det kan kun gennemføres uden at støde palæstinenserne, kun i samtale mellem alle implicerede. Og her er der mange sarte nerver og lange tæer, der skal skånes.

Gamle og nye problemer skal løses; især den åndelige genopbygning af Mellemøsten har første prioritet.

Kirken kan være den initiativtager, der vækker et nyt håb og viser nye veje for dem, der ellers måske kunne fristes til kun at genopbygge byer og infrastrukturer. Mellemøsten har brug for den fordragelighed, som f.eks. kendetegnede Libanon, før storpolitikken og våbenhandelen forgiftede det åndelige klima. Kirken kan rense det.

For megen spaltepads til patriarks tomme fredsretorik

»katolsk orientering« nr. 3 bringer den 13. februar en forsideartikel med nogle udtalelser af den kaldæiske patriark *Bidawid*. De allieredes indsats i Golfen betegnes her som »krigsiver« og »uforståeligt vanvid«, mens patriarken, der selv er medlem af Baath-partiet og *Saddam Husseins* personlige ven, kalder Saddam for »en dialogens mand«. Annekteringen af Kuwait skulle således være en »defensiv handling«.

Rent faktisk optræder patriarken som repræsen-

tant for et land, der i årevis har været en menneskeretlig skamlet, jfr. f.eks. myrderierne i 1987 på 5.000 irakiske kurdere i Halebje. Efter annekteringen af Kuwait er mange fredeligt demonstrerende kuwaitere blevet arresteret og summarisk henrettet.

Nu er det jo desværre set mange gange før, at kirken optræder som diktaturets forlængede arm. Derfor er det også forstemmende, at k.o. bruger så meget spaltepads på Bidawids buldrende tom-

me, biskoppelige fredsretorik.

Artiklen side 2 om kirken på Haiti viser da ellers, at man godt kan se

kritisk på kirkens rolle. Er der forskel på menneskerettigheder i Kuwait og på Haiti?

Lisbeth Rütz

Folk hilser ikke på mig efter messen

Der er noget angående vores menighed, som jeg finder meget generende, og dette vil jeg gerne give udtryk for. Jeg vil gerne være anonym og heller ikke nævne det sogn, som jeg hører til, så der ikke kommer et tilbageslag p. gr. af dette brev.

Det sker tit for mig, når jeg møder folk fra menigheden udenfor, at de slet ikke vil hilse på mig.

Hvordan kan man betragte sig selv som et kristent menneske og så ikke engang vil hilse på de mennesker, man kommer i kirken sammen med? Det sker gang efter gang efter gang.

Er vi kristne mennesker eller ej? Er vi praktiserende eller ej?

Det er kun sket en en-

kelt gang, at nogen har tilbudt at køre mig til stationen.

Hvordan kan man sidde i kirken og høre Guds ord og knæle og bede, og når så man kommer ud, vil man ikke vise varme og kærlighed mod en menighedsfælle? Det er et stort spørgsmål.

Som en udlænding, der bor alene, er jeg meget sårbar over for sådan noget. Det rammer mig meget hårdt. Man kan også føle sig ensom og elendig.

Som kristne mennesker burde man holde af hinanden og støtte hinanden.

Det er noget, jeg synes, vi mangler i vores menighed.

Anonym
(Navnet er kendt af redaktionen)

Børn kan godt skelne mellem godt og ondt

Noget at undres over, skriver sr. Hildegard Madsen i k.o. nr. 1 af 16. januar.

Vi er nogle stykker i Odense, som også undres over, at man betvivler børns evne i 7-9 års alderen til at skelne mellem godt og ondt.

De katolske skoler sammen med forældrene har et stort ansvar for børnenes religiøse undervisning og indførelse i katolsk trospraksis. Vi synes, det er naturligt og godt, at et

barn i 8-9 års alderen går til skrifte før den første hellige communion, idet vi mener, at barnet godt i den alder kan skelne mellem godt og ondt, uden at det giver skyldfølelse.

Vi mener, at retningslinierne og undervisningen bør være ens i alle landets sogne.

Helena Hansen,
Anna C. Rasmussen
Agnetha Emmerich,
Anna Marie
v. Holstein-Rathlou

Tanker om en fastetid

Tidligere var der i den romersk-katolske kirke strenge regler for fastetiden, der varer 40 dage og slutter påskelørdag. Der er lempet meget på disse regler som på så mange andre, og der er ikke længere forbud mod at spise kød. Men det forventes til gengæld, at man bruger fastetiden til at arbejde med sig selv, og det burde alle gøre, hvad de så end tror på.

Det er godt at foretage en indre støvsugning og finde ud af, hvad der er overflødig og unyttigt, og hvad der er helt nødvendigt. Det er godt at gennemtænke, hvor afhængige vi er af hinanden, i vor familie, på vor arbejdsplads, i vort lille hjemlige politiske system og i den store verden. Det er af stor vigtighed, at vi er tæt på vore børn, at vi kender dem, at de ved, de kan stole på os. Det er også vigtigt, at vi er venlige

mod kammeraterne og kollegerne. Det er bedre at tale med dem end om dem. Vi er medvirkende til, at deres liv bliver godt.

Ligegyldigt hvor godt man prøver at indrette et samfund, vil der altid blive skævheder, uretfærdigheder og uligheder. Derfor bør vi alle mere eller mindre afdække dårlige forhold og hjælpe med at finde på forbedringer. Det er det, man også kalder politik! Og der er brug for mange, der vil ofre noget fritid på dem, der ikke har det så godt. Vi må ikke glemme, at også de mennesker, der bor langt væk fra os, er afhængige, endda meget afhængige af os. Det største mål er, at ingen skal sulte. Vi er ikke en civiliseret verden, så længe ét barn sulter!

Moderne mennesker har glemt at sortere væsentligt fra uvæsentligt i så høj grad, at Gud er forsvundet ud af deres liv,

mens småtingene myldrer ind. Vores sanseløse indkøb af unyttige ting fra glinsende luksusbiler til kæmpesamlinger af rivejern og køkkenudstyr i skufferne viser, hvad vi bruger vore kræfter på.

Det er desværre tæt på sandheden, når det hævdes, at vi lever i en efterkristen tid, og at vi lever i tilfældighedernes frie spil, hvor vi køber os fra og til det, der kan klares med penge.

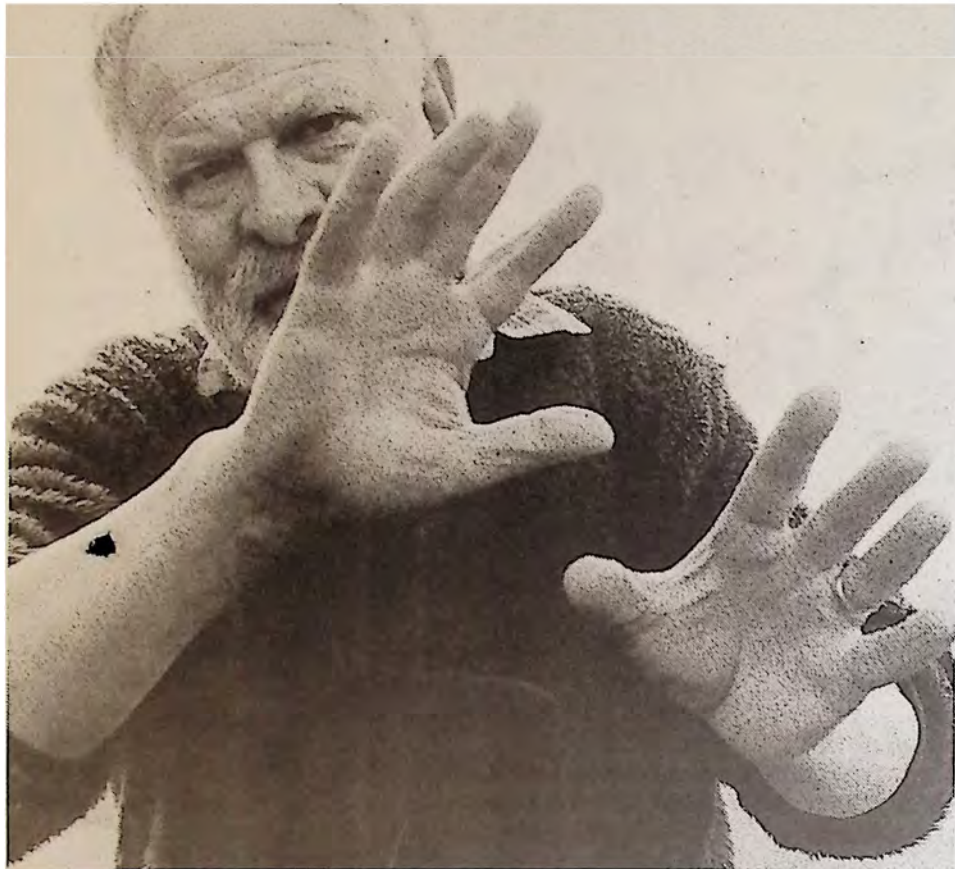
Vi er også nået til, at en politiker siger, at staten har skam ingen pligt til at beskytte de kristne grundværdier, når de ikke bliver anerkendt af folket som værende værdier! Nej, siger folket. Værdier er et behageligt liv med en hyggelig bolig, ild i pejsen, bil i garagen og kreditkort i pengepungen. Fastetiden kunne godt være en revisionens tid for alle. Ikke sådan som med nytårsfortsætter, der sjældent holder

ugen ud! Men et langsigtet forsøg på forbedring.

Fasten kunne betyde: Væk med cigaretterne! Undgå stærke drikke! Lad fedtstoffer og salt komme ned på et minimum i kosten! Det er sundt på to måder. For det første for kroppen og for det andet for sindet, hvis man er herre over sig selv.

Sluk for TV, hvis det ikke er et specielt godt program og giv tiden til ægtefælle og børn! Husk på de gamle, som glæder sig til besøg! Slut fred med familie og naboer! Husk, at du ikke er moralens vogter og dommer over dine medmennesker! Og så tilsidst! - Gå i kirke! Det kunne jo være, at du syntes om det - bare ikke rigtig har prøvet det! Lad fasten blive en renselsestid for krop og sind!

Eva Antkowiak
formand for
menighedsrådet ved
Stella Maris kirke, Nyborg

Med det enorme ukendskab danskere har til den katolske kirke, gælder det ikke først og fremmest om at omvende dem til noget, de ikke aner, hvad er, men at give dem lejlighed til at lære katolikker at kende som fornuftige og sympatiske mennesker.

Den katolske isolation i Danmark

Af Hans Jørgen Johansen

»En kirke, der opfatter sig selv som en forening af frelste og privilegerede, der har deres »på det tørre«, - en kirke der vil nøjes med at dyrke sine særinteresser, svarer ikke til Kristi kald og opgave til os. Kirken må ikke ligne et lille frodigt drivhus, der er forskelligt fra den uopdyrkede jord og den kolde temperatur udenfor«.

Denne klare udtalelse om det ukatolske i at isolere sig fra omverdenen er fra en af vores biskops artikler i »katolsk orientering« for en halv snes år siden.

Går man længere tilbage, til Det andet Vatikan-koncil, finder man de samme holdninger, f.eks. i dokumentet om kirken i den moderne verden. Her siges det utvetydigt, at den katolske kirke er solidarisk med alle mennesker i denne verden, og at en sådan solidaritet bedst kan vise sig i samtale med verdens mennesker om alle de problemer, der angår verdens udvikling, menneskets opgaver og i det hele

taget meningen med tilværelsen. Og videre siges det, at *kirkens interesse for og kærlighed til mennesker angår også dem, der tænker eller handler anderledes, end vi katolikker, både i sociale, politiske og religiøse spørgsmål*. Jo mere positivt og velvilligt vi møder dem, desto lettere vil vi kunne tale med dem, forstå dem og blive i stand til at samarbejde med dem.

Hvor positivt og velvilligt møder vi katolikker vore danske landsmænd? Hvor let taler kirken med dem? Hvor meget forstår vi dem, og de os?

Hvad danskere ved om den katolske kirke

Jeg har været lidt rundt for at tale med almindelige danskere, om hvad de i grunden ved om den katolske kirke i Danmark, og optaget det på bånd til en udsendelse i *Radio Steno* fornylig. Selv om svarene næppe er helt overraskende, så er det alligevel beskæmmende at høre dem fra mennesker, som ellers er rimelig godt orienteret,

om hvad der foregår i verden omkring dem. Her er et kort sammendrag:

- Den katolske kirke ledes af paven, og den havde stor magt i middelalderen, men efter reformationen dominerer den kun i det sydlige Europa.

- Den katolske kirke i Danmark har en biskop, nogle skoler og også flere kirker rundt om i landet.

- I forhold til protestanterne, som dyrker den treenige Gud, så tilbyder katolikkerne Jomfru Maria og helgenerne, som de sætter lys for og sikkert har et tættere forhold til, end protestanterne har til Jesus.

- Den katolske moral forbyder gifte katolikker at blive skilt, og prævention er også forbudt, omend reglerne er blødt noget op i den senere tid.

- Man mærker normalt ikke noget til den katolske kirke her i Danmark, og det er uvist, hvad den egentlig står for, også politisk eller socialt.

Disse svar kan selvfølgelig ikke være et dækkende

Tendensen til at isolere sig forstærkes af de ret så ofte udtalte fordømmelser af den ikke-katolske verden omkring os

de billede af, hvad alle danskere ved om kirken, men jeg mener, at udtalelserne er gode nok til at bekræfte, at den katolske kirke i Danmark fortsat holder en meget lav profil. Hvorfor gør vi det?

Jeg tror, at der i hvert fald er 3 svar: Vi er frygtomme og mangler mod. Vi hæmmes af en række ofte gentagne fordømmelser af verden omkring os, fordømmelser der nærmest er blevet til fordomme. Vi er rådvilde m.h.t. hvad vi konkret skal gøre for at komme ud af isolationen.

Katolikkers frygtsomhed

Hvis man isolerer sig fra omverdenen, er en nærliggende psykologisk forklaring, at man nok ligger under for frygt eller angst. Den, der er bange, plejer gerne at gemme sig.

Angst har alle dage været et grundvilkår for mennesket og dermed også for kristne mennesker. Frygt og angst er som bekendt et fremtrædende tema i evangelierne, og Kristus kommer selv ind på det adskillige gange: »I må ikke være bekymrede for jeres liv« - »Jeres hjerte forfærdes ikke og være ikke modløst« - »I modtog jo ikke en Ånd, der giver trællekår, så I atter skulle leve i frygt...«

Hvor angsten vokser ud af den almindelige usikkerhed og utryghed i tilværelsen, så kan man i dag konstatere angst også inden for kirkelivet, hvor den tryghed mange kristne tidligere fandt i kirken med alt på sin rette plads, med faste normer og traditioner, fast definerede sandheder o.s.v. er i opbrud. Dermed opstår hos mange både i kirkeledelse og på gulvet tydelige tegn på flugt tilbage til den tabte tryghed i den lukkede kirke. Eksempler har der været nok af i dette blad og også forslag til at leve med pluralismen i stedet for at frygte den.

Katolikkers fordømmelser

Et andet forhold, der forstærker tendensen til at isolere sig, er de ret så ofte udtalte fordømmelser af den ikke-katolske verden omkring os.

Jeg har ikke haft svært ved at finde citater af den slags i »katolsk oriente-

ring«, - også af fremtrædende, engagerede katolikker. Nu er jeg ikke ude efter bestemte personer og undlader derfor at sætte navn på disse eksempler:

- »I verden omkring os gælder en tilsyneladende ubønhørlig lov, at enhver står sig selv nærmest. Alle vegne bygges der mure op, som skal beskytte mod andre. Man bliver isoleret og hindres i at dele«.

(Det bemærkelsesværdige er, at udtalelsen er møntet på danskerne og altså ikke os katolikker!)

- »Den moderne families livs- og arbejdsmønster vanskeliggør vores opgave som katolikker, og vores katolsk-kristne livsforståelse bliver stadig udfordret af den offentlige social- og indkomspolitik, støtteordninger, medie- og kulturpolitik, udenrigspolitik, flygtninge-lovgivning, familielovgivning, skolelovgivning o.s.v.«

(Her er der intet, der går ram forbi).

- »På ægteskabets område oplever vi som danske katolikker et pres fra omgivelserne... Når så og så mange procent af befolkningen bliver skilt og gengift, så føles det uvilkårligt som noget naturligt«.

- »Er vi danske katolikker i færd med helt og holdent at indrette os efter vore syge omgivelser?«

(Det med presset fra omgivelserne er i øvrigt et meget brugt tema i fordømmelserne).

Karikatur

Jeg vil selvfølgelig ikke påstå, at alt er smukt og godt i Danmark, men jeg vil påstå, at disse og mange lignende udtalelser om danskerne og det danske samfund er en karikatur og tilmed udtryk for en holdning, der aldeles strider mod den sunde pædagogik i Det andet Vatikan-koncils erklæringer. Det er vel uden videre klart, at i samme grad man udvikler sådanne fjendebilleder af omgivelserne, desto mere forstærker man tendensen til at holde sig væk fra den.

Katolikkers rådvildhed

Vil vi som katolikker møde ikke-katolikker, må det ske der, hvor ikke-katolikkerne står. Udgangspunktet må være de problemer, sorger og glæder, danskeren har eller oplever at have, og ikke de proble-

mer vi som katolikker mener, at danskerne bør have.

Med det enorme ukendskab danskere har til den katolske kirke, gælder det ikke først og fremmest om at omvende dem til noget, de ikke aner, hvad er, men at give dem lejlighed til at lære katolikker at kende som fornuftige og sympatiske mennesker. Det kræver en positiv, forstående holdning, for man vinder ingen venner med negativ kritik.

Rosværdige danske forhold

Som en passende modvægt mod de hidtidige forsømmelser kunne vi rose danskerne for en række forhold:

Det danske demokrati, ikke bare forstået som et politisk magtprincip eller den idiotiske påstand om, at flertallet har ret, men som en kulturform og en fællesskabsindstilling, hvor man principielt drøfter alle problemer åbent og giver plads for mulige løsningsforslag, før man eller chefen træffer beslutninger.

Den danske tolerance, der ofte forveksles med holdningsløshed eller ligefrem ryggesløshed, men altså i sin grund hviler på respekt for det enkelte menneske og dets frihed, så længe det ikke skader andre.

Den danske offervilje, som sagtens tåler sammenligning med den katolske i form af social solidaritet og velfærd, (omend der er gået visse skår i den p.g.a. de økonomiske barske tider). Ikke mindst er den danske u-landshjælp ganske rosværdig, selv om den hovedsagelig er statslig organiseret, men grundlaget er jo immervæk danskernes skattepenge.

Det danske syn på kvindens ligeberettigelse, som godt nok endnu ikke er ført helt til tops og bund, men hvor der dog er tale om en pæn placering i feltet.

Enhver kan supplere listen med flere eksempler, og som katolikker vil en sådan besindelse måske helt uventet få os til at opdage, at selv kirken kunne lære et og andet af verden udenfor.

Koptisk billede af Noah og hans sønner, der forlader arken.

Aktion...

Af Michael Arbirk

Da jeg boede i Tanzania havde jeg i et par år lejlighed til at følge kirkens arbejde og menighedens deltagelse i faste- og påsketiden.

Igennem hele fastetiden blev især bodens sakramente understreget meget, med understregning i prædikerne af det vigtige for det enkelte menneske at huske Johannes Døbers ord »omvend dig og tro på Jesus Kristus«. Det blev understreget, at troen på Gud kun har mening, hvis vi erkender os selv som mennesker, og at det er i vores medmennesker, at vi møder Jesus Kristus.

Ikke give ting, men tage sig af hinanden

I Tanzania har folk ikke for mange penge. Mange af dem, som søgte kirken, var enlige mødre og ældre kvinder, der kun havde ganske få penge. Det var ikke ualmindeligt, at der blev lagt et æg eller en

majskolbe i kollekten. Når der prædikedes om næstekærlighed, handlede det ikke om at give ting til andre, men om at tage sig af hinanden. Om ikke at være misundelig, om ikke at stræbe efter lykken i de materielle ting, men i familiens enhed. Om at huske på, at Gud har skabt jorden for alle, også min nabo.

Jeg er meget skuffet over fasteaktionens form

Da jeg så forleden modtog K.O., blev jeg skuffet. Der var et vældigt tillæg om fasteaktionen. Dette tillæg ser jeg som kirkens (incl. citater af paven fastebudskab) anbefaling om at bruge fastetiden til at nedsætte forbruget en smule og sende det sparede til de fattige. Er det hvad fastetiden skal bruges til? Er kirken blevet sækulariseret i en sådan grad, at forberedelsen af

Guds pagttegn – regnbuen er i dag sk af krudtrøg og kvalmende skyer

Prædiken holdt i Schweiz første søndag i fasten af p. Guido Kreienbühl, der er leder af Kateketcentralen i Bispedømmet København. Første læsning denne søndag var om regnbuen, der viser sig i skyerne efter syndfloden.

For mindre end et år siden så vi regnbuen som et himlens fredstegn spændt ud mellem øst og vest. Vi oplevede murens fald, de syngende revolutioner, genforeningen mellem de to tyske lande. Euforiske talte vi om at skrotte granaterne og stikke roser i geværløbene... Nu ved vi, at det, vi så, blot var et fredens fatamorgana.

I dag er regnbuen, Guds pagttegn, skjult af krudtrøg og kvalmende sodskyer fra antændte oliepøle. Gud gjorde en pagt med menneskene og dyrene og alt levende. Saddam Hussein har tilsyneladende gjort en pagt med djævelen. Den tyske filosof og forfatter, Hans Magnus Enzenberger, skriver i en

kommentar (Berlingske Tidende 10. februar 1991):

»Saddam Hussein kæmper ikke mod den ene eller anden indenrigs- eller udenrigspolitiske modstander; hans fjende er verden. Dødsønsket er hans motiv, fremgangsmåden i hans herskervælde er undergangen. Alle hans handlinger tjener dette mål. For hans eget vedkommende ønsker han blot det privilegium at dø som den sidste!«

Det kan i sandhed kaldes at indgå en pagt med djævelen. Og det værste er, at han har fundet håndlangere til denne pagt både i øst og vest og også i dette land! Dødens købmænd, der har solgt allehånde våben. Det kollektive selvmord, som han er i

gang med at etablere i Irak, har vest og øst en medskyld i, og den økologiske katastrofe, som kan blive en af krigens uoverskuelige følger, er en af konsekvenserne af et samvittighedsløst profitbegær.

Til dem, der nu flytter sig uroligt i kirkebænken, fordi de faktisk mener, at de er kommet til messe for at høre Guds ord og ikke et politisk foredrag, skal jeg sige, at Guds ord ikke er noget, der svæver frit i luften. Guds ord taler ind i en bestemt situation. Det er derfor, det ikke altid er lige bekvemt. Den bestemte historiske situation, som vi netop nu befinder os i, bør få os til at lytte til dagens tekster

med ekstra agtpågivenhed. Så vil vi erkende, at det var en svigefuld menneskehed, Gud sluttede sin pagt med. Noahs efterkommere viste sig ikke på nogen måde at være bedre end hans samtidige.

Buen og pilen på Noahs tid er erstattet af masseødelæggelsesvåben, der, om vi tager dem i anvendelse, kan udslette menneskeheden og den planet, vi bor på. Tanken om sådanne våben i en gal mands hånd, må vi i øjeblikket leve med. Tanken om, at mens vi holder denne gudstjeneste, dør 417 afrikanske børn af sult, må vi også leve med. 417 børn i timen døgnet rundt på det kontinent, der ligger få timers flyvning fra Schweiz!

Der er mere end god grund til, at vi i de kommende fyrretyve dage følger i Jesu fodspor ind i ørkenen for der at besinde os på, hvem vi er, og hvad

vi personligt kan gøre i den situation, menneskeheden er havnet i eller rettere sagt: har bragt sig i.

Fristelser vil der være i denne ørken: f.eks. fristelsen til at frikende sig selv for enhver skyld i det, der sker for øjeblikket. Vi hører jo ikke personligt til dødens købmænd! Vi betaler jo rigeligt til fasteaktionen, der så må sørge for, at der ikke dør 417 i timen i Afrika!

Når denne fristelse dukker op, er det godt at beskæftige sig med dagens 2. læsning. Den siger, at dåben redder os; den er en bøn til Gud om en ren samvittighed ved Jesu Kristi opstandelse. Med andre ord: en bøn om, at vor samvittighed må skærpes!

En fristelse for specielt de unge kan være, at de tror, de handler i fredens tjeneste, når de, iført smarte palæstinensertørklæder demonstrerer for fred ved at råbe antiamerikanske slagord!

Jeg så forleden et læserbrev i en avis. Det var henvendt til de unge fredsdemonstranter: »Hvorfor«, skrev forfatteren »tror I unge, at freden vindes ved at I samles i store flokke og bærer transparenter med smædeord mod præsident Bush? Vi savner jer hver søndag i kirken! Herfra lyder ordene dag efter dag: »Gå bort med Kristi fred!« Det har ingenting med slagord at gøre.«

Såvidt læserbrevskribenten. Nyttigt ville det nok være både for de unge og også for os, at vi under de kommende 40 dage i »ørkenen« konfronterer os selv med denne »Kristi fred«. Vi kunne starte med nogle helt konkrete spørgsmål: Er der spændt en fredens regnbue ud mellem mig og min ægtefælle? Mellem mig og mine børn? Mellem min nabo og mig? Man kunne også beskæftige sig med nogle ord fra Marco Polo, den

faste

lens største fest blot skal blive et spørgsmål om penge? Jeg er meget skuffet.

Forberedelse til påsken

For mig er fastetiden forberedelse til påsken. Da Jesus gik i ørkenen fastede han og bad til Gud om styrke til sit kald. Han bad om renselse af sit sind, om åbenhed for Gud Fædres vilje. Overvejelse, fordybelse og bøn er for mig nøgleordene i fasten. Når vi opfordres til at faste, er det, fordi vi bedre kan koncentrere os om det egentlige, overvejelse, fordybelse og bøn, når vi udelukker verden for en tid.

Verden i dag har brug for os som kristne. Som dybt rodfæstede mennesker, der ved, at netop forholdet mellem mennesker, er det væsentlige. Verden i dag er fuld af krig, fattigdom og ondskab. En vigtig erkend-

else. Når Einstein bruger ordet *ulykkelig* på forsiden af tillægget, mener han mangel på kærlighed og ikke mangel på ting. Så vi kan ikke betale os til en løsning af disse problemer. Vi må tage fat om ondets rod: Istappen i vore hjerter. Vi må erkende, at vi kun er mennesker, og at vi er afhængige af hinanden. Også i hverdagen. Uden gode relationer hjemme, i familien, på arbejdet i skolen. Ja, da eksisterer vi ikke som mennesker. Netop det opfatter jeg, paven mener, når han konstaterer »at denne tilstand kræver *kærlighed og gennemlevet solidaritet*«.

Mere vægt på bøn end på indsamling

Vi skal huske på verdens fattige, ja. Men ikke kun i fastetiden. Det skal vi gøre hele året, og det skal vi gøre, i hver en handling vi foretager os. Vi skal *gennemleve* erken-

delsen. Kun fordybelse i Kristus og et stærkt kristent fællesskab vil gøre det muligt at gøre det, *leve i kærlighed*, som paven siger.

Jeg vil hermed opfordre jer til at lægge mindre vægt på indsamlinger og mere

på bøn, fordybelse og overvejelse. Verden behøver os.

Michael Arbirk

PS. Dette skal ikke ses som en diskussion af fasteaktionens formål, som jeg i øvrigt finder er udmærket.

Svar til Michael Arbirk

Caritas Danmark har i de seneste år benyttet Kateketcentralen til at udarbejde materiale til fastetiden herunder den årlige fasteaktion.

I år har dette arbejde været delt mellem kateketcentralen og »katolsk orientering«, således at bladet udgav et 8-siders tillæg om fasteaktionens projekter og den verden, der omgiver dem. Kateketcentralen har derimod i »Kateketnyt« tematisk behandlet fastetiden som bodstid. Dette nummer af

»Kateketnyt« nævnes også på bagsiden af tillægget som materiale til fasteaktionen. »Kateketcentralen« tager gerne imod bestillinger på særnummeret, der er gratis. Se i øvrigt også Den nordiske Bispekonferences statutter om Den nordiske Fasteaktion på side 8.

I øvrigt opfordrer vi til både at lægge stor vægt på indsamlinger og stor vægt på bøn, fordybelse og overvejelse.

Red.

Anti-skabelse

Til sidst ødelagde mennesket det sted, som kaldes Jorden.

Jorden havde været herlig indtil menneskeånden overfløj jordens overflade og lagde alting øde.

Og mennesket sagde: Der skal blive mørke. Og mørket forekom dem at være godt, og de kaldte det sikkerhed. Og de delte sig i racer og religioner og klasser. Og der var ikke morgen og aften den syvende dag før den sidste dag.

Og mennesket sagde: Lad der blive en stærk regering, der kan herske over os i vort mørke. Lad der blive hære, der kan slå hinanden ihjel, lad der blive system og effektivitet i vort mørke, lad os jage og udslette alle dem, der siger sandheden, her og lige til jordens ender, for vi foretrækker vort mørke. Og der var ikke morgen og aften den sjette dag før den sidste dag.

Og mennesket sagde: Lad der blive missiler og bomber, der kan dræbe hurtigt og nemt. Og der var gaskamre og ovne, der kunne fuldende opgaven mere effektivt, på den femte dag før den sidste dag.

Og mennesket sagde: Lad der blive narkotiske stoffer og alle slags flugtmuligheder, for vi må undgå, at VIRKELIGHEDEN til stadighed trænger sig på. Virkeligheden er den værste hindring for vores bekvemmelighed. Og det var den fjerde dag før den sidste dag.

Og mennesket sagde: Lad der opstå modsætninger mellem nationerne, så vi kan vide, hvem vore fjender er. Det var den tredje dag før den sidste dag.

Og til sidst sagde mennesket: Lad os skabe en gud i vort billede, så han ligner os, ikke en gud, som kan gøre os rangen stridig. Vi vil have en gud, der tænker som os, en gud der hader dem, vi hader, en gud der slår ihjel ligesom os. Det var dagen før den sidste dag.

På den sidste dag skete der en ufattelig eksplosion på jorden. Ild fortærede den engang så smukke verden, og der hørtes ikke mere nogen lyd.

Og Gud Herren så, hvad mennesket havde udrettet, og i stilheden, der omgav Jordens rygende ruiner, hørtes Gud græde.

Mexikansk

Fra bogen »Gud så at det var godt« - se s. 10

to opdagelsesrejsende. Han siger: »Hvis der eksisterer et helvede, er det her på jorden. Man kan holde sig til det på to måder - enten acceptere det og blive en del af det eller lede efter det, der ligger i helvedet endnu ikke er et helvede, og når man finder det, må man få det til at gro!«

Lad os altså gå på opdagelse efter det, der ikke er helvede - såvel i vort eget ind som i verden omkring os - og lad os få det til at gro.

Kun tilliden til, at Gud ikke trækker sin hånd tilbage fra skaberværket kan »bevinde« menneskehedenens største katastrofe og vøbe: tabet af livslysten« (P. Teilhard de Chardin).

I tillid til Gud vil vi altså begynde fastetiden og vor personlige ørkenvandring, så vi kan være forvissede om, at vi kan fejre påske med livslysten i behold - anset, hvordan verden end ser ud om 40 dage.

Hvis de to lærer at læse, får de en bedre fremtid. Foto Kluge.

»Hvad I har gjort mod en af de mindste, det har I gjort mod mig« Jesu ord (Matt. 25,40)

Caritas Danmark

Giro 40 43979

Alfabetisering for fattige kvinder i det nordlige Indien

I delstaten Uttar Pradesh i det nordlige Indien ønsker Missionærsøstre af Marias uplettede Hjerter at igangsætte et projekt, så fattige kvinder kan lære at læse og skrive.

Livet for kvinderne er medynkvækkende. De fleste er nødlidende. De er underlagt medgiftssystemet, ofre for traditionelle fordomme, uuddannede og betragtes af omgivelserne med ringeagt. Der er et tvingende behov for at oplyse og uddanne kvinderne i disse landsbysamfund med henblik på at forbedre deres rettigheder og de-

res rolle i det indiske samfund.

Missionærsøstrene har siden 1974 arbejdet i landsbyen Sarnath i Varanasi-distriktet, hvor de har undervisning og familieprogrammer. Mere end 800 kvinder har hidtil deltaget i søstrenes undervisning.

Søstrene lægger vægt på forbedring af kvindernes daglige tilværelse i de omkringliggende landsbyer. De besøger hjemmene og giver oplysning om sygdomme, hygiejne, håndarbejde, og de ønsker nu at lære dem at læse og skrive.

Den nordiske Fasteaktions formål

Den nordiske Bispekonference har i juli 1970 samordnet de fem nordiske landes fasteaktion under navnet »Nordisk katolsk Udviklingshjælp« (NKU), som ifølge statutterne har følgende formål:

- Udviklings- og katastrofe hjælp.
- Karitative opgaver inden for det nordiske område.
- Interesseskabelse blandt katolikkerne i de nordiske lande for Den tredje Verden og for hjemlige sociale problemer.

Biskoppen har opfordret os til bøn for fred i Mellemøsten. Tror vi på bønnens magt? På dens magt på denne Jord, ikke kun i Guds Himmel? Vover vi at tro, at vi ved vore rår, vore tårer kan få Gud til at gribe ind?

Tror vi på bønnens magt?

Af Paul Keller SJ

Vi har lige fejret jul og Helligtrekonger. Når Guds evige Ord er blevet menneske, menneske som vi, med et følelses hjerte, så kan det, der sker på vor Jord, ikke være helt uvigtigt for ham. Og når han i Fader Vor har lært os at bede, ikke kun om det daglige brød, men også om frelse fra det onde, fra alt ondt, desuden når Gud er verdens Herre, så må bønnen til denne mægtige Gud, den håndfaste bøn om Guds hjælp, virkelig være en magtfaktor i verden.

Således var også medlemmer af Guds folk i Den gamle Pagt overbevist om bønnens magt. Gang på gang oplevede de Guds ligefrem underfulde indgriben. En salme, hvori denne uovervindelige tillid til Guds hjælp i yderste nød har fået sit klassiske udtryk, er salme 46. Den danske salme »vor Gud han er så fast en borg« er således en gengivelse af Det gamle Testaments salme om grænseløs tillid til Gud og jubel over hans hjælp.

»Gud er vor tilflugt og styrke, vor sikre hjælp i alle trængsler. Derfor frygter vi ikke, når Jorden skælver, og bjergene vakler i havets dyb.«

Skriftfortolkerne er temmelig enige om, at salmen handler om assyrerkrigenes tid, altså omkring året 700 før Kristus. Tyve år før var det nordlige rige med Samaria bukket under for assyrernes overmagt. Indbyggerne blev i skarevis deporteret østpå. Samme skæbne truede det sydlige rige med Jerusalem. Ingen af Palæstinas fæstninger havde holdt stand. Da kong Ezekias af Jerusalem havde modtaget assyrerkongens hånlige brev om, at ingen af de andre byers guder har kunnet frelse dem, gik han op i templet og bad for Herrens åsyn:

»Hærskarers Herre, Israels Gud, du som troner over keruber, du alene er Gud over alle Jordens riger. Det er sandt, at han har tilintetgjort alle de folk og kastet deres guder i ilden. Men de er ikke an-

det end værk af menneskehænder. Du er den levende Gud. Frels os nu, Herre, vor Gud, af hans hånd, for at alle Jordens riger kan kende, at du er Herre over alle guder.« (sml. Es. 37. kap.) Kong Ezekias var en af de troens helte. Brevet til Hebræerne taler om, der sejrede »ved deres tro« og hans bøn var ikke forgæves.

En morgen viste det sig; belejringsmaskinerne, stormbukkene og hele hæren var forsvundet, kun pestsyge og døde var tilbage. Jerusalem var frelst! I 2. Kong. 19. kap. læser vi: »Herrens engel« gik ud og ihjelslog tusinder i assyrernes lejr. Med andre ord: der var udbrudt pest og tvang dem til øjeblikkeligt tilbagetog.

Salme 46 forkynder jublende: »Guds by, den højeste Guds hellige bolig vakler ikke. Gud er i dens midte. Gud bringer den hjælp ved morgengry. Kom og se Herrens gerning: han gør ende på krig, han brækker buen og knækker spyddet, stridsvognene brænder han op.«

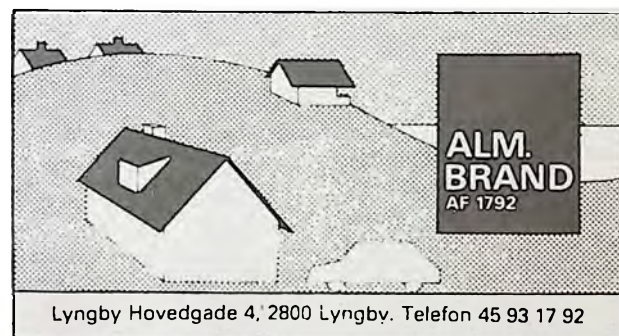
Assyrerkongen Senacheribs beretning om dette felttog er bevaret. Han beskriver, hvordan han havde indesluttet kongen af Jerusalem som »en fugl i bur«. Men der står ikke et ord om, at han har indtaget byen. (Krigsberetninger er ens i alle århundre-

der.) Den græske historiker Herodot fortæller i denne forbindelse, at der kom mus og åd alt læder fra assyrernes våben: musene som pestens symboler og smittebærere.

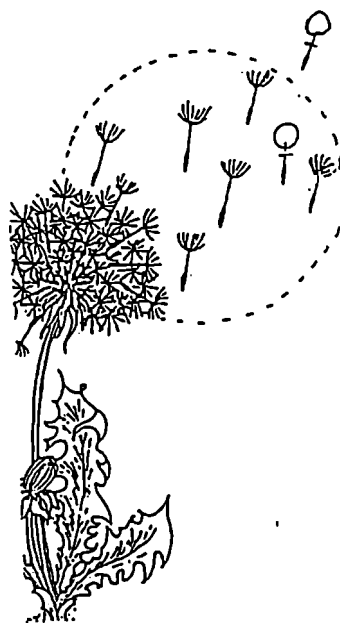
Salme 46 jubler: »Gud er vor tilflugt og styrke, vor sikre hjælp i alle trængsler, prøvet til fulde.« Prøvet til fulde, vil sige: de har erfaret Guds magt og hans vilje til at hjælpe.

Hvis vi ville fordybe os mere i salmens religiøse indhold, kunne vi overveje, hvorledes dens ord går i opfyldelse i Det nye Testamente i Jesu Kristi Kirke: »Den højeste Guds hellige bolig vakler ikke, thi Gud er i dens midte.« Også den enkelte troende kan gøre salmens ord til sine: han bliver jo også »den højeste Guds hellige bolig«. Eller vi kunne tænke over, hvordan salmens ord om »strømmen, der fryder Guds stad« engang vil blive til virkelighed i det himmelske Jerusalem.

Men lad os vende tilbage til udgangspunktet: verdenssituationen i dag. Lad os antage, at vi kristne var overbevist om bønnens magt, ikke kun i almindelighed og i teori, men helt konkret og i praksis. Lad os antage, at hver og en havde opdaget, at vi skal bære hverandres byrder, og at vi engang skal aflægge regnskab over for Gud, hvilken indsats vi har gjort i en så kritisk situation, for at overvinde de onde ånder, som er de skjulte aktører i det uhyggelige drama. Hvis der således i hvert eneste land blev en hel hær af kristne, som bestormer Himlen ved bøn, ved uselvskhed, ved at tilgive hverandre – mon ikke vi turde have det sikre håb, at Gud vil gribe ind og skænke verden fred, fremfor alt fordi hans enbårne Søn, ved at lade sig døbe af Johannes, har stillet sig i syndernes rækker, som Guds Lam, for at borttage verdens synd og give os sin fred.

To skridt frem og tre tilbage

DKKF weekend og landsgeneralforsamling på Øm, den 19. til 21. april 1991.

Lørdag klokken 9.00: Messe, derefter landsgeneralforsamling.

Lørdag eftermiddag foredrag af præsidenten for det tyske katolske kvindeforbund, Irmgard Jalowy.

Emnet er hovedtemaet, en analyse af og perspektiver for kirkens lægfolk og kvinder i særdeleshed. Der bliver simultanoversættelse.

Lørdag klokken 20.00: Festmiddag, hygge og underholdning.

Søndag: Morgenbøn. Derefter spørgsmål og samtale med Irmgard Jalowy.

Pris kr. 400,00 incl. rejse. Depositum kr. 150,00.

Tilmelding og betaling til Ursula Blanke, Skovbrynet 7, Arnborg, 7400 Herning. Giro 2029472. Senest onsdag den 3. april 1991.

Landsstyrelsen DKKF

Mariasøstrene havde i 1989 en stand i Øm under pavebesøget. Her fik mange mennesker svar på spørgsmål om ordenens virke.

Søstre af Marias Hellige Hjerte

artikelrækken om katolske søster-ordener i Danmark fortæller Maria-søstrene om deres ordensstifter, ordenens grundlæggelse og dens virke i Vejle, Nyborg og Svendborg.

Søstre af Marias Hellige Hjerte, i Danmark kaldet *Mariasøstre*, kom hertil i 911. Ordenen har i Danmark 28 søstre i 3 kommuniteter i Vejle, Nyborg og Svendborg.

I Gestel, en lille landsby nær Berlaar, Belgien, ønskede nogle fromme kvinder at tjene Herren gennem bøn og kærligheds-erninger. Det var i 1822. De underviste sognets børn i kristendom. Utallige vanskeligheder, mennekkelige tilbøjeligheder og eskyldninger for jansensme var årsag til, at den lle forsamling af både kirken og samfundet blev opævet.

Et par medlemmer flyttede til Berlaar og levede i bemærkethed indtil sogepresten bad dem om at istå med undervisning af sognets børn. Det gjorde le godt, og flere kvinder luttede sig til dem. Efter-

hånden udvikledes en livsform, som kirken kunne godkende.

En af de første, *Teresia Vermeyle*, en from og klog kvinde, betragtes sammen med sognepresten pastor *De Haas* som kongregationens stiftere. Efter en forhistorie på mere end 100 år, måtte medlemmerne aflægge de 3 løfter, og gruppen fik kirkens blå stempel som ordenssamfund i 1845.

Lokalt behov

I lighed med mange andre religiøse grupper i det 19. århundrede opstod vor kongregation ud fra et lokalt behov: mangel på undervisning af jævne og fattige folks børn samt et behov for omsorg for syge, gamle og ensomme mennesker. *Teresia Vermeyle* lagde megen vægt på, at søstre skulle leve i

indbyrdes kærlighed, være »enfoldige«, imødekomende og gæstfri. Desuden skulle deres tjeneste foregå blandt jævne folk. Ifølge Skt. Augustin er det at leve i et kærlighedsfællesskab et væsentligt aspekt i en søsters liv.

Vækst og udvikling

Fra kongregationens start voksede medlemstallet eksplosivt. Små grupper af søstre slog sig ned i de omkringliggende landsbyer og startede skoler, alderdomshjem og sygehuse.

I 1889 rejste de første søstre til det daværende Belgisk Kongo (Zaire). Under meget vanskelige forhold bragte de evangeliet til Afrika og tog hånd om spedalske, fattige, syge og børn.

I 1907 kom den første gruppe til Brasilien. Udover opgaver i skoler og i sygehuse gør søstrene – de fleste er nu indfødte – en stor indsats blandt de allerfattigste i favelærne (slumkvarterer).

I 1911 oprettede søstrene sygehuse, alderdomshjem, børnehaver, skoler og et rekonvalescenthjem i Danmark.

Stadig samme opgave

Selv om formen ændrer sig, går vi stadig ind i de opgaver, som vore første søstre anså for vigtige. I vore børnehaver imødekommer vi småbørns be-

hov for tryghed, omsorg, nærkontakt og oplevelser, mens forældrene er på arbejde.

Med sin kristne holdning har *børnehaven* både over for børnene og forældrene mulighed for at formidle det kristne budskab: Gud er vor far, Han holder af os og af ethvert menneske. *Skolen* giver forældrene mulighed for at vælge et kristent miljø for deres børn. *Plejehjem* vil altid være et sted, hvor man kan være nær jævne mennesker.

Hospitalet i Vejle er en afdeling i amtet for fødsler og kvindesygdomme. Hospitalet er ved sin afvisning af provokeret abort med til at understrege livets suveræne værdi og med til at skabe en løbende debat om emnet.

I vore sogne er søstrene engageret i sognets behov og aktiviteter. Omsorg for syge og ensomme mennesker samt katekese er et naturligt led i søstrenes engagement. Folks viden om den katolske tro er minimal hos mange. Især småbørnsfamilier har brug for støtte og inspiration.

»Gå ud og forkynd det glade budskab« er en stærk udfordring for kirken og derved også for os ordensfolk. Hvor finder man ikke i dag mennesker, som trænger til kærlig omsorg? De er både i vore institutioner, vore sogne og nærmeste omgivelser.

Fremtiden

Selv om der i dag er få søstre ansat i vore institutioner, ser vi dem som et vigtigt led i kirkens indsats for menneskene. Samtidig skaber de mulighed for kontakt med en bred del af befolkningen. Vi gør alt for at trække kristne katolske ledere og medarbejdere til. Ofte er det svært.

I de kommende år er opgaven at inspirere og stimulere medarbejderne til fortsat at synliggøre en kristen holdning i vore institutioner. I *børnehaven* gør vi det bl.a. gennem et samarbejde med *Foreningen af katolske Børnehaver* samt *Menighedernes Daginstitutioner*. Herigennem kan vi hjælpe hinanden i denne til tider vanskelige opgave.

Staten og kommunerne lægger gennem lovgivning stedse mere beslag på vore institutioner. Hospitalet i Vejle f.eks. har sidst i 1990 fået store overskrifter i aviserne, fordi det med baggrund i besparelser er i fare for at blive lukket.

I dag har det offentlige helt eller delvist overtaget vore institutioner. Men vor opgave er dermed ikke udpillet. Vi vil også arbej-

de ud fra en kristen overbevisning og inspiration, for dem som har størst behov for støtte og omsorg.

Hvis vor tilstedeværelse i sognet og vore institutioner ikke skal ophøre inden for en overskuelig fremtid, er der behov for unge kræfter. Det er imidlertid svært at gå helt nye veje uden nye kræfter. Men én ting kan vi alle, – vi kan bede. Vi ved, at det er Guds arbejde, vi er i gang med og det er ham, der giver os væksten, også når vore kræfter er små.

Muligheder og grænser

Vort seneste generalkapitel drøftede bl.a. muligheder og grænser for vort apostolat i denne tid. Helt i tråd med Skt. Augustins

tanker om apostolat og kærlighedsfællesskab, blev det understreget, at hvert kommunitet har sin bestemte opgave. Hver enkelt søster har sin plads i projektet.

Nogle er udadvendte og vidner blandt menneskene om Guds kærlighed gennem ord og gerning; andre skaber et varmt miljø derhjemme; atter andre bærer opgaven ved deres bøn eller de ofrer deres lidelser. Alle gør, hvad de kan, og ikke mindst... alle interesserer sig for hinandens opgave og for det, det drejer sig om: »At være kirke på stedet, at være vidne, at synliggøre Guds kærlighed blandt menneskene. Det er det vor stifter gik varmt ind for, og det er det, vi til daglig prøver at efterleve.

Vor spiritualitet og vort karisma

»I skal leve et liv der er Kristi evangelium værdigt.« Fil. 1,27.

Vor kongregation sætter på sin egen måde en del af evangeliets budskab i et klart lys.

Maria, vort forbillede

Med sin store kærlighed kommer Gud menneskene imøde. Han beder Maria om at tage del i Hans frelsergerning. Maria siger helhjertet og på sin egen jævne og ukomplicerede måde »JA«. Hun er parat til at tjene og kalder sig »Herrens Tjenerinde.«

Navnet forpligter

Vor kongregations stiftere kaldte os: »søstre af Maria's hellige hjerte«, for at vi skulle synliggøre dette navn. Ligesom Maria bør vi i troens og kærlighedens ånd svare, »JA« på hvad Herren indbyder os til.

Vor grundlægger, *Teresia Vermeyle* tilskynder os til:

- At leve evangeliet på en jævn og ligefrem måde i »hertets enfold«.
- At lade denne ydmyge kærligheds ånd gennem hjertelighed og varme komme til udtryk i ord og handling.

Skt. Augustin, hvis regel vi er inspireret af, siger:

- I skal danne et fællesskab efter de første kristnes eksempel.
- I skal først og fremmest leve sammen som ligesindede, værende et hjerte og én sjæl på vej til Gud.

Påskerefugium på Magleås

afholdes i år igen fra skærtorsdag den 28.3. til påskesøndag den 31.3. evt. til påskemandag den 1.4. 1991.

Gejstlig leder: p. Edward Stappers o. præm.

Daglig leder: Ellen Marie Lebahn.

Påskerefugium vil koncentrere sig omkring påskens begivenheder, således at gudstjenesterne og oplæg til dem vil være midtpunkter. Erfaringen har vist, at deltagerne foretrækker et program, der ikke er lagt for stramt. Alle, der føler behov for såvel ro som fællesskab i påsken, er velkomne.

Tilskud fra fonden »Magleås Venner« o.a. gør det muligt at fastsætte prisen til kr. 700,- til og med påskesøndag kl. 14.00 - og kr. 850,00 til og med 2. påskedag kl. 14.00. Ankomstdagen (skærtorsdag) begynder med eftermiddagskaffe kl. 15.00 og afrejsedagen slutter med frokost.

Tilmelding: til Magleås' sekretariat på hverdage mellem kl. 9.00 og 15.00 på tlf. 42 81 07 15 eller skriftligt til Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 200,- på giro 4284429 eller ved check til centerleder Elin Udarn.

Søstre af Marias hellige Hjerte

Stiftet: Berlaar i Belgien i 1845
Medlemmer: 555
Virksom: i Belgien med 34 kommuniteter i Brasilien med 17 kommuniteter i Zaire med 4 kommuniteter i Danmark med 3 kommuniteter

Institutioner i Danmark:

Vejle: Hospital og børnehave
Nyborg: Skole og børnehave
Svendborg: Alderdomshjem og børnehave

Gud så at det var godt

»Gud så, at det var godt« - er titlen på en tekstsamling, som udkom i forbindelse med Kirkernes U-landsuge 90.

Teksterne er hentet fra tredje verdens kirker, men også så gamle bønner som »Lovprisning af Faderen« er taget med, ligesom et par salmer af Steen Kaalø indgår - bundet sammen af

helhedssyn, hvor skaberværkets veer er synlige i jordens og naturens økologiske krise, men hvor det kristne håb fastholdes.

Der bringes uddrag af slutteksterne fra Basel/Seoul-møderne om fred, retfærdighed og skaberværkets bevarelse. Der er stof til eftertanke, til fordybelse og til studiegruppebrug,

samt forslag til gudstjeneste.

ks:

»Gud så, at det var godt«. En tekstsamling om mennesket i Guds skaberværk, 80 sider, rigt illustreret kr. 30,-. Udgiver: Det økumeniske Fællesråd, Skindergade 24, 1. 1159 Kbh. K. Tlf. 33 15 59 27.

Kateketnyt om Fastetiden

Det første nummer af »Kateket-Nyt« fra Kateketcentralen omfatter fastetiden og dette års fasteaktion. Hefteets centrale del er en fastedug med tilhørende meditationstekster. Desuden er der forskellige artikler, bønner, digte om og fra den katolske kirke i Latinamerika.

Dette nummer af Kateket-Nyt understreger fasteaktionens pastorale og kateketiske dimension, siges det i forordet, der også opfordrer os til besindelse på spørgsmålet: »Hvem er egentlig de fattige? Er det ikke egentlig os her i Europa. Har vi ikke i vort kirkelige vel-

færd sat den åndelige kraft og spændstighed over styr, som vore latinamerikanske brødre og søstre besidder i så rigt mål?

De kan endnu nå at få heftet tilsendt inden fastetiden slutter. Kateketcentralen 31 24 26 30.

kk

Jyske menigheder holdt Fastelavn i Øm

Menighederne Vejle, Horsens, Silkeborg og Herning holdt igen en festlig fastelavnsweekend i Øm. Eva Nordentoft satte de 48 voksne deltagere i gang med samtaler om emnet

»Kan tro deles? Kan den gives videre?«. En dygtig arbejdsgruppe fra Horsens holdt de 41 børn beskæftiget med at lave masker, at spille på brasilianske musikinstrumenter til både

dansen om aftenen og messen om søndagen.

Jon Hansen klovned inden de små blev lagt seng. Og så var der sne og kælkene og tønderne, ingen tid til at kede sig.

En gaveidé vi anbefaler!!!

Willi Fährmann: »Frans og rødhalsen« Illustreret af Annegert Fuchshuber. Oversat af Søren H. Madsen. Forlag: Sommer og Sørensen, 1990. 148 kr.

En billedbog om legenden om Frans af Assisi, som talte til fuglene. Fra 5 år.

En overdådig kunsthåndværk, helt igennem tiltrækkende billedbog, opsat med letlæselig, varm tekst om en dreng Frans, der ønsker sig en fugl til sit fuglebur.

Da morfar fortæller om Frans af Assisis kærlighed til fugle, slipper vores Frans sin nylig indfangne rødhals ud i det fri, og glæder sig over den dér.

De to tæt forbundne handlinger formår at bibringe læserne en fornemmelse af rigtigt og forkert. Åbner samtidig rig mulighed for samtale om verdens vidunderlige mangfoldighed af skabninger og disses nødvendige hensyn til hinanden.

Årets dejligste børnebog?

Anna Bohn Smitshuysen
Udvalget under P.R.

»Småbørn, forældre og kirke«

Konvertit-weekend på Magleås

Tidligere og nye deltagere indbydes til Konvertit-weekend, fra fredag den 3. maj 1991 (kl. 19.30) til søndag den 5. maj 1991 (efter frokost).

- tænker du på at konvertere,
- går du til undervisning eller
- er du allerede katolik

så er dette et tilbud til dig. Kom og deltag i fællesskabet.

Weekenden vil forløbe i et åbent fællesskab, hvor vi gennem oplæg, samtaler og paneldiskussion vil søge at belyse og forhåbentlig også give svar på nogle af de problemer og spørgsmål, du har. Der vil også blive lejlighed til at udveksle erfaringer og oplevelser.

Pastor Peter Nissen taler om: en hellig, katolsk og apostolisk kirke. Overbibliotekar Ellen Marie Lebahm: Kirkens opbygning og struktur. Verdenskirke - lokalkirke. Afd. leder for Katolsk Information og Katolsk Brevkursus Sr. Hildegard Madsen O.S.B.: Kirken som Guds folk. Kursusleder skolepsykolog Jan Lange.

Folder med yderligere oplysninger kan fås i kirkerne eller ved henvendelse til præster og søstre.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte. Telefon 31 65 88 75.

Pris for weekenden er kr. 475,-. Kniber det med penge, så tal med dit menighedsråd. Der kan yderligere søges om støtte ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde.

Tilmelding sker til: Elin Udum, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15 ved indbetaling af depositum kr. 200,- eller hele kursusbeløbet (giro 4 28 44 29). mærket: Konvertitweekend.

Deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædelig gensyn. Husk at medbringe Bibelen.

Jan Lange
kursuskonsulent

Lægfolks-organisationer holdt fællesmøde

I nu snart 10 år har katolske lægmandsorganisationer afholdt fællesmøder to gange om året for at udveksle informationer om

hinandens apostoliske aktiviteter. Det har været til stor inspiration for os alle, og vi udvider stadig kredsen af interesserede. Denne gang (19. februar) deltog »Det kristne Arbejdsfællesskab« for første gang. Det er imponerende, hvad dette fællesskab med små midler og uden offentlig støtte har opnået af medmenneskelig kontakt med samfundets udstødte.

Tilføje

I artiklen om Karl Borromæussøstre i k.o. nr. 3 af 13. februar stod som eneste adresse på søstre, Baggesens Alle 149, Esbjerg. Sr. Engeline er også Karl Borromæussøster. Hun bor Carl Reffsvej 2 B i Holbæk. Red.

Danske kirkedage

Som fællesopgave har vi sat os det mål at gøre den katolske kirke synlig på »Danske Kirkedage« i

Odense d. 27. juni til 2. juli 1992.

I den anledning ville de glæde os, om katolske kurer- og retrætecentre vill sende os foldere med oplysning om deres virksomhed. Vi opfordrer også alle andre katolske organisationer til at sende os oplysning om deres virksomhed, og eventuelt deltage aktivt. Materialet kan sendes til mi adresse. Vort næste fællesmøde finder sted den 24. september 1991 kl. 20.00 Newmanstuen, Sk. Kjeldsgade 3. Interesserede kan få nærmere oplysning hos mig.

George Bune Andersen

Moder Teresas medarbejdere ønsker garn

Moder Teresas medarbejdere ønsker garn for at kunne fortsætte arbejdet med at strikke tæpper og småbørnstøj til hendes hjem i Indien. I 1990 blev der sendt ca. 18.000 tæpper og det samme i småbørnstøj -trøjer og benklæder.

Desværre er der ikke ret meget garn, som vi kan give til strikkerne, som gør et frivilligt arbejde.

Er der nogle blandt bladets læsere, der har garn-

rester, som de måske vil forære os, vil vi være meget glade.

Garnet kan sendes til eller afleveres på vor adresse.

Aktion Børnehjælp,

Ryparken 98, 2100 Kbh Ø.

Hvis man vil aflevere det, er det bedst at ringe forvejen på 31 20 36 10 fr 9 til 14.

Lily Fausbø

Flyt med »katolsk orientering«

Husk at skrive »katolsk orientering« på listen, når flytning meldes til postvæsenet. Bladet kommer så fremover til den nye adresse. Det er ikke nødvendigt at melde flytning til redaktionen eller bispekontoret, da vi får besked fra postvæsenet. I tilfælde af bladets udeblivelse, kontakt Deres lokale posthus.

Møder og arrangementer

Kursuskonsulentens årsprogram på Magleås 1991

Lørdag den 20. april:
Havearbejde/træfældning.

3.-5. maj:
Konvertit-weekend.

2.-8. juni:
1. pensionistuge.

23. juni:
Sankt Hans-aften.

11.-17. august:
2. pensionistuge.

28. september:
Havearbejde.

13.-15. september:
Bibelskursus.

1.-3. november:
Børne- og ungdomsliturgi.

8. december:
Adventstræf.

29. december 1991-1. januar 1992:
Nytår på Magleås.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

NB. Klip annoncen ud, så De ikke glemmer et møde eller kursus, som De kunne tænke Dem at deltage i.

DUK-kalender

Firmelsesweekend Vest den 22.03.-24.03. 1991 på Ømborgen for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.

Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.

Påskelejr den 25.03.-01.04. 1991 i Sydtykland for de 16-20 årige. Transporten foregår i DUK-biler!

Pris kr. 1.250,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse til København.

Lejrledelseskursus den 05.04.-07.04. 1991 på Ømborgen for alle ledere på DUKs sommerlejr i 1991.

Kurset er gratis. Tilmelding senest den 15.03. 1991.

Ledertræning den 19.04.-21.04. 1991 på Søstrup for alle KUK-ledere + en potentiel efterfølger.

Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 29.03. 1991.

Karnevalsmesse den 13.04. 1991 på Niels Steensens Gymnasium.

Alder: Fra 13 år.

Pris kr. 50,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 22.03. 1991.

Ministrantweekend den 26.04.-28.04. 1991 på Ømborgen for de 8-12 årige.

Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 05.04. 1991.

Der bliver arrangeret en lignende weekend for de 10-16 årige i efteråret.

Firmelsesweekend Øst den 03.05.-05.05. 1991 på Ømborgen for alle firmander der bor på Sjælland og Lolland/Falster.

Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 12.04. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Det sker på Magleås

Ti. d. 12.-to. d. 14.3.:
For præster og pastorale medarbejdere:
Kursus om børn og unges vilkår.

Lø. d. 16.-sø. d. 17.3.:
Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund
f. Storkøbenhavn.

Ma. d. 18.-ti. d. 19.3.:
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 22.-sø. d. 24.3.:
Enneagram-kursus II
v/sr. Emma Martensen.

To. d. 28.3.-ma. d. 1.4.:
Påskerefugium
v/p. E. Stappers og E.M. Lebahn.

Mødekalender for Katolsk Arbejderaktion Danmark — April kvartal 1991

5. april: Orienteringsmøde, Newmanstuen, kl. 20.00

20. april: Fællesmesse, Skt. Augustin, kapellet, kl. 16.45

1. maj: Kammeratligt samvær, Newmanstuen, kl. 17.00

3. maj: Orienteringsmøde, Newmanstuen, kl. 20.00

11. maj: Fællesmesse, Skt. Augustin, kapellet, kl. 16.45

25. maj: Kammeratligt samvær hos formanden, kl. 20.00

31. maj: Generalforsamling, Newmanstuen, kl. 20.00

7. juni: Orienteringsmøde, Newmanstuen, kl. 20.00

22. juni: Skovtur, tilmelding senest 12. juni

Alle, der vil støtte vort apostolat, er velkomne.

George Bune Andersen
formand

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Job søges

En vietnamesisk katolik i Kolding, nyuddannet maskintekniker/konstruktionslinien og med faglig baggrund som jagerpilot søger job over hele landet, gerne i Sydjylland eller på Fyn.

Har gode lederevner og er i stand til at formidle et godt samarbejde. Er i gang med teknonom kursernes driftslinie. Har kendskab til produktionsstyring, kvalitetsstyring, driftsøkonomi samt CAD og EDB på brugerniveau. Alt arbejde relateret til de nævnte kvalifikationer har interesse.

Nguyen Quang Truong,
Junghansvej 28, st. th., 6000 Kolding.
Tlf. 75 50 57 41.

Valfart

Økumenisk Valfart i dagene 17/4-21/4 til Eisenach og Erfurt.

Tema: Retfærdighed, fred og respekt for skaberværket.

Henvendelse
Kirsten Schæffer
31 41 42 13
Rødager Alle 77 B, 1. tv., 2610 Rødovre
Birgit Arbirk
55 81 58 55

Den nordiske valfart til Lourdes

26. juni til 3. juli 1991 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000,-

Særpris for syge og handicappede på »Accueil« kr. 4.600,-

Biskop A. Jolson, Island og generalkvikar Paul Marx ledsager valfarten.

Læger, sygeplejersker, samaritater medfølger. Program og tilmeldelser.

Valfartskomiteen
Marielystvej 16, DK-2000 F.
Tlf. 53 58 41 55/31 62 03 48
Giro 9 000 593

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Sct. Ansgars Kirkes restaurering

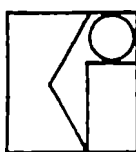
Til orientering om den forestående restaurering af Sct. Ansgars kirke, Bredgade 64, København, ligger relevant materiale, tegninger, beskrivelser af det påtænkte arbejde fremme til gennemsyn på kirkens kontor tirsdag til fredag kl. 10-12 og 14-16 indtil fredag den 22. marts 1991.

Forvaltningsrådet
for Sct. Ansgars Menighed

Efterlysning

Bogen »Jesus af Nazareth« med billeder fra Franco Zeffirelli film af samme navn (tekst: William Barclay), udgivet 78 af Lademann. Den engelske udgave har også interesse. En høj pris tilbydes.

Billet mrk. 1291, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

KATOLSK
INFORMATION
RYESGADE 28
DK-8000 ÅRHUS C
TLF. 86 18 53 90
Åbningstider: Mand.-fred.
kl. 13-17.30. Lørd. kl. 10-12.
Sønd. kl. 11-12

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.

Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Aut.
el-installator

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Det forkalkede hus

Beboerne klager. Der kommer for lidt varmt vand ud af hanerne, og det der kommer er ikke varmt nok.

Det er en velkendt situation i mange større ejendomme.

Guldager har udviklet et nyt anlæg, der med kulsyre effektivt fjerner kalkbelægningen i hele rørsystemet.

Ring og få mere at vide på telefon 42 27 31 00.

guldager
electrolyse

Hejrevang 1-3 . 3450 Allerød

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Regnskab

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Kirken i Haiti burde glæde sig

Port-au-Prince (KNA) - »Den katolske kirke burde glæde sig over Jean-Bertrand Aristides valg til Haitis præsident«, sagde den franske biskop af Evreux, Jacques Gaillot, som ledsagede en delegation af den internationale katolske fredsbevægelse Pax Christi i anledning af præsidentens indsættelse i embedet den 9. februar.

Biskop Gaillot forstår ikke det katolske hierarkis betænkeligheder ved Aristides linje:

»En kirke, som vil holde sine døre åbne, bør være en kirke, der er befriet for angst«, siger han. Andre medlemmer af Pax Christi-gruppen så det som et håbgivende tegn, at en befrielsesteolog kan blive sit lands præsident.

I et budskab til den nye præsident forsikrer Pax Christi ham, at han kan regne med bevægelsens støtte for hans kamp for større social retfærdighed. Pax Christi har fulgt ud-

viklingen i Haiti siden 1985. Dens schweiziske og amerikanske afdelinger var i december blandt de observatører, der skulle overvåge præsidentvalgets gyldighed. Vinderen med et stort flertal var den suspenderede salesianerpræst Jean-Bertrand Aristide, der havde vundet folkets sympati gennem sit arbejde for ungdommen uden bolig eller beskæftigelse.

Første udnævnelse

Den 9. februar har Aristide udnævnt sin første minister, den 47-årige agronom René Preval, der allerede som 19-årig var aktiv for menneskerettighederne i Haiti. Siden 1986 hører han til Aristides tilhængere. I 1987 stiftede han komiteen »Pablie« (fra det franske *Ne pas oublier*, ikke glemme), som under Duvaliers diktatur søgte opklaring om de mange »forsvundne« menneskeres skæbne.

Vatikanets Radio fejrede 60 år

Rom (KIPA) - Den 12. februar 1931 tog pave Pius XI den katolske radiosender i brug. Den var installeret af ingen ringere end ingeniør Marconi og hed fra starten »Pavens stemme«.

Pavens fredsapeller har glædet mange

60-årsdagen blev fejret med en messe i Peterskirken, hvori alle radioens ansatte deltog. Statssekretær Angelo Sodano, der var celebrant, kaldte i sin prædiken »troens udbredelse i hele verden« og »alle troendes direkte forbindelse med den katolske kirkes centrum« for radioens to vigtigste opgaver.

Ærkebiskoppen henviste til, at netop i vore dage er det vigtigt, at nyhedsformidling foregår i kærlighed og sandhed. Han nævnte bl.a., at den daglige genudsendelse af pavens fredsapeller gør menneskeheden en stor tjeneste. Siden den 2. august 1990, da Irak besatte Kuwait, har Vatikanets radio udsendt 38 budskaber af paven i forbindelse med Golfkrisen. Paven har altid henvendt sig til det internationale fællesskab og opfordret til bøn for alle, som må lide under krigen. I dag sender Vatikanets radio programmer på 34 sprog, mest på kort- og mellembølger.

Bliver Schwerin vor nabo?

Osnabrück (KNA) - Et helt nyt nordtysk bispedømme, som kunne omfatte Mecklenburg-Schwerin og Slesvig-Holsten er slet ikke utænkelig, men det kan være en langsigtet plan, udtalte Osnabrücks biskop Ludwig Averkamp for nylig over for journalister.

Han mindede om, at Vatikanet umiddelbart ef-

ter Den anden Verdenskrig planlagde en nyordning af de tyske bispedømmer, men at delingen af Tyskland i to stater forhindrede gennemførelsen. Præsterne og lægfolket i Mecklenburg er stemt for at vende tilbage til deres gamle bispedømme Osnabrück, som de kirkeretligt tilhørte før krigen. Men også bispedømmet Hildes-

De franske producenter af katekese-spillet overrakte paven de to første eksemplarer. Foto KNA.

Katolsk katekese som »trivial persuit«

En ny spørgeleg om kirkens tro og skikke

Paris (KNA) - En ny sel-skabsleg vil øge spillernes kendskab til deres egen kirke. Legen hedder »Catechic« og afprøver spillerens viden om mere end deres bibel og deres Fader.

Spillebrættet har en domkirkes grundplan. Figurene forestiller de 12 apostle, som skal rykke frem gennem alle mulige felter og sidekapeller. Den, som først når kirkens portal, har vundet, men ikke før han/hun har be-

svaret en række spidsfindige spørgsmål korrekt. Spillet »Catechic« er på sin vis en kateketisk version af det kendte »trivial persuit«.

1000 katolske spørgsmål

Spørgsmålene kan f.eks. lyde: »Til hvem sagde Jesus: Salige de, som tror uden at se« (Svar: Thomas) = Eller: »Hvad hedder en dåbskandidat?« (Svar: katekumen). Der er spørgsmål om, hvilken

digter, der skrev den eller den sang, om litteratur, musik, kirkehistorie, teater, film. Spillet har 1.000 mulige spørgsmål.

Et særligt felt hedder skriftestol. Spilleren, der lander der efter et terningekast, får ingen »syndsforsladelse« før han/hun har indrømmet at have snydt.

Opfinderne af spillet har brugt otte måneder på at overtale Vatikanet til at give lov til at trykke pavens billede på æsken. Det

40.000 mennesker forsvundet i Sri Lanka

Colombo (KIPA) - En liste med navnene på mere end 40.000 forsvundne er blevet offentliggjort af »Mødrenes forbund« i Sri Lanka. Det samlede antal er sikkert højere, mener mødrene, for deres liste har ikke navnene på ofre for den borgerkrig, der i 10 år har hærget den nordøstlige del af øen.

»Mødrenes forbund« har på en kongres den 19. februar krævet oprettelse af en regeringskommission, der skal give oplysning om, hvor de forsvundne befinder sig.

er det franske legetøjsfirma »Idéal-Loisirs«, som markedsfører »Catechic«.

Godkendt af fagspecialister

Dets formand Bernard Farkas erklærer, at spørgsmålene er udarbejdet af en præst, der i sin tid havde forberedt en af opfinderne til sin første kommunion. Fagspecialister i katekese har efterprøvet dem. Spilletets første eksemplar er under en audiens skænket paven, der ønsker det udstillet et sted i Vatikanets museer. Efter den franske version kommer »Catechic« først på markedet på tysk, engelsk, spansk og italiensk.

Kirken i Litauen står på folkets side

Kaunas (KIPA) - »Kirken står uforbeholdent på folkets side. Den støtter et folk, som kræver sin uafhængighed. Derfor har den støttet folkeafstemningen om uafhængighed

fra Sovjetunionen. Hver søndag er der i alle Litauens kirker fejret messer for landets uafhængighed. At afstemningen fik 85 procent af befolkningen til at afgive deres stemme, og at hele 90 procent af dem stemte »ja«, kan kun glæde os«, siger kardinal Vincentas Sladkevicius, som selv har fejret en uafhængigheds-messe i Kaunas' domkirke.

Gorbatjov svarer ikke

»Vi ved endnu ikke, hvordan Moskva vil reagere, men vort folk håber og tror på sin frihed. Vi håber, russerne vil lade os i fred. Efter de blodige begivenheder i januar er stemningen blevet noget roligere. Litauens biskop-

Vincentas Sladkevicius

per har samlet protesteret hos Gorbatjov mod de sovjetiske troppers brutale opførsel i Vilnius. Men et svar har vi ikke fået endnu. Gorbatjov svarer ingen. Han har aldrig over for os litauere taget klar stilling til Litauens sag«, siger kardinalen.

Kardinaler til plenum

Rom (KIPA) - Mellem 4. og 6. april er kardinalerne indkaldt til plenarmøde i Rom. To emner står på dagsordenen: Kirkens holdning over for trusle mod livet og sekternes aggressivitet.

Det bliver det fjerde plenarmøde i pave Johannes Paul II's embedstid, der begyndte i 1978. Kollegiet tæller for tiden 14 medlemmer. De 40 kardinaler, der er over 80 år og derfor ikke har stemmere mere ved et pavevalg, deltagere ligeledes i plenarmødet. De tre forrige møder blev holdt i 1979, 1982 og 1985.

**katolsk
orientering**

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarafin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

**Næste nummer
udsendes
3. april**

Kirken i Asien og Afrika, side 2
 100 år kirkelig sociallære, side 5
 Orientering fra sognene, side 6-10
 Liturgisk kalender, side 11
 En korsvej uden ende, side 12-13

katolsk orientering

Mod verdsliggørelse af sakramenterne

Wien (KIPA) - Når grundlæggende sandheder og virkeligheder i den kristne tro ikke længere er sandheder og virkeligheder for omverdenen, bør kirken beskytte sine sakramenter mod sækularisering ved at knytte den tættere til selve det kirkelige fællesskab, mener den tyske pastoralteolog *Ludwig Bertsch S.J.*

Imod indholdsløse familiefester

Det kristne ægteskab og søndagsmessen er ikke længere indlysende begreber i mange menneskers livssyn og selvforståelse. Derfor bør kirkelige fester som dåb, første kommunion, firmelse, bod, salvelse, vielser fremover betin-

ges af deltagelse i det kirkelige fællesskab for at undgå at også sakramenterne verdsliggøres til indholdsløse hjemmefester uden religiøs værdi. Dermed kan kirken forhindre, at sækulariseringen ikke blot rammer det afkristnede samfund, men oven i købet kirken selv.

Netop fordi kirken er et alternativt samfund i verden, »ved dåb og firmelse samlet til ét«, skal dets sakramenter forkynde Guds frelsende og helbredende virkning i Kristi præstedømme. Det er dette indhold i sakramenterne, der skal betones kraftigst, så vil de forblive de synlige tegn på, at kirken er et organisk fællesskab.

Ludwig Bertsch henviser til Afrikas eksempel på dette område. I den afrikanske kirke spørger den enkelte ikke »Hvad gør fællesskabet for mig?«, men »Hvad kan jeg gøre for fællesskabet?« Enhver af os er medansvarlig for videregivelse af troen. I Afrika, hvor kirken bæres af lægfolket, er denne bevidsthed meget dybere forankret end i Europa, mener Bertsch.

Sydafrikas biskopper takker F. de Klerk

Pretoria (KIPA) - Sydafrikas biskopper kalder præsident *Frederik de Klerks* beslutning om at afskaffe apartheidsystemet for en »modig stillingtagen«. I en pressemeddelelse siger biskopperne, at beslutningen er resultatet af det pres, der er udøvet mod regeringen, men at de Klerk er den første regeringsleder, der har forstået tidens tegn.

Nu håber biskopperne, at præsidenten ikke lader sig afskrække af dem, der stadig klamrer sig til ideologien om apartheid. De

Fortsetter på bagsiden

Åbningsgudstjenesten i Canberra den 7. februar. Udhules den fælles trosbekendelse ved 316 forskellige trossamfunds medlemskab? Foto WCC/KD.

Økumenen i krise

7. generalforsamling for Kirkernes Verdensråd i Australien røber uenighed om målsætningen

Canberra (KNA) - Mottoet for samtlige debatter under Verdensrådets 7. generalforsamling, denne gang i Canberra, lød »Kom Helligånd, og forny hele skabelsen«. Mødet varede fra 7. til 20. februar. Stemningen var præget af bekymringen om Golfkrigen. Men også interne konflikter kom til overfladen under møderne.

Anti-krists værk

En mindre forstyrrelse opstod, da en udbrødsgruppe fra adventistkirken demonstrerede i mødesalen med slagordene »Kirkernes Verdensråds tilnærmelse til Rom er anti-krists værk«. En talsmand fra adventisterne frakendte gruppen enhver ret til at udtale sig på denne kirkes vegne.

Kun Kristus er fundamentet

Større uro vakte de ortodokse kirkers erklæring om, at de overvejer at melde sig ud af Verdensrådet, fordi rådet efter deres mening har fjernet sig fra dets oprindelige målsætning, som er kirkernes enhed.

Anledning til deres advarsel var et foredrag af den kvindelige koreanske teolog *Chung Hyan-Kyung*. Heri hævdede hun, at »studiet af den koreanske gud for nåde og visdom kunne bidrage til en bedre forståelse af Helligånden«.

De 150 ortodokse repræsentanter kaldte dette indlæg for »skandaløst« og afviste det kraftigt med ordene: »Vi må væbne os mod den tendens, at sætte andre ånder, især verdens ånd i stedet for Helligånden, der udgår fra Faderen og er forankret i Sønnen«. »Kirkernes Verdensråd fjerner sig mere og mere fra sit fundament, hvis det afviger fra sit bibelske grundlag og sin kristne opfattelse af Gud som den Tre-enige, af kirken og frelsen i Kristus« hedder det videre i de ortodokses erklæring.

Fælles nadver?

Uro og protest fra både ortodokse og de romersk-katolske observatører vakte selve generalsekretæren *Emilio Castro*, da han afveg fra sit manuskript og

krævede: »Fremover intet møde i Verdensrådet uden eukaristisk fællesskab«.

De ortodokse medlemmer afviste forslaget med den begrundelse, at jo flere kirker og trossamfund, der efterhånden er blevet medlem af rådet (316 i alt) jo større dogmatiske uoverensstemmelser gør sig gældende.

De 24 katolske observatører afviste kravet under henvisning til, at intet nad-

verfællesskab er muligt så længe en enslydende trosbekendelse om netop disse sakramente ikke er opnået. På dette punkt er ortodokse og katolikker enige, mens mange protestantiske fortolkninger endnu ligger langt fra hinanden og fra den katolske og ortodokse tro.

Katolsk medlemskab

Den diskussionsgruppe,

Fortsetter på bagsiden

Ordenssøstre i Alaska som viellesmyndighed

Anchorage (Steyl Aktuell) - Fem ordenssøstre og en gift kvinde har fået kirkens fuldmagt til at stå som viellesmyndighed i ærkebispedømmet Anchorage i Alaska.

Ærkebiskop *Francis Hurley* erklærer, at denne ordning er nødvendig, fordi vejret i Alaska ofte gør det umuligt for de få præster at nå rettidigt til bryllupsstedet. »Jeg har ikke i sinde at gøre præster og diakoner arbejdsløse på dette område«, siger Fran-

cis Hurley, »jeg vil blot gøre brug af den tilladelse, der er givet«.

Under deres sidste plenarmøde i Baltimore har de amerikanske biskopper formuleret en ansøgning til Rom om at lade ordensfolk og lægfolk være de kirkelige myndigheder, der tager imod et brudepars ægteskabsløfter.

Roms positive svar har givet ærkebiskop Hurley muligheden for omgående at indføre den nye ordning fra januar i år.

Alle har en stor agtelse for, hvad missionærerne har udrettet for landets udvikling, men kirken vil stå uden præster, hvis de skal være cølibatære. Foto: KNA.

Cølibatet er en væsentlig hindring for præstekald i Indonesien

Umuligt at motivere unge mænd til præstegerningen

Jakarta (KIPA) – Ægteskab og flerkoneri betragtes på Irian Jaya i Indonesien som væsentlige betingelser for stammens overlevelse. En mand, som unddrager sig denne pligt, anses for en afviger. Derfor er det påbudte cølibat en væsentlig hindring for præstekald, siger missionærerne på Øen.

Den ugifte mand er en forræder

Irian Jaya er Nyguineas vestlige del og hører til Indonesien, men er beboet af over en million papuas. »Her står kirken over for en kultur, der dømmer manden, som ikke gifter

sig, som forræder, fordi han ikke sikrer stammens overlevelse«, siger augustinerpater *Anton Tromp*. På denne kulturbaggrund er det umuligt for kirken at motivere unge mænd for præste- eller ordenskald. Forældrene accepterer ikke, at en søn eller datter vælger cølibatet, idet forpligtelsen til at stifte familie gælder hvert medlem af stammen.

Den indfødte pater *August Safuf*, som er ældste søn i en familie, har måttet kæmpe en hård kamp med sine forældre for at få lov til at indtræde hos augustinerfædrene. Han siger: »Når den sidste cølibatære

præst her på øen er død, kommer der ikke flere. Katolikkerne her ser præstens rolle i samfund og kirke med andre øjne end før i tiden. Alle har stor agtelse for, hvad missionærerne har udrettet for landets udvikling, men kirken vil stå uden præster, hvis de skal være cølibatære.

Stort besvær med at finde præster

Biskoppen af Manokwari-Sorong, karmelittermunken *Frans-Xaver Sudertanta Hadisumarta* indrømmer over for pressebureauet UCANEWS i Hong Kong, at han har det

største besvær med at finde cølibatære præster, der vil betjene menighederne på Irian Jaya.

Nu løser man problemet med at købe en serie små Cessna 185-fly, som tillader de få præster at betjene de mange sogne, blandt andet fordi bjerglandet gør kommunikationen meget vanskelig. Alligevel kan mange menigheder ikke fejre eukaristien om søndagen. Dette medvirker til, at fra flere sogne kommer ønsket om at opheve det forpligtede cølibat. Det ville fremme præstekald blandt de indfødte.

Kirken i Afrika mere afrikansk

Rom (KIPA) – Ifølge de nyeste tal fra januar 1989 tilhører 82 millioner i Afrika den katolske kirke. Det er 13,4 procent af Afrikas totalbefolkning på 610 mio., meddeler det internationale pressebureau »Fides« i Rom.

Især afrikaniseringen af kirkens ledelse skrider frem ifølge rapporten. Af de 487 biskopper er de 369

afrikanere. I 1989 stod 19.270 præster, 5.500 lægbrødre og over 40.000 søstre i kirkens tjeneste. I præsteseminarierne forbedrer 12.600 unge mænd sig til tjenesten i sognene.

På det sociale område er kirken repræsenteret med 960 sygehuse, 229 plejehjem og næsten 700 huse for forældreløse børn.

70.000 børn underernæret

Monrovia (KNA) – Borgerkrigen i Liberia har kastet landet 50 år tilbage og efterladt det i økonomisk kaos, siger ærkebiskop *Michael Kpakala Francis*.

Fredsstyrker fra fem vestafrikanske lande har siden våbenstilstanden situationen under kontrol i hovedstaden Monrovia, men folk dør stadig af sult. Trods den internationale fødevarerhjælp er 70.000 børn i hovedstaden underernæret.

Mest bekymret er ærkebiskoppen for den moralske nedtur: Borgerkrigen har nedbrudt familiestrukturer og traditioner og efterladt børn og unge uden etiske normer. I Monrovia strejfer tusinde af foræl-

dreløse børn omkring. De dræber for ikke at blive dræbt. En af kirkens hovedopgaver bliver at integrere disse rodløse unge i samfundet igen.

50.000 flygtninge

Ærkebiskoppen oplyser, at Monrovia har optaget 50.000 flygtninge fra oplandet. Han regner med, at tallet vil stige til en million. Halvdelen af Liberias befolkning på 2,5 millioner er flygtet til nabolandene Elfenbenskyst, Sierra Leone og Guinea.

Situationen inde i landet er uklar. Rebellerne anfører *Taylor* nægter at anerkende den ny indsatte præsident *Amos Sawyer*.

Mere hjælp til Rwanda

Byumba (KNA) – »Efter urolighederne i Rwanda i oktober 1990 har vort land fået et dårligt ry i den internationale presse, takket være en målrettet fejlinformation om begivenhederne«, skriver de katolske biskopper i Rwanda i et brev til den belgiske bispekonference.

»I medierne har man skabt et billede af flygtninge fra Uganda, der ville styrte regeringen, men

sandheden er den, at en lille gruppe feudale monarkister har villet påtvinge os et regime, som flertallet af befolkningen allerede i en af FN overvåget folkeafstemning i 1961 blankt har afvist«.

Brevet er underskrevet af Byumbas biskop *Joseph Ruzindana*, der beklager, at fejlinformationen har medført nedsat international hjælp til Rwanda.

Kirken i Philippinerne prioriterer fattige

Manila (KIPA) – »De fattige først« lyder beslutningen fra den 4 uger lange kongres for biskopper, præster og lægfolk, som sluttede den 19. februar i Manila.

»Kirken bør blande sig i politiske debatter og yde politisk vejledning« uden dog at blande sig i partipolitik, erklærede Manilas hjælpebiskop *Teodor Bacani* efter kongressen, hvori 500 mennesker deltog. »Kirken skal være kirke for de fattige. Derved

er kirkens arbejde i de kommende 10 år givet.

80 procent af filippinerne tilhører den katolske kirke. Officielle statistikker indrømmer, at 49 procent af ørigets 61 millioner indbyggere lever under fattigdomsgrænsen.

Kirken overtager fjernsynstation

Kardinal *Sin* meddeler, at kirken har erhvervet kapitalmajoriteten i en fjernsynsstation, som kan begynde sine udsendelser in-

den for to måneder. Næste år skal der holdes præsidentvalg i Filippinerne, og kirken er godt klar over, hvilken enorm indflydelse den har haft på præsident *Marcos'* fald og valget af *Aquino*, mens den frygtede blodige revolution blev afværget.

Kardinal *Jaime Sin* oplyser, at for kirken er det ikke afgørende, om en præsidentkandidat er katolsk eller ej, men om hendes/hans privatliv er i overensstemmelse med de

moralske krav, der må stilles til et embede i nationens tjeneste. Stat og kirke skal ikke stå i modsætning til hinanden, men de skal sandelig heller ikke dække over hinanden, sagde *Sin*, der betegner kirkens rolle som »kritisk solidaritet«.

I den senere tid har kirken ofte kritiseret præsident *Aquinos* politik som asocial.

11.000 ordensfolk

Dar es Salaam (KIPA) – En stigende tendens til ordenskald og til det kontemplative klosterliv bliver tydelig i Afrika. En undersøgelse for nylig viser, at hele det afrikanske kontinent tæller 133 kontemplative klostre, 111 for kvinder, 22 for mænd. Kvindeklostrene fordeler sig over 27 lande, de mandlige over 7 lande.

I alt lever 11.444 ordensmedlemmer i kontinentet. Antallet er ifølge missions-nyhedsbureauet »Fides« betydelig højere, når man regner de institutioner med, som har et andet kirkeretligt statut end de traditionelle klostresamfund.

Tag med på årets valfart til Lourdes

8 dages flyrejse
med fuld pension
26. juni til 3. juli 1991

Den nordiske
Valfart
til
LOURDES

Pris på hotel..... kr. 5.000.-
Særpris for syge og
handicappede på »Accueil« kr. 4.600.-

Biskop A. Jolson, Island og generalvikar
Paul Marx ledsager valfarten.
Læger, sygeplejersker, samaritter med-
følger.
Program og tilmeldelser.

Et samlingssted
for tusindvis af
troende!

Valfartskomiteen
Marielystvej 16, DK-2000 F.
Tlf. 53 58 41 55/31 62 03 48
Giro 9 000 593

Valfarten til Vor Frue af Åsebakken

søndag den 26. maj bliver en »traditionel« valfart; men
med een ændring:

Andagten finder sted om formiddagen klokken 11,00 og
messen om eftermiddagen klokken 15,00.

Tema for valfarterne 1991: »Som Faderen har sendt mig,
sender jeg Jer« (Johs. 20,21).

Katolsk Valfarts Komite

Biskoppens Sostrup-retræter

Tema: Livets brød

Biskoppen taler om Kristus som vort evige liv her på jorden
og hinsides døden.

En uges fællesskab i dejligt klostermiljø v/Grenå, med
familiemesse, undervisning, gruppesamtaler, bøn, frit sam-
vær og familiehygge.

Der kan vælges mellem:

1) søndag d. 23. juni kl. 19 - lørdag d. 29. juni kl. 11.30

2) søndag d. 30. juni kl. 19 - lørdag d. 6. juli kl. 11.30.

Biskoppen leder begge uger.

På 1. uge ass. af pastor Reinhold Sahner.

På 2. uge ass. af sognepræst Lars Messerschmidt.

Børnekateketer underviser børnene. Man sover på dobbelt-
værelser. Nogle lejligheder er reserveret familier.

Atter i år tilbyder søstre en særpris til deltagerne i
biskoppens retræter:

Pris: kr. 1250. Unge u. uddannelse: kr. 850. Børn u. 14 år: kr.
630. Børn under 2 år: gratis.

Familier med mindst 3 betalende børn u. 14 år: kr. 530 pr.
barn. Lagener + håndklæder medbringes el. lejes på stedet
for kr. 35. For dem, der selv sørger for overnatning (privat,
camping) kr. 950, børn: kr. 530. Nogle halve fripladser kan
søges skriftligt på bispekontoret, mrk. Sostrup-retræte 1 el.
2.

Tilmelding: Inden 1. maj, sker ved indbetaling af deposi-
tum: kr. 500 pr. person, med opgivelse af den ønskede uge,
på giro 500 14 71, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260
København K.

Kun tilmelding med indbetalt depositum anses for binden-
de.

Nærmere oplysninger: Ulla Hjortbøl, tlf. 42 80 16 61 må.-fre.,
bedst kl. 9-10. Folder med udførlige oplysninger fås hos
sognepræsten eller Katolsk Bispekontor.

Konvertit-weekend på Magleås

Tidligere og nye deltagere indbydes til Konvertit-weekend,
fra fredag den 3. maj 1991 (kl. 19.30) til søndag den 5. maj 1991 (efter frokost).

- tænker du på at konvertere,
- går du til undervisning eller
- er du allerede katolik

så er dette et tilbud til dig. Kom og deltag i fællesskabet.

Weekenden vil forløbe i et åbent fællesskab, hvor vi gennem oplæg, samtaler og
paneldiskussion vil søge at belyse og forhåbentlig også give svar på nogle af de problemer
og spørgsmål, du har. Der vil også blive lejlighed til at udveksle erfaringer og oplevelser.

Pastor Peter Nissen taler om: en hellig, katolsk og apostolisk kirke. Overbibliotekar Ellen
Marie Lebahn: Kirkens opbygning og struktur. Verdenskirke - lokalkirke. Afd. leder for
Katolsk Information og Katolsk Brevkursus Sr. Hildegard Madsen O.S.B.: Kirken som
Guds folk. Kursusleder skolepsykolog Jan Lange.

Folder med yderligere oplysninger kan fås i kirkerne eller ved henvendelse til præster og
søstre.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte. Telefon
31 65 88 75.

Pris for weekenden er kr. 475.-. Kniber det med penge, så tal med dit menighedsråd. Der
kan yderligere søges om støtte ved henvendelse til undertegnede. Ingen må blive hjemme
af økonomiske grunde.

Tilmelding sker til: Elin Udarn, Magleås, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15
ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet (giro 4 28 44 29).
mærket: Konvertitweekend.

Deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædelig gensyn. Husk at
medbringe Bibelen.

Jan Lange
kursuskonsulent

Planche-udstilling om genteknologi tilbydes til sogne og organisationer

Det Økumeniske Center har lavet en plancheudstil-
ling på 9 plancher om genteknologi, set i lyset af
den kristne bekendelse til Gud som Skaberen.

Forskere verden over ar-
bejder på højtryk for at
udvikle genteknologiens
anvendelse indenfor en
række områder. Ved hjælp
af genteknologi er man
istand til at gå ind i leven-
de organismer og ændre
organismernes gensam-
mensætning. Derved kan
man fremme eller fjerne
bestemte egenskaber ved
organismerne alt efter øns-
ke. I løbet af kort tid vil
det være muligt at skabe
helt nye former for liv.

*Derved er mennesket for
første gang i historien i stand
til at skabe!*

Den kristne bekendelse
bekender Gud som Skabe-
ren og mennesket som
skabning og medarbejder.
Denne skelsættende græn-
se er nu gennem gentekno-
logi ved at viskes ud. Der-
for er det vigtigt, at kirken
og menigheden får infor-
mation om genteknologi
og muligheder for anvend-
else af genteknologi.

Hvad står der
på plancherne?

Plancherne er ikke en hetz

mod genteknologi eller et
krampagtigt forsøg på kri-
tikløst at fastholde den
kristne bekendelses gyl-
dighed overfor den nye
virkelighed.

Plancherne fremstiller
mulighederne for at an-
vende genteknologi set i
lyset af en kristen etik. De
positive såvel som de ne-
gative sider ved gentekno-
logi fremdrages og plan-
cherne lægger op til, at
læseren selv skal tage stil-
ling til genteknologien.

Plancherne fokuserer
på nogle områder, hvor
genteknologiens anvendel-
se får stor betydning:
Landbrug, miljø, levned-
smiddelfabrikationen,
sundhedsvæsenet, indu-
stri, forholdet mellem
Nord og Syd, m.m.

Bestilling og ophæng

Alle kirker, kristelige or-
ganisationer eller andre
grupper med interesse for
problemstillingen er vel-
komne til at bestille udstil-

lingen. Udstillingen er
tænkt som en vandreu-
dstilling, og den er designet,
så at den kan udstilles selv
under små forhold. (På
grund af begrænset oplag
er udstillingen tænkt som
en vandreudstilling, der
kan udstilles hvert sted op
til tre uger).

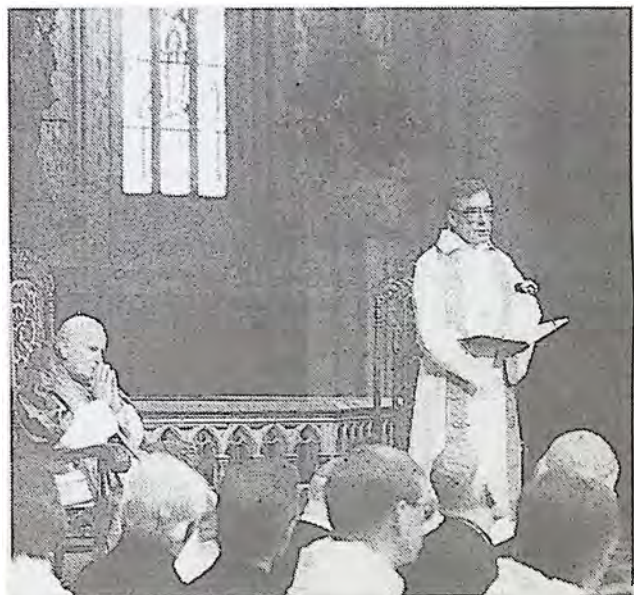
De 9 plancher er i sort/
hvid med enkelte partier
farvelagt. Plancherne er
sat op på en tynd og let
plasticplade og derefter la-
mineret. De er således me-

get lette at hænge op, selv
på vanskelige steder. Sam-
tidig kræver udstillingen
ikke megen plads, og kan
derfor opstilles selv i vå-
benhuse eller lignende
små lokaler.

Plancherne kan bestilles hos

Det Økumeniske Center,
Århus Kløvermarksvej 4
8200 Århus N.
Tlf. 86 16 26 55
Pris: Kr. 200,- pr. uge +
porto.

Nordiske lutherske biskopper til økumenisk gudstjeneste i Peterskirken

Pave Johannes Paul II deltog i juni 1989 i en økumenisk
gudstjeneste i Uppsala domkirke med ærkebiskop Bertil
Werkström. Nu har paven indbudt den svenske ærkebiskop
til at deltage i en økumenisk gudstjeneste i Peterskirken.
Foto Kluge.

600-året for Den hellige
Birgitta af Vadstena hel-
genkåring fejres 5. okto-
ber om eftermiddagen i
Peterskirken med en øku-
menisk gudstjeneste. For-
uden pave Johannes Paul II
deltager ærkebiskopperne
Bertil Werkström, Uppsala
og John Wikström, Turku
samt en række biskopper
fra begge lande. Blandt de
nordiske katolske biskop-
per vil være Hubertus
Brandenburg, Stockholm
og Paul Verschuren, Hel-
sinki, oplyser Vatikanets
Informations Service.

Under mødet vil der
blive bedt for de kristnes
enhed. Denne økumeni-
ske højtidelighed under-
streger det fremskridt,
som er opnået mod enhed,
som både katolikker og
lutheranere stræber efter.
Pressemeddelelsen siger
videre, at gudstjenesten

betoner den inderlige for-
soning, som fandt sted un-
der pavens besøg i de to
lande i juni 1989.

Skt. Birgitta blev født i
1302 eller 1303 i Sverige.
Hun døde i Vadstena i
1373. Kun 18 år efter blev
hun helgenkåret. Ordenen
har i dag kommuniteter i 9
lande.

En komité er dannet for
at fejre jubilæet på behø-
rig vis. Således indbydes til
internationale studiedage
over temaet »Den hellige
Birgittas profeti om frem-
tiden«. Studiedagene fin-
der sted i Rom 3-5 okto-
ber. Professor Tore Ny-
berg, Odense Universitet
vil tale om: »Birgittas ka-
risma og profetiske gaver
er endnu aktuelle«. Tore
Nyberg har taget doktor-
grad i Den Hellige Birgit-
ta.

kk

kk

En ny verdensorden

»Idealet er hverken en kirke, der holder sig totalt fra politik, eller en, der opfatter sin tro som politisk praksis. Den kristne tro er ikke noget politisk program, men den har øje for, hvornår den etiske fornuft tvinger den ansvarlige frihed til politisk handling. Samtidig er denne kirke ikke verdenssky, men anviser samvittigheden de forpligtende normer, der er en betingelse for friheden. At omsætte disse normer til konkret virkelighed i vekslende omstændigheder er den katolske sociallæres opgave«.

Ordene er kardinal *Joseph Ratzingers*, udtalt den 9. marts i Wien, da han modtog den østrigske Leopold Kunschak-pris.

Med en kirke, der holder sine hænder frie af politik, mener han den kirke, som kun vil yde sjælesorg og overlader resten til staten, uanset hvor godt eller dårligt staten klarer det. Som kirke, der forfladiger sin opgave til »politisk praksis« opfatter Ratzinger den latinamerikanske model, der – stadig efter hans mening – gør kirken til en politisk befrielsesbevægelse.

Nu er Ratzinger jo teolog. Et af hans kære ledemotiver er den klassiske teologis beskrivelse af Jesu to naturer, guddommelig og menneskelig, som værende »Ublandet og dog uadskillelige«. Dette, mener Ratzinger, må derfor gælde alle kirkelige forhold, hvor sameksistensen af menneskeligt og guddommeligt er givet, og hvor åndeligt og verdsligt ikke må blandes sammen og heller ikke adskilles.

Man kunne næsten ønske kardinal Ratzinger en lang samtale med *Peter Tantholdt-Hansen* og med de præster i Latinamerika, der ikke tænker så meget i skemaer. De kunne jo fortælle ham, at det også hos dem kun er teologerne, der bruger betegnelsen »befrielsesteologi«. Alle de andre har travlt nok med at hjælpe fattige mennesker til lidt mere menneskeværdighed med *evangeliet* som inspirationskilde, og med de fattiges store religiøse åbenhed som arbejds-potentiale. Her pukler kirken »i troens lys« og er hverken verdenssky eller virkelighedssky.

Marx og *Engels* mødte fra kirkens side kun negativ kritik. Den endnu levende tyske jesuit *Oswald von Nell-Breuning* har gentagne gange beklaget kirkens spildte chancer for en dialog med marxismen. Den så helst kun djævlens værk bag al den sociale uro i det forrige århundrede.

Svaret kom sent, den 15. maj 1891, men var til gengæld et svar, der viste andre udveje end marxismens kollektivismen og statsejet produktion. Der er mange i dag, der godter sig over marxismens åbenlyse fallit som social løsning. Men de må ikke glemme, at også kirken indtil pave *Leo XIII* blev arbejderklassen svaret skyldig og som regel anbefalede lydighed, offervilje, ydmyghed og andre fromme egenskaber som plaster på såret.

Da »ørnen fra Carpineto«, som kardinal *Gioacchino Pecci* blev kaldt, blev valgt til pave, tog han navn efter de store oldkirkepaver: *Leo*. Med ham blandede den katolske kirke sig igen i samfundets debat om social retfærdighed. Han var på det rene med, at verden, især den nye industriverden, der på kort tid gjorde de få til rigmænd og de mange til proletarer, trængte til en ny orden. Det er begyndelsesordene i hans berømte rundskrivelse »*Rerum Novarum*«, om en ny verdensorden, og som udkom for 100 år siden.

Næsten samtlige paver efter ham har skrevet om social retfærdighed på runde årsdage for *Leo XIII's* banebrydende åbning mod arbejdsverden og dens barske realiteter. Også da nazismen i 30'erne gav tidens berettigede krav om en ny orden et dekadent indhold ved at blande mytologiske og racistiske elementer i det, tog kirken til genmæle.

Alle venter nu på pave *Johannes Paul II's* rundskrivelse på 100-års dagen for »*Rerum Novarum*«. Behovet for en ny verdensorden er blevet endnu større, siden milliarder af dollars lige er blevet spildt i Kuwaits ørkensand, mens milliarder burde bruges mod tørke og sult i Afrika. Kirkens røst bliver hørt i vore dage, siden *Pius XII's* devise, at fred opnås kun ved retfærdighed (»*Opus Justitiae Pax*«) også er blevet kloge politikeres overbevisning.

w.w.

Undskyld jeg blander mig men det er også min domkirke

Da jeg så billederne i k.o. om ændringerne i Skt. Ansgars Kirke stejlede den gamle krigshest. I min tid i Liturgikommissionen havde vi mange kirkeændringer og også bygning af en ny kirke, f.eks. Skt. Antoni i Brønshøj. Af ændringerne var det især Jesu Hjerter, der var interessant.

Når jeg ser billederne i k.o. så stødes jeg først af korskranken. Jeg troede, at man havde lært ikke at

adskille personerne i koret fra menigheden i kirkeskitet. Vi er dog ét folk. Nogle har embeder og andre tjenester, men alle er vi ét folk. I urkirken var der ikke nogen adskillelse.

Når jeg siger urkirken, så ved vi jo, at modellen for den var basilikaen, hvor kejseren havde sin plads ved bagvæggen, slutningen af korbuen. Denne plads overtog biskoppen, da basilikaen blev kirke. I tiden fremover fik man

nye ideer, og der skete mange ændringer ligesom med korskranken. Alteret var »Kristus«. Det erstattede biskoppens sæde - blev store kunstværker, hvorfra præsten med ryggen mod menigheden talte latin med Vorherre.

Det andet Vatikankoncil prøvede at bringe mange ting tilbage til det oprindelige. Kristus var alteret. Det var bordets gudstjeneste, og bordet kom til at stå frit. Det skulle være så enkelt som muligt. Kun kors, lys og alterbogen.

Hvis det alter, man havde stående, var af stor kunstnerisk værdi, kunne man beholde det. Men måtte så sætte et bord foran, hvor præsten kunne læse messe mod menigheden.

Det alter, man havde i Skt. Ansgar, var ikke af stor kunstnerisk værd, så der var ikke nogen grund til at beholde det, og derfor er der ikke nogen grund til, at tabernaklet

skal blive i baggrunden, så den celebrerende præst skal stå med ryggen mod det.

Jeg glemmer ikke festen for Niels Steensen, hvor de nordiske biskopper var samlet i koret, og tre sad med ryggen op ad tabernaklet. Da den hellige Fader kom, spurgte jeg, om han også skulle sidde der, men man havde dog fjernet sakramentet og stillet nogle blomster foran.

Domkirken er biskoppens kirke og skal være et forbillede for andre kirker i bispedømmet. Derfor kunne man egentlig ikke foretage den fredning, som blev gjort. Et af vore medlemmer forhørte sig, om hvordan den kunne ændres og fik at vide, at det kunne ombudsmanden gøre, fordi sagen ikke var ordentligt belyst.

Skal tabernaklet ikke være det anviste sted, så var der måske en mulighed, at man benyttede det rum, der er ved siden af biskoppens stol til en form for kapel for tabernaklet i lighed med det i Jesu Hjerter kirke.

Forøvrigt kan jeg ikke se ambonen. Som bekendt har gudstjenesten 2 højdepunkter - Ordets og Bordets tjeneste. Ved ambonen (læsepulten) har bl.a. lægfolk sin tjeneste - læsninger - vekselsang - forbønner og publicanda, og præsten læser evangeliet. I Skt. Ansgar gør han det måske fra prædikestolen?

Jeg har opfattelsen af, at korskranken forhindrer, at man kan have en brugbar ambone, men ordets gudstjeneste er nu vigtigere end en skranke, der skiller menigheden.

Undskyld, at jeg blander mig, men det er også min domkirke.

Lily Fausbøll

Beklager, at den liturgiske kalender falder bort

Jeg vil gerne benytte lejligheden for den bemærkning, at Deres avis er en af de bedste informationskilder i dette format jeg kender. Jeg er særdeles interesseret i de teologiske artikler og alt, hvad der hænger sammen med de

ortodokse kirker. Jeg beklager dog, at den liturgiske kalender nu falder bort. Så må man købe endnu en bog.

Alligevel mange tak for den udmærkede avis.

Mathias Borchert

Jeg har ikke brug for »orientering fra sognene« men for liturgisk kalender

I »katolsk orientering« nr. 2, 30. jan. 1991 side 14 meddeles det: »Redaktionen har besluttet, at »liturgisk kalender« udgår som fast redaktionel rubrik«. En hurtig reaktion på ovennævnte meddelelse er: Hvad skal jeg så med k.o.?

Det meddeles videre:

»Kalenderen har hidtil været bragt i samme nummer som »Orientering fra sognene«. Jeg modtager sogneblad fra mit sogn, så jeg har egentlig ikke brug for »Orientering fra sognene«, men jeg har brug for den liturgiske kalender!

Endelig meddeles det:

»Vi gør opmærksom på, at bispedømmet udgiver en officiel liturgisk kalender sammen med en årskalender fra Ansgarsstiftelsens Forlag«. Hvilken enestående information og service over for læserne!

Jeg har d. 15. februar 91 besøgt Katolsk boghandel i Bredgade for at købe en liturgisk kalender.

I boghandelen fik jeg at vide, at liturgisk kalender kun kan købes sammen med en årskalender, men at begge dele var totalt udsolgt!

Jeg modtager ved hvert årsskifte et antal årskalender, så her er jeg rigeligt forsynet; men jeg mangler den liturgiske kalender. Kunne redaktionen venligst oplyse læserne om, hvor man med sikkerhed kan købe en liturgisk kalender uden at skulle købe en årskalender.

Jeg er skuffet over, at man lader liturgisk kalender udgå. Jeg ved ikke hvad bladet »katolsk ori-

entering« anser for sin vigtigste opgave. Men ser man på begrebet »katolsk orientering«, så må en basal opgave i dette begreb være at orientere om hvilke tekster der skal læses i den næste hellige messe.

Max Stokholm Jensen

Svar: Redaktionen bøjer sig for de mange opfordringer om igen at bringe Liturgisk kalender. Se side 11.

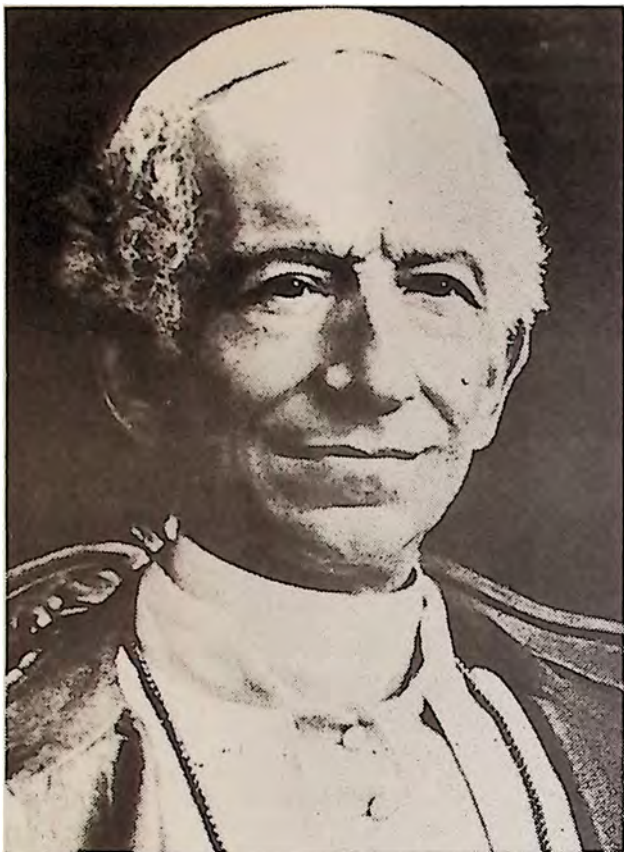
Kardinal Josef Glemp besøgte ikke Skt. Annæ menighed

Som mangeårig og gammelt medlem af Skt. Annæ menighed er jeg stolt over, at kardinal Josef Glemp har fundet vor kirke værdig til et besøg, men det er en fejl under billedet på forsiden af k.o., når der skrives, at kardinalen gæstede Skt. Annæ menig-

hed, fordi kun meget få i menigheden vidste noget om besøget, derimod vidste alle Københavns polakker om besøget.

Jeg er lidt stødt over det manglende samarbejde mellem polakker og øvrige nationer og os danskere.

Svend Plum Larsen

Pave Leo X III gav for 100 år siden kirkens svar på spændingen mellem kapital og arbejdskraft.

det »det pædagogisk mest virksomme«, fordi intet problem i arbejdets verden på landet og i byen bliver glemt i dette menneskevenlige dokument.

Men lige så stor ekko vakte hans efterfølger Paul VI i 1967 med rundskrivelsen »*Populorum Progressio*« (Folkenes fremskridt). Den kom umiddelbart efter Det andet Vatikankoncil og dets optimistiske syn på fremtiden, selv om nye problemer meldte sig, da kolonialismen var ved at bryde sammen i det meste af verden.

»Alle paver har store intellektuelle fortjenester på det sociale område, men Paul VI var påfaldende åndrig. *Populorum Progressio* er skevet som svar på internationale spørgsmål. Den fik så megen genklang, fordi han var den første, der påpege-

talismen, og heller ikke den sociale retfærdighed, men kommunismen. Kapitalen er jo et nødvendigt led i produktionen og i tjenestesektoren. Derfor lægger kirkens sociallære sig ikke fast på én bestemt samfundsmodel, den kræver blot, at arbejderne som menneske har medbestemmelse over sit arbejde og dets resultater. Hvordan »profiten« skal deles mellem kapital og arbejdskraft kommer i anden række, og også i denne sag skal arbejderne have medbestemmelsesret.

De sociale rundskrivelser giver ingen anvisning til bestemte fremgangsmåder, blot arbejderne bliver respekteret, hvorved han også bliver mere menneske.

Konstant lære

Samme tema finder vi i den nuværende pave Johannes Paul II's rundskrivelse »*Laborem exercens*« om »Det menneskelige arbejde«.

Kirkens sociallære er konstant, men man ser en udvikling efter som problemerne udvikler sig. Hos Leo XIII i 1891 er det endnu især arbejderens livsbetingelser (elende og sult), som står centralt. I dag er det arbejderens og selve arbejdets værd, der er i søgelyset.

Og helt nye toner er arbejdsverdens indflydelse på endnu nyere pro-

blemer: den økonomiske forurening, som hverken kapitalisme, liberalisme, socialisme eller kollektivism har et svar på. I dag er bevarelsen af en sund verden lige så påtrængende et problem som bevarelsen af arbejdspladser.

Og alt imens bruger verden milliarder på militær oprustning og kun millioner til nødhjælp. Der er langt endnu til en social retfærdig verdensorden, der gælder alle mennesker.

Willem Wuyts O. Praem.

For et Schweiz uden tyvekoster

Bern (KIPA) – »Uden stjålne penge fra U-landshjælpen ville der måske ikke være nogen gældskrise«, hedder det i en manifest fra to schweiziske organisationer om kapitalflugten fra Den tredje Verden.

»Aktion Finansplads Schweiz - Tredje Verden« og en »Bernerk erklæring« kræver en lovændring, der gør det umuligt, at penge, der i U-landene unddrages skatteafgift, havner illegalt og ustraffet i schweiziske banker.

De to initiativtagere har beregnet, at 50 procent af Den tredje Verdens ulandsgæld skyldes en kapitalflugt på mellem 250 og 300 milliarder, en fjerdedel af hele verdens flugtpenge, som er anbragt i schweiziske banker. Dem tjener bankerne 10 procent på. I mange tilfælde er det flygtede eller afsatte diktatorer og andre kor-

rupte politikere, der har haft fingrene dybt nede i u-landshjælpen og i god tid har sikret deres formuer i Schweiz, hvor bankhjemmeligheden ikke kan brydes af staten. Kun i enkelte tilfælde er konti blevet blokeret på opfordring fra internationale organer. Den forhenværende philippinske diktator Marcos' formue f.eks. er blevet blokeret i 1986.

Ny lov skal forbyde at Schweiz tjener på stjålne U-landspenge

De to schweiziske aktionsgrupper kræver nu, at en ny lovgivning sætter en stopper for schweiziske bankers lukreren på væltede regerings tyvekoster. Mens I-lande i 1989 betalte 894 mia. franc (næsten 4.000 mia. kr.) steg bankernes indtægter fra U-landene med 24,3 mia. schweizerfrank (over 100 mia. kr.).

100 år kirkelig sociallære

Den 15. maj 1891 udsendte pave Leo XIII en af kirkehistoriens mest opsigtsvækkende rundskrivelser, som fik navnet efter begyndelsesordene »Om en ny (social) orden«, *Rerum Novarum*. Den var et svar på Karl Marx' ideer om kapital og arbejde og indledte en ny tid i den katolske kirke, der under den forrige pave Pius IX især havde været optaget af Roms og kirkestatens politiske vanskeligheder. *Rerum Novarum* satte med ét kirken igen midt i denne verden.

de, hvordan konflikten mellem rig og fattig for længst havde flyttet sig fra arbejdspladserne til at blive et verdensomspændende problem fyldt med konfliktstof mellem rige og fattige verdensdele«, skriver den franske sociolog Jean-Marie Valarché.

Er kirkens sociallære da en slags »tredje vej« mellem liberalisme og kollektivistisk kommunisme? Nej, man kan ikke tale om en »vej«, for kirkens lære indeholder ingen politisk doktrin. Den er ingen vej, men den viser dog en vej, nemlig derhen, at mennesket skal prioriteres højere end dets arbejde og menneskets arbejde højere end kapitalen. Mennesket skal være centrum, derfor afviser kirkens lære ikke selve kapitalen, men kapi-

Aldrig før er der talt så meget om fattige og rige lande, om fattigdomsgrænser, om udbytning af underbetalte arbejdsslaver i Den tredje Verden. Det gør, at en 100 år gammel kirkelig stemme i debatten lyder frisk og aktuel. Hvad der for *Rerum Novarum* endnu i første række var problemet kapital og arbejde, kapitalisme og socialisme på den enkelte arbejdsplads, er i dag blevet verdensomspændende skæve forhold mellem rige og fattige lande, gældsætelse og udsultning som aldrig set.

Siden Leo XIII har hver pave set det som sin pligt, at genopfriske og supplere *Rerum Novarum* med en ny rundskrivelse. Pius XI gjorde det i 1931, på 40-årsdagen for Leos hyrdebrev. For denne pave blev det dog især den aggressive ideologisering af Europa i kølvandet på socialisme og marxisme, der inspirerede ham til rundskrivelser mod fascismen (*Non abbiamo bisogno*, ligeledes 1931, den 29. juni) mod nazismen (*Mit brennender Sorge*, 14. marts 1937) og mod kommunismen (*Divini Redemptoris*, 19. marts 1937).

Ledetråden i hans soci-

ale rundskrivelser er den samme: »På samme måde som det menneskelige samfunds enhed ikke kan være bygget på modsætningen mellem klasser kan den rette orden af det økonomiske liv ikke være overladt til kræfternes frie udspil.«

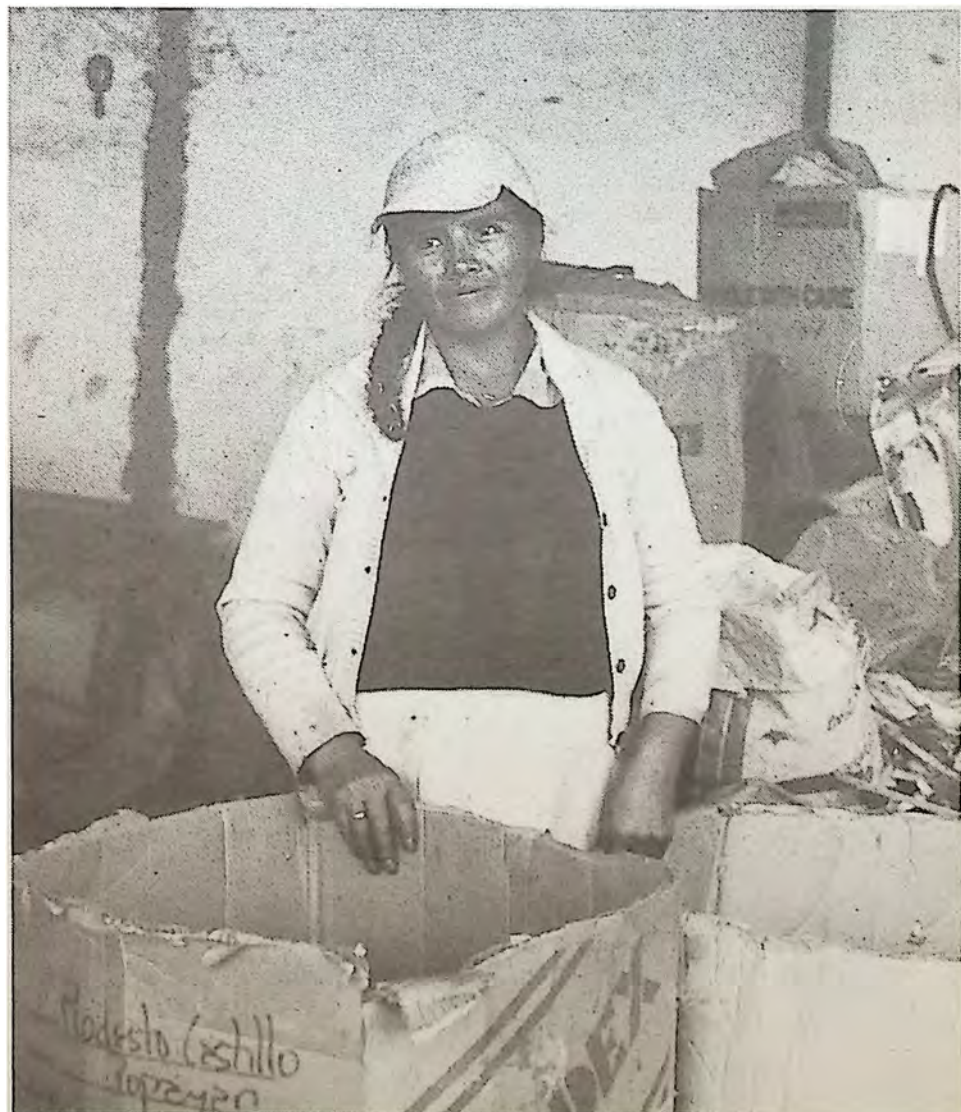
Ingen pavelig rundskrivelse har dog vakt verdens opmærksomhed så meget som pave Johannes XXIII's brev »*Mater et Magistra*« fra 1961. Fagfolk kalder

Den katolske sociallære er ikke blot doktrin, men en livsstil

Rom (KIPA) – »Ser man verdens længsel efter retfærdighed og fred, frihed og solidaritet, er den katolske sociallære i dag mere aktuel end nogen sinde, siger paven i et budskab i anledning af 100-året for pave Leo XIII's rundskrivelse »*Rerum Novarum*« fra 15. maj 1891.

Midt i ideologiernes sammenbrud og systemernes fallit må den kristne opfattelse af mennesket

tjene hvert eneste aspekt af vort sociale, kulturelle, politiske og økonomiske liv, ønsker paven, som fortsætter: »Den katolske sociallære er ikke kun doktrin, men en livsstil. De troende er kaldet til at virkeliggøre kirkens sociallære både i deres personlige og i samfundets og kirkens liv. Ved nylæsning af den 100 år gamle rundskrivelse er dens aktuelle betydning påfaldende.«

Konflikten mellem rig og fattig har for længst flyttet sig fra arbejdspladserne. Den er i dag en konflikt mellem rige og fattige verdensdele. Foto Knud H. Kluge.

Orientering fra sognene

April 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 8, der udkommer 1. maj 1991 er mandag den 15. april 1991 for maj 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: i kirken kl. 8.00; kl. 10.00 højmesse.
Tirsdag d. 2., 9., 16., 23. og 30. kl. 9: Rosenkransgruppe. (Tilbedelse og Vesper hos Søstrene kl. 17).
Onsdag d. 3. og 17. kl. 14.30: Syklub.
Torsdag d. 4., 11., 18. og 25. kl. 19: Maxi-KUK.
Fredag d. 5. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.
Lørdag d. 6. kl. 13: Den fransiskanske lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 7. kl. 10: Højmesse med fejring af Den Første Hellige Kommunion.
Mandag d. 8., 15., 22. og 29. kl. 14.30-16.00: Mini/midi-KUK.
Torsdag d. 11. kl. 14.30: Sct. Josephsklub. Jan Bogulski viser bl.a. billeder fra menighedslivet i Aalborg.
Søndag d. 14. kl. 10: Højmesse og trosbekræftelse.
Mandag d. 15. kl. 19: Menighedsaften med menighedsrådet i menighedslokalet.
Søndag d. 21. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Lørdag d. 27. kl. 17: Polsk messe.
Søndag d. 28. kl. 10: Højmesse.
Tirsdag d. 30. kl. 18.30: Afsluttende møde med kateketerne.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Fredag d. 5. kl. 16-16.45: Første fredags sakramental-tilbedelse og messe kl. 17.
Søndag d. 7. kl. 10: Højmesse med fejring af Den Første Hellige Kommunion.
Lørdag d. 13. kl. 15: Ungdomsfest.
Søndag d. 14. kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 21. kl. 16.30: Tamil/dansk messe.
Søndag d. 21. kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 28. kl. 10: Højmesse.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrenes dronning

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 7., 14., 21. og 28. kl. 14: Højmesse.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 14. kl. 11: Højmesse med efterfølgende kirkekafe.
Søndag d. 28. kl. 11: Højmesse med efterfølgende kirkekafe.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager, tlf. 97 41 41 50.
Fredag d. 5. og 19. kl. 19: Maxi-KUK.
Lørdag d. 6. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 7. kl. 10: Højmesse med efterfølgende kirkekafe.
Lørdag d. 13. kl. 10: Sogneundervisning: Udflugt til Øm klosteret. Ingen messe kl. 12.00.
Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 14.: Ingen dansk messe kl. 10.
Lørdag d. 20. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 21. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 27. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 28.: Ingen messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.

Søndag d. 14. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Søndag d. 28. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekafe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, postboks 219, 8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne:
Adolf Meister SJ, 86 18 57 66,
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.
Menighedsrådsformand:
Leo Arlund, 86 17 57 08.
Sognesekretær:
Bengt Jensen, 86 13 56 66.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekafe) og 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Torsdag d. 4.: International åbne familie kl. 18.
Lørdag d. 6.: Sogneundervisning kl. 10. Messe kl. 12.15.

Søndag d. 7.: 1. kommuniionsweekend i Pindstrup. Ungarsk messe kl. 16.
Mandag d. 8.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Torsdag d. 11.: Kl. 19.30 Kunstkredsens generalforsamling.
Søndag d. 14.: Kl. 10 1. kommunion.
Søndag d. 21.: Vietnamesisk messe kl. 14.
Mandag d. 22.: Kl. 19 højmesse i anledning af Ignatius-jubilæumsåret.
Tirsdag d. 23.: Menighedsaften kl. 19.30. P.L. Dorn taler om jesuitterordenen.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers.
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Træffetid: Kl. 11-12 undtagen mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14
Søndag kl. 10.
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15
Onsdag kl. 18.30. Vi begynder med rosenkransbøn.
Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 1.
Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.
Lørdag d. 6.: Sogndag kl. 14.
Lørdag d. 13.: Polsk messe kl. 14 med efterfølgende samvær.
Mini-KUK: *Onsdag d. 3. og onsdag d. 17.* kl. 19 i præstegården.
KUK: *Onsdag d. 10. og onsdag d. 24.* (afslutning) kl. 19 i præstegården.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Sognepræst: Willem Wuyts O. præm.
Messestider: Lørdag kl. 16.00, søn- og helligdage kl. 10.00.
Menighedskaffe efter søndagsmessen.
Lejlighed til skriftemål efter aftale.
Lørdag den 6. og søndag den 7.: Gudstjeneste uden præst.
Onsdag den 10.: Menighedsrådsmøde.
Religionsundervisning:
Hold 1: Torsdag den 4. og 18. kl. 16.
Hold 2: Torsdag den 11.
Hold 3 får fri i april.
Økumenisk andagtsgruppe: Onsdag den 3. og torsdag den 18. kl. 19.30.
Fredag den 19. til søndag den 21.: Danmarks katolske Kvindeforbund holder generalforsamling i Øm.
Fredag den 26.: Ingen messe i Herning på Store Bededag.
Torsdag den 2. maj: Kun de børn, der skal til deres første kommunion på Kristi Himmelfartsdag kommer til undervisning og øvelse.
Forældrene til disse børn har fået besked.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh.
Tlf. 86 82 24 15, bedst mellem 10-11.
Messestider:
Søndag kl. 10, tirsdag 19.30 (hos Jesu Små Søstre). Onsdag og torsdag (med efterfølgende tilbedelse) 19, fredag 9, lørdag 10 (rosenkrans).
De syges kommunion: Onsdag d. 10.
Religionsundervisning: Fredag (undt. d. 26.) kl. 16-18.
Den første kommunion: Søndag d. 7.
Bich Tran. Tillykke til familien Tran!
Mini-KUK: Lørdag d. 27. kl. 10.
Kirkekafe: Søndag d. 5.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesse: I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30.
Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelzers Kirke.
Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 6. kl. 15.30: Messe og bagefter katekese for menigheden, »Evangelisten Johannes«.
Søndag d. 7.: Kirkekafe efter højmassen med orientering om spørgeskemaet.
Lørdag d. 13. kl. 14: Børnene mødes og messe kl. 15.30.
Torsdag d. 18. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.

Skt. Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia.
Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.
Anden præst: Raymond Minnaert O. Præm. Tlf. 75 92 11 76.
Præsten træffes bedst fredag kl. 9-12, lørdag kl. 9-10.
Messestiderne: Torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 17.00 og søndag kl. 10.00. Kirkekafe hver søndag efter højmassen.

Torsdag d. 4.: Ingen messe kl. 17.15. Messe kl. 19. Bagefter menighedsrådsmøde.
Fredag d. 5.: Religionsundervisning kl. 16-18.
Søndag d. 7.: Kl. 10 højmesse. Første hellige kommunion og trosbekræftelse.
Fredag d. 12.: Kommunionen bringes til menighedens ældre og syge. Religionsundervisning kl. 16-18.
Mandag d. 15.: Kl. 18 messe. Bagefter fællesspisning og katolsk brevkursus.
Onsdag d. 18.: Menigheden er indbudt i Trinitatis sognegård, hvor Vivian Tiedemann taler om »mit liv som katolik«.
Fredag d. 19.: KUK-møde. Alle børn fra 7 år og opefter er velkomne fra kl. 16-18.
Mandag d. 22.: DKKF-møde. Sluttes med rosenkransbøn.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.
Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.
Andenpræst: Raymond Minnaert O. Præm.

Søndagsmesse:
Hver lørdag kl. 15.00. Hver søndag kl. 10.00.

Hver tirsdag kl. 17.30 rosenkransbøn.

Hver fredag: Kl. 14-17 »Fredagsklub«. Alle er velkomne.

Onsdag d. 3.: Kl. 17 messe. Kl. 17.30-18.30 udstilling af det allerhelligste sakramente.
Torsdag d. 4.: Kommunionen bringes til menighedens ældre og syge.
Fredag d. 5.: Religionsundervisning fra kl. 16-18. Afslutning.
Lørdag d. 6.: KUK-møde kl. 13-15.
Søndag d. 7.: Familiemesse. Kirkekafe.
Lørdag d. 20.: KUK-møde kl. 13-15.
Mandag d. 29.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Tirsdag d. 30.: Menighedsaften. Messe kl. 18. Fællesspisning kl. 18.30. Kl. 19.30 »Katolsk spørgetime«.

5 Syddjylland

Sct. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3A, 6000 Kolding
Tlf. 75 52 76 01.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.
Søndagsmesse: Kl. 8: Salmemesse. Kl. 10: Højmesse.

Torsdag d. 4. kl. 19: Ungdomsklub i Oasen.

Fredag d. 5. kl. 15.30: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene.

Lørdag d. 6.: Om eftermiddagen bringer sognepræsten den Hl. Kommunion til de syge.

Fredag d. 12. kl. 15.30: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene.

Tirsdag d. 16. kl. 19: Menighedsrådsmøde i præstegården.

Torsdag d. 18. kl. 19: Ungdomsklub i Oasen.

Fredag d. 19. kl. 15.30: Religionsundervisning for eftermiddagsholdene.

Søndag d. 21.: Biskop Martensen besøger menigheden. Under højmessens kl. 10 vil 6 unge modtage firmelsessakramentet. Bagefter er menigheden indbudt til reception i skolens gymnastiksal.

Søndag d. 28. kl. 10: Højmesse. Vore tamilske trosfæller bedes ringe til Benny Jensen, tlf. 75 58 33 69, hvis de ønsker at blive hentet i bus. (Senest tirsdag d. 23/4).

Efter messen: Menighedskaffe.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.
Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.

Sognepræst Erling Brodersen.
Messerider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00.

Skriftemål: Indtil et kvarter før messen.
Mandag d. 8.: Herrens Bebudelse: Højmesse kl. 17.
Kirkekaffe den 7.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.

Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Hverdagsmesser: Hos Søstrene kl. 15.
1. fredag i måneden i kirken kl. 19.
Søndagsmesser kl. 10.

Lørdag d. 20.: Førstekommunionsretræte på Als Kloster.

Søndag d. 21.: Førstekommunion under højmessens.

Lørdag d. 27.: Firmelsesretræte på Als Kloster.

Søndag d. 5. maj: Firmelse ved biskop Martensen.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.

Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Hverdagsmesser: Mandag-fredag kl. 17 på Als Kloster, (undt. de tirsdage, hvor der er bibelkreds).

Lørdage kl. 8.00 på Als Kloster.

Søndagsmesser: Kl. 9.30.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.
Telefon: 66 12 16 64.

Kontortid: Mandag-fredag kl. 10-12.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P. Stefan Huber: Efter aftale.

P.K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30-10; i maj-sept. tillige 18.30 / i okt.-april kl. 16.30. 1., 2., 4., 5. søndag: Polsk messe kl. 12.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Fredag, d. 5.: Kl. 15 Mini-KUK.

Søndag, d. 7.: Messe kl. 8.30. Kl. 10 højmesse med meddelelse af Firmelsens sakramente ved biskoppen, derefter reception i gymnastiksalen; eftermiddagsmesse kl. 16.30.

Mandag, d. 8.: Kl. 19.30 møde i DKKF.

Tirsdag, d. 9.: Kl. 19 bankospil på skolen.

Torsdag, d. 11.: Kl. 14 Senior-Klubben.

Fredag, d. 12.: Kl. 19 aftenmesse, kl. 19.30 møde i Senior-KUK.

Sønd. 14.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 14 (vietn.), 16.30.

Fred. 19.: Kl. 15 Mini-KUK.

Søndag, d. 21.: Messer kl. 8.30, kl. 10 familiemesse med efterfølgende kirkekaffe i sognelokalet, kl. 16.30 messe.

Tirsdag, d. 23.: Kl. 19 menighedsrådsmøde.

Fredag, d. 26.: (St. Bededag) messe kl. 19.

Søndag, d. 28.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 16.30.

Dalum Klosterkirke:

Søndage: Messe kl. 7.30.

Hverdage: Messe kl. 6.30.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.

Sognepræst: p. Stefan Huber.

Træffetid: Torsdag kl. 17-18.30 og søndag efter aftale på Vindingevej 9, Nyborg, tlf. 65 31 09 74 – ellers: Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.

Søndagsmesser: Kun kl. 10.

Hverdagsmesser: Kun mandag kl. 8, torsdag kl. 19 og fredag kl. 7.

Mandag, d. 1.: Kl. 10 højmesse.

Fredag, d. 12.: Kl. 19 menighedsmøde om troen.

Søndag d. 14.: Kl. 10 familiemesse med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag, d. 21.: Kl. 10 højmesse.

Søndag, d. 28.: Kl. 10 latinsk højmesse.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.

Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndag, den 7.: kl. 10 messe.

Søndag, den 21.: kl. 10 messe.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst: J. Kruk.

Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19.00 og lørdag kl. 16.00.

Søndag d. 7.: 2. sø. i Påsken. Kl. 15.00 messe i Sct. Bendts Kapel i Rudkøbing.

Mandag d. 8.: Rosenkransgruppe kl. 19.30.

Onsdag d. 10.: Menighedsrådsmøde kl. 19.00.

Søndag d. 14.: 3. sø. i Påsken. Familiemesse kl. 10.00. Efter messen kirkekaffe. Både kollekten og indtægten fra kirkekaffe vil gå til et børnehjem i Indien, som vi har kontakt med.

Lørdag d. 20.: Gudstjeneste for små børn fra 0-5 år kl. 10.00; kl. 14.00 messe. Efter messe Kontaktgruppen.

Søndag d. 21.: 4. sø. i Påsken. Efter højmessens kl. 10 møde for hele menigheden i salen, hvor menighedsrådet giver orientering om økonomi / regnskab / og om kirkebidragsordning. Alle er velkomne!

Religionsundervisning for børn: Dansk: lø. 6., 20. kl. 14-16.

Vietnamesisk: lø. 6., 20., 27.; Kl. 10-11.30.

KUK for alle børn: Lø. 13. kl. 10-12.

Hver torsdag kl. 18.30-19.00 tilbedelse af Sakramentet i kirken.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.

P. Herman Legut, OFM. conv.

Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messerider:

Lørdage kl. 16.30.

Søndage kl. 10.00.

Det Birgittinske År

Det er i år 600 år siden, at Birgitta af Vadstena blev helgenkåret (1391). Hun stiftede Birgittinerordenen og fik klosterregel godkendt i Rom 1370. Hendes åbenbaringer, som hun bl.a. havde under besøget i Det hellige Land (1372), har sat sig tydelige spor i bl.a. dansk kirkekunst, som vi finder den i senmiddelalderens Kristusfremstillinger, der er præget af pine og smerte.

Hun blev helgenkåret 1391, men allerede 1384 blev det af hende selv stiftede kloster i Vadstena indviet. Birgittinerkloster i Maribo har der været siden 1420.

– Man kan valfarte til Skt. Birgitta Kirke i Maribo i år indtil 8. oktober (afslutningen på Det Birgittinske År), og deltage i en messe, bede Fadervor og trosbekendelsen; desuden gå til skrifte og til alters, bede en passende bøn i pavens intention. Herved opnås fuldkommen aflad, som også kan tilvendes de afdøde.

– Menighedsrådet ved Maribo Domkirke indbyder til foredrag af lektor Tore Nyberg, Odense, tirsdag den 16. april kl. 19.30 (i Sognets Hus) om »Den hellige Birgitta«.

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbunds lokalklub Lolland-Falster afholder den årlige generalforsamlings søndag d. 21. april efter højmessens i menighedssalen ved kirken

Mariagade 4, Maribo. Dagsorden ifølge lovene. Klubben er vært ved en kop kaffe m. kage.

Alle er velkomne.

Adam Guzek, formand.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00.

Søndag kl. 10.00.

Fredag d. 5.: 1. fredag i måneden. Kl. 18.30 messe + tilbedelse.

Søndag d. 7.: 2. søndag i påsken. Kl. 10 Familiegudstjeneste. Herefter reception i salen i a. a. sognepræstens 25-års præstebubilæum. Alle i menigheden er hermed hjerteligt indbudt.

Lørdag d. 13.: Kl. 10-12 undervisning for børn.

Søndag d. 14.: 3. søndag i Påsken. Kl. 10 højmesse. Pater August Ziggelaar S.J. vikarierer.

Lørdag d. 16.: Kl. 10-12 undervisning for dem som forbereder sig til modtagelsen af firmelsens sakramente.

Søndag d. 21.: 4. søndag i Påsken. Foruden højmessens er der kl. 11.15 polsk messe. Denne søndag er der møde for Den franciskanske Lægorden.

Fredag d. 26.: Kl. 18.30 bodsandagt som forberedelse af hele familien på børnenes første kommuniondag.

Lørdag d. 28.: Kl. 10-12 undervisning for børn.

Søndag d. 28.: 5. søndag i Påsken. Kl. 10 familiegudstjeneste. Herunder modtager nogle børn fra menigheden den 1. Hellige Kommunion.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60,

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Gudstjenestetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00, søndag kl. 10.00. Hverdagsmesser: mandag, tirsdag og fredag kl. 17.00, onsdag og torsdag kl. 11.30.

Polsk messe:

Pater Eugeniusz Legut holder messen på polsk søndag den 28. april kl. 11.15.

Bidrag til Fasteaktionen 1991:

Hvis man skulle have glemt at aflevere familiens bidrag til Fasteaktionen 1991, bedes man gøre det snarest. Læg gaven i den store indsamlingsbøsse bag i kirken.

Betal kirkebidrag på en ny måde:

Den bedste måde at betale kirkebidrag på, er ved at lave en ti-årserklæring. Så kan man nemlig trække hele beløbet fra på selvangivelsen. Flere og flere betaler i dag kirkebidrag på en ny måde. Det er billigere for den enkelte, mens kirken får mere. Alle anbefales at betale kirkebidrag på en ny måde. På den måde medvirker du til, at kirken i Danmark (inkl. Nakskov!) får en stabil og stigende indtægt. Henvendelse kan ske til Katolsk Præstegård, Bredgade 47, Nakskov eller til Bispekontoret, Bredgade 69A, 1260 København K. (Tlf. 33 11 60 80 fra kl. 9-16, undt. lørdag).

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved.

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.
Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.
Torsdag d. 4.: Vesper i kirken kl. 19. Derefter bibelaften i præstegården.
Fredag d. 5.: Jesu-Hjerte-fredag. Tilbedelse og sakramental velsignelse på Maria-Elisabeth Hjemmet. Kl. 18-19. Aftenmesse på Maria Elisabeth Hjemmet: Kl. 19.
Søndag d. 7.: Kirkekaffe efter højmessens.
Mandag d. 8.: Salme- og liturgiudvalgs-møde: Kl. 19.
Onsdag d. 10.: Skolemesse for de små elever. Kl. 8 i kirken.
Torsdag d. 11.: Menighedsrådsmøde kl. 19.
Fredag d. 12.: Skolemesse for de store kl. 8 i kirken.
Lørdag d. 13.: »Konfirmander« og ministraranter mødes kl. 10.30 i kirken.
Søndag d. 14.: Trosbekræftelse kl. 10. (Jette Askgaard, Elisabeth Alice Grill, Kinga Kraus, Anette Aniol Madsen, Betina Aniol Madsen, Jesper Nielsen, Peter Michael Sandahl. Menigheden og jeres præster ønsker jer til lykke!)
Onsdag d. 17.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30: Pater Dekkers (Køge) taler om kirkernes fælles arbejde for fred og retfærdighed«. Derefter kaffebord (i menighedssalen).
Torsdag d. 18.: Møde for 1. Kommunkanters forældre: Kl. 19 i salen.
Søndag d. 21.: Polsk gudstjeneste: Kl. 11.30.
Fra fredag d. 26. til søndag d. 28.: Mini-strantweekend på Øm.
Mandag d. 29.: Deadline for sognebladet maj-juli.
Personalia:
Dødsfald: Den 17.2.: Rico Giuseppe Tedaldi, 69 år gammel. - R.I.P.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.
Hver søndag kl. 10.00: Messe.
Søndag d. 7.: Kl. 10.00 højmesse.
Søndag d. 14.: Kl. 10.00 højmesse. Menigheds-kaffe efter messen.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Bjerggade 10, 4600 Køge. Tlf. 53 65 06 51.
Der er højmesse om søndagen kl. 10.
Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.
Søndag d. 7.: 2. søndag i påsken. Foruden højmassen kl. 10 er der messe på polsk kl. 16.
Søndag d. 14.: Der er kirkekaffe efter højmassen.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted. Tlf. 53 61 03 92.
Sognepræst Hans Esmark. Tlf. 42 26 14 04.
Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.
Mandag d. 1.: 2. påskedag fejres messe med sognepræsten kl. 10. Efter messen drikker vi et glas vin sammen.
Lørdag d. 6.: 2. søndag i påsken, fejres kl. 16 med sognepræsten.

Søndag d. 7.: Ingen messe.

Onsdag d. 10.: Skolemesse kl. 8.45.

Søndag d. 14.: 3. søndag i påsken fejres kl. 10 med prælat Ib Andersen.

Lørdag d. 20.: 4. søndag i påsken fejres kl. 16 med sognepræsten.

Søndag d. 21.: Ingen messe.

Søndag d. 28.: 5. søndag i påsken fejres kl. 10 med p. Gregoire.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carl-sen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag d. 7.: Hvidesøndag, 2. påskesøn-dag. Kl. 15.00 påskemesse.

Mandag d. 8.: Festen for jomfru Marias bebudelse, den montfortanske spirituali-tets hovedfest.

Ingen gudstjeneste i Kalundborg, men i sognekirken i Slagelse. Se under »Slagel-se«.

Søndag d. 28.: Festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, den montfortan-ske spiritualitets grundlægger. Kl. 15.00 festmesse.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel over kirkens sakristi, normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. På dage, hvor der er messe kl. 11.15, bedes rosenkransen umiddelbart efter messen. Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Søndag d. 7.: Hvidesøndag, 2. påskesøn-dag. Kl. 10.00 højtidelig påskemesse med de 14-åriges trosbekræftelse.

Mandag d. 8.: Festen for jomfru Marias bebudelse, den montfortanske spirituali-tets hovedfest, - egentlig den 25. marts, men når denne dato, som i år falder i den stille uge, henlægges festen til første dag efter påske-oktaven.

Kl. 9.45 laudes, kl. 12.00 rosenkransbøn, begge gudstjenester i kapellet.

Kl. 17.00 messe i Maria-sideskibet i kir-ken.

Kl. 18.00 vesper og kommunitets fornyel-se af indvielsen til jomfru Maria. Herefter tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 19, hvor den sakramentale velsignelse meddeles.

Lørdag d. 13.: Rengøringsdag omkring kirke, menighedshus og anlæg fra kl. 10.30-12.30. Kom og giv et nap med!

Søndag d. 14.: 3. påskesøndag. Efter højmassen kl. 10 menighedens kirkekaffe i menighedssalen.

Fredag d. 26.: Den såkaldte »Store bede-dag«, ikke-katolsk helligdag. Mindedag for jomfru Maria, det gode råds moder. Kl. 19.15 messe i kapellet.

Søndag d. 28.: Festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, de montfortan-ske ordensfamiliers grundlægger. Kl.

10.00 festmesse. Til denne messe indby-des ganske særligt de, som har besluttet sig til, - i 90-året for montfortanernes ankomst til Danmark, (1901), - at deltage i sommerens mariansk-montfortanske valfart, der udgår fra Slagelse-Kalund-borg-Holbæk. (se kat. orient. nr. 4, side 13).

11 Midtsjælland

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måne-den.

Hverdagsmesser: Kl. 8 mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søn-dagsmesserne.

Søndag d. 7.: Trosbekræftelse ved høj-messen kl. 10.

Mandag d. 8.: Herrens Bebudelse: Aften-messe kl. 19.30.

Søndag d. 21.: Bededag for præste- og ordenskald.

Onsdag d. 10.: Menighedsrådsmøde: Kl. 18 besøg på »Roskilde Kloster«. Vi samles kl. 17.45 ved vores kirke og afslutter med kaffe i menighedssalen.

Katolsk Kvindeklub: Møde d. 4.: Plan-lægning af sæson 91-92. Kom med gode ideer.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag messe kl. 8.30.

Sct. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.

Tlf. 42 99 07 28

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10.00

Onsdag: Messe kl. 19.00

Torsdag: Messe kl. 16.00

Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse)

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstrene: Den gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30, derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: Afsluttende week-end den 19./20./21. april på Skt. Pauls-skole for 3. kl. til 6. kl.

Firmelsesundervisning: Den 4. og 18. april.

Kolping mødes efter aftalen.

Midi-KUK: Mødetid: I Æavb; hver 14. dag.

Aktiviteter:

Søndag d. 7. april: Dansk/vietnamesisk messe.

Søndag d. 21. april: Børnemesse.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borro-mæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslo-kalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 4.: Torsdag i påskeoktaven. Kl. 19.15, - aftenen før april-månedens 1.

fredag, - er der ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det hellige sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 6.: Hvidesøndag, 2. påskesøn-dag. Kl. 15.30 højtidelig påskemesse.

Mandag d. 8.: Festen for jomfru Marias bebudelse, den montfortanske spirituali-tets hovedfest, - egentlig den 25. marts, men når denne dato, som i år falder i den stille uge, henlægges festen til første dag efter påskeoktaven.

Kl. 19.15 ordets gudstjeneste med udde-ling af den hellige kommunion.

Mandag d. 22.: Sæsonens sidste menig-hedsaften, begyndende med kort andagt i kirken kl. 19.15. Aftenens vært er menig-hedsrådet, som vil orientere og lade sig udspørge om sit arbejde, ganske særligt om planerne angående det tidligere »sø-sterhus«, som efter 15 år at have været udlejet til kommunen, i nærmeste fremtid skal stilles til disposition og forvaltning af menigheden.

Lørdag d. 27.: Festen for den hellige Louis-Marie de Montfort, den montfortan-ske spiritualitets grundlægger. Kl. 15.30 festmesse.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, Birkerød.

Sognepræst Jacob Muiser.

Tlf. 42 81 27 96 helst mellem 9-10.

Søndagsmesserne: Kl. 8 og kl. 10.

Tirsdag messe kl. 10.

Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål:

Lejlighed til at skrifte i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 på Nordvang-gård den første fredag i måneden.

Torsdag d. 4.: Religionsundervisning kl. 16.

Lørdag d. 6.: 1. kommuniensforberedelse kl. 10 på Nordvanggaard.

Søndag d. 7.: 1. kommuniensfest kl. 10.

Mandag d. 8.: Ældreklub kl. 13.30. Vi skal til »Sumatra i ord og billeder«.

Torsdag d. 11.: Afslutning til religionsun-dervisning kl. 16.

Mandag d. 15.: Præstemøde kl. 18.

Torsdag d. 18.: Kateketmøde kl. 16. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Fredag d. 26.: St. Bededag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm.

Sognepræst: Jac. Muiser

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Tlf. 42 81 27 96, bedst kl. 9-10.

2. præst: Peter Nissen,

Bredgade 69, 3 th., 1260 Kbh. K.

Tlf. 33 93 19 48, bedst formd. og aften.

Søndagsmesser:

Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.

Mikkelsborg, Strandvej 352: Kl. 8.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Torsdag d. 4.: Kl. 16.00 religionsundervis-ning for børn på Nordvanggård.

Mandag d. 8.: Kl. 16.30 mødes Ældre-klubben på Nordvanggård.

Torsdag d. 11.: Kl. 16.00 sidste undervis-ningstime for børnene.

Torsdag d. 18.: Kl. 16.00 møde for kateketerne på Nordvanggård.

Fredag d. 26.-søndag d. 28.: Store Bededagsferie i Nütschau.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 42 26 78 65.
Onsdag d. 3.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 4.: Messe kl. 17.
Fredag d. 5.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 7.: Hvide søndag. Vi fejrer 1. kommunionstest i messen kl. 11.
Torsdag d. 11.: Messe kl. 17.
Fredag d. 12.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 14.: 3. Søndag i påsken fejres kl. 9.
Fredag d. 19.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 21.: 4. søndag i påsken fejres kl. 11.
Tirsdag d. 23.: Messe kl. 17.
Onsdag d. 24.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 25.: Messe kl. 17.
Søndag d. 28.: Latinsk messe kl. 9.
Tirsdag d. 20.: Messe kl. 17.
OBS: I tiden 15.-30. april udstiller maleren Christine Østergaard sine værker i kirkecentret. Udstillingen er offentligt tilgængelig i dagtimerne.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.
Sognepræst Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstrene: Tlf. 49 21 75 47.
Søndag d. 7.: 2. søndag i påsken, messe kl. 9.
Søndag d. 14.: 3. søndag i påsken, messe kl. 11.
Søndag d. 21.: 4. søndag i påsken, latinsk messe kl. 9.
Søndag d. 28.: Familiemesse kl. 11. Herefter menighedsfrokost i menighedssalen, hvor vi alle bidrager til »det store kolde bord«. På listen i våbenhuset skriver vi hvor mange deltagere vi bliver og hvad vi medbringer. Drikkevarer kan købes på stedet.
Tirsdag d. 30.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.
Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.
Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. Tlf. 31 28 17 00.
Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Derefter samvær i præstegården. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Søndag d. 7.: Hvide Søndag, messe kl. 10.30.

Fredag d. 19.: Orgelkoncert ved organist Gunnar Thomsen i forbindelse med messen kl. 19.00.

Søndag d. 21.: Gregoriansk messe kl. 10.30. Katekese for voksne og unge hver mandag og torsdag kl. 19.30.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 94.
Præst: Carroll Parker O.M.I.
Mettetider:
Lørdag kl. 17.00.
Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
Hverdage:
Tirsdag kl. 9.30 (engelsk).
Torsdag kl. 9.30.
1. fredag i måneden: Messe kl. 19.30 (engelsk).
3. fredag i måneden: Messe kl. 19.30.
Tilbedelse tirsdag kl. 19.30-20.30.
Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før messerne.
Ungdomsklubber:
Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.00.
Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen. Tlf. 42 94 93 31.
Trosælæredag:
26.-28. april: Tur til Benediktinerklostret i Nütschau.
Mandag d. 1.: 2. påskedag messe kl. 9.30.
Søndag d. 7.: Første kommunion under messen kl. 9.30 (børnemesse).
Lørdag d. 13.: Tro og Lys kl. 13.00 med messe kl. 17.00.
Onsdag d. 17.: Messe kl. 19.00, derefter menighedsrådsmøde.
Søndag d. 21.: Familiemesse kl. 9.30 og kirkekaffe.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22
(bedst 9-10), undtagen mandag.
Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf.: 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
Mettetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.
Fredag d. 5.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messetider.
Lørdag d. 6. kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Søndag d. 7.: 2. søndag i påsken. Kl. 10: Latinsk højmesse.
Mandag d. 8.: Festen for Herrens Bebudelse. Kl. 19 højmesse.
Tirsdag d. 16. kl. 15: Bibelstudium hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.
Fredag d. 26.: Store Bededag. Kl. 9: Sangmesse. NB: Ingen tilbedelse og messe om eftermiddagen.
Tirsdag d. 30. kl. 15: Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler
Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby
Tlf. 42 87 77 12.
Kirkekantoret, tlf. 42 87 29 35 fra 10-12.
Onsdag d. 3. kl. 13: Onsdagsklubben.
Torsdag d. 4. kl. 16: Børneundervisning. Kl. 19 menighedsrådsmøde.
Fredag d. 5. kl. 17: Konfirmandundervisning.
Lørdag d. 6. kl. 17: Søndagsmesse.
Søndag d. 7. kl. 11: Messe med børnenes første højtidelige kommunion. Ingen familiemesse.
Fredag d. 12. kl. 17: Konfirmandundervisning.
Lørdag d. 13. kl. 17: Søndagsmesse.
Søndag d. 14. kl. 11: Konfirmationsmesse.
Lørdag d. 20. kl. 17: Søndagsmesse.
Søndag d. 21. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11 søndagsmesse.
Onsdag d. 24. kl. 13: Onsdagsklubben.
Lørdag d. 27. kl. 17: St. Bededagsmesse.
Søndag d. 28. kl. 11: Søndagsmesse.

Skt. Therese Kirke

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.
Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.
Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).
Mettetider:
Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.
Lørdag d. 13.: Sognekatekese i kantinen kl. 15-17. Emne: Virkelighedsnær kristendom.
Søndag d. 21.: I forbindelse med morgenmaden efter messen kl. 9 afholdes det årlige menighedsrådsmøde, hvor menighedsrådet vil aflægge rapport samt give mulighed for kommentarer og kritik.
Fredag d. 26.: Store Bededag. Ingen messe.
OBS!!! Fra den 19. april til den 13. maj (begge dage incl.) er pastor Erichsen bortrejst, idet han vikarierer på Færøerne.

Immaculatakirken

Hverdage:
Messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45.
Søndag højmesse kl. 9.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.
Hver søndag kl. 10 højmesse.

15 Hovedstads-område V

Skt. Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 København F. Tlf. 31 71 53 35.
Sognepræst Charles Edwards, s.j., træffes bedst kl. 10-11, mandag undtaget.
Bispedømmets ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 74 34 45.
Mettetider: Søndage kl. 11.
Hverdage kl. 6.45, dog ikke om tirsdagen; også: Tirsdag kl. 16.30 og onsdag kl. 19.30.
Søndag d. 7.: »Emnekafe« efter messen.
Tirsdag d. 9.: Menighedsrådsmøde.
Søndag d. 14.: Familiemesse.
Sognepræsten er bortrejst fra 1.-6. april p.g.a. jesuittermøde i Tyskland. I tilfælde af begravelse eller alvorlig sygdom kan man ringe til pater Del zanna (evt. pater Keller) i Stenosgade, tlf. 31 21 85 88.

Skt. Nikolai Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.
Sognepræst Charles Edwards, S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Kan bedst kontaktes om formiddagen på Skt. Mariæ Kirkes telefon, 31 71 53 35, helst mellem kl. 10-11, mandag undtaget.
Faste messetider: Søndag kl. 9.30.
Torsdag d. 4. april: Ingen messe.
Torsdag d. 11.: Messe kl. 19.00; menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Søndag d. 14.: Kirkekaffe efter messen.
Torsdag d. 18.: Ingen messe.
Torsdag d. 25.: Messe kl. 19.00.
Søndag d. 28.: Under messen modtager nogle af menighedens børn deres første hellige kommunion.
Sognepræsten er bortrejst fra 1.-6. april p.g.a. jesuittermøde i Tyskland. I tilfælde af begravelse eller alvorlig sygdom kan man ringe til pastor Jørgen Erichsen, tlf. 31 61 19 19.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.
Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ. Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
Mettetider:
Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag: Kl. 10 Latinsk Højmesse. Kl. 11.30 Dansk Højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Fredag d. 5.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 7.: Hvide søndag. Kl. 10 Dansk Højmesse med børnenes Første Hellige Kommunion. Efter messen reception.
Mandag d. 8.: Kl. 19.30 Liturgisk arbejds-kreds.
Onsdag d. 10.: Kl. 19.30 Menighedsaften. I anledning af jesuitterordenens jubilæer: 500 år for St. Ignatius fødsel, 450 år for Jesu Selskabs grundlæggelse. »Ignatius af Loyola og hans forhold til pavestolen« v/P. August Ziggelaar S.J.
Søndag d. 14.: Kl. 16 Messe på ungarsk i huskapellet. Derefter samvær.

Tirsdag d. 16.: Kl. 14.30 Møde for de ældre. Med lysbilleder: »Jesuitterordenens historie«, v/P. Paul Keller S.J.
Onsdag d. 17.: Kl. 19.30 Menighedsrådsmøde.
Lørdag d. 20.: Kl. 10 Kongregationsmesse.
Søndag d. 21.: Kl. 11.30 Familiemesse.
Mandag d. 22.: Kl. 17 Festmesse i anledning af de første jesuitters løfteafleggelse.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
 Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
 Weimargade 7, 2300 København S.
 Tlf. 32 97 37 43.
 Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
 Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
 Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
 Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.
Lørdage: Messe kl. 17.
Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.
Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
 Onsdag engelsk messe kl. 17.
 Hver fredag rosenkransbøn efter 11-messen.
Fredag d. 5.: Kl. 16.30 bøn- og meditationstime med udstilling af det Allerheligste.
Søndag d. 7.: Hvide søndag: Kl. 10 familiemesse med børnenes 1. hellige kommunion.
Tirsdag d. 9. og d. 23.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

Bredgade 64, 1260 København K.
 Sognepræst Dietrich Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Andenpræst: Reinhold Sahner.
 Tlf. 33 91 21 56.
 Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
 Søndag kl. 8: Reciteret messe.
 Kl. 10: Højmesse.
Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lørdag kl. 17.00: Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).
Onsdag d. 3. kl. 10: Messe for de ældre.
Fredag d. 5. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe, tilbedelse til kl. 18.
Søndag d. 7. kl. 10: Børnenes første hellige kommunion ved højmessens, derefter kirkekaffe i menighedssalen.
Lørdag d. 13. kl. 17: Aftenmesse i menighedssalen, Bredgade 9A.
Søndag d. 14. kl. 10: Højmesse i Skt. Augustin kirke, Jagtvej 183.
Onsdag d. 17. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen, Bredgade 69A.
Søndag d. 21. kl. 10: Højmesse, gregoriansk sang.
Søndag d. 28. kl. 10: Højmesse.

Husk fra søndag d. 14. er messerne om søndagen og helligdage i Skt. Augustin kirke, Jagtvej 183.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
 Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.
 Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.
 Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.
 Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.
Faste messetider:
 Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
 Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.

Søndag d. 7.: Kl. 10 firmelse v. generalvikar Paul Marx. Derefter reception i salen under kirken.

Tirsdag d. 9.: Kl. 15-17 Bikuben. Vi får besøg af Susanne fra DUK.

Tirsdag d. 16.: Bikuben. Børnene bager kager.

Søndag d. 21.: Efter højmessens: *Forårsfest*. (Se nærmere i aprilmånedsbrevet, som lægges frem i kirken).

Tirsdag d. 23.: Kl. 19 økumenisk gudstjeneste i Sundby Kirke for Købnerkirken, Den norske kirke, Sundby Kirke og Skt. Annæ Kirkes menigheder. Efter gudstjenesten serveres kaffe i menighedshuset.

Onsdag d. 24.: Kl. 14.30 Onsdagsklub. Socialrådgiver Gunver Bøgh taler.

Søndag d. 28.: Kl. 10 latinsk højmesse.

Tirsdag d. 30.: Kl. 15-17 Bikuben.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.
 Sognepræst: D. Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand:
 Renate Gulstad-Kuhnen.
 Tlf. 56 95 43 69.
 Pastoralassistent:
 Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.
Søndag i april: Højmesse kl. 11.00.
Onsdag d. 17.: Møde med damerne kl. 14.00.
 Alle er velkomne!
 Hver tirsdag kl. 15.00: Mini KUK.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
 Sognepræst: D. Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.
Søndag i april: Højmesse kl. 9.00.
Lørdag d. 6.: Religionsundervisning kl. 10.00 i præstegården.
Onsdag d. 17.: Møde med damerne kl. 14. Alle er velkomne.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI.
 Box 51.
 3900 Nuuk/Godthåb.
 Tlf. 009 299 2 12 75.
Søndagsmesser: Kl. 11.00.
Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl.

17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessen.

Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
 Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.

Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5 p.m. SAK: at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: at 5 p.m. SAK

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
 Todos los domingos. A las kl. 12.
 P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.
 Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (sauf 6.01-30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
 Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.
Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.
 Kościół św. Anny, Amager
 Hans Bogbinders Alle 2
 2300 København S, tlf. 31 58 21 02
 Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00 w kościele św. Anny. Spowiedź: w każdą niedzielę od godz. 11,30 do 11,55.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.
 Stenosgade 4 a - 1616 København V.
 Tlf.: 31 21 85 88.
 Messe med efterfølgende samvær hver 2. søndag i måneden. Kl. 16 i huskapellet.

Bønnens apostolat

Ved P. Keller SJ

Søg retfærdige løsninger på politiske og sociale problemer

At Guds ord må inspirere de kristne til at søge retfærdige løsninger på politiske og sociale problemer

Denne verdens engagerede mennesker står over for politiske, økonomiske og sociale problemer så alvorlige, at det ofte drejer sig om liv eller død for millioner. Disse problemer søges løst af filosoffer, økonomer og sociologer og andre eksperter. Men løsningerne ofres ofte på ideologernes alter og fører menneskene i dybere slaveri.

Ny æra

Med *Leo XIII's* rundskrivelse *Rerum Novarum* 1891 indledtes en ny æra i kirkens sociale lære. Kirkens opgave er ikke at foreslå tekniske, politiske eller økonomiske løsninger, men at oplyse lægfolk og »alle mennesker af god vilje« til at leve et liv, der svarer til menneskets

jordiske og evige kald og selv søge løsninger ved deres engagement, svarende til menneskets værdighed.

Mennesket ikke blot fornuftvæsen

Ud fra Biblen og Traditionen lærer vi, at mennesket ikke blot er »et fornuftvæsen«, men er skabt i Guds billede og derfor bør opfylde det dobbelte bud at elske Gud over alt og næsten som sig selv. Vi lærer, at mand og kvinde er af guddommelig oprindelse, og at individet og familien derfor aldrig må ofres for staten. Kirken lærer os, at alle er lige, som Guds børn og brødre og søstre til Jesus Kristus, der hævdede »de fattiges eminente værdighed«, som må være genstand for vor specielle kærlighed. Disse principper er blevet hævdede af de senere paver fra *Leo XIII* til *Johannes Paul II* (*Laborem exercens* og *Sollicitudo rei socialis*).

Således må intentionen for april måned være at bede lysets Fader og Giveren af alt godt, at vi kristne må være os vort ansvar bevidst over for de umådelige udfordringer, som tiden stiller os over for, så vi sætter os ind i kirkens lære og udbreder den, som den er overleveret i Den Hellige Skrift og de pavelige rundskrivelser.

Undgå ideologernes forførelse

Således vil vi kunne undgå ideologernes forførelse og egoismens og den ekstreme nationalisme bedrag og blive »salige« som Herren forkynder os dem, der stifter fred (Mt 5,9), og dem, der førsøger Guds rige og hans retfærdighed (Mt 6,33).

*Det Pavelige Råd
 »Justitia et Pax«*

Bispedømmets historiske arkiv har fået nye venlige lokaler

Arkivet modtog 5.225 avisudklip fra 1989 og 1990
tiden før, under og efter pavebesøget

Bispedømmets historiske arkiv, »Ælnoth« er flyttet ind i nye større og mere venlige lokaler. Arkivet er overtaget Skt. Ansgars Kirkes tidligere menighedslokaler i Bredgade, København. Det havde før sit huse i et mindre lokale på samme adresse. Blandt arkivets gaver var foruden biskop Martensen, bispekonkrets personale og pastoralrådets formand, Jan Lange.

Blandt gaverne til arkivet bør nævnes »katolsk orientering« komplette visudklip fra 1. februar 1989 til 1. juni 1990; det omfatter samtlige avisartikler før, under og efter pavebesøget, i alt 5.225 udklip.

Arkivets opgaver

Lederen af arkivet, Jørgen Nybo Rasmussen påpegede i sin tale, at bispedømmets historiske arkiv har to opgaver:

- at tjene løsningen af de nutidsproblemer, der kræver kendskab til fortidige forhold, og
- at udgøre et fond af kildemateriale til studiet af vor historie.

Det er vort mål at blive et velordnet og velstruktureret arkiv, sagde Nybo Rasmussen videre. Arkivalierne står i grovsorteret orden i de nye lokaler. Der mangler skilte på mange arkivpakker, og nogle pakker er endnu ikke pakket ud og lagt i arkivæsker. Alt arbejde

udgøres af frivillig og ulønnet arbejdskraft.

Savner officielle retningslinier

Nybo Rasmussen savnede også retningslinier fra bispedømmet om afleverings-, ejendoms-, ansvars-, ordnings og benyttelsesforhold. Dette må først afklares, før der kan blive tale om egentlige åbningstider, hvor forskere kan komme og bruge arkivet.

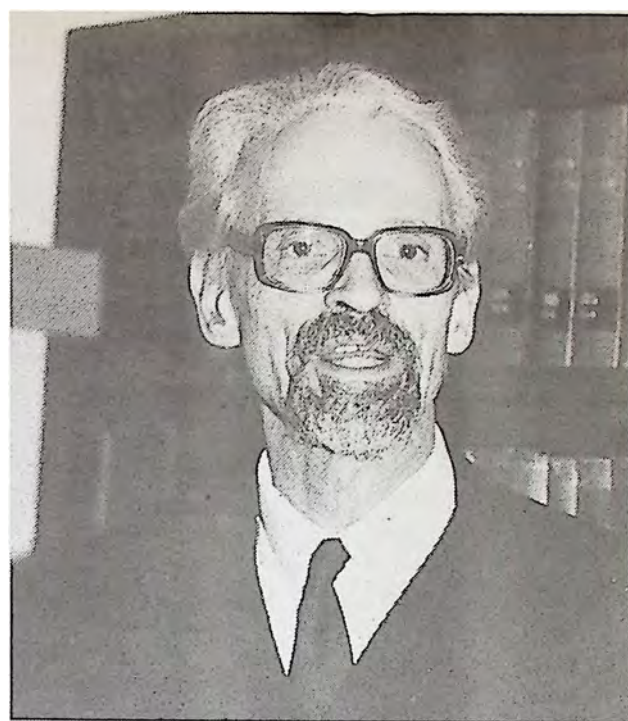
Hvorfor navnet Ælnoth?

Arbejdsgruppen Ælnoth har sit navn efter den munk i Odense Benediktiner Kloster, som ca. år 1100 skrev en bog om Knud den Hellige. Formå-

let er at virke for forståelse af katolsk kirkehistorie i Norden. Men som sin første opgave har man indsamlet materiale fra Bispedømmet København.

Ved arkivets start i 1978 udsendte Ælnoth et spørgeskema til sogne, foreninger, institutioner m.m. Heri udbad man sig oplysninger om følgende materiale, som stadig har arkivets interesse:

1. Gamle billeder, tegninger og fotos eller film om institutioner og af kirkelige begivenheder? (ca. antal).
2. Gamle genstande, især gamle paramenter, liturgiske genstande, kirkelig kunst og andet religiøst udstyr?
3. Bibliotek, samlinger af katolske bøger og tidskrifter, liturgiske bøger af ældre dato, festskrifter og lejlighedsstryk?
4. Katolske blade, sogne- og foreningsblade eller -meddelelser, trykte eller dupliserede programmer for møder o.lign.?
5. Arkivalier som protokoller for ledelsen, kirkebøger, kirkelige meddelelser, referater o.l.?
6. Personlige optagelser, dagbøger, erindringer, breve o.l.?
7. Andet skriftligt materiale, såsom gamle regnskaber, oplysninger om byggeri o.l.?
8. Er materialet tørt og

Arkivets leder, Jørgen Nybo Rasmussen glædede sig over at kunne overtage Skt. Ansgars Kirkes »gamle« menighedssal. Fotos Kluge.

sikkert opbevaret? Hvor beholde? Hvorhen kommer det i så fald?

9. Har De brug for hjælp til at få orden i noget af det ovenfor nævnte materiale?

10. Findes der aftaler om at aflevere arkivmateriale, De ikke selv kan råd og forslag?

Kristen kultur???

Højskoleuge 27.7.-3.8. 91

Er dansk kultur kristen?

Kan man overhovedet tale om kristen kultur?

Kristen kultur i det multikulturelle samfund?

Foredrag, debat, workshops, drama, liturgi, musik, dans, grillaften, badetur, museumsbesøg, skovtur, orienteringsløb etc.

Højskoleuge på Den katolske Kirkes kursuscenter Magleås i Høsterkøb, der ligger midt i Rude Skov med udsigt ned over Sjælsø.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt: kr. 1.800.-. Ansøgning om reduktion i prisen rettes til kursuscentret.

Tilmelding til

Magleås Kursuscenter
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød
42 81 07 15

Bispedømmets historiske arkiv, Ælnoth fejrede indflytningen i de nye lokaler i Bredgade, København, med en mindre reception, hvor bl.a. biskoppen og personalet på Katolsk bispekontor deltog.

Liturgisk kalender april 1991

1. hvid. Mandag i påskeugen. Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Hallelujal Hallelujal L.: Ap. G. 2,14. 22-32; Sl. 16,1-2a + 5. 7-8. 9-10. 11. (Omk.: Vogt mig, Gud, thi jeg lider på dig. Eller: Hallelujal) Ev.: Matt. 28,8-15.
2. hvid. Tirsdag i påskeugen. Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Hallelujal Hallelujal L.: Ap. G. 2,36-41; Sl. 33,4-5. 18-19. 20 + 22. (Omk.: Jorden er fuld af Herrens miskundhed. Eller: Hallelujal) Ev.: Joh. 20,11-18. Frans af Paola, eneboer, († 1507), fejres ikke.
3. hvid. Onsdag i påskeugen. Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Hallelujal Hallelujal L.: Ap. G. 3,1-10; Sl. 105,1-2. 3-4. 6-7. 8-9. (Omk.: Jeres hjerte glæde sig, I, som søger Herren. Eller: Hallelujal) Ev.: Luk. 24,13-35.
4. hvid. Torsdag i påskeugen. Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Hallelujal Hallelujal L.: Ap. G. 3,11-26; Sl. 8,2a + 5. 6-7. 8-9. (Omk.: Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn på den vide jord. Eller: Hallelujal) Ev.: Luk. 24,35-48. Isidor, biskop og kirkelærer, († 636), fejres ikke.
5. hvid. Fredag i påskeugen. Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Hallelujal Hallelujal L.: Ap. G. 4,1-12; Sl. 118,1-2 + 4. 22-24. 25-27a. (Omk.: Den sten, bygmestrene forkastede, er blevet hovedhjørnesten. Eller: Hallelujal) Ev.: Joh. 21,1-14. Vincent Ferrer, præst, († 1409), fejres ikke.
6. hvid. Lørdag i påskeugen. Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Hallelujal Hallelujal L.: Ap. G. 4,13-21; Sl. 118,1 + 14-15. 16ab-18. 19-21. (Omk.: Jeg vil takke dig, thi du bønne hørte mig. Eller: Hallelujal) Ev.: Mark. 16,9-15.
7. hvid. 2. søndag i påsken. (II Ps). Gl. Evt. sekvens. Påskepf. I. Til bortsendelse og svar tilføjes: Hallelujal Hallelujal L.: Ap. G. 4,32-35; Sl. 118,2-4. 16-18. 22-24. (Omk.: Tak Herren, thi han er god, thi hans miskundhed varer evindeligt. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Joh. 5,1-6. Ev.: Joh. 20,19-31. 2. vesper til 2. søndag i påsken. Johannes Baptista de la Salle, præst, († 1719), fejres ikke.
8. hvid. Mandag. Herrens bebudelse (h). Gl. Cr. Sær. pf. L.: Es. 7,10-14; Sl. 40,7-8a. 8b-9. 10. 11. (Omk.: Se, jeg kommer, Herre, at gøre din viljel) 2. L.: Hebr. 10,4-10. Ev.: Luk. 1,26-28.
9. hvid. Tirsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 4,32-37. Ev.: Joh. 3,7-15.
10. hvid. Onsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 5,17-26. Ev.: Joh. 3,16-21.
11. rød. Torsdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Stanislaus, biskop og martyr, († 1079) (m). Påskepf. L.: Ap. G. 5,27-33. Ev.: Joh. 3,31-36.
12. hvid. Fredag i 2. uge i påsken. (II Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 5,34-42. Ev.: Joh. 6,1-15.
13. hvid. Lørdag i 2. uge i påsken. (II Ps). Eller rød. Martin I, pave og martyr, († 655). Påskepf. L.: Ap. G. 6,1-7. Ev.: Joh. 6,16-21.
14. hvid. 3. søndag i påsken. (III Ps). Gl. Cr. Påskepf. L.: Ap. G. 3,13-15. 17-19; Sl. 4,2. 4. 7. 9. (Omk.: Opløft på os dit åsyns lys. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Joh. 2,1-5a. Ev.: Luk. 24,35-48. Kirketælling.
15. hvid. Mandag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 6,8-15. Ev.: Joh. 6,22-29.
16. hvid. Tirsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 7,51-8. 1a. Ev.: Joh. 6,30-35.
17. hvid. Onsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 8,1b-8. Ev.: Joh. 6,35-40.
18. hvid. Torsdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 8,26-40. Ev.: Joh. 6,44-51.
19. hvid. Fredag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 9,1-20. Ev.: Joh. 6,52-59.
20. hvid. Lørdag i 3. uge i påsken. (III Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 9,31-42. Ev.: Joh. 6,60-69.
21. hvid. 4. søndag i påsken. (IV Ps). Gl. Cr. Påskepf. L.: Ap. G. 4,8-12; Sl. 118,1 + 8-9. 21-23. 26 + 28-29. (Omk.: Den sten, bygmestrene forkastede, er blevet hovedhjørnesten. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Joh. 3,1-2. Ev.: Joh. 10,11-18. Anselm, biskop og kirkelærer, († 1109), fejres ikke. Bededag for præste- og ordenskald.
22. hvid. Mandag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 11,1-18. Ev.: Joh. 10,1-10.
23. hvid. Tirsdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Eller rød. Georg, martyr. Påskepf. L.: Ap. G. 11,19-26. Ev.: Joh. 10,22-30.
24. hvid. Onsdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Eller rød. Fidelis af Sigmaringen, præst og martyr, († 1622). Påskepf. L.: Ap. G. 12,24-13,5. Ev.: Joh. 12,44-50.
25. rød. Torsdag. Markus, evangelist (f). (IV Ps). Gl. Ap. pf. L.: 1. Pet. 5,5b-14; Sl. 89,2-3. 6-7. 16-17. (Omk.: Om din nåde, Herre, vil jeg evigt synge. Eller: Hallelujal) Ev.: Mark. 16,15-20.
26. hvid. Fredag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 13,26-33. Ev.: Joh. 14,1-6.
27. hvid. Lørdag i 4. uge i påsken. (IV Ps). Påskepf. L.: Ap. G. 13,44-52. Ev.: Joh. 14,7-14.
28. hvid. 5. søndag i påsken. (I Ps). Gl. Cr. Påskepf. L.: Ap. G. 9,26-31; Sl. 22,26b-27. 28 + 30. 31-32. (Omk.: Herre, jeg vil synge din pris i en stor forsamling. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Joh. 3,18-24. Ev.: Joh. 15,1-8. Peter Chanel, præst og martyr, († 1841), fejres ikke.
29. hvid. Mandag i 5. uge i påsken. (I Ps). Katarina af Siena, jomfru og kirkelærer, († 1380) (m). Påskepf. L.: Ap. G. 14,5-18. Ev.: Joh. 14,21-26. (Læsning ad libitum (Katarina af Siena): 1. Joh. 1,5-2,2).
30. hvid. Tirsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Eller hvid. Pius V, pave, († 1572). Påskepf. L.: Ap. G. 14,19-28. Ev.: Joh. 14,27-31a.

Som afslutning på fastetiden og dermed også Fasteaktion 1991 bringes nedenstående artikel af **Peter Tantholdt Hansen SJ.** Adskillige læsere har opfordret redaktionen til at »genbruge« »En korsvej uden ende«, som første gang blev bragt i »katolsk orientering« nummer 8 i 1987. Da Peter Tantholdt Hansen har været præst 25 år den 2. april, finder redaktionen det som en god lejlighed til at bringe artiklen, og dermed tage et emne som vor kristne sociale forpligtelser op til fornyet overvejelse.

»Undervejs« i Andesbjergene

Peru - en korsvej uden ende

Af Peter Tantholdt-Hansen

Årene siden 1980 betegner et blodigt højdepunkt på Perus lange korsvej. Internationale narko-bander, perfekt udstyrede med moderne våben, hemmelige flyvepladser og fabrikker på peruviansk territorium, i ledtog med fanatiske ekstremister og korrupte og kriminelle politifolk har provokeret en retssikkerhed og frygt uden sidestykke i Perus historie.

Tusindvis af fuldstændig sagesløse bønder og deriblandt mange mindreårige er blevet grusomt maltrakteret og myrdet af disse fanatikere; hundreder er endt som ofre for militærets gengældelsesaktioner, summarisk henrettelse i flæng af mistænkte, tortur, hunger, arbejdsløshed, korruption osv. tegner dagens Peru.

Ansigtet der taler for sig selv

Bedre end mange ord taler ansigterne: de magre barneansigter i Limas slumkvarter, højlandsbøndernes af slid, frygt og hunger furede ansigter, mødrenes udmattede og fædrenes forstenede ansigtstræk efter dage og nætter stuvet sammen på toppen af lastbiler, som nu i årevis bringer arbejdsløse unge og hele familier ind i urskoven. Guldet, det sidste håb, som er stærkt nok til at få utallige familier til at bryde op og begive sig ind i et usikkert og lidelsesfuldt eventyr! I stedet for guld får de som oftest et ødelagt helbred og en splittet familie. Disse ansigter glemmer man ikke, de borer sig ind i samvittigheden, de anklager med Guds egne ord: »Hvad har du gjort! Din broders blod råber til mig fra jorden«!

Kirken omvender sig

Vor biskop i Cusco, Luis Vallejos, hørte denne stemme, og i sit »Brev til bønderne«, skrevet kort før han omkom ved en ulykke med sin bil den 8. juni 1982, taler han direkte til bonden: »Først vil jeg gerne sige dig tak for brødet, jeg spiser og for vinen, som jeg drikker, og tak for ulden, som jeg klæder mig med og for den føde, som jeg lever af. Alt dette er mærket af din pandes sved«.

Også andre biskopper lykkedes det at føle sig ind i bøndernes hårde tilværelse og give det udtryk i ord, som viser den omvendelse mange latinske biskopper oplevede, da de først havde opgivet deres isolerede tilværelse og var gået den fattige og undertrykte i møde. Sige de fattige tak og bede dem om tilgivelse faldt til alle tider kirken svært. Lære af de fattige, ja, se i den fattiges ansigt Guds egne forpinte træk og anerkende sin medskyld og give alt dette udtryk i en praktisk omvendelse, er det først undt vor tid at opleve! Det er denne fattige og fattiges kirke, som langsomt er ved at tage form overalt i Sydamerika. Der er den lyttende, medfølelse, solidariske, tjenende og lidende, fattige kirke, som er ved at fødes. Kirkens røst har ændret sig, derom vidner de mange kirkelige dokumenter fra de sidste 20 år. Nu må alle disse dybe følelser og smukke ord ikklædes kød og blod i en kirke, som tilbyder et kristent alternativ til systemer, som for længst har vist sig magtesløse over for de onde og splittede kræf-

ter, som truer med at gøre vor klode ubeboelig.

»Undervejs« i Andesbjergene

Denne nyvakte ånd, bjergprædikenens ånd og dermed Jesu egen ånd, er også mit »undervejs« i de små bondesamfund i Andesbjergene. Således betyder at være undervejs mindre al den tid, jeg tilbringer på vejen, til fods, til hest eller på toppen af en lastbil for at nå frem til en fjern gruppe af kristne, som ønsker at fejre eller fordybe sig i deres tro sammen med mig; »undervejs« vil først og fremmest sige vor søgen og usikre gang hen imod dette ny kirkelige fællesskab, hvor også bonden er handlende

subjekt og ikke blot et »behandlet objekt«.

Så er det naturligt og påkrævet, at første skridt på denne vej er skridtet, som går i møde. De kirkelige dokumenter opfordrer præster og ordensfolk til at bryde op fra deres »installationer« og begive sig ud i de fattiges virkelighed. I Andesbjergene betyder det at begive sig ud i usikkerheden.

Quico - en landsby som tusinde andre

Quico er en lille landsby i godt 4000 meters højde. En 40-50 familier har her bygget deres hytter ved bredden af en smal elv, som kommer ned fra de nærliggende sneklædte bjergtoppe. Hytterne er af

jord og sten, taget af ikchu, de tørre stive strå, som vokser på bjergsiderne. I denne højde er vegetationen sparsom. Her har jeg boet siden 1982. Fra Quico når jeg til fods frem til lignende små bopladser inden for en dagsmarch. Til nærmeste landevej kommer jeg over et pas i omkring 5000 meters højde. Det tager mig 4-5 timer. Det er vikunaens og kondorens, lamaens og alpacaens land.

Det første problem er sproget. Kechua hører sikkert hjemme i den asiatiske sprogfamilie, og springet til det indo-europæiske er stort.

Selv efter mange år »lykkes« det mig at være ufrivilligt komisk: Under messen i Ccarhuayo forveksler jeg maki (hånd) med chaki (ben), og siger til den forsamlede menigheds forbløffelse: »De, som ønsker at modtage kommunionen, bedes venligst løfte benet«. Intet under, at kateketen på første række fik latterkrampe.

Den sproglige og kulturelle usikkerhedsfølelse er nok det, som i det lange løb tynger mest: ikke at forstå og ikke at blive forstået hindrer den menneskelige intimitet, uden hvilket livet reduceres til facader. Og netop i den menneskelige intimsfære har troen hjemme. Derfor er kravet om en troens inkorporation i den lokale kultur uomgængeligt. Enhver kultur har ret til at udtrykke sit forhold til Guds mysterium med ord og tegn hentet fra deres

egen overlevering. Sproget er døren ind til denne ukendte verden. Det er en årelang indlæringsproces.

I Quico lærer jeg cocaens mange udtryksmuligheder. Jeg lærer takken til pachamama (moder jord), at ofre en despacho, (et brændoffer) til apu nanatuyoc (formidleren mellem Gud og mennesket på den stejle bjergtop i Quico), jeg lærer at knæle ned foran husherren og de forsamlede venner og kvinder og ofre chicha og bede for lamaen og alpacaen; jeg lærer at lytte til awki, ånden som bringer bud fra de døde, at frygte layqa (hekse) og de forsømtede sjæle, som vandrer rundt ved nattetide og gør skade. Især ved dødsfald er frygten stor.

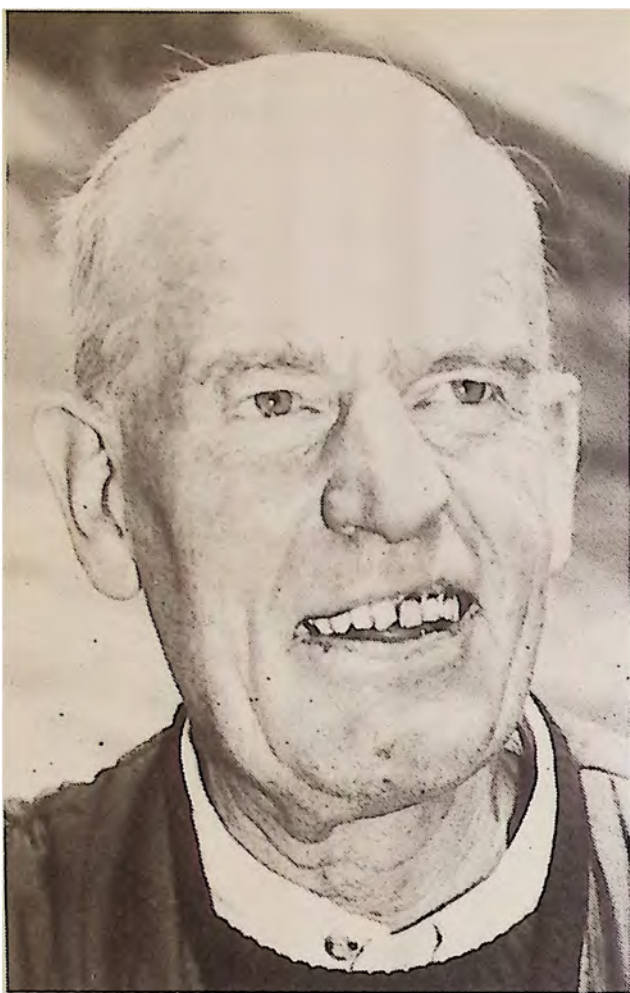
Ikke døden, men den døde frygter vi
At vi skal dø hører med til livet, og denne kendsgerning bringer ingen andes-bonde ud af fatning. Døden er »Vorherres opgave« så derover behøver vi ikke at bryde vort hovede. Den døde derimod er lige så konkret som den levende, og for hans sjæl skal man tage sig i agt.

Da José døde sent på eftermiddagen, blev der straks sendt en løber den 8 timers lange vej ned i urskoven for at advare Mariano, som var dette års arariway (vogter af majsmarkerne).

Næste dag samledes vi tidligt på det lille stykke jord ved siden af kapellet, hvor de døde i Quico begravnes. Vi skiftedes til at grave, og da vi var færdige, lagde vi hakke og spade

Det er en utålelig skandale, at vi efter snart 2000 års kristendom endnu er i stand til at nyde livet, mange kristne endda overflod, og fylde vor tilværelse med teknik og kulturgoder, mens medkristne ikke er i stand til at skrabbe den smule kalorie sammen, som er mindstemål for at kunne overvinde den langsomme sultedød, siger Peter. Fotos: Knud Kluge.

Peter Tantholdt Hansen er trods den barske hverdag i Andesbjergene altid i et smittende godt humør.

overkors over hullet. Så tyggede vi coca og drak trago (alkohol af sukker-rør).

Ved nitiden underrette-de vi så Josés familie. Der var blot ca. 300 meter til den afdødes hus, og den døde blev bragt til graven i et tæppe med hoved og ben dinglende til hver side. Den korte afstand blev tilbagelagt i løb! Alle familiemedlemmerne havde tildækket deres hoveder med sorte vævede klædningsstykker, og begravelsen bestod blot i at lade liget falde ned i hullet, hvorefter det igen gik i løb tilbage til huset. Det hele havde taget mindre end ét minut! Vi skyndte os at kaste graven til, derefter vaskede vi hænder og fødder i det nærmeste vand-løb og gik så til den afdødes hus. Her fik vi overrakt et røgbækken og »rensed« os hver især ved at holde bækkenet under vor poncho.

Om aftenen blev jeg kaldt over til nabohytten, hvor 4-5 familier havde forsamlet sig. De bad mig om at tilbringe natten sammen med dem. Døren blev barrikaderet med store sten. Frygten var stor.

Ved andre begravelser kan frygten give sig udslag i ligefrem makabre udtryk. Da Martin senere på året døde under farligere omstændigheder, blev jeg spurgt, om det ikke ville være sikrest at skære hovedet af ham. Jeg sagde, at de skulle gøre som de var vant til. Så blev hovedet skåret af ham og bragt op i

bjergene for at brændes. Derefter flygtede hele bygden ned til Quico Chico og lod mig være muttersalene et par uger.

Livsfællesskab giver trosfællesskab

Så vokser man langsomt ind i en ny livsrytme og i et nyt livsfællesskab. Hverken arbejdskraft eller arbejdsredskaber er gratis. Man handler ikke med hinanden, man forsøger ikke at pine arbejdsydelse ud af den anden.

Helt tilbage fra Inkatiden er betingelserne fastlagt, og systemet bygger på gensidighed. Derved forhindres misbrug. Således er man aldrig alene om dagliglivets opgaver: Hvert år må der vindes nyt land, fordi der er nye munde, som skal mættes; hvert år skal sås, høstes, lægges nyt stråtag på hytten, ordnes veje og broer, transporteres majs fra urskoven osv. Årene igennem lever og arbejder man bogstaveligt talt side om side; sjældent talt om side; sjældent hænder det, at man »går hver til sit«. Man arbejder, spiser og sover sammen.

Den enkeltes liv er uadskilleligt vævet ind i et socialt mønster, som siger ham, hvem han selv er, og hvem den anden er.

Det er også inden for dette sociale mønster, at religion og tro har sin plads. Når Gud nu engang er herre over hagl og storm, regn og tørke, så er han også medansvarlig for årets høst og for min fami-

lies ve og vel! Det er generationernes omgang og erfaring med Gud, som giver Gud hans plads i mønstret, og således bestemmer min tro som en del af fællesskabets tillidsforhold til Gud. Det tager tid, før jeg helt og fuldt kan acceptere denne massive »socialisering« af mit liv og min tro. Jeg må simpelthen først igennem dagliglivets læretid og med tiden opleve, at det netop er fællesskabets trosmønstre og livsmønstre, som garanterer det personlige Gudsforhold og garanterer, at liv og tro ikke falder fra hinanden. Samtidig erfarer jeg, at min troværdighed som præst og forkynder netop afhænger af min evne til at passe ind i mønstret.

Fra det provinsielle til det universelle

Vi nærmer os år 2000. Den teknisk-videnskabelige udvikling accelererer så stærkt, at hver generation står over for en ny verden med andre problemer og andre muligheder. I Quico og i de fleste andre isolerede Andessamfund gik tiden i stå, og udviklingen stagnerede. En besøgende fra Inkatiden ville nok undre sig over de »ny« moder: Mændenes poncho, unku, calsona og kvindernes pollera, llýlla og montera, alt sammen klædningsstykker fra den spanske kolonitid. Det kunne man så tage som en kuriositet, at der midt i (eller bedre: ved randen af), vor elektroniske verden endnu eksisterer mennesker, som går klædt i dragter fra middelalderen, og hvis altoverskyggende problem består i at overleve den daglige sult.

Men i virkeligheden er det en utålelig skandale, at vi efter snart 2000 års kristendom endnu er i stand til at nyde livet, mange kristne endda i overflod, og fylde vor tilværelse med teknik og kulturgoder, mens medkristne ikke er i stand til at skrabe den smule kalorier sammen, som er mindstemål for at kunne overvinde den langsomme sultedød.

Og hvad værre er, medkristne som forlængst har opgivet håbet om at dette kan ændres. Det er denne stagnerende »håbløse« verden, kirkens folk møder, når vi slår os ned i Andesbjergene eller i slumkvarterer, eller hvor som helst blandt den 3. verdens elendige masser. Det er i disse omgivelser, hos mennesker på randen af det menneskeligt udholdelige, at der nu også skrives teologi: hvor synder hedder »racisme«, bliver

det til »Black Theology«, hvor der hersker kvinde-diskrimination bliver det »teologia feminina«, og hvor der er undertrykkelse til »Befrielsesteologi«.

Det er tegn på kirkens universalitet, at den også teologisk kan låne stemme til det lidende menneske, hvor som helst på kloden det befinder sig, og over for hvad som helst, der er skyld i dets lidelse. Det er livet selv, som er kirkens universelle opgave. Det er livets Gud, vi forkynder. Ham som holder så meget af denne konkrete verden, at han ofrer sin egen søn for at redde den!

Det drejer sig altså ikke om at redde mennesket ud

af denne verden over i en anden og bedre verden, som man redder et menneske fra et synkende skib eller fra en brændende bygning. Det er i forlængelsen af Guds omsorg for hele sin skabning, at kirken ser sin mission. Derfor er liv og mission vævet sammen til et udeleligt mønster. Der hvor livet trues, begynder kirkens mission. Og det kan være overalt på kloden, men aldrig sådan, at kirken nøjes med at forkynde neutrale evige sandheder. *Fides quaerens cor* (troen trænger til et hjerte) fristes man til at sige om vore dages forkyndelse.

Troen finder sin bedste

forklaring, dér hvor forkynderen investerer sit hjerte. Og den 3. verden har i tiden, som kommer, langt mere brug for menneskelig varme og nærhed, end for revolutioner ovenfra og almisser udefra! At gøre os til næsten, den nærmeste, i en solidarisk indsats for den 3. verdens frihed og menneskerettigheder, i et aktivt fællesskab undervejs til teknisk og menneskelig udvikling, og i en broderlig fordeling af denne verdens materielle ressourcer kan bevirke den transformerede kraft, som atter kan gøre vor klode til det fælles hjem for hele den menneskelige familie.

Peter Tantholdt Hansen 25 år præst den 2. april

»Kirken skal være der, hvor ingen anden vil være, og hvor der er mest brug for den«, siger Peter Tantholdt Hansen SJ, der 2. april har været præst i 25 år. Siden 1967 har han virket blandt de fattigste i Peru.

Peter var først en kort tid i Limas slumkvarterer, derefter en længere periode hos aguaruna-indianerne i Perus jungle. De udnævnte ham i øvrigt til høvding af missionsstationen. Senere kom han til de quechua-talende indianere i Andesbjergene. Han har i årene, der er gået, delt tilværelse med de fattigste, men »hvis man er indstillet på at leve på samme niveau som befolkningen, så mangler man aldrig noget«, siger han.

Peter Tantholdt Hansen er født 16. maj 1927 og opvokset i en katolsk familie med en søskendeflok på syv i Ballerup udenfor København. Efter en juridisk embedseksamen indtrådte han i 1957 i jesuiterordenen. 6 år efter forlod han den og var en kort periode hos karteuserne i Schweiz.

5. marts 1966 blev han diakonviet i Rom af *Johannes Willebrands*. 2. april blev han præsteviet i Skt. Augustins Kirke af sin tidligere klassekammerat, biskop *Hans L. Martensen*. 1. marts 1968 genindtrådte han – dog ikke uden besvær – hos jesuitterne.

I dag passer han sammen med 7 andre jesuitter 6 sogne i et område på størrelse med Sjælland, – blot med den forskel, at det tager 8 dage at nå frem til de fjernestliggende landsbyer, hvor man må over pas i 5.000 meters højde.

Den generelle præstemangel mærkes her. Unge præster har dog interesse i

at tjene disse ufremkommelige afkroge, men når jeg fortæller om kartoffelsuppe, at der ikke er indlagt vand og el, og at nærmeste telefon er 150 km væk, – så er der ikke megen begejstring tilbage, siger Peter.

Kirkens fremtid afhænger af, hvor den placerer sig rent geografisk. Han ser gerne, at ordenssamfundene finder ud af, at der er en verden uden for storbyerne. Mange små kommuniteter kunne her i bjergene være med til at gøre stedet mere beboeligt og til et rart sted at være; så vil vi undgå, at de nye generationer flytter herfra til slum i Lima, fordi her er for vådt, for koldt, for langt, ingen lys, ingen radio og TV, ingen kommunikation.

Udviklingsarbejde

For Peter er der en livsnær forbindelse mellem præstegerning og praktisk arbejde. Udviklingsarbejdet er derfor en integreret del af hans dagligdag. Det må ikke være ord alene, når man prædiker om næstekærlighed og solidaritet, for vi kan ikke adskille budskabet fra det praktiske arbejde, understreger han. Budskabet kommer netop igennem, når man tier stille og gør noget.

10 unge katolikker i København drøftede i to år konkret hjælpearbejde. Det blev til »Operation slæbebåd« i 1970, hvor 50 skoler i Perus jungle fik del i bl.a. 15 tons undervisningsmateriel. Peter blev med denne aktion landskendt som missionær.

Siden har der været flere projekter. I 1975 gik DRs julekalender-overskud på 2 mio. kr. til et værksteds- og undervisningscenter i landsbyen Ocongate i Andesbjergene. I 1988 tager Peter initiativ til EF-fødevarehjælp gennem Caritas Danmark for at afhjælpe en del af den stadigt stigende sult i Peru. Han har også været med i opbygningen af centre i Andahuaylillas, Uracos og Ocongate. Netop nu er et center i Marcapata færdigbygget. Flere centre er blevet til med støtte fra Danida gennem Caritas Danmark.

Fasteaktionen 1991 støtter bl.a. et ABC projekt i de tre landsbyer Andahuaylillas, Ocongate og Marcapata. En kærkommen jubilæumsgave til Peter vil være at støtte dette projekt. (Se også Caritas Danmarks 8-sidetillæg om fasteaktionen i »katolsk orientering« nummer 3 i år.

kk

Amazon-indianere udstiller

Gammelgaard i Herlev viser i april måned en spændende udstilling om og af Aguaruna-indianerne fra Perus nordlige jungleprovin Amazonas. Udstillingen, der er arrangeret i samarbejde med kunstmaleren *Leif Melskens*, omfatter etnografiske brugsting og en lang række billeder, tegninger, træsnit og olieblade.

Leif Melskens besøgte i 1970 *Peter Tantholdt Hansen*, der dengang boede hos disse indianere. Onsdag den 17. april holder Leif Melskens foredrag og viser lysbilleder om sit ophold i junglen.

Udstillingen, der varer fra 6. til 28. april, finder sted på Gammelgaard, Gammel Klausdalsbrovej 436 i Herlev. Også skoler er velkomne.

Katolske børnehaver-pædagoger besøgte for nylig Skt. Augustins børnehave i Trier for at hente inspiration til det katolske børnehaver-arbejde i Danmark. Foto: Susanne Hoyos.

Katolske børnehaver-pædagoger på kursus i Tyskland

Det religiøse er en naturlig del

18 »børnehaver folk« var i dagene d. 17.-21. februar på kursus i Trier/Tyskland. Kurset skulle gerne give et indtryk af, hvordan man i et katolsk land (område) formidler det religiøse i institutionerne, samt få indblik i det kateketiske materiale der bruges, og sidst men ikke mindst, at besøge børnehaveseminariet for at få kendskab til den pædagogiske uddannelse.

Margrethe Mørck-Pedersen, Hans O.P. Pedersen, Jan Ophoff havde i samarbejde med dr. Hildegard Bogerts fra kateketisk institut tilrettelagt et særdeles spændende program.

Bevidst religiøs holdning

Vi besøgte flere institutioner og fik virkelig ind-

trykket af, at det religiøse er en naturlig del af arbejdet i børnehaven. En bevidst holdning – som gennemløber hele arbejdet lige fra samarbejdet med forældrene, til de daglige aktiviteter.

Forskellige besøg

Cand. Teol. Gregor Burgard, der er ansat som pastoral assistent af bispedømmet Trier og bl.a. tilknyttet 10 institutioner, fortalte om sin rolle som vejleder både for institutionernes forældre og personale.

På kateketisk institut fik vi indtryk og indblik i det religionspædagogiske arbejde og materiale de laver.

Til slut besøgte vi Triers katolske børnehavesemi-

narium og hørte om pædagoguddannelsen, som bortset fra faget regionspædagogik minder meget om den danske uddannelse.

Udover det faglige fik vi også lejlighed til at nyde Trier, som er en meget spændende by ikke mindst rent historisk.

Perfekt ramme

Vi boede i centrum af byen på Sankt Joseph Stift, en perfekt ramme for vores aktiviteter, og mange vil uden tvivl vende tilbage for endnu engang at mindes og genopfriske alle de indtryk og kontakter vi fik.

En stor tak til Margrethe, Hans og Jan for en dejlig kursusoplevelse.

Susanne Hoyos

Den årlige retræte for mænd på Dalum Kloster den 26.-30. august 1991

Fornægt dig selv tag dit kors op og følg mig

»Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg mig«.

Denne titel til den årlige retræte for mænd på Dalum Kloster kan virke en smule tungsindig og dystert og ikke særlig opfordrende til at få nogen til at sætte fem dage og en del penge til side for at dyrke sit åndelige liv.

Men titlen, som jo er Jesu ord, udtrykker evangeliets kerne. Vejen til ægte frihed og liv, til opstandelse og hellighed er den vej, Jesus selv trådte. Korset indebærer omvendelse og omvendelsen er ikke uden lidelse. Det glædelige budskab er ikke særligt populært, fordi det kræver en radikal forandring i ens

liv. Gennem bøn og betragtning, stilhed og tilbøjelse, oplæg og sakramenternes fejring vil Gud føre os dybere ind på evangeliets vej til ægte frihed og sand glæde.

En retræte er en nåderig stund, der aflaster sjælen, styrker det indre menneske og udfordrer et menneske til at vokse. Und dig selv denne stund.

Paul Marx OMI

Døde

Preben Hahn-Thomsen var levende engageret i den katolske kirke

Apoteker Preben Hahn-Thomsen døde fredag den 22. februar 1991 ved en tragisk trafikulykke. Han blev 72 år.

Ved en meget smuk højtidelighed i Skt. Josephs Kirke i Horsens, ledet af sognepræst Josef Reymen tog familien, menigheden og venner afsked den 4. marts i den kirke, hvor han i mange år var gudstjenesteleder, kommunionsuddeler og lektor (det samme var han i Skt. Ansgars Kirke i Odder).

Et usædvanligt begavet menneske, hvis karismer var mange og som gerne stillede dem til rådighed; det gjaldt teologi, litteratur, dramatik, musik, opera, ikoner og rejser m.m.

Dybt og levende engageret i vor katolske kirke, oblat i Gerleve Kloster i Tyskland, trofast deltager

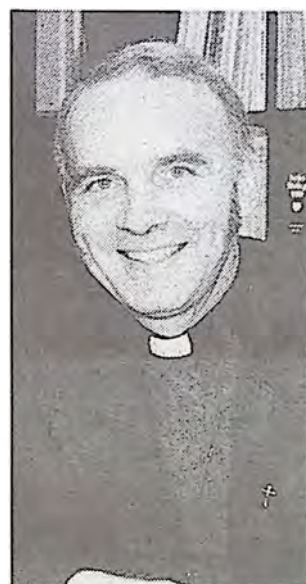
i Dalum retræter, altid hurtig til at yde tjenester, fortsat aktiv deltager Kristelig Apotekerforening, var formand for den katolske skole i Horsens hvis skoleleder Jørgen Frost-Jensen ved mindefesten i skolens gymnastiksal holdt værdig og smuk mindetale, og fru Frost-Jensen sang solo. Fra mange sider blev der udtrykt smukke ord om Hahn-Thomsens aktive virke.

Sønnerne Thomas og Michael takkede.

Henrik Ibsens ord »Brand«: »Hvad du er vær fuldt og helt, og ikke stykkevis og delt. – Ikke tusind ord sig printer son en gernings spor« – det var Preben Hahn-Thomsen.

Gud glæde hans sjæl Himmerig.

Børge Blom

Generalvikar Paul Marx OMI er præst på retræten for mænd på Dalum Kloster.

Tillykke

Henri Kerkhofs 25 år præst den 26. marts

Den 26. marts var det 25 år siden pastor Henri Kerkhofs blev præsteviet i præmonstratenser-abbadiets kirke i Averbode i Belgien, men på grund af påsken har hans koldingensiske menighed valgt at udskyde festligholdelsen af jubilæet til engang i april.

Henri Kerkhofs har været sognepræst for Skt. Michaels menighed i Kolding siden 1. august sidste år, da han efter 21 års præstegerning i Vejle afløste pastor Georg Berling, der havde valgt at blive emeritus med ikke færre end 40

års virke i Kolding bag sig.

Henri Kerkhofs, der foruden sognepræstetjenesten i Kolding tillige bestrider arbejdet som forstander for præmonstratenserne i Danmark, stammer fra Belgien, og i Hechtel i Flandern, hvor hans mor bor, vil hans jubilæum heller ikke blive forbigået. Når han engang til sommer kommer dertil, vil han naturligvis blive fejret, først og fremmest i familiekredsen, men også i sognekirken i Hechtel, hvor der vil blive læst festmesse.

Bent Petersen

25-års jubilæet Henri Kerkhofs fejres p.g.a. fastetiden først i april måned.

Foto: Willem Wuyts.

Møder og arrangementer

Vor Frue Kirke, Næstved

»Kirkernes fælles arbejde for fred og Retfærdighed«. (Ved p. Anton Dekkers, Køge).

I menighedssalen den 17.4. 1991 kl. 19.30.

Alle er velkomne!

Fred og forsoning

Katolsk bofællesskab for boligløse.

Fasterholtgårdvej 2
Fasterholt Plantage
7330 Brande
Tlf. 97 18 81 70

Kom og besøg os – du er velkommen.

Flyt med

»katolsk orientering«

Husk at skrive »katolsk orientering« på listen, når flytning meldes til postvæsenet. Bladet kommer så fremover til den nye adresse. Det er ikke nødvendigt at melde flytning til redaktionen eller bispekontoret, da vi får besked fra postvæsenet. I tilfælde af bladet udeblivelse, kontakt Deres lokale posthus.

Havearbejde på Magleås igen lørdag den 20. april

Snyd ikke jer selv for en stor oplevelse.

Syv gange har der været havearbejde og træfældningsdag på Magleås.

Alle kan faktisk være med.

Vi har haft aktive deltagere i alder fra 3 til 81 år.

Enhver kan bære en lille gren til bålene eller hjælpe med at brygge og servere kaffe.

Vi, der har været med tidligere, har ydet et stykke arbejde. Samtidig har vi haft et fint arbejdsfællesskab, hyggeligt samvær og sjove oplevelser.

Forældre, der tager deres børn med, kan få gode oplevelser og tid sammen. Børnene synes virkelig, det er sjovt at arbejde sammen med voksne og at riste pølser ved bålene. Man er også velkommen til blot at komme forbi og hilse på. Vi byder altid på en god kop kaffe.

Vi arbejder fra kl. 9 til 16, men man er også velkommen blot en enkelt time.

Vi serverer et måltid varm mad midt på dagen, og desuden er der kaffe og kage. Altså tag familie og venner med – man må også gerne medbringe sin sognepræst. Vi mødes på:

Magleås: Lørdag den 20. april 1990 fra kl. 9 til 16.

På glædeligt gensyn

Jan Lange
Kursuskonsulent

Academicum Catholicum

indbyder til filmaften: Dekalogen 1, polsk film af Krzysztof Kieslowski om det første bud. Indledning ved lektor Martin Drouzy.

Tid og sted: Onsdag den 10. april kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Det sker på Magleås

Ti. d. 2. - to. d. 4.4.:
Den Journ. Efterudd.

To. d. 4. - fr. d. 5.4.:
Dansk Socialrådg. Foren.

Fr. d. 5. - sø. d. 7.4.:
Den Journ. Efterudd.

Fr. d. 5. - lø. d. 6.4.:
HK-Hillerød

Fr. d. 5. - lø. d. 6.4.:
Lærergruppe Sct. Pauls skole.

Ma. d. 8. - ti. d. 9.4.:
Fa. Haldor Topsøe

To. d. 11.4.:
Fa. Haldor Topsøe.

Fr. d. 12. - lø. d. 13.4.:
Dansk lærerforening.

Ti. d. 16. - on. d. 17.4.:
Dansk Flygtningehjælp.

To. d. 18.4.:
Hørsholm Kommunale Tandpl.

Lørdag d. 20.4.:
Havearbejde v/Jan Lange

Ti. d. 23.4.:
Frb. Amts UK-forvaltning.

Ti. d. 23. - on. d. 24.4.:
Finansministeriet.

On. d. 24. - to. 25.4.:
Det tvær. komm. Projekt

Fr. d. 26. - sø. d. 28.4.:
Tro og lys v/Marie Storm.

Ma. d. 29. - on. 1.5.:
Danm. Tekniske Højsk.

DUK-kalender

Lejrledelseskursus den 05.04.-07.04. 1991 på Ørnborgen for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1991.

Ledertræning den 19.04.-21.04. 1991 på Søstrup for alle KUK-ledere + en potentiel efterfølger.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.

Karnevalsmesse den 13.04. 1991 på Niels Steensens Gymnasium.
Alder: Fra 13 år.
Pris kr. 50,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.

Ministrantweekend den 26.04.-28.04. 1991 på Ørnborgen for de 8-12 årige.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 05.04. 1991.

Der bliver arrangeret en lignende weekend for de 10-16 årige i efteråret.

Firmelsesweekend Øst den 03.05.-05.05. 1991 på Ørnborgen for alle firmander der bor på Sjælland og Lolland/Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 12.04. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st..1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Døde

†

Sct. Ansgars Kirkes
kirketjener og klokker
igennem mange år

Eugenius Jaszczak
døde den 14. marts 1991.

Requiemsmessen og begravelsen var onsdag den 20. marts.

Menigheden og præsterne ved Sct. Ansgars kirke takker ham for hans trofaste indsats.

R.I.P.

Diverse

International-ungdomsdag i Polen med paven 14.-15. august 1991

Udrejse fredag den 9. august.
Hjemkomst tirsdag den 20. august.
Pris kr. 2.900 pr. person.

Prisen omfatter: Færge København-Swinoujscie, t/r færgekahyt, 10 overnatninger i Polen på turistklassehotel og morgenmad.

Rejseruten omfatter byerne Torun, Warszawa (2 overnatninger), Czystochowa (pavemesse, ungdomsdag, 2 overnatninger), Kraków (3 overnatninger), Wrocław og Szczecin.

Rundfarten i Polen foregår med bus.
Bindende tilmelding samt indbetaling af depositum på kr. 250 bedes ske inden 12. april til

Pastor Czesław Kozon
Kollegievej 2
2020 Charlottenlund
Tlf. 31 64 04 22

Årets Dalum Retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 26. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 30. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af generalvikar p. Paul Marx O.M.I.

Emne: Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg mig.

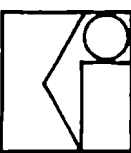
Prisen for hele opholdet er kr. 675.-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100.- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg (tlf. 86 82 28 92 eller tlf. 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Børge Johansen, Odense, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmundt Jensen, Frederikshavn, Børge Blans, Silkeborg, (udv.form.).

Efterlysning

Bogen »Jesus af Nazareth« med billeder fra Franco Zeffirellis film af samme navn (tekst: William Barclay), udgivet 78 af Lademann. Den engelske udgave har også interesse. En høj pris tilbydes.

Billet mkr. 1291, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

KATOLSK
INFORMATION
RYESGADE 28
DK-8000 ÅRHUS C
TLF. 86 18 53 90
Åbningstider: Mand.-fred.
kl. 13-17.30. Lørd. kl. 10-12.
Sønd. kl. 11-12

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer:
1 spaltede kr. 3.50
Tekstsideannoncer:
Pr. spalte millimeter kr. 4.50

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Ælnoths skriftserie

Efterkoncilære strømninger i den katolske kirke i Danmark 1965-1990 af Stig Holsting.

Ælnoths skriftserie nr. 1.

Pris kr. 44,75 incl. forsendelse.

Kan købes: Giro 9 55 57 49 eller
tlf. 86 38 43 50

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på
31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!
Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal,
Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

Aut.
elinstallatør

EL MOGENS LARSEN

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklæger
Radiodirigerede tank- og
servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Regnskab

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor **rådgiver**

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Økumene

Fortsat fra forsiden.

der undersøger mulighederne for den romersk-katolske kirkes eventuelle medlemskab af Verdensrådet, fik endnu 6 år til at arbejde med spørgsmålet. Gruppens medlemstal blev dog skåret ned fra 28 til 6. Dens katolske formand, den engelske biskop *Alan Clark* erklærer, at en række dogmatiske problemer må kulegraves og løses inden der kan blive tale om romersk-katolsk medlemskab. Men også et spørgsmål om repræsentationens størrelse melder sig, for den romersk-katolske kirke er talmæssigt større end alle de øvrige tilsammen.

Tilfreds med den nuværende samarbejdsform

Lederen af den 24 mand store romerske delegation i Canberra, ærkebiskop *Edward Idris Cassidy* mener, at samarbejdet under denne form har fungeret upåklageligt i de forløbne 25 år og at den romersk-katolske kirke godt kan nøjes med sin status som observatør uden stemmeret.

Katolske teologer er dog medlem (med stemmeret) af Verdensrådets kommission for »Tro og kirkeforfatning« (Faith and Order).

Sydafrikas biskopper takker præsident

Fortsat fra forsiden.

kræver almen amnesti for at fremskynde sydafrikaneres tilbagevenden fra eksil og løsladelsen af politiske fanger. Også de fortsat gældende undtagelseslove bør ophæves for at en

Den 8. marts fyldte den tyske jesuit *Oswald von Nell-Breuning* 101 år. For 60 år siden skrev han udkastet til hyrdebrevet »40. Anno«, som pave *Pius XI.* udsendte den 15. maj 1931 på 40-års dagen for *Leo XIII's* sociale rundskrivelse »*Rerum Novarum*«. Siden 1928 har von Nell-Breuning, som er født i Trier, undervist i socialetik i Frankfurt am Main. Læs mere om emnet på side 5. Foto KNA.

Pressefrihed ophævet i de af Israel besatte områder

28 journalister arresteret uden varsel

Jerusalem og Genève (KIPA) – 11 palæstinensiske pressebureauer i de besatte jordanske områder og i Gaza-bæltet har siden den 15. januar været lukket af de israelske besættelse. Mange journalister og an-

svarlige redaktører er fængslet ifølge en pressemeddelelse fra Den internationale Koordinationskomité for ikke-statslige Organisationer NGO i Genève, som beskæftiger sig med Palæstinaspørgsmålet.

De sidste meddelte lukninger fandt sted så sent som 21. februar. Først blev nyhedsbureauet »Al Ahaab« lukket og dets korrespondent *Rafik Yunis Murabeh* sat i forhørsarrest. Næste dag kom turen til »El Amel« og »El Iman«, begge i Hebron.

Lukningen skal ifølge meddelelsen vare i to år. Korrespondenten ved »El Iman«, *Hamed el-Ashmy* sidder i fængsel.

Protester og bøn om hjælp udefra

Foreningen af arabiske Pressefolk har i et fælles brev protesteret imod de israelske myndigheders fremgangsmåde. Ifølge deres oplysninger er fire nyhedsbureauer i Jordan og fire i Gaza-området blevet lukket og 28 journalister arresteret. 18 andre fik det »grønne kort«, der kun tillader dem at færdes inden for deres kommunes grænser og som skal fremvises ved den israelske kontrol.

Foreningen af arabiske Pressefolk har henvendt sig til Det internationale Journalistforbund i Bryssel og til flere internationale organisationer i håbet om, at de gør en indsats for at sanktionerne mod de palæstinensiske journalister bliver ophævet.

Aflukket som »militært område«

Siden den 15. januar har Israel lukket de besatte områder som »militært område« og forhindret den internationale presse i at bringe nyheder derfra. Kun kirkeledere har haft muligheden og modet til at protestere mod behandlingen af folket.

Kirkesamfund i Frankrig kræver streng våbenkontrol

Paris (KIPA) – En kraftig beskæring af våbenproduktion og eksport er det krav, toneangivende bevægelser inden for det franske kirkeliv stiller til regeringen i en fælles erklæring umiddelbart efter våbenstilstanden i Irak. »Den krig, der er ført nu, beviser at oprustning hverken tjener eller garanterer freden, men tværtimod prisgiver verden til et blodigt kaos«, hedder det i brevet.

Risiko for nye krige

Repræsentanterne fra de franske kirkesamfund påpeger oprustningens vanvittige logik, når franske soldater i Golfen trues af de raketter, Frankrig har leveret til Irak, når israelere beskydes med tysk teknologi og trues af tysk-produceret gas, og arabere massakrerer i tusindvis af industrilandenes tekniske præstationer.

»Og samtidig øger vi våbenleverancerne til andre lande og skaber herved risiko for en ny krig. Det er vort ansvar som borgere og som kristne med alle

midler at forhindre de tragiske udvikling«, der det.

Erklæringen er underskrevet af biskop *Jacques Delaporte* for »Justitia Pax«, biskop *Joseph Ruffini* for fredsbevægelsen »Christi« og pastor *M. L. L. L.* for sammenslutningen af evangeliske kirker i Frankrig.

Spansk flertal mod abort i 18. uge

Madrid (KNA) – Medstemmer for og 17 samt 2, der ikke stemte, forkastede det spanske parlament den 19. februar et lovforslag fra »den ene« venstreparti om almindelige frihed for ved frivillig abort den 18. svangerskabsuge.

Det konservative Folkeparti og de regerende socialister stemte enstemmig imod forslaget.

FN-resolution om Kuwait selvmodsigende

Rom (KIPA) – »I modsætning til pacifisterne kræver jeg ikke, at freden skal »forsvares uden vold«. Men vi bør gøre alt for, at den bliver respekteret.

I enkelttilfælde skal freden forsvares med vold mod en voldelig fredsforstyrrer, men en FN-resolution, som retfærdiggør anvendelse af vold som tilfældet var med befrielsen

af Kuwait, er unægtelig »ikke-typisk og modsigende fremgangsmåde«. Det er jo FN's hovedformål at finde fredelige, voldelige løsninger«, rømmede FN-generalsekretæren, som er stats udenrigsminister, interview i Vatikanet den 2. marts.

Polske biskopper dadler den udbredte arbejdsskyhed

Warszawa (KIPA) – »Den i Polen vidt udbredte uvilje til at bestille noget« er blevet dadlet kraftigt i et biskoppeligt hyrdebrev til oplæsning i alle landets kirker. Biskopperne opfordrer polakkerne til igen at opdage, »at arbejde er en dyd«.

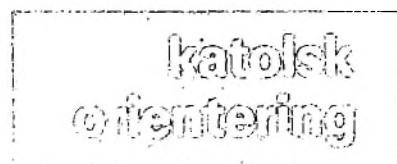
»Arbejd ikke sjusket eller gnavent«...

»Til en kristelig arbejdsmoral hører ansvarsbevidsthed, præcision ved arbejdet, loyalitet og udførelsen af det pålagte arbejdspensum. Naturligvis skal lønnen være retfærdig

og i forhold til arbejdsbyrden, men hvis det af forskellige grunde ikke er tilfældet, skal arbejdet ikke af den grund udføres sjusket eller gnavent«, hedder det i rundskrivelsen.

Biskopperne betoner, at overvindelsen af de aktuelle problemer i Polen kun kan ske ved hjælp af arbejdsgiverne, der efter årtier med kommunistisk pres trænger til en moralsk rehabilitering. Men en af grundene til den arbejdsløshed, de nødvendige reformer afstedkommer, er også mange arbejdstageres »lidet effektive præstationer«, hedder det.

Biskopperne henvender sig til fagforeningen *Solidaritet* i håbet om, at den kan bidrage til at arbejdet i Polen »kan helbredes for sin sygdom«. »Vi betaler i dag prisen for mange års sløseri og utopisk regering«, mener biskopperne, som ser årsagerne til problemet i den negative arv fra marxismen, der kun har efterladt »manglende evne til demokrati, dialog og politisk debat, samt et klima af mistillid, utålmodighed, intolerance og uvidenhed om, hvad politisk og samfundsmæssig samarbejde kræver af regulativer«.

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarajin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
17. april

katolsk orientering

Børn og unge, side 5
Ingen burde dø alene, side 6-7
Søstre af det
dyrebare Blod, side 8
Bøger, side 9

USA's biskopper beder indianerne om tilgivelse

Washington (KNA) – I et hyrdebrev har USA's biskopper bedt indianerne om tilgivelse for den racisme, der også har præget kirkens adfærd i forhold til landets indfødte befolkning.

Spejlbillede af racismen

»Vi beder den oprindelige befolkning om tilgivelse og forpligter os til samarbejde med den for fremover at sikre den sine rettigheder, sin religiøse frihed og sin kulturelle arv. Som kirke har vi ofte været ufølsom over for mis-

handlingen af vore indfødte amerikanske brødre og søstre, og tit har vi været et spejlbillede af racismen i den dominerende kultur, som vi tilhører«, hedder det i brevet.

Anledningen er de om sig gribende forberedelser til minde om Amerikas »opdagelse« i 1492. Alle katolikker opfordres til at overveje, hvad det i grunden vil sige, at være »amerikansk« katolik. 500-års jubilæet bør ifølge biskopperne især bruges til en ny indsats for kontinentets evangelisering og til en større interesse for indianernes rettigheder.

60 russiske martyrer rehabiliteres af staten

Moskva (KIPA) – Den russiske sovjetrepublik højestet har nu tilbagekaldt dommen, der i 1922 medførte dødsstraf for Skt. Petersborgs metropolit Veniaminov og 58 andre kristne. De blev henrettet på grund af »kontrarevolutionær virksomhed« og for at have »tilegnet sig kirkens ejendom«. Sandheden er, at metropoliten dengang i et brev til Kommissionen for Sultbekæmpelse havde foreslået at anvende kirkens formue til at købe madvarer med. Det blev af de røde kommissærer udlagt som »kriminelle hensigter«.

Der mangler ethvert bevis

Højesteretten har genoptaget sagen i oktober 1990 og bekendtgør nu, at »der mangler ethvert bevis for, at de dømte skulle have været indblandet i forsøg på at undergrave sovjetmagten ved at opbygge antisovjetiske organisationer«.

Moder Teresa fra Calcutta. Foto KNA.

Moder Teresa opretter et hus i Albanien

Tirana (KNA) - Albanien har nu åbnet sine grænser for sin mest kendte og respekterede datter: Den albansk fødte moder Teresa fra Calcutta har fået lov til at åbne et ordenshus for sine »Barmhjertighedens missionærer« i Albaniens hovedstad Tirana.

I begyndelsen af marts blev hun og fire medsøstre officielt modtaget i lufthavnen af formanden for regeringskommissionen for kulturelle forbindelser med udlandet, Jorgo Melica.

Kunstig befrugtning af ugifte kvinder i England

Kirken i England advarer mod virkeliggørelsen af Aldous Huxleys »Fagre nye Verden«

London (KNA) – Debatten omkring insemination af en ugift kvinde i Birmingham har udløst skarpe meningstilkendegivelser i hele England og Europa.

Den katolske biskop af Middlesbrough, Augustine Harris kalder tilfældet »bizar« og i direkte modstrid med skabelsesordenen. Allerede i 1984 blev der i forbindelse med de første reagensglasbefrugtninger advaret mod at virkeliggøre den umenneskelige »Fagre nye Verden«, som forfatteren Aldous Huxley anede i horisonten.

Englands førende moralteolog John Mahoney S.J. kalder kunstig insemination af ugifte for misbrug af den menneskelige forplantningsevne. Diskussionen bør ikke dreje sig om, om hver kvinde har ret til at få et barn, men i langt højere grad om barnets ret til at have to forældre.

Ifølge det britiske sundhedsministerium kan tilladelsen til enlige kvinder

om at blive besvangret med en ukendt mands sæd kun nægtes, hvis klinikens læger nærer tvivl om kvindens evner til at sikre barnet en tryk tilværelse.

Smagløshed

Den britiske oplysnings-tjeneste for svangerskab BPAS siger, at en femtedel af de kvinder, der søger om rådgivning på grund af ufrugtbarhed, er enlige kvinder.

Den tyske biskop Oskar Saier kalder »produktion

af menneskeliv« manipulation, der erstatter kærligheden med teknik og hengivenhed med fabrikation.

Endnu mere vanvittig kalder Saier den smagløshed at betegne insemination som en slags jomfrufødsel.

Den omtalte kvinde i Birmingham har aldrig haft samleje og ønsker det heller ikke, hun ønsker kun et barn. Da sæden stammer fra en sædbank, har barnet derfor en ukendt far.

Søndagsarbejde i EF

Luxemburg (KIPA) – Af hensyn til »sociale og kulturelle skikke« kan regeringerne i EF-landene forbyde søndagsarbejde. Det har den europæiske domstol i Luxembourg vedtaget den 28. februar.

Domstolen afviste en klage fra den franske møbelindustri, der havde påberåbt sig artikel 30 i Romtraktaten. Klagen gik

ud på, at forbudet forringer deres konkurrencemuligheder på det frie marked.

Domstolen svarer, at alle lande i EF holder fri om søndagen, så alle handelsvarer rammes af samme begrænsning, men det er ifølge europa-domstolen ikke i strid med europæisk handelsret.

Børn og unges vilkår i Danmark og i kirken var emnet for et par indholdsrige studiedage i marts, tilrettelagt af DUK. Læs om det på side 5. Foto Willem Wuyts.

Livsfjendtlige virksomheder bør omdannes eller lukkes

Rom (KIPA) - »Virksomheder, der er menneskefjendtlige, bør omdannes eller lukkes helt«, sagde paven til medlemmer af Den internationale for-
ening for kristne Arbejdsgivere, der var i Rom i anledning af 100-året for kirkens første rundskrivelse om social retfærdighed. Paven kritiserede udtrykkeligt miljøforureningen, våbenproduktionen og narkohandelen.

»Markedsmekanismer og moralske krav må kunne forliges. De ofte hårde og uforsonlige love om konkurrencedygtighed i erhvervslivet, der følger med den uophørlige teknologiske udvikling, må kunne holdes under kontrol af de krav, den menneskelige og kristne samvittighed stiller«.

Katolsk sociallære

Paven nævnte især problemerne i Centraleuropa, hvor omstruktureringen fra ideologisk kollektivismen

me til en fri markedsøkonomi i dag bebyrder mennesker »lige til grænsen for, hvad de kan bære«. Kun samarbejde og gensidig hjælp i takt med den katolske sociallære kan holde det mål for øje, at opbygge et retfærdigt samfund, hvori mennesker oplever en ægte social ligeværdighed.

Glem ikke de fattige

Men solidariteten inden for Europa må ikke lade os glemme nøden i andre dele af verden. De kristne må gøre en alvorlig indsats indbyrdes og med alle parter for at erstatte uretfærdighed og gæld med en dialog mellem partnere, så kløften mellem den første og den anden, den tredje og den fjerde verden forsvinder. Begrebet som Nord og Syd burde ikke længere være ensbetydende med ét sted, hvor alle verdens goder kan nydes, og et andet sted, hvor de mangler, sagde paven.

Appel til paven fra irakisk oppositionsleder

Teheran (KIPA) - Den shiitiske leder for det øverste islamiske revolutionsråd *Bager Akim*, som lever i eksil i Iran, har bedt paven om at bruge al sin indflydelse til at vælte det »kriminelle« styre i Bagdad. *Bager Akim* frygter for, at *Sadam Husseins* republikanergarde under nedkæmpelse af oprøret vil ødelægge de hellige byer Karbala og Najaf. Samtidig anklager *Akim* brugen af internationalt for-

budte våben som gas og napalm.

I appellen understreges revolutionens udbredelse og dens kamp mod et diktatur, som hersker med uretfærdighed og terror. Pavens indsats ville være af stor betydning for det fremtidige forhold mellem muslimer og kristne, hedder det i brevet, som blev afleveret i det apostoliske pro-nuntiatur i Teheran den 13. marts.

Søger at genoprette katolske skoler i Ungarn

Budapest (KNA) - Ungarns katolske biskopper opfordrer landets katolikker til en storstilet indsamling af midler til at genoprette det katolske skolevæsen.

Under 40 års kommuniststyre fik kun 8 katolske mellemskoler lov til at fortsætte undervisningen. Siden 1990 får de en vis statsstøtte. Men for at genoprette det skolevæsen, der blev frataget ordenssamfundene mellem

1948 og 1950, og for igen at opføre tidssvarende børnehaver og skoler kan kirken ikke undvære katolikernes bidrag, skriver biskopperne i et hyrdebrev til samtlige menigheder.

Lige som i Polen er mange kirkelige ejendomme blevet omdannet til offentlige kontorer, og da staten ikke har penge til selv at bygge nye, må kirken vente på bedre tider før den kan få sine bygninger tilbage.

Kristne kirkeledere og muslimer fra Jerusalem har i Rom forelagt paven en fredsplan for den israelsk-palæstinensiske konflikt. Foto KNA.

Kristne og muslimer forelægger paven fredsplan for Mellemøsten

Rom (KIPA) - En fælles fredsplan for en retfærdig løsning af den israelsk-palæstinensiske konflikt er forelagt paven af en gruppe kristne og muslimske religiøse ledere fra Jerusalem.

Forsoningens strategi

En central plads i forsoningens strategi tilkommer ifølge planen dialogen

mellem de forskellige religioner.

Jerusalem

Muslimerne overrakte paven et budskab fra Jerusalems mufti *Saed al-Din al'Alam Ibrahim Shaaban*. Den kristne delegation under ledelse af ærkebiskop *Michel Sabbah* bestod videre af den melkitiske vikar for Jerusalem, ærkebi-

skop *Lufti Laham* og den lutherske biskop *Naim Nassar*.

I Vatikanets egen fredsplan indgår som bekendt internationaliseringen af Jerusalem med særlige beskyttelseslove for jøderne, de kristnes og muslimernes hellige steder, videre anerkendelse af en palæstinensisk stat ved siden af den israelske og

religionsfrihed i samtlige Mellemøstlande. Paradoksalt nok er *Saddam Husseins* Irak det eneste muslimske land i hele Mellemøsten, hvor kirken er tilladt, har egne skoler og frihed til religiøs praksis. Hverken i Kuwait, Saudi-arabien eller de øvrige Golfstater er kristendommen tilladt.

Albanske flygtninge i Syditalien Modtaget med åbne arme af befolkningen

Rom (KIPA) - Iagttagere har undret sig over den store hjertelighed, hvormed befolkningen i Brindisi har modtaget båd-flygtninge fra Albanien. Svaret er, at de modtog landsmænd med samme sprog og kultur. I Apulien lever en stor albansk-italiensk befolkningsgruppe, hvis forfædre selv er flygtet fra Albanien i det 15. århundrede. Da *Giorgi Skanderbegs* modstandskamp mod tyrkerne endte med et nederlag, søgte tusinder albanere deres tilflugt over havet til Syditalien. Hjælp til landsmænd i »det gamle« fædreland har en lang tradition bag sig. *Skanderbeg* har sin rytterstatue på Piazza Albania mellem Aventinerhøjen og Celiohøjen i Rom.

På trods af 400 år assimilerings har mange af de såkaldte italo-albanere bevaret hjemlandets sprog og mange af dem tilhører

stadig den græsk-katolske kirke af byzantinsk ritus. De kalder sig selv »arbe-resh« og udgør en befolkningsgruppe på 200.000 mennesker. Alene i Calabria er der 35 sogne med ca. 67.000 arberesh. Men de fleste italo-albanske småbyer findes på Sicilien, i Campagnen, Molise og Basilicata. I Apulien, hvor i marts de nyeste albanske flygtninge er sprunget i land, er der kun én gammel italo-albansk menighed, San Marzano di San Giuseppe.

Også kontakt under kommunistisk styre

Italo-albanerne har frembragt mange kunstnere, videnskabsmænd, kirkeledere og politikere. Den italienske socialistleder *Craxi* stammer fra disse familier. De spillede en vigtig rolle i Albanien genfødsel i det 19. århundrede. Også i de forgangne

40 år med kommunistisk styre og total religionsforfølgelse i Albanien forblev kontakter og hjælpekanaler til den anden side af Adriaterhavet i funktion.

Bro til Rom

Italo-albanernes kontakt med den ortodokse kirke i Grækenland gør dem til en bro mellem Rom og ortodoksien. Det er takket være deres tilstedeværelse, at Syditalien stadig har byzantinske menigheder. Oprindeligt var hele Syditalien til Napoli byzantinsk område. Selv efter kirkesplittelsen i 1054 forblev Italiens støvlehæl overvejende byzantinsk-katolsk. Det var først under det spanske, senere det østrigske og bourbonske herredømme fra det 15. til det 18. århundrede, at den latinske ritus trængte igennem i det sydlige Italien.

Derfor var det ikke un-

derligt, at se de lokale menigheder og Caritas-organisationen i Brindisi reagere med venlighed og rørende hjælpsomhed, da skib efter skib i marts måned bragte albanske flygtninge til havnebyen med sine knap 20.000 indbyggere. Ros til befolkningen, men ris til myndighederne, som ifølge formanden for den italienske bispekonference *Camillo Ruini* kunne lære meget af befolkningens velvilje, alvor og stor-sind. Autoriteterne var se-ne om at skaffe husly og mad, mens den lokale befolkning optog så mange forkomne mennesker som muligt i deres hjem.

Vatikanets avis »Osservatore Romano« har kaldt modtagelsen »uværdig«.

Flere tusinde albanere er ifølge pressen efter få dage uden tag over hovedet vendt tilbage til Albanien med fragtskibet »Tirana«.

Flere og flere katolske skoler får økonomiske problemer

Foreningen af katolske skoler i Danmark vælger bestyrelse på generalforsamlingen

Foreningen af katolske skoler i Danmark har den 16.3. 1991 afholdt generalforsamling på Sct. Michaels skole i Kolding.

Af formandens beretning fremgik, at ca. 1/3 af de større skoler kører med underskud – heriblandt flere skoler med medlemskab i FAKS – og at det er bydende nødvendigt med en ny tilskudslov, der retter op på den skæv-vridning, der er sket siden 1988. Der arbejdes for tiden med forslag til en ny tilskudslov, bl.a. i Fællesrådet for Frie Grundskoler og en betænkning er allerede afleveret til det udvalg, som Undervisnings-

ministeren har nedsat til at fremkomme med forslag.

Såfremt udvalgets forslag bliver gennemført, vil det betyde en gennemsnitlig forhøjelse af tilskuddet på ca. 10% til de skoler, der er medlemmer af FAKS.

Håber stadig på at samle skolerne

Videre fremgik det af beretningen, at foreningen er i kontakt med Kateketcentralen med henblik på et nærmere samarbejde, ligesom man har bedt Pastoralrådet om at blive inddraget i sager vedrørende katolske skoler.

Formanden kom også

ind på den svækkelse af foreningen, der skete ved de 8 skolars udmeldelse og udtalte håbet om, at det på den ene eller anden måde må lykkes at finde et grundlag, hvorpå alle katolske skoler kan samles, så vi igen kan fremstå som en, katolsk organisation. Bestyrelsen har rettet henvendelse til de udmeldte skoler herom.

Flere kan blive medlem

Generalforsamlingen vedtog vedtægtsændringer, efter hvilke det nu er blevet muligt for forhenværende og nuværende skoleledere og styrelsesformænd at stå som per-

Flere af de katolske skoler har ikke i de sidste par år haft den nødvendige tilgang af elever i de små klasser. Dette har bl.a. betydet en meget stram økonomi. Foto Knud Kluge

sonlige medlemmer af foreningen.

Til bestyrelsen genvalgte Else Brask, Århus, Jørgen Braarup, Fredericia og Øivind Kjærstad, Tåstrup, herudover fortsætter Ole

Meyer, København som formand og K.W. Thomsen, Kolding som sekretær.

Der var til generalforsamlingen fremmødt 29 stemmeberettigede med-

lemmer samt 4 gæster og generalforsamlingen blev ledet på myndig vis af fhv. skoleleder Harald Rasmussen, Kolding.

K.W. Thomsen

1. søndag efter påske, »Hvide søndag« var festdag for omkring 150 børn i bispedømmet, som modtog deres første hellige kommunion. Mon ikke alle har været lige så spændte og forventningsfulde, som børnene her i Vor Frue menighed i Herlev: (fra venstre) Katja, Helene, Maria, Sairse, David og Daniel. Et tillykke til dem og de øvrige førstegangskommunikanter i bispedømmet. Foto Knud Kluge.

Jens Pors ny formand for DUK 80 deltog i årsmødet på Øm

Danmarks Unge Katolikker, DUK valgte på sit årsmøde 1.-3. marts i Øm ny hovedbestyrelse. De tidligere medlemmer, der var på valg, nemlig Elisabeth Løvland Macko, Elisabeth Abildsten og Birgitte le Fevre ønskede ikke at genopstille. I stedet blev følgende valgt: Grit Bredholt, Frederik Nielsen og Anette Clausen. Hovedbestyrelsen består herudover af Elsebeth Mørck-Petersen, Stefan Frandsen og Jens Pors – medlemmer, der ikke har været på valg i år. Desuden er ungdomspræsten Jesper Fich medlem af bestyrelsen.

Som suppleanter blev Louise Fink-Jensen og Michala Lange valgt.

Jens Pors blev på hovedbestyrelsesmødet ugen ef-

ter valgt til formand. På mødet deltog 80 repræsentanter fra 28 menigheder.

kk

Jens Pors er ny formand i DUK. Foto DUK.

Katolsk
Bispekontor
er åbent
mellem
kl.
9.00 og 16.00

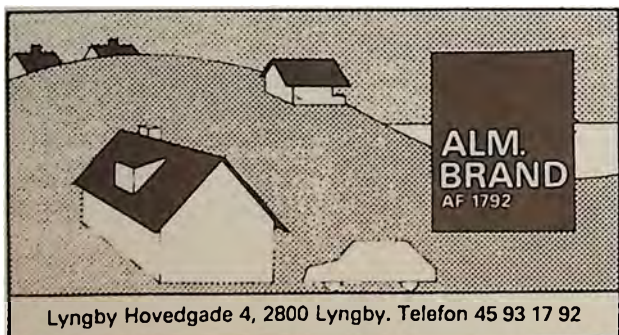
Sct. Ansgars Kirke

Bredgade 64, København

er lukket på grund af restaurering indtil videre.

Søndagsmessen kl. 10.00 er henlagt til Sct. Augustins Kirke, Jagtvej 183, København Ø.

Alle øvrige messer i ugens løb samt lørdag kl. 17.00 og søndage kl. 8.00 fejres i menighedssalen, Bredgade 69.

ALM.
BRAND
AF 1792

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

Højskoleuge på Magleås

27. juli - 3. august 1991

»Kultur og kristendom«

Foredrag, debat, workshops, drama, liturgi, musik, dans, grillaften, badetur, museumsbesøg, etc.

Foredrag ved bl.a. Walter Dalland, Eva Nordentoft, Margrethe Auken, Otto Norn, Martin Drouzy, Søren Krarup og Jaques Blum o.a.

Præst for højskoleugen: Per Dolmer.

Den katolske Kirkes kursuscenter Magleås i Høsterkøb ligger midt i Rude Skov med udsigt over Sjælsø.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift ialt: Kr. 1.800.-. Ved tilmelding indbetales depositum kr. 300.- på giro nr. 428 44 29 eller ved check til

Magleås kursuscenter,
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød
Tlf. 42 81 07 15

Ansøgning om reduktion i prisen kan rettes til kursuscentret.

Valfart til Vor Frue af Aasebakken søndag den 26. maj 1991

S-tog fra Københavns Hovedbanegård klokken ca. 7.30 til Holte.

Fra Holte S-station går vi i »løbs formation« til Rudersdalsvej (overfor Poppel Alle), hvorfra valfarten starter klokken 9.00 præcis.

Under sang og bøn: Valfart gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Klokken 11.00: Andagt i Vor Frue Klosters park.
Klokken 12-14.45: Spisning og samvær.

Salg af rosenkranse, bøger, medaljoner m.m. og af øl, vand og kaffe; men mad må man selv medbringe.

Klokken 15.00: Højmesse.
Slut klokken ca. 16.

Valfartens tema: »Som Faderen har sendt mig, sender jeg Jer« (Johs. 20,21).

Katolsk Valfarts Komite

Palæstina

I sit påskebudskab opfordrede paven igen den politiske verden til »at lytte til de længe overhørte råb om frihed« fra de undertrykte folk. Paven nævnte udtrykkeligt palæstinenserne, libanesiserne og kurderne.

En del kristne har svært ved at forstå Pavestolens diplomatiske standpunkter i hele Mellemøstspørgsmålet. Det skyldes nok, at man siden 1947 har set sig nærsynet på Israels ret til at eksistere som stat i et område, som i 2.000 år ikke har været Israel, – uden hensyn til de folks rettigheder, der havde boet der i århundreder, og – set fra kirkens side – især de kristne arabere i Det hellige Land. Indtil 1917 blev de regeret af de osmanniske tyrker, derefter af England. I 1917 gav pave Benedikt XV udtryk for sin lettelse over, at de »vantro« (muslimer) nu var »fjernet fra Kristi grav«. De hellige steder tilhørte igen de kristne.

Da Balfour-erklæringen lovede oprettelsen af både et jødisk og et palæstinensisk »hjemland« forudså paverne den udvikling, som førte til den hårdknude, vi i dag er øjenvidne til: De indvandrede zionisters interesser tilgodeses på bekostning af de arabiske palæstinensere. Da FN i 1947 vedtog at dele det britiske mandatområde Palæstina i en jødisk og en palæstinensisk stat, reagerede Vatikanet lynhurtigt og demonstrativt ved at udnævne en apostolisk delegat for Jerusalem og hele Palæstina, som tegn på, at Pavestolen foretrak et udeelt Palæstina.

Pavestolen har argumenteret med, at oprettelsen af staten Israel ikke har belæg i Bibelen, men i Balfour-erklæringen, og at kun den jødiske stat blev oprettet under zionismens pres på FN. Det burde ikke undre nogen katolik, at Pavestolen er bekymret for de kristne araberes skæbne i disse lande med en fra dag til dag mere aggressiv zionisme og islam. Det forklarer bl.a. hvorfor paven søgte at værne om andre værdier, da FN og navnlig USA især ønskede at knuse en nu stormagt i Mellemøsten, i øvrigt den eneste, hvor de kristne har rettigheder, hvad de ikke har hverken i Kuwait eller nogen af de øvrige Golfstater. De forklarer måske også noget af patriark Bidawids holdning til Saddam Husseins styreform.

I dag arbejder diplomatiet under højtryk for alligevel at sammenkalde den mellemøstkonference, både Hussein, Bush og Israel har afvist. Problemerne i Mellemøsten skyldes jo i vid udstrækning det engelske mandatstyres vidtløftighed og manglende ansvar for udviklingen, da England rømmede Palæstina. Problemerne kan kun løses, hvis alles interesser tilgodeses og alle accepterer hinandens ret til at være en stat med egne grænser.

Før Golfkrigen har Pavestolens præmisser for en løsning altid indeholdt tre punkter: Respekt for hvert folks ret til eget land. Religiøse og politiske rettigheder til de kristne mindretal i hele den arabiske verden (og disse mindretal er størst i Libanon og Palæstina). Og til sidst en international særstatus for Jerusalem, der sikrer både kristne, jøder og muslimer fri adgang til deres hellige steder.

Men siden Golfkrigen har forhandlingsmulighederne ændret sig. Syrien og Egypten holdt på den vindende FN-hest, Jordan på den forkerte, mens Irak kun kan tale lavmælt. Pavestolen frygter nu, at Syrien og Israel vil dele Libanon mellem sig, og at Jordan bliver »straffet« ved at blive ophævet som kongerige og omdannet til den nye stat Palæstina. Det ville i værste fald medføre, at samtlige palæstinensere bliver tvangsdeporteret til denne nye stat. Høgene i Israel ville ikke undse sig for det. Så ville atter titusinder af kristne fra Betlehem, Bebron og de øvrige byer på Jordans vestbred fordrives fra deres hjemsted.

Pavens kraftige fordømmelse af Golfkrigen som »et brud på international ret« er blevet forstået, omend ikke af alle danske katolikker, så dog af de arabiske stater. De vil forhåbentlig honorere pavestolens holdning ved at danne modvægt mod Israels og Syriens urimelige krav om at dele Libanon og de besatte jordanske områder mellem sig. For så ville Syrien få den magt, Irak ikke måtte få. Og så bliver fred igen blot en pause mellem nye konflikter.

W.W.

Læserne diskuterer

Hvor var Danmarks unge katolikker på »Opstand«-festivalen?

Så kom der igen et nummer af k.o., og denne gang kunne man læse om den katolske isolation her i landet. Samtidig kunne man også konstatere, at der ikke var ét ord om »Opstand«, den kristne festival, som har navn efter at Jesu opstandelse fejres i påsken. Men hvor er katolikkerne? Ikke engang DUK har Opstand på programmet, selv om det var en god opgave for DUKs folk, men måske har de unge katolikker ikke noget at fortælle andre?

Hvorfor er vi – stadig – så bange for at blande os med andre kristne? Ligner vi Indre Mission, som også isolerer sig lidt af frygt for at miste medlemmer til frikirkerne?

Hvorfor ikke blande sig mere med f.eks. de andre frikirker her i landet, ikke mindst da man i det regi stadig kan opleve fordomme om os katolikker.

Jeg opfatter Hans Jørgen Johansens artikel som en direkte opfordring til os om at komme ud og kunne afklare evt. fejlinformation om os. Samtidig kunne det også være en anledning til – bl.a. på Opstand – at komme ud med, hvad vi har af litteratur, kateketmaterialer o.l., også så vi evt. kunne nå længere ud end til vor katolske enklave.

En anden isolering ser

vi i et læserindlæg i samme nummer. Det er desværre sådan, at nogle kan føle det sådan, men også i andre frikirker og i folkekirken kan det ske, ligesom mange kristne jo mangler almindelig høflighed. Men til gengæld kan det også for os andre – virke lidt som om udlændinge grupperer sig og isolerer sig i menigheden, bl.a. sprogmæssigt. Nogle bliver fortrængt fra fællesskabet af

tankeløse rygere, der jo også lige har været til messe.

Det kunne nok være, at dette emne kunne blive bearbejdet lidt på forskellig led. Men lader vi mulighederne ligge, også fra officielt hold, kan vor tilstedeværelse jo kun være »os selv nok«. Lad os komme ud over det.

Knud Rohde

Ukendskab til kirkens lære om kønslivet

I katolsk orientering nr. 5, 1991, findes et kort referat (fra KNA) af en artikel (lederartikel) i Herder Korrespondenz, hvor Klaus Nientiedt, som senere i referatet kaldes teo-

log, bl.a. kritiserer kirkens pastorale behandling af skilte og fremfor alt skilte og gengifte. Det vil jeg ikke tage stilling til.

Men når forfatteren igen fremhæver »kirkens overdimensionerede fiksering på sexualiteten i ægteskabet« må man dertil sige, at denne »fiksering« helt og fuldt stammer fra den hl. Skrift. Jeg henviser til eksempler som: 1 Mos 1,27; 2,24; Mt 19,4-6; Mk 10,7-9; 1 Kor 6,15-16; 7,4; Ef 5,31-32. Der er derfor heller ikke i kirkens praksis m.h. til skilte gengifte på dette område tale om nogen straf, men om en ren konsekvens.

Jeg ved udmærket, at disse udtalelser – som næsten alle – kan udlægges på forskellig måde. Men det er nu engang en kendsgerning, at kirken har fået pålagt ansvaret for den hl. Skrift (derfor har kristendommen den i det hele taget) og for forståelsen af den – kirken, ikke teologer i opposition til kirken.

Det er desværre typisk, at teologernes misforståelser på kønslivets og ægteskabets område igen og igen forårsages af ukendskab til grundlaget for kirkens lære. Det må ligge i, at man har en færdig mening, som man ikke vil have forstyrret af en ny viden, eller at man fejlagtigt tror, at kirkens lære er for vanskelig at følge; heller ikke det er naturligvis tilfældet (den almægtige Gud, som vi tror på, giver også sin hjælp til det).

For en ordens skyld gør jeg opmærksom på, at et tilsvarende indlæg til dette allerede tidligere er sendt til Herder Korrespondenz og KNA.

Erik Guldager

Svar: Man er ikke nødvendigvis i opposition til kirken, fordi man er kritisk teolog. For uden teologer ville kirken ikke være kommet længere end diskussionen om omskæring og spisevaner.

Red.

Herman van Tooren

Gud skrotter sine missiler

»Første læsning på første søndag i fasten var om regnbuen, der viser sig i skyerne efter syndfloden«, noterer k.o. nr. 5. Dette er naturligvis kun delvist sandt.

Det hed i læsningen: »Min bue sætter jeg i skyen«. Buen, det er det skydevåben, som sættes på non-aktiv: Gud afrunder, hænger sin armbrøst som pynt på himmelhvalvingens væg. Moderne sagt: Gud skrotter sine missiler.

Hvis vi nu bare bibeholdte ordet »bue« i al sin

enkelthed og tvetydighed, så ville døren til teksten holdes åben. Med ordet »regnbue« smækker døren til teksten i og læsningen reduceres til en pittoresk fortælling om et naturfænomen, uden appel til os, som ofte render omkring med et helt arsenal af våben. (Billedet af den bedende Saddam Hussein med revolver er i mere end en forstand en ubehagelig, uhyggelig ikon).

Hjælp de kurdiske flygtninge!

Caritas Danmark med i landsdækkende indsamling

Caritas Danmark opfordrer katolikker over hele landet til at støtte de nødlidende kurdiske flygtninge, som i hobetal flygter fra den irakiske hærs overgreb. Generalvikar Paul Marx har netop på bispedømmets vegne udsendt en opfordring til menighederne om at støtte indsamlingen.

Dansk Flygtningehjælps medlemsorganisationer er

fælles om den landsdækkende indsamling til fordel for hundredtusinder kurdiske flygtninge på flugt fra de kurdiske områder i Irak, og de flygtninge, som nu er i lejre i Tyrkiet og i Iran. Bl.a. opfordrer Dansk Flygtningehjælp i annoncer befolkningen til at være med i nødhjælpen.

Dansk Flygtningehjælp opfordrer i en pressemeddelelse den danske rege-

ring til direkte og i samarbejde med EF at yde størst mulig hjælp i form af materiel, fødevarer og penge til de regeringer og hjælpeorganisationer, der yder bistand til flygtninge.

Den danske hjælp bør ikke på nuværende tidspunkt bestå i at bringe flygtningene til Danmark, men vi bør gøre alt muligt for at yde størst mulig hjælp i områderne, lige-

som behandling af sårede bør foregå i de nabolande, flygtningene strømmer til, siges det videre i pressemeddelelsen.

De kan støtte indsamlingen ved at sende bidrag til Caritas Danmark, Bredgade 69, 1260 K, giro 4 04 3979, mærket »Kurdiske flygtninge«.

kk

Bispedømmets præster og pastorale medarbejdere fik i pauserne mange livlige drøftelser om børn og unge.

DUK-kursus for præster og pastorale medarbejdere i bispedømmet

Børn og unges vilkår i Danmark og i kirken

DUK holdt et kursus for præster og pastorale medarbejdere tirsdag den 12. til torsdag den 14. marts på Magleås. Tidspunktet viste sig at være godt valgt, bedre end en weekend, hvor præsterne og mange af de øvrige indbudte ikke kan rejse fra deres menighed. 35 deltagere skulle beskæftige sig med ungdomsarbejdets vilkår.

Vi fik en time til at gøre os mere eller mindre fortrolige med denne sære verden. Derefter så vi videofilmen »Breakfast Club«, der, endnu mere amerikansk end alt det forrige, borede dybt i unge menneskers angst for hinandens behov for ømhed og forståelse.

Onsdagen blev indledt med en velforberedt messe. Da søstre og lægfolk endnu ikke må prædike efter evangelielæsningen, indførte sr. Gisela Heitz os i liturgiens tema før messen, og hun gjorde det så fint, at det kunne have været en god prædiken. Ellers gik dagen med tre

Tekst og fotos: Willem Wuyts

foredrag og efterfølgende diskussion.

Børn lever i en voksenverden

Michael Rantzau-Meyer, gymnasielærer i Espergærde sammenlignede 50-ernes samfund med 90-ernes og kom langt omkring med eksempler på de store modsætninger mellem et mangelsamfund med et endnu fast familiemønster og vort overflods-Danmark med masser af ødelagte familieforhold.

Ikke alle sammenligningspunkter kunne bruges til vor debat, men især mange unges utryghed og angst samt det faktum, at mange børn ikke længere lever i deres egen verden, men tvinges hele dagen til at leve op til de voksnes verden udløste gode samtaler. Ikke mindst forældrenes ændrede autoritet kom på tale, og det forhold, at for mange unge er mor en veninde og/eller far en kammerat. Den bio-

logiske ungdom kan i dag trækkes ud, mens voksne pådømmes at forblive unge.

Frygten, der hos mange bliver til fortrængning og angst, bliver ved medierne hjælp kanaliseret til vold eller forbrug. I dette miljø lever vor ungdom. Det er vor opgave, at hjælpe dem igennem ved at se de positive muligheder i denne form for udfoldelse, så de unge ikke bliver til en generation »der ikke holder af sig selv« og heller ikke gror fast i nykonserverativ puritanisme.

Voksenlivets krav

Ida Koch fra Frederiksborgs Ungdomsrådgivning talte om de unges forberedelse til voksenlivets krav, og kravstrukturens pres: Kvalifikationspresset og tidspreset på den ene side, det strukturelle pres med truende arbejdsløshed og marginalisering på den anden side.

Begge slags kan presse de unge ind i en konformitet; de skal dreje med karrusellen. De, der slynges af karrusellen, kan reagere synligt som kriminelle eller usynligt med psykiske lidelser, endog selvmord(sforsøg), ifølge statistikker fra Fyns amt 3.000 om året, det er 8 om dagen. Andre melder sig ud af samfundet og danner aktive ukonforme grupper som BZ og Sorte Klat. De bliver så til gengæld kriminaliseret af det konforme samfund.

Vi må lære at udnytte det potentiale, der er i ungdommen, vel vidende at samfundet ikke levner dem mange chancer for fejltagelse og ny start: Et forkert valg, så er klippekortet brugt.

Morten Ejrnæs fra Den sociale Højskole uddybe-

de religionernes bidrag til integration af immigranter. Hvis børnene bliver for hurtigt fordansket og deres forældre sent eller aldrig, ødelægges sprogforvirringen børnenes respekt for deres forældre. Tosproget støtte kan være nødvendigt, så længe forældrene er étssprogede. Her svigter myndighederne ved manglende information om børns opvækstvilkår i Danmark, dialogen med skolen er gennemgående dårlig, forældrene bliver afskåret fra at støtte barnet med skolen og i denne onde cirkel bliver også barnets skolegang dårligere.

Indvandrere trænger til muligheden for egne kulturelle aktiviteter, hvor børnene oplever deres forældre som voksne og de voksnes selvrespekt opretholdes. Integration uden selvsikkerhed i egen kultur gør kun rodsløs. Kirken må kunne spille en overgangsrolle.

Diskussion

Om aftenen var der pannediskussion. En sognepræst, en mor til fem børn, en menighedsrådsformand fra et stort sogn og en ung KUK-leder fortalte om deres erfaringer med de unges tilknytning til menigheden.

Torsdag formiddag var det så DUK's afsluttende runde med en masse nyttig information om både muligheder og misforståelser, ønsker og selvkritik til bearbejdning i mindre grupper. Ungdomspræsten Jesper Fich, konsulent Susanne Hoyos, Nik Bredholt, Jens Pors og Niels Engelbrecht kan forhåbentlig med tilfredshed se tilbage på et par spændende dage.

W.W.

DUKs konsulent, Susanne Hoyos var en af kurssets arrangører.

Udstilling om ungdomskultur

For at skubbe dem ned i vandet uden tøven, blev deltagerne tirsdag aften pladask sluset ind i mødelokalet, som til denne lejlighed var omdannet til en udstilling med alt, hvad der i dag kaldes ungdomskultur, fra undertøj, tegneserier, plakater til videospil og den øredøvende larm, som i dag er ungdommens baggrundsstøj. Påfaldende, med hvilken udsøgt aggressivitet reklamebranchen henvender sig til denne åbenbart pengesterke del af befolkningen.

35 præster og pastorale medarbejdere beskæftigede sig i 3 dage med børns og unges vilkår i Danmark og i den katolske kirke. Det blev til mange diskussioner om børn og unge blandt præster og bispedømmets pastorale medarbejdere.

Bodsandagter med absolution

Hittidig praksis var rigtig og fortsætter

Solothurn (KIPA) - »Paven og hans rådgivere har anerkendt de særlige pastorale omstændigheder, som også i Schweiz gør bodsandagter med fælles

Medierne er en Guds gave

Rom (KIPA) - Den 12. maj fejres medie-søndagen for 25. gang. I den anledning har paven på festen for journalisternes værnehelgen *Frans af Sales* den 24. januar kaldte medierne »en Guds gave, der kan bringe mennesker nærmere hinanden i gensidig forståelse som søskende«.

I sit budskab minder paven om pastoralinstruksen »Communio et Progressio« (Fællesskab og Fremskridt fra 1971) som i 20 år har været den katolske medieforståelsens charter. Derfor opfordrer paven biskopperne og de troende at sætte sig ind i de principper for medievirksomhed, som de er fremsat klart i »Communio et Progressio«, at genopfriske dem og handle i overensstemmelse med dem.

Pavens budskab til præsterne på Skærtorsdag:

Præstemanglen kan løses

Rom (KIPA) - Nok er antallet af præstekald igen stigende, men den store ulighed mellem verdensdelene kan afhjælpes ved gensidig hjælp, skriver paven i sit årlige budskab til præsterne i anledning af Skærtorsdag.

Der findes egne, hvor kun et par hundrede katolikker har egen præst, mens andre egne må leve med, at én præst skal betjene titusinder af troende.

Paven indrømmer dog, at præstemanglen kan bidrage til en nyvurdering og overvindelse af mange præsters identitetskrise.

sakramental syndsforladelse nødvendige«, erklærer biskoppen af Basel, *Otto Wüst*. Han understreger, at også biskoppen af St. Gallen, *Otmar Mäder* står bag tilladelsen, fordi problemerne i begge bispedømmer er de samme.

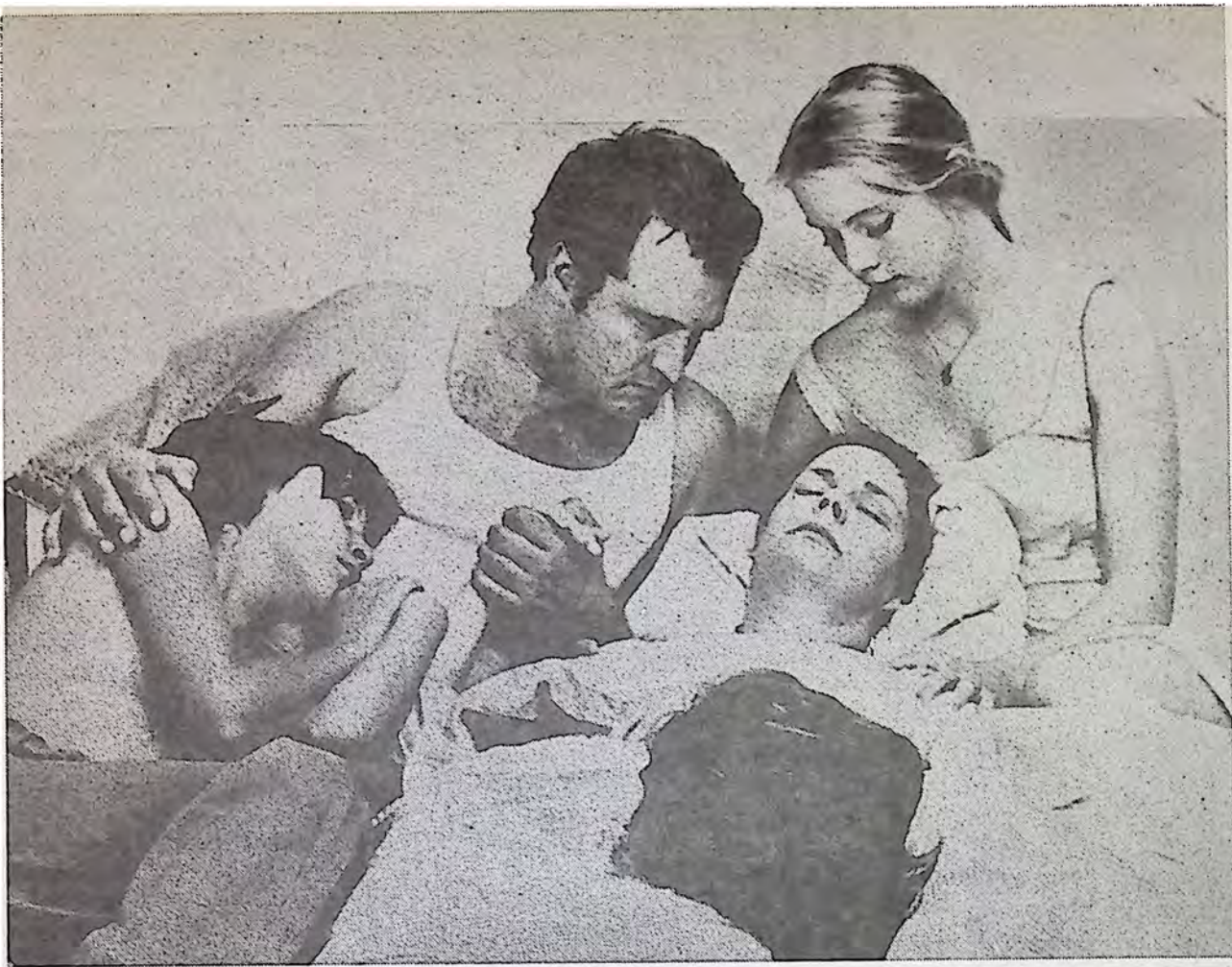
Værdifulde erfaringer om bod

Ifølge biskop Wüst er intensive samtaler med Rom gået forud for tilladelsen til at fortsætte den hittidige praksis. Den har lært ham som biskop at gøre meget værdifulde pastorale erfaringer og den har medført gode pastorale overvejelser, skriver han i meddelelsen om, at den hittidige praksis kan fortsætte. I fremtiden bliver det dog ikke den enkelte sognepræst, men biskoppen, der skal bedømme, om en bodsandagt af nævnte form er påkrævet i et sogn. Sognepræster og ledere af sjælesorgsgrupper kan anmode om tilladelsen, hvis de skønner, at forudsætningerne er til stede.

Biskop Wüst takker i skrivelsen alle, der i årevis sammen med ham har ivret for at lade de troende opleve, hvordan omvendelse og bodssakramentet frem for alt er en Guds gave.

»De sidste årtiers erfaring viser klart, hvor meget kirken og verden har brug for præster, og ikke i en eller anden »laiciserede form«, men i enklang med evangeliet og kirkens Tradition«.

»Jo mere vi har den fornemmelse, at der stilles for store krav til vor sendelse, des mere bør vi åbne os for Helligåndens virke«, skriver paven. Verdenskirken tæller i dag ca. 900 millioner katolikker og har 401.479 præster, fordelt som 255.240 verdenspræster og 146.239 ordenspræster.

Den døendes ønske er blevet opfyldt: Hun dør i sit eget hjem, i sit eget soveværelse og omgivet af sin mand og sine børn. Alle er forberedte og psykisk i stand til at tage afsked, uden fortrængninger og styrket af troen. Alt for mange mennesker dør desværre endnu i ensomhed på sygehuse, hvor alt er dem fremmed og hvor de ofte svigtes af deres nærmeste familie.

Bistand til alvorligt syge og døende

Ingen burde dø

Op til påsken udsendte den tyske bispekonference en erklæring om dødsbistand. Også hos os hører kravet om en menneskeværdig død til et af emnerne i etikdebatten. Vi bringer her de uddrag af den tyske skrivelse, som også har bud til danske katolikker, i en lettere redigeret oversættelse.

De fleste mennesker dør i klinikker og sygehuse, måske lige så mange på alderdoms- eller plejehjem. Færre dør i deres hjem. Nogle dør hjemme ene og forladt, ved en ulykke måske, ofte i dybeste nød. Ikke så underligt, at flere og flere ønsker at kunne dø i omgivelser, de er fortrolige med, og hvor der mærkes omsorg. Men også de, der helst vil dø i deres eget hjem, ønsker medleven og omsorg. Hvor begrænsede er mulighederne for bistand i den døendes eget hjem?

Menneskelig nærhed

Selv om vi bør imødekomme ønsket om at dø mellem egne fire vægge, er det vigtigste spørgsmål ikke, hvor et menneske dør, men hvordan, og om nogen er til stede med menneskelig nærhed. For både i hjemmet og på pleje-

hjemmet kan mennesker gå bort i fuldstændig forladthed og sjælelig ensomhed eller under omsorg og pleje til det sidste.

Der er et voksende ubehag over, at døden fortrænges, helt åbenlyst eller fordækt. Derfor er en helt ny måde at omgås den døende med finfølelse i alle dødens faser nødvendig, og den bør inddrage alle pårørende, venner, personale og præst. Den bør også bruge et sprog, som er delikat, men sandfærdigt. Det er lige så vigtigt som den rette medicinske forplejning og det passende rum, at der tales menneskeværdigt om døden med den døende og dennes nærmeste.

Eksistentiel erfaring

Døden er en eksistentiel erfaring, der gør mennesket fortvivlet. Døden opleves som meningsløs.

Derfor forties den som regel, også blandt kristne. Men vi kristne tror, at ved Kristi korsdød og i hans opstandelse er vejen til livet banet. Her er ikke plads for en udførlig teologi om døden, men følgende tanker må være brugelige både som svar til fortvivlede mennesker og i selve trosforkyndelsen.

Kristen tro om døden

Mennesket er en enhed af legeme, erkendelse, vilje

og oplevelse. Denne enhed bryder sammen i døden og undrages fra dette øjeblik de levendes erfaring. Troen giver os håbet på et evigt liv. Troens øje ser mysteriet menneske i liv og død og efter døden sikret og uudsletteligt bevaret i Guds skabende kraft. Den afdøde lever med sin egen personlige eksistens.

Alle de umiddelbare forhold, et menneske har i tid og rum og historie,

Når børn får lov til at hjælpe med at passe et gravsted, stiller de også de spørgsmål, der kan give dem et naturligt syn på døden.

Menigheden har en stor opgave hos svært syge, døende og sørgende. Den burde finde ud af, hvordan disse mennesker kan opsøges og omgås; så de føler sig »med« i fællesskabet.

tidsbundet som det er, til det omgivende menneskelige fællesskab, afbrydes af døden. Men troen giver os sikkerhed om den længsel, mennesket har, længsel efter beskyttende nærhed. Derfor ser troen den afdøde stadig i forhold til dem, der endnu lever på jorden. Den afdøde står stadig i forbindelse med de levende.

Menneskelivet med alt, hvad ansvar og kærlighed men også skyld og synd har vævet sammen, har intet svar på spørgsmålet om livets mening med døden for øje. Men troen giver os håbet om, at Guds helbredende kærlighed løser alle knuder og forløser mennesket. Den afdøde erfarer *forløsning* fra sin uforløsthed.

Døden berører mennesket enhver virkemulighed

delse og død. Det kan hjælpe mennesker at overvinde eller beherske deres angst for at give slip på livet og acceptere døden. Muligvis finder den syge kraft til at give sig Gud i vold. Det forudsætter, at tingene nævnes med deres rette navn, og at de samme ord bruges, der bruges i dagligdagen: Lidelse, sygdom, død, tro, håb, forløsning skal nævnes uden omsvøb, ellers virker sproget ikke som en hjælp.

Grænser for hjælp

Men for at lære den kunst at dø, må man først lære kunsten at leve. Kirken vil lære mennesker at leve således, at de lærer at dø. Det indbefatter det ofte vanskelige skridt, at indrømme vort eget behov for hjælp og ikke at afvise andre menneskers tilbud

Her er der brug for sjælesorg, der kræver videreuddannelse og permanent bevågenhed og nærhed.

Gamle og nye svar

Lidelse, død og sorg er ingen nye temaer for kirken. I dens forkyndelse, liturgi og diakoni har Kristi død og opstandelse altid været svaret på menneskets spørgsmål om meningen med livet. Opstandelsen med Kristus har altid ledsaget døende og trøstet grædende. Men ændrede livsbetingelser og familieforhold, langtidsarbejdsuduelighed efter ulykker, nye livsfarlige sygdomme, materialistisk livsstil, ideologien om, at alle sygdomme kan helbredes og lignende stiller i dag kirken foran den opgave, at give nye svar på nye spørgsmål, og svar på

spørgsmål, der altid har stået åbne.

Vor tid, hvor mennesker forsvinder anonyme i massen, afslører mere end nogen sinde angsten, forladtheden og tabet af personligheden. Det rammer også døden. Hverken »dø ungt« eller »dø smukt« er brugelige svar. Kun en bevidst gennemlevet og erfaret dødsproces, forbundet med håbet om, at »døende ikke dør«, for at sige det med *Paulus*, er i stand til at gøre et menneskes sidste timer afklarede nok til, at det kan se den ufattelige død imøde uden absurditetens gru.

Mennesker, der evner at give andre mennesker mod til at se livets og dødens sandhed i øjnene og kan holde dem i hånden, når døden indtræffer, har været i stand til at

ændre den gængse ånd og praksis i ledsagelsen af døende. Især i England har særlige hospitalet vakt opsig, hvor hverken medlidenhedsdrab eller uhensigtsmæssig teknisk forlængelse af et udslidt liv kommer på tale, men hvor den døende ikke sløves af medicin, men hjælpes til at dø bevidst, og derfor human og omgivet af kærlighed.

Den gode død

I kirkens historie har et antal af »broderskaber« set

livet, også broderskaber »for den gode død«. Det var former for menneskelig solidaritet med den enkelte, erfaring af samhørighed i nød og sygdom.

Vor egen tid snakker meget om solidaritet. Inden for kirken kunne den tage form af en større omsorg for mennesker, som gennem lidelse og alderdom er nået til den sidste grænse, der skal overskrides, samt af medfølelse med alle, der berøres af en af deres nærmestes forestående død.

alene og forladt

i denne verden. Men troen véd, at hengivelse er det største, den menneskelige kærlighed er i stand til, og ser derfor i døden vejen til den hengivelse, der gør det uudslettelige møde med Gud selv til kærlighedens største erfaring. Den afdøde bliver optaget og delagtig i den opstandelse og herliggørelse, som er Kristi opstandelse og herliggørelse: Kristus, i hvem Gud er blevet menneske.

Sammenfattende kan vi sige, at menneskets liv er præget af spørgsmål: Om et uopløseligt liv, om vellykkede forhold, om rensende forløsning og om det endelige, befriende møde med Gud.

Det er disse grunderfaringer, spændt mellem angst og tillid, den kristne tro bør udnytte for at lade svært syge og døende erfare budskabet om Livets Gud. Men hvordan kan det realiseres?

om hjælp. Men denne hjælp har sin grænse, selv om det kræver mod at indrømme det. Alle menneskelige forbindelser og forhold til trods lever hvert menneske sit eget liv og dør sin egen død for Gud.

Sognets opgave

Menigheden har en stor opgave hos svært syge, døende og sørgende. Den burde finde ud af, hvordan disse mennesker kan opsøges og omgås. Sine steder er en regulær besøgstjeneste mulig, andre steder er en telefonkæde løsningen, eller nabohjælp, eller alle de kontakter, der gør, at disse mennesker føler sig »med« i fællesskabet. Også unge mennesker kan inddrages i denne menighedsomsorg, der lader syge og døende fornemme, at deres liv er værdifuldt og deres død menneskeværdig.

De usynlige

En stor opgave består i, at finde frem til de mennesker, der ikke lader høre fra sig mere og enten af skamfølelse eller angst lukker sig inde i sig selv.

En regelmæssig sygekommunion og de syges salvelse bidrager til at de syge alligevel føler sig som en del af menighedens fællesskab.

Kirkens forkyndelse

Første krav til kirkens forkyndelse må være, at Det glade Budskab drejer sig om Kristi død på korset og hans opstandelse efter li-

Hvad er egentlig meningen?

Det er mærkeligt, hvorledes man år efter år kan sige det samme, uden at man gør sig rede for, hvad det egentlig er, man står og siger. Der skal friske øjne til at se det mærkværdige, vanen sløver.

Det drejer sig om formerne ved uddelingen af alterets sakramente. – Først siger præsten, idet han viser brødet: »Se det Guds lam, som borttager verdens synd«. Det er et citat fra Johannes' evangelium 1,30: »borttage« kan også oversættes: »bærer«; lad det nu være, hvad det være vil; man kan nemlig drøfte, hvad der giver den dybeste mening.

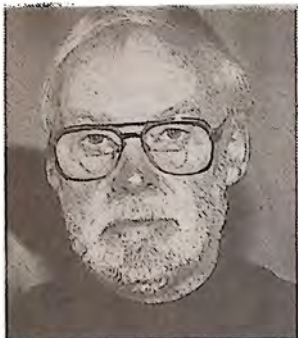
Det rimer ikke sammen

Derefter siges der: »Salige er de, som er indbudt til Lammets bord«. Også dette er et citat fra Ny Testamente, denne gang fra Johannes' åbenbaring. I 19,9 står det: »Salige er de, som er indbudt til Lammets bryllupsmåltid«. Man har ændret det lidt, men det er kun blevet mere forståeligt for mennesker, der ikke kender dette skrift så godt. Det er helt rimeligt. Men det kræver altså, at den normale menighed er fortrolig med, at Jesus fremstilles som et lam, hvad en ordinær menighed vel også er.

Så kommer svaret fra menigheden; »Herre, jeg er ikke værdig til, at du går ind under mit tag, men sig kun et ord, så bliver min sjæl helbredt«. Dette er et omformet citat fra Lukas 7,6: »Herre, gør dig ikke ulejlighed, thi jeg er for ringe til, at du skal gå ind under mit tag«. Det er den romerske høvedsmænds svar på Jesu tilbud om at komme og helbrede hans tjener. Det er jo et smukt udsagn. Blot er tjener blevet af »Sjæl« – vel egentligt »liv«.

»Sjæl« virker noget psykologisk. Men det havde vel været bedre at bevare: tjener – og så forstå det om sig selv, som Kristi tjener: Så bliver din tjener helbredt. Lad dette være.

Det mærkelige kommer først frem, når man bliver opmærksom på, at først indbydes man til Kristi bord, formentlig i Kristi hus, og så tales der om at Kristus skal komme til vort hus. Det rimer ikke sammen.

Pastor Bjørn Højbo

Helt galt og grotesk bliver det på engelsk, som en herboende englænder har gjort mig opmærksom på. Han forstod altid udtrykket som »komme under min gane« eftersom ordet: Roof, betyder såvel tag, hvælving, som gane. Nå, det er nu ikke vort problem, men kan vise os hvor vanskeligt oversættelseskunsten kan være.

Hvor stammer hele denne ceremoni fra, og hvor gammel er den?

Gør det så meget?

Agnus Dei-hymnen blev indført allerede under pave Sergius 1. (687-701). Han var syrer og det var almindeligt i syriske kirker at betragte brødets brydelse som at slagte Guds lam. Altså en orientalsk tankegang. Formlen »Se, det Guds lam« er altså en henvisning til den just sunge sang om lammet. Det er forståeligt nok. I den tridentinske messe svarede folket så, også logisk og forståeligt med sætningen, om at man ikke er værdig til, at lammet, Kristus, kommer ind til en. I øvrigt er disse to sætninger, præstens fremvisning af brødet og menighedens svar først kommet ind i romersk liturgi i 1614 og er først bevidnet i 1585 i Sydfrankrig, hvorfra skikken bredte sig til Tyskland.

Den sidste liturgireform har altså slået tankegangen i stykker ved at tilføje sætningen, midt imellem: Salige er de, der er indbudt til lammets bord«. Det er lidt usammenhængende, men gør det så meget? Der er jo andre lignende urimeligheder i Liturgi, salmer og læsestykker. Det må vi vel leve med. Livet er ikke altid logisk!

Bjørn Højbo

Søstre af det dyrebare Blod ser det blandt andet som deres opgave at virke som kateketer. Billedet er fra deres børnehave i Birkerød. Foto Knud Kluge.

Missionssøstre af det dyrebare Blod

I artikelserien om søster-ordener i Danmark fortæller Søstre af det dyrebare Blod om deres ordensstifter, ordenens grundlæggelse og dens virke i Birkerød og på Bornholm.

Vores orden »Missionssøstre af det dyrebare Blod«, som her i landet har til huse i Birkerød og i Rønne, er grundlagt af Franz Pfanner. »Når ingen går, går jeg«. Det var den yngste priors svar på trappisternes generalkapitel i Frankrig i 1879 til en sydafrikansk biskop, som ønskede trappister til sit missionsområde i Sydafrika.

Der var også brug for kvinder

Prior Franz er født i Østrig i 1825. Han forlod sit kloster i Jugoslavien, som han lige havde grundlagt og rejste til Afrika med 30 af sine munke. Den 27. december 1882 blev grundstenen til klosteret og den senere missionscentral »Mariannahill« lagt. Ingen tænkte på direkte missionsarbejde. Som trappister ville de i stilhed, i bøn og ved arbejdets eksempel forkynde den kristne tro.

Snart så Franz Pfanner nødvendigheden af undervisning, katekese, håndværksmæssig uddannelse, besøg i kraalene m.v. Dette kunne trappistmunkene og -brødrene ikke gennemføre med den strenge trappistregel. Abbed Franz grundlagde derfor ordenen for »Mariannahill Missionare«. Men der var også brug for kvinder.

Franz hentede hjælp fra Europa.

Vort navn forpligter

I 1885 kom de første 5 kvindelige missionshjælpere til Afrika. Franz gav dem navnet »Missionssøstre af det dyrebare Blod«. På en rejse til Europa besøgte Franz Det hellige Land, og på Kalvariabjerget fandt han navnet til sin søsterorden: Kristi Blod skulle de gøre frugtbar - og bringe Hans frelse videre til alle mennesker.

Vort navn forpligter: »Du har frelst os Herre ved Dit Blod«. Denne frelse skal vi bringe videre i ord og gerning. Franz sagde selv: »Vores missionsområde er Guds Rige, og det har ingen grænser«.

Mariannahill blev bygget op af mange flittige hænder, og herfra oprettedes mange missionsstationer: Sydafrika, Moçambique, Zimbabwe, Zaire, Tanzania, Kenya.

Alle disse steder har vores søstre stadig missionsstationer, hvor afrikanske og europæiske søstre arbejder side om side.

De mangeartede opgaver spænder over undervisning inden for mange fagområder: sygeplejersker, læger, tandlæger, jordemødre; katekese, sognearbejde, børnehaver, børnehjem, hushold-

ning, alle slags håndværk, kunsthåndværk. I alt dette gælder »Ora et labora«, Bed og arbejd.

En af de største opgaver er at uddanne indfødte søstre, og det er lykkedes i stor udstrækning, mange steder er de endda blevet selvstændige.

Flere klostre i Europa

I 1903 blev der oprettet et uddannelsescenter i Holland, vores nuværende moderhus. Senere opstod flere klostre i Europa, bl.a. i Østrig og Tyskland samt i Nordamerika og Canada. Alle vegne med det formål:

- at uddanne søstre til arbejde i Afrika og være økonomisk støtte for arbejdet i missionen
- at støtte kirken hjemme gennem arbejdet i sognene
- at leve og virke blandt menneskene og formidle det kristne budskab.

Til Danmark

I 1916 blev søstre kaldt til Rønne i Danmark af biskop von Euch for at støtte og hjælpe den lille menighed på øen. Udover dette arbejde havde søstre forskellige opgaver blandt syge, ældre og børn. Vi virker i dag fortsat i sognet, bl.a. er en søster pastoralassistent.

Derudover har søstre et rekreationshjem.

I 1959 kaldte biskop Suhr søstre til den voksende menighed i Birkerød i Nordsjælland. På Nordvanggaard, en forhenværende lystgård opstod et kirkecenter. Menigheden tæller i dag ca. 500 medlemmer.

– Gårdens lade er blevet til kirken.

– Staldene til menighedslokaler.

– Hovedbygningen til plejehjem med 20 beboere.

– Hønsehus og pavillon er små gæstehuse.

– Villaen ved siden af er blevet til børnehave for 60 børn.

12 søstre i Danmark

Søstre arbejder på disse institutioner som sygeplejerske, sygehjælper, pædagoger, i køkkenet, i hus og i have. Desuden har de store opgaver som kateketer, børne- og ungdomsarbejdet, i liturgigruppen og med ministranter, i menighedsrådet og i ældrearbejdet.

Sådan prøver i dag søstre på Bornholm og søstre i Birkerød at virke liggøre Jesu missionsbefaling: »Gå ud i al verden og forkynd det glade budskab« og dagens »Ora et Labora«.

Kirken - bebyrdet g beæret med Helligånd

Af Eva Nordentoft

Anna Marie Aagaard, *Identifikation af Kirken*, Anis 991, 300 s., kr. 250.-.

Den katolske teolog Paul ulehner har for ikke så enge siden defineret kirken som opgave i det moderne amfund som omsorg for, t talen om Gud ikke for-
tummer.

Anna Marie Aagaard dr. theol. og docent i dogmatik ved Aarhus Universitet har med sin nye bog *Identifikation af Kirken* ragt nogle vægtige og dynamiske sætninger ind i denne samtale. Som hendes disputats »Helligånden endt til Verden« (1973) andler også den nye bog dybest set om Ånden og levendegørelsen – Guds end som gør kirken til et vefællesskab.

Bogen starter med den ikænske trosbekendelse, vor der siges om kirken, t den er én, hellig, katolsk og apostolsk. Det

lutherske, det reformerte og det katolske kirkesyn beskrives præcist, og den danske folkekirkes historiske rødder blotlægges. Man følger Luthers bestemmelse af sand kirke, hvor punkt 1) lyder: Sand kirke kendes på Guds ord, der forkyndes og efterle-

Levende og spændende ves af Kristustroende – og som ender med punkt 7): Sand kirke kendes ved korset som konsekvens af Guds folks ligedannelse med Kristus.

Spørgsmålene om Jesus grundlagde en kirke, eller om man bedre skulle sige, at han er kirkens grund, lader heller ikke læseren uanfægtet. Det er stadig værd at tænke over. Over kapitlet om kirkens enhed finder man et kardinal Ratzinger-citat: »Nicht die Einheit bedarf der Rechtfertigung, sondern die Trennung« (Ikke enheden

behøver retfærdiggørelse, men adskillelsen).

Bogen skal læses omhyggeligt, fordi der tales velovervejende og defineres præcist. Men pludselig er begreber, som man mener gør troslivet svært, blevet levende, spændende og uundværlige.

Hvad gjorde man, da apostlene var døde, da de, som var øjenvitner, ikke mere fandtes? Allerede Det nye Testamente som kanon (hellig skrift) viser en mangfoldighed i bekendelse, som bliver til inspiration og ikke velfriseret ensretning.

Katolske undertoner

Anna Marie Aagaard definerer dokumenter i kirkehistorien som hjælpekonstruktioner, nødvendige fordi de bryder fejltagelser og tolker tro og erfaring.

Dogmer belyses som regler for opretholdelse af kristen identitet, rammer for alle troens primære ytringer: Bøn, lovprisning, prædiken og symbolhandling.

Tro er levende overlevering, Paulus siger: »Bliv ved det, du har lært, du

Anna Marie Aagaard er dr. theol. og docent i dogmatik ved Aarhus Universitet.

kender jo lærerne«. Menighederne lærte af levende mennesker, og værn mod glidning af trosindholdet blev liturgien (indstiftelsesordene og epiklesen), Skriften og embedet. Her kan man »høre« ortodokse, lutherske og katolske undertoner.

Trinitarisk tolkning

Bogen ender med en trinitarisk tolkning – og der bliver den ikke nemmere, men bestemt heller ikke mindre spændende. Treenigheden er ikke noget tilfældigt udsagn om Gud, ikke noget teologisk pynt, men selve den kristne tale om Gud.

Den er også »værn imod afgudsdyrkelse af egen hellighed eller egne institutioner... I tro på Guds frelsende tiltale i Kristus siger Kristne ja til at leve og virke, håbe og lide i relation til den opstandne Kristus, Guds kærligheds ene Ord, talt en gang i historien i et bestemt liv og en bestemt død«.

For kirkens gang gennem historien gælder, at der ikke findes anden synliggørelse af Helligåndens nærvær end næstekærlighed. Kirken er beæret og bebyrdet med Helligånd, dvs. den er bebyrdet med at give regnskab for sin tro, bebyrdet med at se mennesket – og åndens virke genkendes på omsorgen for brødrene og søstre.

Kirke må aflægge vidnesbyrd

På en af de sidste sider i bogen tages et billede i brug, som prenter sig i læserens bevidsthed. Efter et citat fra en novelle af Ulla Ryum siges der om kirken:

»Som solbillen i græsset er beæret og bebyrdet med alt det, den kan bære af solkærlighed, sådan er også kirken beæret og bebyrdet med at måtte aflægge vidnesbyrd i ord og gerning om Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens samfund«.

Eva Nordentoft

Graham Greene død 86 år gammel

Onsdag den 3. april døde den engelske forfatter Graham Greene 86 år gammel på et hospital i Schweiz. For mange mennesker stod Graham Greene som den katolske forfatter i nyere tid. Men det var en betegnelse, han selv var meget utilfreds med. »Jeg er ikke nogen katolsk forfatter«, sagde han engang, »men en forfatter, der bruger figurer med katolske forestillinger som sit stof«. Nu er forfatteren død, og de efterladte læsere kan konkludere, at han havde ret. Greene var ikke nogen forsvarer for den katolske kirke. Men i sine romaner skabte han et univers, der også omfattede en religiøs virkelighed.

Brighton Rock (1938) var den første roman, hvor det var tydeligt for Greenes læsere, at han interesserede sig for sine hovedpersoners åndelige habitus. Med stor indføling skildrer Greene her ungdomsforbryderen Pinkie's næsten rendyrkede ondskab og lader den stå og dirre i et spændingsfelt med »Guds overvældende nåde« som sin modpol.

Greene var født i 1904, og begyndte at skrive allerede i 1920'erne. Han evnede i sine mere end 60 år som skribent at gøre hele sin produktion forbløffende vedkommende. Han skrev på tværs af generationerne og for alle, der kunne lide en godt fortalt historie. Hans sidste roman *Kaptajnen og Fjenden* (1988) kunne være skrevet

af en ung mand, men savner intet af produktionens øvrige virtuositet. Selv skelnede han mellem sine »rigtige« romaner (»novels«), og de bøger han skrev for at betale sin indkomstskat (»entertainments«), men hans samlede produktion (inkl. teaterstykker og film som *Den Tredie Mand*) er for længst blevet et forbillede for talrige yngre forfatterkolleger.

Som mange gode engelske forfattere valgte han at slå sig ned udenfor England, og mange af hans romaner som f.eks. *Den stilsfærdige Amerikaner* (1955) trækker på egne rejseoplevelser.

Greene var bange for at blive rubriceret som »katolsk forfatter«, men romaner som *Brighton Rock*, *Magten og Æren* (1940), *Ende på Legen* (1951) og *Sagens Kerne* (1948) skærpede hans læsers interesse for katolsk teologi og hører til den klassiske konvertitlitteratur. Greene var selv konverteret i 1926.

Monsignor Quixote (1982) om den ydmyge landsbypræst og hans rejse rundt i Spanien efter Franco er en af de sidste og allerdejlige af Greenes romaner. Enkel som en fabel og som fabler koncentreret om livets centrale temaer: ondt og godt, Gud og mennesket, kærlighed og autoritet. Jeg glæder mig til at genlæse hans forfatterskab. Han hvile i fred.

Andreas Rude

Graham Greene var ikke nogen forsvarer for den katolske kirke, men i sine romaner skabte han et univers, der også omfattede en religiøs virkelighed, siger Andreas Rude i sin nekrolog.

Flyt med »katolsk orientering«

Husk at skrive »katolsk orientering« på listen, når flytning meldes til postvæsenet. Bladet kommer så fremover til den nye adresse. Det er ikke nødvendigt at melde flytning til redaktionen eller bispekontoret, da vi får besked fra postvæsenet. I tilfælde af bladets udeblivelse, kontakt Deres lokale posthus.

En bog vi anbefaler!!!

»Jeg vil spørge Gud.«
Digte for børn af Britt G. Hallquist.

Britt G. Hallquist indleder hvert af de små digte med et citat fra Det Gamle Testamente, og her overfor stiller hun et barns spontane funderinger.

Eksempel:

»Nådig og barmhjertig er Herren, sen til vrede og fuld af troskab.«

»Af og til bli'r min mor træt af mig, og det gør min far osse, og mormor hun bli'r allerhurtigst træt, og jeg - jeg bli'r af og til træt af alle.

Men Gud, han må aldrig blive træt af nogen.

For han er jo Gud.

Ikke engang af Brian Jensen.«

I dette digt forklarer barnet, hvad Gud er, nemlig nådig, barmhjertig og sen til vrede, bare i barnets spontane ord og vendinger. Hvor ofte har vi voksne ikke grundet over, hvordan vi skulle forklare ordet »nåde«, så det blev forståeligt?

»Jeg vil spørge Gud« er fuld af en underfundighed, som både barnet og den voksne kan identificere sig med. Derfor er den velegnet til at læse sammen med børn.

De fabulerende tegninger i bogen underbygger både tekstens alvor og humor.

Desværre er bogen p.t. udsolgt fra forlaget, men den kan lånes på biblioteket.

Ulla Lawaetz Hansen

Udvalget under P.R.

»Småbørn, forældre og kirke«

Medieweekend på Magleås

Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund (KRFF) har sat sig som formål at sikre medlemmernes rettigheder over for myndighederne, at værne om de religiøse og kulturelle værdier, værne om retten til information og forhindre, at radio og fjernsyn misbruges i politisk, religiøs og moralsk henseende.

Med det for øje ønsker Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn at medvirke til, at medlemmerne kritisk kan vurdere udsendelserne i radio og fjernsyn. Spørgsmålet er, hvordan bliver man mediebevidst?

Mediekonsulent **Klaus Møller-Jørgensen** belyste emnet ved først at understrege nødvendigheden af at have viden om medierne indflydelse på meningsdannelsen i offentligheden. Den teknologiske udvikling har medført, at flere og flere får deres informationer om forholdene ude i verden og i den hjemlige andedam serveret gennem radio og fjern-

syn, næsten samtidig med at begivenhederne finder sted. Forud for udsendelserne er der sket en redaktionel behandling, en udvælgelse.

Med den nye radiolov er der sket en ændring af produktionsforholdene. Fra at være et monopol, der havde pligt til alsidig information, er det blevet til en virksomhed, der arbejder inden for visse økonomiske rammer, hvilket igen resulterer i, at de enkelte afdelinger skeler stærkt til seerantallet på bekostning af alsidighedsprincippet. Man har fået en bestyrelse og en direktion, der er så godt som enerådende. Seer- og lytterorganisationerne er sat ud på et sidespor, et programråd, hvor de kan fremkomme med kritik af udsendelsernes forløb, men ikke træffe beslutninger. Indflydelsen er blevet begrænset, men de muligheder, der er tilbage, udnyttes effektivt. Klaus Møller-Jørgensen viste eksempler på produktions-

forløbet, der åbner mulighed for manipulation, og opfordrede til kritisk konsumering.

Hvordan kan vi synliggøre KRFF i menighederne, så den enkelte bliver klar over, at man ad den vej kan fremme kirkens mission? Det spørgsmål søgte **Sr. Anne Bonifatia Rickers** at besvare. **Sr. Anne**, der er uddannet som arkitekt, er nu gået igang med en medieuddannelse. Hun gav et meget kvalificeret udsagn om, hvordan man henvender sig til folk, især ungdommen, når man ønsker at inddrage dem i et engagement. Den løftede pegefinger eller det billige tilbud på medlemskab har erfaringsmæssigt ikke den tilsigtede virkning. Det, der skal til, er overbevisning gennem foredrag, eventuelt kombineret med videofilm, ude i menighederne, så de får en oplevelse af, at det angår dem.

Der er god grund til at meddelelsesmidlerne i dag ikke blot kræver biskop-

Mediekonsulent **Klaus Møller-Jørgensen** fra Radio Steno og KVIP var en af hovedaktørerne på medieweekenden på Magleås, som var arrangeret af Katolsk Radio- og Fjernsynsforbunds afdeling for Storkøbenhavn. Foto **Knud Kluge**.

pernes stadige opmærksomhed, men også de enkelte kristnes aktive indsats og derudover et energisk samarbejde med alle mennesker af god vilje.

Således skriver pave Paul VI i sin følgeskrivelse til koncildekretet om meddelelsesmidlerne. »Lad det blive til en hjertesag for os alle«.

Gerda Sørensen
Formand
Katolsk Radio-
og Fjernsynsklub
for Storkøbenhavn

Døde

Søster Lucienne Maria Van Mol virkede i 53 år som søster

Vor kære medsøster, **Lucienne** (Maria Van Mol) sov stille hen palmesøndag efter kort tids sygdom og blev begravet fra Skt. Norberts kirke d. 27.3. 1991.

Søster **Lucienne** er født i Antwerpen, Belgien d. 2. juni 1910. Som 26-årig indtrådte hun i Mariasøstrenes kongregation i Borlaar. Hun aflagde sine første løfter i 1939 og viede sit liv til Gud og til sine medmennesker i 53 år.

Søster **Lucienne** var sygeplejeuddannet og kom til Danmark i 1951. Indtil

hun nåede pensionsalderen arbejdede hun på Skt. Maria hospital i Vejle. Mange vil huske hende som et varmt og engageret menneske, der altid havde et opmuntrende ord, og som ved »spøg og skæmt« spredte munterhed og glæde blandt patienterne. Da kræfterne ikke slog til længere, var hun ved forskellige gøremål beskæftiget i søstrenes kommunitet i Vejle. De sidste par år var hendes muligheder begrænset til bønnens apostolat, men hun var stadig

levende optaget af søstrenes ve og vel.

I en stærk bevidsthed om, at døden var nær, sagde hun »farvel« til alle dem hun havde kær. De sidste par dage ventede hun tålmodigt og med barnlig glæde og tillid på, at Den opstandne Herre skulle kalde hende til sig. Vi vil savne hende, og vi vil minde hende med taknemmelighed. Hun hvile i fred hos Gud!

Mariasøstre

Eugenius Jaszczak var en trofast kirketjener og klokker

Den 14. marts 1991 døde en af Skt. Ansgars Kirkes kirketjenere og klokker gennem mange år, **Eugenius Jaszczak**. Han var søn af en polsk indvandrerfamilie født i Vantore på Lolland. I en stor søskendeflok voksede han op og fik hurtigt arbejde forskellige steder i landet.

Han blev gift og fik tilknytning til Skt. Ansgars Kirke og menighed, hvor han trofast passede sine tillidshverv.

Efter pavens besøg i den kirke, han værnede om, og da han fyldte 75 år, trak hans sig tilbage præget af slidsomt arbejde, alder og sygdom.

I familiens kreds tilbragte han sine sidste år. Hustru, børn, børnebørn og alle de mange, der har kendt ham fra kirken, vil savne ham.

Æret være hans minde.

D. Timmermann
sognepræst

Retræte om jesuitterne

Magleås Kursuscenter – med sin skønne beliggenhed, gode indretning og venlige atmosfære – dannede også denne gang rammen om Katolsk arbejderaktions 62. retræte.

Pater **L.O. Dorn**, SJ gav os et blændende indblik i jesuitterordenens historie, spiritualitet og mission. I år er det netop 500 år siden, ordenes stifter, **Ignatius Loyola** blev født.

Ignatius var en stræber, perfektionist ville vi sige i dag. Under en krig med franskmændene i 1521 blev han så alvorligt såret, at hans karriere som officer var slut. Måske var det Guds finger, der rørte ved

ham, for på hans lange sygeleje oplevede han en religiøs vækkelse og hengav sig til hårde bodsøvelser. Han blev præsteviet i Paris og fik sine ordensregler stadfæstet 1540. **Ignatius** døde 1556 og blev helgenkåret 31. juli 1622.

De fremherskende egenskaber ved **Ignatius** var jernvilje, glødende tro, praktisk sans og menneskekundskab. Han udarbejdede en »exercitiebog«, der med god psykologisk forståelse til selvransagelse gennem åndelige øvelser den dag i dag anvendes af den nu talrige skare af jesuitter. De har sat sig som formål gennem

undervisning og forkyndelse at udbrede troen. I lang tid var det kun de velstillede, der havde råd til at modtage den videregående uddannelse, at nyde godt af jesuitternes enorme viden indenfor nær sagt alle grene af videnskab og kunst. Nu sætter man mere og mere på solidaritet med de fattige, og det med livet som indsats bl.a. i Latinamerika.

Pater **Dorns** fremstilling af jesuitterordenen bevirke, at vi kom ind på mange sider af vor tro og beriget kunne genoptage vort apostolat i hverdagen.

George Bune Andersen

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

75 års fødselsdag

Vor Frue sogn i Næstved.

Søndag den 19. maj 1991

Festgudstjeneste kl. 10. Efter messen reception i menighedssalen.

Alle er velkomne.

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. kr. 4.50

Havearbejde på Magleås igen lørdag den 20. april

Snyd ikke jer selv for en stor oplevelse.

Syv gange har der været havearbejde og træfældningsdag på Magleås.

Alle kan faktisk være med.

Vi har haft aktive deltagere i alder fra 3 til 81 år.

Enhver kan bære en lille gren til bålene eller hjælpe med at brygge og servere kaffe.

Vi, der har været med tidligere, har ydet et stykke arbejde. Samtidig har vi haft et fint arbejdsfællesskab, hyggeligt samvær og sjove oplevelser.

Forældre, der tager deres børn med, kan få gode oplevelser og tid sammen. Børnene synes virkelig, det er sjovt at arbejde sammen med voksne og at riste pølser ved bålene. Man er også velkommen til blot at komme forbi og hilse på. Vi byder altid på en god kop kaffe.

Vi arbejder fra kl. 9 til 16, men man er også velkommen blot en enkelt time.

Vi serverer et måltid varm mad midt på dagen, og desuden er der kaffe og kage. Altså tag familie og venner med – man må også gerne medbringe sin sognepræst. Vi mødes på:

Magleås: Lørdag den 20. april 1990 fra kl. 9 til 16.

På glædeligt gensyn

Jan Lange
Kursuskonsulent

Academicum Catholicum

indbyder i anledning af Mozarts-året til foredrag med musik om Mozarts kirke musik ved dr. Phil. Peter Ryom, mandag den 29. april kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.
Alle er velkomne.

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

afholder sin årlige generalforsamling onsdag den 22. maj 1991 kl. 19.30 i Englesalen, Jagtvejen 183, Østerbro.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden Gerda Sørensen, Røddager Allé 38B, 1. sal, 2610 Rødovre, i hænde senest onsdag den 15. maj 1991. Forslag til vedtægtsændringer kan dog først behandles på generalforsamlingen i 1992, da de i henhold til vedtægterne skal være indsendt senest den 1. marts.

Efter generalforsamlingen vil der blive vist en film.

Gerda Sørensen
formand

Det sker på Magleås

Ti. d. 16. - on. d. 17.4.:
Dansk Flygtningehjælp.

To. d. 18.4.:
Hørsholm Kommunale Tandpl.

Lørdag d. 20.4.:
Havearbejde v/Jan Lange

Ti. d. 23.4.:
Frb. Amts UK-forvaltn.

Ti. d. 23. - on. d. 24.4.:
Finansministeriet.

On. d. 24. - to. 25.4.:
Det tvær. komm. Projekt

Fr. d. 26. - sø. d. 28.4.:
Tro og lys v/Marie Storm.

Ma.d. 29. - on. 1.5.:
Danm. Tekniske Højsk.

DUK-kalender

Ledertræning den 19.04.-21.04. 1991 på Sostrup for alle KUK-ledere + en potentiel efterfølger.

Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Ministrantweekend den 26.04.-28.04. 1991 på Ømbyen for de 8-12 årige.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 05.04. 1991.

Der bliver arrangeret en lignende weekend for de 10-16 årige i efteråret.

Firmelsesweekend Øst den 03.05.-05.05. 1991 på Ømbyen for alle firmamænd der bor på Sjælland og Lolland/Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 12.04. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Diverse

Fred og forsoning

Katolsk bofællesskab for
boligløse.

Fasterholtgårdvej 2
Fasterholt Plantage
7330 Brande
Tlf. 97 18 81 70

Kom og besøg os - du er velkommen.

Den nordiske valfart til Lourdes

26. juni til 3. juli 1991 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000,-
Særlig for syge og handicappede på

»Accueil« kr. 4.600,-
Biskop A. Jolson, Island og generalvikar Paul Marx ledsager valfarten.

Læger, sygeplejersker, samaritater medfølger.
Program og tilmeldelser.

Valfartskomiteen
Marielystvej 16, DK-2000 F.
Tlf. 53 58 41 55/31 62 03 48
Giro 9 000 593

Retræte for damer 1991

Retræte for damer 1991 afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 12. til fredag den 16. august; retræten slutter efter messen.

Tema: »Kvinder omkring Jesus - Kvinden i kirken« ved pastor Ebbe Simonsen.

Pris pr. deltager 650 kr. Et depositum på 100 kr. bedes sendt ved tilmelding til:

Anne Marie Holstein-Rathlau, Julsmindevej 51, 5200 Odense V. Enten check eller giro 51 03 258.

Ansøgning om tilskud kan søges på samme adresse.

Årets Dalum Retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 26. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 30. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af generalvikar p. Paul Marx O.M.I.

Emne: Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg mig.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg (tlf. 86 82 28 92 eller tlf. 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Børge Johansen, Odense, Jens Åge Isen, Sønderborg, Edmundt Jensen, Frederikshavn, Børge Blans, Silkeborg, (udv.form.).

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Katolik, 38 år, tolerant og loyal, m. interesse for religion og filosofi, søger yngre kvinde at dele livet med, gerne udlænding. Billetnrk. 1292, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.-

Sankt Andreas bibliotek

Bispedømmets teologiske bibliotek

Købmagergade 44
1150 København K.

Tlf. 33 91 86 90

Biblioteket er åbent for alle interesserede onsdag, torsdag og fredag mellem kl. 10 og 16.

Ælnoths skriftserie

Efterkoncilære strømninger i den katolske kirke i Danmark 1965-1990 af Stig Holsting.

Ælnoths skriftserie nr. 1.

Pris kr. 44,75 Incl. forsendelse.

Kan købes: Giro 9 55 57 49 eller
tlf. 86 38 43 50

Dode

R.I.P.

Vor kære mor, farmor og olde-farmor

fhv. organist

Clara Petersen

1.8. 1897

24.3. 1991

er stille sovet ind.

Maria-Søstrenes Alderdomshjem,
Svendborg.

På familiens vegne:
Knud & Gurli Petersen, Svendborg.

En tak fra familien til Maria-Søstrene for
kærlig pleje, især for kærlig omsorg og bøn.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerindene
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring,
fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Fila Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København N.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal,
Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

Aut.
elinstallatør

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermeister VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermeister
Bernhardt Christiansen
Solbærvæj 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor
forretning et besøg og se vort store udvalg
i reoler, opholds- og spise-stuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

Tømrermester
Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen 23 . Ålborg
Telefon 98 16 26 00

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Biskopper ønsker pave Paul VI saligkåret

Brasilia (KNA) – 270 katolske biskopper i Brasilien har underskrevet en ansøgning om at indlede processen for pave Paul VI's saligkåring. Brevet vil ifølge ærkebiskoppen af Salvador de Bahia, kardinal *Lucas Moreira Neves* blive overrakt paven ved de brasilianske biskoppers forestående »ad limina«-besøg hos paven.

Han gennemførte koncilets reformer

Paul VI, tidligere kardinal *Gianbattista Montini* og ærkebiskop af Milano, var pave fra 1963 til 1979. Hans mest berømte rundskrivelse er »Folkenes fremskridt« (Populorum progressio) fra 1967. Hans mest omdiskuterede er den om en menneskeværdig forplantning (Humanae vitae) fra 1968.

Russiske martyrer

Fortsat fra forsiden

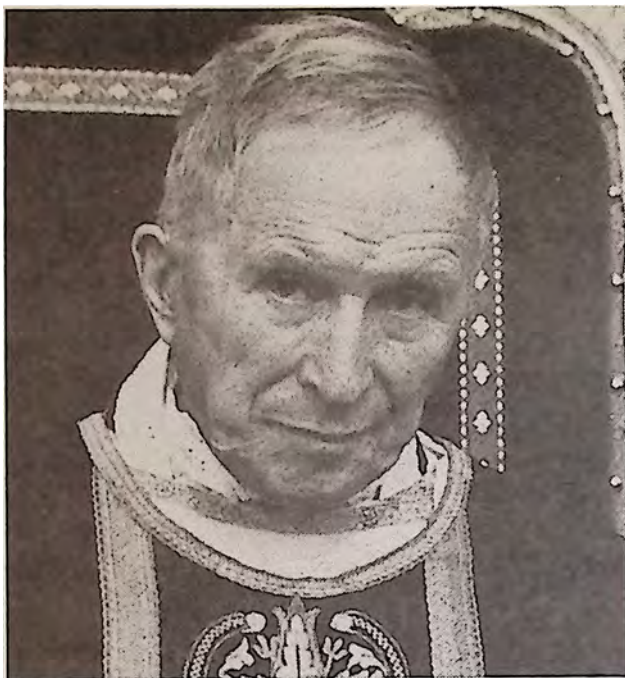
Den russisk ortodokse kirke arbejder for at få helligkåret alle de kristne, der siden 1917 er blevet myrdet for deres tro under kirkeforfølgelsen af Sovjetunionen. Blandt dem er også metropoliten *Wladimir af Kiew* og Galicien, født i 1848 og kort efter revolutionen uden form for retssag skudt i januar 1918.

Helligkåringen i den russisk ortodokse kirke besluttet af dens hellige Synode.

Kirkelig fredsappel til serbere og kroatre

Beograd (KIPA) - Kroatre og serbere bør gøre alt for at sikre deres sameksistens i fred, skriver den serbisk-ortodokse patriark *Pavle* og den katolske primas i Kroatien, kardinal *Franjo Kuharic* i en fælles appel til befolkningen.

I en stat med flere etniske grupper og kulturer bør alle med fornuft og på en menneskelig og kristelig måde søge løsninger, der har det fælles vel som mål-

Den franske ærkebiskop *Marcel Lefebvre* blev en tragisk skikkelse i sin uforsonlige kamp mod alt, hvad Det andet Vatikankoncil vedtog i årene 1962-65. Han så alle vegne ånden fra Den franske Revolution og frimurerlogen erstatte den katolske tradition og kaldte koncilpaverne for kættere. Hans oprør havde ikke så meget med den latinske messe fra før 1962 at gøre; det rettede sig især mod religions- og samvittighedsfriheden og økumenen. Han blev suspenderet fra tjenesten af pave *Paul VI*, men fortsatte oprettelsen af præsteseminarier i andres bispedømme og foretog ulovlige præstevielser. Da han i 1988 viede fire biskopper, fuldførte han automatisk bruddet med Rom. Foto KNA.

Skismatisk ærkebiskop Marcel Lefebvre død

Frankfurt (KNA) - 10 dage før sin død den 25. marts gentog den ekskommunicerede ærkebiskop *Marcel Lefebvre* i et interview med den schweiziske presse alle sine velkendte bebrejdelser mod det Vatikankoncil og de paver, der har den svære opgave, at realisere dets beslutninger. Heller ikke den nuværende pave *Johannes Paul II* går ram forbi.

Afviste koncilets »falske ideer«

Kuriekardinal *Silvio Oddi*, som aldrig har lagt skjul på sin sympati for *Lefebvre*, har prøvet at overbevise ham om, at »blot en lille undskyldning over for paven« ville åbne

vejen for de skismatiske Traditionalisters tilbagevenden til den katolske kirke. Men netop i dag, sagde *Lefebvre*, er klimaet i Rom endnu dårligere end under de to forrige paver: »De principper, der ligger til grund for den konciliære kirke i dag, er mere og mere åbenlys i strid med den katolske lære. De små indrømmelser, Rom i dag giver traditionen, er udelukkende politiske, diplomatiske gestus i håbet om at forcere vor tilbagevenden. Men de er ikke tegn på overbevisning om traditionens velsignelser«.

Om de *Lefebvre*-tilhængere, der ikke ville følge ham i skismaet, men alligevel fik lov til at bibeholde deres skismatiske meninger inden for kirken i det såkaldte »Broderskab Pius X«, sagde *Lefebvre*: »De er nødt til at fortie deres overbevisning. Det er umuligt for dem at brændemærke koncilskirkens kætteri. Langsomt bliver de omvendt til alligevel at anerkende koncilets falske ideer«.

»Paven tilintetgør kirken og katolicismen«...

Om paven siger han: »Han vil opnå enhed udenom troen. Hans megen tale om »communio« tilintetgør begreberne kirke og katolicisme«.

Han afviser igen religionsfrihed og økumene.

Store forventninger til Caritas-organisationerne især i Østeuropa

Wien (KIPA) - De europæiske Caritas-organisationer holdt i marts deres 14. plenarmøde. På programmet stod de ny oprettede afdelinger i de forhenværende kommunistiske stater i Øst- og Centraleuropa.

26 lande deltog i konferencen.

I Østeuropa er problemerne uoverskuelige, dels fordi regeringerne helst vil overdrage deres sociale forpligtelser til privatinitiativer og bl.a. til Caritas, dels fordi man efter kirkeledelsens forventninger til Caritas' effektivitet endnu ikke kan se resultater.

I de fleste af disse lande mangler der et koordinere-

rende organ. Næstformanden for »Cor Unum«, biskop *Alois Wagner* advarede mod organisatorisk overbelastning af de endnu unge og ustabile kirkelige velfærdsorganisationer. Han opfordrede til først at uddanne mennesker, der i 40 år har levet

under socialistisk digtgørelse, til igen at tage deres ansvar for deres medmennesker.

Formanden for »C Internationalis«, de golesiske kardinal *xandre do Nascimento* tog i konferencen, der varede fra 9. til 13. mar

Kirkelig protest mod razzia i Nordirland

Derry (KNA) - I en bøsættelse med kun 405 huse, Castlederg er de 35 pludselige blevet gennemrodet midt om natten af britiske sikkerhedsstyrker.

Derrys biskop *E Daly* anklager myndighederne for oplagt mod lovlydige katolikker. »Disse mennesker bliver gjort og usikre gennem så optrin af politiet. Det, som om deres forhold til den katolske kirke er nok til at mistænkte«, siger biskopen i sin officielle pressemeddelelse. Han afviser myndighedernes forsvar af husangrebene som »nødvendige og retfærdige«. Tværtimod gør den slags aktioner tilikkers og protest mod sameksistens endnu skelligere end den egentlige vej«.

20 år modstand mod udviklingen

I 1988 viede han, skønt selv suspenderet, fire tilhængere til biskop, hvorved han fuldførte skismaet. I 20 år har han uden de lokale biskoppers tilladelse oprettet sine egne præsteseminarier i en række europæiske og amerikanske bispedømmer, endog i Rom.

»De seks fra Birmingham« Glæde over frikendelsen men vrede over skandalen

London (KIPA) - Både kardinal *Basil Hume* og Birminghams ærkebiskop *Maurice Couve de Murville* har i offentlige erklæringer udtrykt deres glæde over løsladelsen af de seks irere, der siden 1975 har siddet fængslet for et bombeattentat, de ikke havde noget med at gøre. Men de kirkelige talsmænd skjuler ikke, at glæden overskygges kraftigt af skuffelse og harme over, at der skulle gå 16 år, inden politimynderne og retsvæsenet indrømmede, at der ikke forelå beviser mod de seks.

I 1974 dræbte en bombe i et værtshus i Birmingham 21 mennesker og sårede talrige andre. Politiet arresterede seks irere ved færgen til Belfast og forfalskede bevismaterialet imod dem. Allerede i 1987 var retsvæsenet klar over, at de seks ikke var gerningsmændene, men sagen blev dysset ned. Kardinal *Hume* og flere andre kirkeledere har hele tiden krævet løsladelsen af de seks irere og anklaget retsvæsenet for useriøst arbejde.

Dommer *Lloyd* har nu taget mod til at erklære

hele undersøgelsen høre samt beviser fra politiets side for derhæftig og har friirerne, der havde fået varigt fængsel i 1974. **Langvarig kamp mod retsinstanse**
I en henvendelse til de seks og familierne af seks priser ærkebiskop *Couve de Murville* for deres udholdende kampen mod retsmyndighederne. »Lad os håbe denne episode bidrager til at traditionen for retfærdighed og fairness kommer til liv i vort land«, siger han.

Birminghams ærkebiskop *Maurice Couve de Murville*

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Holsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 1. maj

Mediesøndag, side 2
 Grundkursus i teologi, side 5
 Orientering fra sognene,
 side 6-11, 14
 100 år kirkelig sociallære,
 side 12-13

katolsk orientering

Gorbatjov beder kirkerne om hjælp

Moskva (KIPA) – Til udsoning af etniske sammenstød og opretholdelse af Sovjetunionen kan de kristne kirker yde et stort bidrag. Dette sagde *Mikhail Gorbatjov* den 13. marts til en delegation fra de forskellige trossamfund, der sammen med patriark *Alexej* var i audiens hos præsidenten.

Ifølge nyhedsbureauet TASS påpegede Gorbatjov nødvendigheden af

»et forbund af både troende og ikke-troende i den indre freds interesse, til styrkelse af borgernes sammenhold og national bevidsthed«. Gorbatjov og Alexej var enige om, at kirkesamfundene i århundreder har bidraget til den gensidige forståelse blandt alle Sovjetunionens befolkningsgrupper, og at dette forhold derfor også må gælde fremtiden.

Pax Christi Danmark om det kurdiske mindretal

Pax Christi Danmark opfordrer til, at man »for alvor søger en løsning af problemerne for de kurdiske mindretal i Irak, Syri-

en, Tyrkiet og Sovjetunionen«. Udtalelsen er blevet til på den danske fredsbevægelses årsmøde den 6. april.

Pax Christi giver også udtryk for, at en international konference i FNs regi snarest forsøger at finde en varig løsning for det kurdiske folks fremtid. Kun en ny verdensorden, »som har alle menneskers indbyrdes solidaritet som grundlag og udgangspunkt, kan sikre freden i verden«, siges det videre i udtalelsen.

Den danske regering opfordres til at gøre sit yderste for i FN at fremme den politiske vilje til at finde en løsning på problemerne for det kurdiske mindretal. Samtidig udtrykker årsmødet glæde over enigheden i det danske folkestyre for den humanitære hjælp til ofrene for de voldelige begivenheder. *kk*

Arkæologerne er sikre på, det er Skt. Stefanosklostret, de har udgravet i Jerusalem. Det har været forsvundet siden det 4. århundrede. Muligvis er relikvierne af kirkens første martyr Stefanos blandt de mange knoglerester, man fandt i krypten. Foto KNA.

Over 100 grave med martyrer fra oldkirken fundet i Jerusalem

Jerusalem (KNA) – Grundmurene af et kæmpestort kloster med over 100 grave af kristne martyrer er blevet afdækket under anlægget af en ny gade i Jerusalem. Arkæologerne er overbeviste om, at det drejer sig om det forsvundne Skt. Stefanskloster fra den byzantinske tid, som blev ødelagt for 1.300 år siden. Sandsynligt ligger også kirkehistoriens første martyr, den hellige Stefanos, der blev stenet

mens Paulus så til, begravet her.

Under arbejdet med en helt ny forbindelsesgade stødte arbejderne på en 150 meter lang mur, som arkæologer mener, er det længe søgte Skt. Stefanskloster. En kirke, sovesal og munkeceller er blevet udgravet. I en krypt fandt man skeletterne efter mindst 100 personer.

Er den hellige Stefanos blandt de kendte navne?

Ved hjælp af skrifter fra kirkefædrene var det muligt at tyde fundene.

Mest interessant var opdagelsen af et benhus fra det 5. århundrede. Sådanne »knoglehuse« var i brug hos jøderne på Jesu tid. Indtil nu antog man, at denne tradition holdt op med at eksistere i det andet eller tredje århundrede, men undersøgelse af skeletterne og inskriptionerne gjorde identifikationen af de kendte helgener Provos, Tarados, Andro-

nikos og rester af over 100 martyrer muligt. Blandt dem befandt sig muligvis den hellige Stefanos, som klostret er opkaldt efter.

De israelske myndigheder har overdraget relikvierne til Jerusalems græsk-ortodokse patriark *Diodoros I.*

Generaløverste P.H. Kolvenbach S.J.: Kirken skal blande sig i politik

London (KNA) – »Forsvaret af den bestående sociale orden er ikke den opgave, Gud har betroet de kristne. Befrielsen fra slaveri er et centralt element i Gudsfolkets historie«, udtalte jesuitterordenens generaløverste, hollænderen *Peter-Hans Kolvenbach* i London under et møde til minde om pave *Paul VI* den 6. april. I sin tale afviste Kolvenbach kravet om kirkens tilbageholdenhed i politiske og sociale spørgsmål. »Jesus selv har gjort indsatsen for retfærdighed til sin helt personlige sag«, sagde han.

Samtidig advarede Kol-

venbach imod den fejltolkede at søge menneskehedens frelse i politiske revolutioner. »Uden hjertets omvendelse kan tidligere ofre for undertrykkelse nemt selv blive til uretfærdige undertrykkere«. Modsat marxismen kræver kristendommen »kærligheden i stedet for hadet« som kilde til kampen mod uretfærdigheden. Derfor kan ifølge Kolvenbach en kristen aldrig blive en »radikal og ubevægelig partitilhænger« af en bestemt klasse, parti eller gruppe, men et menneske, der i evangeliets ånd altid er villig til at lade sig retlede.

Kirken anser medierne som en Guds gave til menneskene

siger pave Johannes Paul II i sit budskab til den 25. verdenskommunikationsdag den 12. maj

I sit budskab til den 25. Verdenskommunikationsdag opfordrer paven alle katolikker til at leve op til deres ansvar på medieområdet.

Søndag d. 12. maj fejrer hele kirken den 25. Verdenskommunikationsdag. Samtidig er det i år 20 år siden, pastoralinstruksen »Communio et Progressio« (fællesskab og fremskridt) om kirken og medierne blev udgivet.

Det er bemærkelsesværdigt, at verdenskommunikationsdagen er den eneste »dag«, koncilet påbød at fejre. Hensigten var, at alle biskopper skulle benytte lejligheden til at underrette de troende om deres ansvar på medieområdet samt opfordre dem til bøn for medierne og til kollekt til fordel for katolske initiativer på dette område. Gejstlige myndigheder forventes at yde fuld støtte til forberedelse og fejren af verdensdagen.

Pastoralinstruksen fra 1971 tilføjer endvidere, at de ansvarlige for pastoral planlægning må være fleksible og villige til at følge med den hastige udvikling på området.

Pavens budskab

Som sædvanligt har paven udsendt et budskab i dagens anledning. Heri skriver han, at kirken ser medierne som en Guds gave til menneskene. Formålet med gaven er at sætte os i stand til at nærme os hinanden i broderlig og gensidig forståelse, samt at skabe enhed mellem et samfunds indbyggere og hjælpe dem til fremskridt og gavn. Medierne kan forme et nyt sprog, som sætter mennesker i stand til at kende og forstå hinanden lettere og derfor arbejde mere beredvilligt for det fælles bedste.

Men paven betoner

samtidig, at medierne selv er »livløse instrumenter«. Om de opfylder deres formål afhænger for en stor del af den visdom og ansvarfølelse, hvormed de bliver brugt. Både forbrugere og producenter har et ansvar for, at medierne bliver brugt i overensstemmelse med deres formål som en Guds gave.

Paven udtrykker derfor håb om, at den 25. Verdenskommunikationsdag bliver en lejlighed til fornyet opmærksomhed hos sognene og de lokale kommuniteter over for medierne virkelighed og deres indflydelse på samfundet. Og han opfordrer præster og lægfolk, som er beskæftiget i kommunikationsverdenen, til at genopfriske de principper og retningslinier, der så klart blev fremført i »Communio et Progressio«. (»katolsk orientering« har lavet en dansk oversættelse).

Alles ansvar

En og anden vil måske nu spørge: jamen, hvad kan jeg dog gøre? Svaret er såmænd enkelt nok: Enhver kan deltage i debatten ude og hjemme samt støtte katolske initiativer på medieområdet. Man kan bidrage med indlæg, give en hjælpende hånd eller yde økonomisk støtte til f.eks. »katolsk orientering«, foreningsbladene, kanal 7 i Esbjerg, Katolsk Videoproduktion, Radio Steno m.v.

En forening som »Katolsk Radio og Fjernsynsforbund« kunne således godt bruge nogle flere medlemmer, især blandt de lidt yngre årgange. Forbundet er repræsenteret i Danmarks Radios programråd og kæmper sammen med de øvrige lytter/seerforeninger for at bevare de mere seriøse og ind-

holdsrige udsendelser i de danske elektroniske medier.

Med læserindlæg eller via breve til redaktionerne kan man desuden blande sig direkte i medierne uden for vores egen kreds. Endelig kan man gøre opmærksom på de katolske medier, hvor man nu færdes, og i det hele taget snakke om mediernes budskaber med venner og kolleger.

Mediehøring

På bispedømmeplan er der for tiden en større undersøgelse af den katolske

kirkes »medieberedskab« igang. Pastoralrådet har nedsat et udvalg, som skal kulegrave medieområdet og komme med et oplæg til en samlet mediepolitik for bispedømmet. I planerne indgår bl.a. en mediehøring til efteråret.

I forbindelse med arbejdet er der udsendt et spørgeskema til alle katolske sogne, institutioner, foreninger m.v. Spørgeskemaet skulle gerne være returneret i udfyldt stand, når dette nr. af »katolsk orientering« kommer på gaden.

Klaus Møller-Jørgensen

Både forbrugere og producenter har et ansvar for, at medierne bruges i overensstemmelse med deres formål som en Guds gave, siger paven i sit budskab. Foto Knud Kluge.

Skt. Maria Hospital i Roskilde solgt til kommunen

De 5 søstre fra ordenen »Visdommens Døtre« har forladt det tidligere syge- og plejehjem

Skt. Maria Hospital i Roskilde lukker med udgangen af dette år, oplyser formanden for bestyrelsen, Kjeld Holbek til »katolsk orientering«.

Den 26. september sidste år opsigte Roskilde kommune overenskomsten med Skt. Maria Hospital Syge- og Plejehjem, så det blev reduceret med

27 pladser i 1991 og de resterende 18 pladser i 1992. Den 20. februar i år blev overenskomsten opsagt til udløbet 31. december 1991.

Roskilde byråd har besluttet sig til at købe bygningen i Roskilde bymidte af søsterordenen »Visdommens Døtre«. Det er planen, at bygningen skal om-

bygges til hotel, kultur- og musikhus. Overtagelsen er sket 1. maj.

De fem søstre er allerede rejst. Fire af dem har bosat sig på Frederiksberg, medens en enkelt er rejst tilbage til Holland. Med opgivelsen af Skt. Maria Hospital koncentrerer ordenssamfundet sig

nu om arbejdet i den tredje verden.

Visdommens Døtre oprettede hospitalet i 1905. I 1962 blev det omdannet til syge- og plejehjem. I 1904 oprettede søstrene Skt. Josef Skole i Roskilde, som i 1967 blev selvejende institution.

kk

Vor Frue af den stedsevarende Hjælp.

Mariabillede 125 år i redemptoristernes varetægt

Den 26. april 1866 overgav pave Pius IX det ældgamle og for godt 125 år atter genfundne nådebillede, kaldet Vor Frue af den stedsevarende hjælp, i redemptoristernes varetægt. I højtidelig procession blev billedet den 26. april 1866 overført til Den hellige Alfonsus Kirke i Rom. Der fik det sin hædersplads på selve højaltret.

»Redemptoristerne skal«, sagde pave Pius IX, »sørge for, at nådebilledet bliver æret. Ikke blot i jeres egen kirke, men hele verden over«. Billedet var indtil april 1866 så godt som ukendt uden for Rom. Efter at det var

kommet til St. Alfonsus Kirke blev det verdens kendt. Det »erobrede« alle vegne de troendes hjerter. Billedet blev til timelig og åndelig, til religiøs velsignelse for tusinder af mennesker. Den ære, vi viser nådebilledet er fuldkommen i kirkens ånd.

I anledning af 100 års jubilæet sendte pave Paul VI redemptoristernes generalforsand en skrivelse, i hvilken han pegede på ordene fra slutningen af Det andet Vatikankoncil konstitution om kirken. Læs selv den smukke tekst i konstitutionen om kirken.

Josef Völk C.ssR

Flyt med »katolsk orientering«

Husk at skrive »katolsk orientering« på listen, når flytning meldes til postvæsenet. Bladet vil så fremover komme til den nye adresse.

Det er ikke nødvendigt at melde flytning til redaktionen eller til biskopkontoret, idet vi får besked om flytningen fra postkontoret. I tilfælde af bladets udeblivelse kan redaktionskontoret kontaktes.

Spørgekema om medier sendt til institutioner, foreninger, forlag o.a.

Udvalg under pastoralrådet arbejder henimod en mediepolitik i bispedømmet

Pastoralrådets medieudvalg har for kort tid siden rundsendt et spørgekema til samtlige menigheder, institutioner, forlag, biblioteker, informationscentre og foreninger i bispedømmet. Omkring 170 forskellige institutioner og foreninger har modtaget skemaer, der skal være indsendt 1. maj.

Mediepolitik for bispedømmet

Udvalget har fået til opgave at udarbejde et forslag til en fremtidig mediepolitik i bispedømmet for pastoralrådet. Udvalget har derfor udarbejdet et spørgekema for at få overblik over samtlige skrevne og elektroniske medier i bispedømmet.

Efter en analyse af materialet udarbejdes en rapport om mulighederne for en fremtidig mediepolitik, som f.eks. kunne indeholde: Uddannelse, efteruddannelse, et centralt og lokalt medieberedskab, overordnet koordination af bispedømmets medier-

bejde m.v.

Udvalget arbejder endvidere på at afholde et møde, hvor en bredere kreds kan ytre sig omkring de katolske medier.

Medieudvalget består af pastoralrådsmedlemmerne *Kirsten Brink, Peter Ryom og Søren Clausen*. Udvalget er desuden suppleret med *Skt. Joseph Søster*

Anne Bonifatia Rickers (Kateketcentralen), *Klaus Møller-Jørgensen* (Radio Steno og KVIP) samt *Knud Helsted Kluge* (»katolsk orientering«). *kk*

Turistfolder til ferien

Tilbud om 100 forskellige gudstjenestesteder

Holder De ferie i Danmark, tag da den lille nyudkomne turistfolder om gudstjenestetider i det danske sommerland med! Den oplyser om de steder og tidspunkter, hvor der holdes gudstjenester. Samtlige katolske kirker og kapeller er medtaget foruden en række lutherske kirker, skoler m.v. I alt er der mere end 100 forskellige steder at deltage i en katolsk gudstjeneste.

10 forskellige sprog

Gudstjenesterne holdes på følgende sprog foruden det danske: Polsk, vietna-

mesisk, tysk, engelsk, spansk, fransk, kroatisk, italiensk og ungarsk. Men se selv i den røde folder, hvor gudstjenesterne holdes.

Få folderen i sognekirken

Folderen er fremlagt i din sognekirke, men den kan også fås ved henvendelse til Katolsk Bispekontor, Bredgade 69A, 1260 København K (telefon 33 11 60 80). Den er desuden lagt frem på flere campingpladser og hoteller i sommerlandet. *kk*

Johannes Samuelsen S.J. 50 år præst

Jubilaren er stadig aktiv bl.a. i Radio Steno

En af jesuitterordenens kendte præster, pater *Johannes Samuelsen* fejrede den 30. april sit 50 års præstebesidelse.

Flere generationer af gamle elever fra Sankt Knuds skole vil huske ham; de ældste som den unge frater, der holdt opsyn på legepladsen, de ældre som den unge naturhistorielærer, og de midaldrende som den energiske og humorfyldte skoleleder.

Således har pater Samuelsen præget udviklingen, ikke blot i Sankt Knuds skole, men også ved starten af Niels Steensens Gymnasium, ved hvis oprettelse han gjorde en uvurderlig aktiv indsats.

Jesuitterordenens motto: »Det hører med til vort kald at gøre en indsats i forskellige verdensdele« førte ham siden til studier ved danske og udenlandske universiteter, til søgenarbejde i Århus og Køge, indtil han i pensionsalderen slog sig ned i Niels Steensens Kollegium for at blive en aktiv og meget

Pater Johannes Samuelsen er en aktiv og værdsat medarbejder i den københavnske Radio Steno. Foto Knud H. Kluge.

værdsat medarbejder ved Radio Steno.

Jubilaren er stadig levende interesseret i skabningens mangfoldighed,

og endnu i dag har mange meget at takke ham for, både som sjælesørger og som forstående ven.

»katolsk orientering«

sender pater Samuelsen sin hjerteligste lykønskning i håbet om endnu mange velsignelsesrige arbejdsår i vingården.

Valfart til Vor Frue af Aasebakken søndag den 26. maj 1991

S-tog fra Københavns Hovedbanegård klokken ca. 7.30 til Holte.

Fra Holte S-station går vi i »løbs formation« til Rudersdalsvej (overfor Poppel Alle), hvorfra valfarten starter klokken 9.00 præcis.

Under sang og bøn: Valfart gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Klokken 11.00: Andagt i Vor Frue Klosters park. Klokken 12-14.45: Spisning og samvær.

Salg af rosenkranse, bøger, medaljoner m.m. og af øl, vand og kaffe; men mad må man selv medbringe.

Klokken 15.00: Højmesse. Slut klokken ca. 16.

Valfartens tema: »Som Faderen har sendt mig, sender jeg Jer« (Johs. 20,21).

Katolsk Valfarts Komite

Ømvalfart

Søndag d. 2. juni 1991.

Tema: »Som Faderen har sendt mig, sender jeg Jer« (Joh. 20,21).

Valfarten begynder kl. 11.00 med valfartsvandring og Mariaandagt.

Efter andagten og indtil højmessens er der lejlighed til bodssakramente. Frokost kl. 12.30. Let smørrebrød og drikkevarer kan købes. Kl. 14.00. Højmesse med biskop Hans L. Martensen som hovedcelebrant. Støt arrangementet ved at købe et valfartsmærke.

På gensyn d. 2. juni i Øm.

Ømvalfartskomiteen.

Sct. Ansgars Kirke

Bredgade 64, København

er lukket på grund af restaurering indtil videre.

Søndagsmessen kl. 10.00 er henlagt til Sct. Augustins Kirke, Jagtvej 183, København Ø.

Alle øvrige messer i ugens løb samt lørdag kl. 17.00 og søndage kl. 8.00 fejres i menighedssalen, Bredgade 69.

Højskoleuge på Magleås 27.7.-3.8. 91

»Kultur og Kristendom«

Den katolske kirkes kursuscenter Magleås i Høsterkøb ligger midt i Rudeskov med udsigt over Sjælsø.

Højskoleugen tilbyder foredrag, debat og gudstjeneste.

Workshops i - drama - liturgi - musik og dans etc.

Heldagstur: Besøg i Måløv, Lyngby og Jørlunde kirker.

Grillaften, bål, højskolesange, underholdning etc.

Foredrag ved:

Walter Dalland:

»Den katolske kirke i det danske samfund«.

Martin Drouzy:

»Pasolinis Kristusfilm«.

Søren Krarup:

»Kristendom og kultur«.

Margrethe Auken:

»Er dansk kultur kristen«.

Otto Norn:

»Kalkmalerier - kristen middelalderkunst«.

Ulla Ryum:

»Katolsk Kristendom og dansk kultur«.

Jaques Blum:

»Kristen kultur i et multikulturelt samfund«.

Eva Nordentoft:

»Hvordan kan vi som kristne påvirke kulturen?«

Per Dolmer er præst ved højskoleugen og indleder hver dag med kommentar til en dansk salme.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1.800,-.

Tillæg for eneværelse kr. 350,00.

Ved tilmelding indbetales depositum kr. 300,- på giro nr. 428 44 29 eller ved check til

Magleås Kursuscenter

Høsterkøbvej 6

3460 Birkerød

Tlf. 42 81 07 15

Ansøgning om reduktion i prisen kan rettes til kursuscentret. Da der er begrænset deltagerantal, er det klogt at tilmelde sig hurtigst muligt.

Dødens kultur

I påskeugen mødtes 122 af de mulige 140 kardinaler i Vatikanet for sammen med paven at drøfte to »trusler« i vor tid. Den første er »truslen mod livet«, som paven og kardinal Ratzinger kalder vor tids stigende aborttal. Den anden er truslen mod kirken i form af sekternes fremmarch i traditionelt katolske lande, især Latinamerika.

På verdensplan foretages der nu årligt omkring 40 millioner aborter. Denne »krig mod livet«, som paven kalder den, kan ikke længere standses ved den enkeltes moralske holdning eller etiske appeller. Heller ikke ved at gentage og gentage kirkens standpunkt, at menneskelivet opstår i undfangelsens øjeblik og skal respekteres som helligt, fra dette øjeblik indtil den naturlige døds øjeblik. Hvor meget kirken end gør opmærksom på vor tids selvmodsigelse, der på den ene side består i kravet om større respekt for menneskerettighederne, og på den anden side en efterhånden utrolig ligegyldighed overfor ufødte børns menneskerettigheder, så taler kirken tilsyneladende for døde øren.

Kardinalernes topmøde fra 5. til 7. april søgte efter midler og strategier til at vende denne udvikling. Især er der brug for argumenter, som videnskabens verden forstår og kan acceptere. Den videnskabelige verden investerer milliarder i forskning og manipulation med genetisk materiale ud fra helt modsatte overbevisninger om menneskelivets begyndelse og værdi. I denne verden er etik ikke noget tomt begreb, men al etik er et spørgsmål om normer, og så længe videnskaben arbejder ud fra andre normer end kirkens, vil samtalen og muligheden for at påvirke forblive skuffende.

I den hjemlige danske debat hører man ikke sjældent, at etiske normer bliver ligestillet med følelser, især religiøse følelser. Derved er moralen afvæbnet. Etik har noget med menneskerettigheder at gøre, og derfor automatisk med jurat, med pligter om retsbeskyttelse for den forsvarsløse. Det må være kirkens langtsigtede mål at overbevise samfundet om, i første række det politiske samfund, for det er her, lovforslag drøftes og love vedtages, der har med abort og genetisk manipulation at gøre.

Kardinalernes møde har kun tegnet en raskitse af problemerne. Man indså, at negativ og gold kritik af videnskaben som sådan er spild af gode kræfter, fordi den slags kritik skyder over målet og nemt forfalder til floskler. En fornuftig dialog kræver saglighed. Den kræver måske også, at samtaleparterne giver sig tid til en tankeproces inden de udtaler sig.

I Honduras købes børn til det amerikanske marked. I andre latinamerikanske lande tilbydes børn og unge penge for at afstå en nyre. Ifølge det sidste nummer af Amnesty International henrettes i Kina forbrydere med salg af deres organer som vigtig bifortjeneste ved dødsdomme. Det er sandelig ikke blot prævention og abort og manipulation med fosterhjern, der kaster sin skygge over vor civilisation.

Det andet emne under kardinalernes møde var sekternes aggressivitet og succes. Her brugte talerne påfaldende langt færre »klichéer«, men indså ret ærligt, at sekterne må have et eller andet tilbud, folk savner i de etablerede kirker. Heller ikke på dette område kan tingene fremstilles sort og hvidt, for sekterne er meget forskellige og deres metoder ligeså.

Men fælles for dem alle, mente kardinalerne, er en ret svag interesse for trossandheder og de mere intellektuelle sider af trosbekendelsen og troslivet, mens hele vægten lægges på »oplevelser«. Disse oplevelser kan skabe et behov for mystik og åndelighed, værdier, som kirkerne burde have sans for, men som søgende eller skuffede mennesker alligevel ikke finder i kirkerne. Er der for megen lære og for lidt liv i os og hos os? Så er der grund til at tage truslen alvorligt.

W.W.

Læserne diskuterer

Vi må takke dem, der skrev musik til glæde for vore gudstjenester

Havde Bernhard Lewkovitch sagt, det var noget makværk, vi lavede på vort møde sidst i 70'erne for komponister, organister o.a., så havde vi kunnet tale om mulighederne. Jeg var på den tid formand for liturgikommissionen og blev kritiseret af musikfolket, fordi vi ikke tog os nok af den musiske side af liturgien.

Jeg husker ikke om Bernhard Lewkovitch var med, men jeg fortalte forsamlingen, at vi kun var 6 mennesker, der i deres fritid skulle sørge for det samme, som man i Trier havde 65 til.

Hvad musikken angik, så ønskede biskoppen, at man snarest kunne synge dele af messen, som man gjorde i den latinske tid. Det var ikke nok, at man havde de store hoveddele: Kyrie, Gloria, Credo og Sanctus. Der er mange steder, hvor præsten indleder og menigheden svarer.

Flere ville lave musik til hoveddelene, men »småtingene« var man ikke så interesseret i. Jeg skrev rundt til alle, som jeg vidste var interesseret i musikken, men ofte forgæves, for man havde ikke tid. Derfor blev det ofte nogle få, der brugte deres

talent efter bedste evne.

I »Lovsang« kan man se, hvem der har skrevet melodier til messen. Blandt disse mangles Leif Kayser og Bernhard Lewkovitch. Vi brugte megen tid på at overtale Bernhard Lewkovitch til at få hans messe med, men forgæves. Alle vidste, at hans uden tvivl var den kunstneriske bedste, men menighederne kunne ikke synge den. At Winchester-koret kan synge noget vidunderligt, tvivler jeg ikke om, men kan de få en menighed til at synge?

Peter Ryom præsenterer os for megen af den kirke-musik, som kejsere, konger og fyrstbiskopper har bestilt. Vi får dele af messens hoveddele eller Mariahymner, og det er alt sammen meget smukt, men jeg tvivler på, at disse blev fremført for menighederne.

Da vi havde pavemes-serne på Åsebakken og i Øm var det ikke kirkemusik á la Händel, Mozart og andre, men det blandede kor fra sognene støttede

menighedens sang, så Den hellige Fader kunne høre, at vi tog aktivt del i messen.

Da jeg var i sogn med Bernhard Lewkovitch, fik vi af sognepræsten at vide, at han var kunstner, vi andre var bare det almindelige præstedømme, som hver brugte de gaver Vor Herre havde givet dem til gavn for menighed og hele kirken.

Det er da dejligt, at man i radioen kan høre musik af både Leif Kayser og Bernhard Lewkovitch. De har fået særlige evner, og det er skønt. Men i menighederne må vi takke de mennesker, der brugte deres evner til at skrive musik til glæde for vore gudstjenester. At stille sig op på en piedestal og kalde deres arbejder for makværk er åndshovmod. Måske fødes der en dag i bispedømmet København en virtuos, der kan glæde os med det helt vidunderlige kirkemusik, som vi alle kan nyde.

Lily Fausbøll

Skriv selv en messe, der kan synges

»Den, der tier, samtykker« – derfor tier jeg ikke, når jeg læser det sure opstød, Bernhard Lewkovitch lader gå ud over de danske katolske messer i k.o. nr. 6.

Naturligvis er jeg ikke enig! Efter 23 år som organist – heraf de 10 i St. Ansgar – har det i al fald for mig været en glæde og inspiration at arbejde med værker fra nutidige danske katolske kirkemusikere.

Måske er Knud E. Kengens, Peter Møllers og Erling Rasmussens messer ikke kunst, der vil indgå i musikhistorien – men slidstærk brugsmusik er det nu alligevel. Det viser musikens holdbarhed gennem mange år og heldigvis har mange amatører – i ordets bedste betydning – haft glæde af denne musik, hvad enten det drejer sig om de faste led eller vekselsangene.

Måske har de nævnte

komponister sat sig som mål at skabe en musik, som har en lettere indfaldsvinkel og derfor større appel til den enkelte musikalsk utrænede kirkegænger.

Måske har de tænkt, at dette var deres bidrag til at løse et akut liturgisk problem, der kunne fungere indtil andre – mere indsigtsfulde musikalske ånder – kunne komme med en »professionel« dansk katolsk messe.

Måske er det overgangsmusik, vi for tiden er nødt til at betjene os af; men en så sønderlemmende karakteristik som »makværk« er efter min bedste mening uanstændig.

Derfor et velment råd til anmelderen: Skriv selv en messe, der vel at mærke kan læres af en ganske almindelig gennemsnitsdansker.

Rolf Tønshoff
(skolelærer)

Domkirkens alterskranke

Foranlediget af forslag, bragt i »katolsk orientering« af 3. april 1991 om fjernelse af alterskranken i Skt. Ansgars Kirke skal jeg tillade mig at anføre følgende:

Fredningen skete, fordi det var nødvendigt set på baggrund af de mange ødelæggelser, der havde fundet sted af katolske kirker landet over, som for eksempel af Vor Frue Kirke i Århus.

Der findes stadig katolikker, som ønsker, at vore kirker skal ligne det, de var, nemlig Gudshuse og ikke forsamlingshuse.

Vi er derfor en hel del, der vil håndhæve den fredning, som blev foretaget, og på det skarpeste modsætte os en appel til ombudsmanden om indblanding i denne sag.

Lise Beyer

Alle vidste da, at kardinal Glemp kom til Amager

I »katolsk orientering« nr. 6 udtrykker Svend Plum Larsen sin skuffelse over, at kardinal Glemps besøg ikke omfattede hele Skt. Annæ menighed, men kun polakkerne. At kun meget få vidste noget om besøget, mener han skyldes dårligt samarbejde mellem polakker og danskere samt andre nationaliteter imellem.

Jeg håber, at denne opfattelse er en stor misforståelse. Det passer ikke, at det kun var polakkerne, der kendte noget til kardinalens besøg. Som bekendt omdeles »katolsk orientering« til alle katolske husstande i Danmark. k.o., nr. 2 fra d. 20. januar 1991, informerede om kardinalens besøg. Der blev angivet både tid, sted og dato. Der stod intet om at besøget kun gjaldt polakkerne. Alle var velkomne; ej heller var der noget forbud mod at komme, hvis man ikke var polak. Kardinalen ville sikkert intet

have haft imod det – tværtimod.

At en polsk kardinal fejrer en polsk messe, burde der ikke være noget mystisk i.

Desuden bragte Kristeligt Dagblad også en artikel om kardinalens besøg. Dvs. dagspressen vidste det også. Dermed havde selv ikke-katolikker mulighed for at deltage i messen. Besøget var altså ingen hemmelighed.

Det var nemlig ikke kun polakkerne i Københavnsområdet, der kendte til besøget, som Svend Plum Larsen udtrykker det, men også polakkerne på Fyn og Jylland, som var kommet til i dagens anledning. I øvrigt var der også nogle danskere og andre nationaliteter repræsenteret under messen, dem der formentlig havde læst k.o. De, der ikke vidste noget skulle måske begynde at læse k.o., for det er jo det, bladet udgives for.

M. Lizewska-Grynberg

Kateketkursus Grundkursus i teologi

Af Guido Kreienbühl

Kateketcentralen har i længere tid arbejdet med planer om gennemførelse af et nyt kateketkursus. Det sidste blev afholdt i årene 1973-76.

Planerne er blevet forelagt Det biskoppelige Råd i 1985. Rådet var af den opfattelse, at et kommende kursus ikke burde begrænse sig til uddannelsen af kateketer alene, men burde udvides til andre kirkelige medarbejdere, og foreslog derfor, at der blev udarbejdet og gennemført et grundkursus i teologi, hvorefter den specifikke uddannelse til kateket, gudstjenesteleder, bibelkredsleder, medlem af besøgstjenestegrupper o.a. skulle bygges ovenpå.

Størsteparten af grundkurset foreligger nu og starter september 1991.

Kurset henvender sig til 2 kategorier:

I. Til interesserede, der udfører eller gerne vil udføre en af de ovennævnte tjenester i kirken.

II. Til katolikker, der ønsker et udvidet kendskab til troen.

Der stilles ikke de samme krav til de to kategorier. Kategori I er forpligtet til at aflevere skriftlige opgaver til kursets hovedemner (se nedenfor), samt til at aflægge mundtlig eksa-

men. Videre er deltagere i kategori I forpligtet til at deltage i aften- eller weekendkurser.

Kategori II skal ikke præstere skriftlige opgaver og ikke aflægge mundtlige eksamener.

Grundkurset varer 3 år for såvel kategori I som II. Materialet tilsendes kursisterne til personligt studium. Inden for hvert trimester afholdes et antal aftenkurser, hvor det tilsendte materiale gennemdrøftes og bearbejdes sammen med en gruppeleder. Kategori I er forpligtet til at deltage i disse møder. Kategori II er velkommen til at deltage.

For deltagere, der er forhindrede i at tilslutte sig en gruppe, arrangeres der weekendkurser i København og i provinsen.

Kursets hovedemner Del I + II. Jesus Kristus, vor tros grundlag.

Efter en indføring i de nytestamentlige vidnesbyrd om Jesus, spørges der om betydningen af kernen i Jesu budskab og de vigtigste tildragelser i hans liv (spec. hans død og opstandelse) for vort liv.

I del I og II beskæftiger man sig med troen, Jesu person, evangeliet og evangelierne, Jesu lignel-

ser, Jesu undere, Gudsriget, efterfølgelse, bjergprædiken, bønner, Jesu navne og titler, korsdøden, vidnesbyrd om opstandelsen, fra de bibelske vidnesbyrd til Kirkens tro på Kristus etc.

Del III. Den kristne tros rod fæste i Det gamle Testamente.

Forudsætningen for det nytestamentlige Guds folks troserfaringer er det gammeltestamentlige Guds folks.

Temaer: Opdagelse af Det gamle Testamente – Undervejs i troen: Abraham – Israel: et folk på vejen til frihed – Israel i dommer- og kongetiden – Profeterne – Salmerne – eksil og hjemkomst – Visionslitteratur og apokalyptik etc.

Del IV, V og VI. Den apostolske trosbekendelses kernesætninger:

Jeg tror på Gud Fader, den almægtige, himlens og jordens skaber.

Jeg tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn vor Herre,

Jeg tror på Helligånden.

Indføring i treenighedens mysterium, skabelsesteologien, læren om Jesus Kristus og hans forløsergerning (kristologi) og

læren om Helligåndens person og virke i den troende.

Del VII. Kirken som de troendes fællesskab.

Den kristne tror som medlem af det kirkelige fællesskab. Hvorfor Kirke og hvilken placering har den enkelte kristne i den nuværende og fremtidige Kirke spørges der.

Temaer: Kirken i dag – Jesus og Kirken – Kirkens dimensioner – Kirke og tradition – Kirkelige embeder – sakramenterne – Kirkens opgaver – Lægfolket i Kirken.

Del VIII. At leve ud fra troen.

Troen er ikke et rent intellektuelt anliggende. Den forudsætter livet, levet som det af Kristus forløste menneske. Spørgsmålet om at være kristen i ver-

den af i dag, rummer mange enkeltproblemer, som tages op her.

Temaer: Jesus vor vej – Kaldede til frihed – Kristen samvittighed og kristne normer – Skyld, omvendelse, tilgivelse – Menneskelige relationer – Arbejde, fritid, ejendom – etc.

Del IX. Menneskelivets mål og mening.

Afslutningsvis tager kurset menneskets gamle og stadig nye spørgsmål op: Meningen med livet, spørgsmålet om lidelse og død, spørgsmålet om Guds mysterium og håbets fuldstændelse.

Temaer: Hvorfor er vi her på Jorden? – Erfaringen af grænser – Den truede Verden – Guds sejr over tilintetgørelsens magter – At leve ud fra håbet – Modet til livet etc.

Specialkurser

Efter endt grundkursus tilbydes specialkurser for kateketer, gudstjenesteledere, bibelkredsledere, folk i diakonal tjeneste.

Specialkursernes varighed omfatter 1 år. Stoffmængden afhænger af den enkelte gren. Der lægges vægt på praktisk udnyttelse af den teoretiske viden.

Kursusavis

Endvidere udsendes en kursusavis med relevant stof og informationer ca. 6 gange i grundkursusforløbet.

Sværhedsgraden

Hvad kræves der af intel-

lektuel udrustning for at kunne følge med i kurset?

Alle med lærereksamen eller studentereksamen er selvskrevne. Folkeskolens udvidede afgangsprøver efter 10. klasse, parret med interesse for at beskæftige sig intellektuelt med et stof, er ligeledes et tilstrækkeligt grundlag.

Hvis du er usikker, kan du rekvirere f.eks. et kaptitel til gennemlæsning og selv vurdere, om niveauet er for højt eller passende.

Prisen

Omkostningerne kan først nøjagtig angives, når vi har fuldt overblik over antal deltagere, deres geografiske placering, muligheden for udnyttelse af fritidsloven etc. Dog kan vi allerede nu oplyse, at prisen på kursusmaterialet er kr. 1.200,-; for unge under uddannelse kr. 900,-. Dertil kommer udgifter til nødvendigt arbejds materiale (bibel, synopse, teologisk litteratur).

Vi vil understrege, at der vil være muligheder for tilskud til »særligt trængende«.

Tilmelding kan allerede ske nu til Kateketcentralen Vesterbrogade 28,3 1620 København V.

»Hvis du kendte Guds gave...«

HELLEBOHRT, ROMANDA MAY

Kirkernes rolle i det europæiske hus

Den danske fredsbevægelse »Kristne for nedrustning« og den internationale fredsorganisation »Christi-

an Peace Conference« afholder 10. og 11. maj en konference over temaet »Kirkernes rolle i det euro-

pæiske hus«. Programmet indeholder bl.a. oplæg og diskussion om de baltiske landes syn på Europa.

Konferencen foregår i Otterup med en pris på 250 kr. for deltagelse. Tilmelding kan ske på telefon 64 82 10 25.

Konferencen gennemføres med støtte fra Det Økumeniske Fond. Af hensyn til udenlandske deltagere vil konferencen foregå på engelsk.

Stadig plads på DUKs sommerlejr

DUKs sekretariat oplyser, at der stadig er plads på de fleste af årets sommerlejre. Kun Multi-lejren samt børnelejrene 1 og 3 er overtegnet.

Børnelejrene 2 og 4 har ledige pladser ligesom junior-, midi- og ungdomslejren. Hvis du i stedet vil udenlands kan du deltage i Polen-rejsen, Nordisk Lejr i Sverige eller Kano-turen i Sverige.

Beslut dig nu og ring til DUKs sekretariat på telefon 33 14 77 07 og få nærmere oplysninger.

Orientering fra sognene

Maj 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 10, der udkommer 29. maj 1991 er mandag den 13. maj 1991 for juni 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg.
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: I Kirken.
Kl. 8.00, kl. 10.00: Højmesse.
Torsdag d. 2., 16., 23. og 30. kl. 19.00: Maxi-KUK.
Fredag d. 3. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.

Søndag d. 5. kl. 10: Højmesse.
Tirsdag d. 7., 14., 21. og 28. kl. 9.00: Rosenkransgruppe. (Tilbedelse og Vesper hos søstrene kl. 17).
Onsdag d. 8. og 22. kl. 14.30: Syklub.
Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart. Kun højmesse kl. 10.00. (Ingen messe kl. 8).
Søndag d. 12. kl. 10.00: Højmesse.
Torsdag d. 16. kl. 14.30: Sct. Josephsklub. Vi begynder med en Maria andagt i kirken. Derefter kaffe i menighedslokalet, hvor sognepræsten bl.a. vil fotografere vor klubs medlemmer.
Søndag d. 19. Pinsedag kl. 10: Højmesse.
Mandag d. 20. 2. Pinsedag kl. 10: Messe. (Ingen messe kl. 8).
Lørdag d. 25. kl. 13: Den franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet. Kl. 17.00: Polsk messe.
Søndag d. 26. kl. 10: Højmesse. Kl. 19.00: Den økumeniske kirkevandring begynder i Sct. Mariæ Kirke. Derefter vandrer vi til Sct. Peders Kirke i Nørresundby. (Husk!! Søndag d. 2. juni – Øm Valfart).

Helligåndskirken, Frederikshavn

Urbanienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Fredag d. 3. kl. 16-16.45: Første fredags sakramental-tilbedelse og messe kl. 17.
Søndag d. 5. kl. 10: Højmesse med trosbekræftelse.
Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 11. kl. 17: Messe
Søndag d. 12. kl. 10: Ordets gudstjeneste ved Edmund Jensen.
Søndag d. 19. Pinsedag kl. 10: Højmesse.
Mandag d. 20. 2. Pinsedag kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 26. kl. 10: Højmesse. (Husk!! Søndag d. 2. juni – Øm valfart).

Hjørring

Sankt Maria Kirke Martyrenes dronning

Bispensgade 67.
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 5., 12., 19. Pinsedag og 26. kl. 14: Højmesse.
Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart kl. 14: Højmesse.
(Husk!! Søndag d. 2. juni – Øm valfart).

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevvej 23, 7700 Thisted.
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg,
tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 12. kl. 11: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe.
Søndag d. 26. kl. 11: Ordets gudstjeneste ved Keld Westergaard med efterfølgende kirkekaffe.
(Husk!! Søndag d. 2. juni – Øm valfart).

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.

Fredag d. 3. og 17. kl. 19: Maxi-KUK.
Lørdag d. 4. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 5. kl. 10: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe.
Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 11. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Derefter holder vi en lille afslutningsfest med is og sodavand. Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 12.: Ingen dansk messe kl. 10.
Lørdag d. 18. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 19. Pinsedag, kl. 10: Højmesse.
Mandag d. 20.: Ingen messe.
Lørdag d. 25. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 26.: Ingen messe.
(Husk!! Søndag d. 2. juni – Øm valfart).

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41, eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.

Søndag d. 12. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Mandag d. 20. 2. Pinsedag, kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 26. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers.
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Træffetid: Kl. 11-12, undtagen mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14.
Søndag kl. 10.
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15.

Onsdag kl. 18.30: Vi begynder med rosenkransbøn.
Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 4.
Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.

Kristi Himmelfartsdag d. 9. kl. 10.

2. Pinsedag d. 20. kl. 10.

Lørdag d. 11.: Polsk messe kl. 14 med efterfølgende samvær i præstegården.

Lørdag d. 5.: Ingen sognedag, men møde af sognets kateketer.

Onsdag d. 1.: Mini-KUK. Afslutning kl. 19.

Onsdag d. 15. kl. 19.30 OFS. Begge møder i præstegården.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, postboks 219,
8100 Århus C. Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66,
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,
Gottfried Grünwald SJ, 86 54 01 39
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66
Menighedsrådsformand: Leo Arlund
86 17 57 08.

Sognesekretær: Bengt Jensen, 86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Søndag 5.5. og 2. pinsedag 20.5. kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Søndag den 26.5. kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag kl. 8.

KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.

Den Internationale Åbne Familiegruppe: Torsdage, 16.5. og 30.5. kl. 18.00.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

Mariakongregationen: Torsdag 16.5. kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Fredag 10.5. kl. 19. (med biskoppen)

Menighedens bodstime: Fredag 3.5. kl. 18.

Retræteften: Mandag 13.5. kl. 19.

Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: Nutidskunst åbent som Katolsk Information.

Firmelsen: Kristi himmelfartsdag, torsdag 9.5. kl. 10.

Pinsenovene: Fredag 10.5.-lørdag 18.5. kl. 7.15.

Skt. Knuds skolekreds: Generalforsamling, tirsdag den 28.5. kl. 19.30.

Valfart til Vor Frue af Øm: Søndag den 2.6.

Majandagter: Hver tirsdag kl. 16.

Pindstrup

Skt. Mikael's kirke, Ringsø
Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56
Messe: søndag, 5.5. og 2. pinsedag 20.5. kl. 10.30.

Odder

Skt. Ansgars kapel
Holsteinsgade 25, 8300 Odder
Præst: Gottfried Grünwald SJ, tlf. 86 13 56 66.
Søndage, 12.5. og 2. pinsedag, 20.5. kl. 14.

Sct. Clemens kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå
Telefon 86 30 97 38
Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ., tlf. 86 18 56 33.

Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa, tlf. 86 38 42 06.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30. Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 19.

Skriftemål: Onsdage, kl. 18.00, eller efter aftale.

Sogneundervisning: Lørdag, den 4.5. kl. 10 på Sostrup.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster, tlf. 86 38 41 11
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist. Tlf.: 86 38 42 06

Søndagsmesse: Hver søndag kl. 8.30.

Hverdagsmesse: Hverdag, kl. 9.

Tilbedelse af det Allerhelligste, hver søndag og alle helligdage, kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.

Alle helligdage, som ikke er søndage og hverdagsmesser kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Sognepræst: Willem Wuyts O. Praem.
Massetider: Lørdag kl. 16.00, søn- og helligdage kl. 10.00.
Menighedskaffe efter søndagsmessen.
Lejlighed til skriftemål efter aftale.
Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart: Tre piger, Abitha, Gowsini og Sharmala, som har deltaget regelmæssigt i undervisningen og som ministranter ved søndagsmessen går til deres første kommunion.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Ingen messe.

Religionsundervisning:

Torsdag d. 16.: Fælles festlig afslutning for alle holdene kl. 16-18.

Pastoralenhed 4:

Onsdag den 15.: Fælles møde for repræsentanterne fra vor 4 menighedsråd og Caritas med pastoralrådsmedlem Käthe Lund. Vi vælger et nyt fælles Caritasprojekt, efter at vi afsluttede 2-årsprojektet »landbrugsudstyr og bespisning af skolebørn i Uganda«, som vore 4 menigheder indsamlede 38.000 kr. til.

Fælles kørsel fra Herning kl. 19.00.

Mødet begynder i Silkeborg kl. 19.30.

Tirsdag d. 21. kommer KFUK-M fra Kølør på aftenbesøg for at høre mere om den katolske kirke. Mødetid kl. 20.00.

Døbt:

Anders Aseervatham, lørdag den 13. april.

Asger Simonsen, søndag den 28. april.

Til lykke til begge familier.

Økumenisk andagtsgruppe: Onsdag d. 1. og torsdag d. 16.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30. Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 4.: Ministrantudflugt kl. 10-16.

Søndag d. 5.: Kirkekaffe efter højmessens.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 12. kl. 10: Firmelse ved biskop

H. Martensen og bagefter reception i Sct. Ibs skoles gymnastiksal.

Torsdag d. 16. kl. 8: Skolemesse og kl.

19.30 bibelaften hos sognepræsten.

Søndag d. 19., Pinsedag: Højmesse kl. 10.

Mandag d. 20. kl. 10: Messe.

Lørdag d. 25. kl. 15.30: Messe og bagefter

Katekese »Jomfru Maria« samt spisning.

Søndag d. 26. kl. 10: Nogle børn modtager for første gang den hellige kommunion.

Tirsdag d. 28. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellevej 2, 7100 Vejle.

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Andenpræst: Raymond Minnaert

O. Præm.

Søndagsmesse:

Hver lørdag kl. 15.00. Hver søndag kl. 10.00.

Hver tirsdag kl. 17.30: Rosenkransbøn.

Hver fredag: Kl. 14-17 »Fredagsklub«.

Alle er velkomne.

Onsdag d. 1 kl. 17.: Messe. Kl.

17.30-18.30: Udstilling af det allerhelligste sakramente.

Torsdag d. 2.: Den hellige Kommunion bringes til de syge.

Lørdag d. 4.-5.: Børne- og ungdomsweek-end i Mørkholt. Vi kører fra præstegården kl. 11 lørdag og er hjemme igen ca. kl. 16 søndag.

Søndag d. 5.: Kaffe i samlingssalen efter messen.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfartsdag: Højmesse kl. 10.

Fredag d. 17.: Skoleandagt i Sct. Nikolai Kirke for Sct. Norbert Skoles elever kl. 8.45.

Søndag d. 19. Pinsedag: Højmesse kl. 10.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Salmemesse kl. 10.

Tirsdag d. 21.: Skoleandagt i Sct. Norberts Kirke for skolens elever kl. 8.45.

Onsdag d. 29.: Menighedsaften over Ømvalfartens tema. »Som Faderen har sendt mig, så sender jeg jer«.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.

Tlf. 86 82 24 15.

Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh

Faste messetider:

Søndag kl. 10, tirsdag kl. 19.30 (hos Jesu Små Søstre). Onsdag-torsdag (med efterfølgende tilbedelse) kl. 19, fredag kl. 9.

Rosenkrans: Lørdag kl. 10.

De syges kommunion: Onsdag d. 8.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 19. Pinsedag: Barnedåb under højmesse kl. 10. Til lykke til familien Tran!

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Messe kl. 10.

Onsdag d. 22.: Menighedsrådsmøde kl. 19.

Fredag-søndag d. 24.-26.: Minikuks week-end i Løkke.

Søndag d. 26.: Ordets gudstjeneste ved Henning L. kl. 10.

Lørdag d. 1. juni: Messe kl. 16.

Søndag d. 2. juni: Kristi Legems og Blods fest: Messe kl. 8 i kirken. Valfart til Øm.

5 Sydjylland

Sct. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3A, 6000 Kolding.

Tlf. 75 52 76 01.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.

Søndagsmesse: Kl. 8: Salmemesse. Kl. 10:

Højmesse.

Fredag d. 3. kl. 15.30: Religionsundervisning for de første kommunikanter.

Mandag-tirsdag-onsdag d. 6., 7.- og 8. fra kl. 8.15 til kl. 12 mødes første kommunikanter med Sr. Antonie som forberedelse på deres 1. Hl. Kommunion.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfartsdag kl. 8: Salmemesse. Kl. 10: Højmesse med

børnenes 1. hellige Kommunion.

Søndag d. 19. Pinsedag kl. 8: Salmemesse. Kl. 10: Højmesse med barnedåb.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Messe kl. 10.

Torsdag d. 23. kl. 19: KUK-møde i Oasen.

Lørdag d. 25.: Om eftermiddagen bringer sognepræsten Den hl. Kommunion til de syge.

Søndag d. 26.: Kirkekaffe efter højmessens.

NB. Vore tamilske trosfæller fra Vejen bedes at kontakte menighedsrådsformanden senest d. 21. maj (tlf. 75 58 33 69), hvis de ønsker at køre med bussen.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Sognepræst: Lars Messerschmidt.

Træffes bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag på tlf. 75 12 10 27.

Træffes normalt om mandagen 11-12 på tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Søndagsmesse:

Lørdag kl. 16.30.

Søndag kl. 10.

Hverdage:

Onsdag kl. 7: Messe, kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 8.15: Skolemesse.

Fredag kl. 9: Messe.

(Se dog undtagelserne på opslaget i kirken).

Torsdag d. 2. kl. 8.15: Skolegudstjeneste (ikke messe).

Fredag d. 3. 1. fredag i md. Messe kl. 16.30 med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.

Lørdag d. 4. Sogndag. Begynder kl. 14. Familiemesse kl. 16.30.

Kristi Himmelfartsdag d. 9. kl. 10: Højmesse.

Fredag d. 10. kl. 9: Gudstjeneste (ikke messe).

Søndag d. 12. kl. 10: Højmesse. Kirkekaffe. Kl. 12: Messe på ungarsk.

Lørdag d. 18. kl. 16.30: Messe på polsk.

Pinsedag d. 19. kl. 10: Højmesse.

2. Pinsedag d. 20.: Ingen messe.

Søndag d. 26. Den hellige Treenigheds Fest. Kl. 10: Højmesse med 1. kommunion.

Torsdag d. 30. kl. 8.15: Skolegudstjeneste (ikke messe).

Fredag d. 31. kl. 9: Gudstjeneste (ikke messe).

Søndag d. 2. juni: Kristi Legems og Blods fest. Valfart til Øm. Se valfartsprogram i katolsk orientering og opslag i kirken.

Messe i Skt. Nikolaj kirke kl. 10.

Maj-måned er ganske særligt viet til jomfru Maria. Menigheden opfordres derfor til at tage del i rosenkransandagten hver

onsdag kl. 16.30.

Skt. Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50A, 7000 Fredericia.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Anden præst: Raymond Minnaert

O. Præm. Tlf. 75 92 11 76.

Præsten træffes bedst fredag kl. 9-12, lørdag kl. 9-10.

Messetiderne: Torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 17.00 og søndag kl. 10.00. Kirkekaffe hver søndag efter højmessens.

Fredag d. 3.: KUK-møde fra kl. 16-18.

Tirsdag d. 7.: Menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfartsdag: Højmesse kl. 10.

Fredag d. 10. Den hellige Kommunion bringes til de syge.

Fredag d. 17.: KUK-møde fra kl. 16-18.

Søndag d. 19. Pinsedag: Højmesse kl. 10.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Messe kl. 10.

Dato og mødetid for henholdsvis katolsk brevkursus og rosenkransaften vil blive meddelt i kirken på et senere tidspunkt.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.

Sognepræst Erling Brodersen.

Messetider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00.

Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Fredag d. 3.: Ingen messe.

Tirsdag d. 7.: Majandagt kl. 20 med efterfølgende kaffebord.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfart: Højmesse kl. 10.

Fredag d. 17.: Ingen messe.

Lørdag d. 18.: Pinsevigilie: Højmesse kl. 16.

Søndag d. 19.: Pinsedag: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 26.: Trinitatis: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandevej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt.

Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, ellers 10-11, tlf. 75 12 10 27, undt. tirsdag.

Messetid:

Søndag kl. 17 (undt. 2.6.)

Søndag d. 5. kl. 17: Højmesse og 1. kommunion.

Kristi Himmelfartsdag d. 9.: Ingen messe!

Pinsedag d. 19. kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 2. juni: Kristi Legems og blods fest. Valfart til Øm. Se valfartsprogram i »katolsk orientering« og opslag i kirken.

Angående fælles transport sker henvendelse til Jean Langwadt, 74 72 14 47, senest mandag d. 27. maj.

Ingen messe i Tønder!

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.

Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Hverdagsmesser: Hos Søstre kl. 15. 1. fredag i måneden i kirken kl. 19.

Søndagsmesser kl. 10.

Søndag 5. maj kl. 10. Firmelse ved biskop Martensen.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.

Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400-Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Hverdagsmesser: Mandag-fredag kl. 17 på Als Kloster, (undt. de tirsdage, hvor der er bibelkreds).

Lørdage kl. 8.00 på Als Kloster.

Søndagsmesser: Kl. 9.30.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Telefon 66 12 16 64.

Kontortid: Mandag-fredag kl. 10-12.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P. Stefan Huber: Efter aftale.

P. K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30-10; i maj-sept. tillige 18.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Bemærk: Nu søndagsmesser kl. 18.30!

Onsdag d. 1.: Kl. 19.30 bibelkreds i sognelokalet.

Torsdag d. 2.: Kl. 19 maj-andagt i kirken.

Fredag d. 3.: Kl. 18-19 tilbedelse og Rosenkransbøn, kl. 19 aftenmesse.

Søndag d. 5.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 18.30.

Tirsdag d. 7.: Kl. 18 polsk maj-andagt.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfarts dag/messer kl. 8.30, 10. Ingen messe kl. 18.30. Under højmessens 1. hl. kommunion.

Fredag d. 10.: Kl. 19.30 møde i Senior-KUK.

Søndag d. 12.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 14 (vietn.), 18.30.

Mandag d. 13.: DKKF-udflugt (kl. 18).

Tirsdag d. 14.: Kl. 18 polsk maj-andagt.

Torsdag d. 16.: Kl. 19 maj-andagt i Dalum Klosters Park.

Lørdag d. 18.: Hl. Erik/messe kl. 9 i kirken. Kl. 14 messe for ældre på Bjerregårdsvej 9.

Søndag d. 19.: Pinsedag/messer kun kl. 10 og 12 (polsk); ingen messe 18.30!

Mandag d. 20.: 2. pinsedag/messer kun kl. 10 og 12 (polsk).

Tirsdag d. 21.: Kl. 18 polsk maj-andagt.

Torsdag d. 23.: Kl. 19 maj-andagt hos søstre på Bjerregårdsvej 9.

Lørdag d. 25.: Kl. 18 Forsommerfest på skolen. Husk tilmelding!

Søndag d. 26.: Hl. Treenigheds Fest/messer kl. 18.30, 10, 12 (polsk), 18.30.

Tirsdag d. 28.: Kl. 18 polsk maj-andagt.

Torsdag d. 30.: Kl. 19 maj-andagt i kirken.

Dalum Klosterkirke

Søndage: Messe kl. 7.30.
Hverdage: Messe kl. 6.30.

Stella Maris Kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
Sognepræst: p. Stefan Huber.
Træffetid: Torsdag kl. 17-18.30 og søndag efter aftale på Vindingevej 9, Nyborg, tlf. 65 31 09 74 - ellers: Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.
Søndagsmesser: Kun kl. 10.
Hverdagsmesser: Kun mandag kl. 8, torsdag kl. 19 og fredag kl. 7.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfarts dag. Kl. 10 højmesse.

Søndag d. 12.: Mors dag. Kl. 10 familiermesse, derefter kirkekaffe.

Søndag d. 19.: 1. pinsedag: Kl. 10 festmesse.

Mandag d. 20.: 2. pinsedag: Kl. 10 messe.

Søndag d. 26.: Kl. 10 latinsk højmesse.

Lørdag d. 1. juni: Kl. 16 »søndagsmesse« for dem, der ikke tager på valfart.

Søndag d. 2. juni: Ingen messe p. gr. a. Øm-Valfarten.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.
Sognepræst: J. Kruk.
Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11, eller efter aftale.
Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19.00 og lørdag kl. 16.00.

Søndag d. 5.: 6. søndag i Påsken. Under højmassen kl. 10 er der en dåb. Det er Maria og Ole Jørgensens søn, der skal døbes. Kl. 15.00 messe i Rudkøbing.

Mandag d. 6.: Rosenkransgruppen holder aftenmøde kl. 19.30.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfartsdag. Kl. 10 familiemesse og den 1. hl. Kommunion for 3 børn.

Lørdag d. 18.: Messe kl. 14.00, derefter sammenkomst for kontaktgruppen.

Søndag d. 19.: Pinsedag. Kl. 10.00 festlig højmesse.

Mandag d. 20.: 2. pinsedag. Højmesse kl. 10.00.

Torsdag d. 23.: Efter aftenmesse kl. 19.00 - Katolsk Radio- og Fjernsynsklubsaften for hele menigheden i salen. Alle er velkomne.

Hver torsdag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet og maj andagt, derefter aftenmesse kl. 19.00.

Religionsundervisning for børn: dansk lørdag d. 4., 25. kl. 14-15, vietnamesisk lørdag d. 4., 18. og 25. kl. 9.45-11.30.

KUK for alle børn: Lørdag den 11. kl. 10-12.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens.
Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.
Søndag d. 5.: Messe kl. 10.
Søndag d. 19.: Messe kl. 10.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.
P. Herman Legut, OFM. conv.
Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.
Mettetider:
Lørdage kl. 16.30.

Søndage kl. 10.00.

Søndag d. 5.: Trosbekræftelse af André Bloksted, Errindlev. Menigheden ønsker dig til lykke. Derefter har vi kirkekaffe i menighedssalen.

Tirsdag d. 9.: 40 dage efter påske fejrer kirken Kristi Himmelfart. Guds Søn er kommet ned fra himlen for at give verden liv. »Han, som er steget ned, er den samme, som også er steget op højt over alle himle for at fylde alt«. (Ef. 4,10). Messe kl. 10.

Pinsevigilie d. 18.: Messe kl. 16.30.

Pinsedag d. 19.: Højmesse kl. 10. Bagefter messe på polsk kl. 11.

Lørdag d. 25.: Messe kl. 16.30.

Søndag d. 26.: Valfart til Vor Frue af Aasebakken, kl. 11: Andagt i parken til Vor Frue Kloster. Kl. 15: Højmesse. Vedr. transport kan man benytte nabosognene. Ingen messe i Maribo. Caritas fasteaktion 1991: Der blev indsamlet i alt kr. 1.122. Vi takker for bidraget, som går til Latinamerika.

Skt. Franciskus Kirke

Bredgade 47, 4900 Nakskov.
Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.
Gudstjenestetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fredag kl. 17.00. Onsdag og torsdag kl. 11.30.

Bemærkning: Lørdag d. 11. maj ingen messe! Søndag d. 26. maj: Valfart. Ingen messe i Nakskov.

Polsk messe:

Den polske messe i maj finder sted mandag d. 20. maj, 2. Pinsedag kl. 10.00.

Kristi Himmelfartsdag:

Kristi Himmelfartsdag, torsdag d. 9. maj, er en påbudt festdag. Højmassen kl. 10.00.

Valfart til Vor Frue af Aasebakken:

Søndag d. 26. maj er der valfart til Vor Frue af Aasebakken. Bussen afgår fra kirken kl. 8.00. Kl. 11.00 er der andagt i parken til Vor Frue Kloster. Kl. 15.00 holdes højmassen. Vi regner med at være tilbage i Nakskov kl. 20.00. Pris pr. voksen kr. 80.00. Børn under 15 år gratis. Tilmelding sker ved indtegnning på deltagerlisten i kirken (eller i præstegården). Tilmeldelsesgebyr: Kr. 30.00.

Til fordel for valfarten holdes også i år et lotteri. Trækningen finder sted pinsedag efter højmassen.

Kirkevandring i Nakskov:

De kristne menigheder i Nakskov indbyder til en økumenisk gudstjeneste i Baptistkirken på Bregnevej torsdag d. 16. maj kl. 19.30. Prædikant: Sognepræst Hans V. Lollike. Forud for gudstjenesten samles deltagerne ved Skt. Nikolai Kirke og vandrer i samlet flok til Bregnevej (vandringens start kl. 18.45).

Dåbsoplæring under højmassen:

Søndag d. 5. maj starter menighedsrådet en ny aktivitet: Dåbsoplæring under højmassen. Alle familier med børn opfordres til at deltage i højmassen og lade deres børn nyde godt af denne aktivitet. Fremover gentages arrangementet hver første søndag i måneden. Efter messen er alle velkomne til kirkekaffe/sodavand!

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.
Weekendens gudstjenester:
Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Torsdag d. 2. kl. 8.00: Skolemesse. Om aftenen: Åbent hus aften i Fredensgade.

Fredag d. 3. 1. fredag i måneden. Kl. 18.30: Messe + tilbedelse.

Lørdag d. 4. kl. 16.00: Messe. Herefter fest i Den polske Forening i salen.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfartsdag. Kl. 10.00: Højmesse.

Lørdag d. 11. kl. 10.00-12.00: Undervisning for dette års firmander.

Søndag d. 12.: Foruden højmassen er der kl. 11.15 polsk messe.

Tirsdag d. 14. kl. 19.15: Menighedsrådsmøde i Fredensgade.

Torsdag d. 16.: Åbent hus aften.

Søndag d. 19., 1. Pinsedag kl. 10.00: Højmesse.

Mandag d. 20., 2. Pinsedag kl. 10.00: Sangmesse.

Søndag d. 26.: Valfart til Åsebakken. Afgang fra Nykøbing F. kl. 7.30. Hjemkomst ca. kl. 19.00.

Pris: Voksne kr. 75. Børn fra 0-10 år kr. 25. Børn fra 11-15 år kr. 40.

Tilmeldingsfristen er 1. Pinsedag.

Tirsdag d. 28.: Biskoppen indvier den nye børnehaven, som er indrettet i Bispegade 4. Nærmere herom bekendtgøres i kirken.

Torsdag d. 30.: Åbent hus aften.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved.

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Torsdag d. 2. kl. 19: Majandagt på Maria Elisabeth Hjemmet. Derefter bibelaften i præstegården.

Fredag d. 3.: Jesu Hjerter-fredag, på Maria-Elisabeth Hjemmet: Tilbedelse fra kl. 18 til 19.

Sakramental velsignelse. Aftenmesse.

Fra fredag d. 3. til søndag d. 5.:

Firmelsesweekend på Øm. Den sidste weekend for firmander inden vor næste firmelsestermin. (Den 9.2. 92).

Tirsdag d. 7.: Menighedsrådsmøde efter majandagten (kl. 19).

Onsdag d. 8.: 1. kommunikanter og messedrengene/pigerne/øver i kirken kl. 14.30.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfartsdag. Børnenes 1. Hellige Kommunion under højmassen kl. 10. Efter messen en kort reception i menighedssalen. Alle er velkomne!

Søndag d. 19. 1. Pinsedag: Vor Frue Sogns 75 års fødselsdag. Festgudstjeneste kl. 10. Koncelebration. Hovedcelebrant: Pater Dr. Alois Kraxner, vor pater Provincial i Wien. Derefter reception i salen, hvor der vil være lejlighed til - efter eventuelle ønsker - at lykønske »fødselsdagsbarnet«.

Søndag d. 26.: Valfart til Åsebakken. Valfartsbussen afgår fra P-pladsen/Kæhlerbakken, kl. 9.15, forudsat, at der her meldt sig tilstrækkeligt mange indtil den 12. maj. 12. maj er sidste frist, hvis der skal bestilles en bus.

Andagter:

Majandagter kl. 19: Hver tirsdag i kirken. Hver torsdag på Maria-Elisabeth Hjemmet.

Undtagen torsdag d. 9. (Kristi Himmelfartsdag).

Personalia:

Dødsfald: Den 28. marts. Sct. Elisabeth Søster Syriaca, Bronislaw Marjanna Chrzanowska. R.I.P.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 5.: 6. søndag i påsken. Denne søndags messekollekt går til bispedømmet og anvendes til bogudgivelser o.l.

Foruden højmassen kl. 10 er der også messe på polsk kl. 16.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart: Festen fejres med en højmesse kl. 10.

Søndag d. 12.: 7. søndag i påsken. Der er kirkekaffe efter højmassen.

Søndag d. 19. Pinesøndag: Festen fejres med højmassen kl. 10.

Søndag d. 26. Den hellige Treenigheds Fest. Højmesse kl. 10.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.
Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 12.: Trosbekræftelse kl. 10 under højmesse. Menighedskaffe efter messen.

Lørdag d. 25. kl. 16.: Messe.

Søndag d. 26.: Ingen messe p.g.a. valfart til Åsebakken.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.

Onsdag d. 1.: Skolemesse i skolens kapel kl. 8.45.

Lørdag d. 4.: Familiemesse (søndagsmesse) med sognepræsten kl. 16. Og bagefter spiser vi aftensmad sammen. Vi bidrager alle til det store kolde bord. Tilmelding på listen i våbenhuset. Vin, øl og vand kan købes på stedet.

Søndag d. 5.: Ingen messe.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfarts-messe med prælat Ib Andersen kl. 10.

Søndag d. 12.: 7. søndag i påsken fejres med p. Gregoire kl. 10.

Lørdag d. 18.: Pinsedagsmesse fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 19.: Ingen messe.

Søndag d. 26.: Treenighedsfest fejres med p. Gregoire kl. 10. Åsebakkevalfart - se opslag i våbenhuset.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kaffe i menighedslokalet.

Om hverdagen: Normalt således:

Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og

torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lørdag-søndag. På dage, hvor der er messe kl. 11.15, bedes rosenkransen umiddelbart efter messen. Kl. 18 vesper, lørdag dog kl. 12.15, søndag kl. 18.45.

Majandagter med sakramental velsignelse: 1., 3. og 5. fredag kl. 19.15.

Fredag d. 3. kl. 11.15: Messe. Kl. 19.15: Majandagt.

Søndag d. 5.: 6. søndag i påsken. I tilslutning til højmessens kl. 10 meddeles dåbens sakramente til Jens Keld Christian og Metea Nielsens nyfødte datter (Slagelse).

Mandag d. 6.: Månedens 1. mandag. Kl. 17.15: Messe. Kl. 18: Udstilles Det hellige Sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfartsdag. Kl. 10: Højtidelig messe.

Søndag d. 12.: Højtideligholdelse af festen for jomfru Maria, Guds nådes moder og midlerinde, titularfest for Vor Frue kirke og menighed i Slagelse. (– egentlig den 8. maj).

Kl. 10.00: Højtidelig messe med fornyelse af menighedens indvielse til jomfru Maria. Efter messen fester vi videre i menighedshuset, idet vi arrangerer vor traditionelle fælles menighedsfrokost efter det nu snart alment bekendte mønster: Hver (familie) medbringer så mange stykker smørrebrød, som man mener selv at kunne spise, – plus ét eller to stykker ekstra til de meget velkomne gæster, som vi forventer fra menighederne i Kalundborg og Holbæk og også gerne andre steder fra. Al smørrebrødet arrangeres så festligt på fode. Der sælges øl og vand, og menighedsrådet sørger, sammen med Sankt Montforts kommunitet, for sild og snaps og for en afrundende kop kaffe. Mød op og lad os fejre vort sogns navnefest på behørig vis!

Fredag d. 17. kl. 11.15: Messe. Kl. 19.15: Majandagt.

Lørdag d. 18. Pinselørdag. Kl. 12.15: Pinsevesper med vigiliens læsninger og sakramental velsignelse. (I Maria-sideski-bet).

Søndag d. 19.: 8. påskesøndag, pinsedag: Helligåndens fest. Kl. 10.00: Højtidelig pinsemesse. Kl. 18.45: Pinsevesper.

Mandag d. 20. 2. pinsedag, påsketiden afsluttes. Kl. 10.00: Højmesse, sunget delvis på latin.

Søndag d. 26.: Trinitatisfesten, festen for Den hellige Treenighed: Gudfader, Gud Søn og Gud Helligånd.

Valfart til Vor Frue af Åsebakken.

Åsebakke-valfarten indledes med en kort andagt i kirken, begyndende kl. 8.45. Umiddelbart herefter kører bussen. Pris: Voksne 70 kr., børn 30 kr. Henvendelse til Kim Black.

På valfartssøndagen er der ingen messe i vor kirke kl. 10, men først om aftenen kl. 19.15.

Fredag d. 31.: Festen for jomfru Marias besøg hos sin slægtning Elisabeth. Kl. 11.15: Messe. Kl. 19.15: Afsluttende majandagt.

Søndag d. 2. juni fejres Kristi Legems- og Blods fest med højtidelig messe og uden-dørs procession.

Personalia:

Skærtorsdag modtog Eivind Tamayo Larsen og Johanne Lundtofte deres første hellige kommunion.

Hvidesøndag bekræftede Annelise Al-

bertsen, Maja Carstensen, Ditte Gärtner og Anna Barner Jespersen deres katolske tro.

3. påskesøndag døbttes John og Anna Rak Myhres nyfødte søn Michael. Allesammen: Hjertelig til lykke!

Efter festmessen på den hellige Montforts fest den 28. april indviedes en statue af den hellige Montfort, som er stillet op i »atriumgården« foran præstegården, en gave fra Visdomsdøtrene i Roskilde. Slagelse-kommunitetet takker!

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm.

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Der er ingen søndagsmesse i Kalundborg søndagene den 26. maj og 2. juni (Åsebakkevalfart og Kristi Legems fest), men i stedet for er der messe torsdag aften den 30. maj. (NB)

Majandagter v. Mogens Carlsen: Torsdagene den 2. og 16. maj kl. 16, i tilslutning til åbent hus hos Carlsens.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfarts dag. Kl. 15.00: Højtidelig messe.

Søndag d. 12.: 7. søndag i påsken. Kl. 15.00: Søndagsmesse.

I Slagelse: Titularfest, festen for jomfru Maria, al nådes midlerinde. Kalundborg menighed inviteres. Se under »Slagelse«. *Søndag d. 19.: 8. søndag i påsken, Pinsedag, Helligåndens fest.* Kl. 15.00: Højtidelig pinsemesse.

Søndag d. 26. Trinitatis-søndag, festen for Den hellige Treenighed.

Det er i dag valfartsdag for de østdanske menigheder til Vor Frue af Åsebakken. Menigheden bedes slutte op om valfarten, – se andetsteds i k.o. Der er ingen messe i Kalundborg i dag, men aftenmesse i Slagelse kl. 19.15.

Torsdag d. 30.: Den egentlige dag for Kristi Legems og Blods fest. Kl. 19.15 er der messe, afsluttet med sakramental velsignelse. Søndagen efter, dvs. den 2. juni, fejres festen højtideligt i vort sogn ved højmessens og procession i Slagelse. Samme søndag er der ingen messe i Kalundborg.

11 Midtsjælland

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8 mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfart: Børnernes Førstekommunion under højmessens kl. 10. Messen kl. 17 bortfalder.

Tirsdag d. 16.: Økumenisk kirkevandring begynder kl. 19.30 i Baptist-kirken, fortsætter i gammel Vor Frue-kirken og afsluttes i vores kirke.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Messe kl. 10.

Søndag d. 26.: Den hellige Treenigheds-

fest. Valfart til Åsebakken. Messerne kl. 8.30 og 17 bortfalder. Se i øvrigt opslag i kirken.

Majandagten: Rosenkransen bedes hver fredag kl. 19.15, før aftenmessen kl. 19.30.

Torsdag d. 2.: Menighedsmøde. En gruppe fra »Tro og Lys« (den internationale bevægelse for mentalt-handicappede), er indviteret og fortæller om deres rejse til Lourdes. Vi begynder med messe kl. 19.30. Mødet tilrettelagt af Kath. Kvindeklub).

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag kl. 8.30, undtaget d. 26. maj.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Majandagter v. sr. Engeline: Onsdagene den 8., 15., 22. og 29. maj kl. 19.15.

Torsdag d. 2.: kl. 19.15 – aftenen for månedens 1. fredag, er der ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfartsdag: Der er i dag ingen gudstjeneste i Holbæk (men i Slagelse og Kalundborg). I Holbæk højtideligholdes festen den kommende lørdag.

Lørdag d. 11.: 7. påskesøndag. Højtideligholdelse af Kristi Himmelfartsdag. Kl. 15.30: Højtidelig messe.

Søndag d. 12.: Titularfest i Slagelse, festen for jomfru Maria, al nådes midlerinde. Holbæk menighed inviteres. Se under »Slagelse«.

Lørdag d. 18.: 8. påskesøndag, Pinsedag: Helligåndens fest. Kl. 15.30: Højtidelig pinsemesse.

Søndag d. 19. og mandag d. 20.: 1. og 2. Pinsedag, er der ingen gudstjenester i Holbæk. Se under Slagelse og Kalundborg.

Lørdag d. 25.: Trinitatis-søndag, festen for Den hellige Treenighed: Gud Fader, Søn og Helligånd. Kl. 15.30: Højtidelig messe, afsluttet med en kort maj-andagt som optakt til morgendagens valfart til Åsebakken.

Søndag d. 26.: Valfartsdag for de østdanske menigheder til Vor Frue af Åsebakken. Bussen afgår fra Skt. Elisabeths Kirke kl. 9.30. Tilmeld jer hos Jan Tecza.

Sct. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I. Tlf. 42 99 07 28.

Messeider:

Søndag: Højmesse kl. 10. Onsdag messe kl. 19.00. Torsdag messe kl. 16.00. Lørdag messe kl. 17.00 (søndagsmesse). 1. fredagsmesse kl. 9.00 d. 3. maj.

Kirkekaffe hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje,

Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30. Derefter åbent hus.

Aktiviteter:

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Firmelsesundervisning: 2. og 16. maj desuden lørdag d. 18. maj fra kl. 10.00-13.00.

Kolping mødes efter aftalen.

Midi-KUK: Mødetid tirsdag hver 14. dag.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfartsmesse kl. 10.00. Første kommunion.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Messe kl. 10.00. Firmelse ved biskop H.L. Martensen.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Torsdag d. 2.: Messe kl. 17. Fællesmøde for alle interesserede hjælpere ved loppe-markedet i Birkerød (9. juni), på Nordvangsgård kl. 19.30!!!

Fredag d. 3.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 5.: Familie-messe kl. 11. Og bagefter spiser vi menighedsfrokost. Vi bidrager alle til »det store kolde bord«. Tilmeldingsliste i våbenhuset.

Tirsdag d. 7. Pensionistudflugt. Vore ældre fra menighederne i Helsingør og Hillerød kører i bus til Roskilde, Selsø Slot, Jægerspris og Kulhuse. Se nærmere i sognebrevet.

Onsdag d. 8.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfart, messen fejres kl. 9.

Søndag d. 12.: 7. påskesøndag, messen fejres kl. 11.

Tirsdag d. 14.: Messe kl. 19. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Onsdag d. 15.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 16. Messe kl. 17.

Fredag d. 17.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 19.: Pinsedags-messe kl. 9.

Onsdag d. 22.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 23.: Messe kl. 17.

Fredag d. 24.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 26.: Treenighedsfest – stille messe u/praediken læses kl. 10. Åsebakkevalfart – se opslag i våbenhuset.

Mandag d. 27.: Fællesmøde på Nordvangsgård kl. 19.30 for de nordsjællandske menighedsråd.

Tirsdag d. 28.: Messe kl. 17.

Onsdag d. 29.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 30.: Kristi Legemsfest på Nordvangsgård i Birkerød – fælles for vore fire nordsjællandske menigheder, kl. 19.

Fredag d. 31.: Messe kl. 8.30.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71

eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10,

dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Torsdag d. 2.: Fællesmøde for alle interesserede hjælpere ved loppemarkedet i Birkerød (9. juni), på Nordvangsgård 19.30.

Søndag d. 5.: 6. søndag i påsken fejres i messen kl. 9.

Tirsdag d. 7.: Pensionistudflugt. Vore ældre fra menighederne i Helsingør og Hillerød kører i bus til Roskilde, Selsø Slot, Jægerspris og Kulhuse. Se nærmere i sognebrevet.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfart, messen fejres kl. 11.

Søndag d. 12.: 7. søndag i påsken fejres i messen kl. 9 (latin).

Tirsdag d. 14.: Messe hos søstre på Møllebakken kl. 14.30.

Søndag d. 19.: Pinsedag – Højmesse kl. 11.

Tirsdag d. 22.: Messe hos søstre på Møllebakken kl. 14.30.

Torsdag d. 23.: Menighedsrådsmøde kl. 19-21.

Søndag d. 26.: Treenighedsfest – stille messe u/praediken læses kl. 9. Åsebakkevalfart – se opslag i våbenhuset.

Mandag d. 27.: Fællesmøde på Nordvangsgård kl. 19.30 for de nordsjællandske menighedsråd.

Tirsdag d. 28.: Messe hos søstre på Møllebakken kl. 14.30.

Torsdag d. 30.: Kristi Legemsfest på Nordvangsgård i Birkerød – fælles for vore fire nordsjællandske menigheder, kl. 19.

Skt. Hans Kirke

Marievej 6, 2970 Hørsholm
Sognepræst: Jac. Muiser
Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød
Tlf. 42 81 27 96, bedst kl. 9-10.
2. præst: Peter Nissen,
Bredgade 69, 3. th., 1260 Kbh. K.
Tlf. 33 93 19 48, bedst formd. og aften.

Søndagsmesser

Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.
Mikkeltorg, Strandvej 352: Kl. 8.
Torsdag: læst messe kl. 10.30 i
Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Torsdag d. 2.: Kl. 19.30 fællesmøde på Nordvangsgård for medhjælpere til loppemarkedet.

Fredag d. 3.- søndag den 5.: Konvertitweekend på Magleås.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfart.
Kl. 10.00 højmesse. Kristi Himmelfartsdag er en befalet helligdag.

Mandag den 13.: Kl. 13.30 afslutningsmøde for Ældreklubben på Nordvangsgård med majandagt i kirken.

Søndag den 19.: Pinsedag.
Kl. 10.00 gregoriansk højmesse.

Mandag den 20.: 2. pinsedag.
Kl. 10.00 læst messe.

Tirsdag den 21.: Kl. 19.15 læst messe.
Kl. 19.45 MR-møde.

Søndag den 26.: Den hellige treenigheds fest
Kl. 10.00 højmesse. I dag finder den årlige valfart til Vor Frue af Aasebakken sted.

Mandag den 27.: Kl. 19.30 tværsognsmøde på Nordvangsgård.

Torsdag den 30.: Kl. 19.00 fejres Kristi Legemes og Blods fest på Nordvangsgård med højmesse, procession og sakramental velsignelse.

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, Birkerød.
Sognepræst Jacob Muiser.
Tlf. 42 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.
Søndagsmesserne: Kl. 8 og kl. 10.
Tirsdag messe kl. 10.
Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål:

Lejlighed til at skrifte i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmesse kl. 19.30 på Nordvangsgård den første fredag i måneden.

Torsdag d. 2.: Fællesmøde for loppetorget på Nordvangsgård kl. 19.30.

Torsdag d. 9.: Kr. Himmelfartsdag: Højmesse kl. 10, ingen 8-messe.

Mandag d. 13.: Ældreklubben afslutter sæsonen med majandagt kl. 13.30.

Søndag d. 19.: Pinsedag: Messe kl. 8. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 20.: 2. Pinsedag: Højmesse kl. 10, ingen 8-messe.

Søndag d. 26.: Åsebakkevalfart. Udgår fra skovbrynet på Rudersdalsvej kl. 8.45. Kl. 11 er der andagt. Derefter spisning og samvær, kl. 15.00 er der bispemesse. Messe i Birkerød kl. 10.

Torsdag d. 30.: Kr. legemsfest kl. 19 med procession på Nordvangsgård fælles for de 4 N. Sj.-menigheder. Efter messen kirkekaffe.

NB. Loppetorget bliver i år d. 9. juni. Vi har brug for flere medhjælpere og der skal indsamles ting og sager. Småting kan allerede nu afleveres. Martin Rohof er igen i år den øverste leder, tlf.: 47 74 36 40.

De andre ledere er H. C. Jørgensen: 42 24 95 75 Mary Doherty: 42 81 98 01 og Anette Messerschmidt: 49 21 28 63.

Mandag d. 3. juni kl. 19 er der loppetorvsforberedelsesmøde. Kom endelig – flest muligt!

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.
Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Derefter samvær i præstegården. Onsdag og fredag kl. 19.00.
Majandagt hver fredag kl. 18.40 indtil messen kl. 19.00.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfarts dag: Messe kl. 10.30.

Søndag d. 19. Pinsedag: Messe kl. 10.30.
Mandag d. 20.: Messe kl. 10.30.

Søndag d. 26. Den hellige Treenigheds Fest: Messe kl. 10.30. (Valfart til Åsebakken). Katekese for voksne og unge hver mandag og torsdag kl. 19.30.

Vor Frue Kirke, Herlev

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
Tlf. 42 94 76 94.

Præst: Carroll Parker O.M.I.

Mettetider: Lørdag kl. 17.00. Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdag: Tirsdag kl. 9.30 (engelsk).

Torsdag kl. 9.30. 1. fredag i måneden: Messe kl. 19.30 (engelsk). 3. fredag i måneden: Messe kl. 19.30. Tilbedelse tirsdag kl. 19.30-20.30.

Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før messerne.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.00.

Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen.
Tlf. 42 94 93 31.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfartsdag: Messe kl. 9.30 og 11.00 (engelsk).

Lørdag d. 11.: Tro og Lys kl. 13.00 med messe kl. 17.00.

Søndag d. 19. Pinsedag: Messe kl. 9.30 og 11.00 (engelsk).

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Messe kl. 9.30.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekantoret: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Mettetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdag: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00. Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Onsdag d. 1.: Majandagten, annonceret i sognebrevet til i dag, er flyttet til d. 15.

Fredag d. 3.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messetider.

Lørdag d. 4. kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 5. kl. 10.00: Latinsk højmesse. Efter højmassen menighedens møde med menighedsrådet i kaffestuen.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart. (Befalet helligdag), kl. 10.00: Højmesse med børnenes første kommunion. NB. Ingen messe kl. 8.00.

Tirsdag d. 14. kl. 15.00: Bibelstudium hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Onsdag d. 15. kl. 19.30: Majandagt.

Søndag d. 19. Pinsedag: Messer som øvrige søndage.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag kl. 10.00: Sangmesse. NB. Ingen messe kl. 8.00.

Søndag d. 26. Den hellige Treenighedsfest. Kl. 8.00: Reciteret messe. NB. Ingen messe kl. 10.00. Valfart til Åsebakken. Se annonce herom.

Tirsdag d. 28. kl. 15.00: Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. telefon 31 63 63 82.

Torsdag d. 30. Kristi Legemes- og Blods-fest. Kl. 8.00: Messe i kirken. Kl. 19.30: I Sankt Therese Kirke bispemesse med efterfølgende procession.

Fredag d. 31.: Festen for Jomfru Marias besøgelse. Tilbedelse og messe som øvrige fredage.

Skt. Therese Kirke

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39 mandag til fredag kl. 9-12.

Onsdag lukket.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).

Mettetider:
Søndag: Højmesse kl. 9.00, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.

Hverdag: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag d. 4. Sognekatekese i kantinen kl. 15-17: Afslutning.

Tirsdag d. 7. kl. 19.30: Majandagt. I år holdes kun denne ene maj-andagt, som derfor anbefales særligt.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfart (befalet helligdag). Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11.

Søndag d. 12. Under højmassen kl. 9: Børnenes første kommunion.

Søndag d. 19. Pinsedag: Messer som på almindelige søndage.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Messe kl. 9. NB. Ingen messe kl. 11.

Lørdag d. 25. kl. 19.30. Guitarkoncert i kirken ved Poul Søgaard.

Søndag d. 26.: Valfart til Åsebakken. (Se nærmere i sognebladet). Messer i kirken som på almindelige søndage.

Torsdag d. 30. Kristi Legemes- og Blods-fest. Kl. 19.30: Bispemesse med efterfølgende procession i parken. NB. Ingen messe hos Sct. Josephsøstre på Bernstorffsvej. Se annoncen andetsteds i bladet.

Sankt Knud Lavards Kirke
Pastor G. Uttenthal Nibler, Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
Tlf. 42 87 77 12.

Kirkekantoret, tlf. 42 87 29 35 fra 10-12.

Onsdag d. 1. kl. 13.00: Ældreklubbens møde.

Torsdag d. 2. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.

Lørdag d. 7. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 5. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00: Søndagsmesse.

Torsdag d. 9. kl. 11.00: Kristi Himmelfarts messe.

Lørdag d. 11. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 12. kl. 11.00: Søndagsmesse med kirkekaffe i haven.

Lørdag d. 18. kl. 17.00: Pinsemesse.

Søndag d. 19. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00: Pinsemesse.

Mandag d. 20.: Ingen messe eller gudstjeneste.

Lørdag d. 25.: Trefoldighedsmesse.

Søndag d. 26. kl. 11.00: Trefoldighedsmesse.

Onsdag d. 29. kl. 13.00: Ældreklubbens møde. Kl. 19.00: Kirkevandring udgående fra Pinsekirken, Caroline Amalievej.

Johanneskirken, Søborg
Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd.
Tlf. 42 98 23 84.
Hver søndag kl. 10: Højmesse.

15 Hovedstads- område V

Skt. Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
Tlf. 31 71 53 35.
Sognepræst Charles Edwards, s.j., træffes bedst kl. 10-11, mandag undtaget.
Bispedømmets ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 74 34 45.
Messeider: Søndage kl. 11.
Hverdage kl. 6.45, dog ikke om tirsdagen; også: Tirsdag kl. 16.30 og onsdag kl. 19.30.
Fredag d. 3.: kl. 19.00 er der tilbedelse foran det udstillede Sakramente, derefter messe kl. 19.30.
Søndag d. 5.: modtager nogle af menighedens børn deres første kommunion under messen.
Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfartsdag, er der festmesse kl. 11.00.
Søndag d. 12.: Familiemesse.

Skt. Nikolai Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.
Sognepræst Charles Edwards, S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
Kan bedst kontaktes om formiddagen på Skt. Mariæ Kirkes telefon, 31 71 53 35, helst mellem kl. 10-11, mandag undtaget.
Faste messetider: Søndag kl. 9.30.
Der er også messe hver torsdag i denne måned kl. 19.00 (dog kl. 9.30 d. 9.)
Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfartsdag: Højmesse kl. 9.30. (Ingen aftenmesse).
Søndag d. 12.: Kirkekaffe efter messen.
Tirsdag d. 14.: Kirkevandring med menighederne fra Broholmskirken og fra Risbjerg kirke. Tema: Fred. Vi begynder kl. 19.00 hos os i Skt. Nikolaj kirke. (Det er muligt, at denne kirkevandring flyttes til d. 28. maj.)

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4 A, 1616 København V.
Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.
Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Messeider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag: Kl. 10 Latinsk Højmesse.
Kl. 11.30 Dansk Højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Onsdag d. 1.: Kl. 15.30-17 Børneklub (9-12 årige).
Fredag d. 3.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16.
Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Tirsdag d. 7.: Kl. 16 Kongregationsandagt.
Onsdag d. 8.: Kl. 15.30-17 Religionsundervisning for »mellemgruppen«.
Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfart. Søndagsmesseorden.

Onsdag d. 15.: Kl. 15.30-17 Børneklub.
Lørdag d. 18.: Kl. 10 Messe for Mariakongregationen.

Søndag d. 19.: Pinsedag.
Søndagsmesseorden.
Kl. 16: Messe på ungarsk i huskapellet. Derefter samvær.
Mandag d. 20.: (Pinsemandag). Messe kl. 8 og 10. Ingen senere messer.
Tirsdag d. 21.: Skovtur for de ældre til Gilleleje og Kokkedal (Stella Matutina). Afgang fra Stenosgade kl. 11. Hjemkomst kl. 18. Pris: kr. 70. Tilmelding hos P. Keller eller i præstegården.
Onsdag d. 22.: Kl. 15.30-17 Religionsundervisning for »mellemgruppen«.
Søndag d. 26.: Den Hellige Treenigheds Fest. Valfart til Åsebakken. I vor kirke messer med danske salmer kl. 10 og 11.30. Stille messe kl. 20.
Onsdag d. 29.: Kl. 15.30-17. Børneklub. Kl. 19.30 Liturgisk arbejdsreds.
Torsdag d. 30.: Kl. 19.30 på Rygaard (St. Therese Kirke) Bernstorffsvej 54, Hellerup: Vi fejrer sammen med de københavnske menigheder Kristi Legems og Blods fest med festmesse i kirken og procession i parken.
Fredag d. 31.5.-søndag d. 2.6.: Vi holder weekend for vore 9-13 årige på Klitborg. Alle er velkomne! Pris: kr. 70, inkl. transport. Tilmeldelse til Sr. Evelyn eller til P. Sanders.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
Weimargade 7, 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43.
Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
Onsdag engelsk messe kl. 17.
Hver fredag rosenkransbøn efter 11-messen.

Fredag d. 3.: kl. 16.30 bøn- og meditationstime.

Søndag d. 5.: kl. 10 familiemesse.

Torsdag d. 9.: Kristi Himmelfart kl. 10 højmesse.

Tirsdag d. 14.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Lørdag d. 18.: Firmelse for voksne i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183, Kbh. Ø.

Søndag d. 19.: Pinsedag, festmesse kl. 10.

Mandag d. 20.: 2. pinsedag kl. 10 rec. messe.

Søndag d. 26.: Valfart til Åsebakken. Se annoncen.

Tirsdag d. 28.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering. Se annoncen herom).

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst Dietrich Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.
Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lørdag kl. 17.00: Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Onsdag d. 1. kl. 10: Messe for de ældre. Kl. 19.00: Majandagt i menighedssalen Bredgade 69A.

Fredag d. 3. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe tilbedelse til kl. 18.00.

Søndag d. 5. kl. 10: Højmesse gregoriansk sang. Kl. 16.30: Maria-andagt i Skt. Augustins kirke.

Onsdag d. 8. kl. 9.30 afgår bussen for vor årlige skovtur. Vi vender tilbage ca. kl. 17.00. Kl. 19.00: Majandagt i menighedssalen.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfart, kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustins kirke. Kl. 16.30: Maria-andagt i Skt. Augustins kirke.

Søndag d. 12. kl. 10: Højmesse.

Onsdag d. 15. kl. 19: Majandagt i menighedssalen.

Lørdag d. 18. kl. 10: Højmesse, under hvilken biskoppen meddeler firmelsens sakramente.

Søndag d. 19. kl. 10: Højmesse under hvilken biskoppen meddeler firmelsens sakramente.

Mandag d. 20. kl. 8 og kl. 10: Reciteret messe i menighedssalen. **Onsdag d. 22. kl. 19:** Majandagt i menighedssalen.

Søndag d. 26. kl. 10: Reciteret messe i Skt. Augustins kirke. Valfart til Åsebakken. Der er lejlighed til buskørsel fra Skt. Augustins kirke kl. 8.20. Tilmelding påkrævet inden Pinse. Pris ca. kr. 40.-

Onsdag d. 29. kl. 19: Majandagt i menighedssalen. Husk: Søndags højmesser og firmelsen d. 18. i Skt. Augustins Kirke, Jagtvej 183.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, CSSR.
Andenpræst: p. Julian Bodnar, CSSR.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19. Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.

Fredag d. 3 - søndag d. 5.: Firmanderne er på lejr på Øm.

Søndag d. 5.: Børnenes 1. hl. kommunion i højmessens kl. 10. Bagefter reception i den lille sal.

Onsdag d. 8. kl. 14.30: Onsdagsklubben. Isabelle Olivarez Nielsen fortæller om sit arbejde hos moder Teresa.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfartsfest: Messer som om søndagen.

Tirsdag d. 14.: »Bikuben« majandagt og spisning.

Søndag d. 19.: Pinsedag.

Onsdag d. 22.: Skovtur for onsdagsklubben.

Søndag d. 26.: Den hellige Treenighedsfest.
Valfart til Åsebakken. Se annoncen.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.
Sognepræst: D. Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen.

Tlf. 56 95 43 69.

Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.

Søndage i maj: Højmesse kl. 9.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfartsdag: Gudstjeneste som om søndagen.

Søndag d. 19. Pinsedag.

Mandag d. 20. 2. Pinsedag: Messe kl. 10.00.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: D. Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Søndage i maj: Højmesse kl. 11.

Onsdag d. 8.: Møde i Åkirkebys præstegård kl. 14. Alle er velkomne.

Torsdag d. 9. Kristi Himmelfartsdag: Gudstjeneste som om søndagen.

Lørdag d. 11.: Religionsundervisning kl. 10.

Søndag d. 19.: Pinsedag.

Mandag d. 20.: Ingen messe i Åkirkeby. Kl. 10.00 i Rønne.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51. 3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl. 17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessen.

Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

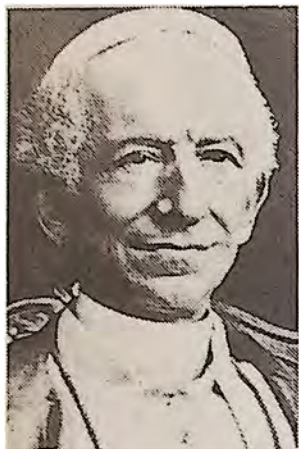
Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Fortsætter side 14

Dette skrev pave Leo XIII for 100 år siden

Uddrag af rundskrivelsen »Rerum Novarum«

Den 15. maj er det 100 år siden, kirken tog stilling til spørgsmålene om privatejendom, klassekamp, kapital, retfærdig løn, organisationsfrihed og statens pligt til at beskytte arbejderne mod udbytning. Vi bringer her fem citater fra dokumentet.

Pave Leo XIII

Privatejendom

»Produktion og handel er næsten blevet de enkeltes monopol. Således kan få umådelig rige påtvinge en masse besiddelsesløse et nærmest slavelignende åg. For at imødegå dette onde udbreder socialisterne den påstand, at privatejendommen bør afskaffes og erstattes med fællesejendomsret. Denne bør tilvejebringes af byrådenes repræsentanter eller af regeringen. Derfor hidses de fattige op mod de rige... Men dette program er langt fra at være et bidrag til at løse problemet. Det skader tværtimod selve arbejderklassen. Det er oven i købet uretfærdigt, fordi det forgriber sig mod berettiget ejendom.

Og til sidst er det i modstrid med statens opgaver, ja, det ville føre til staternes totale opløsning.

Frem for alt må det stå klart, at arbejderens formål med at påtage sig arbejde er med sin løn at opnå *personlig ejendom*. Ved at stille sine kræfter og sin flid til rådighed for andre, ønsker han at få det nødvendige til eget behov. Han ønsker altså en ægte og egentlig ret, ikke kun på sin løn, men også på at kunne anvende den efter eget behov. Hvis han ved at spare kan lægge noget til side og sikre sig ved at købe en grund, så er denne byggegrund blot en anden form for hans arbejds-løn. Den forbliver hans ejendom, og han kan gøre med den som han vil kunne gøre med sin løn.

Når socialisterne derfor ivrer for at afskaffe ejendomsretten til fordel for fælleseje, er det indlysende, at de derved forringer arbejderklassens vilkår endnu mere. For sammen med ejendomsretten fratages arbejderne den fuldmagt, at anvende sin løn efter eget skøn. Det berøver ham både udsigten og evnen til at øge sin lille formue og med flid at arbejde sig op til en bedre stilling.

Men mere tungtvejende

er, at det hjælpemiddel, socialisterne anbefaler til at redde samfundet, står i åbenlys modsætning med retfærdigheden, for retten til privatejendom har mennesket fra selve naturen.

Klassekamp

»En fundamental fejltagelse i debatten om de sociale spørgsmål er... at det gensidige forhold mellem de besiddende og den fattige arbejderklasse fremstilles som om der i sagens natur eksisterede en uforsonlig modsætning mellem de to, der opfordrer til kamp.

Netop det modsatte er tilfældet. Naturens orden peger mod sammenhold og gensidig harmoni. Kapitalen kan ikke eksistere uden arbejde, og arbejde kan ikke eksistere uden kapital. Samspil er alle vegne den uundværlige betingelse for skønhed og orden. En fortsat kamp derimod avler kun forvildelse og forvirring.

Organisationsret

»Det er nødvendigt, at arbejderne forbund indretter sig efter de nye samfundsforhold. Det er meget glædeligt, at der i vore

dage opstår flere og flere foreninger af denne art, der enten består udelukkende af arbejdstagere eller af både arbejdstagere og arbejdsgivere. Man kan kun ønske, at de vokser i antal og i indre styrke... Hvor og når disse private forbund har deres plads i samfundet og på en måde udgør en del af samfundet, der har staten slet ingen magt til at forbyde deres eksistens. De bygger på selve naturretens grundvold. Staten kan ikke opheve naturretten, det er tværtimod dens opgave at beskytte den.

Lønnen

»Arbejdsgivernes første pligt, som de altid skal holde sig for øje, er at *yde hver sit*. Denne grundregel gælder også upartisk hvad lønnens størrelse angår. At forbeholde arbejderne den fortjeneste, han har krav på, er en synd, der skrider til himlen.

Selv om overenskomsten mellem arbejdsgiver og lønmodtager er indgået frit (frivilligt), kræver den naturlige retfærdighed stadig, at den aftalte løn ikke er så lav, at en besindig og hæderlig arbejder ikke kan leve af den. Dette vigtige

krav er uafhængigt af parternes frie vilje: Hvis en arbejder, for at undgå endnu større elendighed, af ren og skær nød bøjer sig for de alt for hårde betingelser, en arbejdsgiver stiller, bør det kaldes vold. Mod den slags tvang bør retfærdigheden stille krav.

Staten

»En sandhed, hvis vidtvidende betydning alle bør holde sig for øje, er den, at staten er der for alle, og lige så meget for de små som for de store. Set fra et naturretligt standpunkt er de fattige ikke i ringere grad medborgere end de besiddende. Det vil sige, de er ægte bestanddele af staten, som deltager i det liv, et statsfællesskab lever i kraft af dets levende familier. Og vigtigt: i hver by udgør de langt det største indbyggertal.

Når det derfor er utiladeligt, at staten kun sørger for en del af sine medborgere og forsømmer de øvrige, er det statens pligt gennem offentlige initiativer at drage omsorg for arbejderne vel....

Derfor er det et rimeligt krav, at de offentlige myndigheder våger over, at arbejderne ser sit bidrag til det fælles vel belønnet med tilstrækkelige midler til at sikre sig en bolig, tøj og mad, så han kan leve et mindre bebyrdet liv.

Deraf følger, at samfundet bør fremme alt, hvad der kan forbedre arbejdsstandens tilstand. Når staten påtager sig den opgave, gør den ingen uret, men gavner derimod hele samfundet, som jo helt indlysende er bedst tjent med, at en stand, der yder væsentlige bidrag til hele samfundet, ikke forsumper i elendighed.

Moder Teresa advarer mod indsamlinger i hendes navn

Wien (KIPA) – »Jeg har aldrig autoriseret nogen at stifte en fond i mit navn eller indsamle penge i mit navn«, skriver Moder Teresa, stifter af søsterordenen »Barmhjertighedens missionærer« i et brev til Wiens ærkebiskop, kardinal Hans Hermann Groer.

Anledningen er, at der i den senere tid er dukket foreninger og fonds op, der foregiver at indsamle midler til Moder Teresas

arbejde, ofte med brug af hendes billede.

»Ikke engang mine læge medarbejdere må indsamle penge«, understreger Moder Teresa i brevet, som er offentliggjort i »Wiener Diözesanblatt«.

Hvis man vil hjælpe os og være sikker på, at pengene går til os og ikke til svindlere, kan man sende beløb direkte til et af vore huse, tilføjer hun.

Kirken står udenfor i Slovakiet

Prag (KIPA) - De katolske biskopper i Slovakiet har endnu for megen angst for at lade deres stemme høre i samfundets debat, siger formanden for det slovakiske nationalråd *Frantisek Miklosko*. Han synes, at den slovakiske bispekonference knap nok har fundet sin plads i det nye samfund.

»Jeg har indtryk af, at kirken står lidt udenfor i håbet om at undgå proble-

mer, men det er efter min mening en fejltagelse«, skriver Miklosko i det katolske kirkeblad »Katolícky Tydeník«. »Ingen vil kunne fratage biskopperne eller de troende deres profetiske opgave, for netop derved opfylder kirken sin mission«, siger Miklosko, som har været stærkt engageret i undergrundskirken og havde ventet, at kirken nu ville gøre sine meninger klarere til kende.

Således bygges indianerhuse af stampet ler i Peru. Foto Knud Helsted Kluge.

Hvor aktuel er kirkens 100 år gamle sociallære?

Alle paver fra *Leo XIII* i 1891 og til *Johannes Paul II* i dag har ud fra kirkens sociallære, som den nuværende pave kalder konstant, i en række nye rundskrivelser kastet lys over de nye sociale problemer: Først arbejdernes ret til at organisere sig, så deres medbestemmelsesret. Dernæst rejste afkoloniseringen nye spørgsmål og i dag dominerer menneskerettighederne.

Blandt disse elementære rettigheder fremhæver kirken især to: retten til ejendom og retten til arbejde. Også for erhvervslivet er det de to mest centrale punkter. Tilmed understreger Johannes Paul II i »*Laborem exercens*« at arbejde skal prioriteres højere end kapitalen, fordi mennesket er den vigtigste faktor i hele den økonomiske proces. Kirken interesserer sig for så vidt slet ikke for økonomi som doktrin, men for en økonomisk doktrins følger for mennesket.

Stol ikke for meget på liberalismen!

I industrilandene lurer stadig den fare, at arbejdet underordnes produktionen, selv om lønmodtagerens vilkår slet ikke kan sammenlignes med vilkårene i det forrige århundrede, men på verdensplan lever fortsat millioner af arbejdere under betingelser, som er umenneskelige, især i Asien.

Fattige lande, som vil gennemføre en hurtig, for hurtig industrialisering byder deres lønmodtagere ofte vilkår, som minder os

om Europa for 100 år siden. Også derfor er pave *Leo XIII's* rundskrivelse stadig aktuel: Det 19. århundrede eksisterer endnu, udbytning og retløshed skæmmer mange nye industrilande.

Tager man Brasilien som eksempel på en hurtig opkomling økonomisk set, er to problemer skrigende tydelige: Tusinder af arbejderes mangel på egen bolig, bøndernes mangel på egen jord, storgodsejeres hensynsløse udnyttelse af et proletariet, som ligner det engelske for et århundrede siden.

I et interview med KIPA siger den franske økonom *Jean-Marie Valarché*: Kirkens lære indeholder ikke noget program for en økonomisk politik, den anviser til gengæld målsætninger og giver retningslinier for at nå målene. Således siger kirken for eksempel: Stol nu ikke alt for meget på liberalismen! Det er indlysende, at der er brug for privat initiativ og konkurrence, men dermed er ikke alt sagt! Det er nok pave *Paul VI*, der har advaret kraftigst mod denne optimisme.

Begivenhederne i Østeuropa har naturligvis medført, at pave Johannes Paul II's rundskrivelse om det arbejdende menneske (bemærk prioriteringen i selve titlen) er overhalet af begivenheder, ingen havde forudset: I »*Laborem exercens*« sammenlignes endnu »to økonomiske systemer, der deler verden mellem sig«, den liberale kapitalisme og den marxistiske kollektivismen. I dag er marxismen ved at opgive ånden, men pavens sammenligning gik ikke så meget ud på at sammenligne talstørrelser, men at afdække »syndens strukturer«: Profitbegær, som er de liberales synd, og kvælningen af den enkeltes initiativ under statens kolos, som er marxismens synd. Den sidste har mange indset og taget afstand fra. Om tilhængerne af det frie marked har gennemskuet liberalismens »potentielle syndighed« er endnu ikke så tydeligt. Pavens advarsel mod naiv begejstring for dette system forbliver aktuel.

Statsgæld

Et problem for sig er gældsættelse og bankernes ansvar. Fattige lande låner sig ihjel og kan aldrig afdrage deres gæld. Rige lande har råd til at stifte gæld, så længe deres kreditværdighed ikke anfægtes. Sandsynligt er både USA og Brasilien de sta-

En indianer i Ocongate, Peru i færd med at garve et alpaca-skind. Uden kirkefællesskabets hjælp ville han være dømt til endnu større fattigdom. Foto Knud Helsted Kluge.

ter, der har den største gæld, samtidig med at de hører til verdens mægtigste lande. Man kan ikke sammenligne Brasiliens enorme gæld med f.eks. Rwandas, for Rwanda kan aldrig arbejde sig ud af den. De fattige er i lommen på de rige, mens de rige i grunden kun skylder hinanden og kan vente på bedre tider for deres økonomi.

På den anden side har

samfundet altid været indstillet på, at lån tilbagebetales. Det er jo et uundværligt princip i al handelsvirksomhed og som sådan et meget gammelt princip. I den antikke verden kunne den insolvente skyldner sælges som slave. I en af Jesu lignelser nævnes dette forhold direkte og brutalt. Indtil det 19. århundrede stod der fængselsstraf på manglende evne til at tilbagebetale. Ikke kun åger, også betalingsstandsning er et onde.

Internationalt set gælder samme love. Da Venezuela i det forrige århundrede nægtede at tilbagebetale sin gæld til England, sendte England en orlogsflåde til Venezuela. Et kompromis kom først i stand, da der blev raslet med sablen. Men dette kompromis mellem kreditor og debitor er nødvendigt, med mindre man har til hensigt at udslutte hinanden.

Bankernes ansvar for gældskrisen

Hvad lån til Den tredje Verden angår, ligger ansvaret hos begge parter, men i sagens natur er ansvaret størst hos den, der udlåner penge, for han ved, hvilken risiko han lø-

ber. En stor del af skylden ligger hos bankerne i Vesten, for de ved præcis, hvor gældsættelsen fører hen. Det er klart, at Rwanda aldrig kan tilbagebetale. Eneste løsning er at kvitte gælden. Men Brasilien og Mexico har muligheder for at afbetale deres gæld på en eller anden måde, så længe det internationale kreditsystem fungerer, og det skal det.

For spørgsmålet er naturligvis, hvad de lånte penge er brugt til. Brasilien har i dag et socialsystem, som når flere og flere, men dets gæld tvinger staten til at udsuge de fattige. På denne måde kunne det blive en verdensmagt. Det samme gælder Indien. Det eneste område, hvor tilstanden bliver værre og værre er Sahel i Afrika og indianernes Amazonområde.

Positivt er, at ikke kun kirken ser sådan på virkeligheden. Et bevis på menneskets fremskridt kan ses i det faktum, at også stærke politiske strømninger har gjort kirkens menneskesyn til deres eget. Det er et stort moralsk skridt i den rigtige retning.

Frit efter KIPA

Biskopperne i Zaire anklager Mobutus regime

Kinshasa (KIPA) - I en skarp fordømmelse af Zaires enmandspolitik skriver landets biskopper i en erklæring med titlen »At befrie demokratiet«, at den politiske, sociale og økonomiske krise, Zaire oplever i dag, »styrter vort folk i ubeskrivelig elendighed, som det aldrig har kendt til i fredstid«. Og denne nød er ifølge biskopperne så urovækkende, »fordi de personer, der burde søge egnede løsninger, lægger en forbløffende ligegyldighed, endog letsindighed for dagen«.

»I dag er Zaires sociale og økonomiske liv hjem-søgt af utilfredshed, uro

og strejker, mens erhvervslivet ligger stille og ikke kan imødekomme kravet om lønforhøjelse på grund af galopperende inflation og prisstigninger«. Biskopperne taler om en katastrofe. »Materiel nød ledsages af anarki, oprør og social vold, mens intimidation og magtmisbrug finder sted med myndighedernes billigelse«.

Kræver republikken genoprettet

Biskopperne i Zaire kræver en »rundbordssamtale«, hvor alle meninger kan siges frit, og oprettelsen af »den 3. republik«, der gør en ende på præsi-

dent *Mobutus* enevælde. Det nuværende system er ifølge biskopperne komplet uegnet til at udarbejde fremtidsplaner for Zaire og vil aldrig tjene det nationale sammenhold.

Især på landet over det eneste tilladte parti MPR (Mouvement Populaire de la Révolution) pres på befolkningen ved at sætte lighedstegn mellem MPR og fred, velfærd og stabilitet, mens der advares mod demokrati, der ligestilles med vold, uro og oprør. Den, der går ind for demokrati, bliver forfulgt eller chikaneret, idet forsvaret for demokrati anses som kritik af statsoverhovedet

og republikkens instanser.

»Vort land står foran det historiske valg af en ny samfundsstruktur. Denne skal udarbejdes i overensstemmelse med folkets uskrevne ret til selv at bestemme sin skæbne«, skriver biskopperne, »og hvis folket ikke udtrykkeligt og frit giver sit bidrag dertil, kan intet menneske, ingen gruppe og ingen institution gøre det i folkets sted. Den 2. republiks samfundsmodel er blevet afvist og ophævet oppefra, og siden lever vi i et tomrum, som ubetinget trænger til at blive udfyldt med en national konsensus«.

Liturgisk kalender maj 1991

1. *hvid.* Onsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). Eller *hvid. Josef, arbejderen. Påskepf.*
L.: Ap. G. 15,1-6. Ev.: Joh. 15,1-8.
Fejrer man Josef, arbejderen, læses følgende tekster: Sankt Josefs pf.
L.: (ad libitum) 1. Mos. 1,26 - 2,3 eller Kol. 3,14-15,17,23-24. Ev.: (obligatorisk) Matt. 13,54-58.
2. *hvid.* Torsdag i 5. uge i påsken. (I Ps). *Anthanasius, biskop og kirkelærer, (†373) (m). Påskepf.*
L.: Ap. G. 15,7-21. Ev.: Joh. 15,9-11. (Evangelium ad libitum) Anthanasius): Matt. 10, 22-25a).
3. *rød.* Fredag. *Filip og Jacob, apostle (f). (I Ps). Gl. Ap. pf.*
L.: 1. Kor. 15,1-8; Sl. 19,2-3,4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende. Eller: Hallelujal) Ev.: Joh. 14, 6-14.
4. *hvid.* Lørdag i 5. uge i påsken. (I Ps). *Påskepf.*
L.: Ap. G. 16,1-10. Ev.: Joh. 15,18-21.
5. *hvid.* 6. søndag i påsken. (II Ps). *Gl. Cr. Påskepf.*
1. L.: Ap. G. 10,25-26,34-35,44-48; Sl. 98,1,2-3ab. 3c-4. (Omk.: Herren har åbenbaret sin frelse for folkenes øjne. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Joh. 4,7-10. Ev.: Joh. 15,9-17.
Kollekt for meddelelsesmidlerne.
6. *hvid.* Mandag i 6. uge i påsken. (II Ps). *Påskepf.*
L.: Ap. G. 16,11-15. Ev.: Joh. 15,26 - 16,4a.
7. *hvid.* Tirsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). *Påskepf.*
L.: Ap. G. 16,22-34. Ev.: Joh. 16,5-11.
8. *hvid.* Onsdag i 6. uge i påsken. (II Ps). *Påskepf.*
L.: Ap. G. 17,15,22 - 18,1. Ev.: Joh. 16,12-15.
9. *hvid.* Torsdag *Kristi Himmelfart (h). Gl. Cr. Hf. pf. Påskelyset står fremme til og med pinse- dag.*
1. L.: Ap. G. 1,1-11; Sl. 47,2-3,6-7,8-9. (Omk.: Gud steg op under jubel, Herren under hornets klang. Eller: Hallelujal) 2. L.: Ef. 1,17-23 eller Ef. 4,1-13 eller 4,1-7,11-13. Ev.: Mark 16,15-20.
10. *hvid.* Fredag i 6. uge i påsken. (II Ps). *Påske- el. Hf. pf.*
L.: Ap. G. 18,9-18. Ev.: Joh. 16,20-23a.
11. *hvid.* Lørdag i 6. uge i påsken. (II Ps). *Påske- el. Hf. pf.*
L.: Ap. G. 18,23-28. Ev.: Joh. 16,23b-28.
12. *hvid.* 7. søndag i påsken. (III Ps). *Gl. Cr. Påske- el. Hf. pf.*

1. L.: Ap. G. 1,15-17,20a. 20c-26; Sl. 103,1-2,11-12. 19-20ab. (Omk.: Herren har rejst sin trone i Himlen. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Joh. 4,11-16. Ev.: Joh. 17,11b-19.
Nereus og Achilleus, martyrer, (†1. årh.), og Pancratius, martyr, (†304), fejres ikke.
13. *hvid.* Mandag i 7. uge i påsken. (III Ps). *Påske- el. Hf. pf.*
L.: Ap. G. 19,1-8. Ev.: Joh. 16,29-33.
14. *rød.* Tirsdag. *Mattias, apostel (f). (III Ps). Gl. Ap. pf.*
L.: Ap. G. 1,15-17,20-26; Sl. 113,1-2,3-4,5-6,7-8. (Omk.: Herren sætter ham mellem sit folks fyrster. Eller: Hallelujal) Ev.: Joh. 15,9-17.
15. *hvid.* Onsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). *Påske- el. Hf. pf.*
L.: Ap. G. 20,28-38. Ev.: Joh. 17,11b-19.
16. *hvid.* Torsdag i 7. uge i påsken. (III Ps). *Påske- el. Hf. pf.*
L.: Ap. G. 22,30; 23,6-11. Ev.: Joh. 17,20-26.
26 års dagen for biskop Hans L. Martensens bispevielse. Mindes i Menighedens Forbøn- ner.
17. *hvid.* Fredag i 7. uge i påsken. (III Ps). *Påske- el. Hf. pf.*
L.: Ap. G. 25,13-21. Ev.: Joh. 21,15-19.
18. *rød.* Lørdag i 7. uge i påsken. (III Ps). *Erik, martyr, (†1160) m. Påske- el. Hf. pf.*
L.: Ap. G. 28,16-20,30-31. Ev.: Joh. 21,20-25.
Aften: rød. Pinsevigilie (h).
Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelses- ord og svar føjes: Hallelujal Hallelujal
1. L.: 1. Mos. 11,1-9 eller 2. Mos. 19,1a,3-8a,16-20b eller Ez. 37,1-14 eller Joel 3,1-5; Sl. 104,1-2A. 24+35c,27-28,29bc-30. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. Eller: Hallelujal) 2. L.: Rom. 8,22-27. Ev.: Joh. 7,37-39.
19. *rød.* Pinsedag. (h). *Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf. Til bortsendelsesord og svar føjes: Hallelujal Hallelujal*
1. L.: Ap. G. 2,1-11; Sl. 104,1ab-24ac,29bc-30,31+34. (Omk.: Udsend din Ånd, Herre, og forny jordens skikkelse. Eller: Hallelujal) 2. L.: 1. Kor. 12,3b-7. 12-13. Ev.: Joh. 20,19-23. Eller: 2. L.: Gal. 5,16-25. Ev.: Joh. 15, 26-27; 16,12-15.
Johannes I, pave og martyr, (†526), fejres ikke.
20. *grøn.* Mandag i 7. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid. Bernardin af Siena, præst, (†1444).*
L.: Sir. 1,1-10. Ev.: Mark. 9,14-29.
(Læsning ad libitum Bernardin af Siena): Ap. G. 4,8-12.)
21. *grøn.* Tirsdag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir. 2,1-11. Ev.: Mark. 9,30-37.
22. *grøn.* Onsdag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir. 4,11-19. Ev.: Mark. 9,38-40.
23. *grøn.* Torsdag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir. 5,1-8. Ev.: Mark. 9,41-50.
24. *grøn.* Fredag i 7. alm. uge. (III Ps).
L.: Sir. 6,5-17. Ev.: Mark. 10,1-12.

25. *grøn.* Lørdag i 7. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid. Beda den Ærværdige, præst og kirkelærer (†735). Eller hvid. Gregor VII, pave, (†1085). Eller hvid. Maria Magdalene af Pazzi, jomfru, (†1607). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmes- se.*
L.: Sir. 17,1-15. Ev.: Mark. 10,13-16.
26. *hvid.* Søndag. *Den hellige Treenighedsfest (h). Gl. Cr. Særl. pf.*
1. L.: 5. Mos. 4,32-34,39-40; Sl. 33,4-5,6 + 9,18-19. 20+22. (Omk.: Saligt det folk, Herren valgte til arvelod!) 2. L.: Rom. 8,14-17. Ev.: Matt. 28,16-20.
Filip Neri, præst, (†1595), fejres ikke.
Valfart til Åsebakken.

27. *grøn.* Mandag i 8. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid. Augustin af Canterbury, biskop, (†605).*
L.: Sir. 17,24-29. Ev.: Mark. 10,17-27.
28. *grøn.* Tirsdag i 8. alm. uge. (IV Ps).
L.: Sir. 35,1-15. Ev.: Mark. 10,28-31.
29. *grøn.* Onsdag i 8. alm. uge. (IV Ps).
L.: Sir. 36,1-2,5-6,13-19. Ev.: Mark. 10,32-45.
30. *grøn.* Torsdag i 8. alm. uge. (IV Ps).
L.: Sir. 42,15-25. Ev.: Mark. 10,46-52.
31. *hvid.* Fredag. *Jomfru Marias besøgelse (f). (IV Ps). Gl. Jomfru Marias Pf.*
L.: Zef. 3,14-18 eller Rom 12,9-16a; Sl.: Es. 12, 2-3,4bcd. 5-6. (Omk.: Stor i din midte er Israels Helligel) Ev.: Luk. 1,39-56.

Bønnens apostolat

v. Paul Keller S.J.

Maria er et mønster for nutidens kristne

At de kristne må tjene Gud og næsten
så storsindet som Maria

90'ernes verden har næsten ingen lighed med den lille verden i Nazaret, som Maria levede i for 2000 år siden. Disse verdener er adskilt af teknologi, viden- skab, medier, økonomiske og politiske begreber. Hvordan kan Maria da væ- re et eksempel for menne- sker af i dag? Uden at undervurdere forskellene er kirken overbevist om, at Maria er et mønster for nutidens kristne.

Maria den kristnes ideal

»Trofaste kristne gør sig umage for at vokse i hellig- hed ved at overvinde syn- den. Derfor løfter de deres blik mod Maria, som skin- ner for alle de udvalgte som et mønster på dyder«. (2. Vat. Lumen Gentium – Om Kirken, 65).

Jomfru Marias person og liv er som en symfoni, hvori Gud og hun spiller melodier, som harmonerer til at forme det mest fuld- komne menneske, der næst efter Kristus er blevet set på Jorden. Hele hendes liv er i enhed med Kristus og om- sorg for andre.

Maria i Kristi mysterium

Marias tilknytning til Kri- sti mysterium slutter ikke på Golgata, for der betror Jesus hende til Johannes og kirken, for at hun skal være vor moder. Og det er hun den dag i dag.

Marias efterfølgelse

Når vi i vore dage efterlig- ner Maria, opfylder vi bedre vor pligt mod Gud og næsten. Maria er Kristi

mest fuldkomne discipel. Hun er åben for Guds Ord og lader sig gennemtrænge af det.

Kristne af i dag har utallige muligheder for at vise lignende kærlighed som Maria: i deres hjem, i deres erhverv, i deres me- nigheder, over for venner og bekendte. Men også over for de fattige, de udstødte, flygtningene, narkomanerne, de syge, de ensomme gamle, og på verdensplan for fred, øko- logi og retfærdighed i poli- tik.

Maria er kvinde, hun er »velsignet blandt kvin- der«. I hende bragte Gud kvindens værdighed til uanede højder. Hun er garantien for kvindelig storhed. Hun åndeliggør kødet og inkarnerer ån- den.

Orientering fra sognene: Maj 1991

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.
Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5 p.m. SAK: at 6 p.m.
Tuesday: VFK at 9:30 a.m.
Wednesday: at 5 p.m. SAK
First Friday: VFK at 7:30 p.m.
May
Thursday 9th: VFK: Ascension Thursday at 11 a.m. SAK at 6 p.m.
Pentecost Masses as usual Sundays.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
Todos los domingos. A las kl. 12.
P. Tomás Tirapu Beortegui CsrR.
Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française
Copenhagen: Tous les dimanches (sauf 6.01-30.06) messe à 11 h 30 à Sakraments- kirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerte Kirke kl. 14.
Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.

Kościół św. Anny, Amager
Hans Bogbinders Alle 2
2300 København S, tlf. 31 58 21 02
Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00
Spowiedź: w kazda niedziele i święta od godz. 11.30 do 11.55.
Nabożeństwo Majowe do Matki Bożej w maju, w kazda śróde o godz. 19.00
Piatek- 3. pierwszy piątek miesiąca oraz święto Matki Bożej Królowej Polski.
Msza św. o. godz. 17.00
Niedziela-5. Uroczystość Matki Bożej Królowej Polski. Msza św. o. godz. 12.00
Po Mszy św. Akademia Religijno-Patrio- tyczna na dużej sali pod kościołem.
Czwartek- 9. Święto, Wniebowstąpienie P. Jezusa. Msza św. o. godz. 12.00
Niedziela- 19. Zesłanie Ducha Świętego Msza św. o. godz. 12.00 połączona z przyjęciem I. Komunii św. 16 dzieci polskich
Poniedziałek- 20. 2 dzień Zesłani Ducha Świętego. Msza św. o. godz. 12.00
Niedziela- 26. Uroczystość Trójcy Świętej Doroczna pielgrzymka do Matki Bożej w Aasebakken. Zbiórka w Holte pod lasem o godz. 9.00.

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.
Stenosgade 4 a - 1616 København V.
Tlf.: 31 21 85 88.
Messe med efterfølgende samvær hver 2. søndag i måneden. Kl. 16 i huskapellet.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Focolare Mariapoli '91

Fra fredag den 10. maj til søndag den 12. maj 1991 holder Focolare det årlige Mariapoli i »Baggersminde«, Fælledvej 132 i Dragør.
Tema: Helligånden - dens virke og gaver.
Særligt program for børn samt pasningsord- ning for de mindste. Deltagerpris med fuld kost fra kr. 100,- pr. døgn (billigste overnat- ning) til kr. 180,- pr. døgn (eneværelse).
Tilmelding snarest muligt til Focolare, Strind- bergsvej 46, 2500 Valby. Tlf. 31 46 01 92.

Maria-andagter

i Sankt Augustins Kirke, Jagtvej 183, Køben- havn, søndag den 5. maj.
Kristi Himmelfartsdag den 9. maj.
Søndag den 12. maj.
Pinsesøndag den 19. maj kl. 16.30.
Aug. Ziggelaar S.J.

Kristi Legems- og Blodsfest

Torsdag den 30. maj 1991.

Traditionen tro indbydes Storkøbenhavns katolikker til i fællesskab at fejre denne festdag i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

(S-tog til Hellerup Station, eller bus nr. 21 til Bernstorffsvej, nr. 24 til stopstedet Tuborg- vej, eller bus nr. 1 næsten til døren).

Kl. 19.30 koncelebreret bispemesse med ef- terfølgende procession i Rygaards Park.
Velkommen i Sct. Therese Kirke!

Menighedsrådet.

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn

afholder sin årlige generalforsamling onsdag den 22. maj 1991 kl. 19.30 i Englesalen, Jagtvejen 183, Østerbro.

Dagsorden ifølge vedtægterne.

Forslag, der ønskes behandlet på generalfor- samlingen, skal være formanden Gerda Sø- rensen, Rødager Allé 38B, 1. sal, 2610 Rødov- re, i hænde senest onsdag den 15. maj 1991.

Forslag til vedtægtsændringer kan dog først behandles på generalforsamlingen i 1992, da de i henhold til vedtægterne skal være indsendt senest den 1. marts.

Efter generalforsamlingen vil der blive vist en film.

Gerda Sørensen
formand

Katolsk arbejderaktion – Danmark

afholder generalforsamling den 31. maj 1991 kl. 20.00 i Newmanskolen, Sankt Kjeldsgade nr. 3, København Ø.

Dagsorden:

- 1) beretning
- 2) regnskab
- 3) indkomne forslag
- 4) valg.

Selv om Katolsk Arbejderaktion som apostolat er en bevægelse, har vi en demokratisk ledelsesform.

Enhver, der har troen i behold og fagfor- eningsbogen i orden, kan deltage og har stemmeret.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest 24. maj 1991.

George Bune Andersen
formand
Ved Klosteret 4, 1. tv.
2100 København Ø.

Retræte på Åsebakken

Der afholdes retræte på Åsebakken fra fredag d. 31. maj kl. 17.00 til søndag d. 2. juni om eftermiddagen.

Emne: Herre, lær os at bede.

Leder: Hanne Toldberg.

Retræten er i stilhed.

Pris: 300 kr. Sengelinned og håndklæder bedes medbragt.

Tilmelding til Vor Frue Kloster
Hæsterkøvej 3
3460 Birkerød
Tlf. 42 81 06 98

Det sker på Magleås:

On. d. 1.-to. d. 2.5.:
Den Journ. Efterudd.

To. d. 2.-fr. d. 3.5.:
Haldor Topsøe A/S.

Fr. d. 3.-sø. d. 5.5.:
Konvertit-weekend v/Jan Lange.

Sø. d. 5.-fr. d. 10.5.:
Ludwig Winhorst Haus.

Ti. d. 7.5.:
Ældresagen Søllerød.

Fr. d. 10.-sø. d. 12.5.:
Gymn. skolerne Dansk lærerf.

Sø. d. 12.-fr. d. 17.5.:
Den Journ. Efterudd.

Ma. d. 20.-to. d. 23.5.:
Institut for Sporeplanter.

On. d. 22.-to. d. 23.5.:
Undervisningsministeriet.

Fr. d. 24.-lø. d. 25.5.:
Danmarks Radio.

Sø. d. 26.-fr. d. 31.5.:
Den Journ. Efterudd.

Fr. d. 31.-lø. d. 1.6.:
Birkerød kommune.

DUK-kalender

Firmelsesweekend Øst den 03.05.-05.05. 1991 på Ømborgen for alle firman- der der bor på Sjælland og Lolland/Falster. Pris kr. 160,00 samt kr. 110,00 for fællesrejse.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. kr. 4.50

Den nordiske valfart til Lourdes

26. juni til 3. juli 1991 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000,-

Særpris for syge og handicappede på

»Accueil« kr. 4.600,-

Biskop A. Jolson, Island og generalvikar Paul

Marx ledsager valfarten.

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser.

Valfartskomiteen

Marielystvej 16, DK-2000 F.
Tlf. 53 58 41 55/31 62 03 48

Giro 9 000 593

Retræte for damer 1991

Retræte for damer 1991 afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 12. til fredag den 16. august; retræten slutter efter messen.

Tema: »Kvinder omkring Jesus - Kvinden i

kirken« ved pastor Ebbe Simonsen.

Pris pr. deltager 650 kr. Et depositum på 100

kr. bedes sendt ved tilmelding til:

Anne Marie Holstein-Rathlau, Julsmindevej

51, 5200 Odense V. Enten check eller giro

51 03 258.

Ansøgning om tilskud kan søges på samme

adresse.

Årets Dalum Retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 26. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 30. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af generalvikar p. Paul Marx O.M.I.

Emne: Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg mig.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg (tlf. 86 82 28 92 eller tlf. 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Børge Johansen, Odense, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmundt Jensen, Frederikshavn, Børge Blans, Silkeborg, (udv.form.).

Diverse

»Fred og Forsoning«

Katolsk Bofællesskab for boligløse
Fasterholt Plantage
Fasterholtgårdvej 2
7330 Brande
Telefon 97 18 81 70

Bliv Mother Teresa Co-Worker. Kom og hjælp os. Er du forhindret på grund af sygdom eller alder, - så bed en rosenkrans for os. Send os et kort til opmuntring, hvis du beder for os.

Bolig søges

Lægfranciskaner søger lejlighed.

Er lettere handicappet (dårligt gående) derfor kun stueetage med mindre elevator i udgangsniveau forefindes. Storkbh.

Husleje incl. varme højst kr. 2.500,-.

1 værelses eller 2 værelses m/brusebad.

Henv. til br. Torben Groth ofs,
Jagtvej 183 A, 1. th.
2100 Kbh. Ø.

Radio Steno – Katolsk Lokalradio

– lokalradio med vitaminer i l

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22 på 107,9 Mhz. Magasinprogram og telefonprogram. Øvrige hverdage kl. 14-16 på 87,6 Mhz.

Tirsdage: Fra Radio Steno-arkivet.

Onsdage: Onsdagsgæsten samt:

8.5.: Bømeredaktionen

15.5.: Horisontredaktionen

Torsdage: Torsdagsgæsten samt:

9.5.: Bibelredaktionen

16.5.: Litteraturredaktionen

Fredage: Magasinet »Det' fredag« samt ungdomsredaktionen.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Katolsk Videoproduktion (KVIP)

Katolsk video til debat og undervisning.

KVIP producerer videofilm af 20-40 minutters varighed til debat og undervisning i skoler, menigheder eller derhjemme. Ring efter vort nye katalog: 31 20 93 37.

Nyheder 1990:

Høstår: Om at blive gammel med værdighed. Også om søndagen: Et personligt portræt af en katolsk sognepræst.

Kvinder i kirken: En mosaik af interviews med vidt forskellige katolske kvinder.

Bispejubilæum: Reportage fra biskoppens 25 års jubilæum maj 1990.

Salg og service

Hjertehaven

Stauder fra bed, i over 150 forskellige sorter sælges for 15,- kr. pr. stk.

Fredag og lørdag fra kl. 9-18.

Overfor Uggerløsevej 14,
Stenmagle Huse,
Midtsjælland.

(Vejen fra Nyrup st. til Sorøvej, mod Uggerløse).

Overskuddet går til privat katolsk diakoni.

Det kristne Arbejdssællesskab.

Advokat Jørgen Ulrik Nielsen

Skindergade 32, 1159 K.

Tlf. 33 13 42 44

Juridisk bistand bl.a. ved ejendoms- køb, testamente, ægtepagt, kontrakter, retssager, ægteskabssager og dødsboer.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153

31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

 DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Aut.
el-installator

**EL MOGENS
LARSEN**

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Fire kontinenters bisperåd mødtes

Quarten (KIPA) – For første gang i kirkens historie mødtes formænd, næstformænd og generalsekretærer for bisperådene i Afrika, Europa, Asien og Latinamerika til gensidig information. Mødet fandt sted fra 17. til 20. februar i Quarten, Schweiz.

Initiativet er udgået fra de europæiske bispekonferencers fællesråd CCEE, hvis formand kardinal *Carlo Maria Martini* bød velkommen. Afrika og Madagaskar var repræsenteret ved kardinal *Christian Tumi*, de asiatiske bispekonferencers ved ærkebiskoppen af Calcutta, *Henry D'Souza*, mens Latinamerika havde sendt CELAMs formand *Dario Ca-*

strillon Hoyos, der er ærkebiskop i Bogota.

På dagsordenen stod problemerne med kirkens tilpasning til andre end europæiske kulturer, spændingen mellem evangeliet og folkelige traditioner fra andre religioner, ny-evangelisering i den afkristnede verden, dialogen mellem religionerne, kirkernes bidrag til større retfærdighed og fred.

500-året for Amerikas »opdagelse« i 1492 og følgerne i det indre europæiske marked i 1992 optog en del af samtalerne.

Man blev i øvrigt enige om, at udvide den eksisterende informationsstrøm mellem rådene og oprette »hjælpeposter« de steder, hvor denne strøm viser sig at være svagest.

Den 59 årige *Miloslav Vlk* efterfølger den 91 årige kardinal *Frantisek Tomasek* som ærkebiskop i Prag. Under kommunistregimet har han i 8 år arbejdet som vinduespudder. Foto KNA.

Pax Christi i Tyskland mod skatteforhøjelse

Bad Vilbel (KNA) – »Skatteforhøjelsen på 7 procent, som forbundskansler *Helmut Kohl* har bebudet i strid med hans valgløfter i december, skyldes ikke den økonomiske nød i Østtyskland, men udelukkende Tysklands bidrag til Golfkrigen. Derfor må skatteforhøjelsen kaldes krigsskat, hvilket er i strid med grundlovens garanti om samvittighedsfrihed. For derved bliver alle skatteydere automatisk

tvangsindlagt til at betale for denne krig«. Bonn har udtrykkeligt begrundet stigningen med landets andel i Golfkrigen.

Nægter at betale for Golfkrigen

Det siger den tyske afdeling af den katolske fredsbevægelse »Pax Christi« i en henvendelse til sine medlemmer om, at nægte at betale de 7 procent. Samtidig opfordres parlamentet i Bonn til at

ændre skatteloven derhen, at ingen mod sin samvittighed kan tvinges til at medfinansiere militæret og krigen.

Biskopperne anmodes om at holde øje med, om deres medarbejders samvittighedsfrihed bliver respekteret. Kirken bør ifølge »Pax Christi« foreslå staten, at kildeskatten overføres de 7 procent til en spærret konto. Disse penge bør så anvendes til »fredelige formål«.

Jugoslavien - et nyt Libanon?

Kroatiens biskopper advarer mod borgerkrig

Zagreb (KIPA) – »Modsat jer de kræfter, der vil dreje historiens hjul tilbage og igen påtvinge os det kommunistiske diktatur«, skriver de kroatiske biskopper. »Siden den demokratiske udvikling i flere delrepublikker har ført til de første frie valg og »stor glæde over sejren for de ikke-kommunistiske partier«, fornemmer vi en ny angst i befolkningen. Det nye demokratiske samfund er i fare, når officielle personer erklærer »i nødstilfælde at forsvare demokratiet med våben«.

Fra Kosovo-isering til Libanonisering

Biskopper advarer mod tilsidesættelse af alle etniske gruppers nationale rettigheder, som man har set det i Kosovo, hvor albanerne og serberne har øvet vold mod hinanden. Fra

Jugoslaviens Kosovo-isering til dets »libanonisering« med borgerkrig er kun et lille skridt, mener biskopperne.

Kommunisterne klamrer sig til magten

»Kirken har opmuntret de troende til at frigøre sig fra deres angst og antipatier og sikre sig deres borgerlige rettigheder ved at deltage i valgene. Målet er en uvoldelig overgang fra diktaturet til et nyt, demokratisk system. De frie valg har samtidig banet vejen for en videreudvikling af alle borgerrettigheder, inklusive religionsfriheden og hver landsdels ret til at vokse til selvbestemmelse.

Men denne udvikling saboteres af »en sej modstand, der bliver synlig i magtcentralens politiske vilje til at bibeholde en socialisme med kommuni-

stisk ansigt, som er ude på, at Jugoslavien forbliver centralistisk organiseret, så Serbiens interesser ikke svækkes«.

»Mange, der forsvare dette politiske program er ledende serbiske politikere, et overvejende serbisk officerskorps og – til vor beklagelse – også nogle ledende skikkelser i den serbisk-ortodokse kirke«. »Den kommunistiske ideologi, den stor-serbiske nationalisme og militæret har samme mål, og deres adfærd gør enhver politisk dialog umulig eller afbryder den, der lige var begyndt«.

De kroatiske biskopper ser en anden årsag til

spændingerne i det faktum, at der endnu ikke har fundet forbundsvalg sted (og at kommunisterne, der nu kalder sig socialister, mange steder har beholdt magten) i republikkerne Serbien og Montenegro. »Lovgivningen fra den kommunistiske tid er for en stor del stadig i kraft«, skriver biskopperne.

Brevet er sendt til biskopperne i de øvrige delrepublikker. Biskopperne beder samtidig udlandet om at gøre sin indflydelse gældende for, at den demokratiske udvikling i balkanstaten med de seks etniske grupper på tværs af republikkernes grænser ikke afspores til vold.

Berliner Konferenz søger en ny eksistensberettigelse

(KNA) - De europæiske Katolikkers Berliner Konferenz, et typisk levn fra det forhenværende DDR leder efter et nyt grundlag for at leve videre.

Den planlægger nu oprettelsen af arbejdsgrupper, der skal søge samarbejde med ligesindede grupper i Vesttyskland.

Under det væltede SED-regime i DDR var det den i 1964 stiftede

Berlinerkonferenz' vigtigste opgave, at propagere DDR's officielle »fredspolitik« i den katolske kirkes rækker. De katolske biskopper i DDR har altid distanceret sig fra Berlinerkonferenz med den begrundelse, at dens målsætning var »med tvivlsomme metoder at spænde kirken foran etparti-statens vogn for derved at styrke Warszawa-pagten«.

Vatikanets stjerneekskikert i USA

Castelgandolfo (KIPA) - Pave *Leo XIII* har sørget for, at vi i 1991 kan fejre to 100-års jubilæer. Udsendelsen af socialrunskrivelsen og oprettelsen af et observatorium i Vatikanet. Stjerneekskikerten kom endog en måned før rundskrivelsen. Med erklæringen »Ut mysticam« fra 14. marts 1891 indviedes observatoriet i det runde tårn i Vatikanets have.

I 1935 flyttede hele installationen til pavernes sommerresidens i Castelgandolfo, fordi Roms natthimmel ikke var mørk nok længere på grund af byens elektriske belysning. Nu gør samme problem sig gældende for bjergbyen 30

km sydøst for Rom. Siden 1984 har en gruppe af observatoriets 9 ansatte derfor arbejdet i USA.

Tucson i Arizona

Nu har Vatikanet indgået en aftale med Arizonas universitet i Tucson, som tillader jesuitterne (der i øvrigt havde et observatorium i Rom for 400 år siden), til at benytte det store teleskop med 180 cm-spejl i ørkenen 100 km fra Tucson. Det står på bjerget Graham og er opkaldt efter den amerikanske sponsor *Fred Lennon*.

Databanken forbliver dog i Castelgandolfo, også biblioteket og konferencsalen. Hvert andet år siden

1986 afholdes her en slags sommerskole i astronomi.

Jesuitten *Maffeo* kalder opgavefordelingen mellem Castelgandolfo og Arizona for en »ny linje« med større internationalt samarbejde. For ham er observatoriet »et væsentligt instrument i dialogen mellem kirkens og videnskabens verden«. Det har allerede pave *Leo XIII* skrevet i stiftelsesdokumentet: »At alle må forstå, at kirken og dens præster ikke er modstandere af ægte og ret forstået videnskab...»

Tværtimod omfavner kirken og præsterne denne videnskab, fremmer og støtter den med alle de

midler, de har til rådighed«.

Hele vejen tilbage

Det nye Lennon-teleskop kan kigge så langt og skarpt ind i universet, at det vil være i stand til at komme på sporet af »urbragtet«, det formodentlige tidspunkt for vort univers' opståen. »Indtil nu har observationer kun nået en tredjedel af vejen tilbage i tiden til The Big Bang«, siger den amerikanske jesuit *George Coyne*, der leder observatoriet i Castelgandolfo, »med den nye teleskop når vi forhåbentligt hele vejen tilbage«.

I anledning af Kolpings saligkåring i oktober i år er hans grav i Kölns franciskanerkirke blevet åbnet. *Adolf Kolping* er grundlæggeren af et net af katolske arbejderforeninger med egne værksteder og forsamlingshuse. Foto KNA.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red.sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udsendes den 15. maj

katolsk orientering

Lægfolk og søstre, side 5
Kardinalsmødet i Rom, side 6-7
Tro og Lys i Lourdes, side 8
Søstre forlader Roskilde, side 9

I de sidste par år har den eneste katolske præst i Estland, den unge pastor *Rien Ounapuu* fået rigeligt at se til for landets religiøst søgende befolkning. Alene står han for gudstjenester i fire byer, sjælesorg, genopbygning af kirker, katekese, oversættelser, pressearbejde m.v. På et møde i Helsinki for nordiske katolske journalister 3.-5. maj, fortalte pastor Rien om sit vanskelige arbejde for de godt 1.500 katolikker, der hurtigt vokser i antal. Estland, der er på størrelse med Danmark, har en befolkning på 1,5 mio., hvoraf 800.000 er estere. Pastor Rien får stor hjælp og støtte af biskop *Paul Verschuren*, Helsinki.

Foto: Knud H. Kluge.

Ny pavelig rundskrivelse om sociale spørgsmål

Siden januar har paven bebudet en ny social rundskrivelse i anledning af 100-året for *Leo XIII's* fra 1891. Den er nu offentliggjort den 1. maj og har overskriften »*Centesimus Annus*«, som betyder »*Det 100. År*«. Det minder os direkte om *Pius XI's* encyklika på 40-års dagen udsendt den 15. maj 1931.

Tilbageblik

Brevet har 6 kapitler. Det første er et tilbageblik på citater fra »*Rerum Novarum*«. I det andet kapitel ser paven på vor egen tids »nye udvikling«.

Kapitel 3 er pavens kommentar til kommunis-

mens sammenbrud i november 1989 og hans svar på de åbne spørgsmål, Østeuropa nu sidder med.

Kirkens vej er mennesket

Kapitel 4 handler om den private ejendomsret og pligten til at dele de materielle goder med alle mennesker i hele verden.

I det 5. kapitel gør paven op med nogle ideer om statens rolle i kulturformidlingen og skitserer en »sund teori om staten«. Det sidste kapitel hedder »Kirkens vej er mennesket«, og vender blikket fra fortidens og nutidens problemer og konflikter til »en ny fremtids nye ver-

densorden«, hvor normen for al social politik må være det enkelte menneskes behov og rettigheder.

Den officielle engelske tekst er på 116 sider.

Sundhed må ikke være en luksus

Lima (KIPA) – »Sundhed er en menneskeret, men i Peru er den en luksus og et privilegium for de få, som det store flertal ikke har adgang til«, skriver den peruvianske bispekonference i anledning af kolera-epidemien.

Ifølge biskopperne bør der oprettes en centralkomité, der tvinger sundhedsministeriet og de lokale myndigheder til bedre samarbejde.

Som en af årsagerne til epidemien nævner biskopperne statens »totalt utilstrækkelige« sundhedsvæsen. De foreslår, at prisen på fyringsolie nedsættes, så den fattige befolkning kan få råd til at koge drikkevand og tilberede kogte retter.

Officielt har kolera-epidemien allerede krævet over 1000 døds ofre, men over 100.000 mennesker er blevet smittet med den siden januar.

Mission i Østeuropa

Første opgave består i at fortælle andre om erfaringen med ens egen omvendelse

Bratislava (KIPA) - 120 deltagere fra 14 lande mødtes i Slovakiets hovedstad Bratislava til at udveksle tanker om ny-evangeliseringen af Europa, som paven efterlyser. Valget af Bratislava understregede, at især det åndelige tomrum i Østeuropa kræver en særlig indsats efter 40 års kommunistisk ensretning.

Vidnesbyrd gennem livsførelse

Som forudsætning for en ny-evangelisering nævnte den belgiske religionshistoriker *Julien Ries* »troende menneskers vidnesbyrd gennem deres livsførelse«. Når Kristus står centralt i ens liv, i historien og i hele menneskefællesskabet, får friheden sit sikreste fundament. *Julien Ries* mener, at missionær drivkraft stort set kun er mulig ud fra en fælles gennemlevet kristendom.

Mødet i Bratislava var organiseret af fire internationale fornyelsesbevægel-

ser: Det oprindeligt franske »Emmanuel-selskab«, stiftet af den for nylig afdøde *Pierre Goursat*, den italienske bevægelse »*Communione e Liberazione*«, »Fokolare-bevægelsen« og den tyske »*Schönstatt-Gemeinschaft*«. Videre deltog repræsentanter fra gruppen for ægteskabs-spiritualitet »*Marriage Encounter*«, neokatekumenerne, den karismatiske fornyelse, de ungarske »*Regnum Mariae*-basisgrupper«, den franske gruppe »*Judas Løve*«, det polske »*Lys og Liv*« samt kristelige ungdomsgrupper fra selve Tjekkosllovakiet.

Erfaringer fra undergrunden

Utrechts biskop *Adriaan Simonis* og den tyske kuriebiskop *Paul Cordes* var blandt de mange biskopper, der sammen med slovakiske politikere fra »undergrunden« deltog i mødet. Vice-ministerpræsident *Jan Carnogursky* og parlamentets formand *Frantisek Miklosko* beret-

tede om deres erfaringer under det ateistiske styre.

Omvendelsens rødder

I et budskab formulerede paven fornyelsesbevægelsernes opgave: »Mission består frem for alt i at fortælle andre om ens egen erfaring med omvendelsen og henvise til dennes rødder«.

I en sluterklæring udtrykker de 120 deltagere ønsket om at yde et kreativt bidrag til et nyt Europa ved at leve et mere beskedent liv. Det siges

også, at deltagerne fra Vesteuropa kan lære meget af Østeuropas erfaring med lidelse og nød, hvori korsets spiritualitet aldrig manglede. I så henseende kan de kristne i Vest lære mere af dem i øst end omvendt.

Frelsen er en gave fra Kristus

I sit slutord mindede biskop *Cordes* fra Det pavelige Lægmandsråd om, at frelsen skal modtages som en gave fra Kristus, ikke som resultatet af menneskelig anstrengelse.

Vatikanet imod lukning af grænserne

Rom (KIPA) - Immigrantbølgen fra Østeuropa bør ikke standses ved at lukke grænserne. Det erklærede formanden for Det pavelige Råd for Migrantsjælesorg, ærkebiskop *Giovanni Cheli* under rådets plenarmøde i Rom den 9. april.

»Snarere burde de rige lande i Vesten bidrage til en forbedring af de økono-

miske levekår i Østeuropa og i udviklingslandene i stedet for at gribe til løsninger, der ligner politiaktioner«, sagde *Cheli*.

Hvad det tiltagende antal muslimske indvandrere angår, mener det pavelige råd, der må kunne skabes kontakter, der i stedet for konflikter med indbygger-

ne fører til fredelig sameksistens.

Også problemet med indvandringen fra det fattige Syden til det industrialiserede Nordeuropa kom på tale.

Fra 30. september til 5. oktober i år bliver der i Rom afholdt en særlig verdenskongres for migrant-sjælesorg.

Seks nyudnævnelser og ny struktur for Hviderusland vækker opsigt i Sovjet

Rusland deles i europæisk og asiatisk provins

Moskva (KIPA) - »En vigtig begivenhed« og »en grund til stor glæde blandt alle russiske katolikker« kalder den apostoliske nuntius i Moskva, ærkebiskop *Francesco Colasuonno* den nyhed, at paven har givet kirken i Hviderusland en ny struktur og udnævnt seks biskopper i Sovjetunionen.

Sovjetrepublikken Rusland bliver delt i en europæisk og en asiatisk kirkeprovins. I den europæiske del er Moskva ophøjet til apostolisk vikariat. Dets ærkebiskop bliver den

45-årige *Tadeusz Kondrusiewicz*, som indtil nu var administrator for Minsk i Hviderusland. For den østlige del og Sibirien er det apostoliske vikariat Novosibirsk oprettet. Dets biskop bliver den 38-årige jesuit *Joseph Werth*, som stammer fra Wolga-ty-skerne.

Nødvendig omlægning

I sovjetrepublikken Kasakstan oprettede paven vikariatet Karaganda. Dets administrator bliver pater *Jan Leng*a, som hidtil

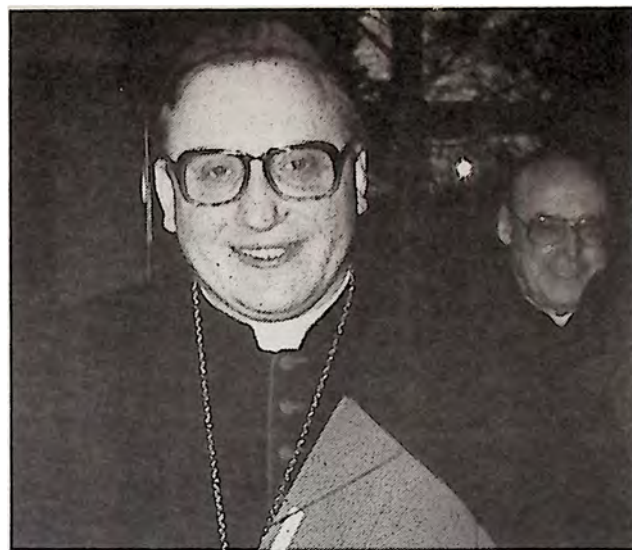
var sognepræst i Krasnoarmesjk. Han er 41 år gammel.

Reorganisationen af Hviderusland var nødvendig, fordi denne republik i dag rummer områder, der indtil slutningen af Den anden Verdenskrig tilhørte fem andre (polske) bispedømmer. Sovjetregeringen har insisteret på, at intet sovjetisk territorium kirkeretligt betjenes fra en anden stat. Vatikanets talsmand *Joaquin Navarro-Valls* forsikrer dog om, at nyordningen ikke er nogen »direkte anerkendelse« af

de polsk-sovjetiske grænser.

Hvideruslands nye struktur indebærer, at bispedømmet Minsk deles i to bispedømmer, Minsk-Mohilev og Grodno. Ærkebiskop af Minsk-Mohilev bliver den hidtidige generalvikar for Pinsk, *Kazimierz Swiatek*, biskop af Grodno *Aleksander Kazkiewicz*, som var sognepræst i Vilnius, den del af Polen, som efter krigen tilfaldt Litauen.

Swiatek er samtidig apostolisk administrator af Pinsk.

I den europæiske del er Moskva ophøjet til apostolisk vikariat. Dets ærkebiskop bliver Tadeusz Kondrusiewicz. Foto KNA.

De unerede kirker i Øst kan fungere som en bro til Vest

Paris (KNA) - »De med Rom unerede kirker i Ukraine kan fungere som en bro mellem Vest og Øst«, mener den russisk-ortodokse ærkebiskop *Kyrill* af Smolensk i et interview i det franske blad »La Croix«.

Ærkebiskop *Kyrill* siger, at han altid har været overbevist om de med Rom unerede kirker af byzantinsk ritus' ret til at eksistere. Han opfordrede dog samtidig disse kirker,

at opgive deres omvendelsesiver mod de ortodokse kristne og i ord og gerning at tilegne sig Det andet Vatikanconcils ånd.

Tog afstand fra kirkebesættelser

Ærkebiskop *Kyrill* tog afstand fra de voldelige kirkebesættelser, der har fundet sted i Ukraine, men han indrømmede, at der fra begge sider var begået samme overgreb mod hinandens bygninger.

Han gav også en anden mening til kende angående den meget omtalte tvangsindlemmelse af de ukrainske katolikker i den ortodokse kirke under *Stalin*. Indlemmelsen har aldrig haft nogen juridisk karakter. Da den ukrainske kirke blev forbudt, har de ortodokse ganske enkelt optaget de troende, der var gjort »hjemløse«. Derfor skal de i dag have lov til at genoprette deres kirke.

Alligevel er Ukraine og Hviderusland særlige tilfælde, for deres organiske enhed med det historiske »Rus« har aldrig været anfægtet. Men i dag misbruger nationalister i det vestlige Ukraine anledningen til at rive sig løs ved at støtte kirken.

Ærkebiskop *Kyrill* af Smolensk har stor tillid til paven, med hvem dialogen kan føres uden misforståelser, idet der kan samtales uden tolk.

Kritik mod udnævnelse i Lvov

Moskva (KNA) - De statslige myndigheder i Lvov, Ukraine kritiserer Vatikanets udnævnelse af en ærkebiskop af den latinske ritus. Hændelser af den slags kan kun øge de religiøse konflikter, erklærer kommissæren for religiøse anliggender *Yuri Rescetil*o til det russiske nyhedsbureau Interfax.

Den 16. januar har pave *Johannes Paul II* genoprettet det katolske hierarki i Ukraine og samtidig udnævnt 10 biskopper af den byzantinske ritus og 5 af den latinske. Biskop af Lvov blev polakken *Marian Jaworski*, som indtil da med rang af apostolisk administrator for det polske

Premysl samtidig var vikar i det vakante ærkebispedømme Lvov. Den sovjetisk-polske grænse går gennem dette bispedømme, men Vatikanet har aldrig anerkendt denne grænse. Hvad der for sovjetmyndighederne er ukrainsk område, er polsk for Vatikanet.

Kirkens rige mangfoldighed

Det forlyder dog, at en talsmand fra den byzantinske ukrainske kirke i Rom har udtalt sig positivt om nomineringen af en latinsk biskop til Lvov med den begrundelse, »at deri kom kirkens rige mangfoldighed til udtryk«.

Uden kirken havde vi ingen social velfærd

siger SPD-formand og ministerpræsident i Sleswig-Holsten, Björn Engholm

Kiel (KNA) - Den katolske sociallæres principper er forbilledlige for en moderne socialpolitik, siger den tyske SPD-formand *Björn Engholm* i et interview med KNA. »De er især eksemplariske for en politik, som indrømmer, at staten med sin bedste vilje ikke kan præstere alt, og nok heller ikke skal præstere alt. Når kirken engagerer sig i kirken, sociale strukturer, er det absolut rigtigt og nødvendigt«.

Hvilket fremskridt?

Enhver form for fremskridt må bedømmes efter, hvor vidt det tjener den menneskelige eksistens, menneskets værdighed, men i tiltagende omfang også ikke-menneskelige arters eksistens og værdi. Enhver opfindelse og enhver fornyelses målestok må være spørgsmålet

om, om den gavner den menneskelige værdighed og arternes mangfoldighed. Vi må gøre op med den forestilling, at mennesket er skabelsens krone. Også de ikke-menneskelige arters eksistens bør beskyttes bedre.

Politikkens grænser

Den idé, at politisk handling kan sikre menneskers lykke, anser Engholm for kraftigt overvurderet. Politik kan skabe rammer, der gør det muligt for mennesker at blive lykkelige inden for disse rammer. Men en stat, der ville begynde med at definere, hvori menneskets lykke består, ville røbe autoritære træk. Staten bør derimod sikre sine borgere, især de socialt svagere, og udrydde fattigdommen. Jo mere demokrati, desto bedre kan staten træde i baggrunden og overlade borgerne ansvaret.

Etiske nederlag i samfund og politik

Vi har begrænset os alt for meget til økonomisk tænkning, mener *Björn Engholm*. Økonomiens dominans har nu erobret alle livsområder og i videste forstand fortrængt folks kulturelle behov.

Et andet, mere og mere aktuelt fallit er, at vi siden Golfkrigen igen har vænnet os til at løse vigtige konflikter med militær vold. Vi bør gå i gang med at investere al vor kraft, opfindsomhed og fantasi i borgerlige befrielsesaktioner og strategier.

Et tredje nederlag er folks stedse ringere evner til at dele andres skæbne. De stærke mister sansen for at leve sammen med de svage, de unge med de gamle, de ikke-handicappede med de handicappede. Samhørighedens følelse, som også er en kristelig

værdi af første rang, har aftaget.

Kirke og politik

Hvor ligger grænserne for statens og kirkens kompetence? Kirken er i vort samfund også en politisk institution, når man ikke ligestiller politik med parti. Som institution bør den med sin egen indfaldsvinkel blande sig i principdebatten om retningslinier for vort fælles vel. Når kirken engagerer sig politisk for moderne sociale strukturer, er det både rigtigt og absolut nødvendigt. Kirken skal blot undgå at give det indtryk, at den går ind i partipolitik. Kirken bør tage parti for menneskene, for overvindelsen af den manglende moral og etik. Ifølge Engholm fungerer det udmærket i tysk politik, lige bortset fra et par biskoppelige hyrdebrev, han ikke har noget til overs for.

Katolsk sociallære

Hvilket bidrag til løsnings af socialpolitiske opgaver og til opbygning af et mere menneskeværdigt samfund kan der forventes af den 100 år gamle katolske sociallære? Kan dens personalitets-, subsidiaritets- og solidaritetsprincip bruges i dag?

Det forekommer mig, at disse principper egentlig er aldeles forbilledlige for en moderne socialpolitik, siger *Björn Engholm*. De er især anvendelige i en politik, som indrømmer, at staten trods al anstrengelse hverken kan eller skal præstere alt.

Principperne om subsidiaritet (hvad en lavere instans kan klare, bør en højere instans ikke belastes med. *Red.*), virkeliggørelsen af den menneskelige nærhed, solidariteten med mennesker er for mig at se de mest levedygtige principper for al socialpo-

litik. Subsidiaritet må dog ikke misforstås, jeg mener, ansvaret må ikke afvikles på skuldre, der ikke kan bære det. I socialpolitikken har vi fundet en fornuftig opgavefordeling. Staten ved, at vi uden kirkerne og de store sociale organisationer aldrig havde opnået den sociale velstand, som vi nyder i dag.

Konkordater sikrer begge parter

Derfor er tiden for konkordater mellem stater og kirken heller ikke forbi, for sådanne aftaler definerer helt præcist, hvilke menneskelige behov det er statens opgave at sikre, og hvilke områder kirken er bedst egnet til. Konkordater sikrer begge parter selvstændighed og undgår at kirke og stat bindes ensidigt til hinanden.

Årsmøde og seminar i Pax Christi

Rædselsfulde forhold for alkoholikere, narkomaner og prostituerede i København

Også mange indvandrere lever i stor elendighed

Lørdag den 6. april afholdt Pax Christi sit andet års-møde i Skt. Josefsøstrenes hus på Strandvejen i København. Dagen blev indledt med et stærkt, gribende og fængslende oplæg af sognepræst Jens Johannessen fra Mariakirken på Vesterbro, hvori han bestemt ikke lagde fingrene imellem i sin beskrivelse af hvor rædselsfulde forholdene er for de mange alkoholikere, narkomaner, prostituerede og en stor mængde indvandrere på Vesterbro. Enorm arbejdsløshed, menneskeligt forfald, elendighed og tidlig død er noget ganske dagligdags i denne hærgede bydel i hovedstaden. For første gang måtte Jens Johannessen opleve sin egen afmagt som præst.

Udfordring til kirken

Tilsyneladende er Mammon Herren på Vesterbro: den der har penge kan få hvad han har lyst til - men

netop derfor er udfordringen til kirken om sand medmenneskelighed og solidaritet med disse samfundets »bundfald« så meget større. Der er nemlig ingen andre, der viser solidaritet med disse mennesker! Det er ikke nogen politiopgave, og Københavns Magistrats 3. afdeling giver sig ikke af med at have menneskesyn! (men det er måske heller ikke deres opgave?)

Pax Christi i ét år

Efter dette urovækkende oplæg om formiddagen, læste p. Dekkers en god og smuk messe for os i Immaculatakirken, og efter frokost var det tid til at drøfte Pax Christis situation efter godt og vel et års aktivitet her i landet. Vi kunne i hvert fald konstatere, at seminaret i Øm i efteråret havde været en succes, også i den forstand, at mange mennesker i den sammenhæng var blevet interesse-

rede i vort arbejde, og så var hængt på.

Flygtningegruppe

Ud af seminaret på Øm er også sprunget arbejde i den konkrete arbejdende flygtningegruppe. Denne gruppe ser det som sin opgave, på tværs af trosforskelle, at være med til at få indvandrere/flygtninge til at opleve, at der findes danskere, der vil bidrage til, at de kan få en god tilværelse her i landet. Ikke blot nogle myndigheder, men også ganske almindelige danskere.

Vi er helt klar over, at denne indsats - eller i det mindste et forsøg på det - kun kan lykkes, hvis den knyttes tæt sammen med en vedvarende bøn om og overvejelse over, at vi må gribe det an på den rette måde. Vi mener samtidig, at det er vigtigt, at vi rundt om i vore sogne gør opmærksom på, at der i vort bispedømme nu findes en afdeling af Pax Christi, og

at vi også her prøver på at arbejde meget konkret med det enkelte menneske, den enkelte familie. Fredsproblemet kan man nærme sig på mange måder: det vigtigste er, at den enkelte i sit hjerte bliver hel bevidst om, at der næppe er noget vigtigere i verden, hvis vi anskuer begrebet fred i hele dets bredde og fylde.

Forsamlingen vedtog at afsende en pressemeddelelse, udarbejdet og forelagt af p. Dekkers, hvori vi udtrykker vor medfølelse og solidaritet med den kurdiske befolkning i Irak og opfordrer til at den danske regering af alle kræfter vil bidrage til, at dette problem løses i FN's regi (bragt på forsiden af »k.o.« nr. 9).

Til bestyrelsen valgtes Jan Ørsted (formand), Sr. Anne Rickers, Gert Visby, Maria Pilar Lorenzo og Susanne Wogensen. Ellen Møller genvalgtes som revisor. Frans Larsen

Moder Teresas søstre i Sverige

Fem af Moder Teresas søstre kom 4. april til Sörforsa i Hälsingland i Sverige, oplyser det svenske katolske blad »Katolsk Kyrkotidning«. De tilhører Moder Teresas orden »Kærlighedens missionærer«. Søstrene er fra Indien, USA, Mexico, Japan og Jugoslavien. Foto R.A. Klingner.

Kristne i frikirkerne betaler mere end 10 gange så meget som katolikkerne

De danske katolikker bidrager i gennemsnit med 262 kr. om året til deres kirke. Tallet fremkommer, hvis man lægger kollekter, kirkebidrag og medlemsgaver sammen og dividerer med antallet af katolikker. Medlemmerne af de danske frikirker betaler i gennemsnit 10-12 gange så meget til deres kirker. Hvad kan forklaringen på dette være?

Danske katolikker er efterhånden vant til, at kirken får så stærk støtte udefra, at den kan overle-

ve med lave medlemsbidrag. Hvem er det, der betaler for os? Mange tyske katolikker er medlemmer af støtteforeninger, der samler penge ind til kirken i katolsk tyndt befolkede områder. Ansgar- og Bonifatiusforeningerne giver hvert år millionbeløb til kirken i Danmark. De tyske præster giver derudover en vis procentdel af deres løn til præsterne i Danmark. Det betaler præstelønningerne i Danmark.

I alt bidrager tyske ka-

tolikker med 38% af kirkens udgifter i Danmark. Men der er nu brug for penge mange andre steder. Friheden i Østeuropa betyder, at kirken der skal bruge penge. Støtteforeningerne kan ikke garantere, at Danmark vil få samme støtte fremover. Samtidig må vi regne med, at kirkens udgifter stiger.

Hvis indtægterne falder og udgifterne stiger, er der brug for flere penge. Det kan vi kun få ved flere bidrag fra medlemmerne af kirken.

Det behøver ikke at blive dyrt for den enkelte. Hvis man tegner en 10-års erklæring på 2% af sin skattepligtige indkomst, kan man trække hele bidraget fra. Den reelle udgift bliver altså 1%. Det svarer til, hvad medlemmerne af Folkekirken betaler i gennemsnit.

Brug valfarterne til at få en 10-års erklæring eller ring straks til Bispekontoret og hør nærmere. 33 11 60 80 mellem kl. 9 og 16.

Pastoralrådets kirkebidragsudvalg

Valfart til Vor Frue af Aasebakken søndag den 26. maj 1991

S-tog fra Københavns Hovedbanegård klokken ca. 7.30 til Holte.

Fra Holte S-station går vi i »løsf formation« til Rudersdalsvej (overfor Poppel Alle), hvorfra valfarten starter klokken 9.00 præcis.

Under sang og bøn: Valfart gennem Rude Skov til Høsterkøb.

Klokken 11.00: Andagt i Vor Frue Klosters park. Klokken 12-14.45: Spisning og samvær.

Salg af rosenkranse, bøger, medaljoner m.m. og af øl, vand og kaffe; men mad må man selv medbringe.

Klokken 15.00: Højmesse. Slut klokken ca. 16.

Valfartens tema: »Som Faderen har sendt mig, sender jeg Jer« (Johs. 20,21).

Katolsk Valfarts Komite

Ømvalfart

Søndag d. 2. juni 1991.

Tema: »Som Faderen har sendt mig, sender jeg jer« (Joh. 20,21).

Valfarten begynder kl. 11.00 med valfartsvandring og Mariaandagt.

Efter andagten og indtil højmessens er der lejlighed til bodssakramente. Frokost kl. 12.30. Let smørrebrød og drikkevarer kan købes. Kl. 14.00. Højmesse med biskop Hans L. Martensen som hovedcelebrant. Støt arrangementet ved at købe et valfartsmærke.

På gensyn d. 2. juni i Øm.

Ømvalfartskomiteen.

Sct. Ansgars Kirke

Bredgade 64, København

er lukket på grund af restaurering indtil videre.

Søndagsmessen kl. 10.00 er henlagt til Sct. Augustins Kirke, Jagtvej 183, København Ø.

Alle øvrige messer i ugens løb samt lørdag kl. 17.00 og søndage kl. 8.00 fejres i menighedssalen, Bredgade 69.

Højskoleuge på Magleås 27.7.-3.8. 91

»Kultur og Kristendom«

Den katolske kirkes kursuscenter Magleås i Høsterkøb ligger midt i Rudeskov med udsigt over Sjælsø.

Højskoleugen tilbyder foredrag, debat og gudstjeneste.

Workshops i - drama - liturgi - musik og dans etc.

Heldagstur: Besøg i Måløv, Lyngby og Jørlunde kirker.

Grillaften, bål, højskolesange, underholdning etc.

Foredrag ved:

Walter Dalland:

»Den katolske kirke i det danske samfund«.

Martin Drouzy:

»Pasinis Kristusfilm«.

Søren Krarup:

»Kristendom og kultur«.

Margrethe Auker:

»Er dansk kultur kristen«.

Otto Norn:

»Kalkmalerier - kristen middelalderkunst«.

Ulla Ryum:

»Katolsk Kristendom og dansk kultur«.

Jaques Blum:

»Kristen kultur i et multikulturelt samfund«.

Eva Nordentoft:

»Hvordan kan vi som kristne påvirke kulturen?«

Per Dolmer er præst ved højskoleugen og indleder hver dag med kommentar til en dansk salme.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1.800,-.

Tillæg for eneværelse kr. 350,00.

Ved tilmelding indbetales depositum kr. 300,- på giro nr. 428 44 29 eller ved check til

Magleås Kursuscenter

Høsterkøbvej 6

3460 Birkerød

Tlf. 42 81 07 15

Ansøgning om reduktion i prisen kan rettes til kursuscentret. Da der er begrænset deltagerantal, er det klogt at tilmelde sig hurtigst muligt.

Besættelser

Deltagere i en debat om Mellemøsten og kirkens rolle dér bør forud kunne blive enige om ikke at lade ønsker, sympatier og irritationer skygge for blotte fakta. Også de ultra-ortodokse jøder i Israel benægter, at der i Bibelen skulle findes belæg for oprettelsen af staten Israel i 1947, så det standpunkt er Pavestolen ikke ene om at fastholde. Siden Jerusalems ødelæggelse i 70 af vor tidsregning har ingen jødisk profet forudsagt genskabelsen af det religiøse Israel. Zionismen har holdt Jerusalem-længslen levende, England gav et vagt løfte i 1917, i øvrigt en »gummierklæring«, der kan fortolkes og bliver fortolket forskelligt. Der var tale om et jødisk »hjemsted« i Palæstina, side om side med palæstinenserne »hjemsted« i samme land, men intet ord om en stat Israel, der opslugte palæstinenserne »hjemsted«.

Nu er det ikke dette blads opgave at forsvare Pavestolens diplomatiske kurs i Mellemøsten, men det må da være tilladt ganske kort at gengive dens tre hovedkrav: 1. Et jødisk og et palæstinensisk »hjemsted« i det ene Palæstina, først da vil Pavestolen anerkende Israels grænser. 2. Religionsfrihed i alle muslimsk dominerede mellemøstlande. 3. Internationalisering af Jerusalem med garanti for beskyttelsen af alle tre religioners hellige steder.

Inden man indlader sig med en debat om Israel/Palæstina burde man læse og genlæse den jødiske forfatter Amos Elons rystende bog »Jerusalem, spejlenes By« (Samleren 1990). Først derefter kan man begynde at diskutere årsagerne til volden og hadet. Det værste er ikke, at ultraortodokse unge kaster med sten efter de ikke-ortodokse jøder, der kører i bil på en sabbat. Det foranlediger ikke Israels regering til at ændre sin politik. Det har heller ingen indflydelse på Pavestolens diplomati, om arabiske børn kaster sten mod jøder ved grædemuren: Alle er opvokset i en atmosfære af uvilje og nej-sigeri, og alle har de ret.

Det næste punkt, man kan blive enig eller uenig om er, hvilke erobringer i de sidste 3.000 år, der giver et retskrav på at beholde eller generobre det engang besatte land, og hvilke erobringer i fortid eller nutid, der er uretfærdige og derfor bør opgives. Og her kan alvoren nemt gå tabt og ende som fundamentalistisk drømmeri.

Et eksempel derpå kunne man læse i en kronik i Kristeligt Dagblad den 1. maj. Under overskriften »Hvis Israel skal...« nævner Benjamin Katzir hele 15 lande, der bør rømme besat område, inden der kan blive tale om Israels tilbagetrækning fra besat jordansk og egyptisk område. Men at ligestille Tysklands »besættelse« af det danske(!) Slesvig-Holsten eller Norges, Sveriges og Finlands besættelse af Lapland med Englands rolle i Nordirland eller Sovjetunionens i Baltikum har kun den effekt, at i nogle forslag kan man se logikken (Syrien ud af Libanon, Kina ud af Tibet, f.eks.), mens man i resten kun kan se komikken (Frankrig ud af Normandiet og Bretagne f.eks.). Katzir synes at glemme, hvordan Europa blev til under folkevandringen mellem årene 600 til 800.

Tilmed glemmer han, at hebræerne under Joshua erobrede Kanaan med vold, og at kong David for snart 3.000 år siden indtog Jerusalem med list. Naturligvis stilles der i dag krav om sikre grænser, men det gælder alle Mellemøstlande. Hver gang et af dem bliver for mægtigt, truer det freden i området, for alle lider af den gamle erobringssyge. Eneste løsning er, at de alle lærer at leve i fred med naboen, uanset dennes sprog og religion.

Abraham kom fra Ur i Kaldæa, han var en »omvandrende nomade«, en fremmed, en immigrant. Græder han over sine børn Israel og Ismael? Måske vender han sig i sin grav.

W.W.

Læserne diskuterer

Konflikten i Mellemøsten

»k.o.«s leder i nr. 7 nævner, at en del kristne har svært ved at forstå Pavestolens diplomatiske standpunkter i hele Mellemøstspørgsmålet. Jeg er en af dem, der har svært ved at forstå, at Pavestolen mener, at staten Israels oprettelse ikke skulle have belæg i Bibelen men alene i Balfour-erklæringen. Profetierna i Ezekiel kap. 34,11-16 og kap. 36 nævner jøderne som adspredte ud blandt en flæthed af folkeslag, hvorfra Herren

senere bringer dem tilbage til det som kaldes »deres land«.

Nu kan man sige mange ting om briternes magtspil i Mellemøsten i mandattiden, men den egentlige kerne i konflikten mellem Israel og dets naboer ser mere ud til at være, om jødefolket har en ret til at betragte landet Israel som deres eller ikke, uden at dette skal tages som en ret til fordrivelse af andre befolkningsgrupper.

I øvrigt forekommer det

mig, at k.o. på yderligere et par punkter refererer Israels situation urigtigt. FN har ikke oprettet den jødiske stat. Plenarforsamlingen vedtog den 29. november 1947 en delingsplan for Palæstina, et den gang - som i dag - befolkningsmæssigt blandet område. Årsagen var den voldsomme spændingstilstand.

Opholder man sig i Jerusalem vil man hurtigt opdage, at de hellige steder for jøder, muslimer og kristne i nutiden bruges frit af de respektive grupper. »k.o.« synes at mene, at dette ikke skulle være tilfældet; tænkes der på visumregler eller er begrundelsen, at Israels ju-

risdiktion over Jerusalem generelt ikke anerkendes, uanset hvilken trosmæssig frihed Israel giver Jerusalems beboere?

Eugenio Drostby

Svar til E. Drostby

Ezekiel var blandt de jøder, der sammen med kong Jojakim blev deporteret til Babylon i 597 før Kristus. Hans profeti om folkets genrejsning og tilbagevenden til Israel gik i opfyldelse år 539, da Kyros erobrede Babylon og sendte jøderne hjem, hvor de genopbyggede Jerusalems tempel mellem 520 og 516. Der er ingen hjemmel hos nogen af profeterne om oprettelsen af staten Israel i 1947.

k.o.'s påstande og forenklinger

Det mest imponerende ved k.o.s leder 7/91 er dens kompakte mål af postulater og forenklinger. Her er blot 3 af dem:

Det hævdes, at der ikke i Bibelen findes belæg for Israel. Må jeg hoveddrystende bede om dokumentation for, at dette præcist svarer til »Pavestolens argument«.

Det anføres, at Irak er det eneste sted i Golfen, hvor de kristne har rettig-

heder. Men det fortrænges, at et sunnimuslimsk mindretal undertrykker alle andre etniske og religiøse grupper, og at gidslers værdi for undertrykkere er afhængig af, at de er i live og kan udstilles.

Endelig lykkes det at fordreje indholdet af den ganske korte Balfour-deklaration. Den nævner overhovedet ikke et palæstinensisk hjemland, men at »etableringen af et na-

tionalt hjemsted for det jødiske folk i Palæstina« (hvilket deklarationen klart bifalder) ikke må ske på bekostning af »bestående ikke-jødiske gruppers borgerlige og religiøse rettigheder«. De skal indlysende nok tilgodeses, men det betyder ikke nødvendigvis, at de skal have en stat.

Om Vatikanets holdninger i MØ-problematikken følgende:

Der skal massiv fortrængning til at tro, at der bliver fred blot ved at etablere endnu en arabisk stat, og at den ville respektere menneskerettigheder, social retfærdighed o.m.a.

I alle perioder af kristen hhv. muslimsk styre har der været sat snævre grænser for andres adgang til byen - brug af dødsstraf incl. Siden Israel har annekteret Jerusalem, er den åben for enhver. Hvad skal man så med en international status? Var det efter pavelig opfattelse jø-

der, der smed sten i hovedet på de bedende ved Vestmuren?

Man opretholder gerne fuld diplomatisk forbindelse med f.eks. præstestyrer i Teheran, der alene er baseret på et shiamuslimsk mindretal og undertrykker alle andre, men nægter tilsvarende forbindelse med det demokrati i MØ, hvor arabere som alle andre borgere har adgang til legal politisk aktivitet, herunder partidannelse og parlamentsvalg, endda uden at skulle trækkes med en spærregrænse. I hvilket arabisk/muslimsk land har borgerne tilsvarende muligheder?

En varig fred i MØ er i høj grad afhængig af en demokratisk udvikling i hele området. Den ligger næppe lige for, men man gør vel i at fremme den efter evne. Nu er demokrati ikke nogen kirkelig livret og dens rolle i MØ iøvrigt marginal.

Bent Noval

Med et ben i hver lejr

I »katolsk orientering« fra 13. marts meddeltes det, at en katolsk læge, dr. med. Dorte Linnemann, er blevet udnævnt som medlem af Det etiske Råd. Man skulle herefter tro, at danske katolikker nu kan glæde sig over, at katolske synspunkter vil blive gjort gældende i dette indflydelsesrige forum.

Men det er nok alligevel tvivlsomt. 1. marts havde »Weekend-avisen« nemlig en artikel om Etisk Råd med den meget sigende overskrift »Selv rene meninger kan tage farve!« Her blev også dr. Linnemann adspurgte om sin etiske holdning. Hun karakteriserede den da selv på den måde, at hun som læge og katolik »ofte stod med ét ben i hver lejr«. Om provokeret abort udtalte hun, at selv om hun »ikke bryder sig om den« så »begynder efter hendes mening menneskets liv ikke ved befrugtningen af ægget, men først når det ligger fast, at det befrugtede æg bliver til et menne-

ske. Tilsammen betyder det, at abort f.eks. godt må finde sted, førend ægget er to uger gammelt.« - Over for denne erklæring må der mindes om, at den katolske kirkes ufravigelige lære er, at menneskelivet begynder ved befrugtningen.

Jørgen Nybo Rasmussen

Den åndelige fattigdom må ikke glemmes

Ved læsningen af vort blads ledende artikler har det undertiden slået mig, at disse indlæg i ganske betragteligt omfang beskæftiger sig med kirkens diakonale ansvar. Når man nærlæser disse artikler kan man faktisk få det indtryk, at den katolske kirkes væsentligste opgave er at bekæmpe den sociale uretfærdighed i verden.

Noget taler for en sådan målsætning. Nøden i verden er ubeskrivelig, og vor

kirkes indsats på dette område er påkrævet.

Men jeg vil gerne gøre opmærksom på, at en anden mindst lige så betydningsfuld opgave trænger sig på. Det er bekæmpelsen af vor generations åndelige fattigdom. Der har i kirkens totusindårige historie næppe levet et slægtled, der i så høj grad som vort har distanceret sig fra kirken og fra evangeliets tilbud og påbud. Familieliv og samliv er i skred, de

unge går deres egne veje, og oprøret ulmer mod kirkens husorden.

Jeg føler, at kirkens mest påtrængende forpligtelse her ved afslutningen af det tyvende århundrede lige præcis ligger her. Det er godt og rigtigt at skænke den sociale nød ude i verden rundelig opmærksomhed. Men vor civilisations åndelige tilstand er i dag så alvorlig, at kirkens

Fortsætter side 5.

Et foreslået samarbejde mellem lægfolk og kongregations-søstre

Af Joost Dahlerup

En smuk og tankevækkende præsentation i k.o. af nogle af vore søsterkongregationer, fremkaldte tanker hos mig, som jeg gennem længere tid har gået med.

Jeg har derfor bedt om, efter denne præsentation, at få bragt dette indlæg som en lægmands ønsker til vore søstre som helhed.

Hvis nu jeg som gift lægmand skulle stifte en orden, hvordan skulle den så se ud? - Ihvertfald ikke sådan som vore søsterkongregationer af i dag ser ud!

Nej, skulle jeg være med til at tale med nogen om dette, skulle vi allerførst prøve at se på det oprindelige kald, eller de første opgaver som kongregationerne påtog sig, og på hvordan de blev løst, for herved at analysere sig ind til det essentielle i kaldet.

Det grundlæggende for alt ordensliv er vel løfteafleggelsen og de evangeliske råd. Derfor skal dette da heller ikke ændres, men spørgsmålet, om hvad der i grunden ligger i løftet og i disse råd, vil jeg således meget gerne fordybe mig mere i.

Hvordan kan det f.eks. være, at mænd umiddelbart føres mod præstekaldet, medens det kun er kvinder som indtræder i kongregationerne?

Hvorfor er det muligt at rejse spørgsmålet om gifte præster, medens spørgsmålet om gifte søstre synes utænkeligt. Og hvorfor synes næs lægfolk at stå udenfor, som om de ikke har noget virkeligt kald i kirken som institution.

Hvorfor kan løfteafleggelsen og de evangeliske råd ikke i praksis gøres gældende for både gifte og ugifte, mænd og kvinder. Eller hvorfor kan en gift søster ikke deltage i kongregationens daglige arbejde for herefter at tage hjem til mand og børn?

De evangeliske råd

Medens kyskhed, lydhed og fattigdom har været uløseligt knyttet til cølibat, ordensregler og ejendom, vil jeg i stedet for prøve at betragte disse råd ud fra »kærlighed«, »samvittighed« og »frihed«.

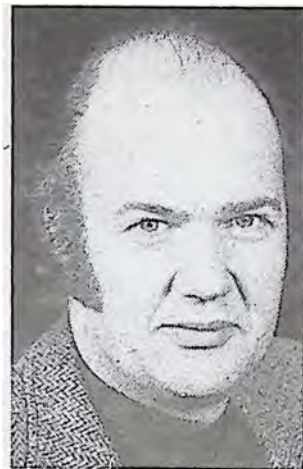
Og medens bønner har været knyttet til liturgi, tidebønner og betragtning, vil jeg bygge bønner op på personlig beslutning.

Med løftet om kyskhed, vil jeg således ikke se så meget på cølibatet, men i stedet på evnen til at kunne elske andre mennesker af et rent hjerte.

Med løftet om lydhed vil jeg heller ikke se så meget på de formulerede ordensregler, men i stedet på evnen til at lytte til Kristus i vore hjerter, og således gøre, hvad Han påbyder os.

Med løftet om fattigdom, vil jeg endelig ikke se så meget på ejendomsforhold, men i stedet på evnen til at kunne overgive sig helt til Kristus, så det alene er Ham, der bestemmer over vort liv.

I bønner vil jeg på samme måde heller ikke se så meget på tidebønner og liturgiske formuleringer, men i stedet for på evnen til modigt og personligt at

Joost Dahlerup

beslutte mig for et virkeligt JA til Kristus.

Lægfolk og søstre i et fælles kald

Hvis vi som lægfolk og søstre kunne finde sammen om et sådant grundsyn, og herfra se ud i vor moderne verden af i dag, er jeg også overbevist om, at vi sammen kan finde en ny struktur og nye opgaver, som helt sikkert vil samle mange katolske kristne, give virkelig fremgang for kommuniteterne og sætte et stort nyt arbejde igang for Kristus og kirken.

Ser vi f.eks., hvad der er sket ude i den katolske verden siden 60-erne, er et stort antal nye og såkaldte lægmandskommuniteter opstået. Kommuniteter af både gifte og ugifte, mænd og kvinder, der har fundet nye strukturformer, med egne regler og spiritualitet, der heller ikke lægger skjul på, at de betragter sig selv som en slags moderne ordener eller kongregationer.

De har set den moderne verdens nød, - ikke blot hvordan afkristningen skrider frem, men også hvordan industrisamfundet skaber stadig flere sociale tabere. Mennesker der udstødes af systemet som arbejdsløse, alders- og invalidepensionister, psykisk syge, outsiders osv. Et samfundssystem der skaber så frygtelige begreber som kasserede mennesker, - marginal-mennesker. Der er forså-

vidt ingen, der behøver at lide materiel nød, de får jo til livets ophold, men den mentale nød er dog stadig tiltagende.

Medens søstrene før i tiden gik ind i sygepleje og undervisning for her at gøre en indsats, så er der i dag og fremover et meget stærkt behov for at yde en kristen barmhjertighed, der går ud over, hvad sundheds- og socialsektoren sammen med de humanitære organisationer yder.

Et sandt diakoni, med evangelisation, katekese, sjælesorg og kristen kærlighed ydes endnu ikke rigtigt af nogen her hjemme i vor danske katolske kirke.

Lad os begynde med en lille kreds

Kunne vi samle en første lille kreds af søstre og lægfolk, der sammen vil tage en sådan ny pionergerning op, vil jeg selv finde det overordentlig interessant at arbejde med. Her vil det jo ikke blot blive nødvendigt at trække kongregationernes grundregler op, men også at revidere en trospraksis, skabe en ny fællesskabsstruktur, udarbejde projekter osv.

Jeg mener ikke, at jeg herved aspirerer til ordensstifter, og jeg har heller ingen planer om at tage til paven i Rom med noget.

Det er mit indtryk, at der her i vort eget katolske bispedømmem, ligger mange endnu ikke benyttede muligheder, også for lægfolks løfteafgivelser, kommunitetsdannelser, karitativ virksomhed, liturgisk udfoldelse og meget mere. Jeg mener således, at der højst kan blive tale om at orientere vor højt elskede biskop om det, der evt. kunne opnås enighed om, for herved selv at blive orienteret om, hvad der måtte være ønskeligt for bispedømmet.

Joost Dahlerup
(Forkortet af red.)

Caritasindsamling:

Lægfolk i Rumænien beder om dansk hjælp

Ved en konference i Wien sidste sommer mødtes katolske lægfolk fra hele Europa. Fra Danmark deltog pastoralrådets formand, Jan Lange, der har samlet nogle indtryk fra konferencen:

»Vi hørte meget om fornyelse og åbenhed, men også om stor nød og fattigdom i de lande, som befinder sig i et politisk og socialt opbrud. Nogle unge rumænere har med deres biskops tilladelse dannet en lægmandsorganisation med 200 medlemmer. De er fulde af gå-på-mod. I deres fritid arbejder de for kirken, men de står over for store problemer. Kontoret mangler alt: skrivemaskiner, kopimaskiner, telefoner o.a.

Vi har det godt her i landet, så det var oplagt for os at sige til vore rumænske venner: Vi er kun en lille kirke i Danmark, men vi er sikre på, at folk

vil støtte en indsamling, når de hører om jer.

På deres ønskeseddel står bl.a.: Tre skrivemaskiner, en telefax, en fotokopieringsmaskine, papir, farvebånd m.v. Apparaterne behøver ikke at være nye.«

Der er nu mulighed for at få den ønskede hjælp til Rumænien. Caritas Danmark har doneret en minibus til den ungarske malteser-tjeneste, der hidtil har fungeret som et vigtigt led i hjælpen til Rumænien.

Bilen vil snart køre til Ungarn, så hvorfor ikke få noget af det ønskede udstyr til den rumænske lægmandsorganisation med, siger Caritas Danmark. Den bedste måde at hjælpe på vil være at sende et kontant bidrag til Caritas på giro 4 04 3979 mkr. lægfolk. De indkomne beløb anvendes herefter til f.eks. køb af forskelligt brugt udstyr. **kk**

Læserne diskuterer

vigtigste opgave netop nu må være at intensivere formidlingen af frelseslæren.

Vide kredse i vor kirke understreger ofte og gerne den sociale dimension i det kirkelige verdensbillede, men kirkens første og største opgave er nu som før at stille det enkelte menneske over for tilbuddet om frelse og risikoen for fortabelse.

Den side af sagen må ikke drukne midt i den i øvrigt fuldt berettigede humanitære indsats, der i øjeblikket udgår fra kirken. Den er, uanset sit diakonale ansvar, først og fremmest et sted, hvor mennesket kan hente åndelig stimulans til sin farefulde færd mellem vugge og grav.

Niels Randkær

Lærere søges

Ved Niels Steensens Gymnasiums Grundskole vil der fra den 1. august 1991 være 2-3 stillinger at besætte i fagene dansk, drengeidræt, engelsk, geografi, historie, musik, religion (ikke-katolske elever) og samtidsorientering.

Ansøgningen stiles til skolens styrelse og sendes til rektor Walter Dalland, Niels Steensens Gymnasium, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø, hos hvem yderligere oplysninger eventuelt kan indhentes. Ansøgningsfrist torsdag d. 6. juni 1991.

Telefon: 31 20 93 40.

Nej til genindførelse af dødsstraffen i USA-staten Iowa

Washington (KIPA) – De fem katolske biskopper i forbundsstaten Iowa har i en fælles erklæring fordømt genindførelsen af dødsstraffen med den begrundelse, at »hvert menneskeliv er helligt fra dets undfangelse til dets naturlige død«.

Bortset fra muligheden

for justitsmord, nævner de fem biskopper især, at offentlige henrettelser kun øger volden i samfundet. Ikke gennem hævn, men ved gennemtænkt og hurtigvirkende retfærdighed kan man hjælpe voldsofre og deres pårørende, skriver biskopperne.

Bølgerne gik højt i spansk abortdebat

Madrid (KIPA) – Efter en strøm af retssager mod læger, der havde foretaget abort, er det nu biskoppernes hyrdebrev af 10. april, der holder sindene i kog i Spanien. Den 26. maj er der valg til både de 8.000 kommuner og de 13 regionalparlamerter i Spanien, og i deres skrivelse advarer biskopperne katolikkerne om at afgive deres stemme på et parti, der går ind for abort.

Forslaget om at mildne den strenge abortlov ved at tillade abort indtil den 18. svangerskabsuge er blevet forkastet, men regeringen er udsat for et stort pres fra oppositionen.

Blandede reaktioner

Biskoppernes brev stiller 1000 spørgsmål og giver 100 svar. Alle, der foretager eller deltager i abort bliver automatisk ekskommuniceret. Abort sammenlignes med folkedrab. Det er Vatikanets og kardinal Ratzingers linie, der kommer klart til udtryk her.

Reaktionerne mod det biskoppelige brev er mangfoldige. Justitsminister *Tomas de la Cuadra* erklærer, at kirken er i sin fuldeste ret til at fremsætte disse meninger, men at regeringen har som opgave at imødekomme samtlige interesser i en ikke-konfessionel stat.

Kvinderetsforkæmperen i parlamentet *Christina Almeida*, som støttede venstrepartierne lovforslag om 18-ugers fristen, kalder biskoppernes brev for »et nyt angreb mod kvinderne«.

Socialminister *Matilde Fernandez* bebrejder biskopperne, at de har i sinde at ekskommunicere »halvdelen af verden«.

Den nugældende spanske abortlov tillader kun indgreb, når den gravide kvindes liv er i fare, når fostret lider af svære misdannelser eller graviteten skyldes voldtægt. Siden denne lov trådte i kraft i 1985 er der i Spanien registreret 33.685 legale aborter. For illegale aborter rejser folk til London, Den Haag eller Budapest.

Truslen mod livet og sekternes aggressivitet

Retten til livet skal

Rom (KIPA) – I påskeugen havde pave *Johannes Paul II* for fjerde gang kaldt samtlige kardinaler til topmøde i Vatikanet. To vigtige emner stod på programmet: »Abort, medlidenhedsdrab og svangerskabsforebyggelse som trusler mod livet« samt »Sekternes aggressivitet og foruroligende vækst«.

112 af ialt 140 kardinaler deltog i mødet, som varede fra 4. til 7. april.

Krigen mod livet

I et langt indledningsreferat skitserede den tyske kuriekardinal *Joseph Ratzinger* den livsfjendtlige mentalitet, han kaldte »krigen mod livet«, som paradoksalt nok føres i en tid med voksende sans for menneskerettigheder og forsvar af de svageste i samfundet.

Kardinalen nævnte de lovgivninger, der tillader eller ligefrem anbefaler abort, statslige milliardinvesteringer i midler mod graviditet, samt midler til at gøre abort lettere (præparatet RU 486). Trods det findes der på verdensplan mellem 30 og 40 mio. aborter sted om året. Især kritiserede kardinalen misbrugen af fostre til videnskabelig forskning.

Han så en »dødens logik« i gang med at erobre staternes lovgivning og praksis. Påstanden om, at prævention nedsætter antallet af aborter, afviste han med at dokumentere,

at både salget af præventive midler og antallet af aborter er stigende. Han tvivlede på, om kvinderne véd, at en stor del af de kemiske præventionsmidler faktisk er abortfremkaldende. Udtrykkeligt anklagede han, at prænatal diagnose ofte anvendes til i »risiko-tilfælde« uden videre at fjerne et foster, der lider af misdannelse eller sygdom.

Om feminismen mente han, den ofte er lige så materialistisk nyttebetonet som »maskulismen« og truer kvinden med underkuelse i stedet for befrielse. Den kan følge kardinalen medføre, at hun fornægter sin krop og sin kvindelighed i en stræben mod selvvirkeliggørelse. Som typiske kendetegn for kvindelighed nævnte han evnen til »at give sig selv og modtage andre«, som det sker i moderskabet. Når en kvinde indleder uforpligtende kærlighedsforhold og forsvarer retten til abort, tager hun stilling imod sin egen kvindelighed og de værdier, hun repræsenterer som kvinde.

En ægte feminisme, der befrier kvinden, bliver der kun mulighed for, når hele mennesket og dets rettigheder ses som helhed, og ikke kun dets nytteværdi.

Tabet af Gud

»Hadet mod menneskelivet«, som han kaldte det, har ifølge kardinal Ratzinger også sine rødder i tabet af Gud. Mennesket vil selv være Gud og har ikke længere adgang til det uendelige. Mennesket ser sig selv som den store verdensdelægger og et uheldigt produkt af udviklingen. Dødens logik er ifølge kardinalen en del af syndens logik.

Stemmer fra fem kontinenter

Efter Ratzingers indledning var der drøftelse i sproggrupper, hvorefter forsamlingen hørte rapporter fra hele verden. Mange kunne gentage Ratzingers synspunkter, andre, som New Yorks ærkebiskop *John J. O'Connor* og ærkebiskoppen af Garoua i Kamerun,

Fra en demonstration i Essen, Tyskland. Foto KNA.

Sekternes fremgang

Guruer, pinsesekter og djævlerydere

Det andet emne, som optog hele fredagen den 5. april, var sekternes vækst og aggressive fremgangsmåder.

Temaet blev indledt med et oplæg af kardinal *Josef Tomko* fra Kongregationen for Folkenes Evangelisering, og et af *Francis Arinze* fra Det pavelige Råd for dialogen med andre Religioner.

Ifølge Tomko er det især i Asien, specielt i Indien, at pluralismen får folk til at ligestille alle religioner. Det hæmmer missionen, som kun bliver til dialog uden forkyndelse. Efter Tomkos mening flygter mange missionærer ind i socialt arbejde, som ofte ikke går længere end til samfundskritik og kamp for befrielse fra kastesystemet.

Analyse nødvendig

Kardinal Arinze så mere på de positive sider. For det første mente han, kirken burde analysere, hvori

sekternes tiltrækningskraft består, hvilke uopfyldte behov de har bud til, og samtidig afsløre det økonomiske og politiske pres, visse sekter udøver.

Han indrømmede, at dialogen med de fleste sekter er vanskelig eller komplet umulig på grund af deres aggressivitet eller sprogbrug.

Fælles for dem alle så han dog det træk, at de modsat kirkerne ikke appellerer til intellektet, som accepterer trossandheder, men til følelsens behov for »oplevelser«. Alle mennesker har en længsel efter fred, harmoni, selvrealisering, nærvær og fællesskab, og det er her sekterne spiller ind med løfter om den religiøse »erfaring«.

Derfor er det delvis forståeligt, at sekterne tiltaler mennesker, der søger noget dybere med deres religiøse liv. Faren består deri, at mange bliver indfanget i en kortvarig rus af føleri, for derefter at falde i dyb forvirring og rodløs-

hed. Især katolikker, der går over til sekterne (20 procent i Brasilien, forlyder det), mister deres katolske jordforbindelse og får det endnu dårligere i et åndeligt tomrum.

Jagt på medlemmer

Francis Arinze regner med, at godt 40 millioner mennesker i dag tilhører både kristeligt og ikke-kristeligt inspirerede sekter. De mest aggressive viger ikke tilbage for illegale afpresningsmidler, der fanger medlemmerne som var de stovildt. I Europa og Amerika kender især fundamentalistiske grupper, der påberåber sig ikke-bibelske åbenbaringer, størst succes. Men også buddhistisk og hinduistisk inspirerede grupper lokker folk. Andre sekter er det rene magi og åndemaneri.

I Latinamerika får kirkerne især pinsebevægelsen indflydelse at mærke. I Afrika varierer billedet fra uafhængige afrikanske kirker, der har skilt sig ud fra missionskirkerne, til en mangfoldighed af stammer med blandet kristent og ikke-kristent præg. Og de skyder op som paddehatte i skoven.

Ved siden af dem findes der snart i alle kontinenter djævlerydere, som parodierer den katolske messe som en direkte form for satan tilbedelse, ikke sjældent med offerritualer, der minder om horrorvideofilm.

Kan kirken lære noget?

Selv om dialogen med de fleste sekter er umulig, kan kirken alligevel undersøge, hvad der er af genkendeligt indhold i dem, hvis sprogbrug er forståeligt. Her kan der skelnes mellem fire typer af sekter:

1) Sekter, der afviser kirkenes rolle.

De henter som regel deres inspiration i en kristent-jødisk tradition: Kun Bibelen gælder som kilde, og den bruges enten forkortet eller tolkes ordret. Disse sekter er præget af en påfaldende begejstring, blandet med ufordragelighed over for alle andre, og de er overbeviste om verdens snarlige undergang og »tidernes ende«. (Da vil det tredje tempel dale ned fra himlen lige præcis på det sted i Jerusalem, hvor nu Omar-moskeen står. Derfor vil nogle af disse sekter gerne fremme Rigets komme

ved at sprænge denne moske på tempelbjerget i luften).

2) Sekter, der afviser Kristi rolle.

De har for det meste hinduistiske, buddhistiske eller islamiske rødder. Det hele drejer sig om »mystiske erfaringer«, formidlet af en »mester«, en guru, der er i besiddelse af hemmelige, befriende kræfter. For dem er Jesus Kristus højst en profet eller lærer ved siden af mange andre.

3) Sekter, som afviser Guds rolle.

De propagerer et tanke-system, hvori det menneskelige samvær er det centrale, nyskabende og hellige, og hvori Gud spiller en meget underordnet rolle.

4) Sekter, der afviser religionens rolle.

De har bevaret en vis sans for »det hellige« og for magiske ritualer, men det hellige er ikke genstand for andagt eller dyrkelse, derimod et middel til manipulation eller magtudøvelse.

Mange årsager

Allerede i 1986 samlede en kirkelig rapport de vigtigste årsager til, at kristne forlader deres kirke for at tilslutte sig sekterne.

Rapporten nævner bl.a. krisen i industrisamfundet, i familien, den åndelige krise, den sociale, den kulturelle. I Latinamerika især fattigdom og sociale sammenstød. I Afrika efterverne af kolonitiden

En »Pro Life«-demonstration i Washington. Foto KNA.

og en mangelfuld eller overfladisk indpodning af kristendommen i de traditionelle kulturer.

Kampen mod det onde i verden

Søndag den 7. sluttede kardinalsmødet med en messe i Peterskirken. I sin prædiken opfordrede paven alle kristne til kamp mod det onde, som er en tjeneste for hele menneskeheden.

I en sluterklæring henvender kardinalerne sig til »alle kristne og ikke-kristne politikere og lovgivere« med en indtrængende bøn om at respektere menneskelivet fra undfangelse til den naturlige død. Dokumentet anklager det aggressive klima mod de sva-

ge og værgeløse, som kommer til udtryk i abortlove, genetisk manipulation, brug af fostre som transplantationsmateriale, selektion af arveanlæg m.m.

Kardinalerne nævner også udbytning, narko- og våbenhandel som årsager til foragt for menneskelivet.

Videre hedder det, at kardinalerne har bedt paven om at nedfælde kirkenes standpunkter i et læremæssigt dokument, eventuelt i form af en rundskrivelse eller en tilkendegivelse »på lavere niveau«. Et stort mindretal af kardinalerne skal have afvist ideen om en encyklika for at undgå en »dogmatisering« af etiske synspunkter.

Medie-ærkebiskop John Patrick Foley:

En særlig pastoral for mediefolk påkrævet

Dallas (KIPA) – »Dagligt fremstiller tårepersende TV-serier skilsmisse, ægteskabsbrud, utugt, prævention, abort og løgn som fuldstændig normale og acceptable adfærdsformer til at klare sig i livet... Men TV-underholdning burde være moralsk upåklagelig og både gengive og opfordre til etiske og åndelige værdier«.

Det sympatiske onde

Det sagde formanden for Det pavelige Medieråd, ærkebiskop *John Patrick Foley*, som selv har en fortid som journalist, under et møde med amerikanske biskopper i Dallas for nylig.

»Det betyder ikke, at

det onde ikke må afbildes, men så skal det afbildes som værende ondt. Den virkelig snigende påvirkning finder sted, når »rare mennesker« i en underholdningsserie gør ting, som er umoralske, men som præsenteres som sympatiske.«

Ifølge Foley har kirken den store opgave at opdrage fjernsynsfolk til moralsk integritet og kunstnerisk kvalitet, to egenskaber, der nemt går tabt i konkurrencen for at overleve.

Især nyhedsformidlingen er ifølge ærkebiskop Foley »et område fuld af moralske dilemmaer«.

Den, der går ind for »livet«, bliver fremstillet

som en tosse, der vil fratage kvinden noget, som anses for at være hendes ret. Den, der stiller spørgsmål bag medlidenhedsdrab, bliver kaldt en hjerteløs legalist, som ønsker, at gamle mennesker skal lide og deres familier forfalde til fattigdom. Den, der anklager uddelingen af kondomer i skolen, blive afvist som en urealistisk drømmer, der virkelig går og mener, at teenagere skal være kyske.

Medierne bør ikke glemme, at samvittigheden opdrages af de ord, der bruges, de scener, der vises, og de mennesker, der udvælges til interviews, sagde ærkebiskop John Foley.

Orsvars

kardinal *Christian Wiyghan Tumi* påpegede andre årsager til bekymring. Amerikaneren nævnte især den massive pressepropaganda for medlidenhedsdrab; afrikkaneren slog fast, at sult, manglende uddannelse, kriminalitet og prostitution, krænkelse af menneskerettighederne, stofmisbrug, naturforurening, våbenhandel, ulykker og epidemier dræber lige så mange mennesker som abort og manipulation med fostre i resten af verden.

Ærkebiskop *Jean Margot* fra Port Louis på øen Mauritius tilføjede, at Den internationale Valutafond gør sine bidrag afhængige af landets lov om fødselskontrol.

Og for Brasilien kunne kardinal *José Freire Falcao* opremse arbejdsløsheden, naturkatastroferne, guerillaaktionerne, umenneskelige fængselsforhold og forsømmelse af småbørn som dødsårsager, der truer livet lige så meget som staternes lovgivning om prævention og abort.

Det katolske Polen:

66 procent for fri abort

Warszawa (KNA) - Siden 1950 har abort været straf-fri i Polen. I dag arbejder regeringen med et lovforslag, der strammer reglerne og bl.a. kræver 2 års fængsel for læger, der foretager en abort. Det polske senat har allerede vedtaget den nye lov, som støttes af kirken.

Men ifølge en officiel

meningsmåling, foretaget af CBOS-instituttet i marts, har kun 33 procent af befolkningen sagt ja til den nye lov, mens hele 66 procent går ind for fri abort. De fleste tilhængere er ifølge undersøgelsen mænd mellem 30 og 49 år. Antallet af abort-tilhængere er større i byerne end på landet.

Med det mentalt handicappede menneske henimod enhed

3. internationale Tro og Lys valfart i Lourdes med deltagelse af 23 fra Danmark

De mange handicappede modtog som afsked i Lourdes velsignelse fra både anglikanske, metodistiske og katolske biskopper.

Fra skærtorsdag til 2. påskedag fandt valfarten sted, og her oplevede vi alle et verdensomspændende fællesskab sammen med mennesker med et mentalt handicap, deres familie og venner. 13.500 mennesker, heraf ca. 5.000 mentalt handicappede fra 60 lande valfartede for sammen at tænke på Jesu død og fejre hans opstandelse. Fra Danmark var vi 23 deltagere.

Skærtorsdag blev valfartsdeltagere fra fem kontinenter budt velkommen af Jean Vanier, der har grundlagt »Tro og Lys«. Han havde også indbudt de af ham startede L'Arche fællesskaber, som består af 96 botællesskaber med mentalt handicappede og såkaldt normale mennesker verden over.

Skærtorsdags-, langfreds- og påskenatsliturgien tog hensyn til de mentalt handicappede og de mange sproggrupper. Der var lidt tale, men megen mimik og symbolik. Kardinal Carlo Martini, formand for det biskoppelige råd i Europa, bemærkede herom: »Jeg har ofte organiseret og forestået en perfekt messe, men den måde, så enkelt og glædeligt, som man kan fejre Jesu opstandelse sammen med handicappede mennesker, har bevæget mig dybt«. En ung handicappet mand sagde: »Hvor findes der et sted, hvor man sådan fejrer messen, med trommer, klappen i hænderne og dansen? Mimen af korsfæstelsen kan jeg rigtig sætte mig ind i og forstå«.

Skærtorsdagsaften havde

de vi fodtvætning i vor egen gruppe. Jeg vaskede fødder som sone for al det forkerte, jeg har gjort mod andre, ligeledes fik jeg vasket fødder som tegn på det forkerte andre har gjort imod mig. Imens sang vi »Ubi caritas«. Efter messen og indtil næste morgen var der tilbedelse.

Om aftenen langfredag var der vågeaften i mange sproggrupper. Vi delte os i den engelske og slaviske. Vi i den slaviske oplevede gennem en polsk tolk, hvordan forholdene var for Tro og Lys folkene i disse lande. 23 mennesker fra Litauen deltog.

Forsoningsgudstjeneste

Påskelørdag havde vi forsoningsgudstjeneste i gruppen. Vi afsluttede med freds- og forsoningsknus, mens vi sang: »Det er Guds fred, jeg vil give dig«. Påskemorgen havde vi messe i den skandinaviske gruppe, der talte 55 mennesker. Biskop William Kenney fra Stockholm celebrerede messen i et lille kapel oven over grotten. Som prædiken blev pavens påskebudskab til os læst op. Inden vi forlod Lourdes skrev og takkede vi paven for hans kærlige brev til os. De fransktalende grupperes messe blev sendt over TV-eurovision.

Et økumenisk center var åbent dagligt, så folk kunne samles tværkirkeligt i bøn, sang og samtaler.

Opstandelsesfesten 1. påskedag var for de fleste højdepunktet. På prærien (græsplænen over for grotten) var enheden håndgribelig. Mennesker fra alle steder på jorden mødtes i deres hvide ponchoer. Her var ingen grænser imellem lande, alder, intelligens, ydeevne, kristne kirker eller socialt miljø. Åbenheden og hjerteligheden hvormed man mødte hinanden, har gjort et stort

indtryk på mig, sagde en ordenssøster fra det tidligere DDR.

Denne fælles jubelfest er et tegn for verden, at der hvor man modtager hinanden som søstre og brødre, der kan enhed blive konkret. Jean Vanier sagde til festen: »Vi fejrer, Jesus lever i går og i dag. Jesus lagde stor vægt på fællesskab. Fællesskaber er steder man fester, steder, hvor vi mærker Jesu og Faderens kærlighed. Det er vigtigt at feste, men ikke kun i det ydre«. Jean Vanier indbød os særligt til at fejre i det indre med hjertet.

Opstandelsesfesten gik direkte over i sakramentsprocession og om aftenen deltog vi i årets første lysprocession, hvor vi med titusindvis af levende lys dannede en stor kreds rundt om Gavefloden foran grotten og bad rosenkrans.

Møde med de unge

Samme dags aften var der møde imellem unge i alle aldre, Jean Vanier og kardinal Martini. Kardinalen sagde til de unge: »Jeg ønsker for os, at vi tager denne glæde med hjem, og at gnisten fra Tro og Lys må antænde menighederne«. Jean Vanier sagde: »Lev i virkeligheden. Virkeligheden er ikke menneskehedens styrke, men det at vi har brug for hinanden. Vor svaghed og sårbarhed viser sig allerede fra fødslen af og vi er bestemt hertil til vores dages ende. Vi vil ikke indse det. Derfor isolerer vi os i klikker og grupper, vi søger venner over for hvem vi kan føle os gode og stærke. Men allerede i en alder af 22 år dør 100.000 hjerneceller dagligt. Ja, vi vil føle os stærke, fordi den største lidelse for et menneske er at føle sig uønsket. Men Gud har i Jesus sagt ja til os«. »De vigtigste ord, Jesus sag-

de er disse: »Jeg tilgiver dig« og »Frygt ikke«.

Jean Vanier betonedes: »Kærlighed er at søge de nederste pladser og vise den anden, hvor værdifuld, han er«. Jesus har især påbudt os, at vi skal elske dem, der er anderledes. Dette betonedes pave Johannes Paul II også i sit påskebudskab: »Personer med et handicap skal være i stand til at føle, at de aldrig er hverken alene eller værdiløse... Et af kaldene i jeres bevægelse er at opfostre en endnu større respekt for Guds nærvær i hver eneste person, som har et handicap. Jeg ønsker, at I skal vide, at jeg beder sammen med jer, og at I har en hel speciel plads i mit hjerte, og en endnu større i Guds«.

Et af højdepunkterne

2. påskedags bortsenselsesceremoni var også et af højdepunkterne. Den var ledet af biskop John Hind (anglikaner), reverend Frances Young (metodist) og kardinal Martini og biskop Lacroix (katoliker).

Stykket, hvor kvinderne kommer til den tomme grav blev mimet og en ung mand med mongolisme spillede Jesus. De fire ovennævnte gudstjenestelidere knælede ned og fik påbudt at de skulle elske hinanden. Bagefter gav de samlet en velsignelse til afsked. Det virkede meget stærkt og bevægende.

Trætte, men fyldte til bristepunktet af gode oplevelser, og åndeligt fornyede, vendte vi 3. påskedag tilbage til Danmark.

Inge Switon-Rønnow P.S. Er du interesseret i at vide mere om Tro og Lys, eller kender du en person, der kan have gavn af vort fællesskab, så kontakt os på adressen:

J.M. Thielesvej 1A, 5. th. 1961 Frederiksberg C Tlf. 31 39 09 89

Stadig plads på DUKs sommerlejre

DUKs sekretariat oplyser, at der stadig er plads på de fleste af årets sommerlejre. Kun Multi-lejren samt børnelejrene 1 og 3 er overtegnet.

Børnelejrene 2 og 4 har ledige pladser ligesom junior-, midi- og ungdomslejren. Hvis du i stedet vil udenlands kan du deltage i Polen-rejsen, Nordisk Lejr i Sverige eller Kano-turen i Sverige.

Beslut dig nu og ring til DUKs sekretariat på telefon 33 14 77 07 og få nærmere oplysninger.

Den danske Tro og Lys gruppe i Lourdes.

Der var mange på talerstolen for at tage afsked med søstre i Roskilde, som gennem næsten 90 år har virket i Danmark. Foto: Holbek.

Ved afskeden for »Visdommens Døtre«

Jeg håber, at visdommen bliver

Af p. Stephen Holm

»Visdommens Døtre forlader nu Roskilde! Men jeg håber og ønsker, at Visdommen bliver! Visdommen, som er Guds personlige venden-sig-til-os i sin godhed, kærlighed og barmhjertighed, i sin Søn Jesus Kristus!«

Med disse ord, udtalt ved Roskilde menigheds afskedsaften for de lokale søstre, lukkede Visdomsdøtrenes provincialpriorinde fra Holland, *sr. Paula-Maria*, Visdomsdøtrenes kommunitet i Roskilde, der gennem den sidste tid har bestået af fem søstre. Den ansvarshavende, *sr. Sidonie*, som har været i Danmark siden 1937, slutter sig til et kommunitet i Holland, mens de fire øvrige søstre: »Bernadett' og Lucia, Mari' og lille Rose«, som Slagelse-præsten sang det ved afskedsfesten, bosætter sig i et nyt højhuskompleks på Frederiksberg.

Det hele begyndte i Poitiers i Frankrig i 1703. På kyndelmissedagen iklædte hospitalspræsten *Louis-Marie Grignon de Montfort* sagføreratteren *Louise Trichet* den grå dragt med den hvide cornette og grundlagde hermed den montfortanske søsterorden. Med én søster! »Osse, selv om vi skal vente ti år på, at Gud vil stadfæste les Filles de la Sagesse, Visdommens Døtre!«, sagde han til hende.

I Danmark kom vi til at vente 200 år. For det var i året 1903, at de første Visdomsdøtre kom til Roskilde; to år efter, at montfortanerpræsterne var ankommet. Primus motor hos dem var *pater Kerckhoffs*. Da generalforstanderen fra Frankrig i 1902 havde været på besøg i Roskilde, havde pater Kerckhoffs bedt om søstre, fordi han havde store planer om oprettelse af hospital og skole i det nygrundlagte sogn, og priorens ønske blev efterkommet.

Nu begyndte så den epoke, som i sidste måned nåede sin afslutning, en periode på 88 års trofast indsats af les Filles de la Sagesse i Roskilde sogn, med det ene formål at arbejde for Gudsrigets komme på stedet.

De to tyngdepunkter i dette arbejde blev, som nævnt, opbygning og drift af hospital og skole.

Sankt Maria Hospital

Det velegnede grundstykke til hospitalet var købt af søstrenes kongregation allerede før søstrenes ankomst. I 1904 begyndte byggeriet og i 1905 stod hospitalet færdigt til indvielse. Det var top-moderne og imødekom et akut behov, idet hospitalsforholdene i Roskilde indtil da havde været under al kritik. Byens offentlige syge-

hus blev i folkemunde kaldt »det gamle fnathus«, hvorfor det katolske initiativ var blevet mødt med stor åbenhed og taknemmelighed. Undtagen hos en strengt protestantisk kreds med domkirkens præster i spidsen, som mødte byggeriet af Sankt Maria Hospital med en kraftig mod-aktion, bestående af planlægning af et konkurrerende sygehus og øjeblikkelig iværksættelse af en bydækkende indsamling til samme.

Denne aktion fik imidlertid sit dødsstød, da borgmesteren og byrådet samstemmende erklærede, at initiativet var overflødigt al den stund »katolikkerne nu har påtaget sig opgaven!« Debatten, og i det hele taget reaktionen på »de franske søstre«s ankomst, sådan som det videregaves i dagspressen, - det hele er klippet ud og ligger samlet i montfortanernes arkiv, - er spændende og hed læsning. Den får ikke for lidt!

Hospitalet levede sin glørværdige tilværelse indtil begyndelsen af 60'erne og husede på et vist tidspunkt helt op til 35 søstre. Utallige patienter har her, gennem søstrenes pleje, stiftet bekendtskab med den katolske kirke, og frugterne er mangfoldige.

Der er langt fra 1905 til 1962, og hvad der var top-moderne ved indvielsen,

var det ikke længere i 1962. På dét tidspunkt var søstrene kommet i den situation, at de enten måtte modernisere hospitalet for et uhørt højt beløb, - eller omdanne det til syge- og plejehjem. Man valgte det sidste. I 1984 omdannedes syge- og plejehjemmet til en selvejende institution, som så lejede sig ind i Visdomsdøtrenes bygnin-

Sankt Josefs skole

Søstrene begyndte skole i Villa »Montfort« i 1904. Med tre elever! Senere flyttede man til et større hus indtil skolen i 1910 kunne rykke ind i en nyopført hovedbygning, nu med et halvt hundrede elever, - piger! I 1923 oprettedes kostskole for drenge og piger, men disse blev dog nedlagt sidst i 50'erne for at give plads til nye klasseværelser. I begyndelsen af 60'erne rejste der sig, p.g.a. ændret skolelovgivning, problemer for de private skoler. Ved Sankt Josefs skole i Roskilde havde man det ekstra problem, at de undervisende søstres antal var faldet betydeligt. At skolen slap fint igennem, skyldtes først og fremmest Visdomsdøtrenes store velvilje ved omdannelse af skolen til en selvejende institution og i forbindelse dermed overdragelse af bygningerne m.m. på særdeles favorable vilkår. I 1971 indviedes en ny skolebygning, og i dag har skolen 650 elever.

Udløbere fra Roskilde-kommunitetet:

- reconvalescenhjem i Hillerød 1939-1944
- tre søstre til drift af det af Sankt Hedvig-søstrene ejede børnehjem i Slagelse i slutningen af 60'erne
- livredderhjælp ved sr. Sidonie og sr. Lucia til den katolske skole i Nakskov i begyndelsen af 70'erne
- fødselshjælp til Sankt Pauls skole i Tåstrup, der i 1976 på sr. Paulas initiativ åbnedes som en filial af Sankt Josefs skole i Roskilde
- livredderhjælp ved sr. Paula til den katolske skole i Nyborg i midten af 80'erne.

Inspirationen

Drivkraften gennem de mange års ihærdige indsats har været Jesu Kristi inspiration, sådan som den hellige Montfort har videregivet den. Vi er fortrolige med mange betegnelser for Jesus Kristus. Han er Guds Søn, han er Guds Ord, der er blevet kød. Han er Guds nåde, Guds kærlighed i person, - og

meget andet. Men han er også Guds menneskevordne Visdom. Netop denne betegnelse, som den såkaldte franske skole med forkærlighed benyttede, overtog den hellige Montfort.

Navnet »Visdommens Døtre« betyder derfor »Jesu Kristi Døtre« og skal på ingen måde insinuere hønne ambitioner hos søstre om et vist intellektuelt niveau, tværtimod! I første korinterbrevs begyndelse fortæller Paulus netop om, at Guds Visdom står i direkte modsætning til menneskelig visdom. I dåben er vi blevet podet ind i Kristus.

Montfort anbefaler fire midler

Når den hellige Montfort så stærkt opfordrer til fornyelse af dåbspagten, er det kun for ligesom at sige til de troende: Husk, at du ved dåben er vokset sammen med Kristus. Så lad da Guds Ånd omdanne dig i lighed med ham, som du er blevet ét med; eller, sagt i Montforts sprog: Tilregn dig Visdommen! Her til anbefaler han fire midler: det brændende ønske, den vedvarende bøn, træning i afstandtagen fra alle illusioner og en fuldstændig hengivelse til jomfru Maria, der som ingen anden tilegnede sig Visdommen, blev ét med Jesus Kristus. Gennem sin ligedannelse med Kristus er den enkelte således med til at bane vejen for Guds riges komme, og netop med dét formål for øje stiftede den hellige Montfort sine to kongregationer.

Afskedsfesten

Tirsdag aften den 16. april takkede Roskilde menighed Gud og søstre for

de mange års virke på stedet. Først Gud ved en messe i en fyldt Sankt Laurentii Kirke og senere søstre ved en sammenkomst i skolens festligt pyntede gymnastiksal, hvortil over 150 mennesker havde fundet vej. Ved kaffebordet blev mange taler holdt: af formanden for Sankt Marias bestyrelse, af skolelederen, af Roskildes borgmester, af repræsentanter for hospitals- og sundhedssektoren, af lærerkolleger og tidligere elever m.fl.

Tak fra biskoppen

På biskoppens vegne takkede generalvikar *Paul Marx* søstre og understregede, at når Gud lukker en dør ét sted, åbner han en anden et andet sted. Han opfordrede til glæde over, at den salgs-sum, som Sankt Maria Hospitals bygninger har indbragt søstre, nu stilles til disposition for deres arbejde i den tredje verden, hvor effektiv hjælp er så påkrævet.

Montfort på skolen

Under ledelse af Slagelse-kommunitetet sluttede aftenen med en sang og en bøn af den hellige Montfort, - i øvrigt foran en statue af ham, fundet af den trofaste *Claude* på skolens loft og i dagens anledning båret ned i gymnastiksalen. Nu har skoleleder *Dan Rasmussen* givet den fast plads på skolen ved indgangen til sit kontor, hvor den daglig pyntes med friske blomster, - til minde om Visdomsdøtrenes betydelige indsats. Det skal han ikke have utak for. For søstre fortjener det!

P. Stephen Holm

Pensionistuger 1991

Der er stadig enkelte pladser til årets pensionistuger på Magleås

1. pensionist-uge: Den 2.-8. juni 1991.
2. pensionist-uge: Den 11.-17. august 1991.

Der er altså mulighed for 1 eller 2 ugers ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1650 kr. for enkeltværelse og 1450 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program. Der vil være foredrag, sangaften, udflugt med bus og meget andet.

NB: Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpent.

Tilmelding sker til centerleder Elin Udum - Magleås på tlf. 42 81 07 15, samt ved indbetaling af depositum kr. 300 med check eller på Giro (4 28 44 29) til:

»Pensionist-uge«
Magleås
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte. Tlf. 31 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Kunsten at overleve

— en katolsk tegneserie med kommentarer

Kunsten at overleve når man er gift med en katolik
64 sider, rigt illustreret.
Pris: kr. 75.-.
Katolsk Forlag, 1990

Indføring i katolsk tro ved hjælp af tegneserier. Det lyder jo spændende; men lad det være sagt straks, det er ikke en børnebog.

Jeg troede, jeg kendte denne bog i forvejen, den har nemlig længe foreligget i en svensk udgave. En udgave, som både jeg (katolik) og min mand (ikke-katolik) har været særdeles begejstrede for og gang på gang er vendt tilbage til.

Bearbejdet

Da nærlæsning af den danske udgave endelig kom i gang, blev jeg overrasket, meget overrasket. Jeg har derfor forsøgt at få fat i den engelske originaludgave, men forgæves, så jeg ved således ikke om det er den svenske eller den danske udgave, der er stærkt bearbejdet. De er i al fald meget forskellige i deres holdninger.

»Kunsten at overleve...« er hverken sjov, underholdende eller morsom i sine kommenterende afsnit, som de mange godt tegnede afsnit ellers forsøger at lægge op til. For mig at se, henvender bogen sig til allerede overbeviste katolikker, der med denne bog kan blive bekræftede i det, de allerede ved.

Jeg ville blive meget bange

I indledningen siges dog, at bogen »- først og fremmest er beregnet på dem, som tænker på at gifte sig med en katolik...« Jeg kan ikke se det.

Hvis jeg stod som ganske ung ikke-katolik og ville søge min viden og oplysning om min kommende ægtefælles tro og dagligdag med kirken - så ville jeg blive meget bange. Bogen - og dermed beskrivelsen af den katolske tro - er utrolig selvhøjtidelig, og den svarer slet ikke til den tro og den katolske kirke, jeg kender fra min hverdag i katolsk regi.

Bogens efterskrift er tilsyneladende skrevet specielt til den danske udgave. Det henvender sig direkte til en katolik; til en overbevist og aktiv, ung katolik af hunkøn. Hvorfor denne modsætning i styring mod modtager? Hvad vil man egentlig med denne bog?

I godt 20 år har jeg dagligt, som lærer ved en katolsk skole, været omgivet af unge mennesker. Lidt yngre end den gruppe efterskriftet henvender sig til, ja. Men jeg kan ikke genkende de livsglade, livsbrugende og livlige unge (korrekt) troende jeg møder i min dagligdag, med den unge blegstottige, drømmende og skræmte

(min tolkning) unge pige, jeg ser i dette efterskrift.

Jeg ville flygte skrigende, hvis jeg helt skulle danne min katolske tro og viden om samme, ud fra dette efterskrift!

Mit råd

Mit råd lyder derfor: Køb den svenske udgave eller brug et andet dansk udarbejdet materiale: »Regnskab for håbet - et forsvarshæfte for unge katolikker« udgivet af Religions-Pædagogisk Udvalg. Her kan unge, såvel som gamle katolikker og ikke-katolikker, få viden om katolsk tro og tvivl.

Inger Harbo Andersen

Kunsten at overleve når man er gift med en KATOLIK

Radio og TV-nyt

ved Klaus Møller-Jørgensen

Mulighed for genoptagelse af programmet »Ved dagens begyndelse«

Danmarks Radio har flyttet sendetidspunktet for det lille program »Aften-tanker« på P1. Det er et program, som laves på et kristent grundlag; DR kalder det »en evangelisk sidebemærkning til tidens gang«. Tidligere blev programmet sendt sidst på aftenfladen - dvs. ofte omkring midnat. Men siden 1. maj har det haft fast programtid kl. 19.50. Programomlægningen skyldes en lang række lytterhenvendelser, som klagede over det sene tidspunkt. Bortset fra tidspunktet har programmet vist sig at være en succes.

Mogens Benkhe fra P1 oplyser iøvrigt over for »katolsk orientering«, at muligheden for en genoptagelse af »Ved dagens begyndelse« er blevet større, efter at Finn Slumstrup er tiltrådt som ny kanalchef på P1. Der er dog endnu ingen konkrete planer i den retning. Bl.a. Katolsk Radio- og Fjernsynsklub for Storkøbenhavn har henvendt sig til den nye kanalchef for at få dette program genoptaget.

Dekalog

Skulle nogen endnu ikke være klar over det, kan det her oplyses, at TV2 gennem et stykke tid har haft Kislowski's meget roste Dekalog-serie på programmet. Det er en per-

sonlig og moderne fortolkning af de 10 bud. På torsdag d. 16. maj bringes næstesidste afsnit: »Du må ikke begære din næstes hustru. En mand bliver uhelbredeligt impotent.

Af kærlighed til sin kone opfordrer han hende til at tage en elsker - hvilket naturligvis viser sig ikke at være helt uproblematisk! Der er tale om ti selvstændige film, så man kan sag-

tens se dem enkeltvis.

Fra den katolske medieverden skal der mindes om, at Radio Steno i København nu også sender om eftermiddagen - se annoncen bagest i bladet.

Døde

Mindeord om Clara Petersen

Da jeg i k.o. læste, at fru Clara Petersen var død, følte jeg, at der med hende også forsvandt noget, der hørte med til min kirke i Svendborg.

Som dreng kom jeg til Svendborg, hvor jeg i to år boede hos søstrene sammen med andre børn fra landet. Her åbnede sig en ny og spændende verden for mig. Den bestod af præsten, pastor Ravelli, præsteboligen, søstrene med klinikken, skolen, menigheden, som kom i kirken, organisten i og gårdmanden, Fristrøm.

Det var en verden, som kom til at betyde meget for mig og som kom til at præge mig for livet.

Her var en hel lille katolsk verden, som omgav mig med tryghed. Hver passede sit med stor trofasthed til glæde for Gud og mennesker, og her indtog organisten, fru Clara Petersen også sin plads med samme selvfølgelige trofasthed som de andre. Som organist oplevede hun i hvert fald sit 50-års jubilæum for snart mange år siden.

For mig hørte hun til alt

det, som udgjorde min katolske verden dengang, og hun har med sin trofasthed som katolik og organist været med til at påvirke og præge min katolske bevidsthed som ganske ung og dermed også for livet.

Jeg kan derfor ikke lade være med at sende hende en kærlig tanke og bede Gud om, at Han må glæde hende i himlen, og jeg er sikker på, at de to generationer, som kom i kirken, mens hun var organist, vil være enig med mig.

Josef Halatyn

Magleåskursus:

Hvad var Jesus' og Apostlenes Bibel? Loven - Profeterne - Skrifterne

Bibelstudie for alle

Bibelskursus på Magleås fra fredag den 13. september kl. 19.30 til søndag den 15. september 1991 efter frokost.

Kurset vil, som overskriften antyder, beskæftige sig med tekster fra Det Gamle Testamente. Hvad kan vi lære af disse tekster?

Kurset forestås af pastor Bjørn Højbo, Ulla Elmquist, Niels Engelbrecht samt undertegnede.

Brug denne chance til at komme lidt væk fra dagligdagens jag. Med Bibelskurset får man mulighed for sammen med inspirerende mennesker at fordybe sig i spændende tekster.

Det kan oplyses, at weekenden bl.a. vil indeholde foredrag, gruppearbejde og plenumdrøftelser.

Morgenbøn, messe og komplet vil være rammer for vores samvær.

Mellem arbejdsperioderne vil der være mulighed for stille refleksion og ture i skov og park. Lørdag aften vil vi holde fest med bl.a. sang, musik og hygge.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Bibelstudie 1991«.

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Valfarterne til Åsebakken og Øm

Se side 3.

Notér dagene i kalenderen.

Pastor G. Niblers
25 årsdag
5. juni 1991

fejres således:

14.30: Kaffe, the og kage
16.00: Biskoppen kommer og holder festmesse
ca. 17.00: Reception med lille hyggelig bufet.

Alle som vil fejre pastor Nibler er velkomne.
Menighedsrådet

Kristi
Legems- og Blodsfest

Torsdag den 30. maj 1991.

Traditionen tro indbydes Storkøbenhavns katolikker til i fællesskab at fejre denne festdag i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

(S-tog til Hellerup Station, eller bus nr. 21 til Bernstorffsvej, nr. 24 til stoppestedet Tuborgvej, eller bus nr. 1 næsten til døren).

Kl. 19.30 koncelebreret bispemesse med efterfølgende procession i Rygaards Park.

Velkommen i Sct. Therese Kirke!
Menighedsrådet.

Det sker på Magleås:

Sø. d. 12.-fr. d. 17.5.:
Den Journ. Efterudd.
Ma. d. 20.-to. d. 23.5.:
Institut for Sporeplanter.
On. d. 22.-to. d. 23.5.:
Undervisningsministeriet.
Fr. d. 24.-lø. d. 25.5.:
Danmarks Radio.
Sø. d. 26.-fr. d. 31.5.:
Den Journ. Efterudd.
Fr. d. 31.-lø. d. 1.6.:
Birkerød kommune.

ÅRETS LOPPEMARKED

9. juni 1991 fra kl. 11.00 til 15.00 på
Nordvangsgård, Bistrup Byvej 4, Birkerød

**Ting og sager søges til
loppemarkedet**

Brugt tøj, isenkram, kunst, el-artikler, bøger (også udenlandske), møbler - kort sagt alt hvad der er omsætteligt og har en vis værdi.
(Dog ikke hårde hvidevarer).

Vedrørende aflevering - ring venligst
42 32 36 40
Kan også afhentes

Tag familien med, kom og oplev
markedsstemningen, se en masse sjove ting og

GØR ET GODT KØB!!!

**Midsommertræf
på Magleås
Sankthansaften
den 23. juni 1991**

Årets båltaler bliver ungdomspræst Jesper Fich. Tag venner og bekendte med til sankthansbål på Magleås.

Vi hygger, synger, danser og spiller sammen.

På styrelsens vegne
på glædeligt gensyn

Jan Lange
kursuskonsulent.

**Den nordiske valfart
til Lourdes**

26. juni til 3. juli 1991 8 dages flyrejse med fuld pension.

Pris på hotel kr. 5.000,-

Særpris for syge og handicappede på
»Accueil« kr. 4.600,-

Biskop A. Jolson, Island og generalvikar Paul Marx ledsager valfarten.

Læger, sygeplejersker, samarititter medfølger.
Program og tilmeldelser hurtigst muligt.

Valfartskomiteen

Marielystvej 16, DK-2000 F.
Tlf. 53 58 41 55/31 62 03 48
Giro 9 000 593

Årets Dalum Retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 26. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 30. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af generalvikar p. Paul Marx O.M.I.

Emne: Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg mig.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg (tlf. 86 82 28 92 eller tlf. 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Børge Johansen, Odense, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmundt Jensen, Frederikshavn, Børge Blans, Silkeborg, (udv.form.).

Diverse

»Fred og Forsoning«

Katolsk Bofællesskab for boligløse
Fasterholt Plantage
Fasterholtgårdvej 2
7330 Brande
Telefon 97 18 81 70

Bliv Mother Teresa Co-Worker. Kom og hjælp os. Er du forhindret på grund af sygdom eller alder, - så bed en rosenkrans for os. Send os et kort til opmuntring, hvis du beder for os.

Radio Steno
- katolsk lokalradio

- Lokalradio med vitaminer til
Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.
Hver mandag kl. 20-22 på 107,9 MHz.
Magasinprogram og telefonprogram.
Øvrige hverdage kl. 14-16 på 87,6 MHz.
Tirsdage: Fra Radio Steno-arkivet.
Onsdage: Onsdagsgæsten samt:
22.5.: Børneredaktionen
29.5.: Horisontredaktionen
Torsdage: Torsdagsgæsten samt:
23.5.: Bibelredaktionen
30.5.: Litteraturredaktionen

Fredage: Magasinet »Der« fredag« samt ungdomsredaktionen.

Sankt Andreas bibliotek
Bispedømmets teologiske bibliotek

Købmagergade 44
1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Biblioteket er åbent for alle interesserede
onsdag, torsdag og fredag mellem kl. 10 og 16.

**Katolsk
Menighedspleje
søger værelser til unge**

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33-15 23 03 eller 33 13 37 62.

Bekendtskab

Mandlig akademiker, 44 år, med humor og historie, litteratur, klassisk musik, opera og rejser som primære interesser søger bekendtskab/ægteskab med sød, veluddannet pige. Brev - gerne med foto - til billetmrk. 1293 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 3. 1620 Kbh. V.

Legater

**C.M. Hinné og Hustrus
Mindelegat**

For at opnå en portion af legatet må den pågældende være ældre og bosiddende i København eller en omegnskommune. Tilhørsforholdet til en katolsk menighed skal bevidnes af en præst. Ansøgningsskema fås ved Sct. Ansgars pastorat, Bredgade 64, 1260 K. Ansøgningen til Sct. Ansgars pastorat inden udgangen af juni 1991. Legatet kommer til udbetaling sidst i september.

Salg og service

Hjertehaven

Stauder fra bed, i over 150 forskellige sorter sælges for 15,- kr. pr. stk.

Fredag og lørdag fra kl. 9-18.

Overfor Uggerløsevej 14,
Stenmagle Huse,
Midtsjælland.

(Vejen fra Nyrup st. til Sorøvej, mod Uggerløse).

Overskuddet går til privat katolsk diakoni.

Det kristne Arbejdssællesskab.

Advokat
Jørgen Ulrik Nielsen
Skindergade 32, 1159 K.
Tlf. 33 13 42 44

Juridisk bistand bl.a. ved ejendomskøb, testamente, ægtepagt, kontrakter, retssager, ægteskabssager og dødsboer.

Lasse Baumann
Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP
BEGRAVELSER
LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Der er mange bedemænd
Deres hedder
ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på
31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

**Begravelses-
forretning**

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS
**BEGRAVELSES-
FORRETNING**

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Aut.
elinstallator

EL MOGENS
LARSEN

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Det forkalkede hus

Beboerne klager. Der kommer for lidt varmt vand ud af hanerne, og det der kommer er ikke varmt nok.

Det er en velkendt situation i mange større ejendomme.

Guldager har udviklet et nyt anlæg, der med kulsyre effektivt fjerner kalkbelægningen i hele rørsystemet.

Ring og få mere at vide på telefon 42 27 31 00.

guldager
electrolyse

Hejrevang 1-3 . 3450 Allerød

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbærvvej 8, Søbro.
Tlf. 86 94 82 10

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. ØLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Ur- og Brillehuset
»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

100.000 Bibler til Cuba

Stuttgart (KNA) – Siden Fidel Castros møde med Cubas biskopper i april for et år siden er der givet tilladelse til, at 100.000 bibler samt udgaver af Det nye Testamente og udvalgte bibeltekster indføres i landet. Indtil nu har de kristne blandt øens 10 mio. indbyggere kun fået begrænset adgang til nye bibler.

Bestillingen er givet til Bibelselskabernes Verdensforbund, som har bedt Det tyske Bibelselskab at trykke de 100.000 spanske bøger.

Der går endog rygter om, at Cuba næste år vil få lov til at oprette sit eget bibelselskab.

Skt. Vincentsøstrenes plejehjem for svært handicappede børn i Jerusalem angribes af fanatiske jøder. Foto KNA.

Konversioner truer Egyptens enhed

Kristne arresteres og mishandles

London (KNA) – Ifølge Amnesty International bliver egyptere, der konverterer til kristendommen, arresteret og mishandlet i fængslet.

Ifølge AI's informationer er tre mænd, der blev kristne i efteråret 1990, og som siden har siddet i fængslet, for nylig blevet dømt til forlængelse af deres straf med yderligere halvanden måned.

Truer freden

Den egyptiske regering hævder over for Amnesty International, at de tre mænd er blevet dømt for at have truet »den nationale enhed og freden i samfundet«. De havde i en

forsamling »sammenlignet kristendom og islam på en måde, der kunne føre til sekteriske uroligheder«.

En konvertit anses som forbryder

Videre henviser regeringen til, at den egyptiske lovgivning forbyder misbrug af religionen med fare for den nationale enhed. Anklagen for tortur

mod de tre afvises som værende uden grund.

Amnesty International minder Egypten om, at det har underskrevet de internationale erklæringer om borgerlige og politiske rettigheder. Men ifølge muslimsk lovgivning, der gælder i Egypten, er en muslim, der går over til kristendommen, en forbryder.

Bulgarien og attentatet mod paven i 1981

Sofia (KIPA) – For et år siden hævdede de bulgarske myndigheder endnu, at der i kommunistpartiets arkiver ikke fandtes noget bevismateriale for Bulgariens indblanding i mordforsøget mod pave Johannes Paul II den 13. maj 1981.

Dokumenter om »mulig« indblanding

Nu har præsident Chelju Chelev ifølge det bulgarske pressebureau BTA meddelt, at Bulgarien ønsker at overdrage alle dokumenter vedrørende Bulgariens »mulige« indblanding til en international retskommission. Sidstnævnte skulle træde sammen på selve 10-års dagen, den 13. maj i år. I efteråret skal kommissionen beskæftige sig med »Det hemmelige politiske rolle i demokratiske systemer«.

Umiddelbart efter attentatet på Peterspladsen har det svirret med rygter

om, at Bulgarien stod bag. Personale fra det bulgarske flyselskabs kontor i Rom er blevet forhørt af det italienske retsvæsen, men løsladt på grund af manglende bevismateriale. Gerningsmanden Ali Agca, som blev overrumplet af sikkerhedsvagter og fængslet, påstod hele tiden, det var tyrkiske kredse, der var ansvarlige.

Afrikansk ærkebiskop opgiver sin ministerpost

Cotonou (KNA) – Den eneste katolske biskop i verden, som med Vatikanets tilladelse har beklædt en politisk topstilling, er vendt tilbage til kirkeligt arbejde.

Siden påske er ærkebiskop Isidore de Souza ikke længere statspræsident i det vestafrikanske land Benin. Han har overdraget stilling til sin efterfølger Necephoro Soglo.

Var den eneste fælles kandidat

De Souza var for et par år siden den eneste person, alle stridende politiske fraktioner i Benin kunne enes om som præsident med den svære opgave at holde landet sammen i en overgangsfase med nye strukturer. Vatikanet anerkendte hans kandidatur som »foreløbig tjeneste«.

Totredjede af Benins befolkning er tilhængere af afrikanske religioner og kulturer, 15 procent er katolikker.

Jødisk hetz mod katolsk plejehjem

Israels socialminister advarer mod konversioner

Jerusalem (KIPA) – En heftig kontrovers vedrørende pasning af jødiske handicappede børn i kristne institutioner ophidser gemytterne i Jerusalem.

Israels socialminister Menachem Porusch kræver i en artikel i »Jerusalem Post« den 6. april, at disse børn ikke længere må anbringes i kristne plejehjem. De kristnes vigtigste mål er ifølge ministeren »at omvende disse børn og deres familier til kristen-

dommen.« Især Vincentsøstrene i Jerusalems bydel Ein Karem anklages for at have udløst krisen.

Dybt chokeret borgmester

Til gengæld har Jerusalems borgmester Teddy Kollek erklæret sig chokeret over socialministerens udsagn og angreb mod de plejehjem, der tager sig af de sværest tænkeligt handicappede. Med al forståelse for ministerens angst

for omvendelser, undrer det borgmesteren, at netop Skt. Vincentsøstrene angribes, for der foreligger overhovedet ingen bevis for ministerens mistanke mod dem.

Teddy Kollek har da også tilsagt søstrene bystyrets uforbeholdne støtte.

Fanatikere

Minister Porusch tilhører Agudat-partiet og bakkes op af rabbinere, skriver Jerusalem Post. Bladet citerer udsagn af Tel Avivs overrabbiner Yisrael Lau, der skal have sagt: »At give et barn i pleje hos de kristne, betyder for samfundet at opgive det som et menneskeligt væsen.

Det knuser hans hjerte, at det jødiske samfund er villig til at give sine handicappede børn denne behandling, som man ikke ville drømme om at byde sine sunde børn.«

Dagbladet påpeger, at der i Israel er mangel på plejehjem for børn i jødisk regi. Derfor beholder mange jødiske forældre deres børn hjemme. Søstrene i Ein Karem tager sig overvejende af så svært handicappede børn, at de slet ikke kan passes i en familie, understreger Jerusalem Post.

Heller ikke i »gasmasketiden« under golfkrigen blev forplejningen afbrudt.

Tiden er moden

Flertal af katolske præster i Italien ønsker at Pavestolen optager diplomatiske forbindelser med Israel

Rom (KIPA og Catholic Herald) – 51 procent af 302 italienske sognepræster går ind for, at pavestolen indleder diplomatiske forbindelser med staten Israel.

29,8 procent af dem ønsker, at det sker snarest efter Golfkrigen. 22,2 procent mener, det bør ske med det samme. 12,3 procent er imod. 36,7 procent tager ikke stilling til spørgsmålet.

70 procent af de adspurgte synes, der er en direkte sammenhæng mellem anerkendelsen af sta-

ten Israel og løsningen af palæstinenserspørgsmålet.

Rygter om arabisk påvirkning afvises

6 ud af 10 præster afviser påstandene i den italienske dagspresse om, at kurien påvirker paven i pro-arabisk retning. Anledning til disse rygter er den øgede dialog mellem Vatikanet og islamiske repræsentanter i de forløbne to år.

Det er ugebladet »Panorama«, som har offentliggjort resultatet af rundspørgen.

Vatikanets postvæsen har udgivet en serie med 12 af Jesu stammødre og -fædre, som de nævnes hos Mattæus. De fik ny glans ved renavaskningen af Det sixtinske Kapel. Foto KNA.

**katolsk
orientering**

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Holsted Kluge (red.sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

**Næste nummer
udsendes
den 29. maj**

katolsk orientering

Første Niels Steensen-kirke, side 2
Rundskrivelsen »100-året«, side 5
Orientering fra sognene, side 6-10
Budskab til muslimerne, side 12
Kommunismens fald, side 13

Den svenske konge åbnede udstillingen om Skt. Birgitta i Rom

Rom (KIPA) – Kong Carl XVI Gustav af Sverige åbnede lørdag den 4. maj i Vatikanets bibliotek en udstilling om den svenske helgen Birgitta af Vadstena. Udstillingen omfatter især bøger af og om den store

svenske kvinde, som døde i Rom, hvor hun blev heliggjort for 600 år siden. I oktober deltager kongen og nogle lutherske biskopper i en økumenisk mindetjeneste i Roms Peterskirke.

25 millioner kvinder er blevet steriliseret i Brasilien

Brasilia (KNA) – »Brasilien har verdens største, uofficielle, korrupte og forbyrderiske fødselskontrolpolitik«, siger landets sundhedsminister Alcení Guerra i et interview med brasilianske journalister.

Under kampanjer for sterilisation ført af både private og internationale organisationer er 25 millioner brasilianske kvinder blevet steriliseret de sidste par år. Befolkningstilvæksten er dermed faldet fra 3,5 til 1,7 procent.

Internationale organisationer

Som initiativtagere til disse kampanjer nævner minister Guerra, der er kvindelig børnelæge, udover brasilianske myndigheder 15 internationale organisationer, bl.a. Fordstiftelsen, Rockefeller-society, Verdens Sundhedsorganisationen WHO, den amerikanske Udviklingsbank og Den internationale Spejderbevægelse.

Ifølge Guerra foretages der i Brasilien mellem 2 og 3 mio. aborter årligt. Sidste år blev henvend 400 hjemløse gadebørn skudt af politiet.

Stolte og glade elever fra Skt. Birgitta Skole i Maribo fyldte sammen med lærere og gæster fra nær og fjern Maribo Domkirke, da skolen onsdag den 15. maj fejrede sin 75 års fødselsdag. Gudstjenesten blev celebreret af præsterne Stephen Holm, Jesper Fich og Czesław Kozon. »katolsk orientering« bringer en fyldig reportage om skolejubilæet i næste nummer. Foto: Knud H. Kluge.

Børn misbruges som organ-donorer

De forhandles som reservelager til de rige lande

(KNA) – Børn i Den tredje Verden bliver i stigende omfang misbrugt som organdonorer. Til denne konklusion kommer en nyhedsformidler fra FN's menneskeretskommission, Viti Muntabhorn. I en bog med titlen »Organhandel - Reservedele fra Den tredje Verden«, udgivet på tysk hos Lumuv Verlag i

Göttingen, anklager den tidligere udviklingsmedhjælper Siegfried Pater og inderen Ashwin Raman leverancen af nyrer til transplantation, som stammer fra børn.

Bogen skildrer især situationen i Brasilien. For en erstatning mellem 3.000 og 60.000 DMark lader børn og unge sig lokke til at afgive en nyre. Ofte bliver de først efter operationen klar over, hvorfor man har bragt dem til et sygehus.

Handlen blomstrer upåvirket af fordømmelsen

Personer med en næse for en god handel inkasserer størstedelen af »omkostningerne« og deres kunder er ifølge bogen især rige arabere, nordamerikanere og europæere, for Brasiliens vedkommende mest japanere.

På spørgsmålet om der er en forskel på den udbredte handel med børn og kvinder, bl.a. til sex-turisme i Asien, og nyrehan-

delen, svarer den indiske læge B.N. Colabawallah, at alle disse former for menneskehandel blomstrer upåvirket af fordøm-

melsen, uanset hvor »etisk uacceptabel, moralsk utålelig og socialt nedværdigende« denne verdenshandel er.

Ny religionslov godkendt af Ukraines parlament

Kirkerne fuldstændig retssikrede

Moskva (KIPA) – Med vedtagelsen af en ny lov vedrørende »samvittighedsfriheden og trossamfundenes frihed« har det ukrainske parlament ifølge nyhedsbureauet TASS indført retssikkerhed over for 10.500 sogne, tilhørende mere end 30 forskellige trossamfund. Også Jehovas Vidner er for første gang anerkendt som trossamfund.

I to år har der stået blæst om tilbagegivelsen af kirkebygninger i de kirkesamfund, der i 1946 blev

tvangsindlemmet i den russisk-ortodokse kirke eller afskaffet.

Sovjetparlamentet i Moskva har allerede den 1. oktober i fjor vedtaget en lov om samvittigheds- og trosfrihed. Den overlod dog delrepublikkerne selv at modificere den efter lokale behov. Legaliseringen gælder også den ukrainsk-ortodokse kirke, som for nylig har udskilt sig fra den russisk-ortodokse og ikke anerkendes af denne.

Kristendomskundskab i engelske skoler

London (KNA) – »Kristendomskundskab skal nyde en klar forrang«, siger den britiske undervisningsminister Kenneth Clarke i en offentlig skrivelse til landets skolemyndigheder. Han begrundet det med, at Englands traditioner hovedsageligt beror på en kristen kultur, og at denne kultur bør præge undervisningen.

Brevet er en reaktion mod den tendens, at skoler afskaffer religionsun-

dervisningen. Af et rundspørge i Den stille Uge fremgik, at hver tredje englænder ikke aner, hvad langfredag betyder eller hvad der skete påskedag.

Mens de offentlige skoler forsømmer religionsundervisningen, drøfter regeringen om staten bør give tilskud til anglikanske, katolske og muslimske friskoler, hvor religionsundervisningen ikke blot bringer »kundskaber« men en livsholdning.

Ømvalfart

Søndag d. 2. juni 1991.

Tema: »Som Faderen har sendt mig, sender jeg jer«.
(Joh. 20,21).

Valfarten begynder kl. 11.00 med valfartsvandring og Mariaandagt.

Efter andagten og indtil højmessens er der lejlighed til bodssakramente. Frokost kl. 12.30. Let smørrebrød og drikkevarer kan købes. Kl. 14.00. Højmesse med biskop Hans L. Martensen som hovedcelebrant. Støt arrangementet ved at købe et valfartsmærke.

På gensyn d. 2. juni i Øm.

Ømvalfartskomiteén.

Børne- og ungdomsliturgi

De fleste menigheder ønsker sig brændende, at der var flere børn og unge til messen.

Men behøver det at blive ved beklagelserne – kan man gøre noget for at skabe bedre rammer for menighedens liturgi?

Ja, det kan man naturligvis.

Derfor holder vi, DUK og undertegnede, kursus i weekenden den 1.-3. november 1991 på Magleås.

Nærmere program kommer senere, men fra programmet kan vi nævne:

Børns og unges begrebsverden.
Hvordan formidler vi begreber?
Praktisk og teoretisk om planlægning og gennemførelse.
Teoretisk pædagogik. o.m.a.

Man kan allerede sikre sig plads ved at tilmelde sig til:

Centerleder Elin Udam, Magleås på tlf. 42 81 07 15,
samt ved indbetaling af depositum kr. 200 med check eller på giro (4 28 44 29) til:

**Børne- og ungdomsliturgi
Magleås
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød**

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:
Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte,
tlf. 31 65 88 75.

Dette er en oplagt chance til menighederne – så husk økonomisk støtte til medarbejdere, der vil på kursus.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Pensionistuger 1991

Der er stadig enkelte pladser til årets pensionistuger på Magleås

1. pensionist-uge: Den 2.-8. juni 1991.
2. pensionist-uge: Den 11.-17. august 1991.

Der er altså mulighed for 1 eller 2 ugers ophold i katolske omgivelser for dem, der ikke rejser så langt mere. Pris 1650 kr. for enkeltværelse og 1450 kr. for dobbeltværelse.

Vi håber på en uges dejligt samvær omkring messen og et let program. Der vil være foredrag, sangaften, udflugt med bus og meget andet.

NB: Magleås har en del trapper og det forudsættes, at man er selvhjulpne.

Tilmelding sker til centerleder Elin Udam - Magleås på tlf. 42 81 07 15, samt ved indbetaling af depositum kr. 300 med check eller på Giro (4 28 44 29) til:

»Pensionist-uge«
**Magleås
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød**

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:
Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte.
Tlf. 31 65 88 75.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Sct. Ibs Skole, Horsens

søger fra august 1991 lærer i engelsk og samtidsorientering.

Selvejende institution med ca. 480 elever fordelt på bh.kl. til 10. kl.

Skolen ønsker en mere ligelig kønsfordeling i lærerkollegiet og opfordrer især mandlige lærere til at søge stillingen.

Oplysninger m.v. fås hos viceinspektør eller skoleleder på tlf. 75 62 36 00.

Ansøgning, som stiles til skolens bestyrelse bedes fremsendt inden 18. juni 1991.

Verdens første Niels Steensen kirke indviet Sognekirke for menigheden i Grevesmühlen

Den ny Niels Stensen Kirke ved Niels Stensen Strasse i Grevesmühlen rummer 140 pladser til den katolske menighed, der tæller 1080 katolikker.

For første gang blev en kirke indviet til vor salige Niels Steensen, lørdag morgen den 27. april. Den skal være sognekirke for menigheden i Grevesmühlen, en by, der hører under Schwerin, hvor biskop Theodor Hubrich er apostolisk administrator. Byen ligger nærmest Lübeck og nær Østersøen. Kirken har 140 siddepladser, en anelig størrelse efter de stedlige kirkeforhold, der ligner de danske. Byen har 5.-6.000 indbyggere, mens den katolske menighed tæller 1.080 medlemmer, mange spredt i de omkringliggende landsbyer.

Fyldt kirke ved indvielsen

En kirke med 140 pladser synes måske ikke stor nok til 1.000 kirkegængere. Det var den i hvert fald ikke den første dag, den skulle huse en gudstjeneste, da biskop Theodor Hubrich kom fra Schwerin for at indvie kirken. En snes ministranter, et sangkor af piger, en snes præster i kordragt, fem koncelebranter, diakon og biskop måtte bane sig vej gennem folkemængden, inden de nåede til kirkedøren. I kirken var der reserveret plads til os, men ellers var den så overfyldt, at væggene og hele arkitekturen måtte bestå deres første prøve. Taget var også for lavt, da den tyske menighed begyndte at synge. Blandt de tilstedeværende var 150 fra søstermenigheden i Lübeck, med deres præst og diakon.

Kirken er enkel af form, grundplanen er et rektangel, kirken har hvide vægge, enkle vinduer og et fladt loft af træ. Men udefra lægger man mærke til tårnet og hører klokkerne. Maleren Vogler, der hører til Den evangeliske Kirke, har ikke alene malet Den gode Hyrde på ambonen, men også Maria-billedet og det trefløjede maleri bag alteret; i midten Helligåndens komme pinse-dag, på venstre side Niels Steensen både som ung videnskabsmand, med en krystal i hånden, og som sjælesørger i Schwerin.

Kirken er jo indviet til den salige Niels Steensen, derfor havde man bedt biskop Hans L. Martensen sende en repræsentant fra København. Biskop Hubrich fremstillede i sin prædiken den salige Niels Steensen ikke alene som vor forbeder, men også som forbillede: Han ville lære sandheden nøje at kende og »gøre sandheden« omhyggeligt. Efter trosbekendelsen og alle Helgens Litaniet indviede biskoppen kirken ved at velsigne de tolv kors på væggene og alteret ved salvning og ved at tænde fem lys med firdobbelt væge på alteret; mens de brændte, knælede vi ned og sang »Kom, Skaber-ånd«.

Dansk lykønskning

Efter messen strømmede lykønskninger ind til sognepræst og menighed ved en reception, hvor også de borgerlige myndigheder var repræsenteret.

Også på biskop Hans Martensens vegne blev menigheden ønsket til lykke, biskoppens festgave var Harald Moes billedbiografi af Niels Steensen. Menighedsrådet sluttede med liturgisk aftensang i kir-

ken, den første men forhåbentlig inden længe ikke den eneste Niels Steensen Kirke.

Niels Steensen-minder i Schwerin

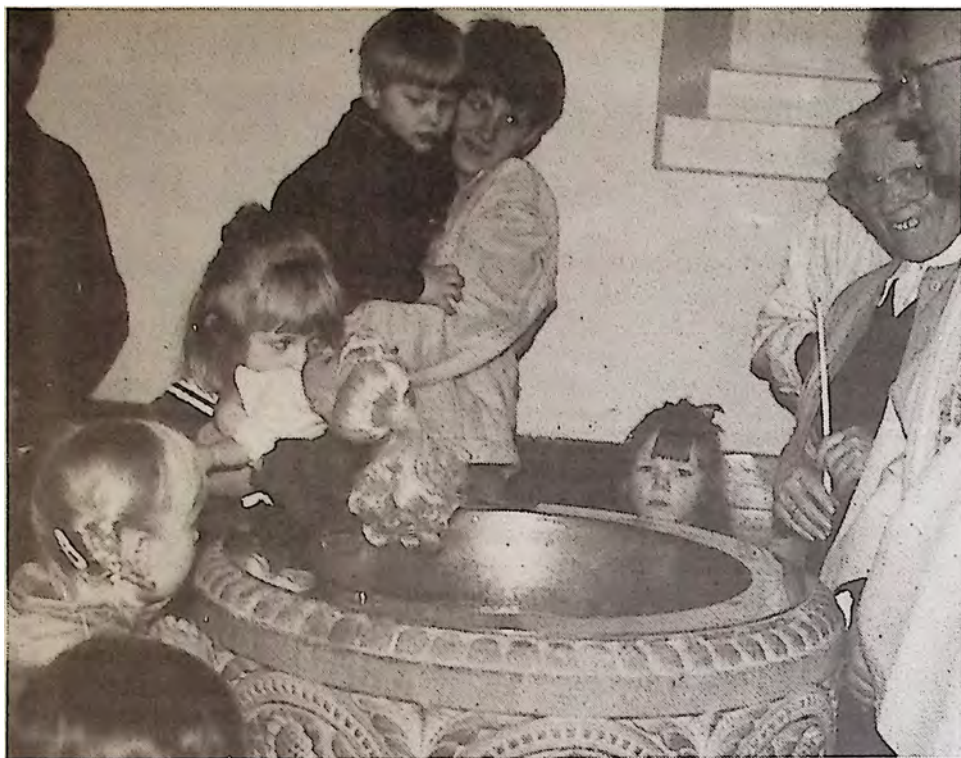
Dagen derpå fejrede vi søndagens højmesse i Sankt Annæ Kirke i Schwerin, byens ældste katolske kirke efter reformationen, dens grundsten blev lagt for netop to hundrede år siden, i 1791. Sognepræsten viste Niels Steensens bønnebog, der blandt andet indeholder Niels Steensens bøn »... Led mig ad nådens sti, seende eller blind,...«, samt kirkebogen med optegnelsen om Niels Steensens hellige død den 25. november 1686.

Man har nu også fundet ud af, hvor i byen han boede og døde, ikke langt fra den nuværende kirke. Bare han kunne have forudset en højmesse i en fyldt kirke, som den, vi fejrede den 28. april 1991. Efter højmessens middag hos sognepræsten »sammen med Niels Steensen«, d.v.s. under det velkendte sidste autentiske portræt af ham, som blev malet i Schwerin, og som engang tilhørte familien von Lützow, og som nu hænger i sognepræstens hjem.

August Ziggelaar S.J.

Venstre fløj af altertavlen i kirken.

Under temaet »Jeres barn er døbt... og hvad så« samledes småbørn med deres forældre for 3. gang i Skt. Knuds Kirke i Svendborg. Olivia's dukke blev »døbt« og Katrine og Maria var begge gudmor. Vi fortsatte vort samvær med leg, hygge, samtale, så på bøger m.m. i menighedssalen, fortæller sr. Cecilie, Svendborg.

Den nordiske Bispekonference drøfter Europa-spørgsmål

Beder Kina om at løslade fængslede biskopper, præster og lægfolk

Oslo (NBK) – Den nordiske Bispekonference sluttede sit 6-dages møde i Nesøya ved Oslo med et telegram til de kinesiske myndigheder med en bøn om at løslade fængslede biskopper, præster og lægfolk.

Forårsmødet den 13.-18. april havde »Europaspørgsmål« som hovedemne. To repræsentanter for det nordiske justitsministerium informerede biskopperne om udviklingen af Norges flygtninge- og asylpolitik.

Fra 28. november til 14. december holdes i Rom en særsynode om Europa. Bi-

spekonferencen drøftede begivenhederne i Østeuropa og hørte en rapport fra de europæiske bispekonferencers fællesråd CCEE, der har holdt møde i Milano den 5.-6. april. Finlands biskop Paul Verschuren, som deltog i dette møde, berettede om kirkenes medansvar for, i den nye politiske situation at være et vidnesbyrd om frihed og menneskerettigheder.

Mødets videre program

Videre stod på programmet: – Et tilbageblik på synoden i oktober 1990

om præsternes uddannelse og mulige initiativer på dette område her i Norden.

– Ændring af ritualer for diakon-, præste- og bispevielse.

– Sakramentsforvaltning for indvandrere, der tilhører de unerede østkirker.

– Nordisk katolsk Udviklingshjælps store genklang. Man valgte nye projekter til fasteaktionerne i 1992 og 1993. Bedre erhvervsmuligheder i U-lande (1992) og humanitære projekter for børn (1993).

– Et medlem af Bispekonferencen vil i efteråret deltage i en konference i England om forholdet mellem de kristne kirker og islam.

– Korte rapporter om: – Tro og Lys-valfarten til Lourdes (omtalt her i bladet nr. 9).

– Mødet for ordensforesatte og de ansvarlige for novicerne i de kvindelige ordenssamfund, afholdt i september 1990 i Lunden kloster, Oslo.

– Mødet for de skandinaviske præste- og ordens-kandidater i Münster.

– Svensk kirkelig delegation i Polen.

– Deltagelse i 600-årsfesten for helligkåring af Den hellige Birgitta, den 4.-7. oktober i Rom. Næste møde bliver fra 21.-25. september på Djursholm ved Stockholm.

Dietrich Timmermann

Kristen menighed økologisk skånsom

Den protestantiske Kristus-kirke i Wandsbek i Holsten skal fremover understøttes med en vindmølle i tårnet.

Menighedsråd og sognepræst har besluttet sig for dette projekt, i hvilket der også skal indgå opsætning af solfangere på kirkens store tagflader, da man på den måde kan komme menighedens betrængte økonomi til hjælp.

Men meget mere kan man gøre en aktiv indsats for miljø- og økologivenlig energi og ikke mindst, som

menighedsrådet meddeler det, vidt synligt i hele byen giver udtryk for, at den kristne menighed går ind for en skånsom og økologisk omgang med naturen, Guds skaberværk.

Wandsbek, der ligger lidt nord for Hamburg, var indtil 1864 Danmarks sydlige grænseby. Når vi tænker på vor hjemlige kirkes og menighedernes betrængte økonomi, er det måske nærliggende også at tage den slags overvejelser med i betragtning.

Dietrich Timmermann

Livligt besøg på NSG

Gæster fra Hamborg spillede klassisk og rock på skolen

Hvor sproget ikke slår til, der må musikken komme til hjælp. Det måtte nogle af eleverne på Niels Steensens Gymnasium sande, da skolen den 1.-4. maj havde besøg fra Sophie-Barat-Skolen i Hamborg, et halvt hundrede elever fra 6. klasse til 3. gymnasieklasse, der er medlemmer af deres skoles orkester.

Sophie-Barat-Skolen er nemlig et musikgymnasium, og de tyske gæster var kommet meget beiejlighedsfuldt til at deltage i Niels Steensens Gymnasiums forårskoncert torsdag den 2. maj, hvortil de bidrog med musik af Schubert, Bizet, Mozart og Bach. I virkeligheden er der tale om to orkestre, og allerede det lille med de yngste elever spillede med en utrolig musikalitet.

De elever fra Niels Steensens Gymnasium, der måske ikke havde været med til forårskoncerten, kunne få et indtryk af deres gæsters kunnen ved en fællestime, der begyndte i skolens kirke med det klassiske repertoire. Dernæst flyttede man ind i skolens store sal, hvor de tyske gæsters rockband tog over og spillede, så taget var ved at løfte sig. Der var hverken mangel på liv eller decibel. Tilhørerne kunne næsten ikke få nok.

Boede på skolen

Det behøvede de nu heller ikke. Fredagen sluttede nemlig med en diskotek- og band-fest, hvor gæsternes rockband igen foldede sig ud, og hvor tyske og danske elever mødtes i dansen.

Hvor har Sophie-Barat-Skolen sit navn fra? spurgte vi Studienrat Schönaich, der dirigerede orkesteret og ledede turen. – Sophie Barat var en

fransk dame, der i forrige århundrede skabte en kvindelig orden, der driver skoler, og som er udbredt i flere lande. Skolen har ca. tusind elever, og på grund af sin særlige karakter som musikgymnasium har den aldrig mangel på tilgang af elever. Den er en katolsk privatskole, men søges også af mange elever, der ikke er katolikker.

Under opholdet i København har de tyske gæ-

ster været indkvarteret i elevkælderen på Niels Steensens Gymnasium. De har naturligvis også haft lejlighed til at se København. Lørdag morgen tog de af sted igen i en mægtig bus i to etager, der også rummede de mange musikinstrumenter, de havde med. Inden de tog afsted, indbød de Niels Steensens Gymnasiums elever til et genbesøg i Hamborg.

Kaspar Kallan

Lilian Hinge ny landsleder for DKKF

Lilian Hinge er valgt til landsleder for Danmarks Katolske Kvindeforbund.

Danmarks Katolske Kvindeforbund har valgt Lilian Hinge, Århus som ny landsleder. Valget fandt sted i Øm på generalforsamlingen den 20. april. Hun afløser hermed Aagot Bohn. Som sekretær vælges Marianne Plum fra København. På generalforsamlingen var 30 stemmeberettigede og 17 med fuldmagt.

Danmarks – Katolske Kvindeforbund har 210 medlemmer. Forbundet blev stiftet i 1925 og er en landsorganisation med lokalafdelinger.

Højskoleuge på Magleås 27.7.-3.8. 91 »Kultur og Kristendom«

Den katolske kirkes kursuscenter Magleås i Høsterkøb ligger midt i Rudeskov med udsigt over Sjælsø. Højskoleugen tilbyder foredrag, debat og gudstjeneste. Workshops i - drama - liturgi - musik og dans etc. Heldagstur: Besøg i Måløv, Lyngby og Jørlunde kirker. Grillaften, bål, højskolesange, underholdning etc.

Foredrag ved: Walter Dalland: »Den katolske kirke i det danske samfund«.

Martin Drouzy: »Pasolinis Kristusfilm«.

Søren Krarup: »Kristendom og kultur«.

Margrethe Auken: »Er dansk kultur kristen«.

Otto Norn: »Kalkmalerier - kristen middelalderkunst«.

Ulla Ryum: »Katolsk Kristendom og dansk kultur«.

Jaques Blum: »Kristen kultur i et multikulturelt samfund«.

Eva Nordentoft: »Hvordan kan vi som kristne påvirke kulturen?«

Per Dolmer er præst ved højskoleugen og indleder hver dag med kommentar til en dansk salme.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1.800,-. Tillæg for eneværelse kr. 350,00.

Ved tilmelding indbetales depositum kr. 300,- på giro nr. 428 44 29 eller ved check til

Magleås Kursuscenter
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød
Tlf. 42 81 07 15

Ansøgning om reduktion i prisen kan rettes til kursuscentret. Da der er begrænset deltagerantal, er det klogt at tilmelde sig hurtigst muligt.

Kirkens Europa

Inden vi ser os om, er det ferie. Erfaringen viser, at knap nok er folk kommet hjem igen fra det stykke Europa, der i dette år blev deres sommeroplevelse, så melder efteråret sig. Nogle begynder såmænd midt i september at snakke om julegaver!

For godt 300 af kirkens biskopper har efteråret været tæt på i lang tid: I oktober sammenkalder paven særsynoden om Europa: Kirkens Europa. I løbet af 2 år har det politiske Europa ændret sig radikalt. Uanset om opgøret begyndte i Polen for 11 år siden, eller først for alvor tog fart da ungarske grænsevagter klippede pigtrådshegnet over, så østtyskere kunne flygte til Vesten, gik det pludseligt stærkt i 1989. Opgørets smukkeste symbol var de levende lys, hvormed protestantiske unge i Berlin, Dresden og Leipzig fordrev det »åndelige tomrum«, inden de få uger senere blev afløst af festfyrværkeriet henover den forhadte mur.

Men Østeuropa er mere end det nye Tyskland alene. Så længe skellet midt igennem Europa var en hård politisk og militær realitet, har vi både i Øst og Vest gået og dannet os »billeder« af hinanden. Forvirrende billeder, delvis nemme klischeer, idealiseret eller negative. Vi læste hjertestyrkende beretninger om kirkens kamp for trosfrihed. Derovre længtes man efter vor frihed og vor levestandard. Vi vidste godt, at på begge sider af skellet havde kirken sine problemer med at være »i denne verden«, men sandsynligvis så vi kun hinandens positive eller negative sider, aldrig hele billedet.

Endnu for halvanden måned siden sagde biskopper fra Vesten i Bratislava, at vi kan lære mere om trosliv af dem i Øst, end de kan lære af os. Men nu skriver også polske og tjekkiske og ungarske biskopper hyrdebrev imod folks materialisme og verdsliggørelse. I det katolske Polen tordner biskopperne mod arbejdsskyheden. Forleden dag stemte 66 procent polakker for fri abort.

Måske er forskellen mellem Øst og Vest religiøst set temmelig ens. Måske er det kun længere østpå i det krakellerende Sovjetimperium, at troslivet kender en virkelig opblomstring. Men hvor meget af dette nye liv er religiøst inspireret, og hvad er kun en politisk frihedskamp, der rider på religionens bølger? Polakker slås med ukrainere om kirkebygninger i de dele af Ukraine, som før var polsk og af Vatikanet stadig betragtes som polsk. For nok skulle Tyskland endnu engang i november 1989 presses til at anerkende den omstridte Oder-Neisse-grænse som indiskutabel, men Polen (og paven) anerkender ikke den nye grænse mellem Sovjetunionen og det Polen, der blev skubbet vestpå.

Alt dette og meget mere er det politisk gærende Østeuropa i dag. Og hvad med vor vestlige del af kontinentet, har vi det så fint med hinanden?

Vi må håbe og bede for, at de biskopper, der i oktober i Rom skal drøfte »Europa«, uden alt for megen lyrik finder frem til afkristningens og verdsliggørelsens virkelige årsager, så en strategi for fremtiden bliver realistisk og operationel. En vigtig side af problemet er, at det gamle, kristne Europa er blevet intellektuelt og videnskabeligt moden og kulturelt skeptisk over for al dogmatisme. Denne verden forventer ikke, at kirken som i 1500-tallets renaissance, klamrer sig til et verdens- og menneskebillede, som er historie. Kirkens forventninger til »verden« kan kun regne med at få respons, hvis også det politiske og økonomiske Europa indrømmer sine filosofiske og ideologiske enøjtheder.

Når en tysk socialdemokrat som Björn Engholm kan indrømme, at uden kirken havde vi ikke den velstand, vi har, skulle det også være muligt for ikke-kirkelige europæere at indrømme, at uden kristendommen havde Europa aldrig fået den kultur, hvis dybeste kilde er evangeliet.

w.w.

Fra det musikalske tomrum

Det var en lettelse - en befrielse - endelig at høre en kunstner kalde tingene ved deres rette navn. Når man i årevis har krympet sig ved hver søndag, ikke bare en gang imellem, men hver søndag, ja selv ved festlige lejligheder, at høre på den overgangsmusik, som Rolf Tønshoff så pænt kalder den, så tror man til sidst, at man har

mistet enhver mulighed for at skelne mellem skidt og kanel, at man er blevet musikalsk farveblind.

En stor tak til dig, Bernhard Lewkovitch, for de befriende ord. Nu siger man ikke sådanne sandheder uden at tænde alle lys- og fløjtetønder i farvedet; det vidste du vel. Det minder mig om den heftige diskussion i Folkekirken

imod Thomas Laub kontra det musikalske arvegods fra slutningen af forrige århundrede, en diskussion, der vel ikke er forstummet.

Sandt er det også, at hverken dine eller Leif Kaysers værker er lettilgængelige, men vi havde heller ikke ventet, at I ville deltage i det næstfølgende Melodi Grand Prix. Der

skal tid til at lære, og vilje til ikke blot at springe over, hvor gærdet er allerlavest.

Der er ikke noget ondt eller forkert i Frelsens Hærs musikalske indsats, men den er måske lidt ensformig at høre på i længden.

Skaden er imidlertid, at overgangen fra den æstetisk forfinede musik til »overgangsmusikken«, for at anvende det eufemistiske udtryk, har været voldsom; tilsyneladende er de 5000 katolikker her i landet ikke nok til, at vi kan trække os selv op ved håret; kapaciteten er for ringe. Besøg i udlandet giver dog håb; lad os ikke fortvivle. Og så kommer den generation, der evner at tilegne sig din og andre kunstners musik og anvende den i kirken. Profeter og kunstnere har det blot med at skulle tre alen under jorden, før de erkendes og opleves. Imens tager vi »vort kors på os« hver søndag og trøster os med Peter Ryom før kl. 7.

Ole Dam

Til Rolf Tønshoff og fru Lily Fausbøll

Det var ikke noget surt opstød, som anført af Rolf Tønshoff, der fra min side var udgydt over »katolsk orientering« læsere. Derimod en saglig anmeldelse af gammel kirkemusik i *Kristeligt Dagblad*. En påmindelse om, hvad man mange steder har erstattet med tvivlsomme dansksprogede messtyper og vekselsange, der ikke mindst i Rolf Tønshoffs periode som organist i Skt. Ansgars Kirke har sat sit præg på liturgien som musik i dekadencens tegn.

Jeg takker hjerteligt for opfordringen til at skrive en sangbar messe på dansk, når nu den eneste af mig, efter Erling Rasmussen og Rolf Tønshoffs mening, ikke duer. Det gør den mærkeligt nok ikke så få steder - i Folkekirken!

Til fru Fausbøll kun dette: Det interesserer mig

faktisk ikke, hvem og hvor mange, der var om at uddelegere opgaverne i liturgikommissionen i sin tid. Det er resultatet, som det foreligger nu, jeg vil have lov til at forkaste som makværk, hvis det for mig fremstår som sådant. Men selvfølgelig forstår jeg De-

res pirrelighed ved som medansvarlig at skulle opleve sligt. Blot ikke som udslag af hovmod, men som veneration for liturgien. Den kunne jeg ønske større omsorg og interesse for, der hvor ansvaret retteligt har hjemme.

Bernhard Lewkovitch

Hvornår kommer der reformer i Nordirland?

I de seneste år har vi været vidner til store forandringer og omvæltninger i verden. Vi har oplevet det »nye Sovjet«, hvor *Gorbatsjov* med sin perestrojka og glasnost-politik fik verden til at ændre opfattelse af Sovjet. Han blev belønnet med Nobels Fredspris

for sin indsats for fred i verden.

Vi har oplevet det »nye Tyskland«, hvordan et kommunistisk og diktatorisk Østtyskland blev indlemmet i et kapitalistisk og frit Vesttyskland. Vi har også oplevet det »nye Sydafrika«, hvordan præsident *De Klerk* har løsladt *Nelson Mandela* og lovliggjort ANC og er klar til helt at afskaffe det forhadte apartheid-styre.

Hvornår ser vi så det »nye Irland«? Der er stadig en »Berlin-mur« mellem katolikker og protestanter i Nordirland. En mur af absolut had og bitterhed. »Kristne« blev opdraget til at hade hinanden. Denne »Berlin-mur« findes også i virkeligheden med pigtråd og andet mellem den katolske Falls Road og den protestantiske Shankill, - og den er ikke gennemhullet.

Hvornår bliver katolikker retfærdigt behandlet i Nordirland? Der er total diskrimination. De er de sidste, der får arbejde; arbejdsløsheden blandt katolikker er 50 pct., den højeste i Europa. De er de sidste, der får boliger og

de sidste der får plads på universitetet. Unionister som *Paisley* sidder på magten og betragter katolikker som et »inkarneret onde«.

Storbritannien er et af de første lande, der beskylder andre lande for krænkelser af menneskerettighederne, men de burde først feje foran deres egen dør. Et land, som to gange har sat uskyldige irere i fængsel i 15 år. I Maze-fængslet og i »H Block« i Belfast blev irske fanger pryglet og tortureret af britiske fængselsbetjente.

Storbritannien har underskrevet en aftale om, at Hongkong skal leveres tilbage til Kina i 1997. Hvorfor laves ikke en lignende aftale med Irland. Hvorfor kæmper de for kurdernes rettigheder i FN, men ikke for katolikernes i Nordirland? Hvorfor kæmpede de for Belgiens selvstændighed under Den første Verdenskrig, men var imod Irlands?

Irland var Storbritanniens sidste koloni, og den er bestemt til at være deres sidste.

Francis Keenan

Med ryggen til tabernaklet

I »katolsk orientering« nr. 6 kommenterer *Lily Fausbøll* ombygningen af Sankt Ansgars Kirke. Et af problemerne er, at den celebrerende præst kommer til at stå med ryggen til tabernaklet, når han fremover skal celebrere messen ved et fritstående alter, medens tabernaklet forbliver i baggrunden. Et forslag fra *Lily Fausbøll* er, at gøre ligesom i Jesu Hjerter Kirke, hvor tabernaklet er anbragt i et sidekapel, der, efter min mening, både er et rum helt for sig selv, og dog uden skillevæg, så det indgår i helheden med resten af kirkens interiør.

Nu har jeg gået meget

til messe både i Jesu Hjerter og i Sankt Andreas, hvor tabernaklet er anbragt i en korsarm, og bortset fra et par enkelte, der kan tage plads lige foran tabernaklet, så sidder de fleste, der går til søndagsmesse de to steder i en hvis forstand med ryggen til tabernaklet.

I Tyskland har jeg set en virkelig god løsning på det problem; der havde man anbragt et fladt tabernakel direkte på det fritstående alter, og så er der ingen, der vender ryggen til. Og jeg vil så foreslå, at man i det aktuelle tilfælde vil forsøge en sådan løsning.

Hans Thams Clausen

Kapitalismen rummer lige så store illusioner som dem, socialismen gik fallit på, skriver paven.

Centesimus Annus

100-året for kirkens første sociallære

Historien har givet pave Leo XIII ret i 1891

Den nye pavelige rundskrivelse »100-året« (Centesimus Annus) henviser med sine indledningsord til pave Leo XIII's rundskrivelse om kirkens sociallære, »Rerum Novarum«, om en ny verdensorden, udsendt 15. maj 1891. Den nye rundskrivelse, udsendt den 1. maj i år, indeholder en syntese af alt, hvad vi i vor konkrete verdenssituation bør forstå som kirkens moralske normer for økonomisk, social og politisk virksomhed.

Allerede i sin indledning forsvarer paven sociallæren som en væsentlig del af kirkens trosforkyndelse. Han taler endog om kirkens »sociale læreemбеде«. Sociallærens indhold er sandheden om mennesket, ikke blot anbefalinger eller formaninger. Ordet sandhed forekommer ofte i rundskrivelsen. Hvis man vil, kan man heri se pavens reaktion mod de teologer, der ikke er overbeviste om, at kirken kan komme med »autentiske udsagn« på områder, der hører ind under naturmoralen. For paven er sociallæren en væsentlig del af kirkens trosforkyndelse og vor tids ny-evangelisering.

Alligevel gør rundskrivelsen selv en forskel mellem »lære« og »analyse af konkrete begivenheder«. Rundskrivelsen har som formål, at fremhæve Leo XIII's fundamentale udsagn, som har vist sig rigtige og derfor er bindende som kirkens lære. »Men den pastorale omsorg har bevæget mig til ud over det at komme med en analyse af den seneste tids begivenheder«, skriver paven.

Naturretten hævner sig

Forsømmelse af menneskelige værdier og etiske grundnormer i det sociale liv hævner sig før eller senere. Ifølge paven er naturretten skrevet i menneskets hjerte og samvittighed, derfor vil undertrykkelsen af dem altid fremkalde modstand på et eller andet tidspunkt. Dette illustreres med historiske eksempler:

Forbigåelse af arbejderne menneskerettigheder skabte classesamfund med de besiddelsesløses had og kamp mod de besiddende og endelig afsporingen af

kollektivismen. Kommunismen har udhulet den enkelte persons frihed og dermed forårsaget det økonomiske bankerot.

Pavens analyse af året 1989 med omvæltningerne i Østeuropa giver ham lejlighed til at fremstille naturrettens gennemslagskraft til trods for al fortrængning af den i længere tid.

Mennesket først

I centrum for al aktivitet står mennesket. Det finder sin fuldkommengørelse, ikke i at profitere af andres præstationer, men ved selv at bidrage til det fælles vel, som er hovedformålet med alt arbejde. Denne tanke bliver i rundskrivelsen konsekvent udviklet på alle områder af det sociale, økonomiske og politiske liv. På denne måde er »100-året« ikke kun et tilbageblik på »Rerum Novarum«, men udarbejdelsen af en systematisk socialetik for vor tid og for fremtiden.

I det tredje kapitel om året 1989 opholder paven sig ret længe ved Østeuropas ublodige opgør med socialismen, så længe at kritiske røster allerede har bebrejdet ham, at han nu selv er ved at glemme Den tredje Verdens nød.

I det fjerde kapitel forsøger paven sig dog med en grundig etisk analyse af al markedsøkonomi. Det liberale markedsprincip om tilbud og efterspørgsel får her et par kloge ord med på vejen: Ikke al efterspørgsel er moralsk forsvarlig (paven nævner

narko og porno, i kapitel 2 har han nævnt våben), så her kræves der moralsk overvejelse, om tilbud og efterspørgsel bare kan overlades til markedsøkonomiens frie spil.

I denne sammenhæng påpeger rundskrivelsen de økologiske problemer, som er resultatet af en hæmningsløs profit-økonomi. Profitten som »virksomhedens regulator« erklæres som et fuldt acceptabelt princip, når og hvis de etiske normer bliver respekteret. Tilpasningen af produktionsteknikken kommer på tale, og arbejderne omskoling, især i Den tredje Verden, hvor arbejderne ellers slet ikke får adgang til verdensmarkedet.

Det gøres helt klart, at kapitalismen rummer lige så store illusioner som dem, socialismen gik fallit på. Årsagerne til de totalitære systemers tab af værdier og kultur sammenlignes med årsagerne til demokratiernes tab af kultur på grund af deres værdipluralisme.

Mennesket er kirkens vej, siger pave Johannes Paul II til slut, og heri sammenfatter han hele kirkens sociallære: Ikke »menneskets arbejde«, men »det arbejdende menneske« (Laborem exercens!) bør have politikens og kulturens bevidgenhed, og dette gælder alle mennesker, og i vor tid stadig først og fremmest de fattige, som vor teknologiske verden desværre er fyldt med.

ww

Nogle tal fra den sidste kirkestatistik for 1989

Den pavelige årbog for 1989 udkom den 23. februar. Den viser en nedgang i antallet af ordensmedlemmer, men en stigning af

både diakoners og præstekandidaters antal.

De største vækstrater gælder antallet af præstekandidater i Asien

(+6,6%) og Afrika (+6,3%), mens antallet af Europa er faldet med 2,9%.

Østeuropa

Omvæltningerne i Østeuropa har gjort det muligt for kirken at genoprette bispedømmer eller udnævne nye biskopper, samt at indlede diplomatiske forbindelser med lande, der har væltet det kommunistiske styre.

I Tjekkioslovakiet og Rumænien blev der udnævnt nye biskopper af både den latinske og den byzantinske ritus. I Ukraine blev alle biskopper af den byzantinske ritus anerkendt og nye af den latinske ritus udnævnt. Derved kunne den ukrainsk-katolske undergrundskirke igen få officiel status.

I 1990 indledte Pavestolen diplomatiske forbindelser med Ungarn, Tjekkioslovakiet og Rumænien. I Bulgarien oprettedes et apostolisk nuntiatur. Med Sovjetunionen indledtes de første kontakter med henblik på senere regulære diplomatiske forbindelser. Det samme gælder Mexico.

2280 bispedømmer

På verdensplan findes der 228 bispedømmer med i alt 25.800 sogne, 936 valfartssteder, 277 katolske universiteter eller akademier, 363 præsteseminarier, 713 rekræthuse, 259 alderdomshjem for præster og 766 ordenshuse med generaløverstens administration.

Gruppe	1988	1989	Ændring i %
Permanente diakoner		16.603	+5,8
Præstekandidater	92.173	93.405	+1,3
Sekularpræster		255.240	+0,2
Ordeneprester		146.239	+0,6
Ordenssøstre	893.418	885.645	+0,9

Læserne diskuterer

Er det en ny æra i kirken, eller blot en misforståelse?

Jeg har læst i det svenske katolske informationsblad »Adoremus in Æternum«, at man i september vil præstevie en mand, som er gift og har en datter på 12 år. Som katolik kunne jeg tænke mig at vide, om dette kan være rigtigt.

Kan »katolsk orientering« eller en af læserne bekræfte dette? Og hvis det er korrekt, hvordan kan det lade sig gøre? Er det en ny æra i den katolske kirke eller er det bare en misforståelse?

Jeg ved, at der er nogle præster, som er gift, men det er fordi, de før har været præster i den lutherske kirke, og man har derfor givet tilladelse fra Vatikanet p.g.a. de specielle omstændigheder. Men

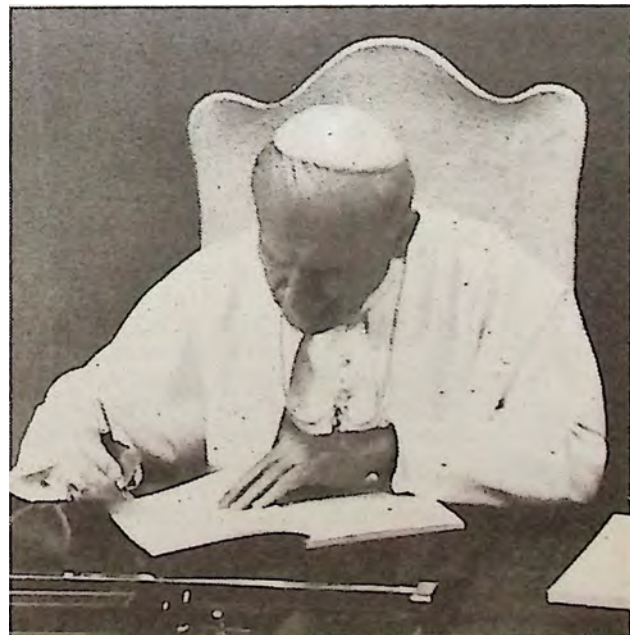
at man præstevier en person, som allerede er gift og ikke er luthersk præst, er noget nyt, som jeg gerne vil have forklaret.

Ifølge den information, jeg har fået, skulle biskoppen, som skal forestå præstevielsen, hedde William Kenney, og det skal foregå i Kristus Konungens Kirke i Göteborg.

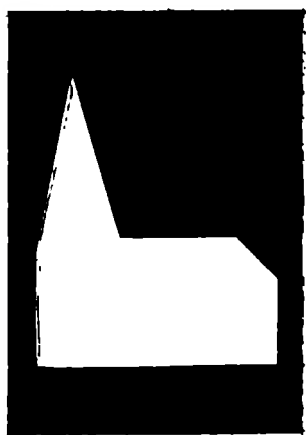
M. Fargas

Svar:

Katolsk Informationstjeneste i Stockholm oplyser, at to gifte lutherske præster i år præstevies af biskop William Kenney. I Danmark har vi to gifte katolske præster, nemlig Olav Rørdam Bonnevie og Per Dolmer, som begge har været præster i Folkekirken.

Paven underskriver »Centesimus Annus«. Foto KNA

Orientering fra sognene

Juni 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 12, der udkommer 26. juni 1991 er mandag den 10. juni 1991 for juli og august 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou,
Tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: i Kirken kl. 8.00, kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 2. Øm Valfart: Ingen messe kl. 10. Torsdag d. 6., 13. og 20. kl. 19.00: Maxi-KUK.

Fredag d. 7. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.

Søndag d. 9. kl. 10: Højmesse.

Onsdag d. 12. kl. 14.30: Syklub.

Torsdag d. 13. kl. 14.30: Sct. Josephsklub sommerudflugt med bl.a. besøg i den nye kirke i Hjørring. Tilmelding hos Terese Ryom-Hansen 98 16 89 45.

Lørdag d. 15. kl. 13: Den Franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet.

Søndag d. 16. kl. 10: Højmesse.

Fredag d. 21. kl. 9: Skoleafslutning. Gudstjeneste i kirken.

Lørdag d. 22. kl. 17: Polsk messe.

Søndag d. 23. kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 30. kl. 10: Højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Lørdag d. 1. kl. 16: Messe.

Søndag d. 2. Øm Valfart afgang kl. 7.00 ingen messe.

Fredag d. 7. kl. 16-16.45: Første fredags sakramental-tilbedelse og messe kl. 17.

Lørdag d. 8. kl. 17: Messe.

Søndag d. 9. kl. 10: Ordets gudstjeneste ved Edmund Jensen.

Søndag d. 16. kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 23. kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 30. kl. 10: Højmesse.

Hjørring

Sankt Maria Kirke Martyrenes Dronning

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 2. Øm Valfart: Ingen messe.

Fredag d. 7. kl. 20: Første fredags messe.

Søndag d. 9., 16., 23. og 30. kl. 14: Højmesse.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04,

eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg
tlf. 98 12 63 44.

Søndag d. 2. Øm Valfart.

Søndag d. 9. kl. 11: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag d. 23. kl. 11: Ordets gudstjeneste ved Keld Westergaard med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.

Lørdag d. 1. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 2.: Øm Valfart.

Lørdag d. 8. kl. 16.30: English/Dansk messe.

Søndag d. 9.: Ingen Dansk Messe kl. 10.

Lørdag d. 15. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 16. kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 22. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 23. Ingen dansk messe kl. 10.

Lørdag d. 29. kl. 16.30: Messe.

Søndag d. 30. kl. 10: Højmesse.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg,
tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke,
Ålborg, 98 12 63 44.

Søndag d. 9. kl. 10: Messe.

Søndag d. 23. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Jesu Hjerte Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Træffetid: Kl. 11-12, undtagen mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14.
Søndag kl. 10.
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15.
Onsdag kl. 18.30. Vi begynder med rosenkransbøn.
Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 4.
Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne, meddeles ved søndagsmessen.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66,
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33,
Gottfried Grünwald SJ, 86 54 01 39,
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.

Menighedsrådsformand: Leo Arlund 86 17 57 08.

Sognesekretær: Bengt Jensen 86 13 56 66.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Søndag 16. juni kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Søndag d. 30. juni kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8.

KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.

Sct. Knuds klub for ældre: Tirsdag d. 4. juni kl. 14.30.

Menighedens bodstime: Fredag d. 7. juni kl. 18.

Retræteaften: Mandag d. 10. juni kl. 19.

Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.

Galleri ved kirken: Samme åbningstid.
Sommerudstilling af 12 af galleriets kunstnere.

Øm-valfart: Søndag, d. 2. juni kl. 9.
Rutebil fra kirken.

Jesu Hjerte Fest: Fredag d. 7. juni kl. 19.

Korkoncert: Mandag d. 17. juni kl. 20.00.

Peter og Pauls fest: Søndag d. 30. juni.

Pindstrup:

Skt. Mikael's Kirke, Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen,
tlf. 86 37 76 56.

Messe: Søndag d. 16. juni kl. 10.30. (2. juni: Ingen messe p.g.a. Øm-valfart).

Odder:

Skt. Ansgars kapel

Holsteinsgade 25, 8300 Odder
Præst: Gottfried Grünwald SJ,
tlf. 86 54 01 39.
Søndag d. 9. juni og 23. juni kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærsvvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38
Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ,
tlf. 86 18 56 33.
Gudstjenesteleder: Moder M. Theresa,
tlf. 86 38 42 06.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,
tlf. 86 32 58 13.
Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30.
Kirkekaffe bagefter, undtagen søndag d. 2. juni - Ømvalfart.
Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 19.
Skriftemål: Onsdage kl. 18.00, eller efter aftale.

Sostrup:

Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster,
tlf. 86 38 41 11.
Priorinde: Moder Theresa, O. Cist. Tlf. 86 38 42 06.
Søndagsmesse: hver søndag kl. 8.30.
Hverdagsmesse: Hver dag kl. 9.
Tilbedelse af Det Allerhelligste, hver søndag og alle helligdage, kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.
Alle helligdage, som ikke er søndage og hverdagsmesser, kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.

Sognepræst: Willem Wuyts O. Praem.
Messetider: Søn- og helligdage kl. 9 og 11.

Menighedskaffe efter begge messer.
Lejlighed til skriftemål efter aftale.

Søndag d. 2.: Valfartsmesse i Øm. Ingen messe i Herning. Fælles kørsel i private biler fra Silkeborgvej 25, senest kl. 9.30. Man bedes selv aftale, hvem man kan have med i bilen. Programmet i Øm er kl. 11.00: Valfartsvandring med Mariastatuen og andagt. Derefter lejlighed til at modtage bodens sakramente i kirken. Kl. 12.30: Frokost (medbragt). Kl. 14.00: Højmesse med biskoppen.

Søndag d. 9. deltager pastor Wuyts i pastoralrådsmødet i Øm. I Herning er der gudstjeneste med kommuniionsuddeling, uden præst.

Døbt: Arun Anton, søndag den 5. maj.

Fejrede deres første kommunion på Kristi Himmelfartsdag: Sharmala Arulnathar, Abitha Maturaya og Gowsini Alfred.

Økumenisk andagtsgruppe: Onsdag den 5. og torsdag den 20. juni kl. 19.30.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Andenpræst: Raymond Minnaert, O. Præm.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15. Hver søndag kl. 10.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.30.

Fredagsklub: Hver fredag kl. 14-17. Alle er velkomne.

Lørdag d. 1.: Den åbne familie holder udflugt til Mørkholt.

Søndag d. 2.: Stille messe kl. 10. Ingen kirkekaffe. Øm Valfart. Bussen kører fra kirken kl. 9.30.

Onsdag d. 5.: Messe kl. 17. Herefter udstilling af det allerhelligste sakramente.

Søndag d. 9.: Efter højmassen er der kirkekaffe.

Søndag d. 16.: Udflugt til Mørkholt for de ældre.

Pater Jan Ophoff vil være bortrejst til Belgien på sommerferie i perioden den 3. juni til den 15. juni incl.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30.

Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelses Kirke.

Menighederne er velkomne.

Lørdag d. 1. kl. 15.30: Messe.

Søndag d. 2.: Valfart til Øm. Ingen messe her.

Søndag d. 13. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.

Tlf. 86 82 24 15.

Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh
Messetider: Tirsdag (hos Jesu Små Søstre) 19.30, undt. d. 25. Onsdag og torsdag med efterfølgende tilbedelse 19. Fredag 9, lørdag 16, undt. d. 15. Søndag 10, undt. d. 2. kl. 8.

Rosenkrans: Lørdag kl. 10-11.

Ømvalfart: Søndag d. 2. Messe i kirken 8. I Øm 12.30.
Studiekreds: Lørdag d. 8. 10-12.
Menighedsrådsmøde: Mandag d. 17. kl. 19.

5 Syddjylland

Sankt Knuds Kirke, Fredericia
 Sjøllandsgade 50 A, 7000 Fredericia.
 Tlf. 75 92 11 76.
 Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.
 Andenpræst: Raymond Minnaert, O. Præm.
 Præsten træffes bedst fredag kl. 9-12 og lørdag kl. 9-10.
Messtider: Torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 17 og søndag kl. 10. Kirkekafe hver søndag efter højmesse.

Lørdag d. 1.: Bryllupsmesse kl. 15. Ingen messe kl. 17.
Søndag d. 2.: Ingen højmesse kl. 10 p.g.a. valfarten til Øm. Bussen kører fra kirken kl. 9.
Fredag d. 7.: Møde for KUK kl. 16-18.
Tirsdag d. 18.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Fredag d. 21.: Møde for KUK kl. 16-18.
 Pater Jan Ophoff vil være bortrejst til Belgien på sommerferie i perioden den 3. juni til den 15. juni, begge dage incl.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst: Lars Messerschmidt.
 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag.
 Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12. Tlf. 74 72 18 90.
 Tlf. 74 72 18 90.
Gudstjenester:
 Lørdag kl. 16.30: Messe.
 Søndag kl. 10: Højmesse.
 Onsdag kl. 7: Laudes og messe. Kl. 16.30 Rosenkrans.
 Torsdag kl. 8.15: Skolemesse.
 Fredag kl. 9: Messe, se dog nedenfor.

Søndag d. 2. kl. 10: Messe. Valfart til Øm. Se programmet andetsteds i bladet.
Fredag d. 7. 1. fredag i md. messe kl. 16.30 med tilbedelse til kl. 18.
Lørdag d. 15. kl. 16.30: Messe på polsk.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev
 Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
 Sognepræst Erling Brodersen.
Messtider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00.
Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Søndag d. 2.: Kristi Legems- og Blods Fest: Valfart til Øm. Ingen messe her.
Fredag d. 7.: Jesu Hjerter Fest. Højmesse kl. 17.
Fredag d. 14. og fredag d. 21.: Ingen messe.
Søndag d. 30.: Petrus og Paulus: Højmesse kl. 10. Derefter kirkekafe.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
 Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.
 Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.
 Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster,

Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.
Søndagsmesser: Kl. 10.
Hverdagsmesser: Hos Søstrene kl. 15. 1. fredag i måneden i kirken kl. 19.

Søndag d. 2. juni: Den årlige valfart til Øm. Tilmelding og tidspunkter: Se opslag i kirken.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
 Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
 Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.
 Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.
 Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.
Søndagsmesser: Kl. 9.30.
Hverdagsmesser: Mandag-fredag kl. 17 på Als Kloster, (undt. de tirsdage, hvor der er bibelkreds).
Lørdag kl. 8.00 på Als Kloster.

Søndag d. 2. juni: Den årlige valfart til Øm. Tilmelding og tidspunkter: Se opslag i kirken.
Lørdag d. 22. juni: Udflugt til Franz G. i Gråsten for Sønderborg menighed. Se nærmere i sognebladet.

Hellig Kors Kapel, Tønder
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder.
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.
Messe:
Søndag kl. 17. (Se dog nedenfor).

Søndag d. 2. Valfart til Øm. Ingen messe i Tønder. Fælles transport fra den katolske kirke i Åbenrå, afgang kl. 8.30.
Søndag d. 16.: 25-årsdagen for den 1. indvielse af Hellig Kors Kapel. Samvær fra kl. 15. Festmesse kl. 17.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense
 Adelgade 1, 5000 Odense C
 Telefon: 66 12 16 64
Kontortid: Mandag-fredag kl. 10-12.
Præsternes træffetider
 P. Leo Drzal (sognepræst): tirsdag til fredag kl. 10-12.
 P. Stefan Huber: efter aftale.
 P. K. Przybylowicz: tirsdag og torsdag kl. 10-12.
Søndagsmesser: kl. 8.30-10, i maj-sept. tillige 18.30 / i okt.-april kl. 16.30. 1, 2, 4, 5. søndag: polsk messe kl. 12.
Hverdagsmesser: ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.
Religionsundervisning på skolen: onsdag kl. 16 for alle grupperne.
Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Søndag d. 2.: ØM-valfarten/messe i kirken kun kl. 18.30!
Onsdag, d. 5.: Grundlovsdag/messe kl. 10.30.
Fredag, d. 7.: Jesu Hjerter Fest/kl. 18-19 tilbedelse og rosenkransbøn, kl. 19 aftenmesse.
Søndag, d. 9.: Kristi Legems Fest/messer kl. 8.30, 10 på Dalum Kloster, 12 (polsk), 14 (vietn.), 18.30.

Tirsdag, d. 11.: kl. 13 udflugt for Senior-Klubben.
Torsdag, d. 13.: kl. 19 menighedsrådsmøde.
Søndag, d. 16.: Hl. Vilhelm/messer kl. 8.30, 10 familiemesse og kirkekafe, 18.30.
Søndag, d. 23.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 18.30.
Søndag, d. 30.: Peter + Paul/messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 18.30.

Dalum Klosterkirke
Søndag: Messe kl. 7.30.
Hverdage: Messe kl. 6.30.

Stella Maris kirke, Nyborg
 Vindingevej 9, 5800 Nyborg
 Sognepræst: p. Stefan Huber
Træffetid: Torsdag kl. 17-18.30 og søndag efter aftale på Vindingevej 9, Nyborg, tlf. 65 31 09 74 – ellers: Adelgade 1, 5000 Odense C, tlf. 66 12 16 64.
Søndagsmesser: Kun kl. 10.
Hverdagsmesser: Kun mandag kl. 8, torsdag kl. 19 og fredag kl. 7.

Lørdag, d. 1.: kl. 16 »søndagsmesse« for dem, der ikke deltager i ØM-valfarten.
Søndag, d. 2.: Ingen messe p.gr.a. ØM-valfarten.
Torsdag, d. 27.: »Vor Frue af den stedse-varende Hjælp«/kl. 19 messe.
Søndag, d. 30.: Peter + Paul/kl. 10 latinsk højmesse.

Vor Frelses kirke, Assens
 Nørregade 3, 5610 Assens
 Sognepræst: P. K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Lørdag, d. 1.: kl. 17 messe.
Søndag, d. 16.: kl. 10 messe.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg
 Sognepræst: J. Kruk
 Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11, eller efter aftale.
Faste messtider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19.00 og lørdag kl. 16.00.

Lørdag d. 1.: Sammenkomst for alle ministrarer hos Maureen Pelle. Vi begynder kl. 10 og slutter med messen kl. 17.00.

Søndag d. 2.: Valfart til Vor Frue af Øm. Nærmere oplysninger om det får vi i kirkens publikanda.
 NB. Ingen højmesse kl. 10 og heller ikke kl. 15.00 i Rudkøbing.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fest. Aftenmesse: kl. 19.00
Lørdag d. 8.: Afslutning for religionsundervisning for alle børn i denne sæson: kl. 10-12.
Onsdag d. 12.: Menighedsrådsmøde kl. 19.00.
Torsdag d. 20.: Skolen fra Steenstrup besøger vores kirke kl. 10.15.

Hver torsdag: kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet, derefter aftenmesse.
 Alle i menigheden ønskes god sommerferie!

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
 Mariagade 4, 4930 Maribo.
 P. Herman Legut, OFM. conv.
 Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.
Messtider:
 Lørdage kl. 16.30.
 Søndage kl. 10.00.

Søndag d. 2.: Kristi Legems Fest. Skærtorsdagens mysterium fejres endnu engang i liturgien på særlig vis. Jesus er virkelig til stede iblandt os i brødets og vinens skikkelse.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter Fest. Vor kirke har fået sin Jesu Hjerter figur på plads i en niche, i indgangsportal. Festen anbefales til privat andagt i hjemmet. Præsten er til pastoralrådsmøde på Ømborgen.

Søndag d. 9.: På grund af præstens deltagelse i pastoralrådsmødet er messen først kl. 16 ved pater Berning fra Nykøbing.

Søndag d. 16.: Guds rige er skjult i menneskers daglige liv; ofte lægger man slet ikke mærke til det. Lignelsen om sennepsfrøet, som en mand såede i sin mark, er et billede på Guds riges skjulte vækst i menneskets hjerte. Messe kl. 10.
Søndag d. 30.: Festen for apostlene Peter og Paul. Efter traditionen led de to apostelfyrster martyrdøden omkring år 62 i Rom. Messe kl. 10.

OBS! Landsstævnet for »Foreningen af Polakker i Danmark«: Afholdes lørdag d. 8. juni kl. 14.00 i Maribo.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov
 Bredgade 47, 4900 Nakskov.
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
 Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.
Gudstjenestetider:
 Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00, søndag kl. 10.00.
 Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fredag kl. 17.00. Onsdag og torsdag kl. 11.30.

Bemærkning: Mandag d. 17., torsdag d. 27., fredag d. 28. og lørdag d. 29. juni: Ingen messe.

Polsk messe:
 OBS! Den polske messe i juni holdes på månedens næstsiste søndag, den 23. juni kl. 11.15.

Dåbsoplæring under højmesse:
 Alle familier med børn opfordres til at deltage i højmesse søndag d. 2. juni kl. 10.00. Efter indgangssalmen samles børnene i Kolbehuset til menighedens nye aktivitet: Dåbsoplæringen under højmesse.

Sommerlejr for børn og unge:
 I slutningen af februar modtog alle katolske husstande Danmarks Unge Katolikkers Lejrtilbud 1991 (tillæg til katolsk orientering nr. 4). Lejrtilbudssavisen ligger stadig fremme i kirkens entré. Der holdes også børnelejr på Urneborg på Lolland fra mandag d. 29. juli til lørdag d. 3. august. Ansøgning om tilskud kan sendes til Menighedsrådet (adresse: Bredgade 47, 4900 Nakskov).

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
 Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
 Tlf. 54 85 07 39.
 Weekendens gudstjenester:
 Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Søndag d. 2. Kl. 10: Familiegudstjeneste. Herefter er der i salen ved siden af kirken et menighedsråd. Menighedsrådet vil gøre rede for deres arbejde. Alle er hjertelig velkomne.

Torsdag d. 6. kl. 8: Skolemesse.

Fredag d. 7. den 1. fredag i måneden kl. 18.30: Messe + tilbedelse.

Lørdag d. 8. kl. 10 - 12: Undervisning for dette års firmander kl. 16. Polsk messe.

Søndag d. 9. kl. 10: Højmesse. Der er ingen polsk messe denne dag.

Søndag d. 16.: Efter højmassen er der møde for Den franciskanske Lægorden.

Lørdag d. 22. kl. 15: Bryllup. Fra denne lørdag er der gudstjeneste om lørdagen igen kl. 19.

Søndag d. 23.: Denne søndag afholdes menighedens årlige cykeltur. I forbindelse hermed er gudstjenesten denne dag kl. 14. Ingen messe kl. 10.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Søndag d. 2.: Kristi legems Fest: Kl. 8 Messe på Maria Elisabeth Hjemmet. Kl. 10: Højmesse med Kristi Legems procession.

Tirsdag d. 4.: Regionens præster har møde i Slagelse.

Torsdag d. 6.: Kl. 19: Vesper i kirken. Derefter bibelaften i præstegården. Alle er velkomne!

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter Fest: Tilbedelse fra kl. 18 til 19 med sakramental velsignelse. Messe: kl. 19.

Torsdag d. 13.: Menighedsmøde kl. 19 i præstegården.

Søndag d. 23.: Festen for Moder af den stedselevende Hjælp. – Kirkens Titularfest! Kl. 8 messe på Maria Elisabeth Hjemmet. Kl. 10 festgudstjeneste i kirken.

Søndag d. 30.: Festen for Peter og Paul: Messe kl. 8 på Maria Elisabeth Hjemmet. Latinsk højmesse i kirken kl. 10.

Menighedsrådet og præsterne ønsker alle en god ferie!

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge

Tlf. 53 65 06 51

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: onsdag kl. 10.

Søndag d. 2. juni: Kristi legems og blods fest fejres ved højmassen kl. 10.

Om eftermiddagen kl. 16 fejres festen desuden med en messe på polsk.

Søndagene d. 9., d. 16. og d. 23. juni indgår i rækken af almindelige søndage.

Den 9. juni er der kirkekaffe efter højmassen.

Søndag d. 30. juni: fejres Skt. Peters og Pauls fest ved højmassen kl. 10.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 2. Kristi Legems Fest. Kl. 10: højmesse.

Søndag d. 9.: kl. 10 højmesse, menigheds-kaffe efter messen.

Søndag d. 23.: Festen for Moder af den stedselevende Hjælp. Kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 30.: Festen for Peter og Paul. Kl. 10: Højmesse.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag den 2.: Kristi Legems og Blods fest højtideligholdes.

Der er i dag ingen messe i Kalundborg. Menigheden deltager i sognets samlede festgudstjeneste i sognekirken i Slagelse.

Festmassen, der afsluttes med udendørs sakramentsprocession, begynder kl. 10.00.

Torsdag d. 6.: – aftenen før Jesu Hjerter fest, er der i Sankt Elisabeths Kirke i Holbæk kl. 19.15 en gudstjeneste med efterfølgende sammenkomst i menighedslokalerne. Anledningen til sammenkomsten er, at repræsentanter fra Sankt Karl Borromæussøstrenes generalstyrelse er på besøg hos sr. Engeline. Og da sr. Engeline har påtaget sig opgaver også i Kalundborg menighed, inviteres menighedens medlemmer til Holbæk denne aften.

Søndag d. 23.: 12. søndag i årsrækken. Ved vor messetid om eftermiddagen kl. 15 er Sankt Hans aften så småt begyndt, hvorfor vi vil fejre messen til ære for Johannes Døberens fødsel.

Søndag d. 30.: Festen for apostlene Sankt Peter og Sankt Poul højtideligholdes.

Kl. 15.00 festmesse, – fejret delvis på latin.

NB: Søndag den 7. juli, første søndag i juli måned, er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i Ringsted-Haraldsted. Husk at reservere eftermiddagen. Der er ingen messe i Kalundborg den søndag! NB

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstre. Tlf. 53 61 73 71.

Lørdag d. 1. Kristi Legemsfest fejres i messen kl. 16, og vi afslutter med sakramental velsignelse.

Søndag d. 2.: Ingen messe.

Søndag d. 9.: 10. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Lørdag d. 15.: 11. alm. søndag fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 16.: Ingen messe.

Søndag d. 23.: 16. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 30.: Peter og Paul fejres med prælat Ib Andersen kl. 10.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider

Om søndagen: Højmesse kl. 10.

Om hverdagen: I Maria-sideskibet normalt således:

Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag ingen.

Kommunitets bønner normalt således:

Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.

Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Søndag d. 2.: Kristi Legems og Blods fest højtideligholdes.

Kl. 10.00: Festmesse med uddeling af den hellige kommunion under begge skikkelser. Ved messens slutning holdes der højtidelig procession med det hellige sakramente, - i det fri, hvis vejret tillader det. Der afsluttes i kirken med Te Deum og sakramental velsignelse.

Mandag d. 3.: Månedens 1. mandag. Kl. 17.15 messe. Kl. 18 udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19.

Bøn for præste- og ordenskald.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fest. Kl. 19.15 messe, afsluttet med bøn til Jesu Hjerter og sakramental velsignelse.

Søndag d. 23. juni, på månedens fjerde søndag, synges højmassen delvis på latin.

Søndag d. 30.: Festen for apostlene Sankt Peter og Sankt Paul højtideligholdes. Kl. 10.00 festmesse.

NB: Søndag d. 7. juli, første søndag i juli, er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i Ringsted-Haraldsted. Husk at reservere eftermiddagen!!

11 Midtsjælland

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8 mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 2.: Kristi Legemsfest.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fest.

Mandag d. 24.: Johannes Døbers fest.

Torsdag d. 6.: Roskilde Kath. Kvindeklub afslutter sæsonen med en aftenudflugt til Assumptionssøstrene i »Den gamle Smedje« i Høje-Tåstrup. Starter kl. 19 fra præstegården.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag: Messe kl. 8.30.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Lørdag d. 1.: Kristi Legems og Blods fest, højtideligholdes.

Kl. 15.30: Festmesse, afsluttet med tilbedelse, Te Deum og sakramental velsignelse. På grund af, at vore omgivelser for tiden er byggeplads, afholdes der i år ingen udendørs Kristi Legems-procession. Af samme grund har vi besluttet at udsætte dén menighedens grill-aften, som vi plejer at fejre i forlængelse af Kristi Legems-gudstjenesten, til midt i august, hvor Elisabethcentret skulle stå færdigt til indvielse.

Torsdag d. 6.: Kl. 19.15 – aftenen før månedens 1. fredag, som i juni i år er Jesu Hjerter fest, er der messe, afsluttet med bøn til Jesu Hjerter og sakramental velsignelse.

Efter gudstjenesten er der sammenkomst for menigheden i menighedslokalerne i anledning af, at repræsentanter fra Sankt Karl Borromæussøstrenes generalstyrelse er på besøg hos sr. Engeline i Holbæk.

Lørdag d. 29.: Festen for apostlene Sankt Peter og Sankt Paul. Kl. 15.30 festmesse, fejret delvis på latin.

NB: Søndag den 7. juli, første søndag i juli måned, er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i Ringsted-Haraldsted. Husk at reservere eftermiddagen!!

Sct. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Frank Jobst, O.M.I.

Tlf. 42 99 07 28.

Messetider:

Søndag: Højmesse kl. 10. Onsdag messe kl. 19.00. Torsdag messe kl. 16.00. Lørdag messe kl. 17.00 (søndagsmesse). 1. fredagsmesse kl. 9.00 d. 7. juni.

Kirkekaffe hver søndag efter højmesse. **Assumptionssøstre:** Den gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30. Derefter åbent hus.

Aktiviteter:

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Firmelsesundervisning: 2. og 16. maj, desuden lørdag den 18. maj fra kl. 10.00-13.00.

Kolping mødes efter aftalen.

Midi-KUK: Mødetid tirsdag hver 14. dag.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre. Tlf. 42 26 78 65.

Søndag d. 2.: Kristi Legemsfest fejres i messe kl. 9. Sakramental Velsignelse.

Tirsdag d. 4.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 6.: Messe kl. 17.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter Fest, messe 8.30.

Søndag d. 9.: Loppemarked på Nordvangsgård i Birkerød – Bistrup Byvej 4 – fælles for vore 4 nordsjællandske menigheder, i tiden kl. 11-15. Derfor: Stille messe uden prædiken kl. 10.

Onsdag d. 12.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 13.: Messe kl. 17.

Fredag d. 14.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 16.: 11. alm. søndag, messe kl. 9.

Onsdag d. 19.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 20.: Messe kl. 17.

Fredag d. 21.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 23.: 12. alm. søndag, messe kl. 11.
Tirsdag d. 25.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 27.: Messe kl. 17.
Lørdag d. 28.: Asserbo-messe, dansk/tysk kl. 17. Adr.: Skovbovej 23, Frederiksværk Gilleleje Kirke, messe dansk/tysk, kl. 19.
Søndag d. 30.: Peter og Paul fejres i latinsk messe kl. 9.

Vor Frue Kloster, Åsebakken
 Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.
 Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.
Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Den Hellige Families Kirke
 Bistrup Byvej 4, Birkerød.
 Sognepræst Jacob Muiser.
 Tlf. 42 81 27 96 helst mellem kl. 9-10.
Søndagsmesserne: Kl. 8 og kl. 10.
Tirsdag messe kl. 10.
Fredag aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål:
 Lejlighed til at skrifte i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
 Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 på Nordvangsgård den første fredag i måneden.

Lørdag d. 1.: Årets ministranttur. Vi skal »nordpå« og se Danmarks ældste ege. Vi skal i det hele taget en masse spændende og slutter med en »katakombe-messe« midt om natten.
Mandag d. 3.: Loppemarkedsforberedelse kl. 19.
Søndag d. 9.: Årets store loppemarked fra kl. 11-15.
 Vi har stadig brug for hjælpere og flere effekter, så vi igen i år kan få et flot resultat, til gavn for vore unge og vort projekt i Pakistan.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør
 Kontor og menighedshus: Nygade 8B.
 Sognepræst Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.
Søndag d. 2.: Kristi Legemsfest fejres i messen kl. 11. Sakramental Velsignelse.
Tirsdag d. 4.: Pensionist-træf hos søstre på Møllebakken kl. 14.30, med messe og hyggeligt samvær.
Søndag d. 9.: Loppemarked på Nordvangsgård i Birkerød – Bistrup Byvej 4 – fælles for vore 4 nordsjællandske menigheder, i tiden kl. 11-15. Derfor: Stille messe uden prædiken kl. 9.

Tirsdag d. 11.: Messe kl. 14.30 hos søstre.
Søndag d. 16.: 11. alm. søndag, messe kl. 11.
Tirsdag d. 18.: Messe kl. 14.30 hos søstre.
Søndag d. 23.: 12. alm. søndag fejres kl. 9.
Tirsdag d. 25.: Messe kl. 14.30 hos søstre.
Lørdag d. 29.: Asserbo-messe, dansk/tysk kl. 17. Adr.: Skovbovej 23, Frederiksværk.
 Gilleleje Kirke: Messe dansk/tysk kl. 19
Søndag d. 30.: Peter og Paul fejres i latinsk messe kl. 9.

Skt. Hans Kirke
 Marievej 6, 2970 Hørsholm
 Sognepræst: Jac. Muiser
 Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød

Tlf. 42 81 27 96, bedst kl. 9-10.
 2. præst: Peter Nissen, Bredgade 69, 3.th., 1260 Kbh. K.
 Tlf. 33 93 19 48, bedst formid. og aften.

Søndagsmesser:
 Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.
 Mikkeltorg, Strandvej 352: Kl. 8.
Torsdag: læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Søndag d. 2.: Højtideligholdelse af Kristi Legemes og Blods fest
 Kl. 10.00 højmesse, procession og sakramental velsignelse. I lighed med sidste år indbydes førstekommunikanterne til at gå med i processionen og strø blomster foran Sakramentet.
Mandag d. 3.: Kl. 19.00 begynder forberedelserne til loppemarkedet på Nordvangsgård.
Søndag d. 9.: Loppemarked på Nordvangsgård.
I week-enden den 8. og 9. afholder
Pastoralrådet møde på Øm.
Søndag d. 23.: Johannes Døbers fest

Kl. 10.00 højmesse, hvor vi fejrer vor kirkes navnehelgen.

Pastor Peter Nissen holder ferie fra d. 10.-29.6. (begge dage incl.).

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
 Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.
 Tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Søndag d. 2. fejres Kristi Legemsfest messe kl. 10.30.
Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fest. Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.
Tirsdag d. 11.: Kirkevandring. Start kl. 19 fra St. Antoni.
Onsdag d. 12.: St. Antonius af Padova fejres. Messe kl. 19. Derefter »sammen-skudsgilde«. Husk tilmelding.

Vor Frue Kirke
 Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 42 94 76 94.
 Præst: Carroll Parker O.M.I.
Mettetider:
 Lørdag kl. 17.00.
 Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
 Hverdage:
 Tirsdag kl. 9.30 (engelsk).
 Torsdag kl. 9.30.
 1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).
 3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
 Tilbedelse tirsdag kl. 19.30-20.30.
 Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før messerne.
Ungdomsklubberne:
 Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.00.
 Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen, tlf. 42 94 93 31.

Lørdag d. 8.: Tro og Lys kl. 13.00 med messe kl. 17.00.
Søndag d. 16.: Familiemesse. Derefter kirkekaffe.
Onsdag d. 19.: Messe kl. 19.00. Derefter menighedsrådsmøde.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
 Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
 Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf.: 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
Mettetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.
 I tiden søndag d. 23. juni til og med søndag d. 11. august ændres messetiderne som følger:
Søndag: Højmesse kl. 10.30 (kun denne messe).
Hverdage: Mandag-fredag: Messe kl. 8.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Lørdag d. 1. kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Søndag d. 2. Kristi Legemes og Blods fest. Kl. 10.00: Latinsk højmesse.
Fredag d. 7. Jesu Hjerter fest. Som øvrige fredage.
Søndag d. 23.: Ændring af messetid. Se under messetider.
 Sognepræsten vil være bortrejst i tiden 31. maj - 7. juni, hvor alle hverdagsmesser undtagen om fredagen og om lørdagen bortfalder, og i tiden 24. juni - 4. juli, hvor alle hverdagsmesser – også om lørdagen – bortfalder.
Søndag d. 16.: Efter højmessens vil sognets pastoralrådsmedlemmer under kirkekaffen i menighedslokalet fortælle om det i den foregående uge stedfundne PR-møde. – Har De ideer, som PR-medlemmerne bør fremsætte under et kommende møde?

Sankt Knud Lavards Kirke
 Pastor G. Uttenthal Nibler, Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
 Tlf. 42 87 77 12.
 Kirkekantoret, tlf. 42 87 29 35 fra 10-12.
Lørdag d. 1. kl. 17.00: Kristi Legemsmesse.
Søndag d. 2. kl. 9.30: Familiemesse kl. 11.00. Kristi Legemsmesse.
Torsdag d. 6. kl. 19.00: Menighedsrådsmøde.
Lørdag d. 8. kl. 17.00: Søndagsmesse.
Søndag d. 9. kl. 11.00: Søndagsmesse med kirkekaffe i haven.
Lørdag d. 15. kl. 17.00: Søndagsmesse.
Søndag d. 16. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00: Søndagsmesse.
Lørdag d. 22. kl. 17.00: Søndagsmesse med efterfølgende »Lille Sankt Hans-aften« i præstegårdshaven.
Søndag d. 23. Sankthansmesse kl. 11.00.
Lørdag d. 29. kl. 17.00: Forårets sidste lørdagsmesse.
Søndag d. 30. kl. 11.00: Peter-Paul-messe.

Skt. Therese Kirke
 Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Giro 4 08 38 30.
 Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).
Mettetider:
Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne.
 OBS!! I Perioden 23. juni - 11. august kun messe kl. 9 (ingen morgenmad i kantinen).
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.
 Sognepræsten er bortrejst i følgende perioder:
 31. maj til 7. juni (begge dage incl.) og 24. juni til 20. juli (begge dage incl.).

Immaculatakirken
 Strandvejen 91, 2100 Kbh. Ø.
Hverdage:
 Messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45.
 Søndag højmesse kl. 9.

Johanneskirken, Søborg
 Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J. Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
 Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.
 Hver søndag kl. 10: Højmesse.

15 Hovedstads-område V

Skt. Mariæ Kirke
 Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
 Tlf. 31 71 53 35.
 Sognepræst Charles Edwards, s.j., træffes bedst kl. 10-11, mandag undtaget.
 Bispedømmets ungdomspræst Jesper Fich, Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 74 34 45.
Mettetider: Søndag kl. 11.
 Hverdage kl. 6.45, dog ikke om tirsdagen; også: Tirsdag kl. 16.30 og onsdag kl. 19.30.

Fredag d. 7. fejrer vi Jesu Hjerter fest. Der er messe kl. 19.30 (Der er ikke nogen messe kl. 6.45, og der er heller ikke tilbedelse før aftenmessen).
Søndag d. 9. er der familiemesse kl. 11.00 ved pastor Jesper Fich.

Jesu Hjerter Kirke
 Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
 Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
 Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
 Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.

Messeider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
Søndag kl. 10: Latinsk højmesse. Kl. 11.30 Dansk Højmesse. Kl. 20 aftenmesse.
Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 4. kl. 16: Kongregationsandagt. Te Deum.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 9. kl. 16: Messe på ungarsk i huskapellet. Derefter samvær.

Onsdag d. 12. kl. 15.30-17: Forberedelse af familiemesse d. 16. Kl. 19.30 Menighedsrådsmøde.

Søndag d. 16. kl. 11.30: Familiemesse med efterfølgende kirkekafe, for sidste gang inden sommerferien.

Onsdag d. 19. kl. 15.30-17: Afslutning på »børneklubbens« sæson.

Fredag d. 31.5.-søndag d. 2.6.: Vi holder weekend for vore 9-13-årige på Klitborg. Alle er velkomne! Pris kr. 120.- inkl. transport. Tilmeldelse til Sr. Evelyn eller til P. Sanders. Til denne weekend vil vi også gerne se vore firmander for 1992. Firmelsen er fastsat til den 15. marts 1992. Unge som efter sommerferien går i 8. eller højere klasse kan melde sig til firmelsen. Undervisningen vil blive aftalt med de tilmeldte efter sommerferien.

Skt. Nikolai Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
Tlf. 31 78 27 90.

Sognepræst Charles Edwards, S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Kan bedst kontaktes om formiddagen på Skt. Mariæ Kirkes telefon, 31 71 53 35, helst mellem kl. 10-11, mandag undtaget. Faste messetider: Søndag kl. 9.30.

Hver torsdag i juni måned: D. 6., 13., 20. og 27. er der messe kl. 19.00.

Søndag d. 9. er der kirkekafe efter messen.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist. Weimargade 7, 2300 København S.
Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.
Hver fredag rosenkransbøn efter 11-messen.

Søndag d. 2.: Efter højmassen kl. 10 »menighedsrådsmøde«, hvor MR orienterer om sit arbejde i den forløbne tid og fremtidsplaner (i krypten).

Fredag d. 7. kl. 16.30: Bøn- og meditationstime med sakramental velsignelse.

Onsdag d. 26.: MR-møde.

Søndag d. 30.: Der holdes barnedåb i højmassen kl. 10 (i krypten).

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering. Se nedenfor).

Bredgade 64, 1260 København K.
Sognepræst Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lørdag kl. 17.00: Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Lørdag d. 1. kl. 17.00: Reciteret messe i menighedssalen, Bredgade 69A.

Søndag d. 2. Kristi Legems og Blods fest, kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustins kirke gregoriansk sang.

Fredag d. 7. Jesu Hjerter fest, kl. 16.30: Messe i menighedssalen.

Lørdag d. 8. kl. 17.00: Reciteret messe i menighedssalen.

Søndag d. 9. kl. 8.00: Reciteret messe i menighedssalen. Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustin.

Lørdag d. 15. kl. 17.00: Reciteret messe i menighedssalen.

Søndag d. 16. kl. 8.00: Reciteret messe i menighedssalen. Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustin gregoriansk sang.

Lørdag d. 22. kl. 17.00: Reciteret messe i menighedssalen.

Søndag d. 23. kl. 8.00: Reciteret messe i menighedssalen. Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustin.

Lørdag d. 29. kl. 17.00: Reciteret messe i menighedssalen.

Søndag d. 30., Apostlene Peter og Pauls fest. Kl. 8.00: Reciteret messe i menighedssalen. Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustin.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10:

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17:

Engelsk messe.

Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem

(søndag).

Hver torsdag kl. 19: Messe med noveneandagt i kirken.

Søndag d. 2.: Familiemesse kl. 10.

Onsdag d. 5.: Onsdagsklubben har sæson-

afslutning hos Tove Pedersen.

Fredag d. 7.: Jesu Hjerter fest. Messe kl.

19.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.

Sognepræst: D. Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand: Renate Gul-

stad-Kuhnén, tlf. 56 95 43 69.

Pastoralassistent: Sr. Hermengild Ge-

rick, tlf. 56 95 08 55.

Søndage i juni: Højmesse kl. 11.00.

Søndag d. 16. Firmelse ved biskop H. L.

Martensen kl. 10.00.

Efter messen er alle indbudt til en lille

reception i præstegården.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: D. Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand: Erik Frandsen,

Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.

Søndage i juni: Højmesse kl. 9.00.

Søndag d. 16.: Tysk messe kl. 10.00.

Firmelse i Rønne kl. 10.00.

Lørdag d. 1.: Religionsundervisning kl.

10.00.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdage: Mandag, tirsdag, onsdag kl.

16.45. Torsdag: Tilbedelse kl.

18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl.

17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl.

11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekafe: Efter søndags- og torsdags-

massen.

Andre sammenkomster eller fester med-

deles ved kirkekafe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopen-

hagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf.

42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke

(Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.

Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5

p.m. SAK: at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: at 5 p.m. SAK

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 6.01 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakraments-

kirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl.

12. 3. søndag kl. 17.

Msze świąte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o

godz. 12.00

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Messe med efterfølgende samvær hver 2.

søndag i måneden. Kl. 16 i huskapellet.

Afskedsfest for Jesper Fich

Pastor Jesper Fich ophører pr. 1. august med at være bispedømmets ungdomspræst. Han tiltræder som sognepræst i Tåstrup samme dag.

Jesper Fich stopper 1. august som bispedømmets ungdomspræst. DUKs Sekretariat afholder derfor en afskedsreception torsdag den 13. juni kl. 15-17 i sekretariatets lokaler, Bredgade 67, 2. th. i København.

Fredag den 14. juni er der afskedsfest på Niels Steensens Gymnasium med messe i Skt. Augustins Kirke kl. 18, hvorefter der er spisning på skolen. Prisen er 30 kr. Drikkevarer købes på stedet eller medbringes. Tilmelding til DUK, tlf. 33 14 77 07 senest den 11. juni. Overnatning er mulig.

Kirken hjælper de nødlidende

At kristnes arbejde i sundhedssektoren må vidne om Kristi kærlighed

Jesus af Nazaret blandt de syge. Evangeliet fortæller, at Jesus drog omkring i Palæstina og lærte og helbredte. Hans ry spredtes, de syge blev bragt til ham og han helbredte dem (Mt 4, 23-25). Og de blev over al måde slået af forundring og sagde: »Han har gjort alle ting vel; han får både de døde til at høre og de stumme til at tale« (Mk 7,37). Ganske vist helbredte Jesus ikke alle, men alle han mødte, blandt dem mange lamme, blinde og spedalske, skænkede han frelse.

Kirkens ansvar

Kirken har modtaget et udtrykkeligt mandat fra Kristus (Mt 28, 19-20).

Dette mandat udtrykkes i sundhedssektoren på følgende måde: Han kaldte de tolv sammen og gav dem magt og myndighed... til at helbrede sygdomme. Så sendte han dem ud for at prædike Guds rige og bringe læge-dom (Lk 9, 1-2).

Historien bekræfter, at kirken altid har stået i spidsen, når det gjaldt om at hjælpe de nødlidende. Vi skylder kirken den første sundhedstjeneste med oprettelsen af hospitaler, hospitser og vajsenhuse.

I denne forbindelse fortjener paven særlig opmærksomhed: *Johannes Paul II* gennemlevede personligt erfaringen af smerte og lidelse med attentatet på hans liv. Denne erfaring bragte ham endnu nærmere til de lidende, og han har skænket kirken en dyb meditation over lidel-

se i den Apostoliske Skrivelse »Salvifici Doloris« (Smerte som hjælper til frelse).

For at konsolidere og ajourføre kirkens nærvær i sundhedstjenesten oprettede han Det pavelige Råd for Gejstlig Hjælp til personalet i Sundhedssektoren.

Sundhedsvæsenet som vidner

I hyrdebrevet »Christifidelis Laici« (Om Lægfolket), siger paven, at de katolske læger, sygeplejersker, sygehjælpere og frivillige er kaldet til at vidne om Kristus og hans kirke i deres omsorg for de syge og lidende (nr. 53).

Tre evangelietekster bør vi særlig lægge mærke til i den forbindelse:

Lignelsen om den barmhjertige samaritan (Lk 10), hvor Herren siger:

Liturgisk kalender juni 1991

1. *rød.* Lørdag i 8. alm. uge. (IV Ps). *Justinus*, martyr, (†166) (m). L.: Sir. 51,12b-20. Ev.: Mark. 11,27-33.
2. *hvid.* Søndag. *Kristi Legems og Blods Fest* (h). Gl. Sekvens ad libitum. Cr. Euk. pf. 1. L.: 2. Mos. 24,3-8; Sl. 116,12-13. 15 + 16bc. 17-18. (Omk.: Jeg vil løfte frelsens bæger og påkalde Herrens navn. *Eller:* Hallelujal) 2. L.: Hebr. 9,11-15. Ev.: Mark. 14, 12-16. 22-26.
Marcellinus og Peter, martyrer, († 303), fejres ikke.
Valfart til Øm.
3. *rød.* Mandag i 9. alm. uge. (I Ps). *Karl Lwanga og lidelsesfæller*, martyrer, († 1886) (m). L.: Tob. 1,3; 2,1b-8. Ev.: Mark. 12,1-12.
4. *grøn.* Tirsdag i 9. alm. uge. (I Ps). L.: Tob. 2,9-14. Ev.: Mark. 12,13-17.
5. *rød.* Onsdag i 9. alm. uge. (I Ps). *Bonifatius*, biskop og martyr, (†754) (m). L.: Tob. 3,1-13. 16-17. Ev.: Mark. 12,18-27.
6. *grøn.* Torsdag i 9. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid.* *Norbert*, biskop, († 1134). L.: Tob. 6,11; 7,1. 9-17; 8,4-9a. Ev.: Mark. 12,28b-34.
7. *hvid.* Fredag. *Jesu Hjerter Fest* (h). Gl. Cr. *Særl. pf.* 1. L.: Hos. 11,1. 3-4. 8c-9; Sl.: Es. 12,2-3. 4bcd. 5-6. (Omk.: I skal øse vand med glæde af frelsens kilder). 2. L.: Ef. 3,8-12. 14-19. Ev.: Joh. 19,31-37.
8. *grøn.* Lørdag i 9. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid.* *Marias reneste hjerte*. L.: Tob. 12,1. 5-15. 20. Ev.: Mark. 12,38-44.
(*Evangelium obligatorisk* (Marias reneste hjerte): Luk. 2,41-51).
9. *grøn.* 10. alm. søndag (II Ps). Gl. Cr. *Alm. S. pf.* 1. L.: 1. Mos. 3,9-15; Sl. 130,1-2. 3-4. 5-6. 7-8. (Omk.: Hos Herren er miskundhed, hos ham er forløsning i overflod). 2. L.: 2. Kor. 4,13-5,1. Ev.: Mark. 3,20-35.
Efræm Syrer, diakon og kirkelærer, († 373), fejres ikke.
10. *grøn.* Mandag i 10. alm. uge. (II Ps). L.: 2. Kor. 1,1-7. Ev.: Matt. 5,1-12.
11. *rød.* Tirsdag i 10. alm. uge. (II Ps). *Barnabas*, apostel (m). *Ap. pf.* L.: Ap. g. 11,21b-26; 13,1-3. Ev.: Matt. 5,13-16.
(*Evangelium ad libitum* (Barnabas): Matt. 10,7-13).
12. *grøn.* Onsdag i 10. alm. uge. (II Ps). L.: 2. Kor. 3,4-11. Ev.: Matt. 5,17-19.
13. *hvid.* Torsdag i 10. alm. uge. (II Ps). *Antonius af Padova*, præst og kirkelærer, (†1231) (m). L.: 2. Kor. 3,15-4,1. 3-6. Ev.: Matt. 5,20-26.
14. *grøn.* Fredag i 10. alm. uge. (II Ps). L.: 2. Kor. 4,7-15. Ev.: Matt. 5,27-32.
15. *grøn.* Lørdag i 10. alm. uge. (II Ps). Eller *hvid.* *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 2. Kor. 5,14-21. Ev.: Matt. 5,33-37.
16. *grøn.* 11. alm. søndag. (III Ps). Gl. Cr. *Alm. S. pf.* 1. L.: Ez. 17,22-24; Sl. 92,2-3. 13-14. 15-16. (Omk.: Det er godt at takke Herren). 2. L.: 2. Kor. 5,6-10. Ev.: Mark. 4,26-34.
Vilhelm, abbed, († 1203), fejres ikke.
17. *grøn.* Mandag i 11. alm. uge. (III Ps). L.: 2. Kor. 6,1-10. Ev.: Matt. 5,38-42.
18. *grøn.* Tirsdag i 11. alm. uge. (III Ps). L.: 2. Kor. 8,1-9. Ev.: Matt. 5,43-48.
19. *grøn.* Onsdag i 11. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid.* *Romuald*, abbed, († 1027). L.: 2. Kor. 9,6-11. Ev.: Matt. 6,1-6. 16-18.
20. *grøn.* Torsdag i 11. alm. uge. (III Ps). L.: 2. Kor. 11,1-11. Ev.: Matt. 6,7-15.
21. *hvid.* Fredag i 11. alm. uge. (III Ps). *Aloysius Gonzaga*, ordensmand, († 1591) (m). L.: 2. Kor. 11,18. 21b-30. Ev.: Matt. 6,19-23.
22. *grøn.* Lørdag i 11. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid.* *Paulinus af Nola*, biskop, († 431). Eller *rød.* *John Fisher*, biskop, og *Thomas More*, martyrer († 1535).
Eller *hvid.* *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 2. Kor. 12,1-10. Ev.: Matt. 6,24-34.
23. *grøn.* 12. alm. søndag. (IV Ps). Gl. Cr. *Alm. S. pf.* 1. L.: Job 38,1. 8-11; Sl. 107,23-24. 25-26. 28-29. 30-31. (Omk.: Lov Herren, thi hans miskundhed varer evindeligt *Eller:* Hallelujal) 2. L.: 2. Kor. 5,14-17. Ev.: Mark. 4,35-41.
Aften: hvid. Vigilie til Johannes Døbers fødsel (h). Gl. Cr. *Særl. pf.* 1. L.: Jer. 1,4-10; Sl. 71,1-2. 3-4a. 5-6ab. 15ab + 17. (Omk.: Fra moders skød har jeg støttet mig til dig). 2. L.: 1. Pet. 1,8-12. Ev.: Luk. 1,5-17.
1. vesper til Johannes Døber.
24. *hvid.* Mandag. *Johannes Døbers fødsel* (h). Gl. Cr. *Særl. pf.* 1. L.: Es. 49,1-6; Sl. 139,1-3. 13-14ab. 14c-15. (Omk.: Jeg vil takke dig, fordi jeg er underfuldt skabt). 2. L.: Ap. G. 13,22-26. Ev.: Luk. 1,57-66. 80.
25. *grøn.* Tirsdag i 12. alm. uge. (IV Ps). L.: 1. Mos. 13,2. 5-18. Ev.: Matt. 7,6. 12-14.
26. *grøn.* Onsdag i 12. alm. uge. (IV Ps). L.: 1. Mos. 15,1-12. 17-18. Ev.: Matt. 7,15-20.
27. *grøn.* Torsdag i 12. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid.* *Cyryllus af Aleksandria*, biskop og kirkelærer († 444). L.: 1. Mos. 16,1-12. 15-16. Ev.: Matt. 7,21-29.
28. *rød.* Fredag i 12. alm. uge. (IV Ps). *Irenæus*, biskop og martyr, († 202) (m). L.: 1. Mos. 17,1-5. 9-10. 15-22. Ev.: Matt. 8,1-4.
(*Læsning ad libitum* (Irenæus): 2. Tim. 2,22b-26).
29. *grøn.* Lørdag i 12. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid.* *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: 1. Mos. 18,1-15. Ev.: Matt. 8,5-17.
Aften: rød. Vigilie til Peter og Paul, apostle (h). Gl. Cr. *Særl. pf.* 1. L.: Ap. G. 3,1-10; Sl. 19,2-3. 4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende). 2. L.: Gal. 1,11-20. Ev.: Joh. 21,15-19.
30. *rød.* Søndag. *Peter og Paul, apostle* (h). Gl. Cr. *Særl. pf.* 1. L.: Ap. G. 12,1-11; Sl. 34,2-3. 4-5. 6-7. 8-9. (Omk.: Herren friede mig fra alle mine rædsler). 2. L.: 2. Tim. 4,6-8. 17-18. Ev.: Matt. 16,13-19.
Romerkirkens første hellige martyrer fejres ikke.
Kollekt af Peterspenge.

»Gå du hen og gør ligeså!«
Dernæst Jesu helbredelse af høvedmandens tjener (Mt8): »Jeg vil komme og helbrede ham«. Og endelig verdensdommerens

kendelse (Mt 25, 31-46): »Kom hid, min Faders velsignede... jeg var sulten, og I gav mig at spise... jeg var syg, og I så til mig... Hvad I har gjort imod en

af mine mindste brødre dér, har I gjort imod mig«. *Det pavelige Råd for gejstlig Hjælp til personalet i Sundhedssektoren.*

Bøger

Kom Helligånd forny hele skabningen

Seks oplæg til bibelarbejde

Denne bøn er titlen på en bog, udgivet i anledning af Kirkernes Verdensråd 7. generalforsamling i Canberra, Australien. Generalforsamlingen fandt sted i februar i år – men temaet er stadig aktuelt.

Der præsenteres seks oplæg til bibelarbejde. Hvert tema introduceres med en bøn, hvorefter vi bliver præsenteret for selve bibelteksten, som er forsynet med teologiske/eksegetiske kommentarer. »Vidnesbyrd fra venner« i mange dele af verden er et spændende supplement til

de teologiske overvejelser og kaster et bredt lys på bibelarbejdet. Igangsatte »diskussionsspørgsmål« afrunder de enkelte oplæg. Ikke mindst i disse spørgsmål spejles »Ånden i Ånden«: de store spørgsmål om retfærdighed, skaberværkets bevarelse, de kristnes (politiske) engagement, verdensøkonomien er den ledende røde tråd.

Udgangspunktet

Troen på Helligånden er udgangspunktet for bibelarbejdet, som fortsæt-

ter med at arbejde med temaet som helhed, og med fire undertemaer, som skaber forbindelse mellem vor bekendelse og de krav, den stiller til os, når vi forsøger at leve vor tro fra dag til dag.

Kom Helligånd, forny hele skabningen.

Seks oplæg til bibelarbejde. 100 sider, ill. kr. 50.-. Udgiver:

Det økumeniske Fællesråd, Skindergade 24, 1. 1159 Kbh. K. Tlf. 33 15 59 27.

Sr. Gisela Heitz

Nyt hæfte om Jomfru Maria

Det 16. hæfte i serien »Skrevet for unge«

Religions-pædagogisk udvalg har atter barslet med et lille hæfte i serien »Skrevet for unge!«, en serie, der nu tæller 16 hæfter. Det ny hæfte med titlen »Maria«, om Jomfru Marias plads i Guds frelsesplan, er på 22 sider og er skrevet af pastor *Bjørn Højbo*, i øvrigt Højbos femte bidrag til serien.

På sin sædvanlige klare og tydelige måde gennemgår han det ny testaments udsagn om Jesu Moder, idet han samtidig interessant paralleliserer til gammeltestamentlige tekster.

Mod slutningen af hæftet er der et par mindre afsnit om mariologiens udvikling i kirkefædrenes tid, i middelalderen og i nyere tid, og endelig afrundes med et udsnit af de liturgiske Maria-bønner.

En nydelse at læse

Det er et godt og oplysende hæfte. Selvfølgelig savner jeg, ud fra min montfortanske inspiration, under afsnittet om den nyere tid, et lille afsnit om den franske skoles betydning for mariologiens

udvikling, fordi den klart har bidraget til forståelse af, at Maria har betydning for hver enkelt kristens personlige liv med Kristus. Og fordi unge spørger: Jamen, hvilken betydning har alt det hér for mig? Nuvel! Det kom ikke bag på mig, at et sådant afsnit mangler. Ikke desto mindre var det en nydelse at læse hæftet. Skrevet for unge? Nå, ja! Men jeg har ihvertfald også lært nyt, - sådan som jeg altid gør det i *Bjørn Højbos* selskab!

p. Stephen Holm

Et nyt Europa

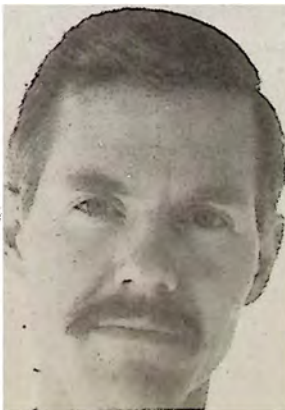
Niels Arbøl på gaden med bog om kristendemokraterne i Europa

»Et nyt Europa - kristendemokrater viser vej«, *Niels Arbøl, Queenswood 1991. 300 s. kr. 158.-.*

Vidste De, at de kristelige demokrater er blevet den førende politiske kraft i det ny Østeuropa? At de har regeringer i seks ud af tolv EF-lande? Alligevel er den store politiske folkebevægelse, kristendemokraterne næsten ukendt i Danmark. Den står for et selvstændigt syn

på samfundet: Tanken om det kristne demokrati, forskelligt fra socialisme og borgerlig liberal-konservatisme.

Katolikken *Niels Arbøl* præsenterer med sin bog »Et nyt Europa« denne politiske bevægelse, som har bredt sig til mere end 30 europæiske lande. Bogen indeholder bl.a. en kritisk analyse af hjemlige Kristeligt Folkeparti.

Niels Arbøl

For en broderlig og forenet verden befriet fra krig og vold

Pavens budskab til muslimerne ved Ramadanens afslutning

Mine kære muslimske brødre og søstre,

Hvert år plejer Det pavelige Råd for Dialogen med andre Trossamfund på vegne af alle katolikkerne i verden at sende en hilsen og et budskab til muslimerne i anledning af deres glædesfest, når fastetiden ender ved Ramadan-månedens afslutning.

På grund af Mellemøst-krisen og -krigens tragiske følger, og fordi så mange stadig lider, har jeg i år besluttet selv at sende denne hilsen.

Solidaritet med de sørgende

Først og fremmest vil jeg udtrykke min medfølelse og solidaritet med alle, der har mistet nogle

af deres kære. Både I muslimer og vi kristne styrker hinanden med håbet om, at de er kommet ind under Guds barmhjertige dom. Lad bevidstheden om, at Guds mildhed og kærlighed er grænseløse, virke lindrende i denne sorgens time.

Han alene véd, »at intet øje har set og intet øre har hørt, hvad, der ikke er opkommet i noget menneskes hjerte, det har Gud beredt dem, han har udvalgt« (Jesajah 64, 3 og 1. Kor. 2,9).

Faste er et religiøst alternativ

Jeg vil gerne tilsige alle muslimer i verden den katolske kirkes vilje til at samarbejde med jer og med alle mennesker af god vilje i hjælpen til krigens ofre og for at skabe kontakter, der sikrer en varig fred, ikke alene i Mellemøsten, men overalt.

Dette samarbejde i solidaritet med de hårdest ramte kan danne et konkret udgangspunkt for en ærlig, dybtgående og uafbrudt dialog mellem troende katolikker og muslimer. Således kan gensidig forståelse og tillid vokse, og den enkelte sikres muligheden for frit og uforfalsket at bekende sin tro.

I, der lige har endt den strenge fastemåned, som jeres tro foreskriver jer, I giver det moderne samfund et tiltrængt forbillede på lydighed mod Guds vilje, på bønnens og selvbeherskelsens betydning og på asketisk mådehold ved brugen af denne verdens goder.

Også vi kristne har for nylig afsluttet vor årlige bøn- og fastetid, som også for os er en tid til bod og renselse. Dette er værdier, både kristne og muslimer er fælles om; de hører med til vore forskellige trostraditioner. Og vi tilbyder dem menneskeslægten som et religiøst alternativ for dens higen efter magt, rigdom og materiel nydelse.

Fred med hele skabningen

De, som tror på Gud og vil tjene ham, søger ikke at gå magtens, men fredens vej: Fred med vor Skaber, udtrykt i lydighed mod hans vilje, fred med hele det skabte univers ved at bruge dets ressourcer med klogskab og til alles behov, fred inden for den menneskelige familie ved gennem samarbejde at skabe stærke organer for fred, broderskab og harmoni i vore samfund, fred

endelig i vore hjerter, hos alle, der véd, hvor de kommer fra, hvorfor de er her på jorden, og hvem de engang skal vende tilbage til.

På denne festdag beder jeg Gud, at han vil give sin fred både til jer, mine muslimske brødre og søstre, og til alle, der henvender sig til ham i bøn.

Krigens mange årsager

Med krigens rædsler i frisk erindring – og de er fortsat årsag til menneskelig lidelse i så mange dele af verden – er det måske på sin plads, selv på jeres festdag, at se lidt nærmere på de tilstande, der fører til krig.

Vi bør indgående udforske årsagerne til krig, så vi kan finde mere effektive måder at forebygge den på. Uretfærdighed, undertrykkelse, grådighed, uvilje til dialog eller forhandling, manglende vilje til forsoning, hævntrøst: Disse er blot nogle af de faktorer, der får folk til at

forlade den vej, Gud ønsker vi skal følge på denne planet. Vi bør alle lære at genkende disse træk i os selv og i vort eget samfund, og søge at overvinde dem. Kun når vi både som enkeltpersoner og som grupper går i gang med denne opdragelse til fred, kan vi opbygge en broderlig og forenet verden, befriet fra krig og vold.

En hilsen fra Middelalderen

Jeg slutter denne hilsen med en af mine forgængeres ord: I året 1076 skrev pave Gregor VII til Al-Nasir, den muslimske emir i Bijāya, det land, som nu hedder Algeriet:

»Den almægtige Gud, som vil, at alle bliver frelst og ingen fortabes, værdsætter intet i os højere end at vi, når vi elsker ham, også elsker vore venner, og at ingen gør imod andre, hvad vi ikke ønsker, andre gør imod os.

Du og jeg har denne kærlighed til os selv, især fordi vi begge tror på Gud og bekender denne tro, omend hver på sin måde. Dagligt lovpriser og tilbeder vi ham, som er jordens Skaber og verdens Fyrste.«

Med disse ord, skrevet for næsten 1.000 år siden, udtrykker jeg mine følelser for jer, mens I fejrer Id al-Fitr, fastetidens ophør. Må den Allerhøjeste fylde jer med sin barmhjertige kærlighed og fred.

Vatikanet, den 3. april 1991
Johannes Paul II

Islamisk straffelov trådt i kraft i Sudan

Khartum (KNA) – Siden den 22. marts kan lovovertrædere igen blive korsfæstet eller stenet til døde, få amputeret en hånd som straf for tyveri eller blive pisket offentligt i Sudan.

»Mildere«...

Jurister betegner indførelsen af den islamiske straffelov, der er baseret på »sharia« som en »mildere« sanktion end de straffe, der blev sanktioneret under diktatoren Gaafar Numeiri, der var gældende fra 1983 til hans fald i 1985.

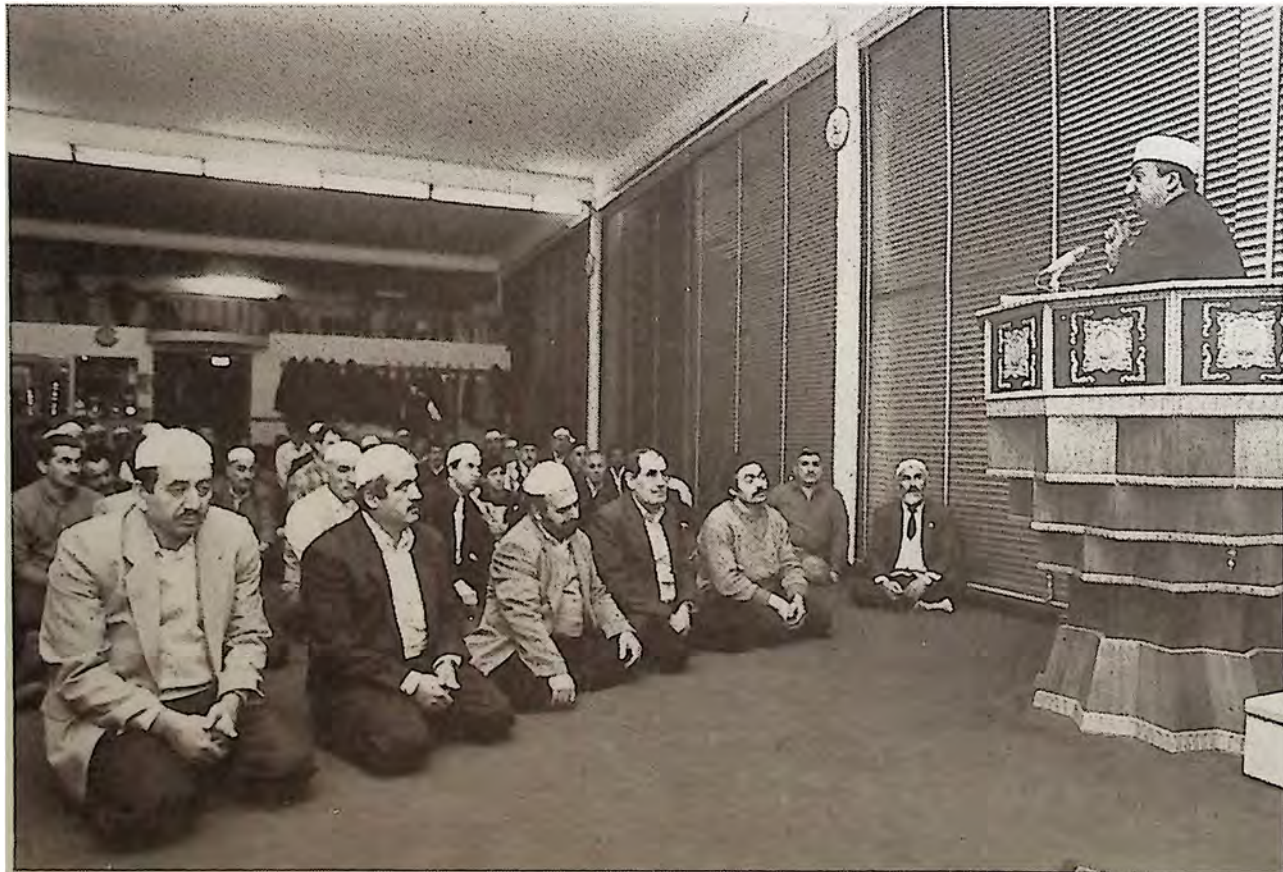
En mere detaljeret udarbejdelse af paragraffer om, hvor stor værdien af

det stjålne skal være for at berettiggelse amputation af tyvens hånd, forestår endnu. Tidligere blev hånden hugget af, i dag skal den »fjernes medicinsk forsvarligt« af dertil udpegede læger.

Personer under 18 og ældre end 70 år må ikke straffes med stokkeslag. Loven indføres ikke med tilbagevirkende kraft.

Katolsk protest

Den katolske kirke, som består af godt 5 procent af befolkningen, især i det sydlige Sudan, har gentagne gange protesteret mod indførelsen af muslimske love.

Mange steder må muslimske gæstearbejdere tage til takke med ret uskønne bygninger. Forhåbentlig bliver deres moske på Amager også et bidrag til kulturen. Foto KNA.

3.000-året for Jerusalems erobring forberedes til 1996

Jerusalem (KIPA) – Ifølge historikere indtog kong David bjergbyen Jerusalem i 1004 før Kristus. 3000-års jubilæet skal fejres i 1996. Med dette formål har Jerusalems borgmester Teddy Kollek sammenkaldt et internationalt rådgiverhold, som skal forberede festlighederne. Byplanlæggere, museumsdirektører, filosoffer og teologer skal give deres mening til kende.

Elsket af alle

Kong David er elsket af både jøder, kristne og muslimer, siger Teddy Kollek, hans salmer synges både i synagogen og i kirken. Ingen historisk personlighed er ifølge borgmesteren bedre egnet til at samle jøder, kristne og muslimer til fest.

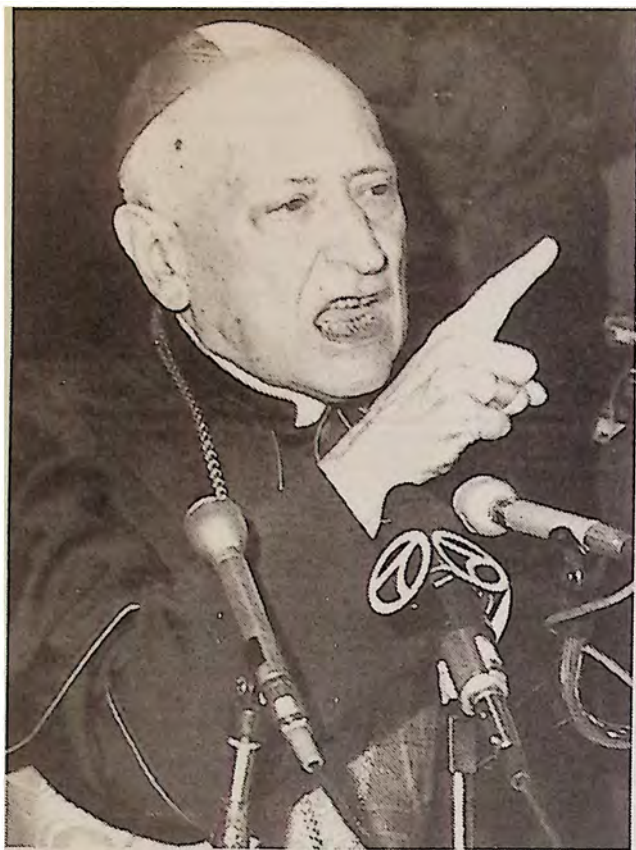
Jerusalem har planer om at bygge et mindes-

mærke »med samme betydning som Eiffeltårnet i Paris«.

Kolleks rådgivere har dog anset det for nødvendigt at påpege, at siden intifadaens udbrud er forholdene mellem arabere og jøder blevet meget dårligere. Israels regering bebrejdes for, ikke at have gjort nok for at imødegå denne udvikling.

Hellig by

Med få soldater og megen list erobrede kong David byen Salem på bjerget Sion. Senere ændredes byens navn til Jerusalem, det hellige Salem (Hiero-Salem på græsk). I historiens løb udviklede byen sig fra ubetydelig provinsby til det forenede Israels hovedstad, men især til en by, der har udøvet enorm indflydelse på menneskeheds historie.

Kardinal József Mindszenty.

Kommunismens fald begyndte i Tjernóbyl

Kirkelig frihed som middel mod panikken i Ukraine

Lviv, Kiev (KIPA) – »Det er med atomkatastrofen i Tjernóbyl, at Ukraine begyndte at frigøre sig fra Moskva«, siger den forhenværende politiske fange Irena Kalynets, som har overlevet Berufsverbot og Gulag og blev løsladt takket være en kampagne af Amnesty International.

Hungersnøden ikke glemt

»Tragedien i Tjernóbyl stod i skrigende kontrast med al den propaganda om Sovjetunionens tekniske overlegenhed, som vi

hele tiden blev overøst med fra officiel side. Da fik det herskende partis troværdighed sit definitive knæk. Mistilliden til Moskva har været der siden 30-erne.

Folket her har aldrig glemt den kunstigt skabte store hungersnød i Ukraine, der ellers var Europas største kornlager igennem århundreder. Mange mennesker døde dengang af sult p.g.a. Stalin.

Perestroika og glasnost var de kommunistiske »apparatsjiks« sidste forsøg på at få folk til at tro på bedre tider, men det formål at beholde magten og samtidig suge vestlig hjælp til landet. Men tingene er kommet ud af kontrol. Frem for alt har magthaverne ikke regnet med, at den nationale og religiøse opvågning kunne blive så stærk.

Det russiske Lvov hedder nu Lviv

Irena Kalynets hører til den græsk-unerede kirke. Hun har sæde i parlamentet i Kiev. Hun beder os lægge mærke til, at det russiske bynavn Lvov nu er ændret til det ukrainske Lviv, Galiciens hovedstad, hvor nu også Svt. Georgs-katedralen endelig er givet tilbage til de unerede. Ærkebiskop Ivan Lubachivsky er i påsketiden under stor jubel vendt tilbage fra sit eksil i Rom.

Hvor før den røde fane hang, blaffer nu alle vegne Ukraines flag, blåt over gult, gult foruden som Ukraines kornmarker, blåt foroven som himlen over dem, siger folk på stedet.

Partiets sidste krampetrækninger

Hist og her ses endnu portrætter af Lenin med sort sørgebånd. Den røde stjerne er heller ikke fjernet fra alle officielle bygninger. Kommunistpartiets sidste forsøg på at intimidere befolkningen be-

står i at true alle, der går over fra den ortodokse til den græsk-katolske unerede kirke, med døden. I anonyme breve udpeges ofte det træ, modtageren skal hænges i. Det er systemets allersidste krampetrækninger i Galicien, siger den lokale befolkning.

Kun 2 af 27 kirker er tilbage

Efter atomreaktorens eksplosion den 26. april 1986 og den enorme radioaktive forurening, der fulgte efter den, forsøgte myndighederne at imødegå panikken i befolkningen ved pludselig at tillade alt katolsk kirkeliv igen. Janis Krapan, sognepræst i Kiev er af lettisk herkomst, men har levet i Ukraine i 23 år.

Han fortæller, at Kiev før oktoberrevolutionen i 1917 havde 27 kirker af den latinske ritus. Kun to af dem er tilbage. Sankt Alexander Kirken, som siden 1938 har været brugt som planetarium og klublokaler, er nu givet tilbage til kirken. Umiddelbart efter krigen fik katolikkerne lov til at fejre messen i Kiev, men præsten skulle komme fra Odessa, 500 km borte.

Siden begyndelsen af firserne har Janis Krapan fået lov til at holde gudstjeneste to gange om måneden, men kun i en af

Kievs forstæder. Men så kom Tjernóbyl, og alt blev anderledes.

To uger efter katastrofen fik sognepræsten tilladelse til at opholde sig i Kiev. Han kunne fejre messen dagligt.

Alexanderkirken er i en skrækkelig forfatning, men der kommer hver søndag mellem 1.500 og 2.000 katolikker. Mange unge har ladet sig døbe, siger pastor Krapan, efter en tvungen opvækst i et materialistisk og aggressivt ateistisk system længes de efter etiske værdier. Men også sekterne har let spil i dette tomrum.

Dårligt forhold mellem kirkerne

Desværre er forholdet mellem kirkerne ikke godt. De ortodokse er blevet spaltet i en russisk og en selvstændig ukrainsk-ortodoks kirke. Med den græsk-katolske unerede kirke har de romersk-katolske gode kontakter, siger Janis Krapan, men med de ortodokse af begge observans er der ingen dialog. »Vi oplevede en pludselig opvågning af kirkelivet, da vi i 1988 fejrede 1000-året for Ruslands dåb (som foregik her i Kiev!) og nu ser vi frem til, at pavens besøg i Przemyśl i august især vil tiltrække de unge«, siger pastor Janis Krapan.

Kardinal Mindszenty's lig overført fra Mariazell til Esztergom i Ungarn

50.000 deltog i æresoprejsningen

Esztergom (KIPA) – 50.000 mennesker trodsede kulde og regn, da den ungarske kardinal József Mindszenty's stofflige rester lørdag den 5. maj blev overført fra valfartskirken Mariazell i Østrig til de ungarske kardinalers domkirke i Esztergom.

Han døde i eksil i Wien i 1975. Omvæltningen i Ungarn har gjort det muligt at begrave ham i den kirke, han har været ærkebiskop for siden 1945.

Vatikanet var repræsenteret ved kardinal Oppilio Rossi, som var hovedcelebrant ved den store requiem-messe. Mange udenlandske æresgæster og delegationer fra de europæiske bispekonferencer deltog i festen.

Ungarns kæmpe

József Pehm blev født den 29. marts 1882 i landsbyen Mindszent som søn af en landarbejder Johann Pehm. Efter sin præstevieelse i 1915 var han virksom som religionslærer og skribent. Han tog navnet Mindszenty.

Under urolighederne efter Den første Verdenskrig, da Ungarn blev delt, kom han i fængsel, ikke for sidste gang i sit liv.

Den 29. marts 1944 blev han udnævnt som biskop af Veszprem. I november samme år blev han arresteret af den tyske besættel-

sesmagt, men løsladt i april 1945. Den 2. oktober 1945 udnævnte pave Pius XII ham til ærkebiskop af Esztergom og Ungarns primas. Den 21. februar 1946 ophøjedes han til kardinal.

Skueproces med tortur

Efter kommunisternes magtovertagelse i 1948 kom han hurtigt i konflikt med systemet og dets antikirkelige politik. I november 1948 blev hans sekretær Andreas Zakar arresteret, den 26. december var det hans tur. Efter kun fem dages »folkedomstol« med tortur fra 3.-8. februar 1949 blev Mindszenty dømt til livsvarigt fængsel »for højforræderi, spionage, undergravende aktivitet mod statens sikkerhed og valutasmugleri«. Alleerede i et brev fra 20. december 1948 til sine medbrødre i bispeembedet havde Mindszenty gjort det klart, at eventuelle »bekendelser« under en retsag mod ham kun ville være fremskaffet under tortur eller medicinsk behandling.

FN var ligeglad

Kardinalens fængsling vakte protester verden over. Sagen blev forelagt De forenede Nationer i 1949, men FN blandede sig ikke i kommunistiske

landes interne anliggender.

Under folkeoprøret i 1956 blev kardinal Mindszenty befriet fra fængslet i slottet Felső-Peteny i Nordungarn. Den 31. oktober modtog Budapest ham med jubel. Den 4. november knuste russiske, tjekiske og østtyske tropper den ungarske opstand.

Eksil i Wien

Mindszenty fik asyl i den amerikanske ambassade, hvor han boede i 15 år, indtil Vatikanets østpolitik (som han forkætrede) førte til en aftale med den ungarske regering om at kalde ham til Rom. Han fik dog lov til at leve så tæt som muligt ved den ungarske grænse og døde i Wien den 7. maj 1975, 83 år gammel. Han blev bisat i valfartskirken Mariazell, men bad i sit testamente om, snarest belejligt at blive begravet i Esztergom.

130 kirker ødelagt i Bukarest

Bukarest (KIPA) – Mindst 130 af den rumænske hovedstads 365 kirker er blevet ødelagt under det kommunistiske styre. Det skriver det historiske tidsskrift »Magazinum

Historic«, som nævner, at de 70 af dem var erklæret fredede nationalmonument af UNESCO. De fleste af dem er revet ned i de sidste 10 år.

Internationalt økumenisk seminar i Strasbourg

Åbent for alle interesserede fra 2.-11. juli

Strasbourg (KNA) - Økumeniske grupper etiske forpligtelser bliver emnet, som skal drøftes, når Instituttet for økumenisk Forskning i Strasbourg holder sit 25. internationale seminar fra 2. til 11. juli.

Deltagerne vil uddybe spørgsmålet, hvilken betydning kirkernes social-etiske erklæringer og de deri forfattede forpligtelser har i kirkernes og menighedernes praksis. Et andet spørgsmål bliver, hvordan kirkerne i Den tredje Verden fortolker disse erklæringer, for måske er disse tekster så på-

faldende vestlig inspireret, at de unge kirker fornemmer dem som uvedkommende.

Spændingen mellem tro og gerning

Seminarer skal også klarlægge spændingen mellem troen som handlingsmotiv og de social-etiske komplikationer, handlingen medfører. En ofte hørt påstand om, at der er fare for en ny »retfærdiggørelse ved gerning« skal nærmere undersøges. Seminarer er åbent for alle økumenisk interesserede.

Allerede som 10-årig ville Georg Nibler være præst

Fejrer 25 års jubilæum 5. juni

Pastor Georg Uttenthal Niblers 25 års jubilæum som katolsk præst falder på Grundlovsdagen, onsdag den 5. juni 1991. Skt. Knud Lavards-menighed, som har kendt ham i 22 år, men også andre, vil gerne fejre ham.

Lige fra barnsben følte han sig hjemme i Skt. Antoni kirke i Brønshøj, var ministrant fra 6 års alderen og fungerede godt i nærheden af alteret. Han så op til to præster, *Knud Ballin* (stifter af Caritas) og *Olaf Magnussen* (modstandsmand). De prædikede om det, de var og gennemførte deres tro i handling.

Han har aldrig fortrudt

Allerede som 10-årig tænkte Georg Nibler på at blive præst. Efter studentereksamen fra Metropolitanskolen kom han i Kongens klæder og gjorde sin pligt, før han tog til Tyskland for at studere teologi i 7 år. For 25 år siden blev han viet til præst, og det har han aldrig fortrudt!

Efter 2½ år ved Skt. Ansgars menighed i Bredgade kom han til Skt. Knud Lavard menighed, som ikke alene dækker Lyngby og en del af Bagsværd og Gentofte, men grænser helt op til Vedbæk, Gammel Holte, Birkerød og Ordrup.

Pastor Nibler er godt kendt for sin omsorg og sit arbejde for ensomme og mindre heldige medborgere. For eksempel begyndte han *Værestedet* og giver tid og gæstfrihed til dem fra *Himmelekspressen*, som han kender lige fra sin tid i Bredgade.

Praktiserer hvad han prædiker

Pastor Niblers dybe tro på kærlighed og hans budskab til os om at Gud er kærlighed, og Gud elsker os altid trods vore svagheder, og at vi skulle fortælle om det og selv praktisere næstekærligheden som en af de vigtigste opgaver i vores liv, er så klart og tydeligt i alle hans prædikener. Man kan kun forlade hans messe fuld af håb og optimisme. Hans ønske er, at alle i menigheden havde den hellige gnist og turde løbe en risiko udover det sædvanlige ved at hjælpe dem, der har brug for det.

Han selv praktiserer, hvad han prædiker. Vi beundrer ham for mange ting, blandt andet for det han selv kalder hans største og dejligste oplevelse: hans adoptiv søn *Gubbe* - eller hans omsorg for sin gamle blinde mor, som han havde boende hos sig, så hendes sidste år var trygge og lykkelige - hans evne til at tilrettelægge re-

ligionsundervisning og messer for børn og unge så levende, spændende og fantasifulde. Vi voksne nyder også hans festlige ideer til vores store kirkedage. Og sidst men ikke mindst de mange meget fine indholdsrige salmer som pastor Nibler digter. Tankerne og ord er altid så ligetil og vedrørende og melodien passer dertil.

Vi takker pastor Nibler for, at han tør være, som han er og ønsker, at han må bevare sin energi og opfindsomhed og lyse sind i mange år til glæde og gavn for alle, som kender ham.

Vi håber, at mange vil fejre ham den 5. juni fra kl. 14.30 i Skt. Knud Lavards Kirke. Biskop *Martensen* holder messen kl. 16.

De, som gerne vil deltage i en gave til pastor Niblers 25 års præstebudsjubilæum, kan ringe til *Margret Ibsen* på telefon 45 87 65 95.

Margret Ibsen og *Anne Marie Voldborg*, medlemmer af menighedsrådet

Menigheden i Næstved 75 år

Vor Frue sogn i Næstved fyldte 16. maj 75 år, men menigheden fejrede først jubilæet søndag den 19. maj med en festgudstjeneste, hvor redemptoristernes provincial i Wien, pater dr. *Alois Kraxner* celebrerede. Efter gudstjenesten var der reception.

Sognet blev selvstændigt den 16. maj 1916, men omkring 1875 opstår et synligt katolsk liv i byen, og siden 1886 har der været periodiske katolske gudstjenester i byen og siden 1899 regelmæssige gudstjenester.

Vor Frue Kirke, der er tegnet af arkitekt *Johannes Tidemand-Dal*, blev indviet 29. maj 1926. Sognet varetages af redemptoristordenen. Pater *Josef Völk* er sognepræst. Til sognet hører også en katolsk skole med omkring 380 elever.

Georg Nibler er godt kendt for sin omsorg og sit arbejde for ensomme og mindre heldige medborgere. Han påbegyndte bl.a. »Værestedet« i Lyngby og giver tid og gæstfrihed til dem fra *Himmelekspressen*, som han kender fra sin tid i Bredgade i København.

Foto Erling Erving.

Amnesty International 30 år

»Ikke flere undskyldninger«

Den 28. maj 1991 markeres 30 års dagen for menneskerettighedsorganisationen Amnesty Internationals oprettelse.

Nogle vil måske mene, at de seneste års politiske forandringer har mindsket behovet for AIs arbejde - at krænkelse af menneskerettighederne er en saga blot. Men det er ikke tilfældet: fængsling på grund af religiøs, politisk eller etnisk tilhørsforhold foregår stadig, tortur og dødsstraf praktiseres i en række lande og tilbageholdelse uden tiltale eller dom.

Jubilæumsbudskabet »Ikke flere undskyldninger« skal understrege, at der fortsat sker overgreb på menneskerettighederne. Arbejdet med afskaffelse af dødsstraf har høj prioritet. Som bekendt har Amnesty International den opfattelse, at enhver henrettelse er uacceptabel

misbrug af magt. Hvad enten den udføres af staten eller dens fjender, i galgen eller på gaden, er den skamfuld og meningsløs - en krænkelse af de fundamentale menneskerettigheder.

Dette falder godt i tråd med, at Kirkernes Verdensråd, hvis medlemmer er de fleste kristne kirker i verden, på deres 7. verdenskongres i februar 1991 i Canberra, Australien behandlede en erklæring om dødsstraf, som i marts 1989 blev vedtaget af Kirkernes Verdensråds Centralkomité.

I lighed med Amnesty International erklærer Centralkomiteen sin ubetingede modstand mod dødsstraf og opfordrer alle lande til at afskaffe den.

Samarbejde mellem trossamfund

Derudover appellerer Centralkomiteen til medlemskirkerne om at samarbejde med folk fra andre trossamfund og frivillige organisationer på de områder, som man i de enkelte lande måtte finde rigtige og forsvarlige.

Jo flere organisationer, der arbejder sammen om styrkelse af menneskerettighederne - i dette tilfælde afskaffelse af dødsstraf - jo større er effekten.

Amnesty International argumenterer mod dødsstraf ved at henholde sig til den universelle menneskerettighedsdeklaration, som har en verdslig og ikke religiøs basis.

AI kan således officielt ikke citere religiøse argu-

menter mod brugen af dødsstraf, men kan opfordre troende fra forskellige trossamfund til at styrke deres egen position mod dødsstraf ved at bruge deres egne religiøse argumenter overfor andre troende og dermed overbevise dem om, at de skal gå imod dødsstraf.

Som et par helt konkrete tegn på samarbejde mellem Kirkernes Verdensråd og Amnesty International kan nævnes, at der udveksles dokumenter, og at AI har en observatørplads ved Kirkernes Verdensråds konferencer.

Nye medlemmer

Formålet med kampagnen i anledning af 30 års dagen er også at skaffe medlemmer til Amnesty International. Det kan bl.a. ske ved at meddele AI's sekretariat, at man ønsker at blive holdt orienteret om AI's arbejde det næste halve år med det håb naturligvis, at man derefter melder sig ind i Amnesty International.

Vi håber, at denne AI's jubilæumskampagne vil give AI en større medlemskreds, som igen kan være med til at støtte kampen for menneskerettighederne både økonomisk og moralsk.

Yderligere oplysninger om medlemskab i AI kan fås ved henvendelse til Amnesty International, Dyrkøb 3, 1166 København K, 33 11 75 41.

Inger Christensen
Amnesty International,
kirkegruppen

JEG SER I DINE ØJNE..

amnesty international

Midsommertræf på Magleås

Skt. Hansaften den 23. juni 1991

Båltalen holdes i år af ungdomspræst *Jesper Fich*. Tag venner og bekendte med til Skt. Hansbål på Magleås.

Kl. 17.00-19.00: Man er velkommen til at møde tidligt op, og f.eks. spise sin medbragte aftensmad på havens plæner, gå tur i parken eller blot hygge og snakke.

Kl. 19.00-20.00: Vi vil synge lidt, og rigtige spillemænd vil spille op til folke- og kædedans.

Kl. 20.00-21.00: Der serveres kaffe/te, saftvand og kager i stuerne. For dette betaler voksne kr. 25,00. Børn gratis.

Kl. ca. 21.00: samles vi på bålpladsen, hvor vi synger nogle sange og nyder udsigten over Sjælsø, og hvor ungdomspræst *Jesper Fich* vil tale til os, mens bålet buldrer.

Hvis vejret tillader det, vil vi kunne fortsætte hyggen omkring bålet med sang og guitarmusik.

Der vil så kunne købes vin, øl og sodavand.

På styrelsens vegne
på glædeligt gensyn

Jan Lange
Kursuskonsulent

Møder og arrangementer

Kristi Legems- og Blodsfest

Torsdag den 30. maj 1991.

Traditionen tru indbydes Storkøbenhavns katolikker til i fællesskab at fejre denne festdag i Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

(S-tog til Hellerup Station, eller bus nr. 21 til Bernstorffsvej, nr. 24 til stoppestedet Tuborgvej, eller bus nr. 1 næsten til døren).

Kl. 19.30 koncelebreret bispemesse med efterfølgende procession i Rygaards Park.

Velkommen i Sct. Therese Kirke!
Menighedsrådet.

Pastor G. Niblers 25 årsdag 5. juni 1991

fejres således:

14.30: Kaffe, the og kage

16.00: Biskoppen kommer og holder festmesse

ca. 17.00: Reception med lille hyggelig bufet.

Alle som vil fejre pastor Nibler er velkomne.
Menighedsrådet

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer:

1 spaltede kr. 3.50

Tekstsideannoncer:

Pr. spaltemillimeter kr. 4.50

ÅRETS LOPPEMARKED

9. juni 1991 fra kl. 11.00 til 15.00 på Nordvangsgård, Blstrup Byvej 4, Birkerød

MANGE BODER med masser af spændende tilbud.

AUKTION afholdes

Der er også **CAFETERIA** med smørrebrød, kager, kaffe, the, vin og øl.

Der er is og pølser.

ALT TIL RIMELIGE PRISER

Tag familien med, kom og oplev markedstemningen, se en masse sjove ting og

GØR ET GODT KØB!!!

Jesu Hjerter Kor

under ledelse af Ole Kongsted afholder

KONCERT

med værker af Palæstrina, Mogens Pedersen, Orolgio, W. Byrd m.fl.

i
Immaculatakirken

Strandvejen 91, 2100 Kbh. Ø.
torsdag den 13. juni kl. 19.30.

Gratis adgang.

Det sker på Magleås:

Sø. d. 2. - lø. d. 8.6.:

Pensionistuge I.
v/Jan Lange.

Sø. d. 9. - fr. d. 14.6.:

Den Journalistiske Efterudd.
Ma. d. 10. - on. d. 12.6.:

Danmarks Radio.

To. d. 13. - sø. d. 16.6.:

Europæisk Kirkekonference.

Fr. d. 14. - sø. d. 16.6.:

DUK-møde.

Sø. d. 16. - to. d. 20.6.:

Baltisk Teolog Konference.

To. d. 20. - fr. d. 21.6.:

Frederiksberg HTX.

Søndag d. 23.6.:

»Midsommertræf«

v/Jan Lange.

On. d. 26. - lø. d. 29.6.:

Caritas Danmark.

Lø. d. 29.6. - ti. d. 9.7.:

Nord-Jazz.

Årets Dalum Retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 26. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 30. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af generalvikar p. Paul Marx O.M.I.

Emne: Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg mig.

Prisen for hele opholdet er kr. 675.-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100.- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg (tlf. 86 82 28 92 eller tlf. 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Børge Johansen, Odense, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmundt Jensen, Frederikshavn, Børge Blans, Silkeborg, (udv.form.).

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

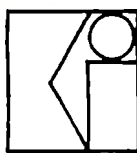
Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

»Fred og Forsoning«

Katolsk Bofællesskab for boligløse
Fasterholt Plantage
Fasterholtgårdvej 2
7330 Brande
Telefon 97 18 81 70

Bliv Mother Teresa Co-Worker. Kom og hjælp os. Er du forhindret på grund af sygdom eller alder, - så bed en rosenkrans for os. Send os et kort til opmuntring, hvis du beder for os.

KATOLSK
INFORMATION
RYESGADE 28
DK-8000 ÅRHUS C
TLF. 86 18 53 90
Åbningstider: Mand.-fred.
kl. 13-17.30. Lørd. kl. 10-12.
Sønd. kl. 11-12

Busrejse til Medjugorje

10 dages non-stop pilgrimsrejse til Medjugorje, Maria-valfartsstedet i Jugoslavien, hvor der siden Åbenbaringerne begyndte i 1981, har været ca. 20 mill. mennesker.

Afgang: Randers rutebilstation og dernæst alle større byer ned gennem Jylland: Århus, Skanderborg, Horsens, Vejle, Fredericia, Kolding osv...

Tid: 9.-18. sept. 1991.

Pris: Ca. 2200 kr. - inkluderer dobbeltværelse og halvpension. - Privat indkvartering.

Depositum - 300 kr. indbetales på giro-konto.

Tilmelding og yderligere oplysninger hos A. Blumensaat, tlf. 86 44 80 78.

Korrespondance ønskes

Yngre polske ægtepar med børn ønsker at korrespondere med danske, katolske familier på engelsk. Ring til »katolsk orientering« og få en adresse. 31 21 14 44. Mandag, torsdag eller fredag mellem 10 og 16.

Sankt Andreas bibliotek

Bispedømmets teologiske bibliotek

Købmagergade 44
1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Biblioteket er åbent for alle interesserede onsdag, torsdag og fredag mellem kl. 10 og 16.

Bog købes

Liturgi, af Peter Schindler, H.J. Schultz Forlag 1928.

Henv. Jørgen Dahlerup, Gærdesmuttevej 24, 2970 Hørsholm. Tlf. 42 86 66 63.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Salg og service

Advokat Jørgen Ulrik Nielsen

Skindergade 32, 1159 K.
Tlf. 33 13 42 44

Juridisk bistand bl.a. ved ejendoms køb, testamente, ægtepagt, kontrakter, retssager, ægteskabs sager og dødsboer.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Aut.
el-installator

EL MOGENS LARSEN

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S
Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigeret tank- og
servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRA
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE 42 35 10 35

Duns Scotus saligkåres

Remagen (KIPA) - Den skotske teolog John Duns er måske kun kendt af teologer og kirkehistorikere, men dem er der også mange af.

På latin kaldtes han Duns Scotus. Han var respekteret i hele Europa som skarp kritiker af Thomas af Aquinos skolastiske teologi. I modsætning til Thomas satte John Duns viljen højere end intellektet.

Præst i 1291

Han blev født i Skotland i 1265, indtrådte hos franciskanerne og blev præsteviet i 1291. Efter studier i Paris og Oxford underviste han i Cambridge, Oxford, Paris og Köln. Han døde i Köln den 8. november 1308.

Franciskanerprovincen i Remagen, Tyskland, meddeler, at den romerske kongregation for saligkåring har godkendt ansøgningen om Duns saligkåring og at dokumentationen vedrørende hans liv og død er vurderet positivt.

Ortodoks vækst i Albanien

Wien (KIPA) - Den ortodokse kirke, som efter årtier med stalinistisk forfølgelse og religionsforbud igen træder frem i lyset, har gode fremtidsmuligheder, siger den græsk-ortodokse biskop i Wien, Michael Staikos. Det økumeniske patriarkat i Konstantinopel gør alt, hvad det kan for at få det bedste ud af den nye situation.

Ikke flere ortodokse biskopper

En universitetsprofessor fra Athen, hvis navn dog ikke meddeles, er blevet udnævnt som »eksark«, for der findes ikke flere ortodokse biskopper i Albanien, siden den sidste biskop af Tirana er omkommet under umenneskelige forhold. Gyldigt viede præster er der heldigvis endnu i Albanien, siger patriark Staikos.

Han understreger, at den græsk-ortodokse kirke uafbrudt har kæmpet for det ortodokse mindretals rettigheder i Albanien og også i dag står klar med hjælp til albanske flygtninge i Grækenland.

I den tyske by Limburg kom en bidronning med sin sværm på den symbolrige idé at bosætte sig i kronen på en anden, himmelsk dronning. Således kronedes Mariastatuen i nichen på Palottinernes missionshus også som Biernes Dronning. Foto KNA.

Omkring de nye tyske bispedømmegrænser Kommission undersøger sagen

Osnabrück (KNA) - Der bliver nu arbejdet med en helt ny grænsedragning mellem bispedømmerne i Nordtyskland. Biskopperne Ludwig Averkamp, Osnabrück og Josef Homeyer,

Hildesheim er blevet medlem af den kommission, der skal arbejde med sagen. Kommissionen blev sammensat i februar under de tyske biskoppers forårsmøde i Bensberg ved Köln. Foruden de to nævnte biskopper består kommissionen af endnu 12 medlemmer, bl.a. formanden for den tyske bispekonference Karl Lehmann, Mainz og næstformanden Oskar Saier, Freiburg im Breisgau.

Ophævelsen af den tidligere bispekonference Berlin og de nye grænser og kompetencer i det forhenværende DDR trænger ligeledes til en grundig drøftelse af fremtidens østtyske bispedømmer.

Jan Baptist Gijsen.

Roermonds biskop J.B. Gijsen vil fremover igen vie præster

Den Haag (KIPA) - Den 59-årige biskop Jan Baptist Gijsen, som i årets begyndelse meddelte, at han overdrog hele sin jurisdiktion til den nye generalvikar René Maessen og den biskoppelige vikar Jan Punt, har nu erklæret, at han vil forblive i embedet. Han ønsker ikke at genop-

tage firmelser, som han har overladt til de andre hollandske biskopper og den pavelige pro-nuntius Audrys Juozas Backis, men har dog ladet sig overtale af Vatikanet til igen at foretage præstevielse.

I januar trådte biskop Gijsen tilbage i skuffelse over problemerne i hans

Økumenisk partnerskab mellem engelske anglikanere og franske katolikker

London (KNA) - Anglikanske kristne fra England på besøg i Frankrig kan gå til alters i katolske kirker. Det står i nye retningslinier for venskabsbyer, udgivet i fællesskab af den anglikansk/romersk-katolske kommission.

Mellem begge lande findes der omkring 500 venskabsbyer. Anglikanere og katolikker opfordres i ret-

ningslinierne til at opøge hinandens kirker, når de er på rejse i de to lande.

Velkommen til hinandens messe

En engelsk gruppe med egen præst kan nemt få lejlighed til at fejre deres anglikanske gudstjeneste i en katolsk kirke. Men enkelt personer og familier, der ikke har mulighed for

at deltage i en anglikansk gudstjeneste, er velkomne til at gå til alters i en katolsk messe, dog efter at de har anmodet præsten om det.

Deltagelse i anglikansk eukaristi

Franske katolikker på rejse i England mindes om, at der findes en stor romersk-katolsk menighed i England. Men også for franskmændene gælder, at de i byer uden katolsk kirke må deltage i den anglikanske eukaristi.

De nye retningslinier er udkommet den 28. januar.

Hvad er »Opus Dei«?

(KIPA) - »Opus Dei«, (Guds Værk) er en katolsk forening af præster og lægfolk, stiftet i 1928 i Spanien af præsten José Maria Escriva de Balaguer. Ifølge Vatikanets årbog for 1990 har Opus Dei 74.508 medlemmer og 1.395 præster, for det meste i spanskspregnede lande.

»Værket« adskiller sig fra ordenssamfundene ved sin særlige struktur og opgave at »oprette grupper i kirken«, men dets medlemmer underordner sig en stram organisation og forpligter sig til cølibat og lydighed, dog uden løfter, hvis de er »fuld medlem« (numerarius). Lægfolkene arbejder i deres verdslige stilling, men rekrutteres for det meste blandt folk i høje stillinger og om muligt i regeringskredse. Deres medlemskab af Opus Dei er som regel hemmeligt.

Bagom biskopperne

For at give foreningen en passende kirkelig ramme har den nuværende pave i 1982 ophøjet Opus Dei til »personalprælatur«, det vil sige en slags

bispedømme uden grænser, med ret til egen præsteuddannelse, og uden at stå til ansvar over for den lokale biskop. Over hele verden har Opus Dei i dag sine egne præster, der som regel ikke har været ansat i det lokale bispedømmes sjælesorg.

Rekrutteres i pengestærke kredse

Opus Dei kritiseres for at være en slags loge, hvis medlemmer ofte testamenterer hele deres formue til Værket. Nye medlemmer hveres helst i formående kredse og gennem »kulturelle foreninger«. Streng askese og kropslig selvtugtelse hører med til levereglen.

Ærkebiskoppen af Kampala i Uganda, kardinal Emmanuel Kiwanuka Nsubuga døde den 20. april 77 år gammel på universitetssygehuset i Köln.

Paven advarer mod »problematiske retninger« i befrielsesteologien

Rom (KIPA) - Under et plenarmøde i Troselærekongregationen den 6. maj roste paven »de afklarende og retningsgivende ord« i tre af kongregationens recente dokumenter om moralteologi, befrielsesteologi og teologernes kald og tjeneste i kirken.

Et bedre svar på elendigheden

Paven kaldte erklæringen om befrielsesteologien for »et bedre svar« på den elendighed, som store dele af menneskeslægten endnu må lide under på grund af undertrykkelse og fattigdom. Han advarede mod en »ren jordisk fremskridtsideologi« og beklagede, at »nogle teologer«

havde foretrukket »en særlig retning«, som ikke er »uden problemer«.

Ikke noget social-økonomisk Gudsrig

I denne sammenhæng tilbageviste paven »enhver forestilling om et Gudsrig, bygget på menneskelig og sækulariseret virkelighed alene, og hvori kun social-økonomiske, politiske og kulturelle befrielsesprogrammer og -kampe kommer på tale«.

Paven efterlyste også en større overensstemmelse mellem teologi og læreem-bede, og bedre tillids- og samarbejdsforhold mellem teologer og biskopperne.

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Holstød Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 12. juni

Rapport til pastoralrådet, side 3
 Jesuitteråret, side 5
 Fest i Maribo og Nykøbing, side 6-7
 Evangelisering 2000, side 8
 Ratzinger og Küng, side 9

katolsk orientering

Kristne, jøder og muslimer drøftede fred på seminar i Rom

Rabbiner Goren ville ikke i audiens hos paven

Rom (KIPA) - »Religionernes vigtigste bidrag til menneskeslægten er deres indbyrdes »kærlige fred«, sagde paven til deltagerne i et seminar om fred, som fandt sted i Rom i slutningen af april.

Modsætninger

Ledende repræsentanter for de tre store religioner mødtes til at drøfte »Fred i samfundet, fred mellem religionerne«.

Kardinal Roger Etchegaray fra »Justitia et Pax« understregede, at fred først bliver mulig, når der hersker retfærdighed.

Jerusalems forhenvæ-

rende overrabbiner Shlomo Goren mente ikke, religion bidrager til fred mellem folkeslagene. Ifølge ham har historien vist, at det modsatte er tilfældet, idet han henviste til, at langt de fleste forfølgelser og folkedrab har fundet sted i en religions navn eller under påberåbelse af den, og ikke sjældent direkte som initiativ taget af selve det religiøse samfund.

Vakte opsigt

Under velkomsten kaldte Italiens ministerpræsident Giulio Andreotti det

»beklageligt, at mennesker i dag ikke længere kan tale med hinanden eller er villige til at forstå hinanden«.

Rabbineren Shlomo Goren vakte senere opsigt, da han nægtede at deltage i audiensen hos paven med den begrundelse, at Pavestolen ikke vil anerkende staten Israel.

Fra muslimsk side deltog Tunesiens mufti Assal-lami og repræsentanter fra Den islamiske Verdensliga. Initiativet til seminaret udgik fra basismenigheden San Egidio i Roms Trastevere-kvarter.

Nye biskopper i Letland og Litauen

Rom (KIPA) - Den 8. maj udnævnte paven fem nye biskopper i Baltikum. For første gang i 50 år har Letlands hovedstad Riga igen en residerende ærkebiskop. Det bliver den 60-årige Janis Pujats. Som hjælpebiskop får han den 54-årige Janis Cakuls, som indtil nu var apostolisk administrator for det vakante bispedømme.

Som biskop af Liepaja udnævntes den 40-årige Ja-

nis Bulis. Dermed er det katolske hierarki i Letland genoprettet.

Litauen fik to nye hjælpebiskopper. Den 52-årige jesuit Sigita Tamkevicius, som hidtil var rektor for præsteseminariet i Kaunas, vil bistå ærkebiskoppen af Kaunas. Byen Vilnius får som hjælpebiskop den 62-årige Juozas Tunaitis.

Fortsætter på bagsiden

Sr. Karen Thomsen død

Torsdag den 30. maj døde Skt. Joseph Søstrenes provincialpriorinde sr. Karen Johanne Thomsen, 56 år gammel.

Sr. Karen indtrådte hos Skt. Joseph Søstrene den 14. februar 1964. De evige løfter afgav hun den 15. august 1971. Fra 1965 til 1978 arbejdede sr. Karen som sygeplejerske på Skt. Josephs Hospital i København, og fra 1978 til 1987 var hun leder af Skt. Josephs Hospital i Aalborg.

Siden den 30. januar 1987 har sr. Karen været provincialpriorinde for

Skt. Joseph Søstrene i Danmark.

ks

Sr. Karen Thomsen.
Foto Gisela Heitz.

Nykøbing Falster har fået sin første private børnehave, Skt. Joseph børnehaven, der hermed bliver den 11. i rækken af katolske børnehaver i Danmark. Den fire-årige Martha bar efter en kort højtidelighed i den tilstødende katolske kirke tirsdag den 28. maj korset ind i børnehaven. Se reportagen på side 7. Foto Knud H. Kluge.

Bispedømmet ønsker økonomisk støtte af staten fremgår det af en rapport til pastoralrådet

I et interview i »Kristeligt Dagblad« har kirkeminister Torben Rechendorff redegjort for Folkekirkens økonomiske forhold. Det fremgår heraf, at Folkekirken udover kirkeskatten modtager knap en halv milliard kroner om året fra de almindelige skatter til bestemte øremærkede poster, navnlig lønninger og pensioner.

»Det ville være rimeligt om de ikke-folkelige trosamfund fik en tilsvarende støtte fra staten«, siges det i forretningsudvalgets beretning til pastoralrådet. Sådanne ordninger findes i både Norge og Sverige.

Generalvikar Paul Marx har derfor henvendt sig til bispkontorerne i Oslo og

Stockholm for at få præcise informationer om disse ordninger.

Dansk Frikirkeråd har foreslået, at man som optakt til et forsøg på at få del i de almindelige skattemidler på linie med folkekirken, betaler en stude-

rende for at lave et eksamensprojekt, der endevender alle problemer i forbindelse med et sådant forsøg.

Læs mere i forretningsudvalgets beretning til pastoralrådet på side 3.

kk

Dødehavsrullerne er fra Jesu tid

Jerusalem (KNA) - De bibelske tekstruller, fundet i hulerne i Qumran ved Det døde Hav mellem 1947 og 1956 stammer ifølge nyeste videnskabelige undersøgelser sikkert fra Jesu tid. Det oplyser lede-

ren for det israelske arkæologiske institut i Jerusalem, Magen Brosh. De sidste prøver er foretaget i Schweiz og har stået på i et halvt år. Resultat: Dokumenterne er ca. 2.000 år gamle.

Først Mindszenty nu også Stepinac?

Justitsminister ønsker retssag genoptaget

Zagreb (KNA) – »En simpel æresoprejsning for den kroatiske kardinal Aloys Stepinac, som for 40 år siden af den kommunistiske domstol blev dømt til 16 års fængsel, er ikke

tilstrækkelig for at ophæve den uret, hele det kroatiske folk har lidt ved denne dom. Kun en genoptagelse af hele retssagen, der beviser anklagernes falskhed kan rense både kardinalen

og det kroatiske folk fra beskyldningen om at have samarbejdet med den tyske besættelse«.

Det siger Kroatiens justitsminister Branko Babac i ugebladet »Danas«, som udgives i Zagreb. Babac udelukker ikke muligheden for at inddrage daværende statsadvokat Jakov Blazevic som vidne.

Kardinal Aloys Stepinac blev den 22. oktober 1946 dømt til 16 års fribesiddelse og tvangsarbejde under anklage for at have støttet det kollaborerende Ustasji-korps.

Det spændte forhold mellem serberne og kroaterne går faktisk tilbage til efterkrigstiden og dens politiske opgør med ægte eller påstået værnemageri. Det gik hårdest ud over det hovedsageligt katolske Kroatien og dets kirke.

Hæren støtter terrorister

Rom (KIPA) – »De illegale kræfter, de serbiske terrorister, som skaber uro i Kroatien, støttes af den jugoslaviske hær«, siger ærkebiskoppen af Zagreb, kardinal Franjo Kuharic til det italienske blad »Avvenire«. For eksempel så hæren med korslagte arme til, hvordan en serbisk militst forhindrede kroatiske beboere i Kievo at købe levnedsmidler. Ikke engang Røde Kors-lastbiler med medicin fik lov til at komme igennem.

Kardinalen kritiserer »røster i Vesten«, som lyder så bekymret for Jugoslaviens enhed. Det internationale diplomati burde tværtimod forsvare hver jugoslavisk delrepublik ret til selvbestemmelse.

Betydelig ældre

»Jeg må have lov til at minde verden om, at vore nationers, både serbernes og kroaternes historie er betydelig ældre end Jugoslaviens historie«, siger Kuharic.

Jødiske menigheder i Spanien får ny retslig status

Madrid (KNA) – For første gang siden jødernes fordrivelse fra Spanien i 1492, har lovgiveren nu ligestillet Det mosaiske Trossamfund i Spanien med Den romersk-katolske kirke.

Den nye retsstatus er resultatet af forhandlinger mellem staten og Foreningen af Israelske Menigheder. Ifølge bladet »Ya« er aftalen i løbet af maj måned underskrevet af de spanske jødernes generalsekretær Samuel Toledano og

Luis Zavala fra kirkeministeriet.

Skal ikke registreres som jøder

Sabbatten anerkendes som egentlig fridag for jøder. Jødiske værnepligtige vil på sabbatten og andre jødiske festdage være fritaget for tjeneste. Ægteskaber, indgået i synagoge får den samme civilretlige gyldighed som vielser i en katolsk kirke. Jødiske menigheder får lov til sjælesorg for deres medlemmer

i sygehuse, fængsler og kaserne. Leverancen af kosher mad til samme institutioner bliver lovsikret.

Som finansielle fordele nævnes, at fremover kan jødiske spanske statsborgere fradrage deres bidrag til synagogen, uddannelses- og velgørenhedsinstitutioner ved skatteangivelsen, uden registrering af jøderne. En sådan registrering som jøde hørte til nazismens forholdsregler og afvises derfor af det jødiske samfund.

Mubarak hos paven

Rom (KIPA) – For fjerde gang besøgte Egyptens præsident Hosni Mubarak Vatikanstaten. Han var ledsaget af udenrigsminister Boutros Ghali. Mødet fandt sted den 16. maj.

Paven og præsidenten drøftede spændingerne i Mellemøsten og Egyptens bidrag til fredsbestræbelserne.

Besøget hos paven var et led i Mubaraks statsbesøg i en række europæiske lande, en rejse, der førte ham til Paris, Luxemburg, Bryssel og Ankara.

Hosni Mubaraks tidligere besøg hos paven var i

1979, da han endnu var vice-præsident under Anwar Sadat, videre i 1982 og 1988.

Den egyptiske præsident Hosni Mubarak talte med paven om den aktuelle situation i Mellemøsten og om mulighederne for en fredsløsning. Mødet fandt sted den 16. maj. Foto KNA.

Det første store fredsmøde mellem alle store verdensreligioner blev holdt i Assisi i 1987. Foto KNA.

Verdensreligioner i dialog om freden

100 repræsentanter deltog i fredsmøde i Rom

Wien (KIPA) – Siden pave Johannes Paul II sammen med repræsentanter fra alle store verdensreligioner holdt det første store fredsmøde i Assisi for fire år siden, har lignende møder med repræsentanter på lavere plan fundet sted i Warszawa og Rom. Det sidste fandt sted i Wien i anledning af Verdenskonferencen for Freds 7. Europatraf.

Historien kender mange beviser på religionernes

negative rolle, sagde kardinal Franz König til de omtrent 100 kristne, muslimske, jødiske, hinduistiske og buddhistiske deltagere, men det ville være et falsk billede af historien kun at hæfte sig ved dens negative sider. Især i nyere tid har der været toneangivende religiøse personligheder, der er gået urokkeligt ind for tolerance mellem religionerne og imod religion som anledning til krig.

Kardinal König nævnte den indsats for fred, alle paver siden Leo XIII for 100 år siden har gjort. Han genopfriskede Det andet Vatikankoncil's udsagn om religionsfrihed og Assisi-mødets fælles bøn om fred. »Religionernes pligt er at stifte fred. De skal acceptere dialogen som deres fælles vej. Der, hvor man møder hinanden til dialog, opstår viljen til at anse fælles anliggender som vigtige, viljen til at lytte til hinanden og finde hinanden. Dialogen rummer den indrømmelse, at det lønner sig at lære den

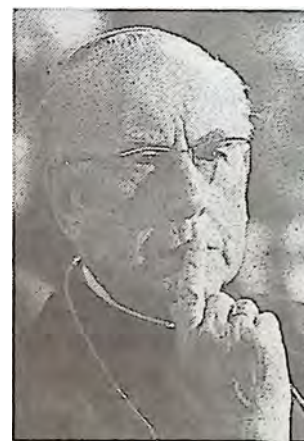
andens »fremmedhed« at kende og forstå«.

Fredsbevægelsernes bidrag

En stor indflydelse på denne positive udvikling har ifølge kardinal König de »typiske kristne fredsbevægelser« haft. De har altid efterlyst religiøs fordragelighed, samvittighedsfrihed og trosfrihed.

Deres udholdenhed og succes gjorde det ifølge kardinal König muligt, at også den officielle katolske kirke gjorde »vigtige skridt fremad«.

Han citerede den nuværende paves budskab i anledning af Verdensfredsdagen 1991 (bragt her i bladet i januar. Red.). Videre sagde kardinalen, at en forbedring af tilstanden på verdensplan kun bliver mulig, når først og fremmest en mentalitetsændring gør folk motiveret for retfærdighed og fred. Et sundt trosfællesskab, som lever af sin tros rødder, kan på denne måde yde en vedvarende tjeneste for freden i verden.

Kardinal Franz König. Foto KNA.

Det jødiske Jerusalem må omskabe sig til fredens by

Jerusalem (KNA) – Hvis ikke det jødiske Jerusalem omskaber sig til Fredens By og ser det som sin første opgave, skal man ikke forvente et himmelsk Jerusalem, som især ortodokse og sekter står og venter på. Det himmelske Jerusalem kommer nemlig ikke, hvis folk ikke her på jorden i det konkrete Je-

rusalem kan leve i fred og ro. Det siger den jødiske religionsfilosof Shalom Ben-Chorin i det tyske blad »Allgemeine Jüdische Wochenzeitung«.

»Kærlighed til Gud kan ikke eksistere uden kærlighed til menneskene. På samme måde er det himmelske Jerusalem en umulighed uden dette kon-

krete, jødiske, dennesidige Jerusalem, fortsætter Ben-Chorin. Nok er det vanskeligere at stifte fred på jorden end i det høje, men det er vor første pligt at gøre det inden vi kan tillade os den luksus at tale om et himmelsk Jerusalem, som i øvrigt slet ikke er vor opgave, men Guds,« siger filosofen.

675.000 kr. fordelt til betrængte sogne i bispedømmet

10 mio. kr. stillet i udsigt til kirke i Tåstrup

Forretningsudvalget har bevilget 675.000 kr. til økonomisk trængende sogne ud af en pulje på 900.000 kr. I alt var der ansøgt om 1,1 mio. kr. fra kirkebidragsordningens solidariske pulje. Erfaringsmæssigt opstår der i løbet af året problemer i flere sogne, der kræver yderligere tilskud, fremgår det af forretningsudvalgets rapport til pastoralrådet. Derfor har man ikke ønsket at bruge hele puljen på én gang.

Kirkebidragskampagnen

I årets første halvdel er der tegnet mere end 100 nye 10-års erklæringer. Det svarer til 2 pr. menighed, så der vil fortsat være brug for intensive kampagner i de enkelte sogne, fremgår det af beretningen. Målet er 10-20 nye erklæringer pr. menighed.

Udover omtale i »katolsk orientering«, har pastoralrådets kirkebidragsudvalg også sendt kampagnemateriale til de enkelte sogne. Udvalgsmedlemmerne tilbyder også at besøge menighederne og lave propaganda for ordningen.

Repræsentanter for kirkebidragsudvalget og forretningsudvalget har haft møde med repræsentanter for evangelisk Frikirkeråd og Mosaik Trossamfund om det ønskelige i at bede staten opkræve kirkeskat for trossamfundene. Kun den katolske kirke havde interesse heri, da de andre trossamfund allerede får

bidrag fra størstedelen af deres medlemmer. Bidraget overstiger langt den foreslåede ene procent.

Kirke og præstegård har brug for 1,5 mio. kr.

Kirken og præstegården i Sønderborg trænger til en gennemgribende istandsættelse, fremgår det videre af beretningen. En foreløbig vurdering går på 1,5 mio. kr. samt årlige vedligeholdelsesudgifter på 75.000-100.000 kr.

Sognet har ikke selv penge til at klare denne udgift, hvorfor biskoppen og forretningsudvalget har bedt den kommende sognepræst, Peter Nissen sammen med menigheden overveje, om man kan finde en løsning for menighedens fremtid.

10 mio. kr. til kirkebyggeri i Tåstrup

Biskoppen sagde i efteråret nej til kirkebygningsprojektet i Tåstrup, da der ikke var finansieringsmuligheder hertil, fremgår det af beretningen fra Forretningsudvalget.

Menigheden har behov for større og bedre rammer for gudstjeneste og katekese, så biskoppen og forretningsudvalget har stillet i udsigt, at der fra 1993 til 1998 kan stilles 10 mio. kr. til rådighed af projektmidler fra Tyskland. Menigheden vil arbejde med planer om at virkeliggøre projektet ud fra denne økonomiske ramme.

Skole beder om 7 mio. kr.

Skt. Ibs Skole i Horsens har bedt bispedømmet om 7 mio. kr. til en tilbygning. Skolen har selv sparet 2 mio. kr. til byggeriet, der i alt koster 9 mio. kr.

Skolen har tilbudt bispedømmet at blive bygningens ejer og dermed få huslejeindtægten fremover. Forretningsudvalget har rådet biskoppen fra at gå ind i projektet, idet det er rådets opfattelse, at det kan koste bispedømmet flere hundredtusinde kroner om året de næste 20 år. Desuden vil det heller ikke inden for overskuelig fremtid være muligt at hjælpe skolen med penge fra Tyskland.

500.000 kr. til Magleås

Bispedømmet har ydet Magleås et lån på 200.000 kr., som skal tilbagebetales over 2 år. Pengene er brugt til istandsættelse af alle rum på 1. og 2. sal. Også i annekset er der foretaget reparationsarbejder. Knap 500.000 kr. er brugt hertil. Magleås har selv opsparet 281.000 kr. til dette formål.

Menighedsråd har trukket sig

Fem ud af syv medlemmer af menighedsrådet i Mariibo har efter uoverensstemmelser trukket sig ud af rådet. Biskoppen har derfor i samråd med forretningsudvalget opløst rådet og indsat et forvaltningsråd på 2 medlemmer, nemlig Ellen Marie Lebahn

fra Ringsted og Henrik Lewandowski fra Nykøbing Falster.

EDB til Bispeskontoret

Bispedømmets Centralkartotek omlægges inden for det næste års tid. Hidtil har man benyttet sig af EDB ude i byen, men ny teknik betyder, at man snart har det tekniske udstyr og det nødvendige program. På kartoteket ligger i øjeblikket oplysninger om navn og adres-

se, hvem der er kirkebidragsyder og hvem der modtager og betaler til »katolsk orientering«.

Kartoteket har udover mulighed for udskrivning af samtlige katolikker over 16 år også mulighed for at udskrive disse personer sognevis. Det er tanken, at man fremover vil opføre alle katolikker i kartoteket.

Søsterhuse

Bispedømmet har overtaget Skt. Josefssøstrenes

hus i Nykøbing Falster. Det lejes foreløbig ud for en periode på 2 år.

»Søsterhuset« ved kirken i Holbæk er for tiden udlejet til kommunen, men lejemålet er nu op sagt til fraflytning pr. 30. september 1992. Menigheden ønsker at benytte det som menighedslokale. En del af huset vil blive udlejet til anden side, således at indtægten herfra kan finansiere driften af menighedslokalerne.

kk

1200-1500 katolikker mødte op til valfarten på Åsebakken, som vejrmæssigt bød på strålende solskin. Andagten var forlagt til formiddagen, hvor pastor Czesław Kozon prædikede, og messen fandt sted om eftermiddagen med en lang procession af ministranter og præster. I Øm deltog omkring 1500 mennesker. Biskop Martensen celebrerede begge messer.

Bispekontoret undskylder fejl i udsendelse af girokort

I forbindelse med den årlige indsamling til bispedømmet udsendte bispekontoret i ugen efter pinse et girokort til alle, der ikke er faste medlemmer af kirkebidragsordningen, med anmodning om et bidrag.

Ved en beklagelig teknisk fejl, der skyldes en igangværende omlægning af bispedømmets registreringssystem, har en del mennesker, som i forvejen er medlemmer af ordningen, desværre fået et giro-

kort tilsendt.

Jeg beder disse faste bidragsydere om at kassere girokortet og beklager samtidig den opståede fejl.

Paul Marx, OMI
generalvikar

»Du betaler det halve - kirken får det hele, få en 10-årserklæring.« Pastoralrådets kirkebidragsudvalg har igennem dette halvår intensivt forsøgt at få flere til at betale mere i kirkebidrag ved de såkaldte 10-årskontrakter. Foreløbig har indsatsen betydet ca. 150 nye kontrakter. Udvalgsmedlemmerne var med dette banner at finde på valfarterne på Åsebakken og i Øm, hvor de stod til rådighed med oplysninger om ordningen.

Fotos Knud H. Kluge.

Skt. Josefs Skole, Roskilde søger

Skolebestyrer

Da skolens leder gennem 14 år har ønsket at tiltræde en lederstilling indenfor Erhvervsuddannelserne søges en leder der, i tæt samarbejde med bestyrelse og lærere, kan videreudvikle skolen som en moderne, attraktiv og dynamisk institution.

Skolen er grundlagt i 1904 af den katolske kirke - og forstår sig selv som en kristen skole på katolsk grundlag.

Stillingsopslaget henvender sig derfor til den kreds af mennesker for hvem den kristne tro er livsholdningen.

Skolen har 43 lærere, der underviser 630 elever fra børnehaveklasse til 10. klasse.

Skolen er præget af Maria Montessoris pædagogik holdningsmæssigt og organisatorisk.

Skolen råder over en forældredrevet skolepædagogisk ordning med plads til 60 elever i egen bygning.

Skolen råder over de fornødne lokaler, herunder svømmesal og idrætshal.

Skolen stiller store forventninger til sin leder, der til gengæld mødes af en loyal, engageret lærer- og forældrekreds.

Som andre store privatskoler er også vi berørt af økonomisk trangtider. Lederen må derfor foruden pædagogisk vilje og evne til at præge skolen, også gerne være i besiddelse af økonomisk indsigt.

Af hensyn til stillingsopslagets sene fremkomst stiler skolen mod ansættelse omkring september/oktober.

Ansættelse ifølge overenskomst mellem DR og FGL Lønindplacering i lønramme 34 - Pensionsordning som i Folkeskolen.

Ansøgning bilagt anbefalinger og referencer skal være skolens formand lensgreve Knud Holstein-Ledreborg Ledreborg Slot, 4320 Lejre i hænde senest onsdag den 4/9.

Oplysninger om skolen og stillingen kan indhentes hos formanden på telefon 42 38 01 46 eller hos skolens nuværende leder Dan Rasmussen på tlf. 42 35 25 26 - i ferien på tlf. 53 45 53 26 - eller hos viceinspektør Astrid Bruhn på tlf. 42 26 96 61 i ferien.

Det har ikke altid været kirkens lære at menneskelivet begynder ved befrugtningen

Under rubrikken »Læserne diskuterer« bragte »k.o.« nr. 19, 1991, s. 4 et indlæg af Jørgen Nybo Rasmussen under overskriften »et ben i hver lejr«.

Nybo Rasmussen citerer »Weekend-avisen«, som 1. marts i en artikel om *Det Ethiske Råd* skrev om et af rådets nye medlemmer, den katolske læge dr. med. Dorte Linnemann. Hun siger i artiklen, at hun som læge og katolik »ofte stod med ét ben i hver lejr«, fordi hun, selv om hun »ikke bryder sig om« provokeret abort, dog mener, at menneskets liv ikke begynder »ved befrugtningen af ægget, men først, når det ligger fast, at det befrugtede æg bliver til et menneske. Tilsammen betyder det, at abort f.eks. godt må finde sted, førend ægget er to uger gammelt«.

I forbindelse hermed mener Nybo Rasmussen at måtte minde om, »at den katolske kirkes ufravigelige lære er, at menneskelivet begynder ved befrugtningen«.

Er dette kirkens ufravigelige lære?

Netop spørgsmålet om, hvornår menneskeligt liv begynder, var blandt de emner, der drøftedes på *Stenogildets* årsmøde i november i fjor (Stenogildet er den danske katolske lægeforening, hvis protektor er biskop Hans L. Martensen).

Oplægget til drøftelsen af dette emne blev givet af dr. p. Erwin Bischofberger S.J., der underviser i etik ved Karolinska Sjukhuset i Stockholm og er medlem af det svenske etiske råd. Han ridsede problemet op således:

Begynder menneskeligt liv ved æggets befrugtning, så vi altså derefter kan tale om »animeret« (besjælet) biologi, der derpå fortsætter kontinuerligt? eller begynder menneskeligt liv først ved det befrugtede ægs indplantning i livmoderen? eller først når neuralrøret - anlægget til hjernen og nervesystem - er dannet og hermed muligheden for abstrakt tænkning? Bischofberger un-

derstregede, at ingen af disse opfattelser er dogmatisk fastlagte. Katolikker kan have - og har - forskellige opfattelser heraf.

Thomas af Aquin og menneskelivets begyndelse

Det har ikke altid været kirkens lære, at menneskelivet begynder ved befrugtningen. Interessant

nok mente Thomas af Aquin (1225-1274), der regnes for kirkelærer, at Gud på et bestemt tidspunkt skænker hvert enkelt menneskeligt foster sjælen: det mandlige foster den 40. dag, det kvindelige foster først den 80. dag efter befrugtningen (Summ, th. I, 118,2). En svangerskabsafbrydelse inden dette besjælingstidspunkt (animationen) er

Hvorfor bruger vi ikke stadig latin i gudstjenesten?

Dette spørgsmål blev stillet efter en gudstjeneste, hvor »Troens mysterium« var ændret, så den ikke var i overensstemmelse med »Lovsang«. Jeg ønsker ikke latin tilbage, men dengang risikerede man ikke, at præster ændrede på liturgien.

I det tyske blad »Gottesdienst« stilles der spørgsmål fra læserne om, hvorfor præster ændrer i

liturgien, og det samme spørgsmål stiller folk sig i Danmark.

»Embolisme«-indskuddet i Fadervor, hvorefter man svarer: »Dit er rigtigt...« taler man om, at man bør udelade af økumeniske grunde, men da det udelukkende bruges i den katolske messe, er der ingen grund til at frygte for det økumeniske. Bønnen stammer fra pave Gregor den Stores tid, da lombarderne stod foran Roms mure. I forbindelse med Golfkrisen var der flere der mente, at denne bøn indeholdt alt, hvad der var brug for at bede om nu.

En anden ændring kan f.eks. være, når præsten mener, at han skal kommunikere til sidst. Han mener, at han som »husfader« skal have måltidet

derfor efter Thomas' opfattelse ikke mord (Summ, th. II-II, 64,8).

I over 600 år - indtil 1868 - så kirkeretten forskelligt på fosterfordrivelse, alt efter om det drejede sig om tidlige (ikke-besjælede) eller senere (besjælede) stadier af ufødt menneskeligt liv (Corpus Iuris Canonici, Rom 1585, s. 1713), mens der nu ikke længere gøres denne forskel (Codex Iuris Canonici, Vatikanet 1965, can. 985, nr. 4; can. 2350, sec. 1). (Dette afsnits oplysninger stammer fra Sass, Hans Martin, »Extrakorporale Fertilisation und Embryotransfer« i »Gentechnologie - Fluch oder Segen«, udg. af Flöhl, Rainer.

München: J. Schweitzer Verlag, 1985 s. 42).

Ingen grund til pessimisme

Trods Jørgen Nybo Rasmussens pessimisme, mener jeg nu nok, at danske katolikker fremover kan regne med, at også katolske synspunkter vil blive gjort gældende i Det Ethiske Råd, der jo da også beskæftiger sig med meget andet end abortproblemet.

Jeg tiltror min dygtige unge kollega Dorte Linnemann både evne og vilje til at fremføre også de af den katolske kirkes synspunkter, hvor katolikker både kan have og også har forskellige opfattelser.

Ruth Plum

henseender at finde en form, der gør ret i begge aspekter.

Messebogens formuleringer er ikke tilfældige eller resultat af klerikal arrogance, men er fremkommet på grundlag af tunge overvejelser af teologisk og praktisk art.

Det skulle således ikke være nødvendigt at lave sin egen ritus, men i medbroderlighed enes om at bruge det, der står i messebogen eller »instructiones generalis«.

For os, det almindelige præstedømme, er det frustrerende.

Lily Fausbøll

Leder udgår

På grund af sygdom udgår lederen i »katolsk orientering« i de nærmeste numre.

Red.

Læresætningernes udvikling

Jeg har med interesse læst om biskop Martensens åndelige genealogi. Som pastor Czeslaw Kozon, der i festskriftet til biskoppen led for led dokumenterer biskoppens apostolske succession tilbage til 1541. Czeslaw Kozon skriver, at det nuværende bispekollegium i verden kan dokumentere successionen tilbage til midten af 1500-tallet fordelt på seks stammer, og selv om der ikke kan opstilles noget apparat fra før 1500-tallet, mener Czeslaw Kozon, at successionen er ubetvivlelig.

Af andre nyttige apparater findes forskernes opdeling af historiens tænke- i tankeskoler, således meddeler en filosofihistorie, at dominikaneren Thomas Aquinas (1225-1275) og franciskaneren Bonaventura (1217-1245) i Paris lærte Petrus Lombardus (1095-1160) sætninger, der eksisterer altså et åndeligt slægtskab i tid og mellem samtidige personer.

Det som interesserer mig er enkelte teologiske

læresætningers udvikling over tid: Hvem har første gang lært, at nadveren skal fortolkes som realpræsens, og hvem har siddet under katederet for senere at lære det vicere? Samme spørgsmål om det lutherske nadversyn. Kan man måske opstille to parallelle »tankesøjler« i tid også før reformationen?

Et værk, der kommer tæt på en »genealogi« over tanken er Richard P. McBrien: »Katolsk tro gennem to årtusinder«. McBrien skriver (side 348 ff), at Paulus i 1. korintherbrev bevidner Kristi legemlige nærvær, men, at der i middelalderen for at imødegå en primitiv opfattelse, der gik ud på, at hostien måtte bløde, hvis man kradsede i den, hvis Kristus virkelig var tilstede i den, var ansatser til at betragte Kristi nærvær i sakramentet som åndelig. Den mest fremtrædende teolog for dette synspunkt var Berengar af Tours (død 1088). For at forsvare læren om realpræsens udtalte det fjerde Laterankoncil (1215) trans-

substantiationslæren, at brødet og vinens substans forvandles til Kristi legeme og blod.

Det drejer sig altså om, at begribe Kristi legemlige nærvær i nadverens sakramente på den ene eller anden måde enten som åndelig eller som real, og jeg antager foreløbig, at der kan opstilles to »stamtræ« for fortolkningen dateret henholdsvis til 1088, det senere lutherske og 1215.

Men hvad troede man på før år 1088? Ifølge McBrien og traditionel katolsk tænkning bevæger tanken sig i tid fra klippefast tro over tvivl til dogme, der genskaber det klippefaste. Som om tvivlen sådan kom fejende ind fra højre og forstyrrede det hele. Men kan der overhovedet eksistere tvivl uden at den altid har været der fra handlingens første begyndelse? Jeg antager, at disciplene gik fra bordet med hver sin opfattelse af, hvad der skete!

Hans Thams Clausen

Eine grausame salve

Til anmeldelsen i »katolsk orientering« af tegneserien: »Kunsten at overleve, når man er gift med en katolik«.

Den var, hvad man kalder eine grausame salve. Kritikken går i virkeligheden på mentaliteten, både hos anmelder og oversætter. Også anmelderen mener jo, at hæftet kun kan bekræfte overbeviste katolikker »i det, de allerede ved«. Det er da ikke så dårligt. At humoren rammer katolikkerne og sætter gang i tankerne hos den ikke-katolske læser, det er hvad anmeldere i ikke-katolsk presse har fremhævet og anbefalet.

Vedr. oversættelsen, da er hverken anmelder eller oversætter tjent med at vurdere den ud fra en anden oversættelse. Den danske oversættelse har holdt sig til den engelske original og kun, når der opstod problemer, rådført sig med den svenske løsning på dem. Vi har forstået den relative frihed, som svenskerne har tilladt sig, som nødvendigt af to grunde: 1. fordi den skal referere til svenske forhold og institutioner, ikke til engelske; og 2. fordi det drejer sig om at levere tekster, der passer ind i den engelske ramme og bobler og rubrikker; de

må hverken fylde mere eller mindre og dog være letforståelige for læseren. Det har været oversættens kunst at klare denne opgave, og det siger forlaget ham tak for.

At man så foretrækker den ene mentalitet frem for den anden, er jo en smagsag, som måske stikker ganske dybt i en forskellig grundholdning til det sækulariserede samfund, vi lever i. Går det virkelig så ufatteligt godt, som vore velfærdspolitikere siger? Og hvad med troen i en efter-kristen verden?

Elsebet Kieler
Katolsk Forlag

Hvad kan Ignatius af Loyola betyde for os i dag?

Af Paul Keller SJ

Folk i Rom kaldte Ignatius af Loyola den lille haltende spanier med de muntre øjne. En kardinal udtalte efter hans død, at kirken havde mistet et af sine klogeste hoveder. Han er blevet fremstillet som op-havsmand til jesuiternes »magt og hemmelighed«, især ved deres kadaverdisciplin og deres brug af hvilket som helst middel.

I sit lille skrift »Compagnia de Jesus«, Pauluskredsen 1934, siger dr. Alfred Otto S.J., at der om jesuiterordenen findes »nogle gode, mange ubetydelige og endnu flere dårlige bøger, af smædeskrifter tilnærmelsesvis 2.000«.

Præcist svar

Karl Rahner S.J. mener, at den sande Ignatius først nu og i fremtiden vil nå sin fulde aktualitet. I en af hans bøger taler Ignatius fra sin himmel til en nulevende jesuit om ordenens fremtidige opgaver

(Rahner - Imhof - Loose, på svensk 1982).

Hvad kan den hellige Ignatius betyde for os i dag? Uden tvivl kan han give os et meget præcist svar.

Han levede på tærskelen til den nyere tid. Han oplevede, hvorledes den middelalderlige enhed af tro og viden, kirke og verden, gik i opløsning. Denne proces er langt fra standset endnu. Man har sat spørgsmålstegn ikke kun ved kirken og dens autoritet. Selve troen er rystet i sit fundament, ikke kun enkelte trossandheder. Intet under, at menneskene søger hen til østlige religioner.

I Ignatius af Loyola kommer nu en mand, som lever helt af troen, og som viser, hvordan denne tro på ny kan forme livet på alle områder, ikke kun på det religiøse. I ham kommer en mand, som elsker verden, fordi han elsker dens Skaber og Herre, Jesus Kristus; en mand, som

viser i praksis, hvordan man kan være en hel kristen i en »verdslig« verden, og hvorledes al tjeneste i verden kan blive til gudstjeneste.

Frihed

Et af de store trylleord i begyndelsen af 1500-tallet var ordet »frihed« - frihed på alle områder. Menneskene var ligesom berusede af denne ide. Ignatius var ikke blot vidne til det: han greb ind. I sin exercitiebog - noget af det mest værdifulde, han har efterladt sig - appellerer han netop til menneskets frihed ved at pege på store mål.

Først viser han helt konkret, hvordan mennesket systematisk kan bekæmpe sine forkerte tilbøjeligheder og således nå frem til sand indre frihed (Exercitiebogen nr. 23; 24-31). Efter renselse fra synd (nr. 45-90) peger han på målet: at følge Kristus efter, der kalder os til sit personlige venskab, og at udmærke

Løfterne på Montmartre, - forrest knæler den hellige Ignatius.

sig i hans tjeneste (nr. 91-98). Ved Kristi efterfølgelse (nr. 102-229) vil exercitierne føre hen til at elske Gud i alle mennesker og alle ting, og tjene ham i dem (nr. 230-237).

Omkring 1500-tallet opdagede man ikke kun nye verdensdele, man opdagede også mennesket på ny og begyndte at dyrke det som individ. Ignatius var overbevist om, at hvert menneske har sit helt personlige kald. At finde frem til denne helt individuelle opgave for Guds åsyn, er det centrale anliggende i Sankt Ignatius' Åndelige Øvelser og hans vejledning.

Samvittigheden

På reformationstiden spillede begrebet »den enkeltes samvittighed« en meget stor rolle, og det er også tilfældet i vore dage. Men hvordan kan samvittigheden finde frem til sunde principper og vel-funderede afgørelser uden vejledning? Ved indre lidelser og Guds hjælp blev Ignatius til en af de store mestre i det åndelige liv. Hans uforfalskede exercitier kan vise vej til sand myndighed, uden at frihed udarter til vilkårlighed.

Endelig, hvordan finder en kristen af i dag sig til rette i det supermarked af meninger, som tilbydes al-

le vegne? Hvordan kan han skelne mellem de sande og de falske profeter? Også her er Ignatius en tilforladelig hjælper ved »Reglerne til at skelne mellem ånderne« (Ex. nr. 313-336). Han var i besiddelse af en enestående åndelig sporsans. I disse regler er århundreders tradition forenet med hans helt personlige erfaringer. Uden påviselig forbindelse med bestemte helgener fandt han - ved oplysning ovenfra - til de samme regler og råd.

At søge og finde Gud i alle ting

Så at sige kvintessensen af Ignatius' erfaring er i så henseende denne: »Jeg tror, at én og samme Ånd bor i Vor Herre Jesus Kristus, som er brudgommen, og i kirken, som er hans brud, og at den leder og styrer os til vore sjæles frelse. Vor hellige moder Kirken styres og ledes af den samme Ånd og den samme Herre, som gav de ti bud« (Ex. nr. 365).

De første jesuitter var overbevist om, at Ignatius havde modtaget en ganske særlig gave fra Gud: i alle ting, i bønner, under arbejdet, i samvær med mennesker at finde Gud og mærke hans nærværelse. De var også overbevist om, at Gud havde tilsagt

den nye orden alle nådegaver, som hørte til dens væsen. Dertil regnede man især dette: at søge og finde Gud i alle ting. Men de vidste også, at en sådan gave ville blive givet i den udstrækning, som de bad om den og samvirkede med den.

Gælder også uden for ordenens grænser

Har vi nu lov til at udvide denne tanke ud over ordenens grænser? At dette »at søge og finde Gud i alle ting« ved Guds hjælp og personlig anstrengelse også er muligt for troende, som af Gud er kaldet til at leve midt i verden med dens opgaver og pligter? I betragtningen til opnåelse af kærlighed (Ex. nr. 230-237) lader Ignatius os bede om den gave »at tjene og elske hans guddommelige Majestæt i alle ting«. Men det hører jo væsentligt med til vort kald som kristne: at elske Gud af alle vore kræfter, altid og alle vegne. Derfor har vi lov at håbe, at Gud i rigt mål vil give enhver al den hjælp, vi trænger til for at kunne leve op til vort kald og vort ansvar som kristne.

At følge Sankt Ignatius på denne måde vil betyde også i dag at fremme Guds større ære og prise Ham, som er stor i sine helgener.

På 450-året for Jesuiterordenens grundlæggelse har pave Johannes Paul II lovprist dennes »velgørende virke« i fortid og fremtid. Ved festgudstjenesten i Peterskirken den 22. april 1991 appellerede han til Jesu Selskab om »at være opmærksom på tidens tegn og sætte alle kræfter ind på at hellige sig ny-evangelisering.« Jesuitergeneral Hans-Peter Kolvenbach erklærede under messen, at i de 114 lande udover hele verden, hvor jesuitter fejrede messen, i deres hjerte og tanker var forbundet med de forsamlede og paven. Jesu Selskab er med deres ca. 24.500 medlemmer verdenskirkenes største orden. Hans-Peter Kolvenbach taler her i Peterskirken med paven som tilhører. Foto KNA.

Unge fra Skt. Birgitta Skole underholdt gæster og lærere ved receptionen.

Må skolen være et tegn og et håb i samfundet?

Skt. Birgitta Skoles 75 års jubilæum blev bl.a. fejret med gudstjeneste i Maribo Domkirke

»Vi ønsker for skolen, at den må være et tegn og et håb i samfundet. Som ordenssamfund er vi taknemmelige over, at nogle mennesker ville tage arven op efter os og videreføre denne skole«.

Det sagde Skt. Joseph søster Emma Martensen ved en reception, da Skt. Birgitta Skole i Maribo fejrede sit 75 års jubilæum fredag den 17. maj. Jubilæet blev ud over receptionen markeret med en festgudstjeneste i Maribo Domkirke og senere en

messe i Skt. Birgitta Kirke.

Vi ser denne skole som en kristen skole, hvor vi ikke opfatter kristendom som et rent kulturfænomen, men som en livsholdning, sagde Emma Martensen videre. Det er en livsindstilling, der skal præge en katolsk skole.

I Maribo Domkirke

Festdagen begyndte i Maribo Domkirke med en gudstjeneste, hvor Den hellige Birgitta blev mindet. Skolens 250 elever,

lærere og gæster fyldte bænke i hovedskibet. Præsterne *Stephen Holm*, *Czeslaw Kozon* og *Jesper Fich* celebrerede. Jesper Fich sagde i sin prædiken, at Den hellige Birgitta er et godt eksempel til efterlevelse.

Ved receptionen deltog udover en række lærere ved skolen også en del skoleledere fra katolske skoler, ligesom biskoppens skolekonsulent, *Edward Stappers O. Præm.* var til stede. Undervisningsministeriet var repræsenteret ligesom byens borgmester var til stede.

Lidt historie

Skt. Joseph Søstrenes

Skolen sørgede selv for kor til gudstjenesten.

Præsterne *Jesper Fich*, *Stephen Holm* og *Czeslaw Kozon* ved alteret i Maribo Domkirke.

Festligheder i Mari

Fire ministranter med et relief af den hellige Skt. Birgitta, som blev mindet under gudstjenesten. I oktober fejres 600-året for hendes helgenkåring.

Skolens godt 250 elever stillede op til jubilæums-fotografering.

Skole blev oprettet i maj 1916, da 5 Joseph-søstre kom til byen. Få dage efter var der 24 børn; 12 drenge og 12 piger, alle store og kraftige, siges det i søstrenes egen beretning fra 1916. Inden længe var der 80 elever, hvoraf de 66 boede på skolen. Mange af børnene var fra polske familier. Allerede i 1920 var der 134 børn i huset, 68 drenge og 66 piger fra 6 til 14 år.

I 1976 blev skolen en selvejende institution og fik navneforandring til Skt. Birgitta Skole. I dag er skolen fuldt moderne med 260 elever, hvoraf omkring 20 er katolikker.

Skt. Joseph-søstre var bl.a. repræsenteret med sr. *Emma Martensen*.

Forhenværende sognepræst, den 82-årige pastor *Wilhelm Nölke* var blandt gæsterne.

Reportager: Knud Helsted K

og Nykøbing Falster

Biskop Martensen fortalte de forsamlede børn om korsets betydning.

Ny børnehave i Nykøbing Falster indviet af biskop Hans L. Martensen

Med forårets komme så en ny katolsk børnehave dagens lys i Nykøbing Falster. Den blev således den 11. i rækken af katolske børnehaver i Danmark. Biskop Martensen indviede børnehaven tirsdag den 28. maj i nærværelse af de nye børnehavebørn, den katolske skoles børnehaveklasse samt børn fra 1. til 4. klasse.

Festdagen begyndte i den tilstødende Hellig Kors Kirke, hvor biskop Martensen og pater H.F. Berning O.F.M. holdt gudstjeneste for de forsamlede børn. Under gudstjenesten forestod biskoppen indvielsen af det krucifiks, som fire-årige Martha senere med stor alvor bar ind i de nye lokaler, og som børnehavens leder Solvej Høge placerede i en af legestuerne.

De elleve små 3- og 4-årige børn underholdt herefter lidt generte over den megen postyr de tilstedeværende gæster med en børnesang. Herefter fik biskoppen og sognepræsten som gave hver overrakt en pude med børnenes håndaftryk.

Børnehaven bygger på det kristne livs- og menneskesyn, og institutionen ønsker at fremme forståelsen for de kristne værdier og vise respekt for den

personlige værdighed hos medmennesket, siges det i målsætningen. Desuden vil man lære børnene at skelne mellem godt og ondt, sandt og falsk.

Børnehaven har nær tilknytning til den katolske skole i Nykøbing Falster, Skt. Joseph Skole. Dels er den nabo til skolen og dels er 70 børn fra 1. til 4. klasse knyttet til skolens fritidsordning, som har til huse i den samme bygning.

Der er seks ansatte i børnehaven, hvoraf nogle også har timer på skolen. Børnene har lov til under opsyn at benytte skolens legeplads, selv om de har

deres egen legeplads i den gamle villas baghave.

Bygningen, der ligger i Bispegade 4, har tidligere tilhørt Skt. Joseph Søstrene, som senere flyttede til en anden villa ved siden af kirken. I dag er Skt. Joseph Søstrene flyttet væk fra Nykøbing Falster - til stor fortrydelse for mange af skolens børn.

Onsdag den 15. maj startede de første børn, de sidste mødte op 1. juni, så børnehaven tæller i alt 20 børn.

Den tilstødende Skt. Josephs Skole har 240 børn, hvoraf godt 40 er katolikker.

»Se min kjole, den er rød som rosen...«

Tænderne skulle skrubbes grundigt efter morgenmaden og inden gudstjenesten i kirken.

Med betænkelig mine ser skorstensfejeren genert væk, da hans »dame« ublufærdigt viser sin smukke kjole frem.

Børnene fra Skt. Joseph Skole sang dygtigt med på salmerne.

Biskoppen fik også tid til at tage sig lidt af børnene, da indvielsen af børnehaven var foretaget.

Børne- og ungdomsliturgi

De fleste menigheder ønsker sig brændende, at der var flere børn og unge til messen.

Men behøver det at blive ved beklagelserne – kan man gøre noget for at skabe bedre rammer for menighedens liturgi?

Ja, det kan man naturligvis.

Derfor holder vi, DUK og undertegnede, kursus i weekenden den 1.-3. november 1991 på Magleås.

Nærmere program kommer senere, men fra programmet kan vi nævne:

Børns og unges begrebsverden.
Hvordan formidler vi begreber?
Praktisk og teoretisk om planlægning og gennemførelse.
Teoretisk pædagogik. o.m.a.

Man kan allerede sikre sig plads ved at tilmelde sig til:

Centerleder Elin Udam, Magleås på tlf. 42 81 07 15, samt ved indbetaling af depositum kr. 200 med check eller på giro (4 28 44 29) til:

**Børne- og ungdomsliturgi
Magleås
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød**

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til:
Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75.

Dette er en oplagt chance til menighederne – så husk økonomisk støtte til medarbejdere, der vil på kursus.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Læserne beretter

Evangelisering 2000 er et svar på pavens kald til en særlig indsats

Evangelisering 2000 arbejder for et verdensomspændende evangeliserings-tiår som svar på pave Johannes Paul II's kald til en særlig indsats for forkyndelse af evangeliet forud for år 2000. Tiåret startede den 25. december 1990 og varer til den 25. december år 2000.

Ingen har nogensinde kunnet stå mål med den historiske betydning af denne tømrer fra Nazareth, som blev henrettet som en forbryder som 33-årig. Efterhånden som 2000-året for hans fødsel nærmer sig, vil folk spørge:

Hvordan kunne denne fattige mand fra en foragtet by i Galilæa blive historiens kendteste mand, selv om han aldrig har skrevet en bog, stået i spidsen for en hær, eller ejet noget som helst? Hvordan kan det være, at hans kirke fra gammel tid har vist sig som en yderst livskraftig social struktur? Hvorfor har han stadig flere efterfølgere end nogen anden leder? Hvorfor er mennesker stadig så ivrige efter at leve og endog dø for ham, tyve århundreder efter han blev født?

Vi vil snart høre disse spørgsmål. Rigtige svar på dem kan ændre verden!

Evangelisering 2000 er et forsøg på at lægge disse svar i munden på alle katolikker. År 2000 vil blive det største mindeår i kristendommens historie.

Juledag år 2000 er intet

mindre end et Kairos: en Gud-givet, Gud-benådet lejlighed til at gøre noget stort for Jesus og for hele menneskeheden.

Jesu 2000 årsdag er helt uden sidestykke i historien. To årtusinder efter sin fødsel, venter verdens Frelser på fødselsdagsgaver fra sin familie og sine venner.

Den bedste fødselsdagsgave er dog den, som giveren selv modtager.

Vi kender det ønske, som førte Kristus til korset. Dette brændende ønske er stadig det samme: at vinde andre for hans budskab om tilgivelse, godhed og kærlighed og således vinde dem for frelsen (jvf. Johs. 12:32).

Eftersom han har befale os at hjælpe sig med dette arbejde, er det ikke svært at gætte, hvad han ønsker sig til sin 2000-års fødselsdag. Han ønsker, at vi skal arbejde på at bringe ham ud til verden, så verden ved ham kan lære Faderen at kende (jvf. Matt. 28:19).

Kristi ønske - at evangeliet skal forkyndes i hele verden - er en så kostbar gave at hele kirken, hele den kristne familie, må give så meget, de kan. For kirken bliver 2000-året en stor familiebegivenhed. Hvert familiemedlem må gøre sit for at give vor elskede bror den gave han af hjertet ønsker sig.

Kun en dynamisk indsats vil være tilstrækkelig. Hundreder af millioner

har endnu ikke hørt det glade budskab. Dette giver os alle mere end nok at gøre: vi skal arbejde kreativt og meget hårdt de næste ti år - og resten af vores liv.

Evangelisering 2000 er udelukkende et forsøg på at arbejde for et evangeliserings-tiår som svar på pavens kald til en særlig indsats for forkyndelse af evangeliet forud for år 2000.

Lad os også i Danmark samle os om den vigtigste opgave vi har fået betroet som kristne, nemlig at forkynde Jesus Kristus som det enkelte menneskes og verdens Frelser, Han som

er Vejen, Sandheden og Livet.

Hvis der blandt læserne er interesse for yderligere oplysninger om evangelisering 2000, kan henvendelse rettes til undertegnede.

Endvidere vil jeg anbefale en nylig udgivet bog på engelsk af en romersk katolsk præst: »Awakening the Giant, Evangelism and the Catholic Church« af Pat Lynch. Bogen kan fås ved henvendelse til undertegnede ved fremsendelse af 75 kr.

Benny Blumensaat, 28 Beaufort Street, Chelsea, London SW3 5AA, England.

Benny Blumensaat

Budskabet fra Medjugorje

I begyndelsen af 1991 udkom en fremragende og spændende bog på Katolsk Forlag, om begivenhederne i Medjugorje.

»Budskabet fra Medjugorje« hedder bogen, som starter med en indledning af Lars Messerschmidt og dernæst i 11 levende afsnit skildrer, hvad der skete i 1981, da det hele begyndte, og hvordan det er at leve med disse daglige åbenbaringer, hvad de handler om, og hvordan det store anliggende som er fred i verden, går gen-

nem forsoning med Gud og alle mennesker i en nødvendig åndelig fornyelse.

Bogen er oversat fra tysk og oversætteren har formået en fremstilling på dansk af meget høj kvalitet, en fremstilling som også giver læseren et godt indtryk af, hvorfor Medjugorje er blevet besøgt af næsten 15 millioner mennesker. Udgivelsen er højaktuel, da åbenbaringerne fortsat finder sted hver dag.

Benny Blumensaat

Annoncepriser

Rubrikannoncer..... kr. 3,50
Tekstsideannoncer
pr. spaltemillimeter..... kr. 4,50
Priserne er excl. moms.

Højskoleuge på Magleås 27.7.-3.8. 91

»Kultur og Kristendom«

Den katolske kirkes kursuscenter Magleås i Høsterkøb ligger midt i Rudeskov med udsigt over Sjælsø.

Højskoleugen tilbyder foredrag, debat og gudstjeneste.

Workshops i - drama - liturgi - musik og dans etc.

Heldagstur: Besøg i Måløv, Lyngby og Jørlunde kirker.

Grillaften, bål, højskolesange, underholdning etc.

Foredrag ved:

Walter Dalland:

»Den katolske kirke i det danske samfund«.

Martin Drouzy:

»Pasolinis Kristusfilm«.

Søren Krarup:

»Kristendom og kultur«.

Margrethe Auken:

»Er dansk kultur kristen«.

Otto Nom:

»Kalkmalerier - kristen middelalderkunst«.

Ulla Ryum:

»Katolsk Kristendom og dansk kultur«.

Jaques Blum:

»Kristen kultur i et multikulturelt samfund«.

Eva Nordentoft:

»Hvordan kan vi som kristne påvirke kulturen?«

Per Dolmer er præst ved højskoleugen og indleder hver dag med kommentar til en dansk salme.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1.800,-.

Tillæg for eneværelse kr. 350,00.

Ved tilmelding indbetales depositum kr. 300,- på giro nr. 428 44 29 eller ved check til

Magleås Kursuscenter

Høsterkøbvej 6

3460 Birkerød

Tlf. 42 81 07 15

Anøgning om reduktion i prisen kan rettes til kursuscentret. Da der er begrænset deltagerantal, er det klogt at tilmelde sig hurtigst muligt.

Midsommertræf

på Magleås

Skt. Hansaften den 23. juni 1991

Båltalen holdes i år af ungdomspræst Jesper Fich.

Tag venner og bekendte med til Skt. Hansbål på Magleås.

Kl. 17.00-19.00: Man er velkommen til at møde tidligt op, og f.eks. spise sin medbragte aftensmad på havens plæner, gå tur i parken eller blot hygge og snakke.

Kl. 19.00-20.00: Vi vil synge lidt, og rigtige spillemænd vil spille op til folke- og kædedans.

Kl. 20.00-21.00: Der serveres kaffe/te, saftvand og kager i stuerne. For dette betaler voksne kr. 25,00. Børn gratis.

Kl. ca. 21.00: samles vi på bålpladsen, hvor vi synger nogle sange og nyder udsigten over Sjælsø, og hvor ungdomspræst Jesper Fich vil tale til os, mens bålet buldrer.

Hvis vejret tillader det, vil vi kunne fortsætte hyggen omkring bålet med sang og guitarmusik.

Der vil så kunne købes vin, øl og sodavand.

På styrelsens vegne
på glædeligt gensyn

Jan Lange
Kursuskonsulent

Indføringskursus i Enneagrammet

På Magleås fra fredag d. 30. august 1991 kl. 19.00 til søndag d. 1. september 1991 kl. 16.00.

Har du lyst til at forstå dig selv og andre lidt bedre, så har du hermed en chance for at komme et skridt videre. Enneagrammet er en fascinerende metode til at lære sig selv at kende. Det er på en gang personlighedspsykologi og spiritualitet. Det er en metode, der øser visdom af meget gamle kilder, og som forener denne visdom med moderne psykologisk erkendelse.

Man bliver ikke lukket inde i en bås eller holdt fast på et nummer, men forhåbentlig åbnes nye døre til selverkendelse og veje med større indre frihed aftegnes.

Man bliver ikke underkastet psykologiske prøver eller bedømmelse..., man må selv gå på opdagelse!

På grund af den begrænsede tid vil det meste af tiden blive brugt til oplæg fulgt af drøftelse og mulighed for spørgsmål.

Kursusleder: Sr. Emma Martensen.

Kursuspris: Kr. 500,00.

Anøgning om evt. økonomisk tilskud kan sendes til Magleås.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200,- på giro 428 44 29 eller ved check. Telefonisk henvendelse på tlf. 42 81 07 15.

Ifølge kardinal *Joseph Ratzinger* kan man ikke »foreskrive« en opbrudsstemning, som den der prægede hele Det andet Vatikankoncil 1962-65.

Hans Küng derimod mener, at et tredje koncil ville være sagen. En række sager, der under sidste koncil var tabu, kunne nu behandles med større åbenhed.

Kardinal Ratzinger afviser et tredje Vatikankoncil

TV-debat mellem *Joseph Ratzinger* og *Hans Küng*

Wien (KIPA) - »Det er ikke det rigtige tidspunkt for et tredje Vatikankoncil«. Med disse ord afviste kuriekardinal *Joseph Ratzinger* i et TV-interview i det østrigske fjernsyn den 13. maj teologen *Hans Küngs* overbevisning om, at under et nyt koncil ville mange spørgsmål kunne tages op, som det ikke var tilladt at diskutere under Det andet Vatikankoncil.

Skal komme nedefra

Ifølge Ratzinger kan man ikke »foreskrive« en opbrudsstemning, som den, der prægede hele det sidste koncil i 1962-65. Dertil kommer, at hvert koncil »høster« resultater, som ikke kan forprogrammeres. »Man kan ikke skabe noget, som ikke er der«. Ratzinger indrømmede, at før Det andet Vatikankoncil var der vok-

set »en åndelig høst« frem, som netop krævede et koncil, men det var totalitarismens og liberalismens sammenbrud efter to verdenskrige, som betød »en ny chance« for kristendommen. Derfor kunne der også i vore dage sagtens opstå en lignende opbrudsstemning, men den bør ifølge kardinalen »vokse nedefra«. Han nævnte nogle eksempler på, at visse »tegn« allerede bliver synlige, f.eks. de fornyelsesbevægelser, der især tiltrækker unge mennesker.

Et tredje koncil ville være »sagen«

Stik modsat kardinal Ratzinger mente *Hans Küng*, at et tredje koncil ville være »sagen«. En række spørgsmål, der var tabu under Det andet Vatikankoncil, kunne i dag be-

handles med større åbenhed. Küng nævnte præventionspørgsmålet, cølibatet og de gengifte fraskiltes problem.

Som oplagte emner nævnte han fremskridt i de økumeniske forhold og en aldersgrænse for paver. Disse temaer, mente Küng, havde man sagtens kunne drøfte under det forrige koncil på lige fod med kirkens forhold til jøderne og spørgsmålet om religions- og samvittighedsfrihed. »I dag hænger disse ubesvarede spørgsmål som en klods om benet på kirken«.

Og så er der en lang række nye spørgsmål, der egner sig for et nyt koncil: Kvindens plads i kirken. Ifølge Küng er der en risiko for, at den yngre generation af kvinder »ikke vil være med længere« under de nutidige betingelser.

Kvindespørgsmålet er for Küng ikke kun hovedproblemet, men samtidig prøvestenen for mange andre spørgsmål, fra fødselsregulering over præstevielse af kvinder til vore forestillinger om Gud.

Befriende at være katolik

Küng gav udtryk for sit håb om, at religioner en dag ikke mere fornemmes som »repressive«, men til gengæld som »befriende« fænomener. Han håber, at den katolske tro igen bliver den befriende kraft, den viste sig at være under Det andet Vatikankoncil. »Dengang var det så befriende at være katolik«, mente Küng, »i dag derimod er stemningen i kirken snarere nedtrykt. Jeg håber endnu at kunne opleve, at det igen bliver anderledes«.

Paven på besøg i Portugal

1 million til messe i Fatima

Et fire-dages besøg bragte pave *Johannes Paul II* til Portugal og de portugisiske Azorerøer Terceira, Sao Miguel og Madeira.

Den 10. maj fejrede paven en gudstjeneste i Lisbon, lørdag den 11. besøgte han to af øerne. Søndag fejrede han messe i Madeiras hovedstad Funchal.

10 års dag for attentatet

Mandag deltog 1 million mennesker i pavemessen foran valfartskirken i Fatima. Det var 10-års dagen for attentatet mod paven på Peterspladsen i Rom den 13. maj 1981. Johannes Paul II har altid tilskrevet sin overlevelse Jomfru Marias bistand. Det ønskede han at takke hende for i Fatima. De to kugler, hvoraf den ene gik tværs igennem hans underliv og ramte en amerikansk kvinde bag bilen, mens den anden knuste hans ene finger, ligger nu i et skrin som gave foran Madonnastatuen.

13. maj var tilmed datoen for den første af de Maria-visioner, tre portugisiske børn fik mellem maj og oktober i 1917, på den 13. i hver måned. Den eneste overlevende af de tre, den nu 83-årige søster *Lucia Dos Santos* havde på pavens opfordring fået lov til at forlade sit Karmelkloster for at deltage i lysprocessionen i Fatima sammen med paven.

I 1917 fik de tre børn en række budskaber fra Madonnaen, bl.a. forudsigelsen af Den anden Verdenskrig og Ruslands omvendelse. Den tredje »hemmelighed«, som Lucia har nedskrevet i et brev til paven, er aldrig blevet offentliggjort. Alle de paver, der har læst brevet siden 1930, har lukket det uden kommentar. Det har forståeligt nok været guf for rygtesmede, der gerne så en endnu større katastrofe end Den anden Verdenskrig gemt i budskabet. Det har da heller ikke manglet på spekulationer omkring jordens nære undergang.

Var 1.-9. juni i Polen

I øvrigt var det i selve Fatima, under pavens første rejse til Portugal i 1982, at en ung præst fra Lefebvres traditionalistbevægelse næsten nåede at myrde paven med en slags bajonet. Han blev dog overmandet af sikkerhedsfolkene inden han nåede sit mål.

Mandag den 13. maj fløj paven tilbage til Rom. Det var hans 50. udenlandsrejse. Fra 1. til 9. juni besøgte han Polen for fjerde gang. Tretten byer står på programmet (12 messer og 40 taler), bl.a. et møde med ukrainske katolikker i Premyszl, hvor striden om tilbagegivelsen af kirker til de uenrede ikke er bilagt endnu.

Pavens halvtredsindstyvende udlandsrejse fra 10. til 13. maj gik til Portugal og de portugisiske Azorerøer Terceira, Sao Miguel og Madeira.

Biskop opfordrer teologistuderende til kritisk loyalitet mod kirken

Kirken er ikke sidste mål, men instrument til frelsen

Mainz (KIPA) - Formanden for den tyske bispekonference, biskop *Karl Lehmann* af Mainz, har opfordret de teologistuderende i sit bispedømme til »Kritisk loyalitet mod kirken«. Han begrundet det med, at kirken ikke er »sidste mål, men instrument til frelsen«.

Biskoppen opmuntrede

sine seminarister til »kritik af kærlighed til kirken«. Ingen stor kærlighed er uden lidelse, og kirken udgør ingen undtagelse af denne lovmæssighed. »Kun den, som accepterer ikke kun menneskers, men også kirkens begrænsede og syndige virkelighed, og gennemgår alle disse lidelsesfaser til enden, kan

værne om den oprindelige kærlighed«, sagde Lehmann.

Som forbillede på »kritisk loyalitet« nævnte biskop Lehmann teologerne *Karl Rahner*, *Yves Congar* og *Henri de Lubac*, der - ifølge Lehmann - under Det andet Vatikankoncil har kæmpet for deres opfattelser, men ikke har vil-

let trumfe dem igennem for enhver pris. Fællesskabets accept af dem har forekommet dem vigtigere.

Biskop Lehmann nævnte ikke *Hans Küng*, der ellers er ophavsmanden til udtrykket »kritisk loyalitet mod kirken«. Den gang Küng brugte det, blev det kaldt »selvmodsigende«.

Seks lægfolk optaget i assumptionssøstrenes ny 3. orden

Lørdag den 25. maj optog pastor *Poul Clausen* seks lægfolk i assumptionssøstrenes nye 3. orden. Optagelsen skete i kirken på Als Kloster under en smuk liturgi og messe og efter et års forberedelsestid.

Assumptionssøstrene har her i Norden klostre i

Høje Tåstrup, Als Kloster og i Göteborg. Ordenens stifterinde, *Anne Eugénie Milleret* blev født 1817 i Metz og stiftede Assumptionssøstrenes i Paris, da hun var 22 år gammel.

Tro mod stifterindens ånd og med Maria som forbillede forener assump-

tionen kontemplativ bøn og udadvendt apostolat på mange forskellige måder. Utrættelig søger de nye veje for at forkynde evangeliet i overensstemmelse med tidens krav. Assumptionen har klostre over hele verden.

Børge Blans

Sommerkoncert i Vor Frue Kirke i Århus

Koret ledes og dirigeres af Olav Mielke-Jepsen

Som annonceret på side 11 her i bladet afholder *Den Katolske Vor Frue Kirkes Kantori i Århus* igen sommerkoncert. Koncerten finder sted mandag den 17. juni kl. 20.00. Koret ledes og dirigeres af den ene af kirkens faste organister, *Olav K. Mielke-Jepsen*, der samtidig er musiklærer ved N. Kochs Skole i Århus.

Fast kor i 12 år

Koret har bestået som fast kor i 12 år og synger én gang månedligt til gudstjenester med en lille gruppe og med alle medlemmer (15) til særlige festlige lejligheder. *Poul Bajlum*, Skanderup kirke, der er

korets organist til koncerter, vil også til denne koncert akkompagnere koret.

Til korets sidste julekoncert i 1990 var kirken fyldt, alle pladser optaget samt ekstra stole indsat (550 personer), og på trods heraf var der en del, der opgav at komme ind. Ligeledes til sommerkoncerten i 1990 var der fremmødt ca. 300 mennesker, hvilket er et særsyn for kirkekoncerter.

Olav K. Mielke-Jepsen mener dels det skyldes korets homogene klang samt den smukke sopranklang, den smukke akustik i kirken samt at koret synger et repertoire, man ikke hører til andre koncerter. Korets forkærlighed er den engel-

ske kirkemusik med bl.a. de smukke melodier til de ligeledes utrolig smukke Davids-salmer.

Til denne sommerkoncert fremføres 3 Davids-salmer, 1. sats (Ære være Faderen og Sønnen), komponeret af Olav K. Mielke-Jepsen, engelske og danske motetter og hymner samt som større værker fra Mozarts Requiem: *Lacrimosa* for kor, orgel, strygere og klarinet samt Griegs *Vaaren* for kor, orgel og strygere. Sopranen *Sanne Kolman* vil synge *Durufles* *Pie Jesu*.

Der er gratis adgang til koncerten.

Birthe Mielke

Læserne beretter

Fortsat fra side 8

Et privat katolsk initiativ til diakoni i vor kirke

Ude i den store verden, hvor krig, sult og ulykker hænger, er nøden så himmelråbende, at ingen kan lade være med at hjælpe.

Hjemme hos os selv hersker der også nød, men blot af en anden art. Det er den psykiske nød med kriser og sindslidelser, der går langt dybere end den fysiske. Men hvordan hjælper man her?

Hjælpen kan her være lige så svar at give som at modtage, og dog har vi længe været igang hermed.

Men hvem der hjælper og hvem der modtager,

ved vi dårligt nok selv, for ofte er det dem, som er i nød, der løser op for os andre. Vores hjælp er, at vi i fællesskab tager lidelsen på os. Her oplever vi, at smerten ofte bliver en velsignelse, hvor Kristus selv kommer os alle ganske nær.

Det gør ondt, når liv angribes og når liv forsvinder. Derfor arbejder vi med vore blomster i »Hjertehaven« ved Stenmagle på Midtsjælland.

Her har vi bl.a. samlet forskellige vilde planter, som vi vil formere op, så vi

kan plante dem ud forskellige steder i naturen, hvor de hører hjemme.

Når vi selv føler os truet, siger vi ja til Gud ved at mangfoldiggøre dette liv, som Han har givet os i vor varetægt, men som også er stærkt truet.

Har du lyst til at hjælpe os, så kom ned til os i »Hjertehaven«. Her kan du også dyrke dine egne grøntsager, eller være med i vor planteskole med de mange blomster. Vi har et lille hus til indkvartering, en træhytte og en indianertipi m.m.

Skriv til: Joost Dahlerup, Slettevej 16, 2860 Søborg. (Gaver modtages på giro 3 34 76 13). Du vil da høre fra os.

Måske står vores folder, Et grønt Projekt, i din kirkes boghylde.

Joost Dahlerup

De seks medlemmer, som er optaget i assumptionssøstrenes nye 3. orden. Bagst i midten ses pastor *Poul Clausen*.

Døde

Steen Nielsen fra Vatikanets Radio død

Hjalp paven med det danske sprog

Den danske programmerarbejder ved Vatikanets Radio, *Steen Nielsen* døde pludseligt den 21. maj i Rom. Han bliver et stort savn for os på Vatikanets Radio, så meget at vi i øjeblikket ikke ved, hvordan vore mandagsprogrammer kommer til at forme sig i den nærmeste fremtid, fortalte *Lars Rooth* SJ i sin nekrolog i radioen dagen efter.

På radioen fra 1989

Steen Nielsen blev født i Roskilde 10. december 1940. Efter studentereksamen blev han marinesoldat, senere sømand og fra

1965 til 1988 arbejdede han hos SAS, siden 1969 i Rom. Han efterlader sig sin italienske kone, Maria.

I 1989 begyndte han på Vatikanets Radio og foruden programmer arbejdede han med forskellige opgaver i den skandinaviske afdeling.

Hjalp paven

Steen Nielsen var meget glad for at hjælpe paven med det danske sprog, når grupper fra Danmark kom til onsdags-audienserne. Til tider skete det næsten hver onsdag, at han repeterede den danske udtale med paven i audienshallens forrum. Med tiden

kendte alle schweizergardisterne og pavens nærmeste medarbejdere ham og begyndte at behandle ham som en ven af familien, sagde *Lars Rooth* videre i udsendelsen. »Det var han med rette stolt over, og ikke kun os på Vatikanets Radio kommer til at savne ham, men også paven selv.

Tak Steen, må du hvile i fred!«

kk

De danske programmer fortsætter om mandagen, hvor de præstestuderende Finn Arvé og Michael Hornbek stiller sig til rådighed.

Møder og arrangementer

Mødekalender for Katolsk Arbejderaktion - Danmark

Juli kvartal 1991

- 12/7 kl. 20.00: Orienteringsmøde i Newmanstuen
- 27/7 kl. 15.00: Åbenthussmøde hos Sara Engstrøm, Ndr. Kinkelgade 28B
- 2/8 kl. 20.00: Orienteringsmøde i Newmanstuen
- 24/8 kl. 15.00: Åbenthussmøde hos Aase Larsen, Lindevangen 88, Vinum
- 6/9 kl. 20.00: Orienteringsmøde i Newmanstuen
- 21/9 kl. 15.00: Åbenthussmøde hos Kjeld og Jette, Sigmondsvej 2, Bagsværd
- Kl. 16.45: Fællesmesse i kapellet, Skt. Augustins kirke, den 20/7, 17/8 og 14/9.

Alle, der kan støtte vort apostolat er velkomne. Man bedes tilmelde sig hos formanden en uge før åbenthussmøderne.

George Bune Andersen
Ved Klosteret 4, 1. tv.
2100 København Ø.
Tlf. 31 29 51 10

Kirkekoncert

Sommerkoncert i den katolske Vor Frue kirke i Århus

Mandag den 17. juni kl. 20.00 afholder kirkens kantori under ledelse af organist og korleder, *Olav K. Mielke-Jepsen* sommerkoncert, som aftenang, med engelske og danske motetter og hymner, vekslede med enkelte Davids-salmer. Som større værker fremføres fra Mozarts Requiem: *Lacrimosa* for kor, orgel, strygere og klarinet samt Griegs *Vaaren* med strygere og orgel. *Durufles*'s *Pie Jesu* bliver sunget af sopranen, *Sanne Kolman*.

Til korets sidste koncert i december 1991 var kirken fuld (ca. 500).

Det sker på Magleås:

To. d. 13. - sø. d. 16.6.: Europæisk Kirkekonference.
Fr. d. 14. - sø. d. 16.6.: DUK-møde.
Sø. d. 16. - to. d. 20.6.: Baltisk Teolog Konference.
To. d. 20. - fr. d. 21.6.: Frederiksberg HTX.
Søndag d. 23.6.: »Midsommertræf« v/Jan Lange.
On. d. 26. - lø. d. 29.6.: Caritas Danmark.
Lø. d. 29.6. - ti. d. 9.7.: Nord-Jazz.

Skt. Ansgars kirke

Bredgade 64, København

er lukket på grund af restaurering indtil videre.

Søndagsmessen kl. 10.00 er henlagt til Sct. Augustins Kirke, Jagtvej 183, København Ø.

Alle øvrige messer i ugens løb samt lørdag kl. 17.00 og søndage kl. 8.00 fejres i menighedssalen, Bredgade 69.

Jesu Hjerter Kor

under ledelse af Ole Kongsted afholder

KONCERT

med værker af Palæstrina, Mogens Pedersen,
Orologio, W. Byrd m.fl.

Immaculatakirken

Strandvejen 91, 2100 Kbh. Ø.
torsdag den 13. juni kl. 19.30.

Gratis adgang.

DUK-kalender

DUK festival den 6.9.-8.9. 1991 i Vejle for KUK'er i hele landet.

Pris kr. 100,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 16.8. 1991.

Skoleweekend den 13.9.-15.9. 1991 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 23.8. 1991.

Ministrantweekend den 27.9.-29.9. 1991 på Øm for de 10-16 årige.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 13.9. 1991.

Kursus for Mini-KUK ledere den 28.9. 1991 i Vejle for Mini-KUK ledere samt interesserede.
Pris kr. 100,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 7.9. 1991.

Ledertræning den 4.10.-6.10. 1991 på Øm for alle landets KUK-ledere og potentielle KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 13.9. 1991.

Børnelejr den 14.10.-19.10.1991 på Bastrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 23.9. 1991.

Troslærerkursus den 12.10.-18.10. 1991 på Øm for de 14-18 årige.
Pris kr. 600,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 21.09. 1991.

Musikweekend den 1.11.-3.11. 1991 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opefter.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.9. 1991.

Kursus om børne- og ungdomsliturgi den 1.11.-3.11. 1991 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opefter. Pris kr. 475,00.
Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udam, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15 senest den 18.10. 1991.

KUK vest weekend den 8.11.-10.11. 1991 i Sønderborg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 18.10. 1991.

Interspisning den 16.11. 1991 i Tåstrup for alle internationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet er gratis. Der vil blive mulighed for at købe en spisebillet for kr. 10,00 samt lys øl/sodavand.

Medarbejderledertræning den 22.-24.11. 1991 på Bissrup for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.
Kurset er gratis for deltagere.
Tilmelding senest den 1.11. 1991.

Åbent Hus med julehygge tirsdag den 17.12. 1991 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1991-1.1. 1992 på Øm for unge over 16 år samt børn ifølge med voksne.
Pris kr. 550,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år).
Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

»Fred og Forsoning«

Katolsk Bofællesskab for boligløse
Fasterholt Plantage
Fasterholtgårdvej 2
7330 Brande
Telefon 97 18 81 70

Bliv Mother Teresa Co-Worker. Kom og hjælp os. Er du forhindret på grund af sygdom eller alder, - så bed en rosenkrans for os. Send os et kort til opmuntring, hvis du beder for os.

Retræte for damer 1991

Retræte for damer 1991 afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 12. til fredag den 16. august; retræten slutter efter messen.

Tema: »Kvinder omkring Jesus - Kvinderr i kirken« ved pastor Ebbe Simonsen.

Pris pr. deltager 650 kr. Et depositum på 100 kr. bedes sendt ved tilmelding til:
Anne Marie Holstein-Rathlau, Julsmindevej 51, 5200 Odense V. Enten check eller giro 51 03 258.

Ansøgning om tilskud kan søges på samme adresse.

Årets Dalum Retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 26. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 30. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af generalvikar p. Paul Marx O.M.I.

Emne: Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg mig.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg (tlf. 86 82 28 92 eller tlf. 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Børge Johansen, Odense, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmundt Jensen, Frederikshavn, Børge Blans, Silkeborg, (udv.form.).

Busrejse til Medjugorje

10 dages non-stop pilgrimsrejse til Medjugorje, Maria-valfartsstedet i Jugoslavien, hvor der siden Åbenbaringerne begyndte i 1981, har været ca. 20 mill. mennesker.

Afgang: Randers rutebilstation og dernæst alle større byer ned gennem Jylland: Århus, Skanderborg, Horsens, Vejle, Fredericia, Kolding osv....

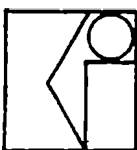
Tid: 9.-18. sept. 1991.

Pris: Ca. 2300 kr. - inkluderer dobbeltværelse og halvpension. - Privat indkvartering. Depositum - 300 kr. indbetales på girokonto 9 46 27 83, Klaus Aarup, Smedestien 18, 8541 Løgten. Sidste frist 8/7. Åndelig tilrettelæggelse Benny Blumensaat.

Tilmelding og yderligere oplysninger hos A. Blumensaat, tlf. 86 44 80 78.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

KATOLSK
INFORMATION
RYESGADE 28
DK-8000 ÅRHUS C
TLF. 86 18 53 90
Åbningstider: Mand.-fred.
kl. 13-17.30. Lørd. kl. 10-12.
Sønd. kl. 11-12

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. kr. 4.50

Bofællesskab

Vi er et ægtepar med tre børn og vi har et håb - at kunne opfylde Apostlenes Gerninger 4,32. Den første menigheds ejendomsfællesskab, bønnen til Gud, den indbyrdes kærlighed.

Op vi har fået de bedste rammer for at starte et sådant fællesskab: Stensballe Kloster, Sundbakken 16, 8700 Horsens.

Vil I/du være med til dette?

Der vil også være mulighed for at leje værelser for weekends, ferieophold eller permanent.

Ruth og Klaus Aarup, p.t. Smedestien 18, 8541 Løgten. Tlf. 86 99 13 12. Efter 20.6. Sundbakken 16, 8700 Horsens.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

DØGNVAGT 31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på
31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal,
Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

Aut.
elinstallatør

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Det forkalkede hus

Beboerne klager. Der kommer for lidt varmt
vand ud af hanerne, og det der kommer er
ikke varmt nok.

Det er en velkendt situation i mange større
ejendomme.

Guldager har udviklet et nyt anlæg, der med
kulsyre effektivt fjerner kalkbelægningen i
hele rørsystemet.

Ring og få mere at vide på telefon 42 27 31 00.

**guldager
electrolyse**

Hejrevang 1-3 . 3450 Allerød

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRP
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Fransk katekismus for voksne

Paris (KNA) – Efter fem års drøftelser og høringer har de franske biskopper den 16. maj offentliggjort den nye katekismus for voksne. Den er på 456 sider og afløser den sidste udgave fra 1937, som især henvendte sig til børn.

Guds forbund med mennesket

Den nye bog har »Guds forbund med mennesket« som ledetråd og holder sig derved væsentlig til de foreskrifter, Vatikanet udsendte for et par år siden. Formen er ikke længere den med spørgsmål og svar; I enkelte afsnit fremlægges læren om Gud, troen, sakramenterne, moralen og andre emner.

De første kritiske reaktioner kalder teksten i centrale dele for »traditionel«. I afsnittet om moral kaldes homoseksualitet »en objektiv tungvejende fejl« og ugiftes samliv betegnes som en »forseelse mod den guddommelige hensigt med kærligheden«.

Den nye franske katekismus kommer den bebudede Verdenskatekismus i forkøbet, som skulle være udgangspunktet for udarbejdelsen af lokale katekismer.

Nye biskopper...

Fortsat fra forsiden

Samizdat-redaktør

Sigitas Tamkevicius var en af de ledende kræfter bag »afvigerbevægelsen« i Litauen og redaktør for undergrundsbladet »Krønike fra den Katolske Kirke i Litauen«, som bidrog væsentligt til, at kränkelsen af menneskerettighederne i Litauen under Bresnjev-regimet blev verdenskendte.

Tamkevicius blev præsteviet i 1962 og indtrådte hemmeligt hos jesuitterne i 1968. I 1969 inddrog de kommunistiske myndigheder hans »arbejdstilladelse som gejstlig«. I 1983 fik han 6 års arbejdslejr. Han blev løsladt i 1989.

Et besøg i en moske i Frankfurt stod bl.a. på programmet, da »Ordensfolk for freden« (IOF) arbejdede med temaet »kirke, samfund og Guds rige«. Ordensfolk og andre kristne drøftede emnet »Islam - et fjendebillede?« om islams stilling i samfundet med tyrkiske muslimer. Foto KNA.

Fælles om flygtninge

La Valetta (KIPA) - For første gang i historien har kristne og muslimer på Malta dannet en fælles arbejdsgruppe for flygtningespørgsmål.

»Verden tæller i dag 30 millioner flygtninge. De udgør vor tids største problem, og det er ikke et spørgsmål om religion, men om menneskelighed«

siger Abdul Hakim Tabibi, en af islams førende skikkelser.

Arbejdsgruppen vil især beskæftige sig med muslimernes og de kristnes holdning til flygtningespørgsmålets praktiske løsning. I en sluterklæring opfordrer arbejdsgruppen deres trossamfund til en indsats af alle deres kræf-

ter for at imødegå nøden hos palæstinenserne og de mange flygtninge i Irak og andre konfliktramte lande.

Mødet var et initiativ af den katolske Kommission for Migrantspørgsmål, Kirkernes Verdensråd, Det lutherske Verdensforbund, Den islamiske Verdensliga m.fl.

Ny konflikt mellem Rom og ortodoksien

Athen (KNA) – »Vatikanet ønsker ikke at straffe ukrainere og rumænere med en ny tvang, når de nu lige har kæmpet sig fri af kommunismens tvang i deres lande«, siger formanden for Det pavelige Råd til Fremme af de Kristnes Enhed, ærkebiskop Edward Idris Cassidy til det græske kirkeblad »Ekklesiastikē Aletheia« (Kirkelig Sandhed).

Bladet havde bragt en artikel om den nye konflikt mellem Rom og ortodoksien på grund af de unerede østkirker genopståen efter et halvt århundrede (tvangs)indlemelse i den russiske ortodokse kirke.

Burde være konsekvent

Fra græsk-ortodoks side er det blevet hævdet, at der i vor tid med tilnærmelse mellem Rom og de ortodokse ikke længere er plads for med Rom unerede østkirker, der igen udvider kløften. Ifølge græ-

kerne burde de unerede være konsekvent og enten forblive i den ortodokse kirke eller gå over til den romersk-katolske, i stedet for at opstille sig midt imellem dem.

Dialog bør fortsætte

Edward I. Cassidy mener dog, at dialogen mel-

lem Øst og Vest ikke skal afbrydes på grund af de voldsomme episoder, genskabelsen af den ukrainsk-katolske og spaltningen af den russisk-ortodokse i en russisk og en selvstændig ukrainsk ortodoks kirke har afstedkommet, bl.a. med kirkebesættelser og slagsmål.

Jesuitter må igen rejse i Kina

Hongkong (KIPA) - Jesuitterne har fået lov til at genoprette deres ordensprovins for hele Kina, og deres provincial, kineseren Aloysius Berchmans Chang Shun-Shen har ifølge informationer fra ordenen i Hongkong fået fri rejsemulighed. Den vil lette kontakten med alle jesuitter i hele ordensprovinsen, som siden 22. april

omfatter Taiwan, Folkerepublikken Kina og Macao. Indtil nu havde Chang Shun-Shen residens i Taiwan.

I den nye struktur er regionen Vietnam ikke længere en del af ordensprovinsen Kina, men udgør sammen med regionen Malaysia/Singapore provinsen Indonesien.

Medlidenhedsdrab til debat i Europaparlamentet

Bryssel (KNA) – Europaparlamentet afgjorde i begyndelsen af maj, hvorvidt et forslag om eutanasi (medlidenhedsdrab) kan komme i betragtning for en debat i den kommende tid. Forslaget nævner fire betingelser, der skal være opfyldt inden der må blive tale om aktiv dødshjælp:

1. Der er ingen terapi mulig, som kan helbrede den syge.
2. Alle korrekt gennemførte behandlingsmuligheder er forblevet uden resultat.
3. Patienten har ved fuld bevidsthed selv vedblivende og udtrykkeligt ønsket aktiv dødshjælp.
4. En lægekomité har fastslået umuligheden for en anden behandling.

De fire betingelser blev fremsat af det franske parlamentsmedlem Alain Pompidou og italieneren Adriana Ceci, begge medlemmer af den parlamentariske arbejdsgruppe, som har med miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse at gøre. Arbejdsgruppen vedtog forslaget med 16 ja-stemmer mod 11 nej, mens 3 ikke stemte.

Anledningen til ændringsforslaget og afstemningen om det var en tale af den franske socialist Léon Schwartzenberg, som erklærede: »Når ønsket om dødshjælp ytres af en syg, som oplever sin tilstand som menneskeuærdig, er opfyldelsen af patientens ønske ved lægehjælp »respekt for livet«.

Basel II holdes i Østeuropa

Genève (KIPA) – Basel I, det første økumeniske fællesmøde under mottoet »Retfærdighed, Fred og Skabelsens Bevarelse« fandt sted i pinseugen 1989 i den schweiziske grænseby Basel. Det andet møde er planlagt til 1996 og holdes i Erfurt. Temaet bliver denne gang »Europa i solidaritet«.

Optakten til det store møde i 1996 var et seminar

fra 17. til 21. april i år i Erfurt, hvor repræsentanter fra De Europæiske (lutherske) Kirkers Konference (KEK) og De europæiske (katolske) Biskopkonferencers Fællesråd (CCEE) sammen med 150 tyskere og 100 andre europæere drøftede, hvilken »enhed« mellem kirkerne, der er mulig, og hvilken, der må være målet.

Bispedømmets ungdomspræst Jesper Fich forlader den 31. juli sin stilling – ikke for at indtræde i birgittinerordenen, som billedet kunne forlede én til at tro, men for dagen efter at begynde som sognepræst for menigheden i Tåstrup. Billedet er fra Maribo domkirke, hvor Jesper Fich på prædikestolen talte om Den hl. Birgitta for flere hundrede børn. Se i øyrigt reportagen på side 6, 26. juni i dette nummer. Foto: Knud H. Kluge.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Holsted Kluge (red.sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szaraffin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udsendes
den 26. juni

katolsk orientering

Pastoralrådsmødet, side 2-3
Fasteaktionens resultat, side 5
Orientering fra sognene, side 6-11
Kirken i østlandene, side 12-13

Verdenskatekismus offentliggøres i 1992

Rom, (KIPA) – Den ny verdens-katekismus har været forberedt i flere år, og man er nu nået så vidt, at resultatet er klar til offentliggørelse i 1992.

Forinden skal indarbejdes mere end 24.000 ændringsforslag, der er fremsendt fra alle dele af verden.

Det er kurie kardinal Joseph Ratzinger, der leder katekismus-kommissionen. Den skal mødes til

oktober for at lægge sidste hånd på værket. Det omfatter over 4.000 paragrafer i en omfattende frestilling af den katolske tros- og sædelære. Ratzinger har tidligere fremhævet, at værket ikke skal bruges direkte som undervisningsbog, men danne grundlag for eller vejlede de lokale biskopper i deres arbejde med at fremstille deres egen katekismus.

To biskopper støtter palæstinenserne

Paris (KIPA) – To franske biskopper har krævet international støtte til palæ-

stinensernes stræben efter fulde politiske rettigheder.

For kort tid siden udsendte biskop Joseph Rozier af Poitiers og ærkebiskop Jacques Delaporte af Cambrai en erklæring, hvori de betoner, at Israels legitimitet bør anerkendes. Samtidig bør man støtte palæstinenserne ret til deres egen stat.

I erklæringen minder de to biskopper om, at det palæstinensiske folk anerkender FN's resolution, hvori det fastslås, at der skal være to stater for to folk.

22 nye kardinaler

Pave Johannes Paul II udnævnte 29. maj 22 nye kardinaler. Blandt de ventede udnævnelser er statssekretæren, ærkebiskop Sodano og lederen af »Det pavelige råd for kristen

Enhed» ærkebiskop Cassidy. Med udnævnelsen af de 22 har paven fortsat sin internationalisering af kardinalskollegiet.

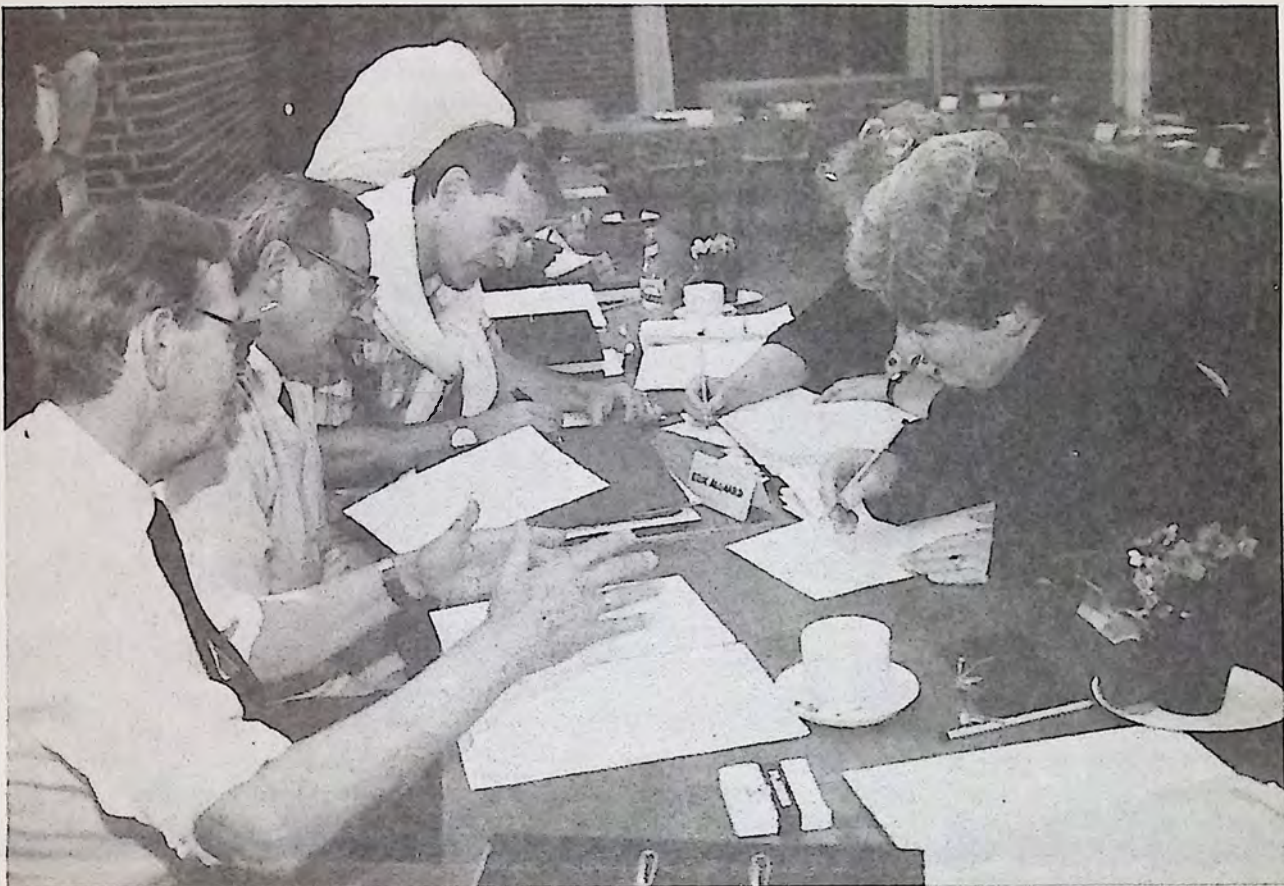
Se også bagsiden

Ærkebiskop Sodano, statssekretær i Vatikanet. Foto KNA.

Ærkebiskop Cassidy, leder af »Det pavelige råd for kristen Enhed«. Foto: Knud Kluge.

Pastoralrådet vedtog på sit møde i Øm 8. og 9. juni at nedsætte et udvalg, som bl.a. »skal fremme og støtte et katolsk indslag i den folkelige debat om etiske spørgsmål«. Foto: Knud Kluge.

Mødet mellem kirkerne i Øst- og Vesteuropa bliver vigtigt emne på særsynoden i Rom

Forberedelser til symposium om kristendom og kultur

Rom, (KIPA) – Pave Johannes Paul II mener, at mødet mellem de kirkelige traditioner i Øst- og Vesteuropa vil blive et vigtigt emne på den særsynode

for Europas biskopper, der begynder i slutningen af november. Han håber også, at de ortodokse og protestantiske repræsentanter, der er indbudt til den katolske bispesynode, vil komme med værdifulde bidrag til kontinentets evangelisering. Dette økumeniske samarbejde må kunne hjælpe til at finde vej fremad mod en fuld kirkelig enhed, udtaler han i en nylig skrivelse, udsendt den 13. maj fra Fatima i Portugal, hvor paven opholdt sig.

I skrivelsen oplyses videre, at der forud for synoden vil blive afholdt et symposium over temaet »Kristendom og kultur i Europa: Fortid, samvittighed og idé«. Datoen for symposiet er 28.-31. oktober i Vatikanet. Synoden følger så efter 28. november-14. december.

Et svar på »Tidens tegn« Johannes Paul II fremhæver, at det er nødvendigt, at synoden giver et svar på

»Tidens tegn«, hvor vi står over for det tredje årtusinde. Det er også nødvendigt, at Europas to åndelige traditioner, – den østlige og den vestlige – kan mødes.

Genfinde de rette veje for samarbejde

»Et sådant møde er særlig vigtigt på baggrund af den stærke tilnærmelse, som nationer og stater er i færd med at udvikle på hele det europæiske kontinent«, skriver paven og fortsætter med at understrege, at den kulturelle

pluralitet sammen med situationen i kirkerne har indtaget en central stilling i de hidtidige forberedelser til synoden. Dette betyder en ganske særlig rigdom, men også svære og komplicerede opgaver. Derfor drejer det sig om at genfinde de rette veje for samarbejde i kirkens liv og mission.

Ifølge Johannes Paul II er det vigtigt, at de enkelte bispekonferencer i Europa hjælper med til at forberede

Fortsættes på bagsiden

Fasteaktionen indbragte 1,7 mio. kr.

Nordiske katolikker har indsamlet 1,68 mio. i Den nordiske Fasteaktion i år. Heraf står Danmark for mere end halvdelen af det indsamlede beløb, nemlig 846.000 kr., en stigning på 9.000 i forhold til 1990.

Samlet for de nordiske lande er der tale om et mindre fald i indsamlingen i forhold til sidste år på ca. 63.000 kr. I 1990 indbragte fasteaktionen 1,74 mio. kr.

Se videre side 5

kk

Pater Josef Michaeler C.Ss.R. fejrer 50 års præstejubilæum

Har virket 41 år i menigheder i Danmark

Søndag den 18. august 1991 kl. 10 fejrer pater Josef Michaeler sit 50 års præstejubilæum i Vor Frue Kirke i Næstved.

Josef Michaeler er født den 8. april 1912 i Villnöss, Sydtyrol. Han er ud af en søskendeflok på 10. Han var tidligt en trofast ministrant og ønskede allerede som dreng at blive præst. Han vidste godt, hvad en »god hyrde« var,

da han selv vogtede får på de stejle skråninger ved sin landsby.

Kom først til Malmø

Efter studentereksamen indtrådte Josef Michaeler i redemptoristordenen. Efter noviciat i Italien vendte han tilbage til Østrig for at læse teologi.

På grund af krig og følgende beslaglæggelse af redemptoristernes kloster, tog Josef Michaeler til etruskerbyen Cortona, 200 km nord for Rom, hvor han blev præsteviet den 10. august 1941. I 1942 kom han til sit første virkested, Malmø. Redemptoristerne havde lovet daværende biskop Müller at tage sig af Sydsverige for en periode af 10 år. Deres »sogn« var hele Skåne, Halland og Blekinge. Fra Kattegat til Den botniske Bugt. Uden bil, uden motorcykel!

I 1950 kom Josef Michaeler til Danmark, hvor han har virket i 41 år. Skiftevis i Næstved og Odense. Fra 1972 til 1985 i Rønne og Åkirkeby på Bornholm. Ifølge hans egne ord, har han følt sig godt tilpas alle steder. På spørgsmålet, om han har været tilfreds med sit valg af livsgerning svarer han:

Jeg har aldrig fortrudt

»Jeg har aldrig fortrudt, at jeg blev præst og redemptorist. I de 41 år, jeg har arbejdet i Norden, er der meget, der er forandret. Det er klart! F.eks. ikke-katolikkernes syn på os katolikker. Holdningen er blevet meget mere positiv. Der er større åbenhed. Og menighedernes sammensætning! Dengang var ca. 90 procent udlændinge«.

Josef Völk
(Forkortet red.)

Josef Michaeler

Yngre pastorale medarbejdere stifter »Forum«

Syv præster og fire pastoralassistenter vil være medbestemmende om fremtiden

I forsommeren stiftede de yngre pastorale medarbejdere i bispedømmet et »forum«. Anledningen var et pastoralrådsmøde i efteråret 90, hvor præsters alderspyramide blev lagt frem. Den vender som bekendt den brede ende opad.

Men der er også en gruppe af yngre præster og pastoralassistenter. Faktisk er 7 præster og 4 pastoralassistenter under 40 år.

Støtter hinanden

Alt andet lige, synes vi det er vigtigt at mødes for at støtte hinanden i en kirke, der ikke mere er så vant til at tage imod nye medarbejdere som tidligere. Og når dertil kommer, at pastoralassistentinstitutionen er helt ny i vores bispedømme, og derfor endnu trænger til megen overvejelse, synes vi det er oplagt, også selv at udmønte erfaringerne og ikke blot overlade al videre overvejelse til bispedømmets ledelse. I det hele taget bliver den pastorale

koncept i fremtiden anderledes. Hvilken betydning får det for vore arbejdsvilkår og vor identitet? Kan vi overveje og anbefale nye måder for samarbejde? Og hvilke krav bør der stilles til de præstestuderendes uddannelse og præsternes efteruddannelse.

2 møder

Der var således årsager nok til at mødes, og i foråret holdtes de 2 første møder.

Vi har oplevet det som utroligt velgørende at være sammen og tale både seriøst og hyggeligt. Vi tror det er vigtigt at kende menneskene bag navnene, og i det hele taget have hinanden i blik. Sådan styrkes viljen og lysten til

at være medarbejdere på kirken i fremtidens Danmark. Og mon ikke at de mere konkrete overvejelser vi gør os om de forhold, der berører os, kan have værdi for andre end os selv.

Derfor er vi også glade for den opbakning bispedømmet giver vores nye initiativ ved at betale rejsen for dem, der bor langt væk fra mødestedet.

Det er tanken, at vi fremover vil mødes 3 gange årligt, og som koordinater for det første år har vi valgt sr. Evelyn Krepele, som er pastoralassistent ved Jesu Hjerter Kirke, Vesterbro, og vi håber, at kredsen i fremtiden bliver helt »fuldtallig«.

Jesper Fich

Missionsanliggende:

At ordenssamfund med fornyet iver må gå ind for troens udbredelse.

August:

At fritiden må bruges med omtanke og føre til åndelig vækst.

At de kristne må lære at gøre medierne til et effektivt middel til forkyndelse.

Kirsten Brink, Jacob Thomsen og Erik Schou lytter koncentreret under et af mødets mange indlæg.

Pastoralrådet vil ind i den folkelige debat om etik

Pastoralrådet ønsker at gå ind i den folkelige debat om etiske spørgsmål. Rådet har på sit møde i Øm 8. og 9. juni nedsat et udvalg, som skal »støtte og fremme et katolsk indslag i den folkelige debat om etiske spørgsmål«. Udvalgets kommissorium blev enstemmigt vedtaget.

Efter en lang debat om udvalgets opgave enedes rådet om, at udvalget skal – oplyse om og formidle debatskabende information om kirkens holdning til etiske spørgsmål, bl.a. inden for det medicinske område,

– holde sig orienteret om udviklingen inden for forskningen, deltage i offentlige debatmøder, foredragsrækker og nyhedsformidling m.v.

Biskoppelig kommission?

Udvalget skal desuden tage kontakt til lignende udvalg i ind- og udland, f.eks. Justitia et Pax for at hente erfaringer hjem om den hidtidige debat om etiske spørgsmål. Det er også pålagt udvalget at tage kontakt til Det økumeniske Fællesråd for i samarbejde med dette at op-

følge det såkaldte »Baselmøde«. Pastoralrådet ønsker, at udvalget udarbejder en oversigt over etiske udvalg og råd i Danmark.

Udvalget skal sluttelig overveje, om det skal bede biskoppen om at nedsætte en kommission, når dets funktionsperiode udløber i foråret 1994.

Pastoralrådet valgte følgende 7 personer til udvalgsarbejdet om etik:

Ursula Friedrich, Kirsten Brink, Bruno Timmermann, Andreas Smidt, Ruth Bjerregaard, Kåte Lund og Birgit Wohler.

kk

Valg til rådet skal foregå som nu

Der manglede kun en jastemme for at pastoralrådet nedsatte et udvalg med den lidt pompøse titel: »Folkevalgte forsamlings opgaver og placering i bispedømmets og menighedernes liv«.

Iflg. et forslag skulle udvalget bl.a. arbejde med forslag til forbedring af kommunikationen mellem pastoralrådet og menighederne. Flere rådsmedlemmer mente imidlertid, at man i stedet burde møde personligt op til menighedsmøder og der skabe den fornødne kontakt. Ydermere bringer »katolsk orientering« fyldige reportager fra rådets møder, fremgik det af udtalelserne.

Det var også hensigten, at dette udvalg skulle be-

skæftige sig med »folkevalgte forsamlings opgaver og placering i bispedømmet og menighedernes liv«. Flere rådsmedlemmer havde på mødet på Magleås i november ytret ønske om et udvalg, som skulle se på andre valgmuligheder til pastoralrådet.

Mange menigheder er ikke repræsenteret p.g.a. inddelingen i pastoralmenigheder. Udvalget skulle derfor se på, om det ville bedre med en repræsentant fra hver menighed, eller om valget skal foregå som nu. Opgaven er nu med den manglende jastemme skrinlagt.

Radio- og TV-nyt

Mandag den 1. juli genudsender TV2 en udsendelse om den katolske ærkebiskop af Paris, kardinal Lustiger. Udsendelsen hedder »Den jødiske pave« med hentydning til Lustigers jødiske baggrund. Udsendelsen er produceret af TV2's nyhedsredaktion, for tilrettelæggelsen står

André Soussan, TV2's korrespondent i Paris. Han har fået lov til at følge kardinalens arbejde gennem to uger, og i udsendelsen forklarer Lustiger bl.a., hvordan man kan være jøde og kristen på én gang. Programmet sendes kl. 17,35.

Klaus Møller-Jørgensen

Hvad er diakoni?

Diakoni-udvalget oplyste, at der var udsendt et spørgeskema til menighederne. Der var kommet en del svar, som man nu var igang med at bearbejde.

Pastor *Dietrich Timmermann* sagde, at udvalget stadig var på det undersøgende plan, og at man fortsat var meget interesseret i reaktioner fra sogne og fra enkeltpersoner - bud på, hvad *diakoni* er og kan være. Pastor Timmermann understregede pligten til at omsætte evangeliet til virkelighed. Han anbefalede materiale om emnet fra Kateketcentralen og Katolsk Menighedspleje.

Sr. *Evelyn Krepele* anbefalede en bog: *Social Vejviser*, hvor man kan hente inspiration og oplysninger om private og offentlige organisationer, der udøver, hvad der kommer

ind under »diakoni«. (Social Vejviser, Socialministeriet, Kristineberg 6, 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 91 22).

Diakoni-udvalget fortsætter sit arbejde. Yderligere medlemmer af udvalget er *Marianne Borch* og *Gerda Schwartz*.

ks

Ingen spørgsmål

Det var måske både som mervarmens komme og almindelig tilfredshed med forretningsudvalgets beretning, der bevirkede, at beretningen blev godkendt uden et eneste spørgsmål fra de forsamlede rådsmedlemmer. Beretningen blev bragt i redigeret form i sidste nummer af »katolsk orientering«.

Det blev overladt det kommende pastoralråd selv at afgøre, om Ømborgen skal benyttes som mødested for rådet.

Stor interesse hos lægfolk for kursus i teologi

Der har været en ovenud stor interesse blandt lægfolk for det kommende grundkursus i teologi. Det meddelte pastor *Guido Kreienbühl*, leder af bispedømmets kateketcentral, på pastoralrådsmødet i Øm. Kateketcentralen har siden kurssets anmeldelse i »katolsk orientering« nummer 8 den 1. maj fået over 70 tilmeldinger.

Størstedelen af kurset foreligger allerede nu på dansk, og det henvender sig til to kategorier. Kategori I er til de katolikker, der gerne vil udføre en

tjeneste i kirken, f.eks. som kateket, gudstjenesteleder, bibelkredsleder, medlem af en besøgstjeneste o.a. Kategori 2 er for katolikker, som blot ønsker et udvidet kendskab til teologi. Grundkurset, der varer tre år, er inddelt i såkaldte trimestre, d.v.s. 3 kursusdele pr. år.

Kurssets indhold

Guido Kreienbühl og biskoppen redegjorde kort for grundkursets indhold:

- Jesus Kristus, vor tros grundlag
- Den kristne tros rod-

fæste i Det gamle Testamente

- Den nikænske trosbekendelses kernesætninger
- Kirken som de troendes fællesskab
- At leve ud fra troen
- Menneskelivets mål og mening.

Herudover tilbydes der efter endt grundkursus specialkurser.

Kateketcentralen er på telefon 31 24 26 30 læserne behjælpelig med yderligere information. Der er ferielukning fra 1. til 27. juli.

Pastor Guido Kreienbühl, leder af Bispedømmets Kateketcentral fik også mange spørgsmål efter sit indlæg og debatten om det kommende kursus i teologi.

Er Ømborgen brugbar til pastoralrådsmøder?

Pastoralrådet drøftede et forslag fra *Tove Pedersen* om ikke fremover at benytte Ømborgen til pasto-

ralrådsmøder. Tove Pedersen mener, at man i høj grad lever på spejderis og at Øm derfor ikke er egnet for voksne mennesker. Hun begrundede desuden sit forslag med, at når pastoralrådsmøderne er fællesskab, kan det ikke være rigtigt, at en snes mennesker skal overnatte på hotel uden for Øm.

Pastoralrådet blev hurtig

t delt i den efterfølgende debat, idet nogle støttede forslaget, andre derimod mente, at det var vigtigt, at rådsmedlemmerne en gang i rådsperioden holdt møde på den katolske ungdoms center.

Solidariske

Enkelte andre mente, at man med de »beskedne

forhold var i det mindste en smule solidarisk med katolikker i de fattige lande.

Ikke til afstemning

Forslaget kom ikke til afstemning, men det blev overladt til det efterfølgende pastoralråd at afgøre, om man vil benytte Ømborgen.

Mediehøring til efteråret i Vejle og København

Pastoralrådet gav medieudvalget grønt lys til at afholde to mediehøringer med emnet »Bispedømmets fremtidige mediepolitik«. Den første høring kommer således til at finde sted i Vejle lørdag den 21. september og den anden høring bliver i Englesalen på Niels Steensens Gymnasium i København.

Udvalget ønsker at give alle interesserede danske katolikker lejlighed til at deltage. Til høringen vil der være et panel af sagkyndige, der dels i en række korte indlæg gør rede for mediesituationen i bispedømmet og herudover fremhæver de eksisterende muligheder for udnyttelse af medierne. Der bliver også mulighed for at stille spørgsmål til panelet.

Spørgeskema

Medieudvalget har sammen med en arbejdsgruppe udsendt et spørgeskema omhandlende medieaktiviteter og mediebevisthed til ca. 170 katolske menigheder, skoler, børnehaver, institutioner,

forlag, biblioteker, foreninger m.v. Ca. 60% har indsendt spørgeskemaerne. De behandles nu med henblik på en kommende rapport til pastoralrådets møde i november på Magleås.

Medieudvalget består foruden af *Peter Ryom* af *Søren Clausen* og *Kirsten Brink*.

Pastoralrådet godkendte et forslag fra *Peter Ryom* om at inddrage *Klaus Møller-Jørgensen* (*Radio Steno*), *Sr. Anne Bonifatia Rickers* (*Kateketcentralen*) og *Knud Helsted Kluge* (»katolsk orientering«) som medlemmer i pastoralrådets medieudvalg.

Menighedsrådsformanden på Færøerne, *Ken Magnussen* fortalte lørdag aften om den lille katolske menighed på øerne. Der er i alt 60 katolikker på Færøerne. Mere om Ken Magnussens indlæg i næste nummer.

Dansk katolsk kirkemusik

Den katolske kirkes musik tjener to formål. For det første forskønner musikken liturgien; for det andet forstærker musikken menighedens oplevelse af fællesskab. Kirkemusikens to ansigter skaber i forening det musikalske element af liturgien, hvori alle menighedens medlemmer kan deltage med glæde og engagement.

Menighedens oplevelse af fællesskab i gudstjenestens styrkes ved aktiv deltagelse i de faste led Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus og Agnus Dei, i Fadervor, vekselsange, korsvar o.a., samt i salmesang.

Forskønnelse af liturgien opleves dels i den musikalske udformning af de dele af messen, som menigheden synger med på, dels i musikken af ren ornamentale karakter, d.v.s. præludium, kommunionsmusik, anden (meditativ) musik og postludium.

I den katolske kirkes højmesse kan musikken to ansigter opleves som ét i ypperste form. Begge musiktyster kan med rette forventes at være smukke, værdige og stemningsskabende på passende vis, samt at leve op til et vist kunstnerisk niveau. Den

musik, som menigheden deltager direkte i, skal desuden være rimeligt let tilgængelig og tidssvarende.

Musikken i den katolske kirke i Danmark i dag er mangfoldig og af blandet kvalitet. Kvalificerede menneskers bekymring er forståelig, men at betegne al katolsk dansk kirkemusik som makværk er både en urimelig overdrivelse og en direkte hån af seriøse menneskers komponering og arrangeren.

Vi lever i en brydningstid. Skrevne og uskrevne love brydes, og nye former prøves af. Vor verden præges af forvirring og usikkerhed. Hver dag bombarderes vi af »nyheder«, som skiftevis er gode og dårlige, optimistiske og pessimistiske. At samle sig er en privat, men uhyre vigtig sag, ikke mindst når vi tænker på, hvorledes vi egentlig vil håndtere vort trosliv, vort kirkeliv og vort kirkemusikliv.

Vi må acceptere tiden vi lever i på godt og ondt og være tolerante, også over for kirkemusikalske eksperimenter.

Netop nu står Erling Rasmussens kirkemusik som et fast holdepunkt undervejs. Hans musik lever på strålende vis op til kvalitetsønskerne til »menighedsmusik«.

Børn og unge kan med Erling Rasmussens musik, om man vil det, vokse op med god dansk kirkemusik. At lade børn og unge

vokse op uden et fast musikalsk fundament er at fremmedgøre dem for deres egen kirke og kan i værste fald føre til, at de forlader den eller blot bliver passive tilskuere til de halv- og helprofessionelle musikeres fremførelse af

kirkemusikken (som man i dag ser det mange steder i folkekirken).

Om den gregorianske kirkemusik er blot at sige, at det er bedrøveligt, at det er så svært at overbevise medkatolikker om, at den gregorianske kirkemusik er en skat, som enhver, barn og voksen, burde kende og bruge med glæde. Tænk at have et internationalt sprog og en

international musik, som allerede ER.

I håb om større tolerance og respekt for andres meninger og arbejder opfordres Bernhard Lewkovitch og andre kirkemusikinteresserede til, hver på sin måde, at hjælpe den katolske kirke i Danmark gennem en musikalsk set vanskelig tid.

Christa og Michael Stæger

Om kirkemusikalske kriterier

Vi er faktisk nået usædvanlig langt

Når kirkemusikken i nutid og fortid diskuteres, bør man jo huske, at der findes (mindst) 2 kategorier inden for den liturgiske musik: 1) Liturgisk musik beregnet på udførelse af professionelle med menigheden som passive tilhørere, dvs. en koncertmæssigt fremført kirkemusik, der evt. fungerer som musikalsk indslag i messen. Renæssancens flerstemmige messer og motetter hører eksempelvis til denne kategori. 2) Liturgisk musik beregnet på menighedens medvirken i form af fællessang.

Når Bernhard Lewkovitch i en anmeldelse i Kristeligt Dagblad den 4. marts sammenligner den engelske renæssancekomponist William Byrd's messer med nutidige, dansksprogede messetyper beregnet på fællessang i den katolske kirke og tilføjer, at sidstnævnte udtrykker

et »dybt forfald«, sammenligner han for mig at se noget fra den første kategori med noget fra den anden og sammenstiller dermed to inkommensurable størrelser.

Sammenligningen forekommer lige så skæv og uklar, som hvis man f.eks. holdt nogle danske organisters forspilsamlinger op mod Bach's større orgelværker og deraf sluttede, at den protestantiske kirkemusik var i forfald. Begge dele er ganske vist kirkemusik, men det er musik af vidt forskelligt omfang og kompleksitet og er skrevet med vidt forskelligt praktisk og kunstnerisk sigte og med henblik på helt forskellige liturgiske funktioner.

Skulle man gå tilbage i kirkemusikkens historie og finde noget, som det ville være relevant at sammenligne den nye, dansksprogede liturgiske sang med, så måtte man spørge: »Hvornår i historien finder vi en situation, hvor den del af den latinsprogede gregorianske sang, der fungerede som fællessang, var lige så ny og uprøvet, som den dansksprogede liturgiske sang er det i dag?« Det er svært at svare på, men man måtte antagelig helt tilbage til oldkirken, til et tidspunkt hvor latin var forholdsvis nyt som liturgisk sprog, antagelig til det 3.-4. årh.

Hvordan mon messesangen har lydt dengang? Det er ikke godt at vide! Men vi ved, at den gregorianske sang, som den fremtræder i f.eks. Graduale Romanum, repræsenterer et udviklingstrin svarende til tidligst ca. år 800, hvorfor den i dag kendte form af sangen må betragtes som resultatet af flere hundrede års udvikling og tilslibning.

Faktisk er det spørgsmålet, om ikke en anskuelse af disse problemer i det rette historiske perspektiv snarere vil medføre den konklusion, at man er nået usædvanlig langt i arbejdet med at opbygge en dansksproget messe-sang, taget i betragtning hvor få år den har eksisteret og hvor lille et geografisk og befolkningsmæssigt underlag, den har; nemlig sammenlignet med den gregorianske sangs mere end 1000-årige historie og den katolske kirkes enorme geografiske underlag op igennem middelalderen.

Alligevel bør man naturligvis være kritisk. Noget af det nye fungerer godt, synes jeg, såsom Leif Kayser's 2. Sangmesse (desværre ikke med i Lovsang), Erling Rasmussen's 2. Sangmesse eller Herman van Tooren's vekselsange. Andet vil måske falde væk igen med tiden. Desuden er repertoiret endnu så lille, at mulighederne for variation og afveksling kirkeåret igennem er stærkt begrænsede. Men det er vel almindeligt, at tingene forholder sig sådan, når man står ved en begyndelse.

Så at tale generelt om »makværk« og »dekadence« (jvnfr. Bernhard Lewkovitch i k.o. nr. 10) vil jeg tillade mig at betegne som helt forkert og lidet fremmende for en konstruktiv debat. De instanser, der har ansvaret for liturgien, og som Bernhard Lewkovitch slutter sit indlæg med at appellere til, bliver vel heller ikke klogere af sådanne helt subjektive udsagn uden nogen informativ, saglig eller konkret argumentation.

Niels la Cour

Nyere katolsk kirkemusik

Som organist ved en af vore katolske kirker igennem over 20 år vil jeg gerne gøre opmærksom på, at der foruden Bernhard Lewkovitch's messe findes anden nyere katolsk kirkemusik, som er af kvalitet og samtidig ikke er for svær at lære for en menighed. Flere steder bruges f.eks. Leif Kayser's 2. messe ganske regelmæssigt. Endvidere komponerede Peter Møller i 1988 en messe, som er meget sangbar og uden vanskelighed vil kunne læres af enhver. Den er allerede »gammel« i Skt. Andreas menighed.

Organist Peter Møller, der er katolik, uddanner

vordende organister ved Vestjysk Musikkonservatorium i Esbjerg. Han er en meget fin og frodig kirkemusiker, der især har gjort sig bemærket som komponist af såvel større som mindre orgelværker. Han har også komponeret nogle meget anvendelige vekselsange, der er inspireret af gregoriansk tonesprog. Noderne til vekselsangene (der også er indsunget på bånd) og til messen kan fås ved henvendelse til Kateketcentralen.

Jette Thomsen
organist ved
Skt. Andreas kirke

Pavestolen og Israel

Selvfølgelig er jeg enig i, at det er fakta det drejer sig om. Derfor har jeg i mit indlæg stillet spørgsmålet og bedt om dokumentation. Det fik jeg ikke meget ud af, men i stedet fremsætter en ny leder en lang række nye postulater og forenklinger. Her blot ganske få af dem:

Når man skal gennem store dele af Bibelen (Abraham, Joshva, David, Ezekiel) i et forsøg på at underbygge sin animositet mod den jødiske stat i det 20. årh., er jordforbindelsen ikke påfaldende. Hvorfor skal den jødiske stat - modsat alle andre stater - vurderes ud fra bibelske kriterier? Israel er en folkeretlig realitet,

og det er irrelevant at gå 3 årtusinder tilbage. Det er heller ikke kirkens opgave at anerkende Israels grænser, for hele det problemkompleks kan - endeligt og tilfredsstillende - hverken løses i Washington, Moskva, Bruxelles eller Rom, men nok med tiden i Damaskus, Amman og Jerusalem.

Jeg vil stærkt betvivle, at Pavestolen kan have erklæret, at Balfour-deklarationen er den jødiske stats grundlag, al den stund det Palæstina, som Balfour i 1917 omtaler, den dag i dag for mere end tre fjerdedele vedkomende er i arabiske hænder. Selv om deklarationen har mistet betydning

og vi er enige om, at den lader sig fortolke forskelligt, er det urimeligt at forvrænge den, som det er sket.

I lederen hævdes, at zionismen har holdt Jerusalem-længslen levende. Zionismen er omkr. 100 år gammel, men længslen efter Zion og Jerusalem har været levende og udtrykt i talrige skrifter i årtusinder. - Og er det sagligt at skære de ortodokse eller ultra-ortodokse bevægelser over en kam og tage dem til indtægt for pavestolens argument? Faktum er, at kun nogle ortodokse afviser staten og deres begrundelse er ikke analog med Pavestolens, som det hævdes.

Kirkens rolle i MØ er marginal, men har den ikke selv valgt sidelinien? Den kunne blive en moralsk og troværdig faktor, hvis den formåede at befri sig selv for fortrængt, men betydelig rest af animositet mod jøder og jødedom, der giver sig de ejendommeligste udslag. Ja, og troværdig: Sålange kirken ikke har opfyldt sin del af aftalen (underskrevet af 3 kardinaler) vedr. klostret i Auschwitz, har den et troværdighedsproblem, der meget vel kan indsnævre dens rolle i enhver sammenhæng og desværre er til skade for de møjsommeligt opbyggede jødisk/katolske relationer.

Bent Noval

Den nordiske Fasteaktion 1991

	Indsamlet i DKR	Udgifter	Procent	Katolikker	Kr. pr. katolik
Danmark	846.000	137.000	16,2	29.000	29,17
Sverige	577.400	26.000	4,5	135.000	4,27
Norge	156.830	10.000	6,4	25.000	6,27
Finland	49.700	0	0	4.000	12,40
Island	45.000	0	0	2.700	16,67
I alt	1.674.930	173.000	10,3	195.000	8,97

1,5 mio. kr. til de fattige

Danske katolikker har bidraget med halvdelen af fasteaktionsresultatet

For alle fem nordiske lande blev der i år indsamlet 1.68 mio. kr. mod knap 1.74 mio. kr. i 1990, d.v.s. et mindre fald på 63.000 kr. Der bliver alligevel et pænt beløb fra Den nordiske Fasteaktion til de dårligere stillede i de fattige lande, nemlig 1,5 mio. kr.

Af skemaet ovenfor ses, hvor meget hvert enkelt land har indsamlet, og hvor meget hver enkelt land har brugt på administration. Samtidig kan man aflæse i skemaet,

hvor stort gennemsnitsbidraget har været pr. katolik.

Lidt mere end sidste år

Glædeligt er det for Caritas Danmark, der kan tegne sig for mere end halvdelen af det indsamlede totale beløb, idet danske katolikker har bidraget med 846.000 kr., et beløb der er 9.000 kr. højere end i 1990.

Umiddelbart virker det som om, at danske kato-

likker er mere flinke til at bidrage til nødhjælpsarbejde end deres nordiske søstre og brødre. Grunden er nok den, at i Danmark sendes et girokort ud til samtlige katolske husstande samtidig med en bred information om aktionen gennem bl.a. »katolsk orientering«.

De store omkostninger for Danmark skyldes, at trykning og udsendelse af girokort koster 72.000 kr. Spares denne girokort-udsendelse væk, vil det indsamlede beløb falde betydeligt. Derudover er der brugt omkring 40.000 kr. til PR-materiale. En anden del af udgifterne skyldes, at Caritas Danmark er sekretariat for samtlige nordiske lande vedrørende Den nordiske Fasteaktion.

12 katolske skoler deltog i aktionen

12 ud af 24 katolske skoler har deltaget i fasteaktion med knap 28.000 kr. Dertil kommer to katolske børnehaver ud af 11, som har indsamlet 2.800 kr.

Fasteaktionen støtter alfabetiserings- og andre projekter i Peru (p. Tantholdt-Hansen SJ), Brasilien, Guatemala, Venezuela, Bolivia, Indien, Philippinerne, Zambia, Uganda og Angola.

kk

Peter Tantholdt-Hansen er glad for de danske katolikkens indsats under fasteaktionen. Før denne samlede Skt. Antoni menighed ind til hans arbejde. Henning Heinemeier overrækker her resultatet fra menigheden. Foto: Knud Kluge.

Hvem vil skrive med os?

Litauisk familie takker for dansk hjælp og ønsker at korrespondere med danskere

Kære Anne Lise Timmermann

I påsken modtog vi en pakke fra Deres Caritas Danmark-organisation, som selvfølgelig gjorde os meget glade. Vi vil gerne med dette brev vise vores taknemmelighed.

Pakkens indhold var angivet på litauisk, men vi vil gerne udtrykke vores taknemmelighed på tysk, da

vi ikke ved, om De forstår tysk - litauisk.

Vi er en ung litauisk familie med 4 børn, som interesserer os for, hvordan mennesker lever i andre lande og vil meget gerne, om muligt, korrespondere med en familie i Danmark. Det ville være dejligt, hvis disse pennevenner kunne forstå en smule litauisk, og hvis ik-

ke, så tysk. Det ville glæde os meget, hvis det var muligt.

Endnu engang vil vi takke Dem meget! Mange, mange tak!

Vi venter på et brev!

Vores adresse er: Valius Marcinkevicius, Suvalkieciu-Strasse 5-415, Mariampole, Republik Litauen, UdSSR.

Der var trængsel omkring døbefonten, da Birgitta blev døbt. Foto: Privat.

Sådan gør vi hos os Inspirerende barnedåb

ved Henrik Bech

Fra Ulla Roed, som tilhører menigheden i Kolding, har vi modtaget en beskrivelse af en festlig barnedåb, som måske kunne inspirere andre rundt om i landet til at prøve noget tilsvarende.

»Søndag den 9. september var der planlagt barnedåb for lille Birgitta. 14

dage inden barnedåben havde hendes forældre sendt invitation til deres bekendte i menigheden, kendte der især var kommet gennem familiens 3 andre børn.

Invitationen indbød til at deltage i messen, samt en efterfølgende reception i Skt. Michaels Skoles læsestue.

Lille Birgitta skulle bydes rigtig velkommen i

menigheden, og det må man sige at hun blev. Under selve dåbshandlingen flokkedes der så mange børn omkring døbefonten som aldrig før – jo, der var trængsel. Men Birgitta holdt skansen, hun blev døbt og dermed medlem af vores menighed.

I dagens prædiken gjorde præsten meget ud af at fortælle, at dåben jo ikke var en privat sag, men et menighedsanliggende. Familien havde selv for at underbygge dette, valgt 2 fra menigheden til at være faddere for deres datter.

Inden messens afslutning bød præsten på familiens vegne alle de tilstedeværende til reception i skolens læsestue, hvilket en stor del af menigheden gjorde. Vi var ca. 80 inklusive familien, og vi blev budt på et stort »tag selv bord« med bl.a. brød, små frikadeller, skinke med salat, leverpostej, ost og frugt m.m. Hertil naturligvis vin og sodavand ad libitum.

Det blev til nogle festlige og hyggelige timer, og man må virkelig sige, at den lille Birgitta blev budt velkommen i Skt. Michaels menighed med maner takket være hendes forældres gode initiativ og modet til at prøve noget andet end det normale.»

Yderligere indlæg til rubrikken »Sådan gør vi hos os« indsendes til Søster Cecilie Maes, Havnegade 4, 5700 Svendborg eller til Henrik Bech, Andreas Nielsens Vej 14, 7100 Vejle.

Knud Lavard valfart til Ringsted og Haraldsted den 7. juli

Atter er tiden inde, hvor der indkaldes til den årlige valfart til Sjællands værnehelgen, Sankt Knud Lavard.

Det er den ældste valfart i vort bispedømme, første gang gennemført i 1914 og regelmæssigt siden 1920. Som valfartsdag holder vi, i lighed med de senere år, fast ved den første juli-søndag, - i år er det søndag den 7. juli, - for at holde regning med Sankt Knud Lavards skrinlæggelsesdag, som er den 25. juni. Sidste søndag i juni, som ville være den naturlige dag, er som bekendt altid »optaget« af den store fest for apostlene Sankt Peter og Sankt Poul.

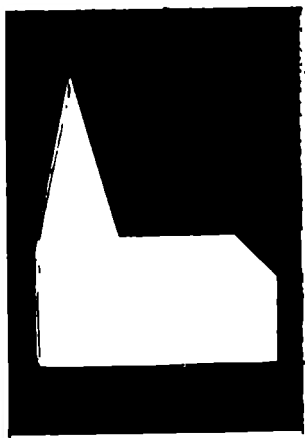
Vi samles kl. 13.20 (bemærk tidspunktet) i den store Sankt Bendts Kirke på torvet i Ringsted. I denne gamle benediktinerkirke blev Knud Lavard umiddelbart efter sin helgenkåring skrinlagt den 25. juni 1170. Efter salmesang og en kort bøn dér drager vi i procession til den nærliggende katolske Sankt Knuds Kirke, hvor vi ved ankomsten kl. ca. 14 højtideligt fejrer valfartsmessen. Straks efter messen kører vi i private biler de 12 km til Haraldsted Kirke, hvorfra vi i videre procession går de

ca. 500 meter til kapel-ruinen. På dette sted led Knud Lavard martyrdøden den 7. januar 1131, og her afslutter vi vor valfart med en kort andagt og velsignelse.

Som det fremgår af programmet er valfarten et halvdags-arrangement. Vi håber, at vi derved kan lokke stadig flere fra hele Sjælland til Ringsted. Det relativt sene begyndelsestidspunkt gør frokostpakker overflødige, men selvfølgelig bliver der sørget for en kop kaffe ved valfartens slutning, fra i år af under ledelse af det lille kommunitet, som sammen med pastor Ebbe Simonsen, der sidste år blev pensioneret, nu bebor huset, der ligger ved siden af kapel-ruinen. Netop i disse dage er man gået igang med indretningen af et huskapel, og klokken, som hang i spiret over Visdomsdøtrene kapel i Roskilde, vil blive installeret på stedet.

Katolikker fra hele Sjælland! Og osse gerne andre steder fra. Lad os mødes til Sankt Knud Lavard valfart søndag den 7. juli.

p. Stephen Holm

Orientering fra sognene

Juli og august 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 13, der udkommer 28. august 1991 er mandag den 12. august 1991 for september 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou, tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser:
Kl. 8.00: Kl. 10.00 højmesse.
Messe hver fredag kl. 17 undtagen fredag den 2. august, når der er første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.
Messe hver søndag kl. 8 og 10.
Søndag d. 14. juli kl. 10: Vi fejrer Sct. Kamillus fest, hvor vi mindes alle præster og brødre, der har tjent her i Nordjylland.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer. Tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10 på dansk/tysk.
Læsninger også på tysk/dansk.
Fredag d. 5. juli kl. 16-16.45: Første fredags sakramental-tilbedelse med efterfølgende messe kl. 17.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrenes Dronning

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 14: Dansk/vietnamesisk.
Messe hver søndag kl. 19: Tysk.
(Husk! Kl. 14: Dansk; kl. 19: Tysk).
Fredag d. 5. juli kl. 20: Første fredags messe.
Fredag d. 2. august kl. 20: Første fredags messe.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevvej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Messe hver lørdag kl. 16 på dansk med læsninger også på tysk.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.

Messe hver lørdag kl. 16.30. (Dog er messen d. 13. juli og d. 10. august på engelsk.)
Messe hver søndag kl. 10.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10 på tysk med læsninger også på dansk.

Jesu Hjerte Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Træffetid: Kl. 11-12, undtagen mandag.

Søndagsmesser juli:

Søndag kl. 10.

Lørdag d. 27. kl. 14.

August:

Lørdag kl. 14.

Søndag kl. 10

Hverdagsmesser meddeles ved søndagsmesserne.
Lørdag d. 31.8. sogndag; vi begynder med messen kl. 14.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66, Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66
Menighedsrådsformand: Leo Arlund 86 17 57 08.
Sognesekretær: Bengt Jensen, 86 13 56 66.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Søndage 4/8 og 18/8, kl. 14.
Messe på vietnamesisk: Søndage, 28/7 og 25/8 kl. 14.
Latinsk højmesse: Hver 3 søndag, kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.
Skolemesser: Hver tirsdag, og sidste fredag, kl. 8. (Undt. ferien).
KUK: hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30. (Undt. ferien).
Mini-KUK: hver tirsdag, kl. 18.30. (Undt. ferien).
Den Internationale Åbne Familiegruppe: Torsdag, 8. august kl. 18.
Sct. Knuds klub for ældre: Tirsdag, kl. 14.30. (2. juli og 6. august).
Mariakongregationen: Torsdag d. 15. august kl. 14.30.
Menighedsrådsmøde: Mandag d. 2. september kl. 19.00.

Menighedens bodstime: 1. fredag kl. 18-19.
Sogneundervisning: Lørdag d. 24. august kl. 10.
Familiemesse: Lørdag d. 24. august kl. 12.15.
Katolsk Information: Ma.-fre. fra kl. 13-17.30, lø. 10-12, sø. fra kl. 11-12.
Galelri ved Kirken: 12 danske kunstnere, samme åbningstid som Katolsk Information.
Iguatius af Loyolas fest: Onsdag d. 31. juli. Højmesse kl. 8.00.

Pindstrup:

Skt. Mikael's Kirke, Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndage, 7/7, 21/7, 4/8 og 18/8 kl. 10.30.
18. august: Sommerkomsammen i Pindstrup, kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars kapel

Holsteinsgade 25, 8300 Odder
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf.: 86 13 56 66.
Søndage, 14/7, 28/7, 11/8 og 25/8, kl. 14.

Ebeltoft Kirke

Messe for turister: Hver lørdag, kl. 19.30 i juli og august.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Mestetider: Søn- og helligdage kl. 9 og 11.
Menighedskaffe efter begge messer mulig.
Forældremøde for alle, der sender børn til religionsundervisning i sognet: Mandag d. 5. august kl. 19.30 i menighedslokalet.
Pastor Wuyts kan desværre ikke deltage i mødet, som ledes af kateketen Anna Maria Witt Pedersen.

To søndagsmesser

I længere tid har kapellet været for lille med sine 50 siddepladser. Der er grænser for, hvor mange ekstra-stole, der kan sættes i midtergangen og i sakristiet. Det fremmer heller ikke gudstjenestens smukke forløb, når der er akut pladsman-gel.
Lørdagsmessen kl. 16 var et forsøg på at sprede menigheden, men resultatet er ikke tilfredsstillende. Derfor har menighedsrådet vedtaget at afskaffe lørdagsmessen. Til gengæld bliver der 2 søndagsmesser, kl. 9 og 11. Vi håber, at menigheden efter et par ugers erfaring vil fordele sig pænt over de 2 messer, så al trængsel undgås. For dem, der ønsker det, er der mulighed for at samtale over en kop kaffe efter begge messer.

Præstens sygdom

Det komplicerer tingene lidt, at næsten samtidig med, at den nye ordning blev meddelt i »katolsk orientering« og skiltet foran huset ændret, kom præsten på sygehus med hjerteinfarkt. Den kræver en lang rekreation bort fra arbejdspladsen.
Menighedsrådet håber at kunne finde en præst til de fleste søndage i juli og august, men vore to gudstjenesteledere vil naturligvis være til rådighed de øvrige søndage.
Pastor Wuyts takker de mange for deres forbøn i de kritiske timer den 24. maj, og for de mange blomster, gaver og ønsker. Han træffes igen i begyndelsen af september.
Al henvendelse i forbindelse med sognet bedes rettet til menighedsrådets formand

John H. M. Jensen, Porsvænget 26 st.th., Herning. Telf. 97 21 22 76, eller direkte til nabosognene Viborg eller Silkeborg.
Økumenisk andagtsgruppe. Onsdag d. 3. og torsdag d. 18. juli. Onsdag d. 7. og torsdag d. 22. august.

Til lykke:

Vores menighedsrådsformand John Jensen har den 17. juni fået sin HF-hue. Til lykke!

Alle ønskes en god sommerferie.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30.
Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.
Menighederne er velkomne.

Juli.

Lørdag, d. 6. kl. 14: Diakonvielse af Tuyen Nguyen ved biskop Martensen.

August.

Søndag, d. 4.: Kommuniionsuddelere får deres udnævnelse fornyet.
Torsdag, d. 15. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.
Lørdag, d. 17.: Vietnameserne Martyrfest på Øm.
Søndag d. 25.: Mini Kuk og menigheden holder udflugt. Nærmere oplysning på opslagstavlen i kirken.

Skt. Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.
Tlf. 75 82 08 93.
Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.
Andenpræst: Raymond Minnaert, O. Præm.
Mestetider: Hver lørdag kl. 15, hver søndag kl. 10.
Hver tirsdag kl. 17.30: Rosenkransbøn.
Hver fredag kl. 14-17: Fredagsklub. Alle er velkomne.

Juli.

Onsdag d. 3.: Messe kl. 17. Efter messen tilbedelse af det allerhelligste sakramente.
Torsdag d. 4.: Den hellige kommunion bringes til menighedens ældre og syge.

August:

Torsdag d. 1. Den hellige kommunion bringes til menighedens ældre og syge.
Onsdag d. 7.: Messe kl. 17. Efter messen tilbedelse af det allerhelligste sakramente.
Søndag d. 18: Festen for Jomfru Marias optagelse i Himlen, højmesse.
23.-25. august: Katedralkoret fra Antwerpen besøger vor menighed.
Søndag d. 25. august: Højmesse kl. 10 m/ katedralkoret.
Mandag d. 26. august: Menighedsaften. Tema: Ferieminder.
30. august-5. september: Averbodes unge præstestuderende besøger Vejle.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh

Juli:

Faste gudstjenester: Onsdag kl. 19, lørdag kl. 16 og søndag kl. 10.
Rosenkrans kl. 10.

August

Faste gudstjenester: Tirsdag (undt. d. 6.) kl. 19.30 hos Jesu Små Søstre, onsdag kl. 19, torsdag kl. 17.30, fredag (undt. d. 2. & d. 9.) kl. 9, lørdag (undt. d. 10. & d. 17.) kl. 16, søndag kl. 10.

Firmandsweekend: kl. 18 fredag d. 9. - kl. 13 søndag d. 11.

Vietnamesisk martyrfest: lørdag d. 17. på ØM.

Firmelsen 91: Med biskop Martensen, søndag d. 18. kl. 10. Reception efter højmesse. Møde mellem biskoppen og menighedsrådet. Til lykke til Rikke Christensen, Helle B. Pedersen, Daniel M. Krigslund, Annett B. Petersen, Klaus Dünser, Jonas K. Ditlefsen, Mette K. Christensen og deres respektive familie!

Børnedag: Lørdag d. 31. kl. 10-ca. 13. Yderligere oplysninger kommer.

God ferie!

5 Syddjylland

Sct. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3A, 6000 Kolding.
Tlf. 75 52 76 01.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.

Søndagsmesse: Kl. 8: Salmemesse. Kl. 10: Højmesse.

Ferie: Sognepræsten er bortrejst fra 1.-9. juli og 22. juli til 3. august.

P. Bertling er bortrejst i august måned.

Messestiderne er normale i denne periode: Om søndagen: kl. 8 og kl. 10.

August

Tirsdag d. 6.: skoleårets begyndelse.

Tirsdag d. 13.: menighedsrådsmøde kl. 19 i præstegården.

Kateketkursus - grundkursus i teologi: Her til efteråret starter denne nye uddannelsesmulighed, som er blevet omtalt i katolsk orientering. Jeg håber, at vi i vor menighed kan oprette en studiegruppe. Jeg vil gerne være leder for en sådan gruppe. Husk at tilmelde jer.

God sommerferie
P. Henri Kerkhofs

Sct. Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.

Sognepræst: Jan Ophoff, O. Præm.

Andenpræst: Raymond Minnaert, O. Præm.

Tlf. 75 92 11 76.

Præsten træffes bedst fredag kl. 9-12 og lørdag kl. 9-10.

Messestider: Torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 17 og søndag kl. 10. Kirkekaffe hver søndag efter højmesse.

Juli

Fredag d. 12.: Den hellige kommunion bringes til de syge og ældre.

August

Fredag d. 9.: Den hellige kommunion bringes til de syge og ældre.

Søndag d. 18.: Festen for Jomfru Marias optagelse i Himlen, højmesse.

Sankt Nikolaj kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg

Sognepræst: Lars Messerschmidt.

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag.

Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Messe (fejlagtigt i sogneblad: 17!)

Søndag kl. 10: Højmesse.

Resten af ugen: Se opslaget ved kirkedøren.

Juli

Sognepræsten er bortrejst 1.-26. juli. Pater August Ziggelaar s.j. vikarierer i samme periode.

August

Søndag d. 4. Kirkekaffe efter højmesse.

Lørdag d. 17.: Kl. 16.30 messe på polsk.

Lørdag d. 24. Sogndag, der begynder kl. 14. Familiemesse kl. 16.30. (Fejlagtigt i sogneblad: kl. 17!)

Lørdag d. 31. Biskoppen besøger menigheden og firmer om søndagen. Nærmere program senere.

Søndag d. 1. september. Kl. 10: Højmesse med firmelse ved biskoppen.

Fanø, Nordby kirke, søndag kl. 17: Messe på tysk, 30. juni-1. september.

Oksbøl, Ål kirke, lørdag kl. 17.30: Messe på tysk, 29. juni-31. august.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå.

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.

Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Søndagsmesser: Kl. 10.

Hverdagsmesser: Hos Søstre kl. 15.

1. fredag i måneden i kirken kl. 19.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg.

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.

Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Søndagsmesser: kl. 9.30.

Hverdagsmesser: Mandag-fredag kl. 17 på Als Kloster.

Lørdage kl. 8.00 på Als Kloster.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandevej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt,

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, dog ikke i juli.

Messe:

Søndag kl. 17: Højmesse, se dog nedenfor under juli.

Juli:

Søndag d. 7.: Ingen messe!

Søndag d. 14.: Ingen messe!

Søndag d. 21.: Ingen messe!

Søndag d. 28.: kl. 17: Højmesse.

August

Søndagsmesserne som sædvanlig.

Lørdag d. 10.: Menighedsudflugt til Als kloster. Tilmelding MR-formand Jean Langwadt.

Kl. 17: Messe i Tønder.

Rømø, folkekirken, søndag kl. 18: Messe på tysk, 7. juli-25. august.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.

Sognepræst Erling Brodersen.

Messestider: Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00.

Skriftemål: Indtil et kvarter før messen.

Mandag d. 8.: Herrens Bebudelse: Højmesse kl. 17.

Alle højmesser på dansk - tysk.

Lørdag d. 17. august: Vigilie til Jomfru Marias Optagelse i Himlen: højmesse kl. 16.

Søndag d. 18. august: Jomfru Marias Optagelse i Himlen: Højmesse kl. 10.

Kirkekaffe: Efter alle søndagsmesser.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C

Telefon: 66 12 16 64

Kontortid: Mandag-fredag kl. 10-12.

Præsternes træffetider

P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P. Stefan Huber: efter aftale.

P. K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30-10.00 samt 18.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.

2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Religionsundervisning på skolen: onsdag kl. 16 for alle grupperne.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Juli

Fredag d. 5.: Kl. 18-19 tilbedelse og Rosenkransbøn, kl. 19 aftenmesse.

Søndag, d. 7.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 18.30.

Søndag, d. 14.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 14 (vietn.), 18.30.

Søndag, d. 21.: Den hl. Forlørsers Fest, Redemptoristernes titularfest/messer kl. 8.30, 10, 18.30.

Tirsdag d. 23.: Den hl. Birgitta messe kl. 9.

Søndag, d. 28.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 18.30.

August

Torsdag, d. 1.: Hl. Alfonsus af Liguori, Redemptoristordenens grundlægger/messe kl. 9.

Fredag, d. 2.: Kl. 18-19 tilbedelse og Rosenkransbøn, kl. 19 aftenmesse.

Søndag, d. 4.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 18.30.

Onsdag, d. 7.: Skolestart på Sct. Albani skole.

Søndag, d. 11.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 14 (vietn.), 18.30.

Søndag, d. 18.: Marias Optagelse i Himlen/messer kl. 8.30, 10, 18.30.

Søndag, d. 25.: Messer kl. 8.30, 10, 12 (polsk), 18.30.

Lørdag, d. 31.: Menighedsrådsmøde kl. 10 på Bjerregårdsvej.

Dalum Klosterkirke

Søndage: Messe kl. 7.30.

Hverdage: Messe kl. 6.30.

Vor Frelsers kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens

Sognepræst: P. K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Juli

Søndag, d. 7.: Messe kl. 10.

Søndag, d. 21.: Messe kl. 10.

August

Søndag, d. 4.: Messe kl. 10.

Søndag, d. 18.: Messe kl. 10.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg

Sognepræst: J. Kruk

Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11, eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19.00 og lørdag kl. 16.00.

Juli

Sct. Bendts Kapel i Rudkøbing:

Lørdag, d. 6.: kl. 12.30 bryllup. Det er Anne Toftemann og Lars Erik Lenskjold, der skal giftes.

Søndag d. 7.: Messe kl. 19.00.

Søndag d. 21.: Messe kl. 19.00.

August

Onsdag d. 7.: Møde for alle forældre hvis børn skal komme til religionsundervisning efter sommerferien. Mødet begynder oppe i menighedslokale kl. 19.00.

Lørdag d. 10.: Sammenkomst for sognets samtlige ministrarer hos Maureen Pelle, Sdr. Vornæsvej 21. Vi begynder kl. 11.00 og slutter med messen kl. 17.00.

Onsdag d. 14.: Menighedsrådsmøde kl. 19.00.

Sct. Bendts Kapel i Rudkøbing.

Søndag d. 4.: Messe kl. 19.00.

Søndag d. 18.: Messe kl. 19.00.

OBS!!! Søndag den 11. oktober 1992 kommer biskop Hans L. Martensen til Svendborg for at meddele firmelses sakramente til vore unge. De, der ønsker at blive firmet bedes melde sig personligt til sognepræsten fra den 1. juli indtil søndag den 25. august. Dåbsattesten skal medbringes!

Torsdag den 29. august holder vi møde for firmandernes forældre. Mødet begynder med messen i kirken kl. 19.00.

Stella Maris kirke, Nyborg

Vindingevej 9, 5800 Nyborg

Sognepræst: p. Stefan Huber

På grund af p. Hubers sygdom vil der foreløbig kun være messe i Stella Maris Kirke om lørdagen kl. 17.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.

P. Herman Legut, OFM. conv.

Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messestider:

Lørdage kl. 16.30.

Søndage kl. 10.00.

Søndag d. 18. august: Jomfru Marias optagelse i himlen. Messe kl. 10.

I juli og august bortfalder messe på polsk. Der er truffet en aftale med biskoppen om firmelsens sakramente i vor kirke lørdag den 19. oktober kl. 16.30. For tiden har vi fire unge til firmelsen samt tre voksne og to unge, som ønsker at blive optaget i den katolske kirke. Det påbegyndte arbejde under pulpituret i kirken vil blive færdiggjort i løbet af sommeren. På længere sigt har vi planer om at starte på restaurering af våbenhuset og de to sakristier. - Vi takker dem, som har svaret på vort udsendte girokort!

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov.

Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.

Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Gudstjenestetider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 19.00, søndag kl. 10.00.

Hverdagsmesser: Kl. 19.00 (undt. mandage: kl. 17.00).

Bemærkning: Lørdag d. 6. juli og lørdag d. 13. juli ingen messe.

Polsk messe:

Den polske messe falder bort både i juli og august.

Kirkekaffe:

Menighedsrådet indbyder til kirkekaffe søndag d. 7. juli og søndag d. 4. august.

Dåbsoplæringen under højmesse:

Der er ingen dåbsoplæring under højmesse i juli og august. Vi starter igen den første søndag i september. Alle forældre med børn fra 5-12 år opfordres til at hjælpe deres børn til at deltage i dette arrangement.

Sankt Birgitta fest i Maribo:

Den hellige Birgitta af Vadstena blev helgenkåret i 1391 (600 år siden!) I den anledning gør vi opmærksom på den Hellige Birgittas fest i Maribo. Selve festdagen er den 23. juli. Der henvises til meddelelserne fra Maribo vedr. højtideligholdelsen af festdagen.

50 år efter hans død:

Pater Maksimilian Kolbe døde i koncentrationslejren Auschwitz den 14. august 1941. 50-årsdagen for hans død vil blive mindet ved en festprædiken under højmesse søndag d. 11. august. Der er sikkert mange fra Nakskov menighed, som vil være med til at festligholde dagen.

Marias optagelse i Himlen:

Festen for Marias optagelse i Himlen fejres i år søndag d. 18. august.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 19.00. Søndag kl. 10.

Juli

Fredag d. 5.: 1. fredag i måneden kl. 18.30 messe + tilbedelse.

Lørdag d. 6.: Kl. 19 tysk messe.

Søndag d. 7.: Kl. 10 familiegudstjeneste. Efter messen er der kirkekaffe.

Søndag d. 14.: Ingen polsk messe.

Søndag d. 21.: Kl. 10 højmesse med barnedåb.

Mandag d. 29.: Start Urneborg-lejren for børn i 6-12 års alderen. Heri kan alle børn i nævnte alder fra Lolland-Falster deltage. Lejren slutter den 3. august.

August

Søndag d. 4.: Højmesse med barnedåb.

Søndag d. 11.: Kl. 14.30 sangmesse. Herefter er der havefest i præstegårdshaven for menigheden og turisterne. Der er forskellige lege, især for børn og unge. Fælles spisning af den medbragte mad. Alle er hermed inviteret. Denne søndag er der ingen messe kl. 10, ej heller er der polsk messe.

I juli og august måneder er der hver lørdag kl. 19 turistmesse på tysk.

Sommermarked: Det årlige sommermarked finder sted lørdag den 3. august fra kl. 12-16. Udvalget regner med stor deltagelse. Se i øvrigt annoncering i kirken.

Firmelsesforberedelse: Denne forberedelse starter igen lørdag d. 17. august og vel fra kl. 10-12.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Juli

Fredag d. 5.: Jesu Hjerter-fredag. Tilbedelse på Maria-Elisabeth Hjemmet fra kl. 18-19 med sakramental velsignelse bortfalder, men der er aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 7.: Kirkekaffen bortfalder (i sommerferien).

Søndag d. 21.: Polsk gudstjeneste kl. 11.30.

Sognepræsten er bortrejst fra den 1. til den 6. juli. Pater Josef Michaeler er bortrejst fra den 1. til den 16.7. Pater Josef Dudek er bortrejst fra den 21.7. til den 20.9. Han skal tage del i redemptoristordenens generalkapitel. Alle ledere for ordenens provinser og viceprovinser har mødepligt. Emner er bl.a. valg af generalen, af rådgiverne. Ordenens opgaver, problemer o.s.v.

August

Torsdag d. 1.: Festen for Alfons de Liguori, Redemptoristordenens stifter. Ordenen fik »pavelig anerkendelse« i 1732. Aftenmesse kl. 19.

Fredag d. 2.: Jesu Hjerter-Fredag: Tilbedelse på Maria Elisabeth Hjemmet fra kl. 18-19 med sakramental velsignelse bortfalder, men der er aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 4.: Kirkekaffen bortfalder (sommerferien).

Onsdag d. 7.: Vor Frue Skoles 1. til 10. klasse begynder med det nye skoleår kl. 9.

Lørdag d. 10.: »50 års dagen« for pater Josef Michaelers præstevieelse i Cortona i Italien.

Mandag d. 12.: Vor Frue Skoles børnehaver begynder med det »nye« år kl. 9.

Søndag d. 18.: Festen for Mariæ Optagelse. Menigheden fejrer pater Josef Michaelers 50 års præstejubilæum. Se også rubrikken side 14 og annoncen side 15. Den polske messe bortfalder.

Mandag d. 19.: Indvielse af »Maria-Bo«, Præstøvej 31, der fremover huser Vor Frue Skoles børnehaveklasse og den nyoprettede pasningsordning for elever fra Bhk. til 2. klasse. »Maria-Bo« indvies af pater Leo Drzal. Efter indvielsen er der reception fra kl. 10 til 12.

Mandag d. 26.: Luturgisk salmeudvalgs-møde i menighedssalen kl. 19.

Husk! I Helligåndskirken i Vordingborg bortfalder messen kl. 10 hver søndag i juli og august måned. I stedet for er der messe hver lørdag kl. 16 i juli og august måned.

Menigheden ønskes fortsat en god ferie!

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Juli

Søndag d. 7. kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 14. kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 21.: Festen for Den allerhelligste Forløser - Redemptoristernes titulær fest. Kl. 10: Højmesse.

Søndag d. 28. kl. 10: Højmesse.

August

P.S. Sognepræsten er bortrejst til Brasilien p.g.a. redemptoristernes generalkapitel i Sao Paulo.

Hele august og september måned er messen hver lørdag kl. 16. Ingen messe om søndagen.

Lørdag d. 17.: Jomfru Marias optagelse i himlen. Messe kl. 16.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.
Bjerggade 10, 4600 Køge

Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Juli

Søndag d. 7.: Foruden højmesse kl. 10 er der messe på polsk kl. 16.

Søndag d. 14.: Der er kirkekaffe efter højmesse.

August

Søndag d. 4.: Foruden højmesse kl. 10 er der messe på polsk kl. 16.

Søndag d. 11.: Der er kirkekaffe efter højmesse.

Søndag d. 18.: Marias optagelse i himlen. Efter højmesse tager vi på den årlige menighedsudflugt til Skovbækgaard. Mad og kaffe/te medbringes. Medbragte pølser m.m. kan grilles. Medbring også fornuftige sko.

10 Vestsjælland

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10.

Søndagene den 21. juli, 4. og 25. august fejres dele af messen på latin.

Om hverdagen: I Maria-sideskibet normalt således:

Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således:

Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.

Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

NB: I de dage, hvor den mariansk-montfortanske valfart gennemføres, er der ingen hverdagsgudstjenester (23. juli-2. august).

Mandagene d. 1. juli og 5. august, månedernes 1. mandage, er der, foruden messen kl. 17.15, en times tilbedelse foran det udstillede sakramente fra kl. 18-19. Bøn for præste- og ordenskald.

Juli

Søndag d. 7.: 14. søndag i årsrækken.

Valfartsdag til Sankt Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted.

Der er messe i kirken kl. 10. Valfarten, som menigheden opfordres til at tage del i, begynder i Sankt Bendts Kirke på torvet i Ringsted kl. 13.20. Valfartens forløb er omtalt andetsteds i dette nummer af k.o.

Lørdag d. 26.: Kl. 14.00 ægtevielse.

Krystyna Marzena Jarzebska og Carsten Heegaard Petersen (Sørbymagle) meddeler hinanden ægteskabets sakramente.

August

Søndag d. 4.: 18. søndag i årsrækken.

Drengkoret fra sognekirkerne St. Luke og St. James i Jersey (England) gæster Slagelse og synger ved højmesse kl. 10.

Fredag d. 9.: Kl. 16.00 ægtevielse.

Paul Parnis og Karin Pedersen (Stenlille) meddeler hinanden ægteskabets sakramente.

Torsdag d. 15.: Festen for jomfru Marias optagelse i himlen.

Kl. 19.15 messe med en ungdomsgruppe fra Tyskland.

Søndag d. 18.: Festen for jomfru Marias optagelse i himlen højtideligholdes.

Kl. 10.00: Festmesse.

Dåbens sakramente meddeltes i vor kirke i juni måned:

Den 9.: Til Tommy og Christina Walsted Jensens nyfødte søn Ronni (Slagelse).

Den 16.: Til Niels Jørgen og Melenia Bernhardsens nyfødte datter Claire Denyse (Særslev).

Ægteskabets sakramente meddeles, overfor sognepræsten, udenfor vor kirke, i Sankt Andreas Kirke i Ordrup, den 2. august af Peter Tinggaard (Slg.) og Ana Isabel Jacobsen.

Allesammen! Hjertelig tillykke!

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted
Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 7.: 14. alm. søndag fejres med prælat Ib Andersen kl. 10.

Søndag d. 14. 15. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 21. 16. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 30. 17. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

August

Søndag d. 4.: 18. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 11.: 19. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 18.: Jomfru Marias optagelse i Himlen fejres med p. Gregoire kl. 10.

Søndag d. 25.: 21. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Lørdag d. 31.: 22. alm. søndag fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 1. sept.: Ingen messe.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndagene d. 21. juli og 25. august fejres dele af messen på latin.

Søndag d. 7. juli er der p.g.a. valfarten til Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted, ingen messe i Kalundborg.

Menigheden opfordres til deltagelse i valfarten, som udgår fra Sankt Bendts Kirke i Ringsted kl. 13.20, og som er beskrevet andetsteds i dette nummer af k.o.

Søndag d. 18. august fejres jomfru Marias optagelse i Guds himmel. Der er højtidelig messe kl. 15.

11 Midtsjælland

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8 mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 11. august: Sct. Laurentius, byen og kirkens værneengel.
Søndag d. 18. august: Marias optagelse i Himlen. Under ledelse af organist T. Solak præsenteres *Kerckhoffs messe* (kirkens første organist, der i mere end 50 år bestred organistembedet).
Torsdag d. 15. august: Kvindeklubbens møde vil fremgå af opslag i kirken.

Ledreborg Slotskirke
 Hver søndag: Messe kl. 8.30.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk
 Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.
 Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.
 Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk. Tlf. 53 44 15 62.
 Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekafe i menighedslokalerne.
 NB: Ingen messe på selve søndagen.
 Lørdagene den 20. juli og 31. august fejres dele af søndagsmessen på latin.
Torsdagene d. 4. juli og 1. august: Aftenen før månedernes 1. fredag er der kl. 19.15 en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.
Søndag d. 7. juli er valfartsdag til Sankt Knud Lavard i Ringsted/Haraldsted. Valfarten begynder kl. 13.20 i Sankt Bendts Kirke i Ringsted. Menigheden opfordres til, talstærkt at tage del i valfarten til Sjællands værnehelgen. Læs mere om valfarten andetsteds i dette nummer af k.o.
Lørdag d. 17. august højtideligholdes festen for jomfru Marias optagelse i himlen. Der er festmesse i kirken kl. 15.30. Efter gudstjenesten fejrer vi videre, idet vi samles om *menighedens sommer-grillfest*, som vi ellers plejer at holde i forbindelse med Kristi Legems Fest. Vi havde planlagt, at grill-aftenen i år skulle være nogenlunde samtidig med indvielsen af det ny Elisabeth-center omkring kirken, men Holbæk kommune oplyser, at man p.g.a. forsinkelser nok først skal regne med indvielse omkring 1. oktober.
Lørdag d. 24. august meddeles, i tilslutning til menighedens søndagsmesse, *dåbens sakramente* til Kai og Heidi Borggreens nyfødte datter (Knabstrup). Der er ingen *børne- og ungdomsundervisning* i juli og august. Vi ta'r fat igen til september!

Søndag d. 14.: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 16.: Messe kl. 19. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Torsdag d. 18.: Messe kl. 17.
Fredag d. 19.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 20.: Asserbo-messe kl. 17, og Gilleleje-messe kl. 19.
Søndag d. 21.: Messe kl. 11.
Tirsdag d. 23. og torsdag d. 25.: Messe kl. 17.
Fredag d. 26.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 27.: Asserbo-messe kl. 17, og Gilleleje-messe kl. 19.
Søndag d. 28.: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 20. og onsdag d. 31.: Messe kl. 17.

August:
Torsdag d. 1.: Messe kl. 17.
Fredag d. 2.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 3.: Asserbo-messe kl. 17, og Gilleleje-messe kl. 19.
Søndag d. 4.: Messe kl. 11.
Søndag d. 11.: Messe med generalvikar Poul Marx kl. 9.
Søndag d. 18.: Jomfru Marias optagelse i Himlen fejres med p. Coenen kl. 11.
Lørdag d. 24.: Claus Hornuff og Britta indgår ægteskab kl. 16.
Søndag d. 25.: Messe med p. Coenen kl. 9.

Den hellige families kirke
 Bistrup Byvej 4, Birkerød
 Sognepræst Jacob Muiser.
 Tlf. 42 81 27 96 helst mel. kl. 9 og 10.
 Præst: Andrzej Papuga C.M.
 Tirsdag messe kl. 10.
 Fredag aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål:
 Lejlighed til at skrifte i forbindelse m. gudstjenesterne og efter aftale.
 Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 på Nordvanggaard den første fredag i måneden.

August:
Onsdag d. 7.: Ældreklubben har sin årlige udflugt til Eremitagen og Mikkelsborg. Afg. kl. 13.30 fra Nordvanggaard. Tilmelding, tak!
Lørdag d. 24.: Menighedstur til Hornsherred – i bus. Ulla Pinborg er rejsefører og så bliver det spændende. Temaet er Dåben, og vi skal se bl.a. på døbefonte, roser og den skønne natur. Der bliver tilmelding først i august.
 Religionsundervisningen for børnene begynder igen torsdag d. 5. sept. kl. 16 på Nordvanggaard.
 NB: Der bliver ingen firmelse/trosbekræftelse i Birkerød og Hørsholm i 1992!
Rigtig god sommer!
 Andrzej Papuga, Jacob Muiser

Ungdomsklubber:
 Maxi-KUK: Starter i september.
 Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen, tlf. 42 94 93 31.

Juli
Søndag d. 30.: Festen for Peter og Paul.

August
Søndag d. 18.: Jomfru Marias optagelse i Himlen. Familiemesse, derefter kirkekaffe.
Onsdag d. 28.: Messe kl. 19.00; derefter menighedsrådsmøde.

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
 Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.
Fredag d. 5. juli: Tilbedelse kl. 18.30 indtil messen kl. 19.00.
Fredag d. 2. august: Tilbedelse kl. 18.30 indtil messen kl. 19.00.
Søndag d. 18. august: Fejres Marias optagelse i Himlen messe kl. 10.30.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør
 Kontor og menighedshus: Nygade 8B.
 Sognepræst Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.
Tirsdag d. 2.: Pensionisttræf hos søstre kl. 14 med messe og hyggeligt samvær.
Lørdag d. 6.: Asserbo-messe kl. 17 og messe i Gilleleje kirke kl. 19. (dansk/tysk).
Søndag d. 7.: 14 alm. søndag fejres kl. 9.
Tirsdag d. 9.: Messe hos søstre kl. 14.30.
Lørdag d. 13.: Asserbo-messe kl. 17 og Gilleleje-messe kl. 19.
Søndag d. 14.: 15. alm. søndag fejres kl. 11.
Tirsdag d. 16.: Messe hos søstre kl. 14.30.
Lørdag d. 20.: Asserbo-messe kl. 17 og Gilleleje-messe kl. 19.
Søndag d. 21.: 16. alm. søndag fejres kl. 9.
Tirsdag d. 23.: Messe hos søstre kl. 14.30.
Lørdag d. 27.: Asserbo-messe kl. 17 og Gilleleje-messe kl. 19.
Søndag d. 28.: 17 alm. søndag, latinsk messe kl. 11.
Tirsdag d. 30.: Messe hos søstre kl. 14.30.

August:
Søndag d. 4.: 18. alm. søndag fejres kl. 9.
Søndag d. 11.: 19. alm. søndag fejres med generalvikar Poul Marx kl. 11.
Søndag d. 18.: Jomfru Marias optagelse i Himlen fejres med p. Coenen kl. 9.
Søndag d. 25.: 21. alm. søndag fejres med p. Coenen kl. 11 (latinsk messe).

Skt. Hans Kirke
 Marievej 6, 2970 Hørsholm
 Sognepræst: Jac. Muiser
 Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød
 Tlf. 42 81 27 96, bedst kl. 9-10.
 2. præst: Andrzej Papuga
 Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
 Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesser:
 Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.
 Mikkelsborg, Strandvej 352: Kl. 8.
Torsdag: læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Juli:
Tirsdag d. 9.: Kl. 19.00 læst messe.
 Kl. 19.30 MR-møde.
Søndag d. 28.: Kl. 10.00 højmesse. Efter messe afskedsfest for pastor Peter Nissen.

August:
Onsdag d. 7.: Kl. 13.30 afholder Ældreklubben sin årlige udflugt til Eremitagen og søstrene på Mikkelsborg.
Torsdag d. 29.: Kl. 16.00 kateketmøde på Nordvanggaard.
 Der gøres allerede nu opmærksom på, at der arrangeres en menighedsudflugt *lørdag d. 7. september*. Så snart der foreligger nærmere oplysninger, vil disse blive bekendtgjort.

14 Hovedstads-område NØ

Johanneskirken, Søborg
 Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
 Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
 Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.
 Hver søndag kl. 10: Højmesse.

Skt. Therese Kirke
 Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Giro 4 08 38 30.
 Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10), undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).
Messetider:
Søndag: Højmesse kl. 9, reciteret messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Loppemarked i Skt. Andreas Sogn *søndag d. 25. august 1991* kl. 11.15-16.00.
 Traditionen tro afholdes sognets årlige loppemarked igen i år. Udover den festlige oplevelse, det giver, er det blevet en vigtig indtægtskilde for sognet, som det er værd at satse på.
 Der mangler endnu en del effekter til boderne, så man er velkommen til at bringe sådanne. Alt, på nær hårde hvidevarer og store møbler, har interesse. Effekter kan afleveres efter messerne eller efter aftale på tlf. 31 64 04 22.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
 Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
 Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.
Torsdag d. 4.: Messe kl. 17.
Fredag d. 5.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 6.: Asserbo-messe kl. 17 (Skovbovej 23). Gilleleje-kirke-messe kl. 19.
Søndag d. 7.: Messe kl. 11.
Tirsdag d. 9., onsdag d. 10. og torsdag d. 11.: Messe kl. 17.
Fredag d. 12.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 13.: Asserbo-messe kl. 17, og Gilleleje-messe kl. 19.

13 Hovedstads-område NV

Vor Frue Kirke
 Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 42 94 76 94.
 Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
 Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
Messetider:
Lørdag kl. 17.00.
Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
Hverdage:
Tirsdag kl. 9.30 (engelsk).
Torsdag kl. 9.30.
 1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).
 3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
 Tilbedelse tirsdag kl. 19.30-20.30.
 Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før messerne.

Spørgsmål om loppemarkedet samt tilbud om en hjælpende hånd til forberedelse og afvikling af arrangementet kan rettes til: Kirsten Holm, tlf. 42 85 24 54. Skovtur til Sophienholm den 8. september 1991.

Vi gentager successen fra sidste år og indbyder igen i år til en festlig og hyggelig skovtur i den smukke natur ved Sophienholm.

Program og tilmeldingsblanket uddeles senere.

Firmelsesundervisning 1991-92

Firmelse i 1992 foregår enten i Sct. Ansgars Kirke i forbindelse med pinsen 6.-7. juni 1992, eller i Sct. Andreas Kirke søndag d. 1. november 1992.

Unge, som ønsker at modtage firmelsens sakramente ved én af de ovennævnte lejligheder, bedes melde sig til undervisning til pastor Czeslaw Kozon senest 1. september 1991.

Førstekommunionsundervisning 1991-92
Førstekommunionen i Sct. Therese Kirke foregår i 1992 søndag d. 24. maj og i Sct. Andreas Kirke Kristi Himmelfartsdag den 28. maj.

Til undervisning modtages børn, der i 1991-92 går i 2. klasse, samt ældre børn og unge, der ikke har været til førstekommu-
nion. Tilmelding til undervisning bedes foretaget til pastor Czeslaw Kozon senest 1. september 1991.

Immaculatakirken

Strandvejen 91, 2100 København Ø.

Hverdage:

Messe kl. 7 undtagen mandag og torsdag, hvor messen læses kl. 16.45.

Søndag højmesse kl. 9.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messetider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

I tiden søndag d. 23. juni til og med søndag d. 11. august ændres messetiderne som følger:

Søndag: Højmesse kl. 10.30 (kun denne messe).

Hverdage: Mandag-fredag: Messe kl. 8.00. Lørdag: Messe kl. 11.30. Jævnførdag: Sognepræsten vil være bortrejst i tiden 24. juni-20. juli, hvor alle hverdagsmesser - også om lørdagen - bortfalder.

August

Søndag d. 18.: Festen for Jomfru Marias optagelse i Himlen. Kl. 8.00: Rec. messe. Kl. 10.00: Højmesse. Den sædvanlige søndagsordning er herefter genoptaget.

Søndag d. 25.: Afholdes Skt. Andreas sogns traditionelle loppemarked i tiden kl. 11.15-16.00. Udover den festlige oplevelse, det giver, er det blevet en vigtig indtægtskilde for sognet, som det er værd at satse på.

Der mangler endnu en del effekter til boderne, så man er velkommen til at bringe sådanne. Alt, på nær hårde hvide-

varer og store møbler, har interesse. Effekter kan afleveres efter messerne eller efter aftale på tlf. 31 64 04 22.

Spørgsmål om loppemarkedet, samt tilbud om en hjælpende hånd til forberedelse og afvikling af arrangementet kan rettes til: Kirsten Holm, tlf. 42 85 24 54.

Firmelsesundervisning 1991-92

Firmelse i 1992 foregår i Skt. Ansgars Kirke i forbindelse med pinsen 6.-7. juni, eller i Skt. Andreas Kirke søndag den 1. november.

Unge, som ønsker at modtage firmelsens sakramente ved en af de ovennævnte lejligheder, bedes melde sig til undervisning til pastor Czeslaw Kozon senest 1. september 1991.

Førstekommunionsundervisning 1991-92

Førstekommunionen i Skt. Andreas Kirke foregår i 1992 Kristi Himmelfartsdag den 28. maj og i Skt. Therese Kirke søndag den 24. maj.

Til undervisning modtages børn, der i 1991-92 går i 2. klasse, samt ældre børn og unge, der ikke har været til førstekommu-
nion. Tilmelding til undervisning bedes foretaget til pastor Czeslaw Kozon senest 1. september 1991.

Søndag d. 8. september: Skovtur til Sophienholm. Skt. Therese menighed gentager successen fra sidste år og indbyder Skt. Andreas menighed til at deltage i en festlig og hyggelig skovtur i den smukke natur ved Sophienholm.

Program og tilmeldingsblanket uddeles senere.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler, Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby. Tlf. 45 87 77 12.

Kirkekontor, tlf. 45 87 39 35 kl. 10-12.

I juli måned er der kun messe om søndagen kl. 11.00 ellers ingen kirkelige handlinger.

August

Lørdag d. 3. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 4. kl. 11.00: Søndagsmesse.

Lørdag d. 10. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 11. kl. 11.00: Søndagsmesse.

Torsdag d. 15. kl. 19.00: Menighedsrådsmøde i Espergærde.

Lørdag d. 17. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 18. kl. 11.00: Søndagsmesse.

Lørdag d. 24. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 25.: Ingen messe eller gudstjeneste. Menigheden holder fælles udflugt til Haraldsted.

Lørdag d. 31. kl. 17.00: Søndagsmesse.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4 A, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.

Messetider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 Latinsk Højmesse.

Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 Aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Juli:

Fredag d. 5.: Jesu Hjerter Fredag.

Tilbedelse af sakramentet kl. 16.

Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Onsdag d. 31.: Ignatius af Loyola. Kl. 17 Festlig messe i anledning af afslutningen af jesuiterordenes jubilæumsår.

August:

Fredag d. 2.: Jesu Hjerter Fredag. (Se 5. juli.)

Onsdag d. 14.: Kl. 15.30-17: Religionsundervisning for »Mellemholdet« begynder igen.

»Mellemholdet« er de 9-13 årige.

I dag skal vi forberede familiemessen, som holdes søndag d. 18.

Kl. 19.30 Liturgisk arbejdsreds.

Søndag d. 18.: Kl. 11.30 Familiemesse.

Søndag d. 25.: Kl. 20 Ungdomsmesse.

Derefter: »Café« i menighedssalen.

Forberedelse til første Kommunion:

Børn, som nu går i 2. klasse tilmeldes snarest hos Sr. Evelyn eller sognepræsten. Tidspunktet for undervisningen vil derefter blive aftalt.

Forberedelse til firmelse:

Firmelsen er fastsat til den 15. marts 1992. Unge som nu går i 8. eller højere klasse kan melde sig til firmelsen.

Undervisningen vil blive aftalt med de tilmeldte.

Skt. Mariæ kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 København F.

Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræst Charles Edwards, S.J., træffes bedst kl. 10-11, mandag undtaget.

Messetider: Søndage kl. 11.

Eventuelle hverdagsmesser i juli og august bekendtgøres i kirken hver søndag.

Kirkens kontor er åbent tirsdage, torsdage og lørdage kl. 9-11.

Tlf.: 31 71 53 35.

Sognepræsten er bortrejst fra 15. juli-17. august. I tilfælde af alvorlig sygdom eller begravelse kan man ringe til pater Nielsen på tlf. 31 71 79 66, bedst kl. 10-12, undtagen tirsdag, men fra 15.-22. juli sker henvendelse til pastor Jørgen Erichsen på tlf. 31 61 19 19, bedst kl. 9-10.

OBS! i Skt. Mariæ Kirkes sogneblad er pater Nielsens telefonnummer trykt forkert. Det rigtige nummer er: 31 71 79 66).

Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre,

(tlf. 31 78 27 90)

Sognepræst: Charles Edwards, S.J.,

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Han kan bedst kontaktes om formiddagen på Skt. Mariæ Kirkes telefon,

31 71 53 35, helst mellem kl. 10-11, mandag undtaget.

Faste messetider: Søndag kl. 9.30.

(Eventuelle hverdagsmesser i sommermånederne bekendtgøres i kirken onsdagen før).

Søndag d. 11. august er der kirkekafe efter messen.

Onsdag d. 21. august holder vi vor somerfest. Vi begynder kl. 19.00.

Sognepræsten er bortrejst fra 15. juli-17. august. I tilfælde af alvorlig sygdom eller begravelse kan man ringe til pater Knud

Aage Nielsen på tlf. 31 71 79 66, bedst kl. 10-12, undtagen tirsdag.

Men fra 15.-22. juli sker henvendelse til pastor Jørgen Erichsen på tlf. 31 61 19 19, bedst kl. 9-10.

Nødvendigt »papirarbejde« overtages i en vis grad af Skt. Mariæ Kirkes kontor på Frederiksberg. Adresse: Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35 mellem kl. 9-11 tirsdag, torsdag og lørdag.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Weimargade 7, 2300 København S.

Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J.

Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messer eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Hver fredag rosenkransbøn efter 11-messen.

I sommerperioden er gudstjenesterne som sædvanligt.

Sognepræsten er bortrejst fra d. 22. jul til d. 12. august.

Der er ingen familiemesser i juli og august.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering.

Se nedenfor).

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: Reciteret messe. Kl. 10

Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00

Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lør

dag kl. 17.00: Messe med prædike

(gælder som søndagsmesse).

Juli

Fredag d. 5. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe menighedssalen.

Lørdag d. 6. kl. 17.00: Aftenmesse menighedssalen.

Søndag d. 7. kl. 10.00: Højmesse i Skt

Augustin Kirke.

Valfart til Haraldsted.

Messerne til hverdag følger den alminde lige plan. Alle messer med undtagelse a

søndagshøjmessen kl. 10, som er i Skt Augustin Kirke - er i menighedssalen

Bredgade 69 A.

August

Fredag d. 2. kl. 16.30: Jesu Hjerter mess tilbedelse til kl. 18.00.

Søndag d. 4. kl. 10.00: Højmesse, gregori

ansk sang.

Søndag d. 11. kl. 10.00: Højmesse.

Søndag d. 18. kl. 10.00: Højmesse, grego

riansk sang. Festen for Jomfru Maria optagelse i himlen.

Søndag d. 25. kl. 10.00: Højmesse. Øvrig

messer som ovenstående.

Vigtigt

Efter sommerferien begynder vi på en n sæson for undervisningen.

Alle, der ønsker at modtage firmelsen

sakramente til pinse 1992 i Sct. Ansga Kirke, bedes melde sig snart og senes

den 1. august. Vi starter undervisningshold for unge i 14-15 års alderen altså ca. 7.-8. klasse.
Børnene må meget gerne forberedes til modtagelsen af deres første hellige kommunion, når de kommer i anden klasse.
Undervisningsdage er:
Onsdage kl. 16-17 for de 8-10 årige.
Lørdage kl. 10-11.30 (dog kun hveranden lørdag) for firmanderne.
I øvrigt er man altid velkommen til at rette forespørgsel til en af præsterne eller kirkens kontor.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager
Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, CsrR.
Andenpræst: p. Julian Bodnar, CsrR.
Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.
Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.
Faste messetider:
Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.
Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).
Hver torsdag kl. 19: Messe med noveneandagt i kirken.

Juli:
Fredag d. 5.: Ingen Jesu Hjerter messe.
Søndag d. 21.: Festen for den hl. Forløser. Redemptoristernes titularfest.
Tirsdag d. 23.: Hl. Birgitta. Messe kl. 8.
Søndag d. 28.: Den hl. Anna. Vor kirkes ærnehelgen. Latinsk højmesse kl. 10.

August:
Torsdag d. 1.: Festen for den hl. Alfonsus af Liguori, Redemptoristordenens stifter. Koncelebreret messe kl. 19.
Fredag d. 2.: Ingen Jesu Hjerter messe.
Søndag d. 18.: Festen for Marias optagelse.
Søndag d. 25.: Latinsk højmesse kl. 10.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne
Østergade 59, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.
Sognepræst: D. Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.
Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen, tlf. 56 95 43 69.
Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick, tlf. 56 95 08 55.
Søndag i juli: Højmesse kl. 9.00.
Søndag i august: Højmesse kl. 11.00.

Rosenkranskirken, Åkirkeby
Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
Sognepræst: D. Timmermann.
Tlf. 33 13 37 62.
Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24, tlf. 56 97 42 95.
Søndag i juli: Højmesse kl. 11.00.
Søndag i august: Højmesse kl. 9.00.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb
Krist Konge Kirke
Sognepræst: Urban Figge, OMI. Box 51. 3900 Nuuk/Godthåb.
Tlf. 009 299 2 12 75.
Søndagsmesser: Kl. 11.00.
Hverdage:
Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl.

19.30. Fredag: Kl. 17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.
Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.
Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmessen.
Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde
Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry
Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:
Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:
Saturday: Skt. A: 5 p.m.
Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5 p.m. SAK: at 6 p.m.
Tuesday: VFK at 9:30 a.m.
Wednesday: at 5 p.m. SAK
First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español
Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183. Todos los domingos. A las kl. 12.
P. Tomás Tirapu Beortegui CsrR. Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française
Copenhagen: Tous les dimanches (du 6.01 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana
Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe
2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.
Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze świąte w języku polskim
Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.
Kościół św. Anny, Amager
Hans Bogbinders Alle 2
2300 København S, tlf. 31 58 21 02
Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Ungarsk messe
Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j. Stenosgade 4 a - 1616 København V. Tlf.: 31 21 85 88.
Næste messe: Søndag d. 15. september kl. 16 på Jagtvejen 183 - i huskapellet.
Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl. 16 i huskapellet Stenosgade 4A.
NB: Ingen messe i juli og august.

Bønnens apostolat

Må sport være gennemtrængt af loyalitet, ærlighed og venskab

Mens sana in corpore sano, et sundt sind i et sundt legeme. Juvenals leveregel – antaget af opdragere til alle tider – kan tjene som indledning til den bønnens intention, som den Hellige Fader foreslår for juli måned i år: »At sporten må være gennemtrængt af loyalitet, ærlighed og venskab.«

Allerede i det gamle Grækenland bidrog sporten i de olympiske lege til at fremme kærligheden til fædrelandet. I dag er det blevet et internationalt fænomen, fordi det giver anledning til et møde mellem forskellige racer, sprog og nationer med fælles værdinormer. Det er et element til bevarelse af verdensfreden. Vi mødes som mod-

standere, ikke som fjender.

Paven fremhæver, at »personen aldrig må ofres for atleten«.

Endvidere fastslår paven, at sporten kræver »ikke blot fysisk træning, men også en jernhård moralsk disciplin, der udgøres af velvilje, tålmod, udholdenhed, balance, ædruelighed og offervilje«.

Sporten har sin værdi i loyalitet, selvbeherskelse, klogskab og respekt for modstanderens person.

»Sporten har stor opdragende værdi, fordi den tjener som træning til at opnå resultater både i sportskonkurrencer og i åndelige mål.« Paven fremhæver endvidere at åndelige værdier på ingen

måde står i modsætning til sportsudøvelse. Tværtimod kræver de også stadig askese og målrettethed.

Således bliver sporten foruden at være en faktor i menneskelig og social opdragelse, udøvelse af kristne dyder, en skole for religiøs opdragelse eller med andre ord for mennesket i sin helhed.

I sporten lærer vi at undgå illoyalitet, ufin fordel og unfair play. »Mange løber, men kun én vinder prisen«, siger den hellige Paulus. »Vi må ikke løbe for en forgængelig laurbærkrans, men vi må konkurrere for en krans, som aldrig visner.«

Fernando Molina
Vatikan Radio

Liturgisk kalender juli 1991

1. grøn. Mandag i 13. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Mos. 18,16-33. Ev.: Matt. 8,18-22.
2. grøn. Tirsdag i 13. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Mos. 19,15-29. Ev.: Matt. 8,23-27.
3. rød. Onsdag. Thomas, apostel (f). (I Ps). Gl. Ap. pf. L.: Ef. 2,19-22; Sl. 117,1. 2. (Omk.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet!) Ev.: Joh. 20,24-29.
4. grøn. Torsdag i 13. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Elisabeth af Portugal, († 1336). L.: 1. Mos. 22,1-19. Ev.: Matt. 9,1-8.
5. grøn. Fredag i 13. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Antonius Maria Zacharia, præst, († 1539). L.: 1. Mos. 23,1-4. 19; 24,1-8. 62-67. Ev.: Matt. 9,9-13.
6. grøn. Lørdag i 13. alm. uge. (I Ps). Eller rød. Maria Goretti, jomfru og martyr, († 1902). Eller hvid. Gudsmøders lørdagsmesse. L.: 1. Mos. 27,1-5. 15-29. Ev.: Matt. 9,14-17. (Læsning ad libitum (Maria Goretti): 1. Kor. 6, 13c-15a. 17-20).
7. grøn. 14. alm. søndag. (II Ps). Gl. Cr. Alm. S.pf. 1. L.: Ez. 2,2-5; Sl. 123,1-2a. 2bcd. 3-4. (Omk.: Vore øjne følger Herren vor Gud, til han er os nådig). 2. L.: 2. Kor. 12,7-10. Ev.: Mark. 6,1-6.
8. grøn. Mandag i 14. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Mos. 28,10-22a. Ev.: Matt. 9,18-26.
9. rød. Tirsdag i 14. alm. uge. (II Ps). Villehad, martyr, († 1572) (m). L.: 1. Mos. 32,22-32. Ev.: Matt. 9,32-38.
10. rød. Onsdag. Knud kong, martyr, kongeriget Danmarks værnehelgen († 1086) (f). (II Ps). Gl. Mart. pf. L.: 2. Krøn. 24,18-22 eller 2. Kor. 9,6-15; Sl. 31,3cd-4. 6 + 8ab. 16bc-17. (Omk.: I dine hænder befaler jeg min ånd). Ev.: Matt. 10,34-39. For Færøerne og Grønland: Onsdag i 14. alm. uge. (II Ps). Knud Konge, martyr († 1086) (m). L.: 1. Mos. 41,55-57; 42,5-7a. 17-24a. Ev.: Matt. 10,1-7.
11. hvid. Torsdag. Benedikt, abbed, Europas værnehelgen, († 547) (f). (II Ps). Gl. Helg.pf. L.: Ordspr. 2,1-9; Sl. 34,2-3. 4-5. 6-7. 8-9. 10-11. (Omk.: Jeg vil love Herren til hver en tid. Eller: Smag og se, at Herren er god.) Ev.: Matt. 19,27-29.
12. grøn. Fredag i 14. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Kjeld, præst, († 1150). L.: 1. Mos. 46,1-7. 28-30. Ev.: Matt. 10,16-23.
13. grøn. Lørdag i 14. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Henrik, († 1204). Eller hvid. Gudsmøders lørdagsmesse. L.: 1. Mos. 49,29-33; 50,15-26. Ev.: Matt. 10,24-33.
14. grøn. 15. alm. søndag. (III Ps). Gl. Cr. Alm. S.pf. 1. L.: Amos 7,12-15; Sl. 85,9ab + 10. 11-12. 13-14. (Omk.: Lad os skue din miskundhed, Herre, din frelse give du os!) 2. L.: Ef. 1,3-14 eller 1,3-10. Ev.: Mark. 6,7-13. Kamillus af Lellis, præst († 1614) fejres ikke.
15. hvid. Mandag i 15. alm. uge. (III Ps). Bonaventura, biskop og kirkelærer, († 1274) (m). L.: 2. Mos. 1,8-14. 22. Ev.: Matt. 10,34-11,1.
16. grøn. Tirsdag i 15. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Vor Frue af Karmel. L.: 2. Mos. 2,1-15a. Ev.: Matt. 11,20-24.
17. grøn. Onsdag i 15. alm. uge. (III Ps). L.: 2. Mos. 3,1-6. 9-12. Ev.: Matt. 11,25-27.
18. grøn. Torsdag i 15. alm. uge. (III Ps). L.: 2. Mos. 3,13-20. Ev.: Matt. 11,28-30.
19. grøn. Fredag i 15. alm. uge. (III Ps). L.: 2. Mos. 11,10-12,14. Ev.: Matt. 12,1-8.
20. hvid. Lørdag i 15. alm. uge. (III Ps). Torlak, biskop, († 1193) (m). L.: 2. Mos. 12,37-42. Ev.: Matt. 12,14-21.
21. grøn. 16. alm. søndag. (IV Ps). Gl. Cr. Alm. S.pf. 1. L.: Jer. 23,1-6; Sl. 23,1-2. 3-4. 5. 6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes). 2. L.: Ef. 2,13-18. Ev.: Mark. 6,30-34. Laurentius af Brindisi, præst og kirkelærer, († 1619), fejres ikke.
22. hvid. Mandag i 16. alm. uge. (IV Ps). Maria Magdalene (m). L.: 2. Mos. 14,5-18. Ev.: Joh. 20,1-2. 11-18. (Læsning ad libitum (Maria Magdalene): Højs. 3,1-4a eller 2. Kor. 5,14-17).
23. hvid. Tirsdag i 16. alm. uge. (IV Ps). Birgitta, ordenssøster, († 1373) (m). L.: 2. Mos. 14,21-15,1. Ev.: Matt. 12,46-50.
24. grøn. Onsdag i 16. alm. uge. (IV Ps). L.: 2. Mos. 16,1-5. 9-15. Ev.: Matt. 13,1-9.
25. rød. Torsdag. Jacob, apostel (f). (IV Ps). Gl. Ap.pf. L.: 2. Kor. 4,7-15; Sl. 126,1-2ab. 2cd-3. 4-5. 6. (Omk.: De, som sår med gråd, skal høste med frydesang). Ev.: Matt. 20,20-28.
26. hvid. Fredag i 16. alm. uge. (IV Ps). De hellige Joakim og Anna, Jomfru Marias forældre (m). L.: 2. Mos. 20,1-17. Ev.: Matt. 13,18-23. (Læsning og evangelium ad libitum (Joakim og Anna): Sir. 44,1. 10-15 & Matt. 13,16-17).
27. grøn. Lørdag i 16. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Gudsmøders lørdagsmesse. L.: 2. Mos. 24,3-8. Ev.: Matt. 13,24-30.
28. grøn. 17. alm. søndag. (I Ps). Gl. Cr. Alm. S.pf. 1. L.: 2. Kong. 4,42-44; Sl. 145,10-11. 15-16. 17-18. (Omk.: Herre, du åbner din hånd og mætter os.) 2. L.: Ef. 4,1-6. Ev.: Joh. 6,1-15. Martha fejres ikke.
29. rød. Mandag i 17. alm. uge. (I Ps). Olaf, martyr, († 1030) (m). L.: 2. Mos. 32,15-24. 30-34. Ev.: Matt. 13,31-35. For Færøerne og Grønland (h). Gl. Cr. Mart.pf. 1. L.: Visd. 10,10-14; Sl. 31,2-3a. 3bcd-4. 6 + 8ab. 16bc + 17. (Omk.: Fader! i dine hænder betror jeg min ånd.) 2. L.: Jak. 1,2-4. 12. Ev.: Matt. 16,24-28.
30. grøn. Tirsdag i 17. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Peter Chrysologus, biskop og kirkelærer, († 451). L.: 2. Mos. 33,7-11; 34,4b. 5-9. 28. Ev.: Matt. 13,36-43.
31. hvid. Onsdag i 17. alm. uge. (I Ps). Ignatius af Loyola, præst, († 1556) (m). L.: 2. Mos. 34,29-35. Ev.: Matt. 13,44-46. (Læsning ad libitum (Ignatius af Loyola): 1. Kor. 10,31-11,1).

Ingen enighed - men forståelse mellem kristne og marxister

Delegation fra Vatikanet til møde i Moskva

Moskva, (KIPA) - Verdensbilledet hos marxistiske videnskabsfolk i Sovjetunionen er kommet i bevægelse. Efter tre dages diskussion i slutningen af maj om emnerne »Demokrati og moralske værdier« mellem repræsentanter for Vatikanet, den russisk-ortodokse kirke og sovjetiske forskere kunne man konstatere, at de sovjetiske deltagere havde mere at diskutere med hinanden om end med Vatikanets delegation, som man dog også livligt udvekslede synspunkter med.

Mødet kom i stand i et samarbejde mellem den sovjetiske komité for »Sikkerhed og samarbejde i

Europa« og Vatikanets råd for »Dialog med de ikke-troende«.

To gange tidligere har man afholdt sådanne møder. I Jugoslavien i 1984 og i Ungarn i 1986. Her blev det mest ved en klargøring af parternes synspunkter, men denne gang kom det til mere åben konfrontation. Dermed nåede man tættere til mødernes formål, at vise gensidig respekt og nedbryde fordomme.

Mennesket anses ikke længere som objekt eller instrument. Nu vil man i Sovjetunionen virkeliggøre »humanismens høje idealer«, et mål, som også er et af kristendommens, ud-

talte præsidenten for den sovjetiske komité, *Wadim Zagladin*.

Det uklare »socialistiske demokrati«

Den fælles vej er imidlertid fuld af sten, og ofte løber man fra hinanden, fordi mange russiske begreber ikke lader sig præcis oversætte til vestligt sprog, og andre har fået ny betydning i sovjetisk sprogbrug. Det gælder f.eks. det af Gorbatsjov indførte begreb om »socialistisk demokrati«, der også for russerne er uklart defineret. Det tillader ikke mennesket enhver frihed, forklarede professor *Kasputin*, men knytter det forpligtende til samfundet, mens det vestlige demokrati fører til en sønderdeling af samfundet og til nedbrydning af værdierne.

Kasputin knyttede det sovjetiske begreb om socialistisk demokrati sammen med det menneskebillede, der udtrykkes i de pavelige social-rundskrivelser. Han understregede, at også paven kritiserer det liberalistiske demokrati, fordi det ikke tjener menneskets virkelige interesser.

Hertil svarede den franske professor *René Coste*, at de kristne netop havde bragt det sociale element ind i demokratiet. I modsætning til det amerikanske demokrati findes altså det europæiske sociale demokrati.

Johannes Paul II's sidste social-rundskrivelse indeholder ifølge den sovjetiske historiker *Nikolaj Kowalskij*, der er medlem af det kommunistiske partis centralkomite, »interessante signaler for Sovjetunionen«.

Ærkebiskop *Kondrusiewicz*, Moskva ved ikke hvor mange katolikker der er i hans bispedømme. Foto KNA.

Vatikanet hjælper Sovjet

Moskva (KIPA) - Vatikanet og det sovjetiske sundhedsministerium har indledt et samarbejde på sundhedsområdet. Det meddeler den italienske avis »Il Messagero«.

Vatikanets »sundhedsminister« ærkebiskop *Fiorenzi Angelini* var i maj i

Moskva med en delegation fra Vatikanet. Hensigten var at starte nye initiativer på det sociale område i den sovjetiske hovedstad. Blandt andet har Vatikanet tilbudt at bygge et hospits i Moskva for døende.

Højskoleuge på Magleås 27.7.-3.8. 91

»Kultur og Kristendom«

Den katolske kirkes kursuscenter Magleås i Høsterkøb ligger midt i Rudskov med udsigt over Sjælsø.

Højskoleugen tilbyder foredrag, debat og gudstjeneste.

Workshops i - drama - liturgi - musik og dans etc.

Heldagstur: Besøg i Måløv, Lyngby og Jærlunde kirker.

Grillaften, bål, højskolesange, underholdning etc.

Foredrag ved:

Walter Dalland:

»Den katolske kirke i det danske samfund«.

Martin Drouzy:

»Pasolinis Kristusfilm«.

Søren Krarup:

»Kristendom og kultur«.

Margrethe Auken:

»Er dansk kultur kristen«.

Otto Norn:

»Kalkmalerier - kristen middelalderkunst«.

Ulla Ryum:

»Katolsk Kristendom og dansk kultur«.

Jacques Blum:

»Kristen kultur i et multikulturelt samfund«.

Eva Nordentoft:

»Hvordan kan vi som kristne påvirke kulturen?«

Per Dolmer er præst ved højskoleugen og indleder hver dag med kommentar til en dansk salme.

Pris for ophold, fuld kost og kursusafgift i alt kr. 1.800,-.

Tillæg for eneværelse kr. 350,00.

Ved tilmelding indbetales depositum kr. 300,- på giro nr. 428 44 29 eller ved check til

Magleås Kursuscenter

Høsterkøbvej 6

3460 Birkerød

Tlf. 42 81 07 15

Anøgning om reduktion i prisen kan rettes til kursuscentret. Da der er begrænset deltagerantal, er det klogt at tilmelde sig hurtigst muligt.

Problemer for ny ærkebiskop Der er kun én kirke tilbage i Moskva og én i Leningrad mod tidligere 50 kirker

Rom (KIPA) - Den nye apostolske administrator i Moskva, ærkebiskop *Tadeusz Kondrusiewicz* har mange problemer.

Tidligere 50 kirker

I den europæiske del af Den russiske Republik havde den latinske ritus tidligere mere end 50 kirker. Nu er der af dem kun én i Moskva og én i Leningrad, der fungerer som kirker, siger den apostolske administrator i Moskva, ærkebiskop *Tadeusz Kondrusiewicz*, i et inter-

view i den italienske avis »La Stampa«.

Anerkendes ikke

I Moskva har ærkebiskoppen hverken en privatbolig eller en arbejdsplads. Et par uger inden interview'et talte han med vicepræsidenten for Rådet for Religiøse anliggender i Sovjetunionen, *Ivolghin*. Han fik da at vide, at *Ivolghin* ikke anerkender ham som biskop, fordi Pavestolen ikke konsulterede Kreml inden bispednævnelser.

Antallet af katolikker af den latinske ritus

Inden Den anden Verdenskrig var der i ærkebiskoppens administrationsområde, den europæiske del af Den russiske Republik, ca. 200.000 katolikker af den latinske ritus - og heri var Volga-tyskerne endda ikke medregnet. Hvor mange der er nu, ved han ikke.

Ærkebiskop *Kondrusiewicz* forventer, at paven besøger Sovjetunionen næste år.

Kardinal Lubachivsky besøger Kiev Første møde med ukrainske kirkeledere og myndigheder

Lviv (KIPA) - Da kardinal *Miroslav Ivan Lubachivsky* sidst i maj besøgte Kijev, mødtes de forskellige kirker i Ukraine for første gang. kardinal Lubachivsky er overhoved for Ukraines græsk-katolske kirke. I Kijev mødtes han med ledere fra de ortodokse kirker og fra den selvstændige ukrainsk-orto-

dokse kirke. Han havde også en samtale med præsidenten for det ukrainske parlament, *Leonid Kravchuk*.

Ikke idyl det hele

Fordi de græsk-katolske kristne i Kijev endnu ikke har fået nogen af deres kirker tilbage, skal alle gudstjenester finde sted

foran »Pokrova«-kirken i Podolkvarteret i Kijev. Desuden vil kardinalen læse messer i sit hotelværelse.

Det er vanskelige betingelser for en kardinal. Men i hvert fald er han da nu igen i sit hjemland. Da han 30. marts i år vendte tilbage til Ukraine, havde han levet 52 år i eksil.

Med kardinal Lubachivskys besøg i Kijev er det første gang i 46 år, at et overhoved for Ukraines græsk-katolske kirke opholder sig i den ukrainske hovedstad. 12. maj 1945 blev den daværende metropolit af Lviv, kardinal *Josyf Slipyi* bragt til Kijev, hvor han blev idømt 18 års tvangsarbejde.

Forholdet mellem katolikker og ortodokse i Rumænien nu på bristepunktet

Patriark ønsker dialogen afbrudt med den katolske kirke

Patriarken for den rumænsk-ortodokse kirke, *Teoctist* har henvendt sig til alle ortodokse søsterkirker med en beklagelse over pave *Johannes Paul II* og foreslået, at dialogen med den katolske kirke afbrydes, så længe *Johannes Paul II* er pave.

Bliver dialogen afbrudt?

Patriark *Teoctist* beskylder pave *Johannes Paul II* for at begunstige udbredelsen af den katolske tro i hele Østeuropa - til skade for ortodoksien.

Den romersk katolske

ærkebiskop af Bukarest, *Ioan Robu*, har reageret med »sorg og bestyrtelse« på patriarkens udtalelse. Han kalder erklæringens tone for »ukirkelig og militærisk«.

Anledningen til *Teoctists* erklæring var den fredelige besættelse, som troende i den unerede rumænsk-katolske kirke foretog pinse-søndag af kirken i *Blaj* i Transsilvanien. Denne kirke fungerede i århundreder som den unerede kirkes bispekirke.

I 1948 forbød det kommunistiske regime den ru-

mænsk-katolske kirke, og dens kirker og sogne blev overgivet til den ortodokse kirke. Efter at den unerede kirke i slutningen af 1989 igen blev tilladt i Rumænien, har de unerede kæmpet for at få i hvert fald nogle af deres kirker tilbage.

Regeringen vil ikke løse problemet

Regeringen i Bukarest er ikke parat til at bidrage til problemets løsning, og den ortodokse kirke vil kun give kirkerne tilbage til de unerede efter en

afstemning i sognene. De unerede er derfor tvunget til at holde deres gudstjenester i private hjem eller i det fri.

Krigerisk holdning

Flere rumænske aviser undrer sig over patriarkens krigeriske holdning over for katolikkerne. Så krigerisk var *Teoctist* ikke under *Ceausescus* diktatur, når det drejede sig om at gøre modstand mod at værdifulde kirker blev revet ned, hedder det i avis-kommentarer til kirkekonflikten.

Serbisk ærkebiskop tror ikke på et forenet og demokratisk Jugoslavien

En konføderation af selvstændige republikker i Jugoslavien er, hvad ærkebiskop *Franc Perko* af Beograd håber på. I en samtale med journalister har han kritiseret Vesteuropa og USA's politik, der går ud på at opretholde staten Jugoslavien. Han tror ikke på nogen fremtid for et forenet og demokratisk Jugoslavien.

Løsrivelsen lettest for Slovenien

Løsrivelsen fra den nuværende stat, Jugoslavien, vil være lettest for Slovenien, fordi der dér ikke findes noget serbisk mindretal.

Efter ærkebiskop *Perkos* mening ser yderliggå-

ende serbiske nationalister gerne, at Slovenien træder ud af Jugoslavien. »Så har de større chancer over for Kroatien«, mener han.

I ærkebispedømmet Beograd var i 1990 12.000 af de 6 mio. indbyggere registreret som katolikker. Efter de mange nationalitetskonflikter forlader flere og flere katolikker imidlertid området. »Især kroaterne udvandrer nu fra Serbien«. *Perko* formoder, at katolikernes antal i ærkebispedømmet vil svinde ind til cirka 5.000.

Positivt

økumenisk møde

Det første officielle møde

efter 25 års forløb mellem katolske biskopper og repræsentanter for den serbisk-ortodokse kirke fandt sted i maj, og det fik et positivt forløb.

Ærkebiskop *Perko*, der tidligere har været professor for økumenisk teologi i Ljubljana var især glad over, at den serbisk-ortodokse kirke her for første gang i et dokument omtal-

te den katolske kirke som en »søsterkirke«. »Tidligere så man ikke sådan noget i serbiske dokumenter«, sagde *Perko*.

Begge kirker har yttret ønske om, at afholde lignende møder hvert år.

Kirkens indflydelse er lille

Efter ærkebiskoppens mening kan kirken ikke udøve nogen afgørende indflydelse på den politiske situation. »De yderliggående nationalister i Kroatien og i Serbien hører ikke efter Kirken«, sagde han.

Kroatiens serbiske mindretal, som kæmper for tilslutning til Serbien, kan ikke påberåbe sig den serbisk-ortodokse kirke. *Perko* håber på, at den nationalistiske atmosfære i Serbien vil ændre sig i de kommende år, men mere end håbe på det, tør han ikke.

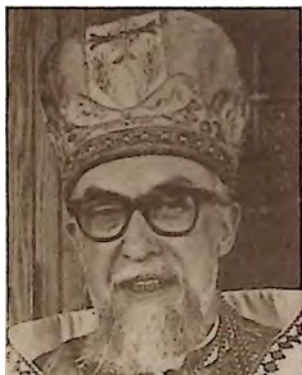
Mødtes med paven

Rom (KIPA) - Da en jugoslavisk delegation under ledelse af Makedoniens vicepræsident *Blaza Ristovski* for nylig besøgte »slavernes apostel« *Cyryllus'* grav blev de modtaget i audiens af pave *Johannes Paul II*. Paven gav udtryk for sit håb om at Jugoslaviens folkeslag vil overvinde deres nuværende vanskeligheder og genoprette deres fredelige sameksistens i gensidig respekt.

Europas værnehelgener

Paven mindede om *Cyryllus'* og *Methodius'* indsats for enhed og fred i det 9. århundrede, hvor der var store spændinger mellem Østen og Vesten.

I dag søger Europas folkeslag efter en bekræftelse af deres egen identitet. Samtidig er de imidlertid klare over, at Europas og verdens vanskelige problemer kun kan løses gennem enhed og solidaritet.

Kardinal *Lubachivsky*. Foto KNA.

Den ukrainske kirke er reelt anerkendt

Kiev, (KIPA) - Den ukrainsk-katolske kirkes overhoved, kardinal *Myroslav Lubachivsky* har nu opnået en de facto anerkendelse af trossamfundet. Under sine seneste samtaler med førende politikere i den ukrainske sovjetrepublik har præsidenten *Leonid Krawtshuk* forsikret ham om, at den lovlige tilladelse for »De unerede« i Ukraine nu må anses for at være en form-sag.

Siden december 1989 har de med Rom unerede menigheder i Ukraine ganske vist kunnet lade sig registrere hos myndighederne, men den katolske kirke af byzantinsk ritus i

Ukraine og i Sovjetunionen i øvrigt har ikke hidtil været formelt godkendt som religiøst fællesskab af myndighederne. Sådan set har Stalins forbud fra 1946 stadig været gældende.

Magleåskursus:

Hvad var Jesus' og Apostlenes Bibel?

Loven - Profeterne - Skrifterne

Bibelstudie for alle

Bibelkursus på Magleås fra fredag den 13. september kl. 19.30 til søndag den 15. september 1991 efter frokost.

Kurset vil, som overskriften antyder, beskæftige sig med tekster fra Det Gamle Testamente. Hvad kan vi lære af disse tekster?

Kurset forestås af pastor Bjørn Højbo, Ulla Elmquist, Niels Engelbrecht samt undertegnede.

Brug denne chance til at komme lidt væk fra dagligdagens jag. Med Bibelkurset får man mulighed for sammen med inspirerende mennesker at fordybe sig i spændende tekster.

Det kan oplyses, at weekenden bl.a. vil indeholde foredrag, gruppearbejde og plenumdrøftelser.

Morgenbøn, messe og komplet vil være rammer for vores samvær.

Mellem arbejdsperioderne vil der være mulighed for stille refleksion og ture i skov og park. Lørdag aften vil vi holde fest med bl.a. sang, musik og hygge.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Bibelstudie 1991«.

Tilmelding sendes til: Elin Udam, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Indføringskursus i Enneagrammet

På Magleås fra fredag d. 30. august 1991 kl. 19.00 til søndag d. 1. september 1991 kl. 16.00.

Har du lyst til at forstå dig selv og andre lidt bedre, så har du hermed en chance for at komme et skridt videre. Enneagrammet er en fascinerende metode til at lære sig selv at kende. Det er på en gang personlighedspsykologi og spiritualitet. Det er en metode, der øser visdom af meget gamle kilder, og som forener denne visdom med moderne psykologisk erkendelse.

Man bliver ikke lukket inde i en bås eller holdt fast på et nummer, men forhåbentlig åbnes nye døre til selverkendelse og veje med større indre frihed aftegnes.

Man bliver ikke underkastet psykologiske prøver eller bedømmelse..., man må selv gå på opdagelse!

På grund af den begrænsede tid vil det meste af tiden blive brugt til oplæg fulgt af drøftelse og mulighed for spørgsmål.

Kursusleder: Sr. Emma Martensen.

Kursuspris: Kr. 500,00.

Ansøgning om evt. økonomisk tilskud kan sendes til Magleås.

Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød ved indbetaling af depositum kr. 200.- på giro 428 44 29 eller ved check. Telefonisk henvendelse på tlf. 42 81 07 15.

Agentur og eneforhandling i Danmark af

AHLBORN ORGLER

Et vesttysk kvalitetsprodukt
Kirkeorgler (computerorgler) m/digital sampling

Kirkeorgel med nyeste computerteknik

Pris incl. moms..... **148.000,-**
Kan demonstreres i Deres kirke i juli måned.

Øveorgler med digital sampling er altid på lager
Få en demonstration. Skattemæssig afskrivning for organister.

Kloster-Import A/S

Ribevej 110, 6630 Rødding
Tlf. 74 84 53 01
Christian Bock

import-EDB

Anna-Lis Bock (organist)

Den koptiske kirkes liturgier nu i lille bog

Palle Thordal: Den koptisk-ortodokse kirkes liturgier. Oversættelse fra koptisk og indledning. Re-Formatio's forlag 1991. 112 sider.

For dem, som interesserer sig for andre kristne end de vest-europæiske og amerikanske kirkesamfund, er det interessant at læse denne lille bog. Først er der en lille indledning om den ægyptiske kirkes historie og dernæst om de koptiske kirkes indretning. (»Kopter« er en arabisk dannelse af ordet »ægypter«). Så kommer selve teksten, simpelthen en koptisk »messebog«, så man kan følge med i denne ældgamle gudstjeneste. Det er let at konstatere, at der er kommet nogle ting til gennem tiderne, som i alle liturgier, men finder

man ind til selve nadverbønnen, så er man på absolut oldkirkelig grund. Der er smukke ting iblandt. Her er et eksempel:

Et par eksempler

Bøn før modtagelsen af sakramentet: »Vi beder og bønfaller din Godhed, du menneskekærlige, at du, efter at have rensset os alle, sammenknytter os med dig gennem vor delagtighed i dine guddommelige mysterier. For at vi må være fulde af den Helligånd og stærke i den rette tro på dig, idet vi er fyldt med længsel efter din sande kærlighed og udsiger din herlighed til alle tider, ved Kristus vor Herre, Gud og Frelser, ved hvem der tilkommer dig ære og pris, styrke og tilbedelse sammen med Ham og Hellig-

ånden, levendegøreren, af samme Væsen som Dig – nu og altid og i alle evigheds evighed. Amen.«

Og til sidst en bøn, efter kommunionen: »Vor mund er fyldt med glæde og vor tunge med jubel efter modtagelsen af dine udødelige mysterier, Herre. Thi det, som intet øje har set, og intet øre har hørt, og som ikke er opkommet i et menneskehjerte – det som du, Gud, her beredt for dem, som elsker dit hellige navn, det har du åbenbart for din hellige Kirkes spædbørn. Ja, Fader, sådan var det en fryd for dit åsyn, thi du er barmhjertig. Og vi opsender lovprisning og ære til dig, Fader, Søn og Helligånd, nu og altid og i evigheds evighed. Amen.

Bjørn Højbo

Liturgisk kalender august 1991

1. hvid. Torsdag i 17. alm. uge. (I Ps). *Alfons Maria de Liguori*, biskop og kirkelærer, († 1787) (m). L.: 2. Mos. 40,16-21. 34-38. Ev.: Matt. 13,47-53.
(Læsning ad libitum (A.M. de Liguori): Rom. 8,1-4).
2. grøn. Fredag i 17. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid. Eusebius af Vercelli*, biskop, († 1371). L.: 3. Mos. 23,1. 4-11. 15-16. 27. 34b-37. Ev.: Matt. 13,54-58.
3. grøn. Lørdag i 17. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid. Gudsmøders lørdagsmesse*. L.: 3. Mos. 25,1. 8-17. Ev.: Matt. 14,1-12.
4. grøn. 18. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S.pf.* 1. L.: 2. Mos. 16,2-4. 12-15; Sl. 78,3 + 4bc. 23-24. 25 + 54. (Om.: Herren gav dem himmelkorn). 2. L.: Ef. 4,17. 20-24. Ev.: Joh. 6,24-35.
Johannes Maria Vianney, præst, († 1859), fejres ikke.
5. grøn. Mandag i 18. alm. uge. (II Ps). Eller *hvid. Kirkevielsesfest for kirken Santa Maria Magiore*. L.: 4. Mos. 11,4b-15. Ev.: Matt. 14,13-21.
6. hvid. Tirsdag. *Herrens forklarelse* (f). (II Ps). *Gl. Særpf.* L.: Dan. 7,9-10. 13-14 eller 2. Pet. 1,16-19; Sl. 97,1-2. 5-6. 9. (Om.: Herren har vist, han er konge; den Højeste over al jorden!) Ev.: Mark. 9,2-10.
7. grøn. Onsdag i 18. alm. uge. (II Ps). Eller *rød. Xystus II, pave og lidelseshælder*, martyrer († 258). Eller *hvid. Cajetan*, præst, († 1547). L.: 4. Mos. 13,1-2. 24-14,1. 26-29. 34-35. Ev.: Matt. 15,21-28.
8. hvid. Torsdag i 18. alm. uge. (II Ps). *Dominicus*, præst, († 1221) (m). L.: 4. Mos. 20,1-13. Ev.: Matt. 16,13-23.
9. grøn. Fredag i 18. alm. uge. (II Ps). L.: 5. Mos. 4,32-40. Ev.: Matt. 16,24-28.
10. rød. Lørdag. *Laurentius*, diakon og martyr, († 258) (f). (II Ps). *Gl. Mart.pf.* L.: 2. Kor. 9,6-10; Sl. 112,1-2. 5-6. 7-8. 9. (Om.: Salig den, der ynkes og låner udl) Ev.: Joh. 12,24-26.
11. grøn. 19. alm. søndag. (III Ps). *Gl. Cr. Alm. S.pf.* 1. L.: 1. Kong. 19,4-8; Sl. 34,2-3. 4-5. 6-7. 8-9. (Om.: Smag og se, at Herren er god). 2. L.: Ef. 4,30-5,2. Ev.: Joh. 6,41-51.
Klara, jomfru, († 1253), fejres ikke.
12. grøn. Mandag i 19. alm. uge. (III Ps). L.: 5. Mos. 10,12-22. Ev.: Matt. 17,22-27.
13. grøn. Tirsdag i 19. alm. uge. (III Ps). Eller *rød. Pontianus, pave og Hippolyt*, præst, martyrer († 3. årh.) L.: 5. Mos. 31,1-8. Ev.: Matt. 18,1-5. 10. 12-14.
14. rød. Onsdag i 19. alm. uge. (III Ps). *Maximilian Maria Kolbe*, præst og martyr, († 1941) (m). L.: 5. Mos. 34,1-12. Ev.: Matt. 18,15-20.
15. grøn. Torsdag i 19. alm. uge. (III Ps). L.: Jos. 3,7-10a. 11. 13-17. Ev.: Matt. 18,21-19,1.
16. grøn. Fredag i 19. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid. Stefan af Ungarn*, († 1038). L.: Jos. 24,1-13. Ev.: Matt. 19,3-12.
17. grøn. Lørdag i 19. alm. uge. (III Ps). Eller *hvid. Gudsmøders lørdagsmesse*. L.: Jos. 24,14-29. Ev.: Matt. 19,13-15.
Aften: hvid. Vigilie til jomfru Marias optagelse i himlen (h). *Gl. Cr. Særpf.* 1. L.: 1. Krøn. 15,3-4. 15-16; 16,1-2; Sl. 132,6-7. 9-10. 13-14. (Om.: Herre, bryd op til dit hvilested, du og din vældes arkl) 2. L.: 1. Kor. 15,54b-57. Ev.: Luk. 11,27-28.
18. hvid. Søndag. *Jomfru Marias optagelse i himlen* (h). *Gl. Cr. Særpf.* 1. L.: Joh. Åb. 11,19a; 12,1-6a. 10ab; Sl. 45,11-12. 14-15. 16-17. (Om.: Dronningen står i ofirguldets skrud ved din højre). 2. L.: 1. Kor. 15,20-27. Ev.: Luk. 1,39-56.
19. grøn. Mandag i 20. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid. Johannes Eudes*, præst, († 1680). L.: Dom. 2,11-19. Ev.: Matt. 19,16-22.
20. hvid. Tirsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). *Bernhard*, abbed og kirkelærer, († 1153) (m). L.: Dom. 6,11-24a. Ev.: Matt. 19,23-30.
21. hvid. Onsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). *Pius X, pave*, († 1914) (m). L.: Dom. 9,6-15. (16a. 19b-20). Ev.: Matt. 20,1-16.
22. hvid. Torsdag i 20. alm. uge. (IV Ps). *Jomfru Maria, vor Dronning* (m). *Jomfru Marias pf.* L.: Dom. 11,29-39a. Ev.: Matt. 22,1-14.
23. grøn. Fredag i 20. alm. uge. (IV Ps). Eller *hvid. Rosa af Lima*, jomfru, († 1617). L.: Rut 1,1. 3-6. 14b-16. 22. Ev.: Matt. 22,34-40.
24. rød. Lørdag. *Bartholomæus*, apostol (f). (IV Ps). *Gl. Ap.pf.* L.: Joh. Åb. 21,9b-14; Sl. 145,10-11. 12-13ab. 17-18. (Om.: Din hellige Herre, kundgør dit riges strålende herlighed). Ev.: Joh. 1,45-51.
25. grøn. 21. alm. søndag. (I Ps). *Gl. Cr. Alm. S.pf.* 1. L.: Jos. 24,1-2a. 15-17. 18b; Sl. 34,2-3. 16-17. 18-19. 20-21. 22-23. (Om.: Smag og se, at Herren er god). 2. L.: Ef. 5,21-32. Ev.: Joh. 6,60-69.
Ludvig, († 1270) og *Josef af Calasanz*, præst, († 1648), fejres ikke.
26. grøn. Mandag i 21. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Tess. 1,1-5. 8b-10. Ev.: Matt. 23,13-22.
27. hvid. Tirsdag i 21. alm. uge. (I Ps). *Monika*, († 387) (m). L.: 1. Tess. 2,1-8. Ev.: Matt. 23,23-26. (Evangelium ad libitum (Monika): Luk. 7,11-17).
28. hvid. Onsdag i 21. alm. uge. (I Ps). *Augustin*, biskop og kirkelærer, († 430) (m). L.: 1. Tess. 2,9-13. Ev.: Matt. 23,27-32.
29. rød. Torsdag i 21. alm. uge. (I Ps). *Johannes Døberens martyrium* (m). *Særpf.* L.: 1. Tess. 3,7-13. Ev.: Mark. 6,17-29.
(Læsning ad libitum (Johs. Døbers martyrium): Jer. 1,17-19).
30. grøn. Fredag i 21. alm. uge. (I Ps). L.: 1. Tess. 4,1-8. Ev.: Matt. 25,1-13.
31. grøn. Lørdag i 21. alm. uge. (I Ps). Eller *hvid. Gudsmøders lørdagsmesse*. L.: 1. Tess. 4,9-11. Ev.: Matt. 25,14-30.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Møder og arrangementer

Retræte på Als Kloster

ved pastor Poul Clausen fra søndag den 11. august aften til fredag den 16. august morgen. Deltagerpris kr. 750,- alt incl. Nærmere oplysninger og tilmelding Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg eller på tlf. 74 43 33 70.

Maxi-KUK

Vi er 5 unge mellem 18-25 år, der synes vi mangler en maxi-kuk i vort sogn, Skt. Annæ på Amager. Derfor vil vi gerne starte en sådan torsdag den 22. august 1991 kl. 19. Planen er, at vi skal mødes hver 2. torsdag herefter. Alle fra 14 år (konfirmander) og opefter er velkomne. Vores aktiviteter spænder fra socialt samvær over udflugter, foredrag m.m., alt sammen med et katolsk islæt. Da der i lang tid ikke har været nogen maxi-kuk på Amager, ser vi frem til at se dig! Du er meget velkommen! Vi starter med en overraskelsesmiddag. Med venlig kuk-hilsen Barbara Eva Friis: 31 51 04 09, Robert og Jes Holting: 32 53 93 32, Karen M. Larsen og Ann Charlotte Adrian.

Ungdomsmesser i efteråret

Kom til ungdomsmesse søndag den 25. august 1991 kl. 20.00. Emnet er skabelse. Der vil i messen være indslag med drama og musik lavet af unge. Dette er blot én af en række ungdomsmesser, som vil blive afholdt i løbet af efteråret, den sidste søndag i hver måned. Alle messerne vil finde sted i Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, Kbh. V. Alle er velkomne - så kom selv og tag dine venner med.

Liturgiudvalget.

Åbent hus

Skt. Joseph Søstrene, Primulavej 1, Vanløse holder åbent hus hver tirsdag. Første gang tirsdag d. 3. september. Messe kl. 19, derefter hyggeligt samvær til kl. 21. Alle er velkomne. Skt. Joseph Søstrene

Katolsk Radio- og Fjernsynsklub Lolland-Falster

Klubben arrangerer sommertur til Fyn lørdag den 31. august 1991. Der bliver omvisning i TV-byen i Odense m.m. Tilmelding senest 13. august til Adam Guzek, Havnegade 80, 4970 Rødby. Tlf. 54 60 44 86.

Magleås-weekend Retræte

Fredag den 20. september 1991 kl. 19.00 til søndag den 22. september 1991 kl. 14.00.

Mødet med Kristus Retræte vil sige at trække sig tilbage. Blive stille. - Stå foran Gud i bøn og gennem en tekst fra Bibelen.

Under retræten vil der være foredrag, meditation, stilhed og tid til en tur i de smukke omgivelser.

Retræteleder: sr. Emma Martensen. Pris kr. 500.-.

Ansøgning om evt. økonomisk tilskud kan sendes til Magleås. Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, ved indbetaling af depositum kr. 200.- på giro 428 44 29 eller ved check. Telefonisk henvendelse på 42 81 07 15.

Indbydelse

Lørdag den 10. august er det 50 år siden, pater Josef Michaeler blev præsteviet. Jubilæet fejres i Vor Frue Kirke i Næstved søndag den 18. august på dagen for Marias optagelse i himlen. Der er festgudstjeneste kl. 10 med efterfølgende reception i præstegården. Alle er hjerteligt velkomne. Menighedsrådet og medbrødrene.

DUK-kalender

DUK festival den 6.9.-8.9. 1991 i Vejle for KUK'er i hele landet fra ca. 13 år og opefter. Pris kr. 100,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 16.8. 1991.

Skoleweekend den 13.9.-15.9. 1991 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 23.8. 1991.

Ministrantweekend den 27.9.-29.9. 1991 på Øm for de 10-16 årige. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 6.9. 1991.

Kursus for Mini-KUK ledere den 28.9. 1991 i Vejle for Mini-KUK ledere samt interesserede. Pris kr. 100,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 7.9. 1991.

Ledertræning den 4.10.-6.10. 1991 på Øm for alle landets KUK-ledere og potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.9. 1991.

Børnelejr den 14.10.-19.10.1991 på Bastrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 23.9. 1991.

Troslærerkursus den 13.10.-19.10. 1991 på Øm for de 14-18 årige. Pris kr. 600,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 21.09. 1991.

Musikweekend den 1.11.-3.11. 1991 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opefter. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.9. 1991.

Kursus om børne- og ungdomsliturgi den 1.11.-3.11. 1991 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opefter. Pris kr. 475,00. Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udum, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15 senest den 18.10. 1991.

KUK vest weekend den 8.11.-10.11. 1991 i Sønderborg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter. Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 18.10. 1991.

Interspisning den 16.11. 1991 i Tåstrup for alle internationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet er gratis. Der vil blive mulighed for at købe en spisebillet for kr. 10,00 samt lys øl/sodavand.

Medarbejderledertræning den 22.-24.11. 1991 på Bisserup for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 1.11. 1991.

Åbent Hus med julehygge tirsdag den 17.12. 1991 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1991-1.1. 1992 på Øm for unge over 16 år samt børn ifølge med voksne. Pris kr. 550,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Årets Dalum Retræte

for mænd afholdes på Dalum Kloster fra mandag den 26. august (ankomst senest kl. 17) til fredag den 30. august efter højmesse og morgenmad. Under ledelse af generalvikar p. Paul Marx O.M.I.

Emne: Fornægt dig selv, tag dit kors op og følg mig.

Prisen for hele opholdet er kr. 675,-. Du tilmelder dig ved at indbetale kr. 100,- på giro 9 27 08 33 eller check til Børge Blans, Sejsvej 7, 8600 Silkeborg (tlf. 86 82 28 92 eller tlf. 98 93 10 74). Der ydes tilskud til opholdet.

Retræteudvalget: Børge Johansen, Odense, Jens Åge Ibsen, Sønderborg, Edmundt Jensen, Frederikshavn, Børge Blans, Silkeborg, (udv.form.).

Annoncering:

Rubrikannoncer pr. mm kr. 3.50
Tekstsideannoncer pr. mm. pr. sp. kr. 4.50

Det sker på Magleås

Lø. d. 29/6 - ti. d. 9/7:
Nord-Jazz 91.

Ma. d. 22/7 - ti. d. 23/7:
Nordisk Kulturcenter, Øststrig.

Lø. d. 27/7 - lø. d. 3/8:
Højskoleuge v/Højskoleudvalget.

Sø. d. 4/8 - ma. d. 5/8:
Logopatisk afd.

Fr. d. 9/8 - lø. d. 10/8:
København HTX-afd.

Sø. d. 11/8 - lø. d. 17/8:
Pensionistuge II v/Jan Lange.

To. d. 22/8 - sø. d. 25/8:
Retræte, De små søstres Venner
v/Biskop H. L. Martensen.

Ma. d. 26/8 - on. d. 28/8:
GN-Store Nord.

Fr. d. 30/8:
Levnedsmiddelstyrelsen.

Fr. d. 30/8 - sø. d. 1/9:
Enneagram I, v/ sr. Emma Martensen.

Sø. d. 1/9 - 6/9:
Den Journalistiske Efterudd.

Ma. d. 2/9 - fr. d. 6/9:
DR-uddannelsesafd.

Fr. d. 6/9 - lø. d. 7/9:
Latinlærerforeningen.

Sø. d. 8/9 - on. d. 11/9:
Fysiklærerforeningen.

Fr. d. 13/9 - sø. d. 15/9:
Bibelkursus v/Jan Lange.

Sø. d. 15/9 kl. 14.00:
Magleåstræf.

Sø. d. 15/9 - ti. d. 17/9:
Folkekirkens Nødhjælp.

On. d. 18/9:
Den Journalistiske Efterudd.

To. d. 19/9 - fr. d. 20/9:
Gymnasieskolernes Lærerforen.

Fr. d. 20/9 - sø. d. 22/9:
Retræte: »Mødet Med Kristus«:
v/sr. Emma Martensen.

Ti. d. 24/9:
Tandlægenes nye Landsforen.

On. d. 25/9:
Den Journalistiske Efterudd.

To. d. 26/9 - fr. d. 27/9:
Skoletandlægene
Lyngby-Taarbæk komm.

Fr. d. 27/9 - lø. d. 28/9:
Religion-Pædagogisk-Udvalg.

Lø. d. 28/9:
Havearbejde v/Jan Lange.

Sø. d. 29/9 - fr. d. 4/10:
Den Journalistiske Efterudd.

Diverse

Busrejse til Medjugorje

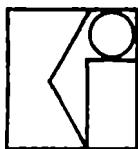
10 dages non-stop pilgrimsrejse til Medjugorje, Maria-valfartsstedet i Jugoslavien, hvor der siden Åbenbaringerne begyndte i 1981, har været ca. 20 mill. mennesker.

Afgang: Randers rutebilstation og dernæst alle større byer ned gennem Jylland: Århus, Skanderborg, Horsens, Vejle, Fredericia, Kolding osv...

Tid: 9.-18. sept. 1991.

Pris: Ca. 2300 kr. - inkluderer dobbeltværelse og halvpension. - Privat indkvartering. Depositum - 300 kr. indbetales på girokonto 9 46 27 83, Klaus Aarup, Sundbakken 16, 8700 Horsens. Sidste frist 8/7. Andelig tilrettelæggelse Benny Blumensaat.

Tilmelding og yderligere oplysninger hos A. Blumensaat, tlf. 86 44 80 78.

KATOLSK
INFORMATION
RYESGADE 28
DK-8000 ÅRHUS C
TLF. 86 18 53 90
Åbningstider: Mand.-fred.
kl. 13-17.30. Lørd. kl. 10-12.
Sønd. kl. 11-12

Sankt Andreas bibliotek

Bispedømmets teologiske bibliotek

Købmagergade 44
1150 København K.
Tlf. 33 91 86 90

Biblioteket er åbent for alle interesserede
onsdag, torsdag og fredag mellem kl. 10 og 16.
Biblioteket holder lukket mellem den 22. juni
og den 3. september.

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9

holder sommerferie i juli md.

1. august ændres åbningstiderne til:

Tirsd. og torsd. kl. 17-19
Onsd. og fred. kl. 12-16
Søndag kl. 11-13

Bekendtskab

Mand, 25 år, engelsktalende, ønsker bekendtskab evt. ægteskab med katolsk pige 25-30 år. Skriv til billet mrk. 1294 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Bekendtskab

Kvindelig akademiker, enke, søger bekendtskab med velstillet midaldrende mand, som sætter pris på arbejde, natur/kultur, rejser og familieliv. Billet mrk. 1295, »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Bofællesskab

Vi er et ægtepar med tre børn og vi har et håb - at kunne opfylde Apostlenes Gerninger 4,32. Den første menigheds ejendomsfællesskab, børnene til Gud, den indbyrdes kærlighed.

Og vi har fået de bedste rammer for at starte et sådant fællesskab: Stensballe Kloster, Sundbakken 16, 8700 Horsens.

Vil I/du være med til dette?

Der vil også være mulighed for at leje værelser for weekends, ferieophold eller permanent.

Ruth og Klaus Aarup,
Sundbakken 16, 8700 Horsens.
Tlf. 75 65 84 58

Katolsk Bofællesskab

for boligløse søger flere medlemmer i alle aldre. Der er ingen indskud, husleje kr. 1200,- pr. md., kost kr. 750,- pr. md. Vi bor på et mindre gods i Midtjylland, laver skovarbejde, dyrker økologiske grønsager, holder dyr. Der er plads til andre aktiviteter. Vi beder sammen i vort lille kapel, og har messe, når der kommer en præst forbi. Her bor også ikke-troende. Stedet drives efter Mother Teresas anvisninger, se Mt. 25, v. 31-46. Bed en rosenkrans for os.

Fred og Forsoning
Katolsk Bofællesskab for boligløse.
Fasterholt Plantage, Fasterholtgårdsvej 2, 7330 Brande. Tlf. 97 18 81 70, spørg efter Inge.

Radio Steno Katolsk Lokalradio

Sct. Kjeldsgade 3, København Ø.
Giro 9 73 75 96

Radio Steno holder ferielukket for tiden, men er tilbage i æteren igen mandag den 12. august.

Programmet er herefter som sædvanligt:
Hver mandag kl. 20-22 på 107,9 MHz.

Magasinprogram og telefonprogram.

Øvrige hverdage kl. 14-16 på 87,6 MHz.

Gæster i studiet.
Udsendelser tilrettelagt af bibel-, litteratur-, horisont- og børneredaktion.
Magasinet »Det« fredag.
Udsendelser produceret af udlændinge.

Tak

Vi Sankt Joseph Søstre ønsker at takke de mange, som har vist opmærksomhed og kærlig deltagelse ved vor kære Søster Karen Thomsens død og begravelse. Tak for de mange smukke blomster.

Også en særlig tak for al forbøn under Søster Karens smertefulde sygdom. Det har styrket og trøstet os alle i denne svære tid.

På søstrenes vegne
Søster Johanne Marie Lettmann.

Katolsk Video- produktion (KVIP)

Katolsk video til debat og undervisning. KVIP producerer videofilm af 20-40 minutters varighed til debat og undervisning i skoler, menigheder eller derhjemme.

Ring efter vort katalog: 31 20 93 37.

Blandt titlerne findes:

Høstår: Om at blive gammel med værdighed.

Også om søndagen: Et personligt portræt af en katolsk sognepræst.

Bispejubilæum: Reportage fra biskoppens 25 års jubilæum maj 1990.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Salg og service

Skab

Skab til lysbilleder: I 175, d 54, h 49, h med ben 130, dobbelt skydedør, indv. aut. lysvæg, og begge sider jernrammer til dias. Lyst egetræ, velholdt, kan afhentes for symbolsk pris, kr. 200.-.

Henv.: Katolsk Præstegård
Hillerød, tlf. 42 26 14 04

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.

Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på
31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!
Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal,
Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

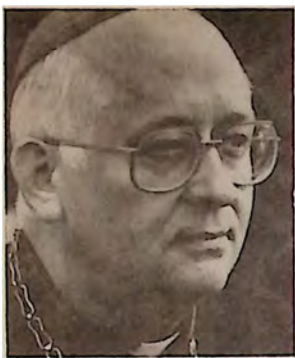
Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

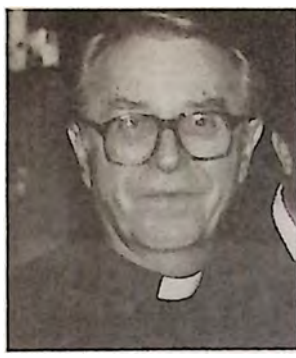
Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRM
Jørgen Brangstrup
SCT. ØLSGADE 10
4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

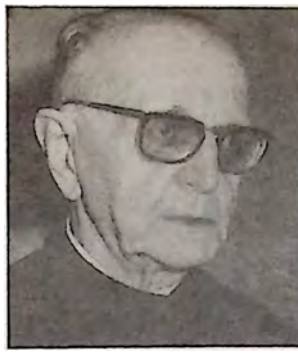
Georg Sterzinsky, biskop af Berlin.

Gong Pin-Mai, administrator af Sonchow.

Jan Korec, biskop af Nitra.

Paulo Dezza S.J. Fotos KNA.

Første lægmand undersekretær i den romerske kurie

For første gang i historien er en lægmand blevet undersekretær i den romerske kurie. 21. maj udnævnte pave Johannes Paul II svejtseren Hans-Peter Röhlin, der er ansvarshavende for den svejtsiske bispekonferences informationsafdeling, til undersekretær for Det Pavelige Råd for de Sociale Meddelelsesmidler.

Den nye undersekretær er 50 år gammel. Han skal tiltræde sit nye embede 1. oktober.

Hans-Peter Röhlin bliver ærkebiskop John P. Foley's sekretær. Ærkebiskop Foley leder Vatikanets »kommunikationsministerium«.

Hans-Peter Röhlin's opgaver

I sit nye embede skal Hans-Peter Röhlin være med til at redigere dokumenter fra Det Pavelige Råd for de Sociale Meddelelsesmidler, der beskæftiger sig med Vatikanets mediepolitik. Han skal også overtage ledelsen af rådets personale, der er på cirka 20 personer.

Desuden skal han være kontaktperson til de tysksprogede lande og repræsentere rådet ved internationale møder.

Også Vatikanets samling af film og dets videotek er knyttet til »medierådet«, mens Vatikanets

pressebureau, Radi Vaticana og dagbladet »Osservatore Romano« - ligesom selve »medie«-rådet - er underlagt Statssekretariatet.

Hans-Peter Röhlin vil især fremme samarbejdet med alle medier i Vatikanet, »for« som han siger, »at opnå den størst mulige samarbejds-effekt, for kirken er communio, fællesskab«.

Caritas drøfter AIDS

Rom (KIPA) - For få uger siden var over 370 delegerede fra 127 nationale Caritasorganisationer samlet i Rom for at drøfte det verdensomspændende kirkelige hjælpearbejde.

På dagsordenen stod bl.a. Caritas' arbejde i forbindelse med det stadig voksende antal af AIDS-patienter i verden, hjælp til mennesker i Øst- og Mellemeuropa og understøttelse til Den tredje Verden.

Formanden for AIDS-arbejdsgruppen i Caritas Internationalis Julian Filichowski advarede imod at tro, at AIDS er en sygdom, der kun rammer narkomaner, prostituerede og afrikanere. Sygdommen er en tragedie for hele menneskeheden, sagde han.

Paven indsætter 22 nye kardinaler

Rom (KIPA) - Den 29. juni kan 22 nye kardinaler bære purpur. Med udnævnelsen af de nye kardinaler tæller kirkens »senat« nu 163 medlemmer, det højeste antal nogensinde. Af dem kan kun 120 deltage i et pavevalg, da de er under grænsen på 80 år.

Med 56 kardinaler fra Europa er europæerne hermed i mindretal. 12 er fra Nord- og 21 fra Latinamerika, 15 fra Afrika, 12 fra Asien og fire fra Au-

stralien/Oceanien. Hvis man derimod tæller kardinaler med over 80 år er europæerne stadig i over-tal. Indenfor europæerne danner italienerne den største gruppe.

Pave Johannes Paul II har i sin tid som pave udnævnt 101 kardinaler, heraf er 87 under 80 år.

Kardinalerne

Følgende er udnævnt til kardinal: Ærkebiskop Angelo Sodano, (statssekre-

tær), ærkebiskop Edward I. Cassidy (leder af Det pavelige råd for de kristnes Enhed), Pio Laghi (Kurien), Jan Korec, (Tjekkoslaviet), Alexandru Todea (Rumænien), Virgilio Noe (Kurien), Cahal Daly (Irland), Nicolas de Jesus Lopez Rodriguez (Den dominikanske Republik), Anthony Joseph Bevilacqua (Italien), Roger Mahony (USA), Del Mestri (Jugoslavien, nuntius i 40 år), Georg Sterzinsky (Det

tidligere Østtyskland), Robert Coffy (Frankrig), Et-sou Nzabi Bamungwabi (Zaire), Juan Jesus Posadas Ocampo (Mexico), Ignatius Gong Pin-Mei (lever i USA, men er fra Shanghai), Paul Dezza SJ, Fiorenzo Angelini (Kurien), Camillo Ruini (pro-generallvikar for bispedømmet Rom), Giovanni Saldarini (ærkebiskop af Torino), Antonio Quarracino (Brasilien), Henri Schwery (Schweiz).

Pavens flugtvej tilhører nu den italienske stat

Rom (KIPA) - Pavernes tidligere flugtvej er nu blevet italiensk statsejendom. Det drejer sig om den som »passetto« (passervej) kendte 700 m lange forbindelsesmur mellem Vatikanpaladset og Engelsborg.

Pavens flugtvej over 700 år gammel

Det var i 1277 at pave Nikolaus III lod muren bygge. I dens indre var der en gang, som i krigstider og andre farlige situationer blev benyttet af paven til at flygte fra Vatikanpaladset til Engelsborg. Bl.a. i 1527 flygtede pave Clemens VII for kejser Karl V's landsknægte, da de ved

den såkaldte »Sacco di Roma« plyndrede Rom.

»Passetto'en ved at styrte sammen

18. maj i år undertegnede repræsentanter for Pavestolen og for det italienske udenrigsministerium et dokument, der overdrog »passeto'en til den italienske stat, der vil begynde at restaurere den.

Allerede for et år siden, sagde den bygningskyndi-

ge Carmine Gullino, der har ansvar for den romerske bydel »Borgo«, at hvis man ikke snart tog fat på restaureringsarbejdet, vil-

Bombe mod Sacre Coeur

Paris, (KIPA) - Den 28. maj om morgenen genlød Sacre Coeur kirken i Paris af et bombebrag. En bombe blev bragt til sprængning ved kirkens hovedindgang, hvor den højre side af bronze-portalen blev lettere beskadiget.

Gerningsmændene og deres motiver er endnu ukendte. Da kirken er lukket om natten og tidligt

le det historiske bygningsværk ikke kunne reddes.

For to år siden lod Roms bygningskommission af sikkerhedshensyn opsætte stilladser ved muren og lod fortovet langs muren afspærre. Når restaureringsarbejdet er færdigt, vil bydelen have fået en af sine store turistattraktioner tilbage.

om morgenen, hvor eksplosionen skete, har gerningsmændene formentlig måttet kravle over jerngitteret omkring kirken i nattens løb. Den kendte Sacre Coeur kirke på toppen af det gamle Montmartre blev indviet kort før den første verdenskrig og bygget for penge indsamlet af franske katolikker.

Ordenssøster myrdet

Lima (KIPA) - Terrororganisationen »Sendero Luminoso« (Lysende Sti) henrettede 23. maj en australsk ordenssøster og fire peruanere.

Sendero-kommandoen dømte ved en såkaldt »folkeproces« i landsbyen Huasahuas i Andesbjergene den 44-årige sr. Irene Teresa Marcorme Oleaga til døden. Hun blev derpå dræbt ved et skud i hovedet.

Det peruanske politi har oplyst, at sammen med

ordenssøsteren blev yderligere fire myrdet: Byens tidligere borgmester, kommunalrådsformanden og to medlemmer af landsbyens borgervæbning.

En uge forinden havde en gruppe fra »Sendero Luminoso« dræbt den kanadiske præst Norman Tattersall. (Optrapningen af mord på også søstre og præster begyndte sidste år i begyndelsen af oktober med mordet på en ordenssøster. Red.)

Bispemøde om Europa

Fortsat fra forsiden

de synoden gennem et samarbejde med kirkefolk og kompetente lægfolk i de kommende måneder. På det forudgående symposium er det meningen, at nogle eksperter inden for de forskellige europæiske kulturelle traditioner skal redegøre for den store fælles kulturelle arv i Europa.

Gandhis død et stort tab

Rom (KIPA) - Mordet på Indiens tidligere ministerpræsident Rajiv Gandhi, fordømmes af ærkebiskoppen af Madras og Mylapore, Casimir Gnanadickam SJ, som en frygtelig forbrydelse.

Gandhis død er et stort tab for Indien, fordi han gjorde så meget for landets enhed, udtaler ærkebiskoppen i et interview med Vatikanets Radio.

Gandhi mente selv, at han i spidsen for en ny regering ville kunne give landet stabilitet. Han gik stærkt ind for beskyttelse af mindretallene og forstod den rolle, som det kristne mindretal spillede i Indien.

Biskop Kenney næstformand i Caritas

William Kenney. Foto: Knud Kluge.

Rom (KIPA) - Ved Caritas Internationalis' for nylig afholdte generalforsamling i Rom valgtes ny formand. Det blev den 61-årige brasilianske biskop Alfonso Felippa Gregory af Imperatriz. Han efterfølger den angolanske kardinal Alexandro do Nascimento. Hjælpebiskop William Kenney, Sverige er valgt til næstformand og til præsident for Caritas Europa.

God sommer

»katolsk orientering« holder en sommerpause på to måneder. Vi ønsker derfor læsere og annoncører en god sommer. Redaktionskontoret er delvist lukket i juli måned. Deadline for nummer 13 er den 12. august.

Højskoleuge på Magleås, side 2
Trosfællesskabet, side 5
Orientering fra sognene, side 6-10
Kirken i verden, side 12-13

katolsk orientering

Vatikanet støtter selvbestemmelse i Jugoslavien

Møde med de katolske biskper

Zagreb (KIPA) - Vatikanet kræver, at folkenes selvbestemmelsesret i Jugoslavien bliver respekteret. Det understregede Vatikanets udenrigsminister, *Jean-Louis Tauran* på et møde den 6. august i Zagreb med Jugoslaviens katolske biskopper.

I et communiqué efter mødet hedder det, at Pavestolen støtter alle folkeslags bestræbelser på at få deres afgørelser vedr. statsform afgjort på demokratisk vis. Den modsætter sig al magtanvendelse

og forsøg på at tvinge en løsning frem.

Første nødvendige skridt til fred

Tauran insisterer på, at alt bliver forsøgt for straks at indstille kampene. Efter Pavestolens mening er omgående indstilling af kamphandlingerne det første, nødvendige skridt mod en løsning af konflikten. Den pavelige udsending opmuntrede de katolske biskopper til at fortsætte deres bestræbelser på at føre samtalen med den serbisk-ortodokse kirke videre.

På mødet, hvor også den apostoliske pro-nuntius i Beograd, ærkebiskop *Gabriel Montalvo* deltog, fremlagde biskopperne beretninger fra kriseområderne. De fortalte om de talrige ofre og lidelser, der forekom i forskellige områder i Kroatien, om flygtningenes antal og om ødelæggelse af huse og hele kvarterer. Ærkebiskop Tauran blev ligeledes informeret om ødelæggelse af talrige kirker og om

Fortsætter på bagsiden.

Særsynode om Libanon

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* meddelte ved en generalaudiens i Vatikanet d. 12. juni, at han vil indkalde til en pastoral-synode for kirken i Libanon.

Under forsæde af *Johannes Paul II* skal synoden inddrage alle katolske kirker i landet og lede til en spirituel fornyelse. Samtidig appellerede paven til muslimerne i Libanon om at anerkende deres katolske medborgeres ønske om et samarbejde om at genopbygge landet.

Magleås blev i juli stedet, hvor synspunkter mødtes på tværs af alder, traditioner, nationer og trosretninger. 42 deltagere, heraf en fjerdedel fra andre kristne trossamfund, deltog i en højskoleuge med en lang række foredragsholdere. Læs om ugen på side 3. Foto: *Gisela Heitz CSJ.*

Handelen med spædbørn blomstrer i latinamerika

Kirken vil anklage alle, der beskæftiger sig med børnehandel

Bonn (KIPA) - Latinamerikas biskopper slår alarm: Handelen med spædbørn blomstrer i Sydamerika. Først og fremmest i Honduras, et af verdens fattigste lande, og også fra Peru kommer alarmerende oplysninger, beretter franciskanernes missionscentral i Bonn.

Vidneudsagn ikke stærke

Den nye formand for den latinamerikanske biskopkonference (CELAM), ærkebiskoppen af Santo Domingo, *Nicolas de Jesus Lopez Rodriguez* erklærede for nylig, at den katolske kirke vil anklage alle, der beskæftiger sig med børnehandel med adoption eller organtransplantation for øje. Endnu er vidneudsagnene dog ikke tilstrækkelig stærke, siger biskopkonferencen.

Slår børn ihjel for organer

Biskoppen af Chimbo i Peru, *Luis Armando Bambarem Gastelumendi*, gør opmærksom på, at der findes en lille, men voksende bevægelse, der vil slå »fattige og handicappede« børn ihjel for at kunne

transplantere deres organer.

Biskoppen beretter desuden, at 80% af adoptioner af peruanske børn går til udlandet. Efter peruansk ret er de fleste af disse adoptioner illegale. Honduras er Sydkoreas triste efterfølger som verdens førende eksportør af børn. Med sit store børneoverskud er det blevet hovedleverandør af spædbørn fra den tredje verden til USA.

Dertil siger *Sergio Sanchez*, tidligere juridisk rådgiver for adoptionsmyndighederne i Honduras: »Vi har et overbefolkningsproblem, amerikanerne et ufrugtbarhedsproblem. Så vi danner en slags nødfællesskab«.

Mulighed for at overleve

I Honduras dør hvert tiende barn, før det er fyldt fem år. Flertallet af befolkningen bor på landet, og mindre end halvdelen råder over ordentligt drikkevand. Hver anden kvinde er enlig forsørger, så børnene bliver sendt på arbejde, så snart de kan tælle eller bære noget. For mange mødre i Honduras er det at give et barn til

adoption således en sidste mulighed for at overleve med de øvrige børn.

Handelen med spædbørn sker via agenturer. Et adoptivbarn koster mellem tusind og titusinde dollars for de fremtidige forældre. Honduras socialministerium skal give tilladelse til hver adoption, men det er yderst sjældent, at det ikke sker.

Dommeren *Theodelina Pineda de Aguilar* kan berette, at mødrene er dem, der får mindst af adoptionspengene. Videre fortæller hun, at advokaterne, som »vasker deres hænder«, har ansat såkaldte observatører. De har til opgave at kontakte gravide kvinder i fattigkvartererne for at tilbyde deres »hjælp«.

Katolsk højmesse fra Helsingør i TV

Søndag den 8. september transmitterer DR-TV højmassen fra Skt. Vincent Kirke i Helsingør. Transmmissionen begynder kl. 10.55 og slutter kl. 12.10. Pastor Hans Esmark er celebrant og prædikant.

Som kantor og organist medvirker *Ida Koefoed*. Der bruges følgende numre fra den katolske salmebog »Lovsang«: 213, 129, 391, 435. Kommentator er *John S. Lundorf* og udsendelsen produceres af *Ole Andreasson*.

Det er sjældent, der er mulighed for at overvære en dansk, katolsk messe

på TV. Der sendes kun 22 TV-transmitterede gudstjenester om året, og de fordeles forholdsvis jævnt mellem de forskellige trossamfund. Desuden må der om søndagen ikke TV-transmitteres fra andre trossamfund end Folkekirken, hvis radioens gudstjeneste samme søndag er fra et af de andre trossamfund. Og det forekommer jo ikke så sjældent endda.

Den næste radio-transmitterede katolske højmesse finder sted søndag d. 15. december fra Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg.

Rækken af foredrag gav et såvel kontroversielt som spændende syn på »Kristendom og kultur«, som var temaet for højskoleugen. Foto: Gisela Heitz CSJ.

Højskoleuge på Magleås var præget af åben dialog

Med overvejelser om »Den katolske Kirke i det danske samfund« åbnede Walter Dalland debatten

»Pilotprojekt« blev den kaldt - og det var den: Højskoleugen på Magleås om »Kristendom og Kultur«. Der meldtes »fuldt hus« længe før arrangementet skulle løbe af stablen. Blandt de 42 deltagere var der ca. en fjerdedel fra andre kristne trossamfund. Ikke mindst dette faktum gjorde, at højskoleugen blev præget af en åben dialog, som nåede ud over danske katolske tanker. »Et møde med synspunkter - det er højskole«, sagde rektor *Walter Dalland*, som åbnede foredragsrækken lørdag eftermiddag. Kursuscentret på Magleås blev et sted, hvor synspunkterne mødtes på tværs af alder, traditioner, nationer og trosretninger. Man tænkte, bad og festede sammen.

»Kirke« opfattes forskelligt

Rækken af foredragsholderne lovede et såvel spændende som kontroversielt syn på »kristendom og kultur«. Med overvejelser om »Den katolske kirke i det danske samfund« åbnede Walter Dalland debatten. Som historiker tog han udgangspunkt fra et kirkehistorisk syn og påviste, at begrebet »kirke« er »noget«, der opfattes meget forskelligt af forskellige kultursamfund.

Den katolske kirke i Danmark efter 1849 har været et fremmedelement i det danske samfund, konstaterede Dalland. Som

Romerkirkens enestående styrke fremhævede hans identitet og funktion som institution. For den katolske kirke gælder det, at »Kirken mener«, d.v.s. den er mere end blot summen af, hvad dens enkelte medlemmer mener. I kraft af dens institutionelle karakter har kirken været i stand til at afgrænse sig fra det øvrige kirkelige liv. I den efterfølgende debat blev der rejst et spørgsmål, som ugen igennem dukkede op i forskellige variationer: Hvad har vi som dansk katolsk kirke at bidrage med både inden for den globale katolske kirke og i den økumeniske dialog?

Kristendom og kunst

To formiddage i programmet var afsat til »Kristendom og kunst«. Et stort og fremragende filmkunstværk, *Pasolinis Kristusfilm*, blev på fremragende måde analyseret af lektor *Martin Drouzy*. Hvordan kan en instruktør, der hævder at være marxist og kommunist, skabe et værk som sin Kristusfilm. Dette var Drouzys ledende spørgsmål. Generelt set står filmmediet foran den vanskelighed, at det har svært ved at formidle en åndelig dimension, fordi film også er industri og underlagt profittens lov.

Drouzys konklusion af Pasolinis kunstværk var, at det ikke altid er kristne, der skaber kristen kunst.

Det er Pasolinis film et eksempel på. Kristusfilmen er et produkt af 2000 års tolkning af troen. Det er denne tradition, Pasolini øser af hele vejen igennem og som han tager del i, selv om han har et gådefuldt forhold til troen. Men uden tro på, at Jesus er Guds søn, ville filmen ikke være mulig, mente Drouzy.

Pilgrimsrejse i middelalderen

Debatten om kristendom og kultur fortsattes et par dage senere »ude i marken« i hhv. Måløv og Lyngby kirke. Det var prof. *Otto Norn*, forhenværende kunsthistoriker ved Århus Universitet, som inviterede deltagerne på en pilgrimsrejse i middelalderens katolske verden. Med en fin sans for det mystiske demonstrerede han begejstret, hvad meningen var, da Måløv kirke kun havde et eneste lille vindue bag alteret, som vendte mod øst. I østen stiger lyset op, herfra kommer selve livet. Når dette sættes sammen med Jesu ord om »Jeg er verdens lys«, er det klart, at selve kirkebygningen skulle fortælle denne sandhed.

Kultur og kristendom

Med spænding ventedes pastor *Søren Krarup*, folkekirkens præst i Seem ved Ribe og aktiv deltager i den kulturelle debat i de senere år. Krarup tegnede et meget klart og rent billede af, hvad han forstår under »kultur« ved hjælp

af en lille bog af *Kaspar Paludan Møller*. K.P. Møller var en mand, der personificerer »det bedste« i dansk kultur. Kulturen er baseret på Gudstroen, kultur uden den absolutte instans, uden den absolutte fordring er ikke kultur. »I hvert fald ikke dansk kultur« (Krarup). Det absolutte er kernen i kulturen. Nogle af deltagerne havde indtryk af, at Krarups kulturopfattelse historisk set stopper i 1870'erne.

Dagen efter skulle folkekirkens præst *Margrethe Auken* undersøge, om dansk kultur er kristen. Det var først og fremmest et meget ærligt opgør med det samfund, vi til dagligt færdes i. En kultur kan kendes ved dens fester, påstod hun og belyste derfor nogle af vore kristne fester og deres strålekraft i vort samfund. Sækkulariseringen er ikke kun et negativt fænomen, for så vidt man dyrker Skaberen i stedet for skabningen, sagde hun, men i de seneste 50 år er denne befriende tankegang slået over til en lamende, fordi den fjerner Gud fra vores tankegang. Ord som »synd«, »frelse«, »nåde«, »ansvar«, »moral« eller »kærlighed« bliver meningsløse, når Gud dør og det kristne sprog ikke giver mening hos os mere. Her ligger der udfordringer for den kristne forkyndelse. *Ulla Ryum*, forfatter og katolik, der netop har afsluttet en sprogvidenskabelig opgave, belyste »kristendom og kultur« ud fra det danske sprog. For her har vi med et enestående fænomen at gøre: sprogområde er identisk med de grænser, inden for hvilke det tales.

Den katolske kirke karakteriserede *Ulla Ryum* som »rummelighedens kirke«. Her er der plads til meget mere end ét sprog og én måde at tænke på.

I slutningen af ugen åbnedes perspektivet op mod det multikulturelle samfund og kirkens rolle og opgave i det.

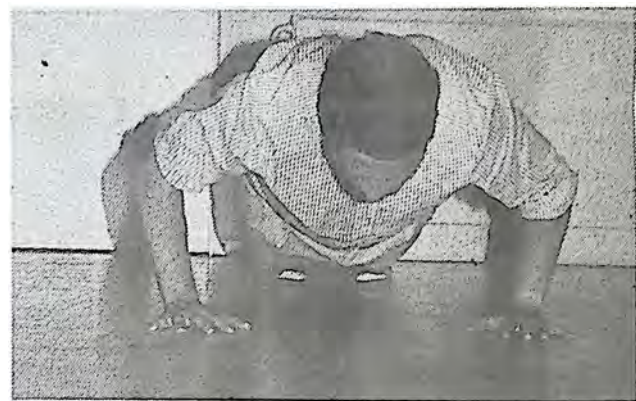
Kultursociolog, lektor ved Københavns universitet, *Jaques Blum* tog fat på denne opgave med en god portion dansk selvironi, som fik salen til at le en befriende latter og sluge sandheder, der ikke altid passede os. Denne debat viste tydeligt, at netop vores katolske kirke, som jo i allerhøjeste grad er eksponent for det multikulturelle samfund, må stille sig spørgsmålet, på hvilken måde vi vælger at integrere fremmede eller vælger ikke at gøre det, hvis vi ønsker at være et fællesskab af brødre og søstre.

Højskoleugen blev afsluttet af dr. phil. *Eva Nordentoft*, Århus. »Hvordan kan vi som kristne påvirke kulturen?« lød spørgsmålet, som jo havde ligget i luften hele ugen. *Eva Nordentoft* kom ikke med patentløsninger, til gengæld begrundede hun

vort ansvar som kristne i et sækulariseret samfund både ud fra Biblen og fra etisk-moralske synspunkter.

Men højskoleugen var meget mere end foredrag selv om de var kernen i den. Højskoleugen var også liturgi, workshops og fest. Hver dag begyndte med en morgenbøn i god klosterstil. Før der blev sunget en af de gode danske salmer, gav højskoleugens præst pastor *Per Dolmer*, Ålborg en introduktion i salmens teologi og historiske baggrund. Den daglige messe blev takket være det gode vejr til friluftsmesse ude på græsplænen. Det hævdede stemningen betydeligt. En velkommen afbrydelse af den daglige rytme var en heldagsudflugt midt på ugen med badetur til Asserbo strand. Den efterfølgende grillaften bidrog til, at der voksede et fællesskab, som var fælles om meget mere end »kun« debatten. Det viste afslutningsfesten, hvor glæden nåede sit højdepunkt med hjemmelavede sange, sketches og endda eventyr. Det var en eventyrlig uge.

Gisela Heitz, csj

Højskoleugen var ikke blot en styrkeprøve på meninger. En af arrangørerne, *Niels Engelbrecht* opviser sin muskelkraft for deltagerne.

Kirkemusiker - studiedage

Stiftelse af katolsk kirkemusik-forening

I forlængelse af kirkemusikerkurset på Magleås oktober 1990 indbyder vi alle, der interesserer sig for kirkemusikkens vilkår i den katolske kirke i Danmark i dag til en studiedag fra fredag, den 8. november kl. 18.00 til lørdag, den 9. november kl. 18.00 hos Sct. Joseph Søstrene, Strandvejen 91, 2100 Khv. Ø.

På programmet står bl.a. foredrag af *Leif Kayser*, indstudering af korværk samt stiftelse af katolsk kirkemusikforening.

Pris: Kr. 100.-.

Tilmelding inden 20. oktober 91.

KLIP

Undertegnede tilmelder sig Kirkemusiker-studiedage 8.-9. nov. 91:

Navn:

Adresse:

Evt. funktion i kirken:

Sørger selv for indkvartering..... ☐

Ønsker indkvartering arrangeret..... ☐

Venlig hilsen

Kirkemusikgruppen

(Jørgen Ditlevsen, Bendt Fabricius, Guido Kreienbühl, Peter Møller, Eva Rungwald, Jette Thomsen).

Sendes til: Kateketcentralen, Vesterbrogade 28, 1620 Kbh. V.

Menighedsrådsformand Ken Magnussen, Færøerne:

Selv om vi er få er det vigtigt med en katolsk kirke på Færøerne.

Franciskanersøstrene foran deres kloster, Kerit, og sammen med biskop Martensen og den nu afdøde sognepræst Per Waagø.

Selv om vi er få er det vigtigt, vi har en katolsk kirke på Færøerne, sagde menighedsrådsformanden, Ken Magnussen til pastoralrådet på dets møde kort før sommerferien. Samtidig beklagede hun tabet af deres sognepræst Per Waagø OMI, der pludselig døde i februar sidste år. Siden har menigheden ikke haft en fastboende præst. Menigheden betjenes i stedet af diakon Christian Gabrielsen.

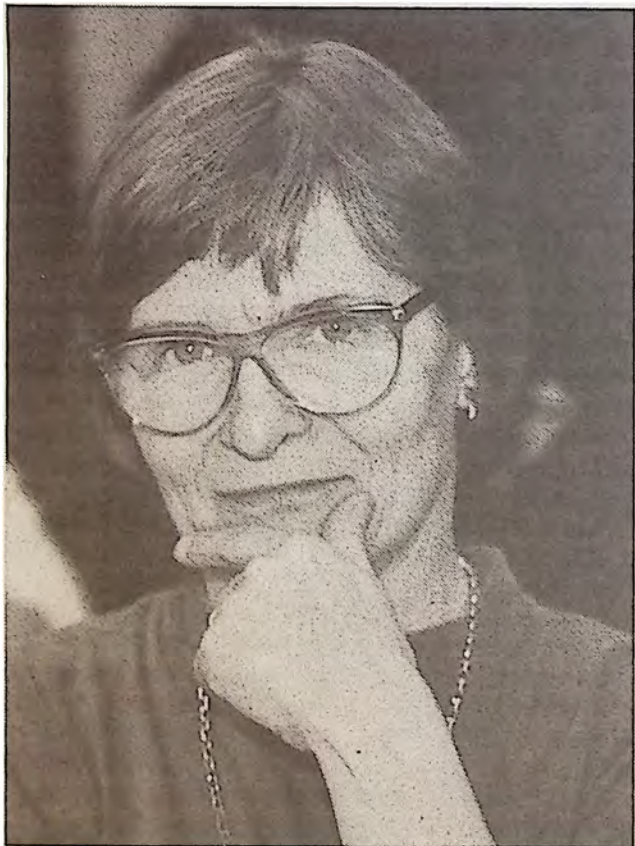
Menigheden består af 60 katolikker, hvoraf kun 4 i Tórshavn er mellem 8 og 14 år. Vi er et absolut minoritetssamfund fordelt på mange øer, og det er svært at samles jævnligt på grund af de store afstande, fortalte Ken Magnussen videre. Menigheden har derfor også kun få aktiviteter: lidt undervisning, kirkekafe og strikkeklub. Nogle menighedsmedlemmer har kun mulighed for at komme til Tórshavn et par gange om året.

Ken Magnussen glædede sig over franciskanerkommunitetet ved siden af kirken. Her bor 9 søstre, som igennem årene har sat præg på det færøske samfund. Igennem et halvt hundrede år har de været med til at opdrage mange færinger, samtidig med, at de har medvirket til at bevare et kristent præg i flere generationer. Søstre virker som lærere og børnehavepædagoger.

De første søstre kom til Færøerne i 1931, hvorefter de byggede kirke, kommunitet og skole. I 1987 fik menigheden en ny kirke

omkostningsfrit af kommunen, idet den overtog den gamle kirke, som er knyttet til skolen. Skolen var få år før overdraget kommunen, mod at den byggede et kloster til søstre.

30. august 1987 indviede biskop Martensen den ny Skt. Maria Kirke i Tórshavn i overværelse af bl.a. den færøske biskop Ejvind Vilhelm og to folkekirkepræster. Kirken kan rumme 80 personer. *kk*

Menighedsrådsformanden på Færøerne Ken Magnussen.

Naturbevarelse tema for højmesse

Som en udløber af sidste års »festival« i København om religioner og naturbevarelse vil hver af de deltagende religioner hvert år i september måned afholde en gudstjeneste med dette som tema.

Den katolske kirke markerer emnet ved højmassen i Skt. Augustins kirke, søndag den 22. september kl. 10. Celebrant og prædikant er p. Anton Dekkers S.J.

DUKs sommerlejre gik over al forventning, oplyser Ungdomssekretariatet. Især børnelejrene har haft stor tilslutning, men så at sige alle lejrene har været fyldt. Næste år regner DUK igen med fire børnelejre.

Salmevideo-konkurrence

Danmarks Kirkelige Mediecenter har sammen med bl.a. Religionslærerforeningen udskrevet en såkaldt »Salmevideokonkurrence«. Ideen er, at man producerer en musikvideo på baggrund af en salme, ny eller gammel. Konkurrencen henvender sig især til børn og unge, der jo er storforbrugere af musikvideoer. Man håber på herigennem at kunne stimulere interessen for salmesangen.

Alle kan deltage. Der vil i bedømmelsen blive lagt vægt på selve ideen i videoen, ikke den tekniske kvalitet. Konkurrencen er en oplagt aktivitet for skoleklasser, ungdomsklubber o.lign.

I næste nr. af *katolsk orientering* bringer vi nogle flere oplysninger. Tilmeldingsfristen er den 1. november, den færdige video skal afleveres senest d. 10.

april 1992. Interesserede kan allerede nu henvende sig til Mediecentret på tlf. 86 78 59 55 og få tilsendt en brochure.

Udvalg undskylder

Diakoniudvalget, der sidste vinter sendte et spørgeskema ud til menighedsrådene og sognepræsterne og en del organisationer, sendte lige før sommerferien igen en skrivelse ud. Denne gang var det en tak til dem, der havde svaret og en fornyet invitation til dem, man ikke havde hørt fra. Desværre kom der lidt forvirring i disse skrivel-

ser. Derved fik nogle menighedsråd en fornyet opfordring til at svare os, selv om de allerede havde skrevet til os i foråret. Vi beklager denne fejl. Undskyld forvirringen.

Skulle der være anledning til spørgsmål, er man velkommen til at skrive til: Diakoniudvalget, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, 1260 København K.

»Hvis du kendte Guds gave...«

Grundkursus i teologi 1991-1994

Medio september 1991 starter en 3-årig uddannelse - kaldet Grundkursus i teologi - for kirkelige medarbejdere, for vordende kateketer, gudstjenestelede, bibel-/studiekredsledere og medarbejdere i diakonal tjeneste samt for katolikker, der blot ønsker at uddybe og udvide kendskabet til deres tro.

Kurset henvender sig til 2 kategorier:

- Til interesserede, der udfører eller gerne vil udføre en af de nævnte tjenester i kirken.
- Til katolikker, der trænger til fornyelse eller uddybelse af deres trosviden.

Kursets hovedemner:

- Del I+II: Jesus Kristus, vor tros grundlag.
- Del III: Den kristne tros rodfæste i Det gamle Testamente.
- Del IV, V og VI: Den store trosbekendelse.
- Del VII: Kirken som de troendes fællesskab.
- Del VIII: At leve ud fra troen.
- Del IX: Menneskelivets mål og mening.

Se også omtalen i *katolsk orientering*, nr. 8/1991.

Undertegnede tilmelder sig herved Grundkursus i Teologi.

Navn og stilling: _____

Adresse: _____

Menighed: _____

Kategori: _____

Sendes til: Kateketcentralen, Vesterbrogade 28, 1620 Kbh. V.

Kirken har altid lært at bevidst provokeret abort er en svær synd

I et indlæg i k.o. nr. 11 1991 (12. juni) har dr. med. Ruth Plum søgt at forsvare det nye katolske medlem af »Etisk Råd«, dr. med. Dorte Linne-mann, imod et alvorligt kritisk spørgsmål. Dr. Linne-mann havde nemlig of-fentligt erklæret, at »efter hendes mening begynder menneskeligt liv ikke ved befrugtningen«, således at »abort godt må finde sted, indtil ægget er to uger gammelt«. I et læserbrev i

k.o. nr. 9 havde jeg refere-ret denne udtalelse og der-efter mindet om, at det er den katolske kirkes ufravi-gelige lære, at menneske-livet begynder ved befrugt-ningen. Til dette skrev nu Ruth Plum, at 1) har dette netop ikke altid været ka-tolsk lære, så 2) katolikker både kan have og har for-skellige opfattelser heraf. Lad os se nærmere på disse påstande.

Det er rigtigt, at man blandt ældre katolske te-

ologer, bl.a. som anført hos Thomas af Aquin, kan finde spekulative forsøg på at opstille en skelne mel-lem det »ubesjælede« og det »besjælede« foster, hvilket medførte, at det moralteologisk ansås for en endnu større synd at fremkalde en provokeret abort sent i svangerskabet end tidligt. Disse overve-jelser i Middelalderen om, hvornår i fosterudviklin-gen besjælingen kunne tænkes at finde sted, hav-

de sin baggrund i, at man dengang slet ingen virkelig biologisk viden havde om den tidlige fosterudvik-ling.

Ikke desto mindre har kirken altid lært, at be-vidst provokeret abort (fo-sterfordrivelse) var en svær synd, uanset hvornår under graviditeten den fandt sted. Man fulgte heri den lægelige tradition fra oldtiden, der gik tilbage til grækeren Hippokrates. Han formulerede den læ-

geed, der indtil vor tid har skullet aflægges af alle læ-ger, før de fik lov til at praktisere. De lover heri bl.a. ikke at ville misbruge deres kunnen til at frem-kalde fosterfordrivelse.

I vor tid har den em-bryologiske videnskab med absolut sikkerhed kunnet påvise, at der fra undfangelsen, dvs. fra sammensmeltningen af æg- og sædcelle, finder en helt kontinuerlig udvikling sted af det menneske, der en dag fødes til verden. Fostret udvikler sig i løbet af de ni måneder, men der findes ikke noget viden-skabeligt påvisligt spring i eller brud på denne udvik-ling. Derfor siger embryolo-gen professor Erich Blechschmidt: »Mennesket udvikler sig ikke til menne-ske, men som menneske. Det bliver ikke menneske, men er menneske fra be-gyndelsen«.

Når kirken – som Ruth Plum skriver – siden 1868 i kirkeretten helt har skrin-lagt de tidligere forsøg på at skelne mellem »ubesjæ-let« og »besjælet« foster, skyldes det ikke mindst, at den har fulgt den fremad-skridende videnskabs re-sultater. Kirken er i over-ensstemmelse med forsk-ningen, når den nu mere afgjort end nogensinde ta-ger afstand fra provokeret abort, uanset på hvilket tidspunkt af fosterudvik-lingen denne måtte finde sted.

Det er derfor mærkeligt at læse, at »Stenogildet« åbenbart spilder sin tid med fortsat at hengive sig til forældede spekulatio-ner om tidspunktet for besjælingen.

Nutidens katolske standpunkt er udtrykt ved

talrige lejligheder af pave Johannes Paul II. I 1987 udsendtes en særlig rund-skrivelse derom: »Donum Vitæ« (Livets gave). Det hedder heri: »Fra sin und-fangelses øjeblik skal et-hvert menneske respekte-res ubetinget, thi menne-sket er det eneste væsen på jorden, som Gud har skabt for dets egen skyld«. (Reference til 2. Vatika-nerkoncils konstitution »Gaudium et spes« pkt. 24), og »ethvert menne-skes åndelige sjæl er skabt umiddelbart af Gud« (Pa-ve Paul VI's trosbekendel-se pkt. 8).

Længere fremme citerer »Donum Vitæ« igen kon-stitutionen »Gaudium et spes« (pkt. 51) med føl-gende ord: »Det liv, der éngang er undfanget, skal værnes med den allerstør-ste omhu. Både fosterdrab og barnemord er himmel-råbende forbrydelser.«. – Dette skulle tilstrækkeligt klart vise, at det faktisk er kirkens ufravigelige lære, at menneskelivet begynder med undfangelsen, og at provokeret abort derfor ikke på nogetsomhelst tidspunkt eller med no-gensomhelst begrundelse kan være en etisk rigtig handling.

Hvis altså nogle katolik-ker – som Ruth Plum skri-ver – alligevel »har forskel-lige opfattelser heraf« kan det kun skyldes, at de enten ikke kender eller ikke vil acceptere kirkens standpunkt. Og hvis de ikke gør det, kan de heller ikke anses for egnede til at repræsentere den katolske opfattelse – og da slet ikke i en så alvorligt forpligten-de stilling som medlem af »Etisk Råd«.

Jørgen Nybo Rasmussen

Ikke yderligere statsstøtte til kirken

Det var med interesse jeg læste artiklen: »Bispedøm-met ønsker økonomisk støtte af staten«, i »katolsk orientering« d. 12. juni 1991. Skal vi nu til, sam-men med Folkekirken, at deltage i rivegildet om skatteborgernes penge?

Der kan uden tvivl sæt-tes spørgsmålstejn ved fol-kekirkens berettigelse til at koste den danske stat knap en halv milliard om året, i et land, hvor religio-nen betyder så lidt for den enkelte borger, men har vi lov til at løfte pegefinge-ren?

Vi modtager jo også

støtte fra den danske stat. Hvad mon der ville blive af de katolske skoler, hvis den massive statsstøtte blev fjernet? Og hvad skal man kalde den billige leje af byggegrunde, skattefri-hed for præsterne og ikke mindst fradragsmulighe-der for de (om end få), der har underskrevet en 10-års erklæring? Intet af dette går under betegnelsen »statsstøtte til den katol-ske kirker i Danmark«, men hvad ville vi gøre uden disse støtteordnin-ger?

Jeg er modstander af, at den katolske kirke i Dan-

mark skal have yderligere økonomisk støtte af den danske stat af følgende grunde:

1. Et historisk tilbage-blik vil vise faren ved, at kirken bliver økonomisk afhængig af staten. Dette har alt for ofte medført, at kirken har følt sig forplig-tiget til at legitimere det herskende regime, lige meget, hvor ukristeligt dette har opført sig.

2. I disse sparetider, hvor der ubarmhjertigt skæres ned på hjemme-hjælp, sygehusvæsen og uddannelserne, anser jeg det for at være umoralsk,

hvis vi så kommer og for-langer penge. Hvad vi måtte få, ville blive taget fra andre, som måske me-re havde hjælp behov.

3. Statsstøtte ville ikke løse det fundamentale problem vi har, nemlig at alt for få betaler kirkebi-drag. Problemet rod er vel, at folk ikke mener, at kirken er pengene værd. Det kan ske, det skyldes, at folk er dumme, men det kunne jo også være kir-kens egen skyld, hvem ved?

Karen M. Larsen

Gid vore kunstnere ville træde frem med deres meningers mod!

Som barn af en kunstner-slægt og med selv 7 år på kunstakademiet, gjorde Bernhard Lewkovitch's kri-tik af kirkemusikken i vor messeliturgi indtryk på mig.

Om end tonen er skarp, så er den dog ganske klar

og ikke til at komme uden om. Her er det den kom-petente kunstner med eks-pertisen som taler til os.

Musik som sådan har jeg ikke forstand på, men liturgi i sin helhed mener jeg at have lidt fornem-melse for. Siden 50-erne, hvor man så småt begynd-te med »fornyelsen« har jeg således følt, at opga-ven blev grebet forkert an. Som så meget andet i kir-ken, blev også denne op-gave fortrinsvis overgivet præsterne, som i vor tid jo ikke har vist megen kunst-nerisk kunnen eller ind-sigt. Det var således som om disse musiske spørgs-mål mere blev underkastet en moderne rationel teolo-gisk/filosofisk vurdering. – Messen skulle gøres for-ståelig, så det jævne læg-folk kunne følge med, og i pagt med tiden, skulle det gøres på fornuftens præ-misser.

Vel er det godt at vide hvad man gør, og hvorfor

man gør det. Men efter denne »fornuftige« be-handling af liturgien, har jeg selv helt måtte opgive at følge med.

Det som her kaldes nyt, oplever jeg kun som frit svævende remniscenser af noget gammelt, som er blevet malet over i en anden farve. Helheden er gået tabt og spiritualiteten har mistet sin ægthed. No-get egentlig nyskabende har jeg svært ved at få øje på, men det er da unægte-lig også en vanskelig opga-ve.

Før var præsteembedet omgivet med en ærbødig-hed og myndighed, der fik os til at se dette som det eneste virkelige kald i kir-ken. Præsten skulle kunne alt, og præstens ord og vurdering var altid den en-degyldige. Men som tiden går ser vi dog også andre kald i kirken. En sand kunstner er således også en forkynner, og skal vi genfinde det gamle profet-

embede, som ser fremad, skal det klart nok også søges her blandt kunstner-ne med de musiske gaver. – Hvor ofte har jeg dog ikke savnet en følsom og klart arbejdende instruk-tør, som kunne fortælle præsten, hvordan han kan få »det glade budskab« ud, og hvordan man vækker sand tro i hjerterne. I dag lider vi blot smertefuldt under savnet af en sådan karisme.

Med Bernhard Lewko-vitch's svar til Rolf Tørns-hoff og Lily Fausbøll, ser jeg således ikke blot en kompetent kunstners ud-talelse, men også et vid-nesbyrd om, at også andre end præster og deres særlige udvalgte, har et kald.

Gid vore kunstnere i langt højere grad således måtte træde frem med de-res meningers mod, så vi kan se kirken som et guds-folk, hvor der er mange kald og mange nådegaver.

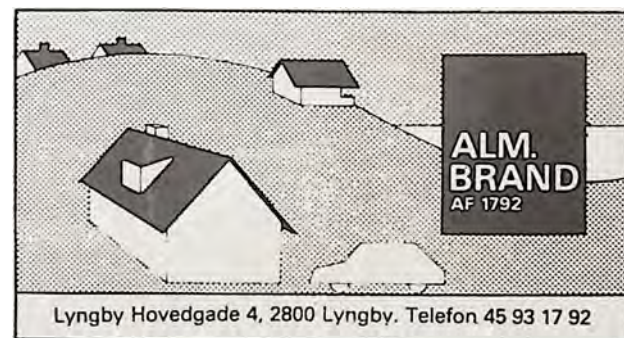
Joost Dahlerup

Velgørende

En dybfølt tak til de herrer Bernhard Lewkovitch og Ole Dam. Velgørende ord fra folk med sagkundskab og musikkultur. Emnet bedres næppe i en fjern fremtid, så vi må erkende, det er en velsignelse at være katolik, men en for-bandelse at være en musi-kalsk katolik.

Skade, at den gregori-anske musik er så godt som forsvunden, den var der ingen, der gjorde vrøvl over.

Inge Pontoppidan

Sangere til Sankt Ansgars Kirke

Til koret ved Sankt Ansgars Kirke søges til snarlig tiltrædelse 2-3 sangere, herunder en sopran og en bas.

Løn i analogi med folkekirkens København-ordning. Kvoteansættelse kan komme på tale.

Nærmere oplysninger hos domkantor Michael Chesnutt, Sankt Ansgars Kirke, Bredgade 64, 1260 København K, tlf. 33 13 37 62. Kortfattet skriftlig ansøgning sendes til kirken senest den 9. september 1991.

Mange læserindlæg

Redaktionen har i løbet af sommeren modtaget flere indlæg, end vi kan bringe i dette nummer. Vi beder indsenderne om tålmodighed.

Trosfællesskabets betingelser

Som svar på *Hans Jørgen Johansens* indslag skriver *Susan Dew* i denne artikel om religionsfilosoffen *Ninian Smart's* tanker om det moderne menneskes sociale betingelser som medlem af flere fællesskaber. Den enkelte tilhører et nationalt fællesskab, et kundskabsfællesskab, et trosfællesskab og et fællesskab med hele menneskeheden. Dette afstedkommer spændinger for den enkelte og for kirken.

Af *Susan Dew*

I et velgørende indlæg i k.o. 5/91 gjorde *Hans Jørgen Johansen* (HJJ) sig nogle betragtninger vedrørende det, han kalder for den katolske isolation i Danmark. En af de tre faktorer, som han mener bidrager hertil, er »en række ofte gentagne fordømmelser af verden omkring os, fordømmelser, der nærmest er blevet til fordomme«. Han er også inde på den utryghed, som det formodentlig kan fremkalde hos nogle katolikker, at kirken selv ikke længere forekommer at være en så fast og monolitisk størrelse bl.a. i kraft af meningspluralisme i egne rækker. HJJ retter sin opmærksomhed mod den katolske kirke i Danmark, og med betegnelsen »trosfællesskab« kan det være hensigtsmæssigt at tænke mest på kirken i dens lokale sammenhæng.

Forholdet til samfundet

Der er grund til at mene, at fordømmelserne og fordommene hænger sammen med en oplevelse af truet identitet og er udtryk for en forsvarsposition. Et centralt spørgsmål må derfor være: hvordan skal trosfællesskabet forholde sig til det socialliberale, demokratiske velfærdssamfunds værdier og prioriteringer? At dette er et spørgsmål, som ikke er helt uproblematisk for trosfællesskabet, vil jeg i det følgende forsøge at belyse ved at trække på visse betragtninger, som religionsfilosoffen *Ninian Smart* gør sig i, hvad egentlig er en boganmeldelse i tidsskriftet »The Thomist« bind 52, 1988. (»The Thomist« er et tidsskrift udgivet af de amerikanske dominikanere).

Problemet kan stilles op som følger: Trosfællesskabets identitet udgøres bl.a. af tradition, lære og en historisk betinget selvforståelse. Der findes imidlertid værdier og tænkemåder i det moderne sam-

fund, som har stor styrke og tendens til at være på tværs af det, som trosfællesskabet står for. Det er med til at danne grundlag for alle samfundsborgernes muligheder og valg og dermed også til at udfordre trosfællesskabet. D.v.s. trosfællesskabets betingelser er delvis afhængige af den enkeltes muligheder i bredeste forstand – som igen er betinget af det moderne samfund.

Ninian Smart analyserer, hvordan vi som enkeltpersoner er medlemmer af flere fællesskaber samtidig og hvad dette betyder for vores forhold til trosfællesskabet.

Fællesskabets lære og kundskabsverdenen

Der opstår, påstår *Smart*, en spænding såvel åndeligt som intellektuelt, fordi vi tilhører mere end ét fællesskab. Der er typisk tale om fire primære fællesskaber, et tros- (eller ideologisk) fællesskab, et nationalt fællesskab, et erfarings- og kundskabens fællesskab. (D.v.s. – først og fremmest videnskaben og den viden vi udnytter i handlingslivet) og det fællesskab, der udgøres af menneskeheden som helhed.

De forskellige fællesskaber er tilbøjelige til at være i konflikt med hinanden og dette har følger for det enkelte menneskes livssituation. Erfaringer og kundskab er en central kilde til spændinger. Så godt som alle i hvert fald i den vestlige verden bliver ført ind i kundskabsverdenen i kraft af skolegang og undervisning, og det forholder sig i almindelighed sådan, at al uddannelse bliver givet, betalt og i nogen grad også kontrolleret af nationalstaten. Endvidere fører videnskaben en liberalisme med sig, som vanskeligt kan forenes med ældgammel autoritet. *Smart* skriver herom:

»Der, hvor det drejer

sig om metode, opstår problemerne mellem fællesskabets læresætninger og kundskabsverdenens sandheder. Kundskabsverdenens fremgangsmåde indebærer frihed til at sætte spørgsmålstejn ved tidligere teorier og værdier. Indføres denne form for liberalisme i trosfællesskaberne, er der risiko for, at det udhuler kildernes og institutionernes autoritet. Selv om jeg f.eks. regner mig som medlem af den episkopale kirke, er der en del ræsonnementer, jeg hører i prædikenerne, som jeg ikke kan tilslutte mig: Hvor der omtales noget, som *Paulus* har skrevet, er det naturligt, at jeg, som medlem af kundskabsverdenens fællesskab spørger, om *Paulus* har ret i det ene eller andet. Kort sagt er jeg blevet forvandlet fra at være et lydigt medlem af trosfællesskabet til at være et, der sætter spørgsmålstegn«. Kundskabsverdenens metoder, skriver *Smart*, er derved sluppet løs på kilderne til trosfællesskabets lære og dette resulterer næsten uundgåeligt i en tendens til at forme ens meninger og holdninger ud fra det, der forekommer en selv at være godt og rigtigt. Den endelige autoritet ligger i min afgørelse og i mine domme. Jeg lytter til trosfællesskabet, men jeg tager ikke ukritisk imod dens lære.

Den enkelte som tilhørende menneskeheden

Når fællesskaber overlapper hinanden, rejser spørgsmålet sig, om hvilket fællesskab, der får første prioritet hos den enkelte. Her fremhæver *Smart*, at viden og videnskab overskrider nationale, racemæssige og religiøse grænser, og hertil kunne det tilføjes, at gennem massemedierne er der sket en demokratisering af viden og information. Disse træk er med til at forstær-

ke begrebet om fællesskab med hele menneskeheden.

Nu anerkender mange religioner fællesskabet med hele menneskeheden, indrømmer *Smart* og derfor findes to oplagte muligheder for den enkelte troendes første prioritet: dets eget fællesskab, snævert eller bredt defineret, og menneskeheden som helhed.

Loyalitet over for det menneskelige fællesskab er naturligvis i høj grad forenelig med individualisme. Der værdsætter hver person for personens egen skyld, simpelthen fordi han eller hun er medlem af menneskeracen. Faktorer, som udhuler fællesskaberne (som forbrugisme, moderne problemløsende centreret undervisning o.s.v.), er også med til at understrege betydningen af selvstændig overvejelse i religiøse spørgsmål og af, hvad den enkelte har for kærlighed for som kilder til et personligt engagement, siger *Smart*.

Autenticitet og ekleticisme

Det er således et træk ved vor kultur, at den enkelte er med til selv at forme sin egen livsanskuelse. Det lægger vores uddannelsessystem op til, og det har klare konsekvenser for trosfællesskabet. Men så er det, at man må spørge, hvor autenticiteten bliver af i lyset af så meget privatiseret »teologi«. *Smart* svarer:

»Måske bliver spørgsmålet allerede stiltiende stillet, når vi betragter en skikkelse som *Hans Küng*. Da han er katolik, kan man kalde ham en katolsk teolog, – men hans teologiske tænkning er for størstepartens vedkommende ikke officielt billigt af den

katolske kirke, selv om mange katolske lægfolk er glade for at læse hans bøger og for at leve sig ind i hans kritiske ånd. Hans situation er allerede tvetydig: han underviser i ét fællesskab, universitetet, men bibeholder en lærerskare i et andet fællesskab blandt sin kirkes medlemmer....« *Smart* taler om det eklektiske menneske – og dermed mener han, at det moderne menneske føler sig fri til at sammensætte sit verdenssyn ud fra det, det anser for godt i forskellige tankesæt og traditioner.

Smart mener imidlertid, at selv om det eklektiske enkelte menneskes rolle ville blive større, er der ingen tvivl om, at de store trostraditioner vil fortsæt-

te, men han har sat fingeren på afgørende faktorer, der spiller ind i spørgsmålet om trosmæssig identitet og tilhørsforhold. For der er ingen tvivl om, at kirkenes stemme er én blandt mange andre, og netop derfor kan trosfællesskabets holdning til det samfund, der omgiver det, og hvis demokratiske indretning, friheder og sikring af velfærd, dets medlemmer også på mange måde nyder godt af, nemt blive tvetydigt og ambivalent.

Mens hurtige og forenklede fordømmelser er noget man kommer let til, er en seriøs, dybtgående og nuanceret forståelse og kritik af samfundet og dens normer noget, der på en helt anden måde er krævende.

Kateketer og religionslærere

Religions-pædagogisk udvalg og Foreningen af katolske skoler i Danmark indbyder landets kateketer og katolske religionslærere til et Mini-seminar, hvor vi kan lære hinanden at kende, udveksle erfaringer og ideer samt drøfte problemer omkring den kateketiske opgave i dag.

Tid: fredag den 27. september kl. 16 til lørdag den 28. september kl. 15.

Sted: Magleås, Høsterkøbvej 6, Høsterkøb, 3460 Birkerød.

Programpunkter: Katekese i dag, problemer og muligheder:

Paneldiskussion (sognepræst Frank Jobst, kateket Felicity Pors, lærer Vicente Christensen).

Hvordan kan det fælles nordiske system bedst anvendes? (Annalise Bruus).

Udstilling og præsentation af undervisningsmateriale og AV-hjælpemidler.

Afrunding og visioner (Inger Harboe Andersen).

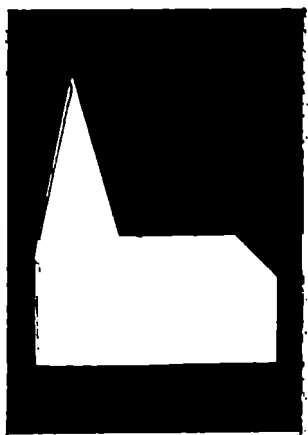
Pris: 450 kr. for dobbeltværelse, 659 kr. for enkeltværelse, 300 kr. uden overnatning.

Tilmelding ved indsendelse af beløbet på giro nr. 4133080, RPU, Skt. Kjeldsgade 3, 2100 København Ø.

Sidste tilmeldingsfrist: onsdag den 11. september.

N.B. I Vikardækning sikret for skolelærere.

Sognekatoketer opfordres til at søge dækning for udgifterne i egen menighed.

Orientering fra sognene

September 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 15, der udkommer 25. september 1991 er mandag den 9. september 1991 for oktober 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou.
Tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser:
Kl. 8.00; kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 1. kl. 10: Højmesse. Besøg af Kolping-familie. (Se sidste sogneblad).
Mandag d. 2., 9., 16., 23. og 30. kl. 14.30: Mini/midi KUK.
Kl. 17.00 tilbedelsen af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph Søstrene (Danmarksgade 13) fulgt af Vespers 17.30.
Tirsdag d. 3., 10., 17. og 24. kl. 9.00: Rosenkransgruppen.
Tirsdag d. 3. og 17. kl. 19: Kor.
Onsdag d. 4. og 18. kl. 14.30: Syklub.
Onsdag d. 4. kl. 17: Messe i kirken.
Torsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 19.00: Maxi-KUK.
Fredag d. 6. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.
Lørdag d. 7.: Sct. Mariæ weekend på Øm. Afgang fra kirken er kl. 10.00 og hjemkomst er søndag d. 8. ved 17.00-tiden.
Søndag d. 8. kl. 10: Højmesse.
Onsdag d. 11., 18. og 25. kl. 19: Messe og åbent hus hos Søstrene.
Torsdag d. 12. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet.
Torsdag d. 12. og 26. kl. 19-21: Maria-gruppen mødes i Sct. Mariæ Kirkes kapel.
Søndag d. 15. kl. 10: Højmesse.
Torsdag d. 19. kl. 19: Pax Christi møde hos Søstrene.
Lørdag d. 21. Medarbejderfest. (Se sidste sogneblad).
Søndag d. 22. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Lørdag d. 28. kl. 17: Polsk messe.
Søndag d. 29. kl. 10: Højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80
eller henv. Sct. Mariæ kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10.
Hverdags messer: Se opslag ved kirken.
Fredag d. 20. og 27. kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messen kl. 17.00.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning Bispensgade 67

Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Messe hver søndag kl. 14: Dansk/vietnamesisk.
Fredag d. 6. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Thisted

Skt. Thøgers Kirke

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04,
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 15. kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekafe.
Søndag d. 29. kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekafe.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.
Søndag d. 1. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 7. kl. 16.30: Messe.
Lørdag d. 14. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 15. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 21. kl. 16.30: Messe.
Lørdag d. 28. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 29. kl. 10: Messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.
Søndag d. 8. kl. 10: Messe fulgt af sogneundervisning indtil kl. 12.
Søndag d. 22. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekafe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerte Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Træffetid: Kl. 11-12, undtagen mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14.
Søndag kl. 10 (undtagen den 22/9).
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15.
Onsdag kl. 18.30. Vi begynder med rosenkransbøn.
Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 4.
Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.

Lørdag d. 14. kl. 14: Polsk messe med efterfølgende samvær i præstegården.
Lørdag d. 28.: Sognedag. Vi begynder med messen kl. 14.
21.-22.9.: Menighedsweekend på Øm; derfor ingen messe i Randers søndag d. 22.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B. 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66.
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund, 85 17 57 08.
Sognesekretær: Bengt Jensen, 86 13 56 66.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekafe) og 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Søndag 1/9 og 15/9 kl. 14.
Messe på vietnamesisk: Søndag 29/9 kl. 14.
Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.
Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller efter aftale.
Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag kl. 8.
KUK: Hver tirsdag og torsdag kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.
Mariakongregationen: Torsdag 19/9 kl. 14.30.
Menighedsrådsmøde: Mandag 2/9 kl. 19.
Menighedens bodstime: Fredag 6/9 kl. 18.
Retræteaften: Mandag 9/9 kl. 19.
Sogneundervisning: Lørdag 7/9 og 21/9 kl. 10.
Familiemesse: Lørdag 7/9 og 21/9 kl. 12.15.
Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.
Galleri ved kirken: 12 danske kunstnere.
Grundkursus: Lørdag 7/9 og 21/9 kl. 11.
Forældremøder: Mandag 16/9 kl. 19 (1. kommunion). Mandag 23/9 kl. 19 (firmelse).
Menighedsudflugt til Øm (Hamahytten): Søndag 8/9 efter højmassen i Århus, slut ca. kl. 16.00.
Århus Kirkernes Fællesråd: Mandag 30/9 kl. 19.30 i menighedssalen.

Pindstrup:

Skt. Mikael's Kirke, Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndag 1/9 og 15/9 kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars Kapel

Holstensgade 25, 8300 Odder
Præst: Piet Reijnders SJ, tlf. 86 13 56 66.
Søndag 8/9 og 22/9 kl. 14.00.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærsvvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38. Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ, tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.
Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30.
Kirkekafe bagefter.
Hverdagsmesser hver onsdag kl. 19.
Skriftemål: Onsdage kl. 18.00, eller efter aftale.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå
Cistercienserinder Kloster, tlf. 86 38 41 11.
Priorinde: Moder Theresa, O.Cist.
Tlf. 86 38 42 06.

Søndagsmesse kl. 8.30.
Hverdagsmesse kl. 9.
Tilbedelse af det Allerhelligste, hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21.
Alle helligdage, som ikke er søndage samt hverdage kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.
Mettetider: Søn- og helligdage kl. 9 og 11.
Menighedskafe efter begge messer mulig.

Søndag den 15. forventes pastor Wuyts tilbage til Herning.
Ministrantudflugt:
Lørdag d. 21.: Ministranterne fra vore fire menigheder i pastoralenhed 4 tilbydes en udflugt til Tangesø, hvor vi bl.a. besøger det spændende el-museum. Vi kører fra Silkeborgvej 25 senest kl. 9.00.
Økumenisk andagtsgruppe:
1. onsdag i måneden-kl. 19.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.
Tlf. 75 62 52 68.
Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.
Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).
Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30.
Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.
Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.
Menighederne er velkomne.

Søndag d. 1. september: Kirkekafe efter højmassen.
Torsdag d. 12. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.
Lørdag d. 14. kl. 14.: Mini KUK og kl. 15.30 messe.
Søndag d. 22.: Katekese over emnet »Er der en kristen etik?« ved B. Hoyos.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.
Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh
Mettetider:
Tirsdag 19.30: (hos Jesu Små Søstre)
Onsdag 19, torsdag 18 (med efterfølgende tilbedelse).
Fredag 9.00, søndag 10.00.
Rosenkrans: Lørdag 10.00.

Studiekreds: Lørdag d. 7. kl. 10.
Ministrantudflugt til El-museet i Tange: Lørdag d. 21.
Sogneaften med video og oplæg om bønnen: Torsdag d. 26. kl. 19.
Udflugt til Kolding: Lørdag d. 28/9.
Tilmelding senest mandag d. 16. på 86 82 24 15.

5 Sydjylland

Sankt Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
Sognepræst: Lars Messerschmidt.
Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag.
Tirsdag normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.
Gudstjenester:
Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
Søndag kl. 10: Højmesse.
Mandag-kl. 16.30: Gudstjeneste med

kommunion hos søstre (alle velkomne).
Onsdag kl. 8: Messe med Laudes. Rosenkrans kl. 16.30.
Torsdag kl. 8.15: Skolemese (Alle er velkomne).
Fredag kl. 9: Messe (se dog d. 6.).

Søndag d. 1. kl. 10: Højmesse med firmelse ved biskoppen. Efter højmessens reception i skolens sal.
Fredag d. 6. Første fredag i md. kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.
Lørdag d. 21. kl. 16.30: Messe på polsk.
Lørdag d. 28. Sogndag: Begynder kl. 14. Slutter med familiemese kl. 16.30.

Skt. Knuds Kirke, Fredericia
 Sjøllandsvej 50A, 7000 Fredericia.
 Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm., tlf. 75 92 11 76.
 Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-12, undt. mandag og tirsdag.
 Om tirsdagen underviser præsten på Skt. Norberts Skole i Vejle fra kl. 8-10.

Messtiderne: **Torsdag kl. 17.15, lørdag kl. 17.00 og søndag kl. 10.00.** Kirkekaffe hver søndag efter højmessens.

Søndag d. 1.: Indsættelse af den nye sognepræst. De unge præstestuderende fra Averbode abbediet synger gregorianske sange.
Fredag d. 13.: Den hellige kommunion bringes til de syge.
 Videre nyheder meddeles i kirken og i det kommende sognebrev.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev
 Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.
 Sognepræst Erling Brodersen.
 Messtider: **Søndag kl. 10.00 og fredag kl. 17.00.**
 Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 10.
 På følgende *søndage* fejres højmessens kl. 15.30: *Den 8., 15. og 22.*
 På følgende *fredage* bortfalder messen kl. 17: *Den 6., 13. og 20.*
Fredag d. 27.: Messe kl. 17.
Søndag d. 29.: Højmesse kl. 10 m. kirkekaffe.
Afskedsgudstjeneste:
 Vi fejrer afskedsgudstjeneste m. pastor Erling Brodersen *søndag d. 6. oktober* kl. 10 m. efterfølgende reception i Rosenkranshuset. Om aftenen er der festreception på Hotel Harmonien kl. 19. Pris pro persona: kr. 90.-. Bindende tilmeldelse m. betaling til fru Christa Kaadtmann inden d. 26. Ingen refusion i tilfælde af afmelding!

Hellig Kors Kapel, Tønder
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder.
 Præst: Lars Messerschmidt, Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90, dog ikke d. 2. og d. 16.
Messe:
Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 1.: Den annoncerede udflugt til Als kloster er aflyst.

Søndag d. 8.: Sogndag. Begynder kl. 14.30. Undervisning og samvær for børn og voksne.
Sogndagene i den kommende sæson:
 Vær venlig at notere følgende datoer: 8. sept., 6. okt., 10. nov., 8. dec., 12. jan., 2. febr., 8. marts, 12. april, 10. maj, 31. maj.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.
 Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.
 Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.
 Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.
 Søndagsmesser: Kl. 10.
 Hverdagsmesser: Hos Søstre kl. 15.
 1. fredag i måneden i kirken kl. 19.
 Kirkekaffe efter søndagsmessen.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
 Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.
 Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst ml. 10-11.
 Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.
 Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.
 Søndagsmesser: Kl. 9.30.
 Hverdagsmesser: Mandag-fredag kl. 17 på Als Kloster.
 Lørdage kl. 8.00 på Als Kloster.
 Søndag 8. september kirkekaffe.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense
 Adelgade 1, 5000 Odense C.
 Tlf. 66 12 16 64.
Præsternes træffetider:
 P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.
 P. K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8.30-10; i maj-sept. 1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe 12.00. 2. søndag: Vietnamesisk messe kl. 14.00.
Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, ons. kl. 10.30, fr. kl. 19.
 Religionsundervisning på skolen: Onsdag kl. 16 for alle grupperne.
 Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i måneden, begyndende med messe kl. 9.

Dalum Klosterkirke
 Søndage: Messe kl. 7.30.
 Hverdage: Messe kl. 6.30.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg
 Sognepræst: J. Kruk.
 Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
 Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11, eller efter aftale.
Faste messtider: Søn- og helligdage kl. 10.00.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19.00 og lørdag kl. 16.00.
Torsdag d. 5.: Vi vil i denne sæson holde studiekreds. Det første planlægningsmøde holder vi i aften. Vi begynder med messen kl. 19.00 i kirken. Derefter fortsætter vi i præstegården. Kom med gode ideer og gode forslag. Alle er hjertelig velkomne.

Fredag d. 6.: Børneweekend for 7-12 årige. St. Heinrich menighed i Kiel holder den weekend for os sammen med deres børn.
Torsdag d. 12.: Senior-Klubben fra Sct. Albani menighed i Odense besøger os ca. kl. 14.00.
Søndag d. 15.: Kl. 10.00 i højmessens takker vi Gud for årets høst. Børnene, unge og voksne bedes komme med frugt, grøntsager o.l., som vi sælger i auktionen efter messen i menighedssalen. Indtægten fra auktionen vil i år gå til de vietnamesiske flygtningelejre.
Lørdag d. 21.: Messe kl. 14.00. Derefter sammenkomsten for Kontaktgruppen - første gang efter sommerferien.
N.B. Ingen messe kl. 16.00!

Sct. Bendts Kapel i Rudkøbing
Søndag d. 1.: Messe kl. 19.00.
Religionsundervisning for børn: Lørdag d. 14. kl. 9.45-11.45 - fælles for alle børn: Dk + vietn. Lørdag d. 21. - fælles Dk + vietn. Lørdag d. 28. kun vietn. kl. 9.45-11.45.

Stella Maris Kirke, Nyborg
 Vindingevej 9, 5800 Nyborg.
 Sognepræst: P. Stefan Huber.
 Tlf. 65 31 03 60/Maria Søstrenes Kommunitet.
 På grund af p. Hubers sygdom vil der foreløbig kun være messe i Stella Maris kirke om lørdagen kl. 17.00.

Vor Frelsers Kirke, Assens
 Nørregade 3, 5610 Assens.
 Sognepræst: P. K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.
Søndagsmesser: 1. og 3. søndag kl. 10.00.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
 Mariagade 4, 4930 Maribo.
 P. Herman Legut, OFM. conf.
 Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.
Messtider:
 Lørdage kl. 16.30.
 Søndage kl. 10.00.

Søndag d. 1.: Under forbønnerne mindes de faldne fra 2. verdenskrig.
Fredag d. 6.: Rosenkransbøn kl. 16.30.
 Det er gavnligt at lade rosenkransen gå igennem fingrene, mens vi beder, så holdes vort indre lettere i kontakt med det hellige.
Søndag d. 8.: P. Berning fra Nykøbing læser messe kl. 10.
Fredag d. 13.: Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter rosenkransen kl. 16.30. - Lejlighed til at skrifte.
Lørdag d. 14.: Det hellige kors ophøjelse. Messe kl. 16.30.
Søndag d. 15.: Efter højmessens på dansk er der messe på polsk kl. 11.15.
Søndag d. 29.: P. Irenæus fra Nakskov læser messe kl. 10.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved.
 Præstøvej 29, 4700 Næstved.
 Tlf. 53 72 09 85.
 Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.
Faste gudstjenester:
 Søn- og helligdage: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.
Søndag d. 1.: Kirkekaffe efter højmessens.
Torsdag d. 5.: Vesper i kirken: Kl. 19. Derefter bibelaften i præstegården. Alle er velkomne!
Fredag d. 6.: Jesu-Hjerte-Fredag: Tilbedelse med sakramental velsignelse: Fra kl. 18 til 19. Aftenmesse kl. 19.
Onsdag d. 11.: Skolemese for de små elever: Kl. 8.
Torsdag d. 12.: Menighedsrådsmøde: Kl. 19.
Fredag d. 13.: Skolemese for de store elever: Kl. 8.
Søndag d. 15.: Polsk gudstjeneste: Kl. 11.30.
Torsdag d. 19.: Menighedsaften: Pastor Jørgen Hviid (fra Helsingør) taler om »Eukaristi og Communio« (Nadvar og fællesskab) kl. 19.30. Med kaffebord. Alle er velkomne!
Lørdag d. 21.: Menighedens medlemmer indbydes af Sct. Knuds Kirkes menighed Ringsted til høstgudstjeneste kl. 16. Derefter er der »kort« valfart til Knud Lavard, og derefter »høstgilde« i Sankt Josephs Skole, Dagmarsgade 10, Ringsted. - Søstrenes tlf. nr. 53 61 73 71. Ring til søstre og sig, hvor mange I kommer!
Fredag d. 27.: Skolens høstgudstjenester: (Fra kl. 9 til kl. 11).
Søndag d. 29.: Kl. 10 høstgudstjeneste. Menighedens medlemmer indbydes af Sct. Jørgens Kirkes sogn til en Moder Theresa aften kl. 19 i Sct. Jørgens Kirke.

Religionsundervisning:
 De børn, der ikke søger katolsk skole og gerne vil gå til den første hellige Kommunion på Kristi Himmelfartsdag den 28. maj 1992, kl. 10, skal melde sig hurtigst muligt hos sognepræsten.
 Det samme gælder for børnene, der gerne vil konfirmeres, firmes! Firmelsens sakramente meddeles af biskop Hans L. Martensen den 9. februar 1992 i Vor Frue Kirke under højmessens kl. 10.
En weekend for menighedens unge:
 Weekenden holdes den 23. og 24. november.
Personalia:
 Døb: Den 4.7. Anders Kirk Rasmussen, søn af Myra og Torben Rasmussen.
 Den 4.8.: Catharina Mulvana, datter af Beate Yvonne og Alan Mulvana.
 Den 25.8.: Christina Mazur Carlsen, datter af Lene Mazur Carlsen og Esben Hansen Carlsen.
 Den 6.8.: Tvillingerne Camila og Emilia Juda, døtre af Anna og Zbigniew Juda.
 Forældrene ønskes hjertelig til lykke!
Dødsfald:
 Den 17.2. 91: Rico Giuseppe Tedaldi, 69 år.
 Den 28.3. 91: Sr. Maria Cyriaka, Sct. Elisabeth Søster, 80 år.
 Den 9.4. 91: Harry Arnold Bruun, 77 år. R.I.P.

Skt. Hans Kirke, Køge
 Sognepræst: Anton Dekkers S.J.
 Bjerggade 10, 4600 Køge.
 Tlf. 53 65 06 51.
 Der er højmesse om søndagen kl. 10.
 Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 1.: Foruden højmessens kl. 10 er der messe på polsk kl. 16 (pater Bodnar).
Søndag d. 8.: Efter højmessens er der kirkekaffe.
Søndag d. 22.: Vil der være en vikar for sognepræsten, som denne søndag celebrerer højmessens (med naturbevarelse som tema) i domkirken i København.
Søndag d. 29.: vil der ligeledes være en vikar, fordi sognepræsten er bortrejst.

Helligåndskirken, Vordingborg
Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes:
Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27,
torsdag, søndag ellers i Næstved,
tlf. 53 72 09 85.
Sognepræsten er bortrejst indtil d. 23.9.
Ingen søndagsmesser i september.
Hver lørdag kl. 16.00: Messe.
Lørdag d. 14.: Menigheds Kaffe efter mes-
sen.

10 Vestsjælland

Vor Frue Kirke, Slagelse
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Sognepræst: Stephen Holm.
Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
Tlf. 53 52 06 45.
Faste messetider:
Om søndagen: Højmesse kl. 10.
Om hverdagen: I Maria-sideskibet nor-
malt således:
Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og
torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15, lørdag
ingen.
Kommunitetets bønner normalt således:
Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.
Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl.
18.45.

Mandag d. 2.: I Månedens 1. mandag er
der, foruden messen kl. 17.15, en times
tilbedelse foran det udstillede sakramente
fra kl. 18-19. Bøn for præste- og ordens-
kald.

Lørdag d. 7.: Rengøringsdag omkring
kirke og menighedshus fra kl. 10.30.
Søndag d. 8.: 23. søndag i årsrækken. Kl.
10.00 højmesse.

I Kalundborg fejres i dag titularfest,
festen for jomfru Marias navn. Kl. 15.30
er der højtidelig messe og efterfølgende
menighedsfest. Slagelse menighed er invi-
teret. Se under »Kalundborg«.

Mandag d. 9. fejres festen for jomfru
Marias fødsel.

Kl. 19.15 (NB) messe. Under denne
messe optages Tommy Rune Jensen i den
katolske kirkes fuldstændige fællesskab.
Søndag d. 22.: 25. søndag i årsrækken. I
tilslutning til højmessens kl. 10 meddeles
dåbens sakramente til Børge og Teresa
Juulsgaards nyfødte søn.

Søndag d. 29.: Mikkelsdag, festen til ære
for ærkeenglene Sankt Mikael, Sankt
Gabriel og Sankt Rafael. Ærkeenglen
Mikael er Slagelse bys værneengel, ær-
keenglen Gabriel er de montfortanske
ordensfamiliers værneengel.

Kl. 10.00 højmesse, sunget delvis på
latin.

Personalia:
Med virkning fra den 1. august 1991 har
biskoppen udnævnt Kim Black og Gianni
Guastella til kommunionsuddelere ved
Vor Frue Kirke i Slagelse.

Skt. Knuds Kirke, Ringsted
Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
Tlf. 53 61 03 92.
Sognepræst Hans Esmark.
Tlf. 42 26 14 04.
Sankt Josef Søstre. Tlf. 53 61 73 71.
Søndag d. 1.: 22. alm. søndag fejres med
p. Gregoire kl. 10.
Onsdag d. 3.: Firmandundervisning nr. 1 i
præstegården kl. 7.50, og skolemesse kl.
8.45. Menighedsstræf hos søstre kl. 19
med bordmesse, samtale om evangeliet
og hyggeligt samvær.
Lørdag d. 7.: 23. alm. søndag fejres med
sognepræsten kl. 16.
Søndag d. 8.: Ingen messe. (I DR-TV er

der transmission af messen i Sankt Vin-
cent Kirke, Helsingør kl. 10.55-12.10).
Søndag d. 15.: 24. alm. søndag fejres med
p. Gregoire kl. 10.
Onsdag d. 18.: Firmandundervisning nr. 2
i præstegården kl. 7.50 og skolemesse kl.
8.45. Dameaften hos søstre fra kl. 19 -
adventsfesten er i sigte!
Lørdag d. 21.: Valfart/høstmesse med sog-
nepræsten kl. 16. Vi begynder i kirken,
fortsætter ved vejkorset på Holbækvejen,
kører videre til Haraldsted og slutter
endelig med høstfest på skolen - som vi
plejer. Koldt bord med ... Lister er
ophængt i våbenhuset, hvor du kan skrive
hvad du medbringer samt hvor mange I
deltager i spisningen. Medbring gerne
venner og bekendte!
Søndag d. 22.: Ingen messe.
Søndag d. 29.: Messe med p. Gregoire kl.
10. Husk at sommertid er slut her til
morgen, så vi kan sove en time længere -
altså inden søndagsmessen.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg
Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksga-
de 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 53 52 06 45.
Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-
Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B,
4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carl-
sen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg,
tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende
kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag d. 8. fejres festen for jomfru Marias
navn, vor kirkebygning og menigheds
titularfest.

Kl. 15.30 (NB!) festmesse, afsluttet med
Te Deum og sakramental velsignelse.
Under messen fornyer menigheden sin
indvielse til jomfru Maria.

Efter messen fortsætter vi i menighedslo-
kalerne. Her bydes der på en lille aperitif,
inden vi, - traditionen tro, - spiser middag
sammen.

NB: Dagen før festen, lørdag den 7. sept.,
samles vi til en menighedens rengørings-
dag og festforberedelsesdag. Alt ude og
inde skal gøres fint og klart! Kom alle-
sammen og giv et nap med. Vi begynder
kl. 10.

Søndag d. 22.: Fejres dele af messen på
latin.

Personalia:
Med virkning fra 1. august 1991 har
biskoppen genudnævnt Poul-Erik Jensen
som gudstjenesteleder ved Skt. Maria
Kirke og samtidig udnævnt Eugeniusz
Wojtaszewski og sr. Engeline som kom-
munionsuddelere.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk
Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.
Sognepræst: Stephen Holm,
Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
Tlf. 53 52 06 45.
Gudstjenesteleder: Jan Tecza,
Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.
Tlf. 53 44 15 62.
Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borro-
mæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300
Holbæk, tlf. 59 44 37 53.
Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med
efterfølgende kirkekaffe i menighedslo-
kalerne.
NB: Ingen messe på selve søndagen.

Torsdag d. 5.: Aftenen før månedens 1.
fredag er der kl. 19.15 en ordets gudstje-
neste med uddeling af den hellige kom-
munion og efterfølgende tilbedelse foran
det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 7. fejres indvielsesdagen for
Sankt Ansgars Kirke i København (bispe-
dømmets domkirke).

Søndag d. 8. fejres Titularfest i Kalund-
borg, festen for jomfru Marias navn. Kl.
15.30 er der højtidelig messe og efterføl-
gende menighedsfest. Holbæk menighed
er inviteret. Se under »Kalundborg«.

Lørdag d. 14. fejres festen for det hellige
kors' ophøjelse.

Lørdag d. 28. er der rengøring omkring
kirke og menighedslokaler fra kl. 13.30.
Mød op og giv et nap med!

Personalia:
Med virkning fra den 1. august 1991 har
biskoppen genudnævnt Jan Tecza og
Poul-Erik Jensen som gudstjenesteledere
og kommunionsuddelere, og samtidig har
han nyudnævnt sr. Engeline som komm-
unionsuddeler.

Ved messen på den hellige Montforts
grav i St. Laurent-sur-Sevre i Vestfrank-
rig, blev, under den mariansk-montfor-
tanske valfart, den 27. juli, John Larsen
(Jyderup) optaget i den katolske kirkes
fuldstændige fællesskab.

Allesammen: Hjertelig til lykke.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde
Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.
Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.
Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.
Familiemesse den anden søndag i måne-
den.

Hverdagsmesser: Kl. 8 mandag og fredag
dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søn-
dagsmesserne.

Søndag d. 29.: Kirkevielsesfest.

Torsdag d. 12.: Menighedsmøde kl. 19.30.
Susanne Sønderbo indleder: Livet som
proces: Vejen til at blive mere menneske.
Mødet tilrettelagt af kvindeklubben.

Ledreborg Slotskirke
Hver søndag messe kl. 8.30.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke
Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Sognepræst: Jacob Muiser, tlf.
42 81 27 96 helst mel. 9-10.
Præst: Andre Papuga CM
Tirsdag: Messe kl. 10.
Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.
Skriftemål i forbindelse m. gudstjenester-
ne og efter aftale.
Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente
efter aftenmessen kl. 19.30 den første
fredag i måneden.

Torsdag d. 5.: Religionsundervisningen
begynder for alle vore børn og unge kl.
16. Yngste hold består i de børn, som i år
er begyndt i skolernes 1. klasse, (ikke
børnehaveklasse). Det er vigtigt at være
med i undervisningen helt fra start!
Tilmelding hos præsterne inden 1. sept.
Lørdag d. 14.: Festdag for ældre, syge og
handicappede i Sct. Hans Kirke i Hørs-
holm, Marievej 6. Messe kl. 11, festligt
samvær med fællesspisning bagefter i
menighedssalen. Tilmelding og oplysning
hos Sr. Marie-Auguste, tlf. 42 26 78 65,
fru Meulenkamp, tlf. 42 24 67 65 og Sr.
Neophita, tlf. 42 81 00 96.
Mandag d. 16.: Præstemøde kl. 18.

Lørdag d. 28.: Lørdagsklub for de 4-9
årige i hestestalden på Nordvanggård.
Indbydelse i beg. af september.
Søndag d. 29.: Høstmesse som familie-
messe.

Vor Frue Kloster, Asebakken
Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.
Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl.
8.20.
Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm
Marievej 6, 2970 Hørsholm.
Sognepræst: Jac. Muiser,
Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Tlf. 42 81 27 96, bedst kl. 9-10.
2. præst: Andrzej Papuga,
Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesser:
Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.
Mikkelborg, Strandvej 352: Kl. 8.
Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans
Kirke.
Skriftemål:
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med
messerne eller efter aftale.

Tirsdag d. 3.: Kl. 19.00 læst messe. Kl.
19.30 menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 5.: Kl. 16.00 religionsundervis-
ning for børn og unge genoptages efter
ferien på Nordvanggård.

Lørdag d. 7.: Kl. 9 ved kirken. Menig-
hedsudflugt i bus til Keldby og Elmelund
kirker på Møn, hvor vi bl.a. skal se gamle
kalkmalerier. Vor guide på turen er Ulla
Pinborg. Vi er tilbage ved kirken ca. kl.
17.30.

Tirsdag d. 10.: Kl. 19.00 mødes kirkens
arbejdshold i kirkebygningen.

Lørdag d. 14.: Den årlige fest for de fire
nordsjællandske menigheders ældre, syge
og handicappede. Festdagen indledes
med messe i vor kirke kl. 11, der er
middag med sang og musik kl.
12.30-14.30 og dagen afsluttes med an-
dagt kl. 15.00.

Hjælpere til arrangementets gennemfø-
relse er meget velkomne og bedes melde
sig til Ricky Meulenkamp, tlf.
42 24 67 65.

Tirsdag d. 24.: Kl. 19.00 mødes kirkens
arbejdshold i kirkebygningen.

Rettelse til vort sogneblad: Festen på Nord-
vanggård er ændret fra lørdag d. 26.
oktober til lørdag d. 2. november. Nær-
mere vil fremkomme senere.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7,
3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde
10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl.
9-10, dog undtagen søndag og mandag.
Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Søndag d. 1.: Messe kl. 11. I forb. hermed
vil vi velsigne vore automobiler, som
derfor bedes hensat på vor egen p-plads.
Bagefter aflægger menighedsrådets for-
mand Ib Horup beretning om menighe-
dens stand, og vi skyller dette ned med
kaffe.

Tirsdag d. 3.: Messe kl. 18.
Torsdag d. 5.: Messe kl. 17.

Fredag d. 6.: Messe kl. 8.30.
Søndag d. 8.: Stille messe kl. 8 - fordi
sognepræsten har TV-messe fra Helsing-
ør kl. 11-12.10.

Onsdag d. 11.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 12.: Messe kl. 17.
Fredag d. 13.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 14.: Pensionistdag i Hørsholms Katolske kirke. Interesserede folkepensionister bedes kontakte Sr. Marie-Auguste vedr. tilmelding, tlf. 42 26 78 65.

Søndag d. 15.: Messe kl. 11.

Tirsdag d. 17.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 18.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 19.: Messe kl. 17.

Fredag d. 20.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 22.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 24.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 25.: Messe kl. 17.

Fredag d. 27.: Messe kl. 8.30. Besøg fra vores venskabsmenighed i Lübeck fra fredag aften til søndag eftermiddag.

Søndag d. 29.: Messe med lübeckerne kl. 11, dansk/tysk. Denne morgen er sommertid til ende - vi kan sove 1 time længere.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71

eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 1.: Messe kl. 9.

Tirsdag d. 3.: Pensionist-træf hos søstre på Møllebakken kl. 14.30, med messe og hyggeligt samvær.

Lørdag d. 7.: Ministranterne mødes kl. 10 for at øve til søndagens messe.

Søndag d. 8.: DR transmitterer vores messe fra kl. 10.55 - vi beder om, at ingen kommer senere. I messen vil vi fejre, at der nu har været læst messe regelmæssigt i 100 år.

Tirsdag d. 10.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Lørdag d. 14.: Pensionistdag i Hørsholms Katolske Kirke. Interesserede folkepensionister bedes kontakte fru Buch på tlf. 42 23 20 03.

Søndag d. 15.: 24. alm. søndag, messe kl. 9.

Tirsdag d. 17.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Søndag d. 22.: Høstmesse/familiemesse/ Sct. Vincent Fest m.m. kl. 11.

Tirsdag d. 24.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Søndag d. 29.: Latinsk messe kl. 9. Denne morgen er sommertid til ende - vi kan sove en time længere!

13 Hovedstads-område NV

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 44 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Messtider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage:

Tirsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).

3. fredag i måneden: Kl. 19.30

Tilbedelse tirsdag kl. 19.30-20.30.

Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før messerne.

Ungdomsklubber

Maxi-KUK: Starter i september.

Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen. Tlf. 44 94 93 31.

August:

Lørdag d. 31.: Festlig indsættelse af vor nye sognepræst Frank Jobst ved messen kl. 17.00.

Efter messen fejrer vi både Franks indsættelse og hans 25 års ordens jubilæum. Kom og vær med. Hvis vejret tillader det bliver det en havefest.

September:

Søndag d. 1.: Ministrant undervisning.

Firmelse: Der bliver firmelse i sognet d. 16. februar 1992. Firmander, der skal være fyldt 14 år senest på firmelsesdagen bedes henvende sig til sognepræsten senest d. 15. september 1991.

Første kommunion: Alle der ønsker at modtage første kommunion næste år skal melde sig til sognepræsten senest d. 15. september 1991.

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.

Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messtider: Søndag kl. 10.30.

Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Søndag d. 1.: afholdes Skt. Antonis årlige sommermarked.

Messen på denne søndag er kl. 9 på pladsen foran kirkens hovedindgang. Kl. 10 åbnes sommermarkedet. Der er tombola, salgsbod, bogmarked, loppemarked, restaurant m.m.

Fredag d. 6.: 1. fred. i måneden.

Der er tilbedelse kl. 18.30 indtil messen kl. 19.00.

Fredag d. 27.: Niels Steensens andagt kl. 18.50 og messe kl. 19.

14 Hovedstads-område NØ

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler,

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Tlf. 45 87 77 12.

Kirkekontor, tlf. 45 87 39 35 kl. 10-12.

Tirsdag d. 3. kl. 19.00: Mini/Midi-KUK begynder.

Onsdag d. 4. kl. 19.00: Old Boys begynder.

Torsdag d. 5. kl. 19.00: Menighedsråds-møde.

Lørdag d. 7. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 8. kl. 11.00: Søndagsmesse med kirkekaffe.

Onsdag d. 11. kl. 13.00: Onsdagsgruppen.

Torsdag d. 12. kl. 19.00: Studiegruppe A.

Lørdag d. 14. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 15. kl. 9.30: Familiemesse med morgenbord. Kl. 11.00 søndagsmesse.

Lørdag d. 21. kl. 17.00: Søndagsmesse.

Søndag d. 22. kl. 11.00: Søndagsmesse.

Onsdag d. 25. kl. 13.00: Onsdagsklubben.

Torsdag d. 26. kl. 19.00: Studiegruppe A.

Lørdag d. 28. kl. 17.00: Søndagsmesse med dialogprædiken.

Søndag d. 29. kl. 11.00: Søndagsmesse.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.

Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9).

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9. Morgenmad i kantinen efter messen. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

N.B. Medmindre anden meddelelse gives, fastholdes sommerferien søndagsmesseordning indtil videre, d.v.s. kun én søndagsmesse, og det er kl. 9.00.

Hverdagsmesserne søges gennemført efter den sædvanlige ordning; men for en sikkerheds skyld bedes man være opmærksom på eventuelle meddelelser desangående under søndagsmessen.

Søndag den 8. afholdes menighedens skovtur til Sofienholm.

Efter højmesse og morgenmad er der kl. 11 afgang til Sofienholm, hvor der er frokost kl. 12.30.

Priser: Voksne 100.- kr., børn 35.- kr. Tilmelding er nødvendig og skal ske senest den 1. september ved aflevering af tilmeldingskuponen på den i kirken fremlagte løbeseddel. Skulle man ikke have fået en løbeseddel, kan tilmelding med samme frist også ske til Hans Larsen, tlf. 31 62 64 30 eller til pastor Kozon, tlf. 31 64 04 22.

Undervisning:

Børn og unge, der skal til henholdsvis førstekomunion og firmelse inden for det kommende år, bedes meldt til undervisning senest den 1. september. Se i øvrigt nærmere herom i sidste sogneblad (nr. 5). **Sognekathekesen** begynder i november.

Studiekreds:

I lighed med tidligere år arrangeres der også i år i samarbejde med Skovshoved og Ordrup samt Sct. Andreas og Sct. Therese sogne en fælleskirkelig studiekreds. Et fyldigere program følger, men reserver allerede nu følgende aftener i efteråret: 9. oktober og 13. november i Skovshoved Kirke og 23. oktober og 27. november i Sct. Andreas Kirke. Møderne finder sted i de respektive menighedslokaler og begynder alle kl. 19.30.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon,

Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.

Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00. Jævnfør dog: Indtil

videre kun én messe: Højmessen kl. 10.30.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Søndag d. 1.: 22. almindelige søndag. Kl. 10.30: Latinsk højmesse.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messtider.

Lørdag d. 7.: Årsdagen for Domkirkens konsekration. Kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 8.: Vor menighed er af Sankt Therese menighed indbudt til at deltage i dens skovtur til Sophienholm v/Bagsværd Sø. Se program fremlagt i våbenhuset.

Tirsdag d. 10.: Rosenkransbøn kl. 15.00 hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Tirsdag d. 24.: Kl. 15.00 bibelstudium hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding: Se under den 10.

Studiekreds:

I lighed med tidligere år arrangeres der også i år i samarbejde med Skovshoved og Ordrup samt Sct. Andreas og Sct. Therese sogne en fælleskirkelig studiekreds. Et fyldigere program følger, men reserver allerede nu følgende aftener i efteråret: 9. oktober og 13. november i Skovshoved Kirke og 23. oktober og 27. november i Sct. Andreas Kirke. Møderne finder sted i de respektive menighedslokaler og begynder alle kl. 19.30.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele

CSJ. (Tlf. priv.: 31 24 33 32).

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse. Kl. 11.30 dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 3.: Kl. 16 Kongregationsandagt.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 15.: Kl. 11.30 familiemesse. Derefter kirkekaffe.

Tirsdag d. 17.: Kl. 14.30 møde for de ældre.

Lørdag d. 21.: Kl. 10 Kongregationsmesse. Men ikke kun for kongreganister!

Søndag d. 22.: Kl. 20 ungdomsmesse med »Café« bagefter.

Mandag d. 23.: Foredragsaften. Begyndelse: Kl. 19.30. »Hvad kan vi lære af Islam?« v/pastor Lissi Rasmussen, Johanneskirken.

Første kommunion - firmelse - religionsundervisning for børn og unge:

Vort mellemhold (børnene mellem 9 og 12 år) mødes alle onsdage kl. 15.30-17. Vi skifter mellem undervisning og »børneklub«.

Forberedelse til Første Kommunion finder sted to søndage i måneden fra kl. 10 til ca. kl. 12.30. Messen kl. 11.30 er en del

af undervisningen. Vi begynder søndag den 1. september. Børn, som går i 2. klasse og opefter og som ønsker at gå til Første Kommunion i 1992 (Hvide Søndag den 26. april), skal snarest tilmeldes hos sognepræsten eller sr. Evelyn. Børnene undervises af sr. Johanna Tielkes.

Firmelsesundervisningen er begyndt sidst i august. Unge, som går i 8. klasse eller opefter og som vil firmes/konfirmeres i 1992 (søndag den 15. marts), skal hurtigst muligt tilmelde sig hos sognepræsten eller sr. Evelyn.

Og to ekstra-tilbud for voksne:

Erfaringen viser, at når børn deltager i sakramentsforberedelsen og i religionsundervisningen, kommer de tit med spørgsmål. Mange forældre, og ikke mindst de ikke-katolske, føler så ofte, at de gerne vil vide lidt mere om den katolsk-kristne tro. Derfor vil vi gerne støtte forældrene i deres ansvar for den religiøse opdragelse af deres børn ved at etablere følgende studiekredse:

1) En studiekreds, hvor vi vil beskæftige os med grundlæggende trosspørgsmål. Studiekredsen vil tage de emner op, som behandles under forberedelsen til Første Kommunion. Kredsen er åben for alle voksne, som vil beskæftige sig med mere grundlæggende trosspørgsmål. Vi vil mødes ca. en gang hver måned. Første møde: søndag den 1. september kl. 10-11.30.

2) Det andet tilbud er et resultat af de spørgeskema, som vi havde ude i foråret. Der blev efterlyst en studiekreds/gruppe for voksne, der ønsker at beskæftige sig med religiøse spørgsmål.

Vi tager som udgangspunkt:

De ti bud - en brugsvejledning til et godt liv.

Det første møde holdes mandag den 2. september kl. 19.30 i menighedssalen.

Skt. Mariæ kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 København F. Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræst Charles Edwards, S.J., træffes bedst kl. 10-11, mandag undtaget.

Messetider: Søndag kl. 11.

Hverdage kl. 6.45, dog ikke tirsdag også: Tirsdag kl. 16.45 og onsdag kl. 19.30.

Onsdag d. 4. er der kun messe kl. 6.45, ikke om aftenen.

Fredag d. 6. er der messe kl. 19.30, men ikke 6.45.

Lørdag d. 7. er der sogneudflugt.

Der er ingen familiemesse i denne måned: Vi begynder i oktober måned.

Lørdag d. 14. Børn i alle aldre er velkomne til religionsundervisning hver lørdag fra 10-12.

Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.

Sognepræst: Charles Edwards, S.J. Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Træffes bedst kl. 10-11, mandag undt. på Skt. Mariæ Kirkes telefon 31 71 53 35.

Fast messetid: Søndag kl. 9.30. Eventuelle hverdagsmesser bekendtgøres søndagen før.

Søndag d. 8.: Firmelse ved biskop Hans L. Martensen kl. 9.30.

Efter messen reception i menighedssalen. Søndag d. 15.: Menighedsrådsmøde efter messen.

Torsdag d. 26.: Messe kl. 19.00. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist. Weimargade 7, 2300 København S.

Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt., og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredags messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Hver fredag rosenkransbøn efter 11-messen. Søndag d. 1.: kl. 10 festlig familiemesse med dåb.

Fredag d. 6.: kl. 16.30 bøn- og meditationstime med udstilling af det allerhelligste og sakramental velsignelse.

Lørdag d. 7.: kl. 13-17 Tro og Lys. Festmesse med biskoppen kl. 17 i anledning af kirkens istandsættelse m/efterfølgende reception i krypten.

Tirsdag d. 10. og d. 24. kl. 11 tirsdagsklub efter messen.

Lørdag d. 21.: kl. 10-13 Firmelsesundervisning. Messer efter planen.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering. Se nedenfor).

Bredgade 64, 1260 København K. Sognepræst Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00. Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lørdag kl. 17.00: Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Søndag d. 1. kl. 8.00: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustin, gregoriansk sang.

Onsdag d. 4. kl. 10.00: Messe for de ældre i menighedssalen.

Lørdag d. 7. kl. 17.00: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 8. kl. 8.00: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustin, derefter menighedens bustur til Vestsjælland. Vi er tilbage ca. kl. 19. Pris kr. 80.00, børn under 14 år kr. 40.00.

Lørdag d. 14. kl. 17.00: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 15. kl. 8.00: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustin.

Onsdag d. 18. kl. 10.00: Messe for de ældre i menighedssalen.

Lørdag d. 21. kl. 17.00: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 22. kl. 8.00: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustin, pater Dekkers SJ prædiker i

anledning af søndagen for miljø og naturbevarelse.

Lørdag d. 28. kl. 17.00: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 29. kl. 8.00: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustin.

Firmelse pinse 1992

Undervisning lørdag kl. 10-11.30 (dog kun hveranden lørdag).

I øvrigt er man altid velkommen til at rette forespørgsel til en af præsterne eller kirkens kontor angående undervisning.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10:

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17:

Engelsk messe.

Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).

Hver torsdag kl. 19: Messe med noveneandagt i kirken.

Søndag d. 1.: kl. 10 familiemesse.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter messe kl. 19.

Mandag d. 9.: Arbejdsrådsmøde kl. 19.30 for alle, der vil give en hånd med ved basar-loppemarkedet.

Torsdag d. 19.: Møde for alle børn der ikke går på Skt. Annæ Skole og deres forældre. Ved samme lejlighed kan man tilmelde børnene til 1. hl. kommunion og firmelsens sakramente. Vi begynder med messe kl. 19 i kirken.

Søndag d. 26.: kl. 10 latinsk højmesse.

Vi erindrer om det kommende basar- og loppemarked, som finder sted weekenden 5.-6. oktober 91. Bortset fra hårde hvidevarer modtages alle slags effekter i god stand. Tingene kan afleveres i præstegården efter aftale med sognepræsten, som også modtager besked, hvis effekter skal afhentes.

Benyt lejligheden til at få ryddet op i kældere eller på loft!!

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.

Sognepræst: D. Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen. Tlf. 56 95 43 69.

Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.

Søndag i september: Højmesse kl. 9.00. Onsdag d. 11. møde med damerne kl. 14.00 hos søstrene.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.

Sognepræst: D. Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Menighedsrådsformand:

Erik Frandsen, Kannikeengen 24.

Tlf. 56 97 42 95.

Søndag i september: Højmesse kl. 11.00. Lørdag d. 7. religionsundervisning i præstegården kl. 10.00.

Onsdag d. 11. møde med damerne kl. 14.00 hos søstrene i Rønne.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51. 3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdage:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl. 17.15 hos Jesu Små

Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekafe: Efter søndags- og torsdagsmessen.

Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekafe og/eller telefonisk.

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade

28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.

Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5

p.m. SAK: at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: at 5 p.m. SAK

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 6.01

au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze świąte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Næste messe: Søndag d. 15. september kl. 16 på Jagtvejen 183 - i huskapellet.

Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl. 16 i huskapellet Stenosgade 4A.

NB: Ingen messe i juli og august.

Ministrantfesten på Frederiksberg i København var en fantastisk oplevelse, og det er tankevækkende, at 5% af menighedens medlemmer er ministranter, siger *Jesper Fich*.

Det skal være anderledes før man kan tale om kirke

I det økumeniske centers bog »ung i dag« skriver *Lars Tjalve*: »I en diskussion med elever på en lille-skole her i kommunen slog de fast over for mig, at det de havde imod Gud, som han blev præsenteret i Folkekirken var, at han lignede en pædagog. Og det de havde imod pædagoger var, at de altid var så skide-flinke!«

Hvad de protesterer imod, er ikke blot et udvandet gudsbillede. Det er service-kirken, de langer ud efter. Service-kirken, det er den, der altid er parat til at dulme. Den, der først og fremmest står parat – næsten som en del af behandler-systemet – med hjælp til at affinde sig med tingene, som de er. Det er den kirke, der blot er festarrangør og i øvrigt præsenterer den rare Gud, og den dejlige verden, vi skal hjælpe hinanden med at passe på. Som én sagde: »Der er sgu ikke noget sug i mellemgulvet, når man kommer i kirke. Man føler bare hele tiden, at det er pinligt«.

Når man som præst står med 35 ministranter efter den årlige messe, hvor vi fejrer menighedens ministranter – og dermed dybest set menighedens potentialer – så oplever man meget konkret, hvor anderledes en kirke kan være i forhold til Lars Tjalves ellers meget rammende beskrivelse.

Det skal også være anderledes, før man kan tale om kirke: Motivet for messen i år var »sandhed«. Sandheden har det som våd sæbe – der skal flere hænder til for at holde den fast. Af den grund må vi nødvendigvis også erkende, at vil vi leve som troende mennesker, må vi gøre det i fællesskab, det fællesskab, som kirken er. Og derfor er vi også hen-

vist til hinandens tro. Kun på den måde kan Kristus være midt iblandt os. Og derfor kan den ene heller ikke erstatte den anden: alle er kaldet til at være et ansigt i dette fællesskab.

Ministrantfesten på Frederiksberg i år var en fantastisk oplevelse, (se bare på billedet) og det er da i øvrigt tankevækkende at 5% er menighedens medlemmer er ministranter!

Hermed er ideen om ministrantfesten givet videre. Det er stadig den bedste måde, at formidle forståelse for liturgi til børn og unge, at de kan være aktive ved alteret.

Og så undgår vi også at blive til en uengagerende »service-kirke«.

Jesper Fich

Flere indlæg i næste nummer

Redaktionen har i løbet af sommerperioden modtaget så mange læserindlæg, at det ikke har været muligt at bringe samtlige i dette nummer. Vi beder derfor indsenderne om lidt tålmodighed.

Tak for valfarten til Lourdes

Valfarten til Lourdes begyndte med en sang i flyet, og vi sang hver dag. Den daglige messe blev ledsaget af vore danske salmer – udendørs som indendørs – i regn og i sol. Sangen var et vigtigt led i de daglige processioner, eftermiddagens sakramentsprocessioner og aftenernes lysprocessioner.

Under de store pontificalmesser i den underjordiske Pius X's Basilika folte vi verdenskirken storhed. Således blev »Sangen

om Bernadette« levende-gjort.

I løbet af valfarten oplevede vi Guds mange gaver til sin kirke – gennem fællesskabet, omsorgen for hinanden og gennem sakramenterne: Nadveren – bodens sakramente – og de syges salvelse.

Årets tema »Verden og kirken har brug for præster« blev således bevidstgjort for os.

Kilden med det undergørende vand gjorde et stærkt indtryk, alle drik-

ker af vandet og tvætter sig i det, og det er her de syge søger badene. Vi deltog i udflugterne til Bartres, hvor der var andagt i kirken, og til Gavarnie i Pyrenæerne med de store naturoplevelser.

Tak til alle deltagerne i valfarten, til de syge – og de raske, til alle hjælpere, valfartskomiteen, læger og præster, – ja til alle der medvirkede til at valfarten til Lourdes blev så stor en oplevelse.

Vibeke Jul Rasmussen

Vor Frue Kirke i Silkeborg har fået to nye fælleskalke

Jørgen Dahlerup har udført arbejdet

Menigheden ved Vor Frue Kirke i Silkeborg har bestilt to nye fælleskalke udført af Dahlerup Sølvmedie i Hørsholm. Efter at Det andet Vatikanerkoncil på ny gav alle troende muligheden for at modtage nadveren under begge skikkelser, er kirken blot vendt tilbage til en praksis, der var det normale i Oldkirken. Her i landet udkom allerede i 1968 et lille hæfte på Pauluskredsens forlag med titlen »Frelsens Kalk«. Heri gøres der rede for nogle grunde til, at man i den vestlige kirke så sent som i det 12. årh. begyndte at gå bort fra at modtage nadveren under begge skikkelser.

Her i Silkeborg har vi i mange år modtaget nadveren under begge skikkelser, og med erhvervelsen af disse to meget smukke kalke, har modtagelsen af nadveren fundet en form,

der både er værdig og meget udtryksfuld. Kirkefaderen *Augustin* skrev følgende ord: »Hvad vi skal forstå ved kalken, har Apostlen ganske vist ikke udtalt i ord, men han har vist os det tilstrækkeligt. Ligesom han med hensyn til brødet synlige skikkelse sagde, at mange små korn bliver gennemvædet, så de bliver til et hele, lige som om der sker det, der står om de troende i Den hellige Skrift: »De var én sjæl og ét hjerte i Herren«, så tænk også på, brødre, når det drejer sig om vinen, hvorfra vinen kommer. Der er mange druer på klasen, men saften af druerne bliver hældt sammen og bliver til en enhed. Således har vor Herre Kristus også tilkendegivet os, at han ville have, at vi skulle tilhøre ham, da han indviede vor freds og enheds mysterium ved sit

bord. (cit. Frelsens Kalk s. 36).-

H. Lawetz-Hansen

I Silkeborg har menigheden i mange år modtaget nadveren under begge skikkelser. Med erhvervelsen af de to nye kalke, har modtagelsen af nadveren fundet en form, der er både værdig og meget udtryksfuld, siger *H. Lawetz-Hansen*.

Liturgisk kalender september 1991

1. grøn. 22. alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm. S.pf.* 1. L.: 5. Mos. 4,1-2.6-8; Sl. 15,2-3a. 3bc-4ab.5. (Om.: Herre, hvem kan gæste dit telt?) 2. L.: Jak. 1,17-18.21b-22. 27. Ev.: Mark. 7,1-8. 14-15. 21-23.
2. grøn. Mandag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: 1. Tess. 4,13-18. Ev.: Luk. 4,16-30.
3. hvid. Tirsdag i 22. alm. uge. (II Ps). *Gregor den Store*, pave og kirkelærer, (†604)(m). L.: 1. Tess. 5,1-6.9-11. Ev.: Luk. 4,31-37.
4. grøn. Onsdag i 22. alm. uge (II Ps). L.: Kol. 1,1-8. Ev.: Luk. 4,38-44.
5. grøn. Torsdag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: Kol. 1,9-14. Ev.: Luk. 5,1-11.
6. grøn. Fredag i 22. alm. uge. (II Ps). L.: Kol. 1,15-20. Ev.: Luk. 5,33-39.
I Domkirken: 1. vesper til Kirkevielse.
7. hvid. Lørdag. Årsdagen for Domkirkens Konsekration (h).
I Domkirken (h).
Gl. Cr. Særpf. 1. L.: Kong. 8,22-23.27-30; Sl. 84,3-4.5.10-11. (Om.: Hvor elskelige er dine boliger, Hærskarers Herrel!) 2. L.: 1. Kor. 3,9c-11.16-17. Ev.: Joh. 2, 13-22 eller Joh. 4,19-24.
2. vesper til Kirkevielse.
I andre kirker (f). (II Ps). *Gl. Særpf.* Man vælger mellem 1. og 2. læsning.
8. grøn. 23. Alm. søndag. (III Ps). *Gl. Cr. Alm. S.pf.* 1. L.: Es. 35,4-7a; Sl. 146,6c-7.8-9a.9bc-10. (Om.: Pris Herren, min sjæll Eller: Hallelujal) 2. L.: Jak. 2,1-5. Ev.: Mark. 7,31-37.
Jomfru Marias fødsel fejres ikke.
9. grøn. Mandag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: Kol. 1,24-2.3. Ev.: Luk. 6,6-11.
10. grøn. Tirsdag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: Kol. 2,6-15. Ev.: Luk. 6,12-19.
11. grøn. Onsdag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: Kol. 3,1-11. Ev.: Luk. 6,20-26.
12. grøn. Torsdag i 23. alm. uge. (III Ps). L.: Kol. 3,12-17. Ev.: Luk. 6,27-38.
13. hvid. Fredag i 23. alm. uge. (III Ps). *Johannes Chrysostomos*, biskop og kirkelærer, (†407)(m). L.: 1. Tim. 1,1-2.12-14. Ev.: Luk. 6,39-42.
14. rød. Lørdag. Det Hellige Kors' ophøjelse (f). (III Ps). *Gl. Særpf.* eller *Pass.pf.* L.: 4. Mos. 21,4-9 eller Fil. 2,6-11; Sl. 78,1-2. 34-35.36-37. 8. (Om.: Glem ikke Guds velgerninger.) Ev.: Joh. 3,13-17.
15. grøn. 24. Alm. søndag. (IV Ps). *Gl. Cr. Alm. S.pf.* 1. L.: Es. 50,5-9a; Sl. 116,1-2.3-4.5-6.8-9. (Om.: Jeg vandrer for Herrens åsyn udi de levendes land. Eller: Hallelujal) 2. L.: Jak. 2,14-18. Ev.: Mark. 8,27-35.
Jomfru Marias smerte fejres ikke.
16. rød. Mandag i 24. alm. uge. (IV Ps). *Cornelius*, pave, (†253), og *Cyprian*, biskop, (†258), martyrer (m). L.: 1. Tim. 2,1-8. Ev.: Luk. 7,1-10.
17. grøn. Tirsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. *Robert Bellarmin*, biskop og kirkelærer, (†1621). L.: 1. Tim. 3,1-13. Ev.: Luk. 7,11-17.
18. grøn. Onsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). L.: 1. Tim. 3,14-16. Ev.: Luk. 7,31-35.
19. grøn. Torsdag i 24. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. *Januaris*, biskop og martyr, (†305). L.: 1. Tim. 4,12-16. Ev.: Luk. 7,36-50.
20. rød. Fredag i 24. alm. uge. (IV Ps). *Kim Andreas Taegon*, præst, og *Paulus Chong Hasang* og *lidelsesfæller*, martyrer, (†19. årh.)(m). L.: 1. Tim. 6,2c-12. Ev.: Luk. 8,1-3.
21. rød. Lørdag. *Mattæus*, apostel og evangelist (f). (IV Ps). *Gl. Ap.pf.* L.: Ef. 4,1-7.11-13; Sl. 19,2-3.4-5ab. (Om.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Matt. 9,9-13.
22. grøn. 25. Alm. søndag. (I Ps). *Gl. Cr. Alm.S.pf.* 1. L.: Visd. 2,12-17-20; Sl. 54,3-4.5.6+8. (Om.: Herren støtter min sjæll) 2. L.: Jak. 3,16 - 4,3. Ev.: Mark. 9, 30-37.
Kollet for Katolsk Menighedspleje.
23. grøn. Mandag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Ezra 1,1-6. Ev.: Luk. 8,16-18.
24. grøn. Tirsdag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Ezra 6,7-8.12b.14-20. Ev.: Luk. 8,19-21.
25. grøn. Onsdag i 25. alm. uge. (I Ps). L.: Ezra 9,5-9. Ev.: Luk. 9,1-6.
26. hvid. Torsdag. Kirkevielsesfest (h) i konsekrede kirker undtagen Domkirken (som 7. september).
I andre kirker
grøn. Torsdag i 25. alm. uge. (I Ps). Eller rød. *Cosmas* og *Damian*, martyrer, (†303). L.: Hagg. 1,1-8. Ev.: Luk. 9,7-9.
27. hvid. Fredag i 25. alm. uge. (I Ps). *Vincent af Paul*, præst, (†1660)(m). L.: Hagg. 1,15b-2,9. Ev.: Luk. 9,18-22.
28. grøn. Lørdag i 25. alm. uge. (I Ps). Eller rød. *Wenceslaus*, martyr, (†929). Eller *rd. Laurentius Ruiz* og *lidelsesfæller*, martyrer, († omkr. 1635). Eller hvid. *Gudsmoders lørdagsmesse*. L.: Zak. 2,5-9.14-15a. Ev.: Luk. 9,43b-45.
29. grøn. 26. Alm. søndag. (II Ps). *Gl. Cr. Alm.S.pf.* 1. L.: 4. Mos. 11,25-29; Sl. 19,8.10.12-13.14. (Om.: Herrens forskrifter er rette, glæder hjertet.) 2. L.: Jak. 5, 1-6. Ev.: Mark. 9,38-43.45.47-48.
De hellige ærkeengle *Michael*, *Gabriel* og *Rafael*, fejres ikke.
30. hvid. Mandag i 26. alm. uge. (II Ps). *Hieronymus*, præst og kirkelærer, (†420)(m). L.: Zak. 8,1-8. Ev.: Luk. 9,46-50.

Franz Böckle død, 70 år

Bonn (KIPA) - En af de betydeligste katolske moralteologer, Franz Böckle, er død, 70 år gammel. Böckle blev præsteviet i 1945 og fungerede i en årrække med sjælesorg. Han var professor i moralteologi ved Chur og Bonns universiteter.

Böckle har igennem hele sin videnskabelige løbebane beskæftiget sig med medicin. I 1981 udkom hans »Fundamental-moral«, i hvilken den kristne etik begrundes i en forandret åndelig situation. Denne bog hører til de teologiske standardvær-

Moralteologen Franz Böckle. Foto KNA.

ker. Böckle var medlem af den tyske Justitia et Pax og var medforfatter af Køln-erklæringen i 1989, hvor pavens bispeudnævnelser blev kritiseret.

Kardinal Hengsbach. Foto: KNA.

Kardinal Hengsbach død

Kardinal Franz Hengsbach er død i en alder af 80 år. Biskoppen af Essen ansås som en af de populære biskopper i Tyskland. Han søgte stadig kontakt med arbejderkredse i Ruhrområdet. Som grundlægger af »Adveniat« opfordrede Hengsbach til solidaritet med kirken i Latinamerika.

Ønske om mere offentlighed og debat inden for kirken

Bonn (KIPA) - Centralkomiteen for de tyske katolikker har offentliggjort et dokument, »Kirke og offentlighed«, hvori den giver udtryk for ønsket om mere offentlighed om interne kirkelige anliggender og større debat, specielt med deltagelse af flere lægfolk. Dokumentet skal anspore til en grundlæg-

gende diskussion om forholdet mellem kirke, offentlighed og medier, påpege mangler og komme med løsningsforslag.

Øget opmærksomhed

Komiteen mener, det vil gavne en mere troværdig kommunikation mellem kirken og det omgivende samfund, hvis vigtige dokumenter af almen interesse bliver offentliggjort i en egnet form. Den medgiver læreembedet, at troens sandhed ikke kan findes under tryk fra den offentlige mening, men dette bør ikke føre til, at teologiske meningsforskelle i det store og hele ikke bliver offentliggjort.

Pavens universitetstaler i bog

Rom (KIPA) - Fra Guadelupe i Mexico til Camerino i Italien har paven holdt taler på universiteter. Disse taler, prædikener og budskaber, der er holdt i årene mellem 1979-1991, foreligger nu i bogform.

Teksterne gør »nødvendigheden af en dialog mellem kirken og kulturen i vor tid« tydelig, betoner præfekten for Vatikanets uddannelses-kongregation, kardinal Pio Laghi.

Dokument fra Vatikanet om dialog mellem religionerne Kristne opfordres til at være positive over for andre religiøse traditioner

Rom (KIPA) - Dialog mellem religionerne og evangelisering er for Vatikanet lige retsmæssig og nødvendig, hedder det i et nyt dokument, der er offentliggjort i juni af Det pavelige råd for dialog mellem Religionerne og Kongregationen for folkenes Evangelisering.

Dokumentet bærer titlen »Dialog og forkyndelse. - Overvejelser over og orientering om dialogen mellem religionerne og forkyndelsen af Jesu Kristi evangelium«. Det betoner betydningen af dialogen samtidig med, at den gør opmærksom på kirkens pligt til at forkynde det glade budskab.

I skrivelsen bliver alle kristne opfordret til en

åben og positiv venden sig til andre religiøse traditioner uden at overse de modsætninger, der kan bestå mellem dem og den kristne tradition. Skrivelsen kommer ikke udtrykkeligt ind på vanskelighederne i dialogen med bestemte religioner som f.eks. jødedommen og islam.

Historiens byrde

I dokumentet henvises til »historiens byrde«, hvor visse evangeliseringsmetoder i fortiden har vakt frygt og mistro hos tilhængere af andre religioner. Men kirken forpligter sig til at opretholde dialogen trods alle vanskeligheder. Som en af hindringerne for

dialogen nævnes både kristnes og andre religionstilhængeres adfærd. For kristne er der ofte en kløft mellem tro og kristen levevis, og ofte stiller de også en overlegen holdning til skue. Uden for den kristne menighed findes der i følge dokumentet en frygt for, at kirkens evangelisering fører til ødelæggelsen af deres egen religion.

Forskellige opfattelser af menneskerettighederne eller deres mangelfulde anvendelse kan munde ud i en indskrænkning af religionsfrihed. Et klima af intolerance kan opstå ved en ligestilling mellem en bestemt religion og en national kultur eller et politisk system. I lande, hvor konversioner er forbudt, er dialogen også vanskelig.

Samarbejde med muslimer nødvendig for verdensfreden

Pave Johannes Paul II har fremhævet nødvendigheden af et forstærket samarbejde mellem kristne og muslimer for verdensfredens skyld. Udtalelsen kom i forbindelse med audiensen for den nye ambassadør fra Iran til Vatikanet. Ambassadøren takkede i sin svartale paven for sin intervention for fred under Golfkrigen.

Paven mindede om, at kirken søger en fordybet dialog med muslimerne for bedre at kunne tjene fredens sag. Denne dialog skal være begrundet i gensidig respekt for den andens tro. Som en væsentlig forudsætning for fred, nævnte paven over for den iranske ambassadør tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed.

Beklager forfølgelser af kristne i Irak

Bagdad (KIPA) - Den kaldæiske patriark Bidawid, som residerer i Bagdad, beklager den »udtalte kristenforfølgelse«, som er begyndt som en konsekvens af Golfkrigen. De kristne bliver identificeret med koalitionspartnerne af den muslimske befolkning, særlig i områder udenfor centralregerin-

gens kontrol.

Bidawid siger: »Verden er bevæget p.g.a. kurdernes skæbne, men ingen taler om forfølgelsen af de kristne«. Ifølge patriarken, der er overhoved for omkring 800.000 kaldæiske kristne, fordeler den katolske kirke i Irak hjælp til alle nødlidende, uanset trostilhørsforhold.

Moder Teresa center i Irak

Bagdad (KIPA) - Ordensgrundlæggeren og modtageren af Nobels fredspris, moder Teresa har fået godkendelse af den irakiske regering til at oprette et hjælpecenter for nødliden-

de i Bagdad. Centret skal først og fremmest tage sig af sundhedsarbejde blandt børn. Myndighederne har stillet en stor bygning i hovedstaden til rådighed til dette formål.

Splittes kirkernes Verdensråd?

Beograd (KIPA) - Den serbisk-ortodokse kirkes officielle avis »Pravoslavlje« retter en skarp kritik mod Kirkernes Verdensråd og udtrykker ønsket om, at de ortodokse kirker hurtigst muligt forlader rådet.

Avisen kritiserer Verdensrådet for at ville afskaffe alle trosforskelle og

skabe en ny verdensreligion. Protestanter og katolikker har en anden tro end de ortodokse, men Kirkernes Verdensråd søger at skabe en falsk enhed.

Iagttagere vurderer artiklen således, at den serbisk-ortodokse kirke overvejer at trække sig ud af Kirkernes Verdensråd.

Magleåskursus:

Hvad var Jesus' og Apostlenes Bibel? Loven - Profeterne - Skrifterne

Bibelstudie for alle

Bibelkursus på Magleås fra fredag den 13. september kl. 19.30 til søndag den 15. september 1991 efter frokost.

Kurset vil, som overskriften antyder, beskæftige sig med tekster fra Det Gamle Testamente. Hvad kan vi lære af disse tekster?

Kurset forestås af pastor Bjørn Højbo, Ulla Elmquist, Niels Engelbrecht samt undertegnede.

Brug denne chance til at komme lidt væk fra dagligdagens jag. Med Bibelkurset får man mulighed for sammen med inspirerende mennesker at fordybe sig i spændende tekster.

Det kan oplyses, at weekenden bl.a. vil indeholde foredrag, gruppearbejde og plenumdrøftelser.

Morgenbøn, messe og komplet vil være rammer for vores samvær.

Mellem arbejdsperioderne vil der være mulighed for stille refleksion og ture i skov og park. Lørdag aften vil vi holde fest med bl.a. sang, musik og hygge.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte - spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Bibelstudie 1991«.

Tilmelding sendes til: Elin Udum, Magleås, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Paven forærer kirke til ukrainske kristne

Under et møde med ukrainsk-katolske kristne i den sydøstpoliske by Przemyśl d. 2. juni skænkede pave *Johannes Paul II* ukrainerne Jesu-Hjerte Kirken. Samtidig opfordrede paven polakker og ukrainere at gøre en ende på stridighederne om kirkebygninger i Polen. Paven gæstede Polen fra 2. til 9. juni 1991.

Bekymring hos ortodokse for katolsk mission i Rusland

Kardinal Edward Cassidy på »privat« besøg i Moskva

Moskva (KIPA) - Formanden for Det pavelige råd for kristen Enhed, kardinal *Edward Cassidy*, har været på et »privat« besøg i Moskva i juli. Cassidy har haft møder med den russisk-ortodokse patriark *Aleksei II* og lederen af Moskva-patriarkatets udenrigskontor, metropolit *Kyrill* af Smolensk.

I Moskva har man været bekymret over formodede tendenser til en katolsk mission i Rusland under

de nye politiske betingelser. Den ortodokse kirke beklager, at den med Rom unerede græsk-katolske kirke i Ukraine har trukket sig ud af den kommission, der skal fordele kirkebygninger.

Bekymringerne for en katolsk mission blev næret efter udnævnelsen af romersk-katolske biskopper uden forudgående information til det ortodokse patriarkat. Også udsendelsen af polske katolske præ-

ster bliver tydet i den retning. Et tegn på spændingen mellem de to kirker er, at den ortodokse biskop *Arkadi* af Magadan og Kamsjatka har bedt myndighederne hindre den katolske ærkebiskop *Francis Hurley*, Alaska, i hans bestræbelser på at danne et økumenisk center i Magadan, og nægte ham at modtage hjælpeleverancer fra Alaskas katolikker.

Paven er velkommen

Wien (KIPA) - Den sovjetiske reformpolitiker, *Aleksander Jakovljev*, der er førende rådgiver for præsident *Gorbatjov*, sagde under et besøg i Wien i juni, at paven vil være velkommen i Sovjetunionen. Paven antydede un-

der sit besøg i Polen, at han kunne besøge Sovjetunionen næste år. Der er dog det problem, at de områder i USSR, hvor der er flest katolikker, Vestukraine og Litauen, i dag regnes for »spændte områder«.

Domkirke genindviet

Novosibirsk (KIPA) - Tusinder af troende deltog i festlighederne den 15. maj, da Moskvas patriark *Alexej II* genindviede *Alexander Nevski-katedralen* i Novosibirsk. Kirken, som er fra århundredskiftet, har siden revolutionen været anvendt til andre formål, men er for nylig givet tilbage til den russisk-ortodokse kirke.

Patriarken havde også et møde med medlemmer

af den vestsibiriske hovedstads videnskabelige akademi og med repræsentanter fra de folkevalgte sovjetter. Samtalerne drejede sig hovedsageligt om samfundets nye åndelige og moralske opgaven, som kirken vil yde et vigtigt bidrag til. Også uddannelsen af ungdommen og den russisk-ortodokse kirkes samarbejde med myndighederne til at lindre nøden kom på tale.

Første kristne skole

Moskva (KIPA) - I Moskva har optagelsesprøverne til den første kristne skole netop fundet sted. Det »kristne-kulturelle gymnasium« starter undervisningen 1. september. Skolens rektor, *W. Morosov*, fortæller, at skolen bliver støttet af den russisk-ortodokse kirke, den

armenske kirke, adventisterne og baptisterne.

Nogle fremtidige elever, der netop har bestået eksamen, angiver som grund til at vælge denne skole udelukkende religiøse motiver. »Her vil der være et helt andet fællesskab, et fællesskab af troende«, sagde en dreng.

Bygger 542 kirker

Moskva (KIPA) - Der skal bygges 542 russisk-ortodokse kirker i Rusland, oplyser »Sovjetskaja Kultura«. Avisen fremhæver, at i sovjetårene er tusindvis af kirker blevet øde-

lagt, men ikke en eneste bygget. Desværre er kontinuiteten i kirkebyggeriet afbrudt, hvorved erfaringen ved russisk kirkebyggeri er gået tabt.

Ærkebiskoppen af Vilnius død, 79 år gammel

Vilnius (KIPA) - Ærkebiskoppen af Vilnius, *Julijonas Steponavicius*, døde den 19. juni i en alder af 79 år. Steponavicius blev viet til præst i 1931. Som en af 1400 katolske gejstlige oplevede han den sovjetiske besættelse i 1940. I 1955 blev han viet til biskop. I 1960 blev han arresteret af

de sovjetiske myndigheder og forvist til en landsby i det nordlige Litauen. Først i 1988 fik Steponavicius atter tilladelse til at bestride sit embede, og få måneder efter kunne domkirken i Vilnius åbnes efter næsten 40 års beslaglæggelse.

Biskopper forlanger indsats for freden i Jugoslavien

Slovenske biskopper glæder sig over selvstændighed

Zagreb (KIPA) - På grund af den stigende vold i den jugoslaviske republik Kroatien har den kroatiske katolske biskop *Srećko Badurina* og den serbisk-ortodokse biskop *Mrda Nikolaj af Dalmatien* sendt et åbent brev til de politiske organer og militære enheder i landet. I brevet skriver de, at de er bestyrte over de voldsomme sammenstød og over så megen menneskelig lidelse, de har medført. De forlanger, at der gøres en indsats

for at løse konflikten fredeligt.

Glæde i Slovenien

Ljubljana (KIPA) - De katolske biskopper i Slovenien udtrykker i en erklæring, at den katolske kirke slutter sig til den almindelige glæde over, at Slovenien nu er en selvstændig og uafhængig stat. De håber, at kirken i fremtiden kan bidrage til det åndelige liv i landet og forkynde det kristne budskab i frihed.

Albaner hos paven

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* modtog for nylig den albanske ministerpræsident *Ylli Bufi* i audiens. Vatikanets talsmand, *Joaquin Navarro-Valls* mener, at der er mulighed for videre positiv udvikling i forholdet mellem Albanien og Pavestolen. Dette kan betyde, at der er bestræbelser på at oprette diplomatiske forbindelser. Bufi havde ønsket audiensen efter to besøg i Albanien af delegationer fra Vatikanet.

Frantisek Tondra, biskop af det slovakiske bispedømme Zips, er valgt til formand for Den tjekkoslovakiske Bispekonference. Han afløser hermed Kardinal *Frantisek Tomasek*, der 1. juni i en alder af 92 år trak sig tilbage som ærkebiskop af Prag.

Katolsk klokke lyder i ortodoks kirke

Rom (KIPA) - I den albanske hovedstad, Tirana, kan man nu høre en katolsk kirkes klokke i et ortodoks kirketårn.

Den katolske Jesu-Hjerte kirke blev jævnet med jorden under det kommunistiske regime, men forinden var klokken

dog bragt i sikkerhed og gemt i 1967. Denne kirke er nu genåbnet, og dens nabo er en ortodoks kirke, hvis intakte tårn manglede en klokke. Katolikkerne tilbød deres klokke til de ortodokse troende - og nu lyder klokken for begge menigheder.

Hellig Kors Kapel i Tønder fejrede sine 25 år i juni

Søndag den 16. juni fejrede menigheden 25 året for Hellig Kors Kapel indvielse i 1966. Menigheden fik bl.a. gæster fra de syd- og sønderjyske menigheder, ligesom der kom katolske præster Esbjerg, Sønderborg, Als Kloster, Nakskov samt fra Nordstrand i Sydslesvig.

Dagen blev markeret ved en eftermiddagsreception efterfulgt af højmesse, hvor seks præster medvirkede. Menigheden modtog som gave et kors fra Marianne og Christian Møller. Det er nu opsat på kapellets facade. Hellig Kors Kapel blev i 1966 indviet af biskop

Martensen, og han forestod også en genindvielse efter ombygning i 1988. Menigheden, der tidligere hørte under Sønderborg, blev selvstændig i 1965. Kapellet har til huse på Ribe Landevej 41. Menigheden betjenes af pastor Lars Messerschmidt, Esbjerg.

Foredragsrække: Kristne mystikere i H.O.F.

Grethe Livbjerg holder 3 foredrag om mystikere

I marts måned 1992 holder Grethe Livbjerg 3 foredrag med titlen »Kristne mystikere«. Første foredrag er tirsdag den 3. marts med titlen: *Kristen mystik, belyst ud fra mystikere i vor tid*. Tirsdag den 10. marts: *Teresa af Avila. At finde Gud, at finde sig selv*. Tirsdag den 17. marts: *Johannes af Korset. At finde kærlighedens vej*.

Foredragene holdes i Bredgade 69 A kl. 19.30 - foredrag ca. 1 time, pause - kaffe, the á 10 kr. Spørgsmål. Afslutning senest kl. 21.30. Pris kr. 90.- pensionister kr. 70.-.

Mag. art. Monica Papazu, lektor ved Odense Universitet holder 6 foredrag med den overordnede titel *Menneskets religiøse kald og skønlitteraturen*.

Foredragene belyser det åndelige liv og den religiøse søgen igennem tre af verdens største forfattere i

det 19. og 20. århundrede: eventyrforfatteren H.C. Andersen, romanforfatteren Dostojevski og det absurde teaters ophavsmand Eugène Ionesco. I foredragene vil en række væsentlige værker blive tolket med henblik på det religiøse, som både er af eviggyldig værdi og af brændende aktualitet for det moderne menneske.

Foredragene begynder kl. 19.30 i Bredgade 69A.

Pris for deltagelse kr. 180.-, pensionister kr. 145.-.

Udførligt program fås ved henvendelse til Grethe Livbjerg tlf. 31 63 53 33 eller til Kristent Meditationscenter, tlf. 33 32 10 49 (onsdag 14-17).

Tilmelding til begge foredragsrækker: H.O.F. Købmagergade 26, 1150 Kbh. K. Tlf. 33 11 88 33.

ks

Kurser i kristen meditation

Også i denne sæson har Grethe Livbjerg kurser i kristen meditation. Der er 3 indføringskurser, der finder sted i henholdsvis oktober 91 (4.-6.), i marts 92 (27.-29.) samt i maj (15.-17.). Alle foregår i Als Kloster, Sønderborg. Samme sted er der retræte for tidligere deltagere 1.-3. november 91. Nævnte kurser og retræter ledes af Grethe Livbjerg.

Ligeledes for tidligere deltagere er der retræte på Skt. Lukassøstrenes feriehus ved Smidstrup Strand 24.-26. april 92. Retræten ledes af pater Wilfrid Stinissen ocd., Sverige og Grethe Livbjerg. Programmet omfatter gudstjenester, foredrag og ledet meditation. På indføringskurset er der lette afspændingsøvelser.

Folder med udførlige oplysninger samt tilmeldingsblanket fås ved henvendelse til Grethe Livbjerg, Kollegievej 4, 2920

Charlottelund. Tlf. 31 63 53 33, og til Kristent Meditationscenter, Bredgade 67 (indgang i porten) 1260 Kbh. K. Tlf. 33 32 10 49. Åbent onsdag kl. 14-17.

ks

Særnummer af Levende Vand

I anledning af 400-året for Johannes af Korsets død har *Levende Vand* udgivet et særnummer om ham, med en biografi af Grethe Livbjerg og en længere artikel af karmelitpater Wilfrid Stinissen, Sverige om Johannes af Korsets aktualitet i dag.

Hæftet er på 44 sider og koster kr. 25.- + porto. Det kan bestilles hos Myrtu Kallan, Højmosevænge 31, 5. 2970 Hørsholm, tlf. 42 86 51 74.

ks

Radio Steno igang igen!

Den katolske lokalradio i København, Radio Steno, sender efter en sommerpause igen mere end ti timers meningsfuld lokalradio om ugen. Sendetiden er fordelt på to frekvenser: Mandage kl. 20-22.30 på 107,9 MHz og øvrige hverdage kl. 14-16 på 87,6 MHz.

Sendefloden består af mange forskellige indslag: Magasinprogrammer, telefonprogrammer, gæster i studiet, børneprogrammer, bibelprogrammer m.m. Der skulle således være noget for enhver, der er interesseret i radioprogrammer, som vil andet og mere end blot at slå tiden ihjel!

Politikere i studiet

Blandt efterårets mest spændende udsendelser kan nævnes den faste rubrik »Ugens gæst« torsdag kl. 14.30 på 87,6 MHz. I september er temaet for gæsteforholdene »Kristne politikere«. Her har bl.a. Flemming Kofoed Svendsen fra Kristeligt Folkeparti samt Vejles amtsborgmester Erling Tidemann lovet at medvirke.

Radio Stenos forskellige redaktioner har i sommerens løb forberedt et spændende programudbud. Bibelredaktionen

sender den 12.9. og den 26.9. et par udsendelser om det aktuelle spørgsmål: Bibelovertættelse. Litteraturredaktionen har indledt en længere serie om salmer, som bl.a. sendes 5.9. og 19.9.

Horisontredaktionen sender den 4.9. en udsendelse om kirkefaderen Bonaventura og den 18.9. en udsendelse om bibelske motiver på almuekunst. Børneredaktionen byder gennem hele efteråret bl.a. på oplæsning af »Brødrene Løvehjerte«.

Lyterne kan ringe ind

Radio Stenos gamle flagskib, telefonprogrammerne mandag aften på 107,9 MHz, hvor lyterne kan ringe ind og blande sig i samtalen, bringer bl.a. en debat mellem forfatteren Niels Randkær og pastor Bjørn Højbo om spørgsmålet: Er den katolske kirkes forkyndelse for tandløs? Udsendelsen bringes den 2. september. Senere i september er der et telefonprogram om Focolarebevægelsen og et om katolsk praksis i hverdagslivet.

Magasinprogrammet mandag aften bringer nyheder og meddelelser fra ind- og udland samt indslag om aktuelle emner.

Magasinprogrammet fredag eftermiddag er i sin stil mere ungdommeligt og bringer bl.a. interviews med aktuelle personer.

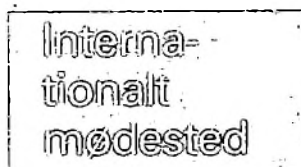
Støtteforening

Alle programmerne produceres af frivillige medarbejdere. Man er velkommen til at skrive eller ringe til os med forslag og kommentarer. Adressen er: Skt. Kjeldsgade 3, 2100 Kbh. Ø, tlf. 31 20 93 37.

Man kan også blive medlem af støtteforeningen ved at henvende sig på denne adresse. Det koster kun 30 kr. i kvartalet, og gironummeret er 9 73 75 96.

Det er desværre kun muligt at høre den katolske lokalradio i Københavnsområdet. Men hvis nogen i provinsen har lyst til at kaste sig ud i det spændende lokalradioarbejde, er man meget velkommen til at låne Radio Stenos udsendelser. Mange lokalradiostationer står tit og mangler stof og arbejdskraft, man skal blot melde sig som frivillig! Det er på samme tid en sjov og effektiv måde at være med til at sprede det glade budskab.

Klaus Møller-Jørgensen

Internationalt Udvalg under Danske Kirkedage ønsker i forbindelse med kirkedagene i Odense at afholde en »forlejr«, hvor gæster udefra kan få en introduktion til kirkedagene. Derudover arrangeres en arbejdslejr for unge, udlændinge og danskere. Udvalget ønsker ligeledes, at nogle personer stiller sig til rådighed for udlændinge. Interesserede kan henvende sig til Inge Marie Andersen på tlf. 97 83 61 02.

Møder og arrangementer

Annoncering

Vi beder venligst vore annoncører om i så god tid som muligt skriftligt at indsende annoncer. Produktionstiden er 16 dage. Ring eventuelt om bladets deadline.

Sommermarked

i Skt. Antoni i Brønshøj søndag den 1. september 1991

Der er friluftsmesse kl. 9 og sommermarkedet åbner kl. 10. (Bemærk tidspunkterne).

Der er loppetov, tombolaer, salgssod og kroen har lækkert smørrebrød, kaffe og kager. Skt. Antoni kirke og menighedslokaler er stedet, hvor katolikker fra hele København og omegn mødes og hygger sig.

Mindre effekter modtages med tak.

Frederikssundsvej 225. Bus 5-7-8-17E kører lige til døren.

Katolsk Arbejderaktion

afholder sin 63. retræte den 13. og 14. oktober 1991 på Magleås.

Retræteleder: Assumptionssøster Renate. Emne: Assumptionssøstrenes historie, spiritualitet og mission.

Pris: 325 kr. Socialt dårligt stillede kan få nedslag i prisen.

Tilmelding: George Bune Andersen Ved Klosteret 4,1 tv. 2100 København Ø., tlf. 31 29 51 10

Alle er velkommen. Retræteprogram vil blive tilsendt.

Menighedsaften:

Vor Frue Kirke's Præstegård Præstøvej 29, 4700 Næstved

Torsdag den 19.9. 1991 kl. 19.30:

»Eukaristi og Communio« ved pastor Jørgen Hviid (fra Helsingør).

Alle er velkomne!

Hvad kan vi lære af Islam?

Foredrag med efterfølgende diskussion v/pastor Lissi Rasmussen, Skt. Johannes Kirken, mandag d. 23.9. kl. 19.30 i Jesu Hjerter Kirkes menighedssal, Stenosgade 48.

Alle interesserede er velkomne.

DUK-kalender

DUK festival den 6.9.-8.9. 1991 i Vejle for KUK'ere i hele landet fra ca. 13 år og opefter. Pris kr. 100,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Skoleweekend den 13.9.-15.9. 1991 på Øm for alle katolske elever i 6. klasse. En weekend med film, lege og spændende gudstjenester. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Ministrantweekend den 27.9.-29.9. 1991 på Øm for de 10-16 årige. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 6.9. 1991.

Kursus for Mini-KUK ledere den 28.9. 1991 i Vejle for Mini-KUK ledere samt interesserede. Pris kr. 100,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 7.9. 1991.

Ledertræning den 4.10.-6.10. 1991 på Øm for alle landets KUK-ledere og potentielle KUK-ledere samt interesserede. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.9. 1991.

Børnelejr den 14.10.-19.10.1991 på Bastrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 23.9. 1991.

Troslærerkursus den 13.10.-19.10. 1991 på Øm for de 14-18 årige. Pris kr. 600,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 21.09. 1991.

Musikweekend den 1.11.-3.11. 1991 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opefter. Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.9. 1991.

Kursus om børne- og ungdomsliturgi den 1.11.-3.11. 1991 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opefter. Pris kr. 475,00. Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udum, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15 senest den 18.10. 1991.

KUK vest weekend den 8.11.-10.11. 1991 i Sønderborg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter. Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 18.10. 1991.

Interspisning den 16.11. 1991 i Tåstrup for alle internationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet er gratis. Der vil blive mulighed for at købe en spisebillet for kr. 10,00 samt lys øl/sodavand.

Medarbejderledertræning den 22.-24.11. 1991 på Bissrup for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 1.11. 1991.

Åbent Hus med julehygge tirsdag den 17.12. 1991 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1991-1.1. 1992 på Øm for unge over 16 år samt børn ifølge med voksne. Pris kr. 550,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Diverse

Sankt Hans Kirke Hørsholm

har brug for en ekstra kalk. Findes der i et sogn en kalk i overskud, som vi må låne (forsikring sørger vi for), kontakt da venligst sekretær Erik Lous
Frugthegnet 92
2830 Virum, tlf. 42 85 24 19

Niels Steensens Bibliotek

Stenosgade 9, 1616 Kbh. V.
Tlf. 31 22 64 22

Åbningstider:

Tirsdag og torsdag kl. 17-19
Onsdag og fredag kl. 12-16
Søndag kl. 11-13

Katolsk Videoproduktion (KVIP)

Katolsk video til debat og undervisning. KVIP producerer videofilm af 20-40 minutters varighed til debat og undervisning i skoler, menigheder eller derhjemme.
Ring efter vort katalog tlf. 31 20 93 37.

Blandt titlerne findes:

Høstår: Om at blive gammel med værdighed.

Også om søndagen: Et personligt portræt af en katolsk sognepræst.

Bispejubilæum: Reportage fra biskoppens 25 års jubilæum maj 1990.

Bekendtskab

Ung mand på 24 år søger venskab (evt. senere ægteskab) med jævnaldrende pige. Jeg er almindelig af udseende, 172 cm. høj og slank. Jeg lægger vægt på ærlighed, troskab, og jeg forventer, at du er kristen.

Mine interesser er musik, sport, natur og en god bog. Bill. mrk. 1296 »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 Kbh. V.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Se her!

Div. pyntebluser og strik, nederdele, slacks, kjoler, jakker, dragter, sko, bijouteri, alt moderne, smart. Nyt el. meget lidt brugt. Str. 36/38/40 - priser fra kr. 5.- til kr. 50.-. Noget gives væk. Ring formiddag el. aften. Kom og kig, få en kop kaffe og se om der er noget, du kan bruge. Tlf.: 31 47 44 80.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Legater

Jans Fond

yder støtte til fællesskaber og familier med hjemmeboende børn, som er psykisk udviklingshæmmede.

Uddeling af legatportioner foretages i oktober 1991. Ansøgning bedes senest 25. september sendt til Aase Jørgensen, Godthåbsvej 116, 2. tv., 2000 Frederiksberg.

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer:
1 spaltede kr. 3.50
Tekstideannoncer:
Pr. spaltemillimeter kr. 4.50

Salg og service

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer gerne hjem til Dem for at træffe de nødvendige aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT: 31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Aut.
el-installator

EL MOGENS LARSEN

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Revisor **Henrik S. Andersen**
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
Jørgen Brangstrup
REGISTRERET REVISOR FRA
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Flere diakoner

— færre præster

På verdensplan er antallet af diakoner og kateketer vokset med ca. 5%, oplyser den statistiske årbog for kirken for 1989. I dag findes der 16.603 diakoner i verden, heraf er de 25% beskæftiget i Europa. Derimod er præstetallet i Europa formindsket med 9,4%.

Paven
aflyttet

London (KIPA) — Paven samt repræsentanter for Vatikanet i politisk ustabile områder er blevet udspioneret af det britiske efterretningsvæsen.

Den britiske journalist, Nick Davis, har interviewet forhenværende medarbejdere i det britiske efterretningsvæsen. Fra forskellige sider fik han samstemmende beretninger om, at telefonsamtaler fra Vatikanet blev aflyttet. Davis anklager efterretningsvæsenet for at have udviklet specielle computerprogrammer, der kan trænge ind på ledningen mellem Vatikanet og pavens udsendinge. »Når de ikke har nogen respekt for pavens privatsfære, hvad har de så overhovedet respekt for?«, spørger Davis.

Jugoslavien

Fortsat fra forsiden.

mishandling af præster og pastorale medarbejdere.

Tauran forsikrede, at han vil give paven en detaljeret beretning om situationen i landet og om følgerne af den væbnede konflikt for befolkningen og kirken. Han oplyste om de hidtidige bestræbelser fra Den hellige Stols side i Jugoslavien.

Afslutningsvis hedder det i communiquéet, at Pavestolen stadig, og endnu mere aktivt, vil arbejde for en fredelig og retfærdig løsning på problemerne i Jugoslavien. Den vil arbejde for det i overbevisningen om, at det nye Europa, der er ved at opstå, kan løse sine problemer uden brug af krig.

Den sudanesiske biskop Paride Taben midt i billedet, med skæg) retter en fortvivlet appel til offentligheden om hjælp til 150.000 mennesker, der er truet af hungersdød. Formanden for MISSIO i Aachen, p. Bernd Kaut (t.h. i billedet) har netop været på besøg i området. Få dage efter billedet blev taget, blev Torit, bispesædebyen, bombarderet, hvorved mange flygtninge mistede livet. Foto KNA.

Paven fordømmer love, der tillader drab på uskyldige

Rom (KIPA) — I en skrivelse til alle biskopper, der blev offentliggjort den 21. juni, fordømmer paven al statslig lovgivning, der tillader »drab på uskyldige«.

Under kardinalmødet i april blev dette emne grundigt debatteret, og et flertal af kardinalerne ønskede en rundskrivelse, der bekræfter det menneskelige livs værdi og uangribelighed.

Paven udtrykker bekymring for, at den »moraliske samvittighed synes at formørkes« og have sværere ved klart at skelne mellem godt og ondt. Lovgivning og statslige regler forstærker denne tendens. Kirken har modtaget evangeliet af Kristus og må med uformindsket mod forkynde livets ukrænkelighed, selv med

risiko for »at måtte gå mod strømmen«.

Hjælp kvinder i nød

Paven opfordrer biskopperne til at være opmærksomme på den lære, der formidles på præsteseminarier, katolske skoler og universiteter, og på den

praksis, der er på katolske hospitaler og plejehjem. Samtidig opfordres til konkret hjælp til kvinder og familier i nød, til liden og især døende. Paven opmuntrer til overvejelser, der kan lede til politiske initiativer, som i deres anderledes holdning til liv og død svømmer mod strømmen.

Kan tabe i skarphed

Wien (KIPA) — I en kommentar til den planlagte encyklika om beskyttelse af livet, udtrykker hjælpebiskop Helmut Krätzl fra Wien glæde over, at alle biskopper indbydes til at samarbejde. Samtidig er han dog bange for, at en tankemæssig forbindelse

mellem abort og prævention kan medføre, at encyklikaen taber skarphed i den nødvendige samvittighedsdannelse. Ifølge biskop Krätzl må man bedømme svangerskabsafbrydelse moralsk anderledes end det slet ikke at vække liv.

Vietnams biskopper klager over mangel på frihed

Der gives sjældent tilladelse til præstevielse

Paris (KIPA) — »Ganske vist er der ifølge forfatningen garanteret religionsfrihed i landet, men i praksis er religiøse aktiviteter meget strengt reguleret ved forordninger«. Det siger Den vietnamesiske Bispekonference i en skrivelse til den VII. kongres for det vietnamesiske kommunistiske parti.

Biskopperne beklager desuden, at der kun sjældent gives tilladelse til præstevielse og kirkerejser. Dette betyder, at der er en alvorlig præstemangel, specielt i den nordlige del af landet, og at talrige kirkelige bygninger forfalder.

Vi ved, at der er et nyt dekret om regler for reli-

giøs aktivitet på vej. I den forbindelse forventer vi, at staten forhører sig om kirkens ønsker for at undgå misforståelser, siger biskopperne videre. Konkret foreslår de, at der indføres et afsnit i det nye dekret, der gør det lettere at flytte præster fra syd til nord.

Franciskanerne får ny leder

San Diego (KIPA) — Den tyske franciskaner Hermann Schalück (52) er blevet valgt til ny generaløverst for ordenen, har franciskanernes generalkapitel bekendtgjort. Schalück efterfølger nordamerikaneren John Vaughn i embedet. Den pavelige udsending, kardinal Hamer O.P. har stadfæstet valget.

19.000 deltog

Hermann Schalück er den 118. ordensøverst for

franciskanerne. Ved generalkapitlet i San Diego, Californien, deltog 145 delegerede, som repræsenterede over 19.000 ordensfolk. Den nye generaløverst har fra 1985 haft ansvaret for Vesteuropa.

P. Schalück udtaler, at franciskanerne vil øve en forstærket indsats i Sovjetunionen og i Kina, når det bliver muligt. I det hele taget vil franciskanerne engagere sig stærkere i nyevangelisering og søge nye former for tilstedeværelse i den moderne verden.

Skt. Aloysius fortæller for AIDS-syge

Rom (KIPA) — Jesuitergeneralen Hans Peter Kolvenbach har betegnet den hellige Aloysius Gonzaga som fortæller for AIDS-syge i hele verden. I et brev til alle jesuitter i forbindelse med helgenens 400 års dødsdag d. 21. juni minder Kolvenbach om, at jesuiten Gonzaga mistede livet, efter at være blevet smittet

med pest, han havde pådraget sig ved at pleje pestsyge i Roms gader.

Det er altså ikke overraskende, når AIDS-ofre i forskellige lande netop har anerkendt denne helgen som deres fortæller, der »bærer ofrene for denne moderne pest på sine skuldre«, slutter Kolvenbach.

Paven til Sydafrika

Formanden for Det pavelige råd for retfærdighed og Fred, kardinal Roger Etchegaray, har meddelt, at paven tager på et pastoralbesøg i Sydafrika. Kardinalen havde under en rejse i juni i Sydafrika

et møde med den sydafrikanske præsident de Klerk. Med de vidtgående ophævelser af apartheidlovene er forudsætningerne for et sådant pavebesøg forbedret.

Protest fra Kina over ny kardinal

Peking (KINA) — En talsmand for det kinesiske udenrigsministerium betegnede pavens udnævnelse af en kinesisk kardinal som »uantagelig og en fornyet hindring for udviklingen af forbindelserne mellem Folkerepublikken Kina og Vatikanet«. Det kinesiske fjernsyn citerede udtalelsen og betegnede udnævnelsen som en indblanding i landets interne anliggender.

Kardinal Gong Pin-Mei, der i 1979 blev udnævnt til biskop i hemmelighed, har tilbragt 30 år af sit liv i fængsel, fra 1955 til 1985. I 1960 blev han dømt til

livsvarigt fængsel som »kontrarevolutionær«. I 1988 fik han sine »politiske rettigheder« igen.

Udnævnelsen af den nu 89-årige biskop, der i dag bor i eksil i USA, betragtes som en anerkendelse af den forfulgte rom-tro kirke i Kina. En del af kirken i Kina spaltedes i 1957 fra, efter at Rom havde nægtet at anerkende nogle bispevielse.

En talsmand for Vatikanet afviser kritikken. Paven har ikke gjort andet end at offentliggøre den hemmelige kardinaludnævnelse, siger han.

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvarsh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere:
Kirsten Szarefin og Ruth Plum.

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udkommer
11. september

Caritas-projekter, side 2
En million unge på valfart, side 5
Reinkarnation?, side 6-7
Meddelelse fra bispekontoret,
side 8

katolsk orientering

Pavestolen håber, at præsident Mikhail Gorbatsjovs tilbagekomst betyder, at den demokratiske proces fortsætter i Sovjetunionen, så den kan sikre alle mennesker frihed, værdighed og velkomst. Billedet er fra 2. adventssøndag i Moskva på det sted, hvor en ny ortodoks kirke skal bygges. Foto KNA.

Pave Johannes Paul II: Gud være lovet at det er slut!

Paven sendte Gorbatsjov lykønskning

Rom (KIPA) – Vatikanet har udtrykt sin glæde over, at Sovjetunionen er vendt tilbage til normale tilstande. Vatikanets talsmand *Joaquin Navarro-Valls* erklærede i en udtalelse, at pavestolen håber, at præsident *Mikhail Gorbatsjovs* tilbagekomst betyder, at den proces, der er sat i gang i Sovjetunionen fortsætter, så demokratiet vil sikre alle mennesker frihed, værdighed og velstand.

Pave Johannes Paul II modtog nedkæmpelsen af kuppet med lettelse: »Gud være lovet, at det er slut!«. Paven fulgte i følge talsmanden de tragiske begivenheder i TV.

Sendte lykønskning til Gorbatsjov

Pave Johannes Paul II sendte et lykønskningstele-

legram til Gorbatsjov, hvori han skrev, at han takkede Gud for den lykkelige udgang på den dramatiske prøvelse, hvor Gorbatsjov selv, hans familie og hele landet var impliceret. Samtidig udtrykte han håbet om, at præsidenten kan videreføre det enorme arbejde med materiel og åndelig fornyelse, han har påbegyndt.

Navarro-Valls erklærede, at den planlagte pave-rejse nu er endnu mere nyttig og nødvendig.

Forberedelserne er i gang, men den sovjetiske repræsentant ved pavestolen, ambassadør *Jurij Karlov*, siger, at tiden dog ikke er moden til den endnu. Pavens rejse finder tidligst sted i 1992, men kan også finde sted i 1993.

Indianer-biskop i USA: 500 års jubilæum anledning til forsoning

Norman (KIPA) – 500-års jubilæet for Amerikas »opdagelse« skal i følge den amerikanske indianerbiskop *Donald Pelotte*, Gallup, New Mexico, være en anledning til forsoning. Trods mishandlinger og

grusomheder over for den amerikanske urbefolkning skal man ikke glemme, at den katolske tro blev bragt til Amerika ved samme lejlighed, siger biskoppen, der tilhører Abenakistammen.

En million unge mødtes med paven 90% af deltagerne kom fra østlandene

Czestochowa (KIPA) – Paven opfordrede over en million unge, der var samlet til det 6. verdensungdomstræf i Czestochowa i Polen, til at vende tilbage til Europas kristne rødder. Ungdomstræffet begyndte med en valfart fra 20 forskellige steder, der efter 4 dage samledes ved klostret Jasna Gora i Czestochowa med Den sorte Madonna.

**100.000
fra Sovjet**

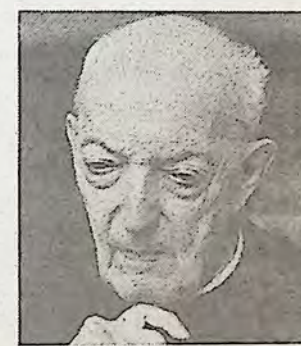
I træffet deltog mere end 1 million unge mennesker fra fire kontinenter. Mere end 90% af deltagerne var fra den tidligere østblok, flertallet dog fra værtslandet, Polen. Fra Sovjetunionen deltog ca. 100.000, de fleste uanmeldte, hvad der gav store praktiske problemer, da de ankom uden hverken mad eller penge.

Højdepunktet for de unge mennesker var pavemessen den 15. august. Under messen appellerede paven til de unge om at bygge et »fælles Europa-hus« op. Han mindede om de unges ansvar for de kristne værdier. Dertil hører beskyttelse af livet, fremme af familielivet, respekt for religionsfrihed,

bevarelse af den økologiske ligevægt og værdsættelse af de forskellige kulturer til gensidig berigelse.

Paven blev modtaget som en superstar af de unge, og han nød synligt at blive tiljublet af så mange unge. Paven udtalte hilser på mange sprog: litauisk, ukrainsk, tjekkisk, slovakisk, kroatisk, slovensk og bulgarsk. På russisk og hviderussisk bad han om Guds velsignelse for vejen ud af slaveriet til friheden. I følge oplysninger fra Vatikanets talsmand *Joaquin Navarro-Valls* deltog 200 soldater fra den røde armé.

Nell-Breuning død, 101 år

Den verdenskendte jesuit Nell-Breuning døde 14. august 101 år gammel. Læs nekrologen på bagsiden. Foto KNA.

Patriark advarede mod blodsudgydelser

Moskva (KIPA) – Få timer efter de blodige sammenstød i Moskva mellem kupmagernes tropper og de mennesker, der beskyttede den russiske republikke parlament, appellerede overhovedet for den russisk-ortodokse kirke, patriark *Alexei II* til sine landmænd om at gøre alt for at forhindre en »broderkrig«. »Gud bevare os for brodermordets skrækelige synd«, udtalte patriarken.

Det russiske kirkeoverhoved henvendte sig di-

rette til soldaterne og deres foresatte og advarede dem mod blodsudgydelser. Den, som vender sig mod sin næste med våben, begår en svær synd og udelukker sig selv fra kirken, udtalte patriarken.

Efter kuppet var nedkæmpet, sendte patriarken lykønskningstelegrammer til *Boris Jeltsin* og *Gorbatsjov* og udtrykte sin glæde over, at landet nu var vendt tilbage til forfatningsmæssige forhold og kan fortsætte sin vej mod frihed.

Lille beløb – stor effekt

Den tredje verden søger danske sogne, skoler eller enkeltpersoner, der vil hjælpe mindre projekter til verden. Her er en håndfuld af dem.

Den tredje verden søger danske sogne, skoler eller enkeltpersoner, der vil hjælpe mindre projekter til verden. Her er en håndfuld af dem.

Hver eneste uge året igennem modtager Caritas Danmark adskillige anmodninger om støtte til lokalt hjælpearbejde fra organisationer, biskopper, sognepræster, søsterordener o.a. i Den tredje Verden og Østeuropa.

Desværre må selv gode projektforslag alt for ofte afvises, selv om mange af dem er støtteværdige. På denne side er samlet en buket af disse mindre projektforslag i håb om, at et sogn, en skole, enkeltpersoner eller andre vil »adoptere« et af projekterne.

Mere detaljerede oplysninger om hvert projekt fremsendes gerne til interesserede ved henvendelse til Caritas Danmark. De beløb, der søges om, behøver ikke ses som absolutte størrelser. Mange institutioner i Den tredje Verden, der har spurgt om hjælp, vil være glade for blot en del af de midler, de har brug for til deres hjælpearbejde.

Aktivitetshus for indianere

Ecuador: Aktivitetshus for højlandsindianere.

Formål: Kulturelt center til udvikling af lokalsamfundet. Centeret skal bruges af forskellige kirkelige, sociale, kulturelle og sportslige klubber i landsbyen Pucallpa.

Ansøger: Komiteen for bygning af kommunalt hus. Ansøgningen er vedlagt anbefaling af en lokal ordenssøster og Pucallpas landbrugscenter.

Beløb: 26.400 kr. - et tilsvarende beløb er allerede indsamlet lokalt.

Hjem for forældreløse børn

Guatemala: Hjem for forældreløse børn, hjemløse og gamle, der ikke er i stand til at klare sig selv.

Formål: Reparation af bygningen, der er beliggende i hovedstaden.

Ansøger: Ordenen Betlehems-Brødrene. Ansøgningen er vedlagt en anbefaling fra Det apostolske Nuntiat i Guatemala City.

Beløb: 132.000 kr.

Drikkevand

Indien: Drikkevandsprojekt I.

Formål: Gennem boring af brønd at tilvejebringe drikkevand til hospital i et tørkeramt område af delstaten Andhra Pradesh.

Ansøger: Immaculata-søstre, Chittoor-distriktet. Projektet skal udføres af Chittoor Multipurpose Social Service Society.

Beløb: 12.000 kr.

Indien: Drikkevandsprojekt II.

Formål: Gennem boring af brønd og bygning af tank at skaffe vand til 250 stammefolk, der bebor landsbyen Malkapur, samt til landsbyens sociale velfærdscenter, der drives af kirken.

Ansøger: Ursuliner-søstre, bispedømmet Aravati.

Beløb: 24.000 kr.

Undervisning af unge

Nigeria: Undervisning af unge i hotel og catering.

Formål: At give unge hotel- og cateringuddannelse på et allerede eksisterende center for maskinskrivning.

Ansøger: Bispedømmet Lokoja.

Beløb: 11.250 kr.

Bageri

Ghana: Bageri.

Formål: Udvidelse af et lille bageri i kirkeligt regi i bispedømmet Kumasi. Beskæftigelse af unge i et område, hvor der ikke er nogen industri.

Ansøger: P. Lawrence Mensah, St. Andrew's sogn.

Beløb: 33.000 kr.

Flygtningeprojekt

Papua Ny Guinea: Flygtningeprojekt.

Formål: Økonomisk hjælp til 120 flygtningkvinder, hvis mænd sidder fængslede eller er involveret som guerillaer i befrielsesbevægelsen O.P.M.

Ansøger: Br. Mel Couch, C.F.C., Iowora Refugee Camp, Kiunga.

Beløb: Der angives ikke noget fast beløb, så en samlet sum på f.eks. 7-8.000 kr. til projektet vil være en god start.

Undervisningscenter

Honduras: Opførelse af undervisningscenter for landarbejdere i Santa Barbara-provinsen.

Formål: At skaffe fattige småbønder og landarbejdere viden om landbrugsteknik, så deres høstudbytte kan forbedres.

Ansøger: Bondeorganisationen CNTC - projektet anbefalet af den katolske sognepræst og af Catholic Relief Services, Honduras. En repræsentant fra Caritas Danmark har tidligere besøgt denne bondegruppe, der organiserer nogle af Mellemamerikas fattigste småbønder.

Beløb: ca. 35.000 kr.

Undervisningsmaterialer

Bolivia: Undervisningsmaterialer til kommuneskole.

Formål: Indkøb af undervisningsmaterialer og inventar til folkeskolen i San Agustin, der underviser børn af Quechua-indianere. Caritas Danmark driver allerede et projekt i denne landsby og har derfor også haft kontakt med skolens eneste lærer. Skolen er yderst sparsomt udstyret og møbleret.

Ansøger: San Agustin folkeskole.

Beløb: ca. 3.000 kr.

Hjem for handicappede

Sri Lanka: Hjem for mentalt handicappede børn.

Formål: At kunne betale underhold for de 48 handicappede piger, der undervises på skolen i Gonapinuwala.

Ansøger: Homes for Mentally Handicapped Children. Anbefalet af biskoppen af Galle.

Der angives ikke noget beløb.

Boliger

Indien: Boliger til fattige fiskerfamilier.

Formål: Bygning af mindre boliger til sognets fattigste fiskerfamilier, der ikke har noget hus og derfor i øjeblikket må sove under åben himmel. Denne gruppe fattige ejer heller ikke selv deres egne fiskeredskaber.

Ansøger: P. Joseph Maria, Trivandrum Social Service Society, delstaten Kerala.

Beløb: 3.600 kr. pr. hus. Behov for bygning af mindst 10 huse, men støtte til et enkelt er også velkomment.

Dette bageri i Ghana, der fungerer i kirkeligt regi, skulle gerne med dansk hjælp udvides, så unge kan beskæftiges i et område, hvor der er arbejdsløshed.

Caritas Danmark sender fødevarer til ofre i Kroatien

8000 familiepakker til flygtninge

Caritas Danmark sender i september en lastbilkonvoj på fire vogne med fødevarer til ofre for krigshandlinger i Kroatien.

Forsendelsen på 8.000 familiepakker skal gennem Caritas Zagreb fordeles til de titusinder af flygtninge, der i øjeblikket er søgt til den kroatisk hovedstad, Zagreb.

Det danske udenrigsministerium har givet 825.000 kr. til nødhjælpstransporten, medens Caritas Danmark selv vil bidrage med 250.000 kr.

Disse midler vil bl.a. komme fra danske, katolske menigheder, der samler ind til fordel for den nødstedte befolkning i Kroatien.

Hver af de fire lastbiler ventes at medbringe ca. 20 tons fødevarer, leveret som 2000 standard familiepakker á 10 kg. Hver pakke vil indeholde havregryn, hvedemel, ris, fedt, mælkepulver, sukker, pølse og kødkonserves. De 8.000 familiepakker vil blive pakket og leveret af

DFØ, Dansk Fryse Økonomi, Øst.

De to lastbiler vil levere pakkerne direkte til Caritas Zagreb, de to øvrige til en katolsk sognepræst i Zagreb, der direkte har henvendt sig med appel om hjælp fra udlandet.

Ombord på lastbilkonvojen vil være to repræsentanter fra Caritas Danmark, hvis opgave vil være at sikre fordelingen af fødevarerhjelpen, når den når frem til Zagreb.

Bidrag modtages gerne.

Etiopien har brug for hjælp

Freiburg (KIPA) – Etiopien vil stadig have brug for nødhjælp fra udlandet, siger generalsekretæren for Caritas i Etiopien, Abba Kidane-Mariam Ghebray. 50 millioner indbyggere kan ikke ernære sig selv på grund af den fejlslagne høst, som skyldes, at regntiden satte for sent ind.

Ghebray forsikrede, at nødhjælpen nåede helt ud til de hungerramte via det kristne hjælpenet. 1,2 millioner er truet af hungerdøden, og yderligere 7 millioner mennesker bliver ikke mætte. Ghebray udtrykte optimisme om, at hans land på grund af den afspændte politiske situa-

tion lidt efter lidt kan forvandle katastrofehjælpen til selvhjælp.

Medicin og nødhjælp til Sudan

Khartoum (KIPA) – Moder Teresa har ført forhandlinger med Dominic Kassiano, der er medlem af Sudans militærregering, om leverancer af nødhjælp, meddeler det sudanesiske nyhedsbureau SUNA. Der blev talt om, hvorledes kristne hjælpeorganisationer kan give medicin og anden nødhjælp til landets børn. I mødet deltog også repræsentanter fra den italienske ambassade og Vatikanet.

70% af Perus børn lever i fattigdom

Lima (KIPA) – I Peru lever 70% af børn og unge under 15 år i »den yderste fattigdom og kronisk underernæring«, udtaler den peruanske biskopkonference i en redegørelse, der er offentliggjort i Lima.

Redegørelsen fastslår, at de børn, der lever i

fattigdom, som regel er »sjæleligt og legemligt vanrøgtede«. Sekretæren for biskopkonferencen, Miguel Cabrejos understreger, at 45% af børnene i landet er tydeligt underernærede, og han henviser til, at spædbørnsdødeligheden i Peru er 8%.

Dansk Katolsk Missionskreds samler penge ind til prætestuderende

Vi har i dag 14 studenter i gang, siger pastor Jesper Fich

Undertiden ser man i »katolsk orientering« Vatikans statistikker over bl.a. antallet af præster i verden. Fra 1988 til 89 er der således blevet godt 500 verdenspræster flere. Men det tal kunne have været meget større. En del bispedømmer i verdens fattige lande må nemlig afvise et stort antal kandidater, fordi der mangler penge til at finansiere studierne!

I grunden er det mærkeligt, da et fuldt præstestudie i f.eks. Bangladesh kan gøres for den beskedne sum af 20.000 Dkr. Men når man så sammenligner med gennemsnitsindtægten for en almindelig ar-

bejder: 1200 kr. årligt - forstår man bedre, at bispedømmerne har svært ved at få regnskabet til at gå op.

Stort behov for præster

Det er trist, for behovet for præster har aldrig været større. Antallet af katolikker vokser nemlig overalt i de unge kirker. Bl.a. fordi kirkerne går forrest, når det drejer sig om menneskerettigheder, menneskelig værdighed, udvikling og håb. Men skal kirkerne fortsat kunne det, har de brug for skolede lederkræfter, for præster.

I efteråret 1989 dannes »Dansk Katolsk Missionskreds« med det enkle formål at samle penge ind til stipendier for prætestuderende i den tredje verden. Kredsen voksede hurtigt, og vi har i dag 14 prætestuderende igang i Bangladesh, Indonesien og Indien. Men vi vil selvfølgelig gerne kunne sætte flere igang, så vi søger efter flere der gerne vil give et regelmæssigt beløb til denne vigtige missionsopgave, der samtidig er en anderledes slags ulandsbistand. Stipendierne udbetales til de stedlige biskopper, som er vores garant for, at pengene anvendes

efter hensigten, ligesom det er dem, der udvælger kandidaterne.

Af de breve, biskopperne sender til os, lyser der en stor taknemmelighed for dette initiativ, for hvor skal midlerne ellers komme fra? Netop missionen i den katolske kirke har jo ingen andre kilder end sådan nogle som os.

Hvis du kunne tænke dig at slutte dig til bidragsdanskaren så ring til *Jesper Fich*, 42 99 07 28 eller *Susanne Hoyos*, Skt. Josefs søstre, 31 10 30 34. Så sender vi en folder med oplysninger om vores missionskreds.

Jesper Fich

Munke i Myrendal i 25 år

Dagen blev fejret med bl.a. biskop Martensen og abbed André Leut

Tirsdag den 6. august kunne cistercienserne i Myrendal fejre 25 års virke på solskinsøen Bornholm. Som for alle andre mennesker har det ikke været solskin hele tiden, men det ville nok heller ikke have skabt den åndelige rigdom, som klostret i dag besidder.

I en tid med store omvæltninger i verden såvel som i Kirken har klostret været med til at bevare og videregive det grundlæggende kristne budskab til mange mennesker inden for og uden for Kirken.

Dagen blev fejret med en masse på klostrets store græsplæne for øens katolikker samt tilrejsende gæster, som igennem mange år har haft glæde, opmuntring og støtte i klostret. Messen blev celebreret af biskop Martensen, abbeden Dom André Leut fra moderklostret Mont des Cats i Belgien, pastor

Timmermann og prior Frans van Haaren.

Efter messen var der reception med pindemadder og vin og der var lejlighed til at få talt med hinanden.

Senere på eftermiddagen efter vesper indviede biskoppen klostrets nye

klokke, som var blevet støbt i Ystad; den vil i løbet af kort tid lyde dagligt ud over det bornholmske landskab ved angelus og tidebønner i det lille kapel i Myrendal.

Dagen sluttede med en festmiddag for biskoppen, Dom André og andre gæ-

ster; der blev holdt taler med tak til de stiftfærdige og vedholdende munke, som igennem de mange år med deres forbøn og deres både praktiske og åndelige støtte har været et eksempel for mange.

Ole Dam

Radio- og TV-nyt ved Klaus Møller-Jørgensen

Erling Tiedemann i P1 og Tantholdt-Hansen i TV2

Fra den 16. til den 20. september er der en katolik ved mikrofonen i DR's faste rubrik »Aftentanker«, som sendes på P1 hver mandag til fredag kl. 19.50. Det er *Erling Tiedemann*, amtsborgmester i Vejle, der har tilrettelagt denne uges udsendelser.

Erling Tiedemann er i øvrigt også en af de fire

kristne politikere, som Radio Steno, den katolske lokalradio i København, har inviteret som »Ugens gæst« over fire torsdage i september og oktober.

Disse udsendelser bringes kl. 14.30 på 87,6 MHz.

Tantholdt-Hansen på TV2

Senere på efteråret bringer

TV2 en udsendelse om den danske jesuitepræst i Peru, *Peter Tantholdt-Hansen*. Det er *Niels Højlund*, som i en ny serie tager verden rundt og besøger danskere, som af yderst forskellige grunde har slået sig ned i udlandet. Serien hedder »I Danmark er jeg født« og sendes hver anden uge. Udsendelsen

med Tantholdt-Hansen er programsat til tirsdag d. 22. oktober.

Endelig kan det nævnes, at Katolsk Videoproduktion netop er blevet færdig med en dansk version af en tysk professionelt produceret film om jesuitterordenens stifter, *Ignatius af Loyola*. Se annoncen bagest i bladet.

Busrejser

Tag på din efterårsferie til Polen. Vi kan tilbyde ferie i det sydlige bjergrige Polen

Szczyrk. Enkelt- og dobbeltværelser med toilet, brusebad. 8 dage med 1/2 pension..... Kun 1895 kr.

Zakopane. Enkelt- og dobbeltværelser med toilet, brusebad. 7 dage med 1/2 pension..... Kun 1695 kr.

Central Polen - Ciechocinek

Feriecentret med tilhørende stutteri, sauna, massage, Night Club, cafeteria, kosmetisk og frisør salon m.m. Dobbeltværelser og fem-personers hytter med toilet, brusebad, telefon, radio, TV-SAT.

7 dage med 1/2 pension Kun 1895 kr.

På hver rejse bliver der arrangeret attraktive udflugter. Afgang for alle tre rejser den 12.10. 91.

Oplev Polen fra Østersøen til Tatra bjergene

10 dages rundrejse i Polen med besøg i de mest attraktive byer og steder, bl.a. Gdansk, Torun, Warszawa, Wieliczka-saltminen, Krakow, Auschwitz, Wadowice - pavens fødeby, Czestochowa.

10 dages rejse med 1/2 pension Kun 2795 kr.

Tilmelding og programmet:

REGNBUEN REJSEBUREAU. TLF. 53 77 08 86
Medlem af Rejsegarantifonden.

Havearbejde på Magleås

Lørdag den 28. september 1991 mødes vi igen til hygge og samvær i den skønne frie natur på Magleås. Alle kan være med.

Vi arbejder fra kl. 9 til 16, men man er også velkommen i kortere tid.

Denne gang vil vi tage et gruppebillede af de glade skovfolk. Så hvis du vil med på billedet - kom til Magleås. Billedet vil evt. blive bragt her i ko senere.

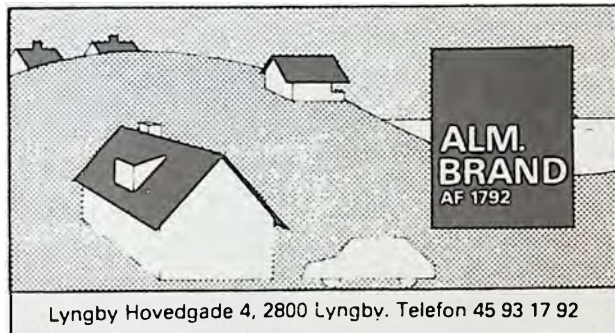
Snyd ikke jer selv for en god oplevelse. Tag familie, venner og jeres børn med til en aktiv dag. Vi rister også pølser over bål. Der er kaffe/te, kage - øl og vand til alle - også til gæster.

Hvis man melder sig i forvejen til undertegnede på tlf. 31 65 88 75 kan man også få frokost.

Noter allerede nu datoen i kalenderen!

På glædeligt gensyn

Jan Lange
kursuskonsulent

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

Mediehøringer i Vejle og København

Emnet er »Bispedømmets fremtidige mediepolitik«

Pastoralrådet afholder to mediehøringer i Vejle og København over emnet »Bispedømmets fremtidige mediepolitik«. Alle med interesse for medierne, opfordres til at møde op, siges det i en pjec fra rådets medieudvalg.

Blandt de medvirkende i panelet, er *Hans Jørgen Johansen*, tidligere redaktør på »katolsk orientering«. Han taler om »Den katolske kirke og medierne belyst ud fra pastoralkonstitutionen *Communio et Progressio*«.

Klaus Møller-Jørgensen, mediekonsulent i bispedømmet og medarbejder på Radio Steno taler om »Den netop gennemførte

medieundersøgelse i bispedømmet«. *Poul S. Bøje*, formand for Århus Katedralen og Århus Kristne TV samt *Birger Lind* fhv. direktør for KKR, taler om »Det kristne budskab i medierne«. Desuden medvirker *Jørgen Engmark*, der er kirkeministeriets konsulent i mediespørgsmål.

Høringen i Vejle finder sted lørdag den 21. september i Maria Søstrenes Børnehavn, Vestre Engvej 42, i Vejle. I København er høringen den 5. oktober i Englesalen, Jagtvej 183, 2100 København Ø. Begge steder begynder kl. 10 og sluttes kl. 16.

kk

Er katolikker andenrangs danskere?

Af og til rejses i Danmark en debat om forholdet mellem kirke og stat. Men hermed menes altid kun forholdet mellem den evangelisk-lutherske folkekirke og den danske stat, aldrig forholdet mellem Danmark og andre kirkesamfund som f.eks. den katolske kirke. Modsat de fleste europæiske lande findes der mellem Danmark og pavestolen intet konkordat, ingen aftale, der kunne give vor kirke en klart defineret status i det jordiske samfund, vi også tilhører.

Dette er vi danske katolikker dog så vant til at leve med, at spørgsmålet om et konkordat ikke engang står til debat i vore egne rækker. Hvorfor egentlig ikke? Er vor kirkes situation i Danmark virkelig så ideel, at vi er bedst tjent med den private og anonyme tilværelse over for staten, som vi nu engang har, og som vi har levet med, siden Grundloven af 5. juni 1849 indførte religionsfrihed i Danmark?

Synspunktet synes at gå ud på, at eftersom vi i kraft af denne demokratiske grundlov ikke mere bliver generet, fordi vi er katolikker, men at vore fulde borgerlige rettigheder er garanteret os, så bør vi bare være tilfredse med det, passe vor kirke i al stilfærdighed, og i vor jordiske tilværelse vise taknemmelig loyalitet mod det fortræffelige danske samfund, vi tilhører. Spørgsmål som dette sam-

funds forhold til den lutherske majoritetskirke angår simpelthen ikke os.

I hvert fald kan i grunden kun denne holdning forklare, at der ikke lød et eneste katolsk pip, da folkekirkens biskop i Århus, *Herluf Eriksen*, i dette forår stillede forslag om, at der burde foregå en omfordeling af folkekirkens finansiering, fordi den, der findes, strider imod selve Grundloven. I Grundlovens § 68 står nemlig, at »ingen er pligtig til at yde personlige bidrag til nogen anden gudsdyrkelse end den, der er hans egen«.

Nu påviste Herluf Eriksen, at da folkekirken ikke blot finansieres af sine egne medlemmers bidrag, nemlig kirkeskatten, men også modtager et betydeligt beløb fra staten, der finansieres gennem alle danske borgeres statsskat, foreligger der hermed en grundlovsstridig situation, som folkekirken anstændigvis burde bringe til ophør. Ifølge finansloven er det nemlig af statstilskudet, ikke af kirkeskatten, at hele lønnen til folkekirkens biskopper, 40% af lønnen til dens provster og præster samt alle disse gejstliges pensioner udredes.

Herluf Eriksen foreslog derfor en omlægning af finansieringen, der skulle gå ud på, at fremtidigt alle lønninger og pensioner til folkekirkens gejstlige burde udredes af medlemmernes kirkeskat, mens det fortsatte statstilskud i ste-

det burde bruges til at finansiere sådanne ydelser, der må opfattes som tjenester for hele befolkningens almene gavn, såsom kirkebøgernes føring (befolkningsregistrering), kirkebygningernes vedligeholdelse (en national kulturarv) og begravelsesvæsenet. Ved en sådan nyfordeling af finansieringen ville folkekirken løse det »troværdighedsproblem«, den hidtidige praksis indebar, og man ville ikke mere kunne sige, at Grundlovens § 68 overtrådtes.

Forslaget blev forelagt i Folketinget som lovforslag i april. Man skulle nu have troet, at det ville have været en let sag at få fjernet denne kedelige plet på det demokratiske og lighedsbevidste Danmarks image, så meget mere, som ingen - ej heller folkekirken - ville lide noget reelt tab derved. Det var jo en af dens egne biskopper, der havde rejst sagen. Men nej! Lovforslaget blev nedstemt af samtlige folketingspartier, med undtagelse af det parti, SF, der havde rejst det. I debatten udtryktes bekymret forskrækkelse over, at nogen på den måde ville forstyrre den bestående gode, gamle fred og ro omkring folkekirken, ja nogle anede endda en helt uhyggelig mulighed for, at et sådant forslag kunne bære kimen til, hvad man frygter mest af alt: en løsrivelse af folkekirken fra staten! Med nogle pæne ord om, at der

manglede en »folkelig debat«, afvistes dette forsøg på at skaffe bl.a. os katolikker vor grundlovssikrede ret til ikke at yde bidrag til noget andet kirkesamfunds præstelønninger end vort eget.

At denne sag angår os i allerhøjeste grad, skulle ikke behøves at siges. I en tid, hvor vi må imødesee, at vi i stigende grad vil blive nødt til at løse vor danske katolske kirkes økonomiske problemer selv, herunder skaffe vore præster et ordentligt underhold, er det klart, at vi højt og tydeligt bør tilkendegive vor støtte til Herluf Eriksens forslag og gennem

meningsdannelse og politisk arbejde søge at skaffe det fremsat i folkettinget påny. Det er vor ret som danske borgere, der ikke tilhører folkekirken, og det er vor pligt mod vor egen kirke. Det drejer sig ikke blot om at spare lidt i skat, som vi så til gengæld kan anvende til vor egen kirke. Det er først og fremmest et principsspørgsmål, et spørgsmål om forsvaret for vor menneskelige og lovlige ret, at vi ikke fortsat behandles grundlovsstridigt.

Hvis vi ikke vil gøre noget ved det, vil det også være vor egen skyld, at vi fortsat behandles som an-

denrangs borgere i Danmark. Tværtimod bør vi nu stille krav om, at de tjenester, også vi - ligesom folkekirken - er med til at yde hele det danske samfund, honoreres af staten. En sådan ordning har man allerede længe kendt i Sverige, hvor staten yder ret betydelige tilskud til alle de etablerede religiøse samfund, der findes i landet, netop med henvisning til deres generelle samfundsmæssige betydning. Skulle det være umuligt, at vi kunne nå hertil, også i Danmark?

Jørgen Nybo Rasmussen

»Det haver så nyligen regnet«

Det er tidligere nævnt, at da liturgien kom på modersmålet, var der en del præster, der foretog deres egne udeladelser, anden rækkefølge i liturgien o.a. Det skete iflg. bladet »Gottesdienst« i flere lande. Et eksempel er præsten, der sluttede messen med at sige »bliv« i stedet for at sende menigheden hjem med fred.

Et helt fantastisk eksempel herhjemme er, at præsten i et sogn har indført »Det haver så nyligen regnet« som trosbekendelse. Sangen er en gammel kampsang for Sønderjylland og passede glimrende til besættelsestiden. Den har imidlertid intet med trosbekendelsen at gøre, selv om den slutter med:

»Det har slet ingen hast for den, der tror«.

Det sker, at man bruger en salme i stedet for teksten i messen. F.eks. »O, du Guds Lam«, nr. 232 i »Lovsang«. Det må ikke ske med »Fadervor« og »Trosbekendelsen«, der skal man altid bruge messens tekst.

I ordbogen for liturgiske udtryk (Enchiridion) står en henvisning til »symbolum«. Trosbekendelsen er et trossymbol. Den apostolske er enslydende i hele Vestkirken og kendt i det 2. århundrede. Teksten er fra Det nye Testamente, og den er en vigtig del i dåbsundervisningen og dåbshandlingen. Når forældre og faddere sammen med menigheden

har sagt trosbekendelsen, spørger præsten om barnet skal døbes i denne tro, og barnet lærer den i katekese senere.

Den nicæanske trosbekendelse udformedes i Nicæa i år 325. Man slog fast, at den var treleddet »Faderen, Sønnen og Helligånden«.

Hvis man absolut vil have en fædrelandssang ved gudstjenesten, kunne man efter bortsendelsen som udgangssang synge »Det haver så nyligen regnet«. Hvad siger menigheden? Præsten er jo ikke enerådende, det er han kun i forbindelse med sakramenters meddelelse.

Lily Fausbøll

Artikler om Opus Dei har form af smædeskrifter

For nylig bragte k.o. en beskrivelse af en af vore katolske ordener, ikke Societas Jesu heller ikke Ordo Prædicatorum, men Opus Dei. Den 14. september 1988 bragte k.o. ligeledes en »oplysende artikel« om denne forholdsvis nye orden, der i 1928 blev stiftet af m. signore *José Maria Escriva de Balaguer*.

Begge artikler har nærmest karakter af smædeskrifter, hvor der antydes - ikke dokumenteres - at denne orden anvender ufinde arbejdsmetoder, lokker velhavende mennesker til at slippe deres overskydende mammon til fordel for ordenen, kun optager borgere med indflydelse i ordenen, hvilket får én til at ihukomme Katolsk Aktions apostolske arbejde for lægfolk (jvf. Katholis-

che Aktion auf der Hochschule, udgivet af Pax Romana, Freiburg, Schweiz).

Hvilke positive træk kunne k.o. så bringe om Opus Dei? - Ingen.

Når man tager i betragtning, at flere paver ikke alene har anerkendt ordenen, men endog givet den opgaver og væsentlige ansvarsområder i kirken, så kan man nok blive betænkelig. Noget sådant har vi dog aldrig hørt om vore hæderkronede ordener.

Overskrifter som »Bag om biskopperne« og »Rekrutteres i pengestærke kredse« mere end antyder, at her er der tale om mafialignende tilstande i kirken, endda tæt på Pavens og Vatikanet.

Der må da gøres noget! - Er det ikke en opgave for k.o. at opspore og dokumentere sådanne skanda-

løse tilstande; måske en opgave for vore kirkelige myndigheder; eller er det blot smædeskrifter?

Hvem er det, der ønsker denne art information viderekolporteret i k.o.? For det må være et udtrykt ønske hos enkeltpersoner, når disse artikler bringes i k.o. gentagne gange, uden at den omtalte orden får lejlighed til at svare på beskyldningerne - ikke sandt?

Hvilket formål tjener disse artikler? Vi har alle hørt om mindre heldige hændelser i den kirke, vi tilhører, men derfra og så til på tryk udokumenteret at hænge 74.508 trosfæller ud, der er dog et stykke sandt?

Er det mon en af grunden til, at vi har så god plads på kirkebænken?

Ole Dam

Er Gud statisk?

Ingen har set Gud, og det er udtrykkeligt forbudt at gøre os noget billede af Gud. Alligevel har man gennem tiderne gjort sig forestillinger om Gud. For israelitterne var Gud til at begynde med en stammegud, der skulle sørge for krigslykke og velstand. Han var en tugts Gud, der udryddede Israels fjender. Alle disse bibelske beretninger skræmmer vor tids mennesker.

Jesus hævdede om sig selv, at han og Faderen var et og det samme. Han lærte os også, at Gud er en kærlig far, ophav til alt skabt.

Vi har af kirken lært, at

Gud er alfaderlig, almod og almægtig. Det har udvirket, at Gud opfattes nærmest som statisk, men kan det være rigtigt?

Hele tilværelsen er under en dynamisk udvikling, en brydning mellem godt og ondt, kun Gud er uforanderlig. Men er det nu også rigtigt?

Selv om vi fastholder kirkens lære, behøver vi vel ikke at fastlåse os i gamle begreber, der kan føre til fanatisme, skæbnetro eller forudbestemthed. Men det harmonerer ikke med kærlighedsbegrebet, der er udtryk for et inderligt fællesskab, under stadig udvikling, indtil Gud

er alt i alle, det fuldkomne fællesskab, Gudsriget.

Er det en umulig tanke, at Gud i dette fællesskab også er fælles med os i vor udvikling? Personligt tror jeg, at Gud er dynamisk, virksom ved egen kraft, en levende Gud. Det sparer mig for at komme med tvivlsomme forklaringer på det tilsyneladende meningsløse i tilværelsen, det rene gætværk og fri fantasi. Begreberne »statisk« og »dynamisk« skal kun opfattes som støtte til vor erkendelse, som »lignelser«.

George Bune Andersen

Strømmen af unge pilgrimme til ungdomstræffet i Czestochowa tog ingen ende. Fotos KNA.

Paven opfordrer de unge til opbygningen af et fælles Europa-hus

Czestochowa (KIPA) - Paven opfordrede over 1 million unge fra Øst- og Vesteuropa til at opbygge et »fælles Europa-hus«, i hvilket mennesker kunne forvente en fremtid i solidaritet og fred. Ved en gudstjeneste den 15. august på festen for Marias optagelse i Himlen i den polske valfartsby Czestochowa mindede han deltagerne i verdensungdomsdagen om deres ansvar for opretholdelsen af Europas kristne rødder og værdier i verden af i morgen.

Dertil hører ifølge pa-

ven beskyttelse af livet, fremme af familien, fuld religionsfrihed, bevarelse af den økologiske ligevægt og den rigtige vurdering af de forskellige kulturer til gensidig berigelse. Ved messen, som *Johannes Paul II* fejrede med 2000 præster og nogle hundrede biskopper og kardinaler fra alle verdens lande, deltog også Polens præsident *Lech Walesa*.

Kirken ånder igen med begge lunger

Paven advarede de unge mod djævelens mange fri-

stelser og oprør mod Gud. »Løgnens far« kæmper ifølge paven for, at mennesker løser sig fra deres barnekår i Gud og forsøger at skabe sig et liv på jorden, »som om Gud ikke eksisterede«. Paven opfordrede i denne sammenhæng til et modigt kristent vidnesbyrd og takkede for, at kirken efter en lang periode med uoverskridelige grænser nu igen kunne ånde »med begge lunger«.

Han mindede om, at der ofte må betales en høj pris i form af lidelser og forføl-

gelser for det kristne vidnesbyrd.

Ideologiens sammenbrud i Østeuropa har gjort mange mennesker bange for fremtiden og efterladt dem med en følelse af tomhed og af at være ført bag lyset. Også i de vestlige lande har mange unge mistet grundlaget for at synes, at det lønner sig at leve. Symptomer på det er stofmisbrug, manglende interesse for politik og en følelse af afmagt i kampen for det gode. *Johannes Paul II* formandede de unge til at overvinde deres negative indstilling og i stedet opbygge en kærlighedens civilisation, der grunder sig på retfærdighed, enighed, solidaritet, broderlighed og generøs hjælp til de fattige.

Verdenskirken i Jasna Gora

(KIPA) - En ung mand giver følgende beskrivelse af sine oplevelser fra ungdomstræffet:

Sagen med korset gav biskoppen noget at tænke på. Regnen blødt jorden op, hvert skridt gjorde ondt, helst havde han lagt det ned. Og dog, *Franz Kamphaus* holdt ud. Da han var ankommet til Czestochowa glædede han sig. »At jeg har klaret det, berører mig dybt«.

Små, men særlige oplevelser præger det 6. verdensungdomstræf, som paven har indbudt til. Ikke kun biskop Kamphaus, der deltog i valfarten og bar korset en etape, ved, at ungdomstræffet er mere end et pavebesøg. Det er først og fremmest en endeløs række af fantastiske begivenheder: over en million unge mennesker, der fra hele verden er draget på pilgrimsfærd til Czestochowa, til fods, med bus eller fly, nogle på hesteryg, endog en gruppe på rulleskøjter.

De bliver hjulpet af over 14.000 frivillige og 11.000 spejdere. 9.000 politifolk sørger ikke blot for pavens sikkerhed, men hjælper også med at finde vej til overnatningsstederne. Sidst, men ikke mindst, er det ikke de store menneskemasser og overfyldte campingpladser, der huskes, men derimod, at der var en, der for første gang i flere år gik til skrifte, og en anden, der for første gang bad rosenkrans. En tredje glæder sig over den åbne samtale med en biskop.

Pilgrimme fra Tyskland og Polen har sammen tilbagelagt 140 km til fods, sammen har de løbet, svedt, delt forplejning og bedt. I stedet for at tale,

har de unge sunget til afsked »Laudate, omnes gentes, laudate Dominum!« »Lover Herren, alle folk«.

Sjældent har sangens mening været så tydelig som på dette træf: meksikanske sombreros, indiske sarier og bolivianske ponchoer gav træffet dets ansigt og bragte farver til den ellers grå by.

Fra den tidlige morgenstund venter de unge tålmodigt på valfartsområdet. De klatrer op i træer og på hustage for at få et blik af papamobilen. Kæmpe transparente forkynder: *Johannes Paul*, vi er dine tjenere. Endelig kommer han. De unge klapper, jubler og vinker. Da paven går op ad trappen til alteret, holder heller ikke præsterne sig i ro på deres stole. Paven finder taknemmelige tilhørere, da han på 15 sprog opfordrer de unge til at vende tilbage til de kristne rødder og opbygge et retfærdigt og solidarisk samfund. Repræsentanter fra forskellige lande træder til mikrofonen og udtaler deres støtte til paven. Kritiske stemmer høres ikke. Bl.a. har 20 østrigere trukket deres deltagelse tilbage i protest mod *Kurt Krenns* udnævnelse til biskop i St. Pölten i Østrig.

Det var de mange, enkle oplevelser, der forbliver i erindringen. Ventetiden, der blev forkortet med sang og guitar, den knappe forplejning, som deltes, man rykker sammen og gør plads til nye. Den tålmodige venten binder sammen og knytter kontakter mellem polakker og kanadiere, tyskere og vietnamesere: Verdenskirken i Jasna Gora.

Begejstret hilste unge fra hele verden på pave *Johannes Paul II*, da han ankom til Czestochowa.

Kirkemusiker - studiedage

Stiftelse af katolsk kirkemusikforening

I forlængelse af kirkemusikerkurset på Magleås oktober 1990 indbyder vi alle, der interesserer sig for kirkemusikkens vilkår i den katolske kirke i Danmark i dag til en studiedag fra fredag, den 8. november kl. 18.00 til lørdag, den 9. november kl. 18.00 hos Sct. Joseph Søstre, Strandvejen 91, 2100 Khv. Ø.

På programmet står bl.a. foredrag af Leif Kayser, indstudering af korværk samt stiftelse af katolsk kirkemusikforening.

Pris: Kr. 100.-.

Tilmelding inden 20. oktober 91.

KLIP

Undertegnede tilmelder sig Kirkemusiker-studiedage 8.-9. nov. 91:

Navn: _____

Adresse: _____

Evt. funktion i kirken: _____

Sørger selv for indkvartering..... ☐

Ønsker indkvartering arrangeret..... ☐

Venlig hilsen

Kirkemusikgruppen

(Jørgen Ditlevsen, Bendt Fabricius, Guido Kreienbühl, Peter Møller, Eva Rungwald, Jette Thomsen).

Sendes til: Kataktercentralen, Vesterbrogade 28, 1620 Kbh. V.

Pastor Bjørn Højbo har ladet sig inspirere af Skt. Ansgars Forlags ny lille bog »Et kristent svar på reinkarnation« til denne artikel om reinkarnationens mulige rødder.

Reinkarnation?

Af Bjørn Højbo

»Et kristent svar på reinkarnationens lære«. Jesuitpater Leslie O. Dorn i samtale med Sven Dams-holt. Visdoms Bøgerne, Sankt Ansgars Forlag. 57 sider. Pris kr. 24.-. København 1991, ISBN 87-89452-10-0.

Det er en interessant lille bog, hvori to begavede mennesker prøver på at indkredse dette højst aktuelle spørgsmål. Som en steppebrand har reinkarnationens lære bredt sig over den vestlige verden i de sidste mange år. Her kan vi få oplysninger om, hvad det er, der gør denne lære så tiltrækkende for vesterlændinge i vore tider. Læs selv Sven Dams-holts redegørelse for dette.

Kristendommen er jo udsprunget af jødedommen og jødedommen har sine rødder plantet dybt i ægyptisk - babylonsk kultur og tankegang. Gammel Testamente kan kun forstås, om man gør sig dette klart, ellers fejlfortolker man mange ting. Den unge kristendom mødte snart en hel anden kulturel verden, da den kom udenfor Palæstina og begyndte at missionere. Nu stod den overfor den hellenistisk-romerske verden og dens tankegang.

Det første møde gik ikke så godt, hvis vi skal tro, hvad der står i Apostlenes Gerninger kap. 17,16-34. Her møder Paulus nogle epikuræiske og stoiske filosoffer, og formodentlig også nogle platonikere og aristotelikere. Det hele blev til: »God dag, mand« Økseskaft«. Situationen er nu nok noget strammet, for Paulus var ikke så uvidende om disse menneskers tankegang. Selv var han opvokset i Tarsos, der hvor Lilleasien bøjer ned i Syrien. Det var en berømt universitetsby og ofte kan man se, at Paulus i sine breve benytter sig af tan-

kegange, der i hvert fald ikke stammer fra jødisk baggrund.

Det tog nogle århundreder før kristendommen indlemmede denne fremmede verden helhjertet. Det skete med *Klemens af Alexandria* og *Origenes*, ca. 200 e.ft. Kr. I de følgende mange hundreder af år tænkte og udtrykte de kristne ofte deres budskab udfra begreber og tankegange, der mere eller mindre stammede fra denne åndsverden. *Skt. Augustin* er f.eks. stærkt påvirket af den Neo-platoniske tankegang fra *Plotin*.

Aristoteles

Næste gang kristenheden mødte en anden tankeverden var i 11-1200-tallet. Denne gang gjaldt det *Aristoteles* og hans såre fornuftbetonede verdensanskuelse. Han var også fra oldtiden, *Platons* elev og fortsætter, men hans skrifter var gået tabt i folkevandringstidens kaos og det var først i højmiddelalderen, at man igen - via araberne i Spanien - fik fat i hans skrifter, oversatte dem til latin og udmøntede deres tankeindhold.

Så var der lagt op til den store ballade. Var alt dette ikke kætteri? *Thomas af Aquin* lærte fra sin professorstol i Paris disse »nymodens« tanker. Han blev bekæmpet af augustinerne, dem der ville følge Skt. Augustin, som om denne havde sagt det sidste ord om den kristne sandhed. Hans egen orden, Dominikanerne, trak ham tilbage fra professoratet og da han døde blev han fordømt af kirkens største myndigheder på troens område: universiteterne i Paris og Oxford.

Men hans tankegang slog igennem og til sidst blev han anerkendt som så katolsk og rettroende, at blot man kan fremføre et citat af Skt. Thomas, så forstummer al tale om kætteri eller tvivlsom lære. Men der er dog stadigvæk mulighed for at være uenig med Skt. Thomas og være katolik, det beviser *Palle*

Burla klart og tydeligt i sin lille bog om *Bonaventura*, som blev anmeldt her i bladet for nogen tid siden.

Næste ballade kom med renæssancetiden og naturvidenskaberne. Da trådte kirken i spinaten ved at fordømme Galilæi. Trods mange hundrede år er gået siden, har kirkens myndigheder svært ved at indrømme: Ja, vi tog fejl. Det har kostet dyrt. Men det er nu ikke alene katolikker, der har haft svært ved at sluge den moderne videnskab. Protestanterne har jo haft ligeså svært ved at sluge Darwin og hans udviklingslære.

Så i vore dage dukker der et nyt problem op: hele den orientalske verden og dens filosofi og livssyn. Hvad skal man stille op med den? Er det bare forkerte meninger, der skal afvises? Kunne det ikke være, at man burde gøre som i oldtiden med den hellenistiske kultur og i højmiddelalderen med aristotelismen?

Først og fremmest gælder det vel at se på: hvad siger disse mennesker og hvad mener de egentlig? En række moderne katolikker har forsøgt sig - og med held i denne retning. Jeg tænker på mænd som de to franskmænd *Père J. Monchanin* og *Père H. Le Saux*. Ligeledes englænderen *Bede Griffiths* (som i øvrigt har besøgt os i A.C.) samt inderen, katolikken, *R. Panikkar*. Så De kan se, vi er ikke på helt bar bund. Nu er spørgsmålet bare, hvordan skal vi gå i gang?

Hvordan er mennesket indrettet og hvad er sjælen?

De gode gamle ægyptere havde en yderst kompliceret opfattelse af mennesket. Det har et legeme, der altså helst skal balsmeres efter døden, for at de sjælelige kræfter kan komme i kontakt med den levende verden her bagefter. Sjælelivet er mere kompliceret og indviklet. Der findes en livskraft, en bah, desuden en mere eller mindre individuel sjæl,

ach, og endelig en såkaldt Ka, nærmest en dobbeltgænger, en fordobling af mennesket som individ. Men alt dette er svært at hitte rede i.

De gamle babylonere havde en mere enkel tankegang: mennesket er det levende individ her på jorden og efter døden er der kun tale om en ulegemlig og uvirkelig skyggetilværelse. Det samme synspunkt finder vi i Gammel Testamente. Gud skabte mennesket af jord, som en pottemager og gør dette menneske levende ved at puste af sin livsånd ind i det. Så bliver mennesket til en »nefesh«, et levende væsen. Det individuelle er faktisk legemet, har man indtryk af, når man læser skabelsesberetningen i 1 Mos 2. Ved døden bliver der kun en uhyggelig skyggetilværelse tilbage. Se f.eks. Psalmernes bog 6,6: »I døden kommer du ikke i hu, i dødsriget hvo vil takke dig der?«. eller 30,10: »Hvad vinding har du af mit blod, af at jeg synker i graven? Kan støv mon takke dig, råbe din trofasthed ud?« Og mange andre steder kunne fremføres. Her er der ikke tale om en »sjæl« på nogen måde.

Går vi til den græske verden møder det samme billede os. I *Homers* Iliade, i begyndelsen af første sang tales der om helten Akilleus vrede, der voldte mange kvaler for grækerne »hel mangfoldige heltes behjertede sjæle den skikkede ned til Hades hjem og for hunde til rov som for alskens fugle den gav deres lig«. Hvordan der var i dette Hades,

dødsrige, kan vi læse om i *Odysseen*, sang 11, hvor Odysseus kommer ned på besøg i de dødes rige. Der er absolut ikke rart. De døde aner intet om hvad der foregår på jorden, de har ikke engang bevidsthed - den får de først, når de får noget blod - og det hele beskrives godt for os, da Odysseus efter at have talt med sin moder vil trykke hende til sit bryst men kun opnår: »tre gange frem jeg for, tilskyndet af brændende længsel, tre gange hun af armene mig fløj som en drøm eller skygge«. Derfor forstår man godt de ord som Akilleus sagde til Odysseus i dødsriget: »Heller jeg ville som træl på markerne slide for dagløn, end over samtlige døde befale som øverste herre«.

Optimistisk opfattelse af døden

Det er først på Platons tid (c. 400 f. Kr.), at vi begynder at få en mere optimistisk opfattelse af døden og dens følger. *Sokrates*, Platons læremester mente jo, at døden var et af to. Enten betød det fuldkommen udslettelse eller også et møde med de gamle forudgåede, som han så kunne indlede samtaler med. Man mener at en åndelig bevægelse, kommen nordfra, fra det thrakiske område nord for Grækenland har bragt et nyt livs- og dødssyn med sig. Nu opfattes det himmelske som det egentlige. For Platon ser det ud til, at

han mente, at sjælen oprindeligt havde været i det himmelske, men på grund af en synd var bleven dømt til at være her på jorden, for at sone sin synd. Denne opfattelse ligger nær ved den i kristendommen ikke ukendte opfattelse, at vi her i verden befinder os i et uegentligt liv, en slags prøveanstalt, hvor vi skal forberede os til det egentlige liv i himmelen. Jorden er en trængselsdal og en for-gård.

Fra Persien

Platons syn slog igen hos de kristne, men havde allerede haft indflydelse på senjødisk tankegang. Den er i alt fald hyggeligere end den gamle jødiske og græske, der nok kan få hårene til at rejse sig på hovedet af en. Et åbent spørgsmål er, om Platon selv lærte en lære om reinkarnation. Flere steder i hans dialoger er der steder, der peger i denne retning, men man er uenig om det kun er et mytisk sprog uden virkeligt indhold. I hvert fald må han formodentlig have fået denne tankegang fra orientalske kilder, der var sivet gennem Persien. Det er ikke umuligt, der var forbindelser.

Men givet er det i hvert fald, at for Platon er sjælen noget selveksisterende, der er inde i legemet og dermed endog det egentlige i mennesket. Det er denne platoniske opfattelse, der er gået videre

gennem kristendommen og har fået borgerret i den kristne lære. Jeg vil undlade her at tale om Aristoteles's langt mere nuancerede lære, men blot minde om, at for ham hører legeme og sjæl så meget sammen, at mennesket uden legeme ikke er et rigtigt og helt menneske. Derfor mente hans kristne arvtagere, Thomas af Aquin også at tilstanden efter døden, med sjæl og legeme adskilt, var abnorm og kun ved et mirakel fra Gud kunne opretholdes indtil de dodes opstandelse. Uden dette mirakel ville sjælen opløses i intet.

Adskillelse af sjæl og legeme

Den helt store adskillelse af sjæl og legeme skyldes den franske filosof *Descartes* (1596-1650). Nu er sjælen kun forbunden med legemet ved hjælp af »koglekirtlen«, midt mellem de to hjernehalvdele. Faktisk er sjælen inde i legemet, som i en kasse. Og det er denne opfattelse, der har plaget Europa gennem tiderne. Det er f.eks. først i vore dage, at læger har indset at psykiske problemer kunne forårsage mavesår. Det er en opdagelse, der stammer, så vidt jeg ved, først fra 20'erne i vort århundrede. Så kom ikke og sig, at filosofiske ideer ikke har indflydelse. Havde man lyttet til Aristoteles og hans opfattelse af forholdet mellem sjæl og legeme, var man aldrig blevet så forsinket i sin opfattelse af dette fænomen. Der skulle hele den moderne videnskab med dens forsøg og konstateren til, før man skiftede opfattelse. De var faktisk længere fremme i højmiddelalderen i forståelsen, end vi var for 70 år siden.

Men her har vi også roden til den moderne vesterlandske opfattelse af »sjælevandring«. Sjælen forlader sit legeme og skifter det ud med et andet, ligesom man lægger en cigar fra én kasse over i en anden. Men er det den rigtige opfattelse? Hvad mener egentlig inderne? Er det ikke blot os, der tolker dem ud fra vor moderne europæiske tankegang? Lad os se lidt nærmere på indisk tankegang.

Indisk tankegang om det fænomen vi kalder »reinkarnation«

Alle indienskyndige er enige om, at man ikke finder tanker om reinkarnation i indernes ældste litteratur, de såkaldte *Ve-*

daer, en samling af skrifter, hvoraf de ældste er fra c. 1200 f. Kr. Det er først i de såkaldte *Upanishader*, fra c. 800 f. Kr., at vi finder tegn på denne tankegang, men hvor forskellig fra det europæerne forstår ved reinkarnation! I den ældste af *Upanishaderne*, *Brihadaraniaka-upanishaden* finder vi følgende: (mine læsere må undskylde citatets længde, men jeg synes det er vigtigt at citere det i sin helhed).

Det er en samtale mellem en mand, *Jaratkarava* og filosofen eller vismanden *Yajnavalkya*.

»Yajnavalkya, spurgte han, når et menneske er død, og dets stemme går til ilden, dets øje til solen, tanke til månen, dets øre til verdenshjørnerne, dets legeme til jorden, dets atman (et udtryk vi skal tale om lidt efter) til rummet, dets legemshår til træerne, dets hovedhår til træerne, og når dets blod og sæd lægges i vandene, hvad

bliver der så af det menneske?« »Ræk mig din hånd, kære; det skal vi to få at vide, men ikke her i menneskers nærværelse«. Så gik de ud og overvejede det. Og hvad de talte om, det var gerningerne (*Karma*), og hvad de priste, det var gerningerne. Ved en god gerning samler man fortjeneste, ved en ond gerning samler man skyld. Så tav *Jaratkarava* stille«.

Her er der ikke tale om at blive til intet, at tilintetgøres. Alt bliver jo indlemmet i andre former for væren. Men der er heller ikke tale om »sjælevandring« eller »reinkarnation«, at »jeg«et går over i en ny »jeg«tilværelse. Det er en hel anden opfattelse, der kommer til orde. Man kan måske udtrykke det på følgende måde:

Menneskesynet

Menneskesynet er faktisk totalt anderledes end det vi træffer i Nærøsten og i europæisk kultur. Mennesket består for inderne altså af en række

lag, hvoraf det groveste er skelettet, så kommer muskeltværket så sanseapparatet, så selve sansningen, så følelses- og viljeslivet og til sidst, øverst oppe(!) den fine filosofiske tanke. Ved døden går alt dette op i fugerne og indgår i hele universet. Tankegangen er ikke absurd. Vi kan meget let forstå, at vort legeme opløses og indgår i andre biologiske forbindelser, og at vi selv er resultatet af omkalfatring af produkter, der vel også er indgået i andre mennesker gennem tiderne. Om det samme er tilfældet med vort »sjælelige« liv ved vi ikke noget om og kan ikke bevise det, men tanken er ikke urimelig. Det er faktisk sværere at forstå, at »sjælelivet« skulle blive til intet, thi hvad er intet, hvordan kan noget blive til intet? En sådan tilintetgørelse har vi ikke noget bevis for, alt det vi kender bliver blot til noget andet.

Her må indskydes et par bemærkninger om nogle væsentlige begreber hos inderne. »Brahman« er den højeste, dybeste, endelige transcendent magt, der giver sig udtryk i alt eksisterende. Brahman transcenderer, går ud over, både det grovere i verden såvel som den »indre« verden: begreber, ideer, tanker, følelser, visioner, fantasier osv. Som den magt, der får det hele til at være, er det den guddommelige inderside og er identisk med Atman, der ofte oversættes ved Selvet, med stort »S« for at skelne det fra vor »jeg«opfattelse.

Brahman kommer af roden: brh, der betyder: at vokse at gro. Der er altså tale om urkraften i universet. Det samme mener man, at det hebraiske »El« gør, det der i vore danske bibler er oversat med Gud. Det må være den samme tankegang, der ligger til grund for de to ord.

Atman betyder »ånde«, det samme, som vi har i det græske: atmosfære. Det bruges af inderne for at betegne den »del« af Brahman, der giver sig udtryk i vor eksistens. Kristent udtrykt: Guds skaberkraft i sin egenskab af at holde os i eksistens.

Karma eller karman

Endelig ordet: karma eller karman. Karmaloven vil sige, at der altid er et resultat af, hvad der sker, og for os mennesker, at der altid er et resultat af vor handling, tankegang osv. Intet er uden følger og derfor er vort ansvar rystende. Selv de kristnes

»syndernes forladelse« kan ikke udslutte resultatet af vor indvirken. Syndsforladelse drejer sig om noget helt andet, nemlig om genoprettelsen af personsforholdet mellem os og en personlig Gud. Vi vender tilbage til dette om lidt.

Det er karma, der går videre, i det uendelige. Som en indisk-amerikansk forsker har sagt: man tænder et lys ved et andet tændt lys, hvad er det, der går videre? Man støder til en billardkugle, der triller hen og støder til en anden, hvad er det der går videre?

Det europæiske menneske har altid haft vanskelig ved at fatte denne tankegang, uden at der var tale om sjælevandring. Her er roden til opfattelsen af reinkarnationen som indisk lære. Men det er kun i populær tankegang, både i vest – men i øvrigt også i øst – at man har fortolket alt dette som sjælevandring, som reinkarnation af de enkelte, individuelle sjæle fra et legeme til et andet. Der er tale om »transmigration« overførsel, men det er ikke den individuelle sjæl, der skifter »sjælehus«, går over i et andet legeme.

Vi står altså her overfor det samme vulgære niveau, som vi godt kender til i kristendommen. Når kristne får at vide, at fortabelsen består i at være borte fra Gud, så synes de fleste, at det jo nok er til at bære, når blot det ikke gør ondt. Og så har man fundet på – ved hjælp af gamle græske forestillinger om tartaros, pinestedet, – at fremmale helvedes kvaler, som fortabelsen. Det hjalp, men det er vulgært.

Er der tale om reinkarnation?

Hvad skal vi så stille op med alt dette? Er der tale om reinkarnation? Nej, ikke i moderne vesterlandsk betydning. For så vidt som det drejer sig om vort legeme, er der ingen særlige vanskeligheder i den indiske opfattelse. Det synes at være helt i overensstemmelse med vore moderne biologiske begreber, at vi går i opløsning og indgår i naturens kredsløb. Vort psykiske liv kunne i og for sig godt opfattes på den samme måde. Det ville hverken gøre fra eller til.

Men det store spørgsmål kommer, når vi stiller det spørgsmål til os selv: hvordan skal vi som kristne opfatte mennesket? Gamle pastor *Hubert Messerschmidt* gav den definition på mennesket: Mennesket er en person, der er legemlig-sjæleligt iklædt.

Og så er vi i en helt anden verden. Med dyrene har vi tilfælles at have legemligt og psykisk liv. Men mennesket er noget helt andet. Det er en person, der skal forholde sig til en personlig Gud. Synd er ikke bare at foretage sig noget umoralsk, det er langt værre, det er at bryde med Gud. Man kan være dybt umoralsk og leve i kontakt med Gud, i grænsetilfælde, hvor man er belastet af arv og miljø. Men man kan også leve et moralsk liv og dog bryde med Gud.

En lille historie

Jeg vil slutte med følgende lille historie, som en af mine gode venner blandt de katolske arbejdere engang sagde til mig: Det er ikke ulydighed, der fik båndet mellem Adam og Eva og Gud til at bryde, men deres mistillid til Ham. Sæt at der var sket følgende: Slangen havde fristet Eva til at spise. Men hun svarede bare: det må jeg tale med min mand om. Og så havde de to overvejet situationen. Måske havde slangen ret og måske ikke. Det var jo lovlig meget at sætte på spil. Man ved, hvad man har, og ikke hvad man får. Altså sagde de nej til slangen. Havde de syndet? spurgte Jensen mig. Ja de havde, svarede han, de havde ikke foretaget sig noget ulovligt, men havde inderst inde brudt med Gud alligevel. Så kommer Gud på sin aftentur i haven og ser de to ordne haven. Er der noget nyt, spørger Gud? Næ, det er der ikke, svarede de to. Havde de foretaget sig noget umoralsk? Nej. Havde de brudt med Gud? Ja. De havde faktisk brudt med Gud ved deres indre holdning. Det er dette personsforhold, der er kristendommens specielle budskab – og det er lige langt fra Indiens metafysik – der er storslået og kunne hjælpe os til at forstå mange ting – og fra moderne psykologi og psykiatri. Begge to bevæger sig på et plan, der kun er grundlaget – omend et nødvendigt grundlag – for at forstå, hvad et menneske egentlig er, og hvad dets opgave her i livet er, om dette liv skal have indhold og mening i al sin dybde af dette ord, må vi ty til den kristne livsforståelse.

I anledning af Sankt Asgars Forlags 50-års jubilæum vil forlaget forære ovenstående bog til interesserede. Ved indsendelsen af denne kupon og kr. 4,75 i frimærker tilsendes bogen gratis.

Nyt om bispedømmets præster og søstre

Udnævnelser fra 1. august

Med virkning fra den 1. august har biskoppen udnævnt:

Jesper Fich til sognepræst ved Skt. Pauls Kirke i Tåstrup for en periode af 3 år.

Franz Hoyos O.M.I. til sognepræst ved Krist Konges Kirke i Grønland for en periode af 1 år.

Frank Jobst O.M.I. til sognepræst ved Vor Frue Kirke i Herlev for en periode af 2 år.

Raymond Minnaert O. Præm. til sognepræst ved Skt. Knud Kirke i Fredericia for en periode af 2 år.

Andrzej Papuga C.M. til andenpræst ved Den Hellige Families Kirke i Birkerød og ved Skt. Hans Kirke i Hørsholm for en periode af 3 år.

Udnævnelser fra 15. oktober

Med virkning fra den 15. oktober 1991 udnævnes for perioden indtil 31. juli 1994:

Erling Brodersen til sognepræst ved Skt. Hyacinthus Kirke i Rønne og

ved Rosenkranskirken i Åkirkeby. *Erling Brodersen* har bopæl Bredgade 69, 3., 1260 København K.

Poul Clausen til andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke i Haderslev og ved Skt. Pauls Kirke i Sønderborg samt for den selvstændige menighed ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå.

Peter Nissen til sognepræst ved Skt. Marie Kirke i Haderslev og ved Skt. Pauls Kirke i Sønderborg samt til præst for den selvstændige menighed ved Skt. Ansgars Kirke i Åbenrå.

Embedsperioden forlænget

Allen Courteau O.M.I. som sognepræst ved Skt. Kjelds Kirke i Viborg og som andenpræst ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg for en periode af 1 år.

Hans Esmark som sognepræst ved Skt. Vincent Kirke i Helsingør og ved Skt. Vilhelms Sogn i Hillerød for en periode af 3 år samt sognepræst ved Skt. Knuds Kirke i Ringsted for en periode af 1 år.

Stephen Holm som sognepræst ved Vor Frue Kirke i Slagelse og ved Skt. Elisabeths Kirke i Holbæk samt som præst for den selvstændige menighed ved Skt. Maria Kirke i Kalundborg for en periode af 3 år.

Herbert Krawczyk S.J. som præst for den selvstændige menighed ved Skt. Clemens Kirke i Grenå for en periode af 3 år.

Jacob Muiser C.M. som sognepræst ved den Hellige Families Kirke i Birkerød og ved Skt. Hans Kirke i Hørsholm for en periode af 3 år.

Georg Nibler som sognepræst ved Skt. Knud Lavard Kirke i Lyngby for en periode af 3 år.

Gerhard Sanders S.J. som sognepræst ved Jesu Hjerter Kirke i København for en periode af 3 år.

Ny ungdomspræst og domstolen

Reinhold Sahner til bispedømmets ungdomspræst for en periode af 3 år. Han afløser hermed *Jesper Fich*.

Med virkning fra den 1. august har biskoppen udnævnt:

Erling Brodersen til notar i Den kirkelige Domstol for en periode af 3 år.

Efter at være udpeget af biskoppen til medlem af præsterådet, er *Gerhard Sanders* 23. april 1991 udnævnt til medlem af Det biskoppelige Råd. Rådet består herefter af: biskoppelig referent *Czeslaw Kozon*, liturgisekretær *Guido Kreienbühl*, generalvikar *Paul Marx* O.M.I., biskoppelig vikar prælat *Lars Messerschmidt*, og sognepræsterne *Frank Jobst* O.M.I., *Henri Kerkhofs* O. Præm., *Gerhard Sanders* S.J., *Dietrich Timmermann*.

Embedsperioden forlænget

Prælat *Ib Andersen* som notar i Den kirkelige Domstol indtil 31. juli 1992.

Guido Kreienbühl som liturgisekretær for bispedømmet indtil 31. juli 1994.

Paul Marx O.M.I. som generalvikar indtil 31. juli 1994.

Paul Marx O.M.I. som kontaktprester for de teologistuderende indtil 31. juli 1994.

Prælat *Lars Messerschmidt* som biskoppelig vikar for firmelser indtil 31. juli 1994.

Prælat *Lars Messerschmidt* til at meddele firmelsens sakramente samt til at bemyndige præster til at optage allerede døbte i Den katolske Kirkes fulde fællesskab eller døbe og firme store børn eller voksne samt til at tage

stilling til spørgsmål vedr. dåb af voksne. Bemyndigelsen er gældende til 31. juli 1994.

Edward Stappers O. Præm. som bispedømmets skolekonsulent indtil 31. juli 1994.

Andet

Med virkning fra 1. august har biskoppen fornyet embedsperioden for søster *Hermengild Gerick* af Søstrene af det dyrebare Blod som pastoralassistent for menighederne i Rønne og Åkirkeby for perioden indtil 31. juli 1994.

Den 1. august 1991 er alle bemyndigelser til gudstjenesteledere og kommuniionsuddelere i menighederne og søsterkommuniteterne blevet fornyet for en treårig periode.

Urban Figge O.M.I. er af Kongregationen for Evangeliets udbredelse blevet gendannet for en tredje 5-årig periode (1991-1996) som »Missions Director for Scandinavia«.

Pastor *Ceferino Anez* er medio februar 1991 flyttet til udlandet.

Pastor *Drago Cumurdzic* er flyttet til Vandtårnsvej 11, 2860 Søborg.

Urban Figge O.M.I. skal i sit år borte fra Grønland virke ved Skt. Mariæ Kirke i Ålborg.

Gottfried Grünwald S.J. er af sin orden bevilget et sabbatår. Han opholder sig på Institute for Spiritual Leadership i Chicago.

Diakon *Ole Lundsteen* er flyttet til Nørrebrogade 27 C, 2200 København N.

Paul Marx O.M.I. er flyttet fra Tåstrup og har

nu bopæl på Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Telefon 44 53 00 39.

Diakon *Pierre Ngoc Tuyen* er frem til sin præstevise i januar 1992 bosat Marielystvej 16, 2000 Frederiksberg. Telefon 31 74 34 45.

I Ålborg er Skt. Joseph Søstrenes kommunitet på Kastetvej 33 blevet nedlagt. (Skt. Joseph Søstrene bor Danmarksgade 13. Red.).

Nyt kommunitet

I København har Skt. Joseph Søstrene oprettet et nyt kommunitet beliggende Gl. Kongevej 49, 2. tv., 1610 København V. Telefon 31 24 33 32.

Visdomdøtrene kommunitet i Roskilde er nedlagt. Søstrene er flyttet til (officiel postadresse): Dalgas have 29, 2. tv., 2000 Frederiksberg. Telefon 31 10 19 55.

Bispedømmets præstere træder i år sted på Magleås fra mandag den 18. november til fredag den 22. november. Pater *Francis Demers* O.M.I. (USA) leder retræten.

Generalvikaren er fraværende fra fredag den 13. september indtil mandag den 23. september og fra mandag den 14. oktober indtil søndag den 3. november.

Dansk Missionskreds (en kreds, der støtter præstestuderende i Bangladesh). Har af biskoppen fået lov til at benytte ordet »katolsk«, således at navnet nu er »Dansk katolsk Missionskreds«.

Salmer på video

Musik og levende billeder har altid suppleret hinanden vældig godt. Helt tilbage i stumfilmens dage var man klar over, at ledsagende musik ville forøge den oplevelse, filmen gav. Kan man forestille sig en Buster Keaton-film uden det ledsagende, forstemte klaver?

I vore dage ser vi det mest vidtgående resultat af denne erkendelse i de unges musikvideoer. Billeder og musik smelter sammen til én stor sanseoplevelse. Musikvideoen er ligefrem blevet en selvstændig kunstretning. De mest ambitiøse af dem instrueres af tidens førende filminstruktører, og de er utroligt kostbare at fremstille, selv om de kun varer få minutter.

Salmevideo-konkurrence

Hvorfor ikke forsøge at give vore salmer en ekstra dimension ved at kombinere dem med billeder? Ikke mindst de unge kunne måske herigennem vækkes til en fornyet interesse for salmer og salmesang.

Derfor har Danmarks Kirkelige Mediecenter sammen med bl.a. Religionslærerforeningen udskrevet en såkaldt »Salmevideo-konkurrence«. Ideen er hentet fra Sverige, hvor den svenske kirke med succes har gennemført en lignende konkurrence. Der indkom mange spændende og kreative projekter.

Opgaven går ud på at producere en video - dvs. en »billedside« - til en salme. Salmen kan være ny eller gammel, og alle slags virkemidler kan anvendes: Dramatik, dans, naturoptagelser m.v. Kun fantasien sætter grænser!

Alle kan deltage

Konkurrencen er åben for alle aldersgrupper og for både erfarne og uerfarne. Det vigtigste er nemlig videoens bærende idé og dens oplevelsesværdi. Det rent tekniske resultat spiller en mindre rolle.

Man tilmelder sig i en af de to aldersgrupper: for deltagere over og under 14 år. Det er et oplagt projekt for en skoleklasse el-

ler en KUK at kaste sig ud i. Det er en stor udfordring til samarbejde og kreativitet at finde frem til en god salme og få den rigtige idé til at visualisere den. Selve produktionen kan sagtens foregå på amatør-udstyr.

Præmier

1. præmien er et videokamera til 25.000 kr., 2. præmien et videokamera til 10.000 kr. Tilmelding til konkurrencen skal ske senest den 1. november, og den færdigproducerede video skal afleveres senest den 10. april 1992.

Man kan ringe til Danmarks Kirkelige Mediecenter på telefon 86 78 59 55 og bede om at få tilsendt en folder med nærmere oplysninger. Man kan også kontakte undertegnede på Katolsk Videoproduktion (KVIP), telefon 31 20 93 37 for nærmere informationer. Katolsk Videoproduktion står gerne til rådighed med råd og vejledning samt i begrænset omfang med teknisk bistand.

Klaus Møller-Jørgensen

Døde

Man gik aldrig forgæves hos Johannes Wiesniewski

Johannes Wisniewski, der var født i Nivå som barn af indvandrede polske forældre, afgik ved døden den 7. august 1991, 65 år gammel.

En del af sin barndom tilbragte han som kostelev på den katolske skole i Roskilde, hvor han også blev et ivrigt medlem af den katolske spejderbevægelse.

I mange år lige til sin dødsdag var han et trofast medlem af Sankt Hans menighed i Hørsholm, hvor hans familie havde hørt til siden menighedens grundlæggelse. Han var også i perioder medlem af menighedsrådet.

Johannes Wisniewski var et af de mennesker,

der er en afgørende forudsætning for vore menigheds fortsatte eksistens. Hele hans liv var præget af en ægte kærlighed til vor kirke og hvad den står for, grundfæstet i hans polske baggrund. Samtidig havde han dog et åbent sind for den store udvikling, der er sket i den seneste generation, og kirkens specielle situation i Danmark. Han var i det daglige liv i menigheden en person man aldrig gik forgæves til, når det arbejde skulle udføres, som også er en forudsætning for en levende menighed, og med sin smukke stemme satte han sit præg på gudstjenesterne.

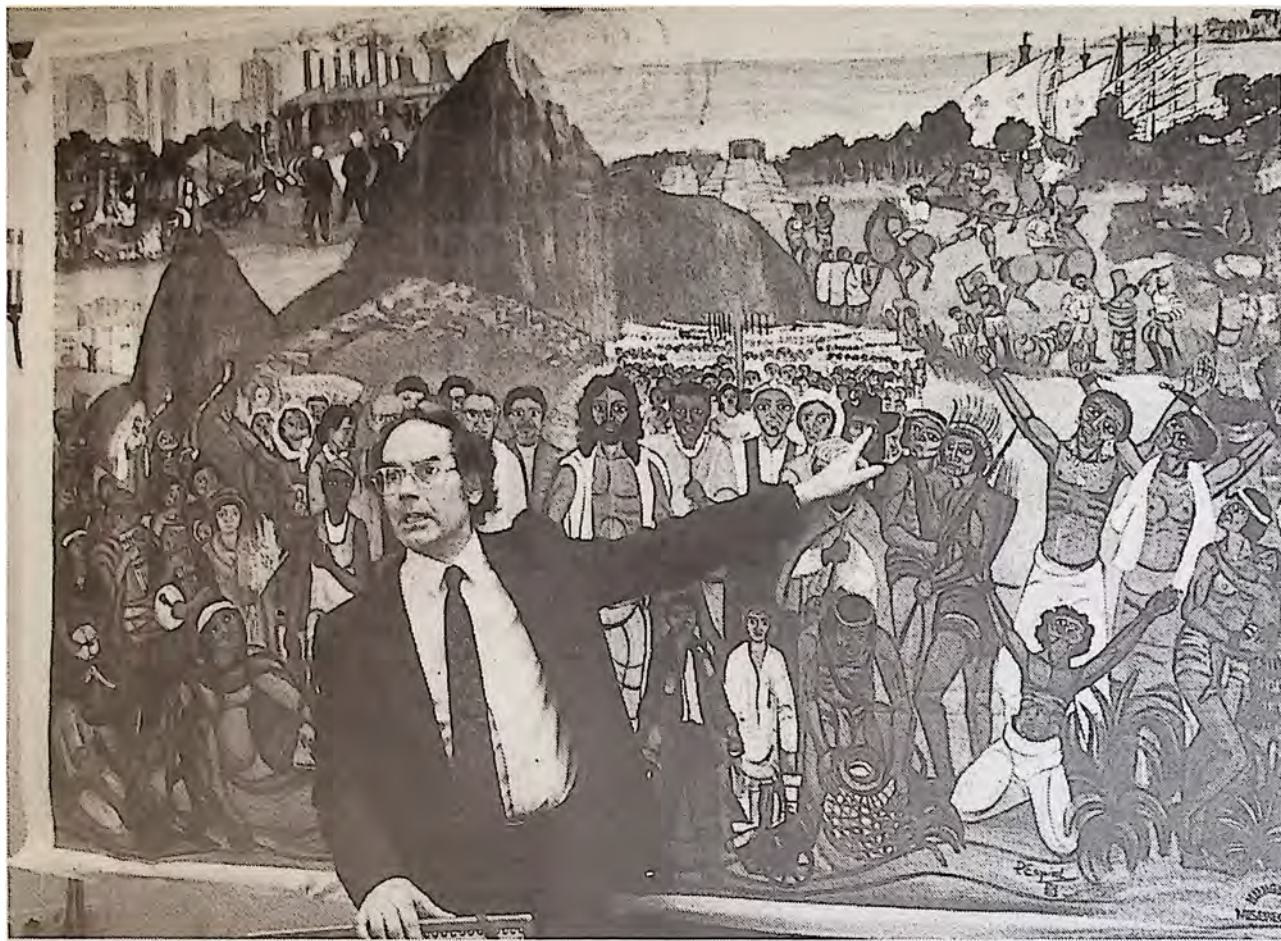
Den fyldte kirke ved hans begravelse, hvor me-

Johannes Wiesniewski.

nigheden tog afsked med ham, var et rigtigt udtryk for hvor meget han vil blive savnet.

Jørgen Bredholt

Fastedug fra Latinamerika

Den argentinske modtager af Nobels fredspris *Adolfo Perez Esquivel* viste sin korsvej i Münster. Korsvejen har en 15. station, som skal være »Misereor's« fastedug til fasteaktionen 1992. Den opstandne Kristus er i centrum af fremstillingen, der forbinder de spanske erobrerers grusomheder med den politiske forfølgelse og sociale uretfærdighed i vore dages Latinamerika. Esquivel fremstiller Latinamerikas mennesker som Gudsfolk på vej og glemmer ikke de seneste blodsvinder. For hjælpeorganisationen »Misereor« drejer det sig i 1992 om, hvad 500 års europæisk og kristen tilstedeværelse i Latinamerika betyder.

Møde mellem de orientalske kirker og den katolske kirke Ingen enighed om forståelsen af »primat«

Repræsentanter for 5 orientalske kirker (den koptiske, syriske, armenske, etiopiske og syro-malabariske) og den romersk-katolske kirke har haft en studiedag, hvor emnet var primats-forståelsen. Rapporterne fra henholdsvis de orientalske kirker og den katolske kirke viser, hvor langt opfattelserne endnu ligger fra hinanden.

I den orientalske erklæring hedder det, at man må skelne mellem »Peters-embedet« og de synlige tegn på kirkens enhed.

Romersk-katolske teologer har forsøgt at postulere et såkaldt Petersement, som de anser for væsentligt for den synlige enhed i kirken. De orientalske kirker ser snarere, at enheden skal udtrykkes i bispesynoder og på konciler, hvori alle overhoveder fra selvstyrende (autokefale) kirker deltager. Det væsentligste tegn på enhed vil dog være den fælles nadverfejring.

Fra romersk-katolsk side indrømmes det, at den praktiske primatsudøvelse

var og er præget af historiske, geografiske og kulturelle omstændigheder. Primatsopfattelsen har i det andet årtusind været under indflydelse af sammenstødet mellem den gejstlige og verdslige magt og den traumatiske erfaring, reformationen var. Dette førte til en tiltagende fremmedgørelse over for den østlige tradition.

Skal ikke reduceres

Primatsbegrebet skal ikke reduceres til det rent juridiske, siges det i den

katolske erklæring. Det rigtige udgangspunkt for diskussionen er opfattelsen af kirken som fællesskab på lokalt, regionalt og verdensplan. Dette fællesskab skal manifestere sig i en stadig vekselvirkning mellem konciliaritet og primat.

Begge parter glæder sig dog over, at den historiske isolation mellem dem nu er brudt. Der er til stadighed kontakt mellem de orientalske kirker og den katolske kirke på mange forskellige niveauer.

Ny kardinal kritiserer schweiziske teologer

Paris (KIPA) – Den nyudnævnte kardinal *Henri Schwery* har kritiseret holdningen hos »flertallet af de schweiziske teologer« til den omstridte biskop i Chur, *Wolfgang Haas*.

I et interview i den franske avis »La Croix« betegner kardinalen situationen i bispedømmet Chur som »en stor smerte«. Men når biskop Haas kun vanskeligt accepteres i sit bispedømme, er det kun toppen af isbjerget. Alvorligere er det, at flertallet af de

schweiziske teologer, først og fremmest de tysktalende, har en principiel antiromersk holdning. Deres demokratiske indstilling til forholdene i Schweiz giver hele Chur-affæren en dimension af krise i forståelsen af kirkens væsen.

Åben kritik af embedsførelse

På et møde i den schweiziske sjælesørgerkonference udtales det, at tilliden til Haas ikke kan genetableres. I præsterådet har der været åben

kritik af biskop Haas' embedsførelse, men biskoppen har ikke været indstillet på samtale og har ikke ført beslutninger taget i præsterådet og på biskpekonferencen ud i livet.

Biskopper magtesløse

Biskop Haas udtaler, at han vil nedlægge sit embede som biskop og stille bispedømmet til disposition, hvis paven ønsker det af ham. Men indtil en sådan beslutning foretages, vil jeg naturligvis sige tingene klart fra mit syns-

punkt, siger Haas.

De schweiziske biskopper er noget magtesløse i situationen, mener kardinal Schwery, for hvis man måtte bede biskop Haas give afkald på sit embede, ville dette blive benyttet som påskud til at gøre den usynlige del af isbjerget synligt. Derfor har de schweiziske biskopper bedt om en pavelig visitator. Vatikan-diplomaten, ærkebiskop *Karl-Josef Rauber* foretager i løbet af sommeren en visitationsrejse i Schweiz.

Børne- og ungdomsliturgi

De fleste menigheder ønsker sig brændende, at der var flere børn og unge til messen. Men behøver det at blive ved beklagelserne, - kan man gøre noget for at skabe bedre rammer for menighedens liturgi?

Ja, det kan man naturligvis.

Derfor holder vi kursus i weekenden den 1.-3. november 1991 på Magleås.

Fra programmet kan bl.a. nævnes:

Børns og unges begrebsverden, v/psykolog Marcel Spielmann.

Børns og unges begrebsverden og kirkens virkelighed, v/lærer Hanne Brixtofte.

Ideer og praktisk arbejde omkring børne- og ungdomsliturgi, v/Sr. Gisela Heitz og Jesper Fich.

Nye sange, v/Susanne Hoyos.

Der vil desuden blive værkstedsarbejde v/Sr. Gisela Heitz og Jesper Fich.

Gebyr kr. 475.-. Man kan allerede sikre sig plads ved at tilmelde sig til:

Centerleder Elin Udam - Magleås på tlf. 42 81 07 15, samt ved indbetaling af depositum kr. 200.- med check eller på giro (4 28 44 29) til:

Børne- og ungdomsliturgi
Magleås
Høsterkøbvej 6
3460 Birkerød

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75.

Dette er en oplagt chance til menighederne – så husk økonomisk støtte til medarbejdere, der vil på kursus.

Med venlig hilsen

Jan Lange
kursuskonsulent

Nytårskursus på Magleås

Har I lyst til at fejre nytår sammen med andre hyggelige mennesker, er der mulighed på Magleås:

fra søndag aften den 29. december 1991 til onsdag formiddag den 1. januar 1992.

Temaet for kurset er: »Frihed«.

Kurset ledes af Gitte og Torben Bang samt Kirsten og Jan Lange, og kursets foredragsholdere vil bl.a. være Tuulikki og René Albeck, pastor Bjørn Højbo og sr. Emma Martensen. Kursets præst er pastor Jesper Fich.

Der vil være plads til ca. 40 deltagere, så skynd jer at tilmelde jer.

Gennem oplæg, gruppearbejde og fællesdrøftelse vil vi inspirere hinanden til nytænkning og fornyelse både for den enkelte og i fællesskabet i menighed og kirke.

Kurset munder ud i en fælles fejring af messen og med fælles kæmpefest som afslutning på året 1991.

Tilmeldelsesfrist: Sidste tilmeldingschance mandag den 14. oktober 1991. Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 85 72 08 mærket »Nytår 1991« til: Torben Bang, Dyssegårdsvej 47 A, 2860 Søborg.

Pris overnatning: Voksne..... kr. 50.- pr. nat
Børn kr. 25.- pr. nat

Børn under 5 år gratis.
Sengelinned: Medbringes.

Pris kost: Kr. 175.- pr. person. (Børn under 5 år gratis). Har man brug for økonomisk støtte - spørg menighedsrådet. Ellers kan der søges om støtte til kurset ved henvendelse til undertegete. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan yderligere få hjælp til transportudgifter.
Drikkevarer: Kan købes på stedet eller selv medbringes.

Fyrværkeri: Der købes lidt fælles, men man må gerne selv medbringe ekstra.

Praktisk arbejde: Madlavning, opvask m.v. står deltagerne selv for. De, der melder sig til kurset, vil blive inddraget i forberedelser og afvikling af kurset.
Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, tlf. 31 65 88 75.

Skt. Angars og Skt. Antoni menigheder på valfart til Schwerin

Den første gruppe fra Danmark, der besøgte Schwerin

Valfart til Schwerin. Hvorfor nu det, vil nogen måske spørge, og svaret kunne lidt flot være: »For- di der er så lang vej til Firenze«. Men det svar er for flot!

Det var i Schwerin, knap 90 km syd for Rostock, den salige Niels Steensen fandt sin smertefulde død i december 1686.

Den katolske menighed i Schwerin holder mindet om Steensen højt i ære, og det var et venskabsbesøg til denne menighed og en valfart til Steensen-lokaliteterne i denne by rejsen gik.

Med afgang fra København torsdag den 20. juni, med 27 deltagere og med stor glæde og lidt benovelse gik busrejsen over Gedser-Rostock mod Schwerin. At alle glædede sig er klart nok. Men når man fra Skt. Antoni og Skt. Ansgar menighederne i

København, som de første fra Danmark foretager en sådan grupperejse til dette indtil for få år siden så vanskeligt tilgængelige rejsemål, så er man både spændt og benovet.

Vi ville ære den salige Niels og bede til ham. Det har hver enkelt valfartsrejsende helt bestemt haft klart for sig inden afrejsen. Men hvordan skulle vi vise vor hjertevarme og vor kærlighed til vore brødre og søstre i Schwerin? Vi vidste det ikke helt. Ingen havde erfaring. Vi var ganske enkelt den første gruppe fra Danmark der søgte Schwerin som mål for en valfart.

Det gik – selvfølgelig – langt over vor forventning. Vi blev modtaget af provst Albrecht og damer fra Skt. Anna menighed med kaffebord og en overdådighed af hjemmebagt kage. Efter et besøg i kirken og en kort andagt i det lille

Niels Steensen kapel kørte vi videre til Parchim, hvor vi skulle overnatte i retrætehuset hos Mariasøstre- ne.

Skt. Anna kirke i Schwerin er opført i slutningen af 1700-tallet og er den første katolske kirke, der er bygget i Mecklenburg efter reformationen. Kirken er enkel og særdeles smuk i sin udsmykning, hvor gammel og helt ny kunst går op i en højere enhed. En spændvidde fra en lille Anna-selvtredje figur fra 1400-tallet til helt moderne kirkekunst fra vort eget århundrede. Det var flot.

Også i Parchim fik vi en hjertevarm modtagelse, og efter en lang rejsedag satte vi os sultne til de veldækkede borde.

Enkelte af rejsedeltagerne nåede i en sen aften- time rundt i Parchim by. Det lagde et helt nyt aspekt ind i vor rejse.

Parchim, en ganske lille by med rødder tilbage til mid- delalderen, med kirker fra 1200-tallet og med rigtig mange borgerhuse fra 1600-tallet og næsten intet, der så ud til at være opført i vort eget århundrede. Det kan lyde, som om det var at gå i en ren museumsby; men det var det bestemt ikke. Mange, mange huse stod tomme, en del var særdeles forfaldne og totalt ubrugelige

som opholdssted for mennesker. Næsten alle huse, der må være rammer for hjem og familie med en dagligdag med skole, arbejdsdag og samvær lyste af grænseløs armod. Dette var beklemmende at se og understregede, hvor vigtigt det var for os at vise vor samhørighed med disse mennesker.

Valfartens anden dag førte os tilbage til Skt. Anna menighed i Schwerin, med hvem vi fejrede den hellige messe i Skt. Anna kirke.

Herefter var der samvær med menigheden og så tid til en kort tur rundt i Schwerin Altstadt. Schweriner-menigheden fulgte os til vores bus og tog en glad og livsbekræftende afsked med os.

Måske var det netop dette, at vise vor samhørighed med og vor kærlighed til disse mennesker – der i så mange år har måttet undvære samvær med et helt Europa – der i

bund og grund blev det vigtigste produkt af vor valfart til Schwerin.

Fra rejsedeltagerne skal især lyde en tak til Jørgen Nybo Rasmussen og til fru Klemp for særdeles grundig og god orientering om de historiske sammenhænge mellem Danmark og Mecklenburg, specielt Schwerin og for en orientering om Schwerin med en rig og storslået historie.

En varm tak skal også lyde til præsterne fra de tre menigheder: Skt. Anna, Skt. Antoni og Skt. Ansgar. Præsterne var rejsens bagmænd, arrangører og ledere.

Vi beder Niels Steensen sammen med os, at bede Gud, Vor Herre at lade denne spæde begyndelse, denne første valfart til Schwerin, vokse til en stærk samhørighed mellem menighederne i Danmark og de menigheder i det østlige Europa, der så længe har måttet være alene.

Inger Harbo Andersen

Tæt på den hellige Montforts liv og spiritualitet

Hvad får dog én til at melde sig til det? Der kan være utallige grunde, men ét er sikkert, man fortryder det ikke.

»Det må have været en speciel oplevelse!« - ganske afgjort - ikke mindst p.g.a. valfartsledelsens dynamiske engagement, der var så smittende og så fællesskabsdannende, at valfarten udover en rig oplevelse også blev engagerende for hele ens kristne liv. Spørgsmål som »Hvad kan Kirken gøre for mig?« ændredes til »Hvad kan jeg gøre for kirken?«

Vi drog af sted 25 personer, vidt forskellige i alder, yndest og visdom, men alle skabte i Guds billede og elsket af Ham. Nogle deltagere havde været med før i 1988 (ekstra reklame), andre var sogne- børn, og nogle af os var nye tilløbere.

Enheden/fællesskabet skabtes den første morgen, hvor vi tidligt indledte vor valfart med den hellige messe - såmænd i Slagelse. Vort fællesskab om messen var bærende fra dag til dag, vi fejrede den mange steder: Hos Borromæus-søstre i Mastricht, i Rue du Bac og i St. Sulpice i Paris, hos

visdomsdøtrene i St. Laurent-sur-Sèvre, i Montforts fødehjem i Montfort-sur-Meu, i Kevelaer i Tyskland. Et stort indtryk på os gjorde messerne ved Montforts grav og i hans dødsværelse.

En deltager, der også var med på første valfart, besluttede, at nu ville han optages i kirkens fuldstændige fællesskab. Det skete under messen ved Montforts grav - Gud tog initiativet, og deltageren (ligesom Montfort) åbnede sig for det - og gav sit ja.

Det blev rigtigt levende for os, at ved messen ofrede vi ikke blot brød og vin - men også os selv - og Jesus Kristus var virkelig nærværende.

Gennem hele valfarten - der var meget Kristuscenteret - prøvede vi at komme tæt ind på den hellige Montforts liv og spiritualitet.

Ved at besøge de historiske steder kunne vi fornemme lidt af atmosfæren i Frankrig for 300 år siden, og gennem de daglige prædikener, bønner og studier af hans liv og et af hans værker »Brevet om den fuldkomne hengivelse til Jesus ved Maria« (Le Secret de Marie) blev vi inspire-

ret af hans engagement, hans missionsiver, hans fromhed, hans lydighed og mangel på illusioner.

Vi lærte om Montforts kærlighed til Maria, hendes åbenhed og modtagelighed over for Guds initiativer og nåde - at hun viser os en vej, vi kan bruge også i dag, i vort eget liv.

Udtryk som: »Jeg er jo kun et almindeligt menneske« kan ikke bruges som undskyldning - det er herligt, at vi er almindelige mennesker, det var Jesus også - helt og fuldt menneske!

Måske kunne vi lære dybere at elske Kristus, som Maria gjorde (med en moders (kærlighed), og at elske Maria, som Kristus gjorde (med en søns kærlighed).

Korsvejen ved Pont-Chateau, rosenkransbøn, seriøs liturgi og alles store sangglæde løftede også valfarten, og da vi trætte vendte hjem midt om natten, var det helt naturligt og dejligt at slutte disse 2 ugers fællesskab med en takkeandagt og dåbsløf- ternes fornyelse.

Lilian Jespersen

Hvor kom nonnerne fra?

Min sognepræst, pastor R. Minnaert, Skt. Knuds Kirke i Fredericia, har givet mig ideen at bede »katolsk orientering« om hjælp til efterfølgende efterlysning.

Jeg har i årevis arbejdet med en lokal hellig kildes historie, nemlig Sct. Volquarts Kilde ved Ullerup Kirke ved (=i) Fredericia. Ullerup Kirke var egnens hovedkirke før fæstningstiden, og en gammel præsteindberetning efter reformationen gør det helt sikkert, at helligkilden har været særdeles vigtig. Ligeledes må man regne det for helt sikkert, at Skt. Volquarts/Folkward var kirkens skytshelgen.

Grupper af nonner har ofte besøgt kilden i dette århundrede. Dertil har

man skrevet efter vand fra helligkilden, sikkert både i 50'erne og 60'erne, og der synes heller ikke at være tvivl om, at en udenlandsk fabrik endda ville lave »piller« med det undergørende vand. Dette blev pure afvist af daværende ejer af mark og kilde, men det bekræftes af sønnen.

Problemet er, hvor kom nonnerne fra? Jeg hørte først, at de kom fra Holland eller Belgien, men henvendelse til mange ordener og klostre har givet negativt resultat. Kardinalens kontor i Utrecht henviser til at forsøge Tyskland, hvilket andre også har gjort, men Tyskland er unægteligt et stort område. Sidst har jeg mundtligt fået at vide, at nonnerne

helt bestemt kom fra Frankrig. Så jeg står, hvor jeg begyndte. Men det vil have stor betydning at vide, hvor nonnerne kommer fra, for der er flere helgener ved navn Volquart/Folkward. Personlig er jeg meget nær 100% overbevist om, at det er Willehads medmissionær. Willehad er nært knyttet til mange byer og kirker, bl.a. Ribe, som ejede Ullerup Kirke, og Børglum samt f.eks. Leck i Sydslesvig, men det afgørende bevis mangler, og det kunne nonnerne give.

Hvem i Danmark ved, hvor de kommer fra (eller kom fra)? Og hvilken orden de tilhørte?

Poul Hviid

Møder og arrangementer

Aflysning

Det tidligere annoncerede Magleåstræf søndag d. 15. september er aflyst.

Se annoncen på side 11 vedr. næste Magleåstræf.

Kære Sostrup-venner

Lørdag den 14. september kl. 10-17 holder vi åbent hus for alle i det ny kloster. Entre kr. 15.-. Der kan desværre ikke tilbydes overnatning. Kaffe/te med kage kan købes, kr. 25.- pr. person.

Priorinden og søstre på Sostrup

Det sker på Magleås

Fr. d. 13/9 - sø. d. 15/9: Bibelkursus v/Jan Lange.

Sø. d. 15/9 - ti. d. 17/9: Folkekirkens Nødhjælp.

On. d. 18/9: Den Journalistiske Efterudd.

To. d. 19/9 - fr. d. 20/9: Gymnasieskolernes Lærereforen.

Fr. d. 20/9 - sø. d. 22/9: Retræte v/p. A. Ziggelaar SJ.

Ma. d. 23/9: Dansk Flygtningehjælp.

Ti. d. 24/9: Tandlægemes nye Landsforen.

On. d. 25/9: Den Journalistiske Efterudd.

To. d. 26/9 - fr. d. 27/9: Skoletandlægerne

Lyngby-Taarbæk komm.

Fr. d. 27/9 - lø. d. 28/9: Religion-Pædagogisk Udvalg.

Lø. d. 28/9: Havearbejde v/Jan Lange.

Sø. d. 29/9 - fr. d. 4/10: Den Journalistiske Efterudd.

Efter og med Den hellige Ignatius

I anledning af jesuitterordenes jubilæum 1990-91 indbyder jesuitterne i Danmark til en ignatiansk retræte, og »i lyset af Den hellige Ignatius liv«, på Magleås fredag den 20. september kl. 18 til søndag den 22. september kl. 11.

Retræteleder: August Ziggelaar S.J.

Pris: Kr. 475.-.

Ansøgning om evt. økonomisk tilskud kan sendes til Magleås. Tilmelding til Magleås Kursuscenter, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, ved indbetaling af depositum kr. 200 på giro 4 284429 eller ved check. Telefonisk henvendelse på 42 810715.

DUK-kalender

Ministrantweekend den 27.9.-29.9. 1991 på Øm for de 10-16 årige.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Kursus for Mini-KUK ledere den 28.9. 1991 i Vejle for Mini-KUK ledere samt interesserede.
Pris kr. 100,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år).

Ledertræning den 4.10.-6.10. 1991 på Øm for alle landets KUK-ledere og potentielle KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 13.9. 1991.

Børnelejr den 14.10.-19.10.1991 på Bastrup for de 7-13 årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 23.9. 1991.

Troslærerkursus den 13.10.-19.10. 1991 på Øm for de 14-18 årige.
Pris kr. 600,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 21.09. 1991.

Musikweekend den 1.11.-3.11. 1991 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opefter.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.9. 1991.

Kursus om børne- og ungdomsliturgi den 1.11.-3.11. 1991 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opefter. Pris kr. 475,00. Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udam, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15 senest den 18.10. 1991.

KUK vest weekend den 8.11.-10.11. 1991 i Sønderborg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse. Tilmelding og betaling senest den 18.10. 1991.

Interspisning den 16.11. 1991 i Tåstrup for alle internationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet er gratis. Der vil blive mulighed for at købe en spisebillet for kr. 10,00 samt lys øl/sodavand.

Medarbejderledertræning den 22.-24.11. 1991 på Bissrup for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK.
Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 1.11. 1991.

Åbent Hus med julehygge tirsdag den 17.12. 1991 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1991-1.1. 1992 på Øm for unge over 16 år samt børn ifølge med voksne.
Pris kr. 550,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om
den hellige Johannes af Korset - en moderne lærer i bøn?
ved Grethe Livbjerg, torsdag den 19. september kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.
Alle er velkomne.

Økumenisk aften

»Moder Teresa aften« søndag den 29/9 kl. 19, Skt. Jørgens Kirke, Parkvej 101, 4700 Næstved.

Gudstjeneste. - Vor Frue Skoles Kor synger nogle udvalgte salmer. Der fortsættes i festsalen med fortællinger og lysbilleder fra børnehjemmet Kanyakumari og Moder Teresa's arbejde.
Alle er velkomne!

»Magleåstræf«

Søndag den 6. oktober 1991

Tidl. folketingsmedlem, sognepræst Margrethe Auker: »Er dansk kultur kristen?«.

14.00: Kaffé/te og kage i stuerne
15.00: Foredrag i salen.

Pris: kr. 25,00 for voksne - børn gratis.

Bus 328 fra Birkerød Station kl. 13.03 til Magleås.
Bus 184 fra Holte Station på minuttallene 04/24/44 til Høsterkøvej.

Magleås Styrelse.

DKKF på Magleås 1991

18. til 20. oktober Kvindeweekend.

Tema: Ingen fred uden retfærdighed, Baseldokumentet. v/p. A. Dekkers, S.J.
Pris: for medlemmer 410 kr., for ikke medlemmer 610 kr. Tilmelding + depositum 150 kr. til Ursula Blanke, Skovbrynet 7, Arnborg, 7400 Herning, inden 5. oktober.

Tlf. 97 14 90 69. Giro 2 02 94 72.

Landsstyrelsen.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Skt. Bonaventura

Tankens og sjælens vej til Gud.

En levende helhed af kristen visdom med klar værensfilosofi og dyb mystik. Oversat samt både kritisk og populært forklaret af pastor Palle Burla.

Berlingske Tidende: En inspirerende bog.
Kr. 138.

Odense Universitetsforlag.

Katolsk videoproduktion (KVIP)

Katolsk video til debat og undervisning. KVIP producerer videofilm af 20-40 minutters varighed til debat og undervisning i skoler, menigheder eller derhjemme.

Ring efter vort katalog: 31 20 93 37

Sidste nyt:
Ignatius af Loyola, jesuitterordenens stifter. En storslået film om et storslået menneske. Professionel tysk produktion m. dansk tale. Varighed: 45 min.

Lejlighed søges

af lægfranciskaner - 2 vær. med centralvarme, køkken og brusebad. Max. husleje incl. varme 2.500 kr. Henv. Torben Groth o.f.s. 31 29 76 17, helst formiddag.

Lejlighed el. værelse søges

Lejlighed ca. 60 kvm. søges af katolsk pige fra Svendborg p.g.a. nyt fast arbejde hos S&W Medico Teknik A/S, Albertslund, 2-vær. lejlighed (leje/køb) m. brus i Kbh. K.F.N.Ø. Gerne omkring søerne til snarlig indflytning.

Henv. Elisabeth Petersen, tlf. 43 62 33 66, lok. 321. Privat aften p.t. 42 52 52 33.

Radio Steno

- Katolsk Lokalradio

Sct, Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 Mhz.

Magasinprogram og telefonprogram, fx

23.9.: Hvor god skal en bøn være for at blive bønheft? v/R. Hartzner og G. Livbjerg.

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 Mhz.

Vekslede programmer, bl.a.:

Ugens gæst: kristne politikere:

12.9.: Lars Hutter (tidl. VS)
19.9.: Flemming Koefoed Svendsen (Krf.)

12.9. og 26.9.: Bibelredaktionen: Om bibeloversættelse.

12.9.: Litteraturredaktionen: Høstsalmer.

18.9.: Horisontredaktionen: Bibelske motiver på almuekunst.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelse el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03 eller 33 13 37 62.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

31 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Aut.
el-installator

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Pianostemmer
Bernhard Hauber
31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Forsvar uden had og gengældelse

Beograd (KIPA) – Overhovedet for den serbisk-ortodokse kirke, patriark Pavle håber, at den gode vilje og sande kristendom vil sætte sig igennem i Kroatien. Hvis dette ikke skulle ske, må serberne forsvare sig, men dette skal ske uden had og umenneskelig gengældelse, udtalte patriarken ved en gudstjeneste i Ærke-

gel-Gabriel klosteret i Zemun.

I det serbisk-ortodokse kloster befinder der sig adskillige flygtninge fra Kroatien, deriblandt også katolikker.

Den ortodokse metropolit af Zagreb-Ljubljana, Jovan Pavlovic har besøgt det nordlige Kroatien for at søge at finde fredelige løsninger på krisen.

Katolske og serbisk-ortodokse kroater bad sammen i Frankfurts domkirke i Tyskland for fred og forsoning i Jugoslavien. Ved gudstjenesten læstes en erklæring fra de kroatiske biskopper op, hvori det hed, at demokrati er befolkningens legitime ret.

Vanskelig vej mod demokrati i Ukraine

Lviv (KIPA) – I et brev til præsident Bush har den med Rom unerede storærbiskop af Lviv, kardinal Miroslav Ivan Lubachivski understreget ukrainernes ønske om at blive en uafhængig nation. Bush havde indbudt det ukrainsk-katolske kirkeoverhoved til et møde, da han var på besøg i Kiev d. 1. august, men kardinal Lubachivski opholdt sig på det tids-

punkt i Rom til konsultationer med paven.

I det nu offentliggjorte takkebrev til præsident Bush skriver kardinalen, at det vil være en læreproces for det ukrainske folk at regere sig selv, fordi det ikke har haft lejlighed til det før. Ukrainerne behøver råd og hjælp, men kardinalen udtrykker stort håb om, at processen også kommer i gang i Ukraine.

Biblen fra Pravda

Moskva (KIPA) – »Pravda« vil snart offentliggøre Biblen. Vice-direktøren for parti-organet, Mikhail Trosjin regner et oplag på mellem 5 og 10 millioner for sandsynligt. Den skal koste 15 rubler, men en del vil lande på det sorte

marked, hvor den vil koste mellem 70 og 150 rubler. »Efterspørgslen på Biblen i vores land er enorm, for i mange år kunne den af forståelige politiske grunde ikke udkomme«, udtaler vice-direktøren.

Ignatius af Loyola mod skelnen mellem bøn og arbejde

Luzern (KIPA) – Ignatius af Loyola har udtalt sig mod adskillelsen af bøn og arbejde, mellem søndag og hverdag, siger jesuiterpræsten Hubert Hänggi ved afslutningen af jubilæumsåret for Ignatius.

En tvedeling mellem bøn og arbejde havde ingen plads i hans spiritualitet, fremfører Hänggi. For nutidens kristne betyder

dette, at også arbejdet i erhverv eller hjemme i køkkenet kan være bøn, hvis man orienterer sig med Gud som målestok.

Jubilæumsåret for Ignatius begyndte d. 27. september 1990, 450-året for jesuiterordenens grundlæggelse og sluttede d. 31. juli, som er den kirkelige festdag for Ignatius.

Den katolske sociallæres nestor Oswald von Nell-Breuning S.J. død

Frankfurt (KIPA) – Den kendte jesuiterpræst og den katolske sociallæres nestor Oswald von Nell-Breuning er død, 101 år gammel.

Medforfatter til rundskrivelse

Nell-Breuning blev født i Trier i Tyskland i 1890 som søn af en godsejer og indtrådte i jesuiterordenen i 1911 i Holland, fordi

jesuitterne var forbudt i Tyskland på det tidspunkt. Han blev viet til præst i 1921 og i 1928 blev han professor i kristen samfundslære og etik. Han var medforfatter til »Quadragesimo anno«, »40 år efter« den socialencyklika, der udkom i 1931 under pave Pius XI. I denne encyklika kræves det, at ejendom skal forbindes med social retfærdighed.

Under anden verdenskrig havde Nell-Breuning forbud mod at offentliggøre sine skrifter, men efter krigen udkom der ofte værker fra hans hånd, bl.a. et fem-bind »Ordbog over politik«. Desuden var han rådgiver for de kristelig-demokratiske partier i Tyskland. I 70'erne øvede han kraftig indflydelse på et dokument fra de vesttyske biskopper, der ind-

rømmede, at kirken havde forsømt at tjene arbejderne sag. Denne forsømmelse indebar, at kirken mistede store dele af arbejderklassen.

Skattet rådgiver

Pave Johannes Paul II udtaler ved Nell-Breunings død, at han var en skattet rådgiver med blivende indflydelse på den katolske sociallære.

To missionærer myrdet i Peru

Rom (KIPA) – Medlemmer af den peruanske guerrilla-organisation »Lysende Sti« har myrdet to unge, polske missionærer og borgmesteren i Priatcoto i nærheden af Chimbote i det nordvestlige Peru, meddeler Vatikanets Radio.

Mindrebrødrene Michael Tomaszek (31) og Zbigniew Strzalkowski (33) blev sammen med en ordenssøster og borgmesteren i Priatcoto bortført i en bil af medlemmer af »Lysende sti«.

Under bilturen angav partisanerne som grund

til, at de bortførte dem, at de som medarbejdere ved det stedlige Caritas-projekt var med til at opretholde den bestående uretfærdige samfundsorden, som holdt flertallet i fattigdom. Derefter blev søsteren beordret ud af bilen, og lidt efter blev begge

missionærer og borgmesteren skudt.

4 japanere myrdet

Også fire japanske nødhjælpsarbejdere blev for nylig myrdet af Lysende Sti.

Søstre vil stoppe handel med kvinder

Tilburg (KIPA) – Hollandske ordenssøstre vil opbygge et netværk mod den internationale handel med kvinder fra udviklingslandene. En arbejdsgruppe af søstre fra forskellige kongregationer er dannet for sammen med søstre i den tredje verden

at stoppe de forhandlere, der sælger kvinder.

Gruppen vil oplyse mulige ofre for forhandlernes løfter via kontaktkvinder i hvervelandene. Samtidig vil den tilbyde kvinder, der er bragt til Holland og som ønsker at komme ud af prostitutionen, beskyt-

telse i klostre og kongregationer. De vil her også få psykisk støtte.

Pres på politikere

Med hjælp fra søstre i den tredje verden, skal de af kvinderne, der ønsker at vende tilbage til deres

hjemegn, kunne få støtte til at begynde en ny tilværelse. Endelig opfordrer gruppen Hollands ca. 14.000 ordenssøstre til at lægge pres på hollandske politikere for at få gennemført en lovgivning, der forbyder handel med kvinder.

Apacher på krigsstien

Washington (KIPA) – Går apacherne på krigsstien for at forhindre færdiggørelsen af et stort observatorium på deres hellige bjerg Graham, 100 km fra Tucson, Arizona? Kommer det til fornyede demonstrationer fra naturbeskyttelsesfolk, som vil redde de røde egern fra udryddelse? Dagligt modtager Vatikanets observatorium ved den pavelige sommerresidens i Castel Gandolfo protester mod bygningen af et observatorium på Mount Graham.

fange de svageste lyssignaler fra universet. Observatoriet forventes færdigt til efteråret 1992.

Men de derboende apacher og naturbeskyttelsesfolkene har ikke opgivet håbet om, at man kan forhindre projektet. De forsøger ad rettens vej sikre deres interesser, foreløbig har forskellige kendelser sinket arbejdet betydeligt.

Aftale

Vatikanets observatorium har indgået en aftale med Arizonas universitet om at flytte Vatikanets såkaldte Lennon-teleskop til det nye observatorium, fordi luftforureningen og lyset fra Rom umuliggør observationer fra observatoriet i Castel Gandolfo. Grahambjerg i Arizonas ørken blev udpeget, fordi der er ideelle arbejdsbetingelser: 3500 m over havet og med den klareste luft kan astronomerne op-

Ny domkirke i Frankrig

Evry (KIPA) – I Evry, lidt uden for Paris, bygges en domkirke, den første i 100 år. Kirken er tegnet af den schweiziske arkitekt Mario Botta, der er elev af Le Corbusier. Kirken vil få form som en cylinder, der er skåret skråt af foroven. Indvielsen af Opstandelseskatedralen, som den skal hedde, vil antagelig først finde sted i 1996.

katolsk orientering

Kirken i Latinamerika, side 2-3
Verdensmissionen, side 5-8
Hvornår menneske? side 10-11
Orientering fra sognene, side 12-17

Kroatisk primas beder Europas kirker om solidaritet

*De katolske og de ortodokse biskopper
vurderer situationen i Jugoslavien forskelligt*

Zagreb (KIPA) - På baggrund af den tilspidsede situation i Kroatien har den kroatisk primas, kardinal *Franjo Kuharic* indtrængende bedt de kristne kirker i Europa om solidarisk bistand til at afværge magtanvendelsen mod befolkningen.

I en telefonsamtale med KIPA for nylig, henviste kardinalen til, at der allerede var mange hundrede døde, og at 100.000 mennesker var flygtet. Han appellerer til kirkerne i Europa om at »hæve deres stemmer mod denne mas-

sakre og lægge pres på deres respektive regeringer med henblik på at tage initiativer, der kan ende krigen«.

Formanden for den jugoslaviske bispekonference henviser til de jugoslaviske kirkers bestræbelser på at skabe et forsonligt klima. Også hans sidste møde med overhovedet i den serbisk-ortodokse kirke, patriark *Pavle* havde tjent dette formål. »Vi må gøre alt til, at volden forsvinder fra de mellem-menneskelige og nationale relationer«, understreger kardinalen. Kirkerne skal hæve deres stemmer, også selv om de ved, at de under de givne omstændigheder ikke bliver hørt, i en

situation, hvor de bestemte kræfter følger en anden linie.

Køligt samtaleklima

De to kirkeledere har besluttet, at nedsætte en blandet kommission med deltagere fra begge kirker for at institutionalisere den økumeniske dialog. Men i praksis er det svært at opnå resultater, først og fremmest, fordi de katolske og ortodokse biskopper vurderer den nuværende situation meget forskelligt, udtaler *Kuharic*. Kardinalen savner betragtninger om fremtiden. Den ortodokse kirke ønsker frem for alt at tale om

Fortsætter på bagsiden.

Bisper i USA kritiserer økonomisk politik

Arbejdstagere beskyttes ikke

Washington (KIPA) - De amerikanske biskopper udtrykker en kraftig kritik over den amerikanske regerings nyliberale økonomiske politik og de dermed forbundne vidtrækkende forsømmelser.

I en udtalelse i anledning af den amerikanske »Labor Day« beklager den

amerikanske bispekonference manglerne ved den lovmæssige beskyttelse af arbejdstagere i tilfælde af sygdom, pleje- og omsorgsopgaver, strejker eller arbejdsløshed. De bliver betegnet som en krænkelse af menneskerettigheder.

Fortsætter på bagsiden

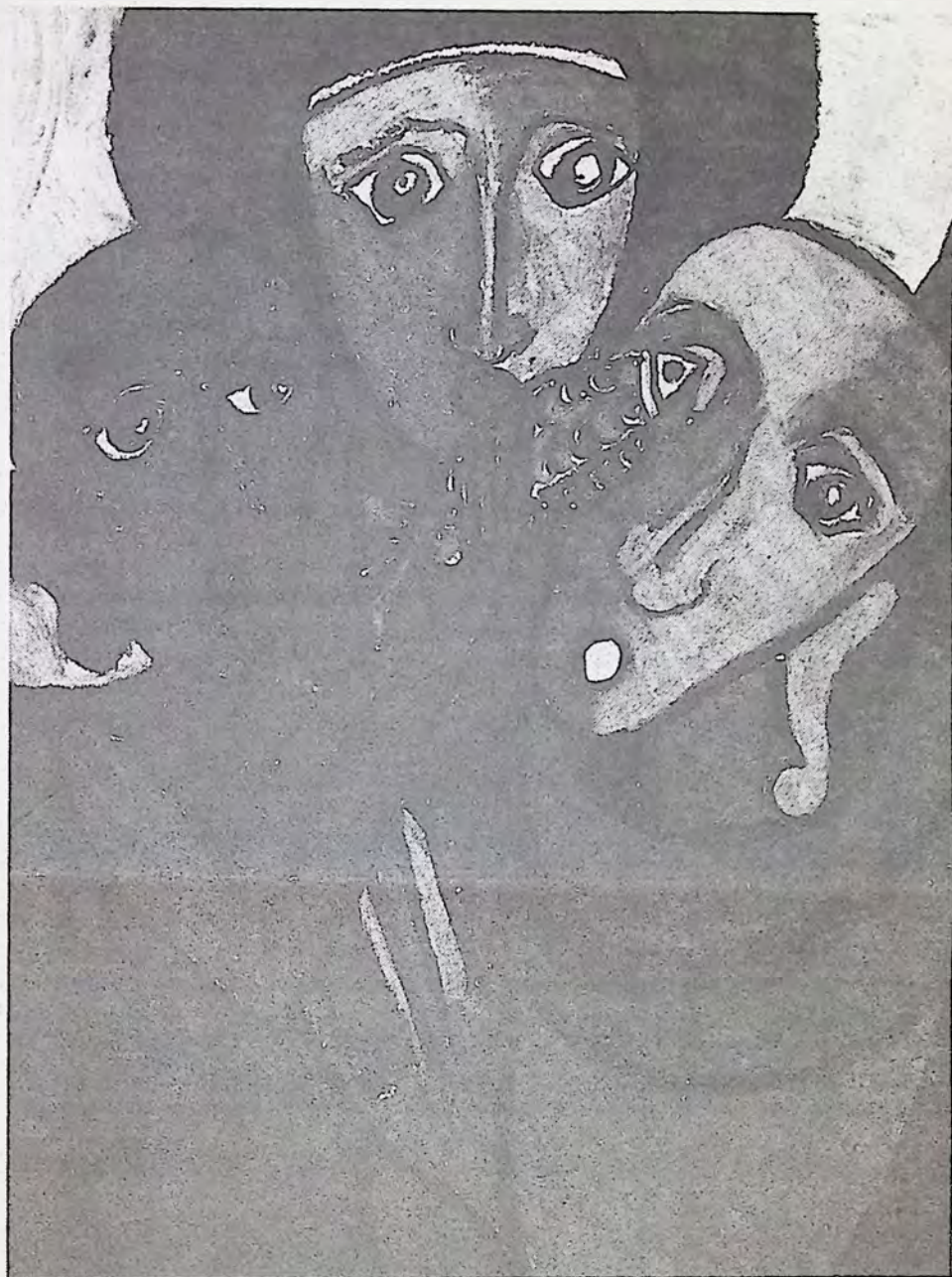
Vatikanet anerkender de baltiske lande

Rom (KIPA) - Vatikanet udtrykker tilfredshed med den brede internationale anerkendelse af de baltiske lande.

Statssekretæren, kardinal *Angelo Sodano* har sendt telegrammer til præsidenterne i Estland, Letland og Litauen, hvori han giver udtryk for Vatikanets glæde over, at den alt for lange annektering nu er slut. *Sodano* sagde sam-

tidig, at de nye betingelser tillader fuld diplomatisk forbindelse mellem Vatikanet og de tre baltiske lande.

Vatikanet har aldrig anerkendt Sovjetunionens indlemmelse af de baltiske lande i 1940. I den mellem-liggende periode har der været en litauisk ambassadør ved Pavestolen som repræsentant for eksilregeringen.

I disse dage modtager sogne, børnehaver og skoler et omfattende materiale som oplæg for verdensmissionssøndagen den 27. oktober. Med dette materiale, hvorfra også dette forsidebillede kommer, får børn, unge og voksne mulighed for at forberede sig for missionen og dens fortsatte aktualitet. Billedet, der forestiller Guds barmhjertighed, er fra en Massai-Bibel. Se også siderne 5-8.

Biskoppen anmoder om, at palæstinensere må blive

Biskop *Hans L. Martensen* har i en skrivelse fra 9. september til justitsminister *Hans Engell* bedt om, at ministeren af humanitære grunde giver de presseomtalte statsløse palæstinensere opholdstilladelse i Danmark - eller i det mindste forlænger deres opholdstilladelse. Med denne skrivelse tilslutter biskoppen sig en protest fra 70 provster, præster og biskopper i folkekirken.

Biskop *Martensen* minder justitsministeren om, at medmenneskelighed altid bør indgå som en dimension af den retfærdig-

hed, som et retssystem bør håndhæve.

Pax Christi

»De palæstinensere, der står til udvisning er svage. Ja, de er skræmte. Det fremgår klart, at de har søgt politisk asyl, og at en del af dem har sultestrejket eller har søgt kirkeasyl eller er gået under jorden. Derfor undrer det os, at De hidtil har tøvet med at give disse mennesker den ønskede opholdstilladelse«.

Så skarpt udtrykker den danske fredsbevægelse *Pax Christi Danmark* sig i et

brev af 11. september til justitsministeren. *Pax Christi* beder om, at de statsløse palæstinensere må få opholdstilladelse af humanitære grunde, og henviser til en lang tradition i dansk retsbevidsthed, der ønsker at beskytte de svage. *Pax Christi* henviser bl.a. til det danske folks retsbevidsthed omkring jøderne under den tyske besættelse. »Ud over - og ud over - de egentlige retsregler eksisterer der altid en undertiden uskreven lov om menneskelighed«.

kk

500-året for Amerikas opdagelse skal fejres uden triumferen

Latinamerikas biskopper mødes 12. oktober

Rom (KIPA) - Paven erklærede over for medlemmerne af den pavelige Latinamerika-kommission, at 500 års jubilæet for Amerikas evangelisering i 1992 skal fejres uden

triumferen. Ifølge paven bør jubilæet være anledning til en nøgtern pastoralrefleksion over fortid, nutid og fremtid i Latinamerika.

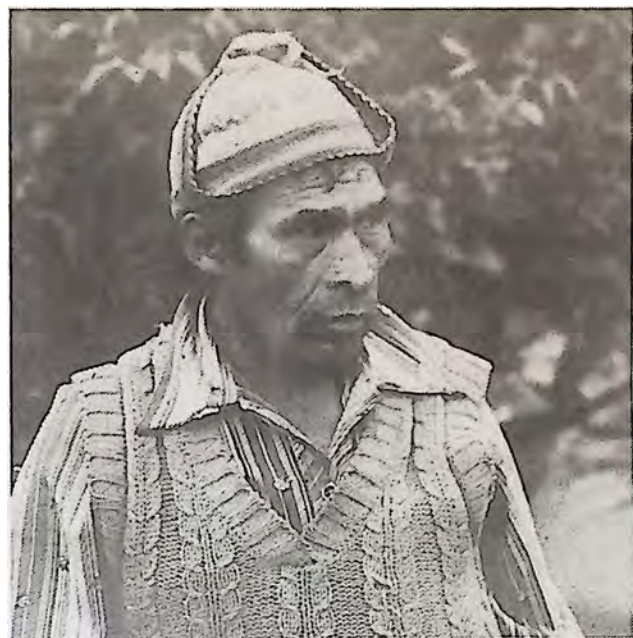
Paven kommenterede

desuden det planlagte fjerde møde i den latinamerikanske Bispekonference (CELAM), som åbner den 12. oktober 1992. Temaet for konferencen er »Nye evangelisering, menneske-

lig fremgang, kristen kultur. Jesus Kristus er den samme i går og i dag, ja, til evig tid«.

Politisk har indianerne aldrig spillet nogen rolle, men quechuaerne og aymaraerne står så stærke, at deres sprog i det mindste er ligeberettiget med det spanske omgangssprog. Foto Knud Kluge.

I Bolivia og Peru har de oprindelige indbyggere talstærkt overlevet de hvides indvandring og kolonisering. Foto Knud Kluge.

De gennemførte en protestmarch til det flere hundrede kilometer fjerne La Paz for at kræve regeringsindgreb, der sikrer deres jords grænser.

Anledningen var regeringens tilsagn til træindustrien om at fælde flere skove i departementet Beni.

Kun 700 indianere deltog i den lange march, men den blev i hvert fald en symbolsk succes:

Tusinder af mennesker tiljubede dem undervejs og under en messe i domkirken hilste ærkebiskop Luis Sainz dem med ordene: »For 500 år siden omvendte landets indfødte befolkning sig til den kristne tro. Men den fik undertrykkelsens åg at føle. Nok oprettedes republikken, men de hvide sikrede sig alle magtstillinger«.

Regeringen lovede indianernes delegation rettighederne på deres jord. For første gang fik indianerne nogen politisk indflydelse.

Anerkendelse efter 500 års foragt
Om denne succes får føl-

ger, forbliver et ubesvaret spørgsmål. Den tyske antropolog Jürgen Riester, som i årevis har kæmpet for indianernes rettigheder, siger: »Fra 1492 indtil i dag har den officielle kurs været at fordrive indianerne fra den politiske arena, uanset deres modstand og deres lidelser. I dag tvinges regeringen dog til at se problemet i øjnene«.

José Uranavi, selv indianer: »Samfundet betragter os som ude af stand til at deltage i fremskridtet. Men er ødelæggelsen af vore skove, forgiftningen af vore floder, udryddelsen af vore dyrearter fremskridt, udvikling?«

»Indianerne gøres til fremmede og overflødige i deres eget land. Ofte føler jeg det, som levede jeg ikke i min egen familie, men hos en stedmor«, siger Aymara-indianeren Xaver Albo, »hele systemet, uddannelsen, universiteterne, alt arbejder sammen for at lade os glemme, hvor vi har vore rødder og hvem vi i grunden er«.

Kampen for indianerkultur fortsætter

Indianerne gøres til fremmede og overflødige i deres eget land

La Paz (KIPA) - Ingen steder i Latinamerika har de oprindelige indbyggere overlevet de hvides indvandring og kolonisering så talstærkt og så længe som i Bolivia og Peru. 499 år efter de første europæeres komme til den nye Verden tilhører stadig halvdelen af Bolivias befolkning en af de 35 indfødte stammer. Det er den højeste procent i hele Latinamerika.

Ingen politisk rolle

De to største grupper, Quechua- og Aymara-indianerne tæller henholdsvis 1,7 og 1,3 millioner medlemmer og lever i den tætbefolkede Andesregion i vest. De fleste mindre grupper er spredt over det østlige lavland, der strækker sig ud mod Brasilien.

Politisk har indianerne aldrig spillet nogen rolle, mens Quechuaerne og Aymaraerne står så stærke, at deres sprog i det mindste er ligeberettiget med det spanske omgangssprog. Deres traditioner er dog præget af 500 års »hvid« påvirkning.

Efter dominikanerne,

jesuitterne, augustinerne og franciskanerne kommer nu protestantiske, især USA-orienterede missionærer for at omvende katolikkerne. Hvor ødelæggende den udefra kommende nye frelse kan virke, ses tydeligst hos Yuracare-indianerne i det sydlige Bolivia. Som nomader lever Yuracare-indianerne af egen høst, papaya, yucca, bananer, og af jagt og fiskeri. De bygger kanoer, fletter kurve, skærer trækar og piber og pyntestandere af knogler og tænder. Under mottoet »evangelisering« organiserer missionssektorerne skoler, hvor indianerne nu skal lære at læse Bibelen. Den USA-sekt, der kalder sig selv »Nuevas Tribus« (Nye stammer) hævder, at uden dens indgreb ville Yuracarestammen for længst været forfalden til druk.

Tvangsbosættelse

under sektens opsyn

Hvor brutalt sekternes missionsmetoder kan blive for at fremme »civiliseringen af de vilde« fremgår af begivenheder hos Yuki-

stammen i departementet Santa Cruz. Her blev 100 indianere på én dag overflyttet fra deres landsby i skoven til en fjern farm, hvor de skulle arbejde for et træfirma og hjælpe ved byggeriet af en jernbane til trætransport. Gården blev ledet af »Nuevas Tribus«-sektens. Den begrundede overflytningen med, at nu blev to Yuki-grupper bragt sammen, så de kan sikre sig stammens overlevelse. Men Yukierne dør på gården og de, der prøver at flygte derfra, bliver fanget igen.

Biskoppen af Santa Cruz, Tito Solari anklager de hvide bønder, træforhandlere og jægere for systematisk at udrydde Yuki-stammen, med det eneste formål at overtage deres skove. Deres huse og marker bliver ødelagt. »De svageste har igen tabt, og ingen har forsvaret dem« siger biskop Solari.

Første politiske reaktioner

Sidste år tog indianerne dog de første politiske initiativer, der vakte røre.

Grise har det bedre end arbejdere

Sao Paulo (KIPA) - 1.559 tilfælde af ren og skær slaveri på store plantager i Brasilien er afsløret af den kommission for sjælesorg på landet, som den brasilianske bispekonference har oprettet.

I nærheden af Paraibuna ved Sao Paulo opdagede en anden menneske-

retsorganisation en tomatplantage, hvor 70 arbejdere bor under elendige omstændigheder og pukler 10 timer dagligt uden løn. Alle er underernæret.

»Gårdens grise har det bedre end gårdens arbejdere«, siger den lokale sognepræst Eduardo Pa-doan.

500 års indianermodstand

Herzogenrath, Aachen (KNA) - »Mere information om krænkelse af menneskerettigheder i Latinamerika«. Det kræver 200 deltagere i en kongres, den tyske afdeling af den internationale katolske fredsbevægelse Pax Christi holdt den første uge i maj.

Et vigtigt ønske fra forsamlingen er at få mere indblik i »røveriets strukturer«, som frastjæler indianere deres jordbesiddelser. Som eksempel blev nævnt konflikten mellem kanadiske Mohawks og myndighederne i forbin-

delse med anlæg af en golfbane på indianernes jord. Men i hele Latinamerika berøves indianere deres skove og marker.

500-året for Amerikas opdagelse, som kun Spanien forsøger at fejre som »den spanske kulturs fremstød«, får mere og mere karakter af en mindefest for 500 års kamp mod indianerkulturers ødelæggelse. Pax Christi ønsker at markere sig i denne bevidstgørelse af begået uret mod Amerikas oprindelige befolkning, både i Nord og Syd.

USA har andel i mord på jesuitter

Det amerikanske udenrigsministerium forholder sig og forhindrer opklaringen af mordene på seks jesuitter og to kvinder på universitetsområdet i San Salvador for snart to år siden.

Denne anklage retter Jose Maria Tojeira, provincial for jesuitterne i Centralamerika, i en samtale med journalister, beretter Katolsk Kyrkotidning. Udenrigsministeriet har, mener han, bl.a. med alle midler forsøgt at forhindre, at der afholdes forhør med seks amerikanske officerer og tre civile, som har haft forbindelse med den salvadoranske hærledelse. Blandt officererne findes den forhenværende chef for de amerikanske militærrådgivere i El Salvador. Den specielt udnævnte dommer har sendt

en række spørgsmål til de ni personer. Nu nægter det amerikanske udenrigsministerium jesuitternes advokater tilladelse til at deltage i forhørene.

I følge det engelske katolske tidsskrift »The Tablet« har Tojeira også anklaget USA for at være moralsk ansvarlig for mordene på de seks jesuitter i deres hjem. Tojeira henviser til et videobåndet forhør med en major Buckland. Buckland forklarer, at han havde fået et tip om, at mordet planlagdes, men i følge Tojeira rapporterede han ikke dette til sine overordnede. Hvis han havde gjort det, ville den salvadoranske regering have forsøgt at forhindre mordene, mener Tojeira. Han synes, at dette »viser, hvilken type rådgivere, de sender til vort land. Buckland er mere loyal over for dem, der begik mordene end mod dem, som kunne have forhindret dem.«

Videobåndet blev optaget for mindre end to måneder siden og skulle have været anvendt i forundersøgelsen. Buckland har i mellemtiden trukket den del af sit vidnesudsagn tilbage.

Præst kandidat til borgmesterembede

Buenos Aires (KIPA) - Biskoppen af Quilmes, Jorge Novak, har givet en præst i sit bispedømme, Luis Farinello, den nødvendige tilladelse til at opstille som kandidat til borgmesterembedet i Quilmes, en forstad til Buenos Aires.

I et brev begrundet biskoppen sit skridt med, at

det er en opgave for alle borgere at sikre demokratiet. Luis Farinello er tilhænger af befrielsesteologien og meget populær i bispedømmet. Han er en af foregangsmændene i bevægelsen for basismenigheder, og hans menighed er meget aktiv på det sociale område.

Lysende Sti i Peru vil udrydde præster i bispedømme

Lima (KIPA) - Organisationen »Sendero Lumino-so«, (Lysende sti) har truet biskoppen og samtlige præster i bispedømmet Chimbote med mord. Det oplyser biskoppen Luis Armando Bambarén Gastelumendi efter mordet på den italienske præst Alessandro Dordi Negroni, der var sognepræst i Santa i bispedømmet Chimbote. Negroni er den tredje præst, »Lysende sti« har myrdet siden august.

Bambarén oplyste, at terrororganisationen har bebudet, at den vil tilintetgøre hele den katolske kir-

ke i regionen Húaráz, hvortil bispedømmet Chimbote hører. »Senderisterne« ønsker at opnå magtmonopol i regionen. Biskoppen erklærede, at kirken, med sin aktive, sociale indsats og klare stilling mod vold, er en hindring for terroristerne.

Den peruanske biskpekonference har på et hasteindkaldt møde for sikret den truede biskop fuld støtte. Det blev efter mødet oplyst, at på trods af mordtruslerne har endnu ingen præster forladt området.

Kirken i Danmark

Den katolske Kirke i Danmark kan indsættes som arving

Kirken er fritaget for arveafgift, så det fulde beløb tilgår derfor det ønskede formål

En lille folder om »Testamente til fordel for Den katolske Kirke i Danmark« er under udarbejdelse. Af et udkast til folderen fremgår det, at Den katolske Kirke i Danmark, modtager testamentiske gaver efter personer, der ønsker at støtte og opretholde kirken virke i Danmark. Den katolske Kirke skal ikke betale arveafgift, hvorfor hele beløbet går til det ønskede formål.

Såfremt man ønsker at indsatte Den katolske Kirke som hel eller delvis arving, bør man oprette et skriftligt testamente i overværelse af en notar eller af to vidner, siges det. Et testamente kan senere ændres og tilbagekaldes.

Tre måder

Man kan testamentere sin formue på tre forskellige måder:

- Kirken kan indsættes som arving uden klausul om, hvad pengene skal bruges til. Arven indgår i kirkens almindelige driftskapital og kan frit anvendes af kirken.

- Kirken kan også indsatte som arving med klausul om, hvordan arven skal benyttes, det kan f.eks. være at ens egen sognekirke skal tilgodeses med et beløb.

- Kirken kan desuden

indsættes som administrator af et legat, der oprettes til et katolsk formål. I folderen frarådes det at oprette legater med mindre det drejer sig om millionbeløb. Selve oprettelsen er dyr.

Det anbefales, at en advokat udfærdiger testamentet, hvorefter omkostningerne - såfremt kirken tilgodeses - refunderes af bispedømmet.

kk

Pax Christi i Danmark afholder seminar om kristne livsformer

Bofællesskaber, økonomi-former, økologi m.v. blandt emnerne

Atter i år afholder Pax Christi et inspirationsseminar på Øm. Seminaret henvender sig til alle, som ønsker at hente inspiration og fornyelse til det daglige liv. Derfor vil overskriften være »Kristne livsformer som inspiration til forandringer i samfundet«.

I løbet af weekenden d. 8.-10. november bliver emner som bofællesskaber, økonomiformer, økologi, kooperative bevægelser og kirke behandlet. Foruden oplæg fra folk, der har beskæftiget sig med nævnte problemer, vil der være tid til indbyrdes

drøftelser, religiøse overvejelser og samvær.

Græsrodsbevægelse

Den danske sektion af Pax Christi er et par år gammel, hvorimod den i mange andre lande har eksisteret siden 2. verdenskrig. Pax Christi er en

græsrodsbevægelse, hvor lokale grupper arbejder for fred og retfærdighed. Arbejds måden er en blanding af religiøs overvejelse og praktisk handling, f.eks. med flygtninge.

I øvrigt henvises til annoncen bag i bladet.

sw

Franciskansk kapitel i Øm

Marianne Powell genvalgt som forstander

I dagene 23.-25. august holdt Den franciskanske Lægorden i Danmark sit 3. nationalkapitel på Øm. Alle ordenens medlemmer var indbudt foruden en repræsentant fra Norge og Sverige. Ordenens generalforsender var repræsenteret ved lederen af Lægordenen i Storbritannien Robert Cassidy OFS, og brødrenes generalforsender ved generalassistent p. Kevin Schindler McGraw OFM Conv., hvis besøg havde karakter af pastoral visitats.

Kapitlet skulle vælge ordenens ledelse for de kommende tre år. Som forstander genvalgte Marianne Powell for en tredje (og sidste) periode. Viceforstander blev Martin Sørensen (Århus), som afløser Per Kjær (Ålborg), som har tjent ordenen som viceforstander i 6 år. Den nye styrelse vil desuden bestå af en repræsentant for hvert af de syv fraterniteter samt de åndelige vejledere, Broder Bjarne Falkanger OFM, Broder Hubert Hodzelmans OFM og

p. Berning OFM Conv.

Temaet for kapitlet var »Lederskab og Fællesskab«, og kapitlet enedes om i den kommende treårsperiode specielt at priori-

tere »formningen« (oplæringen) i det franciskanske kald og oplæring af ledere i ordenen.

Marianne Powell

Sr. Emma Martensen blev i weekenden den 13.-15. september valgt til Skt. Joseph Søstrenes provincialpriorinde. Hun efterfølger sr. Karen Thomsen, som døde den 30. maj i år. Foto: Knud Kluge.

Radio og TV

Fra mandag d. 30. september til fredag den 4. oktober er der en katolik ved mikrofonen i den faste rubrik »Aftentanker« på Danmarks Radios P1. Det er lektor Oluf Bohn fra Århus, der står for denne uges programmer. Oluf Bohn har tidligere medvirket i kirkelige radioudsen-

delser, og han har udgivet flere bøger, bl.a. om befrielsesteologi.

»Aftentanker« sendes hver mandag til fredag kl. 19.50. DR kalder selv rubrikken for »en evangelisk sidebemærkning til tidens gang«.

v/Klaus Møller-Jørgensen

Kirken kan ikke bygge nogen ufravigelig lære på profane videnskaber

Det generer mig, når katolikker uden tilstrækkelig begrundelse taler om kirken *uforanderlige* eller *ufravigelige* lære. Her er ikke tale om åbenbarede kristne trossandheder, men dele af kirken almindelige læreembedes belæring, der berører forskellige videnskabsgrene som økonomi, medicin, biologi og lign. Den slags belæring gør selvfølgelig ikke krav på at være ufejlbar og derfor heller ikke at være ufravigelig, og læreembe-

dets historie skulle man os til forsigtighed.

Belæring, der i pavelige udtalelser og koncilerklæringer er blevet fremsat med stor styrke, er alligevel senere blevet opgivet eller endog direkte modsagt i senere erklæringer fra læreembedets side. Der kunne nævnes en række eksempler (fordømmelse af kravet om menneske- og borgerrettigheder, af samvittigheds-, menings- og pressefrihed, afvisning af vaccinerings osv.), men

det mest eklatante eksempel er det gennem århundreder af paver og konciler ofte gentagne totale forbud mod rentetagnings. Dette forbud (det var dødsynd at overtræde det) blev først droppet i sidste århundrede. Det blev droppet, fordi de relevante instanser i Vatikanet til sidst bøjede sig for visse økonomiske og sociologiske kendsgerninger.

Spørgsmålet om den såkaldte besjæling af en befrugtet ægcelle er ganske

vist af en anden art, for så vidt ingen hypotese herom kan gøre krav på hjemmel i Bibel, hvad renteforbudet jo kan, men der er dog en vis lighed. I århundreder holdt kirken fast ved hypotesen om besjæling nogen tid efter undfangelsen, og endnu i 20'erne af dette århundrede har en anset moralteologiprofessor ved det Gregorianske Universitet i Rom lært, at der ikke findes solide beviser for en egentlig besjæling i undfangelsens øje-

blik.

Når kirken alligevel har ændret sit syn, så er det (ligesom med renteforbudet) på grund af visse videnskabelige (in casu biologiske) iagttagelser. Det må være indlysende, at kirken ikke kan bygge nogen *ufravigelig* lære på profane videnskaber. Større biologisk viden kan sagtens føre til data, som gør det svært for kirken at

holde fast ved det nu gældende syn.

Der findes helt legitimt forskellige meninger om så meget i kirken. Gid katolikker ville prøve på at forstå trosfæller, der har andre standpunkter, i stedet for at forsøge at nedgøre dem med argumenter, som ved nærmere undersøgelse må siges ikke at holde stik.

L. O. Dorn S.J.

Vi må selv betale

I årevis har tyske katolikker bidraget med gavmild hånd til den katolske kirke i Danmark, men måske skulle vi begynde at overveje, om det kan fortsætte sådan. Efter de overvældende omvæltninger i Østeuropa og Sovjetunionen, hvis politiske og økonomiske konsekvenser vi endnu slet ikke kan overskue, må det vist være nærliggende at antage, at vi rykker ned i køen.

Ønsker vi os fortsat en kirke, der fungerer – med præster, velholdte kirkebygninger, gode rammer om menighedslivet m.m., må vi besinde os på, at det koster penge, og at det er os, der skal skaffe dem. Ti-års aftaler om kirkebidrag er et tilbud til os om at sikre vores kirke et minimum af økonomisk grundlag at virke på. Det giver bedre mulighed for planlægning, når der foreligger faste bidragsaftaler. Men det er jo ikke nok.

En anden kilde til indtægter er testamentariske gaver. Om disse vil jeg

gerne gøre et par bemærkninger. Har man ikke nært beslægtede arvinger, burde man måske betænke, at fjernere slægtninge – for slet ikke at tale om venner – må betale en meget høj arveafgift, hvorimod kirken kan lade pengene indgå i fonde, hvor arveafgiften er meget lav. Ved at testamentere til kirken (eller kirkelige formål), kan man skaffe denne/disse en meget tiltrængt ekstra indtægt.

Hvis man ønsker at testamentere indbo eller dele deraf, kunstgenstande, smykker, bøger eller andet til privatpersoner, skal det klart fremgå af testamentet, hvem man ønsker at betænke. Enhver anden form for skriftlig tilkendegivelse savner juridisk gyldighed og kan ikke forventes respekteret. Arveafgiften behøver her ikke at være noget problem, idet der i testamentet kan indføres en passus om, at den skal udredes af boet.

Margrethe Skafdrup

Kirken har altid haft tradition for filosofien til menneskets modning

I de første klasser i folkeskolen oplever man som lærer ofte, at kristendomsfaget er interessant og inciterende for eleverne. De går levende op i de gammeltestamentlige fortællinger, og når man langsomt glider over i det nye testamente, bibeholdes motivationen for at lære nyt og for at prøve at forstå det budskab, som evangeliet har til os. Det åbne barnesind er parat til at modtage og bearbejde det stof, man præsenterer.

Men senere i skoleforløbet kommer en skepsis ind, som egentlig er naturlig, når oppositionen mod den voksne verden sætter ind. Det er et led i den naturgivne udvikling, men voksne står ofte uforstående overfor den modstand, de pludselig møder.

Det er den krise, kristendomsfaget har i vore moderne tider, og det ser ud, som om vi bare siger, at sådan er det nu engang, og det kan vi ikke gøre noget ved. Sækulariseringen har holdt sit indtog, og vi føler os magtesløse.

Jeg tror, at vi skal betænke, hvad det er, der er galt, for den katolske tradition har måske glemt, at den havde en dimension mere, der kunne hjælpe børn og unge over det religiøse identitetsproblem, de uundgåeligt rander ind i. Katolicisme har altid haft en tradition for, at filosofien var et nødvendigt led i menneskers modning. Det var egentlig det, protestantismen gik imod. Den vendte sig fra filosofien og forrædte måske dermed både mennesket og

det religiøse behov, som vi allesammen har.

For mig at se er det derfor nødvendigt at sætte ind med en undervisning i filosofien og dens begreber og forsøge på at indfange menneskets måde at opfatte og forstå sin omverden på netop det tidspunkt, hvor den »naturlige skepsis« træder ind. Her kan filosofien og den rette filosofiske undervisning være en meget vigtig hjælp i en tid, hvor børn og unge let bliver rodløse og hjemløse med deres egne tanker.

Heldigvis er der materialer til filosofi for børn – en hjælp til, hvordan man tackler denne svære disciplin, som egentlig burde være naturlig, men som den protestantiske bølge

har gjort mere eller mindre umulig at håndtere.

Hvis du er lærer, så prøv disse materialer. De giver altid gode resultater og motiverer eleverne i en grad, som vi ofte ikke er vant til. Spørg på amtscenalerne, de har en del materialer, der er danske og derfor lette at gå til. Vi må ikke efterlade børn og unge i et religiøst tomrum, for det gør dem både ensomme og identitetsløse når de bliver voksne. Verdens ældste videnskab kan navnlig i vor højteknologiske tid hjælpe dem godt på vej – for deres egen og fremtidens skyld.

Per Jespersen

Uanstændigt med statsstøtte til kirken

En stor tak til Karen M. Larsen for hendes kloge og ligefremme læserbrev med indsigelse mod bispedømmets eventuelle ønske om statsstøtte til den katolske kirke her i landet.

Karen M. Larsen lader i sin konklusion blandt andet spørgsmålet om den ringe tilslutning til kirkebidragsordningen stå åbent: »Er folk dumme? eller er det kirken egen skyld?»

Årsagen kan jo blandt andet være, at der hos mange traditionskatolikker, der endnu står som medlemmer i kirken, næres skepsis og ligegyldighed over for en kirke, der forekommer hensynsløse og trods konciliet stadig

med en markant konservativ profil, og hvor det materielle og administrative indtager en alt for fremtrædende plads.

Det ville være uanstændigt at pleje en ny økonomisk jagtmark ved ønsket om statsstøtte, og i særdeleshed, når det manglende bagland sættes i relief.

Ca. 4.000-5.000 står registreret som kirkebidragsydere ud af et mere eller mindre officielt tal på 30.000 katolikker her i landet, d.v.s. et ydende medlemstal på 15%.

Til sammenligning betaler op mod 85% af befolkningen en kirkeskat - (forholdet til folkekirken er ikke emnet her). Det vir-

ker således ikke helt urimeligt, at staten yder et tilskud til øremærkede formål.

Derfor skal bispedømmet selvfølgelig skrinlægge den uhyrlige tanke om statsstøtte og stille sig tilfreds med de favorable vilkår, som staten giver kirken, og som Karen M. Larsen så udmærket anfører i sit indlæg.

Der er opgaver nok for bispedømmet, opgaver, der ikke har sin forudsætning i statsstøtte.

Lad Perestrojka og Glasnost vinde indpas i menighedsrådene, således at disse reelt får medbestemmelse og i intet tilfælde virker blot som et gum-

mistempel for sognepræstens dispositioner.

Styrk det økumeniske arbejde, også på lokalt plan. Det er jo på dette plan, kontakten med vore kristne medbrødre er så vigtig.

Lad kirken komme ud af sit konservative sneglehus og lad tidssvarende reformer med overbevisende indhold på evangeliets grund, og moderne kommunikation være kirken fremtidige ansigt og udspil - ikke alene til den enkelte katolik, men også til omverdenen.

John Oldvej

Syndebuk

De kommunistiske partier verden over er i opløsning. De kan ikke længere identificere sig med moderpartiet i Sovjetunionen. De ideale forestillinger har lidt skibbrud, nu skal der gøres op.

Det er ikke første gang i verdenshistorien, at et ideelt program er blevet misbrugt, og som før i tiden, vil man også nu have brug for en syndebuk. Syndebukmekanismen træder i funktion! Den kollektive afstraffelse kræver et offer.

Det er i orden, at man på demokratisk vis kræver dem til ansvar, der i ly af smukke paroler har fået udløsning for deres magtbegær. Men at gøre selve kommunismen til syndebuk, er at skyde langt over målet. Det er bekvemt for dem, der nu forsøger at overtage magten, de kan ride på den påståede demokratiske bølge, som hurtigt kan føre over til en

lige så udemokratisk samfundsform, som den, man har forladt.

Syndebukmekanismen er en rituel renselsesproces, der på voldelig vis skal frigøre folket for den kollektive skyld. Tidligere skete det under påberåbelse af en guddommelig straffedom, læs blot bibelen. I dag udfolder syndebukmekanismen sig i det hellige demokratis navn.

Så længe der findes social uretfærdighed, nationalt og internationalt, vil socialt bevidste mennesker søge at finde en samfundsform, der kan forhindre sociale skævheder og forsvare de svage, de sociale tabere. Måske viser det sig at være en fornuftig sammensmeltning af et kristent menneskesyn og den videnskabeligt begrundede økonomiske samfundsmodel, som Karl Marx havde forestillet sig.

George Bune Andersen

For menneskenes skyld

På dette års missio-plakat til verdensmissions søndagen ser et afrikansk barn på os med store øjne. Dets blik fortæller os, hvad forældrene og mange mennesker i den 3. verden dagligt erfarer: Det er ikke nok at forbedre levevilkårene. Menneskene har brug for et svar på deres spørgsmål om mening.

Derfor er mission mere aktuel end nogensinde. Pave Johannes Paul har i sin nye missionsencyklika fra december 1990 tydeligt understreget dette anliggende. »Vor Frelses, Jesu Kristi sendelse, som han har betroet Kirken, er endnu langt fra at være fuldendt. Et blik på den samlede menneskehed ved slutningen af det andet årtusinde viser os, at denne sendelse stadig står ved sin begyndelse, og at vi må sætte alle vore kræfter ind i tjenesten for den. Det er Ånden, der opmuntrer os til at forkynde Guds store gerninger...« (Nr. 1)

Videre skriver paven: »Vi kan ikke stille og roligt sidde med hænderne i skødet, når vi tænker på millioner af brødre og søstre, som omend de også er forløst ved Kristi blod, dog lever uden at vide noget om Guds kærlighed. Såvel for den enkelte kristne som for hele Kirken må missionsopgaven indtage førstepladsen, fordi den angår menneskets evige bestemmelse og svarer på Guds hemmelighedsfulde og barmhjertige plan.« (Nr. 86).

»For menneskenes skyld« er derfor mottoet for dette års verdensmissions søndag. På den dag vil de mænd og kvinder, der arbejder i verdensmissionen blive styrket i deres sendelse gennem vor bøn, men også gennem en synlig gave til Kirkens solidaritetsfond. Denne gave bliver til en hjælp for mennesker, der ikke bare kæmper for og beder om det daglige brød, men også venter på det forløsende ord i Jesus Kristus.

Det afrikanske barn ser på os med sine store øjne. Giver vi svar?

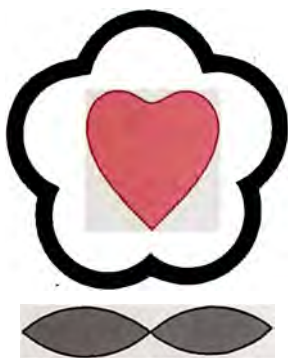
Urban Figge o.m.i.

De fire sider om mission er redigeret af Kateketcentralen i samarbejde med »katolsk orientering«.

Verdensmissionen i oktober 1991

Det er vigtigere at åbne hjerter end at åbne pengepunge

Kateketcentralen udsender i samarbejde med Missio Danmark materiale om mission

**missio
danmark**

Selv om det er vigtigt for de pavelige missionsværker, herunder »Missio Danmark«, at kunne bringe en smuk sum penge, indsamlet blandt danske katolikker på »Verdensmissions søndagen« den 27. oktober 1991, til Rom, så gælder det for missionsværkerne, at det er vigtige-

re at åbne 100.000 hjerter for missionen end 100.000 pengepunge.

Derfor udsender Missio Danmark i samarbejde med »Kateketcentralen« et omfattende materiale, hvis hovedsigte er at sensibilisere børn, unge og voksne for missionen og dens fortsatte aktualitet.

Materialet omfatter:

– *Liturgisk materiale* til missionsmåneden og verdensmissions søndagen. Materialet er sendt til sognepræster og gudstjenestelede.

– *Skolemesse* med temaet »Mission«. Materialet er sendt til skoler og sognepræster.

– *Børnebønner fra hele verden* er sendt til skoler og sogne.

– *Meditationsfolder* i flerfarvetryk. Den er sendt til sognepræsterne med henblik på uddeling til alle

kirkegængere på Verdensmissions søndagen.

– *Mission Danmark*, et præsentationshefte, som er sendt til sogne, skoler og børnehaver.

– *Studiemateriale* til den ny missions-rundskrivelse. Materialet er sendt til sogne og ordenshuse.

– *Børn i Afrika*, farvediaserie m. dansk teksthefte er sendt til de katolske børnehaver.

– *For menneskets skyld*, plakat i flerfarvetryk til Verdensmissions søndagen. Størrelse A2. Den er sendt til sogne, skoler og børnehaver.

– *Kollektkuverter* til indsamling den 27. oktober 1991 er sendt til sognepræsterne. Andre interesserede kan rekvirere det fornødne antal kuverter på Kateketcentralen, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kø-

benhavn V. Telefon 31 24 26 30.

Materialet er blevet til ved økonomisk hjælp fra Missio Achen og danske velgørere.

»Kære Gud, led majsen vokse høj og kraftig.«
Zimbabwe

**Børnebønner
fra hele verden**

Til at bede med på i skole og menighed
Missio Danmark 1991

Præst i sakramentsstrejke

Udayamur er navnet på en af de 73 landsbyer, der hører til pastoratet Suranam i Indien. De fleste af bønderne er analfabeter. Befolkningen består af hinduer og kristne, medlemmer af højere og lavere kaster.

Ca. 70 katolske familier hører til den højeste kaste. 15 familier til de kasteløse.

Fr. Xavier Arul Raj, menighedens tidligere præst, fortæller:

»Halvandet år efter, at jeg havde overtaget sognet, holdt jeg op med at fejre messe og meddele sakramenterne, bortset fra de syges salvelse. Mange folk satte spørgsmålstegn ved min beslutning, fordi

der egentlig ikke var passeret noget usædvanligt i landsbyen, som blev anset for »god ortodoks« og traditionel i tro og praksis.

Min grund til ikke mere at ville meddele sakramenterne var, at katolikkerne fra den højeste kaste diskriminerede de kasteløse. Kirkens menighedsråd bestod af de ældre katolikker i landsbyen, alle af høj kaste. Man nægtede de kasteløse at benytte den dødsbære, som man sædvanligvis brugte, når den døde skulle bæres til kirkegården. Ligeledes fik angsten for urenhed højkastekatolikkerne til at forbyde de kasteløse at bringe deres døde pårørende ind i

kirken til begravelsesmessen. Når en højkaste-katolik var død, kimede man med kirkeklokkerne, men man lod dem tie ved de kasteløses død. Ved Mariæfesterne kørte den blomstersmykkede vogn med Mariastatuen ikke igennem de kasteløses gader. Diskriminering gennem to hundrede år havde fået de kasteløse til at bygge deres eget lille kapel hvor imidlertid hverken messen eller andre sakramenter blev fejret.

Situationen er en skandale

Jeg skrev til biskoppen: »Situationen i landsbyen er en skandale og en hindring for trosopdragelsen i

hele sognet. Der er ingen katolsk og apostolsk kirke i Udayamur. At fejre eukaristi her vil være at latterliggøre og fornærme Kristus«. Alle anstrengelser for at ændre på situationen var forgæves. En biskoppelig kommission til løsning af problemet blev nedsat. Det tog 2 ½ år at overbevise højkastekatolikkerne om, at kastevesenet ingen plads har i kristendommen.

Men den 9. september 1988 fejredes der atter højmesse i Udayamur. En katolsk og apostolsk kirke var blevet synlig og bar vidnesbyrd om de kristne værdier: retfærdighed, lighed og broderlighed.«

Det er stadig nødvendigt at missionere

Af Karl-Heinz Weger SJ

Når kristne hører tale om mission, kommer mange af dem straks til at tænke på deres pengepung, og dette er vel ikke så mærkeligt, for i betragtning af den nød, der råder overalt i verden, vil en borger i vort velstandssamfund jo gerne lade sin samvittighed lidt. Det er da også altid med et flot resultat, at der samles penge til missionsarbejdet, hvad enten der samles ind til bestemte ordners arbejde, eller der samles ind på bispedømmeplan.

Kirkens vedvarende missionsopgave

Hvis man derimod spørger om det fornuftige og nødvendige ved overhovedet at drive mission, vil de adspurgte nok snart komme i forlegenhed. Næppe mange ville vel fastholde, at man dog hellere burde lade »hedningerne« forblive i deres nedarvede religioner. Den, der hævder dette, dokumenterer sin

uvidenhed med hensyn til mange naturreligioner, med en verden befolket med ånder, som kun skaber angst og forsøg på at værges sig mod dem. Måske betragter nogle - noget mere intellektuelt - kristianiseringen af den ikke-kristne verden som et efterkolonialt overgreb mod traditionelt opståede skikke og kulturer, som det for enhver pris gælder om at bevare. Måske kunne en kristen også - fejlagtigt - stadig hylde den overbevisning at uden den kristne tro kan den overnaturlige frelse ikke opnås.

Denne opfattelse af mission er der sat en stopper for med pave Johannes Paul II's nyeste rundskrivelse om »Kirkens vedvarende Missionsopgave«. Denne rundskrivelse er et vellykket tidssvarende teologisk dokument, selv om der hist og her er noget, man kan kritisere. Hvad der nemlig endnu ikke, hverken er blevet forstået eller fremlagt til-

strækkeligt tydeligt i mange teologier, i prædiken og katekese, er den kendsgerning, at der siden Det andet Vatikankoncil er sket en iøjnefaldende accentforskydning mellem trosholdning på den ene side og trosindhold på den anden side til fordel for trosholdning. Koncilets udtalelser, som gør et menneskes selv ateistens, frelse mulighed afhængig af den pågældendes samvittigheds afgørelse og et dertil svarende liv, tillader ingen anden tolkning end, at det er trosholdningen (»fides qua«), der er afgørende for frelsen og altså ikke det, der tros, altså troens indhold (»fides quae«). Men er det så ikke ligegyldigt - og det pavelige dokument viger ikke uden om dette spørgsmål - hvilken tro (eller hvilken verdensanskuelse) et menneske ved sig forpligtet overfor, så mission til syvende og sidst er overflødig?

Også hvad dette angår,

Verdensmissionssøndag den 27. oktober

gives der i rundskrivelsen det eneste rigtige svar.

»Missio ad gentes« er ikke nødvendig, fordi den ikke-kristne ellers ikke ville kunne opnå sin evige frelse. Det drejer sig derimod om bedre at mestre tilværelsen her og nu, det vil sige i dette liv, i kristen tro, kristent håb og kristen kærlighed, kort sagt i den kristne åbenbaringsvissheds rigdom. Det er jo netop ikke ligegyldigt, efter hvilken samvittigheds-overbevisning - nu af indholdsmæssig art - at et liv accepteres og leves i dets glæder og vanskeligheder. For den kristne burde det være helt selvfølgeligt at ville give sin tro videre, også lade de andre få del i det, som efter Guds frelsesvilje ikke blot skal gælde alle mennesker, men også være kendt af dem. Derfor er det absolut nødvendigt med mission og evangelisering.

Begynd hjemme

Her dukker der ganske vist vanskeligheder op, som teoretisk set er ubetydelige, men i praksis dog vigtige. Rundskrivelser har deres helt eget sprog, som ikke umiddelbart forstås af det moderne menneske. Hvis de blev læst op fra prædikestolen ville de være kedelige. Derfor må indholdet af rundskrivelsen »oversættes« til et sprog, der er tilgængeligt for det moderne menneske. Dette er måske be-

sværligt, men det er dog alligevel muligt.

Det er derimod mere problematisk at præcisere, hvad der i rundskrivelsen godt nok også erklæres for at være missionens opgave (som skal begynde derhjemme), men dog ikke tilstrækkelig konkret. Netop i traditionelt kristne lande vedbliver det at være svært at påvise, hvor i dagliglivet nu den kristne tro i betragtning af institu-

tionen kirke er en virkelig »gevinst« for mennesket. Hvis en sådan konkretisering ikke lykkes, vil det ikke være muligt at formidle en forståelse af nødvendigheden af mission - og af evangelisering også i det nyhedenske Europa. Her står teologien over for en ny opgave, som den ikke blev stillet overfor, så længe man var af den overbevisning, at menneskets evige frelse afhang af til-

For at jeres ja-or

De mange afrikanske stammeskikke i forbindelse med indgåelse af ægteskab har kirken i Zambia indskrænket til et minimum, fortæller den franske missionær, Gilles Mathorel til tidsskriftet »Peuple du Monde«. Kun overrækkelsen af brudeprisen har man bibeholdt. Den er ofte meget høj - fire køer eller mere - og de fleste unge par må så at sige afbetale prisen. Først når brudeprisen er betalt kan der indgås kirkeligt ægteskab. Parret kan altså have levet sammen i årevis, før den kirkelige handling kan finde sted. Og hvad betyder så ceremonien udover at man følger en kirkelig lov? Vi kom til den overbevisning, erklærer p. Mathorel, at man måtte udarbejde et mere livsnært og symbolfyldt vielsesritual, så det unge par ikke

blot lod sig kirkeligt vie for at kunne modtage kommunionen og få deres børn døbt.

Den første gave: Mtiko'en

En gruppe lægfolk fik derfor til opgave at udarbejde et bryllupsritual, hvor man forsøgte at indplante de gamle stammeskikke og -symboler i den udstrækning, det var muligt.

Konkret kom forslaget til at se sådan ud:

Aftenen før brylluppet forlader bruden sine forældres hus for at indtræde i sin nye familie. Hun ledsages af kvinder, der bærer hendes bagage: Personlige ting, husgeråd, gaver til svigerforældrenes familie.

Et kor synger religiøse sange, mens bruden knæler ned foran sin far på en stråmattede. Kateketen beder en bøn for bruden og

hørsforholdet til den kristne katolske tro og dermed af dåben.

Rundskrivelsen om inkulturation

Hvad inkulturationen - som vi, hvad også rundskrivelsen siger, først er ved begyndelsen af - og en ny konciliær missionsopfattelse angår, ville man nok kunne forvente en eller anden bemærkning. Det stemmer i hvert fald til eftertanke, at den gennem århundreder gældende lære om kirkens nødvendighed for frelse overhovedet ikke nævnes i rundskrivelsen. Således hedder det for eksempel i en dogmatisk udtalelse fra konciliet i Firenze (1442), at ingen uden for den katolske kirke, hverken hed-

ning eller jøde, hverken vantro eller en, der er adskilt fra enheden, får del i det evige liv. Denne lære er, hvad indholdet angår, endnu kendt af mange mennesker med en kristen opdragelse; de ville måske ikke desto mindre gerne vide, hvordan Det andet Vatikankoncils og den nye rundskrivelse stemmer overens med Konciliet i Firenzes dogme. Styrken i den pavelige rundskrivelse om missionen ligger i de positive udsagn. Negativt gælder det, at læremæssige og autoritære problemer som sædvanlig forbigås i tavshed. Trods dette er rundskrivelsen et glædeligt dokument, som har betydning ikke blot for missionen.

(Oversat af Ruth Plum)

an blive afrikansk

giver ordet til hendes far. Han siger: »Modtag denne rosenkrans og bliv en bønnens kvinde! Modtag dette lændeklæde og bliv en kvinde med værdighed, agtet af alle...« Og han velsigner sin datter, mens hun giver afskedstårerne frit løb. Ved nattens frembrud begiver brudeparret sig til brudgommens forældres hus.

Ved ankomsten hertil overrækkes brudgommens første gave, en Mtiko, d.v.s. en træslev, som han selv har snittet, et symbol på fællesskab. Bruden modtager den knælende.

Såfremt det unge par allerede lever sammen, hvad der ofte er tilfældet, tager brudgommen den allerede brugte træslev, brækker den midt over og brænder den, hvorefter han overrækker sin brud en ny.

Snustobak som tegn på enhed

På bryllupsmorgen forærer parrets familier hinanden en ged. Den betyder enhed og viljen til at dele de to familier imellem. Som et kristent tegn på denne enhed overrækker bruden sin familiebibel til svigerfaderen og beder ham læse en tekst herfra. På samme måde giver brudgommen sin familiebibel til svigerfaderen, som så læser en tekst.

Senere under messen udveksles endnu et tegn på den ubrydelige enhed mellem det unge par og deres familier. Mens koret synger en sang om enhed, rækker præsten en snustobaksdåse til de to familiers overhoved - eller til brude-

parret. Dåserne åbnes og alle indbydes til at tage sig en pris tobak.

Ingen skjulte amuletter

Tidligere velsignede præsten brudekammeret. I dag er der ikke noget mere livrigt end processionen fra det sted, hvor messen har fundet sted, til brudefolkenes hus, som overalt er smykket med blomster. De »gamle« bliver som unge påny og begynder at danse. Mens man tidligere skjulte amuletter i huset til beskyttelse af det unge par, fornemmer man nu gennem den nye ritus, at huset står under Kristi beskyttelse. Det besprænges med vievand og et kors eller et helgenbillede bæres derind.

Velsignelsen af brudeparret finder sted uden for huset. De knæler ned, præsten lægger hænderne på deres hoved. Hvis det ægteskabelige samliv endnu ikke er begyndt, træder også forældrene derhen for at bevidne det nye samliv mellem familierne, og der bedes specielt for et godt samliv mellem svigermor og svigerdatter. Er der allerede børn, velsignes de også sammen med brudeparret.

Forsøget med et nyt bryllupsritual bør være et af flere, påpeger p. Gilles Mathorel. Så vil man i stadig højere grad komme under vejrs med de gamle stammeskikkes inderste betydning og bærekraft. Hjulpet af teologerne kan vi således skabe en afrikansk liturgi, der er milevidt fra simple recepter og folkloristisk pynt.

Messen efter zaïrisk ritus, beskrevet af Wendelin Pohl, SVD, der er hvid Steyler-missionær i Zaïre

Synden der borer sig ind i huden som en sandloppe

Når jeg i løbet af en weekend skal holde fire gudstjenester i Kinshasa i Zaïre, og de to af dem er efter den indfødte zaïriske ritus, så oplever jeg det som hårdt fysisk arbejde i 8 til 10 timer.

Overfyldte kirker

En messe efter zaïrisk ritus kan vare mellem 3 og 4 timer. Hvad enten kirkerne er store eller små, er de altid overfyldte. Det er påfaldende med det store antal unge, selv om det selvfølgelig er forståeligt, når man ved, at 60% af befolkningen er under 20 år. Folkemængden virker også trykkende i den lumre saunahede under bølgebliktaget. Alle, der deltagere i gudstjenesten er bade i sved.

Fremmed for mig, men ægte afrikansk er den farverige liturgiske klædning. Fremmed er også Bantusproget »lingala«. Fremmed og uvant for en hvid er de religiøse udtryksformer, tegnsproget, dansen, musikken, rytmen, kirkesangen, som stammer fra landsbylivet på savannen og i urskoven. Den stadige sang-dialog mellem kor, præst og folk virkede i begyndelsen næsten forstyrrende på mig. Hver eneste sætning i præfationen bliver afbrudt af en svarsætning fra menigheden, sunget rytmisk og kropsligt, som en stadig rytmisk og sanglig fuld beskæftigelse af menigheden.

Instrumentbesætningen er afrikansk: trommer, rasler, xylofoner, bjælder og harper. Foran kirken brænder der et bål, hvor trommeslagerne fra tid til anden spænder antilopetrommeskindene ved opvarmning. Jeg står i høvdingdragt som repræsentant for Kristus, alle menneskers overhøvding og menneskehedens stamfader, flankeret af to »livvagter« med spyd.

Indtog i danseskridt

Det højtidelige indtog i danseskridt varer mindst 10 minutter, dobbelt så længe varer gaveprocessionen, hvor sække og spande med naturalier til de fattige i sognet bliver bragt til alteret: maniok-mel, røget og tørret kød, ris, sukker, rør, bananer, ananas, jordnødder, ristede eller

tørrede larver, penge o.s.v.

Messen begynder med et højtideligt sunget og meget rytmisk svingende allehelgenslitani. Derved sætter afrikaneren sig i den frelseshistoriske sammenhæng og helhed og oplever en horisontudvidelse: Gudsfolk på vej bliver indlemmet i de helliges samfund. At de afdøde forfædre tilhører de levedes liv og bestemmer det, siger vi europæere nok med ord i trosbekendelsen, men vi oplever det næppe længere som en eksistentiel faktor i vores tilværelse.

For afrikaneren flyder livet fra Gud over de afdøde og ur-stamfaderen Kristus. Hvis livet er blevet ødelagt af synd, skal det fanges og tilknyttes af de afdødes livsbånd.

Runddansen rundt om alteret under Gloria varer 10 minutter. Mere end et dusin unge ministranter af begge køn danser i samme farverige klædning som præsten. Og igen sker det, at alle rytmer strømmer bølgende ud i menigheden.

Bodsritus efter prædiken

Bodsriten følger efter prædiken, efter at menigheden har lyttet grundigt til Gudsordet, overvejet det og udvekslet bemærkninger. I den romerske ritus er vi bedrevende. Før vi lytter til Guds ord, som egentlig som et spejl skulle belyse vores daglige handlinger, ved vi allerede, hvad vi har gjort forkert. I Afrika hører man først Guds ord.

Når man beder om tilgivelse bringer man billedet med sandloppen ind. Sandloppen er en af savannens og urskovens værste hverdagsplager. »Gud, vor høvding, ligesom sandloppen borer sig ind i menneskets hud for at suge dets blod og forgifte det, således har også synden og det onde slået sig ned i os for at forgifte vores samliv. Hvem kan befri os fra det? Kun din Søn, vores urstamfader Jesus Kristus. Høvding, forbarm dig over os!«

Forbønner uden generthed

I begyndelsen var det chokerende for mig med den

usminkede åbenhed i forbønnerne. De bliver fremsat med navns nævnelse og ofte med dramatisk indhold:

»Mor Matata beder alle kristne om at bede for sin mand, som er utro og har købt sig en anden kone og har ødelagt familielykken«. - »Far Djondjo rejser på forretningsrejse og beder alle bede for sig«. - »Mor Bassa beder hele menigheden bede Gud om at få frugtbarhed og børn, ellers går hendes ægteskab i stykker« (fordi et barnløst ægteskab ikke er gyldigt efter stammens regler). »Far Mbongompasi takker Gud, fordi han gav ham kraft og indsigt til at vende tilbage til sin kone og børn og afgive sine andre hustruer«.

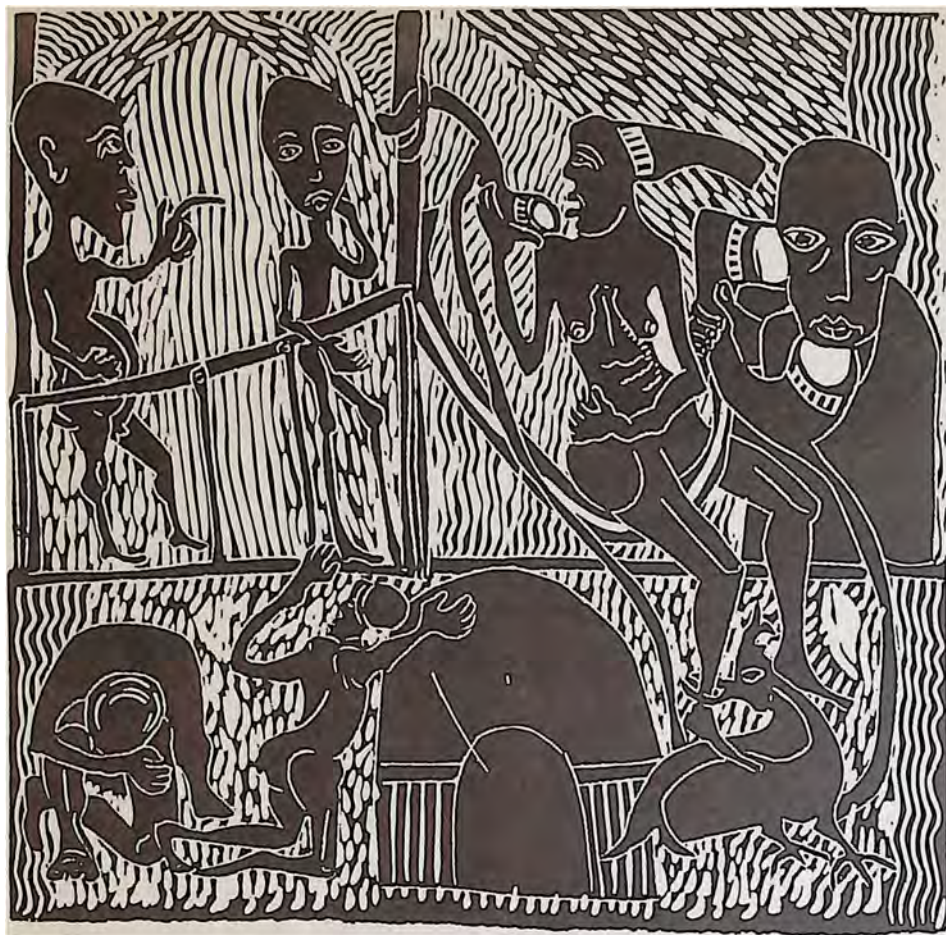
Alle anliggender bliver fremført med navns nævnelse uden generthed og hæmninger. Afrikaneren vil opleve, at hans elendighed og bekymringer bliver talt ud i menigheden, og at menigheden sammen beder om Guds hjælp. Iagttagelse af privatlivets fred synes at være en europæisk værdi. Afrikaneren forstår sig først og fremmest som medlem af en stamme, ikke så meget som en individuel person.

»Herre, jeg er ikke værdig til, at du går ind...«, således beder vi i Europa før kommunionen. »Gud, vor høvding, hvem er jeg...«, således spørger afrikaneren på lingala før kommunionen. Hvem er jeg foran dig, Gud? - det er menneskets ur-spørgsmål om identitet foran Guds ansigt!

Ærbødighed over for andre kulturer

Dette kommunionsspørgsmål må missionærerne gøre til sit livsspørgsmål: hvem er jeg? Jeg er og forbliver et hvidt fremmedlegeme i det sorte Afrika, selv som præst ved en zaïrisk messe. Jeg danser ikke med, det kan kun de sorte præster. Rytme er ikke min naturlige religiøse udtryksform. Afrikanerne presser ofte på, for at jeg skal danse med - men så bliver jeg lidt til grin! Jeg forbliver et fremmedelement, næsten forstyrrende i deres livsrum, i deres værdi- og kulturverden. Med en højtidelig håndbevægelse giver jeg tegn til, at dansen skal begynde, trækker mig så tilbage og betragter den med interesse, agtelse og ærbødighed.

Spændingen mellem to kulturer, mellem to racers forskelligheder skal livet igennem holdes ud af begge sider. Holdningen, der kræves dertil, hedder tolerance. Tolerance betyder at vurdere det anderledes, det fremmede som ligeberettiget og ikke nære noget ønske om at ændre det. Jeg kan ikke tillade mig at vurdere fremmede værdier som ligeberettigelse som berettigede i deres livsrum i bevidstheden om, at de aldrig kan regne mig som en af deres. Ja, de vedgår åbent, at jeg mangler visse værdier. Dette er efter min mening den eneste mulige holdning for en missionær. Det er en menneskeret at være anderledes.

Historien om regnbuen

En indisk legende

En gang for længe siden skete det, at alle farverne i verden kom op at toppes. Enhver af dem påstod, at han eller hun var den bedste, den vigtigste, den nyttigste, den smukkeste.

GRØN sagde: »Det er klart, at jeg er den vigtigste. Jeg er tegnet på liv og håb. Jeg blev valgt til græsset, træerne, bladene – uden mig ville alle dyrene dø. Se ud over landskabet og I vil se, at der er mest af mig.«

BLÅ afbrød: »Du tænker kun på jorden, men tænk dog på himlen og havet. Det er vand, der skaber liv. Fra det blå hav stiger vanddampene op og bliver til skyer. Himlen giver rum og fred og klarhed.«

GUL smålo: »I er allesammen så alvorlige. Jeg bringer latter, munterhed og varme ind i verden. Solen er gul, månen er gul, stjernerne er gule. Hver gang I ser ind i en solsikke, begynder hele verden at smile. Uden mig ville der slet ikke være noget sjovt.«

ORANGE råbte: »Jeg er sundhedens farve. Der er måske ikke så meget af mig, men jeg er vigtig, for jeg tjener menneskers indre. Jeg bringer alle de mest vigtige vitaminer. Tænk på gulerødder og græskar, appelsiner og mangoer. Jeg lusker ikke rundt hele tiden, men når

jeg fylder himlen ved solopgang og solnedgang, så er min skønhed så slående, at ingen af jer har tanke for andet.«

RØD kunne ikke holde mund længere. Han råbte: »Jeg hersker over jer allesammen. Jeg er i blodet, livets blod! Jeg er farven på fare og tappehed. Jeg er parat til at kæmpe for en sag. Jeg får blodet til at flamme. Jeg er lidenskabs og kærlighedens farve; den røde rose, julestjernen og valmuen.«

PURPUR rejste sig i sin fulde højde. Han var meget høj og talte med stor vægt: »Jeg er kongelighedens og magtens farve. Konger, fyrster og biskopper har altid valgt mig, for jeg er tegnet på myndighed og visdom. Folk spørger ikke mig om noget – de lytter og adlyder.«

INDIGO talte meget roligere end alle de andre, men lige så beslutsomt: »Tænk på mig, jeg er stilhedens farve. I lægger næppe nok mærke til mig, men uden mig ville I alle blive overfladiske. Jeg repræsenterer tanken og overvejelsen, skumring og dybt vand. I behøver mig for balancens og kontrastens skyld og for bønnens og den indre freds skyld.«

Og sådan fortsatte striden mellem farverne, enhver var overbevist om, at

han eller hun var den bedste. Deres skænderi blev højere og højere. Pludselig knitrede et hvidt lyn over himlen, torden rullede, og regnen begyndte at styrte ned. Farverne dukkede sig af skræk og krøb tættere sammen for bekvemmelighedens skyld.

Regnen talte: »I tåbelige farver, I bekæmper hinanden: enhver af jer prøver at herske over alle andre. Ved I, at Gud har skabt jer alle? Enhver af jer til et særligt formål, enhver af jer enestående og forskellig fra alle andre. Han elsker jer alle. Giv hinanden hånden og kom med mig.«

»Han vil strække jer ud over himlen i en stor, farvet bue. Den skal minde jer om, at han elsker jer, så I kan leve i fred med hinanden. Det er et løfte om, at han er med jer, og den er et tegn på håb for i morgen.«

Og således sker det, hver gang Gud har sendt jorden en god regn, så sætter han sin regnbue på himlen, og når vi ser den, lad os da huske at værdsætte hinanden.

Legenden er hentet fra et afrikansk undervisningsprogram for voksne: Training for Transformation. A Handbook for Community Workers, Mambo Press, Zimbabwe, 1989.

En biskops nye stil:

Ingen mitra – og bispekors i sejlgarn

Forskellighed i enheden

Dette fremadrettede blik synes også at besjæle ham som biskop. På et pressemøde har han gjort rede for sine positioner: Pluralisme, altså broget forskellighed i kirken og samfundet hører for ham til det selvfølgeligste billede af vor verden. Derfor hans motto: Forskellighed i enheden. Han ser det som sin fornemste opgave som biskop at tillade mennesker deres forskellighed, så de netop kan sætte deres egenart ind på det fælles mål: at skabe en harmonisk menneskefamilie.

Han ønsker ikke at holde sig inden for sit eget bispedømmes grænser, men vil også gå til mennesker af anden tro. Samarbejde og dialog med dem hører for ham til dagligdagen.

»Vorherre vandrede gennem landsbyer og byer. Jeg tror, at det også er min opgave at skabe et fredeligt og opbyggende klima for netop deri at gøre Guds ord hørbart.«

Uden bedrevidende arrogance

Den nye biskop kender til den åndelige rigdom hos ikke-kristne religioner. For ham er forkyndelse derfor ikke kun en given, men en ganske væsentlig modtagelse. Nøje kendskab til vort eget budskab, men også uforbeholden åbenhed over for de andres, uden arrogant bedreviden, men også uden minoritetens mindreværdsfølelse – først i en sådan gensidig delen, en sådan gensidig udveksling kan ægte dialog

og også ægte inkulturation vokse.

Biskop Vijayanand ønsker en klar skelnen mellem kirkens åndelige opgave, evangeliseringen og Caritas, den materielle understøttelse af de fattige. Begge er vigtige og begge hører til kirkens væsen. Rygtet om, at de kristne »nøder« de fattige til dåb med løftet om materiel hjælp fra udlandet, har ikke bragt kirken noget godt.

Han ønsker derfor at finde veje, der klart viser kirkens åndelige opgave.

Nytænkning og ny arbejdsstil

Biskoppen ønsker at give lægfolk den rolle og det medansvar, der tilkommer lægpersoner på grund af deres værdighed i kirken. Han forlanger omstilling, nytænkning og ny arbejdsstil hos sit præsteskab og de ordensfolk, der virker i bispedømmet. »Mange lægfolk er i dag myndige, veluddannede og meget dygtige folk. De må anerkendes og inddrages i ansvaret for bispedømmet. De skal have opgaver, der svarer til deres særlige kunnen.«

Den nye biskop skåner heller ikke sig selv. Han fordrer en enkel levestil i sit eget liv. Ved bispevielsen gav han afkald på mitraen. Hans bispestav er en bambusstok, hans bispekors er et simpelt trækors, som hænger i et stykke sejlgarn, hans dragt er en enkel hvid klædning, på fødderne bærer han sandaler.

KM, Die katholischen Missionen
nr. 6/90

BOGEN TIL MISSIONSMÅNEDEN

Ansgarstiftelsens Forlag markerer missionsmåned med udgivelsen af pavens nye missionsencyklika:

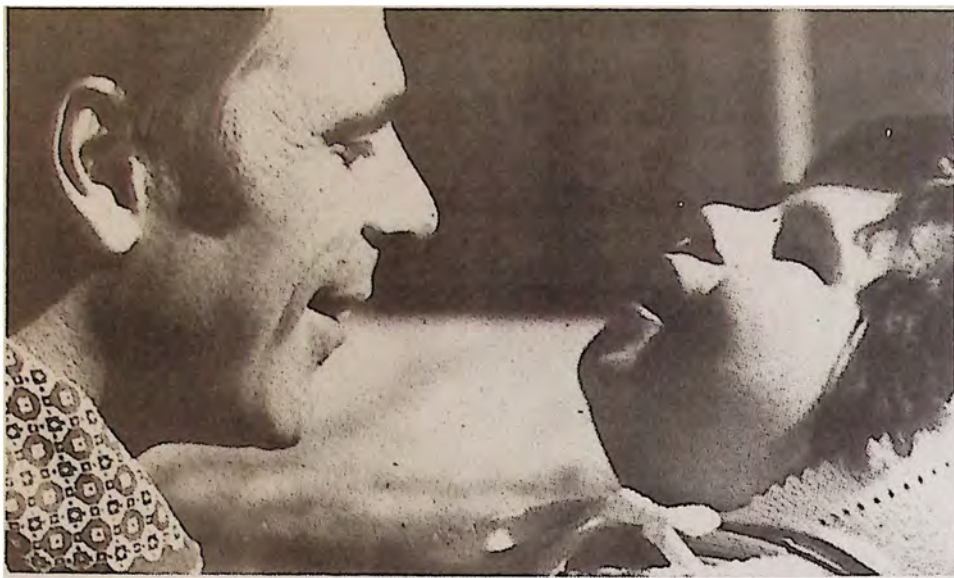
Redemptoris Missio - Kristi Mission

Bogen udkommer i oktober, men kan allerede nu bestilles på forlaget. 115 sider. Pris kr. 65,50.

Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28, København V.
Telefon 31 24 12 10.

Missionsopgaven er ikke en af Kirkens marginalopgaver, men dybt forankret i hjertet af Kirkens liv.

Johannes Paul II.

»Tro og Lys« er et sted, hvor ikke blot de handicappede børn og deres forældre trygt kan komme, men også et sted, der kan være berigende for de raske.

Hvad kan »Tro og Lys« give forældre til en handicappet?

»Tro og Lys« nu i to menigheder i København

Forældre, der har fået et handicappet barn, har alle prøvet at være fortvivlede, rådvilde, uforstående, måske vrede - måske har de følt skyld; hvorfor skulle netop vi få et handicappet barn?

Vores liv blev fornyet

Det var ikke usædvanligt tidligere, at folk skjulte deres handicappede børn for at undgå opmærksomhed og medlidenhed, sikkert også for at slippe for nedvurdering. Det gjorde stort indtryk på os, da en italiensk far til en multi-handicappet pige Sabina (evnesvag, blind, spastisk lammet og uden sprog) sagde: »Vi sad altid hjemme med Sabina, for vi regnede ikke med at andre ville acceptere hende; da nogle venner opfordrede os til at tage med til en aften i »Tro og Lys«, blev vores liv fornyet. I »Tro og Lys« oplevede vi, at Sabina blev modtaget som en værdifuld person. Man tog hende, som hun var. Sabina oplevede et samvær på egne præmisser. Det var en lykke for hende og for os forældre!«

Der er ingen tvivl om - og sådan mener vi at have erfaret det med vores egen datter - at de handicappede lever i lidelse, om end ikke nødvendigvis i fysisk smerte, så dog i isolationens lidelse, i den uforklarlige pine, det er, at komme til kort i sammenligning med alle os andre.

Appel om hjælp og omsorg

Deres lidelse og vanskeligheder appellerer til os om hjælp og omsorg. For

den raske omverden kan det blive en rigdom, at de kalder det bedste frem: Hjælpsomhed, imødekommethed, nær kontakt, glæde, kærlighed.

Man har altid undret sig over de evnesvages ulogiske logik, at de både forblev barnlige og alligevel voksede op og erhvervede sig en intuitiv indsigt. Væksten og appellen om et liv på egne præmisser oplevede vi stærkt for vores datter i det danske »Tro og Lys«; her var miljø for hende, kærlighed til netop hende, tryghed, religiøs praksis - et åndehul for os alle.

Nu da »Tro og Lys« forsøgsvis deler sig over 2 menigheder i Storkøbenhavn (Herlev og Nørrebro), er der altså også 2 menigheder, der får tilbuddet om at gøre samme erfaring. Vi vil sådan ønske, at »Tro og Lys« må få både husrum og hjerterum de to steder. Det tager altid tid at vænne sig til omgangen med de handicappede; men belønningen er den nye kærlighedens dimension, som får os til at se de handicappede med nye øjne.

Grethe og Erik Achen

Flyt med »katolsk orientering«

Husk at skrive »katolsk orientering« på listen, når flytning meldes til postvæsenet. Bladet vil så fremover komme til den nye adresse.

Det er ikke nødvendigt at melde flytning til redaktionen eller til bispekontoret, idet vi får besked om flytningen fra postkontoret. I tilfælde af bladets udeblivelse kan redaktionskontoret kontaktes.

Sct. Michaels Skole Kolding

På grund af lærers forfremmelse er en stilling ledig til besættelse snarest.

Sct. Michaels Skole er en kristen skole på katolsk grundlag med 330 elever og 28 lærere.

Der søges en lærer, som er indstillet på at gå aktivt ind for skolens målsætning, og vi er især interesserede i ansøgere, som kan undervise i engelsk og orientering.

Ansættelse finder sted efter overenskomst mellem Foreningen af Katolske Skoler og Frie Grundskolers Lærere. Løn og pensionsforhold er som i den offentlige skole.

Ansøgning stiles til skolens bestyrelse og sendes bilagt kopi af prøveviser og udtalelser til Sct. Michaels Skole, Kralundsgade 2-8, 6000 Kolding således, at den er skolen i hænde senest tirsdag den 1. oktober 1991 kl. 12.00.

Operation ansigtsløftning i Sakramentskirken fuldendt

Eigil Vedels korsvej på sin oprindelige plads

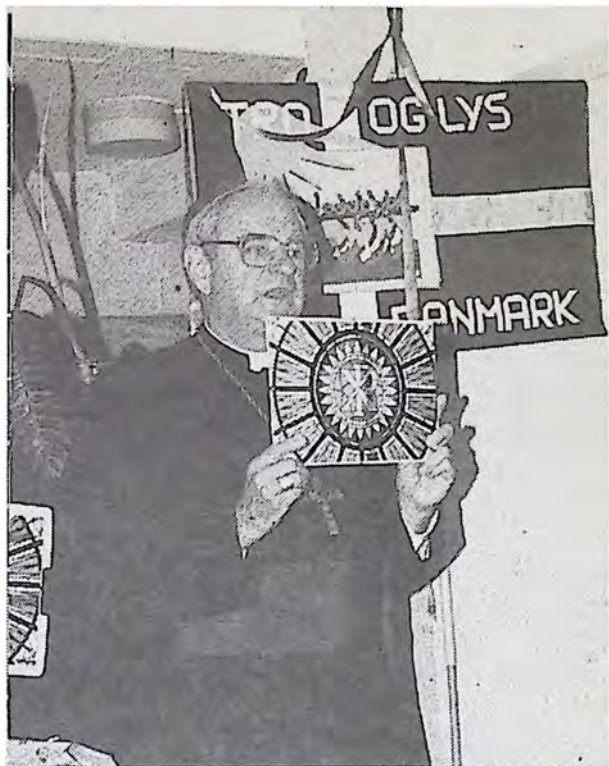
Ved en festlig messe lørdag den 8. september satte Sakramentskirken på Nørrebro i København et smukt punktum for en omfattende restaurering af kirkens indre. Biskop Hans L. Martensen celebrerede messen sammen med sognepræst Jac. Adams, tidligere sognepræst Paul d'Auchamp samt præster fra de københavnske nabosogne.

Blændende hvide vægge og pudsede mosaikruder i loft og gavl, rensede »gamle« lamper og 10 nye lamper i korbuens runding har gjort Sakramentskirken så lys som aldrig før. Forinden måtte dog hele det 75 år gamle elektriske system fornyes.

En bordeaux-rød løber i kirkens midtergang samt 20 stole i korbuen i samme farve (til brug ved hverdagsmesserne omkring alteret) fuldender indtrykket af et smukt og værdigt kirkerum.

Endvidere er der installeret et nyt højttaleranlæg samt lystavle til visning af salmenumre.

Kunstneren Eigil Vedels bronze-korsvej (fremstillet i årene 1970-72) er tilbage på den oprindelige

Ved receptionen efter Sakramentskirkens »genindvielse« fik også biskoppen overrakt en forstørrelse af de nyrestaurerede glasmosaikruder i kirkens loft. Foto Gisela Heitz.

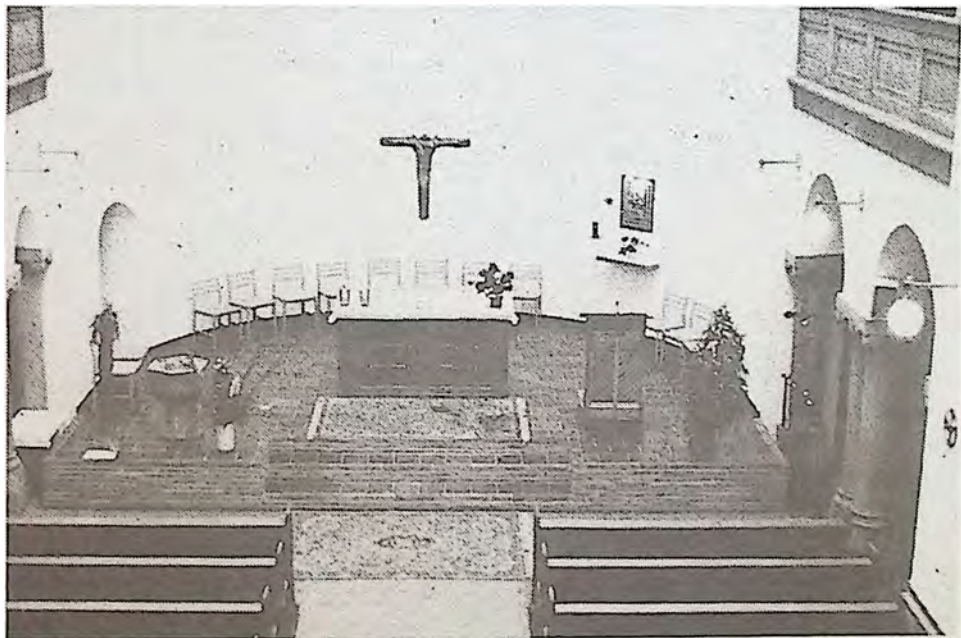
plads i venstre søjlegang, og flere af kunstnerens arbejder til Sakramentskirken, bl.a. påskelysestage, holder til evighedslampen ved tabernaklet samt 2 alterstager har ligeledes fundet deres plads i den nyrestaurerede kirke.

Pengene til restaureringen er kommet fra Bonifa-

tiuswerk, fra menighedens »Operation ansigtsløftning« samt fra private givere.

Sakramentskirken blev konsektreret af biskop Johannes von Euch den 9. juli 1917, og kan således fejre 75 års jubilæum til næste år.

ks

Sakramentskirken er efter restaureringen blevet så lys som aldrig før. Foto Kirsten Szarafin.

Berliner Konferenz omdannes

De europæiske katolikkers Berliner Konferenz, et levn fra det forhenværende DDR, omdannes i 1992. En foreløbig ledelse blev dannet i sommer, og den har fået til opgave at indkalde til en stiftende kongres i Berlin i 1992.

I slutningen af 1990 erkendte man på et repræsentantskabsmøde, at Ber-

liner Konferenz havde udspillet sin rolle som formidler af fredelig sameksistens mellem de økonomiske og militære blokke i Europa.

På mødet i sommer drøftede man den ny politiske situation i Europa med henblik på at oprette et nyt forum for europæisk politisk bevidste katolik-

ker. »Under den kolde krig havde vi forsøgt at forene katolikker fra øst og vest i fredsarbejdet. Også i dag gælder det om at overskride grænser for at forhindre en ny opsplitning, nye uretfærdigheder i det Europa, der er under opbygning« siges det i en pressemeddelelse.

kk

Læge John-Erik Stig Hansen har indsendt nedenstående indlæg om tidspunktet for menneskets tilblivelse, som led i debatten i de seneste numre af »katolsk orientering«. På grund af emnets komplicerede natur er indlægget længere end et almindeligt læserbrev, skriver John-Erik Stig Hansen i et følgebrev.

Hvornår menneske?

I k.o. nr. 9 og 13 bringes indlæg af Jørgen Nybo Rasmussen (JNR), som mener at tilværelsen som menneske starter ved sammensmeltningen af æg og sædcelle. Der henvises til en skrivelse fra Troselærekongregationen (Donum vitæ, 1987), som mener at det befrugtede æg, zygoten, er et fuldt besjælet menneske, og at zygoten fra første øjeblik bør have de rettigheder, der tilskrives et foster, et barn eller en voksen. Årsagen til, at dette spørgsmål er dukket op igen, er en ny udvikling i lægevidenskaben, som dels muliggør befrugtning udenfor livmoderen dels medfører en række overvejelser om, hvad man kan tillade sig at gøre med en zygote indenfor de første par uger efter befrugtningen. Selv om spørgsmålet nu har ny aktualitet må det påpeges, at visse p-piller faktisk virker ved at forhindre zygoter i at sætte sig fast i livmoderen, og problemet har altså eksisteret i mange år.

Zygotens status

At spørgsmålet om zygotens status er højaktuelt ses ikke mindst af, at Folketinget i øjeblikket behandler et lovforslag til regulering af danske aktiviteter på dette område. Hvor det danske lovforslag ikke explicit begrundes sine forslag ud fra overvejelser om, hvorvidt zygoten er et menneske, er det dog for en katolsk stillingtagen af afgørende betydning. Da der vel hurtigt kan være enighed om at formen, d.v.s. om det ser ud som et menneske, ikke primært kan tilskrives væsentlig betydning, bliver spørgsmålet derfor i en religiøs sammenhæng om zygoten har en sjæl, - det der i religiøs og etisk for-

stand adskiller den særlige biologiske organisme, mennesket, fra alle andre biologiske fænomener. At der er tale om menneskeligt liv fra det allertidligste tidspunkt, befrugtningen, er naturligvis klart. Spørgsmålet er blot, om det er menneskeligt liv på anden måde end et hvilket som helst menneskeligt væv. Med andre ord: Hvornår er det et menneske, og ikke bare menneskeligt? Hvornår er der tale om en person, hvornår er der en sjæl?

Vor viden om de biologiske forhold

Som bl.a. beskrevet af Ruth Plum (k.o. nr. 11) har det i mange århundreder været anerkendte katolske teologers holdning at besjæling først finder sted på et senere tidspunkt af fosterudviklingen. JNR mener, at ændringen i »kirkens ufravigelige lære« skyldes, at den nuværende holdning til dette spørgsmål er i bedre overensstemmelse med den aktuelle viden om den biologiske udvikling af et menneske. Det skulle altså være vores biologiske indsigter, der begrundes den anførte holdning hos Troselærekongregationen og JNR. Er en sådan holdning da virkelig i overensstemmelse med vor viden om zygotens udvikling?

Selve befrugtningen, sammensmeltningen af æg- og sædcelle og dermed fremkomsten af det unikt nye arvemateriale, finder sted i æglederen. På dette tidspunkt kaldes fosteret en zygote. Denne tidligste form, zygoten, vokser ved at dele sig, først er der to

celler, så fire o.s.v. Mens denne celledeling finder sted, bevæger zygoten sig ned gennem æglederen til livmoderen, hvor den omkring 6. dag vokser ind i slimhinden, hvor der ud fra zygoten dannes såvel det senere foster som de forskellige fosterhinder. I udviklingens 2. uge deles cellerne op i 3 forskellige celle-lag, som er grundstammen til alle væv og organer i den voksne organisme. Det sidste celle-lag opstår på den 14. dag og kan iagttages som en furedannelse. Frem til dette tidspunkt er zygoten ikke fastlagt til en bestemt skæbne. Mange zygoter (omkring 20%) når slet ikke at vokse sig fast i livmoderen men skyldes ud ved den næste menstruation, og flere zygoter (ca. 30%) aborteres ufrivilligt på et senere tidspunkt af udviklingen. Nogle zygoter deler sig i to eller flere zygoter og bliver derved til enæggede tvillinger, og dette kan ske helt op til 14. dag. Endelig bliver nogle få zygoter til en godartet eller i sjældne tilfælde ondartet svulst. Fra den 3. til den 8. uge anlægges de forskellige organer; hjerte, lever, hjerne o.s.v. Ved slutningen af den 8. uge er kropsformen dannet, og fosteret er ca. 3 cm langt. I den efterfølgende tid vokser fosteret uden større spring i udviklingen, og fra ca. 24. uge er fosteret levedygtigt udenfor livmoderen, såfremt det understøttes af en neonatalafdelings intensive terapi.

Flere problemer

Troselærekongregationen mener altså, at der er tale om et menneske fra befrugtningens øjeblik. Til grund lægger de, at hele den genetiske information er til stede, og at

der i zygoten er potentiale til at udvikle sig til et menneske. De mener endvidere, at Gud på dette tidspunkt hælder en færdig sjæl ind i zygoten. Der er altså ud fra dette synspunkt tale om et i moralsk forstand fuldt og helt menneske.

Sammenholdes disse synspunkter med vor viden om zygotens udvikling, synes der at være flere problemer. 1) Som det måtte være tilfældet med enæggede tvillinger, der jo kan opstå helt frem til 14. dag, skulle en sjæl være i stand til at dele sig i to eller flere sjæle. Da hver enkelt celle i zygoten kan blive til et menneske, ville f.eks. kloning (hvilket dog er forbudt) med fremstilling af mange genetisk identiske individer sætte dette problem på spidsen. 2) Hvis en enkelt celle skulle kunne have en sjæl, ville det også betyde, at en kræftsvulst, der i sjældne tilfælde udvikles fra en zygote, også har en sådan sjæl og altså også er et menneske. 3) Det forekommer ejendommeligt, at op til halvdelen af alle mennesker kun skulle have eksisteret som to- eller flercellede organismer, således som det måtte være tilfældet med alle de mange zygoter, der naturligt ikke udvikles til fostre og fødes som børn.

Ikke katolsk tradition

Når der er uoverensstemmelse mellem en model af virkeligheden og konkret viden, således som der er mellem Troselærekongregationens opfattelse og vores viden om zygotens udvikling, da må modellen modificeres eller forkastes. Troselærekongregationen har ikke andet end en overfladisk begrundelse i den nuværende bio-

3½ uge efter befrugtningen er fosteret 3½ mm stor.

logiske viden om menneskets tilblivelse for en ændring af kirkens opfattelse af tidspunktet for fremkomsten af det individuelle menneske. Man kan derfor med rette spørge om, hvorfra Troselærekongregationen eller for den sags skyld Paven nu skulle vide, at der finder en øjeblikkelig besjæling sted i befrugtningens øjeblik. Det er hverken en del af kristen åbenbaring eller katolsk tradition, og det virker uklogt når embedsmænd i kirken ud fra en teologisk eller filosofisk baggrund forsøger at afgøre videnskabelige spørgsmål (Drejer Jorden sig om Solen eller omvendt? Stammer mennesket fra aberne? Hvornår starter menneskets udvikling?)

Man kan ikke måle sjælen

Lægevidenskaben kan ikke eksperimentelt måle, hvornår en sjæl er til ste-

de. I tilfældet med zygotens udvikling kan den kun præsentere vor faktiske viden lige nu og påvise uoverensstemmelser med hidtidige modeller. Derudover kan man så opstille hypoteser til en samlet beskrivelse af virkeligheden. Som f.eks. professor i embryologi C.R. Austin (The Tablet, 14/7 1990) påpeger, synes den første del af zygotens tilværelse at være beregnet på udvikling af et støttesystem (fosterhinder, moderkage m.v.) for fosteret, og individualitet fremkommer først på et senere tidspunkt, tidligst omkring dag 14. På baggrund af aktuel viden er det teologers svære opgave at forsøge at danne en meningsfuld sammenhæng. Hvad angår menneskets tilblivelse har f.eks. professor i moralteologi John Mahoney, S.J., givet en oversigt over katolsk tænkning om emnet, og han skriver: »Den menne-

gregationen har ret til en mening om disse ting, og vi katolikker har pligt til at lytte, men på sådanne verdslige områder bæres autoriteten af argumentets styrke. Hvis argumentet ikke holder, ville det være forkert at acceptere påstanden.

Rødder til Aristoteles

I udviklingen af mennesket lægger nogle vægt på, at der skal være et biologisk substrat, før der overhovedet kan være tale om en menneskelig person, om et subjekt. Egentlig har dette synspunkt sine rødder tilbage til Aristoteles, som forestillede sig en trinvis udvikling over en plante- og dyresjæl til en menneskesjæl, der først optrådte efter 40 dage (for drenge, 80 dage for piger). I en moderne udgave, tilpasset vor nuværende viden, betyder dette, at selv den spædste subjektive erkendelse forudsætter f.eks. udvikling af en hjerne, evt. blot som et mere eller mindre primitivt anlæg, hvilket sker omkring 8. uge. Den måske mest almindelige holdning i dagens Danmark og (andre) ikke-kristne samfund er, at fosteret først er et menneske, når det kan opretholde livet udenfor livmoderen og umiddelbart vil blive erkendt som et menneske af alle andre mennesker. I primitive kulturer, hvor overskydende spædbørn sættes ud i naturen for at dø, tilkommer fulde menneskerettigheder kun voksne individer.

Enkelthed ikke tilstrækkelig

Ud fra en fundamental respekt for det enkelte menneskes ukrænkelighed er der nu nogle konsekvenser, afhængigt af hvornår og hvordan man finder det sandsynligst, at mennesket opstår. Såfremt man mener, at der er tale om et menneske fra befrugtningøjeblikket bliver videre overvejelser overflødige: al form for indgriben, det være sig abort eller eksperimenter, som ikke direkte er til gavn for fosteret, vil være forbudt. Som det skulle være påvist ovenfor har dette standpunkt kun den berettigelse, at det er enkelt. Da spørgsmålet imidlertid har stor konkret betydning for mange menneskers liv, er enkelthed ikke tilstrækkelig for at acceptere et forkert standpunkt. Dersom man mener, at der kan være tale om et

menneske (fuldt ud eller i betydende grad) på et eller andet senere tidspunkt, f.eks. 14. dag eller 8. uge, bliver indgriben herefter forbudt. I den periode som ligger før dette skæringstidspunkt d.v.s. 14. dag henholdsvis 8. uge eller evt. fødslen, vil der ikke være tale om et menneske med tilsvarende rettigheder.

Før menneskelige rettigheder

Hvilke før-menneskelige rettigheder kan der så være tale om? Inspiration til besvarelse af dette spørgsmål vil naturligt kunne komme fra eksisterende normer for, hvordan vi behandler andre levende væsener. Medmindre man accepterer synspunktet om momentan opdukken af den menneskelige person eller øjeblikkelig besjæling af fosteret på et eller andet tidspunkt i udviklingen, så kan man alternativt forestille sig en gradvis udvikling af den menneskelige person/sjæl parallelt med den biologiske udvikling. Dette gør naturligvis ikke en definition af fosterets status lettere. Imidlertid vil det så forekomme rimeligt, at fosterets rettigheder også undergår en gradvis udvikling. Og i denne udvikling kunne man udmærket skelne mellem forskellige trin afhængigt af den biologiske udvikling. Således kunne der f.eks., før der overhovedet kunne være tale om et individ (14.

dag), være en forholdsvis beskeden grad af beskyttelse af zygoten, før anlæggelse af de forskellige organer (uge 8) en mere omfattende beskyttelse af fosteret og endelig en uddelt beskyttelse af fosteret frem til fødslen.

Til behandling i Folketinget

Lovforslaget om regulering af biomedicinske forsøg, der aktuelt behandles i Folketinget, beskæftiger sig med en række forhold, og altså også med hvordan vi skal behandle befrugtede æg udenfor livmoderen. I lovforslaget opstilles regler, der har til hensigt at begrænse mulighederne for videnskabelige forsøg med zygoter dels til perioden frem til 14. dag, og dels skal formålet være at forbedre reagensglasbefrugtnings-teknikken. Lovforslaget ønsker altså at beskytte zygoten/det tidlige foster, uden at grundlaget herfor explicit fremlægges. Men alene det, at lovforslaget erkender en vis begrænsning i, hvad man må gøre med zygoten/det tidlige foster, indebærer, at grundlaget for den såkaldt frie abort bliver aktualiseret. Dette er i overensstemmelse med den stigende bekymring, der kan spores i både religiøse og ikke-religiøse kredse, over det høje antal frie aborter. Den fri abort inden 12. uge blev indført i Danmark ikke mindst under indtryk af de tusindvis af unge piger, der blev

indbragt på hospitalerne, højfebrile og med blod og pus drivende ned ad benene efter en illegal abort. Man ønskede, at hvis pigerne insisterede på en abort, så skulle det i det mindste gøres uden yderligere skade. Hvis Folketinget nu tilskriver det tidlige foster visse rettigheder, betyder det, at disse hensyn (fosterets rettigheder versus pigernes helbred) må vejes overfor hinanden. Aktuelt ser det ikke ud til, at det officielle Danmark vil tilskrive det tidlige foster så mange rettigheder, at de vil veje tungest, men der er tydeligvis en udvikling undervejs. I denne udvikling må de konkrete bestræbelser først og fremmest gå på prævention og opstilling af tilbud til uønsket gravide kvinder, så de har en reel valgmulighed. I dag mangler der støttemuligheder for kvinder, der ikke ønsker at abortere. Hvis vi realistisk vil begrænse de provokerede aborter, bør vi derfor støtte de uønsket gravide under graviditeten, give dem muligheder for at beholde barnet eller mulighed for at bortadopere det. I disse bestræbelser kunne kirken være anderledes aktiv.

Rimeligt at kirkens lære ændres

Det er rimeligt at kirkens lære ændrer sig i verdslige spørgsmål, således som den bl.a. har gjort i spørgsmålet om menneskets tilblivelse. Det af-

spejler jo blot nødvendigheden af at fortolke den katolske tro ind i den verden, vi lever i. Når denne fortolkning ikke passer med vores viden om og opfattelse af virkeligheden, så må fortolkningen ændres. I spørgsmålet om hvornår mennesket bliver til, kan man ud fra vores forestillinger om, hvad et menneske er og med vor nuværende biologiske indsigt sige, at det individuelle besjælede menneske ikke eksisterer, førend en vis biologisk udvikling af det befrugtede æg har fundet sted. Hvornår denne før-menneskelige udvikling er afsluttet, kan ikke bestemmes, men det kan ikke være før 14. dag efter befrugtningen. Det kan heller ikke afgøres, hvorvidt menneskets sjæl, og dermed menneskets hele værdighed, kommer udefra og placeres i fosteret momentan, eller om den fysiske og metafysiske enhed, mennesket, langsomt vokser frem af den biologiske organisme. Vores opfattelse af disse ting vil altid være afhængig af, hvordan vi tolker den komplekse virkelighed. Gud har skabt. Når vi imidlertid skal handle her og nu, må vi gøre dét, som er i overensstemmelse med den for tiden bedst mulige model af verden og dens indretning. Troselærekongregationens opfattelser repræsenterer ikke nødvendigvis de bedst mulige modeller af virkeligheden.

Hvad skrev Troselærekongregationen i 1987

Den 22. februar 1987 udsendte Vatikanets Troselærekongregation »Erklæring om respekten for menneskelivet fra dets første begyndelse og om forplantningens værdighed«. Erklæringen blev fyldigt omtalt i »katolsk orientering« i nummer 7 den 8. april 1987.

— Erklæringen er et resultat af talrige forespørgsler og af overvejelser af mange biskoppelige erklæringer. Den vil ikke forelægge på ny kirkens hele lære om det begyndende menneskelige livs og om forplantningens værdighed.

Artiklerne fra »katolsk orientering« tilsendes gerne til interesserede. Nedenfor følger et uddrag af »katolsk orientering«s sammendrag af artiklen om Vatikanets erklæring:

Indledning Den biomedicinske forskning og kirkens belæring Videnskab og teknik,

hvorved mennesket gør sig til »herre over jorden« efter Skaberens ord, er hverken gode eller onde. De må respektere morallovens fundamentale normer, for at tjene mennesket, dets ukrænkelige rettigheder og hele dets vel i overensstemmelse med Guds plan..

Ethvert indgreb på menneskets krop berører selve personen og har derfor moralsk betydning og må være moralsk forsvarligt. Dette gælder især inden for seksualitetens og forplantningens område, hvor »livets og kærlighedens fundamentale værdier virkeliggøres«.

Der er her to grundlæggende normer for den moralske bedømmelse: det menneskelige væsens ukrænkelige ret til livet »fra undfangelsens øjeblik indtil døden«, og det enestående ved videregivelsen af det menneskelige liv, som ifølge sin natur er en »personlig handling«.

Ethvert menneskes liv skal respekteres ubetinget fra undfangelsens øjeblik, fordi mennesket er den eneste skabning, som »Gud har villet for dens egen skyld«, og ethvert menneskes åndelige sjæl er »umiddelbart skabt af Gud«.

Menneskets forplantning kræver ægtefællernes ansvarlige samarbejde med Guds frugtbare kærlighed. Den skal virkeliggøres inden for ægteskabet gennem mands og hustrus ægteskabelige samliv.

1. Respekt for menneskelige embryoner

»Mennesket skal respekteres — som en person — fra det første øjeblik af dets liv«. Et nyt menneskes biologiske identitet er allerede anlagt i zygoten, den celle, der opstår ved sammensmeltningen af æg og sædcelle. Det er altså en

person, det drejer sig om fra første øjeblik, for hvordan skulle et menneskeligt individ kunne være andet end en menneskelig person?

Læremyndigheden gentager sin moralske fordommelse af enhver fremkaldt abort: »Fra det øjeblik da zygoten er dannet, kræver den samme respekt, som ethvert menneske i dets legemlige og sjælelige helhed har krav på. Det menneskelige væsen skal respekteres og behandles som en person fra undfangelsens øjeblik, og har derfor rettigheder som en person fra dette øjeblik af«. Som person skal det beskyttes, plejes og drages omsorg for, så vidt det er muligt, som ethvert andet menneskeligt væsen«. Dette princip er afgørende for svarene på de efterfølgende moralske spørgsmål.

Orientering fra sognene

Oktober 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 17, der udkommer 30. oktober 1991 er mandag den 7. oktober 1991 for november 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou.
Tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser:
Kl. 8.00: kl. 10.00 højmesse.

Tirsdag d. 1., 8., 22. og 29. kl. 9.00: Rosenkransgruppen.

Tirsdag d. 1. og 15. kl. 19.: Kor.

Onsdag d. 2. og 16. kl. 14.30: Syklub.

Onsdag d. 2., 9., 16., 23. og 30. kl. 19.:

Messe og åbent hus hos Søstrene.

Torsdag d. 3., 10., 24. og 31. kl. 19.00: Maxi-KUK.

Fredag d. 4. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.

Søndag d. 6., kl. 10.: Højmesse.

Mandag d. 7., 21. og 28. kl. 14.30: Mini Midi-KUK.

Kl. 17.00: Tilbedelsen af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph Søstrene (Danmarksgade 13) fulgt af Vesper 17.30.

Torsdag d. 10. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet.

Torsdag d. 10. og 24. kl. 19.-21.: Mariagrupperne mødes i Sct. Mariæ Kirkes Kapel.

Søndag d. 13. kl. 10: Firmelse ved biskop Hans Martensen.

Søndag d. 20. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.

Lørdag d. 26. kl. 17.: Polsk messe.

Søndag d. 27. kl. 10.: Højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Urbanborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Messe hver søndag kl. 10.

Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.

Fredag d. 4. kl. 16: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 17.

Fredag d. 11., 18. og 25. kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messen kl. 17.00.

Lørdag d. 12.: 25-års fest for Helligåndskirken. Festen begynder kl. 13 med messe og firmelsens sakramente ved biskop Hans Martensen, som også vil indvie en gave til kirken: En kirkeklokke med klokkestabel.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Messe hver søndag kl. 14.: Dansk/vietnamesisk.

Fredag d. 4. kl. 19.: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04,
eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg
Tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 13. kl. 11.: Messe med efterfølgende kirkekafe.
Søndag d. 27. kl. 11.: Messe med efterfølgende kirkekafe.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.
Lørdag d. 5. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 6. kl. 10.: Messe med efterfølgende kirkekafe.
Lørdag d. 12. kl. 16.30: Messe på engelsk.
NB. Ingen undervisning i dag.
Søndag d. 13. kl. 10.: Messe på dansk.
Lørdag d. 19. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 20. kl. 10.: Messe.
Lørdag d. 26. kl. 10.: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
Søndag d. 27. kl. 10.: Messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42.
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg,
tlf. 86 62 36 41, eller Sct. Mariæ Kirke,
Ålborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 13. kl. 10.: Messe fulgt af sogneundervisning indtil kl. 12.
Søndag d. 20. kl. 10.: Messe med efterfølgende kirkekafe.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Træffetid: kl. 11-12 undtagen mandag.

Søndagsmesser:

Lørdag kl. 14, søndag kl. 10.

Hverdagsmesser:

Tirsdag og torsdag kl. 8.15

Onsdag kl. 18.30: Vi begynder med rosenkransbøn.

*Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Lakse-
gade 4.*

Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.

Lørdag d. 12. kl. 14: Polsk messe med efterfølgende samvær i præstegården.

Lørdag d. 26.: Sognedag. Vi begynder med messen kl. 14.

3 Århus og Djursland

Vor frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, P.B.219, 8100 Århus C
Tlf. 86 13 56 66
Præsterne: Adolf Meister SJ,
86 18 57 66,
Herbert Krawczyk SJ 86 18 56 33.
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66.
Menighedsrådsformand: Leo Arlund
86 17 57 08.
Sognesekretær: Bengt Jensen,
86 13 56 66.

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekafe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: sø. 6/10 og 20/10, kl. 14.

Messe på vietnamesisk: Sø. 27/10, kl. 14.

Latinsk højmesse: Hver 3. søndag, kl. 10.

Skriftemål: Helst 1. fredag, kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag, og sidste fredag, kl. 8.

KUK: Hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30.

Mini-KUK: Hver tirsdag, kl. 18.30.

Det internationale samvær: Torsdag d. 10/10 og 24/10.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.

Mariakongregationen: Torsdag d. 17/10, kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Mandag d. 7/10, kl. 19.

Menighedens bodstime: Fredag d. 4/10, kl. 18.

Retrætaften: Mandag d. 14/10, kl. 19.

Sogneundervisning: Lørdag d. 5/10 og 26/10, kl. 10.

Familiemesse: Lørdag d. 5/10 og 26/10, kl. 12.15.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved Kirken: 12 danske kunstnere, samme åbningstid.

Grundkursus: Lørdag d. 5/10 og 26/10, kl. 11.

Kunstkredeften: Torsdag d. 10/10, kl. 19.30: A. Meister om at være præst og kunstner

Kunstkrede ved Kirken udstiller tegninger og malerier lavet af børn, lø. 26/10, kl. 13 i præsteboligen.

Pindstrup:

Skt. Mikael's kirke

Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66.

Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.

Messe: Søndag d. 6/10 og 20/10, kl. 10.30.

Odder:

Skt. Ansgars kapel

Holstensgade 25, 8300 Odder

Præst: Piet Reijnders s.j., tlf. 86 13 56 66.

Søndag d. 13/10 og 27/10, kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38

Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ.,

tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,

tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag, kl. 10.30. Kirkekafe bagefter.

Hverdagsmesser hver onsdag, kl. 19.

Skriftemål: Onsdage, kl. 18.00, eller efter aftale.

Præsten træffes hver onsdag fra kl. 17.

Rosenkransbønnen: Hver onsdag, kl. 18.30.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå

Cistercienserinder Kloster, tlf.: 86 38 41 11

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist. Tlf. 86 38 42 06.

Søndagsmesse, hver søndag, kl. 8.30.

Hverdagsmesse, hverdag, kl. 9.

Tilbedelse af det Allerhelligste, hver søndag og alle helligdage, kl. 17 og hver torsdag, kl. 19.30-21.

Alle helligdage, som ikke er søndage og hverdagsmesser, kl. 9.

4 Midtjylland

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 1700 Vejle

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Bemærk nye messetider fra oktober!

Søndagsmesser: kl. 9.00 og kl. 11.00.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8.00 i søstrenes kapel: mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken:

Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17.00.

Onsdagsklub: Hver onsdag kl. 14.00-17.00.

Onsdag d. 2.: I dag ingen tilbedelse. Se onsdag d. 9. oktober.

Kl. 19.00: Økumenisk gudstjeneste i kirken. Pastor Leslie Dorn S.J. prædiker.

Bagefter samvær i børnehavens sal.

Torsdag d. 3.: Kommunionen bringes til menighedens ældre og syge.

Søndag d. 6. kl. 11.00: Høstgudstjeneste.

Blomster og frugt til høstgudstjenesten bedes afleveret i skolens køkken senest et kvarter før gudstjenesten. Efter messen

»høstfrokost« i samlingsalen.

Onsdag d. 9. kl. 16.00-17.00: Tilbedelse i kirken.

Fredag d. 11. kl. 16.00: Firmandundervisning.

Lørdag d. 12. kl. 13.00: Religionsundervisning. Kl. 14.00 K.U.K.

Søndag d. 20. kl. 11.00: Festgudstjeneste i anledning af Mariasøstrenes 80-års virke i Vejle. Fem Maria-søstre fejrer klosterjubæum.

Efter messen inviterer Mariasøstrene menigheden til reception i samlingsalen.

Torsdag d. 24. kl. 19.00: Korøvelse.

Fredag d. 25. kl. 16.00: Firmandundervisning.

Lørdag d. 26. kl. 13.00: Religionsundervisning. Kl. 14.00 K.U.K.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.

Tlf. 86 82 24 15.

Sognepræst: Dominique Than Duc Thanh

Messetider:

Tirsdag 19.30: (hos Jesu Små Søstre)

Onsdag 19, torsdag 18 (med efterfølgende tilbedelse).

Fredag 9.00, søndag 10.00.

Tilbedelse: efter torsdagsmessen.

Rosenkrans kl. 10-11.

Søndag d. 6. Høstgudstjeneste kl. 10.00.

Kollekt og hvad der kommer ind ved auktion efter messen går til vores Caritas projekt.

Alle opfordres til at medbringe blomster og naturalier til offergaver. Forældre med små børn bedes møde op mhp. frembæring af offergaver.

Onsdag-torsdag d. 9.-10.: De syges kommunion.

Søndag d. 13.: Barsedåb kl. 10.

Torsdag d. 24.: Sogneaften med tema »Evangelisering« ved p. Lars Messerschmidt i menighedslokale kl. 19.

Fredag d. 25.: Religionsundervisning kl. 16-18.

Lørdag d. 26.: Minikuk i præstegården kl. 10-12.

Sognestof til Herning

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.

Tlf. 97 12 43 82.

Messestider: Søn- og helligdage kl. 9 og 11. Menighedskaffe efter begge messer mulig.

Undervisning til de tre hold som aftalt. Børnene har fået program tilsendt. Undervisningen foregår på onsdage kl. 16. Se selv efter hvilke onsdage, børnene skal deltage.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. torsdag kl. 10.30.

Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag, d. 6.: Kirkekaffe efter højmesse.

Lørdag, d. 12. kl. 14: Mini-kuk og kl. 15.30 messe.

Søndag, d. 27.: Efter højmassen, katekese over emnet »Alle Helgen, Alle Sjæle« v. J. Reymen.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs, O. Præm.

Tlf. 75 52 76 01

Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messestiderne:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.

Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Lørdag d. 5.: Om eftermiddagen bringer præsten den Hl. Kommunion til de syge.

Søndag d. 6.: Efter højmassen er alle indbudt til reception i gymnastiksalen i anledning af P. Berlings 80 års fødselsdag (2. okt.).

Torsdag d. 10. kl. 19.: KUK-aften i Oasen. Tema-aften: »Findes Gud?»

Torsdag d. 24. kl. 19: KUK-aften: Spil og leg.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia.

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.

Sognepræst Raymond Minnaert O. Præm tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag.

Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93)

Messestiderne:

Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15.

OBS! lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.00. Kirkekaffe i menighedsalen hver søndag efter højmassen.

Fredag d. 4: Den Hl. Kommunion bringes til de syge.

Fredag d. 11.: Firmelsesundervisning fra kl. 16.00-18.00.

Fredag d. 25.: Firmelsesundervisning fra kl. 16.00-18.00.

Med indgang fra oktober er der lørdagsmesse kl. 16.30.

En hjertelig tak til alle i Fredericia, Vejle og andetsteds fra som gjorde min indsættelse som sognepræst i Fredericia til en smuk og hjertevarmende oplevelse.

p. Raymond Minnaert O. Præm.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26. Giro 9 06 37 34.

Indtil d. 15.:

Sognepræst Erling Brodersen.

Messestider: Søndag kl. 10 og fredag kl. 17.

Skriftemål: Indtil et kvarter før messen samt efter aftale.

Fredag d. 4.: Højmesse m. sakramental velsignelse kl. 17.

Søndag d. 6.: I form af en høstgudstjeneste tager vi afsked med vores sognepræst igennem ni år, pastor Erling Brodersen. Efter højmassen er der reception i Rosenkranshuset og om aftenen kl. 19 på Hotel Harmonien.

Fredag d. 11.: Messe kl. 17.

Søndag d. 13.: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 27.: Under højmassen kl. 10 indsættes pastor Peter Nissen som sognepræst for Haderslev, Sønderborg og Aabenraa menigheder.

Indsættelsen foretages af generalvikar Paul Marx OMI. Reception efter messen.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandevej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt,

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag.

Træffes normalt i Tønder mandag 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjeneste:

Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 6. Sognedag. Begynder kl. 14.30.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå.

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11.

Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst mellem 18-19.

Søndagsmesser kl. 10.

Hverdagsmesser: Hos Søstre kl. 15.

1. fredag i måneden i kirken kl. 19.

Kirkekaffe efter søndagsmessen.

Søndag den 27. oktober: Pastor Peter Nissen indsættes i Sct. Maria Kirke,

Haderslev, som sognepræst for Haderslev, Sønderborg og Åbenrå menigheder.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Ansvarlig præst: Lars Messerschmidt, Esbjerg. Tlf. 75 12 10 27, bedst mellem 10-11.

Træffes normalt i Tønder mandage 11-12, tlf. 75 72 18 90.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst mellem 18-19.

Søndagsmesser: kl. 9.30.

Hverdagsmesser: Mandag-fredag kl. 17 på Als Kloster.

Lørdag kl. 8.00 på Als Kloster.

Onsdag d. 25. september Bibelaften kl. 19 på Als Kloster.

Onsdag d. 2. Bibelaften kl. 19.

Søndag d. 13. kirkekaffe.

Søndag d. 27. Pastor Peter Nissen indsættes i Sct. Maria Kirke, Haderslev, som sognepræst for Haderslev, Åbenrå og Sønderborg menigheder.

Sankt Nikolaj kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg

Sognepræst: Lars Messerschmidt

Tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag.

Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Md. kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstre (alle velkomne).

On. kl. 8: Messe med Laudes (se dog nedenfor). Kl. 16.30: Rosenkrans.

To. kl. 8.15: Skolemesse (se dog nedenfor).

Fr. kl. 9: Messe (se dog d. 4.).

Fredag d. 4. Første fredag i mdr. kl. 16.30: Messe med efterfl. tilbedelse indtil kl. 18.

Onsdag d. 9. Ingen messe.

Torsdag d. 10. Kl. 8.15: Skolegudstjeneste med kommunion (ikke messe).

Fredag d. 11. kl. 9: Gudstjeneste med kommunion (ikke messe).

Mandag d. 14. - fredag d. 18.: Se opslag ved kirkedøren.

Lørdag d. 19. kl. 16.30: Messe på polsk.

Lørdag d. 26.: Sognedag. Begynder kl. 14.

7 Fyn

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg

Sognepræst: J. Kruk

Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64 /kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag: kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdage: kl. 10 sø. den 6.

NB: Fra søndag den 13. får vi to /2/ messer om søn- og helligdage. Menighedsrådet forslag er: kl. 9 og kl. 11.00 højmesse. Endelig beslutning bliver fortalt i kirkens publikanda og på plakaten!

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19.00 og lørdag kl. 16.00.

Søndag d. 20.: Under højmassen bliver Hoang Son optaget i katekumenat / en voksen kandidat til dåbens sakramente.

Onsdag d. 23.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Torsdag d. 24.: Studiekreds. Vi begynder med aftenmesse i kirken kl. 19.00, derefter fortsætter vi i præstegården. Den store overskrift for denne sæsons studiekreds er: *Menighed under opbygning.* Alle er hjertelig velkomne!

Tirsdag d. 29.: Økumenisk møde med dr.phil. Eva Nordentoft, Århus der taler. Emnet: *Hvad er da et menneske?* Mødet holdes på Amtscentralen, Dronningemalen 50 kl. 19.30. Entré: kr. 25.00. Alle fra menigheden er hjertelig velkomne!

Tilbedelse af Sakramentet og rosenkransandagt: Torsdag den 17., 24., 31., kl. 18.30.

Religionsundervisning for børn: lørdag kl. 9.45-11.45 den 5., 26., DK+V+Tamil.

Firmandundervisning begynder lørdag den 26.: kl. 9.45

OBS: Fra og med den 27. sept. indtil den 11. oktober er sognepræsten på ferie. I al nødsituation bedes menigheden henvende sig til præsterne ved Sct. Albani Kirke, Odense. Tlf. 66 12 16 64.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 6.: Messe kl. 15.00.

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P. K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10.00 samt 16.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.00.

2. søndag: Vietnamesisk messe 14.00.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, onsd. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Religionsundervisning på skolen:

Onsdag kl. 16.30: Alle grupperne.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i md. - beg. med messe kl. 9.

Hver tirsdag kl. 18.: Polsk rosenkrans

Hver torsdag kl. 19: Dansk rosenkrans

Tirsdag d. 1.: Kl. 19. Bankospil.

Torsdag d. 10.: Kl. 14. Senior-klub.

Mandag d. 14.: kl. 19.30 Sr. Gisela Heitz fra Sakramentskirken.

Torsdag d. 24.: Kl. 20 Foredrag af T. Nyberg om den hl. Birgitta af Vadstena.

Dalum Klosterkirke

Søndag: Messe kl. 7.30.

Hverdag: Messe kl. 6.30.

Vor Frelsers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens

Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense - tlf. 66 12 16 64.

Søndagsmesser i oktober:

D. 6. Messe kl. 10.

D. 13. Messe kl. 14.

D. 20. Messe kl. 10.

D. 27. Messe kl. 14.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.

P. Herman Legut, OFM. conv.

Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messestider:

Lørdag kl. 16.30.

Søndag kl. 10.00.

I oktober måned beder vi rosenkransbøn hver fredag kl. 16.30.

Frans af Assisi fest vil blive fejret i Nakskov. - Frans grundlagde den orden, som blev anerkendt af pave Honorius III.

Frans' grav findes i basilikaen i Assisi, som er et valfartstæd året rundt. Alle er velkomne til Nakskov den 4. oktober.

Firmelsens sakramente finder sted i vor kirke lørdag den 19. oktober kl. 16.30; 7 personer skal firmes, hvoraf de 5 ønsker at blive optaget i den katolske kirke.

Præsten håber at menigheden møder op til denne festlige eftermiddag.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 07 39

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.

Tirsdag d. 1.: Kl. 19.15 menighedsrådsmøde. Gudstjeneste kl. 18.30.
Torsdag d. 3.: Kl. 8 skolemesse. Om aftenen: Åbent hus aften i Fredensgade 15.
Fredag d. 4.: 1. fredag i måneden: Kl. 18.30 messe + tilbedelse.
Søndag d. 6.: Skt. Frans' fest fejres. Kl. 10 familiegudstjeneste, som udformes som en høst-takke-gudstjeneste. Kirkekaffe i Fredensgade.
Søndag d. 13.: Foruden højmessen kl. 10.00 er der polsk messe kl. 11.15.
Søndag d. 20.: Efter højmessen er der møde for den Franciskanske Lægorden.
Lørdag d. 26.: Fra kl. 10-16 en besindelsesdag for alle menighedsrådsmedlemmer. Kl. 16.00 messe.
Fra d. 7.-24. oktober er p. Berning på ferie. Han afløses i det mindste om søndagen af pastor Paul d'Auchamp, København.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
 Sognepræst: pater Irenæus OFM conv.
Gudstjenestetider:
 Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00, søndag kl. 10.00.
 Hverdagsmesser: Kl. 17.00, onsdag og torsdag dog kl. 11.30.
 OBS! Lørdag den 28. sept. ingen messe.
Polsk messe:
 Den polske messe i oktober holdes søndag den 27. oktober kl. 11.15.
Firmelse i Nakskov:
 Søndag den 20. oktober besøger biskop Hans L. Martensen Nakskov og meddeler under højmessens sakramente til følgende konfirmander:
 Marius Kelfast, Stormarks Alle 77, 4900 Nakskov
 Andreas Kirkby, Spurvevej 22, 4943 Torrig L.
 Maryanne Krejniuk, Jødevej 40, 4900 Nakskov
 Aleksander Krejniuk, Jødevej 40, 4900 Nakskov
 Joachim Rasmussen, Kramnitzevej 18, Kramnitze, 4970 Rødby
Møde for medarbejdere:
 Alle frivillige hjælpere til julemarked 1991 indbydes til møde i Kolbehuset søndag den 29. september efter højmessens. Der serveres en kop kaffe mens vi planlægger.

Gaver til julemarked '91:

Lørdag den 23. og søndag den 24. november er fastlagt til vort julemarked. Allerede nu beder vi om menighedens velvilje. Gaver kan indleveres til præstegården.
Dåbsoplæring under højmessens:
 Søndag den 6. oktober genoptager vi den i maj startede dåbsoplæring under højmessens. Vi beder forældrene sørge for, at mange børn deltager.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved.

Præstøvej 29, 4700 Næstved.
 Tlf. 53 72 09 85.
 Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.
Faste gudstjenester
 Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.
 Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.
Torsdag d. 3.: Vesper i kirken: Kl. 19. Derefter »Bibelaften« i biblioteket.
Fredag d. 4.: Tilbedelse med sakramental velsignelse på Maria Elisabeth Hjemmet:

Fra kl. 18 til 19. Derefter aftenmesse. (Kl. 19). Alle er velkomne!!
Søndag d. 6.: Kirkekaffe efter højmessens i menighedssalen.
Mandag d. 7.: Det liturgiske salmeudvalg mødes kl. 19 i salen.
Torsdag d. 10.: Menighedsrådsmøde i salen kl. 19.
Søndag d. 13.: Konvertitoptagelse under højmessens kl. 10.
Søndag d. 20. Polsk messe: kl. 11.30.
Tirsdag d. 22.: 13 årsdagen for pave Johannes Paul II's indsættelse. – Vi beder for Den hellige Fader, især også under rosenkransandagten (kl. 19) i Vor Frue Kirke.
Torsdag d. 24.: Menighedsaften kl. 19.30 (efter rosenkransandagten, denne gang undtagelsesvis kl. 9 i kirken og ikke hos søstrene). – Pater Dudek fortæller om Redemptoristordenens Generalkapitel og om sine oplevelser i Sydamerika. Kaffe-bord. – Alle er velkomne!
Søndag d. 27.: Missionssøndag. Kollekt for verdensmissionen.
Skolemesserne: Kl. 8.
Onsdag d. 9.: For de små elever.
Fredag d. 11.: For de større elever. Alle er velkomne!

Rosenkransandagterne i oktober måned:

Hver tirsdag kl. 19 i Vor Frue Kirke.
 Hver torsdag kl. 17 på Maria-Elisabethhjemmet, undtaget den 24., hvor der er rosenkransandagt i kirken kl. 19.
 Tak! Pater Josef Michaeler beder Dem om at modtage en dybfølt tak for Deres opmærksomhed i anledning af 50 års jubilæet. En særlig tak for Deres bidrag og gaver til festen.
HUSK!
 Børnelejr på Bastrup for de 7-13 årige. Fra den 14. til den 19.
 Troslærekursus for de 14 til 18 årige på Øm fra den 13. til den 19.
 Nærmere oplysninger i katolsk orientering og i DUK's Kursusoversigt 1991.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.
 Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.
 Hver søndag kl. 10.00: Messe.
Søndag d. 13.: Menighedskaffe efter messen.

Skt. Hans kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.
 Bjerggade 10, 4600 Køge.
 Tlf. 53 65 06 51
 Der er højmesse om søndagen kl. 10.
 Hverdagsmesse: onsdag kl. 10.
Onsdag d. 2.: Hverdagsmessen bortfalder på grund af sognepræstens fravær.
Torsdag d. 3.: Kvindegruppen fra menigheden i Roskilde mødes med kvinder fra vor menighed. Kl. 19.30 er der først messe. Derefter samvær. Alle menighedens kvinder er velkomne!
Søndag d. 6.: Foruden højmessens kl. 10 er der messe på polsk kl. 16.
Søndag d. 13.: Efter højmessens er der kirkekaffe.
Søndag d. 27.: Verdensmissionssøndag. I højmessens indsamles kollekt til kirkens missionsarbejde.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.
 Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.

Onsdag d. 2.: Firmandundervisning nr. 3, i præstegården kl. 7.50. Skolemesse 8.45.
 Menigheds-træf hos søstrene kl. 19 med bordmesse og hyggeligt samvær.
Lørdag d. 5.: 27. alm. søndag fejres kl. 16 med sognepræsten.
Søndag d. 13.: 28. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.
Lørdag d. 19.: 29. alm. søndag fejres med sognepræsten kl. 16.
Onsdag d. 23.: Firmandundervisning nr. 4 i præstegården kl. 7.50. Skolemesse 8.45.
 Dameaften hos søstrene fra kl. 19.
Søndag d. 27.: 30. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.
 Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.
 Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Oktober måned er rosenkransmåneden. Derfor beder vi rosenkransen i fællesskab før søndagsmessen den 13., 20. og 27. oktober fra kl. 14.50.

Søndag d. 6., den første oktobersøndag, højtideligholder vi *rosenkransfesten*.

Dén dag forbindes søndagsmessen kl. 15 med rosenkrans-andagt.

Søndag d. 13. vil vi fejre messen kl. 15 som *høstgudstjeneste*. Messens kollekt, - vi håber på et pænt beløb, - vil gå til et karitativt formål.

Søndag d. 27. fejres dele af søndagsmessen på latin.

Onsdag d. 30. indbydes der til sæsonens første sogneaften i menighedshuset i *Slagelse*, begyndende kl. 19.30. (Vor Frue sogn = Slagelse og Kalundborg menigheder).

Børneundervisning: Søndagene den 6. og 20. oktober.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
 Sognepræst: Stephen Holm.
 Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.
 Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således: Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø. kl. 18.45.

Oktober måned er rosenkrans-måneden. Derfor bedes, udover den daglige middags-rosenkrans, rosenkransen før søndagsmessen den 13., 20. og 27. oktober fra kl. 9.50.

Søndag d. 6., den første oktobersøndag, højtideligholder vi *rosenkransfesten*.

Dén dag forbindes højmessens kl. 19 med en *rosenkransandagt*.

Mandag d. 7., månedens 1. mandag, er der, foruden messen kl. 17.15 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente fra kl. 18-19. Bøn for præste- og ordens-kald.

Søndag d. 13. fejres messen kl. 10 som menighedens *høstgudstjeneste*, hvor vore børn ved messens begyndelse vil bringe høstens gaver frem til altret i procession. Vi be'r menigheden om at bringe disse gaver med til kirke. Efter messen fortsætter vi høstfesten i menighedshuset og stoler på, at vi ved festens afslutning har fået samlet et smukt beløb til et karitativt formål, som senere meddeles.

Søndag d. 27. synges dele af højmessens kl. 10 på latin.

Onsdag d. 30. holdes sæsonens første *sogneaften* i menighedshuset, begyndende kl. 19.30. Vi vil holde to samlinger før jul og to efter, og håber på godt fremmøde, således som det har været tilfældet gennem de sidste sæsoner. Reservér aftenen allerede nu.

Børne- og ungdomsundervisning: Hver fredag aften fra kl. 18-20 - messe fra kl. 19.15, undt. 1. fredag. Fredag den 18. oktober bortfalder undervisningen p.g.a. efterårsferie.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.
 Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.
 Tlf. 53 52 06 45.
 Gudstjenesteleder: Jan Tecza, Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.
 Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstrene. Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

NB: **Fredag d. 27. september,** i øvrigt på mindedagen for den store karitative helgen Vincent af Paul, indvier Holbæk kommune sit nu færdigopførte ældrecenter, der omgiver vor kirke og af veneration for det arbejde, som Elisabethiner-søstrene har udført på stedet, har fået navnet »*Elisabeth-Centret*«. Fra kl. 14-17 er der åbent hus for alle, - med taler og optræden af Holbæk byorkester, sangkor og folkedansere. Ved samme lejlighed vil dén *Elisabeth-statue*, som vor menighed giver som gave, blive indviet og overdraget Elisabeth-Centret.

Oktober måned er rosenkrans-måneden. Derfor beder vi rosenkransen i fællesskab før søndagsmessen lørdagene den 12., 19. og 26. oktober fra kl. 15.20.

Torsdag d. 3., aftenen før månedens 1. fredag, er der kl. 19.15 en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 5., den første oktober-weekend, højtideligholder vi *rosenkransfesten*. Dén dag forbindes søndagsmessen kl. 15.30 med en *rosenkransandagt*.

Lørdag d. 19. fejrer vi søndagsmessen som menighedens *høstgudstjeneste*, hvor børnene ved messens begyndelse i procession vil bringe høstens gaver frem til altret, gaver, som vi be'r menigheden om at tage med til kirke. Efter messen fortsætter vi høstfesten i forbindelse med kirkekaffen i menighedslokalerne og stoler på, at vi ved festens afslutning har fået

samlet et smukt beløb til et karitativt formål, som meddeles senere.

Mandag d. 21. holdes sæsonens første menighedsaften, begyndende med en kort andagt i kirken kl. 19.15, fortsættende i menighedslokalerne. Vi håber på lige så fint fremmøde som i sidste sæson.

Lørdag d. 26. messe kl. 15.30, - delvis på latin.

Torsdag d. 31., aftenen før novembermånedens 1. fredag, højtideligholder vi festen for den hellige Karl Borromæus, Karl Borromæus-søstrenes værnehelgen (egentlig 4. november). Kl. 19.15 er der messe, afsluttet med sakramental velsignelse. Efter gudstjenesten er, i festens anledning, sr. Engeline vært ved en lille sammenkomst.

Børne- og ungdomsundervisning: Lørdagene den 5. og 19. oktober, - den 19. i forbindelse med høstgudstjenesten.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Efter at vi har fejret vor kirkes indvielsesfest den 29. sept., mindes vi dagen efter:

Den 30. sept. ved et menighedsråd, at det i år er 90 år siden at de første montfortaner-præster kom til Roskilde.

Pater Braun fortæller om præsternes arbejde. Søster Bernadette viser lysbilleder om den H. Montforts liv og virke.

Rosenkransbønnen i oktobermåneden: Hver fredag kl. 19.15 før aftenmessen.

Tirsdag d. 22.: Udflugt for ældre i sognet: »Ud i det blå« kl. 13 fra kirken.

I anledning af Kirkernes U-landsuge afholdes den traditionelle økumeniske eftermiddag i år i Domsognets Konventhus søndag d. 27. oktober kl. 14.30.

Indledningen over: »Udfordringen fra den fattige verden« holdes i år af den katolske medarbejder i Folkekirkens Nødhjælp, Lennart Skov-Hansen.

Se i øvrigt: Meddelelserne i Dagbladet.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag messe kl. 8.30.

Sct. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Jesper Fich

Tlf. 42 99 07 28.

Messestider: (Se dog evt. ændringer på opslag i våbenhuset).

Søndag: Højmesse kl. 10.00.

Onsdag: Messe kl. 19.00.

Torsdag: Messe kl. 16.00.

Lørdag: Messe kl. 17.00 (søndagsmesse).

1. fredagsmesse kl. 9.00 den 4. oktober.

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje, Bygaden 53, messe hver tirsdag kl. 19.30 - derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: Søndagene d. 29. sept. og 6. oktober.

Firmelsesundervisning: 7. kl. d. 3. og 24. oktober.

8. kl. d. 3., 10. og 24. oktober.

Firmelsesindskrivnings messe: Den 6. oktober kl. 10.00.

Kolping:

Søndag d. 6. okt. kl. 15.00: Koncert med Etta Cameron (tilmelding til Tove, tlf. 42 73 22 38) senest den 29.9. 1991.

Lørdag d. 19. okt. kl. 17.00: Fællesspisning (nærmere oplysninger på opslagstavlen i våbenhuset).

Aktiviteter:

Søndag d. 29. sept. kl. 10.00: Latinsk messe.

Søndag d. 20. okt. kl. 10.00: Dansk/vietnamesisk messe.

Søndag d. 27. okt. kl. 10.15: Messe og minibazar på Skt. Paulsskole, Frøgårdsallé 8, Høje Tåstrup.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Jacob Muiser,

tlf. 42 81 27 96 helst ml. 9-10.

Præst: Andrzej Papuga CM.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse m. gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Tirsdag d. 1.: Forældremøde for forældre til de børn, der får undervisning på hold 3 og forbereder sig til deres 1. skriftemål. Kl. 19.30 på Nordvanggaard.

Torsdag d. 3.: Religionsundervisning kl. 16-17.15.

Torsdag d. 10.: Religionsundervisning.

Mandag d. 14.: Ældreklub kl. 13.30. Per Faurskov fortæller og viser billeder fra Sumatra.

Torsdag d. 17.: Ingen religionsundervisning.

Torsdag d. 24.: Ingen religionsundervisning. Efterårsferie.

Lørdag d. 26.: Lørdagsklub kl. 10.30-13.00 for de 4-9 årige.

Søndag d. 27.: Ungdomsmesse: På gensyn alle unge!

Torsdag d. 31.: Religionsundervisningen begynder igen efter ferien kl. 16. Kateketmøde kl. 17.15.

NB: HUSK at religionsundervisningen for børn er begyndt!!

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7.

3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Tirsdag d. 1.: Messe kl. 18.

Torsdag d. 3.: Messe kl. 17.

Fredag d. 4.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 6.: 27. alm. søndag fejres kl. 9.

Tirsdag d. 8.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 9.: Messe kl. 17

Søndag d. 13.: 28. alm. søndag fejres kl. 11.

Søndag d. 20.: 29. alm. søndag fejres kl. 9.

Torsdag d. 24.: Messe kl. 17.

Fredag d. 25.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 26.: Børnenes religionsundervisning nr. 1 kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 27.: Latinsk messe kl. 11.

Tirsdag d. 29.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 30.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 31.: Messe kl. 17.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark,

tlf. 49 21 05 71

eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Tirsdag d. 1.: Pensionist-træf hos søstre kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær.

Søndag d. 6.: 27. alm. søndag fejres kl. 11.

Tirsdag d. 8.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Søndag d. 13.: 28. alm. søndag fejres kl. 9.

Søndag d. 20.: 29. alm. søndag fejres kl. 11.

Tirsdag d. 22.: Messe hos søstre kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 1 i menighedshuset kl. 16-17.

Søndag d. 27.: Latinsk messe kl. 9.

Tirsdag d. 29.: Messe hos søstre kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 2, i menighedshuset kl. 16-17.20.

NB: Vedr. undervisningen henvises til sognebrevet.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Jacob Muiser

2. præst: Andrzej Papuga

Præstebolig:

Nordvanggård,

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød

Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesser:

Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.

Mikkeltorg, Strandvej 352: Kl. 8.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Pastor Andrzej Papuga kan træffes i Skt. Hans Kirke hver torsdag fra efter messen og indtil kl. 12.30 og igen samme aften mellem kl. 18 og 19.

Tirsdag d. 1.: Kl. 19.30 møde på Nordvanggård for forældrene til de børn, der går på første skriftemålshold (hold 3).

Søndag d. 6.: Højmessen kl. 10 er en familie- og høstmesse.

Torsdagene d. 17. og 24. bortfalder religionsundervisningen på grund af skoleferie.

Torsdag d. 31.: Kl. 16.00 genoptages religionsundervisningen på Nordvanggård for børn og unge.

Torsdag d. 31.: Kl. 19.15 kateketmøde på Nordvanggård.

Det kan nu oplyses, at festen lørdag den 2. november på Nordvanggård begynder kl. 19, og at vi her vil fejre pastor Jacob Muisers 40 års præstebudsjubilæum, som var den 15. juli. I samme anledning vil der være reception i Skt. Hans Kirke lige efter højmessens søndag den 10. november.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.

Tlf. 31 28 17 00.

Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.

Tlf. 31 74 13 05.

Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.

Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Hver fredag i oktober måned er der rosenkransandagt kl. 18.40 før messen kl. 19.

Søndag d. 20.: er der gregoriansk messe kl. 10.30.

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.

Tlf. 42 94 76 94.

Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.

Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.

Messestider:

Lørdag kl. 17.00.

Søndage kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).

Hverdage:

Onsdag kl. 19.00.

Torsdag kl. 9.30 (engelsk).

1. fredag i måneden: kl. 19.30. (engelsk).

3. fredag i måneden: kl. 19.30.

Tilbedelse tirsdag kl. 19.30-20.30.

Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før messerne.

Ungdomsklubber:

Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.

Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen tlf. 42 94 93 31.

Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, med messe kl. 19.

25.-27.: Weekend for børn og unge på Vangegård.

Onsdag d. 30.: Messe kl. 19.00. Derefter menighedsrådsmøde.

14 Hovedstads-område NØ

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler,

Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.

Tlf. 45 87 77 12.

Kirkekontor, tlf. 45 87 39 35 kl. 10-12.

Hver lørdag søndagsmesse kl. 17.

Hver tirsdag kl. 19: Mini/Midi KUK

Hver onsdag kl. 19: Old Boys.

Onsdag d. 2. kl. 13.00: Onsdagsklubbens møde.

Torsdag d. 3. kl. 19.00: Menighedsrådsmøde.

Søndag d. 6. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00: Messe.

Torsdag d. 10.: Studiegruppen åbent forum.

Søndag d. 13. kl. 11.00: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Søndag d. 20. kl. 9.30: Familiemesse med morgenkaffe. Kl. 11.00: Messe.

Torsdag d. 24.: Ordet er frit - menigheds møde med rådet.

Lørdag d. 26. kl. 17.00: Søndagsmesse med dialogprædiken.

Søndag d. 27. kl. 11.00: Messe.

Onsdag d. 30. kl. 13.00: Onsdagsklubben.

Torsdag d. 31. kl. 19.00: Åbent forum.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.

Giro 4 08 38 30.

Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).

Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14-16.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst kl. 8-9)

Messtider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. Torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag den 5. Sct. Therese fest.

Kl. 17 festmesse. Derefter fællesspisning og fest i gymnastiksalen.

Mandag den 7. Vor Frue af Rosenkransen. Kl. 19.30 fælles rosenkrans med efterfølgende festmesse.

Onsdag den 9. Kl. 19.30 møde i den fælles luthersk katolske studiekreds i menighedslokalet ved Skovshoved Kirke.

Aftenens emne: Nøglemagten. Indledning ved pastor Ole Christiansen, Skovshoved.

Søndag den 13. kl. 9.00: Familiemesse. Bemærk, at familiemesseerne nu er den anden søndag i måneden.

Onsdag den 23. kl. 19.30: Møde i studiekredsen, denne gang i Sct. Andreas Kirkes menighedssal. Emne: Kirkeforståelsen. Indledning ved P. Niels Kiær S.J.

Søndag den 27.: Bispevisits og firmelse. Kl. 9.00 højmesse med firmelse.

Derefter morgenmad, indlæg ved Biskoppen, gruppesamtaler og frokost. Slut kl. ca. 14.

MINI-KUK: Møder onsdag d. 2. og 23. kl. 19.00-20.30.

Sognekathekesen begynder i november.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.

Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).

Sognekontor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf.: 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.

Messtider:

Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.

Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.

Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.

Hver lørdag i oktober kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.

Søndag d. 6.: Kl. 8 rec. messe. Kl. 10: Latinsk højmesse. Herefter er den sædvanlige søndagsordning genoptaget.

Tirsdag d. 8.: Kl. 15.00: Rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Onsdag d. 9. kl. 19.30: Skovshoved Kirke, menighedslokalet: Fælles katolsk/luthersk studiekreds. Emne: Nøglemagten. Indledning v/pastor Ole Christiansen, Skovshoved Kirke.

Tirsdag d. 22. kl. 15.00: Bibelstudium hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding se under d. 8.

Onsdag d. 23. kl. 19.30: Sct. Andreas Kirke, menighedslokalet: Fælles katolsk/luthersk studiekreds. Emne: Kirkeforståelse. Indledning v/pater Niels Kiær S.J.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.

Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.

Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.

Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.

Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.

Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

15 Hovedstads-område V

Skt. Nikolaj Kirke, Hvidovre

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre

Tlf. 31 78 27 90.

Sognepræst: Charles Edwards, S.J.,

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.

Træffes bedst kl. 10-11, mandag undt. på Skt. Mariæ Kirkes telefon 31 71 53 35.

Fast messtid: Søndag kl. 9.30.

Eventuelle hverdagsmesser bekendtgøres søndagen før, men der er messe de fleste torsdage kl. 19.00.

Søndag d. 13.: Kirkekaffe efter messen.

Torsdag d. 24.: Menighedsmøde kl. 19.00. Nærmere oplysninger vil blive opslået i våbenhuset.

Torsdag d. 31.: Messe kl. 19.00, menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Skt. Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 København F.

Tlf. 31 71 53 35.

Sognepræst Charles Edwards, S.J., træffes bedst kl. 10-11, mandag undt.

Messtider: Søndag kl. 11.

Hverdage kl. 6.45, undt. tirsdag.

Tirsdag kl. 16.30, onsdag kl. 19.30.

Tirsdag d. 1. og

Onsdag d. 2.: Kun en messe kl. 6.45.

Fredag d. 4.: Messe kl. 19.30.

Søndag d. 13.: Familiemesse kl. 11.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.

Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.

Telefax 33 25 07 38.

Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.

Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.

Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ. (Tlf. priv.: 31 24 33 32).

Messtider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse.

Kl. 11.30 dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Mandag d. 30. september kl. 16: Studiekreds for voksne.

Emne: De ti bud, en brugsvejledning til et godt liv.

Tirsdag d. 1.: Kl. 16 Kongregationsandagt.

Fredag d. 4.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Onsdag d. 9.: Kl. 19. Vi starter med nogle klubaktiviteter for unge mellem 18 og 22 år. Også unge uden for sognet er velkomne.

Søndag d. 13.: Kl. 16 messe på ungarsk i huskapellet med samvær bagefter.

Tirsdag d. 15.: Kl. 14.30 møde for de ældre.

Lørdag d. 19.: Kl. 10 Kongregationsmesse. Men ikke kun for kongreganister!

Søndag d. 20.: Kl. 11.30 familiemesse. Derefter kirkekaffe.

Søndag d. 27.: Kl. 20 ungdomsmesse med »Café« bagefter.

Religionsundervisning for børn og unge:

Vort mellemhold (børnene mellem 9 og 12 år) mødes hver onsdag mellem kl. 15.30-17.00. Vi skifter mellem undervisning, »børneklub« og forberedelse af familiemesse.

Firmelsesundervisning: Hver tirsdag kl. 16.30-18.00.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.

Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.

Weimargade 7, 2300 København S.

Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.

Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredags messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Fredag d. 4. kl. 16.30: Bøn- og meditationstime. Sakramental velsignelse.

Hver fredag kl. 11.30 Rosenkransbøn efter 11-messen.

Lø. d. 5. kl. 10-13: Konfirmandundervisning. 10-13: Religious instruction.

Kl. 13-16.30: Møde for TRO og LYS-gruppen. Kl. 17: Messe.

Sø. d. 6. kl. 10: Familiemesse (dansk)

Kl. 11.30: Fransk messe. Kl. 18: Engelsk messe.

Lø. d. 12. kl. 17: Messe. Religious instruction 10-13.

Sø. d. 13. kl. 10: Højmesse. 11.30: Fransk messe. 18: Engelsk messe.

Lø. d. 19. og sø. d. 20.: Se søndagens gudstjenester.

Lø. d. 26. kl. 10-13: Dansk konfirmandundervisning. 10-13: Religious instruction by Father Parker. Kl. 17: Messe.

Sø. d. 27.: Søndagens almindelige messer.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering).

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sagner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: reciteret messe. Kl. 10: Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00. Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lørdag kl. 17.00: Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Onsdag d. 2. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen.

Fredag d. 4. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe, tilbedelse til kl. 18, i menighedssalen.

Lørdag d. 5. kl. 17.00: Messe i menighedssalen.

Kl. 20.00: Erik Mørk læser H.C. Andersen i menighedssalen, billetpris kr. 50.00, ubeskåret til kirkens restaurering.

Søndag d. 6. kl. 8.00: Messe i menigheds-salen.

Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustin, gregoriansk sang.

Lørdag d. 12. kl. 17.00: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 13.: kl. 8.00: Messe i menighedssalen.

Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustin.

Onsdag d. 16. kl. 10.00: Messe for de ældre i menighedssalen.

Lørdag d. 19. kl. 17.00: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 20. kl. 8.00: Messe i menighedssalen.

Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustin, gregoriansk sang.

Torsdag d. 24. kl. 19.30: Menighedsmøde i menighedssalen. Emne: Kirkens Fremtid i Danmark.

Lørdag d. 26. kl. 17.00: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 27. kl. 8.00: Messe i menighedssalen.

Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustin.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messtider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.

Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).

NB: Alle torsdage i oktober måned er der rosenkransandagt med kommuniionsuddeling og sakramental velsignelse kl. 19 i kirken.

Torsdag d. 3.: Møde i Maxi-KUK kl. 19-21. Film: »The Mission«.

Fredag d. 4.: Festen for den hl. Frans af Assisi. Messe kl. 8. Kl. 19 Jesu Hjerter messe.

Lørdag d. 5. og søndag d. 6.: Basar og loppemarked!

Lørdag fra kl. 10-17.

Søndag fra kl. 11-15.

Søndag d. 6.: Høst- og familiemesse kl. 10.

Mandag d. 7.: Festen for Vor Frue af Rosenkransen. Messe kl. 8.

Onsdag d. 9.: Møde i onsdagsklubben kl. 14.30. Der fortælles om Østrigsturen. (Internationale ungdomsstævne).

Onsdag d. 23.: Kl. 14.30 møde i onsdagsklubben. Ejler Rønnow fortæller om en tur gennem Frankrig - musik og lysbilleder.

Søndag d. 27.: Kl. 10 latinsk højmesse.

Torsdag d. 31.: Kl. 19-21 møde i Maxi-KUK. Vi hører om DUKs u-landsprojekt.

Spejderne mødes hver mandag kl. 18.15-20.00 i spejderlokalerne ved gymnastiksalen under Skt. Annæ Kirke.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51.
3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesse: Kl. 11.00.

Hverdage:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 16.45. Torsdag: Tilbedelse kl. 18.30-19.30. Messe kl. 19.30. Fredag: Kl. 17.15 hos Jesu Små Søstre. Lørdag: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Fredag kl. 13.30.

Kirkekafe: Efter søndags- og torsdagsmessen.

Andre sammenkomster eller fester meddeles ved kirkekafe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Bog om reinkarnation revet væk

I sidste nummer af »katolsk orientering« tilbed Skt. Ansgars Forlag et gratis eksemplar af forlagets bog om reinkarnation. Bogen er efter pastor Bjørn Højbos omtale og artikel om emnet nu revet væk. Et nyt oplag er undervejs, og de personer, der allerede har bestilt et eksemplar, vil få det tilsendt, så snart bogen igen ligger på hylden, oplyser Sven Damsholt, Skt. Ansgars Forlag.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.

Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5 p.m. SAK: at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9:30 a.m.

Wednesday: at 5 p.m. SAK

First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui CsrR.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 6.01 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl.

12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Næste messe: Søndag d. 15. september kl.

16 på Jagtvejen 183 - i huskapellet.

Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl.

16 i huskapellet Stenosgade 4A.

NB: Ingen messe i juli og august.

Eller hvid. Paul af Korset, præst, († 1775).
Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Rom. 4,13. 16-18. Ev.: Luk. 12,8-12.

20. grøn. 29. alm. søndag. (I Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Es. 53,10-11; Sl. 33,4-5. 18-19. 20 + 22. (Omk.: Din miskundhed være over os, såsom vi håber på dig.) 2. L.: Hebr. 4,14-16. Ev.: Mark. 10,35-45 eller 10,42-45.

21. grøn. Mandag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Rom. 4,20-25. Ev.: Luk. 12,13-21.

22. grøn. Tirsdag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Rom. 5,12. 15b. 17-19. 20b-21. Ev.: Luk. 12,35-38.

13-års dagen for pave Johannes Paul II's indsættelse.
Minder i Menighedens forbønner.

23. grøn. Onsdag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Johannes af Capestrano, præst, († 1456). L.: Rom. 6,12-18. Ev.: Luk. 12,39-48.

24. grøn. Torsdag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Antonius Maria Claret, biskop, († 1870). L.: Rom. 6,19-23. Ev.: Luk. 12,49-53.

25. grøn. Fredag i 29. alm. uge. (I Ps). L.: Rom. 7,18-25a. Ev.: Luk. 12,54-59.

26. grøn. Lørdag i 29. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Rom. 8,1-11. Ev.: Luk. 13,1-9.

27. grøn. 30. alm. søndag. (II Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Jer. 31,7-9; Sl. 126,1-2ab. 2cd-3. 4-5. 6. (Omk.: Herren har gjort store ting imod os, og vi blev glade.) 2. L.: Hebr. 5,1-6. Ev.: Mark. 10,46-52.

Kollekt for verdensmissionen.

28. rød. Mandag. Simon og Judas, apostle (f). (III Ps). Gl. Ap. pf. L.: Ef. 2,19-22; Sl. 19,2-3. 4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Luk. 6,12-19.

29. grøn. Tirsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Rom. 8,18-25. Ev.: Luk. 13,18-21.

30. grøn. Onsdag i 30. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Thøger, præst, († ca. 1050). L.: Rom. 8,26-30. Ev.: Luk. 13,22-30.

31. grøn. Torsdag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Rom. 8,31b-39. Ev.: Luk. 13,31-35.

Dansk hjælp til indiske gadebørn

Med økonomisk støtte fra den danske hjælpeorganisation »Aktion Børnehjælp/Mother Teresas Medarbejdere i Danmark« får 30 gadebørn nu mulighed for

en uddannelse. Gadebørnene lever i slumkvarterer i den indiske millionby Madras. Uddannelsen omfatter betjening af maskinværktøj.

Aktion Børnehjælp støtter især det arbejde, som Mother Teresa har sat igang i Indien.

Bønnens apostolat

v. Paul Keller SJ

At præster og lægfolk i fællesskab må arbejde for kirkens helliggørelse

Ved dåben er vi indlemmet i Kristi mystiske Legeme, og ved firmelsen er vi udrustet med Helligåndens kraft og indviet til et kongeligt præsteskab og en hellig stamme. Gud, som ved Helligånden udgyder sin kærlighed i menneskenes hjarter, skænker nogle af kirkens medlemmer den gave, at de på en ganske særlig måde skal have del i Kristi præstedømme.

Men alle, uden undtagelse, er kaldet til at få del i Guds hellighed. Allerede i Gamle Testamente sagde Gud til medlemmerne af det udvalgte folk: »I skal være hellige, thi jeg, jeres Gud, er hellig« (3 Mos 11,44,45 o.a.) Hvor meget mere gælder det i den nye

pagt: »Lad den retsindige blive i retsind, og lad den hellige blive ved fremdeles at hellige sig« (Joh Åb 22,11). Bevidstheden om at være kirke bør føre alle troende til at samarbejde på, at den udbredes over hele Jorden, og at den stadig vokser i hellighed.

»Hellighed må anses for en fundamental forudsætning og helt uerstattelige betingelse for udførelsen af kirkens frelsesmission« (Om lægfolk, nr. 17) Ved at forenes med Maria (Apg 1,14) lever kirken stadig hellighedens liv som en lytten til Ordet, som bøn, som fejring af eukaristien og som broderligt liv, en proces, som bliver til forkyndelse under Hellig-

åndens medvirken (Apg 2,47-47; 4,32-34).

Kristus kalder til bøn, til hellighed og til mission. »Følg mig« (Mt 4,19) bliver til »Gå ud i al verden« (Mk 16,15). Disse krav: om hellighed, om at følge Kristus efter, om mission, hviler på Kristus, den opstandnes nærvær: »Jeg er med jer alle dage indtil verdens ende« (Mt 28,20). Jo mere præster og lægfolk i fællesskab arbejder på kirkens helliggørelse des mere bliver kirken allerede nu en begyndelse til Guds rige i den kommende verden.

Efter Kongregation for gejstligheden

Liturgisk kalender oktober 1991

1. hvid. Tirsdag i 26. alm. uge. (II Ps). Therese af Jesusbarnet, jomfru, († 1897) (m). L.: Zak. 8,20-23. Ev.: Luk. 9,51-56.
2. hvid. Onsdag i 26. alm. uge. (II Ps). De hellige Værneengle (m). Engelenes pf. L.: Neh. 2,1-8. Ev.: Matt. 18,1-5. 10. (Læsning ad libitum (Værneenglene): 2. Mos. 23,20-23a.)
3. grøn. Torsdag i 26. alm. uge. (II Ps). L.: Neh. 8,1-4a.5-6.7b-12. Ev.: Luk. 10,1-12.
4. hvid. Fredag i 26. alm. uge. (II Ps). Frans af Assisi, († 1226) (m). L.: Bar. 1,15-22. Ev.: Luk. 10,13-16. (Læsning ad libitum (Frans af Assisi): Gal. 6,14-18.)
5. grøn. Lørdag i 26. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Bcr. 4,5-12. 27-29. Ev.: Luk. 10,17-24.
6. grøn. 27. alm. søndag. (III Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: 1. Mos. 2,18-24; Sl. 128,1-2. 3. 4-5. 6. (Omk.: Herren velsigne os alle vort livs dage.) 2. L.: Hebr. 2,9-11. Ev.: Mark. 10,2-16 eller 10,2-12. Bruno, præst, († 1101), fejres ikke.
7. hvid. Mandag i 27. alm. uge. (III Ps). Vor Frue af Rosenkransen (m). Jomfru Marias pf. L.: Jon. 1,1-2,1. 11. Ev.: Luk. 10,25-37.
8. grøn. Tirsdag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Jon. 3,1-10. Ev.: Luk. 10,38-42.
9. grøn. Onsdag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller rød. Dionysius, biskop, og lidelsesfæller, martyrer. Eller hvid. Johannes Leonardi, præst, († 1609). L.: Jon. 4,1-11. Ev.: Luk. 11,1-4.
10. grøn. Torsdag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Mal. 3,13-4,2a. Ev.: Luk. 11,5-13.

11. grøn. Fredag i 27. alm. uge. (III Ps). L.: Joel 1,13-15; 2,1-2. Ev.: Luk. 11,15-26.
12. grøn. Lørdag i 27. alm. uge. (III Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Joel 3,17-26. Ev.: Luk. 11,27-28.
13. grøn. 28. alm. søndag. (IV Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Visd. 7,7-11; Sl. 90,12-13. 14-15. 16-17. (Omk.: Herre, mæt os med din miskundhed, så vi kan fryde os.) 2. L.: Hebr. 4,12-13. Ev.: Mark. 10,17-30 eller 10,17-27.
14. grøn. Mandag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. Callistus I, pave og martyr, († 222). L.: Rom. 1,1-7. Ev.: Luk. 11,29-32.
15. hvid. Tirsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Therese af Jesus, jomfru og kirkelærer, († 1582) (m). L.: Rom. 1,16-25. Ev.: Luk. 11,37-41. (Læsning ad libitum (Therese af Jesus): Rom. 8,22-27.)
16. grøn. Onsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Hedvig, ordenssøster, († 1243). Eller hvid. Margrethe Maria Alacoque, jomfru, († 1690). L.: Rom. 2,1-11. Ev.: Luk. 11,42-46. (Læsning ad libitum (Ignatius af Antiochia): Fil. 3,17-4,1.)
17. rød. Torsdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Ignatius af Antiochia, biskop og martyr, († 107) (m). L.: Rom. 3,21-30a. Ev.: Luk. 11,47-54. (Læsning ad libitum (Ignatius af Antiochia): Fil. 3,17-4,1.)
18. rød. Fredag. Lukas, evangelist (f). (IV Ps). Gl. Ap. pf. II. L.: 2. Tim. 4,10-17b; Sl. 145,10-11. 12-13ab. 17-18. (Omk.: Dine fromme, Herre, skal kundgøre dit riges strålende herlighed!) Ev.: Luk. 10,1-9.
19. grøn. Lørdag i 28. alm. uge. (IV Ps). Eller rød. Isaak Jogues, præst, og lidelsesfæller, martyrer († 1647).

Med AC på katolsk højskoleuge i Salzburg

Atter i år modtog AC en invitation fra Salzburgs universitet til Katholische Hochschulewochen. 33 AC-ere deltog i ugen 29. juli til 3. august. Emnet var: »Fremtidens kristne – en mystiker?« Et citat af Karl Rahner, som siger ja til spørgsmålet.

De fleste af de nordiske deltagere (foruden Danmark var Norge og Sverige repræsenteret) – havde nok forinden et luftigt forhold til emnet mystik, som populært ofte knyttes til kriminalsager og okkultisme. Mystik er – katolsk set – livsfællesskab med Gud her og nu – men det kan ikke forklares rationelt.

Middelalderens store mystikere, blandt andre Hildegard af Bingen og Bernhard af Clairvaux var strenge asketeter, men fælles for dem var også, at de ikke levede afsondret i klostre, men deres liv var et aktivt apostolat for kirken blandt mennesker i verden.

Jeanne d'Arc blev den mest navnkundige: hendes visioner og Gudssamvær førte hende til politisk handling, hvor hun som militær leder reddede den franske krone i den langvarige krig mellem England og Frankrig, og fra vor tid kan Dag Hammer-skjöld nævnes – han døde som martyr for freden, da hans fly blev skudt ned undervejs på en fredsmission til Zaire. Ovenstående

blev fremdraget af Paulus Gordan O.S.B., nok den forelæser, der ved sin stærke udstråling og beændede ord blev den mest populære hos os.

Som led i Salzburgfærdene er det de senere år blevet tradition at koble ugen sammen med et eller flere besøg andre steder i Europa, hvor den katolske kirke trækker vejret dybere end her i smørhullet DK! På vej sydpå gjorde vi derfor ophold i Schwerin, salig Niels Steensens sidste station på jord – provst Albrecht viste os rundt, og jeg tror, at mange fik lyst til at deltage som pilgrim til Schwerin, hvis det kunne gå hen og blive en tradition for danske katolikker. Schwerins domkirke er en flot kopi af Marienkirche i Lübeck, og vi nød besøget der, omgivet af orgelmusik og velbevarede minder fra Middelalderen.

3 dage nød vi godt af jesuiternes gæstfrihed i Berlin, i Canisius Kolleg, hvor vi boede i Alfred Delp Haus, opkaldt efter en af Nazitidens mange tyske martyrer. Vi deltog i en flot søndagsmesse i Skt. Hedwig-katedralen samt stiftede bekendtskab med nogle af Berlins seværdigheder i øvrigt. Vi var i Plötzensee, det dystre sted, hvor dødsdommene blev eksekveret over de mennesker, der var involveret i det fejlslagne attentat på Hitler i 1944. Ikke

langt herfra ligger klosterkirken Maria Regina Martyrum, Maria martyrenes Dronning. Helt moderne, men vel nok for mange den stærkeste oplevelse i Berlin, en betagende minderne i beton og stærke farver, hvor det evige lys kæmper med mørket – et minde om alle dem, der i Plötzensee fik samme skæbne som Jesus på Golgatha.

Fra Berlin gik turen videre til Dresden, endnu stærkt mærket af verdenskrigen. Verdens flotteste rokokoaalæg, Zwinger, er ved at blive restaureret. Den katolske Hofkirche er fint istandsat ved privat indsats.

Næste station var Prag, som med rette kaldes »Den gyldne stad«. Vi mødte her stærke minder fra det forbigangne, især i Skt. Vitus katedralen på Hradcanyborgen, et gotisk mesterværk fra højmiddelalderen med gamle mosaikker, der fuldtud står mål med dem i Chartres. Vi mødte glade og venlige mennesker, og vi fornemede en stærk optimisme i dette tidligere Østland. Men det var sløjt med kommunikationen, for hvor var der få, der talte og forstod et vesteuropæisk sprog. Vi må selv lære noget tjekkisk til næste gang!

Jens Schwartz

Kirkeklokke, ej til hovedstæder Fra Skt. Josephs Hospital til Skt. Vilhelms kirke

I kirkebyggeri tæller årene ofte som dage. Nu er det flere år siden Claus Bønnelykke var oppe i tårnet på Skt. Josephs Hospitals kirke i Griffenfeldts-gade i København for at hente kirkeklokken, der har kaldt søstre og patienter til messe og andagt i mere end en menneskealder.

Klokken blev kørt til Skt. Vilhelms Kirke i Hille-rød, og vi lavede en lille skammel til den, og der lå den så i våbenhuset under trappen og så stor og dejlig ud.

Nu og da prøvede en stærk mand kræfter på den, løftede den lidt op, og hvis så en anden slog

til, fik den stemme. Men ellers lå den tung og stille og ventede. Ventede, mens basarer, loppemarkeder og indsamlinger endelig fik rejst tårnet.

Nu hænger den under sit kobbortag, der foreløbig stråler i solen. Det skal blive irgrønt som klokken og som andre tårne i Hille-rød, og klokken skal ringe til messe og dåb og bryllup og begravelse, og den skal klemte ved forvandlingen.

Vi har flere i menigheden, som er vokset op med den klokke i Griffenfeldts-gade, og som glæder sig over, at netop den nu hører til vores kirke.

Henning Egelund

Møder og arrangementer

Husk mediehøringen i København

»Bispedømmets fremtidige mediepolitik«. Mediehøringen finder sted lørdag den 5. oktober i Englesalen, Jagtvej 183, 2100 Kbh. Ø. Der startes kl. 10 og sluttes kl. 16. Alle er velkomne.

Næstved, Vor Frue Kirke:

Præstøvej 29. Tlf. 53 72 09 85

Torsdag den 24.10. kl. 19.30:

Menighedsaften

efter rosenkransandagten (kl. 19).

Pater Dudek fortæller om Redemptoristordenens generalkapitel og om sine oplevelser i Sydamerika.

Kaffebord. Alle er velkomne.

Stenogildet afholder møde

med emnet

»Familieplanlægning og Billings metode« torsdag den 26. september 1991 kl. 19.30 i Sankt Ansgar Kirkes menighedssal, Bredgade 69A st., 1260 Kbh. K. Fremlægning og orientering om Billing's metode med efterfølgende diskussion, bl.a. under medvirken af den danske »Billing-gruppe«.

Alle interesserede er velkomne!

Stenogildets bestyrelse

»Magleåstræf«

Søndag den 6. oktober 1991

Tidl. folketingsmedlem, sognepræst Margrethe Auken: »Er dansk kultur kristen?«.

14.00: Kaffe/te og kage i stuerne

15.00: Foredrag i salen.

Pris: kr. 25,00 for voksne - børn gratis.

Bus 328 fra Birkerød Station kl. 13.03 til Magleås.

Bus 184 fra Holte Station på minuttallene 04/24/44 til Høsterkøbvej.

Magleås Styrelse.

Koncert i Jesu Hjerter Kirke

Onsdag d. 9. oktober kl. 20.

Orgel:

Ole Eriksen (organist i Kerteminde Kirke).

Sopran:

Elly Bruunshuus (sanger i Jesu Hjerter Kirkekor).

Orgelværker af:

S. Scheidt, J.S. Bach og Buxtehude.

3 sange/salmer af C.E.F. Weyse.

Arier af J.S. Bach og G.F. Händel.

Retræter på Als Kloster

ved pastor Poul Clausen

Mandag d. 14. oktober kl. 18-fredag d. 18. oktober efter morgenmad Retræten foregår i stilhed med oplæg over bibelske tekster. Samtidig er der mulighed for personlig samtale. Pris: kr. 650,00.

Fredag d. 29. november kl. 18-søndag d. 1. december kl. 17 Indledning til adventen: Weekend-retræten foregår i stilhed med oplæg og mulighed for personlig samtale. Pris: kr. 375,00.

Nærmere oplysninger og tilmelding til Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg eller på tlf. 74 43 33 70.

DKKF på Magleås 1991

18. til 20. oktober Kvindeweekend.

Tema: Ingen fred uden retfærdighed, Baseldokumentet. v/p. A. Dekkers, S.J. Pris: for medlemmer 410 kr., for ikke medlemmer 610 kr. Tilmelding + depositum 150 kr. til Ursula Blanke, Skovbrynet 7, Arnborg, 7400 Herning, inden 5. oktober.

Tlf. 97 14 90 69. Giro 2 02 94 72.

Landsstyrelsen.

Skt. Annæ Kirke Basar-Loppemarked '91

Lørdag den 5. oktober kl. 10-17 og søndag den 6. oktober kl. 11-15 er der basar-loppemarked i Skt. Annæ Kirke. (Den store sal). Foruden boder med nyt og gammelt samt overraskelser, er der restaurant med specialiteter fra frommøde lande samt konditori, hvor der serveres kaffe, the og chokolade med hjemmebag. Entre kr. 2.-. Gevinst på indgangsbilletternel Bus 2 kører lige til døren. Hørtelig velkommen!

Havearbejde på Magleås

Lørdag den 28. september mødes vi igen til havearbejde, hygge og samvær i den skønne frie natur på Magleås. På gensyn!

Jan Lange

Pax Christi Danmark indbyder til Inspirationsseminar »En ny verdensorden«

Kristne livsformer som inspiration til forandringer i samfundet.

Seminaret omfatter foredrag og gruppedrøftelser om bl.a.: bofællesskaber, økonomiformer, økologi, kooperative bevægelser, kirke.

Seminaret henvender sig til alle, som vil hente inspiration og formyelse.

Tid: 8. til 10. november 1991

Sted: Ømborgen, Ry, Jylland

Pris: 225 kr. for voksne, børn 0-4 år gratis.

5-14 år, 110 kr.

Yderligere opl.: Tlf. 33 93 58 25 eller 31 65 72 32.

Tilmelding senest 7. oktober til:

Pax Christi Danmark, c/o Kateketcentralen, Vesterbrogade 28, 3., 1620 København V.

I øvrigt henvises til omtalen s. 3 i dette nummer.

Katolsk Arbejderaktions mødekalendar for oktober kvartal 1991

4/10 kl. 20.00:

Orienteringsmøde i Newmanstuen

19/10 kl. 16.45:

Fællesmesse og sammenkomst

1/11 kl. 20.00:

Orienteringsmøde i Newmanstuen

16/11 kl. 16.45:

Fællesmesse og sammenkomst

29/11 kl. 20.00:

Generalforsamling, Newmanstuen.

Forslag skal være formanden i hænde senest 22/11

6/12 kl. 20.00:

Orienteringsmøde i Newmanstuen

14/12 kl. 16.45:

Fællesmesse og julekomsammen

Newmanstuen befinder sig Sankt Kjeldsgade 3, kld.

Fællesmesserne afholdes i Skt. Augustin, kapellet

Henvendelser kan ske til: George Bune Andersen, tlf. 31 29 51 10

Alle, der kan støtte vort apostolat, er velkomne.

Det sker på Magleås:

Sø. d. 29.9.-fr. d. 4.10.:

Den jour. efteruddannelse.

On. d. 2.-to. d. 3.10.:

Københavns Teknikum.

Fr. d. 4.-lø. d. 5.10.:

Skt. Josephs skole, Roskilde.

Søndag d. 6.10. kl. 14.00:

Magleåstræf v/Margrethe Auken,

»Er dansk kultur kristen?«

- se annonce i k.o.

Ti. d. 8.-to. d. 10.10.:

Jægerspris soc.pæd. sem.

On. d. 9.-to. d. 10.10.:

Karlebo kommune.

Lø. d. 12.-sø. d. 13.10.:

Katolsk Arbejder Aktions v/George Bune-Andersen.

Sø. d. 13.-fr. 18.10.:

Ludwig Windhorst Haus.

Fr. d. 18.-sø. d. 20.10.:

Danmarks katolske Kvindeforbund.

Sø. d. 20.-fr. d. 25.10.:

Den jour. efteruddannelse.

Sø. d. 20.-ti. d. 22.10.:

Italiensk lærerforening.

Fr. d. 25.-lø. d. 26.10.:

Danmarks Radio.

Ma. d. 28.-ti. d. 29.10.:

Danmarks Radio.

Ti. d. 29.-on. d. 30.10.:

Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 30.-fr. d. 1.11.:

Jægerspris soc.pæd. sem.

En aktiv tjeneste i kirken: At bede

Mandag den 7. oktober inviteres til Fæstmesse i Skt. Therese Kirke, Hellerup til ære for Rosenkransens Dronning.

Vi begynder med Rosenkrans 19.30, derefter følger messen ca. kl. 20.

Radio Steno Katolsk Lokalradio

Sct. Kjeldsgade 3, Kbh. Ø. Giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 MHz
Magsinprogram og telefonprogram, f.eks.:
30.9.: Katolsk praksis i hverdagslivet - hvad er
det? v/Ingegerd Riis og Marie Ørtved.

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 MHz

Vekslede programmer, bl.a.:

Ugens gæst: Kristne politikere:

26.9. : Erling Tidemann (V)

26.9. : Bibelredaktionen: Om bibelover-

sættelse

2.10.: Horisontredaktionen: Om Estland

3.10.: Flemming Koefoed Svendsen (Krf.)

3.10.: Litteraturredaktionen: Om salmer

Tegne- og maleskole

Undervisning i natur- og portrætmaleri. For
begyndere som øvede. Små hold.

Henvendelse: Tlf. 31 64 23 87.

Tegnelærer Jan Schou

DUK-kalender

Ministrantweekend den 27.9.-29.9. 1991 på
Øm for de 10-16 årige.

Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 6.9. 1991.

Kursus for Mini-KUK ledere den 28.9. 1991 i
Vejle for Mini-KUK ledere samt interesserede.

Pris kr. 100,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse

(dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmel-

ding og betaling senest den 7.9. 1991.

Ledertræning den 4.10.-6.10. 1991 på Øm for

alle landets KUK-ledere og potentielle KUK-

ledere samt interesserede.

Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.

Børnelejr den 14.10.-19.10.1991 på Øm for de

7-13 årige. Pris kr. 500,00 samt kr. 125,00 for

fællesrejse.

Troslærerkursus den 13.10.-19.10. 1991 er

afløst.

Musikweekend den 1.11.-3.11. 1991 på Øm

for musikinteresserede. Alder: 14 år og opef-

ter.

Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse

(dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmel-

ding og betaling senest den 11.10. 1991.

Kursus om børne- og ungdomsliturgi den

1.11.-3.11. 1991 på Magleås for alle interesse-

rede fra 17 år og opefter. Pris kr. 475,00.

Tilmelding og betaling til Magleås, Elin

Udam, Høsterkøbevej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42

81 07 15 senest den 18.10. 1991.

KUK vest weekend den 8.11.-10.11. 1991 i

Sønderborg for alle KUK'ere og interesserede

i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter.

Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.

Tilmelding og betaling senest den 18.10.

1991.

Interspisning den 16.11. 1991 i Tåstrup for

alle internationale grupper og interesserede.

Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet er

gratis. Der vil blive mulighed for at købe en

spisebillet for kr. 10,00 samt lys øl/sodavand.

Medarbejderledertræning den 22.-24.11.

1991 på Bissrup for repræsentanter, redak-

tioner og udvalg nedsat af DUK.

Kurset er gratis for deltagere.

Tilmelding senest den 1.11. 1991.

Åbent Hus med julehygge tirsdag den 17.12.

1991 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1991-1.1. 1992 på Øm

for unge over 16 år samt børn ifølge med

voksne.

Pris kr. 550,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse

(dog kr. 175,00 for dem over 25 år).

Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt

ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Skt. Ansgars Kirke Ældreklubbens lotteri

1. Transistorradio	561
2. El-koger	528
3. Manglebræt	402
4. Venetiansk bordløber	459
5. Broderet pude	473
6. Cloisonne-vase	366
7. Hæklet sjal	566
8. 4 dessertglas	562
9. Broderet kaffedug	297
10. Håndvævet sjal	310
11. Orkidé-vase	526
12. Parker-pen	527
13. Afrikansk madonna	321
14. Terracotta-madonna	542
15. Broderet billede af Kbh. år 1700	429

Gevinsterne kan afhentes på kirkens kontor
Bredgade 64. Tlf. 33 13 37 62 senest den 1.
november 1991 mod forevisning af lodsed-

Busrejse

»Oplev Polen fra Østersøen
til Tatra-bjergene« 12.-23.11. 1991.

Rundrejse i Polen, hvor vi kan se et lille udsnit
af attraktioner, som man kan blive budt på
under ferieophold i Polen.

Under rejsen besøger vi de steder, som er en
slags visitkort for det gamle land, med dets
1000 år gamle historie og traditioner.

Vi besøger bl.a. Gdansk, Torun, Warszawa,
Zakopane, Krakow, Auschwitz, saltminen Wi-
eliczka, pavens fødeby Wadowice, klosteret
Czestochowa.

Prisen for 11 dages rejse

med 1/2 pension kun 2895 kr.

Ring efter programmet, tlf. 53 77 08 86.

Tilmelding senest den 18.10. 91.

Regnbuen Rejsebureau - medlem af rejsega-
rantifonden

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke
Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette

testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontor-

et.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor

Bredgade 69A, 1260 København K.

Tlf. 33 11 60 80

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske
Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Stor-
 københavn. Gratis for begge parter formidles
kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De
at udleje eller leje - ring til Katolske Menig-
hedsplejer 33 15 23 03.

Legater

Stiftelsen Mariahemmet

yder støtte til unge, danske katolikker, der har
afsluttet folkeskolen og er under uddannelse -
dels som stipendium dels som rentefrie lån.

Skema til ansøgning, der må indsendes inden
den 28. oktober 1991, kan hentes eller rekvir-
res ved indsendelse af frankeret svarkuvert til
bestyrelsens formand Jan Lange, Bakkevæn-
get 1, 2820 Gentofte.

Yderligere oplysninger kan fås ved tlf. hen-
vendelse til Jan Lange på nr. 31 65 88 75.

Alle ansøgere vil få skriftligt svar inden jul.

Lensbaron og lensbaronesse Stampe Charisius Legat

yder legatstøtte til katolske kvinder og/eller
børnerige familier i vanskelige økonomiske
kår.

Legatportioner kan søges ved henvendelse
inden 28. oktober 1991 med tydelige oplysning-
er og påtegning af sognepræst eller anden
gejstlig myndighed.

Ansøgning sendes til formanden for bestyrel-
sen Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gen-
tofte.

Alle ansøgere vil få skriftligt svar inden jul.

Døde

R.I.P.

Vor kære far, svigerfar, morfar og farfar,

gartner

Ernst Pedersen

har fået fred.

Horsens, 4. september 1991.

Annette og Karl

Margrethe og Erik

Kaj og Kirsten

Henning og Hanne

og børnebørnene

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.

Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesik-
ring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155

Osterbrogade 226

Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153

31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,

der er medlem af

Bedemændenes Landsforening

Reference:

Sankt Joseph Søstrene

Benediktinerinderne

af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne

i Deres hjem

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal,
Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

Aut.
el-installator

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle

Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester

Bernhardt Christiansen

Solbærvvej 8, Sabro.

Tlf. 86 94 82 10

DANSK OLIE KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:

RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og
servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Pianostemmer

Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor **rådgiver**

REGISTRERET REVISOR FRA

Jørgen Brangstrup

SCT. ØLSGADE 10

REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Tømrermester
Ferd. Færch & Co. A/S
Strandvejen 23 . Ålborg
Telefon 98 16 26 00

Krig skal bandlyses

Bad Virbel (KIPA) - Den katolske fredsbevægelse Pax Christi venter et »entydigt og profetisk vidnesbyrd om ikke-vold« fra bispesynoden om Europa, som finder sted i Rom i slutningen af november.

Den tyske sektion af Pax Christi appellerede til

deltagerne i bispesynoden om at bandlyse krig som middel til at løse politiske konflikter. »En kirke, der ikke er beredt til generelt at fratage krige enhver legitimation, kan hverken forstå tidens tegn eller forblive tro mod evangeliet«, hedder det i en udtalelse.

Beder kirker om hjælp

(Fortsat fra forsiden)

fortiden, men nu må vi også til at tale om vores fremtid, siger den jugoslaviske primas.

Massakre belaster dialog

Topmødet mellem lederne af de to kirkesamfund var også kølig, fordi den serbiske delegation nægtede at tage stilling til indsættelsen i midten af august af en ortodoks biskop i byen Dalj, en kroatisk by med en stor serbisk befolkning. Ved denne lejlighed erklærede biskop *Lukijan Vladulov*, at Dalj var »hellig serbisk jord«, og at serbere var et »helligt folk«, der måtte forsvare sig.

Disse udtalelser faldt efter en massekrænkelse på kroater i Dalj i begyndelsen af august. Området beherskes af den serbiske milit,

og i følge derboende franciskanere gik militsen rundt med en liste på kroater, som de troede skjulte våben. De gik fra hus til hus og dræbte dem, de mødte hjemme. Det er franciskanernes opfattelse, at mellem 600 og 1.000 blev dræbt. Samtlige overlevende kroater er flygtet.

På pressekonferencen efter kirkeledermødet blev talsmændene spurgt, om der var blevet talt om den omstridte embedsindsættelse. Den ortodokse kirkes talsmand, biskop *Irinej* svarede, at der ikke var blevet talt om detaljer, men kun om principielle spørgsmål. Den katolske kirkes talsmand, biskop *Srecko Badurina* af Sibenik havde heller ingen kommentarer.

Biskopper om økonomi

(Fortsat fra forsiden)

der og menneskets værdighed.

De arbejdsløses nød

Markedsøkonomi er ganske vist et system med betydelig styrke, men den kræver, som også paven har betonet i sin seneste socialencyklika »*Centesimus annus*«, en lovgivningsmæssig ramme for at sikre menneskeværd, som ikke kommer i stand alene ved markedets frie kræfter.

De arbejdsløses nød ligger de amerikanske biskopper på hjerte. De opfordrer Kongressen til at reformere arbejdsløshedsforsikringssystemet, især fordi arbejdsløsheden rammer mange unge mennesker, der netop har grundlagt en familie. Også mange midaldrende arbejdstagere bliver tvunget til at gå på for tidlig pen-

sion eller for at overleve tage arbejde, de egentlig er overkvalificeret til. De mener, at politikerne ofte udelukkende koncentrerer opmærksomheden på de statistiske tal om de arbejdsløse. Men hvordan de berøres liv ser ud, ved de ikke noget om, formår bispesynoden.

Evangeliets sociale budskab ikke ren teori

Til sidst i erklæringen bringer de pавens ord i erindring, at evangeliets sociale budskab ikke skal være ren teori, men grundlaget for handlen. Johannes Paul II beder os indstændigt om at foretage de nødvendige ændringer i vort økonomiske system, så vi kan praktisere vor kærlighed mod næsten, særligt mod de fattige, som er dem, kirken genkender Kristus i, siger de amerikanske biskopper.

Den hellige Birgitta mindes i Peterskirken

Deltagere fra Sverige og Finland

Den 5. oktober festligholdes 600-året for den hellige Birgittas helgenkåring med en økumenisk gudstjeneste i Peterskirken. Foruden pave *Johannes Paul II* deltager ærkebiskopperne *Bertil Werkström* fra Uppsala og *John Wilström* fra Turku i Finland. Af nordiske katolske biskopper deltager *Hubertus Brandenburg* og *Paul Verschuren*.

Et forsøg på at få en dansk luthersk biskop med til gudstjenesten mislykkedes, oplyser informationsmedarbejder *Jan Folkegaard* fra Bispedømmet Stockholm. Under den

økumeniske gudstjeneste vil der blive bedt for de kristnes enhed. Vatikanet betegner dette økumeniske møde, som et fremskridt, der er opnået mod den enhed, som både katolikker og lutheranere stræber efter.

Jubilæet fejres også med bl.a. internationale studiedage over temaet »den hellige Birgittas profeti om fremtiden«. *Tore Nyberg*, Odense Universitet vil blandt andet tale om »Birgittas karisma og profetiske gaver er endnu aktuelle«.

kk

Patriark imod helgenkåring af tsar

Moskva (KNA) - Den russisk-ortodokse kirkes overhoved, patriark *Alexej II* afviser en eventuel helgenkåring af Ruslands sidste tsar. Kravet stammer

fra nationalistiske og monarkistiske kredse i Rusland, men Moskvas patriark kalder det for urimeligt. En helgenkåring gælder ikke blot et menneskes død som martyr, men også dets hele liv, og hvis tsar *Nikolaus'* politiske aktivitet skulle helgenkåres, blot fordi han blev skudt af bolsjevikkerne, opstår der en fare for ideologisering, mener patriarken. Han tilføjer, at det ikke er af frygt for en konfrontation med de sovjetiske myndigheder, han er imod helgenkåringen, men af rent religiøse grunde.

Tsar *Nikolaus II* blev sammen med hele sin familie myrdet den 16. juli 1918.

Paven til Brasilien

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* vil fra d. 12. til d. 21. oktober besøge Brasilien. Rejsen begynder i Natal mod nord, fører over Sao Luis, Brasilia, Mato Grosso, Florianopolis og slutter i Bahia. Det bliver pавens anden rejse til Brasilien. Den første fandt sted i juli 1980.

Opus Dei grundlægger skal saligkåres

Finder sandsynligvis sted i foråret

Rom (KIPA) - Saligkåringen af grundlæggeren af Opus Dei, *Josemaria Escrivá de Balaguer* (1902-1975) finder sandsynligvis sted foråret 1992, oplyser kredse i Vatikanet, der står Opus Dei nær. Desuden henviser de til den hurtighed, saligkåringprocessen er foregået i, kun 16 år efter Balaguers død. Den 6. juli offentliggjorde kongregationen for salig- og

helgenkåring et dekret, hvor et under ved ham blev anerkendt. Det drejer sig om helbredelsen af en ondartet svulst hos en spansk ordenssøster.

Balguer grundlagde Opus Dei i 1928. I 1983 blev bevægelsen omdannet til et personligt prælat og omfatter 1400 præster og 75.000 lægmedlemmer i 80 lande.

Debat i USA om katolsk dommer

Washington (KIPA) - Nomineringen til dommer i USAs højesteret af den sorte katolik *Clarence Thomas* er stødt på modstand. D. 10. september begyndte det amerikanske senats retsudvalg arbejdet med at vurdere, om det kan stadfæste udnævnelsen. Samtidig foregår der i offentligheden en debat om Thomas' politiske, juridiske og religiøse indstilling.

Aborttilhængere frygter, at Thomas vil benytte

sit nye embede til at skærpe love vedr. svangerskabsafbrydelse. Den demokratiske guvernør i Virginia, *Douglas Wilder* erklærede til journalister, at det er et spørgsmål, hvor megen loyalitet juristen skylder paven. Biskop *Walter Sullivan* i Richmond svarer hertil, at man i dag ikke kan anklage katolikker for »tvivlsom loyalitet«. Alligevel har nomineringen af Thomas ført til en ny anti-katolsk bølge i USA.

Kardinal de Lubac død

En af de mest kendte teologer i dette århundrede,

den franske kardinal *Henri de Lubac* SJ døde den 4. september i en alder af 95 år. De Lubac havde afgørende betydning for Det 2. Vatikankoncil, idet han bl.a. var med i den forberedende kommission til konciliet.

I 30'erne og 40'erne mistede de Lubac efter pres fra Vatikanet sin lærestol, men han blev rehabiliteret af pave *Johannes XXIII*.

Katalog over katolsk presse i Europa

Et omfangsrigt katalog over hele Europas katolske presse er udgivet af Den katolske presses Vdensforbund UCIP. (Bogstaverne står for Union Catholique Internationale de la Presse).

Kataloget bringer i alfabetisk rækkefølge de katolske blades titel samt Forlags- og redaktionsadresser.

Bogen gælder hele Europa, men uden Sovjetunionen. Dog er Litauen med og naturligvis også Skandinavien og Island.

Kataloget kan fås for 20 DM hos UCIP-region Europa, Adenauerallee 134, D- 5300 Bonn.

Telefon 009 49 0228 215334.

**katolsk
orientering**

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin,
Susanne Wogensen og Ruth Plum

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

**Næste nummer
udkommer
den 9. oktober**

Bispevisitats i Esbjerg, side 2

Den nordiske Bispekonference, side 3

Missio Danmark, side 5

Et pastoralt redskab, side 6-7

katolsk orientering

Vatikanet kræver storstilet hjælp til den tidligere østblok *Industrilandene må punge ud*

Moskva (KIPA) – Vatikanet kræver, at industrilandene yder en storstilet økonomisk hjælp til de tidligere østblokløse efter kommunismens fald. Uden et økonomisk grundlag risikerer alle de politiske fremskridt at falde på gulvet, siger Vatikanets udenrigsminister, ærkebiskop Jean-Louis Tauran ved åbningen af den tredje CSCE-menneskerettighedskonference i Moskva. (CSCE er sikkerheds- og samarbejdskonferencen i Europa).

Områder som rets-

sen, socialvæsen, information og kultur skal organiseres med hjælp fra de rige lande, mener Tauran. I denne sammenhæng citerede han »Centesimus annus«, rundskrivelsen hvori pave Johannes Paul II understreger, at Europa af i morgen ikke kan leve i fred, hvis fortidens konflikter skærpes ved økonomisk uretfærdighed, åndelig utilfredshed og fortvivelse.

Krig bør være umulig i Europa

Ærkebiskop Tauran fremhæver, at vold og undertrykkelse aldrig mere bør være midler til at løse politiske og sociale problemer. Europa skal være en verdensdel, hvor krig er umulig, sagde Tauran med henvisning til den meget alvorlige situation i Jugoslavien.

Begivenhederne i Moskva og USSR har vist, at man altid skal være årvågen. Friheden skal stadig vindes, sagde Tauran. I den forbindelse udtrykte han sin store respekt for den håndfuld folk, som i sommeren 1991 med »deres bare hænder har ændret historiens løb«.

Pave-dokument udgivet i Sovjet

Moskva (KIPA) – For første gang siden revolutionen i 1917 er et pavedokument udkommet officielt i Sovjetunionen. I samarbejde med to britiske forlæggere og en gruppe London-katolikker kunne Moskvas katolikker udgive de to sociale rundskrivelser »Rerum novarum« og »Centesimus annus« på Ostankino Enterprise forlaget.

180 journalister fra Europa mødtes 25. til 29. september i Fribourg, Schweiz under temaet »Europa i opbrud – veje for fremtiden«. Målet for mødet var dels at blive informeret om, hvad der er sket efter sammenbruddet i Østeuropa og dels hvad katolsk presse kan bidrage med til et enigt og solidarisk Europa. Stort set samtlige lande deltog for første gang i Europa-afdelingen af UCIP, »den katolske verdensunion af Journalister«. Bl.a. var de nordiske lande, Sovjet, Litauen, Estland og Kroatien repræsenteret. »katolsk orientering« bringer mere i et senere nummer. Foto: Knud Kluge.

Ærkebiskop til den nordiske Bispekonference: Gør alt hvad I kan for at vore landsmænds lidelser ophører Kroatiske og slovenske ærkebiskopper appellerer til de nordiske biskopper

»Vi beder jer, gør alt, hvad I kan, for at mange millioner af vore landsmænds lidelser ophører og for at denne absurde ødelæggelse af vort land i Europas hjerte ophører«. Dette nødråb har ærkebiskoppen af Split Frane Francic sendt til Den nordiske Bispekonference den 10. september.

Ærkebiskoppen opfordrer til beslutsomhed på ofrenes, retfærdighedens og frihedens side, for at »denne rasende erobringspolitik holder op én gang for alle«. Francic beder om forbøn for det kroatiske folk og for den internationale anerkendelse af Kroatien og Slovenien.

Vi ønsker
fred med alle
Kardinal Franjo Kuharic

takker i et brev af 30. august Den nordiske Bispekonference for biskoppernes sympatitilkendegivelse, for deres forbøn og solidaritet i den store nød, Kroatien befinder sig i.

Franjo Kuharic oplyser, at situationen bliver stadig mere forfærdelig. Indenfor Kroatiens område fungerer over 40 præster ikke længere, og mange kirker er enten fuldstændig ødelagt eller beskadigede. »Vi ønsker fred med alle, men i retfærdighed og frihed. Men der findes altså kræfter, som kun tror på erobring og magt«, slutter kardinalen.

En stor trøst for os

Ærkebiskop Alois Sustar, Ljubljana takker i et brev af 5. september de nord-

ske biskopper for deres løfte om bøn og solidaritet. Det er en stor trøst for os i disse svære tider, siger den slovenske ærkebiskop,

der selv over for de kroatiske biskopper har forsikret om slovensk solidaritet.

kk

Jesuiternes Østasien-ekspert: 20 illegale biskopper anerkendt af paven

Vred reaktion fra Vatikanet

Rom (KIPA) – Papir er tålmodigt, og så længe bestemte afsløringer kun kan læses i fagtidsskrifter, vækker de kun lidt opsigt. Anderledes går det, når jesuiternes Østasien-ekspert p. Giuseppe Pittau, på en pressekonference i Rom henviser til en sådan

publikation og dermed gør opmærksom på en »varm kartoffel«: 20 af i alt 60 biskopper fra den regime-tro »Patriotiske forening af kinesiske Katolikker« skal være anerkendt af paven personligt og således være i fuldt fællesskab med
Fortæller på bagsiden

Der er grund til glæde

14 børn og voksne i Esbjerg firmet af biskoppen

Der er grund til glæde. Det var den sætning, man oftest hørte i forbindelse med biskop *Martensens* besøg i Esbjerg i weekenden 31. august og 1. september.

Om søndagen firmede biskoppen 14 børn og voksne. Imod sædvane var de fleste af firmanderne voksne. Helt usædvanligt er det dog nok, at 8 konvertitter optages samme dag og derefter firmes.

Messe og reception

Denne begivenhed blev markeret med en festmesse, og bagefter festede menigheden med de mange nye trosfæller ved en reception i skolens sal.

Denne festlige begivenhed var en del af biskoppens visitats. Som hyrde for hele den katolske kirke i Danmark, hører det som

bekendt med til biskoppens embede at sørge for at besøge alle de lokale menigheder med mellemrum for at se, hvordan det står til.

Mødet med flere medarbejdere

Lørdag den 31. august var det blevet Esbjergs tur, og biskoppen havde ønsket at mødes med forskellige medarbejdere i menigheden, der havde mulighed for at orientere biskoppen om deres arbejde og evt. forelægge ham spørgsmål i den forbindelse.

Der var gået besked ud til samtlige husstande i menigheden om dette besøg, og de faste medarbejdere samledes med biskoppen lørdag formiddag til en længere drøftelse.

Kirsten Brink

Biskoppen firmede søndag den 1. september 14 børn og voksne i Esbjerg.

Tilgang på et hundrede katolikker i menigheden i Esbjerg

Biskoppen på menighedsbesøg i Esbjerg

22 medarbejdere samt sognepræst, *Lars Messerschmidt* og formanden for menighedsrådet, *Knud Johannessen* fra forskellige områder i sognearbejdet, deltog i mødet med biskoppen.

Af et referat fra mødet fremgår det, at der inden for det sidste år er kommet en tilgang på ca. 100 katolikker i sognet. Det skyldes ikke tilflytning, men et »intense opbyggende arbejde«, siges det. Specielt har den store gruppe polakker været uvant med registrering i kirkekontoret.

Biskoppen opfordrede menighedsrådet til én gang årligt at indbyde grupper til et møde, hvor man kunne drøfte spørgsmål af fælles interesse.

Undervisning

6 grupper undervises i Esbjerg, og hver gruppe har sin egen lærer. Ialt 70 børn og 8-20 voksne deltager i sognets undervisning, der foregår i skolens lokaler.

Der er et minihold med de små fra børnehaveklassen og 1. klasse samt første-kommunionsholdet. Derudover har sognet et mellemgruppehold (4. klasse), hvor børnene indføres i kirken, messens opbygning m.v. Herudover er der firmelsesundervisning, der varer i to år, fordi der kun firmes hver andet år. Efter firmelsen er der igen tilbud om undervisning. Og sidst har sognet et tilbud for de voksne.

Ialt gives der 10 lørdage

undervisning á to timers varighed i 6 år. Det såkaldte »nordiske system« benyttes i religionsundervisningen på skolen.

Ungdomsarbejde

Der er ikke noget katolsk ungdomsarbejde i Esbjerg, men DUK vil sende repræsentanter til et besøg i menigheden. Vietnameserne har dog en ungdomsgruppe, men her er sprogproblemer, fremgår det videre af referatet. Børn og unge fra sproggrupper følger sogneundervisningen, og herudover får vietnameserne og polakkerne undervisning på eget sprog én gang om måneden. En stor forældregruppe bakker ungdomsarbejdet op, og sognets 220 unge i alderen 5-26 år skal meldes kollektivt ind i DUK. Biskoppen anbefalede i denne forbindelse Øm-lejrene.

Skt. Nikolaj Skole

Den ny skoleleder på Skt. Nikolaj Skole, *Annelise Bruus* deltog i mødet med tre lærere. Hun ønskede to timer ugentlig til kateketundervisning, men må »nøjes« med én time til kateketundervisning og én time til kristendomsundskab, dels ved katolske lærere og dels ved protestantiske. *Annelise Bruus* glædede sig over et engageret lærerkollegium, og en skole præget af åbenhed og en god ånd.

Der er skolemesse hver torsdag morgen, og der er god tilslutning, fremgår det. Man overvejer nu at

indføre økumeniske gudstjenester.

Skolen har 217 elever, hvor af 10-15 pct. er katolikker. Af de 18 lærere er 3 pct. katolikker. Ialt 94 børn står på venteliste.

Skt. Nikolaj Børnehaven

Lederen af Skt. Nikolaj Børnehaven, *Inga Jacobsen* oplyste, at der er et formiddagshold på 20 børn og et eftermiddagshold på 20 børn. 5 pædagoger er ansat, heraf ingen katolikker, men alle bakker kirken op, fremgår det videre.

Børnehaven er tilsluttet »Foreningen af katolske børnehaver i Danmark«, og i de sidste fem år er 30 børn fortsat på den katolske skole, selv om hverken forældre eller børn er katolikker.

Børnene følger kirkeårets gang ved at deltage i specielle arrangementer i kirken, andagter, krybbespil o.l.

Lægmandsgrupper

Menigheden har forskellige lægmandsgrupper herunder lektorgruppe, kom-

munionssuddelere, besøgstjeneste, gudstjenester hos søstre og ministrantgruppe.

Menigheden har 21 ministranter, og det er menighedens håb, at de større drenge vil fortsætte i ungdomsarbejdet og eventuelt diakonarbejdet.

Herudover udgives et sogneblad på 5. år. Oplaget er vokset fra 250 husstande til nu 350.

Mødet sluttede med en drøftelse af mediarbejdet i menigheden, idet man samarbejder med det lokale kristne tv, Kanal 7. Der sendes 3½ time om ugen. Det har taget et års forberedelse at komme igang. Der var imidlertid forskellige opfattelser af programmernes kvalitet. Biskoppen ønskede, at Folkekirken inddrages i dette mediarbejde, og man ville fra menigheden igen forsøge at få flere folkekirkemenigheder repræsenteret.

Biskoppens visitats sluttede med firmelse af 14 børn og voksne, hvoraf 8 samme dag var optaget i kirken.

kk

Færøernes børn og unge skal ikke være som »Palle alene i verden«

DUK vil i kontakt med unge katolikker på Færøerne

DUK, Danmarks Unge Katolikker ønsker at holde en regelmæssig kontakt til børn og unge på Færøerne. Det meddeler ungdomskonsulent, *Susanne Hoyos* til »katolsk orientering«. Da Færøerne også hører til Danmark, og dermed også til DUK, bispedømmets officielle børne- og ungdomsarbejde, har hovedbestyrelsen besluttet, at der skal kontakter i gang.

Det vil bl.a. ske ved, at DUKs blade, kursustilbud og lejraavis sendes direkte til børnene og de unge, »så de fornemmer, at de ikke er »Palle alene i verden«. Dernæst vil DUK støtte to

rejser til Danmark pr. år for deltagelse i en DUK-sommerlejr.

Susanne Hoyos giver udtryk for, at der på den måde opstår værdifulde relationer, og hun henviser til den færøske menighedsrådsformand, *Kin Magnussen*, der nævnte, at hendes deltagelse i Øm-lejren 1956 havde betydet meget for hende. Kin Magnussen redegjorde for det katolske kirkeliv på Færøerne på pastoralrådsmødet i juni.

DUK håber på at kunne bidrage til, at isolationen som katolik på Færøerne bliver mindre.

kk

Tantholdt Hansen i Højlund-udsendelse

Niels Højlund fra TV2 besøgte i foråret *Peter Tantholdt Hansen SJ* i Andesbjergene i Peru. Det er blevet til en TV-udsendelse i serien »I Danmark er jeg født«. Udsendelsen bringes iflg. det foreløbige

program mandag den 21. oktober kl. 22.05 og ikke som tidligere meddelt den 22. oktober. Da der kan komme ændringer, må læsere selv holde lidt øje med dagbladenes TV-orientering.

Julemarked 1991

Katolsk Menighedspleje søger effekter til vores loppe-torv.

Har De køkkengrej, service, elektriske maskiner, lamper, bøger og lign., henter vi det gerne.

Vi søger også effekter til salg på auktion på Julemarked. Ring 31 18 51 37, Merethe og Michael Plum (bedst efter kl. 18.00) og aftal tid for afhentning.

Katolsk Menighedspleje siger på forhånd tak for hjælpen.

Michael Plum

Kirken må klart undsige de riges voksende rigdom, som gør andre fattige

siger Pax Christi Danmark i en henvendelse om den kommende bispesynode til Den nordiske Bispekonference

Pax Christi efterlyser i nedenstående brev til Den nordiske Bispekonference et »bestemt entydigt ord« fra alle Europas biskopper om økumeni, om den ulige fordeling af goderne i verden og om ligeberettiget ansvar. Bispesynoden finder sted 28. november til 14. december.

Kære biskop Verschuren
I et brev fra d. 17. januar d.å. har den danske Pax Christi sektion på opfordring fra Pax Christi International henvendt sig til Den nordiske Bispekonference med nogle anliggender til den kommende specielle bispesynode om Europas fremtid. Sektionen har med taknemmelighed taget den velvillige modtagelse af disse anliggender til efterretning.

I dag vil jeg igen – på Pax Christi Danmarks vegne – udtale mig med henblik på den kommende synode. Denne gang på baggrund af det d. 31. maj af synodesekretariatet udsendte »Itinerarium«, der foreligger for os i engelsk oversættelse.

Først vil Pax Christi Danmark udtrykke sin glæde over, at nogle af dens anliggender fra den 17. januar er kommet klart til udtryk i de nuværende retningslinier. Vi tænker her på følgende:

1) Også problemstillinger af økonomisk, politisk og social karakter – altså spørgsmål, der ikke er rent religiøse eller rent åndelige – tages op i disse retningslinier. Sådanne spørgsmål vurderes som medbestemmende for Europas fremtid.

2) Også en åbenhed i Europa over for fattigdomsproblematikken i andre dele af verden, særligt den tredje verden, berøres. Europa må tage sin del af ansvaret for denne problematik yderst alvorligt.

Imidlertid har Pax Christi Danmark nogle ønsker til synoden, som ikke træder tilstrækkeligt frem i de romerske retningslinier for den forudgående debat. Det drejer sig om følgende ønsker:

1) I retningslinierne er kirken alene den katolske kirke. Den økumeniske dimension i processen mod en ny-evangelisering i Europa mangler. Men bispesynoden må på ingen måde falde tilbage og lade hånt om de økumeniske

resultater, der er opnået indtil nu. Vi tænker her frem for alt på den enstemmighed i analysen og den vilje til »omvendelse«, som kom til udtryk i Basel-mødets »Fred i retfærdighed« i 1989. Der blev spørgsmålene om fred, retfærdighed og miljø ikke adskilt fra kirkernes opgave med at forkynde evangeliet.

Under alle omstændigheder må vi undgå at efterlade os indtrykket af, at vi ønsker en alenegang fra den katolske kirkes side eller endog en rekatolicering af Europa. Når formanden for det nyoprettede Mellemkirkelige Råd i Folkekirken – den forhenværende indenrigsminister Britta Schall Holberg – for nylig kunne skrive (på baggrund af opbruddet i Østeuropa) »betyder situationen nu, at der kan være tendens til en kamp mellem kirkerne. Det betyder f.eks., at de lutherske kirker kommer i svære vanskeligheder i forhold til den katolske kirke.«, så gælder det meget om at mane en frygt i jorden ved en stor økumenisk åbenhed. Dette gælder såvel ved gennemførelsen af bispesynoden, holdningen i og udtalelserne fra bispesynoden, som det efterfølgende samarbejde.

2) Vi kunne ønske, at der blev lagt en mere radikal holdning for dagen end den, der ses i retningslinierne, f.eks. i spørgsmål om en acceptabel eller endog ideal livsstil i de vest-europæiske lande.

Det er nødvendigt, at kirken klart undsiger de riges voksende rigdom, som profiterer af den voksende armod hos de folkeslag, der er gjort fattige.

3) Når kirken taler om frihed, ligeberettigelse, myndighed og medansvarlighed for alle mennesker, skal den være troværdig. Det kan den kun være, når disse menneskelige egenskaber også kommer til udførelse i kirkens eget, indre liv. Bispesynoden bør besinde sig på, om det

ikke netop er en af grundene til den svindende indflydelse, kirken har i Europa, at enkelte troende eller grupper af troende,

(f.eks. kvinder) har gjort den erfaring, at de ikke har noget virkelig ligeberettiget medansvar for udviklingen af det kirkelige

liv og for kirkens tjeneste i verden.

4) Pax Christi Danmark er af den opfattelse, at nogle emner er så vigtige for den nærmeste fremtid for såvel Europa som den øvrige verden, at de må bringes på tale i en eller anden form. Emner, der i højeste grad har med ny-evangeliseringen af Europa at gøre. Vi tænker her særligt – men ikke udelukkende – på to områder, hvis behandling er afhængig af såvel den politiske, økonomiske og sociale holdning hos os alle, ligesom den afhænger af vores etiske indstilling og trosholdning. Det ene område er det desværre alt for aktuelle flygtningepro-

blem i Europa, det andet er rustningsindustrien og våbeneksporten. Et bestemt, entydigt, modigt ord fra alle Europas biskopper om disse emner ville være en opmuntring og styrkelse for mange mennesker af god vilje i vores verdensdel.

Pax Christi Danmark håber, at også denne udtalelse vil blive modtaget med samme åbenhed og velvilje som den forrige fra 17. jan., og at bispekonferencen vil tage disse anliggender med til bispesynoden.

På styrelsens vegne med en hjertelig hilsen

Anton Dekkers

Biskop Hans L. Martensen deltager i den kommende bispesynode i Rom

Den nordiske Bispekonference har blandt andet på sit møde i Stockholm talt om det ny Europa

Før dette års efterårsmøde mødtes medlemmerne af Den nordiske Bispekonference med biskopper fra de nordiske lutherske Folkekirker efter indbydelse fra ærkebiskop Werkström, Uppsala og biskop Brandenburg på Uddannelsescentret for den svenske lutherske kirke i Sigtuna. Den 19. og 20. september talte man i en venskabelig atmosfære om erfaringerne fra pavens pastoralbesøg, der åbenlyst har virket som et signal til et styrket samarbejde med den katolske kirke. Man diskuterede indgående biskoppens og kirkens opgaver og forpligtelser i Europa. Alle deltagerne i dette første møde vurderede de to dage i fællesskab som positive og anbefalede, at sådanne møder blev gentaget ved lejlighed.

Studiedag over kirkens sociallære

Bispekonferencen begyndte derefter den 21. september i Birgittasøstrenes gæstehus i Djursholm uden for Stockholm under ledelse af formanden, biskop Paul Verschuren af Helsinki, og den fejrede søndagsmessen i den katolske domkirke Skt. Erik i Stockholm sammen med menigheden.

Den 23. september holdt bispekonferencen en studiedag med dr. Anton Rauscher SJ, professor i Kristen Samfundslære i

Augsburg, over emnet »100 års katolsk sociallære« og »Fra kapitalisme til en retfærdig økonomisk orden«. Foruden grundspørgsmål i sociallæren talte man også om aktuelle spørgsmål i samfundsordenen i de post-kommunistiske lande og i de skandinaviske lande.

Ved siden af mange enkeltspørgsmål udarbejdede biskopperne et fælles ord til deres menigheder om gejstlige kald i vores tid. De vil sætte mod i unge mennesker til at svare positivt på Guds kald til præste- og ordenslivet.

Særsynode om Europa

Den nordiske Bispekonferences internationale samarbejde blev tydelig gennem beretninger fra deltagelse i forskellige internationale konferencer. Det europæiske Bisperåd (CCEE) mødtes i Milano til forberedelse af Særsynoden om Europa. Sekretærene fra de europæiske bispekonferencer mødtes i Fatima for at udveksle erfaringer. Ansgarværket i Osnabrück havde atter i år indbudt præster, ordensfolk og lægfolk af Skandinavien til en kongres over emnet »Spiritualitet: at leve af kilderne«. Biskop Jolson af Reykjavik berettede sammen med biskop Verschuren om unge kat-

likkers valfart til Czestochowa og mødet med Den hellige Fader i august i år.

Den særlige Bispesynode, som i perioden 28. november til 14. december i år i Rom vil behandle emnet »Ut testes simus Christi qui nos liberavit« (Vidner for Kristus, som har befriet os), var genstand for længere overvejelser. Biskop Verschuren af Helsinki og biskop Martensen af København er repræsentanter for Bispekonferencen på Særsynoden i Rom.

Jugoslavien

Kardinalen af Zagreb og ærkebiskoppen af Ljubljana har skriftligt takket for breve, i hvilke Den nordiske Bispekonference har udtrykt deres sympati og forbønner for de svært prøvede folk i Jugoslavien.

Det stadig utilfredsstillende samarbejde med massemedierne optog en stor plads på mødet. Biskop Jolson vil repræsentere Den nordiske Bispekonference ved en sammenkomst om dette emne i december i år i England.

Caritas

Årsregnskabet 1990 for Den nordiske katolske Udviklingshjælp blev foretaget af dets formand, hjælpebiskop William Kenney, og godkendt af Bispekonferencen. I samarbejde med den statslige udviklingshjælp blev i alt 9,5 mill. Dkr. stillet til rådighed for projekter i

Den tredje Verden. I den sammenhæng talte man også indgående om en betænkning fra Centralkomiteen for tyske Katolikker om en nyorientering af deres udviklingshjælp

»Sjælesorg for indvandrere«

Til forberedelse af et arbejdsrådsråd i Det pavelige råd for Udvandrings-spørgsmål diskuterede man udviklingen af sjælesorg for indvandrere i de nordiske lande. Retten til etnisk sjælesorg og hensynet til den nationale og kulturelle identitet synes at være lige så pastoralt vigtigt som integrationen i de lokale menigheder, som dog er vigtig for 2. og 3. generations indvandre-re.

Manuskriptet til 6. bind af »nordisk katekese« blev godkendt. Det skal efter tilpasning til de stedlige forhold frigives til trykning af de respektive biskopper.

Mødet, som også den apostoliske pro-nuntius i Skandinavien, ærkebiskop Henri Lemaître, periodevis deltog i, sluttede den 25. september med tak til alle deltagerne og foredragsholdere af biskop Verschuren. Foråret 1992 tager bispekonferencen til Rom på »ad limina« besøg. Besøget vil blive kombineret med bispekonferencens forårsmøde.

En firmandklub kan være vejen til at hjælpe de unge frem

Et problem, som flere, der har haft noget at gøre med katolsk ungdomsarbejde, har erfaret, er, at mange unge katolikker dropper ud af fællesskabet, når de er blevet for store til at gå i mini-KUK. Med andre ord: Der er ofte et for stort spring mellem mini-KUK og KUK (i Århus er aldersklasserne h.h.v. 7-13 og 13-18 år). Når man er kommet i firmelsesalderen, gider man ikke længere »lege med de små«, da man jo er godt på vej til at »træde ind i de voksnes rækker«. Det er vores erfaring, at en firmandklub kan være til stor gavn.

Århus firmandklub

I Århus har firmandklubben efter en længere pause kørt de sidste to år fra september til firmelsesdagen i foråret. Vi mødes én gang hver 14. dag fra kl. 18.30-21.30. Vores målgruppe er alle, der skal firmes i Århus og omegn. Vi er 4 ledere, som har mødtes jævnligt for at planlægge og koordinere programmerne. Vi har så vidt muligt også forsøgt at inddrage firmanderne i planlægningen af aktiviteterne, men vores generelle erfaring er, at det er her, der kræves mest af lederne, eftersom det varer et godt stykke tid før en gruppe af firmander får sin egen dynamik - d.v.s. begynder at tage initiativer selv.

Derfor har det for os været vigtigt med jævnlig kontakt og udveksling af ideer lederne imellem, og vi har så vidt muligt alle været tilstede hver mødeaften. Det er vores hensigt at give firmanderne et andet indtryk af det at blive firmet, end det de kan få i skolen og sogneundervisningen. D.v.s. vi prøver at vise firmanderne, at firmelsen ikke bare behøver at være en formel gang kirkehistorie, fornyelse af dåbsløfter samt en portion Helligånd, men at den kan være en begyndelse til et vedvarende fællesskab med andre i troen - et fællesskab, som der allerede er blevet skabt grundlag for i firmandklubben.

Det er her dog vigtigt at holde sig for øje, at det lige fra starten har været vores klare linje, at firmandklubben skal være et supplement til den almindelige firmelsesforberedelse, ikke et alternativ. Grænsen er snæver, men det er uhyre vigtigt, at man som ledere diskuterer og snakker om det, for på den måde får man også lagt sine mål og hensigter fast.

Sjov og ballade samt seriøse ting

Det er noget, vi har brugt meget tid på i Århus, for hvis en firmandklub går hen og bliver et alternativ til firmelsesforberedelsen, ophører klubbens oprindelige hensigt

med at eksistere: at indsluse firmanderne til et kristent, katolsk miljø. Vi forsøger at give dette anderledes indtryk af firmelsesforberedelsen, ved så vidt muligt at kombinere sjov og ballade med de mere seriøse aktiviteter. Noget vi gør meget ud af, er at formidle vores egne erfaringer m.h.t. firmelsen videre, så firmanderne kan drage nytte deraf, og få et mindre anspændt forhold til det at blive firmet.

Indslusning til KUK

Desuden fungerer firmandklubben som en indslusning til det videre KUK-arbejde. For at få kontakt med firmanderne, d.v.s. få dem til at komme i klubben, søger vi i høj grad forældrenes opbakning. Dette gør vi ved at deltage i forældremøder, som bliver holdt for de kommende firmander. Derudover sender vi breve ud til alle firmanderne og laver reklame på den katolske skole. Dette har indtil nu fungeret glimrende.

Vores aktiviteter har helt konkret været baseret på: oplæg, diskussion af forskellige opfattelser af troen og firmelsen, sportsaften, film, hyggeligt samvær o.s.v. Vi har også gjort god brug af KUKs faciliteter såsom dart, billard, bordtennis, spil m.v.

Endvidere har vi lagt stor vægt på at afslutte

aftenen med en aftenbøn, hvor vi også prøver at vise alternative måder at bruge et kirkerum på. Vi har f.eks. nogle gange mørkelagt kirken, mens vi har ladet hele den ene kirkevæg oplyse med lysbilleder af de skiftende årstider. Vi har også gjort noget ud af at spille forskellige former for musik som firmanderne ikke forventer at høre i en kirke, men som de mere forbinder med deres hverdag, f.eks. rock og popmusik. Desuden har vi været oppe øverst i kirketårnet, hvor vi skrupelløst har skræmt de små pus med forfærdelige spøgelseshistorier. Alle disse ting er med til at sætte nogle tanker igang, og ændre firmandernes ofte lidt stive og anspændte forhold til et kirkerum.

Firmandweekender

Under den almindelige firmelsesforberedelse hører der firmandweekender, som er blevet holdt på Sostrup. Den første weekend afholdtes allerede i starten af firmelsesforberedelsen, d.v.s. i september, og den varer kun et døgn. Her får firmanderne mulighed for at lære hinanden at kende på et tidligt tidspunkt. Derudover står vi som firmandklubledere også for en del af underholdningsprogrammet på weekenden, så de også lærer os at kende; dermed bliver de mere

trygge ved at komme i firmandklubben fra starten. Den anden weekend ligger umiddelbart før firmelsesdagen, og fungerer som en sidste afrunding og forberedelse.

Økonomisk har vi levet på støtte både fra KUK og menigheden, og det er vores erfaring, at en firmandklub er forholdsvis billig i drift.

Gør som vi!

Grunden til at vi har skrevet denne lille artikel, er selvfølgelig fordi vi håber, at I, der læser dette, selv eller igennem andre, ville blive inspireret til at tage et initiativ til en firmandklub i jeres menighed. Vi ved selvfølgelig godt, at menighederne rundt om i landet er meget forskellige, og at vi i Århus er en stor menighed

med mange unge mennesker. Men stadig kræves der ikke meget, for at skabe et virkelig godt miljø for firmanderne i en velfungerende firmandklub, når man først er kommet igang.

En firmandklub kan jo også fungere på mange forskellige måder, det vigtigste er bare, at firmanderne får nogle gode oplevelser, så man på den måde kan forhindre, at mange af vores unge katolikker dropper ud af menigheden efter firmelsen.

Hvis der er nogen spørgsmål eller tvivl, er man meget velkommen til at henvende sig til en af os.

*The Firmandklub
Founding Fathers:
Judi Grann
Hans Casado
Kristian Bache
Laurents Nordentoft*

Børnetøj søges!

Som en nyhed vil der i år på Katolsk Menighedsplejes Julemarked være en bod med brugt børnetøj (str. 0-16 år).

Vi søger derfor brugt børnetøj i rimelig god stand (bluser, bukser, dragter, nattøj, strømper o.s.v.)

Ring 31 18 51 37, Merethe og Michael Plum (bedst efter kl. 18.00) og aftal tid for afhentning.

Katolsk Menighedspleje siger på forhånd tak for tøjet.

Michael Plum

Spørgsmål, så ring endelig til mig på tlf. 33 12 00 52/312. Se også annoncen side 2.

Niels Steensen weekend på Magleås

Fra fredag den 22. november til søndag den 24. november 1991 afholdes en weekend med emnet:

Niels Steensen.

Lørdag kl. 15.00 foredrag v. Dr. Renate Krüger, Tyskland:

»Hvad betyder Niels Steensen for de katolske menigheder i Mecklenburg i dag?«

Ligeledes lørdag, foredrag v/P. Hampton Frosell (kl. 10.00) »Niels Steensen i København« og kl. 11.15 foredrag v/Sebastian Olden Jørgensen »Træk af N.S.'s spiritualitet - hans sentenser«.

Messe kl. 16.30. Kl. 19.30: Fællessang - Ole Kongsted præsenterer Niels Steensen-salmer.

Tilmelding senest 10. november til Magleås kursuscenter, Elin Udum, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15.

Pris pr. deltager: hele lørdagsarrangementet kr. 170.-. Foredraget alene lørdag v/Dr. Renate Krüger (incl. kaffe/the kl. 14.30) kr. 50.-.

For lørdag morgen - søndag morgen (1 overnatning) kr. 400.-. For hele arrangementet kr. 578.-.

Weekenden arrangeres af Skt. Ansgars og Skt. Antoni menigheder i København. Velkommen på Magleås!

Sandheden afhænger af hvad Den hellige Skrift siger

Under »Læserne diskuterer« d. 12. juni skriver Ruth Plum, at det ikke altid har været kirkens lære, at menneskelivet begynder ved befrugtningen. Hun henviser til en kirkelærer fra 1300-tallet, som mener at vide, at det mandlige foster først får sjæl på 40.-dagen og det kvindelige foster på 80. dagen. Derfor skulle abort indtil disse tidspunkter ikke være mord.

Nu afhænger sandheden jo ikke af en kirkelærers fortolkning fra 1300-tallet, men af hvad Den hellige Skrift siger, og der er sager

nok i Biblen, hvor fostrets retsstilling bevidnes gennem Guds kaldelse af mennesker til tjeneste for sig.

Det mest nærliggende må da være Kristi kaldelse. Maria skal undfange og Jesu liv er bestemt, før undfangelsen endnu er sket. Fik Jesus måske også først sjæl på 40.-dagen? eller Johannes Døber. Hans far fik kaldet i templet, og Johannes' liv var tegnet, før han endnu var undfanget.

Eller i Det gamle Testamente salme 139 v. 16 »Som foster så dine øjne

mig, i din bog var de alle skrevet, dagene var bestemt, før én eneste af dem var kommet«. Kan det siges tydeligere, at livet begynder ved undfangelsen?

Gud har vedkendt sig mennesker til alle tider fra undfangelsens øjeblik. At den katolske menighed nu diskuterer abortproblemet og prøver at løse det ved at afskrive det spæde foster Guds skaberomsorg, er dog det mest groteske forsøg på at lefle for almenmennesket, jeg endnu har set. Er man bange for at være upopulær blandt de

store kredse af aborttilhængere?

Hvis den katolske kirke vil være en sådan sjælsforladt tolkning af fostertilstanden bekendt, som der her offentligt gives udtryk for, så udstiller den sig både som hyklerisk, popularitetssøgende og i åbenbar modstrid med Biblens klare tale.

Hvad gavner det den katolske kirke om den vinder den hele aborttilhængerorden, men må bøde med sin sjæl?

Pia Vestergaard

Hvert år den sidste søndag i oktober fejrer den katolske kirke verdensmissions-søndag. De troende mindes om deres personlige og hele kirkens ansvar for troens udbredelse, og overalt samles der ind til kirkens verdensomspændende missionsarbejde. I Danmark sørger »missio-danmark« for, at også danske katolikker tager del i denne vigtige opgave. Hvordan er denne organiserede missionsaktivitet kommet igang, og hvad gemmer der sig bag betegnelsen »missio-danmark«?

Missio Danmark

Kirke og mission

I Apostlenes Gerninger læser vi om, at menigheden i Jerusalem blev udsat for forfølgelse, og at de troende derefter spredtes over Judæas og Samarias egne. »De, som var blevet spredt, drog imidlertid omkring og forkyndte evangeliets ord« (Ap. G. 8:1,4). De kristnes missionsvirksomhed var allerede en realitet, og denne er forudsætningen for kirkens tilblivelse. Jesus blev sendt, og Jesus sendte de tolv. Derfor fastslår også Andet Vatikankoncilskrift om missionen, at kirken som Gudsfolk på pilgrimsfærd ifølge sit væsen er missionerende (»Ad Gentes« 2), og i det encyklikke brev »Redemptoris missio« fra 1990 understreger pave Johannes Paul II, at kirkens vigtigste tjeneste er missionerende evangelisering (2).

Mission og politik

Missionsvirksomhed har da også fundet sted siden oldkirkens tid, og de troendes missionsiver har gennem århundrederne sikret kirkens fortsatte vækst. På visse tidspunkter af missionens historie, ikke mindst i 15 og 1600-tallet skete det imidlertid, at visse staters koloniseringspolitik allierede sig med missionsvirksomheden på en uheldig måde. Kristne kejsere, konger og fyrster støttede missionsarbejdet, men sikrede sig samtidig politisk indflydelse i de lande, hvor missionsnære blev sendt ud. Denne tvivlsomme sammenkobling af politisk magt og evangelisering blev der skredet ind overfor, da pave Gregor XV i 1622 oprettede den såkaldte »Hellige Kongregation for Troens Udbredelse«, hyppigere kendt under sin latinske forkortelse »Propaganda fide kongregationen«.

Med oprettelsen af denne kongregation begyndte en ny epoke, hvor kirken selv påtog sig ansvaret for evangeliseringen. Fra før-

ste færd understregede kongregationen missionens religiøse natur, og den gjorde det klart, at formålet med missionen var at opbygge selvstændige lokalkirker. Selv om det skulle vise sig meget vanskeligt at skille evangelisering fra kolonisering, blev der dog med kongregationens oprettelse lagt grundlaget for kirkelig uafhængighed på dette vigtige område.

Missionsbestræbelserne koordineres

Nu var missionsvirksomheden ikke alene en sag for den romerske kurie, men derimod en opgave for hele kirken. Derfor rettede »Propaganda fide kongregationen« allerede i 1623, året efter sin oprettelse, en henvendelse til alle biskopper om at orientere de troende om kongregationens opgaver, at finde medarbejdere på stedet til med bøn og anden aktivitet at støtte arbejdet og at iværksætte en indsamling til at dække de med missionsarbejdet forbundne opgaver. Kirkens fælles solidariske missionsarbejde var begyndt.

Der skulle dog komme til at gå mange år, før kongregationen kom til at virke efter hensigten. Modstanden fra den eksisterende missionsvirksomhed med dens til tider snævre national-politiske interesser og stridigheder om jurisdiktion og ritus skabte store vanskeligheder for kongregationens initiativer i 1600-tallet. I 1700-tallet havde oplysningstidens trosfjendtlige holdning, frimureriets udbredelse og dønningerne fra den franske revolution og Napoleonskrigene en hæmmende virkning på missionsarbejdet, og mange steder gik det i stå. Ophævelsen af de mange ordenssamfund i slutningen af århundredet specielt i Portugal og Spanien førte til en vidtgående lammelse af troslivet generelt og dermed også af

missionsiveren. Først i begyndelsen af 1800-tallet, da forskellige europæiske landes statsmission endelig var slut, kunne Kongregationen for Troens Udbredelse i praksis overtage ledelsen af kirkens fælles mission.

Missionsordener

Med det nye århundrede vågnede gamle ordener op til nyt liv, og nogle stillede sig til tjeneste for kongregationen. Hertil kom oprettelsen af en lang række nye ordenssamfund og selskaber med mission som vigtigste apostolat, ikke mindst i Frankrig. Mens missionsarbejdet tidligere hovedsagelig havde været en sag for præster, begyndte nu også søsterkongregationer at vie sig til missionen.

Missionsværker

En meget vigtig faktor for missionsarbejdet skulle blive lægfolkets nyvakte interesse for opgaven. Rundt omkring i verden begyndte de troende at oprette støtteforetagender for arbejdet med troens udbredelse, blandt dem Marie-Pauline Jaricot, som sammen med en gruppe lægfolk i 1822 i Lyon startede en støttekreds for missionen.

Kredsens arbejde bredte sig til de øvrige bispedømmer i Frankrig og senere til en lang række lande i og uden for Europa. På grund af omfanget og kvaliteten af denne kreds' arbejde fik den i 1922 status af »paveligt missionsværk«. Organisationens central blev flyttet til Rom, og under navnet »Det pavelige værk for troens Udbredelse« blev den hermed kirkens officielle praktiske organ for missionsarbejdet.

Andre missionsværker fulgte efter, og yderligere tre af disse har fået pavelig status:

- »Værket for børnenes mission«,
- »Den hellige apostel Peters Værk«,

Som led i missionsmåneden oktober har Kateketcentralen udsendt et omfattende materiale om mission. Artiklen på denne side sammen med ovenstående billede er fra en lille pjece udsendt af Bispedømmets Kateketcentral.

- »Det pavelige Missionsforbund«.

Værket for børnenes mission blev grundlagt i 1843 af Msgr. de Forbin-Janson, biskop af Nancy. Formålet med værket er at bevidstgøre børn om missionens betydning.

Den hellige apostel Peters Værk oprettedes i 1889 af en fransk kvinde, Stephanie Bigard, og dennes datter, Jeanne Bigard. Dette værk har til formål at gøre det kristne folk fortrolig med de problemer, som ligger i uddannelsen af missionskirkernes lokale klerus, og bidrage med åndelig og økonomisk hjælp hertil. I de senere år er denne hjælp blevet udvidet til også at gælde uddannelsen af ordensfolk. Dette missionsværk er snævert forbundet med Det pavelige værk for troens Udbredelse.

Det pavelige Missionsforbund (Unio cleri pro missionibus) blev oprettet i Italien i 1916 af p. Paolo Manna. Det er grundlagt som et forbund af præster, men er senere udvidet til også at dække ordensfolk, mandlige som kvindelige. Forbundets formål er at uddanne og informere præster og ordensfolk med henblik på missionen.

Solidarisk missionshjælp

De pavelige missionsværker er forenet under Kongregationen for troens Udbredelse, og deres arbejde koordineres herfra. Samtidig fungerer disse værker som institutioner under delkirkerne og er her et konkret udtryk for biskoppernes kollegialitet på mis-

sionens område. De pavelige missionsværker har forrang i bispedømmerne, hvad angår opdragelsen til en missionerende holdning hos de troende, og i deres fælles indsats under kongregationen understreger de kirkens katolicitet. Midlerne fra de pavelige værker indgår i en fælles solidaritetsfond.

For at hjælpe indsamlingen af midler til missionen indførte pave Pius XI i 1926 verdensmissionssøndagen - én søndag i året, hvor de troende på konkret måde kan give udtryk for deres forståelse for betydningen af troens fortsatte udbredelse. Pengene indsamles i alle delkirker og fordeles centralt.

Når det er vigtigt at understrege de pavelige missionsværkers forrang frem for alle andre missionsorganisationer, er det, fordi fordelingen af midlerne i solidaritetsfonden sker ud fra en planlagt og velgennemtænkt missionspastoral under hensyntagen til alle delkirkers behov. Et sådant overblik over de enkelte delkirkers situation har man i kongregationen, og det sikres herved, at ingen nation eller delkirke forfordes, at der ikke plejes særinteresser, og at der ikke sker magtmisbrug i forbindelse med fordelingen af midler. Derfor fastslår Statutterne for de pavelige Missionsværker, at det er vigtigt, at biskopperne sørger for, at eventuelle enkeltinitiativer i bispedømmerne med henblik på mission ikke kommer til at skade kirkens fælles missionsind-

sats, som sikrer solidaritet med alle delkirker.

Solidaritet kommer klart til udtryk i de pavelige missionsværker i måden, hvorpå fordelingen af midlerne organiseres. Alle delkirker, også de unge kirker, bidrager til solidaritetsfonden. De unge kirker, som skal modtage hjælpen, er selv med til at afgøre fordelingen; de udarbejder selv projekterne og prioriterer dem, og deres medbestemmelse er afhængig af deres størrelse, ikke af det bidrag, de sender. Billedet viser fordelingen af delkirkernes nationale repræsentanter i det råd, som foretager uddelingerne af midlerne. Som man kan se, har Afrika for eksempel i øjeblikket 34 medlemmer i rådet, selv om det bidrag, de yder til fonden, nødvendigvis må være lille, ja, svare til enkens skærv.

»missio-danmark«

»missio-danmark« er det pavelige missionsværk i Danmark. Da et missionsværks opgave, som vi har set, ikke kun er at indsamle penge, men også at hjælpe med til at bevidstgøre de troende om missionens centrale betydning i kirkens liv, udsender »missio-danmark« hvert år materiale til missionsmåneden, som kan hjælpe menighederne i denne opgave og forberede dem på verdensmissionssøndagen.

Som kirkens officielle missionsværk står »missio-danmark« for en indsamling af midler, som fordeles centralt i Rom. Denne form for hjælp til missionen er uselvsk, fordi den er mere upersonlig end private initiativer. Den venstre hånd får ikke at vide, hvad den højre gør, men kirkens officielle organ sørger for, at gaverne kommer til at tage del i »bekymringerne for alle menighederne« (2. Kor. 11:28).

**missio
danmark**

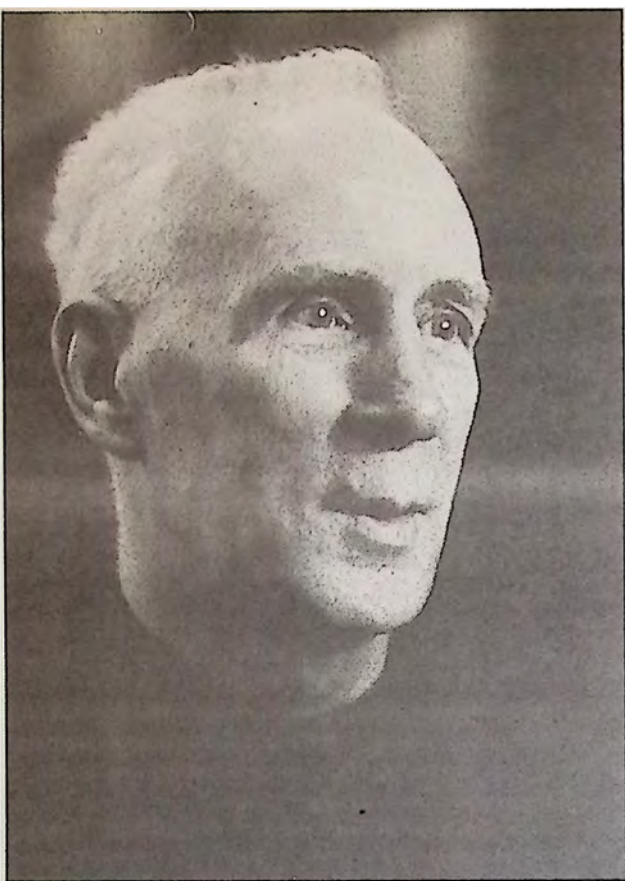
Pave Johannes Paul II:

Jeg bøjer mit hoved for de Lubac

Paris (KIPA) - En af de mest kendte teologer i dette århundrede, kardinal *Henri de Lubac S.J.* er død i en alder af 95 år.

De Lubac trådte som 17-årig ind i jesuiterordenen. Efter studier i Canterbury, Hastings og Lyon blev han viet til præst i 1927. Han tog doktorgrad i teologi ved Gregorianauniversitet i Rom. 1929 blev han professor ved det teologiske fakultet i Lyon.

Hans værk »Katholicisme, de sociale aspekter ved dogmerne«, som udkom i 30'erne vakte megen opsigt, og han ansås som repræsentant for den såkaldte »Ny teologi«. Dette og hans nære venskab med *Teilhard de Chardin* bragte de Lubac i konflikt med sin orden og Vatikanet, og i 1950 mistede han sin lærestol efter pres fra Vatikanet. »Man meddelte mig ikke, hvad jeg var anklaget for«, sagde de Lubac dengang.

I 1954 kunne de Lubac genoptage sin undervisning. Det var dog først med pave *Johannes XXIII*, at han blev rehabiliteret. De Lubac blev 1960 udnævnt til rådgiver ved forberedelseskommisionen til Det 2. Vatikankoncil;

særligt arbejdede han med Konstitutionen om Åbenbaringen. I 1983 blev han udnævnt til kardinal.

På et møde for teologer i Paris i 1980 udtalte pave *Johannes Paul II*: »Jeg bøjer mit hoved for p. de Lubac«.

Forstærket samarbejde med Kirkernes Verdensråd

Emilio Castro i audiens hos paven

Rom (KIPA) - Pave *Johannes Paul II* har under et møde med generalsekretæren for Kirkernes Verdensråd, *Emilio Castro*, talt om de hindringer, der endnu er for de kristnes enhed, om kirkernes rolle i den nuværende krise i Jugoslavien, 500-året for Latinamerikas evangelisering og Europas ny-evangelisering.

Der var enighed om, at der må være en solid teologisk basis på alle økumeniske

områder. Endvidere forudsås et forstærket samarbejde mellem den katolske kirke og Kirkernes Verdensråd inden for sociallæren og engagementet i mission og økumeniske bestræbelser i Østeuropa.

Desuden diskuterede paven og Castro de fremtidige opgaver for den fælles arbejdsgruppe fra den katolske kirke og Kirkernes Verdensråd. Hvorledes kristnes vidnesbyrd og

handlen kan være mere virksomt blev debatteret. Endelig informerede Castro paven om de planlagte ændringer i strukturen i Kirkernes Verdensråd og de vigtigste punkter i programmet, som blev vedtaget på Kirkernes Verdensråds generalforsamling i Canberra i februar 1991.

Begge sider betonedes deres engagement for fælles økumeniske bestræbelser hvad angår kirkernes enhed, gensidig tillid og forstærket samarbejde. De verdenspolitiske forandringer med de nye muligheder for kristen tjeneste og vidnesbyrd blev betragtet som en udfordring for de økumeniske bestræbelser.

Emilio Castro har ved samme lejlighed haft møder med formanden for Det pavelige råd for retfærdighed og Fred, kardinal *Roger Etchegaray* og formanden for Det pavelige råd for de kristnes Enhed, kardinal *Edward Cassidy*.

Om voksnes optagelse i kirke

Teologien bag RCIA og den måde, den udmøntes på i England og er indeholdt i den citerede passage fra missionsdekretet:

Katekumenatet, forberedelsen til optagelse i kirken, består ikke blot i oplysning om læren, men i indføring og indøvelse i hele det kristne liv, og katekumenernes optagelse i kirkens fællesskab er en gradvis proces, som sker ved »en række hellige riter«.

Et pastoralt redskab

Af Marianne Powell

Blandt de mange fornyelser, som Det andet Vatikankoncil gav mandat til, var genindførelsen af katekumenatet. Det nævnes i flere af koncildokumenterne og beskrives nærmere i *Dekretet om Kirkernes Missionsvirksomhed*:

»Den, der fra Gud gennem Kirken har modtaget troen på Kristus, skal ved liturgiske ceremonier tilstedes adgang til katekumenatet. Dette består ikke blot i en oplysning om læren og om budene, men i en indføring og tilstrækkelig lang indøvelse i hele det kristne liv... Katekumenerne ... skal ved en række hellige riter trinvis indføres i troens og liturgiens liv og i Gudsfolkets kærlighedsfællesskab...« (Ad gentes 14).

Til brug for det nye katekumenat udsendte Rom et ritual for voksnes optagelse i kirken (*Ritus*

Initiationis Christianae adultorum = RCIA), som blev godkendt af *Paul VI* i 1972. Dokumentet adskiller sig fra andre officielle ritualer ved ikke blot at angive liturgiske retningslinier for fejringen af en ritus men ved at beskrive, hvordan man pastoralt organiserer den katekumeniske proces. Endvidere taler dokumentet ikke blot om dåben som optagelsesritus, men om de kristne optagelsessakramenter dåb, firmelse og eukaristi.

Dokumentet foreligger endnu ikke i en officiel dansk oversættelse, men i nogle lande, f.eks. England, Amerika og Canada, har genindførelsen af katekumenatet ført til en gennemgribende fornyelse af katolsk trosliv, ligesom det har dannet grundlag for fornyelse af katekesen for alle aldersgrupper.

Katekumenatet, som er velkendt fra missionslandene, specielt Afrika, findes i større eller mindre målestok i de fleste europæiske lande. For at hindre misforståelse må det understreges, at det, som omtales her, ikke er Neokatekumenatet, som er en selvstændig bevægelse (eller en »vej«, som de vælger at kalde sig) inden for kirken. Det der omtales, er kirkens officielle forberedelse til optagelse af voksne i kirkens fællesskab. I nogle lande, f.eks. visse steder i Spanien, arbejder Neokatekumenatet - på lige fod med andre fornyelsesbevægelser - med på bispedømmets katekumenat, mens Neokatekumenatet andre steder opfatter sig som en elitegruppe.

Nærværende artikel er baseret på erfaringer, man

Forberedelsen til optagelse i kirken består ikke blot i oplysning om læren, men i indføring og indøvelse i hele det kristne liv, og katekumenernes optagelse i kirkens fællesskab er en gradvis proces, siger Marianne Powell.

Paven til Albanien

Rom (KIPA) - Den albaniske katolske biskop *Nikollë Troshani* har indbudt pave *Johannes Paul II* til et pastoralt besøg i Albanien. Den nu 76-årige Troshani er den eneste katolske biskop, der har overlevet forfølgelserne i Albanien. I 1967 erklærede det daværende kommunistiske styre, at Albanien var det

første ateistiske land i verden og straffede al religionsudøvelse.

På sit første besøg i Rom efter 46 år informerede Troshani paven om situationen for det katolske mindretal i Albanien. Paven har besvaret indbydelsen og sagt, at dette vil være muligt i fremtiden.

r evangelisering

har gjort med katekumenatet i England og Amerika, hvor processen omtales som RCIA.

Åndelig »formning«

Teologien bag RCIA og den måde, den udmøntes på i England og Amerika, er indeholdt i den citerede passage fra missionsdekretet: Katekumenatet, forberedelsen til optagelse i kirken, består ikke blot i oplysning om læren, men i indføring og indøvelse i hele det kristne liv, og katekumenernes optagelse i kirkens fællesskab er en gradvis proces, som sker ved »en række hellige riter«.

Den proces, hvorved mennesker indføres i en troens livsholdning og livsstil, er det, man på engelsk kalder »formation«. De danske ord »indføring«, »indøvelse« eller »oplæ-

ring« er ikke helt dækkende, fordi de kun antyder noget om viden og færdigheder. Den åndelige »formning« indeholder naturligvis viden, men den er også eksistentiel; den angår hele mennesket og er en livslang proces.

Det gennemgående billede på troens liv i RCIA er da også det ældgamle symbol »rejsen«. At sige ja til Kristus er at indlade sig på troens rejse, og rejsen er en fællesrejse - i varierende hastighed, så enhver har mulighed for at følge med i sit eget tempo.

Trinvis indføring

Forberedelsen til optagelsen i kirken har derfor ikke så meget karakter af et oplæringsprogram, men er snarere at betragte som en sakramental proces, som fører frem til de tre optagelsessakramenter dåb, firmelse og eukaristi. I de tilfælde, hvor en kandidat allerede er døbt i en anden kristen kirke, tillemper processen. I det hele taget tages der hensyn til, om de, der søger optagelse, er praktiserende eller ikke praktiserende døbte fra andre kirkesamfund, eller om der er tale om udøbte mennesker.

Også mennesker, som er katolsk døbt, men aldrig har fået nogen egentlig katolsk opdragelse, eller katolikker, som har været borte fra kirken i mange år, vælger at være med, og for dem er processen naturligvis atter forskellig.

RCIA-processen opererer med fire perioder:

1. prækatekumenatet (eller evangeliseringsperioden)
2. katekumenatet
3. »illuminations« eller »purifikations«-perioden
4. mystagogien

Mystagogien, den periode, hvor man trænger dybere ind i dødens og opstandelsens mysterium, følger efter påske, d.v.s. efter at katekumenerne er

Marianne Powell er ansat på Kateketcentralen som menighedskonsulent.

optaget i kirken. Det er en afgørende forskel fra den konvertitundervisning, som praktiseres mange steder i dag, at RCIA-processen fortsætter ud over optagelsestidspunktet og det klimaks, som ligger i modtagelsen af de tre sakramenter påske. RCIA-processen sigter mod mission; målet med forberedelsen er at styrke mennesker til tjeneste for Gudsriget, og denne missionerende side af forberedelsen ligger naturligt efter påske: man modtager dåben og sendes ud.

Hver af de tre første RCIA-perioder afsluttes med en ritus, en liturgisk handling, som markerer overgangen fra den ene periode til den anden. Efter første periode fejres en ritus for optagelse i katekumenernes »orden«; efter katekumenatet en ritus for »udvælgelse«, og efter tredje periode selve optagelsen.

Udvælgelse og omvendelse

RCIA forudsætter, at katekumenene under søndagsmessen sendes bort efter ordets tjeneste, inden eukaristien begynder, sådan som det var skik i oldkirken. Endvidere indebærer RCIA, at der efter katekumenatet følger en udvælgelse af dem, som

kan optages. Disse sider af RCIA-processen ville nok virke som anstødssten for demokratiske danskere, og de praktiseres da heller ikke overalt.

Kriteriet for udvælgelse er, om omvendelse har fundet sted, og her ville mange danskere nok tage forbehold. Hvordan identificerer man en omvendelse? Med det gamle system er det nemmere: Det kan konstateres, om folk har tilegnet sig viden og forståelse - i det mindste om de har tilegnet sig nogle forklaringer på forskellige ting: kender de Fader-vor, trosbekendelsen, de ti bud, de syv sakramenter, de syv nådegerninger, Hil dig Maria, messesvarene, en definition på nåde og på treenighed, og ved de, hvornår de skal knæle under messen, og hvor længe inden kommunionen man kan tillade sig at spise en småkage? Disse ting kan konstateres, og de er heller ikke uvæsentlige, men omvendelse! Hvem vil sætte sig til dommer over dette?

En amerikansk præst James B. Dunning, som har arbejdet meget med indførelsen af RCIA i Amerika, siger sammenfattende om begrebet omvendelse: Omvendelse indebærer, at man oplever Gud som person, Kristus som den opstandne Herre, som repræsenterer Guds kærlige nærvær for mig, og kirken som et fællesskab, som man selv er et solidarisk medlem af (kirken som »os«, ikke som »dem«). Omvendelse gælder altså såvel forholdet til Gud som til Kristus og til kirken.

Katekese

Den katekese, som indgår i RCIA-processen, er ikke en énvejskommunikation, men går ud fra den grundholdning, at katekesens opgave er at hjælpe mennesker til at se, hvordan Gud allerede virker og har virket i den enkeltes liv. Det vil sige, at katekesen starter med menneskers egne erfaringer og erkendelsen af Gud som immanent. Alle mennesker, som søger troen, har de samme grundlæggende spørgsmål: Hvor kommer jeg fra? Er der en skaber? Hvad er formålet med livet? Hvor går jeg hen? Hvorfor eksisterer det onde? o.s.v.

For disse afgørende spørgsmål i menneskers liv har troen et svar, og det er kateketens opgave at lede den søgende henimod et svar. Hvert menneske har sin egen personlige historie, og katekesen må forsøge at hjælpe menne-

sker til at se, hvordan den enkeltes historie er føjet ind i Guds historie, frelseshistorien. Denne form for katekese er specielt karakteristisk for prækatekumenatet. Det er en katekese, som kræver meget af kateketen, ikke mindst grundig bibelkundskab og pædagogisk sans.

I selve katekumenatet tager katekesen en mere struktureret form, men den er stadig forskellig fra den traditionelle katekismus-gennemgang. RCIA lægger ikke op til nogen bestemt form for katekese, og de, der praktiserer RCIA, har forsøgt forskellige tilgange. For blot at nævne en enkelt anvender nogle en katekese baseret på søndagslæsningerne.

Igen kræver denne art katekese meget af kateketen. Han eller hun må besidde såvel viden som fleksibilitet og fantasi, når det gælder at drage korrekte konklusioner vedrørende troslæren af søndagens læsninger.

Kateketen må naturligvis arbejde nøje sammen med præsten, og sammen må de lave en systematik, som på én gang sikrer, at katekesen er udfyldende, og at den opleves som relevant i forhold til søndagens læsning. Præstens prædiken vil i et sådant system indgå som et naturligt led i katekesen.

Foruden denne formelle ordets katekese understreger RCIA de kateketiske aspekter af liturgi, fællesskab og tjeneste. Som før nævnt vægtes diakoniens katekese særligt i den periode, som følger efter optagelse i kirken.

Menighedens engagement

Netop fordi RCIA ser på forberedelsen til optagelse i kirken som en formningsproces, som finder sted på mange planer, kræves der en række medarbejdere, og hele sognet er involveret i processen. De riter, som hører til formningsprocessen, fejres under søndagsmesserne, og hver kandidat ledsages under hele processen af en »sponsor«, et medlem af menigheden, som på en mere uformel måde end kateketen er med til at »forme« kandidaten.

Sponsoren vil ofte være en bekendt af kandidaten - måske netop den, som har givet kandidaten lyst til at søge optagelse i kirken. »Sponsorerne« bliver imidlertid officielt udpeget til hvervet, og de må selv underkaste sig »formning« (oplæring). Blandt andet sikres det, at »sponsoren« er en person, som har fulgt med i kirkens

udvikling siden koncilet. Skal man være vejviser, må man selv kende vejen.

RCIA og menighedsfornyelse

RCIA er en sakramental proces for kandidater, som søger optagelse i den katolske kirke. Men netop fordi der er tale om en optagelse i »kirkens fulde fællesskab«, som det så herligt tvetydigt udtrykkes i det officielle optagelsedokument, er fællesskabet samlet ansvarligt for formningen af nye medlemmer og for modtagelsen af dem.

RCIA er et vigtigt led i menighedens missionerende dimension. For at en menighed kan påtage sig et sådant ansvar på en seriøs og overbevisende måde, har den selv behov for besindelse og forberedelse, og de steder, hvor man har indført RCIA, har det da også ført til en regulær menighedsfornyelse. Det vigtige ved den fornyelse, som RCIA forårsager, er, at den samler og animerer menigheden. Alle menighedsmedlemmer er per definition medinddragede og medansvarlige.

Og med RCIA er der ikke tale om en stemning, som kommer og forsvinder igen, for nye kandidater vil til stadighed udfordre menigheden med de vanskelige spørgsmål: Hvorfor er du katolik? Hvad tror du på? Hvorfor ville jeg blive lykkeligere af at slutte mig til jer? Hvor blandt jer oplever I Guds levende nærvær? En menighed, som til stadighed bliver udsat for sådanne spørgsmål, får ikke lov at slumre hen.

Flere steder i England og Amerika har man valgt at starte med at forberede sig på processen i en menighed, også selv om man slet ingen kandidater havde, og forberedelsen har i sig selv haft den positive virkning, at kandidater er dukket op. RCIA er en proces for hele menigheden, og det karakteristiske ved den er, at der fokuseres på det ansvar for kirkens fortsatte eksistens og mission, som ligger hos hver enkelt døbt person.

RCIA har endvidere den grundholdning, at tro ikke kun er en intellektuel accept, men en virkelighed, som erfares i ens eget liv. Derfor begynder katekesen med at identificere Guds virke i det enkelte menneskes liv for derefter at udtrykke dette virke i kirkens læresætninger og et Credo. RCIA retter Jesu spørgsmål: »Hvem siger I, at jeg er?« til den enkelte.

helt det kristne liv,

Broder Jacob

Henrik Stangerups bog om Broder Jacob er en utrolig fascinerende læsning, siger anmelderen

Henrik Stangerup: *Broder Jacob*. 270 sider. Pris: 290.-. Lindhardt og Ringhof.
Jørgen Nybo Rasmussen: *Broder Jakob den Danske*. 143 sider. Pris: 68.-. Odense Universitetsforlag.

Jeg mødte broder Jacob i Schwerin. En sommerdag 1991.

Broder Jacob opholdt sig her ved franciskanerklosteret i perioden 1537-1539. Bygningerne er for længst borte; blot navnet, Klostergade er tilbage.

Det blev et kort møde, men nok til at jeg måtte uddybe bekendtskabet.

Mit næste udgangspunkt blev *Henrik Stangerups* roman: *Broder Jacob*. Jeg gik igang. Men trods en fyldig tidstavle samt et efterskrift, der fortæller om forfatterens indfaldsvinkel til emnet, manglede jeg et bedre udgangspunkt for min læsning.

Romanen måtte i første omgang vige for nærlæsning af Jørgen Nybo Rasmussens bog fra 1986.

Bogen er en fagbog men let tilgængelig

Broder Jakob den Danske er en fagbog. En historikers redegørelser for de årelange undersøgelser og studier i breve og dokumenter fra 1400- og 1500-tallet, som fører til den konklusion af Jacobus Johannis er søn af kong Hans (dansk konge 1481-1513 og dermed broder til *Christian den II*, dansk konge 1513-23).

Jeg fik heri forklaret de teorier og tolkninger, som må ligge til grund for Henrik Stangerups roman.

Jeg kan anbefale den bog. Man skal ikke lade sig afskrække af, at det er en fagbog. Bogen er lettilgængelig, og det detektivarbejde, forfatteren har foretaget og gør rede for, kan fint sammenlignes med en god og velskrevet kriminalroman af den dokumentariske type.

Kunstnerisk frihed

Så var jeg rustet til at begynde romanen på ny. Henrik Stangerup holder sig tæt på det dokumenta-

riske materiale, men behandler det med kunstnerisk frihed.

Stangerup går i lange afsnit ind i broder Jacob og skildrer blandt andet reformationsårene i Danmark ud fra Jacobs franciskanske synsvinkel.

Som læser ledes man ind til broder Jacobs begrebsverden og ind i den del af franciskanernes kristendomsopfattelse, som Jacob og hans medbrødre repræsenterer. Vi følger ham i de teologiske diskussioner på vandringen ned gennem Europa. Vi følger ham i diskussionerne i Mexico, og vi følger ham, når han føler sin egen person splittet og kampen foregår i hans eget indre.

Fascinerende læsning

Det var ofte svært at følge med i Jacobs tankegange. Gang på gang måtte jeg som læser springe 3-4 sider baglæns og læse igen. Men det var en utrolig fascinerende læsning, der igen og igen har ført til, at jeg måtte tage min egen religiøse holdning og

min forståelse af det at være menneske i vor tid op til overvejelse. Gennem læsning af *Broder Jacob* bliver man ansporet til at tage stilling til Luther og hans tanker og til kirken i den tredje verden - ikke blot i reformationsårene, men så sandelig også i dag, i vort eget århundrede.

Er det mon det, Henrik Stangerup vil med sin roman? Måske.

Mere end en historisk roman

For mig at se er den meget mere end den historiske roman, man tror man går i gang med ved på de første sider at følge billedskærer Claus Berg under arbejdet på den altertavle, der i dag hænger i Sct. Knuds kirke i Odense.

Jeg traf broder Jacob i Schwerin. Han har fulgt mig en stor del af sommeren, først og fremmest gennem bøgerne, men også i Odense har jeg søgt ham. Jeg kan varmt anbefale at søge hans bekendtskab.

Inger Harbo Andersen

Jørgen Nybo Rasmussens lille bog om broder Jacob dannede grundlag for den nyudkomne bog om kongesønnen af Henrik Stangerup.

Nyt fra Caritas Danmark

Støtte til seks byer i voldsramte Peru

Hjælp fra Caritas Danmark til menneskerettighedskontorer

Caritas Danmark støtter driften af seks regionale kontorer i Peru, der skal forbedre menneskerettighedssituationen i det voldsramte land.

Caritas Danmark, den katolske kirkes hjælpeorganisation, har modtaget 735.000 kr. fra Danida, Udenrigsministeriets afdeling for internationalt udviklingssamarbejde, til drift af regionale menneskerettighedskontorer i seks provinsbyer i Peru.

Formålet med de seks kontorer er at sikre rettergang for fængslede, at yde juridisk bistand til anklagede, samt at undervise myndigheder og organisationer etc. i menneskerettighedsspørgsmål.

Det forventes, at de seks kontorer takket være den økonomiske støtte fra Danmark vil kunne yde retshjælp til ca. 800 peruvianere, herunder en del internt fordrevne flygtninge for krigshandlingerne mellem den maoistiske terrorbevægelse Lysende Sti og det peruvianske militær.

Menneskerettighedskontorerne vil dog ikke forsvare personer, i tilfælde af, der er tale om terrorvirksomhed.

Kendskabet til de elementære, grundlovssikrede rettigheder er yderst beskedent, såvel blandt befolkningen, som i politiet og militæret.

Derfor vil de seks kontorer desuden afholde en

række kurser, der skal øge befolkningens og myndighedernes kendskab til de menneskerettigheder, borgerne ifølge den peruvianske grundlov har krav på.

En sagfører, en lærer, en socialarbejder og en sekretær vil bemande hvert af de dansk-finansierede kontorer, der er beliggende i byerne Huaraz, Huacho, Pucallpa, Chimbote, Huari og Huamachuco.

Støtten til de seks kontorer, der alle er beliggende i det centrale Peru, ydes gennem Den Katolske Bispekommission for Social Aktion, CEAS.

CEAS vurderer, at behovet for retshjælp fremover vil være stigende på grund af den eskalerende politiske vold og den stærkt forværrede sociale situation i landet.

Lokal tilsynsførende med projektet bliver den danske jesuitpræst Peter Tantholdt Hansen, som har været bosiddende i Peru siden 1968.

Kirke og reinkarnation

Biskoppen udsender hefte om reinkarnation

Biskop Martensen har på Dialogcentrets forlag i Århus udsendt et lille hæfte på 36 sider: »Kirke og reinkarnation«. Hæftet koster 48 kr. incl. moms og kan bestilles direkte fra Dialogcentrets forlag, Katrinebjergvej 46, 8200 Århus N.

Det lille hæfte er præcis klassisk katolsk teologi i en form, der også er helt accepteret af andre kristne afdelinger. Det hele er fremsat tydeligt og i en mild tone, sådan som vi er vant til at vor biskop udtrykker sig.

Forfatteren gør meget ud af den kristne tankegang gennem tiderne, men oplyser til gengæld ikke meget om den indiske tanke og forholdet mellem oprindelig Hinduisme, Buddhismen og moderne vesterlandske reinkarnationsideer. Men det er måske heller ikke meningen? For den i troen vaklende

person er der meget at hente af sober oplysning om, hvad kristendommen gennem tiderne har stået for.

Er der noget man kunne have ønsket sig, men ikke finder? Ja, efter min mening i hvert fald to ting. De kirkelige tekster, der i 533 fordømte Origenes - hvad var det disse tekster egentlig tog stilling til? Det var nemlig ikke reinkarnationen! Og så kan jeg ikke se rettere end at hvis reinkarnationsopfattelse volder vanskelighed for den kristne, så volder den legemlige opstandelse ikke mindre vanskeligheder for det moderne menneske, der følger med i det moderne videnskabelige verdensbillede af biologisk og astronomisk art. Men dette skulle der måske heller ikke tages stilling til, det var ikke det, der var hæftets syfte? Her ville en ung i dagens Danmark vir-

kelig føle vanskeligheder. Men det ville han eller hun forøvrigt også ved reinkarnationstanken. Begge forestillinger virker besynderlige når man sætter dem ind i vort verdensbillede.

Ny bog om Moder Teresa

En bog med titlen »*Mother Teresa - hendes liv og virke*« er udkommet på Aktion Børnehjælps Forlag.

Til trods for, at Mother Teresa er verdenskendt og har fået Nobels fredspris, har det været småt med danske bogudgivelser om hende selv og det verdensomspændende hjælpearbejde, hun har sat i gang. Bogen er skrevet af Charlotte Grey, som fører os fra Mother Teresas barndom i Skopje, gennem hendes liv som almindelig nonne, videre til dannelsen af »Kærlighedens mis-

Den lille sag er nem at læse og god til at få forståelse af, hvis man ønsker at vide hvad kristendommen egentlig lærer.

Bjørn Højbo

sionærer« og slutter ved hendes nuværende position som leder af et hjælpearbejde, der omfatter alle kontinenter, 90 lande, 3000 søstre og brødre samt utallige medarbejdere.

Bogen er gennemillustreret og krydret med citater af Mother Teresa og kendte personligheder. »*Mother Teresa - hendes liv og virke*« er på 64 sider, indbundet. Pris kr. 88.-. Bogen kan bestilles direkte fra Aktion Børnehjælps forlag, Ryparken 98, 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 20 36 10 eller hos boghandleren.

Indtrængen på mandssdomæne?

Skarp reaktion fra konference for priorinder i USA om kvindens rolle i kirken

Washington (KIPA) - En »neo-klerikal« misforståelse om eukaristien som et symbol på mænds magt breder sig i den katolske kirke og undergraver den religiøse og personlige identitet for kvinder i søsterordenene. Dette erklærer sr. Mary Collins O.S.B. i referatet fra den årlige konference for priorinder i Albuquerque, New Mexico. Konferencen for priorinder repræsenterer 100.000 søstre i U.S.A. Mary Collins er forfatter til talrige bidrag om kvindens rolle i kirken.

Eukaristien specielt for kvinder

Sr. Mary Collins minder om den rige tradition, som er forbundet med eukaristien specielt for kvinder. »At holde fast på, at eukaristien alene er at forstå som et symbol på mæskulin magt, er at kaste en væsentlig kilde til spirituel vitalitet i det katolske fællesskab til«. Uagtet det

delvist belastede forhold mellem kvinder og den institutionelle kirke, som altid forsøger at minimisere eller endog at benægte kvindens rolle, findes der et kreativt og konstruktivt svar for kvinder.

Korset, som søsterfællesskaberne må bære, består ikke i søstrenes forhold til deres biskopper, præster eller kirkelige institutioner, heller ikke i den sørgelige erfaring, at Vatikanet har afvist et udkast til et hyrdebrev om kvindespørgsmål fra de amerikanske biskopper. Korset består snarere deri, hvorledes eukaristien fejres i dag. Eukaristien er blevet til det centrale symbol på såvel mændenes magt i kirken som søsterkommuniteternes selvforståelse.

Andre former for eukaristifejring

Den daglige messe er en integreret del af søstres liv, men de nye livsomstændigheder, mangelen

på præster og problemet med søstrenes selvforståelse har ført til, at eukaristien fejres sjældnere. Der er talrige eksempler på, at søsterkommuniteterne har problemer med eukaristien, og hver eneste priorinde bliver konfronteret med, at hendes søstre ved profesfejring, ordenjubiler og retræter foreslår andre former end eukaristifejring.

Forkert identitet

Få årtier efter Det andet Vatikanconcil, som har forstået messefejringen som et anliggende for hele kirken, kan man iagttage en »neo-klerikal« tendens. Alle konflikt punkter mellem kvinder og kirke koncentrerer sig om liturgien: nemlig om kvinder kan få tilladelse til at fungere som lektorer, kommuniudsdelere og ministranter. Overfladen berører liturgien, men i virkeligheden berører det kvindens selvforståelse. Særlig søsterkommuniteterne har

siden 60'erne ventet på en stillingtagen for deres fulde menneskelige og kirkelige identitet. Kvinder vil ikke længere affinde sig med denne »pådukkede identitet« og vil gå uden om at deltage i messen.

Genopdage eukaristiens dybe mysterium

Mary Collins opfordrede søsterkommuniteterne til, på trods af skuffelser og desillusionering i kirken, at genopdage eukaristiens dybe mysterium og kraft. »Fattige kvinder, udstødte kvinder, mystiske kvinder og kvinder med bønnens gave har altid vidst, at Guds hemmelighed ikke ligger i patriarkatet og den klerikale forståelse af Kristi forløsning. Hvorfor skal veluddannede og troende katolske kvinder lade sig blive usikre i deres selvforståelse, værdighed og magt af en forkert neo-klerikal holdning?« spørger sr. Mary Collins.

Gult lys for kvindelige ministranter

Kvindelige ministranter får snart pavens velsignelse, udtaler præfekten for Vatikanets Troskrækongregation, kardinal Joseph Ratzinger.

»Catholic Herald« oplyser, at Ratzinger på et møde i Linz har udtalt, at Rom aktivt prøver at finde en løsning på det omstridte spørgsmål. Indtil videre har Pavestolen været tøvende med at anerkende kvindelige ministranter, på trods af, at den kanoniske lov ikke forbyder det. Menighederne i hele Europa har i de sidste år opmuntret kvinder til at tage del i ministranttjenesten. Kardinal Ratzinger siger, at kirken frygter, at hvis der ikke snart kommer en udvikling i spørgsmålet, vil de troende tage sagen i egne hænder uden at vente på Vatikanets samtykke. Men det vil være lige så farligt for hierarkiet at tage et helt nyt standpunkt i sagen. Det vil kirkens kritikere

gøre til en sensation, sagde han.

Kommission nedsat

Kardinalen oplyser at Rom allerede har nedsat en kommission til at undersøge argumenterne for og imod kvindelige ministranter. Han håber, at dette kan løse problemet. Men »kvindens værdighed i kirken« betyder ikke nødvendigvis, at de får de samme funktioner som mændene.

St. Joan's International Alliance, som kæmper for ligestilling mellem mænd og kvinder på verdslige og kirkelige områder, hilser Vatikanets nyvurdering af kvindelige ministranter velkommen. »Vi har i 20 år bedt om, at kvinder og piger kan få tilladelse til at være ministranter. Det vil være en symbolsk forandring, at de ikke længere er udelukket fra det, deres brødre har tilladelse til«, siges det i en udtalelse fra bevægelsen.

Engelsk kirkeleder støtter kardinals kritik af hast i Escrivass saligkårsproces

Bekymret over Opus Dei som bevægelse

Jesuiter-provinsialen Michael Campbell-Johnson tilslutter sig den forh. ærkebiskop af Madrid, kardinal Enrique Tarancon's protest mod den »uforklarlige« hast, som saligkårsprocessen for Jose Maria Escrivass de Balaguer foregår i, meddeler Catholic Herald. Escrivass grundlagde den kontroversielle kirkelige organisation »Opus Dei«.

Escrivass skrifter uangribelige

P. Campbell-Johnson siger, at han har læst nogle af Escrivass skrifter og fundet dem uangribelige. Derimod er han meget bekymret over Opus Dei som bevægelse. »I visse tilfælde kan medlemskab af Opus Dei have været til gavn for nogle mennesker. Jeg kender imidlertid til tilfælde, hvor det bestemt har været skadeligt. I hvilken grad man kan skelne dette fra grundlæggeren, ved jeg ikke«, udtaler provinsialen.

Kardinal Tarancon, som var formand for den spanske bispekonference i åre-

ne efter Franco-styrets fald, udtaler: »Jeg ved ikke, hvad der har bevæget Den hellige Fader til at ophøje Escrivass de Balaguer til et forbillede for kristne, når vi har en pave som Johannes XXIII, der æres over hele verden, endog af ikke-troende. Hans saligkårsproces blev startet inden Escrivass, men den er stadig blokeret«.

Kilder siger, at p. Campbell-Johnsons kommentarer er repræsentative for den usikkerhed, kirkelige ledere i England længe har næret over for Opus Dei. De føler, at bevægelsen arbejder som »en kirke i kirken«.

Jages igennem

P. Vladimir Felzmann, et tidligere medlem af Opus Dei, som nu arbejder i bispedømmet Westminster, sætter spørgsmålstegn ved formålet med kanoniseringen. »Jeg kunne lide fyren«, siger p. Felzmann, som kendte Escrivass personligt, »men jeg vil ikke sige, at han var et mønstergyldigt menneske. På mange måder var

han en anakronisme. Spørgsmålet er: hvad bliver han opfattet som et eksempel på?«

De to første trin i processen, erklæringen om Escrivass »heroiske dyder«

og anerkendelsen af et under, som normalt tager mindst 5 år blev tilendebragt i løbet af foråret og sommeren. Nu ligger den endelige afgørelse om saligkåring hos paven.

Jose Maria Escrivass de Balaguer, der grundlagde organisationen Opus Dei, vil muligvis blive saligkåret næste år. Den spanske kardinal Tarancon ser hellere pave Johannes XXIII's saligkårsproces blive afsluttet.

Katolske universiteter skal respektere den kirkelige lære

Toulouse (KIPA) - De katolske universiteter skal bevare deres identitet ved at respektere den kirkelige lære og gennem deres læreres kvalitet, udtaler sekretæren for Vatikanets kongregation for katolsk uddannelsesvæsen, ærkebiskop José Saraiva Martins i anledning af generalforsamlingen i Den internationale føderation af katolske Universiteter (FIUC).

Skal fremme samarbejdet

Temaet for mødet er »I hjertet af det katolske universitet: Lærerkollegiet«. Til FIUCs opgaver hører at fremme samarbejdet mellem katolske og ikke-katolske universiteter. FIUC har 171 medlemmer: 39 fra Europa, 41 fra Nordamerika, 38 fra Latinamerika, 51 fra Asien, 1 fra Afrika og 1 fra Australien.

Med livet som indsats

Kirkernes u-landsuge afholdes over hele landet 3.-10. november

»Med livet som indsats« er titlen på u-landsavisen fra Kirkernes u-landsoplysning, og det er samtidig temaet for Kirkernes u-landsuge 1991. Kirkernes u-landsuge afholdes fra 3. - 10. november.

Det handler om penge

Først og fremmest er med livet som indsats den pris, som mennesker dagligt betaler i 3. verdens gældsramte lande. Kirkernes u-landsoplysning sætter fokus på 3. verdens gældskrise. Det handler om penge – om internationale økonomiske strukturer, som i avisen anskueliggøres med bl.a. grafikken Kim Brostrøms farverige illustrationer.

Men gældskrisen hand-

ler om andet og mere end penge: I verdens fattigste lande er det den sårbare natur, miljøet, og det er mennesker, der er ofre for den bundløse gæld til rige vestlige banker og nationer. U-landsavisen tegner et billede af gældskrisens konsekvenser – af dens »ansigter« i Asien, Afrika og Latinamerika.

Indlæg

Der er indlæg af bl.a. Margrethe Auken, der har fjernelse af toldmure og indførelse af frihandel som en mulig løsning på u-landenes økonomiske krise, og af Anna Marie Aagaard, der med udgangspunkt i Matt. 6,19-24 påpeger, at vi ikke kan tjene både Gud og Mammon: »Giver

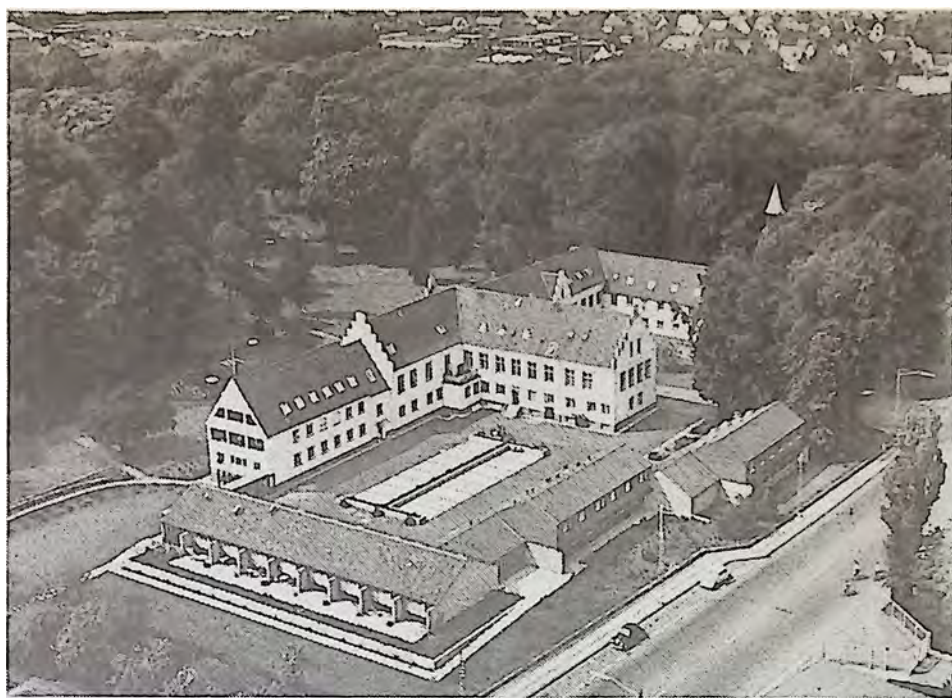
vi os til at tjene det økonomiske system, vælger vi Gud fra. Man kan ikke tjene den kristne Gud med ryggen til ofrene for det økonomiske system, vi har indrettet os med«.

U-landsavisen samt andet materiale fås hos Kirkernes u-landsoplysning, Skindergade 24, 1. 1159 København K. Tlf. 33 15 59 27.

Den katolske kirke er med

Blandt organisationer og grupper, der står bag kirkernes u-landsoplysning er Danmarks Katolske Kvindeforbund, Foreningen af katolske Skoler i Danmark, Danmarks Unge Katolikker og Stiftelsen Hoffmanns Minde.

ks

Atter i år holdt mændene retræte på Dalum Kloster, denne gang med generalvikar Paul Marx O.M.I. som åndelig retræteleder.

Den 48. retræte for mænd på Dalum Kloster

Atten mænd mødtes til retræte på Dalum Kloster den 26.8.-30.8. 91. Dalum Kloster tog sig ud fra dets bedste side, som det lå dér i herligt sensommervej, nymalet og gennemgribende istandsat. Vi følte os mere velkomne og forkælede og fik flere smil af søstre end ved tidligere lejligheder.

Børge Blans, Silkeborg, var endnu engang leder af retræten. Der findes ganske vist et retræteudvalg, men hvis sandheden skal frem, er det Blans, der stort set alene trækker »retræte-prammen«. Han fører myndigt og med fin psykologisk sans deltagerne gennem ugens program.

Retrætepræst var generalvikar Paul Marx OMI. Nogle retrætebrødre har over for Blans udtrykt deres værdsættelse af generalvikarens foredrag og ledelse af liturgien; mon ikke hine enkelte har talt på alles vegne?

Da et referat som dette ikke må fylde ret meget, (hvilket vist nok er klog redaktionspolitik), vil jeg ganske kort resumere Paul Marx's første foredrag/betragtning tirsdag formiddag for dog at give en fornemmelse af, hvad vi beskæftigede os med.

Retrætes tema var Guds tale i Markus-evangeliet 8,34-35: »Hvis nogen vil gå i mit spor, skal han fornægte sig selv og tage sit kors op og følge mig«. Frelseren taler her ikke om at vi skal styrte os ud i lidelsen. Vi skal opgive den identitet og det billede af os selv og virkeligheden, som vi har op-

bygget på verdens præmisser. Det er at fornægte os selv, og den handling er ikke smertefri. Korset vil sige, at man skal lave sig selv radikalt om, eller rettere: Vi skal lade Gud lave os om. Vi skal være passive på en aktiv måde; det store forbillede er Jomfru Maria. De herhen hørende psykologiske mekanismer blev belyst ud fra tildragelser i Guds apostles, profeters og helgeners liv. Historien om Manden der havde været syg i 38 År i Johannes-evangeliet 5,1-16 blev også benyttet. Jesus helbredte ham og var dermed absolut modbydelig mod denne mand! Efter helbredelsen skal han tage ansvaret for sit liv; han havde brugt sygdommen som undskyldning for ikke at leve livet. Videre: Jesus Kristus overtrådte sabbatsreglerne. Helbredelsen var en udfordring til hele det fari-sæisk/saddukæiske verdensbillede, der altså også blev afsløret som en menneskelig konstruktion, som blokerede et ægte forhold mellem Gud og menneske.

Mere end denne antydning af de rige, åndelige

gaver vi modtog af (eller gennem) Paul Marx er der desværre ikke plads til her i bladet. Hvis ovenstående kunne lokke nogen til at melde sig til næste års retræte, den 24.8.-28.8. 92, ville det ikke være så ringe, eftersom vi kun kan holde os levende som fællesskab ved at nye kommer til. I år var der to »nye«; ser vi dem igen?

Brødrene tog tilbage til deres hjem i Charlottenlund, Frederikshavn, Ringen o.s.v., styrket på sjæl og dermed også legeme, og med en vis stolthed over i hvert fald partielt at have efterkommet kravet om først at søge Guds rige.

Jens Aage Ibsen
Gråsten

Kirkedagsavisen er udkommet Kirkedagene sætter grænser til debat

Arrangørerne af Danske Kirkedage '92 i Odense (27. juni - 2. juli) har udsendt den første kirkedagsavis, som bringer nyheder om programmet og praktiske oplysninger med hensyn til tilmelding og deltagelse.

Kirkedagenes arbejdstitel er »Grænser«, og Anders Laugesen skriver i sit oplæg »Gud bryder grænser«, at »kirkedagene skal være mere end åndfulde ord. De skal være oplevelser af sus i ord og sang –

billeder og eventyr. Spørgsmålet er, om vi som kristne har særlige grænser. Eller om vores grænser er som alle andres?«

Kirkedagene sætter grænserne til debat ved gudstjenester, foredrag, musik, teater og diskussioner.

Arrangementet er både for unge og gamle, for børn og voksne – Ellen Bjørn kalder i sit oplæg kirkedagene for et »grænseløst bofællesskab«. »Ingen skal være ufrivilligt

alene«. Alle der ønsker det, bliver en del af en storfamilie, som synger, spiser og beder sammen.

Læs selv kirkedagsavisen, som kan rekvireres hos: Danske Kirkedage, sekretariatet, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N. Tlf. 86 16 26 55 og 86 10 17 17.

Bag indbydelsen står mange folkekirkelige organisationer og grupper som frikirker, herunder den katolske kirke.

ks

Økumeniske retræter i Skovhuset Flere katolikker er retræteledere

Det økumeniske Center i Århus har udsendt sit retræteprogram for efterår og vinter 91/92. Retræterne, der foregår i »Skovhuset« ved Sdr. Vissing, har bl.a. følgende tilbud:

En retræte i adventstiden v/sr. Gisela Heitz, (6.-9.12.91).

Retræte med titlen: »Fol-

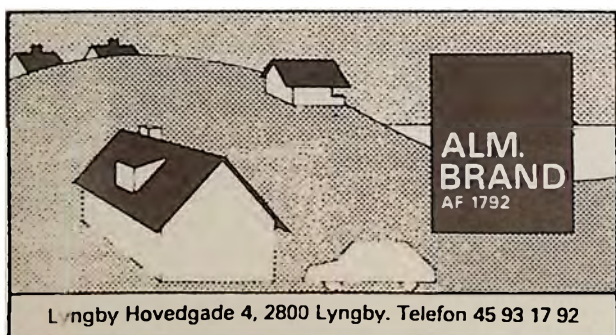
ket, der vandrer i mørket, skal se et såre lys« (Es. 9,2). v/sr. Emma Martensen

(31.01.-2.02.92). Retræte: »Omfavn livet, midt i livet« v/psykolog Susanne Sønderbo (20.03.-22.03.92) og Temawebend: »Erindring og vision« v/Eva

Nordentoft (27.03.-29.03.92).

Programmet med udførlige oplysninger om samtlige retræter samt tilmeldingsblanket kan fås ved henvendelse til Det økumeniske Center, Kløvermarksvej 4, 8200 Århus N. Tlf. 86 16 26 55.

ks

Det danske Spejderkorps Hertug Knuds division

Ulveunger søger leder. En lille blandet spejdergruppe på Amager med både katolske og ikke-katolske spejdere og ledere har hårdt brug for endnu en leder, der aktivt kan gå ind i lederteamet, planlægning og deltagelse i ture og møder.

Spejdererfaring er ikke en nødvendighed, men munter og meget børneglad skal du være. Kontakt gruppeleder Hanne Grøn 31 22 10 22, lok. 5283 eller gruppeformand Gert Andersen 31 57 22 54.

Møder og arrangementer

Sankt Annæ Skole

Fest for gamle elever

fredag d. 25. oktober kl. 19.00.

Billetter á kr. 30.- købes på 31 58 05 35, eller ved indgangen.

Det sker på Magleås:

Ti. d. 8.-to. d. 10.10.:

Jægerspris soc.pæd. sem.

On. d. 9.-to. d. 10.10.:

Karlebo kommune.

Lø. d. 12.-sø. d. 13.10.:

Katolsk Arbejder Aktion
v/George Bune-Andersen.

Sø. d. 13.-fr. 18.10.:

Ludwig Windhorst Haus.

Fr. d. 18.-sø. d. 20.10.:

Danmarks katolske Kvindeforbund.

Sø. d. 20.-fr. d. 25.10.:

Den jour. efteruddannelse.

Sø. d. 20.-ti. d. 22.10.:

Italiensklærerforeningen.

Fr. d. 25.-lø. d. 26.10.:

Danmarks Radio.

Ma. d. 28.-ti. d. 29.10.:

Danmarks Radio.

Ti. d. 29.-on. d. 30.10.:

Dansk Flygtningehjælp.

On. d. 30.-fr. d. 1.11.:

Jægerspris soc.pæd. sem.

Andagt på Gladsaxe Kirkegård

finder sted søndag d. 3. november 1991 kl. 15.
Vi mødes ved kirkegårdens kapel, hvorfra
processionen udgår.

Johanneskirken menighed.

På bunden

Kirke blandt fattige og udstødte.

Foredrag med efterfølgende diskussion, ved

**pastor J. Johansen
Mariakirken, Vesterbro**

mandag d. 4. november kl. 19.30 i Jesu Hjerter
Kirkes menighedssal, Stenosgade 4 B, Kø-
benhavn V.

Alle interesserede er velkomne.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl.
14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Legater

Sct. Albani Skole Odense

Ledige legatportioner 1991.

Gunhild Buchardt Hansens fond for tidligere
elever ved Sct. Albani Skole og for tiden
under uddannelse.

Ledige portioner á kr. 4.000.- er til udbetaling i
år.

Ansøgningsblanket anvendes ikke.

Ansøgning bedes indsendt inden 8. novem-
ber 1991 til:

**Skoledirektor Ole Nielsen
Sct. Albani Skole,
Adelgade 5
5000 Odense C**

Legatet VARDEN

Af ovennævnte legat vil der pr. 1/1 1992 blive
uddelt én eller flere portioner, max. kr.
4.000.-.

Portionerne tildeles til unge studerende.

Ansøgninger bedes inden 15/11 1991 frem-
sendt til

**Kurt Hansen
Ivarsvej 19, 3500 Værløse**

Diverse

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette
testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontor-
et.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Katolsk videoproduktion (KVIP)

Katolsk video til debat og undervisning. KVIP
producerer videofilm af 20-45 minutters va-
rihed til debat og undervisning i skoler,
menigheder eller derhjemme.

Ring efter vort katalog: 31 20 93 37

Sidste nyt:
Ignatius af Loyola, jesuiterordenens stifter.
En storslået film om et storslået menneske.
Professionel tysk produktion m. dansk tale.
Varighed: 45 min.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske
Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Stor-
københavn. Gratis for begge parter formidles
kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De
at udleje eller leje - ring til Katolske Menig-
hedsplejer 33 15 23 03.

Radio Steno - katolsk lokalradio

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 Mhz.
Magasinprogram med aktuelle indslag samt
telefonprogram, hvor lytterne kan ringe ind.

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 Mhz.

Vekslende programmer, bl.a.

Ugens gæst: Hver torsdag kl. 14.30: Kristne
kunstnere.

10.10.: Bibelredaktionen besvarer spørgsmål
fra lytterne.

16.10.: Horisontredaktionen: Samtale med en
chilensk flygtning.

17.10.: Litteraturredaktionen: Om Ezra Pound
ved Stig Rolvsen.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:

Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesik-
ring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

**DØGNVAGT
31 55 55 55**

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

**DØGNVAGT:
31 86 60 56**

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal,
Borthiggsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

Aut.
el-installator

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Annoncepriser i katolsk orientering

Rubrikannoncer:

1 spaltede kr. 3.50

Tekstsideannoncer:

Pr. spaltemillimeter kr. 4.50

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større
brugsvandssystemer.

Tlf.: 42 27 31 00

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Pianostemmer Bernhard Hauber

31 68 19 59

Revisor Henrik S. Andersen

Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

20 illegale biskopper

Fortsat fra forsiden

Pavestolen. Pittau henviste også til, at der var det samme antal såkaldte »hemmelige biskopper«, dvs. de romtro.

Udtalt sig for egen regning

Vatikanet reagerede vredt på pressekonferencen. Pavens talsmand Navarro-Valls sagde, at p. Pittau har udtalt sig for egen regning. Man kan forestille sig, at en officiel bekræftelse fra Vatikanet vil berede de omtalte biskop-

pers vanskeligheder med myndighederne. Pavens anerkendelse af de 20 regimetro biskopper kan være et tegn på, at der er en langsom udsøgningsproces i gang mellem de regimetro katolikker og »undergrundskirken«.

Andre iagttagere ser dog ingen ændring i forholdet mellem Kina og Vatikanet. Beijing betoner stadig, at opretholdelsen af diplomatiske forbindelser med Taiwan forhindrer forbindelsen med Beijing.

Katolikker i Serbien frygter fremtiden

Wien (KIPA) – Den katolske diasporakirke i Serbien lider under optrapningen af den jugoslaviske borgerkrig, udtaler sognepræsten i Nis, Anton Pecar på et Caritas-møde i Wien. Trusler mod præster, bombetrusler og attentatforsøg tager til. F.eks. har de katolske kirker i Sombor, Subotica og Nis været mål for attentater.

Dog vil p. Pecar ikke tale om en truende situation: »Det katolske menighedsliv i Nis har en lang tradition, og forholdet til det serbiske flertal er i almindelighed problemfrit. Naturligvis frygter vi, at den møjsommeligt opbyggede tillid vil forsvinde ved en eskalering af volden«. Pecar giver medierne en stor del af skylden. Deres ensidige fremstilling af konflikten bliver overtaget af mange mennesker, siger han.

Nis er et af centrene for

de ca. 20.000 katolikker i ærkebispedømmet Beograd, som omfatter det serbiske hovedland med 6 mill. indbyggere. Katolikkerne – mest kroater, slovenere og albanere – bor for flertallets vedkommende i hovedstaden, hvor der er 6 katolske kirker. Hvor mange katolikker der præcist er i Serbien vides ikke med sikkerhed, for mange er bange for at angive deres konfession.

I Nis bor over 1000 katolikker, mange af dem albanere. P. Pecar er desuden leder af – den endnu ikke officielt anerkendte – »Caritas i ærkebispedømmet Beograd«. I den funktion ønsker han gode kontakter med den ortodokse humanitære organisation. Han håber, han kan få et møde i stand mellem ham og lederen af det karitative arbejde i den ortodokse kirke i Nis.

Biskop kritiserer kapitalismens hyæner

Kleinrotzenburg (KNA) – Formanden for den tyske bispekonference, biskop Karl Lehmann kritiserer de »uløste ejendomsspørgsmål« i de nye forbundsstater. Lehmann udtalte ved en valfart i Hessen, at der endnu findes kapitalistiske hyæner, f.eks. bliver mennesker brutalt smidt ud af deres lejligheder.

En hensynsløs gennemførelse af egne interesser er ikke det samme som »beskyttelse af den private ejendomsret«, siger biskoppen. Lehmann henvi-

ser til socialencyklikaen »Centesimus annus«, hvor den private ejendomsret bliver hævdet, men ikke på bekostning af »pligten til at dele«. Samtidig opfordrede Lehmann forbundsregeringen til at forbedre socialpolitikken, især for børnerige familier. Han mener, at de mest påtrængende problemer i den tyske socialpolitik er den familieretfærdig løn, indførelse af en plejeforsikring og arbejdsløshedsunderstøttelse.

Den russiske kunstner W. Sjostja har fortsat den gamle ikontradition med billedet »Søn, fortæl det til menneskene«. Ikonen, der er en aktuel anklage, blev vist på en udstilling i Kharkov i USSR i anledning af 5-årsdagen for ulykken i Tjernobyl. Foto KNA.

Ordbog over økumeni

Genève (KIPA) – En ordbog over den økumeniske bevægelse fra dens begyndelse indtil 1991 er blevet offentliggjort i Genève 8. juli. Værket er på fransk og omfatter portrætter af forskellige personligheder,

der har præget den økumeniske udvikling. Ligeledes bliver talrige økonomiske problemstillinger og vigtige begivenheder behandlet. Bogen er forsynet med en oversigt over organisationer og lande.

Præster bør blande sig i politik

At forkynde »det sociale evangelium« er et vanskeligt forehavende, siger ærkebiskop Derek Worlock

Præster har en klar rolle at spille i politik, men de skal studere kendsgerningerne omhyggeligt og vælge det rette øjeblik, før de går ind i kampen, fortalte ærkebiskop Derek Worlock, Liverpool deltagerne på den nationale præstekonference.

Kan blive anklaget for at blande sig

Catholic Herald skriver, at biskoppen kaldte det for at forkynde »det sociale evangelium« i dag for et vanskeligt forehavende. »Sandheden er, at hvis I begrænser jer til generaliseringer, vil I blive anklaget for at moralisere. Hvis I forsøger at være specifikke og beskæftiger jer med aktuelle problemer, som berører folks virkelige liv, så må I være forberedt på at blive anklaget for at

blande jer politisk. Det er anledningen til, at kritikerne siger »hold jer til jeres harmløse kirkeri og hold op med at angribe regeringen«, sagde han.

De åndelige og menneskelige betingelser

Hvad præster ikke skulle gøre, var at komme med en kommentar, der indbød til yderligere spørgsmål, og så trække sig tilbage fra scenen. Ingen præst kan komme med øjeblikkelig visdom eller vide alt. Men at være bevidst om sin egen utilstrækkelighed er ingen undskyldning for at afstå fra at skaffe sig viden om de problemer, folk har, sagde ærkebiskoppen.

Præster bør være klar over de omstændigheder, hvor de kan gribe ind med en kommentar, som andre

Dødehavsrullerne nu samlet på tryk

New York (KIPA) – To amerikanske eksperter i hebraistik har udgivet første bind af et værk, der vil indeholde en fuldstændig fremstilling af Qumranskriftrullernes tekst. Fragmenterne indeholder blandt andet Esajas' bog og er 1000 år ældre end de hidtil kendte manuskripter.

Det er lykkedes for de to forskere Martin Abegg og Ben-Zion Wacholder ved hjælp af et specielt computerprogram at få sammensat de forskellige fragmenter til en samlet tekst. Alt i alt vil der udkomme 5 bind. De originale dødehavsruller opbevares i Jerusalem på Israel-museet.

De originale Dødehavsruller kan ses på Israel-museet i Jerusalem, hvor de opbevares i »Bogens skrin«. Foto KNA.

vil se som politisk. At elske Gud betyder at have omsorg for de åndelige og menneskelige betingelser, næsten har.

Hvad angår emner, som præster kan kommentere, er mulighederne næsten endeløse. Men præsten skal ikke være en naiv idealist. Det er hans opgave at kaste evangeliets lys på situationen, men på en praktisk måde.

Den gyldne regel

Den gyldne regel for en præst er at rådføre sig med enten bispedømmet, præstekolleger eller lægfolk, og at være velinformeret om den sag, der optager ham. Hvis han kan handle økumenisk, vil hans indgriben være stærkere, udtalte Worlock. Præster bør også opfordre andre til at

Kirkens sociallære

Konferencens emne var sammenhængen mellem sociallære og evangelisering. P. Raphael Appleby sagde, at kirkens vidunderlige sociallære bogstavelig talt ingen indflydelse har på den store verden. Medierne viste en passende opmærksomhed på det nye pavelige dokument om sociale emner – den gennemsnitlige præst eller lægmand nok noget mindre, sagde han. »Men kirken ejer den ikke i betydningen, at den er en del af vores identitet, vores tro, vores liv. Mange katolikker giver rundhåndet til hjælpeorganisationer, men kun få engagerer sig i at prøve at ændre de strukturer, der er årsag til nød.«

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin,
Susanne Wogensen og Ruth Plum

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udkommer
den 30. oktober

katolsk orientering

Læserdebat om etik, side 4-5
 Orientering fra sognene, side 6-10
 Menigheden i Grønland, tillæg
 Latinamerikansk korsvej, side 12
 Nell-Breuning S.J., side 13

Franciskanere til Østeuropa

Rom (KIPA) – Pave Johannes Paul II har opmuntret franciskanerne til at varetage nye opgaver i den tidligere østblok. Ordensprovinserne er nu ved at blive genopbygget efter mange års forfølgelse. Ved en audiens for den nye generaloverste hos franciskanerne, p. Hermann

Schalück og medlemmer af ordenens ledelse fremhævede paven nødvendigheden af, at franciskanerne engagerer sig yderligere i nyevangeliseringen.

Paven udtrykte håbet om, at ordenen ville forsvare enhedens gode og ikke opgive deres livsstil i fattigdom.

Jesuitter vil være mere solidariske med de fattige

Bangalore (KIPA) – Jesuitterne i Sydøstasien vil i højere grad stille sig på de fattiges og undertryktes si-

de og forandre deres egen livsstil, der er tilpasset de rige. Dette er resultatet af et møde i organisationen »Jesuitter i social tjeneste« i Bangalore i Indien. 83 jesuitter fra Indien, Nepal og Sri Lanka deltog i konferencen.

Ordensfolkene kan kun stille sig på de fattiges side, »når vi stiller vores midler til disposition og foretager de nødvendige forandringer i vores egen livsstil«, betoner jesuitterne.

Det største problem for denne forandring er ordenens og den katolske kirkes struktur, understreger formanden Vincent Mookken. »Vi tilhører den besiddende klasse, og det hindrer os i en ægte identifikation med de fattige«, siger p. Mookken. Det betyder ikke, at jesuitterne skal opgive deres opgaver i f.eks. undervisningssektoren. »Men vores hovedmålgruppe skal ikke være den rige befolkning«.

Økumeni

Lübeck (KIPA) – Den katolske delegerede ved Tysklands forenede evangelisk Lutherske Kirker, biskop Ulrich Wilckens udtaler, at den økumeniske bevægelse er af »stor betydning« for den moderne verden. »Kun én eneste verdenskirke kan være kirke for verden«, siger Wilckens.

I slutningen af juli holdt Krist Konge menighed i Grønland afskedsfest for deres sognepræst, Urban Figge O.M.I., fordi han nogle dage efter skulle forlade øen for ét år. »katolsk orientering« har besøgt menigheden og bringer inde i bladet en 4-siders reportage om den katolske kirke i Grønland.

Økumeni er en rejse som man foretager sammen

Den hellige Birgitta mindet i Peterskirken ved en økumenisk gudstjeneste med deltagelse af nordiske biskopper

Rom (KIPA) – Paven har for første gang i Peterskirken sammen med lutherske biskopper bedt for kristen enhed ved en økumenisk gudstjeneste. Anledningen til den historiske begivenhed var 600-års jubilæet for helgenkåringen af den hellige Birgitta af Vadstena (1303-73).

Johannes Paul II betegnede gudstjenesten som en »milepæl på vejen til kristen enhed«. Den gensidige, århundredlange mistro mellem lutheranere og katolikker er væk; nu er tillid og forhåbning blevet håndgribeligt, udtalte paven.

Paven påskønnede fremskridtet i den teologiske dialog. Samtidig henviste han til, at skridt mod tilnærmelsen mellem lutheranere og katolikker ikke må ske forhastet. »Ikke alt kan gøres med det samme, men vi må gøre, hvad vi kan i dag med håb om det, der er muligt i morgen«, sagde Johannes Paul II.

Økumeni er en rejse, som man foretager sammen, men det er ikke muligt at fastlægge forløb og varighed. Man ved ikke på forhånd, om vejen er behagelig eller hård. Men vi ved, at det er vores pligt at fortsætte rejsen sammen, udtalte paven. Han mindede om den fælles trosarv, katolikker og lutheranere har, f.eks. trosbekendelsen og dåben. Ingen

bestrider, at reformationen havde sit udgangspunkt i læren om retfærdiggørelse. Johannes Paul II betonedede, at man nærmede sig enighed i forståelsen af retfærdiggørelse, og han håbede, at andre uoverensstemmelser, der var forbundet med den, ville kunne løses.

Den økumeniske gudstjeneste blev forestået af paven, den svenske luther-

ske kirkes primas, ærkebiskop Bertil Werkström, den finske lutherske kirkes primas, John Vikström og de katolske biskopper Hubertus Brandenburg af Stockholm, Paul Verschuren af Helsinki og biskop Martensen. Ved gudstjenesten deltog det svenske kongepar Carl XVI Gustav og Silvia. (»katolsk orientering« bringer en reportage i næste nummer).

Store skader i Kroatien på kirker og klostre

Zagreb (KIPA) – Siden starten på kampene i Kroatien er over 70 katolske kirker, 3 serbisk-ortodokse kirker og 6 katolske klostre blevet ødelagt eller beskadiget. I følge oplysninger fra det kroatiske kulturministerium er de fleste ødelæggelser forårsaget af luft- og raketangreb fra den jugoslaviske forbundshær. I nogle til-

fælde er bevæbnede grupper trængt ind i kirkerne og har hærget dem.

Præst og munk dræbt

Blandt de kirker, der er beskadiget, er den kulturelt værdifulde og bekendte domkirke i Sibenik. Kuplen på kirken, som stammer fra det 16. årh., er blevet svært beskadiget

ved et angreb fra hæren. Også domkirken i Djakovo, Skt. Peter og Pauluskatedralen og franciskanerklostret i Osijek er ødelagt.

Den kroatiske katolske kirkeavis »Glas Koncila« beretter, at en præst og en munk er dræbt og en præst alvorligt såret.

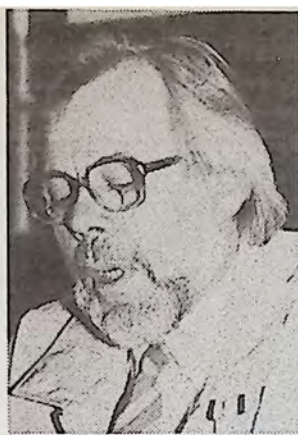
Klaus Møller-Jørgensen

Hans Jørgen Johansen

Marianne Powell

Kristian Skov Andersen

Jørgen Engmark

Birger Lind

Kirkeministeriets mediekonsulent Jørgen Engmark:

Vatikanets retningslinier for medier har elementer til en særdeles god mediepolitik for bispedømmet

Kirkeministeriets mediekonsulent, Jørgen Engmark finder, at der i Vatikanets retningslinier for massemedier, »Fællesskab og fremskridt« er »elementer til en særdeles god mediepolitik« for bispedømmet. Men problemet med instruktionen er, at den som alle udmærkede betænkninger bliver lagt ned i en skrivebordsskuffe, men aldrig taget op til virkeliggørelse, sagde han på mediehøringen i København i oktober, hvor godt en snes interesserede var mødt op.

Deltagerantallet i Vejle 14 dage før var lidt mindre.

Der herskede stor forvirring på begge høringer om begreberne »medier« og »kommunikation«, og derfor også om hvad mediepolitik er. En del forslag fra deltagerne gik ud på, at der i bispedømmet skulle samarbejdes bedre mellem institutionerne og de mange katolske foreninger, som ikke har det fornødne tekniske udstyr. Endvidere var der ønske om mediekurser, og det blev ligeledes anbefalet at gøre brug af en database som arbejdsredskab.

På høringerne, der var arrangeret af pastoralrådets medieudvalg, var en række korte oplæg fra dels katolikker og dels ikke-katolikker, alle med erfaringer inden for medieverdenen.

Retningslinier for en mulig mediepolitik

»katolsk orientering«s tidligere redaktør, Hans Jørgen Johansen talte over emnet »Retningslinier for en mulig mediepolitik«. Hans oplæg var baseret på Vatikanets pastoralinstruktion, »Fællesskab og fremskridt«. Medierne er i tre henseender betyd-

ningsfulde, sagde Johansen, idet han henviste til instruktionen, – de hjælper kirken med at gøre sig forståelig for den nutidige verden; – de fremmer den indre kirkelige samtale; – og de formidler til kirken en forståelse for vor tids mentalitet og mennesker, som den på Guds bud skal bringe budskabet om frelse«.

Som en første formulering i en mediepolitik mener Johansen, at katolikkerne lever i et samfund, som de må være i dialog med. »Dette kan kun lade sig gøre gennem udveksling af informationer og tanker, ved at være opmærksom på den offentlige mening i og uden for kirken, ved at deltage i samtalen med og i den nutidige verden og således at være med i det fælles arbejde på løsningen af de problemer, der optager mennesker«.

Johansen fremhævede endvidere fra instruktionen, at enhver troende må have »ret til og mulighed for at blive informeret om alt, hvad der er nødvendigt for at kunne spille en aktiv rolle i kirkens liv«.

Instruktionen anbefaler også, at vigtige kirkelige planer og beslutninger allerede forud forelægges fagfolk, som man må regne med bliver kontaktet af medierne. Herved vil de pågældende sager i kirkens egen interesse blive korrekt forklaret, sagde Johansen, der hermed hentydede til en kirkelig informationstjeneste med en bred kreds af fagkompetente talsmænd.

Den kirkelige medieskyhed

Jørgen Engmark havde valgt overskriften »Den kirkelige medieskyhed« for netop at »markere en kir-

kelig uvilje til at engagere sig i medierne«. Engmark har arbejdet som journalist i 20 år og har i en lang årrække været redaktør på »Kristeligt Dagblad«.

Forholdet mellem kirke og medier er præget af en underlig dobbelthed, sagde han. På den ene side er kirken kaldet til at udbrede evangeliets glade budskab, og kirken vil gerne gøre brug af medierne i denne sags tjeneste. På den anden side møder kirken medierne med en meget stor skepsis og mangel på åbenhed. Han erkendte, at der selvfølgelig er grund til at kritisere den måde medierne behandler eller ikke behandler kirken på.

Jørgen Engmark gjorde i sit indlæg flittigt brug af citater fra Vatikanets pastoralinstruktion: »Når kirken beskæftiger sig med religiøse emner og behandler dem med den her særligt påbudte omhu, så må kirken også være parat til at give disse institutioner fuldstændig, sand og nøjagtig information.« Det kniber nu ganske ofte med at leve op til dette påbud, for nærmere journalister sig nogle kontroversielle spørgsmål inden for det kirkelige område, så lukkes der hurtigt af for information, sagde Jørgen Engmark.

Både Folkekirken og Den katolske Kirke ønsker i alt for høj grad at styre informationen og kommunikationen. »Som fra prædikestolen ønsker man at kunne afsende sit budskab, uden at det mødes af spørgsmål eller indsigelse«.

Kommunikation er, fortsatte Engmark, med endnu et citat fra instruktionen: »dybest set at meddele sig selv i kærlighed« – det gøres ikke i monolog, men i dialogen.

Josef-søster Anne Bonifacia Rickers (i Vejle) og Marianne Powell (i København) talte om Kateketcentralens erfaringer inden for kommunikation i bispedømmet. Kateketcentralen henvender sig til mange forskellige målgrupper, som tilsyneladende kun har det til fælles, at de er katolikker.

Skolelederen fra Skt. Josefs Skole i Nykøbing, Kristian Skov Andersen talte om skolens erfaringer med kommunikation og

medier i lokalmiljøet. På biblioteket har der været en plancheudstilling om skolen, – en udstilling der gav god presse. Det årlige julemarked til fordel for Fader Brennan havde også pressens bevågenhed, ligesom en nylig tilrettelagt videoundervisning på skolen fandt interesse. Skolen har i samarbejde med de katolske skoler i Maribo og Nakskov udsendt et blad (samme format som k.o.) i 15.000 eksemplarer.

Poul Bøje fra Århus kristne TV og Birger Lind tidligere leder af KKR, Københavns kristne TV talte begge om TV som kommunikationsmiddel.

Begge havde høstet gode erfaringer med seerne. Birger Lind mente, at det ville være godt med tvær-

kirkeligt samarbejde, men at det næppe kan gennemføres i de enkelte udsendelser.

Klaus Møller-Jørgensen fremlagde i en medierapport forårets spørgeskema-undersøgelse vedrørende mediesituationen i bispedømmet. Spørgeskemaet afdækker:

hvilke tekniske hjælpemidler, der er til rådighed i kirken i forbindelse med kommunikation udadtil og indadtil, samt – kommunikationsmidler og ressourcer man benytter sig af.

70 pct. af 170 spørgeskema-udsendelser er besvaret. »katolsk orientering« vil omtale spørgeskemaundersøgelsen, når den endelige rapport foreligger.

kk

Nyt om Caritas Danmark

For 1,3 mio. kr. medicin til Kroatien

Caritas Danmark har netop sendt for 1,3 mio. kr. medicinhjælp til Kroatiens hovedstad, Zagreb. Det danske udenrigsministerium har ydet 950.000 kr., medens Caritas Danmark selv har givet 100.000 kr. Hjælpepakken skal fordeles til kroatiske sygehuse, som er i akut mangel på medicin og hospitalsudstyr.

Hjælpepakken indeholder tre »Unicef Emergency Kits«, der kan dække førstehjælp til 30.000 krigsofre i tre måneder. Desuden sendes hospitalsartikler i form af katetre, handsker, suturmateriale (tråd til operationer), infusionssæt, forbindsstoffer m.v. og de mest anvendte typer medicin. Derudover har medicinfabrikken LEO doneret penicillin.

Medicinhjælpen er pakket ud fra ønsker fra det kroatiske sundhedsministerium, oplyser Caritas Danmark til »katolsk ori-

entering«. Sundhedsminister A. Hebrang har tilbudt, at transporten eskorteres af kroatisk politi eller af nationalgarden fra den slovenske grænse til

Zagreb. Det kroatiske sundhedsministerium søger for fordelingen af medicin og hospitalsartiklerne.

kk

Kroatien takker for hjælp

»Vi vil gerne her udtrykke vor hjerteligste tak til Caritas Danmark, Annelise Timmermann og hendes hjælpere for denne værdifulde humanitære indsats«. Denne tak er sendt af Drago Mutak, Kroatiens informationsministerium for fødevarehjælp på 80 tons fordelt på fire lastbiler i det krigshærgede land.

Drago Mutak oplyser, at glæden var stor ved konvojens ankomst. Beholdningerne af levnedsmidler var næsten opbrugt, da man ikke havde modtaget forsyninger flere

dage forud p.g.a. bombardementer.

Anne Lise Timmermann var fra 18. til 21. september med konvojen. Hun var desuden til møder med læger i sundhedsstyrelsen, som oplyste at der var stort behov for medicin, især i byen Osijek, hvis hospital er helt udbombet. Caritas' leder søgte også kroatiske flygtningelejre i den ungarske by Pecs tæt ved den kroatiske grænse for der at danne sig et indtryk af behovet for hjælp.

kk

Udbuddet af materialer til religionsundervisningen står ikke i forhold til antallet af timer

51 kateketer og religionslærere sluttede op omkring det miniseminar, som Religions-pædagogisk Udvalg (RPU) og Foreningen af katolske Skoler (FAKS) havde arrangeret den 27.-28. september.

Et årligt møde for religionspædagoger har været et af de mange initiativer, som er udgået fra RPU. De tidligere møder har også været refereret i »katolsk orientering«.

Behovet for materialer i skoler og sogne

Denne gang formede mødet sig som en opfølgning af den spørgerunde, udvalget havde foranstaltet tidligere på året, og som især gik på en analyse af behovet for materialer til religionsundervisningen i såvel sognene som i de katolske skoler.

Derfor bød arrangementet også på en righoldig og repræsentativ udstilling af materialer fra Kateketcentralen, Materialecentralen, RPU, KVIP, Radio Steno og Caritas Danmark.

Der var dårligt plads på bordene, og man måtte konstatere, at udbuddet af materialer står i omvendt proportionalt forhold til religionspædagogikkens placering i skolernes timeplan og i ømdømmet i den almindelige danske offentlighed.

Så meget desto vigtigere er det derfor, at engagerede kristne – i menighederne og i skolerne – kan forholde sig til såvel materialeudbuddet som til trosformidlingens problematik.

Det blev der heldigvis rig lejlighed til i de to dage, seminaret varede, dels ved de fælles arrangementer, dels ved de mange personlige kontakter, som etableres ved sådanne lejligheder.

Sognets centrale betydning

Den første dag bød på en præsentation af materialer fra Kateketcentralen ved pastor Guido Kreienbühl og fra RPU ved pater L.O. Dorn.

Man fik bl.a. lejlighed til at se KVIPs Katolsk Video Produktions nyeste videoer: »Ignatius« og

»Drengen, der ledte efter Gud«.

Om aftenen var der en livlig paneldiskussion med udgangspunkt i de synspunkter og problemer, som findes inden for sognet, pater Frank Jobst, sognekatekesen, Felicity Pors og skolen, Vicente Christensen.

Mange synspunkter og ideer kom op at vende, herunder en uddybning af sognets centrale betydning for sakramentsforberedelsen.

Det var tydeligt, at man var på vagt over for den tendens, som tidligere kunne karakterisere børns og unges forhold til kirken: at skolen blev en slags menighed, der så ofte blev droppet, når man forlod skolen, uden at der var blevet etableret et tilhørsforhold til sognemenigheden.

Troen er fælles ansvarsområde

Mange af deltagerne i debatten fremhævede DUKs store betydning for de unges forhold til kirken uden for skolens verden.

Flere af deltagerne fortalte om deres egne erfaringer fra undervisningen: planlægning, materialer og skuffelser – ikke at forglemme.

Pater L.O. Dorn afrundede diskussionen med at påpege, at troens indhold, trossætninger og sakramenter var et fælles ansvarsområde for forældre, kateketer, religionslærere, DUK og præster, men at troen i sidste instans var Guds gave, som ingen nok så kompetent pædagog kunne tage patent på.

Som en understregning af troens dimension – og denne gang ikke vore mange aktiviteter og gøremål – kunne man næste morgen samles til messe i husets kapel.

Derefter tog man tråden op fra den foregående dag: hvordan formidler – eller hellere: hvordan kan vi dele troens fællesskab med vore børn og unge?

Fælles nordisk kateketisk program

Skoleleder Annelise Bruus fra Esbjerg gav en

velformuleret og meget anskuelig introduktion til Det fællesnordiske Program (udgivet af Kateketcentralen) med udgangspunkt i de mange forskellige situationer, som katekesen befinder sig i rundt om i landet.

Den reservation, som man her og der har fornemmet over for programmet, skyldes dels ukendskab til programmets opbygning, dels en forestilling om, at det skal følges til punkt og prikke. Det blev pointeret, at programmet selvfølgelig kan suppleres og organiseres på mange måder, bl.a. kan man med fordel bruge RPU's emnehæfter (de er meget billige!).

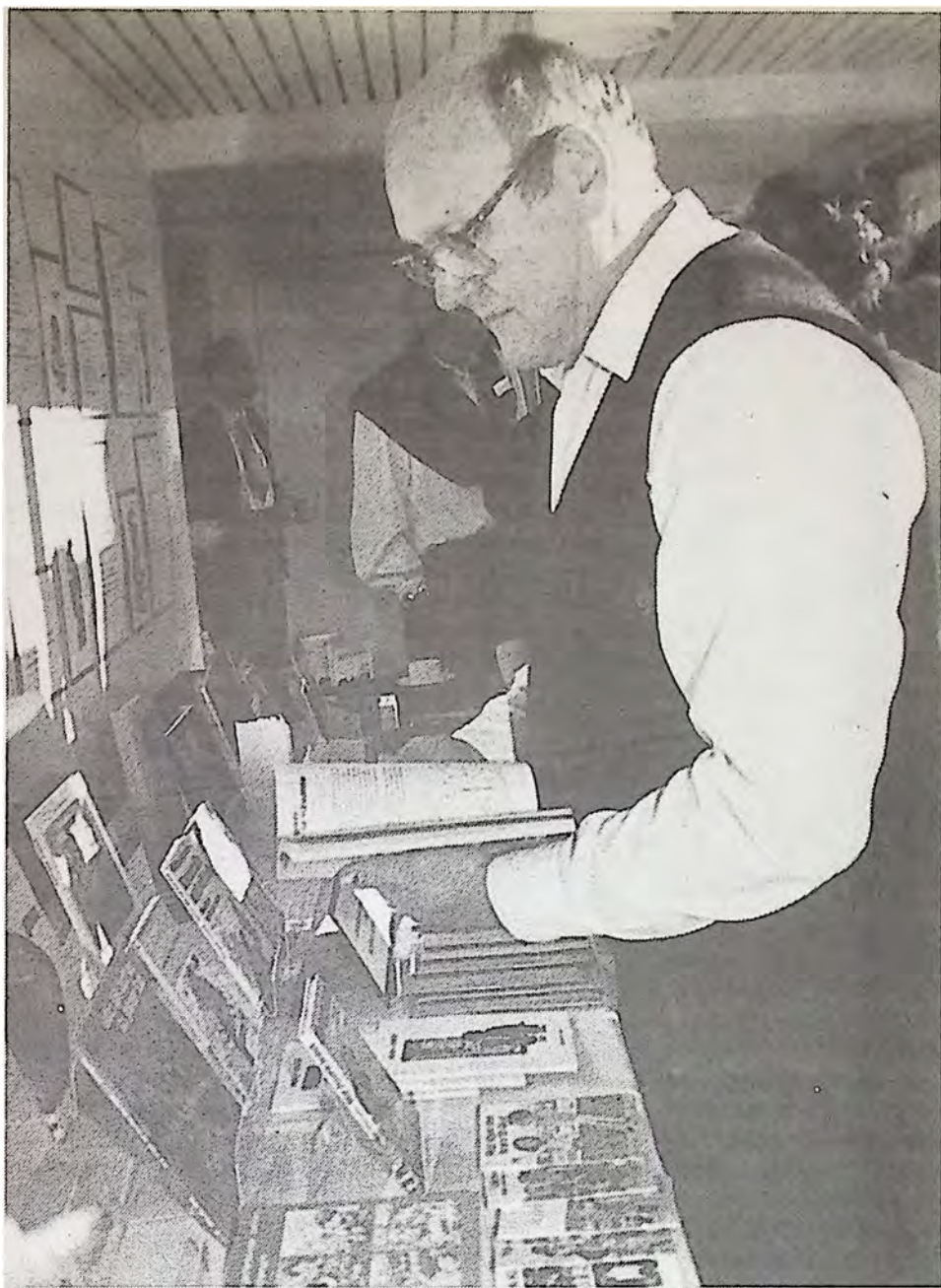
Det var blot et af de mange punkter, som blev berørt i den efterfølgende debat, der – traditionen tro – var både livlig og saglig.

Nævnes bør også, at emner som Bodens Sakramente (og børns forhold dertil), reinkarnation og spørgsmålet om, hvad vi gør med de nye danskere (f.eks. vietnameserne og polakkerne) blev bragt på bane.

Betydning for kirken

Utallige tanker, indtryk og ord tumlede rundt i ens hoved, men der er ingen tvivl om, at et arrangement som det her omtalte har sin store betydning for den danske katolske kirke derved, at man i det mindste én gang om året får lejlighed til at se de problemer, som man selv sysler med hjemme i skolen eller i sognet i sammenhæng med dels nogle generelle, overordnede synspunkter, dels med kollegers ideer, planer og frustrationer.

Inger Harbo Andersen, Sankt Annæ Skole på Amager afrundede seminaret med nogle betragtninger om visioner kontra utopier. Primært visioner, egne såvel som dem, hun forestillede sig, var forsamlingens. Stævnet sluttede med, at RPU's formand, pater L.O. Dorn, indkasserede ideer og planer til kommende reli-

Kateketcentralen har ved forskellige lejligheder præsenteret sit store udbud af materialer. Det skete bl.a. også ved mødet for religionspædagoger på Magleås i slutningen af september. Foto: Kluge.

gionspædagogiske seminarer.

Der er ingen tvivl om, at såvel tilslutningen som forsamlingens entusiasme bør inspirere RPU/FAKS til at følge dette arrange-

ment op, inden der går alt for lang tid – man kunne f.eks. forestille sig møder på landsdelsplan.

Under alle omstændigheder håber jeg gennem denne omtale at give bla-

dets læsere et indtryk af, at katekese og religionsundervisning er levende aktiviteter i vort katolske fællesskab.

Ole Meyer

Theodor Jürgensen aflægger ordensløfter i Italien

Aflagde 28. august løfter hos franciskanerne

Theodor M. Jürgensen aflagde den 28. august løfter hos franciskanerne i Osimo, Italien. Løfteaflæggelsen fandt sted under en festmesse i Josef af Copertino basilikaen.

To år i Assisi

Theodor Jürgensen har i to år været i Assisi og derefter ét år i noviciat i Osimo. De første løfter aflægges for en periode af tre år. Den samlede noviciattid er otte år. Theodor Jürgensen er tidligere bager, kok og lærer.

Irenæus Capellen OFM, Nakskov og Hermann Legut OFM, Maribo deltog i festmessen. Mange natio-

ner var repræsenteret blandt de deltagende brødre: Mexico, Brasilien, Polen, Sverige, Frankrig samt brødre fra Afrika.

kk

Pastoralrådsmøde på Magleås

Pastoralrådet mødes den 9. og 10. november på Magleås, hvor der foruden beretning fra forretningsudvalget vil være beretninger om etik, katekese, småbørn, medier, udlændinge, diakoni, valg og kirkebidrag.

På mødet fremlægges

desuden budgettet for 1992 til udtalelse. Tro og Lys, Katolsk Kvinde Forbund, AC og Stenogildet er lørdag eftermiddag inviteret til kort at præsentere sig selv, hvorefter rådet får mulighed for at stille spørgsmål om aftenen.

kk

Rundt om zygoten

- et par spørgsmål til John-Erik Stig Hansen

Hvordan ser menneskelivets begyndelse ud under nutidig biologisk mikroskop, og hvilke konsekvenser kan drages af svaret herpå? Sådan omtrent kan hovedproblematikken i læge *John-Erik Stig Hansens* omfattende artikel i k.o. 15/1991 resumeres.

For at trække hovedlinjen op: John-Erik Stig Hansen deler den anskuelse, der går ud på, at det ikke lader sig gøre at betragte *zygoten* som besjælet menneskelig eksistens – *Zygoten*, dvs. den sammensmeltede æg- og sædcelle, der på sin vej ned mod bestemmelsesstedet, livmoderslimhinden er i hastig deling og snart udgør en lille slimklat af en celleklump, kan *ikke* betragtes som mennekelig person.

Hvad det drejer sig om på dette stadium, er menneskeligt væv, men altså ikke nogen menneskelig eksistens, fastslår Stig Hansen.

I sin forståelse af mysteriet den menneskelige persons tilblivelse støtter Stig Hansen sig til moralteologen, jesuitten *John Mahoneys* tolkning heraf. John Mahoney går, som det måske vil huskes, ud fra, at besjæling ikke skyldes »en yderligere og næsten mirakuløs indgriben fra Gud«. Beslægtetheden mellem stof og ånd ikke blot tillader, men næsten kræver, »at vi betragter et nyt menneskes opståen som en proces, som kræver tid og et vist mål af førmennekelig eksistens... som en tærskel, fra hvilken springet til fuldt besjælet eksistens kan indledes«.

Hvad der her skal stilles spørgsmål til, er ikke John Mahoneys tolkning af menneskelig tilblivelses mysterium, men de konsekvenser, Stig Hansen drager heraf.

Stig Hansen drager nemlig den slutning, at når det gryende livs menneke-vordelse sker i en frem-

adskridende proces, er det berettiget at tale om fremadskridende beskyttelse af det nye liv, fra undfangelse til fødsel.

Med andre ord: Det nye liv har ikke krav på *absolut* beskyttelse, men kun på en *relativ*. Jo ældre fosteret bliver, jo mere beskyttelse har det ret til. Læs: Jo mere ret bør vi *indrømme* det.

Hvad nu zygoten angår, så har den som før-menneskeligt liv ikke krav på anden form for respekt end den, hvormed »vi behandler andre levende væsener«. Uanset, hvor nænsomt, kærligt og klogt vi behandler vore husdyr og kæledyr, er vi dog ikke i tvivl om, at både deres liv og deres død er i vores hånd. Det er vores gode ret at tillægge os husdyr, såfremt vi behandler dem ordentligt, og det er både vores ret og vores pligt at gøre ende på deres liv, når tiden er inde.

Samme holdning indby-

des vi nu til at indtage over for den menneskelige zygote. Fordi det som sagt drejer sig om en førmennekelig eksistens, som til og med lever sit ca. 14 dage lange liv ret så farligt: Zygoten kan forlise, den kan gå hen og blive til en kræftsvulst, og den kan dele sig, så resultatet bliver énæggede tvillinger, oplyser Stig Hansen os om. Zygoten må altså forekomme som et ret så forløbigt led i livsprocesen må vi forstå. Disse facts burde imidlertid ikke få nogen til at glemme, at zygoten er en højst interessant lille fyr. Ikke blot ligger det nye menneskes arvmasse i dens cellers genkodning, men også tilingen for fosterudviklingen og alle derpå følgende udviklingsprocesser med deres individuelle særpræg; forskere begynder tilmed at tale om, at selve det omtrentlige tidspunkt for vores død ligger indtegnet her i genkoden.

Med andre ord: Med zygotes eksistens er toget sat på skinner, destinationen afgjort, stationerne indtegnede, køreplanen fastlagt. At de første spor-skifter på ruten har været ret så skæbnesvangre at krydse, ændrer intet ved det faktum og kan ikke indgå i argumentationen for, hvilken mindre grad af beskyttelse, der tilkommer zygoten.

Med det her anførte er der god grund til at spørge, om ikke Stig Hansen kommer alt for let om ved afproblematismen af

petri-skålens zygoter og forbedringen af reagensglasbefrugtningens teknik? Det tekniske, næsten videnskabelige sprogbrug han betjener sig af, medfører uvægerligt en sløring af virkeligheden. Selv om formålet tager sig aldrig så nobelt ud, må det i oprigtighedens navn være på sin plads at kradse i den fine højglanspolerede overflade og kalde en spade for en spade. Så ved vi i det mindste, hvor vi står. Og vi står nu der, hvor vi skal tage stilling til, om vi vil gå ind for brugen af, hvad der alt andet lige er forstadium til menneskeliv – som *mid-del* for noget andet? Og vil vi det, må vi finde ud af, hvordan vi vil klare at se os selv i øjnene, med samtlige alle vore i øvrigt fine principper om respekt for det menneskelige liv på ethvert stadium.

At der virkelig bliver noget at fordøje, viser fortsættelsen.

Det er begrebet *den fremadskridende beskyttelse*, jeg her sigter til. I afsnittet »Førmennekelige rettigheder« i Stig Hansens artikel fremgår det, at heller ikke det foster, der udvikler sig fra zygoten og kan defineres som person og anses for besjælet kan gøres til genstand for *absolut* beskyttelse. Ukrænkelig ret til livet besidder det først efter fødslen. Indtil da kunne det være muligt at arbejde ud fra forskellige grader af beskyttelse, som allerede nævnt.

En følge heraf bliver, at moders liv vil være det absolut farligste sted for et foster at opholde sig, et sted, hvorfra det gælder om at slippe væk hurtigst muligt. Kommer du til verden som for tidligt født barn i 6. måned, har du ret til højeste grad af beskyttelse, mens din på dato jævaldrende kammerat,

der ikke har så travlt med at komme ud, kun nyder fremadskridende beskyttelse!

I artiklens sidste spalte afsløres det på de sidste linjer, hvordan Stig Hansen har kunnet argumentere, som han gør:

Af *praktiske* grunde lægger han sit kristne mennekesyn til side, mens han tager den hvide kittel på. Han vil nemlig gerne støtte de gode kræfter, som ad lovgivningens vej, søger at komme den betrængte zygote til undsætning; dermed, – forudser Stig Hansen, vil det også komme til nyvurdering af abort-praksis. I sådanne bestræbelser udgør spørgsmålet mennekesyn en altfor varm kartoffel, det må henvises til privatlivet:

»Når vi imidlertid skal handle her og nu, må vi gøre det, som er i overensstemmelse med den bedst mulige model af virkeligheden.«

Altså her den biologiske model.

Her må man have lov at spørge Stig Hansen, om han for alvor har overvejet, hvor dette princip kan føre hen? Andre steder i verden findes der biologer, jurister, filosoffer, som i fuldt alvor mener, at det nyfødte barn grundet åndsevnernes svage udvikling ikke kan betragtes som person, og at forældrene derfor er frit stillet til eventuelt at skille sig af med barnet.

Herimod kan man kun handle virksomt ved at gøre et *andet* mennekesyn gældende. Med streg under »andet«. For det ser unægtelig ud til, at Stig Hansen ikke har erkendt, at også hans *praktiske* biologisme i grunden er et mennekesyn!?

Sr. Hildegard Madsen
OSB

Sjælens eksistens kan ikke måles

Læge *John-Erik Stig Hansen* skal have tak for den lange og grundige artikel om menneskets tilblivelse i k.o. nr. 15 i år. Han repræsenterer klart nok et af de aktuelt fremherskende standpunkter, som det er godt at få præciseret, også selv om det ikke forekommer holdbart. Det ses i hans egen argumentation, hvor der er nogle ting, jeg ikke kan få til at hænge sammen. I artiklens 5. spalte fastslår han: »*lægevidenskaben kan ikke eksperimentelt måle, hvornår en sjæl er til stede*«, men lidt forinden kritiserer han trosfarekongregationen for at hævde, at sjælen er til stede fra det øjeblik, befrugtningen finder sted. Denne kritik kan altså ikke være baseret på lægevidenskabelig erkendelse, med mindre han da vil hævde, at kun det, der kan måles, eksisterer, og det tror jeg nu ikke, han mener.

Men hvad er kritikken så baseret på?

– Det må være det, han kalder vores konkrete vi-

den om zygotes udvikling.

Men hvad er det for en lægevidenskabelig eller naturvidenskabelig viden, der ikke er baseret på måling?

– Det kan kun være en viden, der er baseret på iagttagelser, altså det, man kan se af ændringer undervejs i zygotes udvikling. *Men kan man da se sjælen?* Det tror jeg heller ikke, at Stig Hansen mener, blandt andet fordi han jo fremhæver den almindelige enighed om, at formen, dvs. om noget ser ud til at være et menneske, ikke kan tillægges væsentlig betydning, – og altså heller ikke om noget ser ud til at have en sjæl.

Hvis man nu hverken kan se en sjæl eller måle en sjæl, hvordan kan man så naturvidenskabeligt tale meningsfuldt om en sjæl? Bør man ikke principielt overlade den slags tale til de videnskaber, der specielt beskæftiger sig med sjælen, også selv om de bruger helt andre metoder end lægevidenskaben? Jeg

synes Stig Hansen er tæt på det, hvor han citerer moralteologen John Mahoney for at se den menneskelige sjæl »som noget, der vælder op inde fra det fælles materiale, som forældrene tilvejebringer, når de sammen er årsag til nyt liv«.

Hvordan skulle noget kunne vælte op indefra, hvis det netop ikke allerede er derinde? Eller med andre ord: Hvordan skulle sjælen kunne udvikle sig i zygoten, hvis den ikke allerede er derinde i det øjeblik, befrugtningen sker?

Problemet med at sjælen tilsyneladende skulle kunne dele sig i flere sjæle ved dannelsen af tvillinger eller trillinger, er ikke noget overbevisende argument for, at sjælen så først kan være til stede på et senere trin i udviklingen, men tyder snarere på, at man i lægevidenskaben opfatter begrebet sjæl forkert, og derfor bør konsultere den filosofiske eller teologiske antropologi.

Hans Jørgen Johansen

Krop og ånd følges fra undfangelsen

I k.o. nr. 15 problematiserer læge *John-Erik Stig Hansen* i en lang og dybtgående artikel kirkens officielle holdning til livets begyndelse. Emnets aktualitet skyldes udviklingen inden for lægevidenskaben, som muliggør en befrugtning udenfor livmoderen.

Bortset fra den påståede lægevidenskabelige enighed på området (ved gentagende brug af vendingen »vor viden«) finder jeg artiklen absolut læse-

værdig... Dog har jeg nogle kommentarer hertil.

Grundlæggende holder jeg af sammenkædning af stof og ånd samt betragtningen af et nyt mennekes opståen som en proces, der kræver tid. Jeg deler derfor også John-Erik Stig Hansens skepsis, hvad angår teorier om, at det befrugtede æg – zygoten – ved undfangelsestidspunktet skulle få tildelt 1 stk. »færdigudviklet« og personificeret sjæl udefra.

Men at John-Erik Stig

Hansen ligeledes kræver »førpersonlig eksistens« – dvs. en periode uden nogen form for (eller grad af) besjæling – forstår jeg ikke!

John-Erik Stig Hansen giver ved omvendt bevisførelse 3 argumenter mod den opfattelse, at der har fundet besjæling sted indenfor zygotes første 14 dage (Resumé):

1): En zygote kan udvikle sig til 2 (énæggede) tvillinger. Hvilken af disse skal sjælen da følges?

Er der taktiske overvejelser bag Pax Christis brev?

Til Pax Christis åbne brev i k.o. 9. oktober vil jeg gerne gøre et par stilfærdige bemærkninger.

Den første er til Pax Christis ønske nr. 1. Pax Christi beklager ifølge pater Dekkers, at de romerske retningslinjer for den kommende specielle bispesynode om Europas fremtid ved kirken alene forstår den katolske kirke. Denne beklagelse er nok efter manges mening at propagere økumenien lidt vel kraftigt. Men er det ikke at gå helt over gevind, når Pax Christi på det kraftigste advarer biskop Verschuren om, at vi »under alle omstændigheder« må undgå at efterlade indtrykket af, at den katolske kirke ønsker »en rekatolicering af Europa«?

Kære pater Dekkers! Er det taktiske overvejelser, der ligger bag, således at forstå, at nok skal vi naturligvis både ønske, bede til og arbejde for en »reka-

tolisering« af vor del af verden, men vi skal bare gå stille med dørene? Eller er det et udtryk for, at Pax Christi i Danmark mener, at en »rekatolicering« er af underordnet betydning i forhold til samarbejdet med de protestantiske kirkeretninger? Eller er en »rekatolicering« i det hele taget uønskelig efter Pax Christis mening?

Min anden bemærkning vedrører ønske nr. 2 om »at kirken klart undsiger de riges voksende rigdom, som profiterer af den voksende armod hos de folkeslag, der er gjort fattige«. Propagandaformuleringen »er gjort fattige« kunne være fabrikeret på Christiansborg! Intet handlende subjekt, men en skjult appel til den almindelige vesterlandske bondeanger over ikke at »gøre nok« for at hjælpe den tredje verden.

Hvis Pax Christi vil blande sig i ulandspolitik-

ken, og det kunne der såmænd være gode grunde til, må man sætte navn på forbyrderne. Det er i væsentlig grad ulandenes egne regimer, der har gjort deres egne folkeslag fattige og berøvet dem de elementære menneskerettigheder. Den aktuelle politiske debat i de vestlige lande, også herhjemme, drejer sig netop om, hvad vi kan stille op over for denne situation. Hvilke betingelser skal vi stille for at undgå, at hjælpen falder i de forkerte hænder – eller direkte anvendes mod hensigterne og yderligere forarmer og ødelægger de fattige?

Her har Pax Christi åbenbart ikke andet svar end at kirken »klart undsiger de riges voksende rigdom«! Det er billig genbrug af gamle fraser, men det skaber ikke respekt om Pax Christi.

Min tredje bemærkning gælder Pax Christis ønske

om, at kirken øger sin troværdighed i talen om frihed, ligeberettigelse, myndighed og medansvar ved at give f.eks. kvinderne et »virkeligt ligeberettiget medansvar for udviklingen af det kirkelige liv og for kirkens tjeneste i verden«. Det er altså et pænt indpakket ønske om kvindelige præster.

Om dette spørgsmål er der som bekendt to me-

ninger, og Kirkens – med stort K – kender vi. Jeg kan se sagen fra begge sider, men jeg undrer mig over, at pater Dekkers vil sætte sit navn under en appel, der motiverer ønsket om kvindelige præster ved at henvise til kvinders krav på lige adgang til »myndighed«. Jeg mener, at denne argumentation er svær at forene med den katolske opfattelse af præsteembedets sakramentale karakter, der tegner billedet af præsten som en tjener, ikke som en »myndighed«, man kan kræve del i.

Ansaret for tjenesten

har mange former og kirkens historie er et vidnesbyrd om, at kvinderne ikke bare har båret et ligeberettiget medansvar, men er blevet opmuntret, tilskyndet og sagligprist af Kirken for at tage dette medansvar op. Lad os overlade ligestillingsargumentet til protestanterne, hvor præsterne beklæder et verdsligt embede med den myndighed, statsmagten giver dem. For Pax Christi er jo katolsk, ikke sandt?

Børge Mannov

Pax Christi-svar til Børge Mannov: Enhed i forsonet forskellighed

Børge Mannovs læserbrev giver Pax Christi Danmark en velkommen lejlighed til at belyse sine anliggender i brevet til Den nordiske Bispekonference lidt nærmere.

Vedrørende den 1. bemærkning:

I det økumeniske (sam)arbejde lærer alle involverede kirker meget af hinanden. Det gælder for dem alle – også for den katolske kirke –, at de er »semper reformandae« (de trænger til stadig fornyelse). De kan være hinandens dårlige samvittighed og hinandens læremestre i denne fornyelsesproces. Der er så store troens og traditioners værdier også hos de ortodokse, hos anglikanerne, lutheranerne, de reformerte (for nu kun at nævne disse), at vi ikke kan undvære hinanden.

Denne erkendelse tager vi med ind i vor egen umistelige identitet som katolikker. Økumeniens endelige målsætning er naturligvis stadigvæk en (institutionaliseret) enhed mellem de kristne kirker, der idag er adskilte. Men ingen seriøs teolog vil i dag kunne hævde, at den enhed skal komme i stand ved, at de »adskilte brødre og søstre« vender tilbage til den katolske »fold«. Dette ønske vil vi gerne overlade til f.eks. den nu afdøde biskop Lefebvres tilhængere. Derfor: en enhed i »forsonet forskellighed« er at foretrække for en rekatolicering.

Til den

2. bemærkning:

Sikkert er en hel del »mismanagement« i mange

ulande en medvirkende årsag til deres fattigdom. Men den vigtigste årsag ligger i den vestlige verden. De fleste ulande har ikke engang bedt om de kæmpelån, der blev påduttet dem i 70'erne, da verden blev oversvømmet med »petrodollars« efter den første oliekrise. Pengene skulle jo investeres! Den tredje verden var ikke engang ordentligt forberedt på dem. Og den stod magtesløs, da renten i begyndelsen af 80'erne steg voldsomt.

Vi har ulandene i vor hule hånd: Verdensbanken og Den Internationale Valutafond kan diktere den økonomiske politik de skal føre (ellers får de ingen nye lån for at kunne afbetale på de gamle!). Samtidig er det os, der fastsætter de (ofte alt for lave) priser, vi vil betale for deres råstoffer. Desuden beskytter vi vore egne interesser ved hjælp af toldmure og andre handelsbarrierer osv.

Økonomisk lever vi stadigvæk i kolonitiden! Kan det undre, at der p.g.a. fattigdommen opstår social uro i en del af disse lande? Og kan vi så bagefter bebrejde dem deres politiske ustabilitet, og de former for undertrykkelse, der er en følge deraf? Pax Christi fastholder, at vi profiterer af deres armod, så længe den årlige pengestrøm, der går fra den tredje verden til os, bliver ved med at være væsentlig større end den pengestrøm, der går den modsatte vej!

Jeg er ked af, at dette korte svar til Børge Man-

nov vedr. et så stort problemkompleks ikke kan være mere nuanceret. Lad mig slutte med at sige, at Pax Christi i dette spørgsmål føler sig i pagt med de pavelige rundskrivelser, der berører emnet, lige fra Paul VIs »Populorum Progressio« til Johannes Paul II's »Centesimus Annus« af i år.

Børge Mannovs

3. bemærkning

drejer sig vel hovedsageligt om brugen af ordet »myndighed« i brevet til biskop Verschuren. Hertil skal siges, at brevet var affattet på tysk (fordi det er Den nordiske Bispekonferences indbyrdes sprog). Den danske oversættelse er k.o.s. På tysk kan ordet »Mündigkeit« kun bruges i én betydning, nemlig at være »fuldmyndig«, at kunne være sin egen værge, altså modsat at være umyndig eller mindreårig. Og det var altså det, der var ment.

På dansk derimod bruges ordet myndighed desuden i en anden betydning, nemlig at være udstyret med myndighed *over andre*. Det var der – som det forhåbentligt klart fremgår af denne lille sproglige bemærkning – slet ikke tale om i Pax Christis brev. Om man stadigvæk mener at kunne se »et pænt indpakket ønske om kvindelige præster« også i den tyske version, kan jeg personligt ikke have noget imod. Det er da kun gavnligt, at dette spørgsmål ikke bliver undertrykt blandt »myndige« katolikker.

Anton Dekkers

Krop og ånd...

2): Zygoten kan udvikle sig til en ondartet svulst. Kan en ondartet svulst være besjælet?

3): »Ejendommeligt« at op mod halvdelen af alle mennesker kun skulle have eksisteret som to- eller flercellede organismer.

Ad 1): God pointe... men hvorfor må »besjæling« ikke opfattes som mængdebestemt (jvf. John-Erik Stig Hansens egne tanker om sjælen som noget (ej nogen!) der vokser op indefra)? Og med sammenkædningen af stof og ånd... hvorfor skulle ånden være stoffet underlegen m.h.t. delelighed?

Er dette ikke bare endnu mere forunderligt – og så meget desto mere ukrænkeligt?

Ad 2): En ondartet svulst opstår ved, at en celle vokser uhæmmet. Den æder sig ind på nabo-cellerne og bør følgelig fjernes hurtigst muligt. Sker dette ikke, dør patienten, fordi vitale organer ædes af svulsten, men principielt ender den ikke sin ekspansionslyst, før hele legemet består 100% af én stor ondartet svulst.

Svulster kan opstå på alle udviklingsstadier – også når materien kun er en zygote, hvor »svulstcellen«

hurtigt æder de øvrige. Ergo fremstår zygoten ved udskrabning kun som én ondartet svulst.

Men kan en menneskematerie, der efter en sund periode (det være sig 2 dage eller 50 år) rammes af og efterhånden helt omdannes til én stor ondartet svulst, da forhen ikke have været besjælet?

Ad 3): Ja – og »ejendommeligt«, at spædbørnedødelighed er væsentligt højere end almindelig dødelighed ... men ikke desto mindre sandt...

Nuvel. John-Erik Stig Hansen fortsætter nu sin udredning ved at sammenkæde udviklingen mod det fuldendte menneske med udviklingen af de rettigheder, som zygoten/fosteret/mennesket har i relation til samfundet.

Igen er jeg meget enig – (f.eks. har jeg aldrig brudt mig om at kalde en provoceret abort for »mord«) – men betyder John-Erik Stig Hansens udredning omkring den manglende besjæling i de første 14 dage, at der nok er tale om noget menneskeligt, men ikke om noget, der har krav på menneskeværdighed – dvs. ret til at fortsætte sin eksistens?

Og hvilken begrænsning i zygotens rettigheder har

Forsat fra side 4

John-Erik Stig Hansen i tankerne?

Skal grænsen trækkes ved brug af fostre i kosmetikindustrien – hvorimod lægelig forskning i disse bør være tilladt? ... Og er det i så fald ikke lidt betænkeligt, at lige netop en lægeforsker fremfører dette synspunkt?

Der redegøres desværre ikke nærmere herfor i artiklen, hvorfor læseren må gætte sig til hans holdning...

Alt i alt læser jeg artiklen som argumenter for det etisk forsvarlige i dels at abortere før den 14. dag (de fleste graviditeter konstateres dog først efter denne) – men primært i at lægevidenskaben får grønt lys til at forske i reagensglasbefrugtede zygoter i de første 2 uger.

Hvis denne min tolkning er rigtig, så er vi uenige... For mig følges krop og ånd – fra undfangelsen og »til døden os skiller«. I hvilken form og grad, en besjæling opstår og udvikler sig, ved jeg ikke, men indtil nu har jeg ikke set overbevisende argumenter for, at zygoten ikke skulle kunne være besjælet ... tvivlen må da komme zygoten til gode ...

Michael Møller-Jørgensen

Orientering fra sognene

November 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 19, der udkommer 27. november 1991 er mandag den 11. november 1991 for december 1991. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »kætolisk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Skt. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou.
Tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser: Kl. 8; kl. 10 højmesse.
Fredag d. 1. kl. 15: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.
Søndag d. 3., Alle Helgen kl. 10: Højmesse.
Mandag d. 4., Alle Sjæle kl. 19: Messe.
Mandag d. 4., 11., 18. og 25. kl. 14.30: Mini/Midi-KUK.
Kl. 17.15 tilbedelse af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph Søstre (Danmarksgade 13) fulgt af Vesper 17.30.
Tirsdag d. 5., 12., 19. og 26. kl. 9: Rosenkransgruppen.
Tirsdag d. 12. og 27. kl. 19.30: Kor.
Onsdag d. 6., 13., 20. og 27. kl. 19: Messe og åbent hus hos Søstre.
Torsdag d. 7., 14., 21. og 28. kl. 19: Maxi-KUK.
Søndag d. 10. kl. 10: Højmesse.
Onsdag d. 13. og 27. kl. 14.30: Syklub.
Torsdag d. 14.: Sct. Josephsklub. I dag er der udflugt til Frederikshavn. Vi kører fra Skt. Mariæ Kirke kl. 14.
Torsdag d. 14. og 28. kl. 19-21: Maria-gruppen mødes i Skt. Mariæ Kirkes kapel.
Søndag d. 17. kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning.
Lørdag d. 23. kl. 17: Polsk messe.
Søndag d. 24. kl. 10: Højmesse.
Lørdag d. 30. og søndag d. 1. december: Skt. Mariæ Kirkes store julebasar i Skt. Mariæ skoles gymnastiksal.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80 eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10.
Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.
Fredag d. 1. kl. 16: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 17.
Søndag d. 3., Alle Helgen kl. 10: Højmesse.
Mandag d. 4., Alle Sjæle kl. 19: Messe.
Fredag d. 8., 15., 22. og 29. kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messen kl. 17.

Hjørring

Sankt Maria Kirke, Martyernes Dronning

Bispensgade 67
Henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 14: Dansk/vietnamesisk.

Fredag d. 1. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.
Søndag d. 3., Alle Helgen kl. 10: Højmesse.
Mandag d. 4., Alle Sjæle kl. 19: Messe.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Skt. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 10. kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekaffe.
Søndag d. 24. kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonisgade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager, tlf. 97 41 41 50.
(Pater Smeenk er på Færøerne som vikar i denne måned. Derfor er jeg boende i Viborg i november måned. p. A.C.)
Lørdag d. 2. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 3., Alle Helgen kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.
Mandag d. 4., Alle Sjæle kl. 19.
Lørdag d. 9. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
Kl. 16.30: Messe på engelsk.

Søndag d. 10. kl. 10: Ingen messe.
Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 17. kl. 10: Messe.
Lørdag d. 23. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 24. kl. 10: Ingen messe.
Lørdag d. 30. kl. 16.30: Messe.

Lemvig/Holstebro/Struer Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42
eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Skt. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.

Søndag d. 10. kl. 10: Messe fulgt af sogneundervisning indtil kl. 12.
Søndag d. 24. kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers.
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Træffetid: Kl. 11-12, undtagen mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14.
Søndag kl. 10.
Hverdagsmesser:

Tirsdag og torsdag kl. 8.15.
Onsdag kl. 18.30: Vi begynder med rosenkransbøn.
Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 4.

Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.

Lørdag d. 9. kl. 14: Polsk messe med efterfølgende samvær i præstegården.

Lørdag d. 30.: Sogndag; vi begynder med messen kl. 14.

Mini-KUK: *Onsdag d. 13. og onsdag d. 27. kl. 19 i præstegården.*

Den franciskanske Lægorden: *Søndag d. 17. møde med franciskanerbrødrene.*

Basar: *Lørdag d. 30.*

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Præm.
Messetider:

Søn- og helligdage kl. 9 og 11.
Menighedskaffe efter begge messer.

Nyt menighedsråd:

Første suppleant Helmut Blanke er indtrådt i menighedsrådet efter at John H.M. Jensen er flyttet fra sognet. Rådet har påny konstitueret sig ved valg torsdag den 3. oktober. Ny formand bliver Ester Jensen, næstformand Helmut Blanke, sekretær Marie Teresa Hoff, Caritas-repræsentant B.W. Fernando Murugaiah.

Religionsundervisning for børn og unge:

Onsdag den 13. og den 27. kl. 16 til 18 for holdene 1, 2 og 3. Voksenundervisning samme dag. Forældrene har fået tilsendt en giro-indbetalingsblanket til dækning af bøger og andet materiale.

Økumenisk andagtsgruppe:

Hver første onsdag og tredje torsdag kl. 19.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg.
Tlf. 86 82 24 15.

Sognepræst:

Dominique Than Duc Thanh.

Messetider:

Tirsdag 19.30: (hos Jesu Små Søstre).

Onsdag 19, torsdag 18 (med efterfølgende tilbedelse).

Fredag 9, søndag 10.

Tilbedelse: Efter torsdagsmessen.

Rosenkrans kl. 10-11.

Søndag d. 3.: Alle Helgens fest. Højmesse kl. 10.

Mandag d. 4.: Alle Sjæles dag. Messe kl. 19.

Lørdag d. 9.: Retræte for menigheden i Hamahytten kl. 10-16.

Mandag-fredag d. 18.-22/11: Præsteretræte på Magleås. Ingen messe i denne periode.

Lørdag d. 30.: Julestue i menighedslokale kl. 9-16. Minikuk kl. 10-12.

Rosenkrans: Lørdag kl. 10-11.

Skriftemål: Torsdag eller efter aftale.

Religionsundervisning: Fredag kl. 16-18.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og kl. 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17. Onsdagsklub hver onsdag kl. 14-17. Alle er velkomne.

Fredag d. 1.: Kl. 16-17.30 firmandundervisning.

Søndag d. 3.: Allehelgensfest. Under højmassen kl. 11 firmer biskop Martensen 12 unge menighedsmedlemmer. Efter messen reception i menighedssalen.

Mandag d. 4., Alle Sjæles dag: Kl. 19 messe for de afdøde af vor menighed og vore familier.

Onsdag d. 6.: Kl. 17-18 tilbedelse af det allerhelligste sakramente.

Lørdag d. 9.: Kl. 13-14 religionsundervisning. Kl. 14-16.30 KUK. Kl. 19 Sankt Norberts Skole indbyder til skolefest i Idrættens Hus.

Lørdag d. 16.: Kl. 9-12 grundkursus i teologi; del I kap. 4-6.

Fra mandag d. 18. til fredag d. 22. deltager præsten i en præsteretræte i Magleås.

Torsdag d. 21.: Kl. 19 korøvelse i samlingssalen.

Lørdag d. 23.: Kl. 13-14 religionsundervisning. Kl. 14-16.30 KUK.

Mandag d. 25.: Ingen morgenmesse. Sankt Norberts aften. Aftenmesse kl. 17.30. Fællesspisning. Bedemand Kaj Pedersen vil i aften svare på spørgsmål, der kan opstå i forbindelse med et dødsfald og begravelse.

Søndag d. 1.12.: Menighedens julemarked i samlingssalen kl. 10-14. Salgsboder med håndarbejde, julepynt, julekrybber, miniloppemarked, caféhjørne.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).

Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelzers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag d. 3.: Kirkekaffe efter højmassen og kl. 15 andagt på Sundvejens kirkegård.

Mandag d. 4. kl. 19: Alle Sjæles messe.

Søndag d. 10.: Katekese efter højmassen over emnet »Kødets opstandelse og det evige liv« v. Hanne Kvium.

Torsdag d. 14. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.

Lørdag d. 16. kl. 14: Mini-KUK og kl. 15.30 messe.

Søndag d. 17.: Efter højmassen indtil kl. 17: Paneldiskussion over emnet »Blandede ægteskaber«.

Pastoralenheden indbydes til en frugtbar drøftelse. Tilmelding på opslagstavlen i kirken.

Fra mandag d. 18. til fredag d. 22. er sognepræsten bortrejst til retræte på Magleås.

Torsdag d. 28. kl. 8: Skolemesse.

Fredag d. 29.: KUK-møde kl. 16.00-18.00.

Fra d. 18. til og med d. 22. november deltager præsten i en retræte på Magleås.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.

Tlf. 75 52 76 01.

Præstent ræffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messetiderne:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.

Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Søndag d. 3.: Allehelgensfest. Messetiderne: Kl. 8 salmemesse. Kl. 10 højmesse.

Mandag d. 4.: Allesjælesdag. Vi mindes og beder for vore kære afdøde i messen kl. 19.30.

Torsdag d. 7. kl. 19: KUK indbyder de unge til en tur i svømmehallen.
Torsdag d. 19. kl. 19: KUK samles i Oasen til en temaaften: »Noget om bøn«.
Fredag d. 8.: Sognepræsten bringer den Hl. Kommunion til de syge.
Søndag d. 24.: Krist Kongesfest. Messe kl. 8. Efter højmesse kl. 10: Menigheds-kaffe og vort årlige bankospil. Gaver og gevinster modtages med tak. De kan afleveres til Sr. Antonie. Støt arrangementet - overskuddet går til vort højttaleranlæg.
Bemærk: Fra den 18.-22. nov. deltager sognepræsten i præsteretræten på Magleås.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia

Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.
 Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm. Tlf. 75 92 11 76 bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93).
Messeiderne:
 Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15; lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.00.
 Kirkekaffe i menighedssalen hver søndag efter højmesse.

Fredag d. 1.: Firmelsesundervisning fra kl. 16.00-18.00.

Lørdag d. 2. kl. 16.00: Firmelse ved biskop Hans L. Martensen. Firmanderne og deres familie bedes komme i god tid. Efter messen er der reception i menighedslokalet.

Søndag d. 3.: Alle Helgen. Efter messen besøger vi kirkegården. Ingen messekaffe.

Mandag d. 4.: Alle Sjæle. Messe kl. 16.30 for menighedens døde.

Fredag d. 8.: Den H. Kommunion bringes til de syge.

Lørdag d. 9.: KUK Fredericia deltager i Vejle-KUKs bankospil. Tilmelding nødvendig.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag.

Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12 (undt. d. 11. og 18.), tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
 Søndag kl. 10: Højmesse.
 Md. kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene (se dog nedenfor).
 Onsdag kl. 8: Messe med Laudes (se dog nedenfor). Kl. 16.30: Rosenkrans.
 Torsdag kl. 8.15: Skolemesse (se dog nedenfor).
 Fredag kl. 9: Messe (se dog nedenfor).

Fredag d. 1.: Første fredag i md. messe kl. 16.30 med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.

Søndag d. 3.: Allehelgens fest kl. 10: Højmesse med efterfølgende kirkekaffe. Kl. 15.30: Andagt med bøn for de afdøde i Jerne kirke og kirkegård.

Mandag d. 4.: Allesjælesdag. Kl. 19.30: Messe for de afdøde. Man kan aflevere navne på afdøde, man ønsker forbøn for, til sognepræsten.

Kl. 16.30 fejres den hellige Karl Borromæus med messe hos søstrene.

Lørdag d. 16. kl. 16.30: Messe på polsk.

Den 18.-22.: Ingen messe. Vedr. gudstje-

nester i øvrigt se opslag ved kirkedøren.

Lørdag d. 23.: Sogndag. Begynder kl. 14. Slutter med familiemesse kl. 16.30.

6 Sønderjylland

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandevej 41, 6270 Tønder.

Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12 (undt. d. 11. og 18.), tlf. 74 72 18 90.

Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 3.: Allehelgens fest. Sønderjysk menighedstræf i Åbenrå. Se annoncen andetsteds i bladet. Man bedes tilmelde sig enten på de fremlagte tilmeldingsblanketter i kirken eller på 74 72 14 47 (Jean Langwadt). Messe kl. 14 i Åbenrå og messe kl. 17 i Tønder, hvor der bliver særlig forbøn for de afdøde. Man er velkommen til at aflevere navne til præsten.

Sogndag d. 10.: Sogndag begynder kl. 14.30.

Søndag d. 24.: Messe kl. 17, under hvilken vi også vil fejre Niels Stensens fest.

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Mariegade 8, 6100 Haderslev.

Sognepræst: Peter Nissen.

Tlf. 74 52 23 26, bedst onsdag, fredag og lørdag kl. 10-11 eller efter aftale.

2. præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Messetider:

Søndag: Kl. 10 højmesse.

Mandag, tirsdag, onsdag og lørdag: Kl. 8.00 messe hos søstrene, Aastrupvej 65.

Fredag: Kl. 17.00 messe i kirken.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Fredag d. 1.: 1. fredag i måneden. Kl. 16.00 udstilling af Alterets Sakramente til tilbedelse. Kl. 16.50 andagt med sakramental velsignelse. Kl. 17.00 Jesu Hjerte messe.

Søndag d. 3.: Alle Helgen højtideligholdes ved højmesse kl. 10.00.

Mandag d. 4.: Alle Sjæle, messen kl. 8.00 hos søstrene læses for menighedens afdøde.

Lørdag d. 9.: Morgenmessen kl. 8.00 bortfalder. Sognepræsten deltager i Pastoralrådsmødet på Magleås.

Søndag d. 24.: Jesus Kristus, universets konge. Kl. 10.00 højmesse med efterfølgende indvielse til Krist Konge og sakramental velsignelse.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Sognepræst: Peter Nissen, Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf. 74 52 23 26, bedst onsdag, fredag og lørdag kl. 10-11, eller efter aftale.

Træffes i Åbenrå om mandagen kl. 11-12 på tlf. 74 62 35 43, eller efter aftale.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.

Messetider:

Søndagsmesse: Lørdag kl. 16.00 højmesse.

Mandag: Kl. 17.00 messe i kirken.

Øvrige hverdage: Kl. 15.00 hos Søstrene. 1. fredag i måneden: Kl. 19 messe i kirken.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 3.: Menighedstræf i Åbenrå. Se annonce andetsteds i bladet. Tilmelding nødvendig på tlf. 74 72 14 47 eller på de blanketter, som er fremlagt i kirken.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Sognepræst: Peter Nissen, Mariegade 8, 6100 Haderslev. Tlf. 74 52 23 26, bedst onsdag, fredag og lørdag kl. 10-11 eller efter aftale.

Træffes i Sønderborg om tirsdagen kl. 11.30-12.20 på tlf. 74 42 35 85, eller efter aftale.

Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst mellem 18-19.

Messetider:

Søndage: Kl. 9.30 højmesse.

Mandag, onsdag, torsdag, fredag: Kl. 17 messe på Als Kloster.

Tirsdag kl. 17: Messe i kirken.

Lørdag kl. 8.00: Messe på Als Kloster.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Kirkekaffe efter højmesse den 2. søndag i måneden.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C.

Tlf. 66 12 16 64.

Præsternes træffetider:

P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.

P.K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10.00 samt 16.30.

1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.00.

2. søndag: Vietnamesisk messe 14.00.

Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, onsd. kl. 10.30, fr. kl. 19.

Religionsundervisning på skolen:

Onsdag kl. 16.30: Alle grupperne.

Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i md. - beg. med messe kl. 9.

Søndag d. 3.: Kl. 15 andagt i kirkegårds-kapellet. Derefter velsignelse af gravene på den katolske afdeling.

Tirsdag d. 5.: Kl. 16-17.30: Midi-KUK. Kl. 18: Polsk andagt for de afdøde. Kl. 19: Andespil til fordel for børnenes juletræsfest.

Torsdag d. 7.: Kl. 16-17.30: Mini-KUK.

Mandag d. 11.: DKKF-møde: Julestueforberedelse kl. 19.30.

Tirsdag d. 12.: Kl. 14: Pakkefest for Senior-klubben. Kl. 18: Polsk andagt for de afdøde.

Torsdag d. 14.: Kl. 19: Foredrag i anledning af 100 året for Pave Leo XIII's rundskrivelse »Rerum novarum« v/Peter Ryom.

Tirsdag d. 19.: Kl. 16-17.30: Midi-KUK.

Torsdag d. 21.: Kl. 16-17.30: Mini-KUK.

Lørdag d. 23.: Kl. 9.30-16: DKKF: Julestue i skolens gymnastiksal.

Søndag d. 24.: Kl. 9-14: Julestue.

Lørdag d. 30.: Kl. 10: Retrætedag ved sr. Terese OSB fra Sostrup på Bjerregårdsvej.

Søndag d. 30.: Julehalløj ved KUK'erne.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg.

Sognepræst: J. Kruk.

Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.

Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.

Faste messetider: Søn- og helligdag: Kl. 9.30 højmesse og kl. 11.00 stillemesse.

Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 19 og lørdag kl. 16.

Mandag d. 4.: Alle Sjæle. Kl. 19 messe for alle vore kære afdøde.

Torsdag d. 7.: Kateketmøde. Vi begynder med messen kl. 19 i kirken. Derefter fortsætter vi oppe i salen.

Onsdag d. 13.: Menighedsrådsmøde kl. 19.30.

Lørdag d. 16.: Messe kl. 14, derefter sammenkomst for Kontaktgruppen oppe i salen.

NB: Ingen messe kl. 16!

Torsdag d. 28.: Studiekreds. Vi begynder med messen kl. 19 i kirken. Efter messen fortsætter vi i præstegården. Alle er hjertelig velkomne!

Lørdag d. 30.: Adventsgudstjeneste og messe kl. 16.

Firmandundervisning: Lørdag d. 2., 16. kl. 9.45-11.45 og lørdag d. 30. kl. 14.

Religionsundervisning for alle børn:

Dansk/vietnamesisk/tamilsk: Lørdag d. 9. og 23. kl. 9.45-11.45 og lørdag d. 30. kl. 14; kun vietnamesisk: Lørdag d. 2. og 16. kl. 9.45-11.45.

Skt. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 3.: Messe kl. 15.

Vor Frelzers Kirke, Assens

Nørregade 3, 5610 Assens

Sognepræst: P.K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.

Søndagsmesser i november:

Den 3.: Messe kl. 10.00.

Den 10.: Messe kl. 14.00.

Den 17.: Messe kl. 10.00.

Den 24.: Messe kl. 14.00.

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.

P. Herman Legut, OFM. conv.

Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messetider:

Lørdage kl. 16.30.

Søndage kl. 10.00.

Lørdag d. 2.: Sunget latinsk requiemsmesse for de afdøde fra vore familier kl. 16.30.

Søndag d. 3.: Procession på kirkegården i Maribo kl. 15. Når vi træder ind på kirkegården, er vi mere bevidst om at der er to forskellige bydele: de levendes bydel og de dødes bydel. I den første bydel pulserer livet, mennesker bevæger sig på gaderne, køber ind til livets behov. Men på kirkegården bliver alt stående, uden bevægelse. De afdøde taler ikke med hinanden, rører sig ikke. Stillehed og ro hersker overalt, kun vindens susen høres.

Søndag d. 24.: Krist Konge (sidste søndag i kirkeåret), latinsk messe kl. 10.

Følgende personer er blevet optaget i den katolske kirke (den 19. oktober):

Stefan og Cathrine Matarese, Maribo.

Elin Augusta Mistarz, Rødby.

Ruth Eva Christensen, Brandstrup.
Susan Kit Gast, Fårevejle.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.
Bispegade 12, 4800 Nykøbing F.
Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:
Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16. Søndag kl. 10.

Fredag d. 1.: 1. fredag i måneden. Kl. 18.30 messe + tilbedelse.

Søndag d. 3.: Alle Helgens og Alle Sjæles dag kl. 10 familiegudstjeneste, herunder barnedåb. Kl. 14.30 andagt på kirkegården. Vi starter på den nye afdeling.

Torsdag d. 7.: Kl. 8 skolemesse. Kl. 19.15 bibelaften i Fredensgade.

Søndag d. 10.: Foruden højmesse er der kl. 11.15 polsk messe.

Torsdag d. 14.: Åbent hus aften.

Lørdag d. 16.: Kl. 12.30 møde for Den Franciskanske Lægorden.

Søndag d. 17.: Efter højmesse er der et menighedsmøde, hvorunder Niels Engelbrecht fra pastoralrådet vil tale om alt vedr. kirkebidragsordningen i vort bispedømme. Mødet holdes i salen ved siden af kirken, da der bør være et stort fremmøde.

Søndag d. 24.: Krist Konges Fest. Kl. 10 højmesse, hvorunder et nyt medlem optages i kirkens fulde fællesskab.

Kl. 14 messe for alle i menigheden, som er passeret de 70 år. Denne messe giver også mulighed for at modtage de syges salvelse. Efter messen er der et pænt kaffebord for alle i salen.

Undervisning: Fra lørdag d. 9. november-lørdag d. 14. december er der religionsundervisning for alle børn fra 6-12 år, børn som ikke går på den katolske skole. Undervisningen starter kl. 10 og varer til kl. 12.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved
Præstøvej 29, 4700 Næstved.
Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Fredag d. 1.: Jesu-Hjerte Fredag: Fra kl. 18-19: Tilbedelse med sakramental velsignelse. Kl. 19: Aftenmesse på Sct. Elisabeth Hjemmet (Præstøvej 65).

Søndag d. 3.: Allehelgen! Kl. 8: Messe på Maria Elisabeth Hjemmet. Kl. 10: Højmesse i kirken og kirkekafe i præstegården. Kl. 15: Andagt på kirkegården.

Mandag d. 4.: Allesjælesdag. Kl. 19: Aftenmesse for menighedens afdøde.

Torsdag d. 7.: kl. 19: Vesper i kirken. Bibelaften på biblioteket.

Torsdag d. 14.: Menighedsrådsmøde kl. 19 i præstegårdens menighedssal.

Søndag d. 17.: kl. 11.30: Polsk messe. Festen for den hellige Elisabeth af Thüringen. Elisabeth døde 1231, den 17. november i Marburg om natten. »Det er vor opgave, at gøre menneskene glade«. Et andet ord lyder: »Jeg indbefatter Ludwig (Elisabeths mand) i min kærlighed til Gud. Og jeg håber, at Gud, som har helliget ægteskabet, skal skænke os et evigt liv«. Elisabeth døde i en alder af 24 år. - Vi ønsker Maria-Elisabeth Søstre til lykke på deres helgenindes festdag.

Lørdag d. 23. og søndag d. 24.: Ungdomsweekend. Programmet meddeles. - Krist Konges Fest (den 24.)

Mandag d. 25.: kl. 19: Salmeudvalgsmøde i præstegården.

Onsdag d. 27.: »Grundkursus i teologi« kl. 19 i præstegårdens bibliotek.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 3.: Alle Helgens fest.

Mandag d. 4.: Alle Sjæles dag. Der er aftenmesse kl. 19.30.

Søndag d. 10.: Vil der være en vikar for sognepræsten. Efter højmesse er der kirkekafe.

Søndag d. 24.: Vil der under højmesse blive døbt to børn af en flygtningefamilie fra Zaire.

Søndag d. 1. december begynder Adventstiden.

Fra og med november vil den månedlige polske messe bortfalde. Der er kun behov for en polsk messe i sommersæsonen p.g.a. unge sæsonarbejdere.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 3.: Allehelgen. Kl. 10.00: Højmesse.

Søndag d. 10.: Menighedskaffe efter messen.

Søndag d. 24.: Krist Konges Fest. Kl. 10.00: Højmesse.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstre. Tlf. 53 61 73 71.

Lørdag d. 2.: Alle Helgen fejres med sognepræsten kl. 16. Måske får vi vores firmander til at »opføre« Sankt Martin, og bagefter drikker vi kirkesherry!

Søndag d. 3.: Ingen messe.

Onsdag d. 6.: Firmelsesundervisning i præstegården kl. 7.50. Skolemesse 8.45. Menighedstræf hos søstre kl. 19 med bordmesse og samvær.

Søndag d. 10.: 32. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Lørdag d. 16.: 33. alm. søndag fejres med sognepræsten kl. 16.

Søndag d. 17.: Ingen messe.

Onsdag d. 20.: Firmelsesundervisning i præstegården kl. 7.50. Skolemesse 8.45. Dameaften hos søstre kl. 19.

Søndag d. 24.: Krist Konge - fejres med p. Gregoire kl. 10. Efter messen skåler vi med hinanden og med Sr. Clementine (født den 23. nov. for længe siden) i et glas vin.

Lørdag d. 30.: 1. søndag i advent fejres med sognepræsten kl. 16. Vi tænder det første lys i adventskransen.

11 Midtsjælland

Sct. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Jesper Fich, tlf. 42 99 07 28.

Messtider: (se dog evt. ændringer på opslag i våbenhuset)

Søndag: Højmesse kl. 10.

Onsdag: Messe kl. 19.

Torsdag: Messe kl. 16.

Lørdag: Messe kl. 17 (søndagsmesse).

1. fredagsmesse kl. 9 d. 1. november.

Kirkekafe: Hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30 - derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: Søndagene d. 10., 17. og 24. nov.

Firmelsesundervisning: 7. kl. d. 7. nov. kl. 16-18, 8. kl. d. 7. og 21. nov. kl. 16-18.

Kolping:

Onsdag d. 13.: kl. 19.30: Videofilm.

Torsdag d. 28.: kl. 19.30: Præsten har ordet.

Søndag d. 3.: kl. 15: Alle sjæles gudstjeneste ved Rønnevangskirken.

Torsdag d. 7.: kl. 19.30: Bankospil i menighedssal.

Lørdag d. 9.: kl. 9: Hovedrengøring af kirken og salen.

Søndag d. 10.: Ministrantkursus for alle nye og gamle ministranter efter højmesse. Kursus er slut omkring kl. 13 - så tag en madpakke med.

Søndag d. 17.: kl. 10.00: Ungdomsmesse.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17. Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekafe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 3.: Alle Helgensfest.

Mandag d. 4.: Alle Sjælesdag. Aftenmesse kl. 19.30.

Søndag d. 24.: Sidste søndag i kirkeåret: Krist-Konges-fest.

Tirsdag d. 5.: Menighedens bankospil kl. 19.30, i år til fordel for renovering af menighedssalen.

Hverdagsmesserne fra mandag d. 18. til og med d. 21. bortfalder på grund af præsternes retræte på Magleås.

Ledreborg Slotskirke

Hver søndag: Messe kl. 8.30.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Jacob Muiser,

tlf. 42 81 27 96 helst ml. 9-10.

Præst: Andrzej Papuga CM.

Tirsdag: Messe kl. 10.

Fredag: Aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse m. gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Lørdag d. 2.: Åbent-Hus festen! Vor årlige fest for Hørsholm og Birkerød, og denne gang fejrer vi også pastor Muisers 40 års jubilæum.

Søndag d. 3.: Festmesse i anledning af pastor Muisers jubilæum. Alle Helgen søndag.

Mandag d. 4.: Alle sjæles dag. Aftenmesse kl. 19.30.

Mandag d. 11.: Eldreklub kl. 13.30.

Søndag d. 24.: Julebasar fra kl. 11-15. Kom og find adventskranse, julepynt og julegaver!

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Høsterkøbvej 3, 3460 Birkerød.

Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.

Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.

Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm

Sognepræst: Jacob Muiser

2. præst: Andrzej Papuga

Præstebolig: Nordvanggård,

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesser:

Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.

Mikkelborg, Strandvej 352: Kl. 8.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Pastor Andrzej Papuga kan træffes i Skt. Hans Kirke hver torsdag fra efter messen og indtil kl. 12.30 og igen samme aften mellem kl. 18 og 19.

Lørdag d. 2.: Kl. 19-24 fester vi på Nordvanggård for sammen med menigheden i Birkerød at fejre pastor Muisers 40 års præstebubilæum, som var den 15. juli. *Søndag d. 10.:* Reception i menighedssalen lige efter højmesse i anledning af pastor Muisers præstebubilæum.

Torsdag d. 21.: Kl. 19.30 menighedsaften i menighedssalen, hvor galleriejer Ole Andreas Dahl fortæller om gamle ikoner.

Lørdag d. 30.: Kl. 16 bindes kirkens adventskrans og derefter holdes en lille adventsandsigt i kirken.

Kl. 18 er der fællesspisning på sammen-skudsbasis i menighedssalen.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark,

tlf. 49 21 05 71 eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 3.: Alle Helgen. Vi fejrer Sankt Martin i familiemessen kl. 11, og bagefter er der kirkekafe.

Tirsdag d. 5.: Pensionist-træf kl. 14.30 hos søstre, med messe og samvær.

Børnenes religionsundervisning nr. 3 kl. 16-17.20.

Søndag d. 10.: 32. alm. søndag fejres kl. 9.

Tirsdag d. 12.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Børnenes religionsundervisning nr. 4 kl. 16-17.20.

Torsdag d. 14.: Fælles menighedsrådsmøde i Birkerød kl. 19.30.

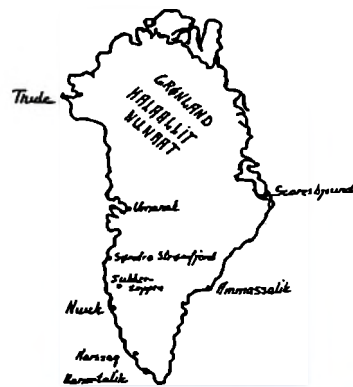
Søndag d. 17.: 33. alm. søndag fejres kl. 11.

Tirsdag d. 19.: Messe hos søstre kl. 14.30.

Fredag d. 22.: Julemarked kl. 15-18 i hele menighedshuset.

Grønland

- verdens største sogn

Den katolske kirkes liv og lære skal gøres tilgængelig

Krist Konge sogn dækker to millioner kvadratkilometer

»Jeg søgte dette job som chefpilot for helikopterflåden i Nuuk, fordi her var en katolsk menighed og kirke. Uden den ville jeg ikke være her.« Det fortæller *Ivan Hart*, der i en længere årrække har arbejdet for »Grønlandsfly«. *Ivan Hart* er en af de 55 katolikker, der bor i Grønland, og for hvem det katolske gudstjenesteliv betyder meget.

I december sidste år fejrede *Krist Konge* menighed 30 års jubilæum. Biskop *Hans L. Martensen* var i denne anledning på besøg, og i sin prædiken ved festgudstjenesten sagde han bl.a.:

»Da den katolske kirke kom hertil for 30 år siden, så kom den til et kristent land og til mennesker, der allerede var Guds børn ved dåben; den kristne kirke levede her, og hele den grønlandske befolkning havde del i den kristne kirke.«

Biskoppen understregede, at katolikkers opgave bl.a. var, at bringe en fornyet sammenhæng med »den lange periode af kir-

kens historie, hvor den europæiske kristenhed endnu var udelte«. Biskoppen påpegede desuden, at »vi katolikker på en særlig måde bringer sammenhæng med hele verden, sammenhæng med biskoppen i Rom og biskopper over hele jorden«.

Verdens største sogn

To millioner kvadratkilometer dækker verdens største katolske sogn, d.v.s. knap 50 gange større end Danmark. Til dette sogn er i dag knyttet én præst, som har en frugtbar støtte i sin oblatordens medbrødre, som fra Danmark levende følger udviklingen i sognet.

Biskop *Theodor Suhr* bad i slutningen af 50'erne oblatfædre om at påbegynde en katolsk mission i Grønland, dels for at betjene de få katolikker og dels for at gøre den katolske kirke tilgængelig for den grønlandske befolkning.

Oblatfædre har virket i Grønland siden 1960, hvor *Michael Wolfe* slog sig ned med sit *Janesway*-telt i Nuuk. Her holdt han mes-

ser, havde samtaler, skrifttemål m.v., og her boede han alene i et år, hvorefter *Tom Killeen* kom til Nuuk. I 1962 rejste *Tom Killeen* et telt i Itivdek i Holsteinsborg distrikt, hvor han betjente katolikkerne. I 1963 var der tre præster i Grønland, da *Alex Kons* kom. I 1965 afløste *Finn Lyng* sin medbroder *Michael Wolfe*.

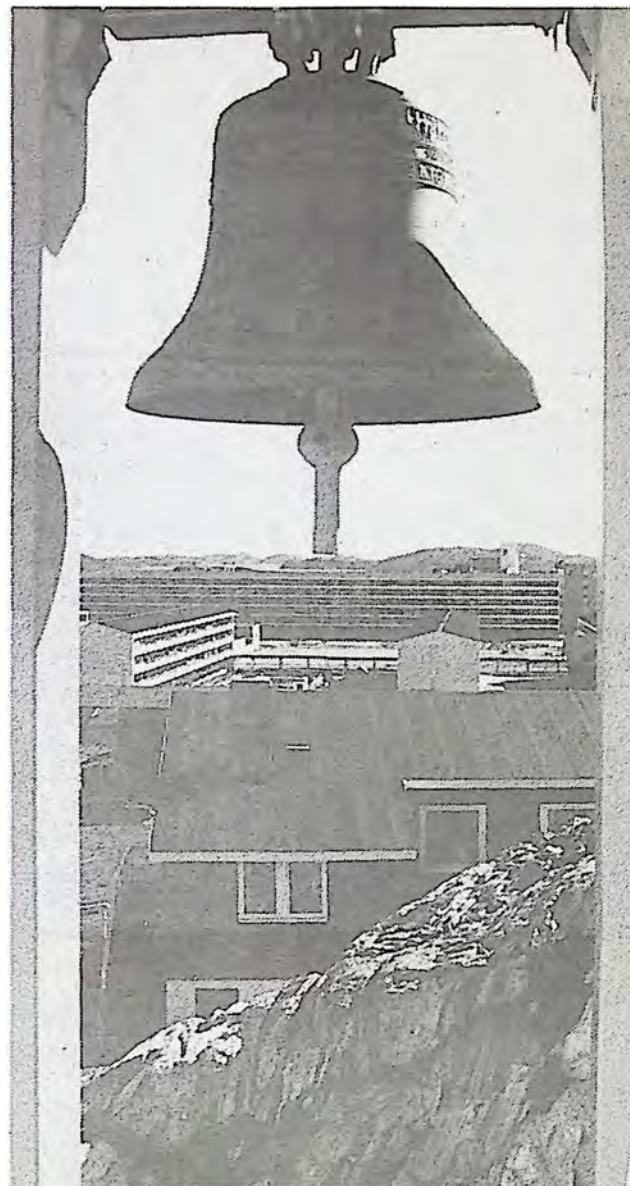
Det katolske bispedømme og oblatfædre satte således stort på Grønlands-missionen, og optimismen var i særdeles god behold, da man begyndte. Med tre præster i Grønland var det ikke blot hensigten at betjene de knap 50 katolikker.

Målsætningen var dengang som nu »at gøre den katolske kirkes liv og lære tilgængelig for den grønlandske befolkning«. *Finn Lyng* siger i en artikel om Folkekirken i Grønland: »Den katolske kirke er sig bevidst, at fundamentale og livsvigtige dele af dens eget budskab allerede i århundreder er blevet forkyndt af den lutherske kirke og allerede med taknemmelighed er blevet

modtaget af den grønlandske befolkning. Men samtidig føler den sig forpligtet til at forkynde fylden af det liv og den lære, som den har fået pålæg om at stå inde for blandt alle folkeslag og til alle tider.«

Oblatfædrene, og det gælder også *Jesu små Søstre*, har brugt og bruger stadig mange kræfter på at lære og forstå de mennesker og den kultur de virker blandt. Bl.a. har præsterne og søstre gennem årene gjort sig store anstrengelser for at lære det grønlandske sprog og på at sætte sig ind i den grønlandske kultur. Bibliotekets mange bøger om grønlandsk historie og kultur i præstegården vidner herom.

Folkekirken var enerådende i Grønland til 1953, da der med den ny grundlov blev åbnet for andre trossamfund. Det skabte en del offentlig uro, da den katolske kirke begyndte sin mission, nogle mente det ville splitte den grønlandske befolkning. Tiden har vist, at dette ikke blev tilfældet.

Siden 1959 har Den katolske Kirke kunnet betjene de grønlandske samfund.

55 katolikker i menigheden

10 børn under 16 år

Af kirkestatistikken pr. 31. december 1990 fremgår det, at *Krist Konge* menighed har 55 medlemmer, hvoraf der er 10 børn under 16 år. I alderen 16 år til 29 år er der kun 4, medens 32 medlemmer er mellem 30 og 49 år. 10 personer er over 50 år.

I 1962 viser statistikken et medlemstal på 16 katolikker, men allerede året efter er der 42. Herefter svinger antallet fra 36 katolikker i 1984 til 69 katolikker i 1985. Udsvingene skyldes den store til- og fraflytning i forbindelse med arbejde i Grønland.

Kun ganske få grønlandere har konverteret gennem årene. Danskere og udlændinge udgør størstedelen af menigheden.

På de fire kirketællingsdage i januar, påsken, august og i november har der været henholdsvis 11, 15, 17 og 12 til messerne. Da »katolsk orientering« var på besøg sidst i juli var der godt 20 deltagere til afskedsmessen for *Urban Figge*, ligesom der et par dage forinden, hvor sakramentet blev udstillet var lige så mange deltagere som til søndagsmessen.

Menigheden er på mange måder et spejlbillede af den katolske kirke i Danmark, i hvert fald hvad antallet af udlændinge angår. Knap en tredjedel er udlændinge: amerikanere, englændere, filippinere, franskmænd, belgiere, italienere, polakker, tjekker, tyskere, ungare, Schweiz og fra Ghana.

Der er messe hver dag i *Krist Konge Kirken* i Nuuk. Det er ikke usædvanligt, at der på hverdage kommer flere end til søndagsmesserne.

Her er oplysning om den katolske kirke nødvendig

– siger Urban Figge O.M.I., der har været sognepræst i flere perioder for Krist Konge menighed i Grønland

»Hvis vi stadig havde vores oprindelige målsætning om at få så mange konvertitter som muligt, så har vor mission slået fejl«. Det siger den tidligere sognepræst for verdens største sogn, Urban Figge O.M.I., da »katolsk orientering« besøgte menigheden i Nuuk i sommer. Urban Figge understreger, at den målsætning, oblatfædrene i dag arbejder ud fra, er, at den katolske kirkes liv og lære skal gøres tilgængelig for den grønlandske befolkning.

Det er vigtigt, at vi kan vise, at katolikker kan samarbejde med andre kristne trossamfund, siger Urban Figge. Her er oplysning om den katolske kirke nødvendig, fordi uvidenheden om kirken er stor og en hindring for forståelsen af kirkerne imellem.

Den katolske kirke har været i Grønland i 30 år, og antallet af katolikker stadig på 50-55. I den forløbne periode har der kun været ganske få konvertitter, men mange grønlandere har ved forskellige lejligheder søgt den katolske kirke, fortsætter Urban Figge, der i flere perioder har været sognepræst for Krist Konge menighed.

En uge i præstegården viste, at sognepræsten havde rigeligt at se til. Udover de daglige praktiske opgaver, som omfatter viceværtjob i præstegården, indkøb, madlavning, fiskeri fra båden NORDAN OMI i de vidtstrakte fjorde omkring Nuuk, var

der også de mere vante præstelige funktioner som afholdelse af den daglige messe, husbesøg, samtaler, kontorarbejde m.v.

Den 1. august blev Urban Figge afløst af Franz Hoyos O.M.I. Ordenen ønsker, at sognepræsten efter tre års tjeneste i Grønland kommer et andet sted hen for at hente ny inspiration.

Jeg lever ikke et ensomt liv

Du er her alene som præst på trods af, at du har valgt et liv i fællesskab. Er det ikke et ensomt liv at være præst på denne store ø, hvor der kun bor 50-55 katolikker og hvor det er svært, ja næsten umuligt at nå ud til alle i sognet?

– For mig er det ikke et ensomt liv. Kun én gang oplevede jeg ensomheden stærkt, og det var da min medbroder Per Waagø blev begravet for nogle år siden. Jeg vidste da, at hele familien – alle mine medbrødre var til stede, og jeg kunne ikke være med.

Jeg føler mig stadig som en del af fællesskabet; jeg holder da også kontakt via telefon og breve. Ensomheden generer mig ikke, også fordi menigheden er en meget lille sammenknyttet enhed, her er et virkeligt godt fællesskab.

Stabil kerne

Menigheden er en meget usammensat gruppe med 15 forskellige nationaliteter. Når man ser på statistikkerne gennem de forløbne år, ser det ud til, at der er meget

stor udskiftning. Mange er her kun 2-3 år, og flytter så igen. Hvordan påvirker det menighedslivet?

– Vi har en stabil kerne, som forsøger at få tilflyttede katolikker til at føle sig hjemme i menigheden. Mange har problemer med at falde til i dette minisamfund.

De katolikker, der bor langt fra Nuuk, føler de sig ikke ladt i stikken af kirken?

– De fleste af dem, der bor langt herfra, er kun i Grønland i et par år. Hvis de kommer til at bo her fast, forsøger vi at gøre noget, så de kan få en løbende kontakt til kirken og menigheden. Tidligere rejste vi op og ned langs kysten, men af økonomiske grunde, må vi afstå fra det nu.

Hvis du får at vide, at en katolik, der bor langt herfra, er blevet alvorligt syg og som ønsker sakramenterne, tager du så dertil?

– Ja, ganske afgjort.

Grønlandere er traditionsbundne

Det er meget få inuitter, der i de forløbne 30 år er blevet katolikker. Hvorfor er der egentlig ikke flere, der har konverteret?

– Meget skyldes tradition. Den grønlandske befolkning føler sig stærkt knyttet til den kirke, der gav dem kristendommen. De vil derfor ikke så gerne forlade den, selv om de i mange tilfælde hælder til den katolske liturgi og tro. Vi vil ikke forlange, at de skal udtræde af Folkekirken.

Hvori består den pastorale betjening?

– Den kan ikke udfylde en hel arbejdsdag, man må have noget ved siden af. Nu er jeg også engageret i missionsarbejdet for de nordiske lande. Derudover har jeg Vincentgrupperne – men der går alligevel meget tid med menigheden, selv om den er lille. De har jo også krav på lidt mere tid, fordi de bor så spredt. Jeg har mange samtaler, og jeg må også være parat til at modtage de mennesker, der kommer med problemer.

Søstrene hører til bybilledet

Hvad betyder søstrenes tilstedeværelse i Nuuk?

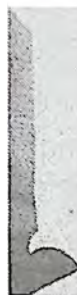
– De er en meget vigtig del af den katolske kirke. Søstrenes tilstedeværelse er en del af den langsomme proces, der får folk til at åbne sig for andet end Folkekirken. »De blå damer«, som de kaldes er en del af bybilledet.

Den katolske præst ikke traditionel

Hvilke forestillinger har grønlandere om »klosteret«, som kirken kaldes?

– I starten kun det de så i TV om munke. Men det varede ikke så længe. Vor tidligere præst heroppe, Tom Killeen var med til at ændre dette billede p.g.a. hans arbejde med ungdommen. Han startede en ungdomsklub, hvor der kom 150-200 unge. I »klosteret« boede også 8-9 unge kriminelle eller andre belastede. Så grønlanderne lærte hurtigt, at en katolsk præst ikke var en munk, som blot lukkede sig inde i sit kloster.

Den katolske Kirke

Oblatfædrene og »Jesu små Søstre« lægger megen vægt på

Jeg har ikke for til den katolske

– siger grønlanderen Mona Lyng

Igennem de 30 år den katolske kirke har virket i Grønland har kun ganske få grønlandere konverteret til den katolske kirke. Grønlandere er et meget religiøst folk, siger Mona Lyng, der selv er grønlander. Hun er født i Nuuk, men har boet forskellige steder i Grønland gennem årene. I midten af 70'erne konverterede hun til den katolske kirke.

Mona Lyng karakteriserer selv grønlanderen som meget religiøs og traditionsbunden. Grønlandere ser protestantismen som den oprindelige kristendom, og at det var katolikkene, der så siden hen skilte sig ud, siger hun.

Stort katolsk bibliotek

– Da jeg gik på seminariet for at læse til skolelærer, gik jeg meget op i historie og religion. Jeg lånte og læste bøger om disse emner. »Klosteret« havde dengang ligesom nu et stort bibliotek, hvor jeg lånte flere bøger om den katolske kirke. Min bror, der også konverterede, boede i »Klosteret« på et tidspunkt, – så jeg kom

meget her. Senere var jeg huset hos en katolsk familie. På den måde lærte jeg den katolske kirke at kende.

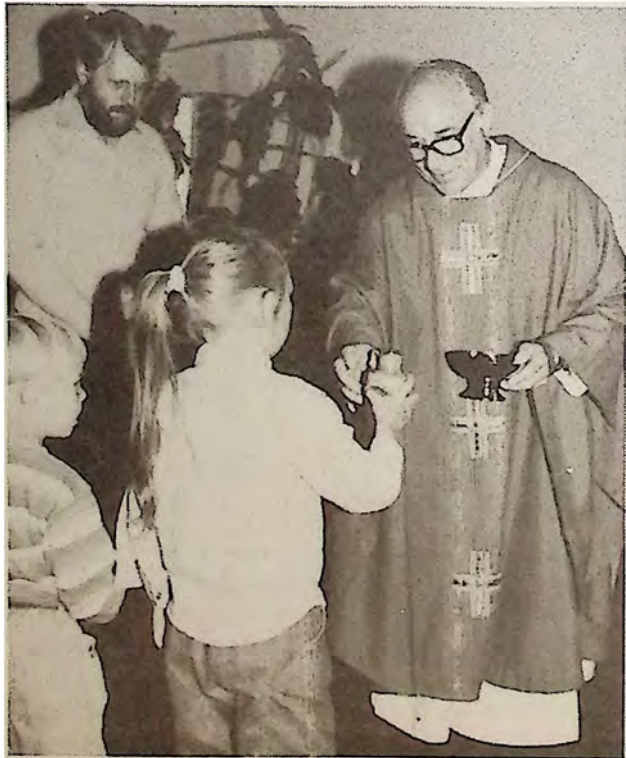
– Den katolske opfatte se af forvandlingen af brød og vin betød meget for mig. Jeg oplevede den i de i mig selv, når jeg var midt i messen, fortsætter Mona Lyng. Det blev til en meget glidende overgang fra den lutherske kirke til den katolske. Jeg har ikke fortrudt mit valg.

– Men jeg er ikke så glad for den katolske liturgi mere, hvor man skal rejse sig, sætte sig og rejse sig igen. Jeg er lidt gammel, siger hun med et smil.

Jeg har svært ved at koncentrere mig og blive let irriteret, når jeg ikke kan få lov til at koncentrere mig om det egentlige.

– Mona Lyng fortæller at det er en af grundene til, at hun ikke kommer så ofte i kirken mere. De forstærkes yderligere af, at man føler et vist ubehag og bliver usikker, for hvad siger de andre nu. Men det er man jo selv skyld i, siger hun videre.

Mange grønlandere besøger den katolske kirke jævnligt.

Urban Figge O.M.I. har god hjælp fra de små under messen.

De tre små børn er fortrolige med både præst, præstegård og kirke.

nær kontakt med den grønlandske befolkning.

Jiisusip Naraarai i Nuuk hører med til bybilledet

Søstre har nemt ved at dele troen med grønlandere

På biskoppens foranledning ankom Jesu små Søstre til Grønland i 1982. Sr. Noëlle og sr. Agnes kom sommeren 1982 til Grønland uden hverken at have arbejde eller bolig. I begyndelsen boede de forskellige steder, hvor familier var ude at rejse eller de fik for en længere periode ophold i præstegården. To år efter ankom sr. Anne Stephanie, så klosteret nu huser tre søstre. Efter gentagne besøg på boligkontoret lykkedes det at få en lejlighed i en af de store betonblokke, som ikke ligefrem forskønner bybilledet i Nuuk.

Siden vi kom til Danmark i 1953 har det været

vores tanke, også at virke i Grønland. Først skulle vi oprette kommuniteter i de andre nordiske lande, fortæller sr. Noëlle. Vores arbejde og måde at leve et ordens- og klosterliv svarer meget godt til forholdene her i Grønland.

De blå damer

Vi ønsker bl.a. at vise, at katolikker og lutheranere godt kan leve dør om dør og alligevel være forskellige. Vi vil nødig se, at den katolske menighed langsomt forsvinder, og at den katolske kirke ikke vil være til stede for den grønlandske befolkning.

Jiisusip Naraarai, som Jesu små Søstre hedder på grønlandsk, kaldes for »De blå damer« af befolkningen. Grønlanderne havde aldrig før set andre

søstre, end på film, men for dem var vi bare nogle franske damer, nogle mærkelige turister, der blev i stedet for at rejse væk. Senere blev det til de katolske damer. I dag er søstre kendt af alle i Nuuk og hører med til bybilledet.

Sr. Noëlle og sr. Agnes begyndte begge på fiskefabrikken, da de ankom. I dag arbejder sr. Noëlle i Telestyrelsen på kontor, sr. Agnes er sygehjælper på sygehuset i Nuuk og sr. Anna er hjemmehjælper. Fælles for alle tre er, at de har lært at tale det grønlandske sprog – alene af respekt for grønlanderen. Man får en helt anden kontakt, hvis de bare mærker, at man prøver, fortæller søstre.

Vi har da også en god

kontakt med lokalbefolkningen dels gennem vores arbejdspladser, men også »privat«, siger de videre. Vi er ikke overbebyrdede med besøg, men der kommer da nogen, og vi tager også en del ud på privat besøg.

Dyb religiøsitet

Det sker, at grønlandere deltager i andagterne i søstrenes lejlighed. Når de kommer ind i kapellet bliver de helt stille, de er helt anderledes end danskere. Det er deres natur ved denne dybe religiøsitet; så vi har nemt ved at dele troen med dem.

Søstre ønsker at »leve et ubemærket hverdagsliv«. Det ubemærkede hverdagsliv, som mange mennesker lever, har en enestående værdi, en værdi vi ønsker at vække hos folk ved at leve på samme måde, siger de videre. Selv i de mindste detaljer, de dumme dagligdags ting, kan man finde Gud. Det prøver vi at holde os vågne overfor, så også andre kan se det.

Idt at jeg konverterede

i en samtale med »katolsk orientering«

af nysgerrighed, mens andre kommer igen efter år. Denne nat har en speciel stemning, get uhåndgribeligt. Det er også den eneste midtsgudstjeneste, der er i Nuuk, fortæller Mona Lyngé videre.

Mona Lyngé er en af de grønlandere, der har konverteret. Hun nævner biskopens besøg i december 1990, da menigheden fejrede sit 30-års jubilæum. Det er næsten som at have et pavebesøg, siger hun. Hun møder alle fra menigheden op. Der er her et helt specielt fællesskab, når biskoppen kommer. Alle tog i bl.a. fællesspisning i præstegården.

Mona Lyngé er en af de grønlandere, der har konverteret.

rbindelsesled kirken

Mona Lyngé nævner også »katolsk orientering« som et bindelsesled til den katolske kirke. Jeg har især været glad for biskoppens besøg. Jeg kunne tænke mig flere artikler med katolsk indhold og flere analyserende artikler, siger hun.

Mona Lyngé mindes også tidligere præster fra »klosteret«: Tom Killeen, der begyndte byens ungdoms-

domsklub, Paul Marx, der havde meget med børnelejerne at gøre. Tom og Paul underviste også på jern- og metalskolen. De blandede sig meget med lokalbefolkningen. Det er kun godt, at præsterne kommer ud i samfundet, ellers ville man udefra bare sige, at det er et kloster, hvor man holder sig for sig selv. Det er vigtigt, at præsterne ikke isolerer sig, men går ud, hvor der er

behov og brug for dem, fortsætter Mona Lyngé.

Hun mener, at kirken i dag godt kunne påtage sig et arbejde i krisecentret for kvinder og børn fra voldsramte hjem. Der er også behov for hjælp på børnetelefonen, hvor man ringer ind med store problemer. Hvis kirken ønsker, at den bliver respekteret, må den også være der, hvor der er behov for hjælp.

Sr. Noëlle er bl.a. dygtig til grønlandsk skindarbejde.

Sr. Agnes er med hammeren ved at forberede tørfisken til frokosten.

Sr. Anna Stephanie og sr. Noëlle i det lille kapel i deres lejlighed.

Franz Hoyos O.M.I. sognepræst i Nuuk til 1. august 1992

Med frisk mod og godt humør overtog *Franz Hoyos O.M.I.* Krist Konge menighed 1. august i år. Han afløser hermed Urban Figge, der skal virke et år i Ålborg. Den nye sognepræst glædede sig bl.a. til den lange vinter, hvor han udover betjening af menigheden også får mulighed for at læse nogle af præstegårdens mange bøger. Oblatfædrene har indført som en regel for sognepræsten i Grønland, at han efter tre års tjeneste skal afløses i mindst ét år.

Franz Hoyos var fjorten dage forinden overtagelsen instrueret ikke alene om menigheden, men også om de praktiske funktioner, som følger med i dette embede bl.a. viceværtfunktionen og ikke mindst en grundig indføring i betjeningen og vedligeholdelsen af motorbåden »Nord-Dan O.M.I.«

Franz Hoyos blev præsteviet 3. oktober 1986 som 30-årig i Skt. Ansgars Kirke i København af biskop *Martensen*.

Der gik 500 år før Grønland igen fik en katolsk kirke

Krist Konge Kirke har plads til 100 mennesker

I den nordøstlige del af Nuuk ligger Krist Konge Kirke, som blev taget i brug første Pinsedag 1963. Det var dengang en historisk begivenhed, idet det var den første katolske kirke, der blev bygget i Grønland i 500 år.

Grønland blev første gang kristnet kort før år 1000, da Erik Røde ankom til øen. Alt forsvandt imidlertid kort før år 1500, og kun en række ruiner fortæller om de såkaldte nordboeres kultur. Der kendes ca. 23 kirker og to klostre. Derudover kendes en bisperække strækkende over 250 år. Biskopperne havde dengang forbindelse med både Norden og Vatikanet.

»Klosteret« som bygningerne kaldes i folkmunde består dels af kirken og dels af en rummelig præstebolig. Kirkens arkitekt var *Ole Johannessen*, chef for Grønlands tekniske Organisations rådgivende sektion i Nuuk. Kirken kostede dengang 300.000 kr. at bygge, hvoraf en tredjedel blev betalt af Vatikanet, Kongregationen for troens Udbredelse. Det skete ved den senere biskop af Sverige, *Taylor*s mellemkomst. De resterende 200.000 kr. blev indsamlet privat fra oblatfædrenes amerikanske yenner o.a.

Nuuk er i dag hovedstad for Grønland med om-

Franz Hoyos og Urban Figge er på oblatfædrenes båd »NOR-DAN« på vej ud i fjordene efter friske fisk.

kring 12.-13.000 indbyggere. D.v.s. en fjerdedel af den grønlandske befolkning bor i hovedstaden. Livet i byen minder på mange måder om livet i de fleste danske byer. Her er asfalterede veje, etagehuse og forretninger med alle kendte dagligvarer.

Præsteboligen har egentlig plads til 3-4 præster, og der har da også i perioder boet 3 præster. Kirken havde, da den blev bygget, plads til omkring 35 mennesker. I 1972 blev kirken atter indviet, idet en nødvendig udbygning var foretaget, så kirken nu kunne rumme omkring

100 kirkegængere.

Selv om der kun er et halvt hundrede katolikker, har oblatfædrene siden 1959 satset mange kræfter og mange penge på denne mission. Allerede i begyndelsen af 60'erne købte ordenen en 30 fods diesel-dreven motorbåd »Garder«, som de brugte til at komme ud til de katolikker, som boede i de sydligere og nordligere egne. I Nuuk er der kun ganske få kilometer veje, så al transport ud af byen må foregå med fly, helikopter eller båd. Katolikkerne bor spredt over en 1.700 km lang kyststræk-

ning, mens en tur rundt i hele sognet er på hele 3.000 km.

I midten af tresserne indkøbte ordenen et sejl-dugsbetrukket tosæders Piper fly for at katolikkerne kunne få den sakramentale betjening, som de dengang som nu lægger så megen vægt på. Tom Killeen tog et flycertifikat i Skovlunde. 27. september 1965 forulykkede flyet med Tom Killeen og Finn Lynge, dog uden at præsterne kom til skade. 5. januar 1967 styrtede flyet endnu engang og dermed var det slut med oblatfædrenes fly-eksperiment.

Franz Hoyos indsættes som sognepræst af Jørgen Koefod ved en lille ceremoni under en søndagsgudstjeneste sidst i juli. Franz Hoyos skal være i Nuuk til næste sommer, hvor Urban Figge vender tilbage.

Kom ikke og sig, at Vorherre ikke har humor. Hvad den lille pige har fået at vide af sin Skaber, fik fotografen ikke at vide, men det tyder på, at den lille har det rart i kirken.

**Tekster og fotos:
Knud Helsted Kluge**

**Tillæg til »katolsk orientering«
nr. 17 den 30. oktober 1991**

Lørdag d. 23.: Julemarked i Hillerød i tiden kl. 10-14.
Søndag d. 24.: Krist Konge fejres kl. 9 med latinsk messe.
Tirsdag d. 26.: Messe hos søstrene kl. 14.30.
 Børnenes religionsundervisning nr. 5 i tiden 16-16.20.

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke- og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
 Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Fredag d. 1.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 2.: Børnenes religionsundervisning nr. 2 i tiden 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.
Søndag d. 3.: Alle Helgen/Alle Sjæle, messe kl. 9.
Tirsdag d. 5.: Messe kl. 18. Strikkeklub i kirkecentret kl. 19.
Torsdag d. 7.: Messe kl. 17.
Fredag d. 8.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 9.: Børnenes religionsundervisning nr. 3, i tiden 9.30-11.30.
 Andagt (ingen messe) kl. 11.15-11.30.
Søndag d. 10.: Familie-messe kl. 11 med Sankt Martin, og bagefter kirkekaffe med Martinskager.
Tirsdag d. 12.: Strikkeklub kl. 19.
Onsdag d. 13.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 14.: Fælles menighedsrådsmøde i Birkerød kl. 19.30.
Fredag d. 15.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 16.: Børnenes religionsundervisning nr. 4 i tiden kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.
Søndag d. 17.: Messe kl. 9.
Tirsdag d. 19.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 20.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 21.: Messe kl. 17.
Fredag d. 22.: Messe kl. 8.30. Julemarked i Helsingør kl. 15-18.
Lørdag d. 23.: Julemarked i Hillerød kl. 10-14.
Søndag d. 24.: Krist Konge - messe kl. 11.
Tirsdag d. 26.: Messe kl. 19. Menighedsrådsmøde kl. 19.30.
Onsdag d. 27.: Messe kl. 17.
Torsdag d. 28.: Messe kl. 18.
Fredag d. 29.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 30.: Børnenes religionsundervisning nr. 5, i tiden 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse. Tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.
Fredag d. 1.: Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.
Søndag d. 3.: Alle Helgen. Messe kl. 10.30. Efter messen kirkekaffe.
Mandag d. 4.: Alle Sjæle. Messe for vore afdøde kl. 19.
Fredag d. 15.: Efter messen kl. 19: Banko.
Søndag d. 17.: Gregoriansk messe kl. 10.30.

Søndag d. 24.: Krist Konge. Sidste søndag i kirkeåret. Messe kl. 10.30.
Fredag d. 29.: Andagt kl. 18.50, derefter Votivmesse kl. 19 til den salige Niels Steensen.
 Efter messen er der menighedsaften, hvor Merete Noval vil berette om arbejdet i pastoralrådet.

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 94.
 Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
 Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
Messetider:
 Lørdag kl. 17.
 Søndag kl. 9.30, kl. 11 (engelsk).
Hverdage:
 Onsdag kl. 19. Torsdag kl. 9.30 (engelsk).
 1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk).
 3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
 Tilbedelse tirsdag kl. 19.30-20.30.
 Skriftemål: Tirsdag kl. 19 før tilbedelsen samt før messerne.
Ungdomsklubber:
 Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.
 Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen, tlf. 42 94 93 31.
Tirsdage:
 Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, med messe kl. 19.
Troslæredage: Se opslag i kirken.
Lørdag d. 2.: Firmelsesundervisning kl. 15.30 med messe kl. 17.
Lørdag d. 9.: Firmelsesundervisning kl. 15.30 med messe kl. 17. Tro og Lys kl. 13 med messe kl. 17.
Lørdag/søndag d. 16./17.: Menighedsretræte på Magleås. Se opslag i kirken.
Lørdag d. 23.: Tro og Lys-retræte kl. 10-18 med p. Paul Marx.
Søndag d. 24.: Familiemesse. Derefter kirkekaffe, hvor vi fejrer p. Michael Bradleys 25 års præstebudsjubilæum.
Onsdag d. 27.: Messe kl. 19; derefter menighedsrådsmøde.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Andreas Kirke, Ordrup

Sognepræst Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
 Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
Messetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.
Fredag d. 1.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messetider.
Lørdag d. 2.: Kl. 11.15 rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Søndag d. 3.: Allehelgen. Kl. 10 latinsk højmesse. Kl. 16 andagt på Ordrup Kirkegård, katolsk afdeling.
Mandag d. 4.: Allesjæle. Kl. 8 og kl. 19 sjælemesser. Messen kl. 19 for de menighedsmedlemmer, som døde i det forløbne år.

Tirsdag d. 5.: Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45, Ordrup. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.
Onsdag d. 13.: Kl. 19.30 Skovshoved Kirke, menighedslokalet: Fælles katolsk/luthersk studiekreds. Emne: Skriftens betydning i kirkens liv. Indledning v/pastor Ole Christiansen, Skovshoved Kirke.
Tirsdag d. 19.: Kl. 15 bibelstudium hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding se under d. 5.
Tirsdag d. 19.-torsdag d. 21. incl. bortfaldet hverdagsmesserne. Sognepræsten er bortrejst p.gr. af retræte.
Mandag d. 25.: Mindetage for salig Niels Steensen. Messe kl. 8.
Onsdag d. 27.: Kl. 19.30: Skt. Andreas Kirke, menighedslokalet: Fælles katolsk/luthersk studiekreds. Emne: Tro og gerninger. Indledning v/førstebibliotekar Jacob Thomsen.
Lørdag d. 30.: Festen for apostlen Skt. Andreas, vort sogns værnehelgen. Kl. 17 festmesse. Derefter sammenkomst med fællesspisning.
 NB: Ingen messe kl. 11.30.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
 Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
 Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.
 Hver søndag kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 3.: Kl. 15 andagt på Gladsaxe Kirkegård.

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup. Giro 4 08 38 30.
 Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14.16.

Messetider:

Søndag: Højmessen kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.

Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17. torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Søndag d. 3.: Alle Helgen. Messer som på alm. søndage. Kl. 16.00 andagt på Ordrup Kirkegårds katolske afdeling.

Mandag d. 4.: Alle Sjæle. Kl. 17.00 messe for menighedens afdøde.

Lørdag d. 9.: Kl. 15.00 første møde i sognekatekesen.

Søndag d. 10.: Kl. 9.00 familiemesse.

Onsdag d. 13.: Kl. 19.30 møde i den økumeniske studiekreds i menighedslokalet ved Skovshoved kirke. Emne: Skriftens betydning i Kirkens liv.

Onsdag d. 27.: Kl. 19.30 møde i den økumeniske studiekreds i Sct. Andreas Kirkes menighedssal. Emne: Tro og gerninger.

15 Hovedstads-område V

Skt. Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35.
 Sognepræsten: Charles Edwards S.J., træffes bedst kl. 10-11, mandag undt. På grund af renovering er kirken lukket i denne måned. Den næste messe i kirken finder sted søndag d. 1. december, kl. 11. Alternative messetider i Københavns andre kirker findes andetsteds i denne rubrik. I sognepræstens anden menighed (Skt. Nikolaj, Hvidovre) er der messe hver søndag kl. 9.30.

Mandag d. 4. november, Alle Sjæles dag, er der en messe i Skt. Nikolaj kirke kl. 19.00.

Skt. Nikolaj Kirke, Hvidovre

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90.
 Sognepræst: Charles Edwards S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Træffes bedst kl. 10-11, mandag undt. på Skt. Mariæ Kirkes telefon: 31 71 53 35.
 Fast messetid: Søndag kl. 9.30.

Torsdag d. 31. oktober: Kl. 19 messe; efter messen holder vi et menighedsmøde. Pastor Timmermann fortæller om »Katolsk Menighedspleje«.

Mandag d. 4. november, Alle Sjæles dag, er der messe kl. 19.

Torsdag d. 7.: Messe kl. 19.

Søndag d. 10.: Familiemesse kl. 9.30.

Torsdag d. 14.: Messe kl. 19. Derefter bankospil i menighedssalen.

Torsdag d. 21.: Ingen messe.

Torsdag d. 28.: Messe kl. 19, derefter menighedsrådsmøde.

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V. Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88. Telefax 33 25 07 38.
 Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
 Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
 Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ. (Tlf. privat: 31 24 33 32).

Messetider:

Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.

Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.

Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse. Kl. 11.30 Dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.

Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16 andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.

Søndag d. 3.: Alle Helgen. Kl. 16 andagt på Katolsk Vestre Kirkegård. Derefter messe i kirkegårdens kapel.

Mandag d. 4.: Alle Sjæle. Kl. 11 messe i kapellet på Katolsk Vestre Kirkegård. Kl. 19.30 foredragsaften: Mariakirkens sociale arbejde v/J. Johansen.

Tirsdag d. 5.: Kl. 16 Kongregationsandagt.

Søndag d. 10.: Kl. 16 messe på ungarsk i huskapellet med samvær bagefter.

Onsdag d. 13.: Kl. 15.30 forberedelse af familiemessen. Kl. 19 Maxi-KUK. For de unge på 18 og opefter.

Lørdag d. 16.: Kl. 10 Kongregationsmesse. Men ikke kun for kongreganister!

Søndag d. 17.: Kl. 11.30 familiemesse. Derefter kirkekaffe.

Tirsdag d. 19.: Kl. 14.30 møde for de ældre: Film om naturskønheder og kunstskatte i Tjekkioslovakiet.

Søndag d. 24.: Krist Konge. Kl. 11.30 festlig messe til afslutning af Niels Steensen-weekend, som blev holdt på Magleås med gæster fra Schwerin. Kl. 20 ungdomsmesse med »Café« bagefter.

Onsdag d. 27.: Kl. 15.30-17.00 børneklub (9-12 år).

Maria-kongregationen - hvad er det?

I en sådan kongregation samles mennesker, som ønsker at finde en særlig støtte for deres religiøse liv, for at kunne gøre en ekstra indsats for kirken - begge dele efter Marias eksempel og under hendes velsignelse.

Den første Maria-kongregation opstod i Rom for 400 år siden. I mange lande kalder sådanne grupper sig nu for »Fællesskaber for det kristne liv« (latinsk: *communitates vitae christianae*, tysk: *Gemeinschaften christlichen Lebens*).

Ved Jesu Hjerter Kirke fandtes denne form for katolsk aktivitet lige fra begyndelsen for snart 100 år siden. Under tP. Pauli var der én gruppe for herrer og en anden for unge mænd. Ved Maria Kirken på Jens Jessensvej fandtes der en slags familie-kongregation (for ægtefolk og både damer og herrer).

Damernes kongregation her ved kirken med P. Keller kunne tænke sig fra nu af at indbyde både damer og herrer.

Mere derom ved næste lejlighed.

Paul Keller S.J.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N. Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist. Weimargade 7, 2300 København S. Tlf. 32 97 37 43.

Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.

Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N. Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.

Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.

Lørdage: Messe kl. 17.

Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.

Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredags messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.

Onsdag engelsk messe kl. 17.

Fredag d. 1.: Kl. 16.30 bøn- og meditationstime.

Lørdag d. 2.: Kl. 13-17 møde for Tro- og Lysgruppen. Kl. 17 messe. Kl. 10-13 religious instruction.

Søndag d. 3.: Kl. 10 familiemesse. Kl. 11.30 fransk messe. Kl. 18 engelsk messe. Kl. 16 andagt på katolsk vestre kirkegård. **Lørdag d. 9.:** Kl. 10-13 konfirmandundervisning. Kl. 17 messe. Kl. 10-13 religious instruction.

Søndag d. 10.: Søndagens alm. messer.

Tirsdag d. 12.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Lørdag d. 16.: Kl. 10-13 religious instruction.

Søndag d. 17.: Basar fra ca. kl. 11. (efter højmassen) til kl. 16.

Lørdag d. 23.: Kl. 10-13 dansk konfirmandundervisning. 10-13 religious instruction.

Tirsdag d. 26.: Tirsdagsklub efter 11-messen.

Lørdag d. 30.: 10-13 religious instruction.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering)

Bredgade 64, 1260 København K.

Sognepræst Dietrich Timmermann.

Tlf. 33 13 37 62.

Andenpræst: Reinhold Sahner.

Tlf. 33 91 21 56.

Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.

Søndag kl. 8: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse.

Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.

Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lørdag kl. 17.00: Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Fredag d. 1. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe, tilbedelse til kl. 18 i menighedssalen.

Lørdag d. 2. kl. 17: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 3. kl. 8: Messe i menighedssalen.

Kl. 10 Allehelgens fest, højmesse i Skt. Augustins kirke, gregoriansk sang, kl. 16 andagt på Katolsk Vestre kirkegård.

Mandag d. 4. kl. 19: Sjælemesse for menighedens afdøde i menighedssalen.

Onsdag d. 6. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen.

Lørdag d. 9. kl. 17: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 10. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustins kirke.

Mandag d. 11. kl. 10: Messe i anledning af Våbenstilstandsdagen. Sjælemesse for Verdenskrigens faldne. Den fejres i år i Skt. Augustin kirke.

Fredag d. 15. kl. 18: Novemberfest i menighedssalen, pris kr. 25. Tilmelding nødvendig.

Lørdag d. 16. kl. 17: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 17. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10 højmesse i Skt. Augustins kirke, gregoriansk sang.

Onsdag d. 20. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen.

Lørdag d. 23. kl. 17: Messe i menighedssalen.

Søndag d. 24. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10 højmesse i Skt. Augustin.

Krist Konge Fest.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.

Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R.

Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R.

Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og

fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.

Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.

Faste messetider:

Lørdag kl. 17: Engelsk messe.

Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10:

Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17:

Engelsk messe.

Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).

Fredag d. 1.: Jesu Hjerter-messe og tilbedelse.

Søndag d. 3.: Allehelgensfest. Familie-messe kl. 10. Kl. 16 andagt på Sundby Kirkegård.

Mandag d. 4.: Allesjælesdag. Kl. 19 koncelebreret messe for menighedens afdøde medlemmer og præster.

Onsdag d. 6.: Kl. 14.30 møde i Onsdagsklubben: Franske kirker v. Simone Jacobsen.

Lørdag d. 16.: Maxi-KUK til Interspising hos DUK.

Onsdag d. 20.: Kl. 14.30 bankospil i Onsdagsklubben.

Søndag d. 24.: Krist Kongesfest. Latinsk højmesse kl. 10.

Torsdag d. 28.: Kl. 19 Maxi-KUK: Foredrag om Irland.

Vedr. Adventsfesten: Se opslag i våbenhuset.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand:

Renate Gulstad-Kuhnen.

Tlf. 56 95 43 69.

Pastoralassistent:

Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.

Lørdage i november: Højmesse kl. 17.

Søndag d. 3.: Alle Helgen. Indsættelse af vor nye sognepræst Erling Brodersen i Åkirkeby kl. 10 ved generalvikar Paul Marx.

Ingen gudstjeneste om lørdagen.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 9.

Onsdag d. 6.: Møde med damerne kl. 14.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby

Sognepræst: Erling Brodersen.

Menighedsrådsformand:

Erik Frandsen, Kannikeengen 24.

Tlf. 56 97 42 95.

Søndage i november: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 3.: Alle Helgen. Indsættelse af vor nye sognepræst Erling Brodersen ved generalvikar Paul Marx. Efter messen reception i præstegården.

Søndag d. 24.: Højmesse kl. 11.

Onsdag d. 6.: Møde med damerne kl. 14.

Lørdag d. 9.: Religionsundervisning i præstegården kl. 10.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51.

3900 Nuuk/Godthåb.

Tlf. 009 299 2 12 75.

Søndagsmesser: Kl. 11.00.

Hverdagsmesser:

Tirsdage, onsdage kl. 17.15.

Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.

Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.

Lørdage: Kl. 11.00.

Religionsundervisning: Efter aftale.

Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Andre møder, sammenkomster og fester meddeles ved kirkekaffe og/eller telefonisk.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade

28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.

Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im

Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der

St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopen-

hagen. Nach jedem Gottesdienst findet

ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the

English-speaking Catholic Community.

Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK),

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf.

42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade

27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke

(Skt. A), Hans Bogbinders Alle 2, 2300

Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.

Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5

p.m. SAK: at 6 p.m.

Tuesday: VFK at 9.30 a.m.

Wednesday: at 5 p.m. SAK

First Friday: VFK at 7.30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.

Todos los domingos. A las kl. 12.

P. Tomás Tirapu Beortegui C.S.R.

Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 6.01

au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakraments-

kirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade

4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade

5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter

Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.

Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl.

12. 3. søndag kl. 17.

Msze świąte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.S.S.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o

godz. 12.00

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Næste messe: Søndag d. 15. september kl.

16 på Jagtvejen 183 - i huskapellet.

Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl.

16 i huskapellet Stenosgade 4A.

NB: Ingen messe i juli og august.

Julemarked 1991

Katolsk Menighedspleje søger effekter til loppetorvet.

Har De køkkengrej, service, elektriske maskiner, lamper, bøger o.lign., henter vi det gerne. Vi søger også effekter til salg på auktion.

Børnetøj

Som noget nyt på julemarkedet vil være en bod med brugt børnetøj (str. 0-16 år). Vi

søger derfor børnetøj i rimelig god stand. Ring 31 18 51 37, Merethe og Michael

Plum (bedst efter kl. 18) og aftal tid for afhentning.

Katolsk Menighedspleje siger på forhånd tak for hjælpen.

Den økologiske krise er et moralsk problem

At alle må besinde sig på deres ansvar for naturens bevarelse

I kraft af sin skabte oprindelse manifesterer hver skabning og alle skabninger i universets harmoniske enhed Guds uendelige sandhed og skønhed, visdom og majestæt, herlighed og magt. Hans forsyn styrer alt.

Jordens vitale ressourcer tilhører hele menneskeheden og fremtidige generationer. Menneskene bør ikke frådse med, misbruge eller ødelægge, hvad Gud har skabt for at åbenbare sin herlighed. Menneskelig ligegyldighed over for Guds orden fører til disharmoni i skabelsen.

Jesus siger: »Se til himmelens fugle: de sår ikke og høster ikke og samler ikke i lade, og dog giver jeres himmelske Fader

dem føden; er I ikke meget mere værd end de?» »Søg først Guds rige og hans retfærdighed, så skal alt det andet gives jer i tilgift« (Mt 6,26 og 33). Derfor beder vi:

Lad dialogen om retfærdighed, fred og skabningens integritet føre til omsorg for den skabte verden som et fælles anliggende for alle religioner.

Lad alle bedre forstå, at den økologiske krise er et moralsk problem. Lad os derfor afvise enhver form for hensynsløs udnyttelse, som truer med at ødelægge naturen og som fornædler mennesket.

Måtte den menneskelige forvaltning af skabelsen udøves under ansvar for Skaberen.

Lad os som skabte i Guds billede og betroet en enestående rolle i den synlige skabelse arbejde på at manifestere Guds skønhed, godhed og forsyn.

Måtte dialogen med videnskabsmænd fremkalde en syntese mellem kultur og tro, videnskab og moral.

Af den hellige Frans, som kaldte skabningerne sine brødre og søstre, kan vi lære at leve i fred med Gud og vor søster Jord.

Efter P. Bernard J. Przewozny O.F.M. Conv. Det franciskanske center for miljøstudier, Rom.

Liturgisk kalender november 1991

1. grøn. Fredag i 30. alm. uge. (II Ps). L.: Rom. 9,1-5. Ev.: Luk. 14,1-6.
2. grøn. Lørdag i 30. alm. uge. (II Ps). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Rom. 11,1-2a. 11-12. 25-29. Ev.: Luk. 14,1. 7-11.
1. vesper til Alle Høgen.
3. hvid. Søndag. Alle Høgen (h). Gl. Cr. Sær. pf. 1. L.: Joh. Åb. 7,2-4. 9-14; Sl. 24,1-2. 3-4ab. 5-6. (Omk.: Så er den slægt, som søger dit åsyn, Herre.) 2. L.: 1. Joh. 3,1-3. Ev.: Matt. 5,1-12a.
Martin af Porres, ordensmand, († 1639), fejres ikke.
Kirketælling.
4. violet eller sort. Mandag. Alle Sjæle. De afdødes pf. L.: 2. Makk. 12,43-46 eller Rom. 8,31b-35. 37-39; Sl. 23, 1-2a. 2b-3. 5-6. (Omk.: Herren er min hyrde, mig skal intet fattes.) Ev.: Joh. 14,1-6.
Der kan også vælges andre tekster fra begravelsesliturgien.
Karl Borromæus, biskop, († 1584), fejres ikke.
5. grøn. Tirsdag i 31. alm. uge. (III Ps). L.: Rom. 12,4-16a. Ev.: Luk. 14,15-24.
6. grøn. Onsdag i 31. alm. uge. (III Ps). L.: Rom. 13,8-10. Ev.: Luk. 14,25-33.
7. hvid. Torsdag i 31. alm. uge. (III Ps). Willibrord, biskop, († 739) (m). L.: Rom. 14,7-12. Ev.: Luk. 15,1-10.
8. grøn. Fredag i 31. alm. uge. (III Ps). L.: Rom. 15,14-21. Ev.: Luk. 16,1-8.
9. hvid. Lørdag. Laterankirkens indvielse (f). (III Ps). Gl. Sær. pf. L.: Ez. 47,1-2. 8-9. 12 eller 1. Kor. 3,9c-11. 16-17; Sl. 46, 2-3. 5-6. 8-9. (Omk.: En flod og dens bække glæder Guds stad; den Højeste har helliget sin bolig.) Ev.: Joh. 2, 13-22.
10. grøn. 32. alm. søndag. (IV Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: 1. Kong. 17,10-16; Sl. 146, 6c-7. 8-9a. 9bc-10. (Omk.: Pris Herren, min sjæll Eller: Hallelujah) 2. L.: Hebr. 9,24-28. Ev.: Mark. 12,38-44 eller 12,41-44.
Leo den Store, pave og kirkelærer, († 461), fejres ikke.
11. hvid. Mandag i 32. alm. uge. (IV Ps). Martin af Tours, biskop, († 397) (m). L.: Visd. 1,1-7. Ev.: Luk. 17,1-6.
12. rød. Tirsdag i 32. alm. uge. (IV Ps). Josaphat, biskop og martyr, († 1623) (m). L.: Visd. 2,23-3,9. Ev.: Luk. 17,7-10.
13. grøn. Onsdag i 32. alm. uge. (IV Ps). L.: Visd. 6,1-11. Ev.: Luk. 17,11-19.
14. grøn. Torsdag i 32. alm. uge. (IV Ps). L.: Visd. 7,22b-8,1. Ev.: Luk. 17,20-25.
15. grøn. Fredag i 32. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Albert den Store, biskop og kirkelærer, († 1280). L.: Visd. 13,1-9. Ev.: Luk. 17,26-35. 37.

16. grøn. Lørdag i 32. alm. uge. (IV Ps). Eller hvid. Margrethe af Skotland († 1093). Eller hvid. Gertrud, jomfru, († 1302). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: Visd. 18,14-16; 19,6-9. Ev.: Luk. 18,1-8.
17. grøn. 33. alm. søndag. (I Ps). Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Dan. 12,1-3; Sl. 16,5 + 8. 9-10. 11. (Omk.: Vogt mig, Gud, thi jeg lider på dig.) 2. L.: Hebr. 10, 11-14. 18. Ev.: Mark. 13,24-32.
Elisabeth af Ungarn († 1231), fejres ikke.
18. grøn. Mandag i 33. alm. uge. (I Ps). Eller hvid. Peters- og Paulskirkernes indvielse. L.: 1. Makk. 1,10-15. 41-43. 54-57. 62-64. Ev.: Luk. 18,35-43.
Fejrer man Peters- og Paulskirkernes indvielse, er følgende tekster obligatoriske: L.: Ap. G. 28,11-16. 30-31. Ev.: Matt. 14,22-33.
19. grøn. Tirsdag i 33. alm. uge. (I Ps). L.: 2. Makk. 6,18-31. Ev.: Luk. 19,1-10.
20. grøn. Onsdag i 33. alm. uge. (I Ps). L.: 2. Makk. 7,1. 20-31. Ev.: Luk. 19,11-28.
21. hvid. Torsdag i 33. alm. uge. (I Ps). Marias fremstilling (m). Jomfru Marias pf. L.: 1. Makk. 2,15-29. Ev.: Luk. 19,41-44.
22. rød. Fredag i 33. alm. uge. (I Ps). Cæcilie, jomfru og martyr, († 230) (m). L.: 1. Makk. 4,36-37. 52-59. Ev.: Luk. 19,45-48.
23. grøn. Lørdag i 33. alm. uge. (I Ps). Eller rød. Clemens-I, pave og martyr, († 97). Eller hvid. Columban, abbed, († 615). Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1. Makk. 6,1-13. Ev.: Luk. 20,27-40.
24. hvid. Søndag. Jesus Kristus, Universets konge (h). Gl. Cr. Sær. pf. 1. L.: Dan. 7,13-14; Sl. 93, 1ab. 1c-2. 5. (Omk.: Herren har vist, han er konge, har iført sig højhed.) 2. L.: Joh. Åb. 1,5-8. Ev.: Joh. 18,33b-37.
25. hvid. Mandag i 34. alm. uge. (II Ps). Niels Steensen, biskop, († 1686) (m). L.: Dan. 1,1-6. 8-20. Ev.: Luk. 21,1-4.
(Tekster ad libitum (Niels Stensen): L.: Sir. 7,5-15 eller 2. Tim. 4,1-8 eller Kol. 1,12-16a. 16c-20. Ev.: Matt. 6,24-33).
26. grøn. Tirsdag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan. 2,31-45. Ev.: Luk. 21,5-11.
27. grøn. Onsdag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan. 5,1-6. 13-14. 16-17. 23-28. Ev.: Luk. 21,12-19.
28. grøn. Torsdag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan. 16,12-28. Ev.: Luk. 21,20-28.
29. grøn. Fredag i 34. alm. uge. (II Ps). L.: Dan. 7,2-14. Ev.: Luk. 21,29-33.
30. rød. Lørdag. Andreas, apostol (f). (II Ps). Gl. Ap. pf. L.: Rom. 10,9-18; Sl. 19,2-3. 4-5ab. (Omk.: Deres tale er nået til jorderigs ende.) Ev.: Matt. 4,18-22.

Birthe Backhausen

Birthe Backhausen læser »Familien Trapp« i Radio Steno

Kan I huske »Sound of Music« med Julie Andrews. Denne film er bygget over bogen om Familien Trapp, der er skrevet af Maria Trapp, en spændende og humoristisk bog fra »det virkelige liv«.

Tirsdag den 12. november kl. 15.30 til 16.00 begynder skuespiller Birthe Backhausen oplæsning af uddrag af bogen og derefter hver af dagene i ugen d.v.s. tirsdag, onsdag, torsdag og fredag i 3½ uge.

Hver udsendelse begynder

der med den dejlige musik fra filmen og slutter med musik, dels fra filmen, dels fra den første film om familien Trapp, der blev vist allerede i 50'erne og endelig original musik, sunget af »den rigtige familie Trapp« Så sæt ind på 87,6 MhZ tirsdag, den 12. november kl. 15.30 til 16.00 og de næste uger frem. Snyd ikke jer selv for denne oplevelse, der er både voksne og børn. På genlyt 12.11. kl. 15.30.

Danskere og »Tidens tro« i TV2

Måske kan det blive både inspirerende og lærerigt for katolikker at følge TV2s udsendelsesrække om danskernes forhold til troen. Under den fælles titel »Tidens tro« viser TV2 gennem fire udsendelser, at kristendom i vore dage er mange ting, og at der er forskellige måder at udøve sin tro på.

Udsendelserne koncentrerer sig hovedsageligt om de forskellige sider af kristendommen, men til foråret vil TV2 komme omkring religioner, der ligger mere fjernt fra vor kultur, siger TV2s redaktør, Hanne Risgaard.

Det første program »De kristne stridsmænd« blev sendt torsdag den 24. oktober. Det handlede om Indre Missions kamp for at føre kirken tilbage til det oprindelige, bl.a. et nej til kvindelige præster. Den anden udsendelse fokuserer på Grundtvig og hans tanker om at revolutionere ikke bare kristendommen, men også hele vores samfund. Den bærer titlen »Grøde med Grundtvig«.

Den tredje udsendelse »Himmel eller helvede« handler om kristen fundamentalisme. Udsendelsen ser bl.a. på Pinsebevægelsen, der tæller 10.000 medlemmer i Danmark.

Den fjerde udsendelse, der er redigeret af katoliken og journalisten, Birgit Stresino tegner et portræt af Volvo-forhandleren Hans Berntsen, der efter eget udsagn oplevede en åbenbaring i midten af 80-erne. Han er begyndt at helbrede ved håndspålgelse. Birgit Stresino taler også med andre præster og lægfolk fra Folkekirken, der betegner Berntsens virke som religiøst pop. Denne udsendelse har fået titlen »Bøn og mirakler«.

kk

Kransenedlæggelse for franske soldater

Mandag den 11. november 1991 vil »Le Souvenir Français«s Danske Komite i samarbejde med »De Allieredes Danske Våbenfæller« højtideligholde våbenstilstandsdagen ved i København at lægge krans på grave og mindesmærker for faldne franske soldater og andre krigsofre. Højtidelighederne finder sted kl. 11.00 på Assistens Kirkegaard og derefter på Katolsk Vestre Kirkegaard.

Frankrigs ambassadør i Danmark og repræsentanter for »Amicale Française« og »Alliance Française« deltager.

Endvidere deltager repræsentanter for Hendes Majestæt Dronningens og Hans Kongelige Højhed

Prinsens Hof, Forsvarskommandoen, Forsvarets Officerskoler samt Region VI, Flådestation København, Flyvestation Værløse, Luftværnsgruppen og Kontrol- og Varslingsgruppen.

Ved kransenedlæggelserne deltager De Allieredes Danske Våbenfæller med en faneborg, og når den sidste krans nedlægges blæses »Last Post«.

Den Danske Komites arbejde udføres med støtte fra bl.a. »Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond«, »Hans Kongelige Højhed Prinsens fond«, »Fonden til Fædrelandets Vel« og Kirkemissioneriet.

Før højtidelighederne på Assistens og Katolsk

Vestre Kirkegaard afholdes kl. 10.00 en gudstjeneste i den katolske Skt. Augustins Kirke, Skt. Jagtvej 183. Messen læses af sognepræsten ved den katolske domkirke, pastor D. Timmermann. Frankrigs ambassadør vil deltage i denne gudstjeneste, som er åben for alle, der ønsker at deltage i den.

Det bemærkes, at den her omtalte gudstjeneste normalt afholdes i Skt. Ansgars Kirke, Bredgade 64. Da den er under restaurering har det været nødvendigt i år at flytte gudstjenesten til Skt. Augustins Kirke.

Fritz W. Bistrup

Latinamerikansk korsvej

Pérez Esquivel blev født i 1931 i Buenos Aires og studerede maleri og arkitektur. Han var professor på universitetet i La Plata og på »Escuela de Bellas Artes« i Buenos Aires. I 1968 begyndte han at arbejde i en Gandhi-inspireret fredsbevægelse. Siden 1974 er han generalsekretær i den latinamerikanske fredsbevægelse »Servicio Paz y Justicia« (SERPAJ). I 1977 blev han arresteret af det argentinske militær og var fængslet uden rettergang og dom i godt et år. Han modtog Nobels fredspris i 1980.

Adolfo Perez Esquivel

Mikhail Gorbatsjov, som er Deres kollega som fredsprismodtager, har overlevet et kup. Hvordan vurderer De det?

– I grunden drejede det sig om en magtkamp. Der findes mennesker, der ikke er overbevist om, at der er sket en forandring i Sovjetunionen, og der findes også folk, som slet ikke ønsker en forandring. Vi i Latinamerika har begrebet, at kup overhovedet ikke løser noget – tværtimod forværrer de bare situationen. Og vi er trætte af altid at høre, at et militærkup vil forbedre alting. Folkene må redde sig selv. Og det er godt, at det sovjetiske folk har reageret. Statskup gennemføres netop hyppigt, fordi folket har indtaget en passiv holdning. Folkene må tage del og tage deres fremtid i egne hænder.

Mener De, man skal straffe diktatorer?

– Som kristne skal vi tilgive. Men denne tilgivelse betyder ikke at glemme og betyder heller ikke at lade nogle gå ustraffet. Når man unddrager et folk retten til retfærdighed og når man lader ustraffethed gælde, så kommer en retlig usikkerhed til at herske i et land. Og det er vigtigt, at gøre opstået skade god igen. Man kan ikke bygge et virkeligt demokrati op på ustraffethed, hvis man derved unddrager folket denne ret til retfærdighed og sandhed. Hvad der f.eks. er sket i Argentina, er netop en sådan ustraffethedsproces, og det gælder mange steder på det latinamerikanske kontinent. Det er en stadig trussel mod folks liv. Der-

for skal alle diktatorer straffes. De skal stilles for en domstol efter landets egne love. Det betyder ikke, at hadet skal møttes, men uden retfærdighed vil der være en retlig usikkerhed, og så kan sådant noget altid ske igen.

Som aktivist for menneskerettigheder i Deres land og i hele Latinamerika må det forestående jubilæum for 500-året for Amerikas evangelisering have en særlig betydning. Hvis De skal gøre status, hvad har kirken så bragt menneskene på dette kontinent, hvor ser De lys og skygger?

– Kirken i Latinamerika vil fejre 500-året for evangeliseringen i Santo Domingo. Men folkene, indianerfællesskaberne, folkebevægelserne og de forskellige organisationer fejrer selv denne fest. De vil bruge jubilæet til at genopdage deres historiebevidsthed. De vil undersøge deres histories sociale, politiske og økonomiske aspekter, og de vil gøre det som Guds folk. Derfor vil der i 1992 i Quito i Ecuador finde en særlig »Forsamling af Guds folk« sted, som supplement til festlighederne i Santo Domingo med biskopper og pave.

Hvordan er status så?

– Kirken har ikke spillet den samme rolle overalt i de 500 år. Jeg tror, vi må skelne klart mellem forskellige historiske etaper, og også skelne mellem de valg, der er truffet. Der findes meget positive ting. Jeg tror, at den første, der har forsvaret menneskerettighederne i Latinamerika, var Bartolomé de Las Casas. (Las Casas (1474-1566) var domini-

kansk missionær og indianerprotektor. Han fik gennemført nogle ligeretslove mellem indfødte og spaniere, som det dog ikke lykkedes for ham at føre ud i livet. red) Men ved andre lejligheder var korset og sværdet det samme. Jeg tror i hvert fald, at det er vigtigt ikke at blive stående ved fortiden. Fortiden er vigtig for at få sin historiske bevidsthed igen, men vi må se dagens virkelighed i troens lys. Og vi må betragte den vej, som vi må slå ind på i fremtiden. Når vi analyserer dagens realitet, så ser vi f.eks. ærkebiskop Romero, vi opdager mange ordensfolk, som har mistet livet for det latinamerikanske kontinent. Men vi opdager også områder af livet, af folk og i kirken, som forbliver ligegyldige. Og endelig findes der sektorer, der ganske entydigt støtter diktaturet.

De taler om fremtiden. Hvad venter De af pave Johannes Paul II, som har opnået så meget for Østeuropa, m.h.t. Latinamerikas folk?

– Større forståelse. Jeg tror, der findes mange ting i Latinamerika, som man

ikke rigtig forstår, når man er i Vatikanet. Jeg tror, at paven skal høre de latinamerikanske stemmer. Enten har paven dårlige rådgivere, der informerer ham utilstrækkeligt om situationen i Latinamerika, eller også må han forsøge at høre bedre efter, at forstå, hvordan den latinamerikanske virkelighed ser ud, f.eks. befrielsesteologien, evangeliseringen i folks levende realitet.

Nu har paven i oktober igen været i Brasilien. Kunne han da gøre noget bedre?

P.E.: Jeg tror, han kan gøre nogle ting bedre. Jeg håber, han gør fremskridt. Min kone og jeg var i Brasilien, da paven var der sidst, og jeg synes, at hans budskab ser anderledes ud, end det han gør. Folk forstår hans gester. Når han tager sin ring af og giver den til én i en favela, eller når han omfavner kardinal Arns. Jeg tror, det er ting, folk forstår glimrende.

Og så kommer hans beslutninger, som står i modsætning til alt dette. F.eks. når han deler ærkebispedømmet Sao Paulo i fem bispedømmer og dermed indskrænker kardinal Arns aktionsradius. Eller når han bringer Leonardo Boff's stemme til tavshed.

Alligevel har paven overtaget udtryk fra den latina-

merikanske befrielsesteologi. Valget til fordel for de fattige er en væsentlig bestanddel i hans budskab. Er det kun retorik i Deres øjne?

– Jeg tror faktisk, han mener det alvorligt, når han siger det. Men det er netop spørgsmålet, hvorledes han omgås med disse udsagn. Når det, han siger, ikke stemmer overens med hans handlinger og ikke viser sig i det pastorale, så det er meget vanskeligt at tro på. Jeg tror, paven har forståelse for de fattige og er meget følsom for deres situation, det har han bevist flere gange. Men så er der på den anden side de nævnte beslutninger, hvor han leder hele den latinamerikanske kirke og dens politik i en bestemt retning. Det er og forbliver en selvmodsigelse.

Befrielsesteolog kritiserer udvælgelsen til CELAM-møde

Madrid (KIPA) - Den brasilianske befrielsesteolog Oscar Beozzo kritiserer proceduren til udvælgelsen af delegerede til den fjerde generalforsamling i Den latinamerikanske Biskopkonference (CELAM) i oktober 1992 i Santo Domingo.

Ubehag ved de lokale kirkers særpræg

Ved en teologkonference i Madrid sagde Beozzo, at der var for meget romersk kontrol i udvalget. Det fjerde CELAM-møde

finder sted i anledning af 500-års jubilæet for Amerikas opdagelse og bliver åbnet af pave Johannes Paul II.

Oscar Beozzo mener, at man i udvælgelsen kan se, at Vatikanet ikke accepterer de stedlige kirkers særpræg. Den fordelingsnøgle, som paven har anvist den brasilianske kirke, betyder, at denne kirke ikke repræsenteres i forhold til sin virkelige størrelse. Yderligere bør man betænke, at teologer og ordensfolk ikke må deltage

med stemmeret på dette CELAM-møde.

Beozzo oplyste, at der endnu ikke foreligger nogen slutningsformulering på forberedelsesdokumentet. Et hovedstridspunkt i dokumentet, som allerede er omredigeret flere gange, er vurderingen af »inkulturation« og bedømmelsen af den oprindelige befolknings rolle.

Beozzo venter, at der i november foreligger en ny udgave af teksten, der tager hensyn til bidrag fra de enkelte biskopkonferencer.

Esquivels korsvej ender ikke med Kristi begravelse men med hans opstandelse, midt iblandt sit folk af bekendere og martyrer. Martyriet begyndte med spaniernes landgang i 1492: Øverst til højre ses Columbus' tre skibe og de første kolonister, der overfalder indianerne. Øverst til venstre fortsætter lidelsen i den moderne diktaturstat. Men i forgrunden fejres folkets befrielse: sprængte lænker om håndleddene (til højre) så folkets egenart og egen kultur kan blomstre op igen (forneden til venstre). Omkring den centrale Kristus-skikkelse genkendes flere myrdede præster, bl.a. ærkebiskop Romero. Foto KNA.

P. Oswald von Nell - Breuning S.J.
8. marts 1890 – 21. august 1991

Et liv i den sociale retfærdigheds tjeneste

Oswald von Nell-Breuning S.J. blev født som søn af velhavende forældre i Trier ved Mosel, i den samme by som Karl Marx. I sine 100 år oplevede han undergangen af det tyske kejserdømme, forsøget på opbygning af et solidt demokrati i Weimar-republikken, nationalsocialismens barbari, »Wirtschaftswunder« efter den anden verdenskrig, Det andet Vatikankoncil og endelig den yngste tids dramatiske begivenheder.

Alt det oplevede han ikke som tilskuer eller som verdensfjern videnskabsmand, der udviklede abstrakte teorier. Nej, med ligefrem lidenskabelig energi tog han del i kampen mellem liberale, socialistiske og kristelig-sociale kræfter.

Ud fra tanken om mennesket som skabt i Guds billede og kaldet til et liv i

fællesskab med hverandre, gik han ind for en retfærdig fordeling af goder og byrder; ubestikkeligt forsvarede han både lønmodtagernes og arbejdsgivernes interesser.

Fagforeninger

Allerede i sine unge år var han meget engageret i spørgsmålet om fagforeningerne. Katolske arbejdere havde trukket sig tilbage fra de militant anti-kristelige fagforeninger, for sammen med protestantiske troende at grundlægge kristne fagforeninger. Men det faldt ikke i god jord i kirkelige kredse. P. von Nell betragtede det næsten som en livsopgave at gøre denne uret god igen.

Efter studentereksamen 1908 begyndte han at forberede sig til præstegeneringen. For at være godt

rustet hørte han også naturvidenskabelige forelæsninger. 21 år gammel indtrådte han i jesuiterordenen. Efter filosofiske studier og tjeneste som sanitetssoldat i Den første Verdenskrig, fulgte et 4 års praktikum ved jesuitergymnasiet Feldkirch i Østrig. Efter sine teologiske studier i Innsbruck blev han præsteviet i 1921. Den 27. februar 1991 kunne han fejre sit 70 års præstejubilæum. Den 1. oktober i år ville det have været hans 80 års ordensjubilæum.

Tidligere var hans »klostercelle« nærmest en 3. kl. jernbanekupe. Han hørte med til en gruppe af jesuitter, som holdt månedlige foredrag om aktuelle emner i et stort antal byer. Foredraget kunne bagefter købes for 10 Pfennig.

I 1926 grundlagde bispedømmet Limburg og jesui-

terordenen i Frankfurt am Main den »filosofiske og teologiske højskole Sankt Georgen«.

Efter sin promotion i 1928 om Børsmoralens grundprincipper blev også P. Von Nell kaldt til Sankt Georgen, først som docent i kristen samfundslære og etik, senere også som professor i moralteologi og kirkeret.

Udkast til en pavelig rundskrivelse

På grund af den økonomiske verdenskrise i 1929 begyndte troen på kapitalismen at vakle en smule. For at markere mindet om paven Leo XIII's store rundskrivelse om det sociale spørgsmål (1891), ønskede Pius XI at udgive en ny social-encyklika. P. von Nell blev bedt om at lave et udkast. I rundskrivelsen, der udkom under titlen »*Quadragesimo Anno*« (40 år efter), fremhæves ikke kun retten til privatejendom, men også de sociale forpligtelser som uløseligt er knyttet dertil. For P. von Nell var det en af hans livs store glæder, at kunne få pave Pius XI til udtrykkeligt at anerkende, at katolske arbejdere måtte være medlemmer af interkonfessionelle fagforeninger.

Hans primære arbejdsfelt var dog stadigvæk Skt.

bagevejen arbejdede han i provinsforvaltningen i Köln. Siden 1941 var de fleste jesuiterhuse i Tyskland beslaglagt. I 1943 blev han på et yderst spinkelt grundlag indviklet i en proces, der skulle ramme hele ordenen. Fordi proceduren angående formeltlige »ulovlige valuta-transaktioner« godtgjorde hans uskyld, blev han dømt for mistillid til den nationalsocialistiske stat. Dommen lød på 1 million mark eller 3 års tugthus. Men så kom heldigvis partiets sammenbrud.

P. von Nell havde aldrig ligget på den lade side. Men i efterkrigstiden tog han først rigtig fat. 1947-50 udgav han et 5 bindes værk »*Ordbog over Politik*« senere 3 bind om »*Økonomi og Samfund*«. Han var meget søgt som videnskabelig rådgiver: i 20 år for Forbundsrepublikkens økonomi-ministerium, i 10 år for ministeriet for boligvæsen og byplanlægning, i mange år for familieministeriet. Desuden var han rådgiver for »*Forbundet af fagforeninger*« (det tyske LO), medgrundlægger af »*Forbundet af katolske arbejdsgivere*«, havde nær kontakt med »*Det kristelig-demokratiske forbund af lønmodtagere*« og var medudgiver af tidsskriftet »*Nyt Samfund*«.

Skandalen

Med stor energi gik han ind for, at kristelig-sociale kredse skulle slutte sig sammen med andre til ét stort fælles fagforbund. Han kæmpede for, at kapital og arbejde skulle være mindst ligeberettigede partnere.

Frankfurter Allgemeine Zeitung skrev om ham:

»Han er drevet af en udsædvanlig social retfærdighedssans og af kærlighed til de fattige i vor tilsyneladende så strålende verden.«

I 1971-75 mødtes i Würzburg teologer og lægfolk for at overføre resultaterne af Det andet Vatikankoncil til landets forhold. Ved emnet »Kirken og arbejderne« gik bølgerne højt. Det første arbejdsblad viste sig at være ubrugeligt. I en fart skulle den da 84 årige P. von Nell rage kastanierne ud af ilden og lave et nyt udkast. Pius XI havde kaldt det for en skandale, at kirken havde mistet arbejderne. Det nye udkast af P. von Nell, som talte om en vedvarende skandale og som krævede en alvorlig samvittighedsransagelse, udløste ubehag og voldsom diskussion, men blev dog til sidst vedtaget. Dette bi-

drog meget til synodens og kirkens troværdighed.

Da P. von Nell holdt op med forelæsningerne, fortsatte han stadig med sit videnskabelige arbejde. Han forfattede kritiske analyser, artikler over aktuelle spørgsmål. Hans indflydelse som rådgiver kan ikke måles konkret. Men man kan vist sige, at det er hans fortjeneste, at kristne principper på det sociale område i den grad er blevet fælles eje i hans fædreland, at man ikke mere tænker over, hvor de stammer fra.

For at nævne noget af hans produktion: »*Kirkens Sociallære*« (3. oplag 1983). Kommentar til pave Johannes Paul II's sociale rundskrivelse (1983), »*Retfærdighed og frihed*« (1985), »*Arbejder mennesket for meget?*« (1985), »*Vort sociale ansvar*« (1987), i alt 1800 titler på artikler og bøger.

Videnskabsmand og præst

I en kort takketale til den tyske bispekonference i anledning af hans 90 års fødselsdag stillede P. von Nell det spørgsmål: om det nu også var nødvendigt at være præst for at gøre det arbejde. Også ikke-kristne og ikke-troende kan være virksomme på det sociale område. Men »det er alligevel noget andet, når en af kirkens indviede tjenere søger at arbejde på den måde, når han som kirkens tjener bringer Jesu Kristi budskab ud i verden og søger at drage de konsekvenser ang. retfærdighed og frihed, som bør drages i dag.«

Biskop Karl Lehmann, formand for den tyske bispekonference, udtalte ved hans 100 års fødselsdag: »Videnskabsmanden i pater von Nell-Breuning er uløseligt forbundet med præsten og ordensmanden. Aldrig har han forsøgt at skjule at han var præst for på den måde lettere at kunne virke overbevisende. Enhver, som talte med ham, var klar over, at man stod over for en katolsk præst. Denne holdning, forenet med et højt videnskabeligt niveau og en eksemplarisk livsførelse har givet ham en troværdighed, som næppe kan overgås. Han selv udtalte ved en lignende lejlighed: »Alderens besværligheder regner jeg ikke for noget, bare jeg kan fejre den hellige messe hver eneste dag«. »Jeg går den vej, ad hvilken min kirke har kaldt mig og sendt mig.«

Paul Keller SJ

Holbæk byorkester var med til at gøre dagen for indvielsen af Elisabeth-centret festlig. Her spiller orkesteret foran centret omgivet af de mange gæster. Til venstre ses Skt. Elisabeths kirke, som den dag havde mange besøgende. Foto: Frank Daniel Larsen.

Katolsk hospital i Holbæk nu Elisabeth-center

Med en veloplagt borgmester Bent Kristiansen i spidsen for et ukendt antal »byrødder« og i overværelse af mange hundrede mennesker blev Holbæk Kommunes nyopførte ældrecenter »Elisabeth-Centret« den 27. september indviet på festlig vis.

Det tidligere katolske Skt. Elisabethshospital er nu totalrenoveret og sammen med flere nyopførte bygninger udgør det et center med boliger i de forlængst bortdragne søstres have, med værksted, køkken, læsesal og et cafeteria m.v.

Der blev festet – flagene blafrede i den friske vind – og de mange mennesker blev modtaget af Holbæk Byorkester. Der var taler ved åbningen, og socialudvalgsformand, Karsten Fink med en rimsmed i maven havde traditionen tro forfattet nogle vers til lejligheden:

Den gamle flotte hovedbygning var jo katolsk hospital

*med omsorg og pleje af mennesker på hver en sal
Denne uvurderlige funktion fra gamle dage*

skal fortsat huset og de nye boliger præge

Nævnes skal det da også, at Holbæks tyske ven-skabsby Celle havde sendt repræsentanter til åbningen.

Talerækken – styret af centrets nye dynamiske leder Jan Jarlfeldt – sluttede med vor sognepræst Stephen Holm, som på glimrende måde kunne berette om d.h.l. Elisabeth af Thüringen – efter hvem hospitalet i sin tid blev opkaldt. Vor kirke, som er nabo til centret, og næsten bygningsmæssigt udgør en del heraf, var i samme anledning blevet rengjort som aldrig før. Alt skinnede indendørs og buske/træer var fældet udendørs.

Efter Stephens lykønskning og causeri om Elisabeth skulle en statue af Skt. Elisabeth, som Holbæk katolske menighed

har skænket centret, indvi- es – og det blev den med manér. Kaskader af vi-evand fløj over den stak-kels ca. 1 m. høje statue og de mange omkringstående gæster og luften var tyk af røgelse som ved en halm-afbrænding på landet. Røgelseskarret blev svunget af vor pastoralassistent Poul-Erik Jensen. Man følte sig hensat til sydlige-re himmelstrøg. Efter det hersker der ikke længe-re tvivl om katolsk skik og brug ved slige begivenheder.

Alle havde herefter lej-lighed til at bese centret hvis cafeteria i dagens an-ledning bød på mundgodt – kaffe og blødt brød.

En i hast på kirkedøren opsat plakat kunne med-dele, at alle kl. 17.00 var velkomne til en gudstjene-ste i kirken. Vor orgelspil-lende sognesøster Engeli-ne fik i en fart fundet nodebogen frem og sat strøm til orgelet, hvorefter dagen sluttede med manér i Skt. Elisabeths kirke i Holbæk. Folk med for-stand på de dele, påstår, at aldrig har så mange men-nesker aflagt besøg i vor kirke på én dag – det skønnes at op til 3-400 mennesker kiggede inden-for – færre deltog i den afsluttende gudstjeneste.

Man vil af ovenstående kunne forstå, hvorfor d. 27. september 91 vil blive husket længe i Holbæk. Holbæk Amts Venstre-blad har gjort sit hertil, idet bladet næste dag hav-de afsat det meste af en side med udførlig omtale og billeder af det katolske islet.

Der må være plads til børnene i kirken

»Lad de små børn komme til mig, siger Herren; dem må I ikke hindre«.

Da Kristus og dermed kirken, lægger utrolig vægt på familierne, hvem er så vi, vi uværdige mennesker, at vi skulle hindre børnene i at komme i kirken. Vi skal udvise samme tro og lydlighed til evangelierne og kirken som f.eks. Den hellige Franciskus af Assisi.

Pave Johannes Paul II udtaler i Familiaris Consortio: »Det er nødvendigt og meget vigtigt, at ethvert menneske af god vilje bestræber sig for at bevare og fremme familiens værdier og opgaver.

Jeg føler, at jeg bør opfordre kirkens sønner og døtre til en særlig indsats på dette område. Troen giver dem fuldt kendskab til Guds vidunderlige plan; derfor har de en særlig grund til af ganske hjerte at gå ind for familiens realitet i denne prøvelsens og nådens tid.

Kirkens brødre og søstre må skænke familien særlig kærlighed.

Dette er en konkret og forpligtende opgave.

At elske familien betyder at være i stand til at værdsætte dens værdier og muligheder og altid søge at fremme dem, at erkende de farer og onder, der truer den for at kunne

bekæmpe dem og at give familien et miljø, den kan udfolde sig i.

Til slut vil jeg indbyde alle kristne til at samarbejde oprigtigt og modigt med alle mennesker af god vilje. De, der inden for kirken, i dens navn og dens ånd ofrer sig for familiens velfærd, om det nu er enkeltpersoner eller grupper, bevægelser eller forbund, finder ofte ved deres side personer og institutioner, der arbejder for det samme ideal.

I troskab mod evangeliets og menneskets værdier og med respekt for en berettiget mangfoldighed af initiativer kan et sådant samarbejde bidrage til en hurtigere og mere omfattende fremgang for familierne«.

At virkeliggøre vort kald, med hensyntagen til familien skulle være væsentligt for os alle, derfor efterlyser jeg den kristne holdning hos visse af kirkegængerne, når børn dukker op i vore kirker.

Hvorfor kan disse »såkaldte« kristne ikke efterleve Herrens udsagn: »Lad de små børn komme til mig, siger Herren, dem må I ikke hindre«, men hindre dem, dét er lige præcis hvad de messedeltagere, der sender forældrene bebrejdende blikke, gør.

De giver forældrene det

indtryk, at deres børn og dermed dem selv, ikke er velkomne i kirken.

Til denne gruppe mennesker siger jeg: Tag jeres kristne, eller manglende kristne, holdning op til revision og prøv i det mindste at efterleve Herrens Ord.

Husk! Ingen børn i kirken = ingen nye kirkegængere og ingen til at videreføre de nødvendige opgaver som altid findes inden for kirkens område.

Hvis førnævnte indstilling, at kirken kun er til for de voksne, stadig får lov til at dominere, er jeg sikker på at vi ikke kun mister børnene, men også deres forældre og vi borttager denne gruppes mulighed for at virkeliggøre deres guddommelige kald til kirken.

Da vi sikkert alle ønsker »at leve i det kristne fællesskab«, kommer vi ikke uden om ordet »solidaritet«. Med alle medvirkende i vores kirkelige sammenhænge – også børnefamilierne.

Måtte Gud Herren, vel-signe vore overvejelser og hjælpe os til at finde den rette fremgangsmåde, til gavn for kirken og dens af Gud kaldte medlemmer.

Pax et Bonum.

Torben Groth o.f.s.

Lørdag den 28. september var vejret ideelt til havearbejdet på Magleås. Her får den trofaste skare sig et velfortjent hvil og en forfriskning ovenpå dagens slid. Foto: Jan Lange.

HJÆLP FLYGTNINGE I KROATIEN

GIRO 6607225

Over 200.000 mennesker er på flugt i Kroatien. Deres hjem og landsbyer er blevet udsat for brutale krigsødelæggelser og de mangler mad, tøj og medicin.

De har brug for din hjælp!

Kroatisk Kulturforening

Møder og arrangementer

Meditation

I Kristent Meditationscenter, Bredgade 67, (indg. i porten) er der hver onsdag fra kl. 16.50 til 17.30 ledet fælles meditation v. Græthe Livbjerg. Mødetid i centret senest kl. 16.50. Man går samlet til Skt. Ansgars Kirkes menighedslokaler, hvor meditationen finder sted. Kom derfor præcis!

Sønderjysk menigheds-træf i Åbenrå

søndag den 3. november

Begynder kl. 10. Slutter med messe kl. 14. Emne: Hvordan kan vi bruge radio, fjernsyn og video til at bringe det kristne budskab ud til mennesker?

Kom og hør bispedømmets mediekonsulent Klaus Møller-Jørgensen.

Medbring selv frokost. Tilmelding på tilmeldingsblanketter fremlagt i kirken eller på 74 72 14 47 (Jean Langwadt).

På bunden

Kirke blandt fattige og udstødte.

Foredrag med efterfølgende diskussion, ved

pastor J. Johansen
Mariakirken, Vesterbro

mandag d. 4. november kl. 19.30 i Jesu Hjerter Kirkes menighedssal, Stenosgade 4 B, København V.

Alle interesserede er velkomne.

Det sker på Magleås:

Fr. d. 1.-sø. d. 3.11.:

Børne- og Ungdomsliturgi
v/DUK og Jan Lange.

Sø. d. 3.-ma. d. 4.11.:

Tale/høre-pæd. Frb. Amt.

Ti. d. 5.11.:

Hospitalslaboranter.

On. d. 6.-fr. d. 8.11.:

Danmarks Radio.

Fr. d. 8.-sø. d. 10.11.:

Pastoralrådsmøde.

Ma. d. 11.-to. d. 14.11.:

Matematiklærerforeningen.

Lø. d. 16.-sø. d. 17.11.:

Herlev menighed.

Ma. d. 18.-fr. d. 22.11.:

Dansk Teologisk Præstemand
v/Generallikeren.

Fr. d. 22.-sø. d. 24.11.:

Niels Stensen-weekend
v/pastor Timmermann.

Ma. d. 25.-on. d. 27.11.:

Klassikerlærerforeningen.

On. d. 27.-to. d. 28.11.:

Danmarks Radio.

To. d. 28.-lø. d. 30.11.:

Psykologilærerforeningen.

Lø. d. 30.-sø. 1.12.:

Neokatekumenatet v/Jørgen Fog

DUK-kalender

Musikweekend den 1.11.-3.11. 1991 på Øm for musikinteresserede. Alder: 14 år og opefter.

Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år).

Kursus om børne- og ungdomsliturgi den 1.11.-3.11. 1991 på Magleås for alle interesserede fra 17 år og opefter. Pris kr. 475,00. Tilmelding og betaling til Magleås, Elin Udum, Høsterkøbvej 6, 3460 Birkerød, tlf. 42 81 07 15.

KUK vest weekend den 8.11.-10.11. 1991 i Sønderborg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 12 år og opefter. Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.

Interspisning den 16.11. 1991 i Tåstrup for alle internationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opefter. Arrangementet er gratis. Der vil blive mulighed for at købe en spisebillet for kr. 10,00 samt lys øl/sodavand.

Medarbejderledertæning den 22.-24.11. 1991 på Bissrup for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere. Tilmelding senest den 1.11. 1991.

Åbent Hus med julehygge tirsdag den 17.12. 1991 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårsløjf den 27.12. 1991-1.1. 1992 på Øm for unge over 16 år samt børn ifølge med voksne. Pris kr. 550,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Tro og Lys retrætedag ved Paul Marx

Fælles for Herlev- og Nørrebrogruppen.
Tid: 23. november '91 fra kl. 10-18.
Kl. 17 deltager vi i menighedens messe.
Sted: Vor Frue menighedssal, Herlevgårdsvej 14, Herlev.
Medbring: Bibel og madpakke.
Det er en retræte for alle i gruppeme!
Hjertelig velkommen!

Inge Switon Rønnow

Retræter på Als Kloster

ved pastor Poul Clausen

Mandag d. 14. oktober kl. 18-fredag d. 18. oktober efter morgenmad
Retræten foregår i stilhed med oplæg over bibelske tekster. Samtidig er der mulighed for personlig samtale.
Pris: kr. 650,00.

Fredag d. 29. november kl. 18-søndag d. 1. december kl. 17
Indledning til adventen: Weekend-retræten foregår i stilhed med oplæg og mulighed for personlig samtale.
Pris: kr. 375,00.

Nærmere oplysninger og tilmelding til Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg eller på tlf. 74 43 33 70.

Det kristne Arbejdsfællesskab

Studiegruppe v. Joost Dahlerup.

Moderne socialpædagogik på klassisk katolsk grundlag.

Ud fra DKA's 12-årige praksis vil vi gennemgå begrebet diakoni, se på kirkens store skikkelser for socialt arbejde, tage stilling til moderne socialpædagogik og gennemgå et nyt socialpædagogisk projekt på tegnebordet.

Studiegruppen holdes i Københavnsområdet, i perioden 1. nov.-1. april.
Tid og sted efter nærmere aftale.

Deltagelse er gratis. Ønsket studiemateriale samt kaffe og brød medbringer man selv.

Skriftlig tilmelding med navn og adresse til: Joost Dahlerup, Slettevej 16, 2860 Søborg.
Tlf. 39 69 27 57

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Arbejde søges

Katolsk, teknisk korrespondent i tysk søger arbejde. Alt arbejde har interesse.

Tlf. 75 93 11 44

Katolsk videoproduktion (KVIP)

Katolsk video til debat og undervisning. KVIP producerer videofilm af 20-45 minutters varighed til debat og undervisning i skoler, menigheder eller derhjemme.

Ring efter vort katalog: 31 20 93 37

Sidste nyt:

Ignatius af Loyola, jesuiterordenens stifter. En storslået film om et storslået menneske. Professionel tysk produktion m. dansk tale. Varighed: 45 min.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsatte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand
Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.
Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger
Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Kristent bofællesskab

Vi er et ægtepar med 3 børn, og vi har det håb at kunne have et troens fællesskab inspireret ud fra App. G. 4,32. Vi har de bedste rammer for et sådant fællesskab: Stensballe Kloster, Sundbakken 16, 8700 Horsens, bygget i 3 fløje, beliggende i naturskønne omgivelser, 3 km fra Horsens centrum.

Der tilbydes: 1 fløj, bygget i 1984 med i alt 6 værelser, eget køkken, badeværelse: kr. 2.500,- + lys og varme mdl. eller enkelte værelser fra kr. 800,- mdl. Samtidig tilbydes der i gæstefløjens mulighed for at leje værelser for weekend og ferieophold.

Ruth og Klaus Aarup,
Stensballe Kloster, Sundbakken 16,
8700 Horsens. Tlf. 75 65 84 58.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Legater

Dr. Alois og Mathilde Denks Legat

Af ovennævnte legat vil der i slutningen af november 1991 blive uddelt en række portioner à 500 kr.

Legatet kan søges af unge studerende, fortrinvis teologer.

Ansøgninger bedes inden den 20. november sendt til sognepræsten ved Sct. Andreas Kirke, Ordurp, Kollegievej 2, 2920 Charlottenslund.

Salg og service

Et portræt af paven

Akvarel-pastel, størrelse 70x85 cm i guldramme sælges.

Kunstnerens tlf. 45 87 41 92.

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerindene
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81

DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelse ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!
Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Aut.
el-installatør

EL MOGENS LARSEN

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester Bernhard Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Ur- og Brillehuset »BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Revisor Henrik S. Andersen

Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor **Jørgen Brangstrup**
REGISTRERET REVISOR FRÅ
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Ærkebiskop appellerer til Europas biskopper

Split (KIPA) – Ærkebiskoppen af Split, *Ante Juric* og talrige præster appellerer til alle Europas bispekonferencer om at sætte ind på at få Kroatien og Slovenien anerkendt internationalt. I opfordringen hedder det: Stil Dem afgjort på ofrenes, rettens og frihedens side, så denne vanvittige, aggressive erobringspolitik i Europa for altid finder en afslutning.

200.000 fordrevet

De ialt 85 undertegnere af dokumentet, deriblandt den tidligere biskop af Split, *Frane Franic*, beder om hjælp til, at millioner af deres landsmænds lidelser og ødelæggelsen af deres land kan tilendebringes. I månedsvis har den »tidligere jugoslaviske, men nu ren serbiske hær, Serbien og serbiske ekstremister ført en grusom erobringsskrig« mod republikken Kroatien med det formål at oprette »et Storserbien på den opløste republiks jord«.

Videre i appellen hedder det, at der er tusinder af døde og sårede, over 200.000 fordrevne og flygtninge i eget land og ødelagte landsbyer og byer. Ikke kun fabrikker, boliger og broer ødelægges, men også kirker, sygehuse, skoler, plejehjem og børnehaver.

De »med alle våben godt udrustede sidste kommunister i Europa« vil ikke kun styrte det unge demokrati i Kroatien, men også psykisk tilintetgøre »vort folk, dets kultur og historie«, siges det i appellen fra Split.

Pave Johannes Paul II har modtaget den kroatiske præsident *Franjo Tudjman* i audiens i forbindelse med et møde mellem Tudjman og den italienske regering. Pavestolen har utvetydigt talt for de jugoslaviske folks selvbestemmelsesret.

Europa har brug for en sjæl - den skal være kristen

Posieux (KIPA) – Forbundet for Skt. Benedikt, Europas Skytshelgen, har afholdt sin 23. internationale kongres i Cistercienserklostret Hauterive i Schweiz. Det nye Europa var i centrum på kongressen. Det blev fremført, at benediktinerklostre var eksempler på diskretion og ligevægt. Benediktinerne og cistercienserne le-

vevis efter parolen »ora et labora« anviser en måde, der afviser al ekstremisme.

På mødet udtalte biskoppen af Lugano, *Eugenio Corecco*, at subsidiaritetsprincippet i kirken i dag må anses for at være overhalet. Staten er ikke længere hierarkisk organiseret, mener Corecco. Et begreb som solidaritet står

i dag i konkurrence med subsidiaritet.

Forbundet for Skt. Benedikt (Associatio Sanctus Benedictus, Patronus Europae) blev grundlagt i 1967 af en gruppe benediktinske og cistercienske abbeder. Formålet var først og fremmest at samle lægfolk til at udbrede den hellige Benedikts ånd. Forbundet har ca. 650 medlemmer, heraf 550 lægfolk, som kommer fra hele Europa. I statutterne hedder det, at medlemmerne skal kunne gøre sig forståelige på mindst to europæiske sprog, for at fremme udvekslingen mellem de forskellige lande.

Abbeden i benediktinerklostret Fongombault i Frankrig, *Antoine Forgeot*, forstår arbejdet i forbundet som en del af Europas ny-evangelisering. Et nyt Europa, der kun bygger på markedsøkonomi, har ingen overlevelsesmuligheder. Europa har brug for en sjæl, og sjælen er kristen, siger abbed Forgeot.

Dimitrios I død, 77 år

Den økumeniske patriark af Konstantinopel, *Dimitrios I* er død i en alder af 77 år. Dimitrios var æresoverhoved for verdens ca. 300 millioner ortodokse kristne. Han blev anset for at være en af de vigtigste fortalere for kristen enhed. Pave Johannes Paul II og Dimitrios mødtes første gang i 1979 i Istanbul og nedsatte en kommission af ortodokse og katolske teologer til fremme af dialogen mellem de to kirker.

Under en økumenisk gudstjeneste i Hamburg-kirken St. Petri i forbindelse med et-års dagen for den tyske genforening udtalte den evangeliske biskop *Peter Krusche* og den katolske hjælpebiskop *Hans-Jochen Janschke*, at man ikke kun skal fokusere på de problemer, der er opstået ved genforeningen, men i stedet tage fremtidens udfordringer op. Ved gudstjenesten deltog mange tyske politikere.

Kvinder skal have del i kirkelige embeder

- mener Tysklands katolske kvindeforbund

Düsseldorf (KIPA) – Kirken kan blive en model for et nyt fællesskab mellem kvinder og mænd. Dertil skal kvinderne stadig tydeligere og mere fuldstændigt inddrages i det kirkelige liv, hedder det i en erklæring fra Tysklands katolske kvindeforbund.

Kvindeforbundet ytrede sig i forbindelse med 10-årsdagen for offentliggørelsen af de tyske biskoppers erklæring »Om

kvindernes stilling i kirke og samfund«. Særligt kvinderne havde fået opmuntring og bekræftelse af denne erklæring og forstærket deres engagement i samfund og kirke, siger erklæringen.

Kvindeforbundet opregner deres forventninger og ønsker til kirken. De ønsker diskussionen om kvinders adgang til alle tjenester og embeder i kirken ført videre på et åbent

plan. De forventer, at kvinder får tilladelse til diakonatet. Med den feministiske teologi må der finde en alvorlig og nuanceret diskussion sted.

Biskoppen af Osnabrück, *Ludwig Averkamp* talte på kvindeforbundets møde og bad kvinderne om at være vedholdende og stå spændingerne og kampene i kirken imod, så de krævede mål kunne nås.

To spanske biskopper trækker sig tilbage

Begge betoner, at de ikke er presset hertil

Madrid (KIPA) – To repræsentanter fra den progressive fløj i den spanske kirke, biskop *Ramon Buxarrais* (61) af Malaga og biskop *Nicolas Castellanos* (56) af Palencia har bekendtgjort, at de trækker sig tilbage fra ledelsen af af deres bispedømmer. Begge betonedede, at de ikke var presset fra noget hold. Deres sundhed havde taget skade og de så sig ude af stand til at fortsætte i embedet til 75 år, som er aldersgrænsen.

Begge biskopper vil i fremtiden tjene fattige i

Den tredje Verden. Buxarrais har valgt et børnehjem og et alderdomshjem i Melilla i Nordafrika. Castellanos tager til Bolivia som missionær.

Kritiserede »Jet set« stilen

Buxarrais kritiserede for 5 år siden livsstilen hos »the jet set« i Marbella i Spanien, som stod i grell kontrast til den øvrige fattigdom i Andalusien. To år senere kritiserede biskoppen af Malaga den apostoliske nuntius *Mario Tagliaferri*, hvorfor han

modtog et »monitum« (advarsel) fra Den hellige Stol.

Nicolas Castellanos, der var den sidste biskop, *Paul VI* udnævnte, har haft adskillige meningsuoverensstemmelser med den ansvarlige for områdets Opus Dei-bevægelse. I et interview i den spanske avis »El pais« sagde Castellanos efter sin afsked, at han ikke var enig med formanden for Den spanske Bispekonference, ærkebiskoppen af Madrid, kardinal *Angel Suquia*.

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansv. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarasin,
Susanne Wogensen og Ruth Plum

Udgiver: Ansagerstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udkommer
den 13. november

katolsk orientering

Paven i Brasilien, side 2
Læserdebat om etik, side 4-5
Diakonalt arbejde, side 6
Birgitta-jubilæet, side 7-10
100 år katolsk sociallære, side 12

Skarp erklæring mod racediskrimination og fattigdom i USA

*Erklæring fra biskopperne i USA indeholder
samfundspolitiske krav til det kommende valg*

Washington (KIPA) - De amerikanske biskopper har skrevet en overraskende skarp offentlig erklæring, der indeholder samfundspolitiske krav til kandidaterne til det kommende præsident- og senatsvalg.

Det omfattende dokument med titlen »Politisk ansvarlighed - genfødsel af det amerikanske demokrati«, lader ingen tvivl om, at bispekonferencen ikke er

tilfreds med den politiske tilstand i landet og den måde offentlige interesser i USA varetages på.

En farlig tendens

Biskopperne siger bl.a.: »Vi frygter, at mange amerikanere har tabt interessen i at deltage i det politiske liv i vor nation«. Katolikker skal vælge dem, der sætter ind til fordel for de socialt forfordelte og mod racediskrimination, dødsstraf og abort.

Den faldende valgdeltagelse - ved sidste valg i 1990 deltog kun en tredjedel af de valgberettigede borgere - står efter biskoppernes ord i kras modsætning til den begejstring,

som Østeuropa hilser demokratiet med. Denne fremmedgørelse er en farlig tendens, som truer demokratiets hjerte. Medierne beretter oftere om politisk taktik end om landets egentlige problemer.

Stil kritiske spørgsmål

Biskopperne opfordrer det »politiske meget varierede« katolske fællesskab til at stille kritiske spørgsmål til kandidaterne. De må kræve svar på, hvorledes landet kan forbinde en succesrig markedsøkonomi med en retfærdig politik, der imødekommer problemerne med vedvarende

Fortsætter på bagsiden

Appel fra biskop i Dubrovnik

Stop denne unyttige krig

Trieste (KIPA) - Biskoppen af Dubrovnik, *Zelimir Puljic* har rettet en appel om hjælp til Europa: »Vær venlig at hjælpe os og gør alt, hvad der står i jeres magt, politisk og økonomisk, til at standse denne dumme og unyttige krig«.

Biskop Puljic beretter, at Dubrovnik nu er uden vand og elektricitet, og der er også vanskeligheder med telefonforbindelserne. Han betegner det som

en skændsel, at der i slutningen af det 20. århundrede føres krig. Folk i Dubrovnik er helt afskåret fra omverdenen, både fra land og fra havet, og de lever i en evig tilstand af angst. Af frygt for de serbiske tropper, som ødelægger hospitaler, kirker og skoler, blev undervisningen af de skolepligtige børn indstillet allerede midt i september.

Nyt svensk kollegium i Rom

Rom (KIPA) - I forbindelse med Birgitta-jubilæet er et nyt svensk kollegium i Rom for præstestuderende fra de skandinaviske lande blevet indviet.

I 1988 åbnedes i

Stockholm et præsteseminarium, hvor der undervises i filosofi og pastoralteologi. Kollegiet i Rom skal bruges af præster og studerende, der vil læse teologi og kirkeret.

Den hellige Birgitta blev behørigt fejret med en økumenisk gudstjeneste i Peterskirken i Rom i begyndelsen af oktober. Paven og ærkebiskopperne af Uppsala og Turku medvirkede i gudstjenesten. Se videre side 7-10 inde i bladet. Billedet viser Den hellige Birgitta som pilgrim. Stiftsbiblioteket i Prag.

Katolikker i Tyskland imod fremmedhad

Caritas i Osnabrück fordømmer skarpt overgrebene på udlændinge

KNA - Caritas i bispedømmet Osnabrück har skarpt fordømt overgrebene på udlændinge og asylsøgere i Tyskland. Caritas bebrejder politikerne, at de ved deres »uredelige brug af tal og ord« har forstærket de racistiske tendenser på uansvarlig vis.

Også pastoralrådet i Osnabrück har besluttet at reagere mod de talrige voldshandlinger. Det har opfordret til en »Aktion møde«, hvori alle katolik-

ker bliver bedt om at hjælpe udlændinge aktivt ind i menighedernes liv. Præstegårde, katolske skoler og andre institutioner skal prøve at finde faste tidspunkter på ugen, hvor udenlandske medmennesker kan møde tyskere og på denne måde bringes ud af deres isolation.

Udtrykker bestyrtelse

Pastoralrådet udtrykker i en erklæring sin bestyr-

telse over, at »der i dag i vores frie og demokratiske land igen er mennesker, der er bange for os tyskere«. De kristne menigheder i bispedømmet skal hjælpe med til, at udlændinge erfarer gæstevenskab i Tyskland. Dette skal ske ved fælles fejring og fest, hjælpe dem ved offentlige myndigheder og med at tilegne sig sprogkundskaber. Kontakten med udlændinge er en berigelse i sig selv, og hver enkelt kan gøre en indsats.

Paven støtter befrielsesteologien og valget for de fattige

— i det omfang man følger læreembedet, sagde paven under sin rejse i Brasilien

KIPA - Pavens 2. pastorale rejse til Brasilien fra 12. til 21. oktober bød på en rundrejse i landet fra den dybt forarmede nordøstlige del til hovedstaden Brasília, gennem Mato Grossos højland og ned langs kysten til San Salvador de Bahia.

På rejsen mødte paven repræsentanter for alle grupper i landet: fattige campesinos, regeringsmedlemmer, indbyggere i favelas, indianere, præsestuderende, ordensfolk, præster, lægfolk og alle biskopperne.

Vigtigt med enhed mellem biskopperne

Pavens tale i Natal til biskopperne var ventet med spænding. Tonen i talen var venlig, men indholdet var entydigt og bestemt. I retningslinierne for den brasilianske kirke udtalte paven til det samlede brasilianske bispekollegium, at biskopperne måtte varetage ansvaret som hyrder og lærere i deres bispedømmer stærkere end hidtil. Det er uomgængeligt nødvendigt med enhed mellem biskopperne, hvilket ikke har været tilfældet i Brasilien.

Paven understregede også enheden med kirkens læreembedet. Han støttede befrielsesteologien og »valget for de fattige« - i det omfang det fulgte læ-

reembedet. Han advarede mod, at præsteembedet blev politiseret og laiseret.

Samtidig bekræftede han cølibatskravet for præster. Godkendelse af gifte præster er ikke løsningen på den enorme præstemangel i Brasilien. Der er 9.175 katolik for hver præst i hele landet, 1 præst for hver 20.000 i den nordøstlige del mod 1:2.145 (i Danmark iflg. en statistik fra 1986 er 1 præst for hver 2.145 katolik).

Ved en gudstjeneste i Natal udtrykte paven sin bekymring over den dybe kløft mellem rige og fattige lande. Han fordømte de »unaturlige mekanismer«, der forhindrede lande som Brasilien i at blive industrialiserede. Udviklingslandenes udlandsgæld må efter pavens mening »aldrig« betales af den hjem-søgte befolknings sult og elendighed.

Udbytter landarbejdere

I Sao Luis forlangte paven en dybtgående landreform, og gjorde op med de store godsejere, som spekulerer i deres jord og ikke holder sig tilbage fra vold og mord for at forsvare deres privilegier. »Der er ingen retfærdiggørelse for, at ejendom koncentrerer sig på nogle få hænder«, sagde paven. Paven

anklagede også de rige godsejere for at udbytte de fattige daglejere.

I den nordøstlige region er der utrolige modsætninger mellem nogle få kæmpebesiddelser og en hær af rets- og landløse campesinos, som må kæmpe for at overleve. Under en pave-messe blev der vist skilte med fotografier af mennesker, der er blevet dræbt af godsejernes »pistoleiros«. Også præster, ordensstre og lægmedarbejdere står på dødslisterne og får dødsstrusler.

Må besinde sig på de kristne værdier

I Brasília mødtes paven med præsident *Fernando Collor de Mello* og hans regering. Paven krævede, at brasilianerne besindede sig på kristne værdier og moral. Han beskæftigede sig især med ægteskabet og familieliv og betegnede en god børneopdragelse som den sikreste investering i landets fremtid.

Økologi

Miljøproblemerne blev berørt ved en gudstjeneste i Cuiaba i Mato Grosso. Ingen disponerer vilkårligt over jordens naturrigdomme, udtalte paven. Han henviste udtrykkeligt til de økologiske problemer i Amazonasområdet, hvor de oprindelige indbyggere

I Sao Luis i det fattige nordøstlige Brasilien fejrede paven en gudstjeneste med mere end 10.000 mennesker. I sin prædiken krævede paven blandt andet en dybtgående landreform, og anklagede de rige for udbytning af daglejerne. Foto: KNA.

ofte fordrives af spekulanter.

Indianere ofre for udryddelse

»Hellige Far, vi er ofre for en udryddelsespolitik i fremskridtets navn. Vi beder dig, hjælp os«. Med denne indtrængende appel bad Brasiliens indianere om, at paven vil tale deres sag for de brasilianske myndigheder. »Vi søger en løsning, der bringer liv og ikke død«, hed det i en bøn fra 160 indianere fra 37 stammer, som repræsenterede Brasiliens ca. 200.000 indianere. Før kolonisationen af Sydamerika var der ca. 7 millioner indianere.

Malet og smykket efter deres stammes tradition sad repræsentanter for xavante, tikuna, tupai og yanomamistammerne over for paven og fortalte dem om deres lidelseshistorie. Deres talsmand, *Orlando Bare* overrakte paven deres budskab, hvori der var hårde ord mod det kommende 500-års jubilæum for Amerikas evangelisering, som ikke er en anledning til festligheder for indianerne. For opdagelserne har bragt fordrivelse og tilintetgørelse og ødelagt indianernes kultur, skikke og levemåde - og også kirken har sit ansvar for det. *Edna Souza* fra guaranistammen overrakte paven et fotografi, der viste hendes far, der hilste på paven i Manaus i 1980. Tre år senere blev hende myrdet.

Paven sagde til de indfødte, at han var bedrøvet over den »mere politisk og ideologiske version af

evangeliseringen af indianerne, end religiøse«, som hyppigt kommer til udtryk. Samtidig betonedes han, at han »bøjede sit knæ« for de første missionærers trosvidnesbyrd i Brasilien, som var »mennesker som vi med fejl og svagheder«.

Nej til ægteskab uden vielsesattest

Ved en gudstjeneste i Campo Grande i Sydvestbrasilien har paven fordømt alle statslige abort-, præventions- og sterilisationskampagner. Han henviste til den almindelige praksis med »ægteskab uden vielsesattest« og formandede om, at uden en stabil og respekteret familieinstitution kan der ikke eksistere en sund social organisme. Paven fremhævede samtidig de umenneskelige livsforhold, hvad angår bolig, ernæring og sundhed, som millioner af brasilianere lever under på landet og i fattigkvarterer uden for storbyerne. Paven advarede mod, at præster og ordensfolk greb ind i den politiske praksis. Han betegnede det som »uantagelig klerikalisme« at ville gennemføre »én linie« i kirkens navn. Paven fordømte også lægfolk, som uden grund foregiver at handle i kirkens navn i verdslige spørgsmål. Paven udtalte, at man ikke kan ændre de bestående forhold gennem had og klassekamp, men mindede lægfolket om dets ansvar for at deltage aktivt i det politiske, økonomiske og sociale liv i kristen ånd.

Slumkvarter en skandale

Paven besøgte indbyggerne i »Favela do Lixao de Sao Pedro« i udkanten af Vitoria i Sydbrasilien. Paven betegnede bydelen som en »skandale«. Slumbydelen huser ca. 150.000 mennesker, der bor i huler og hytter mellem affaldsdynger. Paven opfordrede de ansvarlige i politik og økonomi til at gennemføre modige og dybtgående socialreformer, så alle mennesker kan leve i menneskeværdige forhold, og han bekræftede over for de fattigste af de fattige den katolske kirkes indsats for samfundsmæssige reformer.

500-års jubilæet

Før hjemrejsen talte paven i San Salvador de Bahia om Amerikas kristianisering. Paven udtalte om missionærerne, at de var kommet til verdensdelen, ikke kun for at forkynde evangeliet, men også for at bo sammen med de indfødte, hvor de forsvarede deres rettigheder og krævede, at de blev respekterede som mennesker.

Disse mænds handlinger var præget af heltmod og menneskelig solidaritet og samtidig af næstekærlighedens lidenskab, smittende tro og brændende apostolisk iver. Paven mente, at det var vigtigere at have sin opmærksomhed rettet mod den nødvendige anden evangelisering, end at beskæftige sig med fortiden, med den første evangeliserings vanskeligheder, grænser og betingelser.

Pave Johannes Paul II's rundskrivelser

»100 år« - Katolsk sociallære (Centesimus Annus) og Kristi Mission (Redemptoris Missio)

er udkommet i dansk oversættelse på Ansgarstiftelsens Forlag.

»100 ÅR« - Katolsk sociallære, 88 sider, kr. 58,50
Kristi Mission, 112 sider, kr. 65,50

Undertegnede bestiller

....ekspl. »100 ÅR« - katolsk sociallære

....ekspl. Kristi Mission

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. _____ By: _____

underskrift

Sendes til Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbhvn. V.

Kirkelige kredse advarede mod kuppet i Haiti

Port-au-Prince (KIPA) - Vatikanet har påskønnet Haitis styrtede præsident, *Jean Bertrand Aristides* indsats i kampen mod korrupsion og fattigdommen i landet.

Aristide havde ikke noget spændingsfrit forhold til Rom. I 1988 blev den 38-årige præst og politiker ekskluderet af salesianerordenen. Aristide ansås som tilhænger af de »basismenigheder«, som modarbejdede terrorregimet under *Jean-Claude Duvalier* og *Henri Namphy*. Som talerør i denne tid betjente basismenighederne sig af den kirkelige radiosender »Radio Soleil«, som senere blev lukket af hierarkiet.

Biskopper imod Aristide

Haitis biskopper distancerede sig i 1988 fra Aristide. Man bebrejdede ham, at han opildnede til vold, klassehad og ulydighed mod pave og biskopper. Aristide, der allerede var forvist til en fjerntliggende menighed, blev af sin ordens ledelse stillet over for et ultimatum om at forlade Haiti. Da han valgte at forblive, blev han ekskluderet af ordenen. Kun én biskop, *Willy Romelus* forblev på hans side.

Aristides hovedmodstander inden for hierarkiet var ærkebiskoppen af Port-au-Prince, *Francois Wolff Ligonde*, der er onkel til den tidligere diktator »Baby Doc« *Duvaliers* kone. Kort efter, at Aristide i slutningen af 1990 med et overvældende flertal var blevet valgt til præsident i Haiti, bebrejdede Ligonde ham i en nytårstale, at han var »bolsjevik«. Senere fulgte et mislykket kup fra Duvalier-tilhængere. Opbragte Aristide-tilhængere satte som følge deraf domkirken i Port-au-Prince i brand og stormede Ligondes residens, fordi de så hans tale som optakten til kuppet. Også den apostolske nuntiaturs bygning blev ødelagt. Nogle af medarbejderne på nuntiaturen blev såret.

Disse optøjer blev skarpt fordømt af Aristide, men situationen blev dog mere og mere uholdbar, specielt efter embedsovertagelsen i februar 1991. Inden for kirken blev dybe revner synlige, fordi flere og flere biskopper tog afstand fra Ligonde. Vatikanet måtte derfor i juni foretage en ombløring i kirkeledelsen. Nuntius *Giuseppe Leanza*, som kun havde været på posten et år, blev kaldt tilbage. Desuden blev den tidligere hjælpebiskop i Port-au-Prince, *Joseph Lafontant* udnævnt til apostolisk administrator i ærkebispedømmet. Formelt forbliver Ligonde dog som leder.

Som præsident forsøgte Aristide først og fremmest at forbedre den katastrofale økonomiske situation i landet, som er Latinamerikas fattigste. Han forsøgte at få økonomisk hjælp fra udlandet, men uden særlige resultater. U.S.A. intensiverede ganske vist dets hjælp til udbyggelsen af infrastrukturen, således at der kom elektricitet i 12 timer daglig i Port-au-Prince mod tidligere 3-4 timer.

70% arbejdsløse

Det viste sig umuligt for Aristide at få greb om hæren. Aristide-nære kirkelige kredse advarede i ugerne før kuppet om, at nabolandet, Den Dominikanske Republik forsøgte at destabilisere Haiti. Præsidenten i Den Dominikanske Republik, *Joaquin Balaguer* udtalte allerede i foråret, at han ville udvise ca. 500.000 haitianere, der arbejdede i sukkerplantagerne.

Da Aristide protesterede mod Balaguers planer, øgedes spændingen mellem de to lande, og planerne blev ført ud i livet. De tusindvis af tidligere flygtninges hjemkomst medvirkede til at gøre situationen yderligere ustabil. Da arbejdsløsheden i forvejen var omkring 70% bidrog den store tilvækst af fattige til at udløse uro.

Kirken i Danmark

Pastor Jacob Muiser er ikke et eksempel for trafikikkerheden med begge hænder fra cykelstyret. Han synes her godt på vej væk fra sin menighed i Birkerød, men det kan oplyses, at han ikke kommer ud af stedet, da han sidder på en motionscykel uden hjul, en gave han modtog af menigheden i anledning af sit 40-års præstestjubilæum. Fotografen er 11-årige *Elise Wogensen*

Fra forretningsudvalgets beretning:

Nyt kirkebyggeri i Tåstrup begynder om et år

Forretningsudvalget har udtalt sig om prioriteringen af projektforsøgninger til Bonifatius-Werk i Tyskland. Der er søgt om i alt 754.000 DM (3 mio kr.) Den endelige liste blev forelagt på pastoralrådets møde. Det oplyses dog, at en stor post på de kommende års ansøgning er bygningen af et nyt kirkecenter i Høje Tåstrup. Man forventer at påbegynde byggeriet omkring årsskiftet 1992/93.

Handelshøjskolen har tilbudt at foretage en undersøgelse af de forskellige trossamfunds medlemsaktivitet og økonomi sammenlignet med Folkekirken. Formålet er at få del i den skat, som går til dækning af Folkekirkens udgifter, siges det i beretningen.

Forretningsudvalget og biskoppen har efter drøftelse med *Joost Dahlerup*

fra Det kristne Arbejdsskabsfællesskab besluttet ikke at støtte arbejdsfællesskabet. Forretningsudvalget ønsker at afvente diakoniuudvalgets resultater, før man prioriterer midler til det diakonale arbejde i bispedømmet.

Jesuitterne har også i år søgt midler til aflønning af

mediekonsulent, *Klaus Møller-Jørgensen*. Forretningsudvalget har anbefalet biskoppen også i år at betale halvdelen af hans løn, men ønsker i det kommende år at forhandle med jesuitterne om mediekonsulentens videre arbejde.

kk Annelise Kristensen

Læsninger til Tidebogen

Læsninger fra den kirkelige tradition udkommer på dansk i 4 bind.

Bind I, »Advent og jul« 128 sider, er udkommet

Bind II, »Fastetiden, Påskehøjtiden og Påsketiden«, 222 sider, udkommer i begyndelsen af 1992.

Bind III og IV, »Det almindelige Kirkeår I+II«, hhv. 250 og 268 sider udkommer efter påsken 1992.

Prisen for bind I: kr. 102,50

Prisen for Bind II: kr. 177,50

Prisen for Bind III: kr. 200,00

Prisen for Bind IV: kr. 214,50

Takket være tilskud fra Sct. Knuds Stiftelse, Stenosgade 4, kan vi give et fordelagtigt forudbestillingstilbud for alle 4 bind på kr. 450,- ved bestilling inden den 1. januar 1992.

Undertegnede bestiller:

.... ekspl. Bind I á kr. 102,50

.... ekspl. Bind II á kr. 177,50

.... ekspl. Bind III á kr. 200,00

.... ekspl. Bind IV á kr. 214,50

.... ekspl. Bind I-IV á kr. 450,00

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

underskrift

Sendes til Kateketcentralen, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbhv. V.

Højskoleuge 1992

25. juli - 1. august, Magleås.

Emne for ugen offentliggøres i begyndelsen af 1992.

Pris med forbehold: 1950 kr.

Reserver allerede datoen nu.

Klaus Møller-Jørgensen

Hvornår menneske?

I samfund og kirke for-sætter overvejelser om-kring menneskets tilblivel-se. »Hvornår menneske?« Har vi et »før-menneske-stadium?« Kan vi i forbin-delse med dette tale om begrænsning og gradu-ering af retsbeskyttelsen? Kan vi tillade os videnska-belige eksperimenter på »før-mennesket« og bruge det som middel og materi-ale, der tjener andre for-mål end dets eget liv? Har videnskab eller samfunds-og kirkeautoriteter et af-gørende ord i disse proble-matikker? Det er i sand-hed spørgsmål, som både kan engagere og forvirre os.

Derfor vil jeg gerne bi-drage med nogle tanker, der belyser væsentlige aspekter i denne problem-kreds. Først fænomenet:

Konstituering

Hvad vil det sige at konsti-tuere? Det er at sammen-føje elementer i en sam-menhæng, en helhed, der er formet i en bestemt struktur og udrustet til en samlet helhedsfunktion. Således har grundloven konstituerende betydning for et samfund. Den sam-menfatter de mange sam-fundsfunktioner - offentli-ge og private - i nogle grundlæggende principper om menneskerettigheder og samfundsudvikling. Dermed har den grund-læggende samfundskonsti-tution kreativ, skabende kraft. Den former og ska-ber et samfund, som ellers ville være anarki eller ty-ranni. Der er altså ikke kun tale om et samfund, som supplerer sig med nogle principper, der sæt-ter kronen på værket. Grundloven er selve det åndelige grundlag, der skaber og former samfun-det efter sin egen åndelige struktur.

Således er sjælen form-og livgivende princip for et legeme. Den konstituerer legemet. Den genetiske forskning er ivrigt i gang med at kortlægge menne-skets genetiske kode, d.v.s. summen af egenska-ber i genernes mangfoldig-hed. En sådan kortlægning giver kvantitativ viden og mulighed for selektive ind-greb i DNA molekylets gener, d.v.s. udskiftning af udvalgte, evt. sygdoms-bærende gener. Men - den kvantitative viden om egen-

skabernes mangfoldighed giver ikke umiddelbart indblik i den kvalitative en-hed og helhed. Hertil kræ-ves en både videnskabelig og filosofisk helhedsbesin-delse.

Nu er menneskets be-standdele ikke kun orga-ner i en organisme og cel-ler i et organ. Vi kan »splitte« mennesket op i molekyler og atomer. Dis-se atomer, molekyler, cel-ler og organer er imidler-tid indkodet i en sammen-hæng, en programmering af cellekernens DNA mo-lekyle - resulterende i or-ganisk sammenhæng og helhedsfunktion i organis-men.

Her overskrider vi grænsen mellem fysisk ind-sigt og filosofisk erkendel-se. Det sker i en åbning, som lægger op til en dybe-re forståelse af såvel det bibelske som det kirkelige menneskesyn.

Programmeringen - ko-den - er et åndeligt fæno-men. Den har sit kemiske materiale, men den former materialet efter den idé og vision, der ligger i pro-grammeringen. Vi kan ik-ke vurdere denne pro-grammering som en biolo-gisk tilfældighed, for vi kan konstatere dens virk-ning som både rationel og konstituerende: Konstitu-ering af atomer og mole-kyler, celler og organer til en helhed, en organisme, et legeme. Bagved dette fænomen må ligge et ratio-nelt form- og livgivende princip, en sjæl.

Sjælen er ikke noget, der »hældes ind i zygoten« (det befrugtede æg), ej heller i det senere em-bryon (befrugtet æg i del-ing) og foster. En sådan forestilling om et legeme med »et indhold af sjæl« er vor indsigts forlængst løbet fra, og Troselærekongrega-tionen står overhovedet ikke for en sådan dualis-me. Legemet er ikke den primære, forudbestående kvalitet, der suppleres med en sjæl, når det er tilstrækkeligt udviklet til at modtage den. Sjælen er derimod den primære kva-litet, der konstituerer lege-met fra dets første begyn-delse i æggets befrugtning. Man kan derfor heller ikke sige, at sjælen er »noget, der vælder op inde fra det

fælles materiale, som for-ældrene tilvejebringer, når de sammen er årsag til nyt liv«.

En sådan opfattelse an-giver »materialet«, lege-met som grundlag for sjæ-lens oprindelse. Dette er i klar modstrid med kirkens menneskeforståelse og Troselærekongregationens vejledning, der entydigt peger på, at sjælen har oprindelse og udsping i Guds skabertanke. Den har tilmed personal karak-ter, d.v.s. identitet. Den får nu et gennembrud i det biologiske materiale (menne-skenaturen), når pro-grammeringen sætter ind efter forening af æg- og sædcelle. Dermed pro-grammeres organisme og individualitet efter et or-ganisk princip. Individet får arts- og race, familie-og individualpræg. Vi må altså skelne mellem identi-teten (personen) og dens individuelle menneskenatur.

Identiteten går forud for dette biologiske gen-nembrud, mens individu-aliteten er en følge af det.

Identiteten har sin oprindelse i skabertanken. Individualitetens umiddel-bare oprindelse er pro-grammeringen. Det biolo-giske gennembrud i menne-skets tilblivelse kan sammenlignes med det ån-delige gennembrud i då-ben. I begge tilfælde udru-stes et menneske til udfol-delse efter Skaberens hen-sigt og vilje. Ja - i enhver ægte åndelig fornyelse li-

vet igennem sker der jo et gennembrud, der har Gud som ophav og kilde. Såle-des vil identiteten tegne sig efter Guds tanke. Menne-sket vil profilere sig. Identiteten vil præge indi-vidualiteten med voksende gennemslagskraft og klar-hed, og således fuldbyrdes Guds skabertanke i et menneske.

Stof og materiale kan spaltes i bestanddele. Det kan ånd ikke. Heller ikke, når der med ånd menes

sjæl, person, identitet. Disse begreber kan ansku-es i deres kvalitet - men ikke opdeles i kvantiteter eller stadier, heller ikke i et udviklingsforløb. Det har ingen mening at tale om »før-personlig eksis-tens« i forbindelse med embryonet. Ej heller kan man tale om noget »spring fra mindre personlig til fuldt personlig eksistens«. Var det tilfældet, ville der være tale om brud på en artsgrænse.

Men zygotens og em-bryonets udvikling bryder ikke artsgrænser, det tillad-der programmeringen ik-ke. Mennesket er både i biologisk (arten) og i ån-delig forstand (personen) menneske fra begyndel-sen. Et menneske kan ikke

være mere eller mindre »menneske« - men nok være mere eller mindre »menneskeligt«, d.v.s. mere eller mindre i over-ensstemmelse med dets oprindelige anlæg og aktu-elle kald.

Endelig er det absurd at tale om menneskerettighe-der på forskelligt niveau - praktiseret som en større eller mindre grad af rets-beskyttelse. Retsbegrebet kan ikke gradueres, menne-skebegrebet ej heller. Menneske eller ikke-menne-ske, ret eller uret. Menne-sket er vort medmenne-ske - uanset udviklings-grad eller alder, race eller position. Så kategorisk er vor medmenneskelige og

Fortsættes næste side.

Mennesket er både i biologisk (arten) og i åndelig (personen) forstand menneske fra begyndelsen, siger Flemming Kieler i sit læserindlæg.

Stenogildet, Katolske læger i Danmark:

Manipulation med fostre er uacceptabel

Som kommentar til den igangværende debat om li-vets begyndelse, tillader vi os at fremsende uddrag af konklusionen fra den 17. verdenskongres for katol-ske læger i Bonn i septem-ber 1990:

Prænatal diagnostik (fo-sterdiagnostik) er en medi-cinsk teknik, som i visse tilfælde kan berolige gravi-de kvinder og forhindre abort. Imidlertid gør tek-nikkens indbyggede risici og det faktum, at den kan anvendes til udvælgelse ef-ter arvemæssige kriterier det nødvendigt at benytte

teknikken med stor om-tanke, idet menneskelivets guddommelige karakter bør have i erindring. Un-dersøgelser bør kun finde sted, såfremt der er en rimelig chance for, at det vil komme det ufødte barn tilgode.

Invitro-fertilisation (be-frugtning udenfor kvin-dens krop) er, selv benyt-tet som behandling ved sterilitet hos alvorligt tæn-kende ægtepar og uden brug af donorsæd, hæn-det af at være adskilt fra den naturlige og dertil be-stemte kærlighedsakt. Det

er derfor nødvendigt gen-nem yderligere forskning at finde alternative be-handlingsmetoder for at overvinde sterilitet uden at ødelægge den ophøjede karakter af den menneske-lige skabelsesakt.

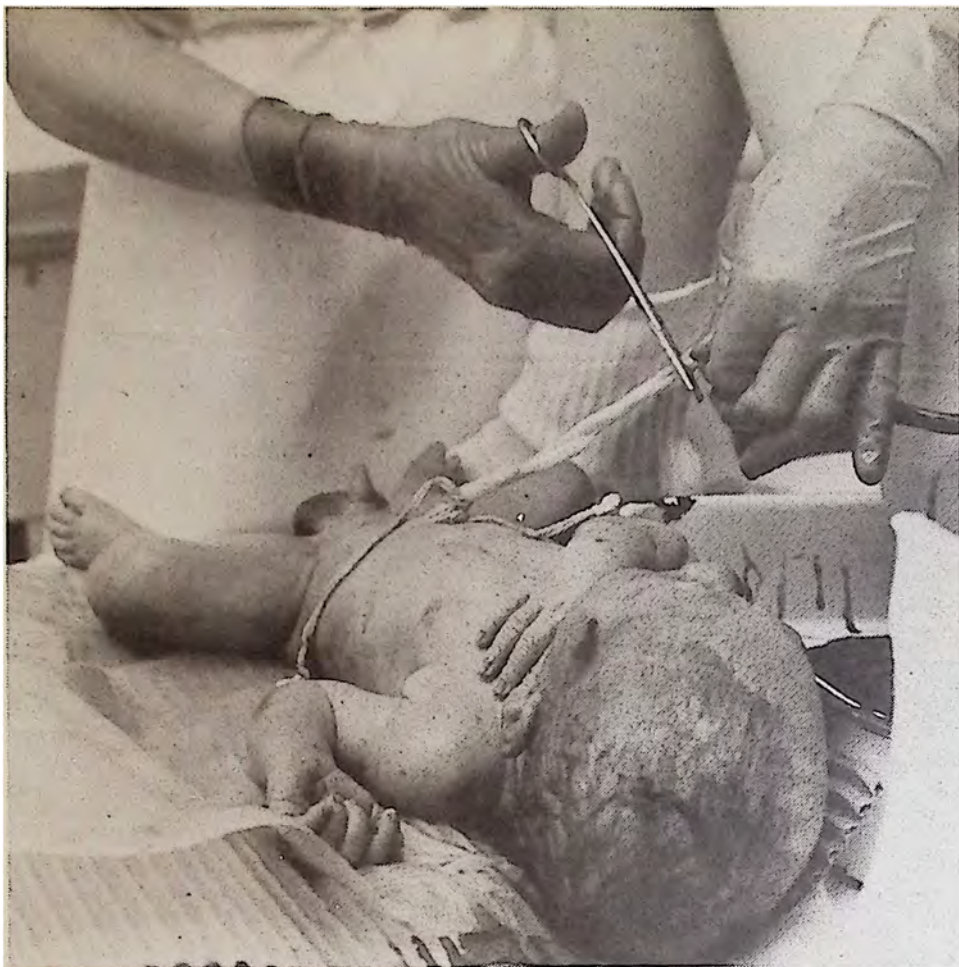
Forskning, som involve-rer manipulation med em-bryon (fosterets første sta-die) eller foetus (foste-ret) er uacceptabel under enhver form, når dette bringer livet eller den nat-URLIGE udvikling af det nye menneskelige væsen i fare.

Menneskets bestemmelse, som individuelt skabt

mand og kvinde, er basis for deres ligeværdighed. Biologiske, psykologiske og sociale forskelligheder er faktorer, som uundgå-eligt påvirker seksuel iden-titet, og der er behov for bedre forståelse for disse fra læger og andre, der stræber efter at være be-hjælpelige med normal menneskelig udvikling.

Stenogildets samlede bestyrelse tilslutter sig denne konklusion.

Kjeld Jensen

Det biologiske gennembrud i mennesket tilblivelse kan sammenlignes med det åndelige gennembrud i dåben. I begge tilfælde udrustes et menneske til udfoldelse efter Skaberens vilje, siger *Flemming Kieler*.

samfundsretslige udfor-
dring.

Om tvillingfænomenet

Tvillingfænomenet viser, at man ikke kan sætte lighedstegn mellem identitet og individualitet. *Identitetens* oprindelse er Guds skabertanke: Mennesket som person, skabt i Guds billede. *Individualiteten* er skabertankens gennembrud i det biologiske materiale (menneskenaturens programmering). Dette gennembrud begynder som nævnt i zygotens programmering til et nyt, individuelt menneske - og fortsætter i den påfølgende biologiske og åndelige udvikling. Det er en proces der beslaglægger et helt menneskeliv i alle dets facetter og muligheder.

Hos én-æggede tvillinger kan vi ikke gøre regning på forsinket skabelse af to identiteter. Guds tanke lader sig hverken forsinke eller overrumple af biologisk tilfældighed. Tvillingspaltningen er tegn på, at det befrugtede æg, zygoten, har været programmeret til en deling, der omfatter ikke ét, men to individer. Vi må derfor antage *et faseforskudt gennembrud af de to identiteter til to individualiteter*. Der er tale om programmering til ekstraordinær spaltning af DNA molekylet i to ens halvdele med samme arveanlæg, men forskellig identitet.

Vi kan deraf ikke slutte andet end at Skaberen er i besiddelse af suveræn frihed til variationer i sit

skaberværk. Når Gud skaber et menneske »i sit billede« (1 Mos. 1,27) skaber Han ikke kun et eksemplar af slagsen (arten). Så kunne det jo ikke være »i Guds billede«. »Guds billede« betyder original identitet, skabt til et jeg-du forhold. Denne identitet kommer nu til individuelt gennembrud i den biologiske programmering, også hos én-æggede tvillinger.

Tvillingforskningen har fortsat ubesvarede spørgsmål, men sikkert er det, at man ikke på videnskabeligt grundlag kan gøre sig tanker om »sen identitet«, der afventer forudgående udvikling af individualiteten.

Om spildprocenten

Det er et faktum, at ikke alle befrugtede æg kommer til udvikling som embryoner og fostre. Der er en spildprocent. I nogle tilfælde svigter anlægget - måske så fundamentalt, at der nok foreligger et svangerskabsprodukt, men ikke noget menneske, ingen egentlig organisme. I andre tilfælde svigter nidation - d.v.s. embryonets indvækst i livmoderslimhinden. Det nye menneske vil da blive skyllet ud i den påfølgende menstruation. Dette er, hvad man kunstigt opnår ved anvendelse af spiral som abortiv »svangerskabsforebyggelse«. Undertiden munder svangerskabet ud i en senere abort, muligvis på grund af medfødte fejl i

zygotens programmering. Endelig er der de mange aborter, der skyldes, at forældrene ikke vil vedkende sig frugten af deres kærlighedsforhold.

Under alle omstændigheder kan vi tale om en stor spildprocent af mennesker, der dog er skabt med identitet og personal værdighed. Er Gud da så kynisk i sit skaberværk, at Han tager spildprocenten med i sin beregning og realiserer skaberværket med denne omkostning? Guddommelig kynisme får man jo indtryk af, når man betragter spildprocenten i skaberværkets perspektiv.

Men her begår man en fundamental erkendelsesfejl. Guds forhold til mennesket - og menneskets til Gud - må *altid* anskues i alle de tre kendte perspektiver: Skaberværk, syndefald og forløsningsværk, - og *aldrig* isoleret i kun ét af dem.

1. Mennesket - i dets skjulte identitet, dets personale værdighed og dets sindrige natur, dets evner, anlæg, kraft, skønhed og vitalitet - er et produkt af *Skaberværket*.

2. Spildprocenten i fostertilstanden - såvel som spildprocenten i menneskelivets senere og risikofyldte forløb - er en konsekvens af *Syndefaldet* og kan altså ikke tilskrives nogen skabende kynisme. *Mennesket er ikke kun skabt, det er også skadet*. Det betyder ikke, at menneskenaturen er fordærvet, men skadet er den fra sin tilblivelse (arvesynden

og dens følger). Og skaden er ikke Guds værk.

3. Menneskets chance trods alt - også når det må lide døden i et tidligt stadium før det har prøvet livet - beror på *Forløsningsværket* og er altså baseret på Kristi Korsoffer. Derfor er kirkens forbøn - og med kirken gudsfolkets forbøn - af afgørende betydning for menneskets frelse. Det gælder også mennesket, som figurerer under »spildprocenten« i moders liv.

Vi har ikke i folketing og samfund gode erfaringer med tilkendegivelse af kristne holdninger til forsvaret for det ufødte barn, men vi kan være overbeviste om, at i Guds rige kan vor forbøn for det ufødte barn opnå en frugtbarhed af uoverskuelige dimensioner.

4. De beskrevne tanker afføder nogle anliggender. Vi finder os i et kultur-opgør og står over for en åndelig og kulturel udfordring af hidtil ukendte dimensioner. Et opgør mellem mennesket, der vil modtage sit liv af Guds hånd, og mennesket, der vil tage sig selv til rette. Det kræver fornyelse, og fornyelsens ånd er vi alle indbudt til at modtage. Vi kan jo ikke selv *præstere* den, men vi kan *disponere* os til at modtage den.

I vort kulturmønster er behandlingen af det ufødte barn blevet en vigtig indikator for hele vor åndelige orientering. Her kan vi sætte ind ved at mobilisere vort beredskab til fornyelse. Det er aktuelt og nødvendigt at:

1. Skærpe respekten for Skaberen.

Møde skabertanken med ærefrygt. Ærefrygt er et ord, der ikke bruges så meget af moderne katolikker. Vi kunne tage det frem igen af vort forråd, i samme holdning som den der blev pålagt Moses, da han nærmede sig den brændende tornebusk (2. Mos. 3,2-8).

2. Skærpe respekten for medmennesket.

Også for det svage, ja selv det svageste: Zygoten, det tidlige embryo, det ufærdige foster, det ufødte barn. Jvf. Kain: Er jeg da min broders vogter? Og Guds svar: Din broders blod råber til mig fra jorden (1. Mos. 4,9-10).

3. Skærpe omsorgen for det ufødte barn.

Er der da noget, vi kan gøre i så henseende? Enhver kan se på sin egen situation. Den gravide kvinde må - sammen med den mand, hun har valgt sig - vedkende sig sit foster, så snart svangerskabsdiagnosen er stillet. Videnskabsmanden må respektere zygote og embryo i sin teknik, lægen må værne det ufødte barn i sin rådgivning. Kirurgen må - i fornyet respekt for dets liv - afholde sig fra at skade det. Lovgivningsmagten må tilsi- kke det ubetinget respekt, omsorg og retsbeskyttelse og således bekræfte vort samfund i dets status som et stats-samfund. Og sidst, men ikke mindst, kirkefolket må dagligt bede for det ufødte menneske, der må dø, før det har fået livets

chance - og det som offer for menneskets selvtægt.

4. Skærpe respekten for kirkens læreembede.

Det sker i troen på Helligåndens vejledning. Den kommer ikke mindst lære-embedet til gode. Lære-embedet er i besiddelse af kirkedimension og bærer kirkeansvar, og i forhold til dette modtager det »den sikre sandhedserkendelses karisme« (charisma veritatis certum).

Det forpligter os til at lade vor demokratiske frimodighed vige for en lyttende eftertanke, der åbner os for en metafysisk dimension i vor etik (mennesket skabt i Guds billede). Samtidig fornyer eftertanken vor forståelse af, at mennesket - skabt i Guds visdom - bærer Guds lov i sit hjerte (jvf. Johs. Paul II's tale på en moralteologisk kongres i Rom i 1986).

Det betyder ikke, at kirken er ufejlbar i alle aspekter af dens menneskesyn. Men hvor den må supplere sig med ajourført videnskabelig indsigt, der søger den rådgivning hos kompetente eksperter, som f.eks. i genetiske spørgsmål hos den kendte genetiker professor *Jérôme Lejeune*, der er medlem af Det Pavelige Videnskabernes Akademi. Hans behandling af problematikken omkring menneskets tilblivelse bliver belyst i en bog, der er under udgivelse på Katolsk Forlag under titlen: »Salomos Dom - 3000 år efter. Det ufødte barns symfoni«.

Flemming Kieler

Vordende konvertitter bør følge hele kirkens liturgi

Jeg er modstander af, at konvertitter optages i kirken efter den i k.o. nr. 16 skildrede RCIA-metode.

Det minder mest af alt om den årelange, trinvis optagelse i en frimurerorden, hvilket åbner for spørgsmålet: hvor længe skal kandidaten sidde i hvert trin?

Hvis man vil kalde en ritus hellig, så må man også begrænse benyttelsen til de gange, hvor et sakramente fejres. Et ritual ved overgangen fra et stadium til et andet i katekumenatet er ikke et sakramente i sig selv og dermed ikke hellig, mener jeg, men et spørgsmål om temperament. Så er det da mere tiltalende, at den der ønsker optagelse i kirken

modtager undervisning, naturligvis i trin: »lektie for til hver gang« og emneskift, men som eneste ritus foregår optagelsen ved firmelsen, som er et sakramente og dermed også en rigtig hellig ritus.

RCIA-metoden forudsætter, at katekumenen sendes bort efter ordets gudstjeneste, lige som i oldkirken, men bør man ikke snarere forvente, at vordende konvertitter følger alle kirkens liturgiske handlinger, som »publikum« i deres fulde længde, så de bliver fortrolige og ikke udsættes for overraskelser?

Marianne Powell skriver, at det kan fastslås om en vordende konvertit har tilegnet sig viden om tro-

en, f.eks. en definition på treenighed. McBrien mener, at treenighedslæren har et svagt bibelsk grundlag og er udviklet gennem femten hundrede års kirkehistorie (Katolsk tro gennem to årtusinder, side 161) og det åbner for spørgsmålet, hvordan man placerer visse rationale kendsgerninger om lærens udvikling i undervisningen?

Kun det fjerde og sidste trin i RCIA metoden er beskrevet: mystagogien handler om at trænge dybere ind i dødens og opstandelsens mysterium, jeg savner især en beskrivelse af illuminations- og purifikationsperioden!

Hans Thams Clausen

Joost Dahlerup, Det kristne Arbejdsfællesskab:

Jeg fortsætter så længe Vor Herre åbner en dør

af Susanne Wogensen

Joost Dahlerup er den daglige leder af Det kristne Arbejdsfællesskab, der driver en planteskole i Stenmagle på Midsjælland. Arbejdsfællesskabet har sendt et idé-projekt til pastoralrådet og bedt om en anbefaling til dets gennemførelse.

Hvad er Det kristne Arbejdsfællesskab, og hvor mange er I?

– Begyndelsen var, da jeg oplevede Tine Schmides, der dengang var borgerrepræsentant, og så hendes omvendelse fra socialismen. Jeg så i gruppen omkring hende, at skiftet fra verdensrevolutionen til kærligheden førte til en form for kristendom, og jeg så, at her var en missionsopgave.

Jeg besøgte Christiania, men så snart, at man godt kan afbøde en øjeblikkelig nød, men når man går derfra, så ved man, at man er lige vidt. Og så begyndte jeg at spekulere over, hvordan vi kunne komme videre. Vi måtte prøve at skabe et sted – have en platform at gå ud fra.

Ikke Christiania

Vil det sige, at du er inspireret af de ideer, der ligger omkring Christiania?

– Jeg vil snarere sige, at udgangspunktet var den klassiske katolske tro. Benediktus »ora et labora« og i

nyere tid Vincent af Paul, Don Bosco i Italien og Moder Teresa. Vi lever ikke i middelalderen eller 1800-tallets Italien, vi lever i Danmark. Vi kan ikke uden videre kopiere Don Bosco eller Moder Teresa, men vi kan tænke over, hvad det var, de dybest set gjorde og spørge: hvordan omsætter vi det til Danmark i dag? Hvordan kan vi drive sjælesorg?

Hvordan sjælesorg

Hvad betyder så sjælesorg i denne forbindelse?

– At vi sætter os ned og taler om tingene. Der kommer mennesker til mig og siger: »Du er jo kristen. Jeg har oplevet noget med Jesus, og jeg vil gerne være rigtig kristen.« Så sætter man sig ned og snakker, og man bliver hurtigt klar over, at her er et menneske, der er blevet slået i stykker i sin forstand. Der er ikke grundlag for at give en almindelig konvertitundervisning. Det varer ikke længe, før du siger: »Du burde egentlig også tale med en læge, for du har det jo ikke godt.«

Her kommer vi ind på et ømt punkt, for hvad siger en psykiater, når et psykisk ustabilt menneske udbrøder: »Jesus har talt til mig«. Det almindelige er nok, at her er der tale om en religiøs vrangforestil-

ling. Det kan der naturligvis også være, men det der har slået mig er, at disse mennesker talte om troen på en så klassisk, katolsk måde, at selv nybagte konvertitter kunne have svært ved at følge med. Det er altså den situation, hvor jeg siger, at det er Helligånden selv, der taler til disse mennesker i deres hjerte. Og der kommer sjælesorgen ind: hvordan følger vi det her op på den rigtige måde.

Hvordan gør vi så det?

– Det vi mangler, er et sted, hvor de medicinske, fysiske o.a. behov er med i sjælesorgen. Det er her, jeg har min appel til biskoppen og pastoralrådet: som katolsk kirke i Danmark har vi et missionsansvar over for disse mennesker.

Jeg har lavet en lille statistik. Hvis danske katolikkers sociale tilstand er som alle danskeres, betyder det, at der er 30-35 katolikker, der er indsat i fængsel. For disse mennesker har man i bispedømmet en meget fin institution, der hedder fængsels-sjælesorg med fængselspræst og to søstre tilknyttet. Der er besøgstjeneste, udbringelse af sakramenterne, man hører skriftemål o.s.v. for de indsatte.

Hvis vi drager en parallel, regner jeg med der er

ca. 300 katolikker indlagt på lukkede, psykiatriske afdelinger. Der er intet initiativ fra officielt hold over for disse mennesker. Naturligvis er der katolske præster, der går ud og besøger mennesker, der er indlagt på psykiatriske hospitaler, men vi har ingen institution. Og vi har hel-

Det, jeg ønsker er at skabe et sted, hvor sjælesorgen er i højsædet. Det skal ikke være en institution i traditionel forstand med professionelt personale, der »behandler« de såkaldte marginalpersoner, siger Joost Dahlerup i et interview med »katolsk orientering«.

på Midsjælland eller til dit hjem i Søborg?

– Det er her, kontakt-stedet er. Jeg har som princip, at hjemmet skal holdes udenfor, ellers går man i stykker på det.

Hvad skal de så her?

– Ønsket er, at vi var nogle mennesker, som kunne tage fat om det her. Vi skulle tale om troen: hvad vil det sige at overgive sig til Kristus, at give slip på sine problemer og åbne sig for Guds nåde. Men mennesker med psykiske problemer kan ikke nøjes med snak. Vi skal have fat i en virkelighed.

Den virkelighed har jeg etableret i planteskolen, da jeg har en grunduddan-

60 år, så jeg kan huske i hvert fald 40 år tilbage. Det, jeg opponerer mod, er al den snak. Hvor har jeg været med i mange studiekredse, hvor er der blevet sagt mange rigtige ting, hvor har jeg hørt mange gode prædikener, og alligevel kan jeg ikke sige: her gav det konkrete resultater. Der kommer ikke noget ud af det.

Det er derfor jeg går den baglæns vej. Her sidder jeg med disse mennesker, og der er ingenting. Hvis jeg skal være slem ved kirken, så må jeg sige, at den ikke driver sand forkyndelse. Vi skal gøre det, Kristus beder os om. Når der ikke er nogle midler, så må vi arbejde uden midler, og det har jeg gjort. Jeg kan ikke vente på f.eks. et diakoniudvalgs resultater, for så kan jeg vente til min dødsdag.

Hvor er den officielle kirke?

Jeg går i gang og jeg fortsætter. Jeg ved godt, man kan sige, at det her er et totalt uansvarligt foretagende, for til foråret har vi ingen kontrakt på jorden mere, og så ved vi ikke, hvad der skal ske med os. Men jeg fortsætter så længe, Vorherre åbner en dør.

Det er min troserfaring, at man tager en beslutning og giver sit ja til Kristus. Så giver han mig mulighed på tværs af alt andet. Så sker der nogle ting. For det har hele tiden været noget med 100 kr. eller to i lommen og så sige, hvad kan vi for dem. Vi har klunset os frem til alt muligt. Sådan er planterne blevet til: de er hevet op af affaldscontainere, eller jeg har måttet tage stiklinger fra venlige mennesker.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at det er hårdt. Så er det jeg spørger: hvor er den officielle kirke henne, når nu præsterne opfordrer os til som lægfolk at tage vores sociale opgaver op og finde vores plads i kirken. Når man så virkelig for alvor prøver at gøre det, så bliver der stillet én alle mulige og umulige hindringer i vejen. Sådan føler jeg det.

Afslag fra pastoralrådet

Efter interviewet blev taget, har Joost Dahlerup fået afslag på sin ansøgning til pastoralrådet. Afslaget begrundes med, at det ikke findes sandsynliggjort, at stedet personale-mæssigt og økonomisk har et sikkert fundament. Desuden forudser pastoralrådet, at ressourcerne vil blive sat ind på andre diakonale områder.

ler ingen præst, der tager imod, hvis et menneske med alvorlige psykiske vanskeligheder søger kirken.

Det udkrystalliserede sig så i, at du lejede et stykke jord?

– Jeg blev klar over, at vi måtte være nogle mennesker samlet om det her. Så begyndte Det kristne Arbejdsfællesskab, vi fik en forening med vedtægter m.v.

Hvor mange medlemmer er der i foreningen?

– Lige nu er der godt 50. Det var medlemmer, der gik ind og støttede moralsk, og som også har givet økonomisk støtte og ind imellem praktisk støtte. Men jeg vil ikke lægge skjul på, at det er kritisk og vanskeligt. I det daglige ser vi ikke meget til vores medlemmer. Men det har gjort indtryk på mig, at medlemmerne er mødt op under kriser. F.eks. skulle vi for godt 4 år siden meget pludseligt flytte fra den jord, hvor vi havde planteskolen, og der stillede en 16-17 mand op og hjalp mig med at flytte planterne. Der var biskop Martensen storslået. Han gav os et rentefrit lån, så vi kunne leje en lastbil, for vi havde jo ikke en krone.

De mennesker, der kommer til dig, kommer de her

Joost Dahlerup viser »katolsk orientering« medarbejder, Susanne Wogensen sit havebrug i »Det kristne Arbejdsfællesskab«. Foto: Knud Kluge.

Birgitta-jubilæet stod i økumeniens tegn

Lutherske biskopper fra Norden deltog i gudstjeneste i Peterskirken

Det er en enestående begivenhed, for det er aldrig sket før, at en økumenisk gudstjeneste af denne karakter har fundet sted i Peterskirken. Sådan betegnede kardinal *Edward Cassidy*, Sekretariatet for de kristnes Enhed i Sveriges TV den økumeniske vesper i Peterskirken lørdag den 5. oktober, hvor der foruden paven og to katolske biskopper også var to lutherske ærkebiskopper foran højalteret.

Pave *Johannes Paul II* og biskopperne *Hubertus Brandenburg*, Stockholm og *Paul Verschuren*, Helsinki samt ærkebiskopperne *Bertil Werkström*, Uppsala og *John Vikström*, Turku fejrede på denne måde 600-årsdagen for Den hellige Birgittas helgenkåring i 1391. Den norske Folkekirke var repræsenteret ved biskop *Andreas Aarflot*, Oslo. Fra Danmark var biskop *Hans L. Martensen* til stede. Også det svenske kongepar deltog i denne højtidelighed ligesom den italienske statspræsident, *Francesco Cossiga*.

Sveriges TV betegnede den økumeniske gudstjeneste i Peterskirken som højdepunktet på de Birgitta-dage som fandt sted fra 3. til 8. oktober. Vatikansnets blad, *L'Osservatore Romano*, (den tysksprogede udgave) mener, at pavemessen på Piazza Farnese foran Birgitta-søstrenes hus i Rom var højdepunktet. *Johannes Paul II* betegnede i sin prædiken denne messe som »en milepæl på vejen mod kristen enhed«.

Under vesperen i Peterskirken glædede paven sig over, at den »århundredlange mistro mellem lutheranere og katolikker er væk; nu er tillid og håb blevet håndgribelig«. Dronning *Silvia* forestod en af læsningerne. Senere fulgtes kongeparret med paven og biskopperne ned til Peters grav under højalteret, hvor de bad en kort bøn. Efter vesperen afslørede paven et Birgitta-billede i kirkens højre sidekapel, hvor Michelangelos Piéta står.

Sveriges TV sendte 1. november et sammendrag fra Birgitta-jubilæet i

Rom. Edward Cassidy fandt det betydningsfuldt at to lutherske ærkebiskopper kunne stå ved siden af paven foran højalteret i Peterskirken. »Det er et tegn på, at der er sket store fremskridt i vort for-

hold og det viser beredskab fra begge kirker, især de lutherske i Sverige og Finland«, sagde han.

På et spørgsmål om, dette var en anerkendelse af lutherske bispeembeder, svarede Cassidy, at en anerkendelse kun kan komme igennem dialogen om episkopatets natur og den apostolske succesion. Gudstjenesten i Peterskirken viser den store respekt, som Den hellige Fader føler for dem som udøver embedet i disse lutherske kirker, sagde han videre.

Om den økumeniske dialog's langsommelighed, svarede Cassidy, at man begrænses af det terræn man må gennemkrydse. Vort økumeniske arbejde er som at bestige et bjerg. I begyndelsen er det let at komme frem, fordi terræ-

net er let, men når man begynder selve bjergbestigningen er hvert trin fremad svært, men betydningsfuldt.

Både Cassidy og de to ærkebiskopper oplyste, at de svære spørgsmål drejer sig om opfattelsen af kirken, pavens primat, nadveren og forholdet mellem retfærdiggørelse ved troen alene og gode gerninger. »Vi regner nu med, at den økumeniske model ikke behøver at være en sammensmeltning af kirkerne, men at kirkerne bevarer sin organisatoriske selvstændighed, og at vi så sammen får et vidtgående fællesskab, sagde *Vikström*.

Spørgsmålet om fælles nadver optog *Werkström* i TV-interviewet: Vi er ikke nået frem til fælles nadver, og jeg forsømmer ikke at

tage dette spørgsmål op, sagde han. Denne økumeniske gudstjeneste i Peterskirken er et skridt på vejen. Begge ærkebiskopper understregede, at det ikke er helgenkåringen, der er interessant eller vigtigt for lutheranere, men de så Birgitta som en fælles kristen personlighed, der har stor betydning for begge kirker. Hendes bøn, spiritualitet og karisma betyder meget for os, fremgik det videre.

De lutherske biskopper understregede, at de ikke blot var repræsentanter for egne kirker i Sverige og Finland, men for hele det lutherske fællesskab i verden.

De danske lutherske biskopper takkede ifølge *Kristeligt Dagblad* nej til at deltage.

kk

Danskere deltog i Birgitta-jubilæum i Rom

Om Birgitta-fejringen i Rom kan jeg oplyse, at vi var en gruppe fra Herning på ekskursion i Rom selv samme uge.

Vi fik adgangskort til og deltog i gudstjenesten i Peterskirken lørdag den 5. oktober. Der var ikke tale om en messe med nadverfejring, men snarere om en vesper. Sammen med paven deltog og talte både den svenske ærkebiskop *Bertil Werkström* og den finske ærkebiskop *John Vikström*. Efter dem stod ved alteret hhv. den finske og den svenske katolske biskop. Det var så spændende en oplevelse, som at det var første gang i kirkehistorien, en luthersk biskop har stået ved højalte-

ret og sammen med paven medvirket ved en gudstjeneste i Peterskirken.

I gudstjenesten deltog det svenske kongepar, og dronning *Silvia* medvirkede ved at læse en bibeltekst. Også det danske sprog lød i Peterskirken, idet en dansk Birgitta-søster læste en bibeltekst.

Søndag formiddag den 6. oktober celebrerede paven en messe i det fri på Piazza Farnese for omkr. 50.000 menneker. Igen deltog både det svenske kongepar og Italiens præsident *Francesco Cossiga*.

Søndag aften var der i kirken Santa Maria sopra Minerva en nordisk, luthersk gudstjeneste. Biskoppen fra Stockholm

var liturg. Biskop *Kortekangas* fra Tammerfors prædikede, og biskop *Årflot* fra Oslo læste evangelieteksten.

I det svenske kirkeblad for Rom var opgivet, at biskop *Henrik Christiansen* ville medvirke fra Danmark. Men da biskop *Christiansen* ikke havde mulighed for at være til stede, blev jeg bedt om at læse epistelteksten, så også det danske sprog lød ved den nordiske gudstjeneste.

For os, der deltog, var det nogle fine ekstraoplevelser at få på en spændende tur til Rom.

Goffred Larsen
sognepræst ved
Fredens Kirke i Herning

22 unge søstre fra forskellige lande aflagde under Birgitta-dagene i Rom deres sidste løfter. Ordenen tæller omkring 400 søstre i tre verdensdele.

*Ærkebiskop Bertil Werkströms prædiken
ved den økumeniske gudstjeneste i Peterskirken*

Vi er alle på vej mod et fælles mål

*»Herre, vis mig vejen og gør
mig villig til at følge den.«*

Denne bøn af Skt. Birgitta er blevet fundet vigtig og passende helt op til i dag. De første kristne, som levede i en tid med forfølgelser, måtte bruge symboler og feltråb for at kunne genkende hinanden. Et af feltråbene var »De, som følger vejen«, hvorved de ønskede at beskrive kristne som fælles vandringsmænd mod et fælles bestemmelsessted. Ordene »vej« og »følge« er senere blevet nøgleord for kristne gennem århundrederne. Vejen er symbolet på hver enkeltpersons liv og også den kristne kirkes. Vi bliver mindet om Herrens egne ord: »Jeg er vejen«.

Kristi vej har én begyndelse og én ende. Under vor pilgrimsfærd samler vi erfaringer, og friske udsyn og perspektiver åbnes. Vi, efterfølgerne, taler sammen, vi hviler sammen og vi bryder sædvanligvis brød sammen. Det volder os derfor sorg, at vi ikke kan dele den hellige nadver i dag.

Skt. Birgitta hjælper os til at forstå, at en kristen efterfølger og pilgrim har brug for at bede om Herrens vejledning. Hun bad, som vi beder nu, vi, der er samlede for første gang til en økumenisk gudstjeneste i Skt. Peters basilika.

Skt. Birgittas bøn gør vor fælles åndelige arv åbenbar, og vi føler en stor glæde ved at fejre denne gudstjeneste sammen på vor vej mod en dybere enhed i Jesus Kristus.

Med sin bøn får Skt. Birgitta os til at indse, at Herren forener os, og at vi alle er på vej mod et fælles mål med den ene Herre som vor leder og ledsager.

Med ærkebiskop Nathan Söderbloms ord kan vi

nordboere sige: Hun er vores. Men hun repræsenterer også vor fælles historie og som sådan kan hun hjælpe os med at bygge broer i en økumenisk proces.

Frem for alt fremstår Skt. Birgitta som en fører sendt af Herren, eller, som hun selv udtrykker det, som en løber, der deler Herrens breve ud. Hun gav udtryk for sit stærke ønske om at hele og forene Guds kirke. Hun gjorde den nordiske kirke synlig og gjorde den i stand til at deltage i fornyelsen af den kristne tro i Europa. Hendes visionære kritik af kirken stammede fra en brændende kærlighed til Kristus og kirken og fra hendes hengivne personlige gudsdygt og fromhed. Det falder naturligt for os reformationskristne at bemærke den del af Skt. Birgittas arbejde.

For Skt. Birgitta var vejen ind mod troens hemmeligheder den samme som vejen ud mod social og politisk ansvarlighed, og vejen mod Herrens dag.

Herre, vis mig vejen. Sammen med jer alle beder jeg om at se vejen, der fører indad. Gennem Helligånden leder Gud os dybere og dybere mod centrum, som er Jesu Kristi fødsel, død og opstandelse, troens mysterium. Fra det øjeblik vi er døbt, føres vi ind i et dybt fællesskab med Jesus Kristus. Når vi deltager i eukaristien modtager vi Ham selv, Hans lidelser og Hans sejr.

Vi erfarer, hvorledes himmel og jord kommer sammen og vi erfarer, hvorledes liturgi og diakonal tjeneste er forbundet med hinanden. Vejen indad fører væk fra mangfoldigheden og delingen til enheden i Kristus, kirkens Herre - til Ham, som bad om, at vi alle må blive ét.

Herre, vis mig vejen. Sammen med jer alle beder jeg om, at vi kan se vejen, der fører udad i tjeneste af vore medmennesker og i tjeneste af verden. Verden består af de fattige og de sultne, af de undertrykte og de lunkede. Verden, det er mennesker langt væk fra os, men også Europa, der nu

dukker frem som en ny enhed. Mennesker, der bor i Europa, har brug for et andet grundlag og et dybere mål end økonomisk fællesskab og ekspansion. Midt i sækularisering og materialisme repræsenterer de tre store familier i kirken den åndelige arv og identitet i Europa. Ortodokse, katolske og evan-

geliske kirker har en vigtig fælles kaldelse til at forkynde Jesu Kristi evangelium og til at give inspiration til et samfund bygget på fred, retfærdighed og skaberværkets ukrænkelighed.

Kaldet til evangelisering og ansvaret for sociale og etiske områder bør bevirke, at vi endnu mere brændende fremmer kirkens enhed, ikke for kirkernes skyld, men for at verden må tro. Den europæiske kultur kan fornyes af kristen tro og kristne værdier og derved blive i stand til at bevare en åbenhed mod resten af verden.

Herre, vis mig vejen. Sammen med jer alle beder jeg om klarsyn, så vi kan se den vej, der fører fremad. Vi startede vor vandring sammen og vi gik den længste del af vejen sammen. Nu vandrer vi videre med medkristne fra mange kirker. Netop her er vi omgivet af martyrer og helgener fra alle tider, og vi tænker især på Skt. Birgitta. Men først og fremmest er Jesus Kristus selv med os - Han, som er

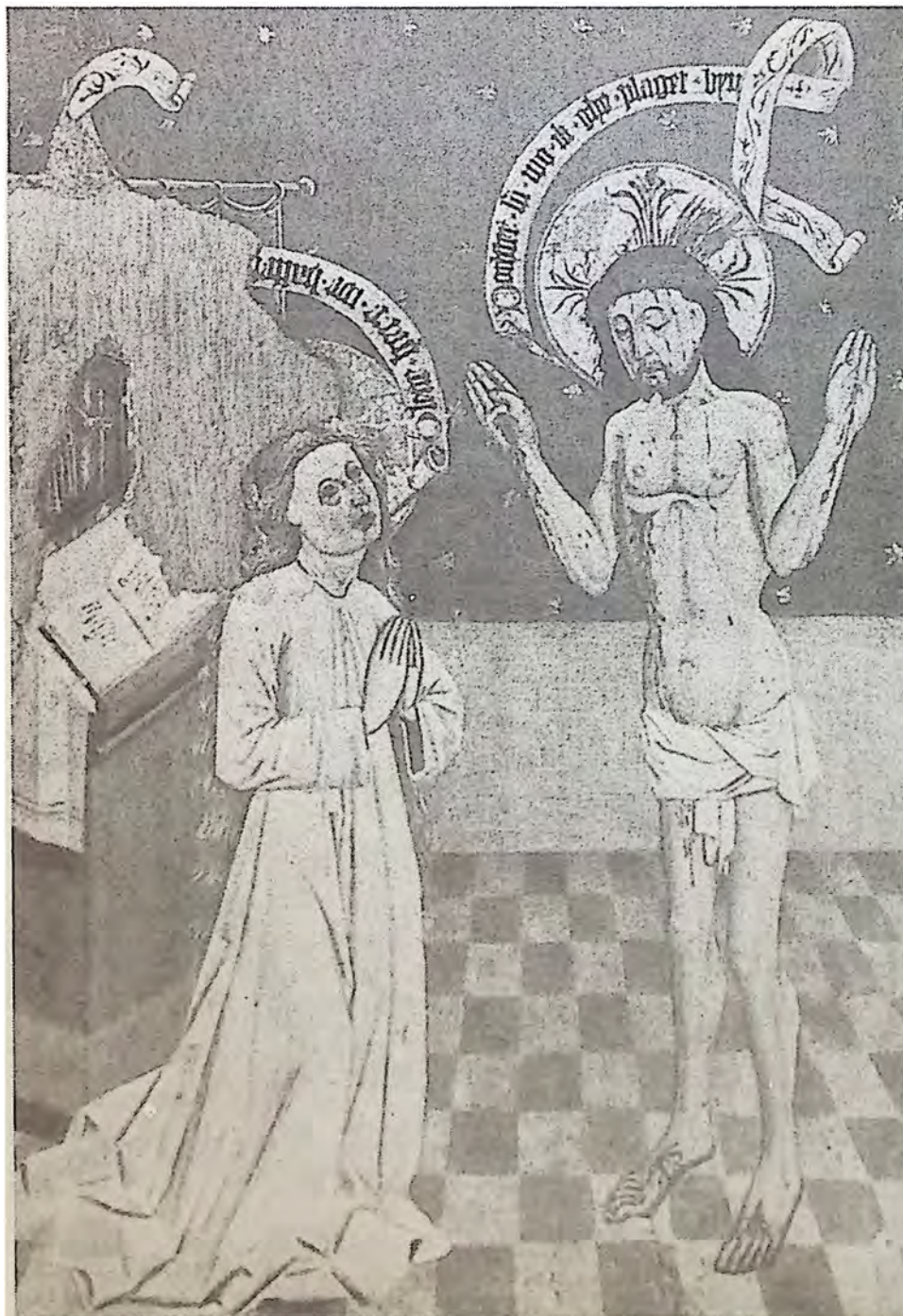
gået forud for os, Han, som vandrer ved siden af os, Han, som er vor fører og talsmand. Hans bøn er en opfordring til os: Jeg beder, at I alle må være ét. Vi kan se hindringer foran os, der spærrer vejen mod enhed. Gennem Hans bøn får vi styrken til at fjerne disse hindringer, så vi kan gå fremad.

I vor tid sammen har vi forøget fortolkningen af årsagerne til reformationen og dens betydning. Fra begge sider har vi draget den slutning, at reformationen skulle have været en reformbevægelse inden for den ene, hellige, katolske og apostolske kirke. Formålet med reformationen var ikke at lede os fra hinanden eller at bryde det eukaristiske fællesskab. Men den var nødvendig ligesom Skt. Birgitta var nødvendig i kirkens historie. Øjeblikket er kommet til at erklære, at fordømmelserne fra reformationstiden ikke er gyldige længere. Den økumeniske dialog har bevist eksistensen af en grundlæggende enhed, for eksempel i spørgsmålet om retfærdiggørelse ved tro. Fordomme er forsvundet og venskaber er groet frem. Gennem fælles bøn og tjeneste er vi kommet nærmere hinanden.

Nu må vi anbringe milepæle langs med vor fælles vej mod fremtiden, milepæle, som angiver vigtige og afgørende skridt på vejen mod enhed. Det andet Vatikankoncil var en sådan milepæl. Denne økumeniske gudstjeneste i Skt. Peters basilika er en anden. Det bekræfter vor fælles arv og udtrykker vor længsel efter kirkens synlige enhed.

Herre, vis mig vejen og gør mig villig til at følge den. Sammen må vi følge vejen indad, udad og fremad.

Vort kald gennem dåben varer ved - at søge Gud i alt og hans retfærdighed, vore livs kald varer ved - at søge frihed og værdighed for alle mennesker, vore kirkers kald varer ved - at søge den enhed, Kristus ønsker. Det er Gud, som giver os sit kald. Men vor vilje er svag og vi har tøvet på vejen. Derfor må bønnen »og gør mig villig til at følge den« brænde i os og befri os til større dristighed og lydlighed. Skt. Birgitta var et godt eksempel for os. Med Kristi ord i sit hjerte, med udholdenhed og mod fulgte hun vejen i lang tid i troskab mod sit kald. Dette er en udfordring for os, men vi følger bønnens, tjenestens og enhedens vej. Må vi i dag gennem Helligånden blive fyldt af en ny tillidsfuldhed, som gør os i stand til dag på dag at følge Herrens vej. Amen.

Gennem nådens dal

Ærkebiskop John Vikströms prædiken ved den økumeniske gudstjeneste i Peterskirken

Den økumeniske rejse, vore kirker foretager, passer gennem et afvekslende landskab. Det er en rejse over bjerge og gennem dale. Fra bjergene har vi et vidt, inspirerende udsyn, men nede i dalene er udsigten betydelig dårligere. Der kan vi almindeligvis kun se en lille del af vejen forude. Undertiden er vejen utydelig, så vi må anstrenge os for at finde den.

Ved denne gudstjeneste har vi et kort øjeblik været oppe på bjerget og nydt en virkelig imponerende udsigt. Da vi sagde tak til Gud for alt, hvad han har givet vore kirker og vore lande gennem Skt. Birgitta, kunne vi se tilbage over en periode på 600 år. Da vi bad sammen for kirkens enhed, kunne vi rette vore øjne mod den kristne enheds forfættede land.

Om kort tid skal vi stige

ned fra denne højde og gå ind i dalen. Der skal vi fortsætte vor rejse mod det forfættede land. I løbet af vor rejse vil vi ofte få lejlighed til at gentage den bøn, Skt. Birgitta har givet os: »Herre, vis mig vejen«. Men det er ikke nok blot at se vejen. Vi har også brug for lydighed, hvis vi skal komme fremad på enhedens vej. Derfor må vi være parate til at acceptere fortsættelsen af Birgittas bøn: »og gør mig villig til at følge den«.

Økumenisk arbejde indebærer ofte risiko. Vore fælles erfaringer viser, at vore forsøg på at opnå enhed undertiden i stedet tjener til styrkelse af oppositionskræfter. Undertiden udgør de ivrigste fortalere i den økumeniske bevægelse en risiko. Det

er indlysende, at den økumeniske bevægelse behøver mænd og kvinder, som med brændende engagement arbejder for Kristi kirkes enhed. Vort problem er ikke, at vi har for mange sådanne mænd og kvinder, men snarere, at vi har for få - at ligegyldighed og forsigtighed er større end engagementet. Ikke desto mindre kan overdreven engagement lejlighedsvis underminere troværdigheden ved vore kirkers økumeniske bestræbelser.

Med andre ord - det kan synes farligt at fortsætte. Er det så sikrere at standse, at holde op med at gå på stien mod fællesskab og enhed? Nej, absolut ikke. Alternativene er ikke trygheden i at vente eller utrygheden ved at gå fremad, sikkerheden ved at tøve eller risikoen ved at sætte kursen og fortsætte.

Som Skt. Birgitta sagde til Herren i sin bøn: »Det er farligt at tøve, men voveligt at fortsætte«. I løbet af vor økumeniske rejse stilles vi ikke over for valget mellem sikkerhed og fare. Det er ikke alene forbundet med fare at bevæge sig fremefter. Det er farligt at nøle og slentre på vejen mod kristen enhed. At tøve og vente på denne vej kan skabe lige så megen utilpashed og konflikt som det at haste utålmodigt videre. Den største fare her er selvfølgelig den fare, som ulydighed bringer med sig. Lad os derfor sammen lytte til Skt. Birgitta, når hun siger til Vorherre: »Det er farligt at tøve«.

Den dal, som vi må gå igennem på vejen til den kristne enheds forfættede land, ser ud til at være en dal fyldt med farer. Men i dalen er der også noget andet. For at sige det med psalmistens ord: »Skal jeg end vandre i dødsskyggens dal, jeg frygter ej ondt (Sl. 23,4). Han vidste, at der ikke blot var skræmmende skygger i dalen. Gud selv er der også.

Birgittinerklostret i Finland blev grundlagt i en dal nord for bispesædet i Turku. Dalen fik navnet Vallis Gratiae, nådens dal. I den rige og værdifulde åndelige arv overleveret til os i Finland af Skt. Birgitta bliver vi mindet om, at vort liv i denne verden er et liv og en rejse i Vallis Gratiae, nådens dal. Det er denne hilsen som jeg ønsker at bringe fra Finland til denne økumeniske gudstjeneste.

Dalen, som vi skal igen- nem på vor økumeniske

rejse til den kristne enheds forfættede land, er altså ikke en farenes dal, men især en nådens dal. Hvad betyder dette for vore økumeniske bestræbelser. Den mellemkirkelige kommission mellem den katolske og lutherske kirke har i dens rapport »Veje til fællesskab« (1980) givet et svar på dette spørgsmål. Det er: »Kristen enhed er den treenige Guds velsignelse, et værk, Han fuldfører, med midler, Han vælger, på måder, Han bestemmer«.

I nådens dal er kirkens enhed et udtryk for Guds nådige kærlighed til sin verden og sin kirke. Gud selv har skabt en nådens dal af denne verden. Her på denne jord har Han, ved Jesus Kristus, nedrevet de gærder, som skiller os og i stedet forenet os med sig selv og med hinanden.

Vor fælles økumeniske rejse er fortsat modtagelse af denne frelsens og enhedens gave, en fortsat taksigelse og pris til Ham, som er enhedens kilde og fuldkommengører.

I nådens dal har Gud særlig omsorg for de sidste og svageste. Det er sådan, Gud er. Sådan er Guds kærlighed. Det betyder, at vi har en særlig forpligtelse til at lukke de små mindretalskirker ind i vort økumeniske fællesskab og behandle dem på samme måde, som vi behandler de store kirkesamfund.

Nådens dal er altså en kærlighedens dal. Samtidig er det en sandhedens dal, den guddommelige sandheds dal. Han som, ifølge Skriften er »fuld af nåde og sandhed« (Joh.

1,14) kræver ikke enhed og fællesskab på bekostning af sandhed. Derfor må vi fortsætte vore diskussioner om de grundlæggende trosspørgsmål og stole på, at Helligånden vil vejlede os til hele sandheden (Joh. 16,13).

I lyset af Guds sandhed kan vi se vejen her i nådens dal tydeligere. Men i det samme lys kan vi se, hvor ufuldkomne vore liv og vor sti er. Derfor udbryster vi sammen: »Herre, forbarm dig over os« og ser mod korset, som er vor dom og vor frelse.

Forsoningens kors er blevet rejst i vor nådens dal, så det ikke blot er dødsskyggens dal, men også en dal, hvorfra livets kilde springer. Vor Herre, Jesus Kristus, er »vejen, sandheden og livet« (Joh. 14,6).

At vandre gennem nådens dal betyder, at vi, i modsætning til Moses, ikke behøver at være tilfreds med blot at se det forfættede land. For nådens dal fører helt ind i det forfættede land, og vi er ikke tvunget til at standse ved grænsen til det forfættede land. Gud tillod ikke Moses at komme ind i det forfættede land, men Han vil ikke hindre os i det. Tværtimod kan vi tro på, at Faderen glad vil opfylde Sønnens bøn, »at de alle må være ét« (Joh. 17,21). Så vi har muligheden for at komme ind i det forfættede land og nyde dets velsignelser ved det samme bord.

Vi takker Herren for dette korte øjeblik i hvile, som vi har tilbragt sammen i denne højde, og vi fortsætter vor rejse gennem nådens dal. For »det er farligt at tøve«.

Pave Johannes Paul II's besøg i de nordiske lande har banet vejen for at denne første økumeniske gudstjeneste i forbindelse med Birgitta-jubilæet har kunnet lade sig gøre. Her bader paven foran Den hellige Birgittas skrin i Vadstena under besøget i Sverige i 1989. Foto KNA.

Birgitta-jubilæet den 5. oktober

Sammen med Hubertus Brandenburg, Stockholm, den lutherske kirkes primas ærkebiskop Bertil Werkström, Finlands primas ærkebiskop John Vikström og biskop Paul Verschuren, Helsinki fejrede paven Birgitta-jubilæet med en økumenisk gudstjeneste i Peterskirken den 5. oktober. Foto: KNA.

Skt. Birgitta er et omdrejningspunkt for enheden

Pave Johannes Paul IIs prædiken ved Birgitta-jubilæet i Peterskirken den 5. oktober 1991

»Men fredens Gud... han gøre jer fuldkomne i alt godt, så I udfører hans vilje, og han virke i os det, som er velbehageligt for ham« (Hebr. 13,20f).

Kære brødre og søstre! Vi er samlet i mindet om Skt. Birgitta af Sverige, hvis 600 års-jubilæum vi fejrer i disse dage.

Det er en stor glæde for mig at vide, at Birgitta bliver elsket og æret af både lutheranere og katolikker i Sverige. Hendes liv og arbejde er således en fælles arv. Skt. Birgitta er så at sige et omdrejningspunkt for enheden.

»Herre, vis mig din vej og skænk mig lykken ved at følge den«. Dette er ordene i en af hendes bønner, som stadig fremsiges i Sverige. Skt. Birgitta, fuldstændig åben for Guds handling, bliver et levende tegn på den guddommelige kærlighed. Hun indbyder os til at opgive vore egne planer og blive villige redskaber for Herrens vilje.

»Herre, vis mig din vej og skænk mig lykken ved at følge den«. Birgittas bøn

kan være programmet for den økumeniske bevægelse. Økumeni er en rejse, som foretages sammen, men vi kan ikke kortlægge dens kurs eller varighed på forhånd. Vi ved ikke om rejsen bliver behagelig eller hård. Vi ved blot, at det er vor pligt at fortsætte denne rejse sammen.

I 25 år har lutheranere og katolikker arbejdet på at genopdage deres fælles vej. Et blik på fortiden gør os i stand til at se i hvilken grad de veje, der er rejst på alene i adskillige århundreder, nu nærmer sig hinanden. Som Det andet Vatikankoncil bekræftede, har vi »det sakramentale bånd« mellem dem, som er blevet »genfødt« i dåben fælles; og vi er forenede i »kærlighed og ærbødighed for Den hellige Skrift«.

Teologisk samtale har igen bragt for dagen den store troens arv, som forer os: sammen bekender vi den samme Gud, en og tre; Guds søn, som blev kød og døde på korset for vor frelse; vi fremsiger

sammen den samme Apostolske Trosbekendelse. Alle ved, at den protestantiske reformation begyndte med retfærdiggørelsesdoktrinen, og at det ødelagde enheden for de kristne i Vesten. En fælles forståelse af retfærdiggørelse - og vi tror vi er meget tæt ved det mål - vil helt sikkert hjælpe os med at løse andre uenigheder, der er direkte eller indirekte forbundet med det.

Lad os med mod og tillid fortsætte med at komme hinanden nærmere, i det bånd af »sandhed, som vi har modtaget fra apostlene og fædrene«. For at skjule forskelle er ikke nyttig for en autentisk økumenisk dialog. Tværtimod er det nødvendigt at lodde Kristi, Herrens mysterium dybere og at tilegne sig hans budskab mere fuldstændigt. Denne vision om økumeni bliver en kilde for gensidig berigelse og hjælper os med at nå »den fylde som Vor Herre ønsker hans legeme skal vokse til i tidens løb«.

Genopbygningen af den synlige enhed er Herrens bud og forbundet med hans åndelige testamente.

Natten før han døde, bad Jesus med disse ord: »at de alle må være ét... så verden kan forstå, at du har sendt mig og har elsket dem, ligesom du har elsket mig«.

Vi er derfor helt sikre på, at han bærer og holder os oppe i vor søgen efter enhed. Sandelig, vi er overbeviste om, at han er den livgivende styrke, som inspirerer og fuldender sit værk. Han handler i sin kirke. I Jesus Kristus er den synlige og transcendent Gud kommet ned til os, kommet så nær til os, at vi kan møde den nådige Fader ved at acceptere hans sandhed. Ikke alene viser han os vejen, som fører til enhed, han er selve vejen til enhed. (Sml. Joh. 14,6).

Det var til denne guddommelige længsel efter forsoning og forening mellem alle kristne, at den hellige Birgitta viede hele sit liv. Fyldt af kærlighed til Gud og iver for kirken arbejdede hun utrætteligt for, at sandheden kunne bekræftes og Gudsriget kunne oprettes på jorden.

I en tid med stor ulykke for pavedømmet arbejdede hun med alle de midler, hun havde til sin rådighed for, at paven kunne vende tilbage til Rom. Hun følte, at denne forpligtelse var en særlig mission, hun havde fået af Herren.

I dag, ligesom i Skt. Birgittas tid, fortsætter Herren med at kalde gavmilde mænd og kvinder, som fortsætter den samme plan mod enhed mellem troende i Europa og hele verden. Blandt arkitekterne for økumenien vil jeg nævne Moder Elisabeth Hesselblad, hvis handlinger følger i kølvandet på den svenske helgens karisme.

gøre brug af de fremskridt, der er opnået ved samtalen.

Søgningen efter enhed har brug for konkrete skridt. Og den økumeniske fejring, som bringer os sammen i aften i Vatikans basilika, er et sådant skridt.

Ikke desto mindre er Gudsfolkets enhed en Åndens gave; det er et løfte om forsoning, som overgår al menneskelig magt.

»Men fredens Gud... han gøre jer fuldkomne i alt godt, så I udfører hans vilje (Hebr. 13,20-21).

Kære venner, må hver af os være i stand til at bevare denne velsignelse fra Hebræerbrevet i vore hjerter.

I »Fadervor« gentager vi det, som Herren lærte os:

»Ske din vilje i himlen så og på jorden«. Skt. Birgitta fuldbødrede den guddommelige vilje hele tiden og i alting. Af den grund kunne hun være sammen med sin tids store mænd og kvinder uden frygt. Af den grund bidrog hun med brændende missionsiver til fornyelse af kirkens ansigt. Hun var et ydmygt redskab for det guddommelige forsyn, og hun er stadig et ideal og model for lutheranere og katolikker.

Lad os sammen berede Herrens vej! Med denne tilskyndelse vil jeg indbyde jer alle til at vende jeres hjerter mod Kristus. Lad os bede ham om at fuldende sin vilje i vore liv. Må Gud »virke i os det, som er velbehageligt for ham, ved Jesus Kristus: ham være æren i evighedernes evighe-der! Amen« (Hebr. 13,21).

Familiefest - adventstræf på Magleås

Vi mødes til adventshygge på Magleås søndag den 8. december 1991 kl. 14.00-16.30.

Klokken 16.30 er der mulighed for at deltage i en familievenlig messe.

Der vil blive mulighed for:

- at hygge og snakke
- at synge advents- og julesalmer
- at lave juledekorationer
- at høre julehistorier og kristuslegender
- at danse om juletræet
- og meget andet!!!

Til juledekorationerne kan du gratis få ler, lys, gran og pynt.

Man må gerne tage indesko med - også til børnene.

For de, der vil klippe julestads, er der masser af julepapir.

Giv jer selv og jeres børn en rar oplevelse. Tag også venner og bekendte med.

Det er meningen, at børn og voksne hygger sig sammen. Hvis nogen vil medbringe nybagte småkager, slik, frugt o.a. til fælles bedste, er det helt i orden.

Husk nu! Vi starter med saftevand, kaffe og kager klokken 14.00 og slutter klokken 16.30. Derefter er der messe for dem, der ikke skal hjem straks.

Prisen for herlighederne er 25 kr. for voksne. Alle børn kommer gratis med.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Biskoppen indvier ny klokke for Helligåndskirken i Frederikshavn

Menigheden har netop fejret kirkens 25-års jubilæum

Lørdag den 12. oktober fejrede biskop Hans Martensen festen for Helligåndskirken, som han havde indviet for 25 år siden den 18. september.

Frederikshavnermenigheden glædede sig over at fejre festen sammen med biskoppen, men også sammen med gæster fra de katolske menigheder i Aalborg, Hjørring og Thisted, og med repræsentanter for Folkekirkens sogne i Frederikshavn og fra Frikirkerne. Blandt gæsterne var generalvikar **Paul Marx**, biskop **Henrik Christiansen** og frue fra Aalborg og Skt. Josephsøstre, både de, som nu er i Aalborg, og de som tidligere har været der.

Gave til kirken

Festen begyndte uden for kirken. Her indviede biskoppen en ny klokke ophængt i en smuk klokkestabel. Begge dele er en gave til kirken i anledning af de 25 år fra **Ingrid** og

Børge Blans, som bor i Silkeborg, men har sommerhus i Vendsyssel. De gav klokken navnet **Camillus** i taknemlig erindring om Kamillianerpræsterne, som tidligere var i Aalborg. Takket være deres især pater Benders utrættelige arbejde blev kirken bygget i Frederikshavn for 25 år siden. Klokken er leveret af Dansk Kirkeklokketeknik, Vodskov, og klokkestabelen er tegnet og opført af tømrermester **Villy Møller**, Vester Hassing.

Ni unge firmet

Under messen i den stopfyldte kirke firmede biskoppen ni unge i menigheden. Efter den festlige messe i den meget smukt pyntede kirke fortsatte festen på Fladstrand Skole. Her var dækket til 150 mennesker, men der kom over 200! **William Lee**, medlem af menighedsrådet bød velkommen. Der var stort ta-selv-bord. Tamilske børn fra menighe-

Ved kirkejubilæet blev ni unge firmet af biskoppen.

den dansede tamilske danse sammen med deres hindukammerater. Vietnameserne fra nabomenigheden i Hjørring underholdt med korsang og med dans.

Blandt talerne var de to biskopper, sognepræst **Leo Kertz**, direktør **Børge Blans**, den stedlige sognepræst i Folkekirken, **Jens Markussen**, metodistpræst **Charlotte Nyberg** og menighedsrådsformand **Erik Schou**. - Klokken er støbt sådan, at den er afstemt efter klokken i nabokir-

ken, Bangsbostrand kirke. Ønsket om katolsk samklang med andre kristne i Frederikshavn og Vendsyssel løb som den røde tråd gennem talerne.

Pastor **Per Dolmer** sluttede med at takke alle for en dejlig fest, muliggjort ved godt samarbejde i menigheden. Nu vil Kamillus-klokken mellem de andre klokker i Vendsyssel kalde til messe og til Angelus!

Per Dolmer

En gaveidé vi anbefaler

Nu skal I bare høre!

»Nu skal I bare høre«. En fortællebog om den kristne tro. Af **Jens Christian Krarup**, **Ingrid Schrøder Hansen** og **Erik Aagaard**. Illustreret af **Kirsten Raagaard**. Lademanns Forlag.

Endelig en nutidig dansk børnebog om Tine (fire år) og Michael (fem år), der oplever glæde og sorg, og hvis familier har en almindelig god kontakt til kirken, hvorved vi naturligt indføres i kirkeåret.

Vi oplever lillebrodrens dåb - bedstefars sygdom, død og begravelse. Glæden og forberedelserne ved påske, pinse, høst og julegudstjenesterne. Kort sagt: En indføring i kristne værdier - såsom kærlighed i familien - tilgivelse - om at glæde hinanden.

Friske og uhøjtidelige illustrationer støtter teksten godt til både højtlesning og selvstudium. Og til glæde for de knap så bibelkyndige, findes på bagsi-

deomslaget bibelreferencer til hver enkelt kapitel.

Fortællingen, der også får flettet Jesu virke ind, har smarte overgange, der derved slører det kristne budskabs gådefuldhed, og lægger derfor tolkning og forkyndelse i den voksnes mund.

Således kan den bruges i ethvert dansk hjem, og giver i det mindste børn mulighed for genkendelsens glæde ved at komme i kirken, også ved enkeltstående besøg.

I katolske hjem giver bogen anledning til en samtale om forskelle mellem Folkekirken og vor.

En længe savnet kvalitetsbørnebog, der roligt kan læses i enhver børnehave, og som vil glæde og hjælpe mange børn til den første forståelse for kristen tro.

Anna Bohn Smitshuysen
Pastoralrådets udvalg
»Småbørn, forældre og kirke«

Nyheder fra Katolsk Forlag

Budskabet fra Medjugorje (Jugoslavien)
116 s., ill. Kr. 95,-

Syndere og Helgener i Bibelen. Gl. Testamente af **Elsebet Kieler**. 339 s. Kr. 200,-

Liturgisk Vægkalender 1992. Kr. 13,-

Salomos Dom - 3000 år efter
Det ufødte barns symfoni
v/ **J. Lejeune**. 144 s., ill. Kr. 95,-

Bestillinger modtages. Få vor bog- og prisliste tilsendt. Ring el. skriv til Katolsk Forlag, Bredgade 69A st., 1260 København K. Tlf. 33 14 82 92 ma.-fred. kl. 10-12.

Niels Steensen weekend på Magleås

Lørdag den 23. til søndag den 24. november.

Program: Lørdag kl. 10: Foredrag ved **P. Hampton** Rosell: »Niels Steensen i København« (med lysbilleder). Kl. 11.30: Foredrag ved **Sørensen** Olden-Jørgensen: »Et udvalg af Niels Steensens sentenser«. Frokost og pause til samtale eller en tur i skoven. Kl. 15.00: Foredrag ved **Dr. Renate Krüger**: »Hvad betyder Niels Steensen for de katolske menigheder i Mecklenburg i dag?« Kl. 16.30: Messe.

Middag. Kl. 19.30: Foredrag/fællessang ved **Ole Kongsted**: Præsentation af **Niels Steensen-salmer**.

Søndag kl. 8: Morgenmad. Kl. 11.30: Højmesse i Jesu Hjerter Kirke. Prædikant **Bjørn Højbo**. Jesu Hjerter kor medvirker under ledelse af **Ole Kongsted**.

Pris lørdag (foredrag og spisning) 170 kr. Lørdag/søndag (program + overnatning) 400 kr.

Tilmelding senest 10. november til Magleås kursuscenter, **Elin Udam**, Høsterkøvej 6, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 07 15.

Weekenden arrangeres af Skt. Ansgars og Skt. Antoni menigheder i København. Velkommen på Magleås!

Bjørn Højbo

Bøger:

Gnostikerne

Ny bog fra Skt. Ansgars Forlag

Serge Hutin: Gnostikerne. Vidskabsbøgerne, Sankt Ansgars Forlag. 1991. 156 kr. 154 sider.

Det er efterhånden et imponerende antal småskrifter som boghandler **Sven Damsholt** har udgivet på sit forlag under den fælles titel: Vidskabsbøgerne. Man kan finde mange spændende ting her. Nu den sidst udsendte bog, som her anmeldes. Det er en oversættelse fra den

kendte franske serie: *Que sais-je?* (Hvad ved jeg?) udgivet på »Presses universitaires de France«, hvad der borger for kvaliteten.

Den lille bog handler om gnostikerne, denne ejendommelige og store bevægelse, der i de første århundreder tvang den »store kirke« til at gøre op med sig selv: hvad er autentisk kristendom og hvad er ikke?

Bevægelsen eller rettere bevægelserne, for der var

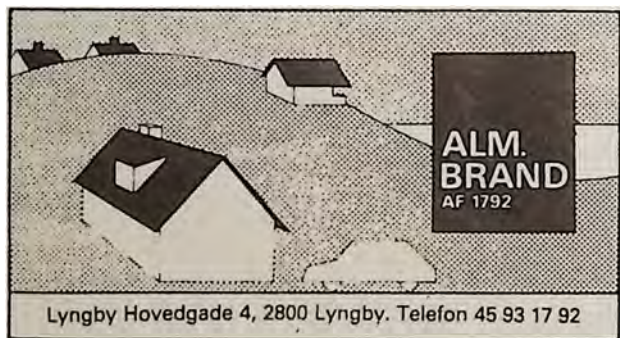
mange strømninger, var inspireret fra de forskellige steder. Noget kom fra jødisk apokalyptik, noget fra iransk tankegods og noget fra de græske mysteriereligioner, noget fra ægyptisk religion o.s.v. Endelig havde den græske filosofi en ikke ringe indflydelse.

To store livsopfattelser

Når alt kommer til alt, så ser vi, at to store livsforklaringer tørner sammen og slagpladsen bliver den kristne kirke. Er verden god, skabt af Gud eller er den en ond ting, skabt af den onde eller af en ond Gud? Er menneskets legeme et fængsel, vi skal udfries fra ved døden eller er det noget, der virkelig hører med til det hele menneske? Kristi opstandelse fra de døde bliver derfor

for den ene gruppe til sejren over det onde, medens den bliver til noget i højeste grad uønsket for den anden gruppe. Består frelsen i et engagement i livet og dets problemer, eller er den en oplysning om sandheden, bløt og bart?

Her har jeg prøvet at stille det hele op, noget firkantet, det hele er langt mere sofistikeret. Bevægelsen har holdt sig op gennem århundrederne og spillede i middelalderen en stor rolle i Sydfrankrig. Man kan ikke sige, at man altid løste de tankegange man stredtes om på civiliseret måde - nå, men det gør vi jo heller ikke i vore dage. Moderne religiøse bevægelser lader til i høj grad at være inspireret af gnosticisme, som synes at være noget, der til enhver tid dukker op af sig selv, uden direkte at være inspireret af fortidige bevægelser. Er det på grund af en sjælelig struktur hos mennesket?

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

100 år - katolsk sociallære

Af Oluf Bohn

Johannes Paul II's rundskrivelse »100 år - katolsk sociallære« foreligger nu på dansk. Paven konstaterer heri med glæde, at den virkelige socialisme har vist sine mangler, så meget at systemerne er brudt sammen, men det bør ikke føre til, at man ukritisk kaster sig i armene på liberalismen og troen på »de frie markeds kræfter«.

Så fik vi i løbet af meget kort tid pave Johannes Paul II's sidste rundskrivelse om de økonomiske og sociale forhold i verden ud på dansk; og det var godt. Den har givet anledning til mange diskussioner ud over verden, og nu kan vi selv orientere os om, hvordan Pavestolen ønsker, at vi skal opføre os på de økonomiske og sociale områder i denne vor verden.

Det var i lang tid ventet, at paven ville skrive en rundskrivelse i anledning af 100 året for Leo XIII's rundskrivelse om arbejdsspørgsmålet, og man vidste, at den ville blive velforberedt. Som tidligere, når paven ønskede at sætte sig ind i et emne, har han ladet afholde et seminar, hvor ledende økonomer fra hele verden har diskuteret alle problemerne omkring »markedsøkonomi«, så Pavestolen lettere har kunnet vurdere de moralske aspekter af denne form for økonomi.

Personlig og engageret stil

Rundskrivelsen er gennemgående holdt i en langt mere personlig og engageret stil end tidligere rundskrivelser (ofte i jargonform) om sådanne emner. Det gør den også mere læselig, fordi man på den måde medoplever pavens egne forventninger, hans håb og hans medleven med de millioner af mennesker, der lever under umenneskelige vilkår.

Det er umuligt kort at trække alle linierne i denne rundskrivelse op. I stedet for vil jeg fremdrage nogle af de punkter, jeg synes er mest centrale, og dernæst omtale lidt af den debat rundskrivelsen har givet anledning til både her i landet og andetsteds.

Paven vil med sin rundskrivelse både påpege de synspunkter, Leo XIII fremsatte i 1891, og som stadigvæk er relevante, og så derfra se på nutiden og fremtiden. Leo XIII ville

kæmpe for, at menneskets værdighed blev respekteret og derfor understrege, at økonomi ikke alene drejede sig om profit eller fortjeneste, men om de mennesker, der i hele produktionsprocessen frembragte og fordelte de varer, vi alle havde brug for; og det er den linie pave Johannes Paul II vil fortsætte.

Alt arbejde er personligt og nødvendigt

Menneskets værdighed i produktionsprocessen kan kun fastholdes (§ 6), når vi husker, at alt arbejde er personligt og nødvendigt. Personligt, fordi arbejdskraften tilhører et menneske, nødvendigt, fordi vi skal leve ved det. Dette kan dybest set kun ske, når vi (§ 3) »genopvækker vort ansvar, som den ene mesters disciple til at vise vejen, forkynde sandheden og videregive det liv, som er Kristus selv«.

Pave Johannes Paul II minder om Pavestolens konstante afvisning af den egentlige socialisme, fordi den afviste (§ 13) menneskets »frie valg og helt personlige ansvar, som det udøver over for godt og ondt«, og denne falske opfattelse af mennesket skyldes dens gudløshed (§ 13). Det betyder imidlertid ikke, at statens formidlende rolle afvises, tværtimod påpeges (§ 15), at opgaven må være at fremme fuld beskæftigelse i samfundet og støtte videreuddannelse af de mennesker, der uden denne ikke kan få arbejde.

Paven konstaterer med glæde, at den virkelige socialisme har vist sine mangler, så meget at systemerne er brudt sammen, men det fører ikke til, at man kaster sig ukritisk i armene på liberalismen og troen på »de frie markeds kræfter«. Nu drejer det sig om under de nye forhold, der tegner sig for verden, at definere »brugen af den private ejendom«, sætte de rette grænser for denne (§ 30) og kæmpe for den

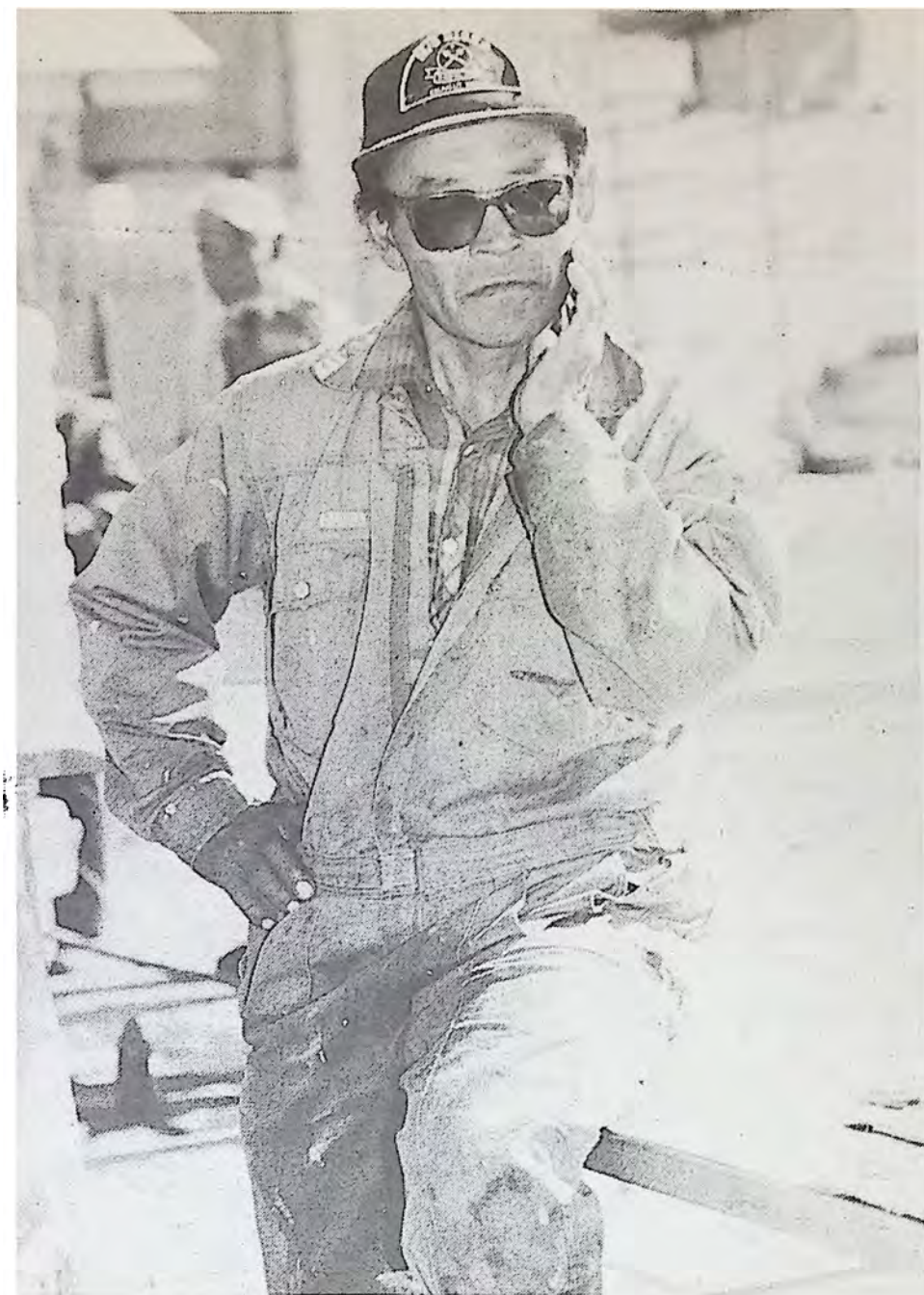
overbevisning, at arbejde (§ 31) er at »arbejde sammen med andre og arbejde for andre«, og det gælder for arbejdsgiverne (kapitalejerne) og for de ansatte (arbejdskraften i snævrere forstand).

Kirken prioriterer de fattige højest

Selv om det »frie marked« (§ 34) nok er det bedste system, så har det absolut sine grænser, og i de følgende kapitler gennemgås disse. I den sammenhæng er det væsentligt at påpege, at paven har anerkendt begrebet »strukturel synd« (§ 38), som de latinamerikanske teologer har udformet. Kapitalismen fordømmes ikke i sig selv, men den fordømmes, (§ 42) »Hvis der med kapitalisme menes et system, hvor den økonomiske sektor ikke er afgrænset af stærke juridiske rammer, som stiller den i hele menneskets frihedstjeneste«. Kirken selv har (§ 43) »ingen modeller at foreslå«. Det er en vigtig udtalelse, fordi det betyder, at kirken helt respekterer de meget forskellige forhold, der råder i verden i dag, hvor man altså selv under demokratiske former må finde de mest egnede økonomiske modeller frem.

Rundskrivelsen giver også klart udtryk for, at paven har forståelse for de forskellige kulturer verden over. Han skriver derfor (§ 51): »Al menneskelig aktivitet finder sted inden for en kultur og i vekselvirkning med kulturen. Hvis en kultur skal udvikles på tilfredsstillende vis, må hele mennesket medinddrages, hvorved det udfolder sin kreativitet, sin intelligens og viden om verden og mennesker«. Det er her kirken kan sætte ind ved at fremme de aspekter af menneskelig adfærd, som begunstiger en sand fredskultur, ved ligeledes at forkynde skabelsen af verden og forløsningen af den ved Jesus Kristus.

En evangelisering skal

Menneskets værdighed i produktionsprocessen kan kun fastholdes, når vi husker, at alt arbejde er personligt og nødvendigt. Personligt, fordi arbejdskraften tilhører et menneske, nødvendigt fordi vi skal leve af det, siger paven i sin rundskrivelse. Foto: Knud Kluge.

omfatte det hele menneske (§ 55) og kirken prioriterer de fattige højest (§ 57). Til sidst retter paven en appel til alle mennesker og alle lande af god vilje, selv om de ikke skulle være kristne, for at man kan samle alle kræfter om at afhjælpe den forfærdende nød, der er overalt i verden.

Modtaget i Danmark med larmende tavshed

Her i landet blev rundskrivelsen modtaget med »larmende tavshed«. Der var dog undtagelser, den mest bemærkelsesværdige var at Klaus Birkholm både i radio og i en kronik (Politiken!) omtalte den uhyre rosende, fordi der endelig var et menneske med autoritet, der kunne pege på, hvor vigtigt samfundets åndelige fundament er. Men ikke nok med det, han tager faktisk hele rundskrivelsen til sig og anbefaler alle andre at gøre det samme. - Se det var da opmuntrende.

Modtagelsen inden for kirken har været blandet. For mig at se er den alvorligste indvending den, at den er alt for generel i sine

udsagn og derfor alt for uforbindende. I 1971 skrev pave Paul VI på 80 års dagen for Leo XIII's rundskrivelse et brev »Aktuelle samfundsproblemer«. Her skriver han (§ 4), at da vilkårene rundt om i verden er så forskellige, så er det vanskeligt for ham at komme med en almengyldig udtalelse eller foreslå en løsning, der kan gælde for alle... De kristne må selv objektivt analysere forholdene i deres eget land. De må se dem i lyset af evangeliets evige ord...

Lad dig lede af den i hverdagen

Sammenlignet med pave Paul VI's skrivelse, er den nuværende rundskrivelse ret almen, men sammenlignet med Leo XIII's og Pius XI's er den nuværende ikke så almen og henviser gang på gang til, at forholdene er forskellige fra land til land o.s.v. En løsning på dette vigtige spørgsmål kan den enkelte kun selv finde ved at læse rundskrivelsen og selv søge at lade sig lede af den i sin egen hverdag.

Andre har - og med

rette - fremhævet, at den nuværende pave citerer Leo XIII's rundskrivelse på en sådan måde, at man får det indtryk, at Leo XIII mente det samme dengang som Johannes Paul II nu, og det er ikke rigtigt. Den nuværende pave skriver ikke alene mere engageret, men hans tillid til demokrati og til fagforeningerne i de forskellige lande er meget større end Leo XIII's og Johannes Paul har også større sans for, at livet her på jorden har en Gudgivet ret til at udfolde sig, en tanke som lå Leo XIII umådeligt fjernt. Med henblik på de lande, hvor de fattige virkelig er rigtig fattige, må man også spørge om denne rundskrivelse yder kirken dér tilstrækkelig støtte i dennes kamp for disse mennesker.

Der kan med andre ord godt stilles mange spørgsmål til rundskrivelsen, men man kan ikke komme uden om, at den i det mindste burde kunne give mange rige mennesker, mange rige forretningsforretagender og ikke mindst mange rige lande noget alvorligt at tænke på.

Oluf Bohn

Biskop fratager teolog kirkelig læremyndighed

Eugen Drewermann er iflg. biskop Degenhardt i modstrid med kirkens lære

Paderborn (KIPA) - *Eugen Drewermann*, teolog og psykoterapeut i Paderborn, er blevet frataget sin kirkelige læremyndighed. Ærkebiskoppen af Paderborn, *Johannes Joachim Degenhardt* har meddelt *Drewermann* sin beslutning i et brev af 8. oktober. *Degenhardt* udtaler til journalister, at han trods adskillige samtaler med *Drewermann* og megen brevveksling skuffet må fastslå, at *Drewermann* ikke vil distancere sig fra ytringer, der efter biskoppens mening er i modstrid med den katolske lære.

De omdiskuterede spørgsmål er emner som eukaristifællesskab, jomfrufødsel og abort. *Degenhardt* udtaler, at i abortspørgsmålet har *Drewermann* ensidigt fremhævet kvinder, der er i en konfliktsituation, men ikke taget de ufødte børns rettigheder med i sine overvejelser.

Drewermann må gerne skrive bøger

Degenhardt pointerer, at der udelukkende er tale om, at *Drewermann* ikke længere kan undervise i katolsk dogmatik ved det

teologiske fakultet i Paderborn; han kan fortsat skrive bøger og holde foredrag, men de vil nu blot være hans private meninger.

Kan fortsætte som præst

Ligeledes understreger *Degenhardt*, at han har vejet alle omstændigheder og ikke fundet grund til at forbyde *Drewermann* at virke som præst.

*Degenhardt*s beslutning støttes af formanden for Den tyske bispekonference, biskoppen af Mainz, *Karl Lehmann*.

Jeg har aldrig angrebet kirkens troslære

Det er den »rene fundamentalisme«, siger Eugen Drewermann

Köln (KIPA) - Teologen *Eugen Drewermann* betegner fratagelsen af sin læremyndighed som den »rene fundamentalisme«. I et interview siger han, at det ligner det 16. århundredes absolutisme, og han understreger, at han aldrig har angrebet kirkens troslære, men stadig forsøgt at bringe mennesker nærmere denne lære.

Videre siger *Drewermann*, at den katolske kirke med denne beslutning har vist sig som en institution, hvor autoriteten fastsætter, hvad der er sandhed. Han formoder, at biskoppen af Paderborn har handlet under pres fra præfekten for Troslære-

kongregationen, kardinal *Joseph Ratzinger*.

Biskoppen tillader åben debat i kirken

Professor i systematisk teologi ved Universitetscenteret i Paderborn, *Peter Eicher* meddeler, at *Drewermann* har fået en stilling i antropologi ved universitetscenteret. *Eicher* mener, at biskoppen ved ikke at forbyde *Drewermann* at skrive og tale tillader åben debat inden for kirken. *Eicher* håber, at universitetet vil vise sig at være et sted, der bidrager til forståelse. *Drewermann* er præget af kirkefaderen *Augustin* og hævder

den opfattelse, at kirkens åbenbaring kun kan formidles, når der tages hensyn til det enkelte menneskes forudsætninger.

Religionsfilosoffen *Eugen Biser*, München udtaler, at teologer som *Drewermann*, *Hans Küng* og *Leonardo Boff* har en missionsfunktion i den katolske kirke. De når med deres bøger ud til folk, der ellers aldrig ville røre en teologisk bog »med en ildtang«. Det er hyppigt mennesker, som så at sige står på kirkens dørtærskel. *Biser* opfordrer biskopperne til at acceptere, at der i det store og hele ikke længere eksisterer en total identifikation med kirken.

Kirken skal overvinde de »patriarkalske strukturer«, mener repræsentanter for tyske kvindeforbund. På et møde i Wiesbaden opfordrede ca. 70 repræsentanter for evangeliske, katolske og frikirkelige kvindeorganisationer kirkerne til, som arbejdsgivere, at praktisere »forbilledlige familievenlige arbejdstidsregler« og offentligt at kræve, at erhverv og familieliv kan forenes.

En biskops betænkeligheder ved en kvindelig teolog

Rottenburg (KIPA) - Bispedømmet Rottenburg-Stuttgart har nu forklaret sine grunde til ikke at indstille den schweiziske teolog *Silvia Schroer* til en lærestol i bibelvidenskab i Tübingen. En talsmand for bispedømmet, *Hubert Bour* udtaler, at *Schroer* på grund af sin feministisk-kritiske tilbøjelighed hævder positioner, som kolliderer med den katolske troslære. Derfor måtte biskop *Walter Kasper* komme med indvendinger.

Silvia Schroer tilskriver »Gud selv en sanselig erotisk kærlighed«, men på grundlag af Det nye Testamente og den kristne tradition er dette ikke muligt, betoner *Bour*. Gud siger ganske vist ja til den menneskelige eros. Men dette begreb, der betyder en kærlighed, der stræber efter opfyldelse, kan ikke anvendes på det kristne gudsbegreb. Det nye Testamente taler alene om Gud som agape, d.v.s. en kærlighed, der gives af dens fylde.

Gud er hverken mand eller kvinde

Som fuldstændig forkert betegner *Bour Schroers* tese, at Gud i den kristne tradition er en mand. Man kan ganske vist tale om maskuline træk i Gudsbilædet og være fortalere for integration af kvindelige elementer. Men efter den kristne lære er Gud hverken mand eller kvinde. *Schroer* forstår sin feministiske holdning som en »sprængsats, hvis detonation vil røkke ved grundvolden af bibel, religion og kirke, hvis sexismen er ubestridelig«.

Som uforenelig med den katolske kirkeforståelse henviser *Bour* til

Schroers krav om en kirke, som giver afkald på det nuværende hierarki og finder »sit nye hjem, ikke i Rom, men ved verdens ende«.

Skuffet og bedrøvet

Silvia Schroer udtaler, at hun er meget skuffet og bedrøvet, men spørger, hvem der har samlet materiale til denne beslutning. Hun finder, at man udelukkende har søgt efter feministiske udsagn og brugt sætninger, der er ta-

get helt ud af deres sammenhæng.

Sådanne metoder kan kun betegnes som »inkvisitionsmetoder«, mener *Schroer*. Hun understreger, at hun arbejder med eksegetiske forskningsmetoder, der er anerkendt af Det andet Vatikankoncil. Når det resulterer i, at Det nye Testamente og dele af den oldkirkelige tradition gemmer på spor af en usædvanlig anskueliggørelse af Guds kærlighed, så må det bringes ind i diskussionen.

Professor retter skarp kritik mod Walter Kasper

Tübingen (KIPA) - Biskoppen af Rottenburg-Stuttgart, *Walter Kasper*s beslutning om ikke at anerkende indstillingen af docent i Gammel Testamente *Silvia Schroer* til et professorat ved Tübingens universitet bliver stærkt kritiseret af syv ud af 13 professorer ved det katolsk-teologiske fakultet ved universitetet. *Kasper* har ikke blot truet en agtet videnskabskvindes akademiske eksistens, men har også givet et signal med ødelæggende virkning på den unge videnskabelige generation.

Kvindelige teologer oprørte

Også interessefællesskabet af kvindelige teologer, der tæller ca. 40 kvindelige teologer, har reageret. De skriver, at de er oprørte

over denne fornyede fornærmelse mod kvinderne i kirken og mod den feministiske teologi.

Afgørelsen ikke reddet med kvinden

Da biskoppen ikke angiver nogen konkret grund til at afvise *Silvia Schroer*, men betoner at hans afgørelse på ingen måde er rettet mod kvinder, opstår mistanken, at det i første række drejer sig om at forhindre udnævnelsen af kritiske og hermed også feministiske professorer, hedder det.

De kvindelige teologer frygter, at den nuværende kirke- og fakultetspolitik ikke kun rammer *Schroer* hårdt, men desuden betyder, at kvindelige teologer også i fremtiden står uden chance for at få en lærestol ved et katolsk fakultet.

Jeg har aldrig angrebet kirkens troslære, men forsøgt at bringe mennesker nærmere denne lære, siger *Drewermann*. Foto: KNA.

Eugen Drewermann vil ikke distancere sig fra ytringer, der efter biskoppens mening, er i modstrid med kirkens lære. Foto: KNA.

Tre engelske messer

Under overskriften »Kirkemusik« vil »katolsk orientering« i den kommende tid bringe artikler, der omtaler forskellige former for katolsk kirkemusik udsendt på compact disc, kassettebånd eller gramfonplade. I enkelte tilfælde vil der være tale om nye udgivelser, men også indspilninger, der har været i handelen et stykke tid, vil blive nævnt. Formålet med artiklerne er nemlig først og fremmest at gøre opmærksom på forskellige sider af den musik, der i tidens løb er skrevet til liturgisk brug eller som i hvert fald har liturgiske tekster som grundlag. Den katolske kirkemusik har ikke blot en århundreldig tradition bag sig, den rummer også en overvældende rigdom af kunstneriske værker. Med artiklerne er det vort håb at øge kendskabet til denne side af Kirkens liv og virke gennem tiderne.

Den engelske komponist William Byrd (1543-1623) levede i en tid og i et land, hvor det var særdeles vanskeligt at være katolik. I Elizabeth I's England var udøvelsen af den katolske tro forbudt, og det var forbundet med fare at overtræde loven.

400 år gamle messer

På den baggrund er det påfaldende, ikke alene at Byrd som katolik i 1590'erne komponerede tre messer for henholdsvis tre, fire og fem stemmer, men også at han lod dem udgive på tryk; to af messerne blev tilmed genudgivet i 1599. De eksisterende eksemplarer af de originale udgaver mangler titelblad, og det kan skyldes, at det er blevet fjernet siden, men det er også muligt, at Byrd lod dem udgive anonymt. Hvad musikudgivelser angår, vidste han god besked med forholdene, for i en længere årrække havde han i samarbejde med komponistkollegaen Thomas Tallis eneretten på den slags publikationer i England.

William Byrd er i øvrigt gået over i historien som en af de første og vigtigste bidragsydere til den angli-

kanske kirkemusik. Navnlig hans »Great Service« med Morning og Evening Prayer, svarende henholdsvis til Laudes og Vesper, fortjener opmærksomhed. Desuden komponerede han et betydeligt antal latinske motetter.

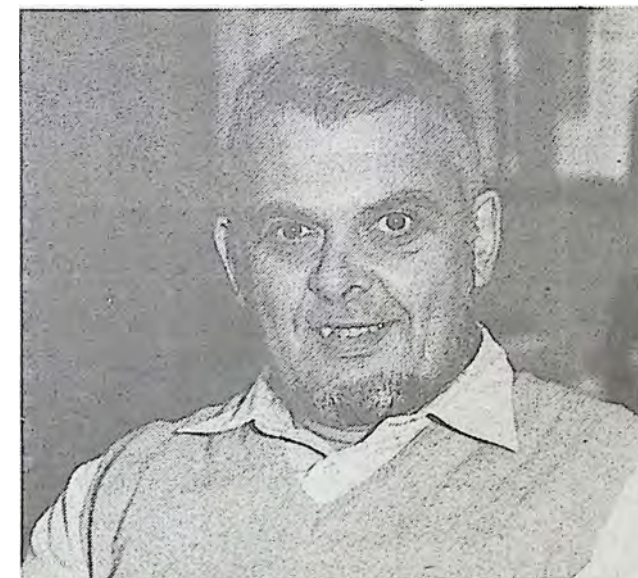
Byrds tre messer er i øvrigt bemærkelsesværdige ved - i modsætning til den almindelige engelske tradition - at omfatte en flerstemmig udsættelse af Kyrie. Dette led blev ellers sunget på de gregorianske melodier, således at de flerstemmige dele kun bestod af Gloria, Credo, Sanctus og Agnus Dei.

De tre messer er indsunget flere gange: Af *The Tallis Scholars* (Gimell), af *The Hilliard Ensemble* (EMI) og af koret fra *Winchester Cathedral* (Argo). På optagelserne med *Christ Church Cathedral Choir* (Nimbus) opføres de fem faste messeled sammen med propriumsled (introitus, graduale, offertorium o.s.v.) fra forskellige højtider. Disse afsnit har Byrd også sat i musik. Således fremtræder hans messe for fire stemmer som messen til Kristi Legemsfest og messen for fem stemmer som messen til Alle Helgen.

Blevet til en julemesse

Den sidste, messen for tre stemmer, er på tilsvarende måde blevet en julemesse, eftersom de fem faste led her optræder sammen med introitus *Puer natus est nobis*, graduale *Viderunt omnes* o.s.v. Denne indspilning er i øvrigt helt ny; den blev udsendt i oktober i år.

Peter Ryom

Peter Ryom skriver under bladets nye rubrik.

Mor Teresa-basarer i Roskilde gennem 20 år

I løbet af de sidste 20 år har forældre, elever og lærere på Skt. Josefs Skole i Roskilde formået at holde en årlig basar til fordel for Mor Teresas hjælpearbejde blandt nødstedte børn i Indien og Bangladesh.

Sidste år var overskuddet på 64.000 kr., og dette er steget støt gennem årene lige siden den første spæde begyndelse, hvor nogle få 3. klasse elever skrev en lille bog om Mor Teresa, som de solgte for 2 kr. stykket! Det indkomne beløb på 200 kr. blev sendt til *Aktion Børnehjælp, Mor Teresas medarbejdere i Danmark*.

Interessen for hjælpearbejdet voksede i klassen, og eleverne arrangerede sammen med forældre og lærere den første basar, som indbragte 500 kr. Siden er basaren på samme måde arrangeret på tværs af klasserne, og hvert år er der kommet nye ideer til: bolsjebod, glaserede æbler, hjemmebakket rugbrød, konfekt, is- og popcornsalg m.m., lige som der også hver gang har været elevunderholdning. Basaren er blevet en årlig tradition i Roskilde by, og mange handlende har trofast støttet basaren med ting og sager, hvilket selv-

følgelig har været med til at give det fine overskud.

Ifølge sidste »Orientering fra Aktion Børnehjælp« fremgår det tydeligt af takkebrev fra Mor Teresa centrene, at det virkelig nytter at støtte dette omfattende hjælpearbejde. Desuden er det godt at vide, at Aktion Børnehjælp altid får bekræftet, at forsendelserne af specialblandet dansk sødmælkspulver når ubeskadiget frem, og at administrationen Aktion Børnehjælp stadig kun er 5% af de indsamlede midler.

Birgitte Leth Møller
(Forkortet af red.)

Slut op - hellere i dag end i morgen

For nylig holdt Kristelig Lytter- og Fjernseerforening, Kirke og Medier landsmøde på Nyborg Strand.

Jeg, som er næstformand for Katolsk Radio og Fjernsynsforbund, Fynskreds, var med som gæst - og mødet inspirerede mig til et opråb til alle kristne om at melde sig under fanerne og blive medlem af henholdsvis KLF eller det tilsvarende katolske forbund. Og det skal være i løb! Mængde gør stærk og giver indflydelse. Medierne har i dag så stor en magt, at forkerte programmer kan ødelægge alt det, vi prøver at bygge op.

For børn og unge er vold og narko allerede blevet naturlig hverdag. Skal det fortsætte? Vore børn og unge har i al alminde-

lighed ingen tilknytning til kirken. Hvor skulle de også have fået den fra? Fra da de en kort periode i deres umuligste alder gik til præst? Fra skolen har de ikke fået meget med. Der er kristendom nærmest en kuriositet blandt alle religioner. Og hjemmefra? Har far og mor haft tid, lyst, kræfter til at stå op søndag morgen og tage deres børn ved hånden og gå i kirke? Nogle få har gjort det, men hvad med de andre? De flakker rundt på jagt efter et tilholdssted blandt tvivlsomme nyreligioner, hvis de føler en religiøs drift i sig.

Det haster med at give voldelige udsendelser en meget lille og sen plads og få gode familie- og naturudsendelser. Danmarks-historien er næsten usynlig for ikke at tale om kristen-

domsudsendelser for børn, unge og for de gamle, der sidder lænket til deres stol hjemme.

Der er store opgaver for vore medieforbund. Der skal værnes om vor religion og vor danske kultur. Der skal bruges mange penge, og hvert medlem er en stor hjælp. Der skal bruges unge friske kræfter. Vore medieforbund er upolitiske, men de er det mest politisk upolitiske, man kan forestille sig!

Ingen god katolik bør stå uden for Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund. Ingen protestant bør stå uden for Kristelig Lytter- og Fjernseerforening, Kirke og Medier!

Gør din pligt - meld dig ind!

Eva Antkowiak

Møder og arrangementer

Julemarked 1991

Katolsk Menighedspleje afholder atter det gigantiske julemarked på Niels Steensens Gymnasium, Australiensvej 38, Kbh. Ø. **søndag den 1. december 1991** fra kl. 9.30 til kl. 16.00.

Vinbod, husmodertombola, fiskedam, bamsesbod, amerikansk lotteri, salg af julekrybber, o.lign. adventskranser og juledekorationer.

Nyhed: Brugt børnetøjsbod (0 - ca. 16 år).

Loppetorv, bogantikvariat, juleglægg m. æbleskiver. Restaurationen er åbent hele dagen.

Kl. 9.30: Julemarked åbner.

Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustins Kirke.

Kl. 11.30: Julebio - kl. 13.00 auktion (eftersyn 11.00-12.45).

Kl. 13.00: Julebio. Kl. 15.00: Jucia-optog.

Kl. 16.00: Tak for i år - og glædelig jul.

Alle er velkomne - gratis entré.

Academicum Catholicum

indbyder til foredrag om den katolske sociallære efter omvæltningerne i 1989:

Pave Johannes Paul II's rundskrivelse Centesimus Annus

ved Pierre Grégoire OP
tirsdag den 19. november kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Sakramentskirken

Søndag d. 17. november 1991 afholder Sakramentskirkens menighed basar og loppemarked i kirkens krypt fra ca. kl. 11 (efter højmassen) til kl. 16.

Loppemarkedet åbner kl. 12.

Nørrebrogade 27C. Alle er velkomne!

Basarens overskud vil i år blive sendt til et børnehjem i Jugoslavien, som den katolske menighed i Århus har kontakt til!

Meditation

I Kristent Meditationscenter, Bredgade 67, (indg. i porten) er der hver onsdag fra kl. 16.50 til 17.30 ledet fælles meditation v. Græthe Livbjerg. Mødetid i centret senest kl. 18.50. Man går samlet til Skt. Ansgars Kirkes menighedslokaler, hvor meditationen finder sted. Kom derfor præcist!

20. Mor Teresa Julebasar i Roskilde

Den 20. Mor Teresa basar på Skt. Josefs Skole i Roskilde afholdes

fredag den 29. november kl. 16-21

lørdag den 30. november kl. 10-14

søndag den 1. december kl. 10-13

i skolens store gymnastikhal. Skolen ligger på Frederiksborgvej 10 lige over for den katolske kirke, Skt. Laurentii Kirke, hvor der i øvrigt er højmesse om søndagen kl. 10.

Alle er hjertelig velkomne til basaren, hvor der er julegaveboder, tombola, loppetorv, U-landsbod, grænseblomsterbod, salg af gløgg, kaffe og hjemmebag m.m.

Skolen modtager stadig gerne ting og sager til boderne.

De kan sendes til »Mor Teresa basaren, Skt. Josefs Skole, Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde«.

I anledning af, at det er den 20. Mor Teresa basar på skolen, kommer Maja Holst, formanden for Aktion Børnehjælp, fredag aften kl. 19 og fortæller om sit ophold hos Mor Teresa for nogle år siden.

Alle interesserede er hjertelig velkomne.

Stenogildet afholder medlemsmøde

mandag den 25. november 1991 kl. 19.30 i menighedslokalene, Bredgade 69 A.

Messe kl. 19.30. Derefter møde med titlen

»Den offentlige mening«
Har vi mulighed for at påvirke den?

Indledning ved dr. John-Erik Stig Hansen. Alle katolske læger og medicinske studerende er velkomne.

Bestyrelsen

Døde

R.I.P.

Velforberedt og i fred med Gud og sig selv sov

Ellen Søgaard Petersen

Oblat af Cistercienserordenen, stille ind.

* 11 februar 1909 † 30. oktober 1991

Må hun leve i fred.

Hella Ivermoes, Annalise Mangor
Søstre, Søstrup Kloster,
og oblater, O. Cist.

Begravelsen fandt sted Alle Sjæles Dag.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Arbejde søges

Katolsk, teknisk korrespondent i tysk søger arbejde. Alt arbejde har interesse.

Tlf. 75 93 11 44

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift
Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat meddelers, at legatuddelingen vil finde sted i december 1991. Bevilgede legatportioner vil gennem Bikubens Forvaltningsafdeling blive fremsendt i januar måned 1992.

Legatets formål er at yde støtte til ordenssamfund, stiftelser og institutioner henhørende under den katolske kirke i Danmark til fremme af den katolske kirkes arbejde her i landet.

I henhold til legatfundatsens § 7 skal ansøgninger om støtte fra legatet indsendes til legatbestyrelsen »med udførligt motiveret angivelse af det eller de bestemte formål, hvortil støtte søges, og legatbestyrelsen har pligt til at påse, at eventuelle bevillinger fra legatet anvendes til de givne formål, ligesom legatbestyrelsen normalt bør kræve specificeret regnskab for bevilgede beløbs rette anvendelse indsendt inden en vis frist og forbeholder sig krav om tilbagebetaling, såfremt tilfredsstillende regnskab ikke rettidigt indsendes, og såfremt bevilgede beløb ikke anvendes efter deres formål indenfor en efter bestyrelsens skøn rimelig og passende tid«.

Ansøgningerne må være legatbestyrelsen i hænde senest den 1. december 1991.

Legatets adresse er:
Statsaut. revisor Knud Noiesen
Heglsvej 14, 2920 Charlottenlund

Busrejse

Tag på skiferie og til nytårsfest i den skønne polske bjergby, Zakopane.

7½ dags rejse m. helpension, spising på færgen, stor nytårsfest for i alt kun 2.295 kr. Afgang den 28.12. 91.

Tilmelding og program:
Regnbuen Rejsebureau 53 77 08 86.
Medlem af rejsegarantifonden.

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

HELLERUP
BEGRAVELSER
LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstre
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal,
Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

Aut.
el-installator

EL MOGENS LARSEN

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester
VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Murermester
Bernhardt Christiansen
Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor
forretning et besøg og se vort store udvalg
i reoler, opholds- og spisestuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavnsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

DANSK OLIE
KOMPAGNI A/S

Olieselskabet
NORDISK KUL A/S

Administration, salg og service:
RØDOVREVEJ 383

Automatisk levering
Olievagt i fyringssæsonen
Egen import og tanklager
Radiodirigerede tank- og
servicevogne

31 70 45 30

- sikkerhed for varme

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRA
Jørgen Brangstrup
SCT. ØLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

DUK-kalender

Interspising den 16.11. 1991 i Tåstrup for alle internationale grupper og interesserede. Alder: Ca. 14 år og opæfter. Arrangementet er gratis. Der vil blive mulighed for at købe en spisebillet for kr. 10,00 samt lys øl/sodavand.

Medarbejderledetræning den 22.-24.11. 1991 på Bissrup for repræsentanter, redaktioner og udvalg nedsat af DUK. Kurset er gratis for deltagere.

Åbent Hus med julehygge tirsdag den 17.12. 1991 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1991-1.1. 1992 på Ørn for unge over 16 år samt børn ifølge med voksne.

Pris kr. 550,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.12. 1991.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltag i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Ærkebiskop af San Salvador anklager Bush-regeringen

Samarbejder ikke om mord på jesuitter

Rom (KIPA) – Ærkebiskoppen af San Salvador, *Arnuro Rivera Damas* beskylder den amerikanske regering for fortsat at tale om menneskerettigheder, men ikke altid selv at overholde dem. I forbindelse med opklaringen af mordene på 6 jesuitter i 1989 udtaler Rivera Damas, at De forenede Stater fra

starten har gjort sig skyldige i manglende samarbejde.

Mordplaner kendt

At søge at forhindre sandheden i at komme frem svarer ikke til den amerikanske regerings udtalelser om forsvar for menneskerettigheder, siger ærkebiskoppen. Han

henviser til, at mordplanerne var kendt af mindst 12 amerikanske militær-rådgivere, uden at disse foretog sig noget.

Det eneste øjenvidne til massakren, *Lucia Barrera* blev straks bragt til USA, og FBI har på alle måder forsøgt at få Lucia Barrera til at ændre sin version af hændelsen.

Kardinal Kuharic utilfreds med EF-mægling

Zagreb (KIPA) - Ærkebiskoppen af Zagreb, kardinal *Franjo Kuharic* har ret-

tet en skarp kritik mod EF. Kuharic beklager, at EF ikke konkret bestræ-

ber sig på at stoppe krigen i Jugoslavien. Også på internationalt plan tager man for lidt fat på at finde en løsning på problemerne.

Ærkebiskoppen kender ikke tallet på døds ofre i konflikten, men oplyser, at der er ca. 250.000 flygtninge. Krigsskaderne beløber sig allerede nu til 10,5 milliarder dollars. Kardinalen opfordrer alle verdens troende til at bede om en ende på den blodige konflikt i Jugoslavien og beder om verdens solidaritet med det kroatiske folks stræben efter frihed og uafhængighed.

1.000 børn i Peru offer for terror

Lima (KIPA) – i Peru er mere end 1.000 børn omkommet på grund af angreb fra terrororganisationen »Lysende sti« siden 1980, beretter det peruanske justitsministerium. Tilsammen har der siden terroraktionerne begyndt

været 23.000 dødsfald og ca. 50.000 børn er blevet forældreløse. Efter oplysninger fra uafhængige kilder skyldes også talrige mord og »forsvindinger« militæret og regeringens sikkerhedsstyrker.

Rask igen

Kardinal *Joseph Ratzinger*, præfekt for Troselærekongregationen er ved at blive rask på et romersk hospital efter en hjerneblødning, meddeler Catholic Herald.

Joseph Ratzinger

Hospitalet oplyser, at den 64-årige kardinal, hvis tilstand var dårlig adskillige timer, er kommet sig bemærkelsesværdigt hurtigt.

Ratzinger har været leder af Troselærekongregationen siden 1981, og under hans ledelse har kongregationen fulgt en hård kurs i dogmatiske spørgsmål.

Josemaria Escriva saligkåres 17. maj

Stifteren af »Opus Dei«, *Josemaria Escriva de Balaguer* saligkåres den 17. maj af *Johannes Paul II*. Han grundlagde i 1928 »Opus Dei«, der i dag tæller 75.000 medlemmer. De fleste er lægfolk, men der er også en del præster og biskopper. Processen begyndte i 1981.

Josemaria Escriva. Foto: KNA

Skarp erklæring...

Fortsat fra forsiden

rende sult og hjemløshed, arbejdsløshed, uoverskuelig fattigdom og fjendtlighed mod indvandrere.

Biskopperne kritiserer anvendelsen af vold som løsning af alvorlige problemer. Hvorfor griber man til abort for at løse problemer med svangerskab, til

dødsstraf for at bekæmpe kriminalitet, til militær magtanvendelse for at opnå international retfærdighed? »Katolikker må berige den politiske debat i USA med deres erfaringer fra tjenesten for de fattige og sårbare«.

Økumenisk center i Auschwitz

Nogle hundrede meter fra Karmelitterklostret i Auschwitz tager Det økumeniske Center for information, dialog, uddannelse og Bøn form. Et gæstehus er allerede færdigbygget (foto). Anlægget er resultatet af langvarige og svære forhandlinger med repræsentanter for jøderne, som massivt har krævet, at søstrene forlod klostret på koncentrationslejrens område. Foto: KNA.

Den russisk-ortodokse kirke vil ikke deltage i synoden i Rom

Moskva (KIPA) - Den russisk-ortodokse kirke vil ikke sende nogen repræsentant til Europa-sær-synoden. I en erklæring fra Moskvas patriarkat hedder det, at man ikke kan deltage i en bispesynode, fordi den katolske kirke samtidig opretter »parallelle missionsstrukturer« på patriarkatets territorium.

En deltagelse af den russisk-ortodokse kirke i synoden kan give indtryk af, at alt er vel mellem Rom og Moskva, siger erklæringen. Særligt i Ukraine er der stærke spændinger mellem den ortodokse og den ukrainsk-katolske kirke.

Johannes Paul II har i et personligt brev inviteret alle ortodokse patriarker til selv at deltage eller sende en »broderlig delegeret«.

Stort hul i synoden

Formanden for Sekretariatet for de kristnes Enhed, kardinal *Edward Idris Cassidy* betegner den manglende deltagelse af den russisk-ortodokse kirke som et »stort hul« i synoden. Paven havde ikke kun ønsket ortodoks deltagelse i mødet, men også et bidrag fra den ortodokse kirke vedrørende evangeliseringen af Europa.

Vatikanet tilbageviser Moskvas patriarkats an-

klage om oprettelse af parallelle missionsstrukturer. Den katolske kirke i Sovjet har slet ikke til hensigt at hverve proselytter. Der henvises til, at allerede i 1923 var der seks katolske »dekanater« i den russiske republik. Udnævnelsen af apostoliske administratorer i nogle områder af Sovjetunionen er ikke et forsøg på at få nye tilhængere, og disse skridt står ikke i modsætning til principperne for økumeni, sådan som de er vedtaget på Det andet Vatikankoncil. Den katolske kirke vil

fortsatte med de økumeniske bestræbelser, indtil de kristnes enhed er opnået.

Enhedssekretariatet oplyser, at lutheranere og baptister har meddelt, at de deltager som gæstedelegerede ved synoden. Man venter også »broderlige delegerede« fra andre protestantiske kirker.

Sekretariatet venter, at den russisk-ortodokse kirkes afvisning af at deltage i synoden ikke vil øve indflydelse på andre ortodokse kirkers beslutning.

Oplægget til synoden ligger nu klar

Rom (KIPA) – Diskussionsoplægget til biskoppernes Europasynode er færdig. Forberedelsesgruppen under ledelse af generalsekretæren for synoden, ærkebiskop *Jan*

Schotte har færdigredigeret dokumentet, der vil danne grundlag for diskussioner på synoden, som finder sted i Rom mellem d. 28. november og 14. december.

Kvinder som præster

London (KIPA) - Den anglikanske kirke i Wales har vedtaget en resolution, hvori det hedder, at kvinder bør have tilladelse til at blive præster. Nu skal de waliske biskopper forberede de nødvendige kirkelove til april 1992. De første kvinder kan således

vies til præster i den anglikanske kirke i 1993.

Inden for den anglikanske kirke praktiseres kvindelig ordination i nogle lande, men i England er det indtil nu ikke lykkedes at komme igennem med ønsket.

katolsk
orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szaraffin,
Susanne Wogensen og Ruth Plum

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer
udkommer
den 13. november

Hyrdebrev fra biskopperne, side 2

Pastoralrådsmødet, side 3

Europa-symposium, side 5

Orientering fra sognene, side 6-10

Kirken i verden, side 12-13

katolsk orientering

Nordisk hyrdebrev om præste- og ordenskald

»Man kan nu til dags ofte høre ret negative udtalelser om »ungdommen af i dag«. Denne ungdom er ikke værre, måske endog tit og ofte bedre end til andre tider. Mange ønsker sig en opgave, som lægger beslag på hele mennesket: hvor man kan hjælpe andre, frem for alt fattige, nødlidende, unge familier og flygtninge«. Det siger de nordiske biskopper bl.a. i et hyrdebrev om præste- og ordenskald.

– I vore nordiske lande har mange brug for hjælp: i vore menigheder og ungdomsgrupper, i flygtningelejre, i sjælesorgen for udenlandske katolikker, i

religionsundervisningen og nødhjælpsarbejde, siges det videre i hyrdebrevet. »Vi beder Gud sende arbejdere til sin vingård og håber på jeres svar. Lad os ikke være der alene: for høsten er stor, og mange venter på os!«, slutter biskopperne hyrdebrevet, der bringes på side 5 inde i bladet.

kk

Sr. Emma Martensen til toppost i Rom

Joseph-søster Emma Martensen er netop valgt til toppost inden for sin orden, Skt. Joseph Søstre af Chambéry. Fra 15. februar 1992 er hun en af fire generalrådgivere for ordenens internationale generalpriorinde. Denne gren af ordenen tæller i dag ca. 2.500 søstre på verdensplan. Udnævnelsen betyder, at Emma Martensen flytter fra Danmark til ordenens hovedkvarter i Rom. Den danske afdeling må således igen vælge ny priorinde, idet sr. Emma blev valgt til priorinde for den danske provins i september.

Sr. Emma Martensen indtrådte i 1955 som 25-årig i noviciat hos Skt. Joseph-søstre i Chambéry. I 1958 aflagde hun ordensløfterne.

kk

Skt. Joseph-søster Emma Martensen.

Pastoralrådet fik samtidig med skt. Pauls menighed i Tåstrup meddelelse om det ny kirkecenters placering i Høje Tåstrup. Læs om pastoralrådets møde side 3. Foto: Knud Kluge

Menigheden i Tåstrup får ny kirke ved Skt. Pauls Skole

Den ny kirke kommer til sammen med skolen at fremtræde som et katolsk aktivitetscenter

Skt. Pauls menighed i Tåstrup får nyt kirkecenter på Frøgård Allé i Høje Tåstrup, 800 meter fra den nye banegård i Høje Tåstrup. Byggeriet, der omfatter kirke og menighedslokaler, kommer til at koste mere end 10 mio. kr., oplyste biskoppen på pastoralrådets møde på Magleås søndag den 10. november. Biskoppen har af prælæt Georg Walf fra Bonifatiuswerk i Paderborn fået begrundet håb om finansiering af byggeriet med 2 mio. kr. om året i 5 år. En anonym giver har desuden bidraget med en gave på 1 mio. kr.

Byggeri i etaper

Byggeriet vil foregå i etaper over fem år. Menigheden blev i forbindelse med søndagsmessen 10. no-

vember orienteret om placeringen af kirkecentret, der kommer til at ligge i nær tilknytning til Skt. Pauls Skole.

Der har været delte meninger om placeringen af kirkecentret. Nogle ønskede den ny kirke placeret på Køgevej 162, hvor den gamle trækirke fra 1931 ligger, andre ønskede den tæt ved banegården, mens andre igen ønskede den placeret på Frøgård Allé nær den katolske skole. Her erhvervede bispedømmet sig en grund til det formål en række år siden

Placeringen af kirkecentret er truffet på baggrund af en anbefaling fra den såkaldte »pudsegruppe«, der består af biskop Martensen, menighedens sognepræst Jesper Fich, me-

nighedsrådsformand Knud W. Marcussen samt formand og næstformand for pastoralrådet Jan Lange og Niels Engelbrecht. Dens arbejde har bestået i at »afpudse« det materiale, som var udarbejdet af forskellige arbejdsgrupper med repræsentanter fra menigheden og bispedømmet.

»Pudsegruppen« har ik-

ke kunnet finde bedre alternativer end placeringen på Frøgård Allé, men den primære begrundelse for placeringen er gruppens vurdering af den pastorale plan for det nye kirkecenter, siger menighedsrådsformanden, Knud W. Marcussen i en pressemeddelelse fra »Pudsegruppen«.

kk

Julebrev fra Caritas

»Jeg ved ikke, hvad jeg skal stille op med alle disse nødlidende, men sende dem væk kan jeg ikke!«. Det siger sr. Martin Wanji-ru fra Kibagare i nærheden af Nairobi i et brev til Caritas Danmark om et hjem, som assumptionssøstre driver for områdets fattige. Dagligt kommer

1.500 mennesker – fortrinsvis børn – for at få et måltid mad. Derudover bor der 300 forældreløse børn på hjemmet.

Caritas Danmark ønsker at hjælpe disse mennesker gennem årets juleindsamling. Se det indlagte tillæg inde i bladet.

De nordiske biskoppers hyrdebrev om præste- og ordenskald

Nogle mennesker ønsker et »alternativt liv«, et liv som er anderledes. Det kan være »et liv umiddelbart for Gud og hans kirke«, siger de nordiske biskopper i deres hyrdebrev om præste- og ordenskald.

Kære søstre og brødre.

I det Gamle Testamente er der i 1. Samuelsbog (3,1-10) en beretning om en ung mand, som forbedrer sig på at tjene Herren i helligdommen. En nat hører han, at nogen kalder ham ved navn: »Samuel!« Han løber hen til sin læremester Eli, da han mener, at det er ham, der har kaldt på ham; tre gange sender Eli ham bort med ordene: »Jeg kaldte ikke. Læg dig kun hen igen!« Men da Samuel for fjerde gang hører sit navn, ved han, at det er Gud, der kalder på ham. Han rejser sig og svarer: »Tal, Herre! Din tjener hører!« Og Gud kalder ham som sin profet.

Sker det også i dag, at Gud så tydeligt kalder et ungt menneske ved navn og siger til ham eller hende, at han har brug for netop ham eller hende til en opgave i Guds rige?

Evangelisten Mattæus fortæller, at Jesus med egne ord har formanet os til at bede om præste- og ordenskald: »Høsten er stor, men arbejderne er få; bed derfor høstens Herre

om at sende arbejdere ud til sin høst« (Matt. 9, 37 f).

Fra situationen i vore menigheder ved vi, at præster og ordensfolk, brødre og søstre er kommet til os fra udlandet for at hjælpe os med at opbygge kirken, forkynde Jesu Kristi budskab og give mennesker en åndelig hjemstavn. Det er glædeligt, så uforfærdet disse mænd og kvinder virker som høstens arbejdere i vore lande. Hvorfor gør de det?

Ingen kommer på en sådan tanke, hvis man ikke er overbevist om, at Gud vil have en her, at Gud kalder en.

Vi er taknemmelige for, at disse præster og ordensfolk er hos os. Men kan vi i længden slå os til tåls med, at en stor del af vore præster og ordensfolk kommer fra udlandet?

Vi glæder os over de præster og ordensfolk, som har fundet et hjemsted i vore nordiske lande, og vi er helt sikre på, at Gud også i dag kender unge mennesker her, som er egnede til arbejdet i Guds rige. Hvis vi beder Gud indstændigt nok, vil

han også hos os kalde unge mennesker, som vil glæde sig over og være i stand til at følge Guds kald til hans særlige tjeneste.

I dag kalder Gud nok sjældent unge mennesker med samme tydelighed, som tilfældet var med den unge Samuel. Men han gør det dog så tydeligt, at alle, som er rede til at agte på Guds stemme, kan høre og forstå dette kald.

Man kan nu til dags ofte høre ret negative udtalelser om »ungdommen af i dag«. Denne ungdom er ikke værre, måske endog tit og ofte bedre end til andre tider. Mange ønsker sig en opgave, som lægger beslag på hele mennesket; hvor man kan hjælpe andre, frem for alt fattige, nødlidende, børn, unge familier og flygtninge.

Mange unge mærker, at det ikke er nok bare at

søge sig selv, at stræbe efter egen lykke og tjene penge; og mange har en fornemmelse af, at der i Guds rige findes opgaver, som lægger beslag på hele mennesket, og som kan skænke stor tilfredsstillelse. Har Jesus ikke engang sagt til sine disciple: »Enhver, som har forladt hjem eller brødre eller søstre eller far eller mor eller hustru eller børn eller marker for mit navns skyld, skal få det mange-fold igen og arve evigt liv?« (Matt. 19, 29).

Kære unge medkristne

Der tales undertiden om det »alternative liv« om et liv, som er anderledes. Det kan være et liv for mennesker, som man elsker – i ægteskab og familie, eller et liv i erhvervsarbejde eller politik.

Men det kan også være

et liv umiddelbart for Gud og hans kirke. Tilværelsen som ordensmedlem, præst eller diakon ser ofte meget dagligdags ud. Men rigtigt forstået er det et modigt vidnesbyrd om et liv bestemt af kærlighed til Gud og næsten.

I vore nordiske lande har mange brug for hjælp; i vore menigheder og ungdomsgrupper, i flygtningelejre og -centre, i sjælesorgen for udenlandske katolikker, i religionsundervisning og nødhjælpsarbejde.

Vi vil minde jer om disse opgaver og bede jer stille jer selv det spørgsmål: Hvor vil Gud have mig? Hvor har han brug for mig? Han kender mig jo bedre, end jeg kender mig selv. Hvilken plan har han for mit liv?

For at høre Guds kald må man være vågen. Man må i bøn sige til Gud, at

man er rede til at lytte til ham. Vore præster og ordensfolk står gerne til rådighed for at fortælle om deres eget liv og vise, hvordan man kan forberede sig på en kirkelig tjeneste. Der findes mange og ofte forskelligartede opgaver i Guds rige – i vor kirke.

Præster og ordensfolk ved, at deres eget eksempel kan være den bedste indflydelse til at følge Guds kald og slå ind på et liv i kirkens tjeneste. Men vor erfaring lærer os også, at det ikke altid lykkes os at nå idealet for et åndeligt liv. Med vore svage kræfter bliver det ofte ved forsøget på at stræbe efter hellighed.

Vi beder Gud sende arbejdere til sin vingård og håber på jeres svar. Lad os ikke være der alene: for høsten er stor, og mange venter på os!

Jeres biskopper sender hjertelige hilsener til jer alle: I er alle med i vor forbøn!

Djursholm 25. september 1991

Radio- og TV-nyt

Ved Klaus Møller-Jørgensen

Portræt i P1 af prætestuderende

Tidligere storministrant og Pjerrot i radioen

Danmarks Radios P1 bringer i dagene 2.-5. december 4 portrætsendelser om den danske prætestuderende Michael Hornbech-Madsen, der for et år siden påbegyndte sin uddannelse i Rom.

Udsendelsesrækken indgår i den faste »kvartini«-rubrik fra mandag til torsdag morgen kl. 8.45. Udsendelserne genudsendes samme dag kl. 13.45.

Først Pjerrot – så pater

Københavnske katolikker vil måske kende Hornbech-Madsen som storministrant i Jesu Hjerter Kir-

ke på Vesterbro eller som speaker på Radio Steno. Men mange flere har set ham optræde bag en hvid maske i Tivoli – Hornbech-Madsen er uddannet skuespiller og balletdanser og har i mange år optrådt som Pjerrot på Pantomimeteatret.

I udsendelserne fortæller han levende om sin tid på teatret, men især om sit nye kald, om at blive præst i en forholdsvis sen alder, om dagligdagen i Rom og om vigtigheden af at få den katolske kirke afmystificeret – ikke mindst i et protestantisk land som Danmark.

OPTAGELSE PÅ KATOLSKE SKOLER I DET STORKØBENHAVNSKE OMRÅDE

INSTITUT SANKT JOSEPH

Dag Hammarskjølds alle 17
2100 Ø
Bh kl. – 10. kl. og fritidsordning
kl. 8-17.
Orienteringsmøde ons. 15/1 - 1992
kl. 19.30.
Kontakt skoleleder Lillian Jespersen
for personlig samtale.
Tlf. 31 38 47 35 daglig kl. 12-13.

SKT. PAULS SKOLE

Frøgård Alle 8
2630 Taastrup
Bh kl. – 10. kl. og fritidsordning.
Kontakt for samtale
skoleleder Blanka Langsted
Tlf. 42 52 19 59

SCT. JOSEPH SØSTRENE SKOLE

Skovkroen 19-21
2920 Charlottenlund
Bh kl. – 9. kl. i to spor.
Legestue, åbent kl. 7.30-16.30 samt
delvist i ferier.
Indmeldelser sker efter personlig
samtale med skolens leder, som
foretager orientering samt besvarelse af
individuelle spørgsmål efterfulgt af
rundvisning på skolen.
Skoleleder: Georg Høhling
Tlf. 31 64 12 82

RYGAARDS SKOLE

Bernstorffsvej 54
2900 Hellerup
Bh kl. – 10. kl. og fritidsordning
Se opslag i dagspressen ang. orienteringsmøder for bh kl. – 3. kl.
Kontakt for personlig samtale
skoleleder Mathias Jepsen
Tlf. 31 62 10 53

SANKT KNUD LAVARD SKOLE

Toftbæksvej 30
2800 Lyngby
Katolsk-kristen fri grundskole
Bh. kl. – 10. kl.
Fritidsordning alle arb. dage 7-17.
Oplysning og indskrivningspapirer.
Skoleleder Gert Ørsted Andersen.
ring dgl. 9-15, tlf. 45 87 62 40

SANKT ANSGARS SKOLE

Nørrebrogade 27
2200 N
Skolen i hjertet af Nørrebro
Skoleleder: Kirsten Berg-Larsen
tlf. 31 39 46 46

NIELS STEENSENS GYMNASIUM

Sankt Kjeldsgade 3
2100 Ø
Tlf. 31 20 93 40
Gymnasium med hovedskole 6. kl. - 10. kl.
Orienteringsmøde om optagelse i:
1 gymnasieklassetors. 23/1 1992 kl. 19.30
6. kl. og 7. kl.mand. 27/1 1992 kl. 19.30
8. kl. og 10. kl.tirs. 4/2 1991 kl. 19.30
Rektor: Walter Dalland
Viceskoleinspektør: Bente Nielsen

En pastoralplan bliver til virkelighed

Skt. Paul Skole og Skt. Pauls menighed bliver nu også fysisk en enhed

Allerede for 10 år siden købte bispedømmet i Høje Tåstrup en grund på 12.000 kvadratmeter til at bygge henholdsvis katolsk skole og katolsk kirke. Denne plan virkeliggøres nu i sit fulde omfang, da biskoppen har truffet endelig afgørelse om placeringen af det ny kirkecenter i Tåstrup.

»Pudsegruppen« begrundet placeringen af kirkebyggeriet ved skolen med den pastorale plan for kirkecentret:

– kirken kommer sammen med skolen og menighedens øvrige lokaler til at fremtræde som en selvstændig enhed, et katolsk aktivitetscenter i frie og rummelige rammer.

– menigheden opfatter skolen som deres skole, ligesom elever, forældre og lærere har en helt naturlig kontakt med kirken

– kirkens umiddelbare nærhed til skolen understreger og forstærker oplevelsen af skolens kristne miljø.

Pudsegruppen erkender, at det katolske kirkecenter kommer til at ligge »en smule isoleret«. Der ligger derfor en stor udfordring i at udvikle et højt aktivitetsniveau bl.a. gennem en systematisk personbefordring fra Høje Tåstrup station, ligesom der ligger en udfordring i at synliggøre kirken og tiltrække også ikke-katolikere. Det skal bl.a. ske ved

tilbud og aktiviteter i samarbejde med skolen, siges det videre.

»Pudsegruppen« påpeger endvidere de næsten landlige udenomsarealer, der indbyder til udendørs liv lige fra kirkekaffen om søndagen til ungdommens leg og sportsaktiviteter. Skole og menighed får således også mulighed for at låne lokaler af hinanden.

»Det katolske aktivitetscenter på Frøgård Alle vil kunne fremelske og styrke menighedens fællesskab indadtil. Menigheden vil identificere sig med dette sted, »vores sted«, denne samling af alle aktiviteter. Og menigheden har de bedste chancer for at nyde godt af skolens meget fine ry og rygte, som en katolsk aktivitet, det er værd at værne om«, slutter pressemødeledelsen fra »Pudsegruppen«.

Der er nu nedsat en projektgruppe, som har ansvaret for at opgaverne løses inden for de afstukne rammer. Gruppen består indtil videre af sognepræsten *Jesper Fich*, menighedsrådsformanden *Knud W. Marcussen* og *Anni Rasmussen* fra Bispekontoret er administrativ koordinator. Anni Rasmussen har samme funktion i styregruppen som desuden består af generalvikar *Paul Marx* OMI, pastoralrådets formand og næstformand, *Jan Lange* og *Niels Engelbrecht*. Styregruppen har det overordnede ansvar for projektet.

sw

kk

Vi skal ikke spredes i interessemenigheder

– sagde biskoppen på pastoralrådets møde

Det blev til få debatskabende spørgsmål fra pastoralrådet under drøftelsen af forretningsudvalgets ellers »tynde« beretning på mødet på Magleås den 9. og 10. november. En egentlig debat om dette punkt på dagsordenen kom således ikke i stand.

Enkelte spørgsmål blev dog rejst, bl.a. ønskede *Jacob Thomsen* at vide hvilke betænkeligheder, der var angående sognebåndsløsning. Biskoppen svarede hertil, at vi er det eneste bispedømme, hvor man kan løse sognebånd. Der kan opstå såkaldte »valgmenigheder«, som er helt imod den katolske menighedsopfattelse. Me-

nighederne skal ikke spredes i geografiske interessemenigheder. Vi må senere vurdere om denne ordning skal ændres, sagde biskoppen.

400 på kursus i teologi

Pastoralrådets formand omtalte kort før drøftelsen af beretningen, at der havde meldt sig 400 voksne til bispedømmets teologikursus. *Ruth Bjerregaard* så gerne retningslinier fra biskoppen, fordi de, der har meldt sig, har forventninger om at gøre brug af kurset i menighederne. Desværre modarbejder nogle »konservative« per-

soner i menighedsrådene lægfolkets ønsker.

Jan Lange opfordrede til at støtte det arbejde, der er i gang. Vi har en del ældre præster, som om nogle år skal afløses, og der bliver brug for flere kateketer og flere pastoralassistenter. Biskoppen ville overveje at skrive noget om denne sag, men henviste til, at der allerede er mange funktioner for lægfolk.

Pastoralrådets møde var ellers præget af 6 udvalgsberetninger samt orientering fra fire katolske foreninger. Mere fra rådets møde i næste nummer af »katolsk orientering«.

kk

Rådets møde var præget af mange udvalgsberetninger. Bagest fra venstre *Kjeld Wogensen*, *Kurt Hansen* og *Merete Noval* - alle fra »Katekese-udvalget«. Foto: Kluge.

Bededag 7. december

Paven opfordrer til økumenisk bønssdag

Pave Johannes Paul II oplyser i et brev til de katolske biskopper i Europa, at han i forbindelse med den europæiske sær-synode vil holde en særlig økumenisk bønsgudstjeneste i domkirken Skt. Paul Uden for Murene i Rom d. 7. december.

Under gudstjenesten vil paven sammen med de »broderlige repræsentanter« fra andre kirkesamfund bede om guddommelig hjælp i Europa til at nedbryde al fjendskab og misforståelse mellem fol-

keslagene, så en ny solidaritet kan opstå i retfærdighed og fred.

Samtidig opfordrer paven alle bispedømmer til at afholde en lignende økumenisk gudstjeneste. Vi lever, siger paven, i en nåderig stund, en sand »Kairos«, som vi må udnytte med trofaste tjeneres engagement.

I Danmark vil der blive udarbejdet forbønner til brug ved messerne d. 7. og 8. december.

Pave Johannes Paul II's rundskrivelser

»100 år« - Katolsk sociallære (Centesimus Annus) og Kristi Mission (Redemptoris Missio)

er udkommet i dansk oversættelse på Ansgarstiftelsens Forlag.

»100 ÅR« - Katolsk sociallære, 88 sider, kr. 58,50
Kristi Mission, 112 sider, kr. 65,50

Undertegnede bestiller

....ekspl. »100 ÅR« - katolsk sociallære

....ekspl. Kristi Mission

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. _____

By: _____

underskrift

Sendes til Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbhvn. V.

A propos fiktive politiske medlemslister...

DUK-lokalforening

– er det nødvendigt?

Af ungdomskonsulent Susanne Hoyos

I dagspressen har man igennem den sidste tid kørt en nok så begrundet hetz mod de politiske organisationer i DUF (Dansk Ungdoms Fællesråd) om tilskud til lokale aktiviteter, som DUK jo også får en god bid af.

I det følgende vil jeg prøve at redegøre for DUKs lokalforeningers ansvar og muligheder.

I de sidste mange år har DUK kæmpet en sej kamp for at få vores menigheder til at forstå lokalforeningsstrukturen og dermed indse vigtigheden og muligheden af, at børne- og ungdomsarbejdet i ethvert sogn uden videre kunne være en lokalforening. Dette er efterhånden også lykkedes, men alligevel er der ofte problemer med DUK og lokalforeningerne imellem, når de administrative paragraffer skal opfyldes. En ting vil jeg dog lige slå fast, inden jeg fortsætter, nemlig opfattelsen af at der kun kan dannes lokalforeninger i et sogn, hvis man har KUK, altså katolsk ungdomsklub, som ofte er mere

Susanne Hoyos

fritidsmæssige aktiviteter – denne opfattelse vil jeg en gang for alle mane i jorden.

Alle slags aktiviteter

En lokalforening er alle de grupper af aktiviteter, som foregår i sognets regi for børn og unge mellem 5-25 år. Det er underordnet, om det er undervisning – kor – ministranter eller f.eks. mini-midi-maxi KUK, enhver aktivitet for børn og unge, danner grundlaget for lokalforeningen. Derfor og

så DUKs kamp for at få alle sogne til at danne lokalforening, for at få del i det tipstilskud, som alle andre lignende organisationer også får del i, så intet er fordækt svindel eller bedrag.

Hvad kræves der af minimum?

Det kræver selvfølgelig et minimum af administrativt arbejde ud over, hvad man ellers skulle/ville have gjort, men til gengæld får vi del i penge, som også er bestemt til et arbejde som vores. Hvad kræves der?

Der kræves selvfølgelig et aktivt engagement, hvilket betyder, at lokalforeningen vælger en styrelse med formand, kasserer og x-antal medlemmer, afhængig af, hvor mange grupper, der er i sognet, da en fra hver gruppe burde være repræsenteret i lokalforeningen, så det ikke kun er KUK-folk, der bestemmer, men alle sognets grupper føler og har et reelt ansvar.

På den stiftende generalforsamling godkender generalforsamlingens del-

tagere statutter for lokalforeningen i sognet, hvorunder man selvfølgelig har diskuteret dens arbejde.

DUK har lige udarbejdet nye standard-statutter, som er i overensstemmelse med DUK-statutter i øvrigt og DUFs regler.

Som før nævnt vælges en bestyrelse, som sørger for referat af møderne samt indsender medlemsliste, kontingent (pt. kr. 10,00 pr. år pr. medlem til

DUK), budget- og regnskab en gang om året til DUK.

Desuden har man som lokalforening lov/pligt til at sende 2 delegerede til DUKs årsmøde i marts. Disse repræsentanter skal være mindst 16 år, da de således også har stemmeret og i øvrigt være orienteret om lokalforeningens arbejde.

Hvad sker der på årsmødet?

DUKs årsmøde er det sted, hvor DUKs arbejde diskuteres og retningslinier for det næste år bliver stukket ud – det er vigtigt, at så mange som muligt er med til at præge debatten, så det ikke kun er en lille garvet gruppe, der bestemmer, men virkelig lo-

kalforeningernes medlemmer.

DUK-håndbog som julegave

I DUK er vi netop ved at lægge sidste hånd på en »håndbog«, beregnet til menighedsråd og lokalforeningernes styrelser. Den skulle gerne på en overskuelig måde klargøre alle de spørgsmål, der måtte være om DUK og lokalforening.

Vi håber at kunne sende »håndbogen« ud som julegave til alle vores sogne og lokalforeninger.

I håbet om, at alle aktivt må bakke op om DUKs arbejde og forstå vigtigheden af lokalforeningsstrukturen og dermed være med til at sikre fremtidens kirke!

Susanne Hoyos
Ungdomskonsulent

Læserne diskuterer

Eukaristien

– symbol på mænds magt?

En artikel i det tyske blad »Gottesdienst« af 17. oktober i år havde overskriften »Eukaristien - symbol på mænds magt?« I k.o. 16 fra 9. oktober skriver man på side 9 om det samme, og her omtaler man konfliktpunkterne mellem kvinder og kirke, men ikke helt rigtigt.

Kvinder må gerne være kommuniionsuddelere. Præst og menighedsråd indstiller til biskoppen, som udnævner, og der finder en indsættelse sted ved en lille højtidelighed. Men der er forskel på, hvad der vedrører sakramenterne og hvad der vedrører liturgien.

M.h.t. liturgien eksisterer der et dokument »Ministerium Quedam« - de lavere vielser, som før tildeles mænd, der skulle være diakoner/præster. De har ikke nogen særlig betydning for mænd i dag, og biskop Schwenzer fra Norge prøvede at få det fjernet ved et møde i Rom. Det lykkedes desværre ikke.

Dokumentet omfatter bl.a. ministrant-, acolyt-

eller lektortjeneste. D.v.s. ifølge dette dokument er udøvere af de nævnte tjenester af hankøn, og det er der nogle præster, der stadig henholder sig til.

M.h.t. lektorer kommer man uden om dokumentet ved at man udpeges, man indsættes ikke. For så vidt angår ministranter, så kan vi på samme side 9 læse, at nu er der ved at være mulighed for, at piger kan være ministranter.

Vor biskop gav straks tilladelse til, at kvinder også kunne være lektorer, og at de måtte stå ved ambonen lige som mændene.

ne, og ikke, som nogle steder, udenfor i koret, foran en alterskranke.

Eukaristien - mændenes magt? Ved den første nadver var der kun mænd. Kristus, Guds søn, ledede og indstiftede eukaristien - »Gør dette til min ihukommelse«. Bordets gæster var også mænd. Hvorfor inviterede Han ikke sin moder, Marta, Maria og de andre trofaste kvinder med? Han, som er alvidende vidste jo godt, at det 20. århundredes kvinder ville stille ovenstående spørgsmål i dag. Hvorfor?

Lily Fausbøll

Noget tilsvarende om andre sogne

Hvor mange gange større end Danmark er Jylland? Denne tanke kunne jo komme, når vi ser Grønlandstillægget i k.o. nr. 17. I 1953 blev Grønland en med det øvrige land lige-stillet del. Dette er åbenbart forbigået Knud Kluges opmærksomhed.

Det er jo også sådan, at tidligere var Aalborg det største danske sogn, men er jo i 53 afløst af Nuuk.

Med hensyn til at få tilhængere, så har dette jo hele tiden været et problem for de samfund, der direkte missionerer, jeg tænker her på adventisterne og Grønlandsmissionen, der længere end den

katolske kirke har arbejdet i Grønland. Så at der kun kommer få katolikker, er sådan set ikke noget specielt.

Interessant var det også, at der er så mange nationaliteter repræsenteret, ikke mindst i relation til menighedens størrelse.

Måske var det noget af og til at lave noget tilsvarende om sogne andre steder i landet, f.eks. Bornholm, hvor der er så mange forskellige kristne grene, og hvor jeg kunne forestille mig, at modstanden måske har været stærkere end andre steder.

Knud Rohde

Læsninger til Tidebogen

Læsninger fra den kirkelige tradition udkommer på dansk i 4 bind.

Bind I, »Advent og jul« 128 sider, er udkommet

Bind II, »Fastetiden, Påskehøjtiden og Påsketiden«, 222 sider, udkommer i begyndelsen af 1992.

Bind III og IV, »Det almindelige Kirkeår I+II«, hhv. 250 og 268 sider udkommer efter påsken 1992.

Prisen for bind I: kr. 102,50

Prisen for Bind II: kr. 177,50

Prisen for Bind III: kr. 200,00

Prisen for Bind IV: kr. 214,50

Takket være tilskud fra Sct. Knuds Stiftelse, Stenosgade 4, kan vi give et fordelagtigt forudbestillingstilbud for alle 4 bind på kr. 450,- ved bestilling inden den 1. januar 1992.

Undertegnede bestiller:

... ekspl. Bind I á kr. 102,50

... ekspl. Bind II á kr. 177,50

... ekspl. Bind III á kr. 200,00

... ekspl. Bind IV á kr. 214,50

... ekspl. Bind I-IV á kr. 450,00

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ By: _____

underskrift

Sendes til Kateketcentralen, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbhv. V.

Kristendom og kultur

Af Tore Nyberg

»katolsk orientering« nr. 12 i år kunne meddele, at der til forberedelse af særsynoden i Rom, der åbner den 28. november, ville blive indkaldt til et symposium om kristendom og kultur. Dette symposium har nu fundet sted. Det var organiseret af det pavelige kulturråds formand, kardinal Poul Poupard, tidligere bl.a. mangeårig direktør for Institut Catholique i Paris.

Fire dage med timelang diskussion

Den 28.-31. oktober var henved 50 repræsentanter for forskellige grene af europæisk kulturliv samlet i biskoppernes aula i overetagen i Paul VI.s store audiensbygning. Deltagerne havde i forvejen indsendt deres bidrag på 15-20 sider til hovedtemaet: *Christianity and Culture in Europe: Cultural Memory, Present Consciousness, Future Prospects*. Ved sammenfatninger på ca. 15 minutter kunne de nu præsentere deres bidrag mundtligt. Hver gruppe af fem referater blev derefter genstand for en times diskussion - et godt og hårdt arbejdsprogram, der fyldte de fire dage fra kl. 9-18.

Hovedvægten på den tidligere østblok

Når man er klar over, at initiativet til dette møde mellem eksperter fra øst og vest kommer direkte fra pave Johannes Paul II, må man kunne drage væsentlige slutninger om pavens prioriteringer ud fra deltagerlisten. Hovedvægten lå entydigt på den tidligere østblok. Henad 15 deltagere var russere, de fleste fra Moskva og Skt. Petersborg, nogle fra vesteuropæiske centre som Paris, Bryssel og Rom. Stort set alle var lægmænd og -kvinder, alle repræsenterede de russisk kristendom og så at sige alle tilhørte en af de russisk-ortodokse kirker.

I det mindste en halv snes deltagere fra Frankrig, Italien og andre vestlige lande var direkte engageret i kontaktvirksomhed med den russiske kultur, enten ved et universitetsinstitut eller i økumeniske centre. Ukraines, Hvideruslands og Serbiens kristne sag blev talt af hver

Kardinal Paul Poupard. Foto Kluge.

én deltager, medens den kendte leder af den kristne opposition i Rumænien, fru Doîna Cornea, af ukendte grunde ikke var kommet. Hendes beretning om undertrykkelsen af menneskets værdighed i et umenneskeligt politisk system blev oplæst af kardinalen, og der blev afsendt et telegram med beklagelse, som man håbede ville blive kendt i Rumænien, i tilfælde af, at hun var blevet udsat for hindring i udrejsen. Fra Saloniki kom en repræsentant for et teologisk forskningsinstitut under det græsk-ortodokse patriarkat.

Af de vestkristne lande inden for den tidligere østblok kom en halv snes deltagere fra Polen, heriblandt nogle som aktivt har deltaget i at forme Polens politiske ansigt de seneste år, som Janus Ziolkowski fra Poznań, som gik ind på nationalismens forhold til kristen kultur; Parlamentets fhv. tals-

mand Andrzej Stelmachowski, Warszawa, talte om de økumeniske problemer i forholdet mellem øst- og vestkirken og de unerede kirker langs med grænselinien mellem dem. Litauen, Ungarn, Tjekkien (ved Prags universitets rektor), Slovakiet, Slovenien og Kroatien var repræsenteret ved hver én deltager, skriftligt bidrag forelå fra Estland.

Genopbygning uden fordomme

Mønstrer var stort set det samme over det hele: et forsøg på at beskrive den kristne kultur og de kristne erfaringer under kommunismen og den nu indledte genopbygning - i dag med sekulariseringen som stort nyt problem, ikke mindst for de russiske deltagere.

Fra vestlige lande som Tyskland, England, Frankrig, Schweiz og Spanien talte man fortrinsvis om de principielle og overordnede problemer i den kristne kultur. Der var såvel filosofiske som religionspsykologiske og pædagogiske aspekter med. Ikke mindst blev der lagt vægt på den kristne liturgi og dens fælles rødder som sammenbindende kraft mellem alle kirker i øst og vest, således professor Robert Spaemann fra München.

Det var særdeles påfaldende, at det med deltagerne kristne grundholdning i meget høj grad lykkedes at overvinde nationale og konfessionelle fordomme. Det blev igen og igen betonet, ikke mindst

fra russisk side, at de kristne er nødt til at ophøre med indbyrdes uenighed, hvis de skal vidne om de kristne værdier i de forskellige kulturelle rammer, som den ny frigørelse fra kommunismen åbner. Man henstillede indtrængende til bispesynoden om at tage sig af problemerne omkring samarbejdet mellem den katolske og de ortodokse kirker og placeringen af de unerede kirker i den forbindelse. Man ønskede også mere tolerance og forståelse mellem kirkerne, ikke mindst fra vestlig side over for de østlige kirker, man ville i meget højere grad kunne lære af hinanden og hente inspiration fra hinandens bønne- og gudstjenesteliv.

Der blev gentagne gange referet til pavens socialencyklika *Centesimus annus*, endog fra russisk side, hvor man opstillede øn-

sket om at formulere også den græsk-ortodokse kirkes sociallære, og der blev uden tøven fremholdt, at pavens initiativer og tekster møder stor interesse overalt i Ruslands kristne kredse.

Kardinal Poupard betone i sin sammenfatning, at opgaven nu er en ny evangelisering af Europa, at sprede kristen tro og kristent liv til hele generationer af unge mennesker, som ved magtmidler er blevet holdt uden for enhver kristen tradition. Det blev klart sagt fra alle sider, at også de vestlige lande har al grund til at gå i rette med sig selv for den sækularisering, de har bragt over landene ved at fjerne sig fra det kristne grundlag.

Det fromme russiske bondesamfund hører fortiden til

På den anden side var man også klar over, at sækulariseringen i de fhv. kommunistiske lande også hviler på interne faktorer og ikke kun skyldes vestlig indflydelse. Den er tilvejebragt af kommunismen, den har sat dybe spor i hele samfundet og i alle menneskers bevidsthed, og man kan ikke vende

tilbage til tidligere tilstande af uforstyrret traditionel kristen kultur, hvilede på den kristne folkereligiøsitet i et agrarsamfund.

I alt var vidnesbyrdene fra den stærke kristne overbevisning det store og positive resultat af de præsynodale symposium. Man kan håbe på, at mødet bærer frugt i bispesynodens måde at tage sig af de store opgaver, der venter forude. Alle indsendte bidrag bliver straks trykt på originalsproget og på italiensk, og hensigten er, at bidragene skal foreligge til synodens åbning, således at biskopperne kan tage stilling til de mange ny aspekter i forholdet mellem øst og vest.

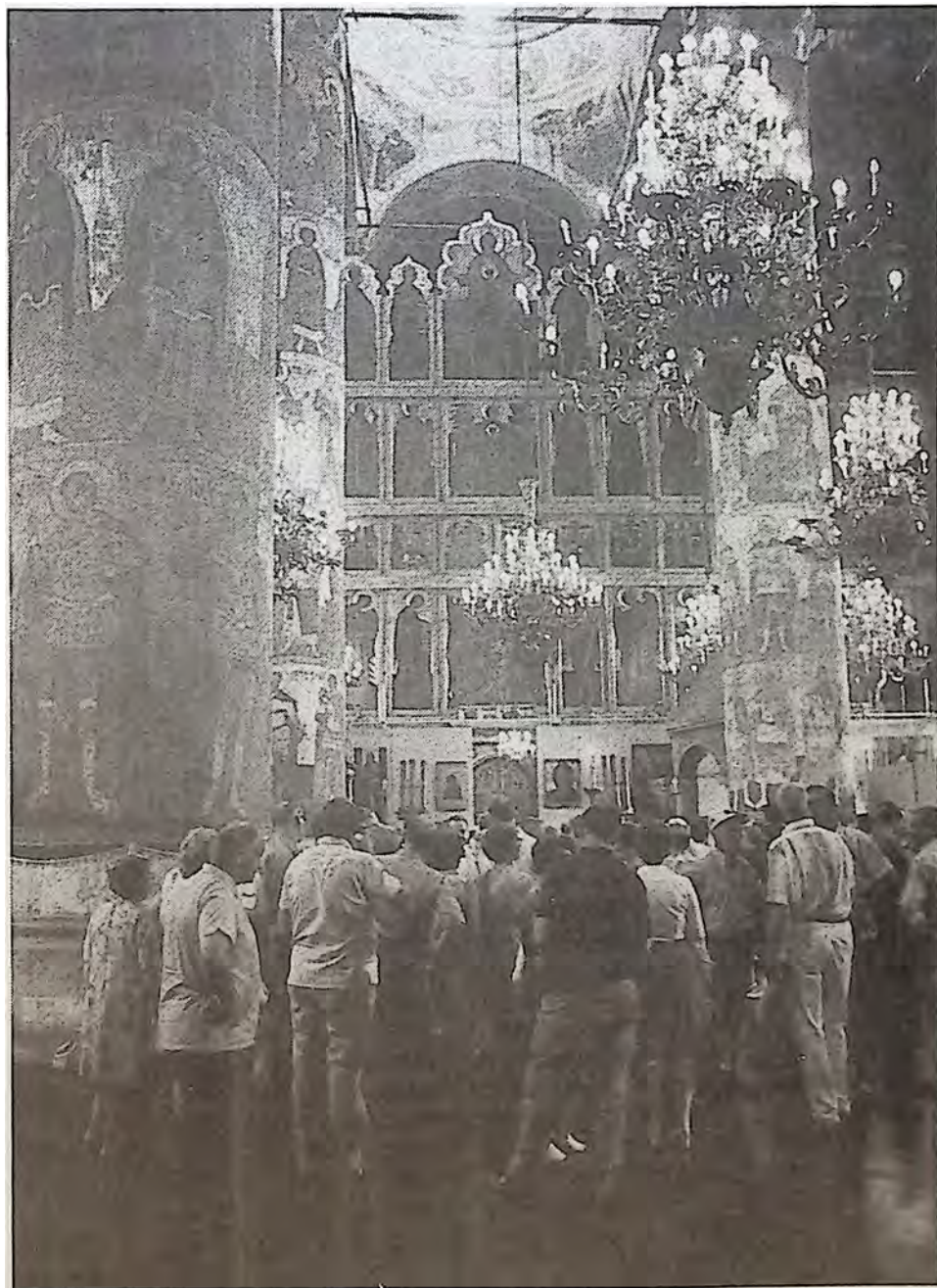
Det var måske ikke et tilfælde, at den tyske katolske arbejderbevægelses store bannerfører, Adolph Kolping, der endog kom Leo XIII.s socialencyklika 1891 i forkøbet, blev saligkåret samme søndag, som symposiet blev indledt. Derudover er det intensive ønske om kristen enhed, både fra øst og vest, et klart signal til biskopperne at vende sig til økumenien på en ny og uddybet måde.

Tore Nyberg,
Odense

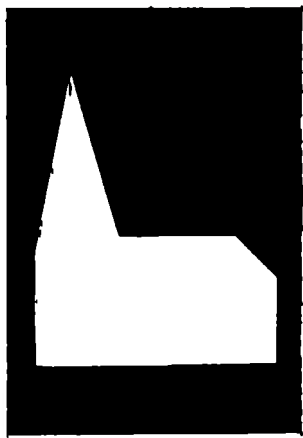
Indrømmer intellektuelle og moralske synder

Rom (KIPA) - På en pressekongress efter afslutningen af kultursymposiet til forberedelse af biskoppernes Europa-særsynode udtaler kardinal Paul Poupard, at symposiet har bidraget til den broderlige forståelse. De europæiske folk er langsomt blevet deres »intellektuelle og moralske synder« bevidst: For det første består den i den illusion, at de er de eneste, som har ret og for det andet i den illusion, at de er bedre end andre folk.

Formanden for »Forening af religiøse russiske Broderskaber«, Valentin Nikitin udtaler, at den fælles kristne arv er det mest naturlige grundlag for en tilnærmelse mellem den russisk-ortodokse og den katolske kirke. Kun ved en fælles indsats af alle kristne, også protestanterne, vil det lykkes at få en dialog med ateismen og overvinde de vanskeligheder, en sekulariseret verden bringer med sig.

Skal de pragtfulde kirker i Kreml igen bruges til gudstjenester med røgelse og kærteos, eller skal de fortsat kun være museer? Endnu et nyt diskussionsemne i Rusland. Foto KNA.

Orientering fra sognene

1.-11. december 1991

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de ulige numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 20, der udkommer 11. december 1991 er mandag den 25. november 1991 for jul og januar 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44.
Andenpræst: Per Dolmer
Tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou.
Tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser:
Kl. 8.00: kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent kl. 10: Højmesse. *Basar* slutter kl. 15.00.
Mandag d. 2. og 9. kl. 14.30: Mini/Midi KUK.

Mandag d. 2. kl. 17.15: Tilbedelsen af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph søstre (Danmarksg. 13) fulgt af Vesper 17.30.

Tirsdag d. 3. og 10. kl. 9.00: Rosenkransgruppen.

Tirsdag d. 3. kl. 19.30: Kor.

Onsdag d. 4. og 11. kl. 19: Messe og åbent hus hos søstre.

Torsdag d. 5. og 12. kl. 19.00: Maxi-KUK.
Fredag d. 6. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.

Søndag d. 8.: 2. søndag i advent kl. 10: Højmesse.

Mandag d. 9.: Marias Uplettede Undfangelse; kl. 19 messe.

Torsdag d. 12.: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet til julefest. Alle er bedt om at bringe en gave (ca. 20 kr.) til bankospil. Tilmelding og videre oplysning fås hos Terese Ryom-Hansen, tlf. 98 16 89 45.

Torsdag d. 12. kl. 19-21: Mariagruppen mødes i Sct. Mariæ Kirkes kapel.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Andenpræst: Per Dolmer.
Tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.

Messe hver søndag kl. 10.

Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.

Fredag d. 6. kl. 16: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 17.

Mandag d. 9.: Marias Uplettede Undfangelse. Kl. 19.00: Messe.

Fredag d. 13. kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messen kl. 17.00.

Lørdag d. 14. kl. 16.00: Tamilsk messe.

Sankt Maria Kirke, Martyrernes Dronning

Bispensgade 67, Hjørring
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg.
Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 14.30: Dansk/vietnamesisk.

Bemærk nyt tidspunkt: Fra søndag d. 1. december er søndagsmesse kl. 14.30.

Søndag d. 1.: Vietnamesisk messe m. pastor Chau kl. 14.30.

Fredag d. 6. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 20.

Mandag d. 9.: Marias Uplettede Undfangelse. Kl. 19.00: Messe.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 8.: 2. søndag i advent. Kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekaffe.

2 Midtjylland nord

Jesu Hjerter Kirke, Randers

Thorsgade 22, 8900 Randers
Sognepræst: Lech Pytlak, tlf. 86 42 97 30.
Træffetid: Kl. 11-12, undtagen mandag.
Søndagsmesser:
Lørdag kl. 14.
Søndag kl. 10.
Hverdagsmesser:
Tirsdag og torsdag kl. 8.15.
Onsdag kl. 18.30. Vi begynder med rosenkransbøn.
Fredag kl. 8.15 i Søstrenes Kapel, Laksegade 4.
Eventuelle ændringer i hverdagsmesserne meddeles ved søndagsmessen.
Lørdag d. 14.: Polsk messe kl. 14 med efterfølgende samvær i præstegården.

Sct. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager.
Tlf. 97 41 41 50.
Søndag d. 1.: 1. søndag i advent kl. 10: Messe med efterfølgende kirkekaffe.
Lørdag d. 7. kl. 10: Sogneundervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12.
Kl. 16.30: Messe på engelsk.
Søndag d. 8. kl. 10: Ingen messe.
Mandag d. 9.: Marias Uplettede Undfangelse; kl. 19.00: Messe.

Hellig Kors Kirke, Lemvig

Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42 eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41; eller Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, 98 12 63 44.
Søndag d. 8.: 2. søndag i advent kl. 10: Messe fulgt af sogneundervisning indtil kl. 12.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, Postbox 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33

Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66

Menighedsrådsformand:

Leo Arlund, 86 17 57 08

Sognesekretær:

Bengt Jensen, 86 13 56 66

Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekaffe) og 17.

Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.

Messe på polsk: Søndag 1/12 kl. 14.

Skriftemål: Helst 1. fredag kl. 18-19, eller efter aftale.

Skolemesser: Hver tirsdag kl. 8.

Mini-KUK: Hver tirsdag kl. 18.30.

Det internationale samvær: Torsdag 5/12 kl. 18.

Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag kl. 14.30.

Menighedsrådsmøde: Mandag 2/12 kl. 19.

Menighedens bodstime: Fredag 6/12 kl. 18.

Retræteaften: Mandag 9/12 kl. 19.

Sogneundervisning: Lørdag 7/12 kl. 10.

Familiemesse: Lørdag 7/12 kl. 10.

Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag kl. 10-12, søndag fra kl. 11-12.

Galleri ved kirken: Samme tid: Ruth Schmidt, naivistisk maleri.

I præsteboligen: Børnenes kunstudstilling 1991, søndage 11-12, mandage og fredage 14-17.

Grundkursus: Lørdag 7/12 kl. 11.

Nikolausfest: Lørdag 7/12 kl. 13.

Skt. Mikael's Kirke, Pindstrup

Ringsø

Præst: Adolf Meister SJ, tlf. 86 13 56 66

Gudstjenesteleder:

Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56

Messe: Søndag 1/12 kl. 10.30.

Skt. Ansgars Kapel, Odder

Holstensgade 25, 8300 Odder

Præst: Piet Reijnders s.j.,

tlf. 86 13 56 66.

Messe: Søndag 8/12 kl. 14.

Sct. Clemens Kirke, Grenå

Thykærsvvej, 8500 Grenå

Tlf. 86 30 97 38

Giro 563 26 68.

Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ,

tlf. 86 18 56 33.

Menighedsrådsformand: Joanna Jensen,

tlf. 86 32 58 13.

Søndagsmesser: Hver søndag kl. 10.30.

Kirkekaffe bagefter.

Hverdagsmesser: Hver onsdag kl. 19.

Rosenkransbøn: Hver onsdag kl. 18.30.

Skriftemål: Onsdage kl. 18.00 eller efter

aftale.

Sostrup

Gjerrild, 8500 Grenå

Cistercienserinder Kloster,

tlf. 86 38 41 11

Priorinde: Moder Theresa, O. Cist.,

tlf. 86 38 42 06

Søndagsmesse: Hver søndag kl. 8.30

Hverdagsmesse: Hverdag kl. 9

Tilbedelse af det Allerhelligste: Hver søndag og alle helligdage kl. 17 og hver torsdag kl. 19.30-21

Alle helligdage, som ikke er søndage og hverdagsmesser, kl. 9.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.

Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Praem.

Messtider:

Søn- og helligdage kl. 9 og 11.

Menighedskaffe efter begge messer.

Lørdag den 30. november: Adventsaften. Under messen kl. 17 optræder vore børn med adventssange. Efter messen fyldigt kaffebord til kr. 15. Andre drikkevarer kan købes. Mens de voksne lærer at lave juledekorationer, der bagefter sælges, er der lykkehjul for børnene. Husk at indlevere tilmeldingsblanketten i god tid.

Tirsdag d. 24., juleaften: Midnatsmesse kl. 24.

Onsdag d. 25., juledag: Messerne som om søndagen.

Torsdag d. 26., anden juledag: Ingen messer.

Religionsundervisning:

Onsdag den 11. og 18. for alle hold. Kl. 16. Den 18. afslutter vi med en messe og lidt festligt samvær bagefter.

Nytårsdag: Messe kl. 17.

Missionskollekt:

Fordelt over tre søndage indbragte missionskollekten 2.307 kr. Det er næsten 8 gange mere end tidligere år, da missions-søndagens kollekt ikke var meget højere end en almindelig søndag. Foromtalen i »katolsk orientering« og især ideen med sparekonvolutterne pr. familie har bevist deres betydning. Tillykke med resultatet.

Ministranter:

De fleste af vore mange ministranter vil helst gøre tjeneste under messen kl. 11. Er der nogle, der melder sig frivilligt til den første messe kl. 9, bedes de kontakte Anna Maria snarest.

Vor Frue Kirke, Silkeborg

Hostrupsgade 16, 8600 Silkeborg

Tlf. 86 82 24 15

Sognepræst: Dominique Tran Duc Thanh

Messtider:

Søndag 10., tirsdag 19.30 (hos Jesu Små Søstre), onsdag 19, torsdag 18. (med efterfølgende tilbedelse), fredag 9.

Rosenkransbøn: Lørdag kl. 10.

Religionsundervisning: Fredag kl. 16-18.

Lørdag d. 30.11.: Julestue i menighedslokalerne kl. 9.00-16.00; Minikuk kl. 10-12.

Søndag d. 8.12.: Adventsfest med højmesse kl. 10 og efterfølgende fællesspisning. Tilmelding nødvendig. Yderligere oplysninger følger!

Torsdag d. 12.: Bodsandagt med p. Piet Reijnders og Dominique kl. 19.

Lørdag d. 14.: Minikuk. Juledekorationer kl. 10-12.

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).

Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelzers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Søndag d. 1.: Kirkekaffe efter højmesser.

Søndag d. 8.: Efter højmassen, katekese over emnet »Advent og jul, det glade budskab« ved Lilian Unmack Larsen.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og kl., 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel:

Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.
Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17. Onsdagsklub hver onsdag kl. 14-17. Alle er velkomne.

Søndag d. 1.: Kl. 10-14: Menighedens julemarked i samlingssalen: Salg af julepynt, julekrybber, håndarbejde m. m. Mini-loppemarked, caféhjørne.
Mandag d. 2.: Kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.
Onsdag d. 4.: Kl. 17-18: Tilbedelse af det allerhelligste sakramente.
Lørdag d. 7.: Menighedens adventsaften i Marias:strenes børnehavn. Messe kl. 16. Fællesspisning. Vi hygger os og laver juledekorationer. Gløgg og æbleskiver.
Mandag d. 9.: Kl. 19-22: Grundkursus i teologi. Del I ka. 7, 8 og 9.
Lørdag d. 14.: Kl. 13: Religionsundervisning. Kl. 14-16.30 K. U. K.

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding
 Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding.
 Sognepræst: Henri Kerkhofs O. Præm.
 Tlf. 75 52 76 01.
 Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.
Messestiderne:
 Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.
 Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Torsdag d. 5. kl. 19: KUK-aften i Oasen: Udover hyggeligt samvær fremstiller vi små hurtige julegaver. Kom og vær med!
Fredag d. 6.: Om eftermiddagen bringer sognepræsten den Hl. Kommunion til de syge. Ønsker De at være med i denne kommuniionsordning, kontakt sognekontoret, tlf. 75 52 76 01.
Husk: Tirsdag d. 17. kl. 19: Bodsandagt med lejlighed til skriftemål i forberedelse af julefesten.

Sankt Knuds Kirke, Fredericia
 Sjællandsgade 50 A, 7000 Fredericia.
 Sognepræst: Raymond Minnaert O. Præm.
 Tlf. 75 92 11 76, bedst mellem kl. 9-12 hver dag undt. mandag og tirsdag. Om tirsdagen er præsten i Vejle (tlf. 75 82 08 93).
Messestiderne:
 Mandag, onsdag og sidste fredag i måneden kl. 8.00. Tirsdag og torsdag kl. 17.15. Lørdag kl. 16.30. Søndag kl. 10.00. Kirkekaffe i menighedssalen hver søndag efter højmessens.

Fredag d. 29.11.: Morgenmesse kl. 8.00. KUK på virksomhedsbesøg (kl. 16.00-18.00).
Fredag d. 6.: Den H. Kommunion bringes til de syge.
Mandag d. 9.: Festen for Marias Uplettede Undfangelse. Messe kl. 16.30.
Fredag d. 13.: KUK laver juledekorationer.

Skt. Nikolaj Kirke, Esbjerg
 Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.
 Sognepræst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag.
 Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.
Gudstjenester:
 Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.
 Søndag kl. 10: Højmesse.
 Md. kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstre (undt. d. 9.)

Onsdag kl. 8: Messe med Laudes. Kl. 16.30: Rosenkrans.
 Torsdag kl. 8.15: Skolemesse.
 Fredag kl. 9: Messe (se dog nedenfor).

Søndag d. 1.: Første søndag i advent, kl. 10: Højmesse. Kirkekaffe.
Fredag d. 6.: Skt. Nicolaus, kirkens værnehelgen, 1. fredag i md. messe kl. 16.30 med efterfølgende tilbedelse indtil kl. 18.
Lørdag d. 7. kl. 16.30: Messe på vietnamesisk. Lejlighed til skriftemål på vietnamesisk fra kl. 14.
Mandag d. 9.: Marias Uplettede Undfangelse (flyttet fra d. 8.), kl. 16.30: Højmesse.

Skriftemål i anledning af julen
 Vietnamesisk: Den 7. dec. kl. 14 hos pastor Chau.
 Polsk: Den 21. dec. kl. 15 hos pater Kazimierz Przybylowicz.
 Dansk: Den 21. dec. kl. 13.30 hos sognepræsten og kl. 15 hos pater Kazimierz.
 Den 23. kl. 16-18 hos sognepræsten eller efter aftale.

6 Sønderjylland

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå
 Søndertorv 1, 6200 Åbenrå
 Sognepræst: Peter Nissen, Mariegade 8, Postbox 368, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11, eller efter aftale.
 Træffes i Åbenrå om mandagen kl. 17-18 på tlf.: 74 62 35 43, eller efter aftale.
 2. præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.
Messestider:
 Søndagsmesse: Lørdag kl. 16.00 højmesse.
Mandag: Kl. 19.00 messe i kirken.
Øvrige hverdage: Kl. 15.00 hos søstre.
Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Lørdag d. 30.11.: 1. søndag i advent. Kl. 16.00 højmesse.
Mandag d. 2.: Messe kl. 19.00.
Lørdag d. 7.: 2. søndag i advent. Kl. 16.00 højmesse.
Mandag d. 9.: Marias Uplettede Undfangelse. Messe kl. 19.00.

Skt. Marie Kirke, Haderslev
 Sognepræst: Peter Nissen
 Mariegade 8, Postbox 368, 6100 Haderslev
 Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11 eller efter aftale.
 2. præst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.
Messestider:
 Søndag: Kl. 10 højmesse.
 Mandag, tirsdag, onsdag og lørdag: Kl. 8.00 messe hos søstre, Aastrupvej 65.
 Fredag: Kl. 17.00 messe i kirken.
Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent. Efter højmessens er der kirkekaffe.
Søndag d. 8.: 2. søndag i advent. Efter højmessens er der kirkekaffe.
Mandag d. 9.: Marias Uplettede Undfangelse. Sangmesse kl. 8.00 hos søstre.

Hellig Kors Kapel, Tønder
 Ribelandevej 41, 6270 Tønder
 Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.
Søndag kl. 17: Højmesse.

Søndag d. 8.: Sogndag, begynder kl. 14.30. Messe kl. 17.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg
 Ringriervej 35, 6400 Sønderborg
 Sognepræst: Peter Nissen, Postboks 368, Mariegade 8, 6100 Haderslev.
 Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11 eller eft. aftale.
 Træffes i Sønderborg om tirsdagen kl. 13-14 på tlf. 74 42 35 85, eller efter aftale.
 Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.
 Tlf. 74 42 35 85, bedst ml. 18-19.
Messestider:
 Søndag: Kl. 9.30 højmesse.
 Mandag, onsdag, torsdag, fredag: Kl. 17 messe på Als Kloster.
 Tirsdag kl. 17 messe i kirken.
 Lørdag kl. 8.00 messe på Als Kloster.
Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 8.: Udvidet kirkekaffe med adventshygge.

7 Fyn

Skt. Albani Kirke, Odense
 Adelgade 1, 5000 Odense C.
 Tlf. 66 12 16 64.
 Præsternes træffetider:
 P. Leo Drzal (sognepræst):
 Tirsdag til fredag kl. 10-12.
 P.K. Przybylowicz:
 Tirsdag og torsdag kl. 10-12.
 Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10.00 samt 16.30.
 1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.00.
 2. søndag: Vietnamesisk messe 14.00.
Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, onsd. kl. 10.30, fr. kl. 19.
Religionsundervisning på skolen:
 Onsdag kl. 16.30: Alle grupperne.
 Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i md. - beg. med messe kl. 9.

Søndag d. 1.: Højmesse kl. 14.00. Derefter adventsfest i skolens gymnastiksal.
Tirsdag d. 3.: Kl. 16-18 Mini- og Midi-KUK.
Lørdag d. 7.: Kl. 14 Seniorklubbens fest. Messe og hyggeligt samvær hos søstre på Bjerregårdsvej 9.
Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 14. Derefter juletræsfest for børnene.
Mandag d. 9.: DKKF kl. 19.30 - Adventsfest.
Torsdag d. 12.: Bodsandagt v/p. Kruk kl. 18.

Skt. Knuds Kirke, Svendborg
 Havnegade 1, 5700 Svendborg
 Sognepræst: J. Kruk.
 Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.
Faste messetider: Søn- og helligdage. Kl. 9.30 højmesse og kl. 11.00 stillemesse.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet og kl. 19.00 aftenmesse; lørdag: Kl. 16.00.

Mandag d. 2.: Rosenkransgruppen holder møde kl. 19.30.
Lørdag d. 7.: Religionsundervisning for børn/alle grupper/og firmandundervisning for unge: Kl. 9.45-11.45.
Mandag d. 9.: Festen for Marias Uplettede Undfangelse. Kl. 19.00 aftenmesse.
 NB: Ingen morgenmesse kl. 6.45!
 NB: Hver søndag i Advent begynder vi højmessens med lysets indtog i kirken med tredobbelt sang: Ecce, Dominus veniet/Se, Herren kommer. Derefter synger vi Det gamle Testaments længselsråb efter Frelseren: Lad, o himle, duggen falde/Rorate, coeli desuper, og så tænder vi lysene på adventskransen.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing:
Søndag d. 1.: 1. sø. i Advent. Messe kl. 15.00.
 Alle i menigheden ønskes en god Advent.

Vor Frelses Kirke, Assens
 Nørregade 3, 5610 Assens.
 Sognepræst: Kazimierz Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.
 Søndagsmesse i december
 D. 1.: Messe kl. 10.00.

8 Lolland og Falster

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov
 Bredgade 47, 4900 Nakskov
 Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
 Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.
Gudstjenestetider:
 Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00, søndag kl. 10.00 (undt. den 8. dec., se nedenfor).
 Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fredag kl. 17.00; onsdag og torsdag kl. 11.30 (undt. onsdag den 4. dec.).

Søndag den 1. december - dåbsoplæring:
 Familierne med børn opfordres til at deltage i højmessens den første søndag i december (den 1. dec.), så børnene kan deltage i dåbsoplæringen under højmessens. Arrangementet er en hjælp for forældrene til at lære børnene den kristne børnelærdom. Mange har taget godt imod tilbuddet. Jesus sagde: »Lad de små børn være; I må ikke hindre dem i at komme til mig; thi Himmeriget hører sådanne til«. (Mat. 19.14).
Søndag den 8. december - velkommen!
 Denne søndag er der ingen gudstjeneste kl. 10.00. Menighedsrådet arrangerer en Adventseftermiddag for hele familien, som begynder med messe i kirken kl. 14. Efter messen samles vi i Kolbestuen, hvor vi under hyggelige forhold med et festligt kaffebord og mange adventssange forbereder os til julen. Vi håber, at vi bliver rigtig mange! Velkommen.

Skt. Birgitta Kirke, Maribo
 Mariagade 4, 4930 Maribo.
 P. Herman Legut, OFM. conv.
 Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.

Messestider:
 Lørdag kl. 16.30.
 Søndag kl. 10.00.
 Adventstiden er en stille måned, hvor vi vil pynte vor kirke i afdæmpede farver, medens vi med længsel venter på Messias' komme og oplever, at Gud mere og mere nærmer sig vort mørke; adventskransen erindrer os om det.
 Lukasevangeliet - som vi hører i det nye kirkeår - skildrer, at vores forløsning mere og mere nærmer sig ved Guds endelige komme (1. søndag i Advent).

Johannes Døber kom til egnen omkring Jordan og forkyndte omvendelsesdåb til synders forladelse, og alle mennesker skal se Guds frelse (2. søndag i Advent).

Lørdag d. 7. bliver der arrangeret et lille spil af vore børn om Sct. Nicolaus. Kom og se under messen kl. 16.30.

Søndag d. 8.: I tilslutning til messen er der Luciaoptog, og efter messen indbydes menigheden til gløgg og æbleskiver i menighedssalen.

Torsdag d. 19.: Kl. 19.30 indbydes menigheden sammen med skolens forældre-kreds til krybbespil i kirken. Det hvide Kor synger, og 6. klasse opfører årets krybbespil. Bagefter er der gløgg og æbleskiver i skolens gymnastiksal.

Organist hver søndag

Vi har vurderet kirkens økonomi; den synes at kunne bære, at vi får organist hver søndag - det håber præsten at kunne fremskaffe.

Lidt statistik:

Døbte: Anne Birgitte Szekeres, »Center Hyldtofte«, Tågerup; Anasan Henrik Ratnakumar, Rødby; Lotte Kiszka Pedersen, Rødby.

Afdøde: Paulina Olsen, Bursø; Helena Steen, »Kildebo«, Sakskøbing; Jan Kruczek, Rødby; Kirsten Yvonne Pedersen, født Mikkelsen, Holme-Ølstrup; Alexander Waclaw, Sakskøbing.

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. Tlf. 54 85 07 39.

Weekendens gudstjenester:

Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16. Søndag kl. 10.

Søndag d. 1.: 1. søndag i Advent. Kl. 10.00 Familiegudstjeneste.

Torsdag d. 5.: Kl. 8.00 Skolemesse.

Fredag d. 6.: 1. fredag i måneden. Kl. 17.00 messe + tilbedelse.

Lørdag d. 7.: Kl. 10.00-12.00 undervisning for børn i 6-12 års alderen.

Søndag d. 8.: 2. søndag i Advent. Foruden højmesse er der polsk messe kl. 11.15.

Tirsdag d. 10.: Kl. 19.15 menighedsrådsmøde. Forud for mødet er der gudstjeneste i kirken kl. 18.30.

Fredag d. 13.: Kl. 19.00 bodsandagt i kirken som forberedelse på den kommende julehøjtid.

9 Sydøstsjælland

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg. Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent.

Søndag d. 8.: 2. søndag i advent.

Menighedskaffe efter messen. Der er lejlighed til at skrive før og efter messen.

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J. Bjerggade 10, 4600 Køge. Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10. Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent. Et nyt kirkeår begynder, og vi begiver os på vej til jul.

Mandag d. 8.: Efter højmesse er der adventsfest i menighedssalen.

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved.

Tlf. 53 72 09 85.

Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.

Faste gudstjenester:

Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.

Højmesse i Vor Frue Kirke kl. 10.

Onsdag d. 11.: Kl. 19.30 julekoncert.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstre. Tlf. 53 61 73 71.

Søndag d. 1.: Ingen messe.

Onsdag d. 4.: Firmandundervisning i præsteboligen kl. 7.50. Skolemesse 8.45.

Søndag d. 8.: 2. søndag i advent. Vi tænder to lys på adventskransen med pater Gregoire kl. 10.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsson, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: P.g.a. manglende agtpågivenhed fra min side, fik jeg indsendt sogne nyt for november til »katolsk orientering« en uge for sent, hvilket umuliggjorde offentliggørelse. Jeg beklager meget! Men nu er vi her altså igen!

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent, det ny kirkeår (år C) begynder.

Kl. 15.00 messe, indledt med indvielse af adventskransen og tænding af dens første lys.

Onsdag d. 4.: Sæsonens 2. sogneaften i menighedshuset i Slagelse, begyndende kl. 19.30.

Søndag d. 8.: 2. søndag i advent, festen for jomfru Marias Uplettede Undfangelse.

Kl. 15.00 højtidelig messe.

Børneundervisning: Søndag d. 1. i forbindelse med messen.

Aften for unge: Fredag d. 6. fra kl. 19 i Slagelse.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således: Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således:

Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.

Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

NB: P.g.a. manglende agtpågivenhed fra min side fik jeg indsendt sogne nyt for november til »katolsk orientering« en uge for sent, hvilket umuliggjorde offentliggørelse. Jeg beklager meget! Men nu er vi her altså igen!

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent, det ny kirkeår (år C) begynder.

Kl. 10.00 højmesse, indledt med indvielse af adventskransen og tænding af dens første lys.

Mandag d. 2.: Månedens 1. mandag. I dag er der, i forlængelse af messen kl. 17.15, fra kl. 18 en times tilbedelse foran det udstillede sakramente. Bøn for præste- og ordenskal. Altsammen i Skt. Montforts kapel.

Onsdag d. 4.: Sæsonens 2. sogneaften i menighedshuset, begyndende kl. 19.30. Mød talstærkt op!

Søndag d. 8.: 2. søndag i advent: Festen for jomfru Marias Uplettede Undfangelse.

Kl. 10.00 højtidelig messe. Under messen optages Karin Rasmussen (Slagelse) i den katolske kirkes fuldstændige fællesskab. Efter messen ønsker vi Karin og hinanden tillykke i menighedshuset.

Kl. 18.15 (NB) højtidelig vesper med fornyelse af kommunitetets indvielse til jomfru Maria og sakramental velsignelse (i Skt. Montforts kapel).

Tirsdag d. 10.: Kl. 19.15 adventsvesper i kirken.

Lørdag d. 14. er december månedens kirkerengøringsdag. Menigheden mødes for at gøre alt rent og pænt i og omkring kirke og menighedshus. Op til jul skal det gøres lidt grundigt. Kom og vær med. Der er opgaver af enhver art. Vi starter kl. 10.30 og slutter af over en kop kaffe, før vi skilles ved 13-tiden. Kom nu og giv et nap med!

Børne- og ungdomsundervisning: Fredagene d. 6. og 13. kl. 18-20.

Aften for unge over 16 år: Fredag d. 6. fra kl. 19.

NB: Allerede nu skal der gøres opmærksom på følgende:

1) **Adventstidens familiemesse** med børnenes Lucia- og Nikolausoptog og efterfølgende adventshygge i menighedslokalerne er i år 3. søndag i advent, altså søndag d. 15. december kl. 10.

2) **Julenat** begynder midnatsmessen kl. 23.55.

3) **Juledag** d. 25. dec., begynder højmesse en halv time senere end normalt, altså kl. 10.30.

11 Midtsjælland

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Søndag d. 1.: Ved højmesse kl. 10 meddeler generalvikar P. Marx Firmelsens sakramente. Efter messen, sammenkomst i menighedssalen.

Onsdag d. 4.: Afholder vi vor årlige adventsaften kl. 19 i kirken. Bagefter festligt samvær.

Søndag d. 8.: Familiemesse kl. 10, tilrettelagt af konfirmanderne.

Mandag d. 9.: Julekoncert ved Papa Bues Jazzorkester og organist Viggo Kanding kl. 19. Koncerten gentages kl. 21.00.

Mandag d. 16.: De ældres julestue. Hvis nogen ikke skulle være kontaktet og/eller trænger til transportmulighed bedes vedkommende kontakte præstegården.

Ledreborg Slotskirke

Messe: Hver søndag kl. 8.30.

Sct. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Jesper Fich, tlf. 42 99 07 28.

Messetider: (se dog evt. ændringer på opslag i våbenhuset).

Søndag: Højmesse kl. 10.

Onsdag: Messe kl. 19.

Torsdag: Messe kl. 16.

Lørdag: Messe kl. 17 (søndagsmesse).

1. fredagsmesse kl. 9 d. 6. december.

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje, Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30 - derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: Søndagene 1. og 8. dec.

Firmelsesundervisning: 7. kl.: D. 5. dec. kl. 16-18. D. 19. dec. kl. 18-21.

Hyggeaften med spisning og film.

Firmelsesundervisning: 8. kl.: D. 5. dec. kl. 16-18. D. 19. dec. kl. 18-21.

Hyggeaften med spisning og film.

Kolping: Lørdag d. 7. Skt. Nicolaus fest kl. 14. Fredag d. 20. juleafslutning kl. 19.30.

Aktiviteter:

Søndag d. 1.: Børnemesse kl. 10.

Fredag d. 6.: 1. fredagsmesse kl. 9.

Lørdag d. 7.: Sct. Nicolausfest kl. 14.

Onsdag d. 11.: Bodsandagt.

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4300 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

NB: P.g.a. manglende agtpågivenhed fra min side fik jeg indsendt sogne nyt for november til »katolsk orientering« en uge for sent, hvilket umuliggjorde offentliggørelse. Jeg beklager meget! Men nu er vi her altså igen!

Lørdag d. 30. nov. åbner vi det ny kirkeår (år C) ved at fejre 1. søndag i advent.

Kl. 15.30 messe, indledt med indvielse af adventskransen og tænding af dens første lys.

NB: Samme lørdag gør vi, før messen, rent i og omkring kirke og menighedshus. Det er menigheden selv, der må sørge for, at alt er rent og pænt ude og inde. Det ville være dejligt og rigtigt, hvis flere fra menigheden ville komme og give et nap med. Vi starter kl. 13.30, og det er altid den sidste lørdag i måneden.

Torsdag d. 5.: Aftenen før månedens 1. fredag er der kl. 19.15 en ordets gudstjeneste med uddeling af den hellige kom-

munion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.
Lørdag d. 7.: 2. søndag i advent: *Festen for jomfru Marias Uplettede Undfangelse*. Kl. 15.30 festmesse.
Lørdag d. 14.: 3. søndag i advent, søndag Gaudete. Kl. 15.30 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolausoptog.
 Efter gudstjenesten *adventshygge* i menighedslokalerne.
Børne- og ungdomsundervisning: Lørdagene d. 30. nov. og 14. dec. i forbindelse med messen.
Aften for unge over 16 år: Fredag d. 6. fra kl. 19 - i Slagelse.

12 Nordsjælland

Den Hellige Families Kirke
 Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød
 Sognepræst: Jacob Muiser.
 Tlf. 42 81 27 96 helst mel. 9-10.
 Præst: Andre Papuga CM
 Tirsdag messe kl. 10
 Fredag aftenmesse kl. 19.30
 Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.
 Tilbedelse af Alterets Hellige Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent, familiemesse.
Torsdag d. 5.: Lejlighed til at skrive for børn og voksne, kl. 16.
Mandag d. 9.: Ældreklubben har Luciafest kl. 13.30.
Torsdag d. 12.: Juleafslutning for religionsundervisningen, kl. 16.
 NB: 1. søndag i advent er sidste frist for tilmelding til medvirken i krybbespillet!

Vor Frue Kloster, Åsebakken
 Høsterkøvej 3, 3460 Birkerød.
 Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.
Søn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 8.20.
Hverdage: Terts og højmesse kl. 7.50.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm
 Marievej 6, 2970 Hørsholm
 Sognepræst: Jacob Muiser
 2.præst: Andrzej Papuga
 Præstebolig: Nordvanggård, Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.
 Tlf. 42 81 27 96.
Søndagsmesser:
 Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.
 Mikkeltorg, Strandvejen 352: Kl. 8.
 Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.
Skriftemål:
 Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.
 Pastor Andrzej Papuga kan træffes i Skt. Hans Kirke hver torsdag fra efter messen og indtil kl. 12.00 og igen samme aften mellem kl. 18 og 19.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør
 Kontor og menighedshus: Nygade 8B.
 Sognepræst Hans Esmark,
 tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent. Vi tænder adventskransens første lys i messen kl. 11.
Tirsdag d. 3.: Pensionist-adventstræf hos søstre kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær. *Børnenes religionsundervisning* nr. 6, kl. 16-17.20.

Søndag d. 8.: 2. søndag i advent. Vi tænder to lys på adventskransen i messen kl. 9.
Tirsdag d. 10.: Messe hos søstre kl. 14.30.
Børnenes religionsundervisning nr. 7, kl. 16-17.20. (sidste i år).

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød
 Kirke og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.
 Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.
 Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent. Vi tænder adventskransens første lys i messen kl. 9.
Tirsdag d. 3.: Messe kl. 18.
Torsdag d. 5.: Messe kl. 18.
Fredag d. 6.: Messe kl. 8.30.
Lørdag d. 7.: Børnenes religionsundervisning nr. 6, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11.
Søndag d. 8.: Messe kl. 11, med Sct. Lucia.
Tirsdag d. 10.: Messe kl. 18.
Onsdag d. 11.: Messe kl. 18.

13 Hovedstads-område NV

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj
 Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på sognekantoret. Øvrige dage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand: Henning Heine-meier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.
 Tlf. 31 74 13 05.
Sædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30. Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 19.00.

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent. Højmesse kl. 10.30. Herefter adventsmeditation i kirken. Til slut kirkekaffe i menighedssalen.
Fredag d. 6.: Tilbedelse kl. 18.30.

Vor Frue Kirke
 Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 tlf. 44 94 76 94.
 Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
 Eng. præst: Carroll Parker O.M.I.
Mettetider:
 Lørdag kl. 17.00.
 Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
Hverdage:
 Onsdag kl. 19.00.
 Torsdag kl. 9.30 (engelsk).
 1. fredag i måneden: Kl. 19.30. (engelsk).
 3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
 Tilbedelse tirsdag kl. 19.30-20.30.
 Skriftemål: Tirsdag kl. 19.00 før tilbedelsen samt før messerne.
Ungdomsklubber:
 Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.
 Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.
Tirsdage:
 Åbent hus hos Skt. Josef Søstre, Primulavej 1, med messe kl. 19.

Torsdag d. 28.11.: Adventsaften kl. 19. Alle er hjerteligt velkomne.
Fredag d. 6.12.: Messe på engelsk kl. 19.30.
Lørdag d. 7.12.: Arbejdsdag kl. 9.00-13.00.
Onsdag d. 11.12.: Messe kl. 19.00. Derefter grundkursus i teologi kl. 19.30.

14 Hovedstads-område NØ

Skt. Therese Kirke, Hellerup
 Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Giro 4 08 38 30.
 Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14.15.
Mettetider:

Søndag: Højmesse kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.
Hverdage: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.

Lørdag d. 7. kl. 15-17: Sognekatekese i kantinen. Emne: Tro.
Søndag d. 8. kl. 9: Familiemesse.
Tirsdag d. 10. kl. 19.30: Bodsandagt ved pater H. Leenders S.J. med lejlighed til skriftemål hos tre præster.

Sankt Knud Lavards Kirke
 Pastor G. Uttenthal Nibler,
 Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
 Tlf. 45 87 77 12.
 Kirkekontor, tlf. 45 87 39 35 kl. 10-12.
Alle lørdage i december er der søndagsmesse kl. 17.00.

Søndag d. 1.: Kl. 9.30 familiemesse og kl. 11.00 søndagsmesse.
Onsdag d. 4.: Kl. 13.00 onsdagsklubben.
Torsdag d. 5.: Kl. 19.00 adventsmeditation. Kl. 19.30 menighedsrådsmøde.
Søndag d. 8.: Kl. 11.00 søndagsmesse med kirkekaffe.
Torsdag d. 12.: Kl. 19.00 adventsmeditation. Derefter voksenstudiegruppe »åbent forum«.

Johanneskirken, Søborg
 Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
 Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
 Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.
 Hver søndag kl. 10: Højmesse.

Skt. Andreas Kirke, Ordrup
 Sognepræst Czeslaw Kozon,
 Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
 Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
 Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
Mettetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdage: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.
Søndag d. 1.: 1. søndag i advent. Kl. 10 latinsk højmesse. I dag indledes År C for søndagenes læsetekster.

Tirsdag d. 3.: Kl. 15 rosenkransbøn hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.

Fredag d. 6.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messetider.

Lørdag d. 7.: Retrætedag. Kl. 10 indledning i menighedssalen, Kollegievej 2A, ved pastor Ebbe Simonsen. Messe kl. 11.30. Se nærmere program i »katolsk orientering«.

Torsdag d. 12.: Kl. 19.30 bodsandagt. Prædiken af pater Henri Leenders S.J. Lejlighed til personligt skriftemål for pater Leenders, sognepræsten og pastor Jørgen Erichsen.

Lørdagene 7., 14. og 21.: Kl. 17-18 lejlighed til skriftemål.

15 Hovedstads-område V

Jesu Hjerter Kirke
 Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
 Telefax 33 25 07 38.
 Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
 Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
 Pastoralassistent:
 Sr. Evelyn Krepele CSJ.
 (Tlf. priv.: 31 24 33 32).

Mettetider:
 Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
 Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18: Italiensk messe.
 Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse.
 Kl. 11.30 dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.
 Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.

Tirsdag d. 3.: Kl. 16 andagt med foredrag om den mexicanske martyr, den salige Pater Michael Augustin Pro S.J. (1891-1927). Kl. 19.30 kirkekoncert med ensemblet »Kontrapunktus«.
Onsdag d. 4.: Kl. 19.30 liturgisk arbejds-kreds.
Fredag d. 6.: Jesu Hjerter Fredag. Tilbedelse af sakramentet kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Lørdag d. 7.: Kl. 14.30-17.30 Nikolausfest - for børn og voksne.
Søndag d. 8.: Kl. 16 messe på ungarsk i huskapellet. Derefter samvær.
Mandag d. 9.: Kl. 19.30 teologisk grundkursus.

Skt. Nikolaj Kirke
 Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre.
 Tlf. 31 78 27 90. (Men se nedenunder).
 Sognepræst: Charles Edwards S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 København F.
 Træffes bedst kl. 10-11, mandag undtagen på Skt. Mariæ kirkes tlf.: 31 71 53 35.
 Fast messetid: Søndag kl. 9.30.
 Eventuelle hverdagsmesser bekendtgøres søndagen før, men der er messe de fleste torsdage kl. 19.00.

Torsdag d. 5. fejrer vi vor Nikolausfest. Vi begynder med messe kl. 19.00.
Søndag d. 8.: Kirkekaffe efter messen.

Sankt Mariæ Kirke
 Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg.
 Tlf. 31 71 53 35.
 Sognepræsten: Charles Edwards, S.J., træffes bedst kl. 10-11 mandag undt. Faste messetider: Søndag kl. 11.00. Hverdage: Mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45; tirsdag og fredag kl. 16.30.

OBS! Ændrede messetider onsdag og fredag.
Søndag d. 1.: Kirken er forhåbentlig genåbnet efter renovering. Højmesse kl. 11.00 ved pastor Kreienbühl og det er hans adventsprædiken, der er emnet for »emne-kirkekafe« efter messen.
Søndag d. 8.: Familiemesse ved pastor Jesper Fich.

16 Hovedstads- område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N.
 Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist.
 Weimargade 7, 2300 København S.
 Tlf. 32 97 37 43.
 Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
 Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N.
 Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
 Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.
Lørdage: Messe kl. 17.
Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.
Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredags messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
 Onsdag engelsk messe kl. 17.

Søndag d. 1.: 1. adventssøndag: Ecce, Dominus Veniet, – se, Herren kommer. Familiemesse kl. 10. Efter messen kommer Skt. Nikolaus med gaver til menighedens børn.
Fredag d. 6.: Kl. 16.30 Bøns- og meditationstime med sakramental velsignelse.
Lørdag d. 7.: Møde for Tro- og Lys-gruppen. Vi starter kl. 13 og slutter med messen kl. 17 – alle er meget velkomne!
Søndag d. 8.: 2. adventssøndag. Højmesse kl. 10. Fransk Messe 11.30 - engelsk kl. 18.
Mandag d. 9.: Maria Immaculata – messe kl. 11.
Tirsdag d. 10.: Tirsdagsklubben mødes efter 11-messen. Vi holder adventsfest. Husk en lille gave. Kl. 19-21 grundkursus i teologi v. sr. Gisela Heitz.

17 Hovedstads- område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering)
 Bredgade 64, 1260 København K.
 Sognepræst Dietrich Timmermann.
 Tlf. 33 13 37 62.
 Andenpræst: Reinhold Sahner.
 Tlf. 33 91 21 56.
 Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
 Søndag kl. 8: Reciteret messe.
 Kl. 10: Højmesse.
Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lørdag kl. 17.00: Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).

Søndag d. 1.: 1. søndag i advent kl. 8. Messe i menighedssalen kl. 10. Højmesse i Skt. Augustins kirke, gregoriansk sang. *Katolsk menighedsplejes Julemarked*
 Indgang fra Australiensvej. Se annoncen.
Onsdag d. 4. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen.
Fredag d. 6. kl. 16.30: Jesu Hjerte messe i menighedssalen, tilbedelse til kl. 18.00.

Lørdag d. 7. kl. 11-16.30 bogmarked i menighedssalen.
 Kl. 17: Messe i menighedssalen.
Søndag d. 8. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustins kirke.
 Bogmarked kl. 9-15 i menighedssalen.
Lørdag d. 14. kl. 17: Messe i menighedssalen.
Søndag d. 15. kl. 8: Messe i menighedssalen.
 Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustin kirke.
 Kl. 19.00 adventsfest på Institut Sankt Joseph, Dag Hammerskjøldsalle.
Onsdag d. 18. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen, juleafslutning.
Lørdag d. 21. kl. 17: Messe i menighedssalen.
Søndag d. 22. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10 højmesse i Sankt Augustins kirke.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S.
 Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, Csr.
 Andenpræst: p. Julian Bodnar, Csr.
 Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19.
 Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.
Faste messetider:
 Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
 Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.
 Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).

Søndag d. 1.: 1. adventssøndag. Kl. 14 familiemesse med efterfølgende adventsfest i den store sal. NB: messen kl. 10 bortfalder.
Onsdag d. 4.: Onsdagsklub. Kaj Rasmussen fortæller om Kolping familien.
Søndag d. 8.: Bodsandagt i forbindelse med messerne.

Skt. Hyacinthus Kirke, Rønne

Østergade 59, 3700 Rønne.
 Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.
 Sognepræst: Erling Brodersen.
 Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.
 Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen.
 Tlf. 56 95 43 69.
 Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick. Tlf. 56 95 08 55.
Søndag i december: Højmesse kl. 10.00.

Onsdag d. 4.: Møde med damerne kl. 14.00 hos søstre. Juleafslutning. Alle er velkomne.

Rosenkranskirken, Åkirkeby

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby.
 Sognepræst: Erling Brodersen.
 Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.
 Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24.
 Tlf. 56 97 42 95.

Lørdage i december: Højmesse kl. 17.00.

Onsdag d. 4.: Møde med damerne kl. 14.00 hos søstre i Rønne. Juleafslutning. Alle er velkomne.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51.
 3900 Nuuk/Godthåb.
 Tlf. 009 299 2 12 75.
Søndagsmesser: Kl. 11.00.
Hverdagsmesser:
 Tirsdage, onsdage kl. 17.15.
 Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.
 Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.
 Lørdage: Kl. 11.00.
Religionsundervisning: Efter aftale.
Kirkekafe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
 Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, Kopenhagen. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

Liturgisk kalender december 1991

1. viol. 1. søndag i advent. (I Ps). Cr. Adv. pf. I. 1. L.: Jer. 33,14-16; Sl. 24,2bc-5ab.8-9.10+14. (Om.: Herre, jeg løfter min sjæl til dig.) 2. L.: 1. Tess. 3,12 – 4,2. Ev.: Luk. 21,25-28.34-36.
 1. søndag i advent indleder tekstrække C.
2. viol. Mandag i 1. uge i advent. (I Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 2,1-5. Ev.: Matt. 8,5-11.
3. viol. Tirsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Frans Xavier, præst, († 1552) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 11,1-10. Ev.: Luk. 10,21-24.
4. viol. Onsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Eller hvid. Johannes af Damaskus, præst og kirkelærer († 749). Adv. pf. I. L.: Es. 25,6-10a. Ev.: Matt. 15,29-37.
5. viol. Torsdag i 1. uge i advent. (I Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 26,1-6. Ev.: Matt. 7,21.24-27.
6. viol. Fredag i 1. uge i advent. (I Ps). Eller hvid. Nicolaus, biskop († 4. årh.). Adv. pf. I. L.: Es. 29,17-24. Ev.: Matt. 9,27-31.
7. hvid. Lørdag i 1. uge i advent. (I Ps). Ambrosius, biskop og kirkelærer († 397) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 30,19-21.23-26. Ev.: Matt. 9,35 – 10,1.6-8.
8. viol. 2. søndag i advent. (II Ps). Cr. Adv. pf. I. 1. L.: Bar. 5,1-9; Sl. 126,1-2ab.2cd.3.4-5.6. (Om.: Herren har gjort store ting imod os, og vi blev glade.) 2. L.: Fil. 1,4-6.8-11. Ev.: Luk. 3,1-6.
 2. vesper til 2. søndag i advent.
9. hvid. Mandag. Marias uplettede undfangelse (h). Gl. Cr. Særl. pf. 1. L.: 1. Mos. 3,9-15.20; Sl. 98,1.2.3ab.3cd-4. (Om.: Syng Herren en ny sang, thi vidunderlige ting har han gjort.) 2. L.: Ef. 1,3-6.11-12. Ev.: Luk. 1,26-38.
10. viol. Tirsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Adv. pf. I. L.: Es. 40,1-11. Ev.: Matt. 18,12-14.
11. viol. Onsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Damasus I, pave, († 384). Adv. pf. I. L.: Es. 40,25-31. Ev.: Matt. 11,28-30.
12. viol. Torsdag i 2. uge i advent. (II Ps). Eller hvid. Johanne Franciska Chantal, ordenssøster, († 1641). Adv. pf. I. L.: Es. 41,13-20. Ev.: Matt. 11,11-15.
13. rød. Fredag i 2. uge i advent. (II Ps). Lucia, jomfru og martyr, († 304) (m). Adv. pf. I. L.: Es. 48,17-19. Ev.: Matt. 11,16-19.
14. hvid. Lørdag i 2. uge i advent. (II Ps). Johannes af Korset, præst og kirkelærer, († 1591) (m). Adv. pf. I. L.: Sir. 48,1.4-9-11. Ev.: Matt. 17,10-13.
15. viol. eller rosa. 3. søndag i advent. (III Ps). Cr. Adv. pf. I. 1. L.: Zef. 3,14-18a; Sl. Es. 12,2-3.4bcd.5-6. (Om.: Bryd ud i fryderåd, thi stor i jeres midte er Israels Helligel!) 2. L.: Fil. 4,4-7. Ev.: Luk. 3,10-18.
16. viol. Mandag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. I. L.: 4. Mos. 24,2-7.15-17a. Ev.: Matt. 21,23-27.
17. viol. Tirsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: 1. Mos. 49,2.8-10. Ev.: Matt. 1,1-17.
 NB: Tidebønnen følger et særligt skema de sidste 7 dage før jul. Særlige antifoner til Zakarias' og jomfru Marias lovsange.
18. viol. Onsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Jer. 23,5-8. Ev.: Matt. 1,18-24.
19. viol. Torsdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Dom. 13,2-7.24-25a. Ev.: Luk. 1,5-25.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 42 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A.), Hans Bogbinders Alle 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A: 5 p.m.
 Sunday: VFK: at 11 a.m. Skt. A: at 5 p.m. SAK: at 6 p.m.
 Tuesday: VFK at 9:30 a.m.
 Wednesday: at 5 p.m. SAK
 First Friday: VFK at 7:30 p.m.

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
 Todos los domingos. A las kl. 12.
 P. Tomás Tirapu Beortegui CsrR.
 Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhagen: Tous les dimanches (du 6.01 au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakramentskirken, Nørrebrogade 27, København N.

Fortsættes side 11.

20. viol. Fredag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Es. 7,10-14. Ev.: Luk. 1,26-38.
21. viol. Lørdag i 3. uge i advent. (III Ps). Adv. pf. II. L.: Højs. 2,8-14. Ev.: Luk. 1,39-45.
 (Petrus Canisius, præst og kirkelærer, († 1597), kan ihukommes.)
22. viol. 4. søndag i advent. (IV Ps). Cr. Adv. pf. II. 1. L.: Mika 5,1-4a; Sl. 80,2ac+3b.15-16.18-19. (Om.: Hærskarers Gud, bring os atter på fode, lad dit ansigt lyse, at vi må frelses!) 2. L.: Hebr. 10,5-10. Ev.: Luk. 1,39-45.
23. viol. Mandag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: Mal. 3,1-4; 4,5-6. Ev.: Luk. 1,57-66.
 (Johannes af Kenty, præst, († 1473), kan ihukommes.)
24. viol. Tirsdag i 4. uge i advent. (IV Ps). Adv. pf. II. L.: 2. Sam. 7,1-5.8b-12.14a.16. Ev.: Luk. 1,67-79.
 Aften. Hvid. Vigilie til Herrens fødsel. (h). Gl. Cr. Jul. pf. 1. L.: Es. 62,11-12; Sl. 89,4-5.16-17.27+29. (Om.: Om Herrens nåde vil jeg evigt synge.) 2. L.: Ap. G. 13, 16-17.22-25. Ev.: Matt. 1,1-25 eller 1,18-25.
25. hvid. Onsdag. Herrens fødsel. (h). Gl. Cr. Jul. pf. Julenat. 1. L.: Es. 9,2-7; Sl. 96,1-2a.2b-3.11-12.13. (Om.: I dag er os en Frelser født, Kristus, Herren!) 2. L.: Tit. 2,11-14. Ev.: Luk. 2,1-14.
 Julemorgen. 1. L.: Es. 62,11-12; Sl. 97,1+6.11-12. (Om.: Lys skal stråle over os, thi i dag er vor Frelser født.) 2. L.: Tit. 3,4-7. Ev.: Luk. 2,15-20.
26. rød. Torsdag. Stefan, den første martyr (f). (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: Ap. G. 6,8.10; 7,54-60; Sl. 31,3cd.4-6+8ab. 16bc-17. (Om.: I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd.) Ev.: Matt. 10,17-22.
27. hvid. Fredag. Johannes, apostel og evangelist (f). (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 1,1-4; Sl. 97,1-2.5.6.11-12. (Om.: I retfærdige, glæd jer i Herren.) Ev.: Joh. 20,2-8.
28. rød. Lørdag. De uskyldige børn, martyrer (f). (IV Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 1,5 – 2,2; Sl. 124,2-3.4-5.7b-8. (Om.: Vor sjæl slap fri som en fugl af faglefængerens snare.) Ev.: Matt. 2,13-18.
29. hvid. Søndag. Den hellige Familie, Jesus, Maria og Josef (f). (I Ps). Gl. Cr. Jul. pf. 1. L.: Sir. 3,2-6.12-14; Sl. 128,1-2.3.4-5. (Om.: Salig enhver, som frygter Herren, og som går på hans veje.) 2. L.: Kol. 3,12-21. Ev.: Luk. 2,41-52. Eller (ad libitum): 1. L.: 1. Sam. 1,20-22.24-28; Sl. 84,2-3.5-6.9-10. (Om.: Herre, salige er de, der bor i dit hus.) 2. L.: 1. Joh. 3,1-2.21-24. Ev.: Luk. 2,41-52.
 Thomas Becket, biskop og martyr († 1170), fejres ikke.
30. hvid. Mandag 6. dag i juleugen. (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,12-17. Ev.: Luk. 2,36-40.
31. hvid. Tirsdag 7. dag i juleugen. (I Ps). Gl. Jul. pf. L.: 1. Joh. 2,18-21. Ev.: Joh. 1,1-18.
 (Silvester I, pave († 335), kan ihukommes).

At de unge må bidrage til at skabe en bedre verden

Kirken tager vare på de unge familier for at hjælpe dem til at opdage og leve deres nye kald og mission. Med det nye ansvar er de, særlig i ægteskabets første år, mere udsat for eventuelle vanskeligheder som dem der skabes af tilpasningen til fællesskabet eller af børnenes fødsel (jf. Familien i den moderne verden 69).

I denne periode, hvor de unge ægtepar måske

også har problemer med de sociale omgivelser og deres professionelle liv, har de behov for hjælp. Ellers kan det føre til separation og endog skilsmisse, når forelskelsen fra forlovelsestiden falmer, fordi den ikke blev støttet af kristne dyder. De finder styrke i ægteskabets sakramente til at udvikle sig og skabe en bedre verden.

De gode kristne ægteskaber påvirker deres omgivelser: slægt og venner, naboer og kolleger og

sogn. Den kristne familie er et billede på kærligheden mellem Kristus og hans kirke ved frugtbarhed, enhed, troskab, tilgivelse og samarbejde hos medlemmerne.

At give et barn liv vil sige at samarbejde med Skaberen om at give et nyt menneske eksistens. Ægtefællerne fremmer den ægteskabelige kærlighed ved den dybe respekt de har for deres barn fra dets undfangelses øjeblik, for dets værdighed og værd

som en person skabt i Guds billede.

I troskab mod legemet som kilde til liv og integrerende del af deres fællesskab som ægtefæller udøver parret en naturlig regulering af frugtbarheden: »Dem betror Herren ansvaret med at synliggøre for alle helligheden og sødmen ved den lov, som forener ægtefællernes gensidige kærlighed med deres samarbejde i Guds kærlighed, som er ophav til menneskeliv« (Humanae Vitae 25).

Den kristne familie åbner sig for andre, især for de fattige, de forsvarsløse, de udstødte, derved bidrager de i enestående grad til solidaritet og udstråler næstekærlighed.

*Det pavelige Råd
for Familien*

Bøger

Under korsets mærke

Det institutionelle og individuelle afspejles i festskriftet for biskoppen

Crux probat omnia - korset er altings prøve. Dette Luther-ord valgte biskop Martensen som valgsprog, da han i 1965 tiltrådte sit nuværende embede. Valgsproget er tillige den titel, man har valgt til festskriftet i anledning af biskoppens 25-års jubilæum.

Korset er da også det gennemgående tema i det våben, som biskoppen fører, og som pryder festskriftet. I det firdelte skjold rummer 1. og 4. felt bispedømmets våben - et kors lagt på to bispestave, afledt af Roskilde stifts middelalderlige symbol. 2. og 3. felt viser Niels Steensens våben, nemlig hjertet med det opgroende kors, som biskoppen har gjort til sit. Våbnet peger således på to væsentlige sider af bispens liv: det institutionelle og det individuelle, begge under korsets mærke. Begge sider afspejles også i festskriftet.

Sproget og økumenien
De sytten indlæg i bogen samler sig i hovedsagen om at give en beskrivelse af biskoppen og hans stift i de forløbne 25 år, bl.a. med særlig vægt på Niels Steensen-sagen og pavens besøg.

Under læsningen slår det én, i hvor høj grad biskop Martensen er et sprogligt menneske. Flere af bidragyderne belyser da også biskoppens særlige sproglige kompetence, bl.a. hans bidrag til udviklingen af dansk katolsk sprogbrug.

Man kunne dog måske savne en nærmere karakteristik af biskoppen som prædikant. Ikke blot er den mundtlige forkyndelse en central del af biskoppens embedspligt. Det er tillige ved prædikenen, at biskoppen i særlig grad bliver personlig nærværende for de troende. Ingen kan være i tvivl om, at

biskop Martensen har ganske specielt rige gaver på dette område, og at de har haft stor betydning for stiftets åndelige liv.

Et andet vigtigt perspektiv i festskriftet er det økumeniske. Det er glædeligt, at flere fremstående teologer uden for Den katolske Kirke har bidraget til bogen. Den bliver herved i sig selv til et bidrag til den økumeniske dialog, som biskoppen har lagt et så stort arbejde i. En nærmere refleksion over *udviklingen* hos biskop Martensen som økumeniker kunne dog nok have været af interesse.

Redaktionens indsats

Der kan næppe være tvivl om, at bogen i fremtiden vil blive benyttet som en art præsentations- og opslagspublikation - et formål til hvilket den på udmærket vis supplerer Katolsk Håndbog for Dan-

mark, som Ansgarstiftelsen udgav i 1983.

Det er lykkedes redaktionskomiteen at få anlagt bogen således, at de enkelte indlæg bliver til noget, der ligner en samlet fremstilling. Hertil kommer, at bogen er let læselig - i hvert fald for det, man tidligere kaldte »et almindeligt publikum«. Når man tilføjer, at festskriftet er et usædvanligt smukt stykke boghåndværk og rigt illustreret, forstår man, hvorfor anmelderen varmt kan anbefale det til anskaffelse.

Ansvar og ære

Den unge pater Martensen skrev i 1963 om en biskops embede: »Det er ham, der har ansvar for evangeliets udbredelse i sit stift, det er ham, der har ansvar for den rene lære og den kirkelige orden i stiftet«. Som biskop har han taget ansvaret; men han har ikke taget æren. Derfor er det godt, at festskriftets redaktion har sørget for, at biskoppen også i denne sidste henseende får, hvad der tilkommer ham!

Crux probat omnia.
Festskrift til biskop Hans L. Martensen.
Redaktion: Kasper Kallan, Sebastian Olden-Jørgensen, Peter Ryom og Jacob Thomsen.

Udgivet 1990 af Den katolske Kirke i Danmark.

I kommission hos Ansgarstiftelsens Forlag.

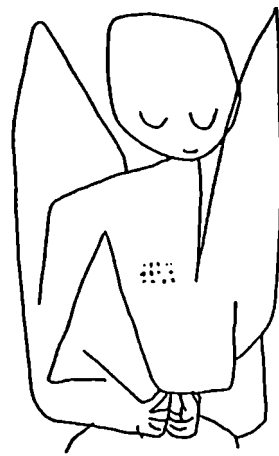
Bertil Frosell

Pris kr. 200.- incl. moms og forsendelse.
Bestilles hos Ansgarstiftelsens Forlag.

Julegave

L.O. Dorn: Udvalgte prædikener. Pris kr. 180.-.

Når lyset brydes«

Bogen kan bestilles hos:
Niels Niels Steensens Kollegium
Sankt Kjeldsgade 3
2100 København Ø
Tlf. 31 20 93 37

Julegaven til nedsat pris:

Billedbogen om pavens besøg i Norden

Hvorfor vente med at købe julegaven til sidste øjeblik, når nu »Pave Johannes Paul II i Norden« - i form af en billedbog - ligger klar til afsendelse. Prisen, der hidtil har været 230 kr., sættes nu ned til 100.- kr. + forsendelse 23 kr.

Billedbogen, der er på 80 sider i A4 format og med 165 fotos, heraf de 100 i farver, gengiver i billeder og tekst pavens rejse i Norden. Vi kan glæde os over messerne på Åsebakken og i Øm, mødet i Skt. Ansgars Kirke og de økumeniske møder i Roskilde og København.

Bogen kan købes eller bestilles hos: »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V. tlf. 31 21 14 44.

Forkynd evangeliet for al skabningen

Bogen indeholder Pavens taler og prædikener under hans besøg i Danmark 6.-8. juni 1989 samt taler til ham fra officielt dansk hold.

Herudover finder man alle taler til og fra paven ved de økumeniske øder og gudstjenester under hele rejsen i Norden.

Bogen kan bestilles hos

Kateketcentralen
Vesterbrogade 28, 3. 1620 København V.
Tlf. 31 24 26 30.

Bogen er nedsat til kr. 60.- incl. moms + forsendelse.

Pave Johannes Paul II besøger Danmark

Genoplev pavebesøget på video

Danmarks Radio har på bestilling af Katolsk Bispekontor fremstillet en videofilm, der omhandler pavebesøget i Danmark 6.-8. juni 1989.

Peter Ryom har redigeret videoen, mens pastor Czesław Kozon har været teologisk konsulent.

Videoen, der varer ca. 1 time, har det hele med: Ankomsten til Værlose Lufthavn, besøget hos dronningen, messen på Åsebakken, mødet med de lutherske biskopper i Roskilde, mødet i Sankt Ansgar Kirke og messen i Øm.

Videoen kan bestilles hos

Kateketcentralen
Vesterbrogade 28, 3. 1620 København V.
Tlf. 31 24 26 30.

Prisen for videoen er kr. 150.- incl. moms + forsendelse.

Orientering fra sognene

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade 4A, 1616 København V.

Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade 5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.

Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.
Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl. 12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte

w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.

Kościół św. Anny, Amager

Hans Bogbinders Alle 2

2300 København S, tlf. 31 58 21 02

Msza św.: Każda niedziela i święto o godz. 12.00

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.

Stenosgade 4 a - 1616 København V.

Tlf.: 31 21 85 88.

Næste messe: Søndag d. 15. september kl. 16 på Jagtvejen 183 - i huskapellet.

Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl. 16 i huskapellet Stenosgade 4A.

Militærdiktaturet i Haiti værre end Duvalier-styret

Port-au-Prince (KIPA) – Det nuværende militærdiktatur på Haiti er efter biskoppen af Jérémie, *Willy Romélus*' vurdering mere grusomt end det daværende styre under *Jean-Claude Duvalier*. Militæret har taget magten på udemokratisk vis og undertrykker folket på den mest forfærdende måde, siger biskoppen i et interview.

Folk bliver arresteret på må og få, hundreder er

blevet myrdet og fattigkvartererne i hovedstaden er ødelagt. Haitis folk venter med længsel på den styrtede præsident, *Jean-Bertrand Aristides* tilbagekomst. Den forhenværende salesianerpræst bragte »sikkerhed og fred« til landet.

Trusler mod gejstlige

Hærens vilkårlighed rammer også kirken, siger

biskoppen. Formanden for Caritas i bispedømmet Jérémie, p. *Eddie Julien* blev arresteret og forhørt en hel dag på en kaserne. Talrige gejstlige er truet på livet – ligeledes modtager bispedømmets radiostation trusler. »Man må regne med, at nogle af de bebudede attentater også bliver udført«, siger Romélus. Han går ind for afskaffelsen af militær på Haiti og oprettelsen af et godt uddannet politikorps.

Om forholdet mellem biskopperne og Aristide mener Romélus, at der har været flere hjertelige møder, og at forholdet er godt. Præsidentens program har gjort et stort indtryk på biskopperne.

Jean-Bertrand Aristide

Jean-Bertrand Aristide der som salesianerpræst havde gjort sig fortjent for unge arbejdsløse fra Haitis slumkvarterer, blev udelukket fra sin kongregation på grund af sin politiske indsats. I foråret blev han med stort flertal af stemmerne valgt til Haitis præsident. Et første kup mod ham mislykkedes, men igen har diktator *Duvaliers* tilhængere i hæren taget magten.

Ny-evangelisering i befrielsens tegn

Kolonial-katolicismen ubrugelig

Linz (KIPA) – Den brasilianske befrielsesteolog, *Leonardo Boff* kræver, at en ny-evangelisering skal stå »i befrielsens tegn«. I den østrigske by Linz kritiserede franciskaneren, at den »romerske kirkes kolonialtradition« blev fortsat i trosforkyndelsen.

Fra monolog til dialog

I stedet for at lade Latinamerika bringe egne kulturelle værdier ind i kirken, bliver »den romerske katolicisme« stadig reproduceret. Latinamerikas første evangelisering stod i undertvingelsens tegn. Derfor skal en ny-evangelisering stå i befrielsens

tegn, og kirken skal gå fra monolog til dialog, siger Boff.

Det er de fattige selv – ofrene – som skal være bygherrerne i denne nye evangelisering. Dialogen med den oprindelige befolknings traditioner må ske i ydmyghed og uden magtapparat. Boff kræver enhed i troen i en mangfoldighed af kulturelle former.

500-året for Amerikas »opdagelse« skal bruges til, at Latinamerika opdager sig selv og genvinder sine værdier og traditioner, mener Boff, der underviser på universitetet i Petropolis i Brasilien.

Familiefest - adventstræf på Magleås

Vi mødes til adventshygge på Magleås søndag den 8. december 1991 kl. 14.00-16.30.

Klokken 16.30 er der mulighed for at deltage i en familievenlig messe.

Der vil blive mulighed for:

- at hygge og snakke
- at synge advents- og julesalmer
- at lave juledekorationer
- at høre julehistorier og kristuslegender
- at danse om juletræet
- og meget andet!!!

Til juledekorationerne kan du gratis få ler, lys, gran og pynt.

Man må gerne tage indesko med - også til børnene.

For de, der vil klippe julestads, er der masser af julepapir.

Giv jer selv og jeres børn en rar oplevelse. Tag også venner og bekendte med.

Det er meningen, at børn og voksne hygger sig sammen. Hvis nogen vil medbringe nybagte småkager, slik, frugt o.a. til fælles bedste, er det helt i orden.

Husk nu! Vi starter med saftvand, kaffe og kager klokken 14.00 og slutter klokken 16.30. Derefter er der messe for dem, der ikke skal hjem straks.

Prisen for herlighederne er 25 kr. for voksne. Alle børn kommer gratis med.

Med venlig hilsen
Jan Lange
kursuskonsulent

Europa i opbrud

Konference for katolske pressefolk i Fribourg

Den internationale katolske presseunion (UCIP)s Europa-afdeling afholdt i slutningen af september en konference for ca. 180 katolske journalister og forlæggere i den schweiziske by Fribourg. Konferencen blev afholdt på byens katolske universitet.

UCIP, der har sit hovedsæde i Genève, er en katolsk, international, ikke-statslig institution, som

er anerkendt af Vatikanet og har afdelinger i 94 lande på 5 kontinenter. Europa-afdelingen har ca. 1000 medlemmer: katolske journalister, forlæggere, professorer og forskere inden for kommunikationsområdet og er repræsenteret i næsten alle lande i Europa.

Konferencens emne var »Europa i opbrud - veje til fremtiden«. Formålet var

dels at informere om det, der er sket i Mellemuropa i den tidligere østblok, og dels at diskutere, på hvilken måde katolsk presse og katolske journalister kan bidrage til et enigt og solidarisk Europa.

Ved konferencen var næsten alle lande repræsenteret, især var Mellemuropa stærkt repræsenteret. Nye navne som Litauen, Slovakiet, Slovenien og Kroatien hørtes, men også Ungarn, Sovjet og Polen havde sendt journalister. Alle 5 nordiske lande var til stede.

Set fra både øst og vest - og Schweiz

På konferencen var der indlæg fra den forhenværende ministerpræsident i Portugal, nuværende direktør for UNESCO, *Maria de Lourdes Pintasilgo*, der talte om »Europa set fra vesten«, fra formanden for Det pavelige råd for Kultur, kardinal *Paul Poupard*, der talte om »Europa set fra et kristent synspunkt«, fra ministerpræsidenten for Slovenien, *Alojz Peterle*, der talte om »Europa set fra østen« og endelig fra den forhenværende schweiziske forbundspræsident *Kurt Furgler*, der talte om »Europa set fra et føderalistisk synspunkt«.

I alle indlæggene udtryktes enighed om folkenes selvbestemmelsesret, solidaritet mellem rige og

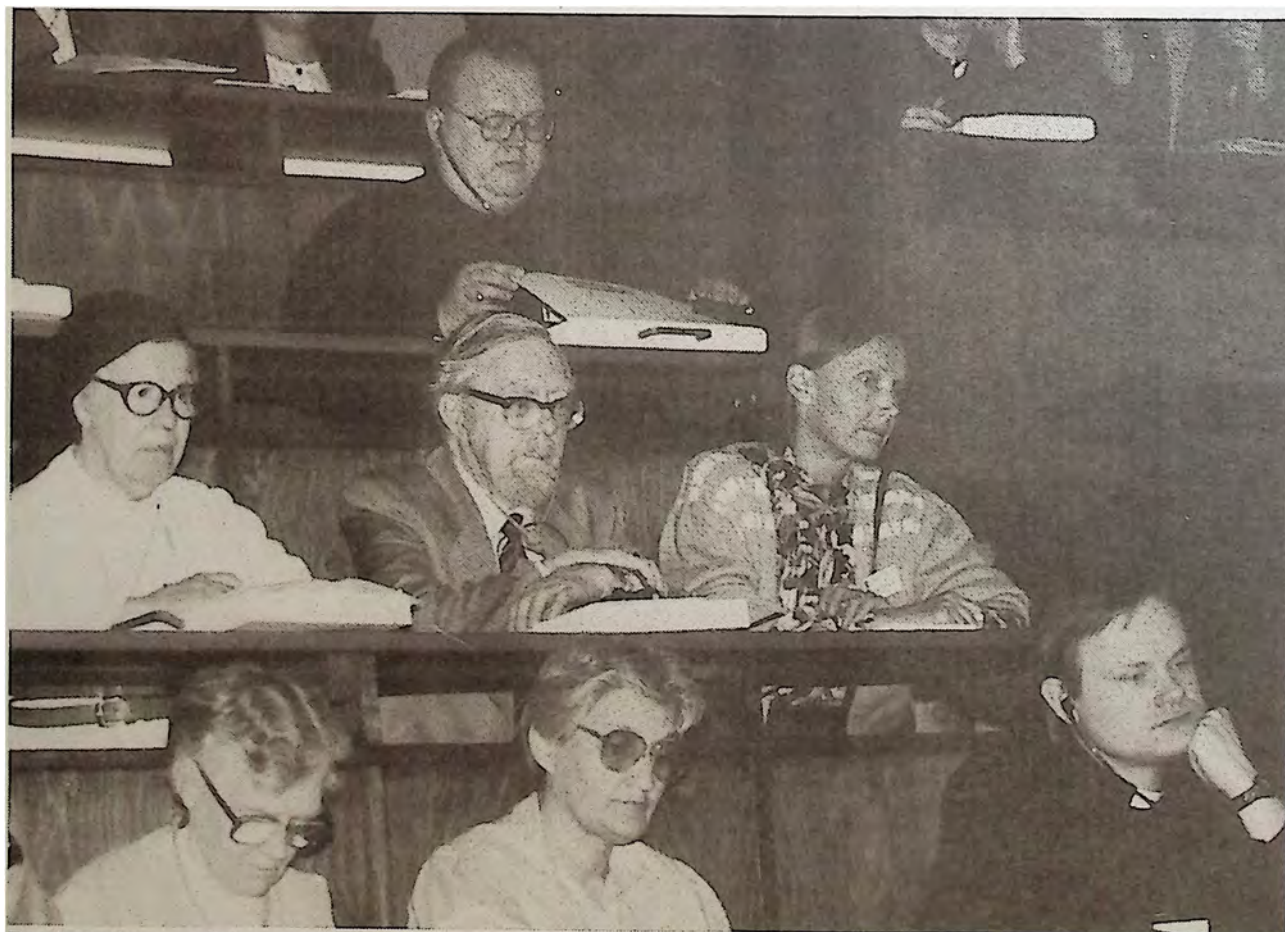
fattige lande i Europa samt en hensigt om ikke at glemme den store verden udenfor. Men under diskussionerne bagefter var det tydeligt, at den praktiske virkeliggørelse af idealerne ikke mødte samme enighed.

Forskellig opfattelse af pressens rolle

Det var interessant, at pressens rolle fortolkedes meget forskelligt i Vesteuropa og Mellemuropa. Hvor vesteuropæiske journalister krævede, at den både fik alle relevante informationer og ret til at bringe dem ud i offentligheden, mente nogle journalister fra den tidligere østblok, at folket ikke var modent til selvstændig stillingtagen. Der var en livlig diskussion om dette, hvor faren for at gå fra en form for censur til en anden blev debatteret.

Ingen politisk enstemmighed

Det var også tydeligt, at der var store forskelle i politisk opfattelse blandt de forsamlede katolske pressefolk. Specielt da den slovenske ministerpræsident opfordrede til hurtig anerkendelse af hans land og hurtig integrering i Vesteuropas økonomi, kom de forskellige opfattelser frem - grænsen gik hyppigt langs det gamle jerntræppe.

Et glimt af de nordiske og baltiske deltagere i konferencen. Øverst finnen *Pentti Laukama*, i midten dominikanersøster *Catharina Broomé*, Sverige, *Torfi Olafsson*, Island og *Unni Klepper Joint*, Oslo. Nederst til højre Estlands eneste katolske præst *Rien Ounapuu*. Foto Kluge.

Biskopper håber på varig fred

Pretoria (KIPA) – Formanden for Sydafrikas bispekonference, biskop Wilfrid Fox Napier af Kokstad, anser »Den nationale fredsftale« for at have gode chancer for at føre til fred. Ved undertegnelsen af traktaten af regeringen, 29 politiske partier, regioner og fagforbund, var den katolske kirke repræsenteret af biskop Ambrose de Paoli, apostolisk delegat i Sydafrika.

Gøre traktaten virksom

Der er et stort pres – både ude fra og inde fra – på alle politikere om at gøre noget mod volden blandt mennesker. De må smøge ærmerne op og forfølge dette mål, siger biskop Napier. Vi vil dog ikke overlade fredsbestræbelserne alene til regeringen, supplerer biskoppen. Bispekonferencen vil overveje, hvilke forholdsregler der kan gøre freds-traktaten virksom i hele landet. De kristne menigheder skal bidrage hertil. Et første skridt vil være at oversætte traktaten til de forskellige sprog, der tales i Sydafrika.

I fredstraktaten er fremgangsmåden i fredsprocessen fastlagt, og den overvåges af en national freds-komite. Desuden garanteres de grundlæggende menneskerettigheder, såsom samvittigheds- tros- og ytringsfrihed samt forsamlingsfrihed. Alle officielle og uofficielle deltagere ved undertegnelsen har forpligtet sig til at gennemføre fredstraktaten, der er den første med deltagelse af alle racer og alle politiske bevægelser, udtaler biskop Napier.

Apartheid er ikke fuldstændig død

Kapstad (KIPA) – Generalsekretæren for Sydafrikas Bispekonference Jude Pieterse har reageret positivt på ophævelserne af sanktioner mod Sydafrika. Økonomiske sanktioner mod Sydafrika er ikke længere nødvendige, siger Pieterse. Formålet med sanktionerne er opnået, idet der har fundet en positiv udvikling sted. Selv om apartheid ikke er fuldstændig død, kan viserne på uret ikke drejes tilbage.

Pieterse appellerede dog til udlandet, at de ville tage hensyn til den sociale dimension, når de genoptog investeringerne i Sydafrika. Situationen på uddannelses- og boligområdet samt sundhedsvæsenet er katastrofal. Hvis nye investeringer ikke bidrager til at formindske efterslæbet på disse områder, vil det føre til politisk ustabilitet og yderligere lidelser for de fattige, udtaler Pieterse.

Den røde stjerne er nu fjernet fra alle kupler på kremis kirker. Foto KNA.

Oprør over bog om hemmelig kirke

Wien (KNA) – Er bedstefaderen Fridolin Zahradnik fra Rychoy en gyldig viet katolsk biskop, som han hævder, eller var han medlem af en »femte kolonne« oprettet af den tjekkiske sikkerhedstjeneste? Disse spørgsmål blev rejst på en pressekonference i anledning af, at bogen »Alle var en pave« af Franz Gansgrigler udkom.

Gansgrigler er glad for, at der nu kommer en offentlig diskussion om emnet i gang. Han stødte selv i sit 2-årige research-arbejde gang på gang på en »mur af tavshed«. Formålet med bogen er at give

»den hemmelige kirke mulighed for at artikulere sig«. Samtidig ønsker han at forhindre, som det forsøges fra forskellige sider, at løsningen af problemet med den hemmelige kirke i Tjekkioslovakiet bliver overladt til tiden.

Hvem har bispeviet ham?

Zahradnik nægter at svare på, hvem der har viet ham til præst og senere til biskop. Vedkommende er

stadig i live og kendt af formanden for Troselærekongregationen, Joseph Ratzinger. Konsekratoren fik tilladelse af den nu med Rom unerede biskop af Presov, Jan Hirka til at præstevie »gifte mænd i den med latinsk ritus græsk-katolske kirkes navn«, udtaler Zahradnik. Dette udsagn bestrides af en tidligere medarbejder hos kardinal Korec, Silvester Krcmery, Bratislava.

Tjekkioslovakiet:

Advarsel mod politisk heksejagt

Den som er uden skyld kaste den første sten

Prag (KIPA) – Ærkebiskoppen af Prag, Miloslav Vlk har fordømt offentliggørelsen af en liste med 100.000 navne på formodede kollaboratører med det hemmelige politi i det kommunistiske Tjekkioslovakiet. Vlk udtrykker frygt for, at en sådan liste vil skade uskyldige mennesker.

Kun de »små fisk« bliver straffet

En enkelt underskrift afslører ikke, hvor stort samarbejdet har været, eller fortæller om det ydre tryk eller indholdet af de tjenester, der har været ydet, siger Vlk. Offentliggørelsen af en sådan liste kan føre til en heksejagt, og der består den fare, at det er de »små fisk«, der bliver straffet, hvorimod

hovedpersonerne i forbrydelserne unddrager sig retfærdigheden. Renselsen af samfundet følger ikke af sådan en liste, men kun ved indrømmelse af skyld og ved tilgivelse.

Alle har vel klappet

Efter mere end 40 års kommunistisk styre må enhver undersøge sin del af skylden i fortiden og begynde en åndelig omvendelse. »Den, der er uden skyld kaste den første sten«, sagde ærkebiskoppen. Alle borgere har ved mange lejligheder støttet regimet, f.eks. ved at have klappet under en offentlig demonstration.

Abortproblemer i Slovakiet

Prag (KIPA) Det er »meget nødvendigt« at få ændret abortloven har den slovakiske ministerpræsident Jan Carnogursky for nylig sagt i et interview med KIPA's korrespondent i Prag.

Bekymring over de voksende aborttal

Slovaekiets ministerpræsident Jan Carnogursky er bekymret over det voksende antal aborter i Tjekkioslovakiet. Han er dog klar over, at der ikke i øjeblikket vil kunne opnås parlamentarisk flertal for en ændring af abortloven.

Den 44-årige ministerpræsident Carnogursky er katolik. Han er dog realistisk nok til at indse, at den kristelig-demokratiske bevægelse, andre organisationer og sundhedsministeriet må sætte et solidt oplysningsarbejde i gang for at skabe et bredt grundlag for en ændring af den nuværende meget liberale lov.

Den katolske kirke

må være mere tolerant Carnogursky opfordrer den katolske kirke til større tolerance. Den må gøre sig fortrolig med nutidens pluralistiske samfund og tilpasse sit pastorale arbejde dertil. Kirken må være »elastisk« og vise en »blanding af tolerance og fasthed«, betonedes han.

Kroatisk katolikker protesterede søndag den 27. oktober på Peterspladsen i Rom mod den meningsløse krig i deres land. I midten genkendes den kroatisk biskop Joseph Uhač. Foto KNA.

Vaskeri som u-landsbistand til plejehjem i Columbia

Af Stefan Katic

Masser af knofedt og koldt vand. Sådan vaskes tøjet på alderdomshjemmet »El Cottolengo« en snes kilometer udenfor den colombianske by Cali. Vaskearbejdet tager lang tid, især da snavsetøjet kommer fra hjemmets 520 beboere, hvoraf mange har svært ved at holde sig rene.

Vasketøjet soltørres. Overalt ligger her vådt tøj spredt ud over græsplænerne, og ved hele den lange række af vaskepladser gnubbes og skrubbes og vrides vasketøj helt til skumringstid. Det er beboerne selv på Cottolengo, der tager sig af tøjvask, madlavning og ren-

gøring sammen med seks dominikanersøstre og en lille håndfuld frivillige hjælpere.

Personalet har nok at se til, ikke mindst fordi mange af beboerne også er mentalt handicappede og har meget svært ved at klare sig selv. Det er småt med personale, da penge til drift af hjemmet må samles ind privat.

Statslige alderdomshjem findes ikke i Colombia. Var det ikke for El Cottolengo, ville hjemmets beboere være henvist til at flakke om i Calis gader og ernære sig som tiggere eller affaldssamlere på lossepladsen.

Slut med vaskebræt og koldt vand

Sundhedsklinikker. Landbrug. Alfabetisering. Fødevarehjælp. Det er vel nok de billeder, der danser sig på nethinden for mange, når de hører ordet »u-landsbistand«.

Naturligvis er der stadig behov for, at der overføres ressourcer fra vor del af verden til at opfylde u-landenes basale behov som mad, sundhed, uddannelse osv.

Alligevel kan det være vigtigt at turde tænke ultraditionelt og gå ind i helt andre typer u-landshjælp.

Et vaskeri, for eksempel. Caritas Danmark har netop overført 140.000 kr. til alderdomshjemmet Cottolengo, så institutionen nu kan indrette et moderne, professionelt institutionsvaskeri. Hermed kan Cottolengo også tilbyde vask til restauranter og hoteller på egnen og på denne måde tjene et kærkomment tilskud til driften.

EF har ydet 50% tilskud til projektet, der er kommet i stand gennem Caritas Danmarks samarbejdspartner i Cali, ærkebiskop Rubiano Sáenz.

Kursus i kristendom og nyreligiositet

»Kristendom og nyreligiositet« er titlen på to weekendkurser, der finder sted henholdsvis den 15.-16. februar og den 14.-15. marts 1992.

Kurserne er arrangeret af S.O.N. (Samarbejdsudvalget Om Nyreligiositet) og de finder sted på Sostrup Slot.

Følgende emner behandles: kosmologi, healing, White Eagle, Østens religionsitet, fremgangsteologi, mormonernes lære, TM og kristendom, kristen meditation, sjælesorg og nyreligiositet, Fadervor og New Age. Foredragsholdere er blandt andre Grethe Livbjerg og Johannes Aagaard.

Program med yderligere oplysninger fås hos: SON c/o DMS, Strandagervej 24, 2900 Hellerup. Tlf. 31 62 99 11.

Plejehjemmet i Cottolengo i Columbia har modtaget 140.000 kr. fra Caritas Danmark til opførelse af et nyt vaskeri. Foto: Knud Kluge.

Råd for Kultur, mens emnet den interreligiøse dialog blev præsenteret på overbevisende måde af den franske franciskaner Jean Gwénolé Jeusset, som har arbejdet indenfor dette felt i 15 år. Efter Gwénolé Jeussets mening repræsenterer Islam efter marxismens fald den største udfordring for de kristne.

Dialogen med islam en opgave

Dialogen med Islam er en opgave, som franciskanerne har fået i arv fra deres grundlægger, Frans af Assisi som under korsfarernes belejning af Damietta i 1219 med fare for sit liv opsøgte sultanen Al-Malik-al-Kamil, som befandt sig inde i borgen.

I stedet for at lade sværdene tale indlod Frans sig på en samtale med sultanen om Gud den almægtige, Skaberens og Godhedens kilde, og han erfarede, at han i sultanen mødte et menneske, som forstod den tale.

Senere skrev Frans i sin Leveregel, at de brødre, som ønskede det, skulle drage ud og slå sig ned blandt muslimerne og med deres livs vidnesbyrd bekende sig som kristne. I Europas nye multireligiøse samfund kan denne form for dialog helt sikkert vise sig særdeles konstruktiv. De islamiske fundamentalister, sagde Jeusset, findes ikke blandt græsrodderne.

Ransagelse

Kapitlet afsluttede med en opfordring fra Kapucinerne generalforsender til at holde et lignende kapitel om 3 år. »Det europæiske kapitel«, sagde han, »har været en inspiration og en fejring, men mere end noget andet har det været en samvittighedsransagelse«.

Marianne Powell

Franciskanske ledere til møde i Assisi

Ordenssamfundet tæller 1,5 millioner medlemmer

350 franciskanske ledere fra 21 forskellige lande i Europa mødtes til kapitel i Assisi i dagene 15.-22. september. Den franciskanske Ordensfamilie er med sine ca. 1,5 mill. medlemmer kirkens største, og alle ordenens grene var repræsenteret undtagen »Klarisserne«, som lever i streng klausur.

Det er første gang, hele ordensfamiliens lederskab på denne måde mødes til et kapitel. Formålet med kapitlet var en fælles overvejelse af franciskanernes bidrag til et samlet Europa.

De mange oplæg på kapitlet behandlede de traditionelle franciskanske

prioriteringer: broderskab mellem mennesker og i hele skaberværket (hvilket inkluderer økologi), solidaritet med samfundets tabere, retfærdighed. Skandinaviens bidrag lå indenfor dette område, idet Marianne Powell holdt et oplæg om »Retfærdighed og åbenhed over for den tredje Verden«. Desuden behandlede evangelisering og interreligiøs dialog.

Islam en udfordring

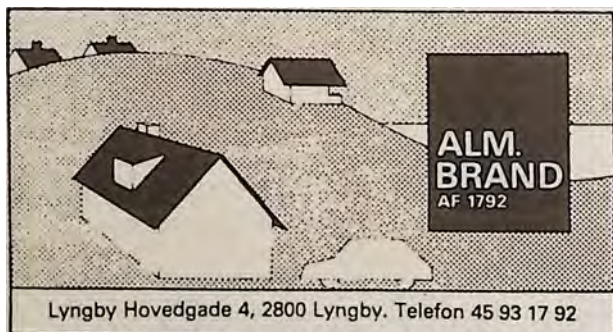
Spørgsmålet om franciskanernes særlige ansvar for udbredelsen af evangeliet blev behandlet af kardinal Paul Poupard, formand for det Pontifikale

Er alkohol et problem i familien?

Vi er certificerede professionelle behandlere, der står parat til at hjælpe dig.

Ring på telefon 53 42 68 00 eller 42 10 77 70

Minnesota Centret
ODDEN

Lyngby Hovedgade 4, 2800 Lyngby. Telefon 45 93 17 92

Døde

R.I.P.
Kirsten Elmélund

* 23. maj 1930
er efter lang tids sygdom stille sov ind den 14. november 1991.

Begravelsen fandt sted mandag den 18. november fra Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød.

Møder og arrangementer

Der indbydes til
RECEPTION

i anledning af udgivelsen af den internationale Steensen-Årbog,
Stenonlana - nova series 1,
torsdag den 12. december kl. 16 i Englesalen,
Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 b.
Alle er velkomne.

20. Mor Teresa Julebasar i Roskilde

Den 20. Mor Teresa basar på Skt. Josefs Skole i Roskilde afholdes

fredag den 29. november kl. 16-21
lørdag den 30. november kl. 10-14
søndag den 1. december kl. 10-13

i skolens store gymnastikhal. Skolen ligger på Frederiksborgvej 10 lige over for den katolske kirke, Skt. Laurentii Kirke, hvor der i øvrigt er højmesse om søndagen kl. 10.

Alle er hjertelig velkomne til basaren, hvor der er julegaveboder, tombola, loppetorv, U-landsbod, gran-blomsterbod, salg af gløgg, kaffe og hjemmebak m.m.

Skolen modtager stadig gerne ting og søger til boderne.

De kan sendes til »Mor Teresa basaren, Skt. Josefs Skole, Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde«.

I anledning af, at det er den 20. Mor Teresa basar på skolen, kommer Maja Holst, formanden for Aktion Børnehjælp, fredag aften kl. 19 og fortæller om sit ophold hos Mor Teresa for nogle år siden.

Alle interesserede er hjertelig velkomne.

Julemarked 1991

Katolsk Menighedspleje afholder et stort gigantisk julemarked på Niels Steensens Gymnasium, Australlensvej 38, Kbh. Ø. søndag den 1. december 1991 fra kl. 9.30 til kl. 16.00.

Vinbod, husmodertombola, fiskedam, bamsed, amerikansk lotteri, salg af julekrybber, o.lign. adventskrans og juledekorationer.

Nyhed: Brugt bametøjsbod (0 - ca. 16 år).

Loppetorv, bogantikvariat, julegløgg m. æbleskiver. Restaurationen er åbent hele dagen.

Kl. 9.30: Julemarked åbner.

Kl. 10.00: Højmesse i Skt. Augustins Kirke.

Kl. 11.30: Julebio - kl. 13.00 auktion (eftersyn 11.00-12.45).

Kl. 13.00: Julebio. Kl. 15.00: Jucia-optog.

Kl. 16.00: Tak for I år - og glædelig jul.

Alle er velkomne - gratis entré.

Det sker på Magleås

Ti. d. 3.-on. d. 4.12.: Danmarks Radio.

On. d. 4.-to. d. 5.12.: Undervisningsministeriet.

To. d. 5.-fr. d. 6.12.: Skolehjemmet Skovly.

Fr. d. 6.-lø. d. 7.12.: Sct. Joseph sr. skole Ordrup.

Søndag d. 8.12. kl. 14.00: »Adventstræf«.

Ti. d. 10.-to. d. 12.12.: Jægerspris soc.pæd. sem.

Sø. d. 29.-on. d. 1.1.: »Nytårstræf« v/Jan Lange.

Ma. d. 6.-ti. d. 7.1.: Dansk Røde Kors.

On. d. 8.-lø. d. 11.1.: Dansk Fysioterapeutforening.

Lø. d. 11.-sø. d. 12.1.: Dansk S.T.O.K.

Ti. d. 14.-on. d. 15.1.: Søllerød kommune.

Fr. d. 17.-lø. d. 18.1.: Sct. Joseph skole, Ringsted.

Fr. d. 17.-lø. d. 18.1.: Dansk Realskoleforening. Bestyrelsesmøde.

Lø. d. 18.-sø. d. 19.1.: Dansk S.T.O.K.

Ma. d. 20.-to. d. 23.: Skoleledertrætte.

Fr. d. 24.-lø. d. 25. 1.: Frøbel Seminariet.

Fr. d. 24.-sø. d. 26.1.: Retraite v/sr. Emma Martensen.

On. d. 29.-to. d. 30.1.: Socialforskningsinstituttet.

Fr. d. 31.-lø. d. 1.2.: Socialchefforeningen.

DUK-kalender

Åbent Hus med julehygge tirsdag den 17.12. 1991 kl. 15.00-17.00 på Sekretariatet.

Nytårslejr den 27.12. 1991-1.1. 1992 på Øm for unge over 16 år samt børn ifølge med voksne.

Pris kr. 550,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog kr. 175,00 for dem over 25 år). Lejren er overtegnet.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Academicum Catholicum

Indbyder til foredrag med musik om

katolsk liturgisk julemusik

fra middelalder og renaissance, ved Peter Ryom dr. phil. onsdag den 4. december kl. 20 i Englesalen, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B.

Alle er velkomne.

Jul er mere og andet end juleræs

Lørdag den 7. december holdes en retrætedag på festen for Den uoplyttede Undfangne. Det er samtidig en fordybelse i adventstiden og julefesten.

Emnet er: Maria Nådens Moder.

Alle bønsgupper og interesserede er velkomne. Retraeteleder er pastor Ebbe Simonsen. Stedet er Skt. Andreas Kirke, menigheds-salen, Kollegievej 2, Ordrup. Vi begynder kl. 10 med 1. oplæg, ca. kl. 11 rosenkrans, herefter messe.

Der serveres en fælles middag, hvortil drikkevarer kan købes.

Herefter 2. oplæg, og vi slutter med en sakramental tilbedelse/velsignelse.

Af hensyn til middagsmaden bedes I tilmelde jer senest den 2. december til: Sr. Mikaela OSB, St. Lioba Kloster, Jens Jessensvej 7, 2000 F., tlf. 31 71 48 72, bedst ml. 9-12.15.

Tilmelding forpligter ikke til deltagelse i hele retrætedagen. Pris ca. kr. 30,- alt incl., senest mandag den 2. december.

Jule-bogmarked

Skt. Ansgars menighed holder i menigheds-salen, Bredgade 69

stort udsalg af antikvariske bøger

lørdag den 7. december kl. 11-16.30, messe kl. 17.

Søndag den 8. december, kl. 8 messe, derefter bogsalg indtil kl. 15.

Indtjeningen går ubeskåret til restaureringen af Skt. Ansgars Kirke.

Støt din domkirke - køb her dine spændende julegaver.

Assisi 7.-17. juli 1992

Pilgrimsrejse til Assisi og de franciskanske steder i Umbrien og Toscana. Togrejse og klosterophold. Henvendelse:

Marianne Powell,
Egegårdsvej 46,
Helsted,
8900 Randers
Tlf. 86 42 39 53

inden 1. februar 1992.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

Radio Steno - katolsk lokalradio

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 Mhz. Magasinprogram med aktuelle indslag. Telefonprogram - lytterne kan ringe ind:

2.12.: »Er dialog mellem kristne og muslimer mulig?« v/bl.a. Lizzie Rasmussen.

9.12.: »Erhvervsetik« v/bl.a. B. Bévorthe.

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 Mhz.

Vekslende programmer, bl.a.:

28.11.: Litteraturredaktionen om advent v/pater Georg Heggum;

5.12.: Bibelredaktionen om adventstekster i GT v/Lars Kruse-Blinkenberg;

19.12.: Om antifoner v/sr. Hildegaard Madsen.

Ugens gæst hver torsdag kl. 14.30.

Arbejde søges

Katolsk, teknisk korrespondent i tysk søger arbejde. Alt arbejde har interesse.

Tlf. 75 93 11 44

Testamente

til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsatte den som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekontoret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Storkøbenhavn. Gratis for begge parter formidles kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De at udleje eller leje - ring til Katolske Menighedsplejer 33 15 23 03.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153

31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:

Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på
39 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Begravelsesforretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald også anmeldelse til skifteret, sygesikring, fagforening m.m. Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Njelsen

Amagerbrogade 155
Osterbrogade 226
Filial: Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES-FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelser og bisættelser ordnes smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!

Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal, Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf. 31 29 08 11.

Aut.
elinstallator

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Malermester VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester
Bernhardt Christiansen
Solbærvvej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

MØBLER

Søger De kvalitetsmøbler, så aflæg vor forretning et besøg og se vort store udvalg i reoler, opholds- og spise-stuer.

ANDERS SVENDSEN
Nordre Frihavsgade 13
København Ø.
Tlf. 31 26 60 70

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat
- den Registrerede Revisor rådgiver
REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. OLSGADE 10
4000 ROSKILDE . 42 35 10 35

Hellere Steensen end Marx

Catholic Herald medde-
ler, at en gade i Schwerin-
Teterov i det tidligere Øst-
tyskland nu får navn efter
biskop Niels Steensen.
Hermed foretrækker byen
Niels Steensen fremfor
Karl Marx, efter hvem ga-
den tidligere var navngi-
vet.

Støtter AIDS-syge

London (KIPA) – Flere
anglikanske og katolske
biskopper har underskre-
vet en solidaritetserklæ-
ring for AIDS-syge, hvil-
ket har udløst en heftig
kritik fra konservative po-
litikere.

Blandt underskriverne
på »Erklæring om rettig-
hederne for mennesker
med HIV og AIDS« er
den anglikanske kirkes
primas, ærkebiskoppen af
Canterbury Robert Carey
og den katolske ærkebi-
skop af Liverpool Derek
Worlock. I teksten kræves
fuld borgerret for alle med
HIV-smitte og AIDS, sær-
lig retten til frit erhvervs-
valg og fri adgang til medi-
cinsk og social hjælp.

Den apostolske pronun-
tius i London, ærkebi-
skop Luigi Barbarito udtal-
er i relation til erklærin-
gen, at kirken hilser initi-
ativer velkommen, der
støtter AIDS-syge og
HIV-smittede, især sådan-
ne, som giver åndelig
hjælp i et klima af tillid og
forståelse.

Skt. Januarius blev halshugget 19. september år 305. Hans blod opbevares i en ampul i domkirken i Napoli. Foto KNA.

Skt. Januarius blodunder genskabt i laboratorium

Kardinal Felici, Helgenkåringkongregationen tror personligt på blodunderet

Pavia (KIPA) – Den helli-
ge Januarius' blodunder er
blevet genskabt i et ke-
misk laboratorium.

Tre kemikere ved Pavi-
as universitet har blandet
en gelatineagtig masse,
som bliver flydende ved en
let rysten. Det drejer sig
om en filtreret blanding af
kalciumkarbonat og jern-
hydratklorid. Opskriften
har de fundet i et tysk
apotekertidsskrift fra
1923.

Præfekten for Helgen-

kåringkongregationen,
kardinal Angelo Felici er-
klærer, at det ikke er hans
opgave at kommentere vi-
denskabelige eksperimen-
ter, men at han personligt
tror på blodunderet. Den
napolitanske kardinal Mi-
chele Giordano udtaler, at
kristen tro ikke grunder
sig på dette under, men på
evangeliet.

Domkirken i Napoli

Januarius (San Gennaro
på italiensk) blev halshug-

get d. 19. september 305
under kejser Diokletian.
Hans blod opbevares i en
ampul i domkirken i Na-
poli. Normalt er blodet i
fast form, men siden mid-
delalderen bliver det fly-
dende en gang imellem,
sædvanligvis d. 19. sep-
tember, d. 16. december
og lørdagen før den første
maj-søndag.

Kirken tolererer »blod-
underet«, men har aldrig
taget officiel stilling til det.

Adolf Kolping saligkåret

Banebryder for rundskrivelser

Rom (KIPA) – Pave Jo-
hannes Paul II har ved en
højtidelig gudstjeneste på
Peterspladsen 27. oktober
saligkåret den tyske præst
Adolph Kolping
(1813-1865). Paven beteg-
nede grundlæggeren af
Kolping-værket som »ba-
nebryder og forløber for
de store pavelige socialen-
cyklikaer«. Saligkåring-
processen startede i 1934.
Der er ikke tilskrevet Kol-
ping noget under.

Adolph Kolping var det
4. barn af 5 i en fattig
fårehyrdefamilie. Han fik
en solid grundskoleuddan-
nelse og var stærkt præget
af sit religiøse hjem. Han
blev skomager, da der ikke
var råd til, at han kom i
gymnasiet. Han forsøgte
at komme ud af håndvær-
kerens hårde liv ved at
søge videre uddannelse. 28
år gammel fik han studen-
tereksamen og studerede
derefter teologi. 32 år
gammel blev han præstevi-
et.

Katolsk Svendeforening

I Köln grundlagde han i
1849 Den katolske Sven-
deforening. Der fulgte
hurtigt foreninger efter i
Düsseldorf, Aachen,
Bonn og Koblenz. På rej-
ser til Østrig, Ungarn,
Kroatien, Frankrig og
Schweiz udbredte Kolping
og hans svende ideen. 1856
opstod den første Svende-
forening i USA. Senere
skiftede foreningen navn
til Kolping-værket.

Kolping var ingen teore-

tiker, men en praktiker.
Han analyserede en situ-
ation og overvejede, hvor
han kunne sætte ind med
sin hjælp til selvhjælp. I en
prædiken spurgte han:
»Men hvad hjælper det at
klage og sukke over det
onde, hvis der ikke bliver
lagt hænder til for at for-
hindre det?« Han lagde
hænder til, og han fandt
jævne folk og indflydelses-
rige borgere, der hjalp
ham.

Han så også, at den
personlige hjælp ikke var
tilstrækkelig til at hjælpe
de forarmede arbejdere,
men at regulerende love
ligeledes var nødvendige
for at løse de sociale pro-
blemer. »Denne slags pro-
blemer løses ikke i nåde og
barmhjertighed, men i ret-
færdighed«, udtalte Kol-
ping det år, han døde.

Uddannelse og aktion

Kolping-værket forstår
sig som et »uddannelses-
og aktionsfællesskab til
udfoldelse af den enkelte i
et stadig ændret sam-
fund«. På verdensplan er
det katolske socialforbund
repræsenteret i 40 lande og
har ca. 370.000 medlem-
mer, organiseret i såkaldte
Kolping-familier. Grup-
perne arbejder især på lo-
kal- og menighedsplan.
Som målsætning nævner
forbundet »at kvalificere
sine medlemmer til at hæv-
de sig som kristne i ver-
den: I erhverv, familie,
kirke, samfund og stat«.

Ny økumenisk patriark af Istanbul

Istanbul (KIPA) – Metro-
polit Bartholomaios er af
Den hellige Synode blevet
valgt til ny økumenisk pa-
triark af Konstantinopel.
Dermed er den 51-årige
metropolit blevet æres-
overhoved for verdensor-
todoksien, der tæller over
300 millioner ortodokse

kristne. Han efterfølger
patriark Dimitrios I, der
døde for nylig.

I modsætning til
patriarkvalget i 1972 har
de tyrkiske myndigheder
ikke forsøgt at lægge pres
på synoden i denne om-
gang. Indsættelsen fandt
sted d. 2. november i
Istanbul. Bartholomaios
anses for at være en ven af
den katolske kirke.

Bartholomaios Archon-
donis blev født i 1940, og
studerede teologi i Chalki,
München, London og Pa-
ris, og han læste kirkeret
ved det pavelige Gregori-
ana universitet i Rom. I
1970 blev han præsteviet, i
1973 metropolit i Phila-
delphia i USA, og i 1990
valgte Den hellige Synode
ham til metropolit i Chal-

cedon (Kadiköy).

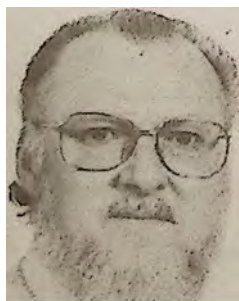
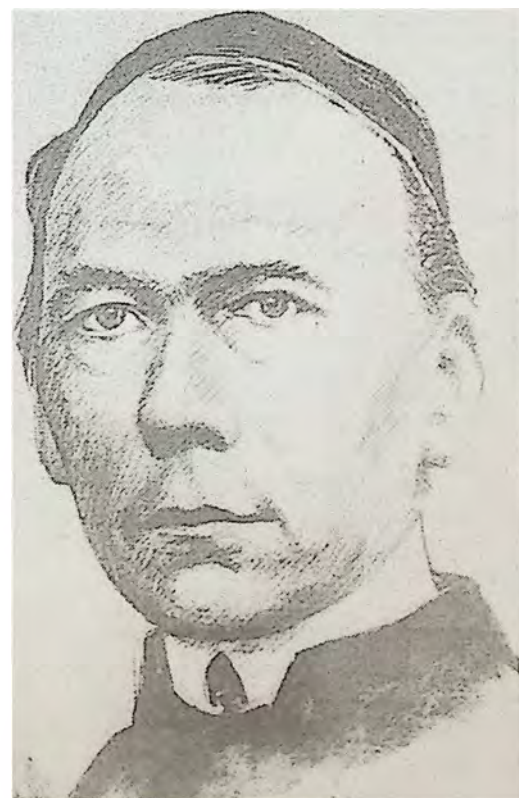
Den ny økumeniske pa-
triark er medlem af cen-
tralkomiteen af Kirkernes
Verdensråd og æresmed-
lem af den økumeniske
institution »Pro Oriente«.
På grund af sin uddannelse
og talrige internationale
aktiviteter anses Bortholo-

maios som en person, der
er åben for og engageret i
den økumeniske dialog.
Også inden for ortodoksi-
en anses han som en kirke-
leder, der anstrænger sig
for at finde et tidssvarende
engagement for kirken,
uden at forråde traditio-
nens ånd.

Zar-familie saligkåres

Malta (KIPA) – Den sidste
zar, Nikolaj II og hans
familie bliver snart salig-
kåret af det russisk-orto-
dokse patriarkat i Moskva,
meddeler ærkebiskop Ti-
mofei Misjuk Valentin af
Korsun på en interreligiøs
konference på Malta. Ef-
ter biskoppens udsagn dre-
jer det sig om martyrer.

Vatikanet oplyser, at
der kun er få helgener fra
den russisk-ortodokse kir-
ke, der er anerkendt af
den katolske kirke. Efter
katolsk målestok må der
rejses tvivl om zarfamili-
ens martyrium, da morde-
ne på den skete af politi-
ske grunde og ikke af reli-
giøse.

**katolsk
orientering**

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansvh. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin,
Susanne Wogensen og Ruth Plum

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 18.500.

**Næste nummer
udkommer
den 11. december**

Pastoralrådets møde, side 3
Læserdebat om etik, side 4-5
Tidens fylde, side 7
Orientering fra sognene, side 8-15
Bøger, side 16

katolsk orientering

Mellem- og Østeuropa tema på Europa-særsynoden

- Abort, medlidenhedsdrab, sekularisering, nyevangelisering også på programmet

Rom (KIPA) – Abort og medlidenhedsdrab, sekularisering og marxisme, nationalisme og forbrugisme, ny-evangelisering og anti-romersk holdning – der findes næppe det spørgsmål, der ikke berøres i det 46 sider lange arbejdsdokument »Summarius«, som behandles på Europa-særsynoden fra 28. november til 14. december.

I følge generalsekretæren for synoden, ærkebiskop Jan P. Schotte er der ikke tale om en officiel kirkelig skrivelse, men om en sammenfatning af sva-

rene fra en rundspørge til de europæiske biskpekonferencer samt bidrag fra kurien.

Bekender egne svagheder

Første del af dokumentet omhandler svar på situationsanalyser, ny-evangelisering og gensidig bytte af værdier mellem kirkerne i øst og vest. Derefter udelukkes enhver »triumferende selvtilfredshed« over for situationen for kirken i dag. Tværtimod skal kirken erkende og bekende sine egne svagheder og synder. Situationen i Mellem- og Østeuropa efter marxismens fald bliver omfattende beskrevet. For kirken giver dette nye muligheder, men også nye vanskeligheder – især ved

Biskop Martensen deltager i synoden.

at Vestens forbrugisme overføres til øst.

Hvad angår den almindelige religiøse situation findes der selvmodsigende udsagn i dokumentet. På den ene side kan man læse, at der i Europa er »en ny tørst efter religiøsitet«, der ofte breder sig i form af ny-religiøsitet. På linier senere tales der om, at der optræder en »slags religiøs træthed« i Vesteuropa. »Ny tørst« eller »træthed« – hvad passer?

I svarene fra biskpekonferencerne henvises der hyppigt til de negative følger af pluralisme og sekularisering: værdiernes forfald, som udtrykker sig i livsfjendtlige holdninger som faldende fødselstal, abort, medlidenhedsdrab og stofmisbrug. Samtidig findes et dybtfølt krav om værdier, der dog ikke automatisk stemmer overens med kristne værdier. Hyppigt skærer de troende en Kristus til efter eget snitmønster. Som løsningsmodel har ungdoms- og familiesjælesorg forrang – man ønsker at prioritere opdragelse til en »kristen personlighed«.

Fortsætter på bagsiden

Gengifte fraskilte hører med i kirken

Freiburg im Breisgau (KIPA) - Freiburgs »Bispedømmeforum« har opfordret Freiburgs pastoralråd til at udarbejde pastorale retningslinier for gengifte fraskilte. Det fastslår, at den gengifte fraskilte hører med i kirken.

I udtalelsen foreslås det, at der findes veje til fraskiltes fulde integration i menigheden, og at de får hjælp og vejledning i deres personlige samvittighedsbeslutning, hvad angår modtagelsen af sakramenterne.

Forummet vedtog lige-

ledes med stort flertal, at kvinder skal have tilladelse til diakonatet. Man ønskede, at Freiburgs ærkebiskop Oskar Saier skulle gøre dette synspunkt gældende over for universalkirken. Men teologen Gilbert Greshake mente, at det ville kunne få negative virkninger i forholdet til østkirkene, og ønsket blev frafaldet. Ærkebiskoppen forsikrede, at han ville forlange spørgsmålet teologisk prøvet. Nu, hvor han ikke var »tvunget«, var han friere stillet til at forfølge spørgsmålet.

Man skulle tro, de lange juleforberedelser gjorde det umuligt at glemme julen. Og dog kan man sige, at julens budskab er ved at blive glemt. Julens symboler har fjernet sig fra det kristne budskab. Vi går imellem nissemand og juleglimmer og søger forgæves efter det barn, hvis fødselsdagsfest vi skal fejre, siger biskoppen i sin juleartikel »Tidens fylde«, der opfordrer os til at genfinde den glemte jul. Billedet er et maleri af den etiopiske kunstner Sella Uneto.

Pastoralrådets kirkebidragsudvalg:

Hører din tro til de gratis glæder?

Kampagne om flere bidragsydere genoptaget

Igen i år har pastoralrådets kirkebidragsudvalg indlagt en lille informativ pjece om den katolske kirkes kirkebidragsordning i »katolsk orientering«. Hensigten er at få dels nye kirkebidragsydere og dels få de, der allerede er tilmeldt til at overgå til 10-års erklæringer.

»Hører din tro til de gratis glæder?«, spørges der om i pjecen. I gennemsnit betaler hver katolik i Danmark 300 kr. til kirken i form af kirkebidrag, kollekt eller gave. Kirkebidraget, der er fradragsberettiget, er sat til 2% af den skattepligtige indkomst, og den bedste måde at betale på er ved at tegne sig for en 10-årserklæring, så kan nemlig hele beløbet fratrækkes på selvangivelsen, siges det videre.

»Kun« 750 personer har indtil nu tegnet sig for 10-årserklæringen. De betaler en tredjedel af hele kirkebidraget. I alt er 4.230 katolikker medlem-

mer af kirkebidragsordningen, og de indbetaler samlet ca. 4,4 mio. kr., hvoraf 3,3 mio. kr. går tilbage til sognene.

kk

5 mio. kr. til Norden fra Ansgarwerk

Osnabrück (KNA) – Ansgarværket i bispedømmet Osnabrück har i 1990 støttet den katolske kirke i Danmark, Sverige, Norge, Finland og Island med godt 5 millioner kr.

Som det fremgår af årsregnskabet for 1990 blev den største del af beløbet, ca. 3,3 mill. kr. anvendt til sjælesørgelige opgaver i bispedømmene og ordensfællesskaberne. Videre er der givet tilskud til ud-

dannelse af præstestuderende, udgivelser og anskaffelse af religiøs litteratur, ligesom møder og studiedage for præster, ordensfolk og lægfolk har modtaget tilskud.

Ansgarværket blev oprettet i 1967 af den daværende biskop i Osnabrück, Helmut Hermann Wutler, som en stiftelse til hjælp til den katolske kirke i de skandinaviske lande.

Tager paven til Mekka?

Et af pave Johannes Paul IIs mål i sin embedstid som pave er at rejse til Mekka for som pilgrim »at bede til den ene Abrahams Gud – Abraham, der er far til jøder, kristne og muslimer«, beretter »Catholic Herald«.

Pavens ønske skal være kommet frem på det femte internationale møde for foreningen »Mennesker og religioner« i slutningen af oktober på Malta. Johannes Paul II skal have udtalt sit ønske om at foretage en pilgrimsfærd til Islams hjerte til biskop Pietro Rossano, som før sin død i juni var rådgiver for Vatikanets Kommission for religiøse forbindelser med ikke-kristne religioner.

Muligheden for en sådan pilgrimsfærd var genstand for stor debat på mødet i Malta, fem år efter pavens historiske møde i Asissi med ledere af verdensreligionerne til en dag med bøn for fred.

Malta-mødet udsendte en appel om, at fredskonferencen om Mellemøsten i Madrid måtte ende med, at konflikten i området bliver løst. Det er den første fælles tilkendegivelse fra jøder, kristne og muslimer siden Golf-krigen.

Et af de mest bevægende øjeblikke på Malta-mødet var, da overrabbineren i Haifa og stor-muftien af Cairo, Mohammed Tanta-wy omfavnede hinanden.

»Hjælp Vukovar« står der på den sårede mands gipsben, da han med andre kroater var i audiens hos paven 20. november.

Katolske ordener:

Anerkend Kroatien!

På en pressekonference i Zagreb appellerer foresatte for katolske ordener i Kroatien til international anerkendelse af landet og hjælp til at standse de meningsløse krigshandlinger.

I en erklæring siges det, at den egentlige årsag til konflikten ikke skal søges i fjendskab mellem kroater og serbere, men i at kommunismen søger at overleve i et lille hjørne af Europa.

Videre siges det, at det at tilhøre den serbisk-ortodokse kirke ikke kun er et spørgsmål om religiøs tilhørsforhold, men også om et nationalt. Derimod er

katolikker og muslimer forblevet tro mod deres religion.

En talsmand, jesuitterpræsten Stjepan Kusan oplyser, at det pastorale arbejde næsten er umuliggjort, idet store områder er krigsskueplads: beboelsesområder, vand- og elektricitets-forsyningen, raffinaderier, skoler, hospitaler, børnehaver, alderdomshjem og kirker. 170 katolske sogne kan ikke længere fungere, 120 præster har været tvunget til at forlade deres sogne og 240 kirker er skadede eller ødelagte. Det totale antal flygtninge er nu ca. 400.000. sw

Serbisk patriark:

En adskillelse er bedre end at vi slår hinanden ihjel

Beograd (KIPA) - Overhovedet for den serbisk-ortodokse kirke, patriark Pavle I vil arbejde for de jugoslaviske folks selvbestemmelsesret. Patriarken fastslår, at de jugoslaviske folk frit må kunne bestemme, om de vil leve sammen i statsligt fællesskab eller adskilt. Men dette må ske fredeligt.

Adskillelsen må foregå på en human måde

Retten til selvbestemmelse må ikke undrages noget folk, altså heller ikke det serbiske, understreger Pavle I. Repræsentanter for serbere, kroater og slovenere enedes fredel-

igt i 1918 om at leve i en fælles stat. Hvis de nu er nået til den overbevisning, at det er bedre at opløse fællesskabet, så må adskillelsen foregå på human vis. »En adskillelse er bedre, end at vi slår hinanden ihjel«, siger patriarken.

Etparti-systemet ansvarligt

Kirkeoverhovedet gjorde etpartisystemets volds-herredømme ansvarlig for den nuværende situation. Dette har forhindret løsningen på de nationale spørgsmål. Men efter kommunismens sammenbrud er der kommet en anden yderlighed til, nemlig nationalismen. »Demokratiets principper blev

kun antaget formelt«, beklager patriarken.

Demokrati nødvendigt

Pavle I kritiserer intolerance mellem de 50 partier, der tidligere var i Serbien. Men samtidig betoner han, at et demokratisk flertpartisystem var nødvendigt, fordi det kommunistiske etpartisystem i årtier undertrykte menneskers samvittighed. Den ortodokse kirke havde i perioden været i en vanskeligere situation end andre konfessioner, fordi de serbiske kommunister har undertrykt denne kirke særlig meget, mener overhovedet for den serbiske ortodoksi.

Kardinal Jan Korec om situationen i Slovakiet

70 pct. er katolikker i Slovakiet

(KIPA) - I et interview med KIPA vurderer biskoppen af Nitra, kardinal Jan Chryzostom Korec kirkens situation i Slovakiet 2 år efter »fløjsrevolutionen«.

Korec oplyser, at 3,5 af 5 mio. slovakker ved sidste folketælling har oplyst, at de er katolikker. Dertil kommer en halv mio. evangeliske kristne. Han skønner, at lige siden slavernes apostle, Cyrillus og Methodius for 1000 år siden bragte kristendommen til landet, har den haft dybe rødder i befolkningen.

Den nye frihed har både bragt muligheder og nye risici med sig. Specielt er Korec bekymret over den store uenighed på det politiske område. Inden for det kirkelige område bliver slovakker konfronteret med mange ting, de ikke

tidligere kendte noget til, og som de endnu skal lære at håndtere.

Åbne og flittige præster

Korec finder, at forsoningen mellem præsterne skrider frem, og at der i Slovakiet er åbne og flittige præster. Der dannes nye lægbevægelser og kristne skoler skyder op. Korec sætter især sin lid til skolerne, for efter 40 års kommunistisk styre er der stort behov for kristen uddannelse.

Om Slovakiets uafhængighedsønsker oplyser kardinalen, at »kirken hos os udtaler kun, hvad naturen, den guddommelige ret og pave Johannes Paul II siger om dette spørgsmål«. Slovakker er ikke mindre værd som folk end namibi-ere, litauere og kroater. Hvis selvbestem-

melsen eventuelt skal realiseres skal det foregå lovligt, civiliseret og forsonligt, siger Korec.

Forholdet mellem kirke og stat bliver for tiden defineret og diskuteret. Spørgsmålet om tilbagegivelse af kirkens ejendomme er ikke det vigtigste i den nuværende situation, men skal dog ikke undervurderes ud fra et moralsk og praktisk synspunkt, slutter kardinalen.

Ærkebiskop: Husak skriftede hos mig

Prag (KIPA) - Ærkebiskoppen af Trnava, Jan Sokol bekræfter, at den tidligere tjekkoslovakiske præsident, Gustav Husak har forsonet sig med den katolske kirke, skriftet og modtaget de syges salvelse.

Husak var alvorligt syg og indlagt på et hospital i Bratislava. Sokol siger: »Han gjorde dette fuldkommen frivilligt, og har forsonet sig med Gud.« Den slovakiske ærkebiskop er ikke overrasket over Husaks skridt, for han kom fra en god, katolsk familie og hans søster er aktiv i kirken.

Mange polakker forstår ikke demokratiet

siger teolog og filosof efter valg

Wien (KIPA) - Den polske teolog og filosof Jozef Tischner vurderer valgresultatet og især den overordentlig ringe valgdeltagelse i Polen som et »nederlag for den politiske tænkning i kristendommen«. Tischner, der i sin tid var en førende rådgiver i den uafhængige fagforening »Solidarnosc«, udtalte i et radiointerview, at det har vist sig, at den socialistiske verdensanskuelse endnu har stærk indflydelse på landet.

I den kommunistiske tid var boykot af valg den eneste mulighed for at vise sin utilfredshed med regeringen. At dette endnu forekommer under demokratiske forhold viser, at mange polakker endnu ikke forstår demokratiets væsen.

Valget rystede Polen som et jordskælv

Valgresultatet med 18 partier i parlamentet og den ringe valgdeltagelse har rystet Polen som et jordskælv, mener Tischner. Tidligere var der klare fronter og et entydigt »for og imod«, nu er dette fuldkommen forsvundet. Nu

katolikker repræsenteret overalt, også hos ny-kommunisterne.

Efter Tischners vurdering vil den katolske kirke i Polen miste mere popularitet i den nærmeste fremtid. Men det giver ikke anledning til bekymring, for det drejer sig ikke om popularitet for kirken. Kirken skal ikke give afkald på grundlæggende principper blot for at have mange mennesker til gudstjenester.

Kirken skal virke integrerende

En fuldstændig tilbagevending af kirken fra politik, mener Tischner er en dårlig idé. Tværtimod skal kirken støtte opbygningen af en stabil stat og virke »integrerende« i samfundet. »Men på grund af sit nuværende nederlag i politik vil kirken drive politik på større afstand«, siger teologen. Den vil i fremtiden støtte enkeltpersoner snarere end hele fraktioner eller partier. Et mindre engagement inden for politik vil også betyde, at der er flere kræfter til den umiddelbare sjælesorg.

Kritik af forslag til asyllov

Wien (KIPA) - Den østrigske Bispekonference har taget forbehold over for et regeringsforslag til en ny asyllov i Østrig.

I en erklæring understreger bispekonferencen, at den deler »ikke få østrigeres bekymring« for, at lovforslaget ikke tager tilstrækkeligt hensyn til »det asylsøgende menneskes krav på garanti for en lovformelig administrativ procedure«. Videre i erklæringen hedder det: »At give afkald på en omhyggelig efterprøvelse af asylansøgningerne står i modsætning til menneskerettighedsprincipperne og til respekten for hvert menneskes værdighed«.

Pastoralrådets møde 9. og 10. november var præget af mange udvalgsberetninger og drøftelser heraf. Billedet viser en af flere afstemninger på rådets møde.

Katekese-udvalget afholder seminar på Magleås om samarbejde

Udvalget ønsker samlet oversigt over kateketisk materiale

»Udvalget for katekese, pædagogik og opdragelse« afholder 10. og 11. april på Magleås et samarbejdsseminar for de grupper, der arbejder med katekese i bispedømmet. Udvalget ser det som en vigtig opgave at formidle »et konstruktivt samarbejde« mellem Kateketcentralen, Religions Pædagogisk Udvalg, Katolsk Video Produktion (KVIP), »katolsk orientering«, Danmarks Unge Katolikker o.a., fremgår det af beretningen.

Udvalget vil gerne medvirke til, at der udarbejdes en samlet oversigt – eventuelt på edb – over det skriftlige og visuelle kateketiske materiale, der er til rådighed i bispedømmet.

Udvalget arbejder endvidere på en børnebønnebog, som består af messens faste dele, korsvejsandagt og rosenkrans.

Børnebønnebog

Børnekateketer får udkastet tilsendt, hvorefter de får mulighed for at udtale

sig. Der arbejdes fortsat med en gennemgang af sakramenterne, kirkeåret og daglige bønner. Udkastet forventes færdigt til rådets møde i foråret. *Merete Noval*, der fremlagde beretningen, oplyste desuden, at udvalget vil henvende sig til de fremmedsprogede katolikker, for at høre om behovet for katekese på fremmede sprog.

Under den efterfølgende debat ønskede *Jacob Thomsen* en »ægteskabskatekese«, hvor man kunne trække på et team bestående af en præst, en psykolog, lægfolk og 2 ægtepar både før og efter vielsen. *Sr. Else Pascale* så gerne et kursus for konvertitter.

På et spørgsmål fra *Jan Ophoff* om udvalget arbejder alene eller om det samarbejder med kateketcentralen, svarede *Kjeld Wogensen*, at udvalget ønsker at inddrage bl.a. Kateketcentralen i et tæt samarbejde. I provinsen er problemerne omkring katekese større end i København, og udvalget arbejder på, hvordan man kan få dem hjulpet.

Database med kateketisk materiale

Jesper Fich påpegede, at meget religionspædagogisk materiale er forældet, og at unge har brug for noget nyt. *Kurt Hansen* understregede, at udvalget har undersøgt det forelig-

gende kateketiske materiale i bispedømmet, og vi har fundet meget værdifuldt materiale, selv om en del er forældet. Der er mange gode bøger, musik, film, video m.v.

Kurt Hansen var en varm fortaler for en såkaldt database, hvor interesserede kan søge efter det kateketiske materiale, der findes. Det er ikke nogen uoverkommelig opgave, sagde han. På et spørgsmål om et program for sognekatekese, svarede *Kurt Hansen*, at udvalget har tanker herom. De emner, der tages op i sognekatekesen, er de samme som behandles i bispedømmets teologiske grundkursus.

Bispedømmets store problemer

Biskoppen betegnede beretningen som optimistisk, men bemærkede, at mange af bispedømmets største problemer har relation til udvalgets kommissorium. Han påpegede, at undersøgelser har vist, at skilsmisseprocenten er lige så hyppig hos katolikker som hos andre. Ligeledes formodede biskoppen, at der findes ligeså mange unge katolikker, der bor sammen uden for ægteskab som i den øvrige befolkning.

Peter Nissen oplyste, at han udtræder af udvalget på grund af arbejdet i sine tre nye menigheder i Sønderjylland.

1 mio. DM mere

I forretningsudvalgets beretning var en lille, men betydningsfuld fejl, som »katolsk orientering« desværre nåede at omtale i sidste nummer. I forbindelse med bispedømmets

projektansøgning til Bonifatiuswerk var nævnt et beløb på 754.000 DM, ca 3 mio. kr. Det korrekte tal er 1.754.000 DM, i alt 7 mio. kr.

Valgregler skal justeres

Pastoralrådets valgudvalg præsenterede en 16 sider rapport, hvori nogle valgregler til menighedsrådsvalg og pastoralrådsvalg foreslås ændret. De fleste ændringer er tekniske detaljer omkring valglisten, valgsteder, anmeldelse af kandidater og fremlæggelse af kandidatliste.

En af de væsentligste ændringer udvalget har foreslået er afskaffelse af de såkaldte pastoralenheders valgstyrelser, således at der kun opereres med lokale valgstyrelser og stiftets valgstyrelse i forbindelse med pastoralrådsvalg. Den nugældende praksis med pastoralenheders valgstyrelse har voldt stor irritation flere steder i landet.

Udvalget betegner det som upraktisk at operere med 3 forskellige valgstyrelser, nemlig de lokale, pastoralenheden og stiftets. Denne tredeling medførte ved sidste valg i

1990 en del misforståelser. Stiftets valgstyrelse har det overordnede ansvar for valg til menighedsråd og pastoralråd.

Udvalget foreslår endvidere begrebet stillere afskaffet til pastoralrådsvalg, en regel der ikke findes ved menighedsrådsvalg. Udvalget påpeger, at det er svært at skaffe stillere, og betegner ikke kravet herom fornuftigt begrundet.

Under den efterfølgende debat var spørgsmålet omkring afskaffelsen af stillere og valglisten. Desuden fandt nogle det problematisk, at valget skulle foregå en søndag, fordi flere menigheder også afholder søndagsmesse om lørdagen.

Udvalget betragtede fremlæggelsen og drøftelsen som en første behandling af forslaget, og udvalget vender tilbage til rådet med nye overvejelser på et senere møde.

Etik-udvalg ser frem til et aktivt vinterhalvår

»Udvalget for etik«, der kun har eksisteret i få måneder ser frem til en kraftig øgning af dets aktivitetsniveau i løbet af vinterhalvåret, fremgår det af en kort beretning, udvalget fremlagde på pastoralrådets møde i november på Magleås. Udvalget vil især søge at oplyse og formidle debatskabende information om kirkens holdning til etiske spørgsmål.

Etik-udvalget overvejer om én eller flere personer kan komme med artikler eller indlæg i pressen, som over for den danske offentlighed kan klargøre, hvilke synspunkter katolikker har til forskellige etiske spørgsmål.

Erik Schou så gerne en folkelig debat om etiske spørgsmål. I øjeblikket når denne debat ikke længere end til kronik-niveau i pressen, påpegede han. *Bruno Timmermann*, der er medlem af udvalget ønskede en bred debat om etik, men mente, at den i første omgang burde foregå inden for egne rækker.

Peter Ryom opfordrede udvalget til at afholde kurser om emnet ud fra en katolsk synsvinkel. Mange unge står ret alene under deres studier, og de kan således få gavn af sådanne kurser, sagde han. *Jan Lange* støttede *Peter Ryoms* forslag og man opfordrede også til et samarbejde med andre af pastoralrådets udvalg.

Julegaven til nedsat pris: Billedbogen om pavens besøg i Norden

Hvorfor vente med at købe julegaven til sidste øjeblik, når nu »Pave Johannes Paul II i Norden« – i form af en billedbog – ligger klar til afsendelse. Prisen, der hidtil har været 230 kr., sættes nu ned til 100.- kr. + forsendelse 23 kr.

Billedbogen, der er på 80 sider i A4 format og med 165 fotos, heraf de 100 i farver, gengiver i billeder og tekst pavens rejse i Norden. Vi kan glæde os over messerne på Åsebakken og i Ørn, mødet i Skt. Ansgars Kirke og de økumeniske møder i Roskilde og København.

Bogen kan købes eller bestilles hos: »katolsk orientering«, Vesterbrogade 28, 4., 1620 København V. tlf. 31 21 14 44.

Festskrift for biskop Hans L. Martensen

Crux Probat Omnia

En smuk julegave!

Læs omtalen i »katolsk orientering« nr. 19 af 17. november 1991.

206 sider, kr. 200.- plus forsendelse.

Bogen kan bestilles direkte fra forlaget:

Ansgarstiftelsens Forlag, Vesterbrogade 28, 3.
1620 København V. Tlf. 31 24 12 10.

Hvor mange sjæle kan der være i en celle?

I k.o. nr. 17 og 18 bragtes fem læserindlæg, som var kritiske overfor en artikel af undertegnede i k.o. nr. 15 om, hvornår det besjælede menneskeliv tager sin begyndelse. Læserindlægene præsenterer nogle synspunkter, som jeg gerne vil knytte enkelte opklarende bemærkninger til.

I de første dage efter befrugtningen af en ægcelle finder der celledelinger sted, som efterhånden udvikler zygoten til et foster. I den tidlige periode er de enkelte celler totipotente, dvs. at der af en hvilken som helst celle kan udvikles en ny zygote, hvilket fører til tvillinger, eller der kan udvikles en kræftsvulst, som kan slå den gravide ihjel. Hvis man som Troselærekongregationen mener, at zygoten er besjælet fra befrugtningstidspunktet, må man også mene at én enkelt celle kan indeholde en særskilt, individuel sjæl, da hver enkelt celle fra den præembryonale cellehob (zygotens flercellede stadier) kan udvikles til et individ.

Michael Møller-Jørgensen accepterer i overensstemmelse hermed, at en sjæl så småt kan deles i flere sjæle.

Personligt finder jeg ikke en sådan opfattelse af sjælen som en delelig masse i overensstemmelse med sjælens individualitet. Efter min mening er en hjørnestein i traditionel kristen opfattelse af menneskets væsen, at sjælen har én, individuel identitet. Michael Møller-Jørgensen finder endvidere, at da en kræftsvulst kan opstå også i voksenlivet, opstår på personens »besjælethed« kan drages i tvivl, så gælder dette også for en zygote. Min pointe er

imidlertid, at en konsekvens af besjæling ved befrugtningen er, at en enkelt celle i den tidlige totipotente periode kan have en sjæl. En enkelt af disse celler, som altså skulle kunne udgøre et fuldt besjælet menneskeligt individ, kan udvikle sig til et nyt individ eller til en kræftsvulst. Dette kan ske i hvert fald frem til udviklingens 14. dag, og i det ene tilfælde vil vi da have tvillinger, men hvad ville vi have i det andet tilfælde?

Disse forhold har jeg trukket frem, fordi de illustrerer det uholdbare i at koble en sjæl sammen med en enkelt celle nærmest som et organ på linie med cellekernen. Forestillingen om besjæling i befrugtningstidspunktet strider mod den virkelighed, vi kan observere, og er således overordentlig usandsynlig, såfremt vi forstår begrebet sjæl traditionelt. Det forekommer mig væsentligt mere rigtigt at acceptere sjæl og materie som udelelige, integrerede i hinanden og udtrykt i en biologisk organisme af en vis kompleksitet.

Også Flemming Kieler forsøger at imødegå problemet med sjæle-delning. Så vidt jeg forstår Kieler bud på en løsning, som kan fastholde forestillingen om umiddelbar besjæ-

ling ved befrugtningen, skulle Gud have forudset (-bestemt?) om zygoten bliver til tvillinger eller til kræftsvulster og efter omstændighederne forsynet zygoten med et passende antal sjæle (af Kieler kaldt »identitet«). Hvis man står med en 4-16 celle præembryonal cellehob, kan man vælge at klonе, dvs. dele cellehoben i mindre portioner, som så vil udvikle sig fuldstændigt normalt til særskilte individer. I denne situation skulle Gud altså også have forudset, om man beslutter at klonе eller ikke klonе. Dette ville betyde, at vore valg er forudbestemt, en forestilling som tidligere har været diskuteret, men som jeg personligt ikke accepterer.

Flemming Kieler bidrager endvidere med en række interessante betragtninger over, hvad en sjæl er for noget. Vi besidder kun yderst sparsomme data om

disse forhold, og sandhedsværdien af sådanne betragtninger over sjælens natur vil formentlig forblive uafklaret. Da vi står med et umiddelbart behov for at afklare vor holdning til zygotens egenstatus, kan spørgsmålet forenkles til, om zygoten eller fosteret er et menneske subsidiært har menneskeværd. En sådan status afgøres for mig alene på om zygoten er besjælet. Selvom jeg ikke kan karakterisere en sådan besjælethed, mener jeg dog, at individualitet er et afgørende element. Om zygoten har en sjæl kan ingen besvare positivt, dvs. der er ingen data, som understøtter, at zygoten har en sjæl, har menneskeværd.

Der er derimod klare data, som i hvert fald frem til udviklingens 14. dag udelukker, at zygoten og den præembryonale cellehob har en individuel sjæl. Ikke-kristne, for hvem

»sjæl« ikke er en relevant parameter, accepterer dog i vid udstrækning kriteriet om individualitet, og der kan derfor skabes enighed om vurderingen af zygotens egenstatus på dette grundlag. Individualitet, identitet, og for os kristne »sjæl«, er derfor et fænomen, en særlig egenskab ved en biologisk organisme, som realiseres på et eller andet tidspunkt efter udviklingens 14. dag. Hvornår dette sker, hvordan det sker, og om det sker gradvist, har vi ingen information om, og alle meninger herom vil netop være meninger, – ikke fakta.

Vi kan vedtage den ene eller den anden model, og ikke mindst på grund af risikoen for afledte effekter kan der f.eks. være grund til ikke at operere med en model, som indebærer en graduering af menneskerettigheder. Men skal vi være i overens-

stemmelse med sandheden, må vi være i stand til at skelne mellem modeller af virkeligheden bygget på faktisk viden og modeller bygget på spekulative forestillinger. Begge modeltyper er altid midlertidige, men den »spekulative« model må aldrig være i modstrid med den »faktiske« model.

De omtalte læserindlæg stiller en række spørgsmål, som den herværende plads ikke tillader mig at besvare fyldestgørende. En ofte gentaget misforståelse vil jeg imidlertid gerne rette: det menneskelige arvemateriale er ikke et program, en »fastlagt køreplan«, som sætter zygoten »på skinner«, hvorefter den senere udvikling af zygoten til embryo, foster og barn kører automatisk. Under de tidlige celledelinger modificeres cellernes arvemateriale, hvilket er den molekylærbiologiske baggrund for menneskets evo-

Hvornår begynder menneskets liv?

Kære John-Erik Stig Hansen!

I din artikel »Hvornår menneske?« i k.o. nr. 15 tager du udgangspunkt i et indlæg, skrevet af Jørgen Nybo Rasmussen i k.o. nr. 9 og 13 og der refereres til et indlæg af Ruth Plum i nr. 11.

Allerførst vil jeg gerne gøre opmærksom på, at vi ofte forveksler begreberne og derfor misforstår hinanden. Således skriver Ruth Plum, at spørgsmålet om menneskelivets opståen i fostertilværelsen ikke er dogmatisk fastlagt, medens Jørgen Nybo Rasmussen skriver, at det er kirkens »ufravigelige lære, at livet begynder ved befrugtningen«.

Hvis jeg har forstået det ret, kan kun troens sandheder udformes i dogmer, som er forpligtende for enhver katolsk kristen.

Men det betyder jo ikke, at vi ikke er forpligtede af kirkens morallære. Selv om samvittigheden er menneskets umiddelbare vejleder, skaber den jo ikke moralen, men tager pejling efter, hvad der er sandt og godt. »Gå derfor hen og gør alle folkeslag til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Søn-

nens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befaleet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende«. (Matt. 28, 19-20).

Kirke og videnskab

Iflg. »Kirken i verden af i dag« § 36 »opretter selve skaberakten hver ting med dens iboende sandhed, værdi og målrettethed, som mennesket bør respektere og erkende ved hjælp af videnskabelige og tekniske metoder«. Dette betyder anerkendelse af videnskabelige metoders autonomi, når de holder sig inden for moralens grænser og inden for deres kompetence.

Kirke og etik

Men det er kirkens opgave som »Mater et Magistra« at vejlede os i vor holdning til og vor brug af disse opdagelser, så at de ses i en større sammenhæng, menneskeligt set, og i troens sammenhæng, således at der værnes om det enkelte menneskes værdighed.

Da videnskabelige opdagelser er fremadskridende og ikke ufejlbarlige, er det klart, at kirkens vej-

ledning kan udformes under hensyn til nye opdagelser.

Derfor er det ikke mærkeligt, at kirken vejleder mere udførligt i dag end i middelalderen om livets tidligste udvikling. Det vil være underligt uhistorisk, om det ikke var tilfældet.

Og selv om sådanne udtalelser ikke er dogmatiske erklæringer, kan de lige fuldt være sande og har krav på vor taknemmelighed, respekt og samvittighedsfulde overvejelse. (Kirken i verden af i dag § 51).

Du skriver, at Troselærekongregationens skrivelse »Livets gave« kun har en »overfladisk begrundelse i den nuværende viden om menneskets tilblivelse« – men overskriften på dit næste afsnit er »Man kan ikke måle sjælen«. Disse udsagn er for mig direkte selvmodsigende.

Vi er jo her på et område – den seneste tids store opdagelser til trods – hvor vor biologiske viden er meget begrænset. Og de rædselsvækkende beretninger om befrugtede ægs og aborterede fostres anvendelse har jo da netop ført til, at forskere selv har

rejist spørgsmålet: »Hvilke retningslinier skal vi gå efter for at bevare respekten for menneskets værdighed?«

Jacques Testart, som var den første, der i Frankrig førte et »reagensglasbarn« til fødsel, sagde bl.a.: »Den genetiske indgriben på embryoet (zygoten), som risikerer at blive praktiseret i vid udstrækning i morgen, bringer fremtidens voksne i fare. Beskyttelsen af menneskeheden kræver derfor stor årvågenhed, så meget mere, som de forsøg, der foreslås, finder sted på et befrugtet menneskeligt æg, der ikke har nogen som helst retsstilling«. (La Vie nr. 2279 4/5-1989).

J-M Moretti og Oliver Dinechin giver i »Den genetiske udfordring« (Le Défi génétique 3. ed. Centurion Paris) en grundig gennemgang af de biologiske og filosofiske aspekter i fosterudviklingen og konkluderer, at der er en kontinuerlig udvikling af det menneskelige foster fra undfangelse til fødsel, hvor det ene stadium er betingende for det næstes opståen. Her er det vanskeligt at udpege et bestemt tidspunkt, hvor sjæ-

Magleåskursus:

Diakoni-besøgstjeneste

Fra fredag den 20. marts til søndag den 22. marts 1992 afholdes et meget spændende og vigtigt kursus om diakoni og besøgstjeneste på Magleås.

Menigheder og foreninger bør allerede nu reservere plads til medlemmer og medarbejdere.

Kurset udspringer af pastoratrådets udvalg om diakoni. Vi vil især beskæftige os med forskellige former for socialt og pastoralt arbejde. Flere både fra folkekirken og den katolske kirke vil komme med indlæg.

Yderligere oplysninger i næste nr. af k.o.

Med venlig hilsen

Jan Lange
kursuskonsulent

lution og forudsætningen for det, der kommer efter os. Endvidere udvikles en betydelig del af zygoterne (måske flertallet) aldrig til et foster men går til grunde, hvilket både kan skyldes eksterne faktorer og fejl i den enkelte zygote. Det er derfor simplistisk og direkte misvisende at beskrive zygotens udvikling som programmeret til én bestemt skæbne.

Endelig skal jeg gentage, at omend der ikke kan være tale om et fuldt besjælet menneske i de første dage efter befrugtningen, så betyder det naturligvis ikke, at zygoten kan behandles uden respekt. Hvilke kriterier, der skal opfyldes for at anvende sådanne zygoter i terapeutisk eller videnskabeligt sigte, er emne for endnu uafsluttede overvejelser i politiske og videnskabelige kredse. Også katolikkers og andre kristnes synspunkter, om hvilken

respekt vi bør vise menneskeligt liv i dets mange former, burde blande sig i denne debat; men så længe en »fundamentalistisk« opfattelse (og i tilfældet med besjælingstidpunktet påviseligt usandsynlig opfattelse) er grundlaget for mange højlydt kristne synspunkter, så længe vil kristne synspunkter generelt være uden afgørende indflydelse også i andre spørgsmål, som f.eks. en revurdering af den »frie« abort.

Afslutningsvis vil jeg gerne takke læserbrevsskribenterne for den konstruktive og væsentlige debat; kun kunne jeg på visse punkter ønske mig, at kritikken gik mere på, hvad jeg faktisk skriver, end hvilke fantasier man kan gøre sig om, hvad jeg i »virkeligheden« mener.

John-Erik Stig Hansen

len, som du udtrykker det »hældes ned i zygoten«.

I øvrigt husker jeg *Bischofbergers* udtalelse om livets begyndelse således, at han anså det for vanskeligt at placere zygoten og dens rolle, hvis det skulle være rigtigt, at besjælingen først fandt sted nogen tid efter befrugtningen.

Jo, jeg synes nok, vi har megen brug for kirkens vejledning i disse komplicerede, men så vigtige spørgsmål. Du skriver, at Trolslærekongregationens udtalelse om livets begyndelse hverken er en del af åbenbaringen eller katolsk tradition. Men »Donum vitae« er jo ikke en »embedsmandsudtalelse«. Den bygger på koncilsdekretet »*Kirken i verden af i dag*« § 51. Det må vel, om noget, være katolsk tradition.

Når dette er sagt, kan jeg ikke lade være med at tilføje noget. Det er klart, at vi ikke over for vore ikke-troende fagfæller og andre medmennesker kan argumentere ud fra troens grundlag.

Men for os, der er så privilegerede at have fået – ikke blot livets, men også troens gave – må det betyde, at vor grundholdning

til ethvert menneske må få et videre og dybere perspektiv, så sandt denne tro er vor eksistens' dybeste mening og indhold.

Hvordan skulle dog den sjæl, som Gud skaber ind i hvert eneste menneske, ikke være til stede fra det første øjeblik af dets eksistens?

Når Gud Far, som »har talt alle vore hovedhår« og »ikke vil, at en eneste af disse små skal gå tabt«, når vi var »kendt af Gud, før vi blev undfanget i moders liv«, og når Kristus er blevet vor bror og forløser, »i hvem vi er udvalgt, før verdens grundvold blev lagt« (Ef. 1,4), må dog vor holdning til hvert eneste menneske, enestående og uigentageligt som det er, være præget af ubetinget omsorg og ansvarsbevidsthed, lige fra undfangelsen, uanset hvilke mere eller mindre usikre videnskabelige hypoteser, der måtte opstilles. Her må ikke tages nogen chancer.

Det er spørgsmålet om menneskets værdighed, der står på spil, og det er jo i hvert fald et hjerteanliggende for os alle.

Inger Høyer

Den katolske kirkes enhedsstruktur og kirkens institutioner kan være med til at menneskeliggøre morgendagens Europa, så det ikke blot kommer til at handle om økonomi, handel og sikkerhedspolitik. Foto: Knud H. Kluge.

Katolske skoler i det nye Europa

»Foreningen af katolske skoler i Danmark« er medlem af en europæisk, katolsk skoleorganisation, som hedder: ECCE (European Committee for Catholic Education), som i dagene d. 7.-9. november holdt kongres i den lille belgiske badeby Den Haan.

De ca. 300 deltagere kom hovedsagelig fra EF-landene, men der var også deltagere fra Schweiz, Ungarn, Tjekkioslovakiet og Polen. Det var lærere, for-

ældre, skoleledere, skoleadministratorer, bestyrelsesmedlemmer, ordensfolk og gejstlige, ja, eleverne var også repræsenteret ved nogle gymnasieelever fra Belgien, Portugal og Italien.

Et af de argumenter, som EF-modstanderne i sin tid brugte mod Danmarks medlemskab af EF, var frykten for en katolsk dominans. De »gamle« EF-lande var jo katolske.

Denne frygt kunne man få en god anledning til at

få bekræftet på kongressen i Belgien, for der blev talt meget om den europæiske dimension, og om hvordan katolske skoler og katolsk kulturliv i al almindelighed kunne være med til at forme den fælleseuropæiske identitet og præge den med de værdier og det menneskesyn, som udgår fra den katolske kirke.

Alligevel var de synspunkter, der kom frem gennem drøftelserne – både officielt og mand og mand imellem – mere nuancerede end som så.

Man var godt klar over, at der lå et stort spændingsfelt mellem integration af undervisning og opdragelse på den ene side og de enkelte landes særlige profil og egenart på den anden. Der var dog ingen tvivl om, at den katolske kirkes enhedsstruktur og kirkens institutioner (herunder skolerne) kunne være med til at menneskeliggøre morgendagens Europa, så det ikke blot kom til at handle om økonomi, handel og sikkerhedspolitik.

Åbenhed for resten af den store verden

Mange understregede dog også, at kirkens og opdragelsens bidrag til denne evangelisering måtte indebære en åbenhed over for verden uden for Europa, og at den europæiske dimension, med eller uden katolsk fortegn, ikke måtte skabe en ny »Berlinmur« uden om Europa.

I den forbindelse kunne jeg som repræsentant for danske katolske skoler,

er katolikker, påpege, at en europæisk, kristen dimension i undervisning og opdragelse også må have en økumenisk profil. Det er nok et faktum, som er ret ukendt i katolske skoler syd for grænsen. Derfor er det også vigtigt, at katolske skoler i Danmark i fællesskab står rustet til at indgå i det kommende europæiske samarbejde med kolleger i det såkaldte katolske udland.

80% af alle elever går i katolske skoler

På kongressen var kristne skoler lig med katolske skoler, og det er forståeligt, fordi de fleste delegerede kom fra områder, hvor størstedelen af elev- og forældreklentellet var katolikker. 80% af alle elever i private skoler i Europa går i katolske skoler, så der er tale om en betydelig faktor inden for skole- og undervisningsvæsen.

I øvrigt kan det i flere lande være vanskeligt at definere en klar skillelinje mellem offentlig og privat katolsk skolevæsen. Man havde svært ved at forstå, at danske katolske skoler er autonome enheder, dvs. uden centralkirkelig styring.

Man lærer meget, når man mødes og udveksler tanker og ideer og ikke mindst kan opleve de åndelige værdier, som kan være med til at præge det nye Europa.

Fælles identitet

På kongressen var der livlig aktivitet ved en såkaldt »udvekslingsbørs«. Her blev der etableret kontakter, skoler og klasser imellem tværs over lande- og sproggrænser, sådan som også flere katolske skoler her i landet har oplevet det. På EF-plan er der – som bekendt – allerede flere udvekslingsprojekter i gang (Erasmus, Lingua, Tempus etc.).

Kongressens deltagere oplevede konkret den fælles, katolske identitet ved at fejre eukaristien sammen. Her lå i hvert fald det fælles berøringspunkt og bevidstheden om, at den katolske kirke trods fortidens synder rummer et potentiale, som kan berige og menneskeliggøre Europa.

Som et kuriosum kan det til sidst nævnes, at kongressen havde besøg af to belgiske undervisningsministre: en flamsksproget og en fransksproget. Det siger lidt om den sproglige kulturelle mangfoldighed i Europa.

Ole Meyer

Magleåskursus:

Kunst i kirken/kirkekunst (i ord og toner/billeder og lyd)

Fredag 21/2-lørdag 23/2-1992 kursus på Magleås.

Kurset ledes af organist/cand. mag. Rolf Tønshoff og undertegnede. Desuden vil deltage: pastor Bjørn Højbo, arkitekt professor Vilhelm Wohlert, kunstner Bente Selsø og sølvsmed Jørgen Dahlerup.

Interesserede indbydes til at deltage i denne weekend, der vil forme sig som en blanding af foredrag, diskussioner og meget lette sangøvelser – også for helt utrænede stemmer!

Vi vil berøre emner som kirkebygning og -restaurering (St. Ansgar), kirkesølv, en moderne korsvej (St. Therese) og kirkemusik – dengang og nu. Endvidere øver vi nogle musikalske indslag til brug for højmessens om søndagen.

Lørdag aften vil vi holde fest med bl.a. sang, musik og hygge.

Prisen for kurset er kr. 475.-. Har man brug for økonomisk støtte – spørg først menighedsrådet. Ellers kan man kontakte undertegnede. Ingen må blive hjemme af økonomiske grunde. Folk fra provinsen kan evt. få hjælp til transportudgifter.

Tilmelding sker ved indbetaling af depositum kr. 200.- eller hele kursusbeløbet. Betaling enten ved check eller på giro 4 28 44 29, mærket:

»Kunst i Kirken«

Tilmelding sendes til: Elin Udum, Magleås, Høstskovvej 6, 3460 Birkerød, telefon 42 81 07 15.

Forespørgsler vedrørende kurset: Jan Lange, Bakkevænget 21, 2820 Gentofte, telefon 31 65 88 75.

Program, deltagerliste m.v. vil blive tilsendt ca. en uge før weekenden. På glædeligt gensyn.

Jan Lange
kursuskonsulent

Spor af ældste menneskelig beboelse i Israel

De første fiskere ved Kinneret sø

Jerusalem (KNA) – De ældste spor af menneskelig beboelse i Israel er blevet opdaget ved udgravninger ved bredden af Genezaret Sø. På grund af en ekstrem lav vandstand ved søen er en nomadebosættelse fra stenalderen kommet til syne og blevet fuldstændigt udgravet, beretter lederen af udgravningsholdet, *Dani Nadel*. Den velbevarede bosættelses alder anslås af videnskabsmænd til 19.000 år.

Stenalderlejr ved Genezaret sø

Det drejer sig om en lejr for ca. 20 jægere og samlere fra stenalderen, der er ca. 100 kvm. stor og består af runde beboelseshytter, som er opført af strå, ler og grene. På gulvet fandt man knogler fra gazeller, rådyr og andre dyr, samt vild hvide og vild byg. Der blev også fundet mange

fiskeben. Stenalderens nomader har hovedsagelig ernæret sig ved jagt og fiskeri.

Perlekæder af havmuslinger fra Middelhavet

Efter arkæologernes opfattelse var disse stenaldermennesker efter al sandsynlighed de første fiskere ved Genezaret Sø, der først kort før bosættelsen var blevet en ferskvandssø.

Der er også fundet perlekæder af havmuslinger, hvilket efter videnskabsmændene tyder på, at indbyggerne på deres strejftog er nået til Middelhavet ca. 100 km fra lejren. Arkæologerne har endnu ingen forklaring på, hvorfor lejren tilsyneladende kun har været benyttet i 6 måneder om året, selv om der var føde nok på stedet hele året, siger Nadel.

Nye interessante arkæologiske fund i Israel

Jerusalem (KNA) – To interessante arkæologiske fund beskæftiger for tiden fagverdenen i Israel. Det drejer sig om den formodentlig ældste synagoge og en skriftcylinder med kileskrift.

Israelske arkæologer fandt bedehuset i Shuafat ved Jerusalem. Det blev bygget i det første århundrede f. Kr. og blev lukket efter et jordskælv i året 31 f. Kr. Bygningen var rettet mod templet i Jerusalem, havde en gård omgivet af stenbænke og en niche, hvor skriftrullerne formodentlig var placeret. Ved siden af synagogen blev 2 bassiner til rituelle afvaskninger fundet samt nogle grave.

Skriftcylindere fra Abrahams og Isaks tid

I Tel Hazor stødte videnskabsmænd på en lertavle med kileskrift, der formodentlig daterer sig fra det andet årtusind f. Kr. Den israelske arkæolog *Amnon Ben Tor* siger, at skriftcylindrene stammer fra Abrahams og

Isaks tid. Den kaster nyt lys på en tid, som der ikke findes mange andre kilder til end Biblen. Ben Tor håber, at man ved yderligere udgravninger i Hazor finder det sagnomvundne arkiv fra kanaaniternes vigtigste by.

Den franske forsker pater Baillet O.P. under studiet af Dødehavsrullerne i Jerusalem. Foto KNA.

Et brudstykke fra Markus-evangeliet?

(KNA) – De papyrusfragmenter, der er fundet i Qumran, kan betyde en vidtrækkende revision af den nytestamentlige eksege, mener den svenske nytestamentlige videnskabsmand, *Harald Riesenfeld*, Uppsala. Synspunktet blev fremlagt på en international kongres på det katolske universitet i Eichstätt.

Fragment 7QR

Diskussionen drejer sig om et fragment med betegnelsen 7QR, der er på størrelse med en 20 kr. mønt, som indeholder 18 bogstaver, af hvilke de 8 er tydelige.

Allerede for 20 år siden foreslog den spanske papyrolog *José O'Callaghan*, at fragmentet kom fra Markus evangeliet 6,52-53. 12 år senere støttede den tyske papyrolog *Carsten Peter Thiede* synspunktet, og på mødet i Eichstätt havde han nyt materiale til understøttelse af identificeringen. Samtidig påviste Thiede, at fragment 4, der er fundet i samme hule, med stor sandsynlighed stammer fra 1. Timoteus 3,16-4,3.

Hvis identificeringen kan bekræftes, betyder det, at den skriftlige overlevering af Det nye Testamente kan sættes til ca. 50

e.Kr. I følge den gældende opfattelse regnes med et nedskrivelsestidspunkt på 70-100 e.Kr. Riesenfeld påpeger, at med den tidlige datering kommer den moderne eksegeses skellen mellem den »historiske Jesus« og »troens Kristus« i krise. Også opfattelsen af, at der eksisterede parallelle forståelser af Jesu liv og lære, som senere sammenfattedes i én forståelse, bliver således uholdbar.

Forbindelse til Essenerne?

På mødet diskuteredes også, hvilke forbindelser der var mellem Essener-

menigheden i Qumran og den kristne urmenighed i Jerusalem. Der var enighed om, at forbindelserne i hvert fald rakte til, at kristne skrifter kunne opbevares i Essenernes hovedkvarter.

Vil gerne på ny undersøge hule 7 i Qumran

På mødet blev det vedtaget enstemmigt at søge direktøren for Det israelske Fortidsminde departement om tilladelse til en ny arkæologisk undersøgelse af hule 7. Finansieringen af det kostbare projekt er sikret ved amerikanske midler.

Det var Den hellige Frans, der »opfandt« julekrybben. Vægmaleri i Greccio.

Dødehavsrullerne frigivet til forskning

Tel Aviv (KIPA) – Fotografier af de skriftruller, der blev fundet i grotter ved Det døde Hav i 1947, står nu til disposition for alle forskere. Denne beslutning er truffet af israelske myndigheder. Det drejer sig om gammeltestamentlige skrifter fra det tredje århundrede før Kristus til det første århundrede efter Kristus.

Surhed i Israel

I de sidste måneder har der været strid mellem den israelske regering og Hun-

tington Universitetsbibliotek i Californien. Efter regeringens mening er dokumenter gjort tilgængelige for en større forskerkreds uden dens tilladelse. De antikke skrifter blev i 1952 givet i kopi til amerikanerne af den jordanske regering. Efter besættelsen af Vestbredden har israelerne taget originalerne i besiddelse og forbudt almen adgang til teksterne. Oversættelsen af papyrusrullerne skal være afsluttet i 1997 af den oprindelige forskergruppe.

Tidens fylde

En julehilsen af biskop Hans L. Martensen

I brevet til Galaterne skriver Paulus: »Da tidens fylde kom, udsendte Gud sin Søn, født af en kvinde« (Gal. 4, 4). Hvad betyder ordene »tidens fylde« i forbindelse med julen, vi fejrer? Dette er en overvejelse værd.

Tidligere og tidligere

Hvert år undrer det os, at juleaktiviteterne tilsyneladende begynder tidligere og tidligere. Julepynten i forretningerne og juleklamerne starter før advent – ja, der er tilløb til, at »juleriet« begynder i slutningen af oktober måned. Man skulle tro, at den lange forberedelse satte julen mere i fokus: man bruger megen tid på at fylde mennesker med budskaber om, at julen er på vej. Men hvad er det for julebudskaber? Det er indbydelser til køb, nyan-skaffelser og gaver. Forberedelserne giver os anledning til at beskæftige os med noget ganske andet end jul, og interessen for julen holder op, så snart forberedelserne er forbi. Tidligere fejrede man jul fra juleaften til Hellig tre Konger, og der var sandhed i den gamle sang: at julen varer lige til påske – eller i det mindste til fastelavn.

Den glemte jul

Man skulle tro, de lange juleforberedelser gjorde det umuligt at glemme julen. Og dog kan man sige, at julens budskab er ved at blive glemt. Mange juleforberedelser i reklamernes tegn står i skarp kontrast til den første jul og det kristne julebudskab. Reklamernes budskab er rettet til de rige – det første julebudskab går til de fattigste: hyrderne på marken. Reklamernes julebudskab lokker med komfort og overflod – men Jesus fødtes i en stald og måtte nøjes med en krybbe. Også julens symboler har fjernet sig fra det kristne budskab: vi går mellem nissemand og juleglimmer og søger forgæves efter det barn, hvis fødselsfest vi skal fejre.

»Søg, og I skal finde!«

Er dette en opfordring til at glemme julen? Tværtimod: det er en opfordring til at genfinde den glemte jul.

Det er kommet så vidt,

Madonna af Bernardo Daddi. Firenze.

at mange ikke længere ved, at vi til jul fejrer Jesu fødsel. Paulus' ord, »at Gud i tidens fylde sendte sin Søn, født af en kvinde«, minder os om, at vi til jul fejrer en historisk begivenhed – ja, set med den kristne tros øjne den mest skelsættende begivenhed i menneskehedens historie – den begivenhed, Gud lod indtræffe i det øjeblik, han havde bestemt. Med Jesu fødsel var »tidens fylde« kommet: nu skulle verdenshistorien og dens forløb ændres. Gud greb selv ind, da hans Søn blev født af en kvinde. Guds Søns menneskevordelse er julebudskabets kerne.

»Tidens fylde« er det øjeblik, da Gud rører ved verden og bevirker en ny begyndelse. I overensstemmelse hermed skal vor kristne julefest være noget helt andet end afslutningen på en hektisk og fortravlet tid op til jul. Guds søn er kommet til verden for at gøre alting nyt. Han indbyder til stadig nye begyndelser. Han siger: Jeg er kommet som verdens lys – den, der følger mig, skal ikke vandre i mørke! Han indbyder os til at have sans for de fattige, ensomme og glemte mennesker. Han bringer en ny begyndelse og opfordrer os til at følge efter. Han sætter en målestok, der går på tværs af mangt og meget, som kendetegner reklamernes juleforberedelser. Han priser de fattige, de sørgende, de sagtmødige; de sultende, der hungre efter retfærdighed; de barmhjertige, de rene af hjertet, fredsstifterne, de forfulgte.

Som katolikker i Danmark har vi en særlig forpligtelse og et særligt kald i kraft af, at vore menighe-

der er sammensatte af mange nationaliteter: vi har så mange såkaldt »fremmede iblandt os«. Vi har været vidne til megen uvilje mod disse fremmede i den offentlige debat og den politiske sammenhæng. Vi er kaldede til de nye begyndelser, som Kristus sætter os for øje i sine saligprisninger. Han er kommet i »tidens fylde« som den førstefødte af en stor søskendeflok for at alle, der følger ham, skal være søstre og brødre uden forskel, uanset race og nationalitet og andre forskelle og diskriminationer, der præger tilværelsen.

Sammenfatningen i Kristus

Efeserbrevet taler om »tidernes fylde« i et lidt andet perspektiv end Galaterbrevet. Galaterbrevet taler om »tidens fylde« som det afgørende historiske øjeblik, da Gud suverænt ændrede historiens gang og sendte sin Søn til verden. Efeserbrevet taler om sammenfatningen af alle tider og øjeblikke i Kristus. Guds frelsesplan går ud på »i tidernes fylde at sammenfatte alt, både det himmelske og det jordiske, i Kristus« (Efes. 1,

10). Alt, hvad vi som kristne har at sige om Gud, og den forståelse og de opgaver, vi som kristne har i forhold til vor omverden – alt dette er sammenfattet i den Jesus Kristus, hvis fødselsfest vi fejrer til jul. Den, der ser ham, ser Faderen. Den, der modtager ham, får del i Helligåndens kraft og bliver sendt til verden.

Lad os ønske hinanden og vor danske omverden en glædelig jul! – en jul, der genopdager alt det glemte ved kristendommen, og sammenfatter alt i Kristus!

Træsnit af Richard Rother.

Stod stjernen over Betlehem i år 5 før Kristi fødsel?

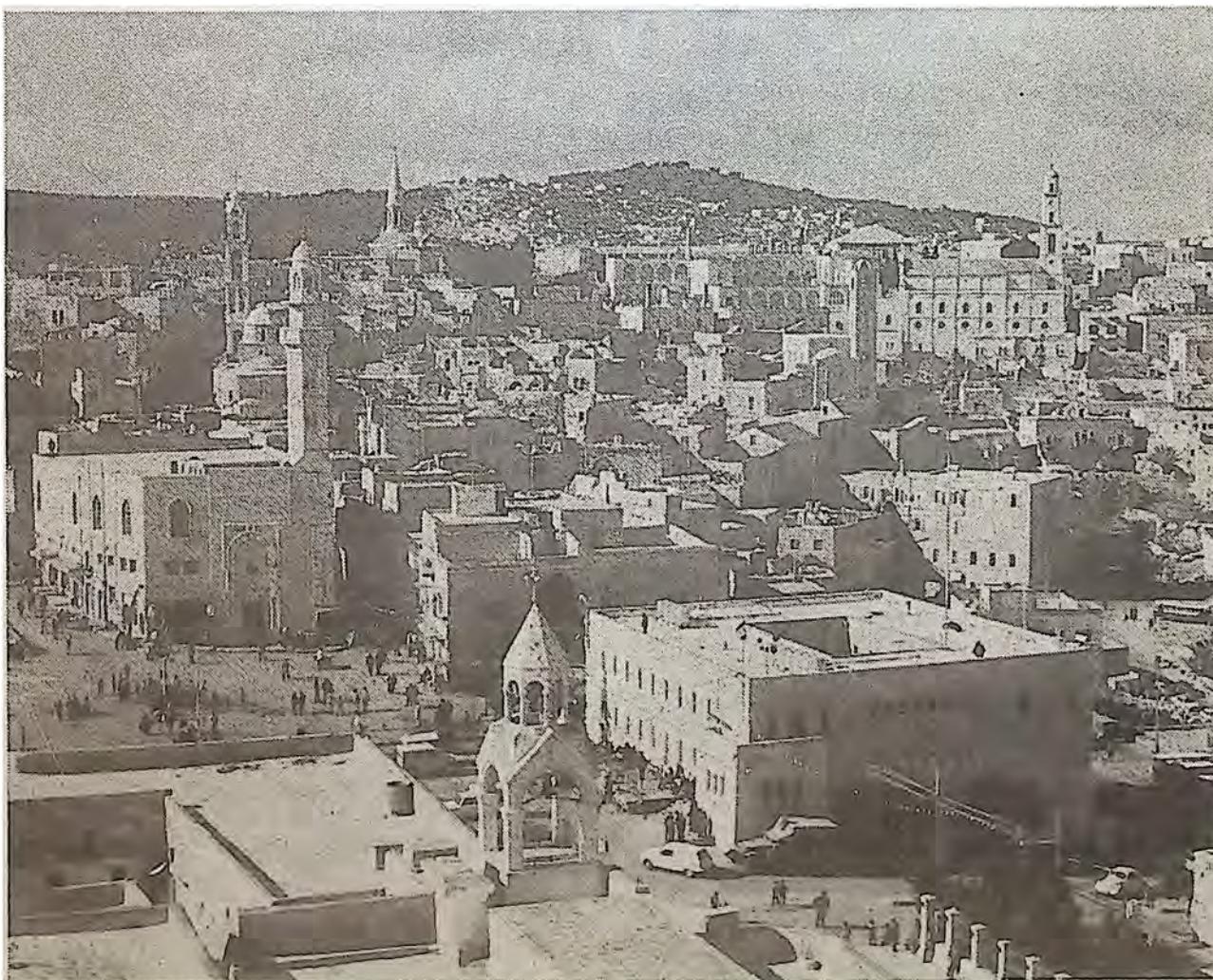
London (KIPA) – Til rette tid før jul har britiske videnskabsmænd taget den gamle debat om Jesu virkelige fødselsår op igen. Forskere fra Cambridge universitetet har studeret sagen og har fundet frem til, at det himmelfænomen, der formodentlig ligger til grund for »Betlehem-stjernen«, som Mattæus beskriver, ikke som tidligere antaget kunne ses 7 år før den kristne tids-

regning, men 5 år »før Kristi fødsel«.

Tidsskriftet »Royal Astronomic Society« beretter i decemberudgaven, at astronomerne med deres beregninger hermed gendriver den gamle tese, at »Betlehems-stjernen« drejer sig om en usædvanlig konjunktion af planeterne Jupiter og Saturn. En sådan konjunktion er tidligere beregnet til at have fundet sted i år 7 f. Kr.

I følge tidsskriftet er det langt mere sandsynligt, at himmelfænomenet fra Betlehem var en komet, som også er beskrevet af kinesiske astronomer i tiden mellem 12 og 4 f. Kr.

Hvis formodningen holder stik, at forfatteren til Mattæus-evangeliet nævner denne komet i sin version af fødselsberetningen, betyder det, at Jesus blev født i april i år 5 før den kristne tidsregning.

Betlehem i dag. Det firkantede tårn i forgrunden markerer den såkaldte fødselskirke.

Orientering fra sognene

Jul og januar 1992

På disse sider bringer vi en gang om måneden i de lille numre sognenes kalender for en hel måned ad gangen. Sidste frist for modtagelse af manuskript til nr. 2, der udkommer 29. januar 1992 er mandag den 13. januar 1992 for februar 1992. Manuskriptet bedes sendt til Kirsten Szarafin på »katolsk orientering«s redaktion, Vesterbrogade 28, 3., 1620 Kbh. V. Tlf. 31 21 14 44.

1 Nordjylland

Sct. Mariæ Kirke, Aalborg

Kastetvej 1, 9000 Aalborg.
Sognepræst: Leo Kertz, OMI.
Andenpræst: Allen Courteau, OMI.
Tlf. 98 12 63 44. Andenpræst:
Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80.
Pastoralassistent: Sr. Maria Horsel, CSJ.
Tlf. 98 13 14 81.
Menighedsrådsformand: Erik Schou,
tlf. 98 92 27 74.
Søndagsmesser:
Kl. 8.00; kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 15. 3. søn. i advent kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning og kirkekafe.
Mandag d. 16. kl. 17.15: Tilbedelse og Vesper hos Søstrene.
Tirsdag d. 17. kl. 9.00: Rosenkransgruppen. Kl. 19.30: Kor.
Onsdag d. 18. kl. 19: Messe og åbent hus hos søstrene.
Fredag d. 20. kl. 19: Sct. Mariæ skole holder julekoncert med bl.a. krybbespil og Aalborg Boilers Orkester.
Lørdag d. 21. kl. 9: Skolens juleafslutning og krybbespil. Kl. 13.: Den franciskanske lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 22. 4. søndag i advent kl. 10: Højmesse.
Tirsdag d. 24. Juleaften kl. 24.00: Midnatsmesse.
Onsdag d. 25. Juledag kl. 10: Højmesse.
Torsdag d. 26. 2. juledag kl. 10: Messe.
Søndag d. 29. Den hellige Familie kl. 10: Højmesse.
Tirsdag d. 31. Nytårsaften kl. 16.30: Taksigelsesmesse.

Januar 1992

Onsdag d. 1. Nytårsdag - Maria Guds moder fest kl. 10: Højmesse.
Fredag d. 3. kl. 15.00: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messen kl. 18.
Søndag d. 5. Herrens Åbenbarelse kl. 10: Familiemesse med efterfølgende sogneundervisning og kirkekafe.
Mandag d. 6., 13., 20. og 27. kl. 14.30: Mini/Midi KUK.
Mandag d. 6., 13., 20. og 27. kl. 17.15: Tilbedelsen af Alterets Sakramente hos Sct. Joseph Søstrene (Danmarksgade 13) fulgt af Vesper 17.45.
Tirsdag d. 7., 14., 21. og 28. kl. 9.00: Rosenkransgruppen.
Onsdag d. 8., 15. og 29. kl. 19.00: Messe og åbent hus hos søstrene.
Torsdag d. 9. kl. 14.30: Sct. Josephsklub mødes i menighedslokalet. Michael F. Rütz vil fortælle om Maltese Order.
Torsdag d. 9. og 23. kl. 19-21: Mariagruppen mødes i Kapellet.
Søndag d. 12. Herrens Døb kl. 10: Højmesse.
Torsdag d. 16. kl. 19.00: Maxi-KUK.
Lørdag d. 18. kl. 13: Den franciskanske Lægorden mødes i menighedslokalet.
Søndag d. 19. kl. 10: Højmesse.
Søndag d. 26. Sct. Ansgar kl. 10: Højmesse.

Helligåndskirken, Frederikshavn

Uranienborgvej 5, 9900 Frederikshavn.
Andenpræst: Per Dolmer, tlf. 98 42 32 80 eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 10.
Hverdagsmesser: Se opslag ved kirken.
Tirsdag d. 24. Juleaften kl. 23.: Højmesse.
Onsdag d. 25. Juledag kl. 10: Højmesse.
Torsdag d. 26. 2. juledag kl. 10: Messe.
Søndag d. 29. Den hellige Familie kl. 10: Højmesse.
Tirsdag d. 31. Nytårsaften kl. 16: Takkegudstjeneste.

Januar 1992

Onsdag d. 1. Nytårsdag Maria Guds Moder Fest kl. 10: Højmesse.
Fredag d. 3. kl. 16: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil messe kl. 17.
Øvrige fredage kl. 16.30: Rosenkrans fulgt af messen kl. 17.00.
Lørdag d. 18. kl. 16.00: Gudstjeneste for kirkens enhed.

Hjørring

Sankt Maria Kirke Martyrernes Dronning

Bispensgade 67
Henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Messe hver søndag kl. 14.30: dansk/vietnamesisk.
Bemærk nyt tidspunkt: Søndags messe er nu kl. 14.30.
Tirsdag d. 24. Juleaften kl. 21: Højmesse.
Onsdag d. 25. Juledag kl. 14.30: Højmesse.

Januar 1992

Onsdag d. 1. Maria Guds Moder Fest kl. 14.30: Højmesse.
Fredag d. 3. kl. 19: Første fredags sakramental-tilbedelse indtil kl. 20.

Skt. Thøgers Kirke, Thisted

Møllevej 23, 7700 Thisted.
Keld Westergaard, tlf. 97 92 43 04, eller henv. Sct. Mariæ Kirke, Aalborg, tlf. 98 12 63 44.
Søndag d. 22. 4. søndag i advent kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekafe.
Tirsdag d. 24.: Messe kl. 16.

Januar 1992

Søndag d. 5. Herrens Åbenbarelse kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekafe.
Søndag d. 19. kl. 11: Messe med efterfølgende kirkekafe.

2 Midtjylland nord

Skt. Kjelds Kirke, Viborg

Sct. Leonis gade 12, 8800 Viborg.
Tlf. 86 62 36 41.
Sognepræst: Allen Courteau, OMI.
Fastboende i Aalborg. Tlf. 98 12 63 44.
Menighedsrådsformand: Rudolf Lager. Tlf. 97 41 41 50.

Lørdag d. 14. kl. 16.30: Messe på engelsk.
Søndag d. 15. 3. sø. i Advent kl. 10.: Messe.
Lørdag d. 21. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 22.: Ingen messe kl. 10. Kl. 18.00: Mass in English.
Tirsdag d. 24. kl. 14.00: Vietnamesisk julemesse.
Kl. 16.30: Juleaftensmesse.
Onsdag d. 25.: Juledag ingen messe.
Torsdag d. 26. 2. juledag kl. 10.: Messe.
Lørdag d. 28. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 29. Den Hellige Familie kl. 10. Messe.
Tirsdag d. 31. Nytårsaften kl. 16.30: Taksigelsesmesse.

Januar 1992

Onsdag d. 1. Nytårsdag - Maria Guds Moder kl. 10.: Messe.
Lørdag d. 4. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse kl. 10.: Messe med efterfølgende kirkekafe.
Lørdag d. 11. kl. 10.: Undervisning med efterfølgende familiemesse kl. 12. Kl. 16.30: Mass in English.
Søndag d. 12.: Ingen messe.
Lørdag d. 18. kl. 16.30: Messe.
Søndag d. 19. kl. 10.: Messe.
Lørdag d. 25. kl. 14.30: Samtalegruppen vedr. spørgsmål om kirken mødes i præstegården. Kl. 16.30: messe.
Søndag d. 26.: Ingen messe.

Lemvig/Holstebro/Struer

Hellig Kors Kirke, Lemvig
Østergade 33, 7620 Lemvig.
Rita Sørensen, tlf. 97 82 22 42 eller henv. Sct. Kjelds Kirke, Viborg, tlf. 86 62 36 41 eller Sct. Mariæ Kirke, Ålborg, 98 12 63 44.
Søndag d. 22.: 4. sø. i advent kl. 10.: Messe med efterfølgende kirkekafe og pyntning af kirken til jul.

Januar 1992

Søndag d. 12. Herrens Døb. Kl. 10.: Messe med efterfølgende undervisning indtil kl. 12.
Søndag d. 26. kl. 10.: Messe med efterfølgende kirkekafe.

3 Århus og Djursland

Vor Frue Kirke, Århus

Ryesgade 26, Postbox 219, 8100 Århus C.
Tlf. 86 13 56 66.
Præsterne: Adolf Meister SJ, 86 18 57 66
Herbert Krawczyk SJ, 86 18 56 33
Piet Reijnders SJ, 86 13 56 66
Menighedsrådsformand:
Leo Arlund, 86 17 57 08
Sognesekretær:
Bengt Jensen, 86 13 56 66

Advent, jul og nytår

Økumeniske adventsgudstjenester: 16/12-20/12, kl. 16.30.
P. Meisters 60 års fødselsdag: tirsdag, 17/12, kl. 17 messe og åbent hus.
Juleaftensgudstjeneste for børn, kl. 14.
Midnatsmesse kl. 24.
1. juledag, kl. 10 og 17.
2. juledag, kl. 10.
Årets sidste dag, kl. 14.
Nytår kl. 10 og 17.
Søndag d. 5.1.: Herrens åbenbarelsesfest kl. 8, 10 og 17.
Søndagsmesser: Kl. 8, 10 (højmesse og kirkekafe) og 17.
Hverdagsmesser: Mandag 19, tirsdag 16.30, onsdag 8, torsdag 11, fredag 19, lørdag 8.
Messe på polsk: Søndag d. 15.12, 2. juledag kl. 14, 5.1. og 19.1. kl. 14.

Messe på vietnamesisk: 1. juledag kl. 14, 11.1. kl. 11 præstevielsen.
Messe på ungarsk: Søndag d. 5.1. kl. 16.
Latinsk højmesse: Hver 3. søndag kl. 10.
Skriftemål: Fredag d. 20.12., mandag d. 23.12., kl. 17-19, fredag d. 3.1., kl. 18-19.
Skolemesser: Hver tirsdag og sidste fredag, kl. 8.
KUK: Hver tirsdag og torsdag, kl. 19.30.
Mini-KUK: Hver tirsdag, kl. 18.30.
Det internationale samvær: Torsdag d. 19.12. 9.1., 23.1., kl. 18.
Sct. Knuds klub for ældre: Hver tirsdag, kl. 14.30.
Mariakongregationen: Torsdag d. 16.1. kl. 14.30.
Menighedsrådsmøde: Ma. 6.1., kl. 19.
Menighedens bodstime: Fredag d. 3.1., kl. 18.
Retræteaften: Mandag d. 13.1., kl. 19.
Sogneundervisning: Lørdag d. 14.12., 4.1., 18.1., kl. 10.
Familiemesse: Lørdag d. 14.12, 4.1., 18.1., kl. 12.15.
Katolsk Information: Mandag-fredag fra kl. 13-17.30, lørdag 10-12, søndag fra kl. 11-12.
Børnekunst: Udstilling indtil 5.1. i præsteboligen.
Galleri ved Kirken: Indtil jul - Ruth Schmidt, naivistisk maleri og skulptur.
Kunstkredeften: Torsdag 23.1., kl. 19.30: Hans Jørgen Frederiksen, »Kunst og Reformation«.
Grundkursus: Lørdag 14.12., 4.1., 18.1., kl. 11.
Præstevielsen, lørdag 11.1., kl. 11: Pierre Nguyen Ngoc Tuyen.
Medarbejderfest, lørdag d. 25.1., kl. 12.
Mozartkoncert i vor kirke, søndag 26.1. kl. 20 (arr. Århus Folkemusikskole).
Menighedsaften, tirsdag d. 14.1. kl. 19.30: »Latinamerika« (Eva Nordentoft og Kirsten Madsen).

Pindstrup:

Skt. Mikael's kirke
Ringsø
Præst: Adolf Meister SJ, tlf.: 86 13 56 66.
Gudstjenesteleder: Helge Clausen, tlf. 86 37 76 56.
Messe: Søndag 15.12, kl. 10.30, juleaften kl. 16, 5.1., 19.1. kl. 10.30

Odder:

Skt. Ansgars kapel
Holstensgade 25, 8300 Odder
Præst: Piet Reijnders s.j., tlf. 86 18 54 20.
2. juledag kl. 14, søndag 12.1., 26.1. kl. 14.

Sct. Clemens kirke, Grenå

Thykærvej, 8500 Grenå
Tlf. 86 30 97 38
Giro 563 26 68.
Sognepræst: Herbert Krawczyk SJ., tlf. 86 18 56 33.
Menighedsrådsformand: Joanna Jensen, tlf. 86 32 58 13.
Julens liturgi:
Søndag 22.12. lejlighed til skriftemål fra kl. 9.30.
Julenatsmesse den 24.12., kl. 24.
Juledag - højmesse kl. 10.30.
2. juledag - messe kl. 10.30
Søndag d. 29.12. - Hellige Familiefest, højmesse, kl. 10.30.
Nytårsaften - takkemesse kl. 16, sakramental velsignelse.
Nytårsdag - højmesse kl. 10.30.
Søndagsmesser: hver søndag, kl. 10.30. Kirkekafe bagefter.
Hverdagsmesser hver onsdag, kl. 16.
Rosenkransbøn hver onsdag efter messen.
Skriftemål: Onsdage og efter aftale.
Præsten træffes hver onsdag ved kirken.

4 Midtjylland

Skt. Peters Kapel, Herning

Silkeborgvej 25, 7400 Herning.
Tlf. 97 12 43 82.

Præst: Willem Wuyts O. Praem.

Messetider:

Søn- og helligdage kl. 9 og 11.

Menighedskaffe fortrinsvis mellem begge messer, fra kl. 10 til 10.55. Men alle, der har en lang vej hjem er stadig velkomne til en kop kaffe eller te efter den anden messe.

Gudstjenester omkring Kristi Fødselsfest:

Tirsdag d. 24., juleaften: Midnatsmesse kl. 24.

Onsdag d. 25., juledag: Messerne som om søndagen.

Torsdag d. 26., anden juledag: Ingen messer.

Nytårsdag: Messe kl. 17. Ingen morgenmesse.

Religionsundervisning i januar:

Hold 1: Onsdag d. 8. og d. 22. kl. 16.

Holdene 2 og 3: Onsdag d. 15. og d. 29. kl. 16.

Kirkebidrag:

Alle, der ikke betaler kirkebidrag gennem Ansgarstiftelsens fællesordning eller direkte til sognet, har fået tilsendt en giro-indbetalingsblanket, som kan benyttes til sognebidrag.

En stor tak til de 24, der er faste bidragydere gennem Ansgarstiftelsen, og til de 13, der har betalt direkte til sognet. 169 har endnu ikke ydet deres. De kan nå det inden nytår. Tak!

Skt. Josefs Kirke, Horsens

Nørregade 19, 8700 Horsens.

Tlf. 75 62 52 68.

Sognepræst: J. Reymen, O. Præm.

Søndagsmesser: I kirken kl. 10 (højmesse).

Hverdagsmesser: I Sct. Josefs Kapel (tirsdag og fredag kl. 19. Torsdag kl. 10.30).

Hver morgen (undtagen torsdag) samles elever og lærere fra Sct. Ibs skole til en kort andagt i kirken.

Torsdag morgen holdes andagten i Vor Frelsers Kirke.

Menighederne er velkomne.

Torsdag d. 12. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.

Lørdag d. 14. kl. 14.30: Messe og bagefter menighedens adventsfest i skolens gymnastiksal.

Lørdag d. 21. kl. 15: Bodsgudstjeneste, skriftemål, messe under motto »Barmhjertig og nådig er Herren«. Pastor H. Krawczyk, Århus og pastor J. Ophoff, Vejle medvirker. Fællesspisning efter gudstjenesten i mødelokalet.

Tirsdag d. 24. kl. 15: Julens familiemesse og kl. 24: Midnatsmesse.

Onsdag d. 25. kl. 10: Julens højmesse.

Torsdag d. 26. kl. 10: Højmesse.

Januar 1992:

Onsdag d. 1. kl. 15: Messe og efterfølgende reception.

Søndag d. 5.: Kirkekafe efter højmassen.

Søndag d. 12. kl. 10: Den nyviede præst P. Tuyen Nguyen holder sin første messe sammen med menigheden.

Mandag d. 20. kl. 19.30: Kirkevandring fra Metodistkirken, Sct. Josefs kirke til Vor Frelsers Kirke. Samvær i Vor Frelsers sogns menighedshus.

Torsdag d. 23. kl. 19.30: Bibelaften hos sognepræsten.

Sankt Norberts Kirke, Vejle

Fjellegade 2, 7100 Vejle.

Tlf. 75 82 08 93.

Sognepræst: Jan Ophoff O. Præm.

Søndagsmesser: Kl. 9 og kl. 11.

Hverdagsmesser:

Morgenmesse kl. 8 i søstrenes kapel: Mandag, onsdag og lørdag.

Aftenmesse kl. 17.30 i kirken: Tirsdag, torsdag og fredag.

Rosenkransbøn: Hver tirsdag kl. 17. Onsdagsklub hver onsdag kl. 14-17. Alle er velkomne.

Lørdag d. 14.: Kl. 13.00 religionsundervisning. Kl. 14.00 KUK julehygge.

Søndag d. 15.: Kl. 14.00 adventseftermiddag for menighedens ældre på Sct. Maria hospital.

Tirsdag d. 17. kl. 19.00: Bodsandagt. Pastor Reymen hjælper til som skriftefader.

Torsdag d. 19.: Kl. 19.00 børnene fra Skt. Norberts skole opfører et krybbespil i kirken. Alle er velkomne.

Tirsdag d. 24.: Juleaftensdag kl. 16.00 børnenes julemesse. Kl. 24.00 midnatsmesse. Kirken er åben fra kl. 23.00.

Onsdag d. 25. 1. juledag. Ingen messe kl. 9.00! Højmesse kl. 11.00.

Torsdag d. 26.: 2. juledag. Kl. 11.00 salmemesse.

Januar:

Onsdag d. 1.: Kl. 16.30 messe. Vi takker Herren for det gamle år og beder Ham at velsigne det nye år.

Søndag d. 5.: Festen for Herrens Åbenbarelse. Efter højmassen kirkekafe i salingssalen.

Lørdag d. 18.: Kl. 14.00-17.00 grundkursus i teologi.

Menigheden ønskes en glædelig jul og et godt nytår!

5 Sydjylland

Skt. Michaels Kirke, Kolding

Kralundsgade 3 A, 6000 Kolding.

Sognepræst: Henri Kerkhofs O. præm.

Tlf. 75 52 76 01.

Præsten træffes bedst hver dag kl. 9-11, undt. tirsdag og torsdag.

Messetiderne:

Mandag, tirsdag, onsdag kl. 17.15.

Torsdag, fredag, lørdag kl. 8.15.

Lørdag d. 14. kl. 9: Undervisning i Grundkursus i Teologi.

Mandag d. 16. kl. 19: Børnene fra 2. og 3. klasse opfører et krybbespil i kirken under ledelse af Sr. Antonie.

Tirsdag d. 17. kl. 19.: Bodsandagt med lejlighed til skriftemål i kirken. P. Minnaert fra Fredericia vil hjælpe som fremmed skriftefader. Lad os ikke glemme julens åndelige forberedelse.

Torsdag d. 19. kl. 19: KUK indbyder de unge til julehygge i Oasen.

Tirsdag d. 24.: Juleaftensdag: Kl. 16: Børnenes julemesse med uddeling af »julehjerter«. Kl. 24.: Midnatsmesse.

Onsdag d. 25.: Juledag: Kl. 10: Højmesse.

Torsdag d. 26.: 2. juledag kl. 10.: Salmemesse.

Tirsdag d. 31.: Nytårsaftensdag kl. 16: Messe.

Januar

Onsdag d. 1.: Nytårsdag: Kl. 10: Messe.

Søndag d. 5.: Festen for Herrens åbenbarelse: Kl. 10: Familiemesse med velsignelse af de enkelte familier.

Fredag d. 10. kl. 15.30 til kl. 17 starter religionsundervisningen til forberedelse

af den 1. hellige Kommunion. Undervisningen foregår på Sct. Michaels skole under Sr. Antonies ledelse. Tilmelding er nødvendig.

Lørdag d. 11.: Kl. 14 til 18: Trimesterprøve for deltagergruppe I i Grundkursus for Teologi.

Tirsdag d. 14. kl. 19: Menighedsrådsmøde.

Torsdag d. 16. kl. 19: KUK indbyder de unge til at se 1. del af filmen »De ti Bud«.

Lørdag d. 18. kl. 9: Grundkursus i Teologi.

Fredag d. 24. kl. 15.30 til kl. 17: Religionsundervisning for 1. kommunikanter.

Torsdag d. 30. kl. 19: KUK indbyder til 2. del af filmen: »De ti Bud«.

Skt. Nikolaj kirke, Esbjerg

Kirkegade 58, 6700 Esbjerg.

Sognepræst: Lars Messerschmidt,

tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. mandag og tirsdag. Træffes normalt i Tønder

mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.

Gudstjenester:

Lørdag kl. 16.30: Søndagens messe.

Søndag kl. 10: Højmesse.

Mandag kl. 16.30: Gudstjeneste med kommunion hos søstrene.

Onsdag kl. 8: Laudes og messe. Kl. 16.30: Rosenkrans.

Torsdag kl. 8.15: Skolemesse (se dog nedenfor).

Fredag kl. 9: Messe (se dog nedenfor)

Lørdag d. 14.: Sogndag, begynder kl. 14, slutter med familiemesse kl. 16.30.

Søndag d. 15.: Tredje søndag i advent, kl. 10: Radiotransmitteret højmesse.

Torsdag d. 19.: Ingen skolegudstjeneste, Laudes og messe kl. 8.

Fredag d. 10. kl. 9: Skolens julegudstjeneste (ikke messe).

Lørdag d. 21. kl. 16.30: Messe på polsk. Lejlighed til skriftemål på polsk og dansk hos p. Kazimierz Przybylowicz.

Juleaften d. 24. kl. 24: Højmesse.

Juledag d. 25. kl. 10: Højmesse.

2. juledag d. 26. Skt. Stefan, kl. 10: Gudstjeneste med kommunion (ikke messe).

Fredag d. 27. kl. 9: Messe.

Nytårsaften d. 31. kl. 16.30: Messe.

Januar

Nytårsdag d. 1. januar, Maria Gudsmoder, kl. 10: Højmesse.

Fredag d. 3. første fredag i md., kl. 16.30: Messe med efterfølgende tilbedelse til kl. 18.

Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse/Hellig Tre Konger, kl. 19: Højmesse.

Søndag d. 12. Herrens dåb, kl. 10: Højmesse.

Lørdag d. 18. kl. 16.30: Messe på polsk.

Lørdag d. 18.-lørdag d. 25.: Bedeuge for de kristnes enhed. Forslag til daglige bønner vil blive lagt frem i kirken.

Søndag d. 26. Skt. Ansgar, Nordens apostel, kl. 10: Højmesse.

Skriftemål i anledning af julen

Polsk: Den 21. dec. kl. 15 hos pater Kazimierz Przybylowicz.

Dansk: Den 21. dec. kl. 13.30 hos sognepræsten og kl. 15 hos pater Kazimierz.

Den 23. kl. 16-18 hos sognepræsten eller efter aftale.

6 Sønderjylland

Skt. Marie Kirke, Haderslev

Sognepræst: Peter Nissen.

Mariegade 8, Postbox 368, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11 eller efter aftale.

2. præst: Poul Clausen, Als Kloster,

Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst mellem 18-19.

Messetider:

Søndag: Kl. 10 højmesse.

Mandag, tirsdag, onsdag og lørdag: Kl. 8.00 messe hos søstrene, Aastrupvej 65.

Fredag: Kl. 17.00 messe i kirken.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Søndag d. 15. 3. søndag i advent: Kl. 10.00 højmesse. Efter messen adventshygge i Rosenkranshuset med gløgg og æbleskiver.

Tirsdag d. 24.: Juleaftensdag: Kl. 8.00 læst messe hos søstrene. Kl. 23.00 julenattens messe.

Onsdag d. 25. Juledag: Kl. 10.00 højmesse.

Torsdag d. 26. 2. juledag: Kl. 10.00 læst messe.

Fredag d. 27. Johannes, Apostel og Evangelist: Kl. 17.00 læst messe.

Lørdag d. 28.: De uskyldige børn. Kl. 11.00 læst messe i kirken.

Tirsdag d. 31. Nytårsaftensdag: Kl. 16.00 taksigelsesmesse i kirken.

Onsdag d. 1. Nytårsdag: Kl. 10.00 højmesse.

Fredag d. 3.: 1. fredag i januar. Kl. 16.00 udstilling af Alterets Sakramente til tilbedelse. Kl. 16.45 andagt og sakramental velsignelse. Kl. 17.00 messe.

Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse. Kl. 10.00 højmesse. Efter messen kirkekafe i Rosenkranshuset.

Skt. Ansgars Kirke, Åbenrå

Søndertorv 1, 6200 Åbenrå.

Sognepræst: Peter Nissen,

Mariegade 8, Postbox 368, 6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11, eller efter aftale.

Træffes i Åbenrå om mandagen kl. 17-18 på tlf. 74 62 35 43, eller efter aftale.

2. præst: Poul Clausen, Als Kloster,

Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg.

Tlf. 74 42 35 85, bedst mellem 18-19.

Messetider:

Søndagsmesse: Lørdag kl. 16.00 højmesse.

Mandag: Kl. 19.00 messe i kirken.

Øvrige hverdage: Kl. 15.00 hos søstrene.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.

Tirsdag d. 24. Juleaftensdag: Kl. 23 jule-nattens messe.

Onsdag d. 25. Juledag: Kl. 10.00 højmesse.

Lørdag d. 28.: Kl. 16 søndagens messe.

Onsdag d. 1.: Kl. 16 højmesse.

Fredag d. 3.: 1. fredag i januar. Kl. 19 messe.

Sankt Pauls Kirke, Sønderborg.

Ringridervej 35, 6400 Sønderborg.

Sognepræst: Peter Nissen,

Postboks 368, Mariegade 8,

6100 Haderslev.

Tlf. 74 52 23 26, bedst onsd., fred. og lørd. kl. 10-11 eller efter aftale.

Træffes i Sønderborg om tirsdagen kl. 13-14 på tlf. 74 42 35 85, eller efter aftale.
Andenpræst: Poul Clausen, Als Kloster, Sdr. Landevej 156, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 35 85, bedst mellem 18-19.

Messtider:

Søndage: Kl. 9.30 højmesse.
Mandag, onsdag, torsdag, fredag: Kl. 17 messe på Als Kloster.
Tirsdag kl. 17 messe i kirken.
Lørdag kl. 8.00 messe på Als Kloster.
Skriftemål:
Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messen eller efter aftale.
Søndag 8.: Udvidet kirkekafe med adventshygge.
Torsdag 12.: Bibelkreds på Als Kloster.
Tirsdag 24.: Midnatsmesse kl. 23.
25. december - 1. juledag: Højmesse kl. 9.30.
Tirsdag 31.: Taksigelsesmesse for året, der gik, kl. 16.
Søndag 5. januar: Kirkekafe efter højmessens.

Hellig Kors Kapel, Tønder

Ribelandevej 41, 6270 Tønder.
Præst: Lars Messerschmidt, tlf. 75 12 10 27, bedst 10-11, undt. tirsdag. Træffes normalt i Tønder mandag kl. 11-12, tlf. 74 72 18 90.
Søndag kl. 17: Højmesse.
Søndag d. 8.: Sogndag, begynder kl. 14.30. Messe kl. 17.
Søndag kl. 17: Højmesse.
Søndag d. 22. kl. 16: Lejlighed til skriftemål, kl. 17: Højmesse.
Juledag d. 25. kl. 11: Højmesse. OBS: Ingen messe kl. 17!
2. juledag d. 26. Skt. Stefan, kl. 11: Messe.

Januar

Nytårsdag d. 1. Maria Gudsmøder, kl. 17: Højmesse.
Søndag d. 12. Herrens dåb, sogndag, begynder kl. 14.30. Messe kl. 17.
Lørdag d. 18.-lørdag d. 25.: Bedeuge for de kristnes enhed. Forslag til bønner vil blive fremlagt i kirken.

7 Fyn

Sct. Albani Kirke, Odense

Adelgade 1, 5000 Odense C. Tlf. 66 12 16 64.
Præsternes træffetider:
P. Leo Drzal (sognepræst): Tirsdag til fredag kl. 10-12.
P.K. Przybylowicz: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.
Søndagsmesser: Kl. 8.30, 10.00 samt 16.30.
1., 2., 4. og 5. søndag: Polsk messe kl. 12.00.
2. søndag: Vietnamesisk messe 14.00.
Hverdagsmesser: Ma. kl. 8, ti., to., lø. kl. 9, onsd. kl. 10.30, fr. kl. 19.
Religionsundervisning på skolen:
Onsdag kl. 16.30: Alle grupperne.
Den franciskanske Lægorden: 2. tirsdag i md. - beg. med messe kl. 9.
Tirsdag d. 17.: Polsk bodsandagt kl. 18.
Torsdag d. 19.: kl. 19. Sct. Albani skoles juleafslutning i Sct. Albani kirke.
Søndag d. 22.: Vietnamesisk messe v/p. Chau
Tirsdag d. 24.: Juleaften: Familiemesse kl. 15.30 kl. 24. Midnatsmesse.
Onsdag d. 25.: Messe kl. 10 og 12 (polsk)
Torsdag d. 26.: 2. juledag. Messe kl. 10 og 12 (polsk)

Tirsdag d. 31.: Messe kl. 15.30. Takke-messe.

Onsdag d. 1. januar: Festen for Maria, Gudsmøder. Messe kl. 10 og kl. 12 (polsk)

Sct. Knuds Kirke, Svendborg

Havnegade 1, 5700 Svendborg
Sognepræst: J. Kruk. Tlf. 62 21 05 42 eller 66 12 16 64, kun tirsdag, onsdag.
Træffetid: Torsdag, fredag, lørdag kl. 9-11 eller efter aftale.
Faste messtider: Søn- og helligdage. Kl. 9.30 højmesse og kl. 11.00 stillemesse.
Hverdagsmesser: Kl. 6.45, dog torsdag kl. 18.30 tilbedelse af Sakramentet og kl. 19.00 aftenmesse; lørdag: Kl. 16.00.
Lørdag d. 14.: Juleafslutning for børn og firmanderne: kl. 9.45-12.
Kl. 14 messe derefter juleafslutning for Kontaktgruppen. **Ingen messe kl. 16!!**
Fredag d. 20.: Julegudstjeneste for børnehaven: Kl. 10.30.
Tirsdag d. 24.: Juleaftensdag. Kl. 24 midnatsmesse.
Onsdag d. 25.: Juledag. Kl. 9.30 højmesse og kl. 11 stillemesse. Kl. 16 vietnamesisk julefest i Tved forsamlingshus.
Torsdag d. 26.: 2. juledag. Festen for den hl. Stefan. Kl. 11.00 messe. **Ingen messe kl. 9.30!!!**
Tirsdag d. 31.: Nytårsaften. Takkegudstjeneste/messe/for året der er gået: kl. 15.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Torsdag d. 26.: 2. juledag. Messe: kl. 15.

Januar 1992:

Onsdag d. 1.: Nytårsdag. Festen for Maria, Gudsmøder.
Messe: kl. 11. **Ingen messe kl. 9.30!!!**
Søndag d. 5.: Hl. 3 Konger. Messse: kl. 9.30 og kl. 11.
Mandag d. 6.: Rosenkransgruppe: kl. 19.30.
Onsdag d. 8.: Kl. 14 messe, derefter sammenkomst for Kontaktgruppen.
Torsdag d. 9.: Menighedsrådsmøde: kl. 19.30.
Søndag d. 12.: Herrens Dåb. Kl. 9.30 stille messe. Kl. 15 højmesse ved biskop Hans L. Martensen, som både døber og firmer Hoang Son under messen.
Tirsdag d. 21.: Kirkevandring. Den begynder hos os kl. 19.
Mandag d. 27.: Menighedsrådsmøde: kl. 18.
Torsdag d. 30.: Kateketmøde. Vi begynder med messen i kirken kl. 19, derefter fortsætter vi i præstegården.
Religions- og firmandundervisning: lørdag d. 18.: kl. 9.45-11.45.

Sct. Bendts Kapel, Rudkøbing

Søndag d. 5.: Hl. 3 Konger. Messe: kl. 15.

Vor Frelasers Kirke, Assens

Sognepræst: P. K. Przybylowicz, der træffes Adelgade 1, Odense, tlf. 66 12 16 64.
Søndagsmesser i december og i januar 1992.
Den 15.12. kl. 10.00
Den 24.12. kl. 24.00

Januar:

Den 5.1. kl. 10.00.
Den 19.1. kl. 10.00

8 Lolland og Falster

Skt. Birgitta Kirke, Maribo

Mariagade 4, 4930 Maribo.
P. Herman Legut, OFM. conv. Tlf. 53 88 01 74. Kontortid 10-11, undtagen mandag og tirsdag.
Messtider:
Lørdage kl. 16.30.
Søndage kl. 10.00.
Julegudstjenester:
Juleaften: Krybbeandagt og messe for børn kl. 16.30. Midnatsmesse begynder kl. 11.
Juledag: Højmesse kl. 10.
2. juledag: Sct. Stefan, den første martyr. Messe kl. 10.
Nytårsaften: Messe med sakramental velsignelse kl. 16.30.
Januar 1992
Nytårsdag: Juledags oktav. Festen for Maria Gudsmøder. Højmesse kl. 10.
Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse.
Søndag d. 12.: Herrens Dåb. Højmesse v. pater Berning, Nykøbing F. Hermed afsluttes juletiden.
Søndag d. 26.: Sct. Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. Højmesse v. pater Irenæus fra Nakskov kl. 10. Lejlighed til skriftemål.
Bidrag til menigheden: Postgirokonto nr. 3 00 50 46. Præsten takker alle dem, som sidste år har bidraget til menighedens kasse, så vi er kommet til et godt resultat!

Hellig Kors Kirke, Nykøbing F.

Bispegade 12, 4800 Nykøbing F. tlf. 54 85 07 39.
Weekendens gudstjenester:
Fredag kl. 18.30. Lørdag kl. 16.00. Søndag kl. 10.00.
Torsdag d. 12.: Åbent hus aften.
Fredag d. 13. kl. 19.00: Bodsandagt som en indre forberedelse af julefesten.
Lørdag d. 14. kl. 10-11: Undervisning. Kl. 11.15 messe. Alle børn som gik til undervisning, samt deres forældre indbydes.
Søndag d. 15.: Efter højmassen er der møde for medlemmerne af Den franciskanske Lægorden.
Tirsdag d. 17. kl. 19.30-21.30: Møde for dem som følger teologi-kurset.
Søndag d. 22. 4. søndag i advent kl. 10.00: Familiégudstjeneste.
Tirsdag d. 24. Juleaftensdag kl. 16: Gudstjeneste særligt for børn. Kl. 24.00 Midnatsmesse.
Onsdag d. 25. 1. juledag kl. 10.00: Højmesse.
Torsdag d. 26. 2. juledag kl. 10: Højmesse. Kl. 14: Juletræsfest i salen.
Søndag d. 29. Den hl. families Fest: Kl. 10.00 familiégudstjeneste.
Tirsdag d. 31. Nytårsaftensdag kl. 16: Messe og tilbedelse.

Januar 1992

Onsdag d. 1.: Nytårsdag kl. 10: Sangmesse.
Fredag d. 3. 1. fredag i måneden kl. 17: Messe og tilbedelse.
Søndag d. 5.: Herrens åbenbarelse. Kl. 10 familiemesse med barnedåb. Efter messen kirkekafe i Fredensgade, samt et lille nytårsglas. Menighedsrådet inviterer.
Søndag d. 19.: Efter højmassen er der møde for Den franciskanske Lægorden.

Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Bredgade 47, 4900 Nakskov. Tlf. 53 92 06 81. Giro 7 09 10 60.
Sognepræst: Pater Irenæus OFM conv.

Messtider:

Søndagsmesser: Lørdag kl. 17.00, søndag kl. 10.00 (undt. søndag d. 5. januar, se nedenunder). Hverdagsmesser: Mandag, tirsdag og fredag kl. 17.00 (undt. tirsdag den 7. januar), onsdag og torsdag kl. 11.30.

Den polske messe:

Pater Herman Legut holder messe på polsk søndag den 29. december og søndag den 26. januar. Begge søndage kl. 11.15.
Lejlighed til skriftemål:

Der er lejlighed til skriftemål mandag den 16. dec. før og efter aftenmassen, som begynder kl. 17 (hos pater Berning, pater Legut, pater Irenæus). Lørdag den 21. dec. før og efter aftenmassen (kl. 17) hos pater Irenæus. Søndag den 22. dec. før og efter højmassen (pater Irenæus). Endvidere efter aftale.

Gudstjenesterne i julen:

Juleaften kl. 16: Krybbeandagt for børnene. Kl. 23: Midnatsmesse.
Juledag kl. 10: Højmesse.
2. juledag kl. 10: Sangmesse.
Nytårsaften kl. 16: Takkeandagt i præstegårdens huskapel.
Nytårsdag: Ingen messe om formiddagen. Kl. 16: Nytårsmesse. Efter messen nytårsreception i Kolbehuset.
Søndag d. 5. januar, Hellig Tre Konger: Menigheden indbydes til Hellig Tre Kongers fest på søndag den 5. januar. Denne søndag er der ingen messe om formiddagen.

Alle indbydes til at være med til en familieeftermiddag, som begynder med messe kl. 14 i kirken. Derefter samles vi i Kolbestuen (ovenover gymnastiksalen). Menighedsrådet foreslår at holde en pakkefest. De voksne opfordres til at tage en lille gavepakke med (værdi ca. 10 kr.). Menighedsrådet sørger for, at alle børn får en gave. Der vises en rigtig børnefilm. Der holdes en quiz. Og selvfølgelig får vi et festligt julekaffebord. Menighedsrådet håber at se mange børn og unge. Vel mødt!

Dåbsoplæring under højmassen:

I januar bortfalder dåbsoplæringen under højmassen. Vi regner med, at mange børn deltager i krybbeandagten juleaften (kl. 16). Og så håber vi at mange børn vil deltage i Hellig Tre Kongersfesten (søndag den 5. januar kl. 14). Kom og vær med til menighedens familieeftermiddag.

9 Sydøstsjælland

Vor Frue Kirke, Næstved

Præstøvej 29, 4700 Næstved. Tlf. 53 72 09 85.
Sognepræst: Pater Josef Völk. Præsten træffes bedst tirsdag, fredag og lørdag mellem kl. 11-12.
Faste gudstjenester
Søn- og helligdage: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8.
Højmesse! Vor Frue Kirke kl. 10.
Torsdag d. 12.: Menighedsrådsmøde kl. 19.
Søndag d. 15.: Polsk messe kl. 11.30.
Torsdag og fredag d. 19/20: Skoleelevernes »jul« i Vor Frue Kirke kl. 9/10.30.
Tirsdag d. 24.: Juleaftensdag: Messe for familier med børn kl. 15.30. Midnatsmesse kl. 24.
Onsdag d. 25.: Vor Herres Jesu Kristi Fødsel: Messer som på helligdage.
Torsdag d. 26.: Festen for den hellige Stefan. 2. juledag: Messe på Maria-Elisabeth Hjemmet kl. 8. Polsk messe kl. 10.
Søndag d. 29.: Festen for Den hellige Familie. Efter højmassen »juletræsfest«

med godteposer til børnene og et lettere traktament for de voksne. Alle er velkomne!

Tirsdag d. 31.: Nytårsaftensdag: Takkegudstjeneste, ihukommelse af menighedens afdøde, Te Deum, sakramental velsignelse kl. 15.30.

Onsdag d. 1.: Nytårsdag: Festen for Guds Moder. Messer som på helligdage.

Torsdag d. 2.: Bibelstudie for en gruppe »ganske almindelige lægfolk« kl. 19.

Vesper i kirken, samtaler om teksten (Markusevangeliet) i præstegården. Alle er velkomne!

Fredag d. 3.: Jesu Hjerte fredag: Tilbedelse på Maria-Elisabeth Hjemmet fra kl. 18 til 19. Sakramental velsignelse. Aftenmesse kl. 19.

Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse/Hellig Tre Kongers Fest: Kirkekaffe efter højmessens i præstegården.

Torsdag d. 9.: Menighedsrådsmøde kl. 19.
Fra lørdag d. 18. til søndag d. 26.: Økumenisk Bedeuge. (Vi tænker særligt på Pave Johannes Paul II's indtrængende bøn om at bede for »Solidaritet i Europa«. Vi tænker på den serbiske Metropolit's hårde angreb mod »Økumene i den katolske kirke«.

Søndag d. 19.: Polsk messe kl. 11.30.

Søndag d. 26.: Festen for den hellige Ansgar: Latinsk højmesse kl. 10.

Mandag d. 27.: Liturgi- og Salmeudvalgs-møde i præstegården kl. 19.

Missionskollekt den 27.10. indbragte kr. 2.949,75.

Firmandundervisning:

Hver torsdag i januar i præstegården fra kl. 16 til 17. Dato for firmelsen: Søndag den 9. februar under højmassen kl. 10 ved biskop Hans L. Martensen.

Skriftemål og kommunion:

Hvis nogen, som ikke ellers har mulighed for at komme til kirken p.g.a. sygdom og lign. gerne vil til skrifte og/eller kommunion, bedes man kontakte sognepræsten, helst i god tid inden jul.

Julegaveideer:

Hver søndag i december vil man efter højmassen kunne købe forskellige ting, f.eks. lys, kort, katolsk lomme- og vægkalender, nye katolske bøger m.v.

Personalia:

Dåb: Christina Mazur Carlsen, datter af Lene og Esben Hansen Carlsen.

Den 20.10.: Elain Silverio Arellano Hausgaard Kristensen, datter af Evelyn Silverio og Ole Hausgaard Kristensen.

Den 2.11.: Josephine Cadalin Køltoft, datter af Vicenta og Leon Preben Køltoft.

Den 16.1.: Maria Mazanti, datter af Lene og Ivan René Mazanti. - Til lykke!

Vielser:

Den 5.10.: Malgorzata Pabiniak og Arkadius Kowalczyk.

Den 9.11.: Helle Lukowski og Eric Georges Lazques Duplessy. - Brudeparrene ønskes hjertelig til lykke!

Præsterne og menighedsrådet ønsker alle en velsignet jul og et godt nytår!

Skt. Hans Kirke, Køge

Sognepræst: Anton Dekkers S.J.

Bjerggade 10, 4600 Køge.

Tlf. 53 65 06 51.

Der er højmesse om søndagen kl. 10.

Hverdagsmesse: Onsdag kl. 10.

Tirsdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.

Onsdag d. 25.: Højmesse kl. 10.

Søndag d. 29.: Den Hellige Families fest. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 5.1.: Hellig Tre Konger fest. Højmesse kl. 10.

Søndag d. 12.1.: Kirkekaffe efter højmassen kl. 10.

Helligåndskirken, Vordingborg

Chr. Vinthersvej 4, 4760 Vordingborg.

Sognepræst: Josef Dudek CSsR. Træffes: Marienbergvej 9 st. th. Tlf. 53 77 39 27, torsdag, søndag ellers i Næstved, tlf. 53 72 09 85.

Hver søndag kl. 10.00: Messe.

Søndag d. 22.: Kl. 10.00 adventsmesse. Lejlighed til skriftemål før og efter messen.

Tirsdag d. 24.: Kl. 24.00 midnatsmesse.

1. juledag d. 25.: Kl. 10.00 højmesse.

2. juledag d. 26.: Ingen messe.

Søndag d. 29.: Festen for Den hl. Familie. Kl. 10.00 højmesse.

Januar 1992:

Nytårsdag d. 1.: Ingen messe.

Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse. Kl. 10.00 højmesse.

Søndag d. 12.: Kl. 10.00 højmesse, menighedskaffe efter messen.

Biskop Hans L. Martensen meddeler firmelsens sakramente **lørdag d. 8. februar 92 kl. 16.**

De, som ønsker at modtage firmelsens sakramente, bør melde sig så hurtigt som muligt hos sognepræsten.

10 Vestsjælland

Skt. Knuds Kirke, Ringsted

Skt. Knudsgade 19, 4100 Ringsted.

Tlf. 53 61 03 92.

Sognepræst Hans Esmark.

Tlf. 42 26 14 04.

Sankt Josef Søstrene. Tlf. 53 61 73 71.

Lørdag d. 14.: 3. søndag i advent fejres med sognepræsten i messen kl. 16. I messen fejrer vi Sancta Lucia. Og bagefter fortsætter vi med adventsfest, fælles spisning, julebankospil m.m. Tilmelding på opslag i våbenhuset.

Søndag d. 15.: Ingen messe.

Onsdag d. 18.: Firmandundervisning nr. 8 i præstegården kl. 7.50, og messe i skolekapellet kl. 8.45.

Søndag d. 22.: 4. søndag i advent fejres med p. Gregoire kl. 10.

Tirsdag d. 24. Juleaften: Fejres kl. 15 med p. Dudek.

Onsdag d. 25.: Ingen messe.

Torsdag d. 26. 2. juledag: Julemesse med sognepræsten kl. 10. Efter messen ønsker vi hinanden glædelig jul med lidt vin.

Søndag d. 29.: Den hl. Families Fest, messe med p. Gregoire kl. 10.

Januar

Søndag d. 5.: Hl. 3. Konger fejres kl. 10 med generalvikar Poul Marx.

Onsdag d. 8.: Firmandundervisning nr. 9 i præstegården kl. 7.50, og skolemesse kl. 8.45. **Menighedsaften med sognepræsten** hos søstrene kl. 19 med bordmesse og hyggeligt samvær.

Lørdag d. 11.: Herrens dåb i messen kl. 16.

Søndag d. 12.: Ingen messe.

Søndag d. 19.: 2. alm. søndag fejres med p. Gregoire kl. 10.

Onsdag d. 22.: Firmandundervisning nr. 10 i præstegården kl. 7.50 og skolemesse kl. 8.45. **Dame-aften** hos søstrene kl. 19.

Lørdag d. 24.: Sankt Ansgars Fest fejres i søndags-messen kl. 16.

Søndag d. 26.: Ingen messe.

Vor Frue Kirke, Slagelse

Frederiksgade 7, 4200 Slagelse.

Sognepræst: Stephen Holm.

Pastoralassistent: Poul-Erik Jensen.

Tlf. 53 52 06 45.

Faste messetider:

Om søndagen: Højmesse kl. 10 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Om hverdagen: I Sankt Montforts kapel (over kirkens sakristi), normalt således:

Mandag kl. 17.15, tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11.15, fredag kl. 19.15 (i kirken), lørdag ingen.

Kommunitetets bønner normalt således:

Kl. 12 rosenkransbøn, dog ikke lø.-sø.

Kl. 18 vesper, lø. dog kl. 12.15, sø. kl. 18.45.

Søndag d. 15.: 3. søndag i advent, søndag »Gaudete«. Kl. 10 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolaus-optog.

I tilslutning til messen er der adventshygge i menighedslokalerne med godteposer til børnene og gløgg til de voksne.

Onsdag d. 18. afholder vi, i lighed med sidste år, en **menighedens adventsfrokost**, - i menighedssalen, - begyndende kl. 18.30.

Traktamentet vil bestå af »tag-selv-bord« på sammenskudsbasis, idet alle deltagere medbringer en ret, som indgår i den »fælles pulje«. Ring til Marian Guastella, tlf. 53 53 09 02, hvis du endnu ikke har meldt dig, men egentlig gerne vil være med.

Søndag d. 22.: 4. søndag i advent, søndag »Rorate«. Kl. 10 højmesse, fejret delvis på latin.

Julenat d. 24./25.: Vor Herres Jesu Kristi fødsels fest. Kl. 23.55 højtidelig julemidnatsmesse, indledt med Gettels »Julepastorale« og procession til julekrybben under salmen »Stille nat«.

Onsdag d. 25.: Juledag. Kl. 10.30 (NB!) højtidelig julemesse. Kl. 18.45 julevesper.

Torsdag d. 26.: 2. juledag, Sankt Stephans dag. Kl. 10 højmesse.

Søndag d. 29.: Søndag ml. jul og nytår: Den hellige Families fest. Kl. 10 højmesse.

Tirsdag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 16 bods- og takkeandagt, afsluttet med Te Deum og sakramental velsignelse.

Januar

Onsdag d. 1.: Nytårsdag, festen for jomfru Maria, Gudsmoder. Ingen messe kl. 10 (NB), - men laudes i kapellet.

Kl. 16 (NB) festmesse, - fælles for vor pastoralenheds tre menigheder. Efter messen **nytårs-reception i præstegård/menighedshus**, hvor vi med et glas champagne ønsker hinanden »godt nytår!«

Søndag d. 5.: Helligtrekongersdag, festen for Herrens åbenbarelse. Kl. 10 højtidelig messe. Under denne messe optages Bent Oulund (Sorø) i den katolske kirkes fuldstændige fællesskab. Efter messen er der i menighedssalen lejlighed til at ønske Bent og os selv tillykke.

Mandag d. 6.: Månedens 1. mandag. Kl. 17.15 messe i kapellet. Kl. 18 udstilles det hellige sakramente til tilbedelse indtil kl. 19. Bøn for præste- og ordenskald.

Lørdag d. 11.: Rengøringsdag omkring kirke og menighedshus fra kl. 10.30-12.45. Der skal ryddes op og ud efter julen. Kom og giv os et nap med!

Søndag d. 12.: Festen for Jesu dåb i Jordanfloden. Kl. 10 højmesse.

Søndag d. 26.: Festen for Sankt Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 10 højtidelig messe, sunget delvis på latin. Ved mes-

sens slutning meddeles Blasius-velsignelsen.

NB: Allerede nu henledes opmærksomheden på, at **biskoppen kommer til Slagelse den 1. og 2. februar**. Den 1. februar (lørdag) holdes som **retrætedag for vor pastoralenheds menigheder**, begyndende kl. 10, afsluttet med bispemesse kl. 16.30, hvor Kyndelmissefesten fejres med lysprocession. Søndag den 2. februar meddeler biskoppen **firmelsens sakramente** under højmassen kl. 10.

Børne- og ungdomsundervisningen genoptages fredag den 17. januar kl. 18.

Skt. Mariæ Kirke, Kalundborg

Lundemarken 15, 4400 Kalundborg.

Sognepræst: Stephen Holm, Frederiksgade 7, 4200 Slagelse. Tlf. 53 52 06 45.

Menighedssøster: Sr. Engeline, Karl-Borromæus-søstrene, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk. Tlf. 59 44 37 53.

Kirke»værge«: Mogens og Grethe Carlsen, Lundemarken 15, 4400 Kalundborg, tlf. 53 51 75 84.

Søndagsmesse: Kl. 15 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

Søndag d. 22.: 4. søndag i advent, søndag »Rorate«. Kl. 15 messe, fejret delvis på latin.

Julenat d. 24./25.: Vor Herres Jesu Kristi fødsels fest

Der er ingen gudstjeneste i Kalundborg, men højtidelig jule-midnatsmesse for hele sognet i **sognekirken i Slagelse**, begyndende kl. 23.55.

Onsdag d. 25.: Juledag.

Kl. 15 højtidelig julemesse.

Torsdag d. 26.: 2. juledag. Ingen gudstjeneste i Kalundborg, men i Slagelse kl. 10 og i Holbæk kl. 15.30.

Søndag d. 29.: Søndag ml. jul og nytår: Den hellige Families fest. Kl. 15 messe.

Tirsdag d. 31.: Nytårsaften.

Ingen gudstjeneste i Kalundborg, men nytårsaftensgudstjenester i Slagelse kl. 16 og i Holbæk kl. 16.30.

Januar 91

Onsdag d. 1.: Nytårsdag, festen for jomfru Maria, Gudsmoder.

Ingen gudstjeneste i Kalundborg, - men: Kl. 16 festmesse for vor pastoralenheds tre menigheder i **Vor Frue Kirke i Slagelse**.

Efter messen er der nytårsreception i menighedslokalerne, hvor vi med et glas champagne ønsker hinanden »godt nytår!«

Søndag d. 5.: Helligtrekongersdag, festen for Herrens åbenbarelse. Kl. 15 højtidelig messe.

Søndag d. 12.: Festen for Jesu dåb i Jordan. Kl. 15 messe.

Søndag d. 19.: Kl. 13-15 kirkerengøring.

Søndag d. 26.: Festen for Sankt Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 15.00 højtidelig messe, fejret delvis på latin. Ved messens slutning meddeles Blasius-velsignelsen.

NB: Allerede nu henledes opmærksomheden på, at **biskoppen kommer til Slagelse d. 1. og 2. februar**. **Lørdag d. 1. februar** holdes som **retrætedag for vor pastoralenheds menigheder**, begyndende kl. 10, afsluttet med bispemesse kl. 16.30, hvor Kyndelmisse-festen fejres med lysprocession. Mød op fra Kalundborg menighed.

Søndag d. 2. februar meddeler biskoppen firmelsens sakramente til medlemmer af Slagelse menighed under højmassen i Vor Frue Kirke. Messen begynder kl. 10. Den søndag er der **ingen gudstjeneste** i Kalundborg.

11 Midtsjælland

Skt. Elisabeths Kirke, Holbæk

Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk.

Sognepræst: Stephen Holm,

Frederiksgade 7, 4300 Slagelse.

Tlf. 53 52 06 45.

Gudstjenesteleder: Jan Tecza,

Chr. Hansensvej 25, 4300 Holbæk.

Tlf. 53 44 15 62.

Sognesøster: Sr. Engeline, Karl Borromæussøstre, Carl Reffsvej 2B, 4300 Holbæk, tlf. 59 44 37 53.

Søndagsmesse: Hver lørdag kl. 15.30 med efterfølgende kirkekaffe i menighedslokalerne.

NB: Ingen messe på selve søndagen.

Lørdag d. 14.: 3. søndag i advent, søndag »Gaudete«. Kl. 15.30 familiemesse med børnenes Lucia- og Nikolausoptog. I tilslutning til messen er der adventshygge i menighedslokalerne med godteposer til børnene og gløgg til de voksne.

Lørdag d. 21.: 4. søndag i advent, søndag »Rorate«. Kl. 15.30 messe.

Kirkerengøring fra kl. 13.30. Mød op!

Tirsdag d. 24.: Juleaften, Vor Herres Jesu Kristi fødselsfest.

Kl. 15.30 (NB) højtidelig julemesse med midnatsmessens tekster, indledt med Gettels »Julepastorale« og procession til julekrybben under salmen »Stille nat«.

NB: Der er i Holbæk ingen midnatsmesse julenat og heller ingen messe juledag d. 25. december.

Torsdag d. 26. 2. juledag: Kl. 15.30 julemesse med julesange fra mange forskellige lande på mange forskellige sprog. Dele af messen celebreres på latin.

Lørdag d. 28. Den hellige families fest. Kl. 15.30 messe.

Tirsdag d. 31. Nytårsaften: Kl. 16.30 ordets gudstjeneste med uddeling af Den hellige Kommunion og taksigelse for året, der gik.

Januar 92:

Onsdag d. 1.: Nytårsdag, festen for jomfru Maria, Gudsmoder.

Der er ingen messe i Holbæk, men højtidelig messe for vor pastoralenheds tre menigheder i Vor Frue Kirke i Slagelse, begyndende kl. 16 (NB). Efter messen er der fælles nytårsreception i menighedshuset, hvor vi med et glas champagne ønsker hinanden »godt nytår«. Holbæk menighed opfordres til god deltagelse.

Torsdag d. 2.: Kl. 19.15 – aftenen før månedens 1. fredag, er der ordets gudstjeneste med uddeling af Den hellige Kommunion og efterfølgende tilbedelse foran det udstillede sakramente indtil kl. 20.

Lørdag d. 4.: Helligtrekonger, festen for Herrens åbenbarelse. Kl. 15.30 højtidelig messe.

Lørdag d. 11.: Festen for Jesu dåb i Jordanfloden. Kl. 15.30 messe.

Lørdag d. 25.: Festen for Sankt Ansgar, Nordens apostel og bispedømmet Københavns værnehelgen. Kl. 15.30 højtidelig messe, fejret delvis på latin. Ved messens afslutning meddeles Blasius-velsignelsen. Kirkerengøring fra kl. 13.30. Kommer du og gi'r et nap med??

NB: Allerede nu henledes opmærksomheden på lørdag d. 1. februar, som vil være retrætedag for vor pastoralenheds tre menigheder. Retrætedagen afholdes i Slagelse, hvor biskoppen vil være tilstede og, sammen med sognepræsten, lede retræten. Vi begynder kl. 10 og afslutter med bispemesse kl. 16.30, hvor Kyndel-

missefesten vil blive fejret med lysproces-

sion. I Holbæk er der Kyndelmissegudstjeneste kl. 15.30.

Skt. Laurentii Kirke, Roskilde

Frederiksborgvej 11, 4000 Roskilde.

Tlf. 42 35 09 65, bedst mellem 9 og 10.

Søndagsmesser: Højmesse kl. 10 og 17.

Familiemesse den anden søndag i måneden med efterfølgende kirkekaffe i menighedssalen.

Hverdagsmesser: Kl. 8, mandag og fredag dog kl. 19.30.

Eventuelle ændringer meddeles ved søndagsmesserne.

Mandag d. 16.: Julestue for de ældre i sognet kl. 14.

Tirsdag d. 24. Juleaften: Midnatsmesse kl. 24.

Onsdag d. 25. Jul: Højmesse kl. 10.

Torsdag d. 26.: Messe kl. 10.

Tirsdag d. 31. Nytårsaften: Taksigelsesmesse kl. 16.

Januar

Onsdag d. 1. Nytårsdag: Messe kl. 10.

Søndag d. 5. Helligtrekonger.

Lørdag d. 18. til og med d. 25.: Interkirkelige bedeuge for kirkens enhed.

Søndag d. 26.: Sct. Ansgars-fest.

Torsdag d. 9.: Menighedsmøde. Nybo

Rasmussen fortæller om Broder Jacob.

Mødet tilrettelagt af Kvindeklubben.

Ledreborg Slotskirke

Messe: Hver søndag kl. 8.30.

Skt. Pauls Kirke, Tåstrup

Køgevej 162, 2630 Tåstrup

Sognepræst: Jesper Fich, tlf. 42 99 07 28.

Messetider: (se dog evt. ændringer på opslag i våbenhuset).

Søndag: Højmesse kl. 10.

Onsdag: Messe kl. 19.

Torsdag: Messe kl. 16.

Lørdag: Messe kl. 17 (søndagsmesse).

Kirkekaffe: Hver søndag efter højmesse.

Assumptionssøstre: Den gamle Smedje,

Bygaden 53: Messe hver tirsdag kl. 19.30 - derefter åbent hus.

Spejderne: Ulvemøde hver onsdag kl. 18.30 til kl. 20.00. Spejdermøde hver onsdag kl. 19.45.

Religionsundervisning: 12., 19. og 26. januar.

Firmelsesundervisning: 9. og 30. januar.

Kolpingfamilien: 15. januar kl. 19.30:

»Hvor de vilde jordbær gror«

»Hvor ligger Prawdinsk?« »Maria har ordet?«

Julens gudstjenester:

Tirsdag d. 24.: Kl. 16 børnejulemesse. Kl. 24 midnatsmesse.

Onsdag d. 25.: 1. juledag kl. 10.

Torsdag d. 26.: Kl. 13 messe.

Kl. 14 juletræsfest.

Tirsdag d. 31.: Kl. 16 nytårsaftenmesse.

Januar

Onsdag d. 1.: Kl. 17 højmesse.

Søndag d. 5.: Hellig 3 Kongers vandring. (Se opslagstavlen).

Søndag d. 19.: Kl. 10 dansk/vietnamesisk messe.

Lørdag d. 26.: Kl. 18 menighedsfest på Skt. Pauls Skole, Frøgård Alle 8.

12 Nordsjælland

Skt. Vilhelms Kirke, Hillerød

Kirke og menighedshus: Møllestræde 7, 3400 Hillerød. Tlf. 42 25 55 31.

Sognepræst Hans Esmark, Møllestræde 10B. Tlf. 42 26 14 04, bedst mellem kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 42 26 78 65.

Torsdag d. 12.: Messe kl. 18.

Fredag d. 13.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 14.: Børnenes religionsundervisning nr. 7, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 15. Luciamesse: 3. søndag i advent fejres kl. 9 med Lucia optog.

Tirsdag d. 17.: Messe kl. 18.,

Onsdag d. 18.: Messe kl. 18.,

Torsdag d. 19.: Messe kl. 18.

Søndag d. 22.: 4. søndag i advent fejres kl. 11.

Tirsdag d. 24. Juleaften: Messe kl. 22.

Onsdag d. 25. Juledag: Messe kl. 11.

Søndag d. 29.: Den hl. Families Fest med latinsk messe kl. 9.

Januar

Søndag d. 5.: Hl. 3. konger fejres kl. 11.

Tirsdag d. 7.: Messe kl. 18.

Torsdag d. 9.: Messe kl. 17.

Fredag d. 10.: Messe kl. 8.30.

Søndag d. 12.: Herrens Dåb fejres kl. 9

Tirsdag d. 14.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 15.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 16.: Messe kl. 17.

Fredag d. 17.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 18.: Børnenes religionsundervisning nr. 8, kl. 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 19. 2. alm. søndag fejres kl. 11.

Onsdag d. 22.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 23. Økumenisk gudstjeneste i vores kirke kl. 19.30, og bagefter kirkekaffe og sang oppe på første!

Fredag d. 24.: Messe kl. 8.30.

Lørdag d. 25.: Børnenes religionsundervisning nr. 9 i tiden 9.30-11.30. Messe kl. 11-11.30.

Søndag d. 28.: Messe kl. 18.

Onsdag d. 29.: Messe kl. 17.

Torsdag d. 30.: Messe kl. 17.

Fredag d. 31.: Messe kl. 8.30.

Skt. Vincent Kirke, Helsingør

Kontor og menighedshus: Nygade 8B.

Sognepræst Hans Esmark, tlf. 49 21 05 71, eller tlf. 42 26 14 04, bedst kl. 9-10, dog undtagen søndag og mandag.

Sankt Vincent Søstre: Tlf. 49 21 75 47.

Søndag d. 15. 3. søndag i advent: Vi tænder tre lys på adventskransen i messen kl. 11. og vi får besøg af Sancta Lucia i messen.

Tirsdag d. 17.: Messe hos søstre på Møllebakken kl. 14.30.

Søndag d. 22. 4. søndag i advent: Vi tænder alle fire lys på adventskransen i messen kl. 9.

Tirsdag d. 24.: Julenatsmesse kl. 24.

Onsdag d. 25.: Juledagsmesse kl. 9.

Søndag d. 29.: Den hl. Families Fest fejres med latinsk messe kl. 11.

Januar

Søndag d. 5.: Hl. tre Konger-messe fejres kl. 9.

Tirsdag d. 7.: Pensionistnytårstræf hos søstre kl. 14.30 med messe og hyggeligt samvær. Børnenes religionsundervisning nr. 8 kl. 16-17.20.

Søndag d. 12.: Herrens dåb fejres i messen kl. 11. Juletiden er til ende.

Tirsdag d. 14.: Messe hos søstre kl. 14.30, børnenes religionsundervisning nr. 9 i tiden 16-17.20.

Søndag d. 19.: 2. alm. søndag fejres kl. 9.

Tirsdag d. 21.: Børnenes religionsundervisning nr. 10 kl. 16-17.30. Økumenisk

gudstjeneste i vor egen kirke kl. 19, i anledning af den internationale bedeuge for de kristnes enhed i troen. Bagefter er der kirkekaffe i menighedshuset.

Søndag d. 26.: Sankt Ansgar fejres i messen kl. 11.

Tirsdag d. 28.: Messe hos søstre kl. 14.30. Børnenes religionsundervisning nr. 11 i tiden 16-17.20.

Skt. Hans Kirke, Hørsholm

Marievej 6, 2970 Hørsholm.

Sognepræst: Jacob Muiser.

2. præst: Andrzej Papuga.

Præstebolig: Nordvanggård.

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Tlf. 42 81 27 96.

Søndagsmesser:

Skt. Hans Kirke: Kl. 10 højmesse.

Mikkelsborg, Strandvejen 352: Kl. 8.

Torsdag: Læst messe kl. 10.30 i Skt. Hans Kirke.

Skriftemål:

Lejlighed til skriftemål i forbindelse med messerne eller efter aftale.

Pastor Andrzej Papuga kan normalt træffes i Skt. Hans Kirke hver torsdag fra efter messen og indtil kl. 12.00 og igen samme aften mellem kl. 18 og 19.

Søndag d. 15.: Efter højmessens, som er en familiemesse, er der børnekomsammen i menighedssalen. Forældrene er naturligvis også meget velkomne. Der skal klippes julestads, pyntes juletræ, spises julekna og meget andet.

Der er fællesspisning, hvor til alle delta-

gerne bidrager med et eller andet.

Tirsdag d. 24. Juleaften kl. 23.00: Mid-

natsmesse. Efter messen indbydes til en forfriskning i menighedssalen.

Onsdag d. 25. Juledag kl. 10.00: Højmes-

se.

Torsdag d. 26. 2. juledag kl. 10.00: Messe.

Tirsdag d. 31. kl. 16.00: Taksigelsesmesse.

Januar

Onsdag d. 1. kl. 10.00: Højmesse.

Onsdag d. 8.: Fra kl. 19 er alle velkomne til at deltage i kirkerengøring.

Mandag d. 13. kl. 13.30 mødes ældreklubben på Nordvanggård.

Tirsdag d. 21. kl. 19.30: Menighedsaften.

Den Hellige Families Kirke

Bistrup Byvej 4, 3460 Birkerød.

Sognepræst: Jacob Muiser.

Tlf. 42 81 27 96 helst mellem 9-10.

Præst: Andre Papuga CM.

Tirsdag messe kl. 10.

Fredag aftenmesse kl. 19.30.

Skriftemål i forbindelse med gudstjenesterne og efter aftale.

Tilbedelse af Alterets Hl. Sakramente efter aftenmessen kl. 19.30 den første fredag i måneden.

Torsdag d. 12.: Juleafslutning for religionsundervisningen kl. 16.

Mandag den 16.: Præstemøde kl. 18.

Torsdag d. 19.: Der øves til krybbespillet kl. 16.

Søndag d. 22.: Børnenes julegudstjeneste m/krybbespil, kl. 10. Familiemesse, kirkekaffe.

Tirsdag d. 24.: Julenatsmesse kl. 23. Bagefter samles vi i kostalden for at ønske hinanden glædelig jul.

Onsdag d. 25. 1. juledag: Højmesse kl. 10. Ingen kl. 8. Vi samles atter i kostalden bagefter.

Torsdag d. 26. 2. juledag: Messe kl. 10, ingen kl. 8.

Søndag d. 29. Den hellige Families Fest: Højmesse kl. 10. Messe kl. 8.

Tirsdag d. 31. Nytårsaftensdag: Takke-

messe kl. 16.

Januar

Onsdag d. 1. Nytårsdag: Højmesse kl. 10. Ingen kl. 8.
Torsdag d. 2.: Ingen undervisning.
Øndag d. 5.: Hellig tre Kongers fest: Højmesse kl. 10. Messe kl. 8.
Forsdag d. 9.: Religionsundervisningen begynder igen, kl. 16.
Mandag d. 13.: Ældreklubben har møde kl. 13.30. Toni Appelt fortæller om H.C. Andersen, m/billeder.
Søndag d. 26.: Pastor Papugas hold står for højmessen.
Forsdag d. 30.: Kateketmøde efter religionsundervisningen kl. 17.15.

Vor Frue Kloster, Åsebakken

Østerkøbevej 3, 3460 Birkerød.
 Benediktinerindekloster, tlf. 42 81 06 98.
Øn- og helligdage: Terts og højmesse kl. 12.0.
Hverdag: Terts og højmesse kl. 7.50.

**13 Hovedstads-
område NV**

Skt. Antoni Kirke, Brønshøj

Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj.
 Tlf. 31 28 17 00.
 Sognepræst: Pater Knud Aage Nielsen S.J. Træffes ved kirken i forbindelse med messerne samt tirsdag kl. 10.30-11.30 på ønekontoret. Øvrige dage kl. 10-12 på lf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand: Henning Heine-
 neier, Markskellet 5, 2720 Vanløse.
 Tlf. 31 74 13 05.
Ædvanlige messetider: Søndag kl. 10.30.
 Tirsdag kl. 10.00. Onsdag og fredag kl. 9.00.
Fredag d. 13.: Bodsandagt, ingen messe kl. 19.
Søndag d. 15.: Gregoriansk messe kl. 10.30.
Tirsdag d. 24.: Julevigilien. Midnatsmesse kl. 23.
Onsdag d. 25.: Herrens Fødsel. Messe kl. 10.30.
Torsdag d. 26.: Sct. Stefan. Messe kl. 10.30.
Fredag d. 27.: Niels Steensens andagt kl. 18.50. Messe kl. 19.00.
Søndag d. 29.: Den Hellige Families fest. Messe kl. 10.30.
Tirsdag d. 31.: Nytårsaftensdag. Taksigelsesmesse kl. 16.

Januar

Onsdag d. 1.: Nytårsdag. Messe kl. 10.30.
Fredag d. 3.: Tilbedelse kl. 18.30. Messe kl. 19.00.
Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse (Hl. 3 Konger). Messe kl. 10.30. Efter messen kirkekaffe.
Søndag d. 19.: Gregoriansk messe kl. 10.30.
Fredag d. 24.: Efter messen kl. 19 pakkefest.
Søndag d. 26.: Sct. Ansgars fest. Messe kl. 10.30.
Fredag d. 31.: Niels Steensens andagt kl. 15.50. Messe kl. 19.

Vor Frue Kirke

Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev.
 Tlf. 44 94 76 94.
 Sognepræst: Frank Jobst O.M.I.
 Engelsk præst: Carroll Parker O.M.I.
Mettetider:
 Lørdag kl. 17.00. Søndag kl. 9.30, kl. 11.00 (engelsk).
Hverdag:
 Onsdag kl. 19. Torsdag kl. 9.30 (en-

gelsk). 1. fredag i måneden: Kl. 19.30 (engelsk). 3. fredag i måneden: Kl. 19.30.
Tilbedelse: Tirsdag kl. 19.30-20.30.
Skriftemål: Tirsdag fra kl. 19 før tilbedelsen samt før messerne.
Ungdomsklubber:
 Maxi-KUK: Hver torsdag kl. 19.30-21.30.
 Mini-KUK: Spørg May Weber Nielsen, tlf. 44 94 93 31.
Tirsdage: Åbent hus hos Skt. Josef Søstrene, Primulavej 1. Messe kl. 19.
Lørdag d. 14.: Tro og Lys kl. 13 med messe kl. 17.
Tirsdag d. 17.: Bodsandagt kl. 19.30.
Tirsdag d. 24.: Familiejulemesse kl. 16.
Onsdag d. 25.: 1. juledag messe kl. 9.30 (dansk) og kl. 11.00 (engelsk).
Torsdag d. 26.: 2. juledag messe kl. 9.30.
Tirsdag d. 31.: Takkemesse kl. 15.

Januar 1992

Onsdag d. 1.: Nytårsdag messe kl. 11.00.
Lørdag d. 11.: Tro og Lys kl. 13 med messe kl. 17.
Onsdag d. 15.: Messe kl. 19, derefter menighedsrådsmøde.
Torsdag d. 23.: Grundkursus i teologi kl. 19.30.

**14 Hovedstads-
område NØ**

Skt. Therese Kirke, Hellerup

Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Giro 4 08 38 30.
 Sognepræst: Czeslaw Kozon, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 04 22 (bedst kl. 9-10) undtagen mandag. (Mellem kl. 13 og 15 kun i nødstilfælde).
 Alle kontorekspeditioner foregår fra Skt. Andreas Kirkes kontor, Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Kontorets telefon: 31 64 30 39. Onsdag kl. 14.15.
Mettetider:
Søndag: Højmessen kl. 9, rec. messe kl. 11. Morgenmad i kantinen mellem messerne. Familiemesse hver 4. søndag i måneden.
Hverdag: Mandag-onsdag kl. 17, torsdag kl. 17 i Skt. Joseph Søstrenes kapel, Bernstorffsvej 98. Fredag kl. 7.30 og lørdag kl. 11.30 med rosenkransbøn kl. 11.15.
Tirsdag d. 24.: Juleaften. Kl. 23.30 midnatsmesse.
Onsdag d. 25.: Juledag. Kl. 11 højmesse. Ingen messe kl. 9.
Torsdag d. 26.: 2. juledag. Kl. 9 sangmesse. Ingen messe kl. 11.
Søndag d. 29.: Den hl. Families fest. Efter 9-messen juletræsfest i kantinen.
Tirsdag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 16 taksigelsesmesse.
Onsdag d. 1.: Nytårsdag. Kl. 11 reciteret messe.
 Mini-KUK mødes onsdag den 4. kl. 19-20.30 ved Sct. Therese Kirke.
 Midi-KUK mødes tirsdagene den 3. og 10. kl. 19-21 samt lørdag d. 14. kl. 18.00 ved Sct. Andreas Kirke.

Johanneskirken, Søborg

Vandtårnsvej 7-11, 2860 Søborg.
 Sognepræst Knud Aage Nielsen, S.J.
 Bopæl: Jens Jessensvej 5, 2000 F.
 Træffes tirsdag kl. 10.30-11.30 på tlf. 31 28 17 00. Andre hverdage kl. 10-12 på tlf. 31 71 79 66.
 Menighedsrådsformand Ove Leerbeck.
 Bopæl: Salamandervej 24, 2800 Bagsværd. Tlf. 42 98 23 84.

Hver søndag kl. 10: Højmesse.

Sankt Knud Lavards Kirke

Pastor G. Uttenthal Nibler,
 Lyngbygårdsvej 1, 2800 Lyngby.
 Tlf. 45 87 77 12.
 Kirkekontor, tlf. 45 87 39 35 kl. 10-12.
Alle lørdage i december er der søndagsmesse kl. 17.00.
Torsdag d. 12. kl. 19: Adventsmeditation, derefter voksenstudiegruppe »åbent forum«.
Søndag d. 15. kl. 9.30: Familiemesse med morgenmad, kl. 11 søndagsmesse.
Torsdag d. 19. kl. 19: Adventsmeditation.
Søndag d. 22. kl. 11: Søndagsmesse.
Tirsdag d. 24. kl. 15.30: Julegudstjeneste, kl. 24.00 midnatsmesse.
Onsdag d. 25. kl. 11: Julemesse.
Torsdag d. 26.: Ingen messe.
Søndag d. 29. kl. 11: Søndagsmesse.
Tirsdag d. 31. kl. 15: Nytårsmesse.

Januar:

Onsdag d. 1. kl. 11: Nytårsmesse.
Lørdag d. 4. kl. 17: Søndagsmesse, Hellig tre Konger.
Søndag d. 5. kl. 11: Hellig tre Kongers messe med efterfølgende kirkekaffe.
Tirsdag d. 7. kl. 19: Mini-KUK begynder.
Onsdag d. 8. kl. 19: Old Boys begynder.
Lørdag d. 11. kl. 17: Knud Lavard messe.
Søndag d. 12. kl. 9.30: Familiemesse. Kl. 11.00 Knud Lavard messe.
Torsdag d. 16. kl. 20: Studiegruppen »åbent forum« begynder.
Lørdag d. 18. kl. 17: Søndagsmesse.
Søndag d. 19. kl. 11: Søndagsmesse.
Lørdag d. 25.: Søndagsmesse med dialog prædiken Skt. Ansgar.
Søndag d. 26.: Søndagsmesse Skt. Ansgar.

Skt. Andreas Kirke, Ørdrup

Sognepræst Czeslaw Kozon,
 Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund.
 Tlf. 31 64 04 22 (bedst 9-10), undtagen mandag.
 Andenpræst: Jørgen Erichsen, Bernstorffsvej 56, 2900 Hellerup.
 Tlf. 31 61 19 19 (bedst 8-9).
 Sognekantor: Kollegievej 2A, 2920 Charlottenlund. Tlf. 31 64 30 39 onsdag kl. 14-16.
Mettetider:
Søndag: Reciteret messe kl. 8.00. Højmesse kl. 10.00.
Hverdag: Mandag-torsdag messe kl. 8.00.
Fredag: Kl. 16.00: Udstilling af sakramentet til tilbedelse. Kort andagt. Messe kl. 17.00. Lørdag: Messe kl. 11.30.
Torsdag d. 12. kl. 19.30: Bodsandagt. Prædiken af pater Henri Leenders S.J. Lejlighed til personligt skriftemål for pater Leenders, sognepræsten eller pastor Jørgen Erichsen.
Tirsdag d. 17. kl. 15: Bibelstudium hos Connie Probst, Schimmelmansvej 45. Alle er velkomne. Tilmelding pr. tlf. 31 63 63 82.
Tirsdag d. 24.: Juleaftensdag. Kl. 16 børnemesse. Kl. 23.30 midnatsmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Onsdag d. 25.: Juledag. Kl. 10 højmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Torsdag d. 26.: 2. juledag. Kl. 10 sangmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Tirsdag d. 31.: Nytårsaften. Kl. 16 taksigelsesmesse. NB: Ingen messe kl. 8.

Januar 1992

Onsdag d. 1.: Festen for Maria, Guds-

moder. Kl. 10 højmesse. NB: Ingen messe kl. 8.
Fredag d. 3.: Jesu Hjerter-fredag. Se under messetider.
Lørdag d. 4. kl. 11.15: Rosenkransbøn i kirken. Derefter messe.
Søndag d. 5.: Herrens Åbenbarelse. Kl. 10 latinsk højmesse.
Tirsdag d. 7. kl. 15: Rosenkransbøn hos Connie Probst. Adresse og tilmelding, se under 17. december. Alle er velkomne.
Lørdag d. 18.: Den økumeniske bedeuge begynder.
Tirsdag d. 21. kl. 15: Bibelstudium hos Connie Probst. Alle er velkomne. Adresse og tilmelding, se under 17. december.
Midi-KUK mødes hver tirsdag kl. 19-21 i menighedssalen.

**15 Hovedstads-
område V**

Jesu Hjerter Kirke

Stenosgade 4A, 1616 København V.
 Tlf. 31 24 65 80 (kontor), 31 21 85 88.
 Telefax 33 25 07 38.
 Sognepræst: P. Gerhard Sanders SJ.
 Andenpræst: P. Niels Kiær SJ.
 Pastoralassistent: Sr. Evelyn Krepele CSJ.
 (Tlf. priv.: 31 24 33 32).
Mettetider:
 Mandag-fredag: Kl. 8.15 og 17.
 Lørdag: Kl. 8.15. Kl. 18 italiensk messe.
 Søndag: Kl. 10 latinsk højmesse. Kl. 11.30 dansk højmesse. Kl. 20 aftenmesse.
 Lejlighed til skriftemål før og efter alle messer og efter aftale.
Søndag d. 15. kl. 11.30: Familiemesse. Derefter kirkekaffe.
Tirsdag d. 17. kl. 14.30-16.30: Møde for de ældre: Jesu Hjerter Kor synger julen ind. Kl. 19.30: Kirkekoncert med koret Musica Viva.
Onsdag d. 18. kl. 15.30-17.00: Børneklub.
Lørdag d. 21. kl. 10: Kongregationsmesse.
Tirsdag d. 24. Juleaftensdag: Messe kl. 8.15. Ingen messe kl. 17.
 Julenat: Kirken åbnes kl. 23. Koret synger julen ind kl. 23.30. Kl. 24 midnatsmesse. Derefter ønsker vi hinanden god jul i menighedssalen, Stenosgade 4B.
Onsdag d. 25. Juledag kl. 10: Julehøjmesse med biskop Martensen. Kl. 11.30 messe med julesalmer. Kl. 20 aftenmesse.
Torsdag d. 26.: Stefanus. Messe kl. 10. Ingen senere messer.
Søndag d. 29.: Den hellige families fest. Søndagsmesseorden. (Ingen ungdomsmesse).
Tirsdag d. 31.: Messe kl. 8.15. Taksigelsesmesse kl. 16.

Januar

Onsdag d. 1.: Festen for Maria, Guds Moder. Messe kl. 10 og 17.
Fredag d. 3.: Jesu Hjerter fredag. Det helligste sakramente udstilles kl. 16. Andagt og sakramental velsignelse kl. 16.45. Messe kl. 17.
Tirsdag d. 7. kl. 16: Andagt i kirken med foredrag om biskop Clemens August von Galen »løven af Münster« (1878-1946).
Onsdag d. 8. kl. 19.30: Menighedsrådsmøde.
Søndag d. 12. kl. 16: Messe på ungarsk i huskapellet. Derefter samvær.
Tirsdag d. 14. kl. 19.30: Foredragsaften. Sr. Abraham (Dr. Kirsten Stoffregen Pedersen, Jerusalem) taler over emnet Ikonografi, der bl.a. giver en indførelse i ikonernes symbolske indhold.

Onsdag d. 15. kl. 19.30: Maxi KUK: Kulturaften.
Lørdag d. 18. kl. 10: Messe for kongreganter og andet godtfolk.
Søndag d. 19. kl. 11.30: Familiemesse. Derefter kirkekaffe.
Tirsdag d. 21. kl. 14.30: Møde for de ældre. Pater Kálmán Horváth S.J. fortæller om kirken i Ungarn.
Søndag d. 26. kl. 10: Dansk højmesse, som transmitteres i Danmarks Radio. Kl. 20 ungdomsmesse, derefter »Café« i menighedssalen.

Sankt Mariæ Kirke

Jens Jessensvej 5, 2000 Frederiksberg. Tlf. 31 71 53 35.
 Sognepræsten: Charles Edwards, S.J., træffes bedst kl. 10-11 mandag undt. Faste messetider. Søndag kl. 11. Hverdage: mandag, onsdag, torsdag og lørdag kl. 6.45. Tirsdag og fredag kl. 16.30.
Lørdag d. 14: Krybbespil i kirken kl. 16.
Tirsdag d. 24.: Sognepræsten fejrer Vigilmesse til Herrens Fødsel kl. 16.
Onsdag d. 25.: Herrens fødsel. Festmesse kl. 11.
Torsdag d. 26. Skt. Stefan, den første martyr. Messe med julesalmer kl. 11.
Tirsdag d. 31.: Taksigelsesmesse kl. 16.

Januar

Onsdag d. 1.: Festen for Maria, Guds Moder: Festmesse kl. 11.
Søndag d. 12. Herrens dåb: Familiemesse kl. 11 ved pastor J. Fich (Tåstrup).
Fredag d. 24.: Vi fejrer kirkens 50 års jubilæum. Kl. 19: Messe, derefter festlig sammenkomst.

Skt. Nikolaj Kirke

Strøbyvej 2, 2650 Hvidovre. Tlf. 31 78 27 90 (men se nedenunder).
 Sognepræst: Charles Edwards, S.J., Jens Jessensvej 5, 2000 København F. Træffes bedst kl. 10-11, mandag undtagen på Skt. Mariæ Kirkes tlf. 31 71 53 35.
 Fast messetid: Søndag kl. 9.30.
 Eventuelle hverdagsmesser bekendtgøres søndagen før, men der er messe de fleste torsdage kl. 19.
Søndag d. 15.: Familiemesse kl. 9.30 med efterfølgende kirkekaffe.
Tirsdag d. 24.: Midnatsmesse kl. 24.
Onsdag d. 25.: Herrens fødsel: Højmesse kl. 9.30.

Januar

Søndag d. 12.: Kirkekaffe efter messen.

16 Hovedstads-område N

Sakramentskirken

Nørrebrogade 27, 2200 København N. Sognepræst: Jac. Adams, Redemptorist. Weimargade 7, 2300 København S. Tlf. 32 97 37 43.
 Træffes på kirkens kontor hverdage 9.30-11.00 mandag og lørdag undt. og ca. ½ time efter alle mine messer. Evt. efter aftale, tlf. 31 35 68 25.
 Pastoralassistent Sr. Gisela Heitz C.S.J., Skt. Hansgade 28, 2200 Kbh. N. Tlf. 31 35 86 92, kontor 31 35 68 25.
 Træffes hverdage undt. mandag kl. 9.30-11.00.
Lørdage: Messe kl. 17.
Søndage: Højmesse kl. 10, engelsk messe kl. 18. Fransk messe kl. 11.30.
Hverdage: Tirsdag, torsdag, fredag messe eller ordets gudstjeneste kl. 11.
 Onsdag engelsk messe kl. 17.

Lørdag d. 14.: Konfirmandundervisning og forældremøde. Mødet slutter med messe.
Søndag d. 15.: Vi synger »Se Herren kommer«.
Søndag d. 22.: 4. adventssøndag.
Tirsdag d. 24.: Juleaftensdag: Kl. 16 familiemesse for alle dem, som har svært ved at komme om natten. Kl. 18 engelsk messe. Kl. 24 midnatsmesse. Vi mindes Herrens fødsel.
Onsdag d. 25.: 1. juledag: Kl. 10 festmesse. Kl. 18 engelsk messe.
Torsdag d. 26.: 2. juledag: Skt. Stefan. Messe kl. 10.
Lørdag d. 28.: Aftenmesse kl. 17.
Søndag d. 29.: Den hl. Familie. Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 31.: Takkegudstjeneste kl. 16. Engelsk messe kl. 16.

Januar

Onsdag d. 1.: Nytår - festen for Maria, Gudsmoder. Højmesse kl. 10.
Fredag d. 3.: Bøns- og meditationstime m. sakramental velsignelse.
Lørdag d. 4.: Tro og Lys kl. 13-18 incl. messen.
Søndag d. 5.: Herrens åbenbarelse. Familiemesse kl. 10. »De hellige 3 konger«. Kl. 19 starter hl. 3 kongers vandring ved Søpavillonen. Messe i kirken kl. 19.30.
Søndag d. 12.: Herrens dåb. Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 14.: Tirsdagsklub efter 11-messen. Vi ser en film i byen.
 18.-25. Den økumeniske bedeuge.
Lørdag d. 18.: Kl. 10-13 Preparation of children for first communion.
Søndag d. 19.: Biskoppen firmer i den engelske messe kl. 18.
Søndag d. 26.: Skt. Ansgar, bispedømmets værnehelgen. Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 28.: Tirsdagsklub efter 11-messen. Derefter »udpluk fra grundkursus i teologi«.

17 Hovedstads-område K

Skt. Ansgars Kirke

(Lukket p.g.a. restaurering)
 Bredgade 64, 1260 København K. Sognepræst Dietrich Timmermann. Tlf. 33 13 37 62.
 Andenpræst: Reinhold Sahner. Tlf. 33 91 21 56.
 Præsternes træffetid: Ti.-fr. 11-12.
 Tirsdag og torsdag tillige kl. 17-18.
 Søndag kl. 8: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse.
Hverdage: Alle dage messe kl. 8.00. Tirsdag og torsdag tillige kl. 16.30. Lørdag kl. 17.00: Messe med prædiken (gælder som søndagsmesse).
Tirsdag d. 24. kl. 16: Juleaftensmesse i menighedssalen. Kl. 23.00 Skt. Augustins kirke åbnes, der er julemusik indtil messen. Kl. 24.00 midnatsmesse m. biskop H.L. Martensen.
Onsdag d. 25. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10 højmesse i Skt. Augustins kirke.
Torsdag d. 26. kl. 8: Rec. messe i menighedssalen. Kl. 10 rec. messe i Skt. Augustins kirke.
Lørdag d. 28. kl. 17: Messe i menighedssalen.
Søndag d. 29. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustins kirke, Den hellige Families fest.
Tirsdag d. 31. kl. 16: Højmesse og derefter årsafslutning i Skt. Augustins kirke.

Januar

Nytårsdag d. 1. kl. 8: Rec. messe. Kl. 10.00 rec. messe i menighedssalen.
Fredag d. 3. kl. 16.30: Jesu Hjerter messe i menighedssalen.
Lørdag d. 4. kl. 17: Messe i menighedssalen.
Søndag d. 5. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10.00 højmesse i Skt. Augustins kirke, Herrens Åbenbarelse.
Lørdag d. 11. kl. 17: Messe i menighedssalen.
Søndag d. 12. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10 højmesse i Skt. Augustins kirke.
Onsdag d. 15. kl. 10: Messe for de ældre i menighedssalen.
Lørdag d. 18. kl. 17: Messe i menighedssalen.
Søndag d. 19. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10 højmesse i Skt. Augustins kirke, gregoriansk sang.
Tirsdag d. 21. kl. 19: Økumenisk kirkevandring, starter i år ved Jerusalemkirken, Rigersgade 2 i Nyboder.
Lørdag d. 25. kl. 17: Messe i menighedssalen.
Søndag d. 26. kl. 8: Messe i menighedssalen. Kl. 10 Pontifikalmesse med biskop H.L. Martensen i Skt. Augustins kirke, Sct. Ansgars Fest.

18 Amager og Bornholm

Skt. Annæ Kirke, Amager

Hans Bogbinders Allé, 2300 Kbh. S. Sognepræst: p. Jerzy Gorowski, C.S.R. Andenpræst: p. Julian Bodnar, C.S.R. Tlf. 31 58 41 02. Kontortid: Tirsdag og fredag 11-12, onsdag og torsdag 18-19. Udenfor kontortid, tlf. 31 58 21 02.
Faste messetider:
Lørdag kl. 17: Engelsk messe.
Søndag kl. 8.30: Reciteret messe. Kl. 10: Højmesse. Kl. 12: Polsk messe. Kl. 17: Engelsk messe.
 Kl. 10.30: Messe på St. Annæ Hjem (søndag).
Torsdag d. 12.: Maxi-KUK. Juleafslutning/idémøde.
Søndag d. 15.: Repræsentanter fra Focolarebevægelsen fortæller om »Kald og arbejde«. De er indbudt til messen kl. 10.
Onsdag d. 18.: Onsdagsklubben. Julehygge/pakkefest.
Søndag d. 22.: Børnenes krybbeandagt i højmessen.
Tirsdag d. 24. Juleaftensdag: Engelsk familiemesse kl. 16. Midnatsmesse kl. 24.
Onsdag d. 25. 1. juledag: Ingen messe kl. 8.30. Ellers sædvanlige messetider.
Torsdag d. 26. 2. juledag: Festen for den hl. Stefan. Ingen messe kl. 8.30. Ellers sædvanlige messetider.
Søndag d. 29.: Festen for den hl. familie. Latinsk højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 31.: Takkegudstjeneste kl. 16.

Januar

Onsdag d. 1.: Festen for Maria, Gudsmoder. Ingen messe 8.30, ellers sædv. messetider.
Søndag d. 5.: Herrens åbenbarelse (De hl. 3 konger). Familiemesse kl. 10.
Onsdag d. 8. kl. 14.30: Møde i onsdagsklubben. Foredrag om Karen Blixen.
Onsdag d. 22.: Onsdagsklubben. Videoeftermiddag.
Søndag d. 26.: Den hl. Ansgar, bispedømmets værnehelgen.

Skt. Hyacinthus Kirke

Østergade 59, 3700 Rønne.

Tlf. 56 95 08 14 eller 56 95 08 55.
 Sognepræst: Erling Brodersen. Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.
 Menighedsrådsformand: Renate Gulstad-Kuhnen. Tlf. 56 95 43 69.
 Pastoralassistent: Sr. Hermengild Gerick, tlf. 56 95 08 55.
Søndage i december: Højmesse kl. 10.
Tirsdag d. 24. juleaften: Højmesse kl. 23.
Torsdag d. 26. 2. juledag: Messe kl. 17.
Tirsdag d. 31. Nytårsaften: Andagt kl. 16.

Januar 1992

Lørdage i januar: Højmesse kl. 17.

Rosenkranskirken

Gregersgade 12, 3720 Åkirkeby. Sognepræst: Erling Brodersen. Tlf. 33 93 19 48 eller 33 11 60 80.
 Menighedsrådsformand: Erik Frandsen, Kannikeengen 24. Tlf. 56 97 42 95.
Lørdage i december: Højmesse kl. 17.
Onsdag d. 25. juledag: Højmesse kl. 17.

Januar 1992

Søndage i januar: Højmesse kl. 10.
Onsdag d. 1. januar: Højmesse kl. 17.

19 Grønland

Nuuk/Godthåb

Krist Konge Kirke

Sognepræst: Franz Hoyos, OMI. Box 51. 3900 Nuuk/Godthåb. Tlf. 009 299 2 12 75.
Søndagsmesser: Kl. 11.00.
Hverdagsmesser:
 Tirsdage, onsdage kl. 17.15.
 Torsdage: Tilbedelse kl. 18.30-19.30 efterfulgt af messe kl. 19.30.
 Fredage: Kl. 17.15 hos de små søstre.
 Lørdage: Kl. 11.00.
Religionsundervisning: Efter aftale.
Kirkekaffe: Efter søndags- og torsdagsmesserne.

Gudstjenester på fremmede sprog

Deutschsprachige Gemeinde

Pfr. Guido Kreienbühl, Vesterbrogade 28, 2, 1620 Kbh. V. Tlf.: 31 24 26 30.
 Hl. Messe jeden 1. og 3. Sonntag im Monat um 10 Uhr in der Hauskapelle der St. Augustin Kirche, Jagtvej 183, København. Nach jedem Gottesdienst findet ein gemütliches Zusammensein statt.

English-speaking ministry

Fr. Carroll Parker, OMI, Chaplain to the English-speaking Catholic Community. Ministry Center: Vor Frue Kirke (VFK), Herlevgårdsvej 14, 2730 Herlev. Tlf. 44 94 76 78.

Other churches with Mass in English:

Sakramentskirken (SAK), Nørrebrogade 27, 2200 Kbh. N and Skt. Annæ Kirke (Skt. A), Hans Bogbinders Allé 2, 2300 Kbh. S.

Eucharistic celebrations in English:

Saturday: Skt. A at 5 p.m.
 Sunday: VFK at 11 a.m. Skt. A at 5 p.m. SAK at 6 p.m.
 Tuesday: VFK at 9:30 a.m.
 Wednesday: SAK at 5 p.m.
 First Friday: VFK at 7:30 p.m.
December
 Tuesday 24th: SAK at 6 p.m.
 Wednesday 25th: VFK at 11 a.m. SAK at 6 p.m.
 Tuesday 31st: SAK at 6 p.m.
January
 Wednesday 1st: SAK at 6 p.m.
 Sunday 19th: SAK Sacrament of Confirmation by Biskop Hans L. Martensen at 6 p.m.

Aftensang i Vor Frue kirke i Århus

**Julekoncert i
den katolske kirke**

Mandag den 16. december kl. 20.00 afholder kir-
kens kantori under ledelse
af organist og korleder,
Olav K. Mielke-Jepsen ju-
lekoncert, som aftensang,
med engelske og danske
julemotteter- og hymner,
vekslende med Davidssal-
mer. Som større værker
fremføres for 5 stemmigt
kor og 3 solostemmer, or-
gel samt violiner: Heinrich
Schütz, Sumite Psalmum
samt Mozarts: Laudate
Domino for sopransolo,
obligatviolin, kor og orgel
i anledning af 200 års
dødsdagen for Mozart den
6. december 1791. Yderli-
gere opføres, som et me-
get spændende værk: Du-
rufles, Ubi caritas – en
gregoriansk melodi, som
Durufle har udarbejdet i
flerstemmig form med mo-
derne og meget skønne
klange.

Dørene til kirken åbnes
kl. 19.30.

Hellig Tre Kongers vandring

Søndag den 5. januar,
Hellig Tre Kongers aften,
arrangerer Økumenisk
Center også i år en van-
dring med efterfølgende
økumenisk gudstjeneste/
messe.

Vandringen begynder
kl. 19.30 ved Søpavillo-
nen. Ca. kl. 20.00 begyn-
der den økumeniske guds-
tjeneste/messe i Sakra-
mentskirken, Nørrebro-
gade 27.

Efter gudstjenesten er
der, traditionen tro, varm
suppe i krypten.

Annelise Kristensen får af biskoppen overrakt et kors, som
har tilhørt en anonym Skt. Josephsøster.

Festlig afsked med Annelise Kristensen fra bispekontoret

**rejser nu efter 24½ års arbejde
med kirkebidragsordningen**

Den »ældste« medarbej-
der på bispekontoret tog
tirsdag den 26. november
ved en festlig reception på
Katolsk Bispekontor i
Bredgade, København af-
sked med biskoppen, kol-
legaer og andre, der har
været knyttet til hendes
arbejde.

Biskoppen fremhævede
i sin tale, at Annelise Kri-
stensen både har haft ind-
levningsevne og har været
en trofast medarbejder si-
den maj 1967, da hun be-
gyndte på det daværende
bispekontor på Laurids
Bings Allé, Frederiksberg.
Du har været god til men-
nesker, der henvendte sig
til dig om hvad der nu lå

dem på sinde, sagde bi-
skoppen, og understrege-
de, at netop de menneske-
lige kontakter har været
den vigtigste del af arbej-
det. Biskoppen overrakte
som gave Annelise Kri-
stensen et kors fra en ano-
nym Skt. Joseph-øster.

Også generalvikar *Paul
Marx* rettede en tak til
Annelise Kristensen for
mange års trofast arbejde
og bemærkede hendes op-
mærksomhed over for
bl.a. syge. Annelise Kri-
stensen har arbejdet med
kirkebidragsordningen si-
den dens start i 1967. Des-
uden har hun »vedlige-
holdt« bispedømmets cen-
tralkartotek.

Bønnens apostolat

ved Paul Keller SJ

At kristne kirker må få en dybere forståelse af sig selv som kirke i og gennem eukaristien

I vort afkristnede samfund
bliver det kristne fælles-
skab, der samles om euka-
ristien, mere end nogen-
sinde et rum, hvor de tro-
ende, når de byder den
Opstandne velkommen,
opnår en stigende bevidst-
hed om deres egen identi-
tet og originalitet.

En menneskelig gruppe
er sig ikke bevidst som
gruppe, medmindre den
»samles«, af dybere grun-
de; dette gælder endnu
mere for kirken.

At samles om eukaristi-
en er et vitalt behov for
det kristne fællesskab for
at bevare fællesskabet og
troskaben. Da er kirken
mere end nogensinde Kri-
sti kirke. Da viser den sig
for verden som det den er,
nemlig »et tegn på frelse«.

De kristne samles ikke

af sociale grunde som an-
dre grupper, men fordi de
er indbudt af Gud til gen-
nem Eukaristien at indgå
en kærlighedens alliance
med Ham og med hinan-
den.

Vennerne samles om
alt, hvad der er væsentligt i
kirkens liv: apostlenes læ-
re, broderligt fællesskab,
brødets brydelse, bøn og
deling af ejendom. Alt
hvad der stiller kirken i
forhold til den opstandne,
som helliger den og finder
sit sted der.

Man forstår, at kirken i
sandhed er tegnet på en ny
menneskehed, hvori bro-
derlighed genopbygges i
Kristus og alle skranker
nedbrydes og kun giver
plads for hjerternes en-
hed.

I eukaristien manifeste-

rer kirken sig i højeste
grad. Og Herren har fast-
lagt den måde, hvorpå på-
sken fornyer sig og griber
os. Forholdet mellem på-
sken og livet går gennem
eukaristien.

Kristne fællesskaber og
de enkelte kristne må for-
berede sig på at modtage
gaven, så at den kan træn-
ge ind i deres hjerter og
forvandle dem.

Vi må »paschaliser«
vor tilværelse og forme
den efter den Kristus, som
giver sit liv for os, et liv
som fortæres, ikke rettet
indad mod sig selv, men
giver sig selv og fortæres
for andre.

Kongregation
for Gejstligheden

Liturgisk kalender januar 1992

1. hvid. Onsdag. Juledags oktav. Festen for Maria, Gudsmoder (h). Gl. Cr. Jomfru Marias pf. 1. L.: 4. Mos. 6, 22-27; Sl. 67, 2-3.5.6+8. (Om.: Gud være os nådig og velsigne os.) 2. L.: Gal. 4, 4-7. Ev.: Luk. 2, 16-21.
2. hvid. Torsdag i juletiden. (I Ps.) Basilius den Store († 379) og Gregor af Nazianz († 390), biskopper og kirkelærere (m). Jul. pf. L.: 1. Joh. 2, 22-28. Ev.: Joh. 1, 19-28.
3. hvid. Fredag i juletiden. (I Ps.) Jul. pf. L.: 1. Joh. 2, 29-3.6. Ev.: Joh. 1, 29-34.
4. hvid. Lørdag i juletiden. (I Ps.) Jul. pf. L.: 1. Joh. 3, 7-10. Ev.: Joh. 1, 35-42.
5. hvid. Søndag. Herrens åbenbarelse (h). Gl. Cr. H.åb.pf. 1. L.: Es. 60, 1-6; Sl. 72, 2.7-8.10-11.12-13. (Om.: Alle jordens folk skal tilbede dig, Herre.) 2. L.: Ef. 3, 2-3a. 5-6. Ev.: Matt. 2, 1-12.
6. hvid. Mandag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps.) Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 3, 22-4.6. Ev.: Matt. 4, 12-17.23-25.
7. rød. Tirsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps.) Knud Hertug, martyr, († 1131)(m). Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 4, 7-10. Ev.: Mark. 6, 34-44.
8. hvid. Onsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps.) Eller hvid. Raymond af Penyafort, præst, († 1275). Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 4, 11-18. Ev.: Mark. 6, 45-52.
9. hvid. Torsdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps.) Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 4, 19-5.4. Ev.: Luk. 4, 14-22a.
10. hvid. Fredag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps.) Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 5, 5-13. Ev.: Luk. 5, 12-16.
11. hvid. Lørdag efter Herrens åbenbarelse. (II Ps.) Jul. eller H.åb. pf. L.: 1. Joh. 5, 14-21. Ev.: Joh. 3, 22-30.
12. hvid. Søndag. Herrens dåb (f). (III Ps.) Gl. Cr. særl. pf. 1. L.: Es. 42, 1-4.6-7; Sl. 29, 1a+2.3ac-4.3b+9b-10. (Om.: Herren velsigne sit folk med fred.) 2. L.: Ap. G. 10, 34-38. Ev.: Luk. 3, 15-16. 21-22. Eller (ad libitum): 1. L.: Es. 40, 1-5. 9-11; Sl. 104, 1b-2. 3-4. 24-25. 27-28. 29-30. (Om.: Min sjæl, lov Herren! Herre min Gud, du er såre stor.) 2. L.: Tit. 2, 11-14. Ev.: Luk. 3, 15-16. 21-22.
- Hermed afsluttes juletiden.
- Det almindelige Kirkeår
13. Grøn. Mandag i 1. alm. uge (I Ps.) Eller hvid. Hilarius, biskop og kirkelærer, († 367). L.: 1. Sam. 1,1-8. Ev.: Mark. 1,14-20. (Læsning ad libitum (Hilarius): 1. Joh. 2,18-25.)
14. grøn. Tirsdag i 1. alm. uge. (I Ps.) L.: 1. Sam. 1,9-20. Ev.: Mark. 1,21-28.
15. grøn. Onsdag i 1. alm. uge. (I Ps.) L.: 1. Sam. 3,1-10. 19-20. Ev.: Mark. 1,29-39.
16. grøn. Torsdag i 1. alm. uge (I Ps.) L.: 1. Sam. 4,1-11. Ev.: Mark. 1,40-45.
17. hvid. Fredag i 1. alm. uge. (I Ps.) Antonius, abbed, († 356) (m). L.: 1. Sam. 8,4-7. 10-22a. Ev.: Mark. 2,1-12. (Evangelium ad libitum (Antonius): Matt. 19,16-26).
18. grøn. Lørdag i 1. alm. uge. (I Ps.) Eller hvid. Gudsmoders lørdagsmesse. L.: 1. Sam. 9,1-4. 17-19; 10,1a. Ev.: Mark. 2,13-17. Den økumeniske bedeuge begynder.
19. grøn. 2. Alm. søndag. (II Ps.) Gl. Cr. Alm. S. pf. 1. L.: Es. 62,1-5; Sl. 96,1-2a. 2b-3.7-8a. 9-10a+c. (Om.: Kundgør Herrens under for alle folkeslag.) 2. L.: 1. Kor. 12,4-11. Ev.: Joh. 2,1-12. Henrik, biskop og martyr, († 1158), fejres ikke.
20. grøn. Mandag i 2. alm. uge. (II Ps.) Eller rød. Fabian, pave og martyr, († 250). Eller rød. Sebastian, martyr († 288). L.: 1. Sam. 15,16-23. Ev.: Mark. 2,18-22.
21. rød. Tirsdag i 2. alm. uge. (II Ps.) Agnes, jomfru og martyr, († ca. 280) (m). L.: 1. Sam. 16,1-13. Ev.: Mark. 2,23-28.
22. grøn. Onsdag i 2. alm. uge. (II Ps.) Eller rød. Vincent, diakon og martyr, († 304). L.: 1. Sam. 17,32-33. 37.40-51. Ev.: Mark. 3,1-6.
23. grøn. Torsdag i 2. alm. uge. (II Ps.) L.: 1. Sam. 18,6-9; 19,1-7. Ev.: Mark. 3,7-12.
24. hvid. Fredag i 2. alm. uge. (II Ps.) Frans af Sales, biskop og kirkelærer, († 1622) (m). L.: 1. Sam. 24,3-21. Ev.: Mark. 3,13-19.
25. hvid. Lørdag. Den hellige apostol Pauls omvendelse (f). (II Ps.) Gl. Ap. pf. L.: Ap. G. 22,3-16 eller Ap. G. 9,1-22; Sl. 117,1.2. (Om.: Gå ud i al verden og forkynd Evangeliet! Eller: Hallelujah) Ev.: Mark. 16,15-20.
26. hvid. Søndag. Ansgar, bispedømmets første værnehelgen. (h). Gl. Cr. Særl. Ansgar pf. 1. L.: Es. 52,7-10; Sl. 96,1-2a. 2b-3.7-8a.10. (Om.: Kundgør Herrens under for alle folkeslag. Eller: Hallelujah) 2. L.: 1. Kor. 1,18-25. Ev.: Mark. 1,14-20. Timotheus og Titus, biskopper, fejres ikke. Kirketælling.
27. grøn. Mandag i 3. alm. uge (III Ps.) Eller hvid. Angela Merici, jomfru, († 1540). L.: 2. Sam. 5,1-7.10. Ev.: Mark. 3,22-30.
28. hvid. Tirsdag i 3. alm. uge. (III Ps.) Thomas af Aquino, præst og kirkelærer († 1274) (m). L.: 2. Sam. 6,12b-15.17-19. Ev.: Mark. 3,31-35.
29. grøn. Onsdag i 3. alm. uge. (III Ps.) L.: 2. Sam. 7,4-17. Ev.: Mark. 4,1-20.
30. grøn. Torsdag i 3. alm. uge. (III Ps.) L.: 2. Sam. 7,18-19.24-29. Ev.: Mark. 4,21-25.
31. hvid. Fredag i 3. alm. uge. (III Ps.) Johannes Bosco, præst († 1888) (m). L.: 2. Sam. 11,1-4a. 4c-10a. 13-17. Ev.: Mark. 4,26-34.

Orientering fra sognene

Misa en español

Iglesia de san Augustin, Jagtvej 183.
Todos los domingos. A las kl. 12.
P. Tomás Tirapu Beortegui CsrR.
Tlf. 31 58 21 02.

Communauté de Langue Française

Copenhague: Tous les dimanches (du 1.09
au 30.06) messe à 11 h 30 à Sakraments-
kirken, Nørrebrogade 27, København N.

Missione cattolica Italiana

Lorenzo Del Zanna, S.J., Stenosgade
4A, 1616 København V.
Ufficio e biblioteca italiana: Stenosgade
5, 1616 København V. Tlf. 31 31 78 22.
Messa ogni sabato alle ore 18 Jesu Hjerter
Kirke, Stenosgade 4, 1616 København V.

Kroatisk messe

2. og 4. søndag i Jesu Hjerter Kirke kl. 14.
Helsingør: 1. og 3. søndag. 1. søndag kl.
12. 3. søndag kl. 17.

Msze święte w języku polskim

Ks. Władysław Zdunek C.s.s.R.
Kościół św. Anny, Amager
Hans Bogbinders Alle 2
2300 København S, tlf. 31 58 21 02
Msza św.: Każda niedziela i święto o
godz. 12.00

Ungarsk messe

Magyar mise v. P. Kálmán Horváth s.j.
Stenosgade 4 a - 1616 København V.
Tlf.: 31 21 85 88.
Fra oktober: Hver 2. søndag i måneden kl.
16 i huskapellet Stenosgade 4A.

Et moderne drama

Væsentlig udgivelse fra Katolsk Forlag om livets begyndelse

Hvornår begynder menneskelivet? Spørgsmålet er igen dukket op i forbindelse med regeringens lovforslag om den biomedicinske forskning.

Skal man f.eks. tillade, at der foretages videnskabelige eksperimenter på befrugtede menneskelige æg de første 14 dage efter befrugtningen?

Svaret på dette spørgs-

mål må afhænge af, om der i videnskabelig forstand er belæg for at hævde, at det befrugtede æg ikke kan tillægges egentligt menneskeværld på det udviklingsstadium.

Det er der ikke, lyder det klart og utvetydigt fra en af vor tids mest fremtrædende genetikere, professor Jérôme Lejeune.

Han er den forsker, som

i sin tid opdagede det ekstra kromosom, som bevirker mongolisme. For den opdagelse modtog han Kennedy-prisen og den højeste udmærkelse, en genetiker kan få, William Allen Memorial-prisen. Siden har han sammen med kolleger opdaget yderligere 10 sygdomme forårsaget af kromosomforstyrrelser og befinder

sig stadig i frontlinien indenfor sit fagområde.

Indkaldt som vidne i retssag

I august 1989 bliver han indkaldt som sagkyndigt vidne i en retssag i USA mellem to fraskilte ægtefæller, som hver især kræver forældreretten til parrets 7 nedfrosne embryoner.

Han kæmper for at de kan blive destrueret. Hun for at de kan blive implanteret og dermed få chancen for at overleve. Retsbehandlingen, der med Lejeunes egne ord former sig som en moderne version af den 300 år gamle fortælling om kong Salomos dom, vækker international opmærksomhed.

Et fuldstændigt referat af retsmødet i Maryville, Tennessee, hvor Lejeune aflægger sit vidnesbyrd, er allerede oversat til mange sprog – og nu altså også til dansk. Tidspunktet kunne ikke have været mere velvalgt.

Vi møder en velopløst og slagfærdig Lejeune, der i en intens duel med faderens advokat effektivt punkterer myten om et præ-humant udviklingsstadium, hvor det endnu ikke giver mening at tale om menneskeværld.

»Hvis man gør forskel på menneskeværldene, må man kunne begrunde den forskel,« konkluderer Lejeune, »og endnu venter vi forgæves på en seriøs begrundelse«.

Afgørende for sagens udfald

Lejeunes vidneudsagn bliver afgørende for sagens udfald. Humane embryoner er, konstaterer retten i Maryville, ikke at betragte som nogens ejendom. Menneskelivet begynder ved befrugtningen, og »det tjener reagensglasbørnenes bedste interesse, at deres mor får mulighed for at fostre dem gennem implantation«.

Derfor, hedder det i dommen, skal de 7 em-

bryoner »midlertidigt overdrages i moderens vareretagt med henblik på implantation«.

De nærmere omstændigheder vedrørende retssagerne skildret i en mosaik af tekster, som fint indrammer bogens i mere end én forstand vægtigste afsnit, selve retsreferatet. En liste over fagudtryk samt instruktive illustrationer af menneskelivets tidligste stadier hjælper den forudsætningsløse læser godt på vej. Bogen afsluttes foruden med selve dommen og domspræmisserne også med Lejeunes egne overvejelser efter retssagen.

Tilgængelig for bredt publikum

Også læge Flemming Kieler, som fortjener megen ros for en præcis og kompetent oversættelse, tegner sig for en perspektivrig gennemgang af den krise i etik og menneskesyn, vi lider under i dag.

Alt i alt må man sige, at forlaget med denne udgivelse på forbilledlig vis har gjort et stort og vanskeligt stof tilgængeligt for et bredt publikum. Det er medrivende læsning fra første til sidste side, uden at det på noget tidspunkt går ud over sagligheden.

Bogen burde være pligt-læsning for alle, som vil ytre sig i den etiske debat, og ikke mindst da for læger og politiske beslutningstagere.

Salomos dom – 3000 år efter
Det ufødte barns symfoni.
Katolsk Forlag 1991.

Kr. 95.

Torben Riis

400-året for Johannes af Korset kan fejres med fordybelse i hans liv

Den 14. december fejres 400-året for Johannes af Korsets død. I den anledning er der skrevet mange artikler og bøger om ham – ikke bare ud fra jubilæumsromantik, men Johannes af Korsets værker har i de senere år været genstand for en voksende interesse.

Johannes af Korsets liv og gerning var nært knyttet til Teresa af Avilas i fornyelse af karmeliterordenen, en reformation som førte til oprettelse af en ny ordensgren: de såkaldt uskoede karmelitter – dette navn, fordi en detalje i deres strengere observans var bare fødder i sandaler!

Reformen mødte modstand fra den gamle orden, og de formastelige, som vovede at anfægte denne, blev forfulgt. Johannes af Korsets lod blev ni måneders fængselsophold i et af de skoede brødres klostre. Hans celle var oprindeligt toilet til et tilstødende gæsteværelse, et rum på ca. 5m². Der gennemled Johannes Spaniens sommerhede og højslettevinterens bidende kulde, uden mulighed for at skifte tøj og på sultekost. Messen var ham nægtet: han var jo en oprørs munk. Han var uden venlig menneskelig kontakt. Gud syntes også at have glemt ham. Johannes gennemlevede her den mørke nat, som blev yndlingsstemaet i hans digte.

De ni måneder førte Johannes af Korset til det absolutte intet, en slags død, som var vejen til alt. Intet og alt er da også det begrebspar, hans værker er bygget op omkring. Fra fængselsopholdet kunne Johannes dog også fortælle: »En eneste af de nådegaver, som Gud gav mig

på dette sted, kan ikke opvejes af mange år i fængsel.« Mystiske erfaringer transcenderer sproget, og han måtte nyskabe dette for at følge den uimodståelige trang til at videregive det uudsigelige: Johannes af Korset blev digter.

Åndelig vejleder i prosaværker

Da Johannes følte, at Guds plan med fængselsopholdet var opfyldt, forlod han som en ny skabning det lille mørke rum i en dramatisk flugt. Hans medbrødre tog imod ham med stor glæde »som var han opstået fra de døde«. Nu fulgte travle år i ledende embeder inden for ordenen, i oprettelse af nye klostre, hvor Johannes både udførte arkitekttegninger og gav en hånd med i det praktiske arbejde. Hans vigtigste opgave var dog sjælesorgen, og det er som åndelig vejleder, vi møder ham i hans prosaværker, der er skrevet på opfordring af karmelitter eller lægpersoner, som han var vejleder for.

»Læs ikke Johannes af Korset, det kan man blive deprimeret af«, var det råd, jeg fik, da jeg som nybagt katolik viste interesse for de spanske mystikere. Denne udtalelse var ikke bare udtryk for en subjektiv bedømmelse, men for det image, Johannes af Korset havde fået i kirken. Hvordan mon han har fået det? Hans digtning er dog en eneste lovprisning af kærligheden og derfor også gennemtrængt af glæde.

Det fortælles, at Johannes på sit bord kun havde to bøger: Bibelen og breviaret. Hans værker bevidner dette. Ikke blot fordi

de er gennemvævede af direkte og indirekte bibelcitater, men hele indholdet er bygget op omkring Bibelens grundtema: kærlighedspagten, som Gud sluttede med Israel, og som fik sin opfyldelse og universelle karakter i Kristus-Kirkemysteriet – symboliseret i ægteskabet, der både er billede på og deltagelse i denne pagt. Den lutherske biskop Martin Lønnebo bekender i sin gennemgang af Johannes af Korset, at han som ung var så præget af rationalistisk teologi og freudiansk psykologi, at han havde svært ved at »sluge« Johannes af Korsets digtning – indtil han opdagede, hvor centralt bibelsk den er!

Analyserer menneskets manglende evne til at kunne elske

Johannes af Korset var ikke en drømmende romantiker, men realist. Han kendte den uforløste menneskenatur og dens egocentrering i bundethed til sine lyst- og ulystfølelser. I »Bestigningen av Karmel« både analyserer han menneskets manglende evne til at kunne elske – Gud, sig selv og medmennesket – og viser vej ud af egoismens fangenskab.

I »Sjælens dunkla natt« beskrives den videre udvikling i kærlighedens – nådens – værk: Forvandlingen til at kunne elske med Guds egen kærlighed.

Johannes af Korsets askese har som eneste mål at sætte mennesket fri til ægte kærlighed, og dette kan kun ske i en vedvarende døds- og opstandelsesproces. Om man føler Johannes af Korset nedslående eller ej, afhænger i grunden af, om man øn-

sker at engagere sig i denne proces. Hvis svaret er ja, får man ikke bedre ledsager end netop ham!

I samtaler med religiøst søgende kan man blive præsenteret for omtale af Johannes af Korsets skrifter som »alternativ litteratur«. Alternativ til hvad? Både til den kristendom de hidtil har stiftet bekendtskab med, som til en stresset og materialistisk hverdag. Men ved nøjere læsning vil de også hos Johannes af Korset finde et andet alternativ, nemlig til alt »det alternative«, der i sin holisme er gennemtrængt af en monistisk tilværelsesforståelse. Johannes af Korsets mystik er helt igennem personel. Han viser, at forvandlingen fra egoisme til kærlighed kun kan ske i et stadig fordybet kærlighedsforhold til Gud. Netop i dette virker – ja det er i sig selv – den helliggørende nåde.

Det er et glædeligt tidens tegn, at Johannes af Korset og vore andre kristne mystikere opdages af søgende. Spørgsmålet er, om ikke de i dag læses mere uden for end inden for kirken?

Litteratur om Johannes af Korset:

Anders Arborelius: *Allt och Intet*, Johannes af Korsets liv. 180 s. Kr. 85,-.

Wilfrid Stinissen: *Natten är mitt ljus*. Om Johannes af Korsets lære. 165 s. Kr. 85,-.

Tidsskriftet *Levende Vand*, nr. 3-91 er temanummer om Johannes af Korset. 44 s. Kr. 25,-.

Ovenstående, samt Johannes af Korsets egne værker, kan bestilles på *Levende Vands* ekspedition, tlf. 42 86 51 74 eller tlf. 31 63 53 33.

Grethe Livbjerg

Årets mandelgave!

Religions-pædagogisk udvalg har slået til igen: Et lille pænt hæfte på 22 sider for kun 5 kr. – let læst, skrevet for unge (og ældre med ungdommeligt videbegær) er udkommet. Titlen er: Biblen, hvorfor, hvordan, hvornår blev Biblen samlet? Det er Bjørn Højbo, der med sikker hånd fører os gennem den kringledede historie, der også er historien om kættere, konciler og kirkefædre. Det vigtigste i historien er trukket frem, men dog på en måde så utallige ord og fagudtryk bliver forklaret, nærmest som små sidegevinsten ved læsningen: Hvorfor hedder Biblen egentlig Biblen, hvorfor hedder et bind (bog) volumen på engelsk, hvordan laver man papyrus, hvad betyder apokryf, eller apo-

kalypse, eller kanon, eller testamente osv., osv.

Det er et utroligt oplysende skrift, som vil glæde alle, der interesserer sig for Biblen. Skulle jeg komme med nogle små forslag til forbedringer ved næste optryk (og der bliver garanteret flere næste optryk) måtte det være illustrationerne, som for nogle vedkommende ikke er faldet heldigt ud i fotokopieringsteknikken og for en dels vedkommende for en lidt mangelfuld billedtekst.

Men ellers kan jeg kun ønske religions-pædagogisk udvalg til lykke – og til lykke til alle, der er så fornuftige at anskaffe sig og læse denne lille perle – til kun 5 kr.

Ulla Elmquist

Fer Lindholm, Græthe og Erik Achen samt Maria Pilar Lorenzo stod som arrangører af det vidtfavnende Pax Christi seminar i Øm.

Pax Christi seminar drøfter alternativt pengeinstitut

»Flygtninge«, »kvindekongres i Mexico« og »bofællesskab« med på seminaret

Kristne opfordres til at indgå i oprettelsen af en alternativ bank, der kan modvirke det sociale og økologiske kaos, der hersker i verden.

En alternativ bank kan bygges op med en almindelig afdeling og en rentefri afdeling. Den almindelige afdeling sikrer, at man kan administrere fonde og andre midler, der skal forrentes. Den rentefrie ind- og udlånsafdeling er den, der gør banken alternativ.

Dette redegjorde Åge Kramp for på Pax Christi seminaret på Øm. Han fortalte, at erfaringer både fra udlandet og Danmark viser, at alternative pengeinstitutter kan fungere. En større gruppe almindelige danskere kan holde hinanden økonomisk i skak, hvad angår indlån og udlån.

Der kan endda blive penge tilovers til udlån til projekter udenfor gruppen. En alternativ bank kan derved blive et instrument til direkte og global handling over for de uigennemsigtige og globale problemer, man ellers står så afmægtig overfor.

Et bidrag der kan ændres

Seminaret havde overskriften »En ny verdensorden«. Udtrykket, der blev brugt af den amerikanske præsident Bush i forbindelse med Golf-krigen, blev dog her anvendt med et helt andet indhold.

Åge Kramp redegjorde for, hvordan økonomien

er afgørende for det kaos, der hersker i verden. U-landene betaler årligt netto 350 mia. dollars tilbage til bankerne i industrilandene, d.v.s. 350 mia. dollars oven i de nye lån, de må optage for at vedligeholde de gamle.

Når en dansk kristen står i sit lokale pengeinstitut og forventer rente på indlån, er han med til at trække i den anden ende af den gældsspiral, der fastholder den tredje verdens lande i underudvikling og social og kulturel forarmelse. Et alternativt pengeinstitut kan således være et lille bidrag til at ændre tingenes tilstand.

Pax Christi Danmark vil i den kommende tid tage stilling til, om- og i givet fald hvordan - foreningen kan bidrage til planerne om et kirkeligt pengeinstitut.

Flygtning i Danmark

Abdullah Khaizaran, der er statsløs palæstinenser og flygtning i Danmark, viste sammen med sin kone Souad El-Ayoubi en arabisk-sproget film, de har lavet. Filmen skildrer en ung, palæstinensisk flygtnings problemer i integrationsprocessen. Filmen anskueliggjorde de vanskeligheder, danskere kan have ved at forstå arabisk tankegang - integration er en to-vejs proces.

Pax Christis flygtningegruppens arbejde blev præsenteret og debatteret.

Behovet for menneskelig støtte, specielt til asylsøgere, er meget stort. Derfor håber man på, at flere vil være aktive i indsatsen på at vise, at de kristne mener det alvorligt, når de taler om alle menneskers lige værdighed.

Fra kvindekongres i Mexico

Eva Nordentoft fortalte fra en international katolsk kvindekongres i Mexico City, at AIDS, fattigdom og overbefolkning står øverst på dagsordenen for de næste års arbejde. Kongressen talte skarpt og enstemmigt imod Vatikanets seksualmoral: den ensidige saliggørelse af kvinden som mor til en stor børneflokk og afvisningen af anti-konception.

Vatikanets natur-metode beskytter ikke mod AIDS, hvis den overhovedet kan bruges til en fornuftig familieplanlægning. Og AIDS er et virkeligt problem i Afrika, hvor 30% af befolkningen i visse områder er HIV-smittede. Før kirken får gjort op med sin forstokkede moral, kan den ikke seriøst medvirke til at afhjælpe problemerne i den tredje verden, sagde Eva Nordentoft.

Inge Norling berettede om, hvordan hun ændrede livsform fra velhavende asurandør til leder af et bofællesskab for hjemløse i Danmark - også i vores land er der tabere på bunden.

sw

Adolf Meister SJ 60 år den 17. december

Sognepræsten også kreativ billedkunstner

P. Adolf Meister SJ fylder 60 år den 17. december 1991.

Pater Meister, der er født i Hannover i 1931, kom til Danmark i 1966, allerede året efter sin præstevie. De første 1½ år tilbragte Meister hos medbrødrene i Stenosgade, i følge eget udsagn for først og fremmest at lære Danmark, danskerne og deres mærkværdige sprog at kende. Da disse færdigheder så var nogenlunde på plads, blev Meister i 1968 udnævnt til kapellan i Sct. Mariæ Kirke på Frederiksberg. Efter endnu to år i København, hvor Meister foruden kapellantjenesten også var præst for de tysktalende katolikker, kom han i 1970 til Århus, og allerede året efter i 1971 blev han udnævnt til sognepræst ved Katolsk Vor Frue Kirke i Århus. Og der har han så virket lige siden.

Meister er udstyret med en utrolig energi, som sætter sit tydelige præg på en stor, aktiv og mangespro-

get menighed. Det er sikkert ikke altid lige let at være sognepræst for århusianerne (vi kender jo alle vittighederne), men Meister formår at være det højt respekterede samlingspunkt i en menighed, hvor alle meninger er repræsenteret og åbent brydes. Meister forstår den svære kunst på én gang at opmuntre til stadig nytænkning og samtidig samle menigheden i en følelse af ægte fællesskab.

Højt anskrevet billedkunstner

Pater Meister er desuden en højt anskrevet billedkunstner langt ud over sognets og kommunens grænser. Meister har i tidens løb været repræsenteret på ikke mindre end 112 udstillinger. Hans debut på de censurede udstillinger fandt sted allerede i 1979 på Kunsternes Sommerudstilling, og han har siden da deltaget på flere censurede udstillinger, blandt andet Kunsternes Påskeudstilling i

1982 og Kunsternes Efterårsudstilling på Den Fri i København i 1989.

Meister blev i 1982 medlem af Billedkunstnernes Forbund.

Meister har udsmykket en række kapeller, udformet pavealteret i Øm, varetaget restaureringen af sognekirken i Århus og tog i 1990 initiativet til oprettelsen af Katolsk Information, som også huser Galleri Ved Kirken, - en kombineret informationsbutik, boghandel og kunstgalleri på Århus mest trafikerede strøg.

Flemming Emmering

Pastor Georg Meertens død, 70 år gammel

pellan under pater Quaadvlieg, og fra 1959 til 1981 var han, med få års afbrydelse, sognepræst.

Menigheden i Slagelse er ham taknemmelig for så mange års trofasthed, en trofasthed, som har kostet ham nok så meget, idet han, som mange véd, har måttet tilbringe alle disse år i en stadig kamp mod den til tider uudholdelige psoriasis-sygdom, der dog kun sjældent fik lov til at knække hans humør. Særligt i sine yngre år ydede han en betydelig arbejdsindsats.

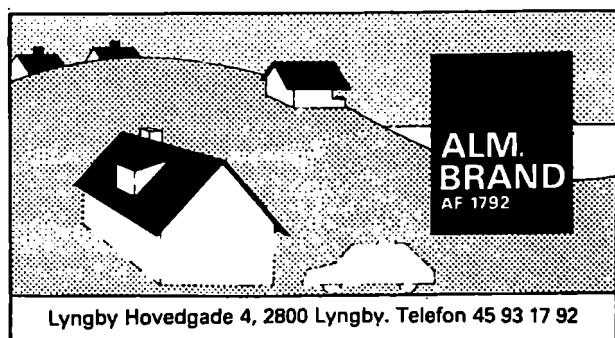
Menighedsråd før andre

Sognearkivet viser, hvad han satte i værk og fik fra hånden. Børneundervisning og ældrebesøg i

det store opland havde en stor plads i hans hjerte, og menighedsråd var i Slagelse en realitet før det obligatorisk indførtes i den katolske kirke i Danmark.

Den 27. november, på mindedagen for Jomfru Maria af den undergående medalje (en sådan medalje af guld lod p. Quaadvlieg indsætte i koret på toppen af tårnet ved indvielsen af kirken i Slagelse) blev pater Meertens begravet på kirkegården i Schimmert (Sydholland). På ugedagen for begravelsen fejrede Slagelse menighed en requiemsmesse for ham. Æret være hans minde.

Stephen Holm/
Poul Erik Jensen
Slagelse menighed

Julehalløj i Odense kukker

Børnene i Odense Mini- og Midi-kukker har for nylig haft ekstra travlt op til »Julehalløj«, der fandt sted 30. november. Børnene lavede selv julepynt m.v. som gevinster til fiskedam og hjertelotteri, oplyser sr. *Teresa Piekos*, der samtidig understreger forældrenes opbakning. Børnene har arbejdet med stor flid uger før arrangementet ligesom de stod i boderne og hjalp med. Overskuddet går delvis til reparation af kirkeklokkerne i Skt. Albani Kirke og delvis til en børneweekend. Der er ca. 50 børn i de to kukker. Billedet viser børnene igang med at fremstille dukker.

Kirkemusik

v/ Peter Ryom

Bruckners motetter

Der er ikke mange komponister i historien, der er blevet misforstået som Anton Bruckner (1824-1896). Allerede medens han levede, opstod den fejlagtige anskuelse, at hans musik – og i særlig grad hans storslåede symfonier – skulle være et sidestykke til Richard Wagners dramaer; der var musikkritikere, der lige-

frem hævdede, at Bruckner havde overført Wagners dramatiske stil til koncertsalen. Også i vor egen tid er den samme opfattelse af Bruckners musik almindeligt udbredt. Til en vis grad bi-

drog han selv til misforståelsen, eftersom han ikke lagde skjul på, at han beundrede Wagner (som til gengæld næppe ænsede Bruckner).

Troende katolik

Men i virkeligheden er forskellene mellem de to komponister langt mere omfattende og dybtgående end lighedspunkterne. Alene det forhold, at Bruckner var troende katolik og i høj grad lod sig inspirere af ældre kirke-musik til udviklingen af sin egen tonekunst, placerer ham i et helt anden musikalsk univers end det, Wagners dramaer udfolder sig i. Udtrykt i korthed kan man sige, at de vigtigste forudsætninger for Bruckners særegne stil var den levende interesse, han livet igennem viste for renæssancens kirkemusik, og de rige erfaringer, han høstede som organist. Hans improvisationer på instrumentet var vidt berømte, men mærkeligt nok komponerede han ikke noget af betydning for det. Derimod overførte han nogle af de klanglige muligheder til symfonierne, der derfor i virkeligheden

har mere til fælles med orglet end med orkesterklangen i Wagners dramaer.

Bruckners interesse for renæssancens mestre kom blandt andet til udtryk i en række korsatser, motetter, som han skrev enten for kor alene eller for kor med ledsagelse af nogle få instrumenter. Tekstgrundlaget er i alle tilfælde liturgisk – det er blandt andet antifoner, gradualer og ofertorier – og stilen bærer tydeligt vidnesbyrd om komponistens livslange studium af de gamle mestre. Bruckner har derved – måske ubevidst – ydet sit bidrag til *Cæcilianismen*, dvs. den bevægelse i forrige århundrede, der havde til formål at genoplive fortidens ophøjede tonesprog. Alligevel rummer Bruckners motetter mange personlige træk: der er på ingen måde tale om en slavisk efterligning af den ældre stil. Dens klangidealer bruger han til at udtrykke sin kristne tro.

En række af Bruckners motetter er indsunget af The Corydon Singers (Hyperion) og af Philharmonia Vocaleensemble Stuttgart (Calig).

Radio- og TV-nyt

v/ Klaus Møller-Jørgensen

Midnatsmesse med paven i TV

Katolsk Radio-gudstjeneste

Søndag d. 15. december transmitterer Danmarks Radios P1 højmassen fra Sankt Nikolaj Kirke i Esbjerg. Transmissionen begynder kl. 9.55 og varer til kl. 11.05. Celebrant og prædikant er sognepræst *Lars Messerschmidt*, ved orglet sidder *Nyuyen Chong Chu*, og der synges følgende numre fra den katolske salmebog Lovsang: 257, 712, 251 og 290. Salmerne findes også i Den danske Salmebog. Producer og kommentator er *John S. Lundorf*.

Der er i øvrigt aftalt tre radiotransmissioner med Danmarks Radio i 1992. Den første bliver efter al sandsynlighed d. 26. januar fra Jesu Hjerter Kirke i København. De to andre sendes i henholdsvis for-

året og efteråret fra provinsen.

Midnatsmesse juleaften

Traditionen tro sender DR-TV midnatsmessen fra Peterskirken i Rom juleaften. Pave *Johannes Paul II* er celebrant og prædikant. Kommentator er *Poul Erik Magnussen*. Transmissionen sendes forskudt i forhold til messens afvikling i Rom. Den sendes i sin helhed fra kl. 24.00 til kl. ca. 1.50. Det er 14. år i træk, DR-TV transmitterer fra Peterskirken juleaften.

»Ved dagens begyndelse« vender tilbage

Det meget populære lille morgenprogram »Ved dagens begyndelse« på P1 blev sløffet for ca. 3 år siden. Det blev dengang

mødt med voldsomme protester. For mange mennesker var programmet med dets kristne livssyn en god start på dagen. Nu har DR's ledelse besluttet at genindføre det.

Birgit Eisenhardt fra Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund var i sin tid en stor drivkraft i indsamlingen af protester mod programmet. Hun modtog mange støtteerklæringer fra vide kredse i dansk kirkeliv. Og Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund har ved møder i Danmarks Radio flere gange opfordret til, at »Ved dagens begyndelse«, som mange mennesker savner, bliver genindført.

Programmet genoptages fra den 2. januar i det nye år. Det vil blive sendt på P1 umiddelbart inden kl. 7-nyhederne. DR's kir-

kelige medarbejdere *Mogens Hansen*, *Per Buchholdt Andreassen* og *Anders Laugesen* skal assistere programredaktør *Egon Clausen* i udvælgelsen af bidragydere til programmet. Mange katolikker har i årenes løb stået for tilrettelæggelsen.

Eva Nordentoft i »Aftentanker«

Allerede i denne uge er der en katolik i æteren på DR's P1. Det er dr.phil. *Eva Nordentoft* fra Århus, som i ugen 9.-13. december står for den faste rubrik »Aftentanker« kl. 19.50. Eva Nordentoft er dybt engageret i arbejdet på Det økumeniske Center i Århus og rejser meget rundt for at afholde foredrag og studiekredse, bl.a. om etik.

Radio Steno sender i julen

Hvis ikke netop den katolske lokalradio i København skulle sende i julen, hvem så? Der bliver dog ikke tale om det sædvanlige ugeprogram, da man jo dårligt kan forlange, at de frivillige medarbejdere skal møde i helligdagene. I stedet produceres der en udsendelse til hver af helligdagene på forhånd, som så sendes i den sædvanlige sendetid: Tirsdag-fredag kl. 14-16 på 87,6 MHz.

Lillejuleaften, mandag d. 23. december, sendes der dog som sædvanlig magasinprogram og telefon-

program på 107,9 MHz fra kl. 20 til 22.30. Telefonprogrammet kommer til at handle om, hvorfor så mange mennesker pludselig strømmer i kirke til jul – trænger budskabet overhovedet ind ved denne lejlighed?

Radio Steno regner med at sende stort set som normalt i ugen omkring nytår.

Problemer med modtagelsen

Mange katolikker i det storkøbenhavnske område har klaget over, at de al-

drig eller kun sjældent kan fange de to frekvenser, som Radio Steno benytter, på deres radioapparat. Det er desværre vilkårene for at sende lokalradio. Man får ikke stillet særlig kraftige sendere til rådighed, så vejret samt modtagerforholdene har utrolig stor betydning. Der kan være stor forskel på modtagelsen fra den ene side af en gade til den anden! Ene- ste løsning er at forsøge sig frem med forskellige radioer placeret forskellige steder i hjemmet! Vi ved, at der er lyttere, som kan

høre os i såvel Virum som Rødovre og Tårnby.

Et andet problem er, at begge vore frekvenser ligger i yderkanten af FM-skalaen. Det er også en ting, vi kun vanskeligt kan lave om på. Lokalradio-nævnet fordeler frekvenserne mellem ansøgerne, og så kan man være mere eller mindre heldig. I forbindelse med ansøgning om fornyelse af sendetilladelsen til april 1992 har vi fornylig bedt om at få en bedre frekvens. Om det lykkes er tvivlsomt – der er rigtig mange om budet!

Ny medarbejder på Vatikanets Radio

Den skandinaviske afdeling af Vatikanets Radio har fået ny medarbejder, danskeren *Hedda Ekholm*, der skal redigere de danske programmer. Hedda Ekholm oplyser, at hun meget gerne hører på lytterønsker. Der sendes hver mandag på dansk kl. 21 og tirsdag 6.20 på 41 og 49 meter kortbølge, 6.185 og 7.365 khz og mellem-bølge 186 meter eller 1.611

khz. Vatikanets Radio, Programmet Scandinavio, 00120 Citta del Vaticano.

Gør dit til, at Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund bliver stort og betydningsfuldt!

Bliv medlem af KRFF.

Årskontingent: kr. 40.-

Pensionister/studerende: kr. 25.-

Understreg det ønsked!

Indmeldelseskupon

Navn: _____ Dato: _____

Adresse: _____

indmelder sig herved for året 91/92 i KRFF, Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund.

Indmeldelsen sendes til: Kasserer C.V. Hein, Lipkesgade 30, 2100 København Ø.

Møder og arrangementer

Glædelig jul og godt nytår!

DUK-kalender

Ledertræning den 17.1.-19.1. 1992
på Øm for alle landets KUK-ledere, potentielle KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 3.1. 92.

Fælles KUK-aften den 28.1. 1992 kl. 18-22
på Niels Steensens Gymnasium for alle KUK'ere.
Alder fra ca. 13 år.
Pris kr. 25,00. Tilmelding og betaling senest den 7.1. 92.

Menighedsrådskursus den 1.2.-2.2. 1992
i Århus for alle menigheds- og pastoralråds-medlemmer under 35 år.
Pris kr. 150,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 10.1. 92.

KUK-øst weekend den 7.2.-9.2. 1992
i Hillerød for alle KUK'ere og interesserede i øst og sydøst Danmark.
Alder: 13 år og opefter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 17.1. 92.

KUK-vest weekend den 28.2.-1.3. 1992
i Esbjerg for alle KUK'ere og interesserede i Jylland og på Fyn. Alder: 13 år og opefter.
Pris kr. 100,00 samt kr. 90,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 7.2. 92.

Årsmøde den 6.3.-8.3. 1992
på Øm for 2 delegerede/valgte repræsentanter fra hver menighed/lokalforening.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 30.1. 92.

Firmelse øst weekend den 20.3.-22.3. 1992
på Øm for alle firmander der bor på Sjælland og Lolland/Falster.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 28.2. 92.

Mini KUK-leder kursus den 28.3. 1992
i Vejle for Mini-KUK-ledere samt interesserede.
Pris kr. 50,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 6.3. 92.

Løjrledelseskursus den 3.4.-5.4. 1992
på Øm for alle ledere på DUKs sommerlejre i 1992.
Kurset er gratis. Tilmelding senest den 13.3. 92.

Firmelse vest weekend den 10.4.-12.4. 1992
på Øm for alle firmander, der bor på Fyn og i Jylland.
Pris kr. 160,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Påskelejr den 13.4.-20.4. 1992
i Tyskland for de 16-20-årige. Transporten foregår i DUK-biler! Pris kr. 1.200,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse til København. Tilmelding og betaling senest den 20.3. 92.

Multipåskelejr den 15.4.-20.4. 1992
på Øm for 0-100-årige.
Pris kr. 500,00 (0-1 år = 200,00, 2-6 år = 350,00, 7-13 år = 440,00) samt kr. 125,00 for fællesrejse (dog 175,00 over 25 år). Tilmelding og betaling senest den 20.3. 1992.

Ministrantweekend den 15.5.-17.5. 1992
på Øm for de 8-12-årige.
Pris kr. 175,00 samt kr. 125,00 for fællesrejse.
Tilmelding og betaling senest den 24.4. 92.

Afbud: Tilbagebetaling af gebyr sker normalt ikke efter sidste tilmeldingsfrist.

Jeg tilmelder mig:

Arrangement: _____

Dato: _____

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. & by: _____

Fødselsdato: _____

Telefon: _____

Katolik: Ja: _____ Nej: _____

Deltager i fællesrejse: ()

Ankommer selv: ()

Postgirokonto 9 08 32 94
Danmarks unge Katolikker
Sekretariatet
Bredgade 67, 2. th.
1260 København K.
Tlf. 33 14 77 07

Det sker på Magleås

Ti. d. 10.-to. d. 12.12.:
Jægerspris soc.pæd. sam.

Sø. d. 29.-on. d. 1.1.:
»Nytårstræf« v/Jan Lange.

Me. d. 6.-ti. d. 7.1.:
Dansk Røde Kors.

On. d. 8.-lø. d. 11.1.:
Dansk Fysioterapeutforening.

Lø. d. 11.-sø. d. 12.1.:
Dansk S.T.O.K.

Ti. d. 14.-on. d. 15.1.:
Spillerød kommune.

Fr. d. 17.-lø. d. 18.1.:
Sct. Joseph skole, Ringsted.

Fr. d. 17.-lø. d. 18.1.:
Dansk Realskoleforening. Bestyrelsesmøde.

Lø. d. 18.-sø. d. 19.1.:
Dansk S.T.O.K.

Ma. d. 20.-to. d. 23.:
Skoleledertrætte.

Fr. d. 24.-lø. d. 25. 1.:
Frøbel Seminarier.

Fr. d. 24.-sø. d. 26.1.:
Retrætte v/sr. Emma Martensen.

On. d. 29.-to. d. 30.1.:
Socialforskningsinstituttet.

Fr. d. 31.-lø. d. 1.2.:
Socialchefforeningen.

Bistand

Katolsk menighedspleje

Bredgade 69A, st. 1260 København K.

Kontoret har åbent tirsdag og torsdag fra kl. 14-16. Telefon 33 15 23 03. Postgiro 6466397.

Diverse

»katolsk orientering«

Nr.	Udkommer onsdage	Deadline mandage
1	15. januar	9. december
2	29. januar	13. januar
3	12. februar	27. januar
4	26. februar	10. februar
5	11. marts	24. februar
6	25. marts	9. marts
7	8. april	23. marts
8	29. april	6. april
9	13. maj	27. april
10	27. maj	11. maj
11	10. juni	25. maj
12	24. juni	9. juni
13	26. august	10. august
14	9. september	24. august
15	23. september	7. september
16	7. oktober	21. september
17	28. oktober	5. oktober
18	11. november	26. oktober
19	25. november	9. november
20	9. december	23. november
1	13. januar	7. december

Læserbreve og artikler sendes til:
»katolsk orientering«, Vesterbrogade 29, 4.,
1620 V

Artikler kan ikke påregnes bragt i førstkom-mende nummer med mindre aftale herom er truffet med redaktionskontoret.

Telefon 31 21 14 44 - Telefax 31 24 49 75.

Radio Steno – Katolsk lokalradio

Sct. Kjeldsg. 3, Kbh. Ø, giro 9 73 75 96.

Hver mandag kl. 20-22.30 på 107,9 Mhz.

Magasinprogram med aktuelle indslag.

Telefonprogram – lytterne kan ringe ind

16.12: »Hvem er Satan?«

v/bl.a. pastor Lars Messerschmidt.

23.12: »Hvorfor går så mange i kirke

til jul?«

Tirsdag til fredag kl. 14-16 på 87,6 Mhz.

Vekslende programmer, bl.a.:

12.12.: Litteraturredaktionen om H.C.

Andersen v/Hanne Toldberg

19.12.: Bibelredaktionen om antifo-

ner v/sr. Hildegard Madsen.

Ugens gæst hver torsdag kl. 14.30.

Efterlysning:

Til julekrybben i Johanneskirken søges/købes
en okse og et æsel, passende til figurerne, der
er 22 cm høje. Ring venligst:

39 69 67 98 Sonja Hede.

Katolsk Bispekontor

Katolsk Bispekontor oplyser, at kontoret har
lukket tirsdag den 24. december og tirsdag
den 31. december.

Testamente til fordel for Den katolske Kirke Ansgarstiftelsen

Man kan støtte Kirken ved at indsætte den
som arving i sit testamente.

Ingen arveafgift

Kirken modtager det fulde beløb.

Gratis advokatbistand

Det anbefales at lade en advokat oprette
testamentet.

Udgifterne til salær refunderes af Bispekonto-
ret.

Yderligere oplysninger

Katolsk Bispekontor
Bredgade 69A, 1260 København K.
Tlf. 33 11 60 80

Katolsk Menighedspleje søger værelser til unge

Til unge under uddannelse søger Katolske
Menighedsplejer værelser el. lejl. i hele Stor-
københavn. Gratis for begge parter formidles
kontakt mellem udlejer og lejere. Ønsker De
at udleje eller leje - ring til Katolske Menig-
hedsplejer 33 15 23 03.

Salg og service

Lasse Baumann Antikviteter

Dødsboer og bedre indbo købes.

Naboløs 3, 1206 København K.
Tlf. 33 11 72 37. Aften: 42 85 39 40

Ur- og Brillehuset

»BALANCEN«

v/KNUD PETERSEN
Gerritsgade 34, Svendborg
Telefon 62 21 19 20

Begravelses- forretning

ordner alt i forbindelse med dødsfald
også anmeldelse til skifteret, sygesik-
ring, fagforening m.m.
Aftaler gerne i Deres hjem, overalt i
Storkøbenhavn.

DØGNVAGT
31 55 55 55

Bedemand Hardy Nielsen

Amagerbrogade 155
Østerbrogade 226
Filial Taastrup 42 99 01 58

BENZONS BEGRAVELSES- FORRETNING

34 46 01 - 86 60 56

DØGNVAGT:
31 86 60 56

Ndr. Fasanvej 76
2000 København F.

Begravelse og bisættelser ordnes
smukt og rimeligt.
Alle aftaler kan træffes i hjemmet.

HELLERUP BEGRAVELSER LIGBRÆNDING

Strandvejen 153
31 62 16 50

Tal med Vagn Fondo,
der er medlem af
Bedemændenes Landsforening

Reference:
Sankt Joseph Søstrene
Benediktinerinderne
af Den Hellige Lioba

Aftaler træffes gerne
i Deres hjem

Der er mange bedemænd
Deres hedder

ERIC KVIST

- han er katolik
og har kontor på
Søborg Hovedgade 94
og træffes på

39 69 86 81
DØGNET RUNDT

Jeg kommer
gerne hjem
til Dem for at
træffe de
nødvendige
aftaler.

Moderne billedkunst

Ej blot til pynt...!
Udlejning 3-5 kr. pr. dag pr. billede til private
og firmaer. Tegner og maler Jonna Bachdal,
Borthigsgade 8 st. tv., 2100 Kbh. Ø. Tlf.
31 29 08 11.

Aut.
el-installatør

**EL MOGENS
LARSEN**

Kilen 51, 6200 Aabenraa, 74 62 25 30/62 25 31

Guldager

stopper korrosion og fjerner kalk i større
brugsanordninger.

Tlf.: 42 27 31 00

Malermester

VILLY HANSEN

Bredager 13 - 7100 Vejle
Tlf. 75 81 69 62 og 75 83 29 37

Muremester

Bernhardt Christiansen

Solbævej 8, Sabro.
Tlf. 86 94 82 10

Revisor Henrik S. Andersen
Tlf. 98 25 93 22

Revision - Bogføring - Skat

- den Registrerede Revisor rådgiver

REGISTRERET REVISOR FRÅ
Jørgen Brangstrup
SCT. ØLSGADE 10
REVISION 4000 ROSKILDE - 42 35 10 35

Europa-synoden

Fortsat fra forsiden

I »Summarium« fremhæves økumeniens betydning, især i forhold til de spændinger som er forbundet med etniske og historiske problemer i forskellige dele af Europa. Det er vigtigt at frigøre de økumeniske spørgsmål fra al politisk indflydelse, så modsætninger kan overvindes i retfærdighed og med evangelisk storsind.

Søgen efter national identitet bliver i dokumentet i det store og hele vurderet som noget positivt, men der bliver advaret kraftigt mod ny nationalisme. Man skal ikke gøre nationen til en absolut værdi. De trusler og hævninger, der hemsøger de tidligere kommunistiske lande skal imødegås med kristen forsoning. Denne forsoning skal fremstå som en åndelig kraft for at forhindre, at den »misforstås som fejhed og gemen pacifisme«. Senere tales der om forskellen mellem fred og pacifisme.

Dokumentet behandler også de etniske mindretals tragiske problemer og nødvendigheden af broderlig næstekærlighed over for indvandrere.

Forsoningens vidnesbyrd

I dokumentet hedder det videre, at en refleksion over forsoningens vidnesbyrd inden for kirken synes nødvendig: mellem »modernister« og »traditionalister«, mellem »højre« og »venstre« tilhænger. Det drejer sig om vigtige spørgsmål, som angår »den åbenbarede sandheds forpligtende karakter, anerkendelse af det kirkelige læreemøde og forvaltningen på forskellige niveauer i det kirkelige liv«. Forsoningen skal rummes inden for en entydig holdning i forhold til læreembedet og den kirkelige disciplin. Det er ligeledes en uomgængelig betingelse for forsoningen at anerkende egne fejl og nødvendigt med »dialogens evangeliske stil og den broderlige korrektion«.

Der ytres bekymring for de østlige kirkers mulige forvirring efter murens fald og den frie kommunikation. Vesten skal ikke eksportere sin »problematik og anti-romerske hold-

ning, som plager nogle retninger af dens teologi og nogle områder af dens kirkelige liv«. Samtidig fremhæves det, at de vestlige kirkers erfaringer med pluralistiske og sekulariserede samfund, samt forholdet mellem stat og kirke kan være nyttige for kirkerne i øst.

Tilbage til Europas kristne rødder

I anden del af »Summarium« vurderes de centrale spørgsmål og opgaver i sammendrag. Som hovedopgaver for kirkerne i øst og vest fremhæves den »trængende nødvendige« ny-evangelisering og problemet med sand frihed.

Til pave Johannes Paul II's atter gentagne krav om at vende tilbage til »Europas kristne rødder« bemærkes, at det ikke betyder et »sammenfald af Europa og kristendom« hverken i betydningen, at kristendommen skal suges op af den europæiske kultur eller i betydningen, at det ikke er muligt at være europæer uden at være kristen. »Kristendommen er en indbydelse til alle mennesker til fællesskab med Gud«, hedder det i dokumentet.

Hjelpebiskop William Kenney, Sverige er særskilt indbudt af paven til synoden.

Det bliver de 135 synodefædres arbejde, sammen med eksperter og broderlige delegater fra ikke-katolske kirker, af dette, ofte forvirrende idé-katalog at udarbejde konkrete muligheder for en ny-evangelisering. Der deltager 70 biskopper fra Vesteuropa, 38 fra Mellem- og Østeuropa og 17 fra lande uden for Europa. Fra Den nordiske Bispekonference deltager Hans L. Martensen og Paul Verschuren, Helsinki.

Endnu må pigtråden i stedet for klostermuren beskytte stilheden i klosteret.

Fotos: KNA.

Tidligere raketanlæg nu trappistkloster

I byen Dörrnwasserlos ved Bamberg har to trappistmunke forvandlet en raketstation, som tidligere tilhørte USA's hær, til et kloster. Siden midt i oktober har den 70-årige pater Alfons Vanden Brouke og hans 24-årige medbroder Maarius Welscher boet i den tidligere kantine mellem vagttårne, servicehaller og afskydningsramper til luftværnsraketter. Der

har de indrettet et kapel og værelser til beboelse.

De tilbringer dagene i bøn, studier, meditation, arbejde og gudstjeneste. Deres livsstil består i megen tavshed og vegetarisk mad. Det afsidesliggende område erhvervede ærkebispedømmet Bamberg, da amerikanerne forlod det. Endnu må pigtråden i stedet for klostermuren beskytte stilheden.

Gamle konflikter skal modarbejdes

Det fremtidige økumeniske klima i Europa drøftet af biskopper fra hele regionen under møde i Spanien

Santiago de Compostela (KIPA) – Vigtige tendenser i det fremtidige økumeniske klima i Europa blev diskuteret på det femte »Europæiske økumeniske Møde« midt i november i den spanske by Santiago de Compostela. På mødet deltog repræsentanter fra Den europæiske Kirke-konference og Det katolske råd for europæiske Bispekonferencer. En af de katolske repræsentanter var biskop Hans L. Martensen. Emnet var »På dit ord – mission og evangelisering i Europa i dag«.

Frihed men også gamle konflikter

Omvæltningerne i Østeuropa har ikke kun bragt kirkerne frihed, men også bragt gamle konflikter mellem kirkerne op til overfladen igen, konflikter, mange troede for længst var overvundet.

Formålet med mødet var at angive retningslinier

for fælles ny-missionering i Europa. Ny-evangeliseringen skulle nødig »degenerere til en magtkamp mellem konfessionerne, hvad lejlighedsvis sker«, siges det i forberedelsespapiret.

Det bør dreje sig om at finde vejen for et nyt fællesskab for kristne, hvor alle har deres plads hvad enten de er små mindretalskirker eller store verdenskirker«, siges det.

Fejl fra katolikker

På mødet indrømmede sekretæren for Enhedssekretariatet, biskop Pierre Duprey, at også katolikkerne har begået fejl over for den russisk-ortodokse kirke. Lederen af den russisk-ortodokse delegation, arkimandrit Josif Pustoutov, som kommer fra Moskvapatriarkatets udenrigsafdeling, forsikrede, at »døren til dialog« med den katolske kirke forblev åben.

Den tidligere formand for Enhedssekretariatet, kardinal Jan Willebrands understregede, at det økumeniske engagement er særlig vigtig i en tid, hvor Europa kæmper for en ny ligevægt. Dette engagement opnås kun ved de

troendes ansvarlige medarbejde.

På mødet blev det fastslået, at kirkerne i Europa har ret og pligt til evangelisering. Denne skal altid foregå i samarbejde med de lokale kirker.

Franske biskopper opfordrer til politisk engagement

Paris (KIPA) - Den franske Bispekonference opfordrer de kristne til et stærkere politisk engagement. Biskopperne har udgivet et dokument med titlen »Politik angår alle«, hvori de beklager den manglende politiske interesse i Frankrig.

Biskopperne bebrejder de politiske partier, at de er meget kortsynede – de

har kun ét mål: At blive ved magten eller komme til magten. Men partierne har en påtrængende opgave i at komme med forslag, der kan imødekomme menneskers forventninger, men også at stille forsragene i et sprog, der indbyder til engagement. De kristne opfordres til at overvinde deres modvilje mod politik.

Pavebesøg i Litauen næste år

Rom (KIPA) – Litauen venter på besøg af pave Johannes Paul II i 1992 »som den første store gæst i et uafhængigt land«, bekendtgør formanden for Den litauiske Bispekonference, kardinal Vincentas Sladkevicius. Den litauiske præsident, Vytautas Landsbergis vil aftale datoen for pavebesøget i den nærmeste fremtid.

katolsk orientering

Redaktion:
Pastor Willem Wuyts (ansv. redaktør).
Journalist Knud Helsted Kluge (red. sekretær).
Redaktionelle medarbejdere: Kirsten Szarafin,
Susanne Wogensen og Ruth Plum

Udgiver: Ansgarstiftelsen
Redaktion og annoncer: Vesterbrogade 28, 3.,
DK-1620 København V. Telefon 31 21 14 44.
Telefax 31 24 49 75 og 97 22 40 54.
Tryk: Ny Dag, DK-4900 Nakskov. Oplag 16.500.

Næste nummer udkommer den 15. januar